

Aú-aai símai
kááísamakain-aai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New
Guinea

**Aú-aai símai kááísamakain-aai
The New Testament in the Awiyaana language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Awiyaana**

copyright © 1984 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awiyaana

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 31 Aug 2023

0dda5aa4-c019-59cf-b9ee-e1fd4762d49c

Contents

FRT	1
Mátíyu	2
Mááka	76
Rúku	118
Yóni	191
Aantá-waasi	239
Rómu	307
1 Kórinti	341
2 Kórinti	375
Kárésiya	397
Éfésási	410
Fíripái	421
Kórósi	429
1 Tésáróníka	437
2 Tésáróníka	444
1 Tímóti	448
2 Tímóti	457
Tátási	464
Fírimóni	468
Ípúru	470
Yémisi	497
1 Pítaa	506
2 Pítaa	515
1 Yóni	520
2 Yóni	528
3 Yóni	530
Yúti	532
Paápé uráin-aai	535
Read the New Testament	569
Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iyé	581

Aú-aai símai kááísamakain-aai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Awiyaana

Aú-aai símai kááísamakain-aai

The New Testament in the Awiyaana language of Papua New Guinea
Translation by Wycliffe Bible Translators

© 1984, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publication 1984 by Christian Communications Limited, Hong Kong
Print version ISBN 0 86893 137 3

<http://www.Wycliffe.org>

<http://pngscriptures.org>

<http://www.ScriptureEarth.org>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manneri**. Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela**.

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Mátíyu

Ísu wiyómpa'a iyówana Mátíyu siyáánkai-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáye. Ísun kísau-waasima sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Mátíyu moórá-awi'a Rífái wemá maanáúfáí agaimakáye. Manikó séna sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútíyukaiye siyóntemba ááéraan-aai símai kááísamakon-aufai-wandaaifimba agáúmba Ísuntafesa siyáawe. Yúndaa-waasi Ísuntafesa sésa Manikómó iyáfasinankaiwai Mésýaan-ye síwae séna maanáúfáífimbá agaiyáye. Ísu fasi'aémbá tokéna Manikóni ámútankoni áwáuma simátimena Manikó wení waási wégarawin-aai simátimá'mae iyáye. Mátíyu miyán-ááí maanáúfáífimbá agaimakáye.

Rúku 3:23-28

1 Ísu Kárásitini akúní'o uráan-aai. Ísun-aíwá'ná Téfítin-ye. Téfítin-aíwá'ná Émbaramun-ye.

*2 Émbaramu Áísákimba ma'ankówana
Áísáaki Yékopumba ma'ankówana
Yékopu Yúndaa-iyai afarawainonda matinkówana*

*3 Yúndaa Pérésinte Sáraante matínkaraimbá
tinówa Témaan-ye.*

*Pérési Éséronimba ma'ankówana
Éséroni Árámumba ma'ankówana*

*4 Árámu Ámínándapumba ma'ankówana
Ámínándapu Násónimba ma'ankówana*

*Násóni Sáómonimba ma'ankówana
5 Sáómoni Póásimba ma'ánkaraimbá
anówa Ré'apimaniye.*

*Póási Ópétimba ma'ánkaraimbá
anówa Rútimaniye.*

Ópéti Yésimba ma'ankówana

*6 Yési Téfítimba ma'ankówana
Téfítimo káráwiya'iwi Soromonimbá
ma'ánkaraimbá anówani aifaraán-kwánkón-áwí'a
Yúráya úwana ánaaen-kwamba Téfítin-ye.*

*7 Soromoní Ríyapoamumba ma'ankówana
Ríyapoamu Ápáísaamba ma'ankówana*

Ápáísaá Ésaamba ma'ankówana

*8 Ésaa Yíósafatimba ma'ankówana
Yíósafati Yórámumba ma'ankówana
Yórámu Ásáyaamba ma'ankówana*

*9 Ásáyaa Yótámumba ma'ankówana
Yótámu É'ásaaamba ma'ankówana
É'ásaa Ésékayaamba ma'ankówana
10 Ésékayaa Mánásaaamba ma'ankówana*

*Mánásaa Émósimba ma'ankówana
Émói Yósáyaamba ma'ankówana*

11 Yósáyaa Yékónaya-iyai afarawainonda matinkówasa
minkánáfímbá Pépíróni-naopakewi Ísareri-waasi tatí'maesá Pépírónifa'a
ándáfa'a mítinkaraawé.

12 Pépírónifa'a mítinkon-kanaafimba
Yékónaya Síatiomba ma'ankówana
Síatio Sérápáperimba ma'ankówana
13 Sérápáperi Ápáyatimba ma'ankówana
Ápáyati Éráyakimumba ma'ankówana
Éráyakimu Ésomba ma'ankówana
14 Éso Sétókomba ma'ankówana
Sétóko Ékimumba ma'ankówana
Ékimu Éráyatimba ma'ankówana
15 Éráyati Ériesaamba ma'ankówana
Ériesaa Mátánaamba ma'ankówana
Mátánaa Yékopumba ma'ankówana
16 Yékopu Yósepimba ma'ankówana
Yósepi Máríyaan-awaikó úwana Máríyaa
Ísun-anówan-iye. Ísuntafesa Maníkó iyáfasinankaraiwaiye sésa Káráisitiye
wésewe.

17 Émbaramumo mérónka'a sisamaifakemba éiyaimba kumbaimái-waasi
14 waasi agaiyówasa Téfítimo paápé urénamo mérónka'a sisamaifakemba
éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówasa Pépírónifikewi tatí'maesá
Pépírónifa'a ándáfa'a mítinkarowasa mérón-kanaafimba sisamaifakemba
éiyaimba kumbaimái-waasi 14 waasi agaiyówana minká'á Máríyaa Ísu
Káráisitimba ma'ánkaraiye.

Ísumbo ma'ánkarain-aaí.

Rúku 2:1-7

18 Ísu Káráisitimba ma'ankóm̄ba maará uráiyé. Ísun-anówamba
Yósepinka'a aaí símakowana Yósepi ímba wesé'a kurónka'a ámú'a paápé
uráiyé. Ufaen-ámútánkó Máríyaan-arumpi túwana ámú'a paápé úwana

19 awaikó kawé'á wéuwai séna waási túranka'a ai'máráanana Máríyaa
aigaesáfena
ifáímpó'a aúpá'á ai'mátuwanaumne-imayaa uráiyé.

20 Miyá imáyáa wéena aúñ-kwérowana Fasi'aénkó kísau-waasigo
wiyómpakewi kaainampá'a simámena séna Yósepiyo Téfítin-andafaken-
kwaasi óne. Máríyaaamo ámú'o káufím̄ba Ufaen-ámútánkó aantemba ámú'a
kauwánkáím̄ba po wembá úwoi máínompo ímba áá'a íno.

21 Iyámpóimo ma'ankáínda áwí'a Ísuwe simánkaao siyáiye. Mináwíkóní
áwáuma wení waási sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye
siyáiye.

22 Naaófá'á Maníkón-aaímo simátímakowi siyónka'a póna miyán-tántáá'á
paápé uráiyé.

23 Wemá agaimaréna séna
moórá-inaaamarugo waaí ímba maiyéna ámú'a

kaumái iyámpói ma'ankáínasa miniyámpoígón-
áwí'a Émániyueriye sénááwe

agaimaréna siyáimba minawíkóni áwáuma Maníkó keséta méraiye siyáye.

²⁴ Yósepi aúfínkémbá íyáfasinena Fasi'aénkóni kísau-waasigo wíyómpakewi siyóntemba awaaíninkóbá maiyéna

²⁵ ímba wesé'a kúmba úwoi ména káráwiywana iyámpói ma'ankówana áwí'a Ísuwe simánkaraiye.

2

Aafáúmó iyáúsupaken-kwaasimo taawánaraan-aai.

¹ Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti méron-kanaafimba Pétaremu-naopa'a Máríyaa Ísumba ma'ánkarowasa némpakemba aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi kawel'-ímáyáwárá'-wáásí témesa Yérúsaremu-naopa'a tésa

² sésa Yúndaa-waasiya'a káráwiyiniye sénamo ma'ánkáín-iyampoi nááfara ánkaraao. Aafáúmó iyáúsipal'a méta awánáündasa moórá-o'a paápé isatá awánéta séta iyámpói ma'ánkaraimba póta awánéta wenáwí'a mósá maránae séta témeta túne siyáawe.

³ Suwaná marará-káwáágó Éroti mináái isówana arunkó sáwí'a úwasa Yérúsaremu-naopakewiwara'a ísówana tirunkó sáwí'a úwana

⁴ Éroti óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé táántowasa túwaandu uwaná séna Maníkómó ai'maráindawimba Káráisitimba ma'ankáínda nááfara ma'ankáíníyo súwasa

⁵ sésa Yúndiyaa-marafa'a Pétaremu-naopa'a ma'ankáíníye. Maníkón-aaimo simátmakowi agaimaréna séna

⁶ Yúndiyaa-marafa'a Pétaremu-naopaken-kwaasisono. Yúndiyaa-marafa'a káráwiyaiwifimba kentí naaópa'o káráwiyaiwai ímba tínaaempa'a méraawe. Kentí naaópakemba moóráwigo paápé uréna kesí waási Ísareri-waasiya'a kawel'á úmai káráwiyiniye agaimaréna siyáye suwaná

⁷ Éroti iséna aafáúmó iyáúsupaken-kwaasi aúpá'lá táántowasa tuwaná tísai ena séna nóran-kanaawa minó'lá paápé isará awánaraao súwasa simámúwana

⁸ Éroti séna Pétaremufa'a miniyámpói koayaafái úmai awáné'e tasimásimiya'a kesé'a kuré'a wenáwí'a mósá máráano súwasa

⁹ isésa kumbá aafáúmó iyáúsupal'o mésamo awánaraan-o'a awánowana minókó aifal'á wéwena miniyámpoímó méronka'a kowaúwasa

¹⁰ áfááraumai aamoi ésa

¹¹ mindáúmpá'lá iyésa anówane miniyámpoíyé tuwánésa kifaesa miniyámpoígón-áwí'a mósá marésa unáámbá óin-tokésa kawe-tántáá'lá korí-óntámbá fóimai amésa kawel'-úmúmbó í-tántáá'lá fóimai amésa asaa-wiyúm-básáwénkwáral'á fóimai ámakaawe.

¹² Ámatuwesa tún-kwáúwana Maníkó kaainampá'lá simátimena séna Érotimba ímba kosimáméro súwasa fí'on-ampakemba kentí naaópa'a kuráawe.

Ísumba áí'maesarai Ísípifa'o kurááyan-aai.

13 Kúwana wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba Yósepi kaainampákembá awánówana séna Éroti miniyámpói tufuwíndasafena wésaaifa-ifo íyáfasiné anówane miniyámpóiye tí'mae Ísípi-marafa'a koména'a aáno'a simáme'a áí'mae tiyó sénaumne súwana

14 mindó'wáambá íyáfasiné anówane miniyámpóiye tí'maena Ísípi-marafa'a wéména

15 mífál'a komérowana Éroti pukáyi. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráyi. Wemá agaimaréna séna Fasi'aénkó séna

Ísípi-marafakemba kesáánimba

méraina'a áántaanana kouweráíníye

siyáiye agaimaréna siyónka'a póna miyá uráyi.

Iyámpóiimo tínkankaan-aai.

16 Éroti awánóm̥ba aafáúmó íyáúsupaken-kwaasi karo'á simánkesa kóuwana Érotin-arunko áyámba úwana aafáúmó íyáúsupaken-kwaasimo simámakon-aaisafenawe o'á paápé uráiyemo siyón-aaisafenawe imáyá éna tuwímbai ti'maréna séna Pétaremu-nao'l-aempal'-naopimpa'a kae'-áátáímó uwásuwén-iyampoiye ímbo kae'-áátáímó uwásuwén-iyampoiye saafá úmai tínkantuwaaro súwasa miyá uráawe.

17 Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Yérémaya siyónka'a póna miyá uráyi. Wemá agaimaréna séna

18 Ráma-waasi áfááraumaimo ifi'ó taráamba ísaraawe. Réserin-aísaafitantamba uráan-kwaasi miwítí iyámpóiñafesa ifi'á taawasá iyámpóiimo

pukáantafesa timambá faráátamai tínkaraawasa úwoi ifi'á támaesa iyáawe agaimaréna siyáiye.

Ísípifakembo tiyáan-aai.

19 Éroti puwúmba Yósepi Ísípi-marafa'a ména wíyómpakemba Fasi'aénkóní kísau-waasigomba kaainampákembá awánówana séna

20 miniyámpóigómbá tufuwónaemo sen-kwáásí é'a púwófo íyáfasiné anówane miniyámpóiye tí'mae Ísareri-marafa'a waaó súwana

21 íyáfasiné awaainínkóné ááninkonte tí'maena Ísareri-marafa'a kúmba

22 Érotin-ááninkon-awi'a Ákéreasi afowán-ánondáá Yúndiyaa-aempa'a kawáá-kísáú wémauwana Yósepi iséna mináémpa'ó wíndasafena inkaisuwana kaainampál'a Maníkó simámuwana Káríri-aempa'a

23 Násareti-naopa'a tí'maena koméraiye. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna miyá uráyi. Wemá Ísuntafena séna

Násaretfaken-kwaasin-aye sénááwe

agaimaréna siyónka'a póna miyá uráyi.

3

Yónimo simátímakain-aai.

Mááka 1:2-8, Rúku 3:1-18, Yóni 1:19-28

1 Minkánááfimbá moórwigón-awi'a Yóni ména nombó maitinkówi póna Yúndiyaa-marafa'a kúmba máásai-marafa'a koména simátimena séna

² Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró simátíma'maena iyáyiye.

³ Naaofá'á Yóni ímbo méronda'ka'a Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónimo paápé índasafena imáyáa éna agaimaréna séna moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse íyana minámpá'á wíno

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yóni paápé úwana minááí paápé uráyiye.

⁴ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisamba á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámíkóní aúwé mintón-aantemba wénena

⁵ aai simátíma'maena iyúwasa Yérüsaremu-naopaken-kwaasiye Yúndiyaa-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoní menáípákéné maanáípákén-kwáásiyé miyáumai-waasi tósó ésa

⁶ miwítí sáwí-awauma kufiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitinkaraiye.

⁷ Yóni nombá maitinkéna awánóm̄ba ámáán-kawaa-waasiye Sátúsiamaan-kawaa-waasiye sáwifa'a nombá maisinkáínkwee sésa wempá'á tósó uwaná simátimena séna iyánkó póígon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínifo nááwa simátímísa iséra inkaiséra wéteo.

⁸ Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawe-kísáú maiya'a tuwánánaumne.

⁹ Émbaramu kentáá síwá'ná imbá póta Maníkóní kawe'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá imbá oro. Maníkó Émbaramun-aísaafitantamba ónáwe sénaraantaasi maanóntámpínkembá kanaáímpó'a waási úráaro sisá'a úráawaisino. Émbaramun-aísaafitantamba uráundawi póta kawe'-wáásísá úne sé'a miyán-ímáyáá imbá oro.

¹⁰ Ímba kawel'-árámbá íyáín-taima áwáufimba wéyaisuwesamo iyafimbó agaisuwáántemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíniye Yóni siyáyiye.

¹¹ Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'ó teví nombá wémaitinkaundanifo kesínaaembo tíndawi Ufaen-ámútánkómbá aílmaráinana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye. Iyamó agáéntemba íniye. Wemá óraako kembá íyáákaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwí'an-aye.

¹² Aawinkwínaumo sipetifímbó mósá marésamo mentúwááwanamo anómbo marapá'ó kúmisanamo ásimo fiyúndágomo tiyútúwáásasamo kámakama'o índai-iyafimbó uwááígomo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósá máráántemba waási miyáráámbá íniye Yóni siyáyiye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aai.

Mááka 1:9-11, Ríku 3:21-22

¹³ Minkánáá Ísu Káríri-aempakemba Yóndani-nompa'a téna Yóni nombá maisinkáínkwee séna túwana

¹⁴ Yóni séna ímbanifo emó nombó maisinkénda kanaán-ifo kentáfemo sémo nombá maisinkaaómó séndawe súwana

15 Ísu séna ifátuwe súndantemba miyán-uwo. Miyámó ékaimo ékai Maníkó siyáini'a óyauye súwana ewé séna

16 nombá maiyankówana nompínkémbá íyafasinowana kampúaran-tawaaí tuwíñkaal'-úwaña Yóni awánóm̄ba Maníkóní ámútanko mááufu-numaraam̄ba úmaena Ísu ane'a kumbérowana

17 aaigó aantemba wíyómpakemb̄a séna maawá kesáánim̄ba isa'á wen-ím̄yáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáye.

4

Waántawanko Ísumba ma'máimo awánarain-aai.

Mááka 1:12-13, Ríku 4:1-13

1 Súwana waántawanko Ísumba áísaí úmai isáíndasafena Maníkóní ámútanko Ísumba simámuwana máásai-marafa'a

2 koména tómbá ím̄ba néna ayáátááka'a 40 no'waamba waúwana áfááran-aai tówana

3 waántawanko Ísu sáwi'o índa awánánae séna Ísumpa'a téna séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntáfē tómbá úréna'a naanó siyó súwana

4 Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemb̄a séna tómbó náiyawi aantemba waási ím̄ba fasi'átinkainifo Maníkó siyáintemba seyaafá'a íyana fasi'átinkainiye

siyáifo emó sénda ím̄ba miyá ónaumne súwana

5 waántawanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraal'-amaandankoni amifa'a móankena

6 séna Maníkón-aai aúfáífinkemb̄a séna Maníkó wíyómpakemb̄a wení kísau-waasisomba ti'maráínasa enká'a káráwiyesá pósá óntanka'a aísamai turaráanafo sésa tiyáántandesa faramónáawe

siyáye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wíyómpakewi farámbaesá marapá'a múankanaawe waántawanko súwana

7 Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemb̄a é'a miyá siyéna moórá-aaiwara'a séna kentí Fasi'aénkó Maníkómbá

áísaí úmai isánæ ím̄ba seró siyáimb̄a emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá áísaí úmai isáúsino. Mindásafemo emó sénda ím̄ba miyá ónaumne Ísu súwana

8 waántawanko Ísumba áí'maena óraal'-omapa'a iyéna móankena seyaafá'-márífá'a káráwiyon-kwaasiye miwítí óraa-fasi'aene aráánamena

9 séna kenká'ló kífaemo ken-ím̄yáámó mósá máréna'o é'a káráwiyi-kisau áména káráwiyinone waántawanko súwana

10 Ísu séna waántawanko kóuwo. Maníkón-aai aúfáífinkemb̄a séna kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'lí im̄yáá é'a wenáwíl-aantemba mósá maré'a wení kísau aantemba mááero

siyáifo emó sénda ím̄ba miyá ónaumne súwana

11 waántawanko auwéna kúwasa wíyómpakemb̄a Maníkóní kísau-waasi kumésa Ísumba áwa'nai uráawe.

Ísu wení kísamu ómbakain-aai.

Mááka 1:14-15, Ríku 4:14-15

12 Yóni marará-káwáágón-áwí'a Érotintafena séna sáwí'a uráiyé siyóntafena ándáfa'a máankowana méron-aaí Ísu iséna Káríri-aempa'a wéna

13 Násareti-naopa'a ímba koména Kápaneamu-naopa'a koméraiyé. Mindáópa'a Káríri-nonkwaunkoni áwáífa'-naopa'a Sépiyuraaniye Náfataraiye tísaafitamtambo uráawiti marará'ó wéron-daopa'aniye.

14 Ísu Kápaneamu-naopa'a koméromba naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísaya agaimaréna siyónka'a póna miyá uráiyé. Wemá agaimaréna séna

15 Sépiyuraaninte Náfatarainte mindárai tísaafiti marafá'á nonkwaauánkóní áwáífa'a Yóndani-nonkoní menáípá'-márágón-áwí'a Káríri-marafa'a méraawi fí'o-fí'on-kwaasisafe'a súnda

16 minkwáási túnáín-aempa'a mésa sómo kaipa'á awánánááwe. Maníkóní némpa'o túnáín-aempa'o méraawi sán-kátinkainiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu paápé éna miyá uráiyé.

17 Minkánáá Ísu simátimindasafena ómbarena simátimena séna Maníkó wení waási kawáánimba ómbaraifo kentí sáwí-imaya tuwé'a Maníkómpá'a teró siyáye.

Ísu éyain-kwaasimo táántarain-aaí.

Rúku 1:16-20

18 Ísu Káríri-waaunkoni áwáífakafamba kúmba kae'-wáásiyái mésarai awaaón-áwí'a Sáímoni moórá-awi'a Pítaa úwana áfákon-awi'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísaú pósarai mófáá'a to-tímapa'a wénesarai mare'mare'-únámbá nompí tukésarai meroýana

19 Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófáá'o to'máímo tímapa'o wénoyantemba aú-kisau tíménakai wénekai kesáái simátímapa'a wéniyasa kempá'a teró súwasarai

20 mimbáré'máré'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

21 Wesé'a kuyaná Ísu maréna kúmba kae'-wáásiyái mésarai Sépétin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémisi úwana áfákon-awi'a Yóniye tifowámpín-kwimái nompín-táómpimba méresa mare'mare'-únámbá to'mayaa wéuwana Ísu minkáé'náraí táántowasarai

22 minuwóiyáámbá tifowámbá mindómpín-táómpimba auwésarai Ísuwe'a kurááye.

Ísu sáwifa'-waasifumba kísaumo maiyáin-aaí.

Rúku 6:17-19

23 Ísu Káríri-aempa'a naaó'-nao'a wénena ámáán-daumpimba'a Maníkó wení waási kawáánin-aaí minásé-ááí kosimátímapa'a wénena fí'o-fí'on-ti'o ún-kwaasi asófatinkafa'a kúwana

24 wenááigo

Síriyaa-marafa'a naaó'-nao'a wété úwasa fí'o-

fí'on-ti'o ún-kwaasiye sáwí-amutanko tirumpimbó méron-kwaasiye tiyayaambo táúnkon-kwaasiye tiyayaambo pukón-kwaasiye miyámó un-kwáási taawiya'maésa Ísumpa'a mátínkowana asófatinkena

25 aambó wénumba sáwifa'nanka Káríri-aempakene Tékaporisi-aempakene Yérúsaremu-naopakene Yúndiyaa-aempakene Yóndani-nonkoní menáípákén-kwáásiyé miyáumai-naopaken-kwaasi wempá'a tósó uráawie.

5

Ísu omápa'a iménamo simátímakain-aai.

Rúku 6:20-23

1 Ísu mérowasa sáwifa'-waasimo tóso umbá tuwánéna omápa'a imérowasa wení waásisomba túwaandu uwaná

2 simátimena séna

3 Maníkó súwa'nai ínkwe sewí Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkena miwiyá'lá wégawaaniye.

4 Miwífimbá sáwi-imayaa wéraisana tirunkó umbaí wétaiwai Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkena fetóí wéuwatinkaiye.

5 Kentúmo ímbo maimaésa wéiyowi Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkaimba pósá siyáim-barama maénááwe.

6 Maníkó siyáintemba miyámó ónaemo wésewi Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkena kawel'ó úmaimo méraiyatafená kawel'-í'a uwátinkainiye.

7 Tirumbó wéuwatinkaawi Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkena arumbá uwátinkainiye.

8 Tirumpinkémbó kawel'-ááí aantemba wésewi Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkaimba pósá Maníkóbá awánánááwe.

9 Waásifimbo farumó uwátinkaiyatafesa kísau wémaewi Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkena kesí iyámpoín-owe síníye.

10 Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo arupíse úmaimo méraantafesa sáwi'a wéuwatinkaawe. Maníkó miwí kawel'á wéuwatinkena miwí wení waási'-i'o ombá póna wégawaaniye.

11 Kembiwímó kentáféló fasi'lámaimo méraantafesa mindásafesa sáwi'-aaí simátinkesa sáwi'a uwátinkesa fi'o-fi'on-karo'-aaí simátínkáámba Maníkó kembiwí kawel'á wéuwatinkaiye.

12 Naaofáló Maníkón-aaímo simátímakowimo sáwi'o uwátinkaraantemba káfél'a sáwi'a wéuwatinkaamba tirunkó kawel'á wéina'a aamoí é'a wíyómpakemba kentí kawel'-méyámbá maénááwe Ísu siyákiye.

Ságón-aaiye uwígón-aaiyemo Ísu siyáin-aai.

Mááka 9:50, Rúku 14:34-35

13 Ísu simátimena séna marapá'ló méraan-kwaasifimba mé'a uwígómó ásémo intenkáámbá wéowe. Miyá wéombanifo uwímó sáwi'o énamo imbá ímba kawel'á úmai kéné ímba áséma éna sáwísankaamba isasá aampa'a tulkésa wénowe.

14 Marapá'ló méraan-kwaasifimba mé'a sámo kaintenkáámbá wéowe. Omápa'o wérain-daopa'o mósá awánaantemba kembiwí méraawini áwáuma wéawanaawe.

15 Iyamá ómbá kúra'maresa ímba aúpá'lá maráiyamba afora'á makésa mindáópaken-kwaasi awánánááwe.

16 Miyáumai sámo kaintembá waásifimba mé'a sán-kátinkaiyasa kentí kawel'-kísáú tuwánésa kentifo wíyómpa'o mériiwain-awi'a mósá maránááwe Ísu siyákiye.

Ísu ámáámbo siyáin-aai.

17 Ísu minááí simátimena séna ímba kentáfél'a sé'a Mósese siyáin-aine Maníkón-aaí simátímakaawi siyáan-aine ifá'lá túwáíwaiye ímba seró.

Maníkón-aai siyáan-aai ímba tuwánáúmpo siyáantení'o úmaimo paápé índasafe'a kunkáumne.

¹⁸ Simátíménda ísáaro. Wíyómba maramá wéraisana póna Maníkón-aai waé'wae'a wéiyeye. Maníkón-aago seyaafálá waé'wae'a wéimba póna minááigómó siyáinten-úmai seyaafá-tántáá'lá paápé íníye.

¹⁹ Miyáumai Maníkón-aaifinkembo karol'-ááímó taraisésamo ffí'owantafesamo sésamo wéundantemba miyá índa mindá kanaán-ye síyanamo éna Maníkó séna kesí waási kawáánunda-waasifinkemba ímba fasi'aén-kwáásin-owe sínifo Maníkón-aaimo taawiyafésamo simátimesamo sésa Maníkón-aai ísáaro wésewisafena Maníkó séna kesí waási kawáánunda-waasifinkemba óraa'-waasin-owe síníye.

²⁰ Moórá-aai simátíménda ísáaro. Ámáán-kawaa-waasiye ámáámba sen-kwáásiyé sésa Maníkómó siyáintemba úmai méraumnemo sembá karol'-á wésewe. Miwímó ontembó kembiwímó é'a Maníkómó kawáánipa'a ímba mé'a Maníkómó siyáintemba érai'a miyámó é'o é'a Maníkómó kawáánipa'a ménáawe Ísu siyáye.

Tínkamon-aaimo siyáin-aai.

Rúku 12:57-59

²¹ Ísu maarán-ááiwárá'lá siyáye. Naaófá'lá Mósese kentíwá'násafena simátímakain-aai ísaraamba maará siyáye. Ímba tínkamiyasa púwóro. Miyámó íyasamo ésa aaifimbá maitinkánáawe siyáimbanifo

²² simátime'a súne. Miwítí waásisafesa aaisambá wétiyiyawi aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-ye. Miwítí waásisafesa sáwí-aai simátímkáawí tí'mesa aaimó ísááwitopa'a týasa aaifimbá maitinkáiyamba mindá kanaán-ye. Miwítí waásisafesa uwó-wáásiyá'ló úwoi-waasiya'o sésa símai sáwí'a wéiyawi ónkaifa'o iyamó wégaipa'a méraiymamba mindá kanaán-ye.

²³ Miyán-ááí imáyáa ombá Maníkóntafé'o imáyáamo é'o moórá-tantaa'o aménæ'o óraa'-amaan-daumpa'o komé'o é'a kentí waási aaí ta'ótokaiya'o tááko'o maké'o é'a

²⁴ Maníkóbó amíyan-tantaa'a óntan-taaregoni ewaa'lá mámare'a mináái koísámai arupíse uwásuwe'a kouweré'a Maníkóbá áméro.

²⁵ Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'a mósimai paápé uwásuwsa koró. Óraa'-waasimo mátimiyasamo ésa

i-wáásí timiyasa ándá-naumpa'a tinkánáawe.

²⁶ Ímbo miyámó íyasamo ésa ándá-naumpa'a móttinkaiyasa ímba ááéma tai'ánaumne sésa seyaafál-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáye.

Aarakwá'ló tasáén-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 19:9, Mááka 10:11-12, Rúku 16:18

²⁷ Ísu mináái simátimena séna naaófá'lá Mósese simátímakain-aai ísaraamba maará siyáye. Fí'owi tuwaainíntóné tuwaai'wainté ímba nóró siyáimbanifo

²⁸ simátime'a súne. Moórágigo moórá-inimbo awánénamo tafisénæ sénamo índa ímba afora'lá ínifo imáyáa aantemba tafisínana Maníkó séna imáyáufinkemba é'a wétafisiye síníye.

29 Túrankomo sáwi'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafó sé'a moórá-turamba fituwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o wíyamba mindá sáwi'an-ye. Sáwi'o uráinda maisuwé'o méraiayamba mindá kawé'án-ye.

30 Tiyáánkomo sáwi'o ína'a misáwí-ámpá'á kúnafó sé'a moórá-tiyaamba arátuwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a sáwi-marupa'o iyamó wégaipa'a wíyamba mindá sáwi'an-ye. Sáwi'o uráinda maisuwé'o méraiayamba mindá kawé'án-ye.

31 Naaófá'á Mósese maará siyáye. Moóráwigo awaainínkóbá ai'mátuwaindawi aúfáifimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwaumne séna agaimái amíno siyáimbanifo

32 simátime'a súne. Awaainírkó ímba moórá-waasigoe wénisana awaaikó ai'mátuwaisana miníninkó kówéna moórá-waasi komaiyéna miníninkó aú-waasigoe wénimba sáwi-anka'a wéniye. Aifa'-áwáálkómó ai'mátukaintafena miyá wékiye. Moórá-waasigo ai'mátukain-inimbo wémaimba wewárá'a umémbá wémaiye Ísu siyáye.

Seyaafá-tántáápimbá ímba matuwé'a seró-áái.

33 Ísu maarán-ááiwárá'a siyáye. Naaófá'á Mósese simátímakain-aai ísaraamba maará siyáye. Fasi'aénkómpatá miyá ónaumne sýamba karo'á sefáínifo érai'a sé'a miyán-oro siyáimbanifo

34 simátime'a súne. Kemó miyá ónaumnemo sýambo é'a érai'a miyán-oro. Kemó ímbo miyá ónaumnemo sýambo é'a érai'a ímba miyán-oro. Maníkó káráwiyaipi'a méraifo Maníkón-áwíka'a ímba matuwé'a seró.

35 Maníkó marapá'a káráwiyaipa'an-ifo ímba marará'a matuwé'a seró. Yérúsaremu-naopa'a Maníkó káráwiyaín-daopa'an-ifo ímba mindáópa'a matuwé'a seró.

36 Fafután-á'nontáúrá'a kaantún-a'nontau ímba kanaán-ure'a kaantún-a'nontaura'afafután-á'nontáú ímba kanaán-uránááfo ti'nónká'a ímba matuwé'a seró.

37 Kemó miyá ónaumnemo sýambo é'a maarán-ááí aantemba seró. Ewé miyá ónaumne seró. Kemó ímbo miyá ónaumnemo sýambo é'a maarán-ááí aantemba seró. A'láo ímba miyá ónaumne seró. Simátimunda-aai waántawankon-imayaafinkeni'a wéowe Ísu siyáye.

Anondáámo ímbo tínkamian-aai.

Rúku 6:29-30

38 Ísu minááí simátimena séna Mósese simátímakain-aai ísaraamba maará siyáye. Moóráwigomo moóráwigoni aúrambo fituwáinasamo ésa wen-ánondáá wenaúramba fituwánááwe. Moóráwigomo moóráwigoni áwááyaamba pótuwainasamo ésa wen-ánondáá wenáwááyaamba pótuwanaawe siyáimbanifo

39 simátime'a súne. Sáwi'o uwátinkaiya'a ímba anondáá miwí sáwi'a uwátinkáaro. Táá'ló tuwaumíya'o é'a ímba anondáá tínkame'a aneka'a waé-timiyasa tuwaumónááwe.

40 Kentí unáánkwátóisafesamo maénae sésamo tí'maesamo aaimó ísáin-waasigompa'a kurésamo síya'o é'a ímba a'láo sýamba paákákén-únánkwátóiwara'a tíméro.

41 Aampa'ló tal'ótoresamo sésa kentáásí moparawímbá kárik'a súwa'nai orómó síya'o é'a ímba a'láo sýamba úwoima ayáátááka'a túwal'nai oro.

42 Moórá-tantaa'a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Moórá-tantaa'a wááu simiyó síya'o é'a miyán-oro Ísu siyáyi.

Namuro-wáásí kawe'á uwátinkáaro-aai.

Rúku 6:27-28,32-36

43 Ísu minááí simátimena séna naaófá'á simátímakain-aai ísaraamba maará siyáyi. Kentí waási-imayaan-oro. Kentí namuro-wáásí tiyámبا uwátinkáaro siyáimbanifo

44 simátime'a súne. Kentí namuro-wáásí imáyáa timé'a sáwí'o uwátinkááwisafe'a túwa'nai úmai Maníkómpá'á inaí seró.

45 Miyámó ombá wíyómpa'o kentifo mérhaiwaini iyámpói-i'a wéowe. Maníkó miyáumai kawel'á uwátinkena aaí sisáná aa'lá kaisaná kawel'-wáásíyá'le sáwí-waasiya'e aa'lá kaisaná Maníkó aaí sisáná aa'lá tisaná arupísemo on-kwáásíyá'le ímbo arupísemo on-kwáásíyá'le aa'lá wétiye.

46 Seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo wéowasamo ombá anondáá miwí-ímáyááwárá'lá wéowe. Taakisimó máén-umen-kwaasi ímba kawel'-wáásí ombánifo miwití waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaan aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawel'-méyámbá timínifo kentí namuro-wáásíwárá'lá imáyáa tíméro.

47 Seyaafá'nánká kentí waási-i'a úmai kawel'á wéuwatinkaawe. Maníkóní ambó ímbo wéaraaiwaewiwara'a miyá wéowe. Miyámó ontén-úmai kentí waási aantemba ímbanifo kentí namuro-wáásíwárá'lá kawel'á uwátinkáaro.

48 Kentifo wíyómpakewi kawel'-i'a úmai mérainba mindásafe'a imáyáa é'a kawel'-i'a úmai méräaaro

Ísu siyáyi.

6

Wétuwa'hai-on-aai.

1 Ísu minááí simátimena séna tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinke'a túwa'nai íyamba ímba maarán-ímáyáá é'a waási méraiyanka'a wétuwa'nai-onasa óraal'-waasin-aye síwae-imayaan ímba íyamba úwoi túwa'nai oro. Miyán-ímáyáámó wée'o túwa'nai íyanamo éna kentifo wíyómpakewi kawel'-méyámbá ímba timínifye.

2 Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba waási aamoí uwásinkaiwae-imayaan ímba é'a ímba óraaka'-oraaka'a síyamba úwoi túwa'nai ónáwe. Kaumbo-kae'-ááiwárá'l-wáásí ámáán-daumpa'e aampa'é toruparésa óraaka'o sembá óntamo ímbo makáawimo tímembá ímba miwí-ímáyáá ombá wétimesa kesúwi'a mósá maráiwae sésa wétimewe. Érai'a simátime'a súne. Mindámo tímén-anondaa miwí túwi'o mósá måráámba é'a mimbéyámbá wémawewe.

3-4 Óntamo ímbo makáawimo túwa'nai íyamba kesí waási suwánaafo sé'a waásimo ímbo méraiyanka'a túwa'nai oro. Miyámó ombá kentifo aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna kawel'-méyámbá timínifye Ísu siyáyi.

Maníkómpá'á inaimó sen-áái.

Rúku 11:2-4

5 Ísu minááí simátimena séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba kaumbo-kae'-ááiwárá'l-wáásimó sentembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa

aamoí uwásinkaiwae-imayaa ésa ámáán-daumpa'a mésa waásimo tóso on-áémpá'a mésa inaí wésewe. Érai'a simátime'a súne. Miwímó miyámó wéon-anondaa miwí túwfí'o mósá wémaraamba mimbeyámbá wémaewe.

⁶ Miwí miyá wéofo Maníkómpá'a inaí siyamba kentí naaúmpa'a kembiwí aantemba imé'a kentifombó ímbo ane'ló awánaawimpa'a inaí siyana aúpá'ó wéomba tuwánaiwai póna iséna kawe'á úmai túwa'nai ínaye.

⁷ Maníkómpá'a inaí siyamba úwoi-aaiyaamba ímba símai tafisénááwe. Maníkóni aambó ímbo arááiwáewi sésa tafisímai-aaisa senanasá súwa'nai ínaye sésa úwoi-aaiyaamba símai wétafisefo

⁸ ímba miyán-oro. Kentifombó Maníkómpá'ló miyám-baaran-aaisafe'o wéaisai-e'o súwa'nai ínýemo siyamba é'a awánaraimbá póna túwa'nai ínaye.

⁹ Maníkómpá'aaimó siyamba maará seró.

Kentáásifowao wiyómpa'ló méraandawi enáwi'a iyáákarain-awita mósá wémaraumne.

¹⁰ Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno. Wiyómpakewimo ení ámáámbo arááiwáéntemba marapátá méraundawisa miyáumai arááiwáéno.

¹¹ Káfé-kanaa-tomba kentáá simiyó.

¹² Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwítí aoisaambá maitiyuwáana miyáumaisa kentáásí aoisaambá maisiyuwaao.

¹³ Sáwi-yontáakomo kentáá ma'máímo awánáindasafenamo ínamo e wasiyuwaao. Seyaafá'-má'lú-yántáákó kentááfimbá tifó sé maisiyuwaao. [Ení waási kawáánúmae wéiyonana ení fasi'léembá wae'wae'a úmae wéiyisana enáwi'a óraa'a úmae wéiyimba érai'-aain-ye.] Miyán-áái Maníkómpá'a seró.

¹⁴ Sáwi'o uwátinkaraamba ímbo anondáámo sáwi'o é'ló ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembiwímó sáwi'o wéomba túwa'nai ena maitiyuwáinífo

¹⁵ sáwi'o uwátinkaraamba úwoimo imáyáamo úmae iyé'ló ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembiwímó sáwi'o wéomba ímbo maitiyuwáiníye Ísu siyáye.

Tómbó aawentamó on-áái.

¹⁶ Ísu minááí simátimena séna Maníkómpá'a inaí aantembo sé'a tómbá wéawentan-omba aasásói'-wáásimó ontembá ímba miyán-oro. Miwí sésa waási suwánésa sésa kawe'á ésa tómbá wéawentan-owe síwae sésa tómbó ímbo naanten-tói'a matuwésa méraawe. Érai'a simátime'a súne. Miwítí méyámbá miwí túwfí'o mósá wémaraam-beyamba é'a maiyáawe.

¹⁷ Miwí ésa miyá wéofo kembiwí tómbá wéawentan-omba tói'a wisuké'a ti'nontáu paasé'a túmai kawe'á úmaraiyasa

¹⁸ waási tuwánésa tómbá wéawentan-owe ímbo siyana kentifo tuwánéna kawe'-méyámbá timíníye. Kentifon-ane'ló ímbo awánaawi aúpá'ó ombá awánaiwai kawe'-méyámbá timíníye Ísu siyáye.

Wiyómpaken-kawe-tantaakon-aaai.

Rúku 12:33-34

¹⁹ Ísu minááí simátimena séna marapá'ó méraamba sáwifa'-ontama ímba måráaro. Maráyán-ontama ufóiyaraamba ínana waigo náinana táúkoo'a

ínasa mindámbá sáwí'a uwásuwesa umémbá maénááfo sáwifa'-ontama ímba maré'a

²⁰ kawe-kísáú maiyana kentí kawe-tántáá'lá wiyómpa'a wéíniye. Wiyómpa'a wérainamba ufóýaraamba ímba ínana waigo ímba náimana táukaa'a ímba ínasa waasi ímba umémbá maiyana úwoi wéíniye.

²¹ Marapá'ó kentí óntamo wérainanamo éna marapátáfena tinkáinífo wiyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wiyómpatafena tinkáiníye Ísu siyáye.

Túranko kentí imáyáafimbo sámō kain-áái.

Rúku 11:34-36

²² Ísu mináái simátimena séna túranko kentí imáyáafimbo sámō kain-tántáá'lán-íye. Túrankomo kawe'ó úmaimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá sáma káinífo

²³ túrankomo ímbo kawe'ó úmaimo awánáinanamo éna seyaafá'-ímáyáá tuwinkáiníye. Marapá-tántáá'-ímáyáá aantembo íyanamo éna kempimbó sámō kain-tántáá'ló ímbo wénamo éna kumeu'ó í-tántáákó óraa'a úmai wéíniye Ísu siyáye.

Óntantafena Manikontáfénamo siyáin-aai.

Rúku 16:13

²⁴ Ísu mináái simátimena séna ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísaú wémawee. Miyámó ésamó ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamó ésa moóráwigoni kísaú kawe'á úmai maésa moóráwigoni kísaú tuwesaraí ónááwe. Miyáumai Manikóní kísaumo maé'ló é'a sáwifa'-ontamba maénaumne-imayaá ímba úmae iyónááwe. Sáwifa'-ontamba maénaumne-imayaamo é'o é'a Manikóní kísaú ímba maénááwe Ísu siyáye.

Méraantafe'a ímba óraa'-imayaá oró-áái.

Rúku 12:22-31

²⁵ Ísu mináái simátimena séna mináái imáyáá é'a simátime'a súne. Méraambla ímba óraa'-imayaá é'a tómbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaá é'a kentúra'o unáánkwátóimo íyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro. Tómbó náiyambá úwoisambanifo waásimo méraambla óraa-tantaa'an-íye. Unáánkwátóí íyambá úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-íye.

²⁶ Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísaú éna tómbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaiifo kentifo wiyómpakewi miwítí tómbá tímísasa wénawee. Manikón-aúranka'a kemá waási numagómbá íyáákaraambla póna kentí tómbó éna timíníye.

²⁷ Kembiwímó óraa'-imayaamo

é'o é'a maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátááka'a méranaawe.

²⁸ Unáánkwátóí íyantafe'a ímba óraa'-imayaá é'a waiwandáánká'á imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísaú éna ímba wení unáánkwátóí makáifo

²⁹ simátime'a súne. Naaofá'á Yúndaa-waasiti óraakon-awí'a Soromoní sáwifa'-unankwatoiye ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawe'án-íye sumbánifo waiwandáán-aramba awánésa óraa-kawe'an-íye wésewe.

³⁰ Ufá'á ko'naarirí-tántáá'lé séna waiwandáámbá Manikó makáye. Umá ímba waé'waela ínifo káf'e'a ínasa aafáyáá waási agaisuwáyambla

Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáye. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátói timínífo kembiwí Maníkóntáf'e ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iyé ímbo seráambá wésewe.

³¹ Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraal-imayaay é'a unáánkwátóimo íyantafe'a ímba óraal-imayaan-oro.

³² Maníkóní aambó ímbo arááiwáéwi tóné nonémó náiyantafesa óraal-imayaay wéowe. Tómbó nombó ímbo wéne'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimífo imáyáa ímba óraal-imayaay wée'a

³³ Maníkómó wení waásimo kawáánintafe'a aifa'á imáyáa é'a wembó arááimo tainí'o wéontafe'a imáyáa é'a miyámó owaná mintántáá'á wétimiye.

³⁴ Aúnkáwe aafáyáawe paápé índa-tantaatafe'a ímba óraal-imayaay íyana tirunkó umbaí táino. Káf'e'a wérain-tantaatafe'a imáyáa é'a aafáyáamo paápé índa-tantaa'a awáné'a imáyáa é'a moórá-kanaa moórá-kanaamo paápé índa-tantaa'o awánaantemba imáyáan-oro Ísu siyáye.

7

Ímba sáwí-aaí simátíméro-aaí.

Rúku 6:37-38,41-42

¹ Ísu mináái simátimena séna tuwáné'o é'a sáwí-waasiye siyanamó éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínífo tuwáné'o é'a sáwí-waasiye sefó.

² Kawe'-ááí wésimatime'a sáwí-aaí wésimatime'a íyantafena Maníkó kembá miyá ínkiye. Tíménteni'a úmai Maníkó miyáumai timíniye.

³ Kentúrampimba iya-arumbá wéraisa'o ombá ímba awánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wéraiye wésefo ímba miyá seró.

⁴ Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awánaamba nóra séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maitiyuwánæ wéseo.

⁵ Kaumbo-kael'-ááwárá'l-wáásin-ofo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maitiyuwánáwe Ísu siyáye.

⁶ Kawe-tántáá'ó iyánkómbó ímbo ámémenteba Maníkón-aaí taraisiyawi ímba simátíméro. Simátimiyasamo ésa karaánáá'a simátinkanaawe. Kawe-tántáá'ó pójgombo ímbo ámémenteba Maníkón-aaí ímba sínkáíye wésewi ímba simátíméro. Simátimiyanamo éna minááigó fiyúndáraamba to'wínkiye.

Maníkómpá'ó inaimó sen-ááí.

Rúku 11:9-13

⁷ Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó wésembo áísaí úmae wéiyiyana timíniye. Áántamae'o wéiyiyana kentáái isáínkiye. Wésaafa úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

⁸ Áísaí iyánamo éna Maníkó timíniye. Wéaantewanamo éna Maníkó kentáái isáínkiye. Saafámo iyánamo éna Maníkó aráátiminiye.

⁹ Kemá iyámpóiwara'-waasi kentáánintombo kisaamá simiyómó síya'o é'a ímba óntamba timíyamba kisaamá timénááwe.

¹⁰ Mófáá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénááwe.

11 Énifo sáwi-waasi ombánifo kentáánintomba kawe-tántáá'á wétimefo wiyómpakemba kentáásifowa kawel'-aantemba iwái póna áísaí iyawimo éna kawe-tántáá'á timíniye.

12 Kembó tirááimo táinda-i'o úmaimo wétuwa'nai-iya'a miwí miyáumai túwa'nai oro. Minááímó simátimunda Mósese siyáin-aaiye Maníkón-aaí simátímakowi siyáan-aaiye minkáé'-áágóngi áwáuma wésimatumine Ísu siyáie.

Kári'l-ontagon-aaí.

Rúku 13:24

13 Ísu séna kae'-óntámá wéraisa'a kári'l-ontafimba íyáféráaro. Óraal'-ontama óraal'-ankoni ontamán-ye. Maníkóni némpa'o maé'mae'o íyan-aempa'l minóráál'-ámpá'l'á wéwesa sáwifa'l'-waasi minóntáfimbá wégowe.

14 Kári'l-ontama umbai-ánkóni ontamán-ye. Aú'i'o úmaimo maé'mae'o íyan-aempa'l' minúmbái'-ámpá'l'á wéwesa sesimái-waasi aantemba minóntámá saafá úmai awánésa wéiyaferaawe Ísu siyáie.

Karo'l-áímó sen-kwáásí táái.

Rúku 6:43-44, Rúku 13:25-27

15 Ísu minááí simátimena séna tuwímbai karo'l' simátimesa sésa Maníkón-aaí simátimunda-waasi úne wésewi miwí káráwimai méraaro. Sipisípi-pogomo aáno úmaimo máíntemba miwí karo'l'-áawéyáá úmai wénombanifo kawel'-imáyáá sáwí'a wéuwatinkaan-kwaasin-owe.

16 Miwití áwáumo awánánæ'o é'a miwití kísau awáné'a miwímó méraawini áwáuma awánaaro. Fekómó éna ímbo áwiyanda-arankaambla iyáinífo fe'l-arambá iyáiníye. Antirígómá afó'afáá'l-arankaambla ímbo iyáinífo antirí-aramba iyáiníye.

17 Miyáumai kawe-táigó kawel'-árámbá íyáisana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyaiye.

18 Kawe-táigó ímbo sáwí-aramba íyáisana sáwí-taigo ímbo kawel'-árámbá íyáisasa

19 kawel'-árámbó ímbo íyáin-taima ayáímai iyafímbá wéagaisuwaawe.

20 Miyáumai minkáró'l-wáásítí kísau awáné'a miwití áwáuma miyáráán-úmai awánánáawe.

21 Kentáfesa kesí Fasi'aénkón-ye wésewiwara'a Maníkó ímbo seyaafá'nánká káráwinda póna kesifo wiyómpakewimbo arááímo tainí'o wéowi aantenka'a káráwiyiniye.

22 Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáusafesa tísai índa-kanaa tíndara'a kentáfesa sáwifa'l'-waasi sésa Fasi'aénkoo ení fasi'aéntámbá Maníkón-aaí simátímakumne. Ení fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyukaumne. Ení fasi'aéntámbá fí'o-fi'on-kawe-kisau ímbo awánaraan-kisau maiyáumne siyambanifo

23 simátíme'a súne. Ímbo kesí waási é'a sáwí-kisau wémaen-kwaasin-ofo kóro kemá sénaumne Ísu siyáie.

Naambó uráayawi-taai.

Rúku 6:47-49

24 Ísu mináái simátimena séna kesáái isésa wéaraaiwaewi miyán-kwáásimó simátímendara'a ísáaro. Kawel'-ímáyáawárá'-wáási fasi'aén-dámbá ónae sésa mai'á u'maesá kumémesa óntanka'a naamayáámba müfaimai naambá úmaraiyana

25 aa'á téna óraal'-nomba finana mindámbá ímba tawisínda fasi'ámai wééna óntanka'-nomba póna úwoi wéíniye.

26 Énifo kesááimo isésamo ímbo kawel'ó úmaimo wéisaiyawi miyán-kwáásimó simátímendara'a ísáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'á ukésa iyamba nonáámááiyá'a paákál'á úmakaiyana

27 óraal'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwi'a ínkiye Ísu siyáie.

28 Ísu mináái simátimuwasa túwaandu urón-kwaasi isésa

29 ámáámba sen-kwáásimó sentembá ímba sifó óraal'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

8

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aai.

Mááka 1:40-44, Rúku 5:12-14

1 Táátafesa uwaná Ísu minómápákémbá kumúwasa sáwifa'nanka ánaaemba arááiwáúwana

2 moóráwigo námombo kón-kwaasi Ísumpa'a téna óraakon-iyé séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á auí'a uwásinkainone súwana

3 Isu ayáámba anel'á ta'lótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana miníuwóiyáámbá kawáúguwana

4 Isu séna enáúra'o uwánkaunda-aai simátimenafó enáúra'a kawáúwifo naaofá'ó Mósesemo siyáintemba ámáán-kísa-waasifa'a wéma enáúma mááraatime póima tímínasa Manikóntáfesa ísámai tufú'mai agaiyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe Ísu siyáie.

Rómu-i-waasigon-aai.

Rúku 7:1-10

5 Ísu mináái simásuwena Kápaneamu-naopa'a kúwana Rómu-i-waasiti kawáágó ména Ísumpa'a téna óraaka séna

6 óraakoo kesí kísa-waasi naaúmpa'a ména óraal'-ai'a isaná áúwawaako ímba úwaauwa wéisana méraiye súwana

7 Ísu séna koasófankanaumne súwana

8 wemá séna kemá kári'l-waasi úmpo emá óraal'-waasi ómpo kesí naaúmpa'a iyínda uwófí'a ínompo ifátupe aaí aantemba sinaná kesí kísa-waasi asófáíno.

9 Kewárá'a kawáá-kísáúgóní áwáuma awánaraunda kesí kawáágó sisá'a wení kísa wémæ'e'a kesí i-wáásisáfel'a súnasa kesí kísa wémæewe. Moóráwigontafe'a sé'a waaó súnana wéwisa'a moóráwigontafe'a sé'a tiyó súnana wétisa'a kesí kísa-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéofó úwoi aaí aantemba sinaná kesí kísa-waasi asófáíno súwana

10 Ísu mináái iséna áátafena éna wembó arááiwá'maesamo kun-kwáásisóntáfena séna simátíme'a súne. Minkwáásí Rómu-waasigo kentáféná súwa'nai í-fásíl'áembá tokáiyé wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fí'l'on-kwaasifinkene ímba miyán-ááí wésewe.

11 Simátíménda ísáaro. Aafáúmó íyáúsipakene kúwáféráípakene fí'o-fí'on-aempakene sáwifa'nanka tóso ésa Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mésa kentiwá'ná Émbaramuwe Áísáakiye Yékopupe tóbá náiyambanifo

12 mindárau tísaafitambo uráawi miwí túma maimaé wéiyesa sésa Maníkó kawáánipata ménaumne wésewi tí'maena kumeu'ó in-áémpá'á tiyuwáínasa ifi'á wétesa sáwí'a úmai mésa túwááyaamba umpufuwónáawe Ísu simátimena

13 Róm-i-waasiti kawáágontáfena séna emó kentáfemo séndantemba miyá onaná asófainifo ení naaúmpa'a waaó súwana minkánáá wení kísau-waasi asófankaraiye.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mááka 1:29-34, Rúku 4:38-41

14 Ísu Pítäani naaúmpa'a iména awánómba Pítäan-áráandaomba áuiya kówaná mérrowana

15 ayáánka'a ta'lótotorowana mináúiyá tasí úwana iyáfasinkena tóbá kúfu'a uwátimakaiye.

16 Úwasa fenómpinka'a sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasi tí'maesä Ísumpa'a túwana aaí séna sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa kóuwana tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

17 Naaofá'lá Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna Ísuntafena séna
sí'o wéimba asófasinkena
sí'o wéimba tasí uwásíñkaraiye

agaimaréna siyónka'a póna Ísu miyá uráeye.

Ísumba arááíwaenaemo siyáan-aai.

Rúku 9:57-60

18 Moórá-kanaa sáwifa'nanka tóso ésa Ísun-amándára'a mérrowana tuwánéna wení waásisafena séna nonkwaáunkní menáípátá kónae súwana

19 moóráwigó ámáámba sún-kwaasigo téna séna seyaafá'l-náópa'o níndafa'a esé'a nónaqmne súwana

20 Ísu minkwáásigombá áísaí ena séna emó sénda súnda-aaí imáyáan-uwo. Waankó taaiyaifimbá wáisana numagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko ímba naambá úmre'a wéwaumne súwana

21 moóráwigó wembó arááiwauwai séna óraakoo méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááíwaenaumne súwana

22 Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaamba owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá kembá sirááíwauwo Ísu siyákiye.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aai.

Mááka 4:36-41, Rúku 8:22-25

23 Ísu minááí simámena wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa nonkwaáunkní menáípá'á kumbá

24 Ísu aúñ-kwaigurówana minkwaaúmpá'á óraa-fiyunda torówanamo nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekünafo sésa

25 inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa Fasi'aénkó puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

26 nótintaféra wéinkaisoo. Kentimankúnkúmba kári'an-iye séna íyáfasinena fiyúndágonte nonkóntetátfena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkó'e' mafáúyana nonkó kará'nágwana

27 táá'a úwasa keáimbá sésa nórán-kwaasiya'iyo. Fiyúndágoe nonkó'e' wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

Sáwi-amutambo maitíyukain-aai.

Mááka 5:1-17, Rúku 8:26-37

28 Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'á kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba kumúwasarai kae'nárai wempá'á tiyááye. Minkáé'nárai sáwi-amutamba tirumpimbá mérowasarai waásimo utátinkón-ontan-aifa'a mésarai túwáifiya wéuyasa waási inkaisésa minkáé'náraimo méroyapa'a ímba kuwasarái minkáé'nárai Ísumpa'a tésarai

29 óraaka sésarai Maníkón-ááninkoo sínkami-kanaa ímba tiyáisa sínkaminiyerai wétene suyasá

30 ewaa'aá sáwifa-poima mésa umá wénowasa

31 minkáé'nárai tirumpinké-sáwí-ámútántombá Ísuntafesa sésa si'lmatúwesaamo e mimpói tirumpimbá si'maraáo suwaná

32 miyán-oro súwasa sáwi-amutantomba minkáé'nárai tirumpinkembá kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóisómbá seyaafá'á ámempakemba tuwaantantésa nonkwaauímpímbá kúwáférómba putásowasa

33 póiyá'o tafíkowi awánésa minuwóiyáán-úmai naaópa'a wésa pójromo úne Ísumo minkáé'náraimo uwátinkone mósimatim-besimqti uwasá

34 isésa koawánánae sésa kumbá koawánésa Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo siyáawe.

9

Ísu aísamaimo pukówimba kawe'ó uwánkarain-aai.

Mááka 2:1-12, Rúku 5:17-26

1 Suwaná Ísu wení kísau-waasiye nompín-táómpimba íyátesa kumbá wení naaópa'a marapá'a kúmúwasa

2 tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaafímbá marésa taawiya'maesá tésa Ísumpa'a máánkówana Ísu tuwánéna taawiya'maesamo tun-kwáásimó érai'a kawe'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwi-imayaa maiyauwáúmne súwasa

3 ámááumbo sun-kwáásí keáimbá sésa Maníkó weyáá sáwi-imayaa maitiyuwáinífo minkwáásígó Maníkómbá karaáná'a wéankaiye suwaná

4 Ísu miwití imáyáa tuwánéna nórá séra miyá-sáwi-imáyáá wéoo.

5 Moóráwigó aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwi-imayaa maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá siyó sénaáwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafenamo séna íyáfasiné eyááríka'a waa só sínasamo ésa éraira sí karorá siyó sésa awánánááwe.

6 Kemá waási úranko marapá'o méraunda waásiti sáwi-imayaa maitiyuwáúnda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna

aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna íyáfasinke ení wandaaimá maimaé ení naaópa'a waaó suwana

⁷ íyáfasinena wení naaópa'a kúwasa

⁸ mérowi Ísumo úmba awánésa táátafesa ésa Maníkón-áwi'a mósá marésa sésa Maníkó minkwáásigómbá fasi'aémbá ámísana póna miyá uráye sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu Mátíyumbo áántarain-aai.

Mááka 2:13-17, Rúku 5:27-32

⁹ Suwaná Ísu tuwéna wéna awánómba moóráwigon-awi'a Mátíyu taakisimó máún-daumpa'a mérowana awánéna séna íyáfasine kesé'a tiyó suwana íyáfasinena wembá arááíwa'maena kúwasa

¹⁰ Ísu wení kísau-waasiye Mátíyuni naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa sáwifa'nanka taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé mindáúmpá'a imésa nowasá

¹¹ ámáán-kawaa-waasi awánésa Ísuní kísau-waasisafesa tísai esa sésa kentí óraako nórä sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'lá tómbá wénaiyo suwaná

¹² Ísu iséna séna tíyofaqan-kwaasi kawe'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofo tí'o in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

¹³ Mindásafe'lá arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'lá tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'lá tíwae sé'a kunkáumne. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna

póimo tufú'limimo agaimáimo símémba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraa'-aamoi wéune

siyáimba mindásafe'a imáyáa é'a miyá wéumpo minááígóní áwáuma isé'a miyán-oró Ísu siyáie.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mááka 2:18-22, Rúku 5:33-39

¹⁴ Súwasa Yóni nombó maitínkáiwaini kísau-waasi Ísumpa'a tésa áisai esa sésa keséta ámáán-kawaa-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáféta imáyáa éta tómbá ímbo náúnda inaí aantemba wésumpo ení kísau-waasi ímba miyá ombá tómbá úwoi wénaawe. Nórä sésawa miyá wéoo suwaná

¹⁵ Ísu séna moóráwigo aaremó maíndawi amááraasomba tanómbo kau-timínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'láo sénááfo úwoi nánááwe. Ánaaemba minkwáásigómbá aí'mae kóiyasa minkánáá amááraasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'láo sénááwe Ísu séna wemó ánaaemba tiywénamo iyíndasafena minááí siyáie.

¹⁶ Ísu minááí simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba ínaye.

¹⁷ Aú-anda-aran-domba ááéraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatiimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óra'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatiimaraawana minándá-árán-dóné misípísípí-ási-anafeune kawe'á úmai wéraiye Ísu siyáie.

Inaamarúgóe aaregóngté-taaí.

Mááka 5:22-43, Rúku 8:41-56

18 Ísu mináái wésimatimuwaná moóráwigo ámáán-danka'o káráwiywí wi téna Ísu óraakon-ye séna aísamaifimba kífaena séna kesiyáámúmba puwínena wéífo tiyé anel'á kota'ótorenana íyáfasinaino súwana

19 Ísu íyáfasinena wení kísau-waasiye miwá-iyáíse'a kumbá

20 moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sísqmaifakemba kae'á kumbaimái-atai naaeyámba ankówana miníninkó Ísumba arááíwa'maena wéwena wení unáánkwátói áráíya'a kota'ótorena

21 imáyáá éna séna wení unáánkwátói áráíya'a kota'ótóráánanama sí'a ésinkainiye-imayaa éna kota'ótotorowana

22 Ísu faé'mai awánéna séna kesímáñäko áá'a ímba íno. Kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-ye sénda póna áí'a é'ánkáíye súwana minkánáá kawe'á úmai méraiye.

23 Kawe'á úmai mérowana Ísu wéna ámáán-danka'o káráwiywini naambó wérónka'a wéna awánómiba túwaandu úmaimo méron-kwaasi uwíyembá wétufuwesa óraq'-ifi'a wétowana Ísu tuvránéna

24 séna máápa'a kúmóro. Minárásígó ímba pukáifo úwoi aúmá wéraiye súwasa Ísun-awiyáái uwaná

25 Ísu ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígó pukópa'a iyéna ayáánka'a tal'ótotorowana minárásígó íyáfasinowana

26 Ísumo ún-aai wété uráiyé.

Ísu túramba kafíkondarai kawe'ó uwátínkaran-aai.

27 Mináái wété úwana minkákémbá Ísu aampa'á kúmba kae'nárai túramba kafíkondarai wembá arááíwa'maesarai wésarai óraaka sésarai Téfitin akún-ándáfakéwí ómpo arunkáí uwásinkaa suyaná

28 maréna naaúmpa'a imérowasarai minkáé'nárai wesé'a iméroyana Ísu tísai ena séna kentáfékai sékai súramba kanaal'á kawé'á uwásinkainiyewa wéseyo Ísu súwasarai óraakoo kanaámpó miyá ínone suyaná

29 kentáfékai miyásáfékai érai'e séyamba póna túramba kawé'á íno súwasarai

30 túramba awánamai kawé'á uyaná Ísu óraaka simátimena séna kemó únda ímba simátímékaíyo súwasarai

31 ifátuwesarai wemó úmba mósimatim-besimatimba uyaná wété uráiyé.

Ísu amóíkaratan-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aai.

32 Minkáé'nárai kuyasá tuwímbai moóráwigomba áí'maesá Ísumpa'a tuwaná wenarumpimbá sáwi-amutamba mérontafena minkwáásígó ímba aaí wésuwasa áí'maesá Ísumpa'a máánkówana

33 Ísu maiyawówana kóúwana minkwáásígó aaí súwasa sáwifa'nanka awánésa táátafesa ésa sésa Ísareri-waasisa éta naaófá'á miyán-kísáú ímba awánaraundasa káfé'warata ímba wéawanaumne sumbánifo

34 ámáán-kawaa-waasi sésa sáwi-amutantonti kawáágó fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaityuwaiye siyáawe.

Ísumo arumbó uwátínkaran-aai.

35 Ísu naaó'l-nao'a óraa'l-naopa'e kári'l-naopa'e wénena ámaán-daumpimpa'a iména Maníkó wení waásimo kawáánin-aai ásé-aai simátima'maena iyéna fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

36 Ísu miyá wéuwasa sáwifa'nanka'o tóso umbá tuwánéna séna sipisípiya'o ímbo káráwiyaawimo ímbo mérasisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba miyá owasá ímba túwa'nai úmae wénowasa sáwi'a wéowe séna arumbá uwátinkena

37 waásima Maníkómpá'á tíwae-imayaá éna wení kísau-waasisafena séna kísaufa'a sáwifa-tomba áfu karáisasa mintómbá fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraamba pó'a

38 kísaugoni afowámpá'á inaí síyana kísau-waasi ti'maráínasa mintómbá fakaránáawe Ísu siyáye.

10

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.

Mááka 3:13-19, 6:7-13, Rúku 6:12-16, 9:1-5

1 Ísu wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táントwasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwi-amutamba maitíyu'mae'a nóro-fasi'aemba tiména fí'o-fi'on-ti'o ún-kwaasi asófatinkai-fasi'aemba tímakaiye.

2 Fasi'aémbá tiména wení kísaura'a ti'maréna séna kesí aantá-wqasin-owe súwai túwi'a moóráwigó Sáimoniye séna aú-awi'a Pítawé simánkena moóráwigó Pítawé-áfáko Énduruni moóráwigó Sépetin-ááninko Yémisini moóráwigó Yémisin-áfáko Yónini moóráwigó

3 Fíripini moóráwigó Pátóromiyuni moóráwigó Tómaasini moóráwigó Mátíyu wemá taakisimó maúwaini moóráwigó Áráfiásin-ááninko Yémisini moóráwigó Tándiyasini

4 moóráwigó Sáimoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwaini moóráwigó Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaemba Ísumba wení namuro-wáásimó aráátimakaiwai miyáumai-waasi Ísuní kísau-waasin-owe.

5 Ísu minkwáásí sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi ti'maréna séna kosimátima'mae nóro. Fí'onkaa-waasiti naaópa'e Sámériyaa-waasiti naaópa'e ímba né'a

6 kentí waási Ísareri-waasiti naaópimpa'a nóro. Sipisípiya'o ímbo káráwiywaimo ímbo mérasisasamo sipisípimo sáwí'o úmaimo nóntemba Ísareri-waasi miyámó wéomba

7 kosimátima'sé'a Maníkó wení waásimo kawáánimba wéombaraiye kosimátima'mae'a nóro.

8 Tí'o in-kwáásí asófatinke'a púwón-kwaasi íyáfasantinke'a námombo karáin-kwaasi túma kawé'a uwátinkel'a sáwi-amutamba tirumpimbá méraan-kwaasi maitiyúwáanasa kónááwe. Minkísáúgóní fasi'aémbá úwoi timúna'a ímba óntamba méyámbakaafó úwoi kawé'a uwátinkááro.

9 Aampa'ó wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Óntamba ímba unáámpimbá fáitumae'a wé'a

10 tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáambá ímba maimaé wé'a túúmba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae'a koró. Túwa'nai iyawi káráwiyyonaafó tuwímbai-tantaa'a ímba maíyamba úwoi koró.

11 Maníkón-aaimo simátimiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba kembiwímó naambó timíndawimba saafá é'a mindáúmpá'l-aantemba mé'a kentí kisau maimái tai'lé'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

12 Moórá-naumpa'o iyiyamba méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kawé'á úmai méraaro siyasa

13 kembiwímó káráwiyyanamo éna Maníkó kawé'á uwátinkainifo ímbo káráwiyyanamo éna Maníkó kembiwí aantemba kawé'á uwátinkainiye.

14 Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timésamo kentáái ímbo isáiyanamo éna Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aaraámbare'a aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntenkaani'a oro. Mindáúmpará'i mindáópara'liyo tuwé'a koró.

15 Simátíménda ísáaro. Maníkó waási méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaa tínda naaófá'o Sóngdómu-naopa'e Kómóraa-naopa'e méraankwaasi sáwi'o urántafena sáwi-meyamba timíniye. Kembiwímó tínaaembo uwátimiyán-kwaasi sáwi-meyamba timíniye. Minkwásisontí sáwi-meyanko Sóngdómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiye sáwi-meyankomba íyáákainiye Ísu siyákiye.

Sáwi'o uwátinkaiyan-aai.

16 Ísu mináái simátimena séna simátíménda ísáaro. Sipisípmo wisanamó áwáífiyaase'l'o in-iyánkómó intenkáambó on-kwáásífimbá ti'maránaumne. Kawé'l-ímáyááwárá'l-wáásíyáámbá úmai mé'a sáwi'o uwátinkaiyambo é'a ímba anondáá sáwi'a iyamba aáno úmai méraaro.

17 Káráwiyyoro. Óraa'l-amaan-kisau-waasi kembiwí tí'maesá óraa'l-waasifa'a móttinkesa aaifimbá maitinkésá ámáán-dáumpa'a móttinkesa túwiyonku'-nésa

18 kentáf'e'l fasi'ámaimo méraantafesa ta'lótó'mai tí'maesá kámáni-oraal'-waasifa'e kawáánon-kwaasifa'e mátinkesa aaifimbá maitinkáiyá'a miwi kesáái simátimé'a fí'onkaa-waasisonte kesáái simátimenaawe.

19-20 Aaimó simátinkénka'a nórán-aaiya sénáumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kenti imáyáafinken-aai sénááfo kentifoní ámútankó

íyan-aai úwoi tááka tinkáína'a sénááwe.

21 Tuwímbai tífá'lawaawi tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tinkamiyasa puwónááwe. Tifoísáimo ésa tímáamarimba tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tinkamiyasa puwónááwe. Iyámpoísombo ésa tinófoima tí'mai fí'owiya'a tinkáiyasa tinkamiyasa puwónááwe.

22 Kentáf'e'l fasi'ámaimo méraantafesa týámba uwátinkesa miyámó wéomba ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méwi Maníkó kawepá'a métinkainiye.

23 Moórá-naopa'o méwasamo sáwi'o uwátinkéwa'o é'a tiyuwé'a tuwaantanté'a fí'on-daopa'a koró. Simátíménda ísáaro. Ísareri-waasiti naaó'l-nao'a simátima'mae'a wéniyana minkísáú ímba tai'áraindara'a kemá waási úranko anekalá kumónaumne.

24 Ifó!-wáásígó uwáítái!-iwáimbá ímba wéiyaakaiye. Kísau-waasigo wení óraa!-waasi ímba wéiyaakaiye.

25 Ifó!-wáásígó uwáítái!-in-kwáásígómó índantemba ínkiye. Kísau-waasigo wení óraa!-waasigomo índantemba ínkiye. Miyáumai kemá óraako únasa símai sáwi'a uwásinkesa sésa sáwi-amutantonti kawáágón-áwi'a Píyésepuri iyémá wésewe. Miyá wésembe pósá kesí waási símai áfaáraumai sáwi'a uwátinkanaawe Ísu siyáye.

26 Ísu simátimena séna minááí imáyáá é'a waási tároi ímba inkaisé'a méraaro. Aúpá!ó wérain-tantaa'a seyaafá!á afora'á paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá!á wérain-tantaa'a afora'á paápé ínasa awánánááwe. Mindásafe'a waási tároi ímba inkáisóro.

27 Aúpá!ó simátíménda afora'á simátíméro. Kembiwímó simátíménda-aai sáwífa!-waasimo túwaandu íya'a simátíméro.

28 Tínkamiya'o puwíyan-kwaasi tároi ímba inkáisóro. Miwí kentimambá ímba tínkambai tai'ánaáfo Maníkón-áároi aantemba inkáisóro. Wemó éna ónkaifa!a túwára'e timankwárá!é tuwáínasa méranaawe.

29 Maarán-ááí imáyáan-oro. Kári'a téntémpaaran-dumama kae!-númámá kári!-ontankakemba siyáánkai-toyaaraamba wémeyanofo Maníkó kíyaandumama káráwiyyena ímbo kanaán-iyemo sínanamo éna ímba puwéna marapá!á kumíñifo

30-31 sáwífa!-numama Maníkón-aúranka'a ímba óraa-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a owaná póna káráwiyyena seyaafá-tántáá'lá wéawanená kentil'nótawarq'a wétoraumai wéawanáifo ímba
táá'a íno Ísu siyáye.

Ísun-awi'a aforatáámó senda-ááí.

Rúku 12:8-9

32 Ísu minááí simátimena séna seyaafá!-wáásí túranka'a kentáfesa sésa kesí óraakon-ye síyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

33 Énifo waási túranka'a kembá tínaaemba uwásiyawisafe'a kesifo wíyómpakewin-aúranka'a sínaaemba uwátinkanaumne Ísu siyáye.

34 Ísu minááí simátimena séna kentáf'e'a maarán-imáyáá ímba oro. Waási seyaafá!á aáno úmai méraantafena marapá!á kunkáiyé. Ímbanifo marapá!ó kunkáunda maarán-ye. Waási tuwínkaa!-ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai aaisambá sénááwe.

35 Káfél'wara aáno!wara'a kesááisafesa maará ónááwe. Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa ínkiye. Anówá moórá-imayaa ínana ayáámúnko fí'on-imayaa ínkiye. Anááfukowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye.

36 Moóráwigó wenamáárawi wení namuro-wáásiyáámbá úmai ónááwe. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáá tuwínkaa!a ónááwe Ísu siyáye.

37 Ísu minááí simátimena séna kesí waási-i'a ónae síyawi aifa'á tinófoiye táánine tiyáámúne tirumbá timésa ánaaemba kembá tirumbá símémba uwóf'i-an-owe.

38 Kemó piuwónda-aaraa-taimo súwaata'mae'o kondantembá kesí waási-i'a íywai umbai-tántáá'lá timíyasa minúmbái-tántáá'lá ímba maímaésa kembó sirááiwaiyamba uwóf'i ónááwe.

39 Tirááímo táínda-i'o ésa ímba kawe'á úmai méranaafo kentáfesa imáyáa ésamо tirááímo táínda-tantaa'a tuwésa aúí'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáye.

40 Ísu minááí simátimena séna ti'máráandawi kentáái isáiyawi kesááiwará'a isánááwe. Kesáái isáiyawi si'mákaiwain-aaiwara'a isánááwe.

41 Maníkón-aaí simátimindawi tuwímbaifa'a wínasa sésa Maníkón-aaí wésimátimendawi ónda pó'a enáái isánaumne siyawi wésimátimiwaimba Maníkó kawel'-meyámbá aména wéisaiyawiwará'a miyám-beyámbá timíníye. Arupíse úmai mérailwai tuwímbaifa'a wínasa sésa arupíse úmai méraandawi ónda pó'a enáái isánaumne siyawi arupíse úmai méraindawaasigomba Maníkó kawel'-meyámbá aména wéisaiyawiwará'a miyám-beyámbá timíníye.

42 Kesí waási awánésa sésa úwoisan-kwaasi imbánifo Ísuní waási-i'a uráamba pó'a áwá'nai ónae sésa kári-tantaa'a nombá amiyana Maníkó kawel'-meyámbá timíníye Ísu siyáye.

11

Yóni nombó maitínkáiwain-aaí.

Ríku 7:18-35

1 Ísu wení kísau-waasi sísumaifakemba kae'á kumbaimái-waasi mináyáátáá'-áái simátimena mimbáráfá'l tuwéna fí'o-fi'on-daopa'a wenáái kouwáitáí'-úmae wénena wenáái simátmakaiye.

2 Simátimuwana Yóni ándá-naumpa'a mérónka'a Maníkómó iyáfasinankaiwai Káráisiti ún-aaí iséna wení kísau-waasi ti'marówasarai Isumpa'a téesarai

3 áísaí esarai sésa kumínonemo siyáawiya'o. Fí'owawa ónómpo kumíndawinta amu'maránaumne suyaná

4 Ísu séna tauwerékai isááyane awánááyane Yónimba kosimámekai sékai

5 túrambo kafíkáiwai túramba awánaawana táá'o káunkaiwai táá'a ísááwana tísamaimo pukáiwai kawel'-úmai tín-taawaná námombo kaiwái kawel'-uwátinkena pukáan-kwaasi iyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-aaí simátimena séna

6 kentáfena ímba kae'í-máyáá íyawi tirunkó kawel'-wéye siyé Yónimba kosimámekaiyo Ísu súwasarai kurááye.

7 Yónini kísau-waasiyi tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aaí seyaafá'-wáási simátimena séna Yóni máásai-marafá'a mérásia'a koawáné'a nórani-mayaawa wéera koawánaraao. Fiyúndá toréna umó móma'mema'o intenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Yóni ímba miyán-kwáásin-ifo fasi'aén-kwáásin-aye.

8 Nórani-mayaawa wéera koawánaraao. Kawel'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawel'-únánkwátóiwaral'-waasi óraal'-waasiti naaúmpa'a méraawee.

9 Nórani-mayaawa wéera koawánaraao. Maníkón-aaímo siwáí Yóni iyé-ímáyááwá uráao. Ewé Maníkón-aaímo siwáin-aye. Érai'a simátime súne. Wemá Maníkón-aaímo siyáawai iyáákaraiye.

10 Maníkón-aaí aúfáífimba Yónin-aaí símai agaimaréna séna

Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á

wéna ení aambá wiyíníye siyákiye gaimaréna siyáimba Yónintafena siyákiye.

11 Simátímenda ísáaro. Yóni nombó maitínkáiwaini kísaugo seyaafá'l-wáásítí kísaugomba íyáákaisana Maníkó kawel'á uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawel'a uwátinkainiye.

12 Yóni nombó maitínkáiwai Maníkón-aaí simátimindasafena ómbakainkemba káfewara'a tuwímbai Maníkó kawáánip'a íyófo sésa aambá faiyónae sésa óraa-kisau máéwasa tuwímbai aamoí ésa Maníkó kenká'á kawááninkwae wésewe.

13 Naaofá'á Maníkón-aaí simátímakowiye Mósesewe Maníkó wení waásimo kawááninda paápé ínkiye-aaí suwaná ánaaembä Yóni paápé uráiyé.

14 Naaofá'á Íráyiaa maé'léíwai aneka'lá paápé ínkiye-aaí suwa'á minááímó siyáan-aaisafe'a érai'e sewa'á kemá sé'a Íráyiaantafesamo siyáamba Yónintafesa siyáawe wésunda minááisafé'a érai'e seró.

15 Ísáán-kwaasi ísámai kawel'án-oro Ísu siyákiye.

16 Ísu minááí simátimena moórá-aaiwara'a simátimena séna káfel'o méraan-kwaasi nóran-kwaasiyanewa sénaumno. Miyán-kwáásiyáámbán-owe. Iyámpóisomba naaópa'a marupimbá mésa ááfema wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró.

17 Moórá-isa súna'a ímba tásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifl'á taráawe siyáawe. Énifo miniyámpóímó uráantemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

18 Yóni nombá maitínkáiwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntaféna imáyáá éna tónkwárá'lá ímba wénaisasa wentáfesa sésa sáwi-amutamba arumpimbó méraiwain-ye wésewe.

19 Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkvara tónkwárá'lá náúnsasa kentáfesa sésa ándá-aran-done tónté'o naiwái póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwi'o on-kwáásítí waásin-ye wésewe. Énifo Maníkó simátímakaintembo owí sésa Maníkó kawel'-imáyááwáráwín-ye wésewe Ísu siyákiye.

Ímba aaimó ísaraan-aaí.

Rúku 10:13-15

20 Moórá-mora-kanaa Ísu naaó'-nao'a kawekísáú ímbo awánaraankisau wémauwasa awánésa sáwi-awauma ímba tuwésa Maníkómpa'o ímbo tuntáféna Ísu óraaka séna

21 kembíwi Kórási-naopaken-kwaasiye Pétésáíta-naopaken-kwaasiye sáwi-meyamba kentópa'a tíniye. Naaofá'ó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáindóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaímo ímbo ísaraawifimbo kawekísáú ímbo awánaraan-kisaumo maéwándamo awánarekaa miwítí sáwi-awauma tukáawisino. Sáwi-awaumo tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'makáankakaa Maníkó tuwánaraaisino.

22 Mindásafe'o simátímenda ísáaro. Maará-ímáyáá wée'a Maníkó waási méraawini áwáusafená tísai índa-kanaamo tínda Maníkó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáindóni-naopaken-kwaasiye sáwi-meyamba óraa'a timíniye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwi-meyanko minkáé'l-náópaketewiti sáwi-meyankomba íyákamai-sawi-meyamba timíniye.

23 Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentúwí'a mósá maré'a sé'a wiyómpa'a iyónaumne sembánifo púwón-aempa'a kónáawe. Naaófá'á Sóndómu-naopaken-kwaasifimbo kawe-kísáú ímbo awánaraan-kisaumo maewándezamo awánarekaa miwítí sáwi-awauma túwówana póna Maníkó mindá'o ímbo taí'ásuwowana kafé'a úwoi wéraisino.

24 Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-imáyáán-oro. Maníkó waási méraawini áwáusafená tísai índa-kanaamo tínda Maníkó Sóndómu-naopaken-kwaasi sáwi-meyamba óraal'a timíniye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwi-meyanko Sóndómu-naopakewiti sáwi-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíniye Ísu siyáye.

Kempá'á terómó siyáin-aaí.

Rúku 10:21-22

25 Minkánáá Ísu Maníkóntáfena séna kesifóo wiyómpa'lwara marará'wárá'ó káráwiyaaandawi óne. Seyaafá-tántáá'á isáúmne sen-kwáási ímbo simátíme úwoi-waasi simátíme

26 miyámó iyantafena ánkáísa'a pó'a enáwí'a mósá maráúmne Ísu Maníkóntáfena siyáye.

27 Ísu minááí simámena séna kesifo seyaafá-tántááká'á káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáuma ímbo suwánaraafo kemá kesifoní áwáugo únana póna kesí áwáuma suwánaraiye. Seyaafá'nánká kesifoní áwáuma ímbo awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáuma awánaraumne. Kesifoní áwáuma simátimenae únda-waasi kanaa'á kesifoní áwáuma wéawanaawe.

28 Kentí kísau umbai-kísáú wémaewana kentóp'a umbai-tántáá'á wéraiwai kesóp'a tíya'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

29 Kemá kesúma ímbo maimaé iyé'a farumó uwátinkaundawi úna'a pó'a kesí aambá kawé'-úmai awáné'a kesáái taawiyafiyá'a kentí imáyáa aúí'a uwátínkáana'a faru úmai méranaawe.

30 Kesááimo taawiyafiyamba ímbo umbaí táinana tíménda-kisau kawekísáún-ye Ísu siyáye.

12

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aaí.

Mááka 2:23-28, Rúku 6:1-5

1 Minkánááfimbá Yúndaa-waasimo saagaan-kánáárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye kísaufa'a wíti-ton-kísaufa'a wéguwana wení kísau-waasi táái tówasá wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

2 ámáán-kawaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa tuwánaao. Saagaan-kánáá aambá fái'makaawasa miyá wéowe suwaná

3 Ísu séna naaófá'ó Téfítimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáú ímbo ísaraawee. Téfítkiye wení waásiye táái tówana

4 Téfítí Maníkóní ámáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waási timúwasa naráawe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbanifo ámáán-kísau-waasi aantembo né'ómbaniye. Téfítí

mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waási miyá owa'á aaisambá ímbo seráimbá wésewe.

⁵ Naaófá'lá Mósese simátímakain-aaí aúfáifinkemba awánaraaawe. Maníkóntáfésamo ísámaimo póimo tufú'maimo agáén-kwaasi óraal'-amaandaumpa'a kísau wémaesa saagaan-kánáwárá'a kísau máewasa miyámó ontáfesa ímba aaí simátinkesa sésa sáwí'a wéowe ímba wésewe.

⁶ Simátim'e súne. Kempímbá wémunda-kisaugo óraal'-amaandaumpa'o wémaen-kisaugomba íyáákaraifo saagaan-kánáá ámáán-kisau-waasi kísau máéntafe'o ímba sáwí'a owémó senkákembá kesí kísau-waasisafe'a sáwí'a wéowe ímba seró.

⁷ Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna póimo tufú'maimo agaimáimo símém̄ba kanaán-ifo tirumbó wéuwatinkaamba óraal'-aamoi wéune

siyáimba minááigóni áwáumo isé'o arááíwaekaa ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aafimbá ímba maitínkááwaisino.

⁸ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáárá'ó waásimo kísau máémbá kendén-iyé Ísu siyáiyé.

Ayáámbo kemporarán-kwaasigon-aaí.

Mááka 3:1-6, Rúku 6:6-11

⁹ Ísu mifá'lá tuwéna ámáán-daumpa'o iyúwana

¹⁰ moóráwigó ayáámbo kemporarón-kwaasi mérowasa aafimbá maenkánae sésa Ísumba áísaí esa sésa saagaan-kánáá kísau aambá fái'makaan-kanaa póna áí'o in-kwáásí asófankai-kisau maínda ámáámba taraisiní ína taraisiníyo suwaná

¹¹ Ísu tísai ena séna kempímkembá kentí sipisípi-poraal'o saagaan-kánáárá'ló maipímbó kúwáfekaina'o é'a ááéma móssá farántuwanaao. Ewé é'a miyá iyamba

¹² waásigo sipisípi-poigomba íyáákaraimbá póna saagaan-kánáá áí'o índawáasi asófankaiyamba kawé'lá éna ámáámba ímba taraisiníye simátimena

¹³ ayáámbo kemporarón-kwaasigontafena séna enayáámba fárútuwaaó súwana ayáámbo fárútuwowana kawé'lá uwánkowana fí'on-ayaankaamba úwasa

¹⁴ ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpakemba kumésa Ísumba tufuwíyanamo puwínda-aaí siyáawe.

Ísu Maníkóní kísau-waasigon-aaí.

¹⁵ Tufuwíyanamo puwínda-aaímo sumbá Ísu iséna mimbáráfá'lá tuwówasa sáwifa'nanka wembá arááiwáúwana tí'o ún-kwaasi seyaafá'lá asófatinkena

¹⁶ óraaka séna kemó uwátinkaunda-aaí ímba simátíméro siyáiyé.

¹⁷ Miyámó úm̄ba naaófá'lá Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísáya siyónka'a póna Ísu miyá uráiyé. Áísáya agaimaréna séna Maníkó séna

¹⁸ wembá íyáfasinankaraunana kesí kísau-waasi isa'á wen-ímáyáá wée'a aamoi wéuwanke'a aaí senaná kesí ámútanko wesé'a mérainana fí'o-fí'on-kwaasi seyaafá'nánká kesí arupíse-aaí simátimena

¹⁹ ím̄ba aaisambá tiyéna ím̄ba óraaka séna naaópa'a wénena ím̄ba óraaka séna

20 Maníkómpá'ó ímbo fasi'ámaimo méraan-kwaasi ímba tiyuwéna kawé'a uwátinkainiye. Miyá úmae iyéna kísau maimaé iyéna ímba ifátuwainana kesí arupíse-aaigo iyáákena wérainasa

21 fi'onkaa-waasi wenawíl'a isésa sésa
érai'a súwa'nai índawin-ye sénááwe

Maníkó siyákiye siyónka'a póna Ísu miyá urákiye.

Ísunte Piyésepurinte-taai.

Mááka 3:20-30, Ríku 11:14-23, 12:10, Ríku 6:43-45

22 Moóráwigomba wenarumpimbá sáwi-amutamba mérowana póna minkwáásigó ímba aaí wésuwana aúramba kafikówasa áí'maesä Ísumpa'a mááankówana Ísu maisuwéna minkwáásigómbá kawé'a uwánkowana wemá aaí súwana aúramba awánówasa

23 sáwifa'nanka táátafesa ésa sésa miwá Téfítin-andafakemba paápé ínýemo siyáawiya'i fi'owawa'íyo suwasá

24 ámáán-kawaa-waasi minááí isésa karo'á sésa ímbanifo sáwi-amutantonti kawáágón-áwíl'a Piyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaitiyuwaiye siyáawe.

25 Suwaná Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'l-urésa mésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-naopara'i moórá-akuna'i aaimó tuwíntáán-akumba pósä tuwínkaa'l-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

26 Waántawankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'l' ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáf'e'o sembá Piyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaitiyuwaiye sembá

27 énifo Piyésepurini fasi'aénká'ó sáwi-amutambo wémaitiyuwáundarakaa kentí waásiwara'a Piyésepurini fasi'aénká'á sáwi-amutamba maitiyuwááisino. Miyán-ááimó siyasamo ésa kentí waási karo'á sewé sénááwe.

28 Énifo kemá Maníkóní ámútankoni fasi'aénká'á sáwi-amutambo maitiyuwáündasafená Maníkóní fasi'aémbá kempímbá paápé isa'a wéawanaawe.

29 Moórá-aai imáyáan-oro. Moóráwigo moórá-nankoni afowámó fasi'aéwímó mérainanamo éna mindáúmpákén-úmémbó maíndasafenamo éna ímba úwoi iyáferainifo miwá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umankenamo éna kanaa'á iyáfekena wení moparáwímbá umémbá mánínye.

30 Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásiyáámbán-owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai simémba moórá-mora uwáguraawe.

31 Mindásafe'o simátménda ísáaro. Waási sáwi-kísau wémäesa símai sáwi'o uwátinkáámba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Maníkóní ámútankontafesa símai sáwi'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáiníye.

32 Kembá waási úrankomba símai sáwi'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Ufaen-ámútánkóntafesa símai sáwi'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwéna káf'e'wara ánaaenkwara'a ímba maitiyuwáiníye.

³³ Kawe-táigó kawel'-árámbá íyáisana sáwí-taigo sáwí-aramba wéiyáifo taaéramba awánésa kawe-táigón-aramban-iye. Sáwí-taigon-aramban-iye wésewe.

³⁴ Iyánkó pójón-araa'an-owe. Sáwíl-aantembo on-kwáásí mé'a pó'a ímba kanaa'lá kawel'-áái wésewe. Tirumpimbá wérain-imayaasamba wésewe.

³⁵ Kawel'-wáásí kawel'-ímáyááfínkémbá kawe-kísáú máéwasa sáwí-waasi sáwí-imayaafinkemba sáwí-kisau wémaefo sáwí-waasi é'a sáwí-aai wésewe.

³⁶ Simátíménda ísáaro. Maníkó waásimo méraawini áwáusafená tísai índa-kanaa tínda úwoi-aaimo fí'o-fí'on-aaimo siyáantafená tísai ínaye.

³⁷ Kawel'-ááimó siyáan-kwaasisafenamo éna arupíse-waasin-owe Maníkó séna sáwí-aaimo siyáan-kwaasisafenamo éna sáwí-waasin-owe síniye Ísu siyáiyé.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mááka 8:12, Rúku 11:29-32

³⁸ Súwasa tuwímbai ámáán-kawaa-waasiye ámáámba sun-kwáásiyé Ísumo sáwí-aaimo sínda isánae sésa óraakoo éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máínata awánaano suwaná

³⁹ Ísu séna káf'e'o méraan-kwaasi sáwí-waasi é'a Maníkóntáf'e'a ímba imáyáá é'a kentáf'e'a wése'a Maníkómó aí'mákainamo e ímba awánáúnda-kisau máínata awánaanomo sembá naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo minááí imáyáan-oro.

⁴⁰ Naaófá'ó óraa'l-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá waási úranko kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne.

⁴¹ Yónaa kaumbo-kánáá óraa'l-mofaako arumpimbá mérrowana mínnkwituwówana minkákémbá Nínéfa-naopa'a Maníkón-aai kosimátimuwasa isésa sáwí-awauma tuwésa Maníkón-aai ísaraawe. Káf'e'a Yónaambo íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba wéisaamba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tínda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aaifimbá maitinkésa sésa Yónaan-aai iséta sáwí-awauma tukáundasaanifo Yónaambo íyáákaraiwai kentí naaópa'a mérrowa'a wenááí ímba isé'a sáwí-awauma ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe.

⁴² Naaófá'á kentíwá'nárá'a káráwiyowin-awí'a Soromoní kawel'-ímáyááfínkémbá aaí wésimatimuwaná moórá-ininko némpaken-kawaaninko Soromonin-áái koisánae séna wémena kuráiyé. Káf'e'a kemá Soromonimbá íyáákaraundawi méraunda'a kesáái ímba ísáámba póna ánaaemba Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tínda miníninkó kembiwí aaifimbá maitinkéna séna kemá némpakemba Soromonin-áái taísaraumpo Soromonimbó íyáákaraiwai kempá'á mérrowa'a wenááí ísómba ímba ísámai kawel'á uráawe síniye Ísu siyáiyé.

Sáwí-amutanko kouwékáin-aai.

Rúku 11:24-26

⁴³ Ísu minááí simátimena séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena

44 séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimbá pó'a koménaumne simásuwena téna taawánaimba mindánkómbá kankambá wiýú'mai kawé'a uwásukaisana taawánéna

45 tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwi-kisau óraa'a uráawi tí'maena minkwáásigón-arumpimbá taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásigó sáwi'a úmai méraisasa ánaaembá sáwifa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawi'a úmai méraiye. Miyáumai káfé'o méraan-kwaasi sáwi-kisau wémaesa óraa-sawi'a úmaesa iyónááwe Ísu siyáie.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mááka 3:31-35, Rúku 8:19-21

46 Ísu wésimatumuwsa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa aaimó simámiyatafesa máápa'a tamérowaná

47 moóráwigó Ísuntafena séna enanówe enáfárawaisaiye aaí simámenesa máápa'a taméraawee súwana

48 Ísu séna kesinó nááwá'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'ló séna

49 ayáántamba wení kisau-waasi aráátimena séna kesinó kesífárawaaawi méraawee.

50 Kesifo wíyómpakewi siyáintemba wéowi kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáie.

13

Moóráwigó ánáuntumbo tu'makáiñ-aai.

Mááka 4:1-20, Rúku 8:4-15

1 Minkánáá Ísu naaúmpa'a tuwéna Káríri-nonkwaunkoni áwáífa'a koména aaimó simátimindasafena kúwasa

2 sáwifa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompín-táómpimbá íyaténa imérowasa minkwáásisómbá nonkwaauánkóní áwáífa'a mérowana fí'o-fí'on-aai waé'mai simátmakaiye.

3 Moórá-aai simátimena séna moóráwigó ánáuntumba maimaéna kisaufa'a wéwena

4 mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'á kuwéraisana numagó fái'nasukaiye.

5 Tuwímbai-anauntumba óntankwaral-marafimba kuwéna paáká'-máráfimbá póna minúwóiyáán-úmai óraa'a isaná

6 aa'lá kaisaná amímá yááttááka'a imba kunkéna aáénkaguraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'á kuwéna kárúraisana karaantantááko fandundupásukaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawé'-máráfimbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwifa'-aramba iyéna tuwímbai iyáákarain-aramba iyáísana tuwímbai imaimái-aramba iyáie.

9 Isáán-kwaasi isámai kawé'an-oró Ísu siyáie.

10 Ísu súwasa wení kisau-waasi wempá'á tésa taáísaí esa sésa wésimatumenda nórá séwa waé'mai-aai wésimatumeno suwaná

11 Ísu séna Manikó wení waásimo kawáánin-aagoni áwáumo simátimunda Manikó kembiwí imáyáa tímisa'a wéisaafó miwí imáyáa imba tímakaisasa wéisaantafe'a waé'mai-aai wésimatumune.

12 Maníkón-aaimo ísámaimo kawé'ó íyawi Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaiwara'a isésa miyámó wéiyanamo éna Maníkó túwa'nai ínasa seyaafál-ááiwárá'lá isánááwe. Maníkón-aaimo ímbo ísámaimo kawé'ó ésa karo'á sésa kawé'-úmai wéisaumne síyawi tirumpinkémbá minááí maímaínana ímba wérainiye.

13 Ísáámbanifo ímbo ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímbo awánamai kawé'á wéowe. Miyámó ontáf'e'a simátimunda waé'mai-aaí wésimatimune.

14 Naaofá'a Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáya siyáimba miwí miyá wéowe. Áísáya séna
Ísáámbanifo ímbo ísámai kawé'á wéowe. Awánaambanifo ímbo awánamai kawé'á wéowe.

15 Miwití imáyáago umbáí wétaisana tááko aaimó ísáisáfena awesaráí isaná túranko awánaisafena awesaráí ifo ímbo miyámó ésamó ésa táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo
miwití sáwí-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkakaá sáwí-imaya
maitiyuwé'a kawé'á uwátkausino

Maníkó siyáiyé Áísáya agaimaréna siyáimba Ísu siyáiyé.

16 Ísu minááí simátimena séna simátimé'a súne. Kembiwí kawé'-úmaimo awánaambá Maníkó kawé'á wéuwatinkaiye. Kawé'ó úmaimo ísáámba Maníkó kawé'á wéuwatinkaiye.

17 Simátíménda ísáaro. Naaofá'a Maníkón-aaí simátimakowiye arupíse úmai mérowiye sáwífa'-waasi kembiwímó wéunda-kisau awánaanten-úmai awánánæ sésa umbá ímbo awánaraawe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímbo ísaraawe Ísu siyáiyé.

18 Ísu wení kisau-waasisafena simátimena séna moóráwigo ánáuntumba tu'makáin-aaigoni áwáuma súnda ísáaro.

19 Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí isésa ímbo ísámai kawé'áowaná waántáwankó téno tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye. Minkwáásí aampa'ó kuwérain-anauntunkaamba wéowe.

20 Ánáuntumbo óntankwara'-marafimbo kúmímba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aaí isésa aamoí ombánifo

21 ímbo tirumpimbá ta'ótó'mai kawé'á owasá Maníkón-aaisafesa umbáítatínkáíntafesa Maníkón-aaí ifátkuaawe.

22 Ánáuntumbo karaampimbó kúmímba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aaí ísáámbanifo marapá'-úmbái-tántáátáfesa imáyáa úmae nésa óntaimayaá úmae wénesa miyán-ímáyáágó Maníkón-aaí faráátauwaisasa ímba Maníkóní kisau wémaewe.

23 Ánáuntumbo kawé'-máráfímbo kúmímba maarán-áwáún-iyé. Maníkón-aaí isésa tirumpimbá ta'ótó'mai kawé'ó ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kisau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai íyáákamai-kisau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáiyé.

Sáwí-anauntumbo u'makáin-aaí.

24 Ísu minááí simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ááin-iyé. Moóráwigo wení kísaufa'a kawé'-ánáuntúmbá áwi'a wíti u'makáisana

25 moórá-no'waamba ánaoraawara'a

tún-kwaiguráawana namuro-wáásígó téna arambó ímbo íyái-witiyaan-anauntumba sáwi-anauntumba afufumpimpá'á tu'makáisana

²⁶ wítí óraa'a éna arambá íyáisana wítiyaan-damaiwara'a óraa'a isasá

²⁷ kísau-waasi awánésa kísaugoni afowámpá'á tésa sésa kawel-ánáúntúmbá tu'makáandafimba wítiyaan-damai nááfakena mimpimbá wériyo sewaná

²⁸ séna namuro-wáásígó mátu'makaiye sisasá áisai esa sésa káusuwanauumne sewaná

²⁹ séna ímbanifo wítí káusuwaafainifo ifátuwéwana

³⁰ wérainana ánaaemba wítí aumbákáíng'a tómbó fakaráiyawisafe'a senasá misáwi-wítiyáán-dámái káúmai asááúmai iyamá wégaindafa'a tuwésa wítí úramba fáká'mai kesi

tón-dáúmpá'á maránáawe Ísu siyáye.

Taaérankon-aai.

Mááka 4:30-34, Rúku 13:18-21

³¹⁻³² Ísu maarán-ááiwárá'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ye. Moórá kári-taerankon-awí'a másítati mintágóng-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba kísaufa'a u'makáawana óraa'a éna amaimá mófarena wéte uráisana numagó mimpimpá'á ánáamba úmarena wémaiye Ísu siyáye.

³³ Ísu maarán-ááiwárá'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a páráwaa'a maéna intoráínda-tantaa'a káritantaa'a káúmaraisana wéna intoréna óraa'a wéiye

Ísu siyáye.

³⁴ Ísu waásisomba aaí simátimenae sénamo úmba ímbo afora'á siyáifo waé'mai-aai aantemba simátímakaiye.

³⁵ Naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowi siyónka'a póna Ísu miyá uráiyé.

Wemá agaimaréna séna

simátíméndä waé'mai-aai simátimenauumne. Maníkó maramá úmaronka'a aúpá'ó wéron-kísaugon-aai ímbo ísaraan-aai simátimenauumne siyáye

agaimaréna siyáimba Ísuntafena siyáye.

Sáwi-anauntumbo u'makáin-aagoni áwáu-aai.

³⁶ Ísu minááí simátimena tiywéna naaúmpa'a iyúwasa wení kísaawáasi wempá'á tésa sésa namuro-wáásígómó moóráwigoni kísaufa'o sáwi-anauntumbo tu'maráíwaini áwáuma simásimyo suwaná

³⁷ Ísu séna kawé'-ánáúntúmbó tu'makáiwaini áwáuma kemá waási úranko úne.

³⁸ Kísaugoni áwáuma maramán-ye. Kawé'-ánáúntúnkóní áwáuma Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasin-owe. Sáwi-anauntunkoni áwáuma waántawankoni waásin-owe.

³⁹ Namuro-wáásígó sáwi-anauntumba tu'makáiwaini áwáuma waántawankon-ye. Tómbó fakaráiyán-kanaagoni áwáuma maramó tai'áínda-kanaan-ye. Tómbó fakaráiyawaini áwáuma Maníkóní kísaawáasi wiýómpakewin-owe.

40 Námáímo to'máímo iyafímbó agaisuwáiyantemba ánaaen- kanaamo tínda miyá ónááwe.

41 Waási úranko kumpaápé uráundawi kesí kísau-waasi wíyómpakemba ti'mrááanasa kesí waásifinkemba sáwí-waasiye fí'owimo sáwí-imayaamo timiyasamo sáwí-ambo wéaraaiwaiwiye kuntí'mai

42 iyamó wégaipa'a tiyuwáiyasa mésa ifí'á tésa túwááyaamba umpu-fuwésa méraiyasa

43 arupísemo úmaímo méraawi Maníkó kentifo kawáánip'a mésa aa'ló wégaintemba miyá ónááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawe'án-oró Ísu siyáie.

Maníkó waásimo kawáánin-aai.

44 Ísu maarán-ááiwárá'á simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Fí'onka'ma'mai-ontamba marafímbá utámarena pukáisana moóráwigo téna taawánéna aamoí éna káátamarena mimbáramá méyámbá índasafena wení óntama maimái tímatuwéna óntamba maiyéna mimbáramá koméyánéna mifí'ónká'má'mái-óntámbá kofasímbai maiyáie.

45 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Moóráwigo akaaroróma méyámbairindasafena naaó'-nao'a wénena

46 awánáínda moóráwigo fí'onka'ma'mai-akaaroroma makáinana awánéna wení óntama maiyéna wétimena óntambá maiyéna mifí'ónká'má'mái-ákárárórmá koméyánúmai wémaiye.

47 Maníkó wení waásimo kawáánin-aai maarán-ááín-ye. Mare'mare'-únánkáambá moóráwigo nompímbá túwáisana fí'o'fí'om-bofaa'a

48 minúnámpímbá ówitawisana fasináíndasafena úmai wéawanaisasa tuwímbai áwá'nai úmai fasímbai áámááífa'a makésa kawe'-mófáá'lá unáámpímbá fáítesa sáwí-mofaa'a ifí'á wétuwaawe.

49 Ánaaen-kanaamo tínda miyá ínaye. Wíyómpaken-kisau-waasi kawe'-wáásifinkembá sáwí-waasisomba tí'mai

50 iyamó wégaindaf'a tuwáiyasa ifí'á tésa tí'o índasafesa túwááyaamba umpufuwónááwe simásuwéna

51 wení kísau-waasisafena tísai ena séna simátimunda-aaigoni áwáuma éra isááq súwasa ewé suwaná

52 Ísu simátimena séna ísáámba simátimunda-aai simátmíero. Moóráwigo naankón-afowá wení naaúmpa'a ááéraan-tantaa'e aú-tantaa'e wéraisana tuwímbai wení waási wétimiye. Miwání afowámó wétimintemba miyáumai ááéraan-amaampinkene Maníkó wení waásimo kawáánin-aaifinkene simátmíero Ísu siyáie.

Násaretifikewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aai.

Mááka 6:1-6, Rúku 4:16-30

53 Ísu minááí simátimena mimbárafá'á tuwéna

54 wenamáápa'a kúmba miwítí ámáán-daumpa'a iyéna aaí simátimuwasa táátafesa ésa sésa nááfakena kawel'-ímáyáá maiyénawa kawel'-ááí wésimasimenasaawa nááwawa fasi'aémbá ámisanawa kawe-kísáú ímbo avánáúnda-kisau wémaiyo.

55 Kesáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'l'o wéiwain-aaninkon-ive. Máríyaan-áánimba éna Yémisiye Yósepiye Sámoniye Yúndasi-iyai tuwaón-ive.

56 Wenáunafa'a maanká'á méraawe.

57 Maankákewí éna úwoi-waasin-ifo náafakena mináái isénawa mifásí'iáembá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tinaaemba uwámúwana Ísu simátimena séna Maníkón-aaí simátímíwai fí'o-fí'on-daopa'a wénisasa wenawíl'a mósá wémaraafo wení naaópa'o koméraimba wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-ive

sésa wenawíl'a ímba mósá makáawe Ísu siyáyiye.

58 Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'l'nai ínaye suntáfena ímbo awánon-kísau moórá-mora-kísau aantemba maiyálye.

14

Yóni nombó maitínkariwai pukáin-aaí.

Mááka 6:14-29, Rúku 3:19-20, Rúku 9:7-9

1 Minkánáá Ísuní kísaugon-aaí símae íyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái iséna

2 wení kísau-waasisafena séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkariwain-ive. Pukáimpinkemba íyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye siyáyiye.

3-4 Ááema Éroti wenáfákon-awaaininkon-awi'a Érotíyasiimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fáí'makaawa maiyáane símasima'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba koái'maesá ándáfa'a máánkarowana

5 Éroti Yónimba tufuwónae súmba waási táároi inkaiséna ímba tufukáyiye. Waási Yónintafesa sésa Maníkón-aaí simátímíwain-ive suwaná Éroti séna Yónimba tufuwónasa aaisambá siyónáwe séna ímba tufuwéna mérowana

6 wembó mal'ánkaron-kanjaamo túwana óraa-tanomba kaumái sáwfíal'-waasi tímúwasa nowaná Érotíyasin-ayaamunko téna túranka'a araimá marówana Éroti aamoí uwánkena

7 minárásigontáfena séna nónin-tantaatafenawa wéankaiya simásímína'a áméno. Érai'a súmpo sísai ina'l' áméno súwana

8 anówamba koáisai ena súwana anówama aaí súwana Érotímpa'a téna séna Yóni nombó maitínkáíwai anuwarambá kambísámai a'nóbá táufapimba ma'mái simiyó súwana

9 iséna arumbá wéumbanifo aifa'á fasi'aén-ááí siyáin-aaí imayáá éna tómbo naan-kwáásíwárl'a ísaraantafenewe séna ímba a'áo sénae séna

10 moóráwigomba aíl'marówana ándáfakemba Yónimba anuwarambá kambísámai a'nóbá

11 táufapimba maimaéna minárásigómbá máamuwana maimaéna anówamba máamuwasá

12 Yónini kísau-waasi isésa anómbera komaimái utánkesa Ísumpa'a tésa tasimámakaawe.

Áanaemba Éroti Ísuní kísaugon-aaí iséna séna minkwáásígó Yóni nombó maitínkariwai éna pukáimpinkemba íyáfasinkena póna fasi'aémbá wempímbá wéraisana miyán-kísáú wémaiye Éroti siyáyiye.

*Ísu sáwífa'-waasi tómbó tímakain-aai.
Mááka 6:31-44, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13*

¹³ Yóni puwúmba wení kísau-waasi Ísumba simámúwana iséna tuwéna wení kísau-waasiye nompín-táómpimba iyátena waásimo ímbo méraiayapata kónae séna kúmba naaó'-naokewi mináái isésa marapá'lá tósó uwána nompín-táómpimba wéna

¹⁴ marapá'lá kumúmba misáwífá'-wáásí tuwánéna arumbá uwátinkena tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

¹⁵ Ísu asófatinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'á tésa sésa ímba sáwífa'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndafinka'a ti'márénasa ewaa'-náópimpa'a wénesa tómbá méyámbáráaro suwaná

¹⁶ Ísu séna tóntáá'a ímba wiyamba tómbá tíméro súwasa

¹⁷ miwí sésa kári-tomba séfataase-tonkwara kae'l-mófáá'wárá'á wéraifo sáwífa'-waasifimba ímba kanaán-iníye suwaná

¹⁸ Ísu maimaé'a másiméro séna

¹⁹ sáwífa'-waasisafena mara'á méraaro séna séfataase-tonkwara kae'l-mófáá'wárá'á maisoréna wiyómpa'a kararéna Maníkóntáfena súwi simásuwena mintómába tafántafan-úmai wení kísau-waasi timuwasa misáwífá'-wáásí tímúwasa

²⁰⁻²¹ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwífa'a 5,000 waaima uwásá aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa Ísuní kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáituvana óvitariaye.

*Ísu non-afófora'o kuráiin-aai.
Mááka 6:45-52, Yóni 6:16-21*

²² Fáituvana ówitowana minkákembá Ísu wení kísau-waasi til'maréna séna kes aifa'lá nompín-táómpimba iyáte'a menáípá'l-náópa'a koró. Misáwífá'-wáásí til'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna

²³ misáwífá'-wáásí til'marówasa miwití naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérrowana nó'waamba túnkúwana Ísu weyáá mérowasa

²⁴ wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénda'a wérowana óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'ótó'marowaşa ímba kumbá

²⁵ siyarónka'a Ísu non-afófora'o maréna wení kísau-waasimo méronka'a túwasa

²⁶ non-afófora'o wénumba awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á wéuwasa sésa waántágo wéniye suwaná

²⁷ Ísu minúwóiyáán-úmai séna táá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne súwana

²⁸ Pítaa simámema séna emó Fasi'aénkó úrambo éma sina'á non-afófora'a emó méraandafa'a konó súwana

²⁹ Ísu séna kanaán-ifo tiyó súwana nompín-táómpinkemba ásafena non-afófora'a Ísumo méropa'a kúmba

³⁰ kawé'á úmaena kúmba óraa-fiyundamo toróntafena imáyáá éna inkaisúmba nompímbá kúwáfekora'nara wéena óraaka'a séna Fasi'aénkó kembá tal'ótoraao súwana

³¹ Ísu minúwóiyáán-úmai ayáámba fárú'mai ta'ótorena séna óraafiyundamo tóráíntafe sáwi-imayaa e kesí fasi'aéntáfemo ímbo imáyáamo óndasafe kúwáferaane. Kesí fasi'aéntáfemíba kae'-imáyáán-uwo séna

³² mindárai nompín-táómpimba íyátoyana óraa-fiyundago mafaúwasa

³³ nompín-táómpimba mérowi Ísun-imayaa mósá marésa sésa érai'a Maníkón-ááninko óne siyáawe.

Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mááka 6:53-56

³⁴ Érai'a Maníkón-ááninko óne sésa waaúnkóní menáípá'l Kénésárétimarafa'a kumbá marapá'l kúmúwasa

³⁵ mimbápákén-kwáásí Ísumba awiyésa Ísun-ye sésa naaó'l-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aai isésa tí'o ún-kwaasi tí'maesá tóso ésa

³⁶ sésa ení unáánkwátóigoni áráíya'a ta'ótoraíyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'ótórówana tí'a étinkaraiye.

15

Tíwá'náti ámáámbó siyáan-aai.

Mááka 7:1-13

¹ Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbó sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa sésa

² ení kísau-waasi nórä isasawá kentáá síwá'náti ámáámba ímbo arááíwaesawa tiyáámba ímbo non-kwiyyésawa tómbá wénnaoo suwaná

³ Ísu séna kentíwá'námó simátímakaan-amaambla arááíwae'a Maníkóní ámáámba wétaraisomba nórä séra miyá wéoo.

⁴ Maníkó séna kentinófoi-tuwí'a óraa'an-oro. Énifo anófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíniye Maníkó siyáifo

⁵ kembiwímó siyáámba moóráwigo anófoisafena simátimena séna moórátantaa'a Maníkondén-ifo ímbo kanaal'a timénaumne siyéna anófoi ímbo wétuwa'nai-ye. Miyámó ontáfé'a kanaán-ye wésewe.

⁶ Miyá-sáwí'ó ontáfé'a Maníkón-aai tuwé'a kentíwá'náti ámáámba wéaraaiwaeewe.

⁷ Kaumbo-kael'-ááiwárá'l-wáásin-owe. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Áísáya kembiwísafena érai'-aai agaimaréna séna Maníkó séna

⁸ maawí kesúwi'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímbo tirumpimbá wéraiye.

⁹ Waásíti ámáámba símai paápé ombánifo Maníkóní ámáámban-ye karo'ó sembá miyáráán-úmai ken-ímáyáá karol'-ímáyáá mósá wémaraawe

Maníkómó siyáie Áísáya símai agaimakáiye Ísu siyáie.

Waásimo sáwí'o uwátinkáin-tantaakon-aai.

Mááka 7:14-23

¹⁰ Ísu minááí simátimena waásisafena teró súwasa wempá'l tuwaná séna simátímenda isé'a kawé'án-oro.

¹¹ Mápaken-tantad'o naawáí ímbo waási sáwí'a wéuwatinkaiifo tirumpinkén-ááigó aantemba waási sáwí'a wéuwatinkaiye siyáie.

¹² Súwasa Ísuní kísau-waasi wempá'l tésa sésa ámáán-kawaa-waasi emó simátímenda-aai isésa aaisambá aéesa kaóráámba ína isaánó suwaná

13 Ísu séna kesifo wiyómpakewi ímbo u'makáin-anauuntumbo éna káusuwainiye.

14 Ámáán-kawaa-waasi-taaisafe'a ímba óraa'l-imayaan-oro. Miwí ímbo aambó awánaankakemba tóikakemba karo'á simátimesa sésa aambá aráátimenauinne wésewe. Moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésaraimo ésarai maipímbá kotanaraa fáyááye súwana

15 Pítaa séna waé'mai-aaimo simátimenda-aaigoní áwáuma simásimyo súwana

16 Ísu séna kenkwárá'á ímba táako péé wésisa'a ísáámbanifo ímba ísámai kawe'l uráawe.

17 Máápaken-tantaa'o naawí tindáámpá'á kúwtúsúwinifo

18 aaimó wésembe tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáwi'a wéuwatinkaiye.

19 Tirumpin-ímáyááfínkémbá sáwi-imayaas ésa tinkamiyasamo puwiyasamo ésa aare-úmémbá ésa waai-úmémbá ésa seyaafá-tántáá'á umémbá ésa karo'ááí simátinkesa símai sáwi'a uwátinkesa

20 miyá-sáwi'ó wéomba tirumpinkén-ímáyáágó waási sáwi'a wéuwatinkaiifo tiyáámbo ímbo non-kwiyésamo tómbó wénaamba miwá ímba waási sáwi'a wéuwatinkaiye Ísu siyáie.

Kénaani-marafaken-ininkon-aai.

Mááka 7:24-30

21 Ísu minááí simátimena wení kísau-waasi tí'maena Táyaa-naopa'e Sáindóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba

22 mináémpákén-íninkó ímba Yúndaa-inimba póna Kénaani-ininko Ísumpa'a téna óraaka séna óraakoo Téfítin-andafakewi arumbá uwásinkao. Sáwi-amutamba kesiyáámunkon-arumpimba méraisana sáwi'a úmai méraiye súwana

23 Ísu iséna ímba aaí súwasa wení kísau-waasi wempá'á tésa óraaka sésa ai'mátuwaa. Aasiyaasí miyá sifáíniifo suwaná

24 Ísu séna Maníkó si'l'mákaisa'a Ísareri-waasi aantemba túwa'nai e'a Ísareri-waasimo sipisípi-pouyaan-úmaimo wété wéowi wétuwa'nai-une súwana

25 miníninkó Ísun-amándárá'a mara'á kumbaéna séna óraakoo súwa'nai uwo súwana

26 Ísu séna iyámpóiti tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fi'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo súne súwana

27 miníninkó séna óraakoo érai'a sémpo iyánkón-afowá ewé sínana tónayai tawémandaiye. Miyáumai fi'onkaa-ininkon-aye sínana kanaán-ína súwa'nai ínono súwana

28 Ísu séna kentáfé fasi'ámai méraanda-ininko sénda pó'a miyá ónaumne séna minkánáá ayáámunkomba asófankaraiye.

Ísu sáwifa'nanka asófatinkarain-aai.

29 Asófankena kúmba Káríri-waaunkoni áwáifa'a kógaromai omápa'a mara'á imérowasa

30 sáwifa'-waasi wemó méropa'a kumbá tísamaimo táúnkon-kwaasiye tiyáántámbo káénkuron-kwaasiye túrambo kafíkón-kwaasiye aaimó ímbo sun-kwáásiyé fi'o-fi'on-til'o

ún-kwaasi tí'maes a wenaísamaifimba móinkowana asófatinkowasa

³¹ tísamaimo táunkon-kwaasi kawé'á uwasá tiyáántámbo káénkuron-kwaasi kawé'á uwasá túrambo kafíkón-kwaasi kawé'-úmai awánwasa aaimó imbo sun-kwásí aaí suwasá misáwfá'lánká awánwesa áfááraumai táá'l'á uwasá Isarerí-waasiti Fasi'aénkón-áwi'l'á mósá makáawe.

Ísu aneka'á tóbó tímakain-aai.

Mááka 8:1-10

³² Maníkón-áwi'l'á mósá marówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná séna maankwáásisómbá kaumbo-kánáá kesé'a taméraawana tóbó maimaé tiyáamba tai'áisa'a sirumbá uwátilkaumne. Ti'máráanasa miwítí naaó'l-nao'a kónááfo aampa'ó wiýamba táái táínasa púwfainiye súwasa

³³ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'a sáwfá'l-waasin-ofo nááfkentoná maimáíya timénaumno suwaná

³⁴ Ísu tísai ena séna nóraumai-tona wéraiyo súwasa afakaeté-tomba wéraisana sesimái-mofaa'wara'a wéraiye suwaná

³⁵ minkwáásisontáfena séna mara'l-méraaro séna

³⁶ afakaeté-tone mófáá'e maisoréna Maníkóntáfena súwiyo séna mintóbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa minkwáásisómbá tímúwasa

³⁷⁻³⁸ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwfá'l-waasi 4,000 waaima uwasá aarewé iyámpóiwara'e miyáumai-waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáituwana ówitowana

³⁹ Ísu misáwfá'l-wáásí ti'maréna wení kísau-waasiye'a nompín-táómpimba iyátesa Mágátani-aempa'a kuráawe.

16

Ímbo awánáúnda-kisau mauwómó siyáan-aai.

Mááka 8:11-13, Ríku 12:54-56

¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámáán-kawaa-waasiye Sátusi-amaan-kawaa-waasiye Ísumo sáwi-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau máinata awáanaano suwaná

² Ísu séna fénáímpinka'o awánaamba aafáúmá naaeríri'a isa'á sé'a aafáyáá aa'á káiníye sé'a

³ aafáyáára'a awánaamba ainánkó aafáúmá káátausuwa'sa'a sé'a káfé'a aa'á tiniye wésewe. Wiýómpa'o awáné'o ombá sé'a aa'á káiníye. Aa'á tiniye wésembe miyán-tántákóní áwáuma awánaambanifo Maníkómó káfé'o wéin-tantakoni áwáuma ímbo awánaraawe.

⁴ Káfé'o méraan-kwaasi sáwi-waasi é'a Maníkóntáf'a ímbo imáyáá é'a kentáf'e'a wése'a Maníkómó ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau máinata awánaanomo wésembe naaófá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá inífo minááí imáyáan-oro. Naaófá'ó óraal'-mofaako Yónaambo nawíkowanamo kaumbo-kánáámó arumpimbó méraintemba kemá kaumbo-kánáá maipímbá ménaumne Ísu séna tiyuwéna kuráiye.

Ímbo kaumbo-kae'-ááiwárá-wáásí-i'a orómó siyáin-aai.

Mááka 8:14-21

5 Tiyuwéna kúmba Ísu wení kísau-waasiye nonkwaauánkóní menáípá'ó kumbá marapá'á kumésa wení kísau-waasi péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná

6 Ísu ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye kaumbo-kael'-ááiwárál-wáásí owé-ímáyáá éna wení kísau-waasi simátimena séna intóráín-tantaa'a kári-tantaa'a moórá-tonkon-avi'a péréti mimpimbá márááwanamo intoréna óraa'o intembá ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáá é'a kentúma káráwiyyoro súwasa

7 keáimbá sésa nórə sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímbo maimaéta túnanasa miyá wésiye suwaná

8 Ísu keáimbó wésun-aai iséna nórə séra tómbá ímbo wéraiye-aai wéseo. Kári-timankunkumban-ifo kentáf'e'a timankúnkúmba oro.

9 Kanaa'á tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímbo tááko péé wésiye. Séfataase-tombo tafántafan-úmaimo sáwifa'a 5,000 waasi timewánasa naráamba mintón-ayai nórəumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímbo awánaraawe.

10 Afakaeté-tombo tafántafan-úmaimo sáwifa'a 4,000 waasi timewánasamo naráamba mintón-ayai nórəumai-unampina fáituraawara kemó uráundawini áwáuma ímbo awánaraawe.

11 Ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasisafe'a imáyáá é'a pérétimi intóráín-tantatafe'a kentúma káráwiyyoro-aaimo súnda ímbo péréti-tontafe'a wésumpo nórə séra ímbo ísaraao súwana

12 tááko péé súwasa minááígóní áwáuma ísówana péréti-tontafena ímbo siyáifo ámáán-kawaa-waasiye Sátúsi-amaan-kawaa-waasiye tááisafena séna káráwiye'a méraaro siyáie.

Pítaa Ísuní áwáumo siyáin-aai.

Mááka 8:27-30, Rúku 9:18-21

13 Ísu Sísááriýa Fíripái-nao'l-aempa'o kúmba wení kísau-waasi tísai ena séna seyaafá'l-nánká kembá waási úrankontafesa nórəan-kwaasiyewa wéseo súwasa

14 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaofá'l-á Maníkón-aaimo simátimakaandawin-avi'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai naaofá'l-á Maníkón-aaimo simátimakaandawin-avi'a Yérémaya óne sewasá tuwímbai sésa naaofá'l-á Maníkón-aa simátimakaawifinkemba moóráwigó óne wésewe suwaná

15 Ísu séna kembíwi kentáf'e'a nórəan-kwaasiyewa wéseo súwana

16 Sáímoni Pítaa séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamul'maraundawisa óne. Maníkó fasi'aénkwáráwín-ááninko óne Pítaa súwqna

17 Ísu séna Sáímoni Yónaan-ááninko ónana Maníkó kawe'á wéuwankaiye. Kesí ááíñkoni áwáumo sénda waási ímbo simáméfo kesifo wíyómpakewi minááí embá simámísa isáánda póna Maníkó embá kawe'á wéuwankaiye.

18 Simátim'e'a, súne. Enáwí'a Pítaa wésembo mináwíkóní áwáuma óntamban-ye. Óraal'-ontanka'a kesí naankáámbá ondá mindáñkáámbá kesí waási-i'a owána púwó-fasi'aenko ímbo iyáákainiye.

19 Maníkó wení waásimo wégarawi-fasi'aemba áména marapá'ó méraanda sáwi'o ombá aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a aambá fásí'makaiye. Kawe'ó ombá ímbo aambó fasiyóndanten-úmai Maníkó wíyómpa'a ména é'a miyá uráiyé simásuwená

20 wení kísau-waasisafena óraaka séna Maníkómó íyáfasisinkaiwai Yúndaa-waasi wésimu'maraawi úne-aai ímba simátíméro Ísu siyáiyé.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnemo siyáin-aai.

Mááka 8:31-9:1, Rúku 9:22-27

21 Minkánáá Ísu wemó puwínda-aai ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a kondá Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sen-kwáásiyé sí'o índa-i'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá maisuwáanana Maníkó íyáfasisinkainiye súwana

22 Pítaa áí'maena weyááfa'a máankena séna Fasi'aénkoo Miyán-ááí sénafo Maníkó ímba ewé sínasa séndantemba ímba uwánkanaawe súwana

23 Ísu waeréna Pítaaantafena óraaka séna waántawanko siywé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésembo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésembo kesí aambá ímba faiyuwó Ísu siyáiyé.

24 Ísu minááí simámena wení kísau-waasi simátimena séna kembó sirááíwaenae síyawi tirááimo táinda-tantaa'a ímba tal'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaat'lmae kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'á timiyasa minúmbái-tántáá'á úwoi maimaésa sirááíwaenaeawe.

25 Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo kentáfesa ísámaimo tirááimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúl'a úmai maé'mae'a ónááwe.

26 Mararáké-séyááfá-tántáá'ó maésamo puwíyanamo éna mintántáákó ímba túwa'nai ínaye. Puwíyamba marapá'ó makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayáátááka méranáawe.

27 Kemá waási úranko kesí kísau-waasi wíyómpakewiye kesifoni fasi'aénkwárá'á kumé'a seyaafá'-wáásimó Miyámó úmae wéiyomba imáyáá é'a miwití méyámbá timénaumne.

28 Érai'a simátime súne. Tuwímbai maanká'ó méraan-kwaasi ímba aifa'l pukénka'a kemá waási úranko kesí waásimo kawáánunda suwáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáiyé.

17

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aai.

Mááka 9:2-13, Rúku 9:28-36

1 Ísu minááí simátimena afa'móráe-no'waamba waéna Pítaaane Yémísine wenáfáko Yónine tí'maena omápa'o iyúmba miwí aantemba imésa

2 miwí túranka'a Ísu fí'on-auma faufúwana óipakemba aafáúgómó inten-uwana wení unáánkwátóiyakemba sán-kena waéní'a kówasa

3 awánomba kae'-wáásiyáí wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwí'a Móseseey Iráiyaa'e Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

4 Pítaa Ísuntafena séna Fasi'aénkoo maanká'ó méraundasa kawé'a imbá pótá emó sinatáámó éta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Móseseende éta moórá Iráiyaaande éta miyásá onó siyáiyé.

⁵ Miyá wésunka'a ainánkó sán-kámaena waéní'a kámae kuména kunkáátowana mináínámpínkembá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba isa'á wen-imáyáá wée'a óraal'-aamoi uwánkaumne. Wenáái ísáaro súwasa

⁶ wení kisau-waasiyu minááí isésa táatafesa ésa marapá'lá kífaesa tinekembá tata'á úwana

⁷ Ísu miwímó méropá'a téna tine'á ta'ótorena séna táá'a ifó íyáfasinaaro súwasa

⁸ awánomba mindárai wiyómpa'a íyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápakemba kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátimero. Kemá waási úranko púwóndafinkembo íyáfasinaandara'a awánaamba kanaará'á simátimal'mae íyóro súwasa

¹⁰ wení kisau-waasiyu Ísumba áísa esa sésa ámáámba sen-kwáásí Íráiyaa aifa'á paápé ínana Maníkó íyáfasinankaiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaembá paápé íniyemo sembá nórä sésawa minááí wéseq suwaná

¹¹ Ísu séna aifa'á Íráiyaa paápé éna to'mayaa ínýe-aai érai'-aain-iye.

¹² Simátim'e'a súne. Íráiyaa é'a paápé úwasa ímba Íráiyaaan-iye sésa sáwí'a uwánkanæe sésa sáwí'a uwánkesa miyá uráantemba kembá waási úrankomba sáwí'a uwášinkanaawe súwana

¹³ tááko péé súwasa Íráiyaa siyáimbá Yóni nombó maitínkariwaintafena siyáye siyáawe.

Ísu sáwí-amutambo maiyáúkain-aaí.

Mááka 9:14-29, Rúku 9:37-42

¹⁴ Simátimesa omápakembo kúmúmba sáwífa'-waasi túwaandu urówasa awánomba moórágigo Ísumpa'a téna aísaifimba kífaena séna

¹⁵ óraakoo kesáánimba arumbá uwánkaao. Sáwí'a uwáwéna ména tanaambá fágufagu isaná aigaregó nonkáán'l'a isaná aíyayaambá ku'wisáná nompíné iyafíné tanaambá wéfamaena wénisa'a

¹⁶ ení kisau-waasi mérapa'a máankaunasa ímba kanaa'á kawe'á uwánkaraawe súwana

¹⁷ Ísu séna kentí imáyáá kaentaén-ímáyáá isa'á kentáf'e'a ímba imáyáá owána póna sirunkó umbái wétaifo nóräumai-kanaarara kesé'a ménaumno. Enáánimba áí'mae tiyó súwana áí'mae túwana

¹⁸ Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana arumpinkembá auwéna kóuwana miniyámpói kawe'á uwánkowana kawe'á úmai méraiye.

¹⁹ Kawe'á uwánkowasa ánaaembó Ísu weyáámo mérónka'a wení kisau-waasi tésa sésa nórä sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

²⁰ Ísu séna Maníkóntáf'e'o maiyuwáíníyemo sé'o timankúnkúmbo onkakaa maiyuwáísino. Érai'a simátim'e'a súne. Moórá-taigon-awi'a másítati kári'-aramba íyáísaá áruma wíkéna óraa-tainambo wéintemba kentáf'e'a timankúnkúmbo káriká'a uré'a ánaaembá óraaka'a timankúnkúmbo é'a omátafe'o sé'o faiwí'mae fí'on-aempa'a kóuwomo siyáamo éna miyá íníye.

²¹ Maníkómpá'lá inai síyantafesa tómbá aawentamó ombá minánkó aantemba miyá-sáwí-ámútámbá maisuwáíníye siyáye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 9:30-32, Rúku 9:44-45

22 Ísu wení kísau-waasi Káríri-aempa'a túwaandu uwaná Ísu simátimena séna kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timiyasa

23 sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisúwáanana íyáfasisinkainiye simátimuwana miwí tirunkó umbaí taráye.

Taakisi-óntámbó tukáan-aai.

24 Tirunkó umbaí tówasa Ísu wení kísau-waasiye Kápaneamu-naopa'a kumbá óraal'-amaan-dankontafesa taakisi-óntámbá wémawai Pítampa'a tésa sésa ení óraako óraal'-amaan-dankontafena taakisi-óntámbá wétuwai ína wétuwaiyo suwaná

25 Pítaa séna wétuwaiye simátimena naaúmpa'a iyúwana taakisi-ááímó siyónka'a Ísu Pítamba áísaí ena séna Sámoniyo marapákén-óráá'l-wáási timáárawifakemba taakisi-óntámbá maésa fí'onkaafakemba maésawa wéompo nórán-imayaamo wéemo e simásimyo súwana

26 Pítaa séna taakisi-óntámbá fí'onkaafakemba wémawé súwana Ísu séna miyáumai Maníkóni waásisa póta óraal'-amaan-dankoni taakisi-óntámbá ínta tuwánáúmpo

27 aaisambá sefáímpóta úwoi tuwánáúmpo nonkwaauúmpá'á kuré ándá túwénana kumína aifa'l tawáínda-mofaa'a maiyé óipimbo óntambo wéraina maimaé minóntántámbá esáfewe kendéwe taakisi máuwo Ísu súwana miyá uráye.

18

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mááka 9:33-37, Rúku 9:46-48

1 Minkánáá Ísuni kísau-waasi wempá'l tésa taáísaí esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba nááwa íyáákesawa óraal'-waasi-i'a wéiyo suwaná

2 Ísu moórá-iyampoi áántowana túwana afufumpimbá íyáfasinankena

3 séna érai'a simátime'a súne. Sen-ímáyáámó ímbo tuwé'o íyámpóiimo ímbo íyáákanae-imayaamo ontembó kembíwi miyán-ímáyáámó ímbo íyanamo éna Maníkó kenká'l ímba kawááníníye.

4 Minyámpóigó mó tísamai fimbó máíntemba miyámó wéowi Maníkó wení waásimo kawáánin-kwaasifinkemba wéiyaakaawe.

5 Kentáfésa imáyáá ésa íyámpóiimo áwa'nai ontén-úmai wésuwa'nai-owe Ísu siyáye.

Sáwí'o on-aai.

Mááka 9:42-48, Rúku 17:1-2

6 Ísu mináái simátimena séna íyámpóiimo kesááisafesamo timankúnkúmbo ontén-úmai tuwímbai timankúnkúmbo wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesamo érai'lemo wésewi karol'-áái tasimátiyasa isésa sáwíampa'a kóiyasa Maníkó karol'ó sýawi sáwí-meyamba óraal'a timníifo miwímó tinuwarampimbó óraal'-ontambo fárl'wimaresamo nompimbó túwááwasamo kumpuwésaraa karol'-áái ímba simátmewasa sáwíampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-iyé.

⁷ Marapá'ó méraanka'a kesáái tuwésa sáwí-ampa'a wíyantafena fí'o-fí'on-tantaako wétafisiye. Miyá-sáwí-tántáákó waé'wae'a wéimba pósá sáwí-ambo fí'owimo aráátíméwi sáwí-meyamba maénááwe.

⁸ Tiyáánkowa'i tísamaigowa'i sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'lá kúnafa sé'a moórá-tiyaana'lí moórá-tisamaiya'lí kambísásúwáaro. Kae-tiyááná'lí kae-tísámáiyá'lí wéraina'ló é'a sáwí-marupa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-iye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o mériayamba mindá kawé'án-iye.

⁹ Túrankomo sáwí'o ína'a misáwí-ámpá'lá kúnafa sé'a moórá-turamba fituwáaro. Kae-túrántámbó awané'ló é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wíyamba mindá sáwí'an-iye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o mériayamba mindá kawé'án-iye Ísu siyáye.

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Rúku 15:3-7

¹⁰ Ísu séna úwoi-waasisafe'a sáwísamban-owe

ímba siyamba káráwiyyoro. Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwiyá'lá káráwiyyaawai kesifo wíyómpakewini ewaa'á mésa miwí táái wésimamefo káráwiyyoro Ísu siyáye.

¹¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko Maníkóní aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafe'a saafá úmai sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'lá métinkáandasafe'a kunkáumne.

¹² Sipisípiya'a káráwiyyowi on-áái ísáaro. Moóráwigó sáwifa'a 100 sipisípiya'a káráwiyyaisana moórá-sipisípi áwiyó'wisana misáwifá-sípísípíom umó wénaamba tiyuwéna moórámo áwiyó'wimba kosaafá émena

¹³ awánénamo imbá aamoí éna séna kesí sipisípímo áwiyó'wimba áíkaumne séna mimbóráwígontáfena óraa'l-aamoi éna sáwifa-sipisípímo ímbo áwiyokombo úwoimo méraawiti aamoí káriká'a wéiye.

¹⁴ Sipisípiya'o káráwiyyiwimo áwiyó'wi-sipisípisafenamo arunkómó umbaimó taintembá kentifo wíyómpakewi wení aampa'ó ímbo wéaraaiwaen-kwaasisafena arunkó umbaí

wétaire Ísu siyáye.

Kentí waási sáwí'o uwátinkáán-aai.

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ení waási Maníkóní waásigomo embó sáwí'o uwánkainamo e wempá'lá minááísafé kosimámínana we aantemba méraindara'a kosimámínana enáái isénamo arupísemo uwánkainamo ékai wesé esé'a kawé'á úmai méraakaiyo.

¹⁶ Enáái ímbo isáinamo e moóráwigona'i kaekóná'lí kotí'mai wesé'a mé simámuwo. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna moóráwigombá aaifimbá maenkánæ séna minááímó ísaraawi kaerá'lí kaumbowá'lí tí'maena mítinkena áísaí úmai isáiníye siyáimba mindásafena ení waási enáái isáindásafena moóráwigona'i kaekóná'lí kotí'mai wenká'á mé'a simámiyana kentáái isáíno.

¹⁷ Énifo ímbo isáinamo e Maníkóní waási torupátinke enáái simátmínasa mésa simámiyana wemó miwí tááimo ímbo isáinamo e imáyáa e sé Maníkóní aambó ímbo arááiwáén-kwaasiyaamba éna taakisi-úmén-kwáásiyáámbá wéiye siyó Ísu siyáye.

18 Ísu séna érai'a simátime'a súne. Marapá'ó méraanka'a sáwí'o ombá aambó faiyónten-úmai Maníkó wiyómpa'a ména é'a aambá fái'makaiye. Kawe'ó ombá ímbo aambó faiyónten-úmai Maníkó wiyómpa'a ména é'a miyá urákiye Ísu siyáyiye.

19 Ísu minááí simátimena séna moórá-aaí simátíménda ísáaro. Marapá'ó méraanka'a kae'-wáásígóráímó moórá-aaísafesaraimo mimbórá-ímáyáámó ésaraimo kesifo wiyómpakewimo áísai íyanamo éna miyá uwátinkainiye.

20 Kaumbo-kae'-wáásí kentáfésa imáyáá ésa túwaandu ombá túwa'nai ondasáf'e'a miwísé'a ménaumne Ísu siyáyiye.

21 Ísu minááí suwana Pítaa Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkoo kesí waásimo sáwí'o uwásinkáfa'o wéiyomba mindásafe'a nóraumai-kanaawa ímbo aaifimbá maenkéra ímbo imáyáá éra ifátuwanaumno. Afakaeté-kanaa sáwí'a uwásinkáimba ímbo aaifimbá maenké'a ímbo imáyáá é'a ifátuwauanda pó'a moórá-kanaamo sáwí'o uwásinkaindara'a aaifimbá ína maenkéra ína imáyáá éra ifátuwanaumno suwana

22 Ísu séna ímbo afakaeté-kanaa aantembanifo úwoi miyá úmae iyuwó Ísu siyáyiye.

Óntambo ámakaintafena ímbo ifátuwaaomo siyáin-aaí.

23 Ísu séna sáwí'o uwátinkáámba ímbo imáyáá é'a ifátuwárommo súnda maarásáf'e'a súne. Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí maarán-ááín-ye. Moórá óraa'-waasigo wení kísau-waasi óntamba wááumo tímakena

24 tísai ónae wéimba óraa'-ontamba 10,000,000 ontamba wááumo ámakaiwaimba moóráwigó áí'maena móaminkwae séna íyísana

25 ímbo móamintafena óntan-anafo wení kísau-waasisafena séna wembá aiyé'a awainínkóbá aiyé'a wení iyámpóiye wení póye wení óntawe maímaé'a fí'on-kwaasiti kísäumo maíndasafe'a miwí wétime'a óntamba maímaé'a kemó tukáunda-ontankaamba úmai másiméro sisáná

26 wení kísau-waasigo aísamaifimbá kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a seyaafá'á áméno sisáná

27 wení óraa'-waasigo arumbá uwánkena séna kanaán-ifo wááumo ámakaunda-ontamba ímbo imáyáá ónaumpo ifátuwaaao sisáná

28 kísau-waasigo máápa'a kuména moórá kísau-waasigombá awánéna kári'-ontamba 100 ontamba ámakaiwaimba awánéna amóísáúmba kuntaraména óraaka séna wááumo ámakaunda-ontamba minúwóiyáámbá simiyó sisáná

29 wenaísamaifimbá kífaena séna arumbá uwásinkema simu'makéna'a óntamba saafá é'a áméno sisáná

30 ímbo iséna áí'maena ándáfa'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba siminasa faútúwáaro sisásá

31 kísau-waasisomba awánésa tirumbá uwánkesa miwití óraa'-waasigombá kosimáméwana

32 óraa'-waasigo iséna wení kísau-waasigo sáwfí'a'-ontamba 10,000,000 ontamba maiyáiwaimba áántaisana tisaná séna sáwí-kísau-waasi óne. Kentáfé arumbá uwásinkaaó séndasafe'a miyá é'a óraa'-ontamba wááu ámakaunda-ontamba ímbo imáyáá ónaumpo ifátuwé ímbo simiyó sé'a

33 sirumbó uwánkarundantemba moórá-kísau-waasigombá arumbá uwánkááraamba sáwí'a óne séna

34 arumbá óraa-sawi'a uwánkena ándáfa'o káráwiyaika'a móankena séna wááumo ámakaunda-ontamba seyaafá'á simína faú'auwaaao sisáná ándáfa'a ánkariye

35 Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kentí waásimo sáwi'o uwátinkáambo ímbo ifátuwe'o imáyáamo úmae'o wéiyiyanaamo éna kesifo wiýómpakewi kentí sáwi-imayaa ímba maitiyuwáiníye. Óntan-anafomo intembá kesifo miyá uwátinkainiye Ísu siyákiye.

19

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aaí.

Mááka 10:1-12, Rúku 16:18

1 Ísu mináyáátáá'-ááí simátimena Káríri-aempa'a tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoní menáípá'-áémpá'lá komérrowasa

2 sáwfíl'-waasi tóso uwaná tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

3 Asófatinkowasa ámáán-kawaa-waasi sésa Ísumo sáwi-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo maanááisáfénawa'i fí'o-fí'on-aaisafenawa'i awaainínkómbá kanaará auwáiníyo. Miyámó énamo éna ámáán-aaí taraisíni ína taraisíniyo suwaná

4 Ísu séna naaófa'ó Móseseomo agaimakáin-aaí toráumai awánaraawe. Maarán-ááí agaimaréna séna Maníkó wiýóne marawémó úmaronka'a aarewárá waaiwárá'á úmakaiye.

5 Úmarena séna aarewárá waaiwárá'á úmakaundasafesa tinófoi tiyuwésa awaikóe awaainínkó'e'a tagááísamai mimbórá-túmá ma'l'mái méranaawe Maníkó siyáye.

6 Mindásafesa awaikóe awaainínkó'e'a ímba kae'-wáásiyáámbá ésa mimbórá'lá wéowe. Maníkó aare-waaí mimbórá'lá uwátinkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu súwasa

7 miwí sésa naaófa'á Mósese maará siyáye. Moórágígo awaainínkómbá ai'mátuwaindawi aúfáífimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwauumne séna agaimái amíno siyáye. Nóra sénawa miyán-ááí siyáyo suwaná

8 Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáamba pósa Maníkón-aaí ímbo isóntafena mindásafena Mósese minámáámbá siyáimbanifo Maníkó wiýóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáye.

9 Simátimé'a súne. Moórágígomó awaainínkó ímba moórá-waasigoe'a wénisana awaikófí'íon-aaisafena ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimbá umémbá wémaiye Ísu siyáye.

10 Ísu minááí simátimena mérowasa wení kísau-waasi sésa aaremó máémba sénda-aaí wérainka'a pósa miyá wéofó ímbo aaremó maésamo úwoimo máémba kawé'á wéowe suwaná

11 Ísu séna sen-ááí seyaafá'nánká ímba kawé'á úmai ísááwasa aaremó ímbo maiýantafesa Maníkó fasi'aémbá tímakaiwai minááí wéisaawe.

12 Tuwímbai moórá-mora-aaísafesa ímba aaré máéwasa tuwímbai tinófoi uwó-wáási matínkáraqwi aaré ímba máéwasa tuwímbai túmo sáwi'o uwátinkaraawi aaré ímba máéwasa tuwímbai Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí isésa Maníkóntafesa imáyáá ésa aaré ímba wémaewe. Kanaa'á miyá ónaumnemo sewí minááí isánááwe

Ísu siyákiye.

Ísu iyámpói mo ayááfúmbo tátinkarain-aai.

Mááka 10:13-16, Rúku 18:15-17

13 Ísu simátimuwasá tuwímbai Ísu ta'ótorena kawé'á uwátinkena Maníkómpái'á inaí sínkwaesé sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

14 Ísu simátimená séna ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempái'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpói'ó kempái'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyáráán-úmai wégawaanimbá iyámpói'ó kempái'ó tíyan-amba ímba aambá faiyóro séna

15 miniyámpói'ó ta'ótorena ayááfúmbo tátinkena tíyukaiye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mááka 10:17-31, Rúku 18:18-30

16 Tiyuwówana moóráwigó ifó'wáásigó Ísumpa'a téna séna óraakoo nórán-kawera éra aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

17 Ísu séna nóra séwa kawe-kísáusáfé sisai ónó. Mimbóráwigó Maníkó weyáá kawekón-ye. Aúí'a úmai maé'mae'a ónaemo sémo e Maníkóní ámáámba kawé'á úmai arááiwauwo súwana

18 miwá áisai ena séna njoín-amaana arááíwaenaumno súwana Ísu séna ímba tímakiyasa púworo. Ímba aare-úméembán-oro. Ímba umémbá mááero. Karo'-ááí ímba simátkáaro.

19 Kentinófoi-tuwíl'a óraal'-i'an-oro. Kesafé-ímáyáámó onten-úmai kentí waási-imayaawara'a oro. Miyáumai-amaamba arááiwauwo Ísu súwana

20 miwá séna minámáámba arááíwa'mae'a wéiyumpo nórán-amaankona ímba kawé'á wéuno súwana

21 Ísu séna seyaafá-tántáá'ó kanaa'ó émo e ení moparawímbá fí'on-kwaasi wéitime óntambá maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawé'-méyámbá Maníkó wíyómpa'a ankániye. Tímatuwemo e kembá sirááiwainone súwana

22 minááí iséna sáwífa'-moparawimbo makóntafena óraal'-imayaa úwana arunkó sáwíl'a úwana kuráiye.

23 Kúwana Ísu wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime'a súne. Sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbá tániye.

24 Moórá-poigon-awíl'a káámeri mimpói'gó waigóní afaapimbá ímba kanaa'l'a kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóferáinkakaa sáwífa'-ontamo makén-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó Ísu súwasa

25 wení kísau-waasi minááí isésa táátafesa ésa sésa umbá taifó nórán-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a ménaao suwaná

26 Ísu tuwánénéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'á úwoi kanaa'l'a wéye súwana

27 Pítaa séna issaaó. Kentáásí seyaafá-tántáá'á tuwéta entá wéaraaiwaumpo

nóram-beyana maénaumno súwana

28 Ísu séna érai'a simátime súne. Maníkó seyaafá-tántáá'á aúí'a úmaraindara'a kemá waási úranko fasi'aénkwáráwí mé'a káráwiyona'a kembíwi sisamaifikemba kae'l'a kumbaimái-waasi kembó wésiraiwaewi Isarerí-waasi méraan-aaísafe'a tísai ónááwe. Isarerí sisamaifikemba kae'l'a kumbaimái matínkáraiwain-andafakewi méraan-aaísafe'a tísai ónááwe.

29 Kentáfesa imáyáa ésa Maníkón-aai kosimátimiyantafesa naaópa'a tuwésa tuwaaisáiye tífá'e tímánna'e tinófoye táánine tiyámúne tiywésa miwití maramó túwáawin-anondaa túwáán-tantaa'a miyán-tántá'a sówífa'a maesa aúl'a úmai wiyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

30 Ánaaemba aifarááwífinkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkefinkemba tuwímbai aifarí'a ónááwe
Ísu siyáie.

20

Ándá-aran-kisaufa'o kísaumo máewi-taai.

1 Ísu minááí simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí maarán-ive. Moóráwigo ándá-aran-kisaugoni afowá kesí kísaumáwae séna ááéma íyáfasinkena waási saafá úmai tuwánéna

2 séna kesí kísaumáwae séna kísaumo maénæ sésamo túwaandu opa'á wéna tuwánéna

3 aafáyáara fí'onkwara'a kísaumáwae séna kísaumo maénæ sésamo túwaandu opa'á wéna tuwánéna

4 séna kesí kísaumáwae séna kanaarál'-ontámbá tíméno sisasá

5 ewé sésa minkísáú wémaewana wáawái miyáumai fí'onkwara'a wétiyena fénáímpinka'a fí'onkwara'a wétiyena

6 kísaumáwae séna kanaarál'-ontámbá tíméno sisasá

7 sésa ímba moóráwigo kesí kísaumáwae séna kanaarál'-ontámbá tíméno sisasá

8 Miyá owaná fénáímpinka'a kísaugon-afowá kísaumáwae séna kanaarál'-ontámbá tíméno sisasá

9 iséna miyá éna kísaumáwae séna kanaarál'-ontámbá tíméno sisasá

10 ááéma aafáyáara'o tiyáawiti méyámbá tíméno sisasá

11 maimaésa kísaugon-afowámbá í'ai simánkesa

12 sésa ánaaembo tiyáan-kwaasi kári-kísaumáwae séna kanaarál'-ontámbá tíméno sisasá

13 kísaugon-afowá miwífinkémbá moóráwigontafena séna kesí waásayo kemá sé'a kísaumáwae séna kanaarál'-ontámbá tíméno sisasá

14 kentí méyámbá maimaé'a koró. Kembó timúndantem-beyamba ánaaembo tiyáawiti miyámbá tíméno sisasá

15 Kesí óntambo tuwímbare'o timúnda mindá kendén-ive. Kári-kísaumo miyáawiti miyámbá tíméno sisasá

16 Ísu minááí simátimena séna miyáráán-úmai Maníkó wení waásimo kawáánipa'a aifa'ó kowí iyasa ánaaembo kowisé'a mimbóráí'a úmai aasiyaasí aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aai.

Mááka 10:32-34, Rúku 18:31-33

17 Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna aampa'á wéwena wení kísau-waasi sísamaifakemba kael'a kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tinkarena

18 simátimena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigo kembá waási úrankomba óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sen-kwáásiyé aráátiminasa kembó sínkamiyan-aai símai kárá'umaresa

19 sí'mai fi'onkaa-waasi timiyasa karaánáá'a sinkésa súwiyonku-nésa aaraa-táiyá'a sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyafasinanaumne Ísu siyáiye.

Kae'nárai tinówamo Ísumbo áísaí uráin-aai.

Mááka 10:35-45

20 Minkánáá Sépétin-ááninkai tinówama tí'maena Ísumpa'a téna moórá-tantaatafenamo áísaí índasafena óraakon-ye séna takífauwana

21 Ísu séna nóintafeva sísaí íníyewa wéono súwana tinówa séna emó kawáánindafa'a kesááninkai íyafasintinke séfasefa'-arausampa'a tinkáínone súwana

22 Ísu séna sénda-aagoni áwáuma ímba ísaraíye. Sáwi-nombo anaféúmpíñkembó naandantén-úmai sí'o índa-i'a uwásinkaiyangena keráí kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo súwasarai keráí kanaámpókai náyauye suyaná

23 Ísu séna éral'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááfo kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba íyafasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátínkaraimba póna íyafasintinkainiye súwasa

24 Ísuni kísau-waasi siyáánkai-waasi minááí isésa mináfáráwáí aaisambá títuwana

25 Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'-óráá'l-wáásísombá íyáákamai-fasi'aen-aai simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka uráawe.

26 Óraal'-waasimo ontembá kembiwí ímba miyán-oro. Kempíñkembó íyáákanaemo síyawi fi'owiti wayó'l'a maénáwe.

27 Kempíñkembó aifari'a ónaemo síyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro.

28 Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwi-imayaafinkembo faútínkáandasafe'a puwónaumne Ísu siyáiye.

Ísu túrambo kafíkondarai kawé'ó uwátínkaraín-aai.

Mááka 10:46-52, Rúku 18:35-43

29 Ísuwe wení kísau-waasiye Yéríko-naopakemba kumbá sáwifa'-waasi títaaemba kumbá

30 kae'nárai túramba kafíkondarai aanawáísára'a mésarai Ísu wétiye-aai isésarai óraaka sésarai Téfitin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkaaø suyasá

³¹ misáwífá'-wáásí aaisambá tiyésa sésa aaí séyafo suwasarái minááí ifátuwesarai aneka'á óraaka sésarai óraakoo Téfítin-andafakewi ómpo arunkái uwásinkaaō wésuyana

³² Ísu aampa'ó kúmba minká koména tísai ena séna nónin-tantaara tirááimo táínda-tantaal'a uwátinkanaumno súwasarai

³³ óraakoo súramba kawe'á uwásinkaaō suyaná

³⁴ Ísu arumbá uwátinkena ayáámba túranka'a ta'ótotorowasarai minúwóiyáámbá túramba kawe'á úmai awánésarai Ísumba arááíwa'mae kurááye.

21

Ísu Yérúsaremu'a'o kuráiñ-aai.

Mááka 11:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

¹ Ísu wení kísau-waasise'o kumbá Yérúsaremu-nao'-ampa'a kumbá Órifíomakal'-ewaa'-nao'-awi'a Pétifasi-nao'a ewaa'á wésa wení kísau-waasi kae'á matíl'marena

² séna epín-dáópa'a kurékai awáneyamba moórá-poigon-awi'a tónki ándá fári'wimaraawana áráá'wara'a méraifo koawánékai ándáma faútuwekai áí'mae tekaiyó.

³ Moóráwigó tuwánénamo tísai ínakai óraako ayáá'mae kónae siyé kosimámiyana séna énifo áí'maekai kokaiyó síniye

Ísu siyáye.

⁴ Naaofá'a Maníkón-aaimo simátímakowi siyáintemba Ísu miyá uráye. Maníkón-aai simátímakowi séna

⁵ Sáyóni-naopaken-kwaasisafe simátíme sé kentí kawáágó kentópa'a wempal'a témena tónki-poigo ayáá'maena téna tónki-poigon-araako ayáá'maena wétiye simátimiyo siyáye

agaimaréna Sáyóni-naopa'emo siyáimba Yérúsaremu-naopatafena siyáye. Minááímó paápé índasafena Ísu kae'náräi ti'marówasarai

⁶ Ísumo súntemba miyá ésarai

⁷ tónki-poi áráá'wara'a áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpoígón-arósááunka'a wandaai uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

⁸ sáwfíal'-waasi mésa óraal'-waasin-iye sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáímai aampa'á uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóya'e mintáénárafane támae wéguwasa

⁹ aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaaembo tun-kwáásiyé óraaka'-oraaka'a sésa Téfítin-andafakewin-awi'a mósa wémaraumne. Fasi'aénkó aíl'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawe'á uwánkáye. Wíyómpakewin-awi'a mósa maráúmne óraaka'-oraaka'a suwaná

¹⁰ Ísu Yérúsaremu'a'o kúwasa tuwaantantésa tóso wéesa nááwawa wétiyo suwasá

¹¹ tuwímbai sésa Ísu Maníkón-aaimo simátímíwai Káríri-aempakemba Násareti-naopakewin-iye siyáwe.

Ísu óraal'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mááka 11:15-19, Rúku 19:45-48, Yóni 2:13-22

12 Suwaná Ísu Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóní naaúmpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena óntambo wéwaeron-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfesa imáyáa ésa mááuful-numamo wéamun-dumama méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

13 simátimena séna Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpal'ó inaimó sen-dámbán-iyé wésewe agaimaréna siyáye. Énifo umén-dáúmpal'ó ontenkáámbá uráawé Ísu siyáye.

14 Ísu minááí simátimena óraa'-amaan-daumpa'a mérowasa túrambo kafikówiye tíyayaambo táunkowiye wempá'á tuwaná asófatinkowasa

15 iyámpói mésa óraakal'-óraaka'a sésa Téfitin-andafakewin-awi'a mósá wémaraumne sumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbó sun-kwáásiyé isésa Ísumo fi'oran-kawe-kisaumo maúmba awánésa tirumbá sáwí'a uwánkese

16 Isuntafesa sésa iyámpói mo sáwí-acimo wésembo ína wéisaano suwaná Ísu séna é'a wéisaunda Maníkón-aaí aúfáifimba agaimakáin-aaí awánaraawe. Maarán-ááí siyáye. Túwa'nai óndasafesa pósá iyámpóiye umarané enáwí'a mósá wémaraawe agaimaréna siyáye Ísu simátimena

17 tiyuwéna máápa'a kuména mindáópa'a tuwéna Pétáni-naopa'a wéna mindó'wáámbá kowaiyáye.

Taaigómó aáénkarain-aaí.

Mááka 11:12-14,20-24

18 Pétáni-naopa'a kowáámba íyáfasinesa Yérúsaremu-naopa'a tumbá Ísumba áái tówana

19 moórá-taigon-awi'a fíkima aankón-awáísáfa'a wérowana mintáéramba nánæ séna áwáufa'a wéna awánómba áná aantemba wérowana mintágontáfena séna emá ímba arambá iyáinone súwana mintáímá aáénkaraiye.

20 Mintái aáénkówasa Ísuní kísau-waasi awánésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimbo faafesa sésa fíki-tai ááéma aáénkaraiye suwaná

21 Ísu séna érai'a simátime súne. Maníkóntáf'e ímbo kae'-ímáyáámó é'o fasi'aén-ímáyáámó é'o é'a fíki-taigontafe'o súnanamo aáénkaintemba kanaa'lá miyá é'a ímba miyá aantemba é'a maanómátáf'e sé'o faiwí'wé nompá'lá kumuwómó sýyanamo éna miyá iníye.

22 Maníkómpal'á inai sé'a fi'o-fi'on-tantaatafe'a áísaí e'a timankúnkúmba ombá érai'a Maníkó kanaa'lá súwa'nai uwásinkainiyemo sembá kanaa'lá wétuwa'nai-iyé Ísu siyáye.

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aaí.

Mááka 11:27-33, Rúku 20:1-8

23 Ísu minááí simátimena óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóní ásé-aaí simátimuwasá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye tésa sésa nááwawa ai'maráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimyo suwaná

24 Ísu séna aifa'lá moórá-aaímo tísai ona'ó anondáámo síya'o é'a sísaí on-áái simátimenaumne.

25 Ááéma Yóni nombó maitínkariwai Maníkowá simámakaisanawa nombá maitínkari waásiya simámakaawana nombá maitínkariwai súwasa miwí keáimbá sésa nórasaawá sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkariye senanasásámó éna nórá séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síniye.

26 Waási simámakaawana nombá maitínkariye senasásásámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwífa'l-waasi Yónintafesa Maníkón-aaimo simásímakaiwai uráiyé wésembo pósá aaisantá siyónáawe miyá keáimbá sésa

27 Isuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiyá'a náwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáye.

Moóráwigon-ááninkai-taai.

28 Ísu mináái simátimena séna simátiménda-aai imáyáan-oro. Moóráwigo kae'l-iyámpóiwáráwi aifarááwíntaféna séna kesááninkoo kesí ándá-aran-kisaufa'a kísaú komauwó sisaná

29 aifarááwí séna ímba siráái taiyé séna ména moórá-imayaá éna kísaú komáísana

30 áfákontafena séna kesí ándá-aran-kisaufa'a kísaú komauwó sisaná ewé símai ifátuwena ímba kísaú maiyáye

31 Ísu simátimena tísai ena séna nááwa tifowán-áái wéisaiyo súwasa aifarááwí afowán-áái wéisaiye suwaná Ísu séna mináái imáyáa é'a simátiménda-aai ísáaro. Taakisi-úmén-kwáásiyé sáwí-anka'o nón-inine sáwí'o on-kwáásin-owe sembánifo miwí Maníkó wení waásimo kawááninampa'a ááéma wégofo kembiwíndo.

32 Yóni nombó maitínkariwai téna kawel-ámbá aráátimuwa'a wenááisafe'a ímba érai'e siyáao taakisi-úmén-kwáásiyé sáwí-anka'o nón-inine Yónin-aaisafesa érai'e suwa'á kembiwí miwí tuwáné'a Yónin-aaisafe'a ímba érai'e sé'a kentí sáwí-imayaá ímba tuwé'a Maníkómpá'a tiyáawe Ísu siyáye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyowi-taai.

Mááka 12:1-12, Rúku 20:9-19

33 Ísu mináái simátimena séna moórá waé'mai-aaí simátiménda ísáaro. Moóráwigo óraal-marawarawi ména óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-aran-koni táufa'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufa'a úmarena óntan-damba kísaúra'o káráwiyandamba úmarena ayáátaáka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'o káráwiyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

34 arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komááero séna wení kísaú-waasi ti'maráísasa minkísáúrá'o káráwiyowi'a tewasá

35 ta'ótó'mai moóráwigomba tufuwésa moóráwigomba tufú'marááwana púwísasa moóráwigomba óntantamba tufuwésa ándá-aramba ímbo tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

36 aanáfó aifa'lá wení kísaú-waasi tuwímbai ti'maréna ánaaemba sáwífa'nanka ti'maráísasa tewasá minkísáúrá'o káráwiyowi ta'ótó'mai aifa'ló uráantemba miyá ésa sáwí'a uwátinkesa ándá-aramba ímba tímémba ti'mátuwaawasa kowaná

37 aanáfó ména ánaaemba séna kesááninkomba ai'maráanana wínasa wenáái isánááwe séna ai'maráísana tisásá

38 minkísáúrá'ó káráwiyowi awánésa keáimbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufuwónanasa puwéna maankísáú ímba maínata kesáá maénæ sésa

39 ta'ótó'mai ándá-aran-kisaufakemba famétuwesa tufuwówana pukáye.

40 Ísu minááí simátimena séna minkísáúgóní aanáfó tínda kísaura'o káráwiyowi nórä sínýo súwasa

41 miwí sésa misáwí-wáási tinkaminasa puwiyana fí'on-kwaasi kesí kísaura'lá káráwiyoro sínasa minkísáúrá'á káráwiyesa arambó áfumo kain-kánáá tíndantemba aanáfómbá minárámbá aménááwe siyáawe.

42 Suwaná Ísu simátimena séna Maníkón-aaí aúfáífimba awánaraawe. Maarán-ááí agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéye sésa maisukáawe.

Ánaaemba
minóntánkó áfonkaaamba uráye. Mindá Fasilaénkó isatá awánéta séta fí'oran-kawé'lá uráye súne

agaimaréna siyáye.

43 Minááí imáyáá é'a simátimé'a súne. Maníkó kembiwí Yúndaa-waasisafena maará siyé. Kenká'á ímba kawáánónaumne séna tiyuwéna fí'onkaa-waasisafena kenká'á kawáánónaumne sínasa wení kísau maénááwe.

44 Minóntánká'á tanaambá kofésa sáwí'a úmai ménaafó minóntánkó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu séna wenááisafesamo ímbo érai'emo siyawi imáyáá éna minááí siyaiye.

45 Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye isésa tááko péé súwasa sésa moóráwigon-ááninkai aaimó simbá kentáásáfena siyé sésa ándá-aran-kisaura'o káráwiyosafenamo simbá kentáásáfena siyé sésa óntankowemo simbá kentáásáfena siyé sésa

46 ta'ótó'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáási Ísuntafesa sésa Maníkón-aaí simásímíwain-ye sun-kwáásí táároi inkaisésa Ísumba ímba ta'ótoresa ifátukaawe.

22

Óraa-tanombo kauráin-aaí.

Rúku 14:16-24

1 Aneka'á Ísu aaí simátimindasafena waé'mai-aaí simátimena séna

2 Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ye. Moóráwigó káráwiyaiwain-ááninko aaré maíndasafena óraa-tanomba kaufónae séna

3 sáwifa'-waasi táántena séna aáno úmai tanómba tamandaaró séna ména tanómba kaumaréna wení kisau-waasi ti'maréna séna tamandaaró kosimátméro sisasá miyá owasá ifátuwesa ímba tewaná

4 aneka'á kisau-waasi ti'maréna séna táántaraundawi kosimátime'a sé'a tómbo nembá wéto'mayaan-e'a purumakawé óraa-poie tufú'mai wégaufumpo tamandaaró. Kesááninkomo aaremó maíndara'a tamandaaró. Kosimátméro séna ti'maráísasa miyá kosewasá

5 ifátuwesa ímba tembá moóráwigó wení kísaufa'a kóísana moóráwigó óntambo maínda-kisaufa'lá kóísasa

⁶ tuwímbai káráwiyiwaini kísau-waasisomba ta'óto'mai tínkamowasa púwówana

⁷ káráwiyiwai aaisambá séna wení i-wáásí ti'maráísasa miwí tínkamowasa púwówasa miwítí naampimpá'á iyamá agáéwana káwisana

⁸ káráwiyiwai wení kísau-waasisafena séna tanómbo kaufé'a táantaraundawi kesááninkoni tanómbo tamandáiyawi sáwí'an-owe.

⁹ Aampaká'ó waásimo túwaandu opa'á kosaafá úmai ff'o-fí'on-kwaasi tuwáné'a simátimiyasa tanómbo tamandaaró sisasá

¹⁰ wení kísau-waasi isésa aampa'lá wénesa waásí saafá úmai tuwánésa sáwí-waasiye kawel'-wáásiyé torupátinkesa tí'maesá tésa tómbo

naan-dáúmpá'á sisipáá uráawe.

¹¹ Yúndaa-waasi aaremó máénka'o ombá tanómbo nánaesamo tenkwáásí ontará'ó tewasá kísau-waasi kawel'-únánkwátói tímewasa urésa mindáúmpá'á imésa tóbá wénaafó minúnánkwátóimo ímbo urésamo ésa ímbo tóbá imandánáawe. Tóbó naan-dáúmpá'á sisipáá owaná káráwiyiwai tuwánaimba moóráwigo ímbo kawel'-únánkwátói uréna méráisana awánéna

¹² séna nórä séwa kawel'-únánkwátói ímbo uréwa iyáano sisaná ímbo aaí sisáná

¹³ káráwiyiwai wení kísau-waasisafena simátimena séna aíyayaanka'a kárá'umai máápa'a kumeu'ló in-áémpá'á aúwéwana ifí'l téna áí'o índasafena áwááyaamba umpuuwíníye siyákiye Ísu siyákiye.

¹⁴ Ísu mináái simátimena séna Maníkó sáwífa'l-waasi táántain-kwaasifinkemba tuwímbai aantemba wení waási-i'a wéuwatinkaiye siyákiye.

Taakisi-ááísáfésamo áísaí uráan-aai.

Mááka 12:13-17, Ríku 20:20-26

¹⁵ Ísu súwasa ámáán-kawaa-waasi máápa'a kumbésa keáimbá sésa nóranaisaawa áísaí onanasááwá sáwí-aaímo síñatá aaifintá maenkánaumno sésa

¹⁶ miwí tínaaenka'o tirááiwáún-kwaasiye Éroti amááraawe ti'márowasa Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érail'-waasi po Maníkóní aambó arááiwáén-aaí arupíse úmai simátimendasa ísaraumne. Waási táároi ímbo inkaisé óraal'-waasiye úwoi-waasi táároi ímbo inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sénda arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

¹⁷ Simáménda-aaísa isaaó. Kanaasááwá taakisi-óntámbá Rómu-kamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí ámáámba taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Nórán-imayaamo émo e simásimyo suwaná

¹⁸ Ísu miwítí sáwí-imayaa iséna séna kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí pó'a kentáfe'a sáwí-aaímo síndawe sé'a wésisai-owe.

¹⁹ Taakisi-óntámbá moórá maímaé máaraasimero súwasa maímaé máaraqanamuwana

²⁰ séna náawan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa

²¹ miwí sésa Rómu-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná Ísu séna Rómu-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkondé Maníkombá áméro súwasa

²² mináái isówana táá'a úwasa ímbo aaí sésa auwésa kuráawe.

Pukémpinkembo iyáfasinaiyan-aai.

Mááka 12:18-27, Rúku 20:27-40

23 Kuwasá Sátúsi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawe sun-kwáási pósá minkánáá Ísumpa'a tésa

24 sésa óraakoo naaófá'a Mósese séna moóráwigó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaaware'e séna iyámpói ma'ánkáíniye siyáye.

25 Moórá-aai isaaó. Moórá-kanaa maanká'a afakaeté-afarawainonda mésa tuwaaó aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana

26 wenánaenkewi ware'a maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana wenánaenkewi ware'a maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásawana

27 miníninkó ánaaembä pukáye simámesa

28 Ísumba áísai esa sésa miyámó ombá waási puwiyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínimbá afakaeté-waasi tuwaainimbá éna náawa máániyo suwaná

29 Ísu séna Maníkón-aai aúfáifimbo agaimakón-aai ímba kawel'-úmai isé'a Maníkóní fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísawí-aai wésewe.

30 Pukémpinkemba iyáfasinesa wíyómpa'o imaíyan-kanaa aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ésa Maníkóní kísau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá miníninákwál'a miyáumai aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba ónááwe.

31 Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba simátímenda ísáaro. Maníkó simátímakombá aúfáifimba agaimakón-aai toráumai awánaraawé.

32 Maníkó Mósesentafena maarán-áái siyáye. Maníkó úne. Enaíwá'ná Émbararamune Áísáakine Yékopune miwití Maníkó úne siyáye. Maníkó minááímó siyáimbá minkáúmbó-wáási él'a púwúwasa utaráambanifo mináái siyáimbá pósá miwí úwoi méraawé Ísu súwasa

33 wesé'o méron-kwaasi isésa táatafesa ésa sésa aaigóní áwáuma wésimasimiye siyáawé.

Aifaráán-ámáánkón-aai.

Mááka 12:28-31, Rúku 10:25-28

34 Suwaná Ísun-aigo Sátúsi-amaan-kawaa-waasi-taai iyáákomba ámáán-kawaa-waasi isésa túwaandu ésa

35 miwífinkémbá moóráwigó ámáámbó kawel'ó úmaimo Ísarowi Ísumo sáwí-aaimo sínda isánæ séna áísai ena séna

36 óraakoo Maníkóní ámáámpinkemba nórán-amaana aifaráámbán-oyo súwana

37 Ísu séna Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkómpá'a kentí Fasi'aénkóbá kentiruné

kentí imáyáawe kentimané áméro agaimaréna siyáye.

38 Minámáámbá aifaráán-ámáámbá isaná

39 miwán-ánaaenken-amaamba óraal'-amaamba maarán-ámáámbán-iyé. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna kesáfé-imáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro agaimaréna siyáye.

⁴⁰ Minkáé'-ámáánkó áfonkaamba uráisana Mósesemo fí'on-amaambo siyáine Maníkón-aaimo simátimakowi siyáan-amaane me'wi-me'wiyáámbá éna kae'-ámáánkó áfonkaamba uráinka'a tawéaraapaiye Ísu siyáie.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísitin-aai.

Mááka 12:35-37, Ríku 20:41-44

⁴¹ Súwasa ámáán-kawaa-waasi túwaandu uwaná Ísu miwí tísai ena séna

⁴² Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísiti nááwan-andafaken-kwaasiya'yo súwasa kentáásiswá'ná Téfítin-andafaken-kwaasin-aye suwaná

⁴³ Ísu séna naaófá'á Maníkóní ámútanko Téfítimba imáyáa amúwana Téfítí Káráísintafena séna kesí Fasi'aénkón-aye siyáimba

⁴⁴ Imó agaimakón-aufaifimba Téfítí agaimaréna séna kesí Fasi'aénkóntáfena Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-ména'a ení namuro-wáásí íyáákaanasa miwí tai'ánáawe

Maníkómó siyáin-aai Téfítí siyáie.

⁴⁵ Miyáumai Téfítí Káráísintafena séna kesí Fasi'aénkón-aye siyáimbanifo nóräumaiya wemá Téfítin-andafaken-kwaasin-ayo Ísu súmba

⁴⁶ Káráísiti Téfítini Fasi'aénkó éna Téfítin-andafaken-kwaasigon-aye súmbanifo miwí ímba kanaal'á aaí sésa táátafesa ésa minkákémbá ímba áisai úmaesa íyáawe.

23

Ámáán-kawaa-waasiye ámááambo sun-kwáásiyé miwí táái.

Mááka 12:38-40, Ríku 11:39-44,47-52, Ríku 20:45-47

¹ Ísu túwaandu urón-kwaasiye wení kísaú-waasiye simátimena séna

² Maníkó íyáfasintinkaraisasa ámááambo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye Mósesee agaimakáin-aai toráumaimo wésimatimemba

³ isé'a arááiwáero. Mósesee siyáin-amaamba miwí tóikaken-aantemba sésa ímba wéaraqaiwaefo miwímó ontembá ímba oró.

⁴ Umbai-tántáá'ó asááúmakesamo túwaata'mae'a korómó sésamo ímbo túwa'nai ontembá miwí umbai-ááí simátimesa ímba túwa'nai ombá úwoi arááiwáero wésewe.

⁵ Miwí sésa waási suwánésa óraa'l-waasin-owe síwae sésa Mósesee siyáin-amaamba agaimái anaféúmpímbá makésa túwayaanka'e tiyáánka'e kárá'umaresa miwítí wátói-araiya'a ayáátááka'a tafétafe úmakesa naaópa'a afufumpa'a wénesa

⁶ tanómbo kaúfópa'o ombá kawel'-áémpá'á mésa ámáán-daumpa'o ombá óraa'l-waasimo máépa'a imésa

⁷ waási suwánésa sésa óraa'l-waasi ámáán-aai simátiméwin-owe síwae sésa naaópa'a maru'-afufumpa'a wénesa miyámó ontáfesa aamoí wéowe.

⁸ Miwí miyá wéombanifo ímba miyán-oro. Kembiwísáfesa óraa'l-waasi ámáán-aai simátiméwi owémó siyambo é'a kímborawigo óraa'l-waasi isatá wení waásisa mimbóráí'a úmaisa méraumne seró.

⁹ Kempínkémbá moóráwigontafe'a óraa'l-waasi kesifón-aye sefó. Kentifo wíyómpa'a méraiye.

¹⁰ Kempínkémbá moóráwigontafe'a kentáárá'á káráwiywain-aye sefó. Maníkómó íyáfasinsinkaraiwai keyáá kenká'á káráwiyaundawi kemá úne.

¹¹ Kempínkémbá íyáákanae síyawí kentí wayol'á máéro.

12 Kentúwí'o mósá maráiyawi Maníkó úwoi kentúwí'a múratinkainifo kentúwí'o ímbo mósá maráiyawi Maníkó mósá tinkáiníye Ísu siyáiye.

13 Ísu minááí simátimena séna ámááambo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye simátíménda ísáaro. Kaumbo-kael'-ááiwárá'-wáásimó é'a káráwiyyoro. Maníkó wení waásimo kawáánin-amba wéfaitinkaawe. Maníkó wení waásimo kawáánin-ampa'a ímba kónae sembá kónaesamo owítí aambá wéfaitinkaawe.

14 Ámááambo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kael'-ááiwárá'-wáásí é'a keto'-íníntí óntawara naankwará'a umémbá wémæ'a waási suwánésa súwl'a mósá maráiwae sé'a tafisímai-inai karo'á wésewe. Mindásafe'a káráwiyyoro.

15 Ámááambo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kael'-ááiwárá'-wáásí é'a simátimunda ámáán-aaí arááiwaiwae sé'a saafá úmæ'a óraal'-nomba kofaté'a némpa'a wéne'a tuwáné'a kentí sáwí-kisau aráátímewasa miwítí sáwí-kisaugo kentí sáwí-kisaugomba íyáákaraaimba pó'a mindásafe'a káráwiyyoro.

16 Aambó ímbo kawel'-úmaimo awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámbá arááiwáéromo sewí káráwiyyoro. Kembiwímó ámáán-aaímo sembá karo'á simátime'a sé'a óraal'-amaan-dankon-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaal'á ínaye. Énifo kawel'-óntánkón-áwí'a korí-óntánkón-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a ínaye wésewe.

17 Minkórí-óntánkó óraal'-amaan-dankomba ímba íyáákaraifo mindáúmpá'l wérainda mindá kawel'-án-aye. Kembiwí ámáán-aaísafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátímén-aaí karo'-ááín-aye.

18 Kembiwímó

ámáán-aaímo sembá karo'á simátime'a sé'a Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna kanaal'á ínaye. Énifo mintáárérá'o Maníkóbó wéamem-poigon-aaí tika'-marésa sésa miyá ónaumnemo sembá minímáyáámó ifátuwaiyanamo éna sáwí'a ínaye wésewe.

19 Maníkóbó ámém-poigo mintáárégombá ímba wéiyaakaifo mintáárégó íyáákarena ámém-poi kawel'-á wéye. Kembiwí ámáán-aaísafena tááko ímba péé sisa'á wéisaawe. Sáwí-imayaawara'-waasi simátíménaaí karo'-ááín-aye.

20 Fasi'aén-ááímó sembá Maníkóntáfésamo póimo tufú'maimo agáén-taaregon-aaímo tika'l marésamo sésamo ésa mintáárégón-aaíwara'a Maníkóbó wéamem-poigon-aaíwara'a wésewe.

21 Fasi'aén-ááímó sembá óraal'-amaan-dankon-aaímo tika'-marésamo sésamo ésa mindánkón-ááiwara Maníkó mindáúmpá'l méraiwain-aaíwara'a wésewe.

22 Wiyómpa'e simásuwesamo tika'ó marésamo sésamo ésa Maníkó mifá'á káráwiywaiwain-aaíwara'a wésewe.

23 Ámááambo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kael'-ááiwárá'-wáásimó é'a káráwiyyoro. Naaófá'l Mósesemo siyáintemba

kentí kísaufakemba kári-tonkvara'a tuwínkaa'-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawe'á wée'a miyán-ámáámbá ísámae wéyofo Mósesemo siyáin-amaamba óraal'-amaamba ifá'á tuwé'a pó'a waásí ím̄ba arupíse uwátinke'a tirumbá ím̄ba uwátinke'a ím̄ba Maníkóntafé'a timankúnkúm̄ba é'a miyámó ontáf'e'a pó'a minóráa'-ámáántómbá ifá'a tukáawe.

²⁴ Aambá ím̄ba kawel'-úmai awánaraawi karo'á sé'a maarán-ámáámbá arááiwáero wésem̄ba káril'-amaamba arááiwae'a óraal'-amaamba tukáawe. Miyámó ombá tóipinkaambo wénaawiyaan-kwaasin-owe.

²⁵ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásimó é'a káráwiyoro. Anaféuné táufa'e paáká'-aantembo wénonkwiyofo andáámpá'a sáwí'a uráisa'a pó'a kempímbá sáwifa-tantaa'a óraal'a wéraiye.

²⁶ Ámáán-kawaa-waasisono. Ámáán-aaisafena tááko ím̄ba péé sisá'a wéisaawe. Anaféuné táufa'e andáámpá'ó non-kwiyówanamo andáámpá'é paáká'é kawel'ó intembá kentí sáwí-imayaa tuwé'a kawel'-ímáyáá úmai méraaro.

²⁷⁻²⁸ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásimó é'a káráwiyoro. Waásimo maipimbó utámakaawanamo kawáá'isasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a wéowasa waási ím̄ba wétuwanaawe. Waásimo maipimbó utámakesamo kawe-tó'lwáásimó owasamó awánésamo sésa kawel'a wéowemo sentembá kembíwi tuwánésa kawel'-wáásin-owe sembánifo kentirumpimbá miyá-sáwí-tántáá'a wérais'a kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásin-owe.

²⁹ Ámáámbo sen-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásimó é'a káráwiyoro. Kentíwá'ná Maníkón-aaimo simátímakowi tinkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wéowe. Arupíse úmai méron-kwaasi tinkamuwasa púwúwa'a utámakaapa'a to'waaí wée'a

³⁰ sé'a miwí tísaaftantambo uráawi sé'a minkánáámó mérekaa kentáá síwá'námo uráantemba ím̄ba miyásá uráusino wésewe.

³¹ Miyámó sembá maarán-áái wése'a Maníkón-aai simátímakowi tinkamesa miyá-sáwí'a uráawi tirááta úne wése'a miwimó uráantemba miyá wéowe.

³² Kentíwá'námo uráantembo miyámó wée'a tai'ánááwe.

³³ Tai'áiyamba iyánkó pójón-araa'an-owe. Maníkó kembá aaifimbá matinkáína'a sáwí-meyambo maíyapa'a ónkaifa'a komésa wété íyan-amba ím̄ba wéraiye.

³⁴ Miyáumai kesáái simátímiyawiye aráátimiyawiye kawel'-ímáyááwárá'-wáásiyé ti'mráanasa kempímbá wéniya'a tuwímbai tinkamiyasa puwíya'a tuwímbai aaraa-táiyá'a tinkamiyasa puwíya'a tuwímbai kentí ámáán-daumpimpa'a taántámbá tinkame'a moórá-mora-naopimpa'o wéniya'o é'a ti'mátu'mae'a nónááwe.

³⁵ Miyámó iyana arupíse-waasimo tinkamom-beyamba seyaafá'-wáásítí méyámbá kentópa'a tíníye. Aifa'ó tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwigó Pérékáiyaa-ááninkon-awi'a Sékáráiyá óraal'-amaan-daumpimpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntaféamo ísámaimo

póimo tufú'maimo agáún-ontan-taaremo wérowana moórá-aempa'a aifa'-ámáán-káwáágó aantemba iyún-ontama wérowana afufumpimbá Sékáráya imérowasa tufuwana pukáye.

³⁶ Minkáél-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tínkamuwasa pukáawiwara'a miwití sáwi-meyamba káf'e'o méraan-kwaasi maénááwe Ísu siyáye.

Ísumo arumbó uwátinkarain-aai.

Rúku 13:34-35

³⁷ Ísu mináái simátimena Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátimakaawi tímakbae núwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba tímakbae núwasa pukáawe. Kokórgo áráátombo ayóífá'ó tímakarenamo káátatinkaintemba aasiyaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaembá wéuwasimewe.

³⁸ Ísáaro. Maníkó tiyuwáína'a tu'nankáámbá ónaáwe.

³⁹ Simátime'a súne. Ímba úwoi suwánánáfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawel'a uwánkáíye síyanka'a aneka'a suwánánááwe Ísu siyáye.

24

Óraal-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mááka 13:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu mináái simátimuwasa óraal-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúumba wení kísaú-waasi sésa óraal-amaan-damba kawel'-námbán-ifó awáñaaó suwaná

² Ísu séna káf'e'o awáñaan-dantafe'a simátime'a súne. Ánaaemba waási tésa mindámbá seyaafá tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwárá'é tawísísuwanaawe Ísu siyáye.

Sáwi-kanaa tínyemo siyáin-aai.

Mááka 13:3-13, Rúku 21:7-19

³ Ísu mináái simátimena Órifi-omap'a imérowasa wení kísaú-waasi weyáá mérop'a tésa áísaí esa sésa emó sénda nónin-kanaawa paápé íniyo. Nónin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'l emá kúminana káf'e'o wérain-tantaa'a tai'áñíyesa sénaumno suwaná

⁴ Ísu séna karol'-ááí isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁵ Sáwifa'-waasi tésa kesúwíl'a máwatesa sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa sáwifa'nanka minkáról'-ááísáfesa érai'e sénááwe.

⁶ Tiyáawemoo síyan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno. Miyán-kánáámó tínda mindá ímba seyaafá-tántáá'l tai'áínda-waame'an-íye.

⁷ Fí'o-fí'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena íyáfasine týáaromo sínasa íyáfasinesa tiyánááwe. Fí'o-fí'om-barafa'a aawaí táínyie. Fí'o-fí'om-barafa'a óraal'-mari táínyie.

⁸ Miyán-tántáá'l paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'l tai'áínda-kanaa ímba tiyáifo iyámpói matinkánæ owanamó óraa-til'o intembá umbai-kánáámó tínda minkánáá paápé iye seró.

⁹ Miyán-ááímó síyasa minkákémbá kembiwí ta'ótó'mai fí'owi timiyasa sáwí'a uwátinkesa tínkamiya'a puwónáawe. Kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyanafesa fí'o-fi'on-kwaasi seyaafá'nánká týámaba uwátinkanaawe.

¹⁰ Kesááisafesa érai'emo wésiyawifinkemba sáwifa'nanka kesáái tínaaembá uwámesa miwítí namuro-wáásí moórá-morawigo aráátimesa týámaba uwátinkanaawe.

¹¹ Sáwifa'nanka paápé ésa sésa Maníkón-aai simátimundawi úne sésa sáwifa'nanka karo'á simátimenaawe.

¹² Miyáumai sáwí-kisáugo wéte éna óraa'a ínasa fí'owi-imayaamo émémba ifátuwesa kentáfé-ímáyáa aantemba ónááfo

¹³ ímbo ifátuwesamo kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyawí tai'láinda-kanaar'a Maníkó tí'mai kawepá'á métinkainiye.

¹⁴ Seyaafá'-máráfákén-kwáásí isáiyantafe'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátima'mae iyíyana ánaaembá seyaafá-tántáá'á tai'láinda-kanaa tíniye Ísu siyáye.

Sáwí-kanaagon-aai.

Mááka 13:14-23, Rúku 21:20-24

¹⁵ Ísu mináái simátimena séna ánaaembá sáwí'a íyan-tantaako paápé ínaye. Naaofá'lá Maníkón-aaimo simátimakowin-awí'a Tánieri mintántáátféna siyáye Ísu siyáye. Kemá Mátíyu súne. Maanáufáímó torausiyawi tááko pé sína'a ísáaro wésune. Ísu séna Maníkóní kawel-náópa'a misáwi-tántáá'á paápé ínasa awánáiyamba

¹⁶ Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónáawe.

¹⁷ Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímbo naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónáawe.

¹⁸ Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímbo naaópa'o týamba unáánkwatói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónáawe.

¹⁹ Tímúka'hine káfé'-iyampoiwara'-iníne minkánáá sáwí'a ónááwe.

²⁰ Tuwaantambó iyyíyamba táwi'o índa-kanaa iyé'a saagaan-kánáá iyé'a únafo sé'a Maníkómpá'l inaí seró.

²¹ Minkánáámó tínda óraa'-umbai táániye. Naaofá'lá Maníkó maramó úmaronka'e káfé'wara'e miyán-úmbáí-tántáá'á ímbo tiyáye. Ánaaenkwara'a miyán-úmbáí-tántáá'á ímbo tíniye.

²² Miyán-úmbáí-tántáá'ó wéin-kanaa Maníkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbáí-kánáámó ayáátááka'o wérainkakaa seyaafá'-wáásí ímbo úwoi túnamai méraawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbáí-tántáá'á ampáásé uráiyé.

²³ Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai mífá'-maafa'a méraiye síya'o é'a ímbo ísáaro.

²⁴ Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátima'maesá níyambá ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi karo'á simátinkanae sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

²⁵ Miwísáfé'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímbo

paápé uráank'a aifa'á simátimumpo káráwiyoro.

26 Súnda-aai imáyáa é'a ánaaembo moóráwigomo kentáfénamo sénamo paápé uréna máásai-marafá'a mériyemo sína'o é'a ímba koró. Moóráwigomo kentáfénamo aúpá'a mériyemo sína'o é'a ímba érai'e seró.

27 Wiyómpa'o aafáyáumo tóráísaasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'a aneka'á kumónaumne.

28 Póimo sawaímó kawáá'ipa'o náíndasafenamo embontaan-dúmágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai paápé ínye Ísu siyáye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mááka 13:24-31, Ríku 21:25-33

29 Ísu minááí simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ló tínda-kanaa tai'ánana aafáúgó kumeu'á ínana wiýónko ímba sán-káinana o'a wiýómpakemba kaisínana wiýónko úwaauwa ínasa

30 seyaafá'-máráfákén-kwáásí wiýómpa'a awánemba fí'onka'ma'maitantaa'a awánésa kentáfésa sésa kumínena to'mayaa wéye sésa táátafesa wéesa ifí'lá wétesa suwánemba kemá waási úranko óraa-fasi'aenkware sáwara'a ainánká kumóna'a suwánánáawe.

31 Uwiýemba wétufuwe'a wiýómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmakain-kwaasi seyaafá'-máráfákémbá ti'maesá moóráfimba túwaandu ónááwe Ísu siyáye.

32 Ísu minááí simátimena séna moórá naan-táígón-áwí'a fíki-taigontafe'a imáyáa úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'o sínda-kanaa kárika'a tínye sénááwe.

33 Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíníye sénááwe.

34 Érai'a simátime súne. Káfé'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé ínye.

35 Wiyóne marawé tai'áníño kesáái ímbo tai'áinda úwoi waé'wae'a ínye Ísu siyáye.

Kumónda-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáin-aai.

Mááka 13:32-37, Ríku 17:26-30,34-36

36 Ísu minááí simátimena séna kumónda-kanaa aafáúmá waási ímba ísáawasa wiýómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwa'a kemá Maníkón-ááninko ímba wéisaumpo kesifo weyáá ísareiye.

37 Naaofá'lá moóráwigon-awi'l Nówáamo mérónka'a waási ímbo Maníkón-imáyáá ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kumónda miyá ónááwe.

38 Piri'-nónkómó ímbo tínkankonka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wéto'waai-esa aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowasa

39 piri'-nónkó táínda-aai ísaresa ímba imáyáa ésa mérowana óraa'l-a'a téna piri'-nónkó seyaafá'l-wáásí tínkamuwasa putásaraawe. Miyámó urántemba kemá waási úranko aneka'ó kumóndara'a kentáfésamo ímbo imáyáamo iyawi miyá ónááwe.

40 Minkánáá maará ónááwe. Kae'l-wáásí kísaufa'a méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigombá aiyáiníye.

41 Minkánáá kae'-íninkái tómbá wéto'mayaan-íyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáiníye.

42 Kemá kentí Fasi'aénkómó kúmónda-kanaa ímba ísaraafo káráwiyoro.

43 Simátíménda-aaí imáyáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásimó tínda-kanaamo ísarenaraa umén-kwáásimó timbá wéto'mayaan-ena awánéna watuwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba máisino.

44 Miyáumai kemá waási úranko kaffíimbá kumónaumpo kembiwí wéto'mayaan-e'a simu'máráaro Ísu siyáie.

Sáwi'a owasá kawel'á owasamó on-áái.

Rúku 12:42-46

45 Ísu minááí simátimena séna kawe-kísáúmó máewi kawel'-imáyááwárá'-wáásisáf'e a súne. Wení óraako séna kesí kísa-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tíma'mae iyuwó síníye.

46 Wení óraako téna wení kísaumo kawel'-úmaimo maínda taawánáinana kísaumo maíndawi arunkó kawel'á ínana

47 minórákó séna kesí seyaafál'-mópáráwinká'á káráwiywo síníye.

48 Énifo minkísáú-wáásígómó imáyáamo énamo kesí óraako ayáátááka'a ímba tímíye sénamo

49 kísa-waasi tíkamenamo tómbó nénamo uwói'-nombo wénaan-kwaasiye uwói'o énamo

50 wení óraakomo tínda-kanaa ímbo ísarainanamo kafíimbó téna

51 óraaka'a tatufú'mai ai'mátuwena séna kaumbo-kae'-ááwárá'-wáásimó mésamo ti'o wéisamaso ifil'ó wétesamo tūwááyaambo umpufuwésamo méraapa'a kóuwo síníye Ísu siyáie.

25

Siyáánkai-inaamaru-taai.

1 Ísu minááí simátimena aaremó máewini áwáuma imáyáá éna séna ánaaen-kanaamo tínda Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ye. Aaremó maíndawi tómbá náiyanesa siyáánkai-inaamaru ómbá kúra'maes aampakémbá koáíkaawe.

2 Minárásisómbá séfataase sáwi-imayaawara'a owasá séfataase kawel'-imáyááwárá'l' owasá

3 sáwi-imayaawara'l'-arasi ómbá kurarésa fí'on-anafeumpimba iyamó káínda-nomba ímba fatíyowasa

4 kawel'-imáyááwárá'-árásí ómbá kurarésa fí'on-anafeumpinkwara'a iyamó káínda-nomba fatíyésa

5 aaremó maíndawimba koamu'makáawana ímba ááéma tisásá túgáfa'a isasá tún-kwaiguráawe.

6 Tún-kwéraawana nó'waan-afufuntamba moóráwigo táántena séna wétifo koaiyánáisaiye sisasá

7 misiyáánkái-árásí iyáfasinesa ómbá to'maésa kombá

8 sáwi-imayaawara'l'-arasi kawel'-imáyááwárá'-árásisáfesa sésa kentáásí iyamá pisináínifo nombá fatísimero sewasá

9 miwí sésa kesáwárá'l' miyáumai wétai'aifo nombó fatíyón-daumpakemba koméyámbáráro sewasá

10 wégowana aaremó maíndawi tisásá séfataase-arasi to'mayaa úmaimo méraawi wesé'o tómbó náiyanesa naaumpa'a iyówana

11 ontá wisúwáisasa miséfátáásé-árasi nombó fatiyónaesamo kówai tésa óraaka'a sésa óraakoo ontá tisinkaaó sewaná

12 ímba awánáunda-arasi ombá pó'a ímba ontá titinkánaumne siyáye.

13 Ísu simátimena séna miyáumai kemó kúmónda-kanaa ímba ísarenka'a kumónaumpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáye.

Kaumbo-kísáú-wáási táái.

Rúku 19:11-27

14 Ísu minááí simátimena séna ánaaen-kanaamo tínda Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ye. Moórá-oraako némpa'a wááu koménae séna wení kísau-waasi táántena séna kesí óntanka'a káráwiyyoro séna

15 moóráwigó wení kísau kawe-kísáúmó máisanamo awánaiwaintafena séna kesí óntamba séfataase-unamba káráwiyyo séna aména moóráwigó wení kísau káríka'o kawe-kísáúmó máiwaintafena séna kesí óntamba kae'-únámbá káráwiyyo séna aména moóráwigó wení kísau káríkisaumo máiwaintafena séna kesí óntamba moórá-unamba káráwiyyo séna aména tiyuwéna némpa'-marafa'a kóisana

16 séfataase-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá kísau maimaéna wéwena fí'omba séfataase-unan-ontamba máisana

17 moóráwigó kae'-únán-óntámbó maiyáiwai minóntántámbá kísau wémaena fí'omba kae'-únámbá máisana

18 moóráwigó moórá-unan-ontambo maiyáiwai minóntántámbá ímba kísau maéna úwoi marafimbá utámakaiye.

19 Utámakaisasa miyá wéowana miwítí óraako ayáátááka'a kuróm-bapa'a mifá'a ména ánaaemba téna wááumo tímakaunda-ontamba torupámai awánánae séna táántaisasa

20 tésa séfataase-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna séfataase-unan-ontambo símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba séfataase-unan-ontamba maiyáumne sisáná

21 óraako séna kesí kísau-waasigo kawe'a óne. Kentáfemo imáyáamo émo kárí-tantaaka'o kaweló úmaimo káráwiyyaandantemba sáwifa-tantaaka'a káráwiyyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí ino sisáná

22 kae'-únán-óntámbó maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna kae'-únán-óntámbó símakaandarakemba kísau wémae'a fí'omba kae'-únán-óntámbá maiyáumne sisáná

23 óraako séna kesí kísau-waasigo kawe'a óne. Kentáfemo imáyáamo émo kárí-tantaaka'o kaweló úmaimo káráwiyyaandantemba sáwifa-tantaaka'a káráwiyyinone. Kesirunkómó aamoimó intembá kesé'a taménana enarunkó aamoí ino sisáná

24 moórá-unan-ontambo maiyáiwai maimaéna máaraanamena séna emá fasí'aén-kwáási éma fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a

25 enáároi inkaisé'a ení óntantamba kísau ímba maúnda úwoi aúpá'a makáumpo ení óntamba máínnone sisáná

26 óraako séna sáwí-kísau-waasigo kafóná-waasi po kentáfemo sémo fí'owiti kísaurakemba tómbá wéne fí'owiti kísaurakemba úwoi wéne wémandaana'a óne sénda po

²⁷ kesí óntambo seyaafá'-wáásítí óntambo máráán-daumpa'o makáandaraka té'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna
²⁸ wení kísau-waasisafena séna minóntámbá maiyé'a siyáánkai-unan-
 ontambo tokáiwaimba áméro.

²⁹ Sáwifa-tantaak'a kawel'-úmaimo káráwisinkaiwaimba moórá-
 mora-tantaa'l'a áménana káráwisinkainifo ímbo kawel'-úmaimo
 káráwisinkaindawimpakemba makáimbá méraana'a

³⁰ misáwi-kísáú-wáásígombá áí'mae'a máápa'a múra auwáiyana kumeu'-
 áémpá'a tí'o wéisasamo ifl'ó wétesamo túwááyaambo umpufuwésamo
 méraapa'a wíníye siyáye Ísu siyáye.

Ísu méraawini áwáusafenamo tísai índa-aai.

³¹ Ísu mináái simátimena séna kemá waási úranko ánaaembo kúmóndara'a
 ságäenkwarä wiýómpaken-kisau-waasiwara'a káráwiyaundawi pó'a
 kúmóónasa

³² seyaafá'-máráfákén-kwáásí kesúranka'a túwaandu íya'a sipisípi-poiye
 méme-poiya'emo káráwiyaiwaimo tuwímbaraintemba minkwáásisómbá
 miyáumai tuwímbake'a

³³ tuwímbai siyáánúrapa'a mótinge'a tuwímbai siyáánaepa'a métinke'a

³⁴ káráwiyaundawi siyáánúrapa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a kesifo
 kawé'ó uwáttinkáiwain-owe. Maníkó maramó úmakonka'a ken-ímáyáá éna
 kentí maru'a to'mayaa úmakaifo mífá'a taméraaro.

³⁵ Kawe'á uwásinke'a kembó sááimo tówa'o méraawanda tómbá simé'a
 nombá simé'a fi'om-bapaken-kwaasimo ówánda aamoí uwásinke'a kentí
 naaúmpa'a mósá wésinke'a

³⁶ unáánkwátói-iyaimbo ówánda wésime'a sí'o úmba wégarawiye'a
 ándáfa'o maéwánda wésuwa'nai-e'a miyá uwásínkaraawe. Miyán-áái
 senasá

³⁷ arupíse úmaimo méraawi sisai esa sésa Fasi'aénkoo nó'waiya embó
 ááimo tówamo méronda tóné noné amétaawa

³⁸ nón-kanaawa fi'om-bapaken-kwaasiyaambo undá aamoí uwánketa
 kentáásí naaúmpa'a mósá ankétaawa nó'waiya unáánkwátói-iyaimbo undá
 amétaawa

³⁹ nó'waiya áí'o úmba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda áwa'nai
 uráumno siyá'a

⁴⁰ káráwiyaundawi sé'a érai'a simátime súne. Kesí waásimo úwoi-waasimo
 miyáumaimo túwa'nai uráamba mindá kembán-ye simátimenaumne.

⁴¹ Miyá simátime'a siyáánaepa'o méraiyan-kwaasisafe'a sé'a Maníkó
 sawí'a uwáttinkaindawin-ofo siyuwé'a kóro. Maníkó waántawankone
 wení kísau-waasiye imáyáá éna óraa'-iyama to'mayaa uwáttinkaraaisana
 kámakama'a wéena ímba pisínáípa'a mífá'a koméraaro.

⁴² Kembó sááimo tówa'o méraawanda tóné noné ímba simé'a

⁴³ fi'om-bapaken-kwaasimo ówánda ímba aamoí uwásinke'a kentí
 naaúmpa'a ímba mósá sinké'a unáánkwátói-iyaimbo ówánda ímba simé'a
 sí'o úmba ímba súwa'nai e'a ándáfa'o maéwánda ímba súwa'nai e'a miyá
 uwásínkaraawe. Miyán-áái senasá

⁴⁴ sisai esa sésa Fasi'aénkoo nó'waiya embó ááimo tówamo méronda
 tóné noné ímba amétaawa nó'waiya fi'om-bapaken-kwaasiyaambo undá
 ímba aamoí uwánketa kentáásí naaúmpa'a ímba mósá ankétaawa nó'waiya

unáánkwátói-iyaimbo undá ímba amétaawa nó'waiya áí'o úmba ímba áwa'nai étaawa nó'waiya ándáfa'o maúnda ímba áwa'nai uráumno síya'a

⁴⁵ kemá sé'a érai'a simátíme súne. Kesí waásimo úwoi-waasimo ímbo túwa'nai uráamba mindá kembán-ye simátímenaumne.

⁴⁶ Miyán-áái simátíme'a aaí senasá miwítí sáwi-meyambo ímbo tai'láinánamo waé'wae'o índa-aempa'a komáe'mae'a ónááfo arupíse úmaimo méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe Ísu siyáye.

26

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aai.

Mááka 14:1-2, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹⁻² Ísu miff'ó-fí'lón-áái wení kísau-waasisafena simátímakaiye. Naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi týótaimo í-tánón-kánáá imáyáa éna séna kae'nó'wáámbá waésa týótaimo í-tánón-kánáá tínda kembá ta'óto'mai aaraa-táyá'lá sínkamiya'a puwónaumne Ísu wení kísau-waasisafena simátímakaiye.

³ Simátimuwasá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naaúmpa'a túwaandu urésa

⁴ sésa nórauraísaawa aúpá'lá Ísumba ta'óto'maisaawa tufuwónaumno.

⁵ Seyaafá'-wáásí týááfainifo tanómbo kaufíyan-kanaara'a ínta tufuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básawémbó a'ánkarain-aai.

Mááka 14:3-9, Yóni 12:1-8

⁶ Suwaná Ísu Pétni-naopa'a koména moóráwigon-awi'a Sáimonini naaúmpa'a áúmo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowana

⁷ moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba Ísu a'lónómpímbá fatímarowasa

⁸ wení kísau-waasi awánésa aaisambá sésa nórä sénawa mimbásawémbá úwoi fatiyankaiyo.

⁹ Mimbasawémbó fí'owi timénamo óraa'-ontambo maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye suwaná

¹⁰ Ísu iséna séna ifátuwe'a ímba aaisambá aééro. Kawe'á asínkáíye.

¹¹ Ímbo óntamo máráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a wéiyá'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'lá ímba maé'mae'a ónaumne.

¹² Púwondara'a masawémbera asinkésa utánááfo miníninkó é'a masawémbera asínkáíye.

¹³ Érai'a súmpo ísáaro. Kesí ásé-aai seyaafá'-mápá'lá simátimesa miníninkómó uwásinkáín-aai simátímiyasá tááka'a maránááwe Ísu siyáye.

Yúndasi Ísuni pintaru'ó maiyáin-aai.

Mááka 14:10-11, Rúku 22:3-6

¹⁴ Súwana Ísuni kísau-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Isakerioti óraa'-amaan-kisau-waasifa'a wéna

15 séna Ísumbo ta'ótoraímo aráátíména'o é'a nóräumai-meyana siménaao súwasa moórá-waai úmai siyáánkai-ontamba 30 ontamba toráumai ámúwana Yúndasi maimaéna

16 wéna nóräumaiya Ísumba aráátíménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráiyie.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.

Mááka 14:12-21, Ríku 22:7-14,21-23, Yóni 13:21-30

17 Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaq'wara-pereti agáún-kanaa aifa-kánáa túntemba wení kísau-waasi Ísumba taáisai esa sésa náafara tíyótaimo í-tánómbá kogaufónaumno suwaná

18 Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wékai moórá-waasigontafe sékai ken-táási óraako séna kesí kanaamá tisatá kesí kísau-waasise'a ení naaúmpa'a tíyótaimo í-tánómbá nánaumne wésiye kosimámekaiyo súwasarai

19 Ísumo súntemba miyá ésarai minká'a tanómba kauwánkaraaye.

20 Tanómba kaumakóyasa fenómpinka'a Ísu wení kísau-waasi wésa mindáúmpá'a imésa

21 tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkembá moóráwigó kembá namuro-wáási aráátiminiye súwana

22 tirunkó umbái tówasa moórá-mora áísai esa sésa Fasi'aénkoo kewá'líyo símaesa kuwaná

23 Ísu séna moóráwigó wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náíndawi wemá kembó namuro-wáásimó aráátimindawin-ye.

24 Naaofá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna waási úranko puwíníye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásimó aráátimindawin sawí-meyamba máíníye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawé'a isinó Ísu súwana

25 Yúndasi wembó aráátimindawin séna óraakoo kentáfewa sénó súwana Ísu séna é'a séne siyáíye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó túmakain-aai.

Mááka 14:22-26, Ríku 22:15-20, 1 Kórínti 11:23-25

26 Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'a súwiyo séna tafámbai wení kísau-waasi tiména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

27 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'a súwiyo séna tiména séna seyaafá'a naaró.

28 Mindá kesí naaén-ye. Kesí naaemá sáwfá'-waasisafena kumínda póna Maníkó sáwfá'-mayaa maitiyuwéna séna kesé'a kááísamai méraiwae séna mináú-ááí símai kááísamakaiye.

29 Simátíme súne. Fílonkwará'a ándá-aran-dombo ímbo nánaumpo kesifo wení waásimo kawáánipa'a kesé'o méraiywamba ándá-aran-dombo aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

30 Maníkóntáfesa ísámai imá simásuwsa mindáúmpá'a tuwésa Órifí-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mááka 14:27-31, Ríku 22:31-34, Yóni 13:36-38

31 Órifí-omapa'a imérowana Ísu simátímena séna Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufúwónasa
sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáiyé

siyáimba póna káfel'-no'waamba táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

32 Énifo púwónasa utámaraiya íyáfasine'a kentí aifa'á Káríri-aempa kona'á kesínaaembá kónááwe Ísu súwana

33 Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímba miyá ónaumne súwana

34 Ísu séna érai'a simáme súne. Káfel'-no'waamba kokórigó ímba ááimo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasiye sinone Ísu Pítantafena súwana

35 Pítaa séna enté'o sinkamona'e íya'o é'a ímba auwé'a kónaumne súwasa weni kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawe.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aaí.

Mááka 14:32-42, Ríku 22:39-46

36 Seyaafá'á miyá simásuwesa Ísuwe weni kísau-waasiye taaiyámófa'a áwí'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'-mériya'a Maníkómpá inaí kosenó séna

37 Pítane Sépétin-ááninkaiye tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwi'a úwana

38 simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'-mé'a kesé'a káráwiyoro séna

39 tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-ye séna mara'á kumbéna inaifinkémbá séna kesifoo emó kanaán-ye sémo e maanúmbái-tántáá'ó kempá'ó tinda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwááeno Ísu siyáiyé.

40 Ísu inaí simásuwena weni kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba túnkwaigurówana tatúséna Pítantafena séna ímba kanaará'a káríka'a kesé'a káráwimai méraane.

41 Waántawanko tísai úmai isánae-aaí kempá'á sifáínifo Maníkómpá'á inaí seró. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimba mindá aúgáfa'a wéye simátimena

42 aneka'a tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkómpá'á inaifinkémbá séna minúmbái-tántáá'á empá'á úwoi tímíyemo sina'ó é'a emó sindantembá miyá ónaumne siyáiyé.

43 Ísu inaí kosimásuwena weni kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba túnkwaigurésa túgáfaate'a wéuwana

44 aneka'a tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba aneka'a inaí kosimásuwena kouweréna

45 minkáúmbónárausafena séna túmó waiguré'o méraambá kembá waási úrankomba sáwi'o on-kwáási aráátiminasa ta'ótoraíyan-kanaa wétifo

46 íyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétije Ísu siyáiyé.

Ísumbo ta'ótokaan-aaí.

Mááka 14:43-50, Ríku 22:47-53, Yóni 18:3-12

47 Ísu mináái wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi túmba wesé'a sáwífa'-waasi taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé tumbá óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

48 ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'ótóráaro siyónka'a

49 póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowana

50 Ísu séna kesí waásyo emó ónaemo sinda-í'a uwó súwasa wesé'o tuwái Ísumba ta'ótórówana

51 Ísuní kísau-waasifinkemba moóráwigó paepáé'a awáúfínkembá mósá taútewena aífa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

52 Ísu wentáfena séna ení paepáé'a awáúfá'á wiywó. Paepáétambo tinkamíyan-kwaasi anondáamo ésa paepáétamba tinkamiyasa puwónááwe.

53 Maarásáf'e imáyáan-oró. Kesifontáf'e sé'o súwa'nai uwómó senanamó éna wiyómpaken-kísau-waasisomba sáwifa'nanka ímbo kanaamó torausónááwi minuwóiyáámbá ti'maráinasa súwa'nai ónááwe.

54 Miyámó súndarakaa Maníkón-aaí aúfáífimba agaimakáin-umbaitaa'a kempá'á ímba tisinó. Énifo siyáintemba miyáumai paápé ínýe

Ísu siyáiye.

55 Ísu mináái simátimena tun-kwáásísáfena séna kentáf'e umén-kwáásín-ye sé'a pó'a taánáinkwara paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoranæ sé'a wétewe. Sáwifa-kanaa óraa'-amaan-daumpa'a kesáimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe.

56 Naaófá'á Maníkón-aaímo simátmakowi aúfáífimbo agaimakáan-aaí kembó miyámó uwásinkéne'a wétewe súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á inkaisésa auwésa wéte uráawe.

Óraa'-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aaí.

Mááka 14:53-65, Rúku 22:54-55, 63-71, Yóni 18:13-14, 19-24

57 Wení kísau-waasi inkaisésa auwésa kóuwasa Ísumbo ta'ótórówi áíl'maesä aífa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Káyafaasini naauúmpa'a móankesa mindáúmpá'á ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraa'-waasiye túwaandu urón-daumpa'a móankowana

58 Pítaa tínaæmba nénka'o téromba aífa'-ámáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáifa ména Ísun-ane'ó paápé índamo awánáindasafena i-wáásisé méräiye.

59 Pítaa mérowasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwíníye-aaigoni áwáuma saafá uwaná

60 ímba wérowasa Ísuntafesa mósimesi-aaí sésa ímba moórá-aaí suwasá kae'-wáásigóráí iyáfasinésarai

61 karó'a sésarai wemó sisatáámó isáúndasa óraa'-amaan-damba Maníkóní naambá kanaa tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a ónaumne siyáiye suyaná

62 aífa'-ámáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áísaí ena séna mindáraimo simánkaayan-aaí anondáá ína sínono súwana

63 Ísu iséna ímba aaí súwana aifa'-ámáán-káwáágó séna Maníkó fasi'aénkwáráwín-aúranka'a emá méma áísai onda-áái érai'-aaí aantemba simásimyo. Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisiti Maníkón-ááninkowa'onompo simásimyo súwana

64 Ísu séna é'a sémpo simátíme'a súne. Ánaaembá suwánáiyá'a kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá imé'a ainánká'a kumónaumne Ísu súwana

65 aifa'-ámáán-káwáágón-arunko sáví'a úwana wení unáánkwátói tafétuwena séna Maníkóbá karaánáá'a ankéna wesáféna sifó minááísáféta aaifimbá maenkéta fi' on-aaímo simánkáambá saafá únda póta ifátá tuwéta Maníkóbó símaimo sáwi'o uwánkáíntafeta

66 nórasaawá ónaumno súwasa sáwi'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

67 Ísumba tuwiyáái wi'ankésa tufuwésa tiyáántambo tufuwún-kwaasi

68 karaánáá'a sésa esáfé sé Maníkó íyáfasisinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnái simásimyo siyáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aaí.

Mááka 14:66-72, Rúku 22:56-62, Yóni 18:15-18,25-27

69 Pítaa naamaáifa mérowana aifa'-ámáán-káwáágóní kísaumo maúnarasigo awánéna wempá'á téna séna Káríri-aempakewise'o maéndawi óne súwana

70 Pítaa seyaafá'-wáásí túranka'a séna emó sénda-aaí sááko ímba kawel'ániye simásuwena

71 máápá'l-ontafimba komérowana aneka'a moórá kísaumo maún-ináamarugo awánéna méron-kwaasisafena séna minkwáásígó Ísu Násareti-naopakewie'o máíwain-aye súwana

72 Pítaa aika'a maréna séna ímbo awánáúnda-waasin-aye simásuwena mérowasa

73 káríka'a mésa Pítampa'a tésa sésa Ísuní kísaú-waasi miyán-kwáásí méraawataamo awánemaundantenkaan-kwaasiyaamba éma mináémpákén-kwáásí tááiyáamba wésene suwaná

74 Pítaa séna karol'-ááímó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewímbá ímbo awánáúnda-waasin-aye súwana kokórigo áái súwana

75 Pítaa Ísumo simámakon-aaí ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigo ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'a kentáfé sé ímbo awánáúnda-waasin-aye sínone siyónka'a minááí ááka'-maréna máápá'a kuména áfááraumai

ifi'á taráye.

27

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aaí.

Mááka 15:1, Rúku 23:1-2, Yóni 18:28-32

1 Úwasa aafáúmó íyáúsunka'a óraal'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye Ísumbo tufuwíyanamo puwínda-aaí símai tarímaresa

2 Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maesä Rómu-kamani-kawaagon-awíla Páíratimpa'a kuráawe.

Yúndasi pukáin-aaí.

Aantá-waasi 1:18-19

3 Páíratimpa'a kuwaná Yúndasi Ísuní pintaru'ó maiyówi Ísu puwíniyemo sun-áái iséna ímbo miyá oráámbá kemá sáwí'a uráumne séna pintaru'ó ésamо ámakon-ontamba 30 ontamba maimaéna óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye miwfá'a wéna séna

4 ímba sáwí'a uráin-kwaasi aráátimuna'a tufuwónae'a wéomba kemá mindá sáwí'a uráumne súwasa miwí sésa ímba kentáánén-ifo endén-iyе suwaná

5 Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwéna tiywéna ándá maimaéna waanda'a faráiyе.

6 Yúndasi minóntámbá óraa'-amaan-daumpa'a metuwówasa óraa'-amaan-kisau-waasi maésa sésa maanóntámbá pintaru'óntámbá póta seyaafá'l-wáásimó Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamо máráán-ontampimbo máráandasa kentáásí ámáámbá taraisónaumne simásuwesa

7 minóntánkón-aaí sésa mimbórá-áái sésa minóntántámbá moórámara sawemó om-bárámá méyámbakaanasasa mimbárífimbá fí'om-barafaken-kwaasi puwíyan-kwaasi utánááwe siyáawesa.

8 Miyá uráantafesa mimbárásáfesa sésa pintaru'ó-márámán-iyе siyáawesa káfé'wara'a miyá wésewe.

9 Óraa'-amaan-kisau-waasi miyán-áái wésesa mimbárámá méyámbakaamba Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Yérémayaamo siyain-aaí

paápé uráiyе. Yérémaya séna
Ísarerin-aísafitantambo uráawi tuwímbai mimbórá-áái sésa
moórágimbo pintaru'ó
íyan-ontamba 30 ontamba maimaéna

10 sawemó wéom-barama méyámbakaamba Fasi'aénkómó simásímakaintemba miyá ónááwe

Yérémayaamo siyáintemba pósа miyá uráawe.

Páírati Ísumbo áísai uráin-aaí.

Mááka 15:2-5, Rúku 23:3-5, Yóni 18:33-38

11 Ísu Rómú-kamani-kawaagon-aúranka'a mérowana áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwasa

12 óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal-waasiye fí'o-fí'on-aaisafesa aaifimbá maénkówana Ísu iséna ímbq aaí súwana

13 Páírati Ísumba áísai ena séna sáwifa'-aaí wésimankaafó ína wéisaano súwana

14 Ísu iséna seyaafá'l-ááísáfena ímba anondáá súwana kámáni-kawaago Páírati sáwifa'-imayaa uráimbaniye.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aaí.

Mááka 15:6-15, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

15 Naaofá'a Maníkó Yúndaa-waasi títótaí í-tánón-kánáá túntemba Rómukamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'a mérain-kwaasigon-awi'a siyá'a faútuwánaumne séna minkánáá miyáumai ándá-waasi faútinkáiyе.

16 minkánáá moórágwígon-awi'a Párápási seyaafá'nánká wenáái ísarowi ándáfa'a mérowasa

17 sáwifa'-waasi túwaandu urówana Páírati tísai ena séna ándáfa'o méraan-kwaasifinkemba moóráwigon-awi'a síya'a faú'auwaano. Párapásia'yí Isu Manikómó iyáfasinankaraiwaiye wésewina'iyo séna

18 Páírati imáyáa éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Isuntafesa ímba óraa'-waasi-l'a ínkwaes sésa ta'ótó'maes ke maúndafa'a áí'maes tiyáawe séna minááí tísai uráyi.

19 Páírati minááí tísai ena aaimó ísón-daumpa'a mérowana awaainínkó moóráwigomba ai'marówana wempá'a téna séna enawaainínkó séna nól'waamba kaaimbá awánáunda minkwáásigó ímba sáwí'a uráisana sirunkó umbaí wétaifo ímba aaifimbá maenkaaó enawaainínkó siyé kosimámakaiye.

20 Awaainínkón-áái kosimámwuasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye úwoi-waasi sáwifa'nanka wa'wisésa sésa Páíratintafe'a sé'a Párapásimba faú'áuwénasa Isumba tufiyana puwíno simáméro simátímuwana

21 Páírati aneka'aí tísai ena séna minkáé'-wáásifinkémbá náawana faú'auwanaumno súwasa miwí sésa Párapásimba faú'auwaaño suwaná

22 Páírati séna Isumba Manikómó iyáfasinankaraiwainemo sewímbá nórónaumno súwasa seyaafá sésa aaraa-táiyá'a tufiyana puwíno suwaná

23 Páírati séna nóróna-sawira uráiyó súwasa óraaka sésa aaraa-táiyá'a tufiyana puwíno aantemba siyáawe.

24 Miyá aantemba suwaná Páírati miwí táái ímba kanaa'á taraisónaumne-imayaá éna seyaafá'-wáásí tíyáafó séna táúfapimba nombá fatímarena seyaafá'-wáásí túrank'a aiyowáí'a éna ayáámba non-kwiyéna séna miwámó puwínda-umbai-tantaako kesiyáámpimba ímba wéraifo kentiyáámpimba wéraiye súwasa

25 seyaafá sésa puwínata mimbeyáámbá kentáásisa fitantambo iyawiséta maénaumne suwaná

26 Páírati Párapásimba faú'auwena i-wáásí simátímuwasa Isumba áwiyandasamba áwiyonku'-nowana Páírati séna áí'mae aaraa-táiyá'a tufuiyana puwíno séna Isumba i-wáásí timakaiye.

I-wáásí Isumba karaáná'a óánkaraan-aaí.

Mááka 15:16-20, Yóni 19:2-3

27 Páírati Isumba wení i-wáásí timúwasa áí'mesa kámáni-waasiti naaúmpa'a móankesa seyaafá'-i-wáásí táántowasa tamésa

28 wení unáánkwátói faútuwesa naae-únánkwátói óraa'-waasiti unáánkwátóin-aye sésa Isumba uwánkesa

29 óraa'-waasiti kámó'an-aye sésa áwiyandama owepámai Isu a'nómpimbá kufé'ankesa táúmba ayáánürapa'a to'ankésa karaáná'a ankésa moórámora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa

30 tuwiyáái wi'ankésa ayáámpimbo to'ánkón-taumba maiyésa a'nómbá wétufamesa

31 karaáná'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufiyanamo puwíndafa'a áí'mesa kuráawe.

Isumba tufúwanamo pukáin-aaí.

Mááka 15:21-32, Ríku 23:26-43, Yóni 19:17-27

³² I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moórágwigo Sáíríni-naopakewin-awí'a Sáímoni aampa'á túwasa i-wáásí ta'ótoresa Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa áwa'nai úmai tiyó suwaná miyá úwasa

³³ marésa moórá-maragon-awí'a Kórigótaafa'a wésa mináwíkóní áwáuma a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

³⁴ ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'áinkwae sésa ikamó

fain-tántáá'á mimpimbá marésa Ísumba ámúwana óika'a ma'mái awánéna ímba naráie.

³⁵ Ísu ímba nówasa áí'maes aaraa-táiyá'á aíyayaampimba tufúsúmaresa wení unáánkwátói maénæ sésa áafésa wétiyaananasa náawa iyáákaindawiya máíníyo sésa miyá ésa

³⁶ mara'á mésa Ísunka'a káráwiyesa

³⁷ Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáuma aúfáifimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-ye agaimarésa a'nónká'-áráráá-táiyá'á móos marésa

³⁸ uménté'o uyan-kwáásiyáí tí'maes a Ísuni séfasefa'-aempa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa mara'á mésa minkwáásiyá'á káráwiwosa

³⁹ tuwímbai tésa tiyáambá tóipimba faafésa timántákáí fa'ankésa karaánáá'ankésa sésa

⁴⁰ úwé emá séma óraa'-amaan-damba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé'a aneka'á ónaumne siyáampo Maníkón-ááninkomo émo e esáfé enáú áwa'nai ema eyáárika'a taaiyakémbá taútuwe marapálá kumuwo siyáawe.

⁴¹ Suwasá miyáumai óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraa'-waasiye karaánáá'ankésa

⁴² sésa fí'owi túwal'nai ena wesáfeng wenáúma ímba kanaa áwa'nai iye. Isarerí-waasiti kawáágó únemo sémáímbera póna érai'o sémáindamo éna weyáárika'a aaraa-táiyákémbá kumínata awánéta séta érai'a Maníkón-áánimban-iesea sénaumne.

⁴³ Maníkóntafé'a fasi'ámai méräunda Maníkón-áánimba úne sémáímbera Maníkómó áwa'nai ónaemó sénaaraa káfí'e'a áwa'nai isinó suwasá

⁴⁴ miwímó suntembá uménté'o uyan-kwáásiyáí séfasefa'-aempa-taiya'o tufúsúmarowiyai

karaánáá'la Ísumba ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aai.

Mááka 15:33-41, Ríku 23:44-49, Yóni 19:28-30

⁴⁵ Ísumba karaánáá'ánkówana wáawáí seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

⁴⁶ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maarán-ye. Maníkó kesí Maníkoo nórá séwa siyuwááno súwasa

⁴⁷ minká'ó mérön-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aa simátímkaiwaimba Iráiyamba wéaantaiye suwaná

⁴⁸ moórágwigo awaantanténa faru-táénáma maímaéna ándá-aran-domba ika-nómpimbá tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náinkwae séna Ísun-óikol'a móos marowasa

49 tuwímbai sésa Íráiyaama kuména áwa'nai íni ína áwa'nai íníyo séta amu'maréta méraumne suwaná

50 Ísu aneka'a óraaka séna afowan-ayáámpimba wení ámútamba to'maréna pukáiye.

51 Ísu puwúwana óraa'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákembá itafáá'maena marapá'á mútafaatena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana óraa'-marima tówana óraa'-ontantomba tufánka'a wéuwana

52 utámárón-ontan-aifimba awááúmaron-ontamba fawákúwasa Maníkóní waási sáwifa'nanka'o pukómpinkemba iyáfasinresa

53 utámakon-ontan-aifinkemba iyáfasinresa mésa Ísu pukéna iyáfasinon-kanaa Yérúsaremu-naopa'a paápé úwasa sáwifa'nanka awánaraawe.

54 Ísu puwúmba i-wáásítí kawáágówé wení i-wáásiyé Ísunka'o káráwisuwesamo mériowí marímo tówanamo seyaafá-tántáál'ó paápé úmba awánésa áfaáraumai táátafesa ésa sésa érai'a wemá Maníkón-ááninkon-iyeyiawé.

55 Minááímó sumbá sáwifa'-inimba awánánæ sésa tumbá nénka'a tamésa awánaraawe. Minínintóbá Káríri-aempakembo Ísumbo arááíwa'maesamo áwa'nai úmaesamo Yérúsaremu'a tiyáan-inintompinkemba

56 moórá-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máríyaa úwana moórá-inimba Yémísinte Yósepinte tinówan-awi'a Máríyaa úwana moórá-inimba Sépétin-ááninkai tinówa úwasa tuwímbai-inintonkwara'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mááka 15:42-47, Ríku 23:50-55, Yóni 19:38-42

57 Minínintóbá tamérowana fenómpink'a'moóráwigo óntawarawin-awi'a Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aaisafena érai'e súwai

58 Páíratimpa'a téna séna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana wení i-wáásisáfena séna Ísun-áúma mai-ámero súwasa miyá uwana

59 Yósepi Ísun-áúma tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena

60 maimáéna kemó púwónasamo utáiyane sénamo aúsamakon-ontan-aifimba mámarena óika'a óraa'-ontantomba awááúwasuwenä kóúwasa

61 Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáoe'a mara'a mésarai Ísumbo utámárón-ontan-aifimba karátuwesarai méraaye.

Páírati utámáráápa káráwyoromo siyáin-aai.

62 Miníninkáí kará'matuwesarai méroyasa aafáyáara'a sambaatiyá'a óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye Páíratimpa'a túwaandu ésa

63 sésa óraakoo úwoimo aúmó arónka'a karol'-ááisé'o siwáí séna kaumbo-kánáá maisuwé'a púwóndafinkemba iyáfasinanaumne súwataamo ísaraundasa sáákata maráúmpo

64 i-wáásí til'márenasa kaumbo-kánáá utámáráán-ontan-aifimba kogáráwiyesa awánaaro. Wení kisau-waasi wenáúma fasimbaesa aúpá'a utámaresa sésa pukáimpinkemba iyáfasinaiye sefáínifo. Miyán-ááímó

síyanamo éna minkáró'-ááígó ááémo siyáin-karo'-aaigomba íyáákaifainiye suwaná

⁶⁵ Páriati séna kentí i-wáásí ti'máréwasa sentembá minóntán-aifimba kawé'-úmai káráwiyyoro súwasa

⁶⁶ wésa waási óntan-aifimba íyáféráafó sésa torú maimaésa mókaaisamaranae sésa kurésa miyá araénáémba úmaresa i-wáásí mátiyuwesa kóuraawe.

28

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aaí.

Mááka 16:1-10, Ríku 24:1-10, Yóni 20:1-18

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tail'ówasarai sondaará'á aafáyáara'a aafáúmó iyáúsunka'a Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáó úwasarai Ísumbo utámakopa'a koawánánae sésarai kuyambá

²⁻³ óraal'-marima tówana Fasi'aénkóni kísau-waasigo wíyómpakemba kuména wenóikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá wéuwana wení unáánkwátóiyakemba ainánkómó intembá waéní'a kówana kuména óntambo óíka'o makón-ontamba kufankwátuwena minóntánká'a mara'a mérowana

⁴ utámakopa'o káráwiywai áfafááraumai táá'a úwasa tinekembá tata'a úwana tímáafomba waékuraiye.

⁵ Káráwiywai miyá úwasarai minkáé'-ínimbá kuyaná wíyómpakewi miníninkái simátimena séna ímba táá'a íno Ísumba aaraa-táyá'ó tufúwówanamo pukáiwaimba taawánáyaé sékaimo téyamba ísaraumne.

⁶ Wemó siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kówéna ímba maanká'a méraifo utaráampimba iawánékai

⁷ tuwaqantantékai wení kísau-waasi kosimátimekai sékai Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'a Káríri-aempa'a wína'a koawánánáwe. Minááí kosimátmékaiyo siyáye.

⁸ Súwasarai miníninkái minúwóyáámbá utárop'a tuwésarai táátafesarai uyaná tirunkó aamoí úwasarai wení kísau-waasi kosimátimiyantafesarai aampa'a kuyambá

⁹ Ísu miníninkái tuwánéna séna nááfara maémayaayana'o súwasarai óraako iyé-ímáyáá ésarai wenaísamaifimba tamésarai aísamaiya'a ta'ótokesarai wen-ímáyáá mósá máróyana

¹⁰ Ísu simátimena séna kesífá'awaawi kosimátimiyasa Káríri-aempa'a komésa suwánaaro Ísu siyáye.

Utámakopa'o káráwiyaawi-taai.

¹¹ Ísu minááí súwasarai wemó súntemba miníninkái aampa'a kuyambá utámárópa'o káráwiyyun-i-waasi tuwímbai Yérúsaremu-naopa'a wésa óraal'-amaan-kísau-waasi paápé ún-tantaa'a kosimátmuwasa

¹² óraal'-amaan-kísau-waasiye Yúndaa-óraal'-waasiye túwaandu urésa aái símai mimbórá-ááí tarímoresa utámárópa'o káráwiyyun-i-waasi óraal'-ontamba timésa

¹³ simátmesa sésa maarán-ááí simátméro. Nól'waamba súsá kwaig-uráunasa Ísuní kísau-waasi tésa wenáúma umémbá maimaésa kóuraawe kosimátmal'mae'l nóró.

¹⁴ Páíratimo minááímó isáínqataamo éta moórá-aaiwara'a simáménanasa kembiwí ímba aaifimbá maitinkáiníye suwasá

¹⁵ miní-wáásí isésa óntamba maímaésa kurésa sunten-áái aantemba kosimátíma'maesa núwana minááígó wété úwasa ísaraambá káfewara'a Yúndaa-waasi wéisaawe.

Ísuni waásí wembó awánaraan-aaí.

Mááka 16:14-18, Rúku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁶ Ísunj kísaú-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasi Káríri-aempa'a Ísumo minómáká'ló koméraaromo siyón-omaka'a komérowana

¹⁷ miwí túranka'a paápé úwasa awánésa wen-ímáyáá mósa márówasa tuwímbai kael'-ímáyáá ésa sésa Ísu pukáimpinkemba íyáfasinkai fí'owawa'iyo suwanáá

¹⁸ Ísu miwí timándára'a taména séna Maníkó fasi'aémbá siména séna wiýómpa'e marapá'lé káráwiyuwo simbá

¹⁹ pó'a mindásafe'a seyaafá'-máráfá'á kesáái simátíma'mae'a níyasa kesí waásí-i'a ésa kesifowé kemá wenááninkoe Ufaen-ámútánkóe'a kááísamai mériayá'a kentáásuwíka'a nombá maitinké'a

²⁰ simátímaakunda-aaí arááíwaesa fasi'ámai ta'ótoraíwae sé'a simátíma'mae'a íyóro. Maramá wéraindara'a kembiwísé'a mé'a káfelo wérain-tantaa'o tai'áindara'a kembiwísé'a méraandasafe'a imáyáá úmae'a íyóro Ísu siyáyiye.

Kemá Mátíyu súnda-aaí tai'ákiye.

Mááka

Ísu wíyómp'a iyówana Mááka moórá-waai úmai siyáánkai-aataiyá'yo miyáumai-aatai maisuwéna Ísu Maníkón-ááninkon-aaí agaimakáye. Mááka moórá-awi'a Yóni-Mááka Yérúsaremu'a wení naaópa'a ména óraa'a éna Pítante Póronte'a kísaú túwa'nai uráye. Rómu-waasi Ísun-aaí isáiwae séna maanáufáí agaimakáye. Rómu-waasi fasi'aénkó tiráái tain-kwáásin-owe séna maarán-ááí agaiyáye. Ísu fasi'aémbá tokéna tí'o ún-kwaasi asófatinkena waántawambo tirunturómbo maitiyuwéna sáwi-imayaagomo ta'lótokompinkemba faútinkaraiye. Miyán-ááí Mááka agaimakáye. Mááka agaiyáin-aaigoní ayáiyá'á maarán-táúntámpímo wérain-aaí moórá-waasigo agaimakáye.

Yóni nombó maitinkówimo simátímakain-aaí.

Mátiyu 3:1-12, Rúku 3:1-9, Yóni 1:19-28

¹ Maníkón-ááninko Ísu Káráisiti wení ásé-aaí maarán-ye.

² Naaófá'á moóráwigon-awi'a Yóni ímbo méronka'a Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísáya Yónin-aaí símai agaimaréna séna Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'mrááanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wi'ankéna

³ máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambó wi'ankáiyamba wení aambá arupíse úmai wi'ankáiyana minámp'á wíno Maníkó siyáye

Áísáya agaimaréna siyonka'a Yóni paápé úwana minááí paápé uráye.

⁴⁻⁵ Yóni nombó maitinkówi máásai-marafa'a komérowasa Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopaken-kwaasi seyaafá'á Yónimpa'a tuwaná simátimena séna kentí sáwi-imayaatuwé'a Maníkómpá'á týana sáwi-imaya maitiyuwáína'a nombá maitinkáano súwasa miwítí sáwi-awau kuffiyúwana Yóni Yóndani-nompimba nombá maitinkaraiye.

⁶ Yóni káámeri-poigoni áyáu-watoi iyéna ásisandena á'wáánkau uréna fa'nóríné wantáámíkóní aúwé mintón-aantemba wénena

⁷ simátimena séna moóráwigo kesínaaembo tíndawi wemá óraako kembá íyáákaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwi'an-ye.

⁸ Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Ufaen-ámútánkómbá ai'maráínana kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye siyáye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aaí.

Mátiyu 3:13-17, Rúku 3:21-22

⁹ Minkánáá Káríri-aempa'a Násareti-naopakemba

Ísu túwana Yóndani-nompimba Yóni wembá nombá maiyankówana

¹⁰ Ísu nompínkembá íyáfasinowana kampúaran-tawaaí tuwíñka'-úwana Yóni awánómba Maníkóní ámútánko mááufu'-numaraamba úmaena Ísun-ane'á kumbaúwana

¹¹ wíyómpakemba aaigó aantemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá é'a óraa'-aamoi uwánkaumne siyáye.

Waántawanko Ísumba ma'máimo awánarain-aa.

Mátiyu 4:1-11, Ríku 4:1-13

12 Súwana Maníkóní ámútankó Ísumba simámuwana máásai-marafa'a komérowana

13 ayááták'a 40 no'waamba komérowana waántawanko Ísu sáwi'o índa awánánae séna fí'o-fi'on-aaí súwana Ísu ímba sáwi'o úmba afá'l-wáí-wáánkó iyáise'a mérowasa wiyómpakemba Maníkóní kísau-waasisomba kumésa áwá'nai uwánkaraawe.

Ísu éiyain-kwaasimo táántarain-aa.

Mátiyu 4:12-22, Ríku 4:14-15

14 Ánaaembä Yóni Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Érotintafena séna sáwi'a uráye siyóntafena Yónimba ándáfa'a máankowana mérowana Ísu Káríri-aempa'a wéna Maníkóní ásé-aaí simátimena séna

15 miwání áwáu paápé isaná Maníkóní nombaragó ewaa'á tifo kentí sáwi-imayaa tuwé'a Maníkóní ásé-aaísafe'a timankúnkúmba oro siyáye.

16 Minááí simátimena Káríri-waaunkoni áwáifakafambo kúmba kae!-wáásiyái awaaón-áwí'a Sámoni úwana áfákon-awi'a Énduruwe'a mésarai miwítí kísau pósarai mófá'a to'mái tímapa'a wénesarai mare'mare!'-únámbá nompí tukésarai méroyana

17 Ísu simátimena séna kesé'a tekaiyó. Mófá'a'o to-tímapa'o nójantemba aú-kisau tíménakai wénekai kesáái simátimapa'a wéniyasa kempá'á teró súwasarai

18 mimbáré'máre!'-únámbá tuwésarai wesé'a kurááye.

19 Wesé'a kuyaná Ísu káríka'a kúmba kae!-wáásiyái Sépetin-ááninkai awaaón-áwí'a Yémisi úwana áfákon-awi'a Yóniye'a nompín-táómpimba mésarai mare'mare!'-únámbá to'mayaa wéuyana

20 Ísu tuwánéna táántowasarai mindómpín-táómpimba tifowáné wení kísau-waasiye tiyuwésarai Ísuwe'a kurááye.

Arumpimbá sáwi-amutambo mérowin-aa.

Ríku 4:31-37

21 Kápaneamu-naopa'a komérowasa Yúndaa-waasi ámáán-aimo ísón-kanaa túwana Ísu ámáán-daumpa'a iména wenáái simátimuwasa

22 isésa óraaka súntafesa sésa ámáámbo sentenkáámbá ímba wésifo óraa'-waasigoraamba wésiye sésa táátafesa uráawe.

23 Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'a moóráwigo wenarumpimbá sáwi-amutambo méron-kwaasigo ména

24 óraaka séna Ísu Násaretifikewi óne. Kentáá nórawa ínewa tasínkambaisaawa tai'áinono. Embá awánáúndawi Maníkóní kawe-kísáu-wáásí óne súwana

25 Ísu sáwi-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáásígombá auwé kóuwo súwana

26 misáwí-ámútánkó minkwáásí famétuwowana aíyayaanko

tata úwana wáá'a túmaena arumpinkémbá kóúwasa

27 awánésa táátafe ésa keáimbá sésa mindórawa'iyo. Aúí'an-iye. Wemá sáwi-amutantafena óraaka sisasá sintembá wéowe suwaná

28 miyá úwasa Káríri-aempa'a Ísun-aaí wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aaí.

Mátíyu 8:14-17, Rúku 4:38-41

29 Ísowasa ámáán-daumpa'a tuwésa Sáímoninte Éndurunteti naaúmpa'o íyúmba Yémisiye Yóniye Ísuwe úmai íyúmba

30 Sáímonin-áráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

31 iséna wempá'á téna ayáánka'a ta'ótó'mai íyáfasinankowana mináúiyá tai'ówana íyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

32 Úwasa fenómpinka'a tí'o ún-kwaasisonkwara sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasisonkwara'a tí'maesä Ísumpa'a tuwasá

33 mindáópaken-kwaasisomba seyaafá ontará'lá túwaandu uwaná

34 Ísu fí'o-fí'on-tí'o ún-kwaasisomba asófatinkeña sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa misáwi-ámútántombá Ísuntafesa Maníkón-áaninkon-ije sésa wembá awánontafena aséráaro Ísu súwasa kóuraawe.

Ísu Káríifa'o simátímakain-aaí.

Rúku 4:42-44

35 Kóuwana siyatáró'á Ísu íyáfasinená mindáópä'a tuwéna Maníkómpä'á inaimó síndasafena ímba waásimo méropä'a koména inaí wésena mérowana

36 Sáímoni wení waásise'a Ísumba ayaafái úmai

37 awánésa sésa seyaafá-wáásí embá wéayaafai-owe suwaná

38 Ísu séna fí'on-daopimpa'warata wéneta kesáái simátímapä'a kónaumne. Miyámó ondasáf'e'a túne séna

39 Káríri-aempä'a ámáán-daumpimpa kosimátímapä'a wénena tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwówasa kóuraawe.

Ísu námombo kón-kwaasi kawé'ó uwánkarain-aaí.

Mátíyu 8:1-4, Rúku 5:12-16

40 Moórá-kanaa Ísumpa'a námombo kón-kwaasigo téna óraakon-ije séna aísamaifimba takífaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'á auí'a uwásinkainono súwana

41 Ísun-arumbá úwana ayáántamba anel'á ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana

42 minuwóiyáámbá kawáúguwana

43-44 Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwimba po Mósesemo siyáintemba ámáán-kisau-waasifa'a wéma enáúma máaraatime póima tímínasa Maníkóntafesa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénaáwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aaí simátimunafo sé waaó Ísu súwana

45 minkwáásigó ifátuwena kawé'ó uwánkon-aaí simátíma'mae iyúwana minááigó wété úwasa sáwifa'nanka Ísu tíníye sésa kentí naaópimpa'a túwaandu urówana mindásafena Ísu ímba naaó'-nao'o kúmba waási ímbo méronkafamba mérowasa naaó'-naoken-kwaasi wempá'á tósó uráawe.

Ísu aísamaimo pukówimba kawé'ó uwánkarain-aaí.

Mátíyu 9:1-8, Rúku 5:17-26

1 Tuwímbai-no'waamba waéna Ísu Kápaneamu-naopa'o kúmba wení naaúmpa'a mérowasa sáwífa'-waasi isésa

2 túwaandu ésa mindáúmpá sisipáá ésa pááimpa'wara'a sisipáá uwásowana Ísu wenáái wésimatimuwasá

3 éiyain-kwaasi aísamaimo pukówimba taawiya'maésa tumbá

4 mindáúmpá sáwífa'-waasi sisipáá uwasá ímba kanaa'ó iyóraantamba ésa naanamifa'a taawiya'maésa imésa afaa'á aúsámoresa ándára ta'ótoresa túwówana kumémena Ísumo mérónka aúranka'a kumuwana

5 Ísu taawiya'maé

tun-kwáásímó érai'a kawe'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwí-imayaa maiyauwáumne súwasa

6 ámáámbo sun-kwáásí mésa

7 imáyáá ésa sésa nórä sénawa miyá siyó. Maníkó weyáá sáwí-imayaa maitiyuwáinífo waási ímba miyá ónááfo Maníkóbá karaánáá'a ánkáiyé-imayaa ésa suwaná

8 Ísu minímáyáámó umbá iséna simátimena séna nórä séra miyán-ímáyáá wéeo.

9 Mooráwigo aísamaimo pukáindawintafenamo séna ení sáwí-imayaa maiyauwáumne sínasamo ésa éraira sí karorá siyó sénááwe. Énifo mooráwigomo aísamai pukáindawintafenamo séna eyááríka'a iyáfasiné ení wandaái maímaé waaó sínasamo ésa éraira sí karorá siyó sésa awánánááwe.

10 Kemá waási úranko marapá'o méraunda waásiti sáwí-imayaamo maitiyuwáundaya-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna

11 isaaó. Iyáfasinke ení wandaái maímaé naaópa'a waaó súwana

12 seyaafá'-wáásí túranka'a iyáfasinwena wení wandaái maímaéna kúwasa seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósá marésa sésa ímbo awánaraunda-i'a isatá awánáumne sésa táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáakaawe.

Ísu Rífáimbo áántarain-aaí.

Mátiyu 9:9-13, Ríku 5:27-32

13 Ísu tuwéna Káríri-nonkwaaqunkoni áwáifa'a kúwasa sáwífa'-waasi wempá'a túwaandu uwanáái simátimena

14 wéna awánómba Áráfiásin-ááninkon-awí'a Rífái taakisimó máún-daumpa'a mérowana Ísu awánéna séna iyáfasiné kesé'a tiyó súwana iyáfasinena wembá arááiwa'maena kuráiyé.

15 Kúwasa Ísuwe wení kísaú-waasiye Rífáini naaúmpa'a imésa tómbá wénowasa taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé sáwífa'a Ísumba arááiwa'maesa Rífáini naaúmpa'a imésa wénowasa

16 ámáán-kwáaa-waasifinkemba ámáámbo sun-kwáásí Ísu taakisimó máún-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé tómbó wénomba tuwánésa Ísuní kísaú-waasisafesa tísai esa sésa nórä sénawa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'a Ísu tómbá wénaiyo suwaná

17 Ísu iséna séna tiyofaan-kwaasi kawe'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofo tí'o

in-kwáásí wétuwa'nai-owe. Mindásafe'a arupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwi'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne Ísu siyákiye.

Tómbó aawentamó on-áái.

Mátiyu 9:14-17, Rúku 5:33-39

18 Moórá-kanaa Yóni nombó maitínkáiwaini kísau-waasiye ámáán-kwaaawaasiye Maníkóntáfesa imáyáa ésa tómbá ímbo nombá inaí aantemba wésuwasa tuwímbai Ísumba taáisai esa sésa Yónini kísau-waasiye ámáán-kwaa-waasiti kísau-waasiye moórá-mora-kanaa Maníkóntáfesa imáyáa ésa tómbá ímbo naambá inaí aantemba wésefo ení kísau-waasi ímba miyámó ombá tómbá úwoi wénawewe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

19 Ísu séna moórágwigo aaremó maíndawi amáárasomba tanómba kau-timínda miwísé'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénáafó úwoi nánááwe.

20 Ánaaembá minkwáásígombá aí'mae kóiyasa minkánáá amáárasomba tirunkó sáwi'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaembá tiywénamo iyíndasafena minááí siyákiye.

21 Ísu minááí simátimena séna ááéraan-ampantamo afaa'ló wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyanamo éna aú-ampantago sáwi'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba ínaye.

22 Aú-anda-aran-domba ááéraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawewe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óra'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwi'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye. Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawewe Ísu siyákiye.

Ísu sambaatisáfénamo siyáin-aai.

Mátiyu 12:1-8, Rúku 6:1-5

23 Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye wíti-ton-kisaufa'a wéwesa weni kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ásimá pítuwesa nowasá

24 ámáán-kwaa-waasi tuwánésa Ísuntafesa sésa isaaó. Ení kísau-waasi saagaan-kánáámá aambá fái'makaawasa miyá wéowe suwaná

25-26 Ísu séna naafófá'á Téfítimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawewe. Aifa'-ámáán-káwáágón-áwi'a Ápáyata méronka'a Téfítiyené wení waasiye táái tówana Téfítí Maníkóní ámáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waasi timúwasa naráawewe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbaranifo ámáán-kisaumo máúñ-kwaasi aantembo né'ómbaraniye. Téfítí mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waasi miyá owa'a aaisambá ímbo seráámbá wésewe.

27 Maníkó waásisafena imáyáa éna túwa'nai índasafena saagaan-kánáá maréna waasi aifa-tántáá'á maréna saagaan-kánáá ánaaen-tantaa'a póna túwa'nai índasafena makákiye.

28 Wiyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáámó waási kisaumo máémba kendén-ye Ísu siyákiye.

3

Ayáámbo kemporaráin-kwaasigon-aaí.

Mátíyu 12:9-14, Rúku 6:6-11

1 Moórá-kanaa Ísu ámáán-daumpa'o iyúmba moóráwigo ayáámbo kemporárón-kwaasi mérowasa

2 aaifimbá maenkánæ suwái mésa Ísuntafesa sésa saagaanká póna minkwáásí kawé'ó uwánkainataamo éta ta'ótó'maisa aaifintá maenjkánaumne sésa Ísumba awánomba

3 Ísu ayáámbo kemporárón-kwaasisafena séna kemó méraundara tiyó súwana miyá úwana

4 Ísu miwísáfena séna kentáásí ámáán-aaifimba nónin-aaiya wéraiyo. Saagaan-kánáárá póta kawe-kísáúsáwá máúm sáwí-kisausaawa wémäumno. Waási túwá'nai onasasáawá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aaí suwaná

5 Ísu mótuwana-metuwana éna aaisambá tituwena waásisafesa ímbo imáyáamo ontáfena arumbá úwana ayáámbo kemporárón-kwaasigontafena séna enayáámba fárútuwaaoo súwana ayáámba fárútuwowana kawe'a uwánkowasa

6 ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a tuwésa minúwóiyáán-úmai Érotini waási túwaandu ésa Ísumba nóräumaisaawa tufuwónaumno sésa tufuwíyanamo puwínda-aaí siyáawe.

Sáwifa'nanka nonkwaauínkóní áwáífa'o kuráan-aaí.

7 Ísu tiyuwéna wení kísau-waasi tí'maena Káríri-nonkwaauunkoni áwáífa'o kúmba sáwifa'-waasisomba Kárifaken-kwaasiye Yúndiyaafaken-kwaasiye

8 Yérüsaremu-naopaken-kwaasiye Ítúmiyya-aempaken-kwaasiye Yóndani-nonkoni menáípákén-kwáásiyé Táyaa-nao'-aempaken-kwaasiye Sáíndóni-nao'-aempaken-kwaasiye miyáumaifaken-kwaasisomba Ísuní kísau-aaí isésa Ísumpa'a tóso uwaná

9-12 sáwifa'-waasi asófatinkowasa mindásafesa tí'o ún-kwaasisomba asófasinkainkwe sésa Ísun-ane'ó ta'ótoraianesa famé'mae íyúwasa tirumpimbó sáwí-amutambo méron-kwaasi Ísumba awánésa mara'á kífaesa óraaka séna emá Maníkón-ááninko óne suwaná Ísu óraaka séna Maníkón-ááninko óne sé'a ímba símai paápé oro séna wení kísau-waasi simátimena séna sáwifa'-waasi famé'maesä famésiyuwaafö nompín-táómba maimaé ewaa'á másinkáaro siyáie.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aaí.

Mátíyu 10:1-4, Rúku 6:12-16

13 Ísu omápa'a iména tuwímbai íyáfasantinkanae séna táántowasa wempá'lá íyúwana

14 minkwáásifínkémbá sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi íyáfasantinkena séna kesí aantá-waasi é'a mé'a kesáái kosimátímapa'o wýiantafe til'maré'a

15 tirumpinkémbó sáwí-amutambo komaitiyuwáíya-fasi'aembo timúnda miyásáfel'a íyáfasantinkaumne siyáie.

16 Miwí túwí'lá Sáímoniye séna aú-awí'lá Pítawé simánkena

17 Sépétin-ááninkorai túwí'a Yémísini Yóni aú-awí'a Póánésiye súwaiyai mináwíkóní áwáu wíyónaaimo siwáíní áráákoriye súwaiyaisafena séna

18 moóráwigó Énduruni moóráwigó Fíripíni moóráwigó Pátóromiyuni moóráwigó Mátíyuni moóráwigó Tómaasini moóráwigó Áráfiásin-ááninko Yémísini moóráwigó Tándiyasini moóráwigó Sáímoni wemá Rómú-kamani-waasi ti'lmatuwanaemo siyáiwaini

19 moóráwigó Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaembá Ísumba wení namuro-wáásimó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísu íyáfasantinkená naaópa'a kouwékáyi.

Ísunte Píyésepurinte-taai.

Mátíyu 12:24-32, Rúku 11:14-23, 12:10

20 Ísu naaúmpa'o iyúmba aneká sáwífa'-waasi túwaandú ésa sisipáá untáfesa Ísuwe wení kísaú-waasiye tómbá ímba kanaa'á naráátámba uwásá

21 Ísun-amááraa isésa uwói'a úmae wéniye sésa taaíyánae sésa tiyáawe.

22 Yérúsaremu-naopaken-kwaasi Maníkóní ámáámbó sun-kwáásí tésa sésa sáwí-amutantonti kawáágón-áwí'a Píyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna sáwí-amutamba wémaítiyuwaiye suwaná

23 Ísu táántowasa tuwaná waé'mai-aaí simátimena séna waántawankomo éna ímba waántawambá maisuwáiníye.

24 Moórá-andamo tiyésamo ésa tuwíntaa'a urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

25 Moórá-akumba aaimó tuwíntáán-akumba pósá tuwíntaa'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

26 Waántawankoni waási tiyésamo tuwíntaa'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe.

27 Moórá-aaí imáyáan-oro. Moóráwigó moórá-nankoni afowámó fasi'aéwí mérainanamo éna mindáúmpákén-úmembó maíndasafenamo éna ímba úwoi íyáferainifo miwámá mindánkóní afowámbá ándá kárá'umakenamo éna kanaa'á íyáfekena wení moparáwímbá umémbá máiníye Ísu siyáyi.

28 Ísu simátimena séna ísáaro. Waási sáwí-kísaú wémaesa símai sáwí'o uwátínkáámba mindá Maníkó maitiyuwáinífo

29 Ufaen-ámútánkóntáfesa símai sáwí'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáinana waé'wae'a ínýie Ísu siyáyi.

30 Ísuntafesa sésa

sáwí-amutanko wenarumpimbá mériyemo suntáfena Ísu minááí simátímakaiye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátíyu 12:46-50, Rúku 8:19-21

31 Minááí simátimuwasá Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa máápa'a tamésa sésa Ísuntafesa tiyó kosimáméro suwasá

32 naaúmpa'o méron-kwaasi sésa enanówe enáfárawaisaiye máápa'a tamésa wéaantaawe suwaná

33 Ísu séna kesinó nááwiya'iyo. Kesífárawaisai nááwiya'o séna

34 naaúmpa'o méron-kwaasi tuwánéna séna kesinó kesífárawaaawi méraawe.

35 Maníkómó sintembó owí kesinówe kesúnafaraawinen-owe Ísu siyáye.

4

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aai.

Mátíyu 13:1-23, Ríku 8:4-15

1 Aneka'aí Ísu Káríri-nonkwaaunkoni áwáifa'a koména aaí wésimatumuwasá sáwifa'nanka tóso ésa ewaa'á tamérontafena nompintáómpimba íyátena mérowana nompín-táómba waaún-afofora'a wérowasa minkwáásisómbá nonkwaaúnkóní áwáifa'a mérowana

2 fí'o-fí'on-aai waé'mai simátimena séna

3 ísáro. Moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísaufa'a wéwena

4 mátu'maraisana tuwímbai-anauntumba aampa'lá kunkwéraisana numagó fái'nasukaiye.

5 Tuwímbai-anauntumba óntankwara'-marafimba kunkwéna paáká'-máráfimbá éna minuwóiyáán-úmai óraa'a isaná

6 aa'aí kaisaná ánú'a ayáátááka'a ímba kunkéna aáénkaguraiye.

7 Tuwímbai-anauntumba karaampa'lá kunkwéna kárúraisana karaantantáákó fandundupásuwáísana ímba arambá wéiyaiye.

8 Tuwímbai-anauntumba kawel'-máráfimbá kunkwéna kárúrena óraa'a éna arambá imái sáwifa'l-aramba íyéna tuwímbai íyáákkamai-aramba íyáísana tuwímbai imaimái-aramba wéiyaiye.

9 Ísáán-kwaasi ísámai kawe'án-oró Ísu siyáye.

10 Ísu suwasa ánaaembá wení kísaufa'a kawáánin-aaigoni áwáuma sinatá ísáano suwaná Ísuntafesa sésa minkwáé'mái-ááígóní áwáuma

11 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo wésimatumunda Maníkó kembíwi imáyáa tímisa'a wéisafo fí'on-kwaasi waé'mai-aai aantemba wésimatumempo

12 ísáámbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe.

Awánaambanifo ímba awánamai kawel'á wéowe.

Isékaa Maníkómpálá tewaná Maníkó miwití
sáwi-imayaa maitiyúwáisino.

Mindásafe'a waé'mai-aai simátimune Ísu siyáye.

13 Ísu simátimena séna maankwáé'mái-ááímó simátimunda ímba ísáao fí'o-fí'on-kwaemai-aaimo sendá ímba isánááwe.

14 Minááígóní áwáumo sendá ísáro. Moóráwigomo ánáuntumbo tu'márááinten-úmai Maníkón-aai simátmíísana

15 tuwímbai-anauntumbo aampa'ló kúmimbá waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai ísááwana waántawanko téna tirumpinkémbá maimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

16 Tuwímbai-anauntumbo óntankwara'-marafimbo kúmimbá waási tirumpintá kúmísasa minuwóiyáámbá Maníkón-aai isésa aamoí ombánifo

17 ímba tirumpimbá ta'óto'mai kawel'á owasá Maníkón-aaisafesa umbaitaiyé sésa Maníkón-aai ifá'á wétuwaawe.

18 Tuwímbai-anauntumbo karaampa'ló kúmimbá waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai ísáámbanifo

¹⁹ marapál'-úmbái-tántáátáfesa imáyáa úmae nésa ónta-imayaa úmae wénesa fí'o-fí'on-tantaa'a maénæ símae nésa miyán-ímáyáágó Maníkón-aaí faráátausuaisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

²⁰ Tuwímbai-anauntumbo kawé'-máráfimbó kúmimbá waásí tirumpimbá kúmísasa Maníkón-aaí isésa tirumpimbá ta'ótó'mai kawé'á ésa fasí'ámai mésa Maníkóní kísau maésa wétuwa'nai-owasa tuwímbai iyáákamai-kísau maésa wétuwa'nai-owe Ísu siyáye.

Ómbó kúrakain-aaí.

Ríku 8:16-18

²¹ Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a wémaraafó aforá'á mósá wémaraawe.

²² Miyámó onten-úmai aúpá'ó wérain-tantaa'a seyaafá aforá'á paápé ínasa awánánáawe. Kumeupá'ó wérain-tantaa'a aforá'á paápé ínasa awánánáawe.

²³ Isáán-kwaasi ísámai kawé'án-oro.

²⁴ Tíménten-úmai Maníkó miyáumai tiména aneka'á timíniye. Mindásafe'a Isáán-aaí imáyáa úmai kawé'án-oro.

²⁵ Maníkón-aaí ísámaimo kawé'ó owí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaiwára'a isánánáawe. Maníkón-aaí ímbo ísámai kawé'ó owí tirumpinkémbá-maimaínana ímba wéniye. Mindásafe'a Isáán-aaí imáyáa úmai kawé'án-oro Ísu siyáye.

Ánáuntumba tukáisana arambó iyáin-aaí.

²⁶ Ísu simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí maarán-ye. Moóráwigó ánáuntumba tu'maréna

²⁷ ímbo áwa'nai imbá waéna siyaréna wéisana ánáuntunko weyááríka'a wéanón-ye.

²⁸ Maragó ánáuntunkomba áwa'nai isaná áruma wíkéna óraa'a éna arambá iyéna

²⁹ áfuma kaisaná fáká'naiyan-kanaa tisásá fáká'mai wénaawe Ísu siyáye.

Taaérankon-aaí.

Mátiyu 13:31-35, Ríku 13:18-19

³⁰ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawáániyómpo maarán-áái simátména'a ísáaro.

³¹ Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-ye. Kári-taerankon-awí'a másítáti mintáígón-aramba ímbo ane'ó awánaraan-taeramba marafimbá u'makáawana mimpínkémbá wíkéna

³² óraa'a éna óraa'-amaima mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'á ánáamba úmarena wémaiye Ísu siyáye.

³³⁻³⁴ Ísu waásisomba aaí simátimenae sénamo úmiba aforá siyáifo waé'mai-aaí aantemba simátimuwasa tuwímbai súntemba móisasuwowana mináyáiyákémbá simátimuwasa móisowana miyáumai simátimena énifo wení kísau-waasi wesé'o méronka'a minááigóní áwáu simátmá'maena iyáye.

Óraa-fiyunda torówana Ísu mafaimakáin-aaí.

Mátiyu 8:23-27, Ríku 8:22-25

35 Minkánáá fenómpinka Ísu wení waásisafena séna nonkwaauánkóni menáípátá kónae súwasa

36 fi'on-kwaasi tiyuwésa Ísumba áí'maesä nompín-táómpimba íyáte kuwasá tuwimbai-nompin-taonkwarao kumbá

37-38 Ísu mintáónkoní ayáifá'á aúñ-kwaigurówana óraa-fiyunda torówana nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo ken-ímáyáá ímba inatá puwúnafosa súwa'nai uwo suwaná

39 iyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétafena óraaka'a séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkóe mafáúyana nonkó kará'náguwana

40 Ísu simátimena séna nóintafera wéinkaisoo. Kentáfé nórá séra ímba timankúnkumbá wéoo súwana

41 táá'a úwasa keáimbá sésa nórán-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkó'e wenáái isaíyó sésa tiyáambá ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

5

Sáwi-amutamba arumpinkembó maiyáúkain-aai.

Mátiyu 8:28-34, Ríku 8:26-39

1 Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa mimbáráfá'ó kumbá

2-4 Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbáráfá'á kumúwana moóráwigó sáwi-amutamba arumpimbó méron-kwaasigo utátinkón-ontan-aifa'o maúmpakemba Ísumpa'a tiyái. Minkwáásí kárá'umarontemba tara'naara'ó úwaima éna ímba waási mésa ímba kárá'umakowana

5 wááwáyíe nō'waane omápa'o utátinkón-ontan-aifa'a wénena wáá'a wétena óntantamba wenáúma wékambisena

6-8 nénkakemba Ísumba awánéna awaantanténa Ísun-amándára'a taména wen-ímáyáá éna áwí'a mósá marówana Ísu minkwáásígó arumpinké-sáwi-ámútánkóntáfena séna emá sáwi-amutamba ómpo minkwáásígombá auwé kóuwo súwana óraaka séna Ísuwo iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo Maníkóntáfíe ísámai sínkamonafainifo nórá uwásinkainono súwana

9 Ísu séna enáwí'a nááwá'ono súwana séna sáwfí'a méraumpo kesúwí'a sáwfakoma úne séna mérowasa

10-13 omápa'a sáwfí'-poima mésa umá wénowasa minkwáásígó arumpinké-sáwi-ámútántóbá Ísuntafesa óraaka sésa fi'opa'a ímba si'maraaó. Mimpói tirumpintá si'maraaó suwaná miyán-oro súwasa sáwi-amutantomba minkwáásígón-arumpinkemba kárúwesa póí-tirumpimba koférówasa mimpóisómbá seyaafá'á ámempakemba tuwaantantésa nonkwaauámpintáámó kúwáférómبا putásowasa

14 pójí'a'lo tafíkówi miyámó úmba awánésa minúwóiyáámbá naaópa'a wésa kísaufimp'a'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasa ísésa koawánánae sésamo kumbá

15 Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwi-amutantombo arumpinkembó kóun-kwaasigo unáánkwátói úmarena kawel'-úmai mérowasa koawánésa tááte'a úwasa

16 Ísu minkwáásígombó kawel'ó uwánkowasamo awánon-aakiye pójíromo ún-aakiye simátmúwasa

17 isésa Ísuntafesa sésa maambáráfá'á ifá siyuwésa kóuwo suwaná

18 nompín-táómpimba íyátowana sáwi-amutambo maiyawón-kwaasigo Ísuntafena óraaka'a séna esé'a kóncae súwana

19 ímbanifo ení naaópa'a kuré Fasi'aénkómó arumbá uwánkenamo kawe'ó uwánkáiñ-aaí enamatárasomba kosimátimiyo súwana

20 Tékáporisi-aempa'a mindáópata Ísumo uwánkon-aaí simátíma'mae kúwasa seyaafá'-wáásí sáwifa'-imayaa uráawe.

Inaamarúgóe aaregóngte-taai.

Máátyu 9:18-26, Ríku 8:40-56

21 Ísu Káári-waaunkoni menáípákembá nompín-táómpimba kouweréna túmba aneká waaúnkón-áwáífa'a mérowasa sáwifa'-waasi túwaandu uwaná

22 moóráwigó ámáán-danka'o káráwiyyowin-awí'l'a Yáírási téna Ísumba taawánéna Ísu óraakon-ye séna aísamafimba kífaena

23 óraaka séna kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyéma ane'á kota'ótorenana asóféna kawel'-úmai méraino súwana

24 Ísu wesé'o kúmba sáwifa'-waasi Ísumba úkúresa arááiwa'mae kuwaná

25 moórá-ininkomba áí'o ún-ininkowara'a arááiwa'mae kúmba wembá naaeyámba ankowaná sisamaifakemba kae'á kumbaimái-aatai maisuwéna mináí'á imba é'ankowasa

26 sáwifa'-ika tiyofaan-kwaasi áwa'nai uwaná óntamba tíma'mai taí'ásuwowana mináí'á imbo é'ankomba óraal'-ai'a uwágúwana

27-28 miníninkó Ísumo kawel'ó uwátínkaron-aaí iséna séna Ísuní unáánkwátóyi'a kota'ótóráánana sí'a ésinkainiye séna sáwifa'-waasimo arááiwa'mae kumpímbá miníninkó maréna ánaaempakemba unáánkwátóyi'a ta'ótotorowana

29 mindááéyánko é'ankowana asófasinkaiye-imayaa úwana

30 Ísu imáyáa éna séna kempínké-fásí'l'aénkó moóráwigombá kawel'á uwánkáiyé séna waé'mai tuwánéna séna nááwawa kesí unáánkwátóyi'a ta'ótóráína'íyo súwasa

31 wení kísaú-waasi Ísumba simámesa sésa úwé sáwifa'-waasimo famé'mae íyómpimba ta'ótokaafó nááwawa kesí unáánkwátóyi'a ta'ótóráína'íyo nórá séwa wéseno suwaná

32 ta'ótotorintafena móawana-meawana úwana

33 miníninkó asófasinkaiye-imayaa úwana anekembá tata'á úwana Ísun-aísamafimba kífaena asófakon-aaí simámuwana

34 Ísu séna kesímánaako kentáfí sé érai'a súwa'nai índawin-ye sénda póna áí'a é'ánkáifo kawel'-úmai waaó Ísu siyáye.

35 Ísu minááí wésuwasa ámáán-danka'o káráwiyyini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámunko pukáifo óraakontafe ténafo siyó suwaná

36 Ísu minááí iséna ifátuwena Yáírásintafena séna minááísafé imba áákauraumo indá kentáfí amankúmkumba uwo séna

37 arááiwa'mae kun-kwáásisontáfena maanká'l'-méraaro séna Pítáane Yémísine wenáfákon-awí'l'a Yónine tí'maena kúmba

38 sáwifa'-waasi ámáán-danka'o káráwiyyini naaúmpa'a túwaandu urésa óraal'-ifi'a wétowana Ísu iséna

39 naaúmpa'a iyáferena séna ímba ifi'á taaró. Minárásígó imba pukáifo úwoi aúmá wéraiye súwasa

40 Ísun-awiyáái uwaná ti'mátuwowasa máápa'a kúwákárúwowana minárásígón-anófoye wení kísau-waasiyuwe tí'maena minárásígó pukópa'a iyéna

41 ayáánka'a ta'ótorena wenááifinkemba simámena séna tarita kumi miyámó súmba waé'mai séna inaamarúgóo íyáfasinaao súwana

42 íyáfasinkwena sífákemba kae'lá kumbaimái-aataimo maisukáin-ináamaru íyáfasinowasa awánésa táátafesa uwaná

43 Ísu óraaka séna kemó únda-aaí ímba simátíméro séna minárásígóbá tómbará áméró siyáyiye.

6

Násaretifikewi Ísumba tínaaeni'o uwánkaraan-aaí.

Mátiyu 13:53-58, Rúku 4:16-30

1 Minkákembá Ísu wenamáápa'a wéena wení kísau-waasise'o kúmba

2 Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaaral'a ámáán-daumpa'a iyéna aaí simátimuwasá sáwífa'-waasi isésa táátafesa ésa sésa nááfakena kawel'-imáyáá maiyénawa kawel'-ááí wésimasimenaawa nááwawa fasi'aémbá ámisanawa kawe-kísáú ímbo awánáúnda-kisau wémaiyo.

3 Wentáámó awánáúnda wení kísau taaisambó tuwímbai-tantaa'o wéiwain-aye. Máriyaan-ááninko éna Yémisiye Yósisiye Yúndasiye Sáimoni-iyai tuwaaón-aye. Wenáúnafaraawimba maanká'a méraawe. Maankákewí éna úwoi-waasin-ifo nááfakena minááí isénawa mifásí'aémbá maiyénawa wésiyo sésa kaorésa tínaaemba uwámúwana

4 Ísu simátimena séna Maníkón-aaimo simátímíwai fí'o-fí'on-daopa'a wénisasa wenáwí'a mósá wémaraafó wení naaópa'o koméraimba we-namááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-aye sésa wenáwí'a ímba mósá makáawe Ísu siyáyiye.

5 Kesáámó úndanten-kwaasi éna ímba súwa'nai íníyemo suntáfena ímbo awánon-kisau moórá-mora-kisau aantemba maiyáyiye. Moórá-mora tí'o ún-kwaasi tine'lá ayáántamba ta'ótorena asófatinkena

6 wenamáápaken-kwaasi sésa ínta súwa'nai íníye

sun-ááísáfena imáyáá uwááena naaó'l-nao'a

Maníkón-aaí simátímapa'a kuráyiye.

Ísu wení waási kísaura'o tí'mákain-aaí.

Mátiyu 10:5-15, Rúku 9:1-6

7 Ísu wení kísau-waasi sísamaifikemba kae'lá kumbaimái-waasi táchantowasa tuwaná waási tirumpinkembá sáwí-amutamba maitíyu'mae nóro-fasi'aemba tiména séna kaesá uwásuwe'a nóro séna

8 óraaka simátimena séna aampa'o wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé'a koró. Tómbará ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé'a koró. Táúmbará faimaé'a

9 tísamai ánáambá wimaé'a moórá-mora unáánkwatói timantentén-úmai kufé'mae'a koró.

10 Maníkón-aaimo simátimiyantafe moórá-naopa'o wíyasamo naambó timiyá'a mindáúmpá'l-aantemba mé'a kentí kísau maimái tai'é'a mindámbá tuwé'a fí'on-daopa'a koró.

11 Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timésamo kentáái ímbo isáiyánamo éna Manikó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowái'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare koró Ísu simátimuwasa

12 wení kísau-waasi isésa naaó'l-nao'a wénesa kosimátimesa sésa sáwí-imayaa tínaaembä uwáme'a Maníkómpá teró sésa

13 sáwí-amutantomba waási tirumpinkémbá komaitiyuwésa tí'o ún-kwaasi taaéraampinken-domba atírkáfa'a kuwasá asófaraawe.

Yóni nombó maitínkariwai pukáin-aaí.

Mátiyu 14:1-12, Ríku 3:19-20, 9:7-9

14 Ísuní kísaugon-aaí símae íyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti mináái ísaraiye. Ísuntafesa tuwímbai sésa Yóni nombó maitínkariwai pukáimpinkemba íyáfasinkena póna wempímbá fasi'aémbá wéraisana miyán-kísáu wémaiye suwasá

15 tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaímo simátmakowin-awí'a Íráiyaa pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'a Maníkón-aaímo simátmakowiyaamba méraiye suwaná

16 Éroti iséna séna wemá Yóni nombó maitínkariwain-iyé. Kemó séwánasamo Yónin-anuwarambó kambísowanamo pukáimbá íyáfasinankaraaisana méraiye Éroti siyáyiye.

17-19 Ááéma Éroti wenáfákon-awaaininkon-awí'a Érótíyasimba maiyówana Yóni séna enáfákon-awaainimba aambá fái'makaawa maiyáane símasíma'a wéuwana Éroti ti'marówasa Yónimba koái'maesá ándáfá'a máánkarowana Érótíyasi Yónin-aaísafena aaisambá séna tufuwónae súwana

20 Éroti séna ímbaniye séna Yóni kawel'-ímáyáwárá'-wáásí úntafena Éroti wenároi inkaiséna wenká'á káráwiyená Érótíyasi tuffo séna wenká'á káráwiyená wenáái iséna sáwífa'-imayaa uwánkena aasiyaasi koísaraiye.

21 Énifo áñaaembä Érótíyasin kanaamó túmba Éroti óraa-tanomba kaumái wení kawáá-wáásiyé i-wáásiyé Káríri-aempaken-oraa'-waasiye tímúwasa nowaná

22 Érótíyasin-ayaamunko téna araimá marówasa Érotiye tómbó non-kwáásiyé aamoí uwánkowana Éroti minárásígontáfena séna nóintantaatenawa aráái taiyó. Simásímína áméno.

23 Érai'a súmpo sísai ina'á áméno. Kesí maragó aráái táínamo e sísai ina'á tuwín-ameno súwana

24 anówamba koáisai ena séna nóin-tantaara komaénaumno súwana séna Yóni nombó maitínkariwaini a'nómbá koáisai e mauwó súwana

25 minuwóiyáámbá Érotimpala téna taáisai ena séna kafé'a Yóni nombó maitínkariwai anuwarambá kambísámai a'nómbá táúfapimba ma'mái simiyó súwana

26 iséna arumbá úmbanifo aifa'á fasi'aén-ááímó siyáin-aaí imáyáa éna tómbó non-kwáásiwárá'á ísaraantafenawe séna ímba a'áo sénae séna

27 moórá-i-waasi ai'marówana ándáfakemba Yónin-anuwarambá kambísámai a'nómbá

28 táúfapimba maréna maimaéna minárásígombá máamuwana maimaéna anówamba máamuwana

29 Yónini kísau-waasi isésa wenáúma komaimái utaráawe.

Ánaaembá Éroti Ísuní kísäugon-aai iséna séna minkwáásí Yóni nombó maitínkáraiwai éna pukáimpinkemba íyáfasinankaisana méraiye
Éroti siyáiye.

Ísu sáwfíl-waasi tómbó tímakain-aai.

Mátíyu 14:13-21, Rúku 9:10-17, Yóni 6:1-13

³⁰ Ísu kísaura'o ti'mákain-kwaasi minkísáú maisuwésa Ísumpa'a tésa seyaafá-kísáúmó máúñ-aaiye aaimó sun-ááiyé simámúwasa

³¹ Ísumpa'a sáwfíl-waasi kuré-tiyesa untáfesa tómbá ímba kawel'-úmai nowaná mindásafena wení kísau-waasisafena séna waásimo ímbo mérepata kométa saagaanó súwasa

³² nompín-táómpimba íyátesa waási ímbo mérepataawe sésa kuwasá

³³ sáwfíl-waasi tuwánésa embí miwín-owe sésa naaó'-naokembo marapá'á tósó uwásá Ísu-iyai nompín-táómpimbo kumbá

³⁴ marapá'á kuména misáwfíl-wáásí tuwánéna arumbá uwátinkena sipisípi-poimo miwímó káráyiyon-kwaasi ímba mérowasa keyáá aantemba mérontafena Ísu arumbá uwátinkena ayááttáá'-aai wésimatimuwsa

³⁵ fenómpinka'a wení kísau-waasi wempá'a tésa sésa ímbo sáwfíl-waasi méraapa'an-ifo fenáindara

³⁶ ti'márenasa ewaal-náópimpa'a wénesa tómbá méyámbáráro suwaná

³⁷ Ísu simátimena séna kemá tómbá tíméro súwasa sáwfíl-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa timúsina. Óntamba ímba wéraiye suwaná

³⁸ nóräumai-tona makáawai koawánaaro súwasa koawáné tésa sésa kárit-tomba séfataase-tonkwara kae'l-mófáá'wárá'á wéraiye suwaná

³⁹ Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwima'mái mara'á méraaro súwasa

⁴⁰ moóráfa'a 50 waasi máúwasa moóráfa'a 100 waasi máúwasa miyáumai-waasi túwaandu urówana

⁴¹ Ísu séfataase-tonkwara kae'l-mófáá'wárá'á maisoréna wiýómpa'a kararéna Maníkóntáfena súwiyo simásuwena mintómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa misáwfíl-wáásí timúwasa mófá'a tafántafan-úmai timúwasa misáwfíl-wáásí timúwasa

⁴²⁻⁴⁴ seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa sáwfíl-a 5,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'l-a kumbaimái-unampimba fáítuwana ówitaraiye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aai.

Mátíyu 14:22-33, Yóni 6:16-21

⁴⁵ Fáítuwana ówitowana minkákembá Ísu wení kísau-waasi ti'maréna séna aifa'á nompín-táómpimba íyáte'a menáipá'l-náópa'a Pétésáítafa koró. Misáwfíl-wáásí ti'maré sé'a kentí naaó'-nao'a koró simátimenaumne séna

⁴⁶ misáwfíl-wáásí ti'marówasa miwítí naaó'-nao'a kuwaná Maníkómpá'ó inaimó síndasafena omápa'a imérowana

⁴⁷ nólwaamba túnkúwana Ísu weyáá marapá'a mérowasa wení kísau-waasi nompín-táómpimba non-afufumpá mérowana maramá nénka'a wérowana

⁴⁸ Ísu awánómba óraa-fiyunda to'maé téna mintáómba tata'óto'marowasa nombó tuwíntámae kun-táámbá nonkó maimaúwasa ímbo kumbá si-yarónka'a Ísu non-afófora'a maréna wení kísau-waasimo méronka'a tayahákaguwasa

49-50 awánésa táátafesa ésa tinekembá tata'á uwasá sésa waántágo wéniye suwaná Ísu minúwóiyáán-úmai séna tá'a ifó aáno'a méraaro. Kemá úne séna

51 nompín-táómpimba íyátena wewará'lá imérowana óraa-fiyundago mafauwasa áfááraumai táátafesa uráawe.

52 Kári-tombo sáwífa'-waasimo tafámbai timúwasamo nowní áwáu ímба mindásafesa imáyáa unkákémbá táátafesa uráawe.

Ísu Kénésárétifa'a tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Mátíyu 14:34-36

53 Táátafesa áfááraumai ésa waaúnkóní menáípá'lá Kénésáréti-marafa'o kumbá nonáwáifa'a nompín-táómba ándá kárá'lumaresa

54 marapátá kúmúwasa mimpápákén-kwáásí Ísumba awiyésa Ísun-iye sésa

55 naaó'l-nao'a simátimesa Ísumo tamaún-aai isésa tí'o ún-kwaasi taaré'lá taawiya'maé tósó uwaná

56 Ísu kári'l-nao'e óraa'l-nao'e wénuwasa tí'o úwai tí'mai marupá'lá marésa sésa ení unáánkwatói áráiyá'a ta'ótoraíyana tí'a étinkainkwae suwasá ta'ótórówana tí'a étinkaraiye.

7

Tíwá'náti ámáámbo siyáan-aai.

Mátíyu 15:1-9

1 Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yérúsaremu-naopakemba Ísumo méropa'a tésa

2 tuwánomba Ísuni kísau-waasi tuwímbai tiyáámba ímba non-kwisuwésa tómbá nowasá

3 Yúndaa-waasi ámáán-kawaa-waasiye úwoi-waasiye tíwá'náti ámáámbo arááiwáúntafesa tiyáámba non-kwisukésa tómbá nésa

4 maaketifákémbá naaópa'a iyésa tiyáámba non-kwisukésa tómbá nésa tíwá'náti ámáámbo fi'o-fi'on-amaamba arááiwaesa táúfa'e nonánawé anaféuné non-kwiyyáawe.

5 Ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumpa'a túwaandu ésa sésa ení kísau-waasi nórä sésawa kentáá siwá'náti ámáámbo ímbo arááiwaesawa tiyáámba ímbo non-kwiyyómba tómbá wénao suwaná

6 Ísu séna kaumbo-kae'l-ááíwáral'-wáásin-owe. Naaófá'lá Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísáya kembiwísáfena érai'-aai agaimaréna

séna Maníkó séna
maawí kesúwí'a tóikaken-aantemba sésa ken-ímáyáá ímba tirumpimbá wéraiye.

7 Waásiti ámáámbo símai paápé ombánifo Maníkóní ámáámban-ije karo'ó sembá miyáráán-úmai ken-ímáyáá karo'-ímáyáá mósa wémaraawe

Maníkómó siyáimba aúfáífimba agaimakáye.

8 Maníkóní ámáámbo tuwé'a tíwá'náti ámáámbo wétoraawe.

9 Maníkón-aaí túwáántafe'a miwán-ánondáá kentááisafe'a aamoí wéowe.

10 Naaófá'lá Mósese séna kentinófoi-tuwí'a óraa'an-oro. Énifo tinófoimo sáwíkaambo simátinkaindawimba tufuwíyana puwíniye Mósese siyáifo

11 kembiwímó siyáambo tinófoisafesa simátimesa sésa moórá-tantaa'a Maníkondén-ifo ímba kanaalá timénaumne siyésa

12 tinófoi ímba wétuwa'nai-owe. Miyámó ontáf'e'a kanaán-iye wésewe.

13 Miyá-sawí'ó ontáf'e'a Maníkón-aai tuwé'a kentíwá'náti ámáámba wéáraaiwae'a kentáái wésimatimewe. Miyáráambá wéowe Ísu siyáye.

Waásimo sáví'o uwátinkáin-tantaakon-aai.

Mátiyu 15:10-20

14 Ísu mináái simátimena waásisafena teró súwasa wempá'á tuwaná séna simátíménda isé'l a kawé'án-oró.

15 Máápaken-tantaa'o naawí ímba waási sáví'a wéuwatinkaifo tirumpinkén-ááigó aantemba waási sáví'a wéuwatinkaiye.

16 Ísáán-kwaasi ísámai kawé'án-oró Ísu siyáye.

17 Ísu simásuwena minkwáásísombá tiyuwéna naauímpa'a imérowasa wení kísaú-waasi sésa minááigóni áwáusa simásimyo suwaná

18 Ísu séna kenkwárá'a ímba táako péé wésisa'a ísáambanifo ímba ísámai kawé'á uráawe. Máápaken-tantaa'o naawí waási ímba sáví'a wéuwatinkaiye.

19 Mindá ímba imáyáa kuwérainifo tindáámpá'á kúwátúsúwinifo

20 aaimó wésembo tirumpinkén-ímáyáágó éna mindá waási sáví'a wéuwatinkaiye.

21 Tirumpin-ímáyááfínkémbá sáví-imayaa ésa tinkamiyasa puwíyasamo ésa aare-úméné waai-úméné ésa seyaafá-tántáá'a umémbá ésa

22 túraniyamba ésa miyá-miya- sawi'a ésa karol-ááí sésa aoisaambá wimaé nésa kawé-kísaúmó máéntafesa tirunkó símai sáví'a wéuwatinkesa tuwesarai-í'a ésa uwó-ímáyáá ésa

23 miyá-sáví'ó ombá tirumpinkén-ímáyáágó waási sáví'a wéuwatinkaifo tiyáámbo ímbo non-kwiyómbo tómbó wénaamba miwá waási ímba sáví'a wéuwatinkaiye Ísu siyáye. Énifo Ísu wemó siyáimbá seyaafá-tómbá kawel-úmai wénaawe siyáye.

Kénaani-marafaken-ininkon-aai.

Mátiyu 15:21-28

24 Ísu mináái simátimena wení kísaú-waasise'a mífá'á tuwéna Táyaa-naopa'e Sáindóni-naopa'e mináémpá'ó kúmba moórá-naumpa'a iména séna kemó tamaúnda ímba simátíméro súwasa énifo tuwímbai-waasi tamaún-aai ísówana

25 moórá-ininkon-ayáámunko arumpimbá sáví-amutamba mérowana miníninkó Ísumo tamaún-aai iséna minúwóiyáán-úmai wempá'á iyéna mara'á kífaena

26 wemá ímba Yúndaa-inimba póna Síriyaa-marafal'a Fínísiyaa-naopaken-ininko Ísumpa'a iyéna mara'á kífaena óraaka séna kesiyáámunkon-arumpinkemba sáví-amutamba maiyuwaao súwana

27 Ísu simámena séna aifa'á iyámpói tómbá timénaumne. Iyámpói tómbá maimái iyámbá timúnafo miyáumai Ísareri-waasimo túwa'nai úndantemba emá fí'onkaa-inimba ónda pó'a áwa'nai únafo súwana

28 miníninkó séna óraako érai'a sémpo iyámpói tón-ayai iyánkó tamandáínye. Miyáumai fí'onkaa-ininkon-iyé sinaná kanaán-ína súwa'nai ínoro súwana

²⁹ Ísu séna kawel'-ááímó séndasafe'a enayáámunkon-arumpinkemba sáwí-amutamba maiyauwáúmpo ení naaópa'a waaó súwana

³⁰ wení naaópa'a wénamo koawánóm̄ba sáwí-amutamba kóúrowana ayáámunko kawel'-úmai taarerál'a méraiye.

Ísu sáwifa'nanka'o asófatinkarain-aai.

³¹ Ísu Táyaa-naopal'-aempakemba Sáindóni-naopal'-aempa'a tágáákena Tékáporisi-aempa'a tágáákena Káriri-nonkwaumpa'o kúmba

³² tuwímbai uwó-wáásígombá áí'mae tésa sésa enayáántamba ta'óto'mai asófankqao suwaná

³³ waásifinkemba áí'mai weyááfa'a ankéna ayáánaufitamba áápimba wimiréna awiyáái wi'maréna anááfiya'a ta'ótorena

³⁴ wiyómpa'a awánéna sirumbá iyé séna wenáifinkemba séna epaata minááí waé'mai séna áá'o káúnkaimba intísuwaumne súwana

³⁵ ááko kawel'á úwana anááfigo fetóí úwana aaí kawel'-úmai súwana

³⁶ Ísu óraaka séna ím̄ba simátím̄ero súwasa ímbo ísónkakemba simátímapa'a kuwasá

³⁷ Íswana ááfááraumai táá'a úwasa sésa seyaafá-tántáá'á kawel'á úmai wéiyena táá'o káúnkain-kwaasi kawel'á wéuwatinkena aaimó ímbo kawel'-úmaimo sen-kwáási kawel'á wéuwatinkaiye siyáawe.

8

Ísu aneka'á tómbó tímakain-aai.

Mátíyu 15:32-39

¹ Moórá-kanaa sáwifa'l-waasi túwaandu uwaná miwítí tómbá tai'ówana Ísu wení kísau-waasi táántowasa tuwaná

² séna kaumbo-kánáá kes'e'a taméraawana tómbó maimaé tiyáamb̄a tai'áisa'a sirumbá uwátinkaumne.

³ Ti'máráanasa kentí naaó'l-nao'a kónáafó némpaken-kwaasi aampa'ó wiyamb̄a tááimo táínka'a pósá púwófainifo súwasa

⁴ wení kísau-waasi sésa máásai-marafa'an-ifo nááfakentaawa tómbá maimáisaawa timénaumno suwaná

⁵ tisai ena séna nóräumai-tona makáao súwasa afakaeté-tomba makáawe suwaná

⁶ minkwáásisontáfena séna mara'l-méraaro séna afakaeté-tomba maisoréna Manikóntáfena súwiyo séna tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa minkwáásisombá tímúwana

⁷ sesimái-mofaa'l-wérowana Ísu maisoréna Manikóntáfena súwiyo séna wení kísau-waasi timúwasa minkwáásisombá tímúwana

⁸⁻⁹ nowaná tímú'a fówasa sáwifa'l-waasi 4,000 waasi nowaná tímú'a fówasa wení kísau-waasi mintón-ayaimo túwómba afakaeté-unampimba fáitumai ówitowana

¹⁰ Ísu misáwifá'l-wáási ti'maréna wení kísau-waasise'a nompintáómpimba íyátesa Tárimánúta-aempa'a kuráawe.

Ímbo awánáundaya-kisau mauwóm̄o siyáan-aai.

Mátíyu 16:1-4, Rúku 12:54-56

¹¹ Mifá'á Ísu mérowasa ámáán-kawaa-waasi sáwí-aaimo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa éraira Manikómpákéná kunkáanai ímbo awánáundaya-kisau máínata awánaano suwaná

12 Ísun-arunko umbaí wétopakemba séna káf'e'o méraan-kwaasi nórä séra ímbo awánáúnda-kisau máínata awáanaano wéseo. Érai'a simátimé súne. Káf'e'o méraan-kwaasi ímba aráátimenaumne séna

13 ifátiyuwena nompín-táómpimba íyátena nonkwaaunkóní menáípá'á kuráiye.

Ímba kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí orómó siyáin-aai.

Mátíyu 16:5-12

14 Ísu wení kísau-waasise'a nonkwaaunkóní menáípá'ó kumbá wení waási péréti-tomba ímbo máúmba tuwinkésa kuwaná kímbora-tomba nompín-táómpimba wérowana

15 Ísu ámáán-kawaa-waasiye Érotiye kaumbo-kae'-ááiwárá'-wáásí owé-imáyáá éna wení kísau-waasi simátimena séna intóráin-tantaa'a kárit-tantaa'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpímbá márááwanamo intoréna óraq'o intembá ámáán-kawaa-waasiye Érotiye miwí tááisafe'a kentúra'a káráwiyoro súwasa

16 keáimbá sésa nórä sénawa miyá wésiyo. Péréti-tomba ímba makáunanaasa miyá wésiye suwaná

17 Ísu keáimbó wésun-aaí iséna nórä séra tómbá ímba wéraiye-aai wéseo. Kanaa'a tómbá timénaumpo ááémo uráundawini áwáuma ímba tááko péé wésiye. Kenti imáyágowe kentirunkówe faráátaraisa'a wéowe.

18 Túramba wéraimbanifo ímba awánamai kawe'á wéowe. Táá'a wéraimbanifo ímba ísámái kawe'á wéowe.

19 Séftaaase-tombo tafántafan-úmajimo sáwifa'a 5,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóräumai-unampina fáitúraao séna tísai úwasa sisamaifakemba kae'á kumbaimái-unampinta ówitaraumne suwaná

20 afakaeté-tombo tafántafan-úmajimo sáwifa'a 4,000 waasi timéwánasamo naráamba mintón-ayai nóräumai-unampina fáitúraao séna tísai úwasa afakaeté-unampinta ówitaraumne suwaná

21 Ísu séna nórä sénawa ímba tááko péé sisá'a ísaraao Ísu siyákiye.

Ísu aúrambo kafíkowimba kawel'ó uwánkarain-aai.

22 Ísu simátimena wení kísau-waasise'a Pétésáita-naopa'o kumbá tuwímbai aúrambo kafíkowimba áí'maesä Ísumpa'a tésa sésa ta'ótó'mai asófankaaó suwaná

23 Ísu ayáán-to'maena mindáókoni ayáífá'á wéna aúrampimba awiyáái wi'ankéna aúranka'a ta'ótorena séna éra awánááno súwana

24 awánéna séna wéawanaumne. Taaiyaán-kwáásí marapá'á wénowa'a awánáúmne súwana

25 aneka'lá Ísu aúranka'a ta'ótorena kawel'ó uwánkowana aúramba karáréna kawel'-úmai awánówana

26 Ísu séna mindáópa'a kónafo ení naaópa'a tauweré waaó siyákiye.

Pítaa Ísuní áwáumo siyáin-aai.

Mátíyu 16:13-20, Rúku 9:18-21

27 Ísu simámema wení kísau-waasise'a Sísááriya Fíripái-nao'-aempa'o kúmba aampa'á wéwena wení waási tísai ena séna kentáfesa seyaafá'nánká nórán-kwaasin-iyewa wéseo súwasa

²⁸ miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaaandawin-awi'a Íráiyaa óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaaifinkemba moóráwigo óne wésewe suwaná

²⁹ Ísu séna kembiwí kentáfé'a nórán-kwaasiyewa wéseo súwana Sáimoni Pítaa séna Maníkó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana

³⁰ minááí ímba simátíméro Ísu óraaka siyáyi.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnemo siyáiñ-aai.

Máátiyu 16:21-28, Rúku 9:22-27

³¹ Ísu wemó puwínda-aaí ómbarena wení kísau-waasi simátimena séna sí'o índa-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraa'-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye ámááambo sen-kwáásiyé tínaen'i'a uwásinkesa sínkamiya'o púwóndanifo kaumbo-kánáá tai'áína'a púwóndafinkemba íyáfasinanaumne séna

³² miyáumai afora'á simátimuwaná Pítaa Ísumba áí'maena weyááfa'a máankena séna miyán-ááí sénafo súwana

³³ Ísu waeréna wení kísau-waasi tuwánéna Pítaaantafena óraaka séna waántawanko siyuwé kóuwo. Waásiti imáyáafinkemba wésembo ímba Maníkóní imáyáafinkemba wésene Ísu siyáyi.

³⁴ Ísu minááí simámema waáisisone wení kísau-waasiye táántena séna kembó sirááíwaenae siyawi tirááimo táinda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemá púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'lá timiyasa minúmbáí-tántáá'lá úwoi maimaésa sirááíwaenaawe.

³⁵ Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranafaof kentáfésa ísámai Maníkóní ásé-aaisafesa ísámai tirááimo táinda-tantaa'o tuwésa puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

³⁶ Mararáké-séyááfá-tántáá'ló maésamo puwiyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai íniye.

³⁷ Puwiyambo marapá'ló makáan-tantaatamba ímba méyámbátuwesa aneka'á ayááatááka méranaaawe.

³⁸ Káfé'a Maníkóntáfésa ímba imáyáá ésa méraanka'a kenkwárá kesááíwara'o tigaemó uwásinkáámba pó'a ánaaembá kemó marapá'ló kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaaembá kesifoní sáwara wíyómpakembo Maníkóní kísau-waasiti sáward'o marapá'ló kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne.

9

¹ Érai'a simátime súne. Tuwímbai maanká'ló méraan-kwaasi ímba aifa'á puwé'a Maníkó wení fasi'aentámbó wégawaanimbá awáné'a ánaaembá puwónááwe Ísu siyáyi.

Ísu fi'on-kuwawaa'ló faúkáin-aai.

Máátiyu 17:1-13, Rúku 9:28-36

² Ísu minááí simátimena afa'móráe-no'waamba waéna Pítaaane Yémísine Yónine tí'maena óraa'-omapa'o iyúmba miwí aantemba imésa miwí túranka Ísu fi'oran-auma faufúwana

³ wení unáánkwátóiyakemba sán-kena aafáúmó íyáúsenamo intembá úwasa

⁴ awánomba kae'l-wáásíyái wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwí'a Íráiyaae Móseseel'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana

⁵ Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawé'l' imbá póta wááu-nambah kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Móseseende éta moórá Íráyaande miyáumaisa onó súwana

⁶ áfááraumai táá'l' úwana nónin-aaiya
sínenawa íyómpo miyán-áái Pítaa siyáie.

⁷ Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwana mináínampínkémbá aagió aantemba séna miwá kesáánimba isa'l' wen-ímáyáá wéune. Wenáái ísáaro úwasa

⁸ wení kísau-waasiyu awánomba mindárai wíyómpa'a íyúyana Ísu aantemba méraiye.

⁹ Úwasa omápkembo kúmúmba Ísu óraaka simátimena séna awánaamba ímba simátméro. Kemá waási úranko púwóndafinkembo íyáfasinaandara'a maami awíyaamba kanaarál'a simátíma'mae íyóro súwasa

¹⁰ isésa ímba simátimesa mináái úwoi faráátesa keáimbá sésa púwóndafinkembo íyáfasinanaumne simbá nóran-aaiya'iyo siyáawe.

¹¹ Simásuwesa Ísumba áisai esa sésa ámáámbo sen-kwáásí sésa Íráyaa aifa'a paápé ínana Maníkó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa amu'makáundawisa ánaaembá paápé íníyemo sembá nóra sésawa mináái wéseo suwaná

¹² Ísu séna aifa'a Íráyaa paápé éna to'mayaan íníye-aai érai'-aain-ye. Moórá-aai waási úranko kumpaápé uráiwaintafena agaimaréna séna wembá áí'o índa'il'a uwánkesa tínaeni'a uwánkanaaewe agaimaréna siyáie.

¹³ Simátime'a súne. Íráyaa é'a tiyáie. Agaimakóntemba úmai wembá sáwi'a uwánkanae sésa sáwi'a uwánkaraawe. Miyán-áái wentáfesa agaimakóntemba kemá waási úrankontafesa agaimakáawe Ísu siyáie.

Ísu sáwi-amutambo maiyáúkain-aai.

Mátiyu 17:14-21, Rúku 9:37-43

¹⁴ Ísu simátimena omápkembo kúmúmba wení kísau-waasifa'a kúmúwasa sáwfal'-waasi túwaandu ésa ámáámbo sun-kwáásiyé Ísuní kísau-waasiye iyafákén-áái sésa

¹⁵ Ísu túntafesa ifátuwesa aaweyáá uwánkówana

¹⁶ Ísu séna nónintafera iyafákén-áái wéseo séna tísai úwana

¹⁷ miwífinkémbá moóráwigo séna óraakoo kesáánimba áí'mae túne. We-narumpimbá sáwi-amutamba méraisana ímba aaí wésisana

¹⁸ misáwi-ámútánkó tal'ótó'mai fame'naame'l'-isaná tanaambá fágufagu wééna áwááyaamba umpufuwéna aigaregó nonkáánéna aíyayaamba ku'l'wisaná miyá úmae wéiyisa'a ení kísau-waasisafe sé'a sáwi-amutamba arumpinkémbá maiyaúwáaro súnasa ímba kanaal'a maiyáúkaawe súwana

¹⁹ Ísu séna kentáfel'a ímba imáyáá owaná póna sirumbá umbaí wétaifo nóräumai-kanaarara kesé'l'a méranauumno simásuwena séna énifo enáánimba áí'mae tiyó súwasa

20 áí'maesá tuwaná misáwí-ámútánkó Ísumba awánéna miniyámpói famé'auwowana tanaambá féna wárere'-úwana aigaregó nonkáánuwana

21 Ísu afowántáfena séna nón-kanaawa ánkaraíyo súwana umaranká'á ánkaraíye.

22 Tufuwíndasafena póna sáwifa'-i'a famé'mai iyafíné nompínémó túwááraantamba wéye. Emó kanaamó e aruntá uwásinkesa súwa'nai uwo súwana

23 Ísu séna nórá séwa emó kanaamó e súwa'nai uwo wéseno. Maníkómpá timankúnkúmbo íyawimo ésa seyaafá-tántáá'á kanaa'lá ónááwe súwana

24 miniyámpoígón-afowá minuwóiyáán-úmai óraaka séna kemá Maníkómpá'lá simankúnkúmbo úmpo kemá Maníkómpá'lá ímba fasi'aráumpo súwa'nai uwo súwana

25 Ísu awánómbo sáwifa'-waasi sisipáá uwaná sáwí-amutankontafena séna uwó-sáwí-ámútánkoo auwé kóuwo. Ímbo kouwérénda éka'a kóuwo súwana

26 wáá'a téna miniyámpói famé'auwowana tanaambá fówana arumpinkembá kóuwana miniyámpói púwóraantan-éna mérowasa tuwímbai sésa é'a púwíye suwaná

27 Ísu ayáánkwanda to'mái íyáfasinakowana koku'á mériaye.

28 Koku'á mérowana Ísu naaúmpa'a imérowasa Ísu weyáamo méronka'a mení kísau-waasi imésa sésa nórá sétaawa misáwí-ámútámbá ímba kanaatá maiyáúkaumno suwaná

29 séna inaigó aantemba miyáumai miyá-sáwí-ámútámbá maiyuwáínifo fí'on-tantaako ímba kanaa'lá maiyuwáíníye Ísu siyáye.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mátiyu 17:22-23, Rúku 9:43-45

30-31 Ísu simátimena tuwéna Káríri-aempa'-aampa'a wéwena sáwifa'-waasi túwaandu ofó séna kesí kísau-waasi aantemba aaí simátimenea séna aampa'lá wéwena séna kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timiyasa sínkamiya puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne súwasa

32 wemó sún-aaigoni áwáuma ímba isésa áísaí ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísaí uráawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mátiyu 18:1-5, Rúku 9:46-48

33 Ímbo áísaí esa Kápaneamu-naopa'o kumbá naaúmpa'a imáuwana Ísu tísai ena séna aampa'-wéte'a nón-aaíya siyáao súwasa

34 aampa'-wéwesa sésa kentááfinkembá nááwa íyáákaiyo sésa keáimbá símae wéwesa pósá ímba aaí suwaná

35 Ísu mara'-maéna wení waási sísamaifakembá kae'á kumbaimái-waasisafena séna ísáaro. Íyáákanaemo síyawi tínaaení'a ésa seyaafá'-wáásiti wayó'á máéro simásuwena

36 moórá-iyampoi áí'mai afufumpimbá isáúwankená taparéna simátimena séna

37 kentáfesa imáyáá wéesa iyámpoímo túwa'nai ontén-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai ontén-úmai Maníkó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe Ísu siyáye.

Kentí kísaugomba ímba sáwí'o on-aai.

Rúku 9:49-50

38 Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwí-amutantontafena séna Ísuni fasilaémbó wéraintafe auwé kóuwo simátímapa'a wisasá misáwi-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásigó ímba kentááfinkén-kwáásí ómpo ímba miyámó indá étuwaaosa siyáumne Yóni súwana

39 Ísu séna ímba tufínankaaro. Ímbo awánaan-kísauamo wémawéi úwoi kesúwí'lá ímba sáwí'lá uwásinkanaawe.

40 Kentáásí kísaugomba ímba sáwí'o owí úwoi wésuwa'lai-owe.

41 Érai'a simátíme súne. Kembiwí tuwánésa sésa Ísu Káráisítini waási ombá pósá túwa'lai ónae sésa kári-tantaa'a nombó timiyawi Maníkó kawel-méyámbá timíniye Ísu siyákiye.

Sáwí'o on-aai.

Mátíyu 18:6-9, Rúku 17:1-2

42 Ísu minááí simátímena séna iyámpóimo kesááisafesa timankúnkúmbo ontenkáán-úmai tuwímbai timankúnkúmbo wéowe. Tuwímbai tésa kesááisafesa timankúnkúmbo owímá karol'-áái tasimátimiyasa isésa sáwíampa'a kóiyasa Maníkó karol'-sáwí'i meyamba óraa'a timínio miwímó tinuwarampimbó óraal'-ontamba fárl'wimaresa nompimbó túwááwasamo kumpuwésaraa karol'-áái ímba simátíme wasa sáwí-ampa'a ímba kowisinó. Mindá kanaán-aye.

43 Tiyáánkomo sáwí'o ína'a misáwi-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tiyaamba kambísásuwáaro. Kae-tiyáámbó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wiyamba mindá sáwí'an-aye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyanba mindá kawel'án-aye.

44 (-)

45 Tísamaigomo sáwí'o ína'a misáwi-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-tisamai kambísásuwáaro. Kae-tísámáímó wéraina'o é'a ónkaifa'o iyamó kámakama'o wéipa'o wiyamba mindá sáwí'an-aye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyanba mindá kawel'án-aye.

46 (-)

47 Túrankomo sáwí'o ína'a misáwi-ámpá'á kúnafo sé'a moórá-turamba fituwáaro. Kae-túrántámbó awáné'o é'a ónkaifa'o iyamó wégaipa'o wiyamba mindá sáwí'an-aye. Sáwí'o uráimbo maisuwé'o méraiyanba Maníkó wení waásimo kawáánipa'o méraiyanba mindá kawel'án-aye.

48 Ónkaifa'a marinkómó éna waé'wae'a wéinana iyamó éna ímbo pisínáimba kámakama'a wéiye Ísu siyákiye.

49 Ísu simátímena séna uwímó tónká'ló to'marááwanamo kawel'ó intembá Maníkó waásjya'a iyamó kaintenkáán-úmai maráinasa kawel'-úmai méranaawe.

50 Uwímá kawetántáá'án-ifo óraa'a taí'áísana ayáántámba wéraifo ímba aneka'a uwímó káína'o é'a to'maránáwe. Uwígó ásémo intenkáámbá wée'a aáno úmai méranaawe Ísu siyákiye.

10

Aarakwá'ó tuwínáán-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 19:1-12, Rúku 16:18

¹ Ísu minká'á tuwéna Yúndiyaa-aempa'a Yóndani-nonkoni menáípá'á komérowasa aneka'á sáwfá-waasi túwaandu úwana sún-aaí wésimatimuwasá

² ámáán-kawaa-waasi sésa sáwi-aaímo sínda isánae sésa Ísumpa'a tésa sésa moórá-waasigo awaainínkombá kanaará auwáiníyo. Miyámó énamo éna ámáán-aaí taraisíni ína taraisíníyo suwaná

³ séna naaofál'á Mósese nóra-amaana simátimakaiyo séna tísaí úwasa

⁴ miwí sésa Mósese maará siyáye. Moóráwigó awaainínkombó ai'mátuwaindawi aúfáifimba agaimaréna séna kesuwaainímbá ai'mátuwauinne séna agaimái amíno siyáye suwaná

⁵ Ísu séna kentíwá'ná tirumbó makáamba pósá Maníkón-aaí ímbo ísóntafena mindásafena Mósese minámáambá siyáimbanifo

⁶ Maníkó wíyóne marawémó úmaronka'a ímba miyá siyáifo Maníkó aarewárá waaiwárá'á úmakaiye.

⁷ Miyámó uráintafesa tinófoi tiyuwésa awaaikóe awaainínkóe'a takááisamai

⁸ mimbórá-túmá ma'mái méraawe. Mindásafesa awaaikóe awaainínkóe'a ímba kae'l-wáásiyáambó ombá mimbórá'i'a wéowe

⁹ Maníkó aare-waaí moórá-i'o uwátinkaraintafesa ímba tuwínáaro Ísu siyáye.

¹⁰ Ísu simátimena naaúmpa'a imésa wení kísau-waasi Ísumo sún-aaísafesa áísaí uwaná

¹¹ séna moóráwigó awaainínkombá ai'mátuwenamo fí'on-inimbo wémaimbá umémbá wéye.

¹² Moórá-ininko awaaikómbá auwénamo fí'onkwambo wémaimbá umémbá wéye Ísu siyáye.

Ísu iyámpóiyo ayááfúmbo tátinkarain-aaí.

Mátiyu 19:13-15, Rúku 18:15-17

¹³ Ísu simátimuwasá tuwímbai Ísu ta'ótorena ayááfúmbo tátinkainkwe sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísau-waasi sésa tí'mae kóro suwaná

¹⁴ Ísu tuwánéna aaísambá tiyéna séna ímba kóro siyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpói kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyáráan-úmai wégawaanimba iyámpói kempá'ó týan-amba ímba faítinkaaro.

¹⁵ Érai'a simátime súne. Maníkóntáfésamo sésa iyámpóiyaan-úmai kenkátá wégawaanonemo sýyanamo éna miwiyá'á kawáánínifo ímbo miyámó siyawimo éna ímba kawááníniye Ísu séna

¹⁶ miniyámpóiósombá taparéna tine'á ta'ótorena ayááfúmbo tátinkaraiye.

Óntawara'-waasigon-aaí.

Mátiyu 19:16-30, Rúku 18:18-30

¹⁷ Ísu simátimena kúwana moóráwigó awaantanténa Ísu óraakon-ye séna takífaena séna kawekó óne. Nóra úmaiya aú'i'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

¹⁸ Ísu séna kentáfe nóra séwa kawekó óne wéseno. Mimboráwigó Maníkó weyáá kawekón-ye.

19 Maníkóní ámáámba é'a ísaraane. Minámáámbá aúfáífimba agaimaréna séna waási ímba tínkamiyasa púwóro. Ímba aare-úmembán-oro. Ímba umémbá mááero. Ímba karo'-ááí simátínkááro. Ímba karo'á sé'a fí'owiti moparawimbá mááero. Kentinófoi-tuwi'a óraal'-i'an-oro siyáyiye súwana

20 miwá séna minámáámbá kemá iyámpóiakemba ísare'a kawe'á úmae wéiyune súwana

21 Ísu awánéna aamoí éna séna kawe'á éma moórá-tantaa'a ímba kawe'á uráambo ení moparawimbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé imbo makéwi tuwín-timinana ení kawel'-meyámbá Maníkó wíyómpa'a ankáániye. Tuwín-timemo e kembá sirááiwainone súwana

22 minááí iséna sáwifa'-moparawimbo makóntafena ai'á kaoréna óraal'-imayaa úwana arunkó sáwi'a úwana kurákiye.

23 Kúwana Ísu waeréna wení kísau-waasisafena séna sáwifa'-ontamo makén-kwaasi Maníkó wení waásimo kawáánipa'o wíyamba umbaí táiníye súwana

24 wení kísau-waasi minááisáfena táá'a úwana séna kesí iyámpóiisono. Ónta-imayaamo émaiywí Maníkómó kawáánipa'o wíyamba umbaí táiníye.

25 Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóní afaapimbá ímba kanaal'-kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóferáinkakaa sáwifa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

26 minááí isésa táátafesa ésa sésa umbaí taifó nórán-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranao suwaná

27 Ísu tuwánéna séna waási miwítí kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó seyaafá-tántáá'a úwoi kanaa'á wéye súwana

28 Pítaa séna issaó. Kentáásí seyaafá-tántáá'a tuwéta entá wéarqaiwaumne súwana

29 Ísu séna érui'a simátíme súne. Kentáfesa imáyáá ésa Maníkóní ásé-aaímo kosimátímiyatafesa naaópa'a tuwésa tuwaaísáiye tífátone tímánaatone tinófoiye táánine tiyáámúne tiyuwésa miwítí maramó túwááwin-anondaa

30 marapá'ó méraanka'o túwááán-tantaa'a miyán-tántáá'a sáwifa'a maésa tuwaaísái-i'a ésa tímánaari'a ésa tinóisai-i'a ésa kentí iyámpói-i'a ésa naané marawémó maiyamba miwifimbá umbaimó tátinkaiyambo ésa ánaaenkanaa aúi'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe.

31 Ánaaembá aifarááwífinkémbá tuwímbai tínaaeni'a íyasa tínaaenkewifinkemba tuwímbai aifarí'i'a ónááwe

Ísu siyáyiye.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aai.

Mátíyu 20:17-19, Rúku 18:31-34

32 Ísu simásuwena Yérúsaremu-naopa'a kónae sésa aampa'á wéwesa Ísu aifa'á kúwasa wení kísau-waasi táátafesa uwasá tínaaembo kun-kwáásiwárá'a táátafesa uwaná Ísu wení waási sisamaifikemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena wempá'ó tínda-tantaakontafena mósimatimena

33 séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá moóráwigó kembá waási úrankomba óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáámbó sen-kwáásiyé

aráátiminasa kembó sínkamiyan-aai símaresa sí'mai fí'onkaa-waasi timiyása

³⁴ karaánáá'a sinkésa tuwiyái wi sinkésa súwiyonku'-wénesa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu siyáye.

Yémisiye Yóniye'a Ísumbo áísai urááyan-aai.

Mátíyu 20:28

³⁵ Minkánáá Séptin-ááninkorai Yémisiye Yóniye'a Ísumpa'a té sarai sésa óraakoo áísai oyantembá uwásinkaaó suyaná

³⁶ nójintafenawa wétinkaina uwátinkanaumno súwasarai

³⁷ Sésarai ení sámó kaim-bárúpá'l imémo e kenkái íyáfasisinke séfasefa'-arausampa'a sinkaaó suyaná

³⁸ Ísu séna séyan-aagioni áwáu ímba ísaraaye. Sáwi-nombo anaféúmpínkémbó naandantén-úmai sí'o índa-i'o uwásinkaiyamba kerái kanaará kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááyo. Sí'o índa-i'o uwásinkaiyantemba kanaará kenkái miyá uwátinkanaao súwasarai

³⁹ Sésarai kerái kanaa'a pókai máeyauye suwaná Ísu séna érai'a séye. Kemó naanda-ánáfeumpinkemba náyááye. Sí'o índa-i'o uwásinkaiyantemba kenkái miyá uwátinkanaafo

⁴⁰ kesí séfasefa-sirausampa'a kemá ímba íyáfasintinkanaumpo Maníkó kae'nárai uwátinkaraimba póna íyáfasintinkainiye súwasa

⁴¹ Ísuní kísaú-waasi siyáánkainarau minááí isésa Yémísinte Yóninte aaisambá týúwana

⁴² Ísu táántowasa tuwaná séna é'a ísaraawe. Marapá'l-óráá'l-wáásísombá íyáákamai-fasi'aen-aai simáti-simati uwasá wenkóyááka-tayaaka urááwe.

⁴³ Óraa'-waasimo ontembá kembiwíwárá'l ímba miyán-oro. Kempínkémbó íyáákanaemo siyawi fí'owiti wayó'a ónááwe.

⁴⁴ Kempínkémbó aifará'i'a ónaemo siyawi seyaafá'l-wáásítí kísaú túwa'nai oro.

⁴⁵ Kemá waási úranko ímba súwa'nai íwae'a kunkáumpo kemá waási túwa'nai ónae'a kunkáumne. Sáwi-imayaafinkembo faútinkáandasafe puwónaumne Ísu siyáye.

Ísu aúrambo kafíkowimba kawé'ó uwánkarain-aai.

Mátíyu 20:29-34, Rúku 18:35-43

⁴⁶ Ísuwe wení kísaú-waasiye Yéríko-naopa'o kumbá sáwifa'-waasiwara'a mindáópa tuwésa aampa'á kuwaná Tímyasin-ááninkon-awi'a Páátímyasi aúrambo kafíkowi óntamba inaí símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai súwasa

⁴⁷ tuwímbai sésa Ísu Násaretifikewi wétiye suwaná iséna óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

⁴⁸ sáwifa'nanka aaisambá aéesa sésa aseraaó suwaná minááí ifátuwena aneka'a óraaka séna Ísuwo Téfitin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwana

⁴⁹ Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'a koíyáfasinena séna áántaaro súwasa aúrambo kafíkowimba áántesa sésa enarunkó kawé'á ino. Wéaantaifo íyáfasinaao suwaná

50 atuwénamo méron-ampanta faúmarena íyáfasinena Ísuni ewaa'lá túwana

51 Ísu séna nóina embó arááimo táinda-i'a uwánkanaumno súwana séna óraakoo súramba kawe'á uwásinkainkwa'e'a úne súwana

52 Ísu séna kentáfē kanaa'lá súwa'nai índawin-ye sémpo kawe'á uwánkaumpo waaó súwana minuwóiyáámbá aúramba awánéna Ísun-ánaaemba kuráiye.

11

Ísu Yérúsaremufa'o kuráiin-aai.

Mátíyu 21:1-11, Rúku 19:28-40, Yóni 12:12-19

1 Ísu wení kísau-waasise'o kumbá Yérúsaremufa'o kumbá Órifí-omapa'l-ewaa'l-naokai moórá Pétéfasi-nao'a úwana moórá Pétáni-nao'a úwana minkáe'l-náókoní ewaa'ló kumbá wení kísau-waasi kae'á matí'marena

2 séna epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awi'l'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ándá faútuwekai áí'mae tekaiyó.

3 Moóráwigó tuwánénamo nóra óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a konasá áí'maeserai kouweránáwe siyé simámékaiyo súwasarai

4 kuyaná mimpói ontará'lá ándá anuwarampimbá fár'l'wimarowana mérowasa koawánésarai minándá kofaútúwóyana

5 minká'i'ó méron-kwaasi sésa nóra sékaiya mimpóigógní ándá wéfautuwaayo suwasarái

6 Ísumo sún-aai simátímúyasa kanaán-ifo miyá okaiyó suwasarái

7 áí'maeserai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwátói faú'mai mimpóigógn-arósááunka'a wandaai uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

8 sáwfífa'l-waasi mésa óraa'l-wasin-ye sésa tuwímbai paákákén-únánkwátói faú'mai tuwímbai taaénáma ankáímai aampa'lá uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwátóiya'e mintáénárafane támae wéguwasa

9 aifa'ó tun-kwáásiyé Ísun-ánaaembo

tun-kwáásiyé óraaka'l-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawe'á uwánkáiyé.

10 Kentáá síwá'ná Téfítimo kawáán-uráintemba miyáráámbá ínaye. Wenáwí'a mósá maráúmne óraaka'l-oraaka'a suwaná

11 Ísu Yérúsaremufa'o kúmba óraa'l-amaan-daumpa'a iména seyaafátántáá'a awánéna fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena Pétáni-naopa'a kuráiye.

Taaigón-aai.

Mátíyu 21:18-19

12 Pétáni-naopa'a kowaiyóm̄ba aafáyáora'a mindáópa'a tuwésa aampa'ló kumbá Ísumba áái tówana

13 moórá-taigon-awi'l'a fíkima wérowana mintáéramba nánæ séna áwáufa'a wéna awánómba arambó iyái-kánáámó ímbo túmba ím̄ba iyéna áná aantemba wérowana saafá uwááena

14 mintáigóngtáfena séna emá arambá ím̄ba iyáinone. Aneka'a waási ení arambá ím̄ba nánááwe súwasa wení kísau-waasi minááí ísaraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátiyu 21:12-17, Ríku 19:45-48, Yóni 2:13-22

15 Ísumo sún-aai isésa Yérúsaremu-naopa'o kumbá Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó wéun-kwaasi tuwánéna iti'mátuwena ámáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena Maníkóntáfesa imáyáa ésa mááuful'-numamo wéamundumamo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

16 simátimena séna aneka'á ímba ámáán-daumpa'a miyán-tántáá'á maimaé'a iyé-kunke oro.

17 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna kesí naantafésa sésa Maníkómpá'ó inaimó sen-dámbá isasá fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi tésa inaí wésewe agaimaréna siyáye. Énifo umén-dáúmpá'ó ontenkáámbá uráawe Ísu siyáye.

18 Ísu súwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumbo tufuwíyan-aai wésesa sáwfíl'-waasi Ísun-aaimo ísámae wéiyuntafesa táátafe ésa Ísumbo tufíyan-amba wésaafa-uwasa

19 fenómpinka'a Ísu wení kisau-waasise'a Yérúsaremu-naopa'a tuwésa kuráawe.

Taaigómó aáénkarain-aai.

Mátiyu 21:20-22

20 Ísu wení kisau-waasise'a kowaiyómba íyáfasinesa aampa'ó kumbá fíkitaimo awánomba ánúka to'mái seyaafá'á móaenkagurowana

21 Pítaa Ísumo séwiyon-aai ááka'a maréna séna awánaao. Aaimó séwiyanda-taima é'a aáénkaraiye súwana

22 Ísu séna Maníkómpá'á timankúrkúmba oro.

23 Érai'a simátíme súne. Maanómátáfē sé'o iyé faiwí'wé nompá'á kumuwómó siyawi ímbo kael'-ímáyáá tokésamo súndantemba érai'a ínkiye siyánamo éna érai'a miyá ínkiye.

24 Mindásafe'a Maníkómpá'á inaí sé'a fí'l'o-fí'on-tantaatafe'a áísaí e'o sembá érai'a Maníkó kanaa'á súwa'nai uwásínkáíye sembá kanaa'á wétuwa'nai-aye.

25 Maníkómpá'á inaimó sembá sáwi'o uwátinkaiyamba anondáá sáwi'a ónaumne-imayaá ímbo íyamba ifátuwáaro. Miyámó íyanamo éna kentifo wiyómpakewi kembíwi sáwi'o ombá maitiyuwáiníye.

26 Énifo sáwi'o uwátinkaiyamba úwoimo imáyáamo úmae wéiyé'e'o ímbo ifátuwaiyanamo éna kentifo wiyómpakewi sáwi'o ombá ímba maitiyuwáiníye Ísu siyáye.

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aai.

Mátiyu 21:23-27, Ríku 20:1-8

27 Ísu wení kisau-waasise'a aneka'á Yérúsaremu-naopa'o kumbá óraa'-amaan-daumpa'a wénuwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumpa'a tésa

28 sésa nááwawa ai'maráísa tiyéwa nááwampinkená maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwanáá

29 Ísu séna aifa'á moórá-aaímo tísai ona'ó onondáámo síya'o é'a sisai on-áá simátimenaumne.

30 Aáéma Yóni nombó maitínkaraiwai Maníkowá simámakaisanawa nombá maitínkarii waásiya simámakaawanawa nombá maitínkariyo súwasa

31 miwí keáimbá sésa nórásawá sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitínkariye senanasáámó éna nórá séra Yónin-aaísafe'a ímba érai'e siyáao síniye.

32 Waásí simámakaawanawa nombá maitínkaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwfíl'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aaí simásímakaiwai uráye wésembo pósá aaisantá siyónáawe miyá keáimbá sésa

33 Ísuntafesa sésa emó sisai ónda-aaísa ímba isáúmne suwaná Ísu séna ímbo simásimiyá'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó wémaunda-aai ímba simátimenaumne Ísu siyáye.

12

*Ándá-aran-kisaura'o káráwiyyowi-taai.
Mátiyu 21:33-46, Rúku 20:9-19*

1 Ísu waé'mai-aaí simátimena séna moóráwigó óntan-kusai úmakena ándá-aran-kisau úmarena ándá-arankoni táufá'a úmarena ándá-arambo mapamínanamo anombó kumínda-taufá'a úmarena óntan-damba kísaura'o káráwiyyiyan-damba úmarena ayáátááka ffíom-barafa'a koménae séna maankísáúráí káráwiyyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémæ'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena ffíom-barafa'a koméraisana

2 arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komáero séna wení kisau-waasi ai'maráísana minkísáúráí káráwiyyifí'a tisasá

3 ta'ótó'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuwaawana kóísana

4 aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá minkísáúráí káráwiyyi ta'ótó'mai a'nómbá tufámbai sáwfí'a uwánkááwana kóísana

5 aanáfó moóráwigomba ai'maráísana tisasá ta'ótó'mai tufú'marááwana púwísaná aanáfó moórá-mora ti'máráintemba tewasá tinkamba tinkamba wéowasa tuwímbai púwówasa tuwímbai tauwérááwana

6 aanáfó kímborama wenááninkomba póna wen-ímáyáámó wéuwaimba ayáátááka'a imáyáá émena kesááninkon-aaí isánááwe séna ai'maráísana

7 tisasá minkísáúráí káráwiyyowi awánésa keáimbá sésa aanáfón-ááninko wétifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímba maínata kesáá maénae sésa

8 ta'ótó'mai tufúwówana púwísaná maimái aumépa'a métukaawe.

9 Ísu minááí simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá íniye. Téna kísaura'o káráwiyyowi tinkaminasa puwíyana ffí'onkaa-waasi kesí kísaura'a káráwiyyoró síniye.

10 Maníkón-aaí aúfái toráumai awánaraawe. Maarán-ááí agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwfí'a wéye sésa maisukáawe.

Ánaaembá minóngtánkó áfonkaamba uráye.

11 Mindá Fasi'aénkó isatá awánéta séta
fi'oran-kawé'a uráye súne

agaimaréna siyáye Ísu súwasa

12 Yúndaa-kawaa-waasi minááí isésa kentáásáfena siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafá'-wáásisáfena táá'a úwasa ifátuwesa kuráawe.

Taakisi-ááísáfésamo áísaí uráan-aai.

Mátíyu 22:15-22, Rúku 20:20-26

13 Óraa'-amaan-kisau-waasi wésa Ísumba áísaí iyana sáwí-aaimo sínasa aafimbó maiyankáiyantafesa ámáán-kawaa-waasifinkemba tuwímbaiye Éroti amááraawifinkemba tuwímbaiye ti'márówasa

14 Ísumpa'a tésa sésa óraakoo érai'-waasi po waási táároi ímba inkaisé óraa'-waasiye úwoi-waasi táároi ímba inkaisé tirumbó faiyá'mai-aai ímbo sénda Maníkóni aambó arááiwáén-aai arupíse úmai simátimendasé wéisaumne. Emá nórä séwa wéisaano. Kanaasáawá taakisi-óntámbá Rómukamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí ámáána taraisónaum íntaawa taraisónaumno.

15 Timénaum íntaawa timénaumno suwaná Ísu miwítí imáyáa iséna kaumbo-kae'-aáiwárá'-wáásin-owe séna kentáf'é'a sáwí-aaimo síndawe sé'a wésisai-owe. Moórá-ontamba maimaé mágraasimero súwasa

16 maimaé mágraanamuwana séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa miwí sésa Rómukamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

17 Ísu séna Rómukamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkondé Maníkombá áméro súwasa minááí ísówana táá'a úwasa ímba aaí siyáawe.

Pukémpinkembo iyáfasinaiyan-aai.

Mátíyu 22:23-33, Rúku 20:27-40

18 Suwasá Sátusi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba iyáfasinanaawemo sun-kwáásí pósá Ísumpa'a tésa sésa

19 óraakoo naaofálá Mósese séna moórágido aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ankáiníye siyáye.

20 Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaao aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana

21 wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana wenánaaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímba púwísana miyá émesa

22 afakaeté-waasi putásawana miníninkó ánaaembä pukáiyé simámesa

23 Ísumba áísaí esa sésa miyámó ombá waási puwíyampinkembo iyáfasinaiyan-kanaa minínimbá afakaeté-waasi tuwaainimbá éna nááwa máíníyo suwaná

24 Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífimbo agaimakón-aaí ímba kawé'-úmai isé'a Maníkóni fasi'aémbá ímba awáné'a pó'a miyáumai sáwísáwí-aaí wésewe.

25 Pukémpinkemba iyáfasinesa wíyómpa'o imáyan-kanaa aaré ímba maiyasa waaí ímba maiyamba ésa Maníkóni kisau-waasimo wíyómpa'o méraawimo ontembá miníninkwá'a miyáumai aaré ímba

maiyasa waaí ímba maiyamba ónááwe.

26 Waási pukémpinkembo iyáfasinaiyamba Mósese minááísáfena agaimakáiye. Aúfáífimba agaimaréna séna kári-taiya'a iyamó kaimbá ímba mintái káwisana mintáifinkémbá Maníkó Móseseentafena séna Maníkó úne. Enaíwá'ná Émbaramuwe Áísádkiye Yékopuwe miwítí Maníkó úne

siyákiye. Maníkó minááímó siyáimba minkáúmbó-wáásí é'a púwúwasa utaráambanifo

²⁷ mináái siyáimba pósá miwí úwoi méraawe. Énifo kentáái sáwísawí-aai siyáawe Ísu siyákiye.

Aifaráán-ámáánkón-aai.

Mátiyu 22:34-40

²⁸ Súwana ámááumbo sún-kwaasigo ména seyaafá'-wáásimó sumbá iséna Ísuni iyáákamai-aai iséna Ísumba áísaí ena séna Maníkóní ámáámpinkemba nórán-amaana aifaráámbán-ijo súwana

²⁹ Ísu séna aifaráán-ámáámbá sénaumne. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

Ísareri-waasi ísáaro. Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna mimbórá-
Fásí'aénkón-ije.

³⁰ Maníkómpá'á kentí Fasi'aénkóbá kentiruné kentí imáyáawe kentimané kentí fasilaéné
áméro

agaimaréna siyákiye.

³¹ Miwán-ánaadenken-amaamba sénaumpo ísáaro. Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna

kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí
waási-imayaawara'a oro

agaimaréna siyákiye. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá iyáákariye Ísu simámuwana

³² minkwáásígó séna óraakoo érai'a sénda Maníkó weyáá Fasi'aénkón-ifo
fi'o-fi'o-fasi'aemba ímba méraawe.

³³ Kesáamá Maníkómpátá kesiruné imáyáawe kesí fasi'aénésá wempá'lá tuwéta miyásá onó. Kesáfé-ímáyáámó úndantenta kesí waási-imayaawarata onó. Minkáé'-ámáánkó seyaafá'-ámáámbá iyáákariye. Tóné sipisípiye iyáfimbá agaimái Maníkóbá amúndanifo mindáwara'a iyáákariye séna

³⁴ miwámó súmba kawé'-ímáyááfínkémbá súwana póna Ísu iséna séna Maníkómó kawáánimba wení ewaa'á méraane súwasa ísómba Ísun-aisafesa táá'a úwasa ímba áísaí uráawe.

Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráísitin-aai.

Mátiyu 22:41-46, Rúku 20:41-44

³⁵ Ímba áísaí uwaná Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména simátimena séna ámááumbo sen-kwáásí sésa Káráísiti Téfítin-andafaken-kwaasin-ije wésefo

³⁶ naaofálá Maníkóní Ufaen-ámútánkó Téfítimba imáyáá amúwana Téfítí Káráísintafena séna kesí Fasi'aénkón-ije siyáimba imó agaimakón-
aufafimba Téfítí agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntaféna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'-méná'a ení namuro-wáásí iyáákaanasa miwí tai'ánááwe Maníkómó siyáin-aai Téfítí siyákiye.

³⁷ Miyáumai Téfítí Káráísintafena séna kesí Fasi'aénkón-ije siyáimbanifo nóräumaiya wemá Téfítin-andafaken-kwaasin-ije Ísu súmba Káráísiti Téfítini Fasi'aénkó éna Téfítin-andafaken-kwaasigon-ije. Úwoi-waasi seyaafá'á

Ísun-aai isésa aamoí uráawe.

Ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfomo siyáin-aai.

Mátíyu 23:1-36, Rúku 11:37-54, Rúku 20:45-47

³⁸ Úwoi-waasi seyaafá'á Ísun-aai isésa aamoí wéuwana Ísu simátimena séna tuwímbaimo ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfo. Minkwáásí ayáátáá-kuferai wiyesa naaópa'a afufumpa'á wénowasa pósá waási tuwánésa sésa óraal'-waasin-owe wésewe.

³⁹ Minkwáásí ámáán-daumpa'o ombá óraal'-waasimo máén-aempa'a imésa tanómbo kaúfópa'o ombá kawel'-áémpá'á mésa kawet-tóbá wénaawe.

⁴⁰ Minkwáásí keto'-ínintí óntawara naankwará'á umémbá wémaesa waási suwánésa súwíl'a móosá maráiwae sésa karol'-ááí tafisímai inaí wésewe. Miyámó on-ánondáá óraal'-umbai maénááwe Ísu siyáye.

Keto'-íninkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aai.

Rúku 21:1-4

⁴¹ Simátimena Ísu óraal'-amaan-daumpa'a ména óntambo túwón-anafeunkoni ewaa'l'á ména tuwánómba waásisomba tésa óntambo túwómba sáwífa'-ontawara'-waasi sáwífa'-ontamba túwówana

⁴² moórá-keto'-ininko ímba óntamo makón-ininko téna kári'-ontamba kae-tóyaráámbá tuwówana

⁴³ Ísu wení kísau-waasi táántena séna érai'a simátime súne. Minkétó'-íninkómó túwáín-ontanko seyaafá'-wáásimó túwáán-ontamba iyáákaiye.

⁴⁴ Miwí sáwífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári'-ontafinkemba mútú'l'a túwáimbá póna ónta-iyaimba méíniye Ísu siyáye.

13

Óraal'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 24:1-2, Rúku 21:5-6

¹ Ísu minááí simátimuwasa óraal'-amaan-daumpakemba kárúwesa kúmúmba wení kísau-waasifinkemba moórágigo óraal'-amaan-dantafena séna úwé awáñaaqo. Maanótán-dámbá kawel'á uráisana minóntámbá óraal'-ontamba wéraiye súwana

² Ísu séna maanóráá'-námbá awáñaaqo. Ánaaembá waási tésa mindámbá seyaafá'á tawísísuwesa seyaafá'-óntánkwárá'á tawísísuwanaawe Ísu siyáye.

Sáwí-kanaa tínyemo siyáin-aai.

Mátíyu 24:3-14, Rúku 21:7-19

³ Ísu minááí simátimena Órifí-omapa'a iména óraal'-amaan-damba awánómba Pítawee Yémisiye Yóniye Énduruwe miyáumai-waasi Ísumo weyáá mérompa'a tésa áísai esa sésa

⁴ emó sénda nónin-kanaawa paápé íníyo. Nórán-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá íníyesa sénaumno suwaná

⁵ Ísu séna karol'-ááí isé'a érai'e sefó káráwiyoro.

⁶ Sáwífa'-waasi tésa kesúwíl'a másesa sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne siyasa sáwífa'nanka minkáró'-ááísáfesa érai'e sénááwe.

⁷ Tíyáwemo siyáan-aai némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'l'a íno. Miyán-kánáámó tínda mindá ímba seyaafá-tántáá'l' tai'áínda-waame'an-iyeyo.

8 Fí'o-fi'on-aempa'-waasi tiyánááwe. Moórá-kawaa-waasimo ésa moórá-kawaa-waasi timááraasofesa íyáfaside tiyáaro siyasamo ésa íyáfasidea tiyánááwe. Fí'o-fi'om-barafa'a óraa'-marima tániye. Fí'o-fi'om-barafa'a aawaí tániye. Miyán-tántáá'ó paápé ína'a sé'a seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-kanaa ímba tiyáifo iyámpóiimo matinkánae owanamó óraa-ti'o intembá umbai-kánáámó tínda minkánáápaápé iye seró.

9 Miyán-ááísafé'a káráwiyoro. Kawáá-wáásí kembiwí tí'maesá óraa'-waasifa'a mótingesa aaifimbá maitinkésá ámáán-daumpa'a mótingamesa kentáfésamo fasi'ámaimo méraiyanafesa ta'óto'mai tí'maesá kámáni-oraal'-waasifa'e kawáá-wáásifálé mótingesa aaí simátinkaiya'a minóráá'-wáásí kesái simátimenaawe.

10 Aifa'a' ásé-aaí seyaafá'-márafákén-kwáásí simátímapa'a wéniyana ánaaemba seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-kanaa tíniye.

11 Ta'óto'mai aaimo simátinkénda'nóran-aaíya sénauumno-imayaa ímba óraa'a é'a ímba kentí imáyáafinken-aaí sénáafó Maníkóní Ufaen-ámútánkó sýan-aaí tááka tinkáina'a minááí sénááwe.

12 Tuwímbai tífárawaawi tí'mai fí'owi timiyasa tímakiyasa puwónááwe. Tífoísáimo ésa tiráámarimba tí'mai fí'owi timiyasa tímakiyasa puwónááwe. Iyámpóiombo ésa tinófoi tí'mai fí'owi timiyasa tímakiyasa puwónááwe.

13 Kentáfé'o fasi'ámaimo méraiyanafesa seyaafá'nánká tímámba uwátinkanaawe. Ímbo ifátuwesamo kentáfésa fasi'ámaimo méraiyanwi tai'áinda-kanaara'a Maníkó tí'mai kawepáá' métinkainiye.

Sáwí-kanaagon-aaí.

Mátíyu 24:15-28, Rúku 21:20-24

14 Ísu minááí simátimena séna ánaaemba sáwí'o íyan-tantaako uwófí'a íyam-baruka'a paápé íniye Ísu siyáye. Kemá Mááka súne. Maanáufáímó torausiyawi tááko péé sína'a ísáaro súne. Ísu séna uwófí'o

í-márüká'lá paápé ínasa awánáiyamba Yúndiyaa-marafa'o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónááwe.

15 Ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyíyamba óntama ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

16 Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'o tímambá unáánkwatói ifátuwesa úwoi tuwaantantésa iyónááwe.

17 Tímúka'l-inine umaran-iyámpóiwárá'-íníné minkánáá sáwí'a ónááwe.

18 Tuwaantanté'o iyíyamba táwi'o índa-kanaa miyá únafó sé'a Maníkómpáá' inaí seró.

19 Minkánáámó tínda óraa'-umbai tániye. Naaófa'a Maníkó maramó úmaronka'e káf'e'wara'e miyán-úmbáí-tántáá'á ímba tiyáye. Ánaaenkwará'a miyán-úmbáí-tántáá'á ímba tíniye.

20 Miyán-úmbáí-tántáá'ó índa-kanaa Fasi'aénkó ampáásé úmakaiye. Miyán-úmbáí-kánáámó ayááttááka'o ínínkakaa seyaafá'-wáásí ímba úwoi túnamai méraawisino. Maníkó wemparí'o úmakain-kwaasisafena imáyáa éna miyán-úmbáí-tántáá'á ampáásé uráye.

21 Ampáásémó ínasa tuwímbai simátimesa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai mifá'-maafá'a méraiye síyá'o é'a ímba ísáaro.

²² Tuwímbai paápé ésa karo'á sésa Maníkómó íyáfasisinkaraiwai úne síyasa tuwímbai karo'á sésa Maníkón-aaimo simátimundawi úne simátima'l'maesá níyamba ímbo awánen-kisau maésa Maníkómó wemparí'o úmkain-kwaasi karo'á simátinkanae sésa miyán-óráá-kísáú maénááwe.

²³ Miwísáf'e'a érai'-waasin-owe sefó sé'a ímbo paápé uráñka'a aifa'a simátimumpo káráwiyyoro Ísu siyáye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aaí.

Mátiyu 24:29-35, Rúku 21:25-33

²⁴ Ísu minááí simátimena séna miyán-úmbái-tántáá'ó tínda-kanaa tai'áínana aafáúgó kumeu'á ínana wíyónko ímba sán-káinana

²⁵ o'á wíyómpakemba kuntinana wíyónko tora'náral'a ína'a

²⁶ kemá waási úranko óraa-fasi'aenkwará sáwara'a ainánká kúmóna'a suwánánááwe.

²⁷ Wíyómpaken-kisau-waasi ti'maráanasa Maníkómó wemparí'o úmkain-kwaasi seyaafá'-máráfákembá tí'maesá moórífimba túwaandu ónááwe Ísu siyáye.

²⁸ Ísu minááí simátimena séna moórá naan-táigón-áwí'a fíki-taigontafe'a imáyáá úmai ísáaro. Asáómó agaínda awáné sé'a áú'l'o sínda-kanaa kárika'a tímíye sénááwe.

²⁹ Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáné sé'a kárika'a kumíníye sénááwe.

³⁰ Érai'a simátime súne. Káf'é'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé íniye.

³¹ Wíyóne marawé tai'áínana kesáái ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a íniye Ísu siyáye.

Kúmónda-kanaa waási ímba ísaraawemo siyáin-aaí.

Mátiyu 24:36-44, Rúku 17:26-30,34-36

³² Ísu minááí simátimena séna kúmónda-kanaa aafáúmá waási ímba ísááwasa wíyómpaken-kisau-waasiwara'a ímba ísááwá'a kemá Maníkón-ááninko ímba ísáúnana kesifo weyáá ísaraaye.

³³ Kemó kúmónda-kanaa ímbo ísaraiyanka'a kumónaumpo káráwiyyoro.

³⁴ Miyámó intenkáán-úmai maarán-ááín-íye. Moórá-oraako némpa'a wááu koméranae séna wení kísa-waasisafena kísaú máéro séna ti'má'mae wéwena ontará'ó kawaániwaintafena séna káráwiyyo séna kóuraiye.

³⁵ Naankóni aanáfomó tínda-kanaa ímbo ísáántemba kemó kúmónda-kanaama ímbo ísaraafó káráwiyyoro. Siyatárórá'i wááwáíya'i fenáíndarara'i nó'waana'i kumónaumno minkánáá ímba ísaraafó

³⁶ Kentáf'e'a ímbo imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo wéto'mayaan-e'a simu'márááro.

³⁷ Kemó simátimunda seyaafá'-wáásísáf'e'a súmpo káráwiye'a méraaro Ísu siyáye.

14

Ísumbo tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

Mátiyu 26:1-5, Rúku 22:1-2, Yóni 11:45-53

¹ Ísu minááí simátimena naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánómbá ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáúñ-kanaa aúñkáraamba

úwasa kae-kánáá úwoi mésa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé sésa nóräumaisaawa Ísumba aúpá'á ta'lóto'maisaawa tufuwónaumno.

² Seyaafá'-wáásí tíyááfainifo tanómbo kaufíyan-kanaarata ímba tu-fuwónaumne siyáawe.

Ísumbo asaa-wiyúm-básawémbó a'ánkarain-aai.

Mátíyu 26:6-13, Yóni 12:1-8

³ Suwaná Ísu Péntáni-naopa'a koména moóráwigon-awi'a Sáimonini naaúmpa'a áumo námombo kón-kwaasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénowaná moórá-ininko iyéna asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakembo méyámbakaim-basawemba maimaéna iyúmba minánaféúmbá tafántuwena Ísu a'nómpímbá fatímarowasa

⁴ tuwímbai keáimbá sésa aaisambá aéesa nórä sénawa mimbásawémbá úwoi fatíyankaiyo.

⁵ Mimbásawémbó fí'owi timénamo óraa'-ontamba maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tíméraambaniye sésa miníninkómbá aaisambá áuwana

⁶ Ísu séna ifátuwe'a ímba aaisambá aéero. Kawe'á asínkáíye.

⁷ Ímbo óntamo máráán-kwaasi kesé'a maé'mae'a iýa'a túwa'nai ónae sé'a túwa'nai ónááfo kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne.

⁸ Miníninkó wení imáyáafinkemba kawe'á asínkáíye. Púwondára'a masawémbera asinkésa utánááfo miníninkó é'a masawémbera asínkáíye.

⁹ Érai'a súmpo ísáaro. Kesí ásé-aai seyaafá'-mápá'a simátimesa miníninkómó uwásinkáín-aai simátimiyasa tááka'a maránááwe Ísu siyáije.

Yúndasi Ísuní pintaru'ó maiyáin-aai.

Mátíyu 26:14-16, Ríku 22:3-6

¹⁰ Súwana Ísuní kisau-waasi sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti óraa'-amaan-kisau-waasifa'a wéna séna túwa'nai ona'a Ísumba ta'lótoranaawe súwasá

¹¹ isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná nóräumaiya Ísumba aráátiménasawa ta'lótoranaao-imayaa ómbarena úmaena kuráiye.

Tíyótaimo í-tánómbó kauráan-aai.

Mátíyu 26:17-25, Ríku 22:7-14, 21-23, Yóni 13:21-30

¹² Yúndaa-waasi ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba tíyótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káúfunka'a wení kisau-waasi Ísumba taáísai esa sésa tíyótaimo í-tánómbá nááfataawa kaufónaumno suwaná

¹³ kae'á ti'maréna séna Yérüsaremu-naopa'a wíyana moóráwigó nonánámó maimaé wíndawimba arááiwáékaiyo.

¹⁴ Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áísai ena séna kesí kisau-waasise'a náán-aempara tíyótaimo í-tánómbá nánaumno wéysiye kosimámekaiyo.

¹⁵ Wemá afófumayaal-nankoni óraa'-aempa'a aráátimiye. Kúfu'o uwándáíyan-tantaa'a mimpímbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'a to'mayaa úmarekai minká'a kausínkákaiyo súwasarai

16 mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'á tanóm̄ba kauwánkaraaye.

17 Tanóm̄ba kaumakóyasa fenómpink'a' Ísu wení kísau-waasise mindáúmpá'á imésa

18 tómbá wémandesa uwaná Ísu séna kempínkembá moóráwigó kesé'a tómbó wénaiwai kembá namuro-wáásí aráátiminiye súwana

19 tirunkó umbái tówasa moórá-mora áisai esa sésa kewá'íyo símaesa kuwaná

20 Ísu séna moóráwigó wení tón-ayai maimaéna kesé'o moórá-taufapimba tú'maimo náindawi wemá kembó namuro-wáásímó aráátimindawin-iyé.

21 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna waási úranko puwínkiye siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawin-sáwi-meyamba máínkiye. Wembó ímbo ma'ánkaraankakaa kawe'á isinó Ísu siyáiyé.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 26:26-30, Ríkinti 11:23-25

22 Súwasa tómbá wénowana Ísu péréti maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna tafámbai tiména séna mindá kesún-ifo maimái naaró séna

23 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá'á súwiyo séna timuwasa seyaafá'á nowaná séna mindá kesí naaén-iyé.

24 Kesí naaemá sáwi-waasisafena kumíndai póna Maníkó kesé'a kááisamai mériwae séna mináú-ááí símai kááisamakaiye.

25 Simátime'a súne. Aneka'á ándá-aran-domba ímbo nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mé'a ándá-aran-domba aú-nomba nánaumne Ísu súwasa

26 Maníkóntáfesa ísámají imá simásuwesa
mindáúmpá'á tuwésa Órifí-omapa'a iyáawe.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aaí.

Mátíyu 26:31-35, Ríku 22:31-34, Yóni 13:36-38

27 Órifí-omapa'a imérowana Ísu simátimena séna Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna

sipisípiya'o kawáániwaimba tufuwónasa

sipisípisomba wété ónááwe Maníkó siyáiyé

siyáimba póna táá'a ína'a siyuwé'a wété ónááwe.

28 Énifo púwónasa utámaraiya íyáfasiné'a kentí aifa'á Káríri-aemapa koná'á kesínaaembá kónááwe Ísu súwana

29 Pítaa séna seyaafá'nánká auwésa wété ónááfo kemá ímbo miyá ónáumne súwana

30 Ísu séna érai'a simáme súne. Káfél'-no'waamba kokórigó ímbo kae!-í'a ááimo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentafé sé ímbo awánáúnda-waasin-iyé sínone Ísu Pítaaantafena súwana

31 Pítaa óraaka'a séna enté'o sínkamonaé íya'o é'a ímbo auwé'a kónaumne súwasa wení kísau-waasi seyaafá'á miyá simásaraawé.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aaí.

Mátíyu 26:36-46, Ríku 22:39-46

³² Seyaafá'lá miyá simásuwesa Ísuwe wení kísau-waasiye taaiyámófa'a áwi'a Kétésémánifa'a komésa Ísu simátimena séna maanká'l-méraiya'a Maníkómpá inaí kosenó séna

³³ Pítqane Yémísine Yónine tí'maena komérowana umbai-tántáákó arumbá sáwí'a úwana

³⁴ simátimena séna kesirunkó umbaisé'a taisá pó'a púwóraantamba wéune. Maanká'l-mé'a káráwiyyoro séna

³⁵⁻³⁶ tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-iye séna mara'á kumbéna inaifinkémbá séna kesifoo seyaafá-tántáá'l kanaa'lá wéonda po kanaán-iye. Ewé sémo e maanúmbái-tántáá'l kempá'ó tínda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááiwáéno Ísu siyáie.

³⁷ Ísu inaí simásuwena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánómba túnkwaigurówana tatúséna Pítantaafena séna Sámoniyo aún-kwaiguré ímba kanaas kárika'a káráwiye méraane.

³⁸ Waántawanko tísaí úmai isánae-aai kempá'á sifónifo Maníkómpá'a inaí sero. Imáyáago ewé sisaná áugo umbaimó wétaimba mindá aúgáfao'a wéye simátimena

³⁹ aneká'lá tiyuwéna ewaa'á wéna súntemba Maníkómpá'a inaí kosimásuwena

⁴⁰ weni kísau-waasifa'a téna tatuwánómba tún-kwaigurówana tatúsúwana túgáfaate'a úwasa nórán-aaiya anondáá ímba simámuwana

⁴¹ tiyuwéna inaí kosimásuwena kouweréna minkáúmbóráúsáfena séna túmó waiguráamba é'anifo kembá waási úrankomba sáwi'o on-kwáási aráátiminasa ta'ótoraian-kanaa wétifo

⁴² iyáfasinewata wétiyapata konó. Kembó aráátimindawi wétiye Ísu siyáie.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátíyu 26:47-56, Rúku 22:47-53, Yóni 18:2-12

⁴³ Ísu minááí wésuwana wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awí'a Yúndasi túmba wesé'a sáwifa'-waasi taánáínkwará paepáénkwará'a maimaé tumbá óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yúndaa-oraa'-waasiye miwí ti'márówasa tumbá

⁴⁴ ááéma Yúndasi Ísumbo aráátimindasafena simátimena séna aaweyáámó uwánkáandawimba ta'ótó'mae'a káráwimae'a koró siyónka'a

⁴⁵ póna Yúndasi Ísumpa'a téna séna óraakoo méraano wésena aaweyáá wéuwankowasa

⁴⁶ wesé'o tuwáí Ísumba ta'ótórówana

⁴⁷ Ísuní kísau-waasifinkemba moóráwigó paepáé'a maimaéna aifa'-ámáán-kwáágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

⁴⁸ tun-kwáásisáfena séna kentáfela' umén-kwáásin-iye sé'a pó'a taánáínkwará paepáé'wara'a maimaé'a kembá ta'ótoranæ sé'a wétewe.

⁴⁹ Sáwifa-kanaa óraal'-amaan-daumpa kesé'a mé'a kesáimo wésimatimundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Naaofá'a Maníkón-aai aúfáífimbo agaimakáan-aai kembó miyámó uwásínkéne'a wétewe súwasa

⁵⁰ weni kísau-waasi seyaafá'a inkaiséa auwésa wétewe uwasá tun-kwáásí Ísumba áí'maesá kuwaná

⁵¹ moórá-ifo'-waasigo ampanta aantemba kárá'umaena Ísun-ánaaembá wéguwasa wembá ta'ótórówana

⁵² ampantá awátuwena wátói-iyaimba kóuraiye.

Óraal'-waasi Ísumba aaifimbó ánkaraan-aai.

Mátiyu 26:57-68, Ríku 22:54-71, Yóni 18:13-24

⁵³ Kóúwasa Ísumbo ta'ótórówi áí'mesa aifa'-ámáán-káwáágóní naaúmpa'a móankesa mindáúmpá'a óraal'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé túwaandu urón-daumpa'a móankowana

⁵⁴ Pítaa tínaaembá nénk'a'o téromba aifa'-ámáán-káwáágóní máápa'-ontafinkemba iyéna naamaáifa iména i-wáásisé iyará'a koména iyá wégaufiye.

⁵⁵ Pítaa iyá wégaufuwasa óraal'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraal'-waasiye seyaafá'nánká Ísumba tufuwíyana puwínda-aaigoni áwáu saafá uwaná ímba wérowasa

⁵⁶ Isuntafesa mósimesi-aai sésa ímba moórá-aai suwasá

⁵⁷ tuwímbai iyáfasinena karo'a sésa

⁵⁸ wemó sisatáamó isáúndasa óraal'-amaan-damba waásimo uráandamba tawísiwu'e kaumbo-kánáá maisuwé'a waásimo ímbo íyan-damba ónaumne siyáye suwasá

⁵⁹ minkwáásí ímba moórá-qai suwanáá

⁶⁰ aifa'-ámáán-káwáágó iyáfasinena Ísumba áísai ena séna simánkáán-aai anondáá inq sínono súwana

⁶¹ Ísu iséna ímba aaí súwana aifa'-ámáán-káwáágó áísai ena séna kesáamó áwí'o mósá maráündawin-ááninko e Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráisitiya'onai simásimyo súwana

⁶² Ísu séna kemá úne. Suwánen'a kemá waási úranko Maníkó fasí'aénkón-ayáánúrapa'a fasí'aén-áémpá imé'a ainánká'a kumónaumne Ísu súwana

⁶³ aifa'-ámáán-káwáágón-arunko sáwí'a úwana wení unáánkwatói tafétuwena séna Maníkombá karaánáá'a ankéna wesáfena simbá póta minááísáfeta aaifimbá maenkéta fí'on-aaímo simánkáámba saafá únda póta ifátá tuwéta

⁶⁴ Maníkombó símaímo sáwí'o uwánkáíntafeta nórasaawa ónaumno súwasa sáwí'an-ifo tufuwíyana puwíno sésa

⁶⁵ Ísumba tuwíyáái wi'ankésa aúranka'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkó iyáfasinankaraiwai únemo séndawi ómpo kemá nááwa tufúnáí simásimyo suwasá i-wáásí áí'mai tiyáántambá tufükáawe.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátiyu 26:69-75, Ríku 22:56-62, Yóni 18:15-27

⁶⁶⁻⁶⁷ Pítaa naamaáifa ména iyá wégaufuwana aifa'-ámáán-káwáágóní kísaumo maún-arasigo téna Pítambla taawánéna séna Ísu Násaretifikewiye'o maéndawi óne súwana

⁶⁸ emó sénda-aai sááko ímba kawé'án-iyé simásuwena máápa'-ontafimba komérowana

⁶⁹ minárásígó aneka'a awánéna méron-kwaasisafena séna efíwáni waásifinkewin-iyé súwana

70 aneka'á Pítaa séna ímbaniye simásuwena mérowasa kárika'a maémómba Pítaantafesa sésa éraita súne. Kárírifakewi po wení kísau-waasifinkewi óne suwaná

71 Pítaa aika'-maréna séna karo'-ááimó wésenanamo éna Maníkó sínkaminiye. Sewimbá ímbo awánáunda-waasin-iye súwana

72 kokórigo aneka'á áái súwana Pítaa Ísumo simámakon-aaí ááka'-maréna miyá siyónka'a kokórigomo kae'-í'o ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'á kentáfē sé ímbo awánáunda-waasin-iye sínone siyónka'a minááí

ááka'-maréna áfááraumai ifl'á taráiyē.

15

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátiyu 27:1-2,11-14, Rúku 23:1-5, Yóni 18:28-38

1 Úwasa aafáúmó iyáúsunka'a óraa'-amaan-kisau-waasiye Yúndaa-oraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásilyé mimbórá-áái símai tarímaresa Ísumba ayáánka'a kárá'umaresa áí'maes Rómu-kamani-kawaagon-awi'a Páíratimpa'a kuwaná

2 Páírati Ísumba áísaí ena séna Yúndaa-waasiti kawáágówá ónó súwana Ísu séna éla séne súwasa

3 óraa'-amaan-kisau-waasi fí'o-fí'on-aaisafesa aaifimbá maénkowana

4 Páírati Ísumba áísaí ena séna sáwifa'-aaí wésimankafo anondáá ína moórá-aaí sínono súwana

5 Ísu iséna ímbo anondáá súwana Páírati sáwifa'-imayaa uráiyē.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aai.

Mátiyu 27:15-26, Rúku 23:13-25, Yóni 18:39-19:16

6 Naaofá'a Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá túntemba Rómu-kamani-kawaago séna seyaafá'nánká túwaandu urésa aamoí ésa ándáfa'o mérain-kwaasigon-awi'a síya'a faú'auwaano séna minkánáá miyáumai ándáfaken-kwaasi faútinkáíye.

7 Minkánáá moóráwigon-awi'a Párápasi ándáfa'o maúmba ááéma tuwímbai kámáni-waasise tíyónka'a wemá moóráwigomba tufuwana puwúwasa ándáfa'a áñkarowana mérowasa

8 sáwifa'-waasi túwaandu urésa Páíratintafesa sésa moóráwigomba faú'ankaaao suwaná

9-10 Páírati imáyáá éna séna óraa'-amaan-kisau-waasi Ísuntafesa ímbo óraa'-waasi-i'a ínkwee sésa ta'ló'tmaesa kempá'a tiyáawe séna tísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágóná faú'ankanaumno súwasa

11 óraa'-amaan-kisau-waasi úwoi-waasi sáwifa'nanka wa'wisésa sésa Ísumba ímbo faú'ankainompo Párápásimba faú'ankaaao simáméro suwasá isésa minááí simámúwana

12 Páírati séna Ísumba Yúndaa-waasiti kawáágó iyémó sewimbá nórónaumno súwasa

13 óraaka sésa aaraa-táiyá'a tufiyana puwíno suwaná

14 Páírati séna nóróna-sawira uráiyó súwasa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'a tufiyana puwíno aantemba suwaná

15 Páírati miwí táái ewé senasá aamoí uwásinkaiwae séna Párápásimba faú'ankena

i-wáásí simátimuwasá Ísumba áwiyandasamba áwiyonku^l-nowana Páírati séna áí'mae aaraa-táiyá'á mátufiyana puwíno séna Ísumba i-wáásí timakaiye.

*I-wáásí Ísumba karaáná'a ánkaraan-aai.
Mátíyu 27:27-31, Yóni 19:2-3*

¹⁶ Ísumba i-wáásí timúwasá áí'maesá kámáni-waasiti naaúmpa^a a móóñkesa seyaafá'l-i-wáásí táántowasa tamésa

¹⁷ naae-únánkwátói óraal^l-waasiti unáánkwátóin-ye sésa Ísumba uwánkesa óraal^l-waasiti kámó'an-ye sésa áwiyanda owepámai Ísu a'nómpimbá wiyankésa

¹⁸⁻¹⁹ karaáná'a ankésa moórá-mora kífaesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa tátuntamba a'nómbá wétufamesa tuwiyyáái wi'ankésa

²⁰ karaáná'a ánkásuwesa naae-únánkwátói faútuwesa wení unáánkwátói uwánkesa tufiyanamo puwíndafa^a áí'maesá kuráawe.

*Ísumba tufúwanamo pukáin-aai.
Mátíyu 27:32-44, Rúku 23:26-43, Yóni 19:17-27*

²¹ I-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigó Sáíríni-naopakewin-awi^a Sáímoni wemá Árékísándaæ Rúfaasinteti tifowá Yérúsaremu-nao^l-ampa^a túwasa

i-wáásí ta'lótoresa Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankeesa sésa áwa'nai úmae tiyó suwaná miyá úwasa

²² marésa moórá-maragon-awi^a Kórígotaafa^a wésa mináwíkóní áwáu a'nónayaantapa'emo supa'á wésa

²³ ándá-aran-domba maiyésa áí'a tai'láinkwae sésa ikamó fain-tántáá'a mimpimbá marésa Ísumba ámúwana ímba naráie.

²⁴ Ísu ímba nówasa áí'maesá aaraa-táiyá'á aíyayaampimba mátufusumaresa wení unáánkwátói maénæ sésa ááfesa tiyáananasa náwamo íyáákaindawi máiníye sésa miyá ésa

²⁵ aafáúgómó áyan^a'o kain-kánárárlá tufúmba

²⁶ Ísumbo tufúwanamo puwún-aaigoni áwáu aúfáífimba agaimarésa sésa Ísu Yúndaa-waasiti kawáágón-ye agaimarésa aaraa-táiyá'á mósá marésa

²⁷ uménté'o uyan-kwáásiyáí tí'maesá Ísuní séfasefa^l-arausampa^a aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

²⁸ naaófá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna wemá sáwí'o on-kwáásimo máépa^a méraisasa awánaraawe agaimaréna siyónka pósá miyá uráawe.

²⁹ Aaraa-táiyá'á tufúsúmarowasa tuwímbai tésa tiyáámba tóipimba fáákesa timántákaií fa'ankésa karaáná'a ankésa sésa úwé emá séma óraal^l-amaand-domba tawísísuwe'a kaumbo-kánáá maisuwé aneka'á ónaumne siyáampo

³⁰ esáfé enáu áwa'nai ema eyááríka^a taaiyakémbá taútutwe marapá'a kumuwo suwasá

³¹ miyáumai óraal^l-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé sésa ff'owi túwa'nai ena wesáfena wenáu ímba kanaa'á áwa'nai ínaye.

³² Maníkómó íyáfasisinkaraiwai é'a Ísareri-waasiti kawáágó únemo sé'éimba póna érai'o sé'éíndamo éna weyááríka^a taaiyakémbá kumínata awáné séta érai'a Maníkón-áánimban-ye sénaumne suwasá miwímó

suntembá uménté'o uyan-kwáásiyái séfasefa'-arausampa'o aaraa-táiyá'ó tufúsúmarowiyai Ísumba karaáná'a ánkaraaye.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Ríku 23:44-49, Yóni 19:28-30

³³ Ísumba karaáná'a ánkówana wáawái seyaafá'-áémpá'á túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

³⁴ Ísu óraaka Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna eri eri rama sapakataniyemo súmba maará siyáyiye. Maníkó kesí Maníkoo nóra séwa siywááno súwasa

³⁵ minká'ó méron-kwaasi isésa tuwímbai sésa naaófá'ó Maníkón-aaimo simátímakaiwaimba Íráiyaamba wéaantaiye suwaná

³⁶ moóráwigo awaantanténa faru-táénéma maimaéna ándá-aran-domba ikanómpímba tu'maéna ofiyen-táemopimba sinúfaimaena náínkwe séna Ísun-óika'a mósá maréna séna Íráyaa kuména taaiyakémbá kutaútuwaini ína taútuwainiyo séta amu'maréta méraumne súwana

³⁷ Ísu óraaka séna puwúwana

³⁸ óraa'-amaan-daumpa'o ampanta-óntámó úmakomba sanaan-áyáiyákémbá itafé'maena marapá'á mútafetena kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'makáyiye.

³⁹ Ísu óraaka'o sénamo puwúmba i-wáásítí kawáágó awánéna séna érai'a wemá Maníkón-ááninkon-iye siyáyiye.

⁴⁰ Minááímó súmba sáwfá'-inimba awánánæ sésa tumbá némpa'a tamésa awánaraawe. Miníníntómpínkémbá moórá-inimba Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máríyaa úwana moórá-inimba ifó'-Yémísinte Yósiste tinówan-awi'a Máríyaa úwana moórá-ininkon-awi'a Sárómi

⁴¹ miyáumai-inimba Ísumo Káríri-aempa'a núpa'o wembó arááíwa'maesamo áwá'nai úmae kuráan-inimba Ísu Yérúsaremufa'o túmba miníníntómbá tésa aaraa-táiyá'ó tufúsúmaronka némpa'a tamésa awánaraawe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Ríku 23:50-55, Yóni 19:38-42

⁴² Miníníntómbá tamérowana Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa aafáyáaraamba úwana káfekaamba fenómpinka'a moóráwigon-awi'a Yósepi Árimátiyaa-naopakewi

⁴³ wemá óraa'-waasi éna kawel-wáásí éna Maníkó wení waási kawáániniye séna amu'makówi ímba áátafena úmba Páíratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana

⁴⁴ Páírati imáyáa éna éra pukáyo séna i-wáásítí kawáágombá áántena séna Ísu éra pukáyo súwana

⁴⁵ ewé él'a pukáyiye simámuwana Páírati séna kanaámpó Ísun-áúma máinone súwana

⁴⁶ Yósepi aú'-ampanta komaimaé tiyéna Ísun-áúma aaraa-táiyákémbá tataú'mai minámpántafímbá asááúmæna maimaéna aúsámakon-ontan-afimba mámarena óika'a óraa'-ontantambla awááúwasuwena kúwana

⁴⁷ Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáó Yósisin-anówae'a mésarai Ísumbo utámaromba taawánésarai kurááye.

16

Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aai.

Mátíyu 28:1-8, Ríku 24:1-12, Yóni 20:1-10

¹ Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tai'lówasa kaumbo-ínimbá Máriýaa Mágátáraa-naopaken-ininko úwana araámáó Yémisin-anówa úwana Sáromi úwasa miyáumai-inimba Ísun-áúra'a asaa-wiyúm-básawémbá máa'ankanae sésa

² ááéma aafáúmó íyáúsunka'a mimbásawémbá maimaésa Ísumbo utámakopa'a kumbá

³⁻⁴ aampa'á wéwesa sésa óika'o awááúwasukaan-ontamba óraa'-ontamba póna nááwa súwa'lai énasaawa óikaken-ontamba waétuwainiyo sésa awánomba minóntámbá é'a fawátukowasa awánésa

⁵ minóntán-aifimbo íyúmba moórá-ifol'-waasi waén-únánkwatóiwara'-waasigo minká'a mérowasa awánomba táá'a úwana

⁶ simátimena séna ímba táá'a íno. Ísumba Násaretifikewimba aaraa-táiyá'lá tufuwówanamo pukáiwaimba taawánánæ sé'o wétemba pukáimpinkemba íyáfasinena kówéna ímba maanká'a méraifo utámakaampimba iawáné'a

⁷ wení kísau-waasiye Pítaañe kosimátime sé'a Ísu siyáintemba pukáimpinkemba íyáfasinena kentí aifa'a Káríri-aempa'a wína'a koawánánáwe. Mináái kosimátméro súwasa

⁸ minóntán-aima tuwésa táá'a éna tinekembá tata'á úwasa tuwaantantésa wésa táá'a úntafesa mináái ímba kosimátmakaawe.

Mááka kemó súnda-aai tai'láye.

Ísu paápé úwana Máríyaamo awánarain-aai.

Yóni 20:11-18

⁹ Sondaarálá ááéma Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena aifa'a Máriýaa Mágátáraa-naopaken-ininkon-aúranka'o paápé úmba ááéma Ísu miníninkón-arumpinkemba afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkain-ininkon-aúranka'a paápé úwana

¹⁰ awánéna wení waási ifi'ó wétopa'a kosimátimuwasa

¹¹ Ísumo aúnarowana miníninkómó awánón-aai simátimumba isésa ímba ísámai kawé'a uráawe.

Émeyási-nao'-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aai.

Ríku 24:13-35

¹² Minkákémbá kae'-wáásí némpa'-ampa'a wéguyana Ísu fi'on-kwaasiyaamba úmaena minkáé'nárai túranka'a paápé úwasarai awánésarai

¹³ kouwerésarai Ísuni waási tasimátmuwasa ímba ísámai kawé'a uráawe.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mátíyu 28:16-20, Ríku 24:36-49, Yóni 20:19-23

¹⁴ Minkákémbá Ísuni kísau-waasi sisamaifakemba moórá kumbaimái-waasi tómbá wénowana Ísu paápé úwasa awánowana Ísu aaisambá tiyéna séna kemá pukáundafinkembo íyáfasinkauda suwánaresa simátméwa'a isé'a sirumbá wéfaiyaraawe sé'a tuwarónaawaro wéowe. Simátmén-aaísafe'a érai'emo seraámbá ímba érai'e siyáawe simásuwena

¹⁵ séna kesí ásé-aai seyaafá'-márafá'a simátmapd'a koró.

16 Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba ésa nombó maíyana Maníkó miwí sáwí'o úmaimo mérempinkemba faútinkainifo kesááisafesa ímba érai'e sésa timankúnkúmba iyawi Maníkó aaifimbá maitinkáíníye.

17 Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmba iyawi ímbo awáanaan-kisau maésa kesí fasi'aéntámbá waási tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyuwésa fi'on-aaifinkemba sésa

18 waaifaimbó ta'ótoraíiana unkutíndamo ésa ímbo puwésa puwíyan-dombo náiyambo ésa ímbo puwésa tí'o índa-waasimo tiyáámbo ta'ótoraíyamba asófatinkanaawe Ísu siyáye.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáiin-aai.

Rúku 24:50-53, Aantá-waasi 1:9-11

19 Fasi'aénkó Ísu minááí simásuwowana Maníkó Ísumba áí'maena wíyómpa'a móankowana Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowasa

20 Ísuní kísau-waasi seyaafá!-máráfá!á ásé-aai simátímapa'a kuwaná Fasi'aénkó túwá!nai úwasa waási ímbo awánaraan-kisau maúwasa awánésa sésa maanááímó simásíménta érai!-aain-iye siyáawe.

Minááí tai'ájye.

Rúku

Ísu wiyómpa'a iyówana Rúku tuwímbai-aatai maisuwéna Ísun-aai agaimakáyiye. Rúku ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'lónkaa-waasigo éna týofaan-kisau maiyáyiye. Kíríki-waasi Ísun-aai isáíwae séna maanáúfái agaiyáyiye. Kíríki-waasi arupíse úmaimo méraamba tiráái tain-kwáásin-owe séna maanááí agaiyáyiye. Ísu érai'a arupíse-waasi póna arumbó wéuwatinkaiwain-kiye. Maníkómpá'a inaimó sen-ááiyé Maníkóní ámútankon-aaiye sáwi'o um-béyámbá Maníkó maisiyúwáin-aaiye miyán-ááí Rúku agaimakáyiye.

1-4 Óraako Tíofíráasiyo moórá-aai sénaumpo isaaó. Maníkó kentááfimbá paápé uráimba aifa'ó awánaraan-kwaasi mintántáákón-aai simátíma'maesá iyáamba isasá kentáá wésimasimewe. Sáwifa'nanka minááí érai'-aai agaimakáamba mináígóní áwáu kawel'-úmai isé'a aifakén-ááiyé afufumpinkén-ááiyé ánaaqenken-aaiye agai-amúne. Ísaraanda-aai érai'-aaiya'i karo'-ááiyá'iyompo mindásafe'a maanáúfái agai-amúmpo toráumai isaaó.

Yónimbo ma'ankáínda-aaimo simámakain-aai.

5 Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti méron-kanaafimba moóráwigon-awi'a Sékáráíya Ápáísaani akún-ándáfákén-kwáásí ména Maníkóní ámáán-daumpa'a kísáumo maúwai mérowana awaainínkón-áwí'a Írisápéti Éronini akún-ándáfákén-íninkó Maníkóní ámáán-daumpa'a kísáumo máún-kwaasiti akún-ándáfákén-íninkó úwasarai

6 Maníkón-aúranka'a minákwá'á kawel'-úmai mésarai Fasi'aénkón-arááí waésarai wení ámáámba kawel'-úmai isésarai

7 age-ínimbá ména iyámpói-iyaimba mésarai wauránaráámba káguraaye.

8-9 Wauránaráámba káguyasa Sékáráíyaani akúmbá Maníkóní ámáán-daumpa'a kísau maésa miyá úmae iyésa miwítí kísau tuwínkaa'-esa Sékáráíyaamba iyáfasinankowana asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agaíndasafena Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwasa

10 asaa-wiyúmbó índa-tantaa'o agái-kánáá seyaafá'a Yúndaa-waasi máápo'a mésa Maníkómpá'a inai wésuwana

11 Sékáráíya Fasi'aénkóní óraa'-amaan-daumpa'a iyúwana asaa-wiyúmbó i-tántáá'ló agái-táárégóní ayáánúrapa'a wiyómpaken-kisau-waasigo paápé úwana

12 Sékáráíya awánéna kantúmba maréna inkaisuwana

13 wiyómpakewi séna Sékáráíyao ímba inkaisuwó. Maníkómpá'o inaimó sénda isáintafena enawaainínkó Írisápéti iyámpói máínifo miniyámpoígón-áwí'a Yóniye siyó.

14 Ma'ankáíndara'a aamoí ínasa fí'on-kwaasiwara'a aamoí ónááwe.

15 Ma'ankáíndara'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó miniyámpoígón-arumpimba óraa'a ínana ándá-aran-done uwóí'o on-dóné ímba náino. Maníkón-aúranka'a wenawí'a óraa'a ínaye.

16 Wemá óraa'a éna Ísareri-waasisomba tafisínasa miwítí Fasi'aénkó Maníkómpá'a aneka'a ténnáawe.

¹⁷ Wemá Maníkón-aaimo simátímakowin-awí'a Íráiyaa uráintemba fasi'ámái ména Fasi'aénkóní aifa'á wéna tifoísálye tiráamarine tafisínasa taankarotámai méranáawe. Aaimó ímbo isáiyán-kwaasi tafisínasa arupísemo on-kwáásimó iyantemba ésa kawel'-ímáyaá ónááwe. Miyáumai Fasi'aénkómó kumíndasafena wení waási to'mayaa uwátinkainiye wíyómpakewi súwana

¹⁸ Sékáráiyá séna kesuwaainínkóekai wauránaráámba káguraufo nórá séra minááísláfí'a érai'e sénaumno súwana

¹⁹ wíyómpakewi séna kemá Képarieri mé'a Maníkón-aúranka'a méraunana kawel'-áái siména si'maráísa'a músíamundasafe

²⁰ ímba érai'e sémpo emá ímba aaimó sindá mérenana ánaaen-kanaa kemó súnda-tantao'a paápé íno kawel'-úmai aaí sínone súwasa

²¹ máápa'o méron-kwaasi Sékáráiyáamba amu'matuwé mésa sésa óraal'-amaan-daumpa'a nónintafenawa ayáátááka'a méraiyo wésuwana

²² máápa'a kuména ímba aaí súwasa óraal'-amaan-daumpa'a kaalinkáámbá awánaraiye suwaná ayáán-kwaame'haame'l a wéena ímba aaimó súmba ména

²³ wení kísau-kanaa tai'ówana wení naaópa'a kuráiyе.

²⁴ Komérowana awaainínkó Írisápéti ámú'a paápé éna aúpá'á séfataase-wiyomba maéna

²⁵ séna Fasi'aénkó kawe'á uwásinkena miyámó uráintafe'a aamoí é'a ayáátááka'a iyámpói ímbo matinkáúnda misígáémó imbá taí'áiyе Írisápéti siyáiyе.

Ísumbo ma'ankáínda-aaimo simámakain-aaí.

²⁶ Írisápéti ámúka'a ména afa'móráe-wiyomba maisuwówana Maníkó wení kísau-waasigon-awí'a Képarierimba wíyómpakemba ai'marówana Káríri-marafa'a Násareti-naopa'a kuména

²⁷ moórá-arasigon-awí'a Máríyaambo simámindasafena kunkáiyе. Minárásigó ímba waaí maiyón-arasigo Téfítin-andafaken-kwaasiya'a áwí'a Yósepinka'a aaí tarímarowana

²⁸ wíyómpakewi Máríyaampa'a kuména séna méwa'ono. Maníkó aamoí uwánkena esé'a méraiye simámuwana

²⁹ óraal'-mayaa éna séna minááígóní áwáu nórán-aaisafenawa siyó súwana

³⁰ miwá séna Máríyaa Maníkó aamoí uwánkáífo ímba áá'a íno.

³¹ Ámú'o kaumáímo iyámpói mo'anké áwí'a Ísuwe simánkainone.

³² Wemá óraal'a éna óraal'-waasi-i'a ínasa iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninkon-iyе sénááwe. Aiwá'nágon-awí'a Téfítimo kawáá-kísáúmó mayáintemba Maníkó kawáá-kísáú amínana

³³ Yékopun-andafaken-kwaasi kawáá-kísáú waé'wae'a ínana minkáwáá-áwí'a ímbo tai'áínda waé'wae'a ínaye Képarieri súwana

³⁴ Máríyaa séna nórá séwa sénó. Kemá ímba waaí maiyé'a úwoi méraumne súwana

³⁵ wíyómpakewi séna Maníkóní Ufaen-ámútánkó esé'a mérainana iyáákamai-Fasi'aenkoní fasi'aémbá embá amína po ma'ánkénasa áfááran-iyampoi Maníkón-áánimban-iyе sénááwe.

³⁶ Enamááraa-ininkon-awi'a Írísápéti áráamba kéné ámú'a kauráye. Ageínimbán-ye wésewana ámú'a kauréna afa'móráe-wiyomba maisuwáíye.

³⁷ Maníkó seyaafá-tántáá'lá fetói wéena wenkwárálá miyá wéuwankaiye súwana

³⁸ Máríyaa séna Maníkóní kísau-arasi úmpo simásimendantemba Maníkó kembá miyá íniye súwana Maníkó ai'mákowi auwéna iyáye.

Máríyaa Írísápétini namu'ó kuráiñ-aaí.

³⁹ Iyúwana káríka'a Máríyaa ména iyáfasinena minuwóiyáán-úmai Yündiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a moórá-naopa'a wéna

⁴⁰ Sékáráíyaani naaúmpa'a iyéna Írísápétin-awi'a mó tówana

⁴¹ Írísápéti Máríyaa amóisáúmba isówana iyámpóigo anówan-arumpimbá ména úwaauwa úwana Maníkóní Ufaen-ámútánkó Írísápéti arumpimbá óraa'a úwana

⁴² óraaka séna Maníkó kawe'á uwánkena fí'on-inimba káríka kawe'á uwátinkena embá óraaka kawe'á uwánkaraiye. Ma'ánkénda-iyampogonkwara'a kawe'á wéuwankaiye.

⁴³ Ímba súwí'wara'-inimba úndanifo kesí Fasi'aénkombá ma'ánkénda-ininko éma kesí namu'á wétene.

⁴⁴ Enamósáúmba isáúnana sirumpimbó mérain-iyampoigo aamoí éna úwaauwa uráye.

⁴⁵ Maníkó simámakain-aaí érai'a paápé íniye séndasafena Maníkó kawe'á uwánkaiye Írísápéti siyáye.

Máríyaa Maníkón-áámóí éna imó siyáiñ-aaí.

⁴⁶ Súwana Máríyaa séna kesí imáyáago Fasi'aénkón-awí'a mósá wémaraisa'a

⁴⁷⁻⁴⁹ Maníkóní kísau-arasi úwoi-arasi únana ken-ímáyáá isaná sirunkó kawe'á isa'a Maníkó kawel'-ámpá'ló mésínkáíwaimba aamoí uwánkáumne. Maníkó óraa-fasi'aenkwarawí óraa'a uwásínkáímba pósá kentáfesa sésa Maníkó kawe'á uwánkaraiye sénááwe. Káf'e'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye mináá símaesa kónááwe. Maníkó áfáá'orawi éna

⁵⁰ wenaísamaifimbo méraan-kwaasisafena ááémo maé'ón-kwaasiye káf'e'o méraan-kwaasiye ánaaembo paápé íyan-kwaasiye arumbá uwátinkámaena iyíníye.

⁵¹ Maníkó fasi'aréna fasi'aén-kísáú maéna kentuwí'o mósá máráán-kwaasi ti'mátu'makaiye.

⁵² Maníkó túwí'o wérain-kwaasi káríka'a müra tinkéna ímbo túwí'o wérain-kwaasi óraaka'a mósá wétinkaiye.

⁵³ Tááimo wétain-kwaasi kawe-tántáá'lá tiména sáwifa-tantaa'o makáan-kwaasi ímba tiména ti'mátukaiye.

⁵⁴⁻⁵⁵ Maníkó kentáá síwá'náwara Émbaramuntafenawara'a óraaka séna enkwárá enaísaaftantambo íyawiwara'a sirumbá uwátinkámael'a iyónaumne siyáiñ-aaí ááka'a makéna kentáá Ísareri-waasisa wení kísau-waasisa wésuwa'nai-ye Máríyaa séna

⁵⁶ Írísápétiye ména kaumbo-wiyómbá maisuwéna wení naaópa'a kunkáiye.

Írísápéti Yónimbo ma'ánkarain-aaí.

⁵⁷ Kumúwana Írísápétini kanaa túwana iyámpói ma'ankówasa

58 Fasi'aénkó arumbó uwánkarain-aaí isésa wenamááraawe wení naaópkewiye isésa anówankwára'a aamoí uwánkaraawe.

59 Aamoí uwaná miniyámpoígó afakaumboé-no'waamba waúwasa áúma kárámái araénáémba ónae sésa afowán-áwí'a Sékáráíyaawe simánkanae uwaná

60 anówa séna ímbanifo wenawí'a Yóniye seró suwasa

61 miwí sésa ímba ení waásifa'a miyán-áwí'á wérhaiye suwaná

62 afowámbá áá'a káúnkowasa tiyáán-kwaame'naame'-esa nórán-awira simánkainono suwaná

63 afowá aúfái-wandaaí síméro séna waamé'naame úwasa máámuwana agaimaréna wenawí'a Yóniye séna timuwasa awánésa óraal'-imayaa uwaná

64 Sékáráíya agaimaréna óí'a fetói úwana aaí séna Maníkón-áwí'a mósá marówasa

65 mindáópaken-kwaasi táá'a úwana Yúndiyaa-marafa'a omápa'-aempa'a minááí wété úwasa

66 íswi óraal'-imayaa ésa sésa miniyámpoígó ánaaembá nórán-kwaasiya mérainiyo sésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá wesé'a mériaiye siyáwe.

Sékáráíyaamo siyáin-aaí.

67 Miniyámpoígó afowámbá Sékáráíyaamba Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraa'a uwánkowana Maníkón-aaí simátimena séna

68 Maníkó kentáásí Fasi'aénkó éna wení waásisa Ísareri-waasisa súwa'nai ena sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa wéimba póta wenawítá mósá maráumne.

69 Maníkó wení kísau-waasi Téfítin-andafakewimba fasi'aén-kwáásí iyáfasinankaraimba póna sáwi'o úmaisaamo méraundafinkemba kawel'-ámpátá mésinkainiye.

70 Naaófá'a Maníkó minááí wení kawel'-wáásí simátimuwasá agaimakáawé.

71 Naaófá'a Maníkó kentáásáfena óraaka séna tíyámbo kembó uwátinkén-kwaasi namuro-wáásí ta'ótokempinkemba métianauumne siyáie.

72 Ááéma Maníkó kentáá síwá'násafena arumbó uwátinkainda-aaí séna wení fasi'aén-ááí ááka'o maraínda-aaí siyáie.

73-74 Maníkó Émbaramu kentáá síwá'násafena kentáásí namuro-wáásifákembá mésinkainata ímba saá'a ínata wení kísau maéta

75 wenaúranka'a kawel'-úmai arupíse úmai maé'mae'o onda-ááísá óraaka'a siyáie. Sékáráíya simásuwena séna

76 kesááninkoo entáfesa íyáákarai-Fasi'aénkon-aaimo simátímíndawi óne sénááwe. Aifa'a emá Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

77 Fasi'aénkó wení waásiti sáwi-imaya maitiyuwéna kawel'-ámpá'ó métinkainda-aaí wésimatime Fasi'aénkóní aambá wiyínone.

78 Kentáásí Fasi'aénkó áfáráumai arumbá uwásinkenasa aafáúmó íyáusenamo sámo kaintembá kawel'-ámpátá mésinkenasa sásá kásinkainiye.

79 Kumeu'ó in-áémpá'ó méraua puwýantafena táá'o iwáí sáma kátinkena kawel'-ámpá'a métinkainiye Sékáráíya siyáie.

80 Súwana miniyámpoígó óraa'a éna kawel'-imáyáá wéena máásai-marafa'a ména Ísareri-waasi túranka'a paápé índa-kanaa túwana máásai-marafa'a mériaiye.

2

Máriyaa Ísumbo ma'ánkarain-aai.

Mátiyu 1:18-25

¹ Minkánárfimbá Rómu-kamani-oraakon-awi'a Ógásitasi simátimena séna seyaafá'l-márafákén-kwáásí túwi'a agaénáawe siyáye.

² Aifa'l túwi'o agáún-kanaafimba Sáiriniyasi Síriyaa-waasiti kawáágómó méron-kanaafimba

³ namupa'l maifá'l kuráawi kouwerésa kentí akúmbó méropá'a túwi'o agáiyantafesa tiyáawe.

⁴ Yósepi Téfítin-andafaken-kwaasi póna Káríri-marafa'a Násareti-naopa'a tuwéna Yúndiyaa-marafa'a Téfítini naaópa'l téna mindáópa'l-awi'a Pétemufa'a túwana

⁵ awaainín-árásigó Máriyaa ámú'a kaufuwana áwí'o maíndasafena áí'maena túwana

⁶ mindáópa'a ména iyámpói mo ma'ankái-kánáá túwana

⁷ aifaráán-iyámpói ma'ankéna iyámpóígoni unáánkwátói úsúrena purumakagóní táúfapimba ánkaraие. Túwi'a wéagauwasa sáwifa'l-waasi wiyómpimba waásimo wááumo wáén-daumpa'a ówi'a tarówana purumakagóní naaúmpa'a méréna ma'ánkaraiye.

Sipisípiya'o káráwiyowi simátimakain-aai.

⁸ Mináémpá'o sipisípiya'o káráwiyowi nó'waamba ufá'á wégawaanuwana

⁹ Fasi'aénkó wení kísau-waasi wiyómpakemba ai'marówana sipisípiya'o káráwiyowifa'a paápé úwana Maníkóní sáma tuwówana kumúwasa awánésa áfááraumai táchafesa uwaná

¹⁰ wiyómpakewi séna ímba táá'a íno. Ásé-aai kusimátimunda pósá sáwifa'-waasi isésa áfááraumai aamoí uwánkanaawe.

¹¹ Káf'e'a Téfítini naaópa'l iyámpói ma'ánkáísana miniyámpoígontáfesa Maníkó iyáfasinankaraiwai Fasi'aénkón-ye sénáawe. Miniyámpoígó kenkwárá'lé fí'on-kwaasiye sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'lá métinkainiye.

¹² Miniyámpói ampantasámbá úsúmai purumakagóní táúfapimba máráisa'l koawáné sé'a simásímakain-aai érai'-aai kentáá kawé'-ámpá'lá mésinkaindawimba ma'ánkaraiye sénáawe súwasa

¹³ minuwóiyáámbá wiyómpakewi sáwifa'a paápé ésa Maníkón-áwí'a mósa marésa sésa

¹⁴ wiyómpa'a Maníkón-áwí'a mósa maráúmne. Marapá'a Maníkó aamoimó uwátínkáín-kwaasi aaweyáá úmai méraawe siyáawe.

Sipisípiya'o káráwiyowi Ísumbo koawánaraan-aai.

¹⁵ Wiyómpaken-kísau-waasi wiyómpa'a kunuwerésa íyúwasa sipisípiya'o káráwiyowi sésa Fasi'aénkómó simásímakain-aaisafeta Pétemufa'a koawánanaisaiye sésa

¹⁶ minuwóiyáán-úmai kumbá Máriyaae Yósepiye mésarai purumakagóní táúfapimba Ísumba ánkroyaya taawánésa

¹⁷ wiyómpakewimo siyón-aai miniyámpoígón-áái tasimátimesa

¹⁸⁻²⁰ kouwerésa simásímakain-aaisa érai'-aaiye sésa ísaron-aaisafesa koawánontafesa Maníkón-áwí'a mósa makáawe. Sipisípiya'o káráwiyowi simátimun-aai ísówi imáyáa uwaná Máriyaa minááí áákaraaka'a éna imáyáa uráije.

Ísun-awi'o simánkarain-aai.

21 Iyámpói ma'ankéna afakaumboé-no'waamba waúwasa miniyámpói-gón-áúma kárámai araénáémba uwaná áwí'a simánkena anówamo ímbo ámú'o kaurónka'a wiyómpakewimo siyón-awi'a simánkena Ísuwe siyáye.

Símyoniye Ánaae'a Ísumbo awánaraayán-aai.

22 Naaofál'ó Mósese aaremó iyámpói-mo matinkésa nombó pétuwesa miwítí naaópa'o iyán-aaímo siyáiñ-kanaa túwasarai Yósepiye Máriyaa'e'a Ísumba áí'mesarai Fasi'aénkóbó amiyanesarai Yérúsaremu-naopa'a kuráaye.

23 Fasi'aénkóní ámáámba Mósese agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kentí iyámpói aifa'á waai-iyámpói-sómba tí'mae'a kempá'á mätinke'a ení iyámpóiye sénááwe Fasi'aénkó siyáye Mósese agaimaréna siyáye.

24 Moóráfa'a Fasi'aénkóní ámáámba agaimaréna séna Maníkóntáfekai ísámai mááufu'-numa kae'á fámái agáékaiyo. Ímbo mááufu'l' makékai mááufukaan-dumagon-árá'a kae'á maimái agáékaiyo siyáye. Minááí miyá iyantafesarai Ísumba áí'mesarai Yérúsaremu-naopa'a kuráaye.

25 Kuyaná moóráwigon-awi'a Símyoni Yérúsaremu'a ména kawel'-wásí éna Maníkón-aaísafena fasi'ámai ména Ísareri-waasi kawel'ó uwátinkaindawimba amu'maréna mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó wesé'a ména

26 ááéma simámena séna ímba ááéma puwínompo Fasi'aénkóní Káráisitimba awáné puwínone simámakaimba

27 Maníkóní ámútánko imáyáa amúwana óraa'-amaan-daumpa'a imérowasarai Ísun-anófoiyai ámáámba miyá siyóntafesarai Ísumba áí'mesarai óraa'-amaan-daumpa'a iyúyana

28 Símyoni miniyámpói tapéna Maníkóntáfena súwi simásuwena séna

29 Fasi'aénkó simásí makaanda-aaí káf'e'a paápé isaná sirunkó kawe'á wéimba pó'a úwoi puwónaumne.

30-31 Seyaafál'-wáásisáfena ísámai kawel'-ámp'ó métinkaindawimbo iyáfasinankaandawimba é'a awánáumne.

32 Fí'onkaa-waasi sáma kátinkena kawel'-ámbá aráátiminana póna Ísareri-waasi súwíta sanaambá iyíníye Símyoni siyáye.

33 Símyoni miniyámpói-góntáfena súwasarai anófoiyai isésarai óraa'-imayaad uyaná

34 Símyoni séna Maníkó kawel'á uwátinkainiye simásuwena miniyámpói-gón-anówantafena séna Maníkó maaniyámpói iyáfasinankaiye. Wentáfesa Ísareri-waasi tuwímbai Maníkóntáfesa kawel'-úmai méwasa tuwímbai tínaaemba uwámenaawé. Maníkó wembá waamékáambá uwánkáásasa sáwí-aaímo simánkaiyawiti

35 sáwí-imayaad seyaafál'-wáásisáfena paápé ínaye. Ááiwara-tantaako faiyáráísanamo áí'o intenkáámbá umbai-tántáákó enarumpimbá tíniye Símyoni Máriyaañtafená siyáye.

³⁶⁻³⁷ Moórá-ininkon-awi'a Ánaa Maníkón-aaimo simátimun-ininko ména Ásan-andafaken-inimba Fániyuerin-ayáamúnko éna waaí maiyéna afakaeté-aatai maisuwówana awaaikó puwuwana ayáátááka'a 84 aatai maisuwéna áráamba kéné aasiyaasi-kánáá óraal'-amaan-daumpa'a iména aafáyáara'e fénáímpinka'e nól'waane Maníkón-awí'a mósá wémarena inaí aantembo síndasafena ímba tómbá wénena

³⁸ Símiyoni sún-kanaa wewáráá ewaa'lá taména Maníkóntáfena súwi séna miniyámpoígón-aai simátimena Maníkó Yérúsaremuñfaken-kwaasi sawí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasa siyáíndawimba wéamu'maraundawintafena miniyámpoígón-aai simátímakaiye.

Yósepiye Máríyaae'a Násareti-naopa'o kurááyan-aaí.

³⁹ Yósepiye Máríyaae'a Fasi'aénkómó siyáin-amaamba tai'ásuwesarai Káríri-marafa'a mindáraiti naaópa'a Násaretifa'a koméroyana

⁴⁰ mindáraiti iyámpoigo óraal'a uwáwéna fasi'ámai ména kawel'-ímáyáá úwana Maníkó kawel'á uwánkaraiye.

Ísu iyámpóiya'a óraal'-amaan-daumpa'o iyáin-aaí.

⁴¹ Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo í-tánón-kánáá túntemba Ísun-anófoi Yérúsaremu-naopa'a kógo uráaye.

⁴² Ísu sisamaifakemba kae'lá kumbaimái-aatai maisukónka'a Yúndaa-waasiti áwáu arááíwaesarai mintánómbó náiyantafesarai Ísumba áímaesarai Yérúsaremuña'a koméroyana

⁴³ mintánón-kánáá tai'ówasa miwití naaópa'a wété uwaná Ísu Yérúsaremuña'a mérowasarai anófoi ímba awánésarai

⁴⁴ imáyáá ésarai wenamááraase'a aampa'á wéwiye-imayaa ésarai aampa'á wéwesarai fenómpinka'a wétoso uwasarái mindárai miwití naaóraafine timááraafinemo tíndawe sésarai ayaafái uyambá

⁴⁵ ímba awánésarai ayaafái uwáesarai aneka'á tauwerésarai Yérúsaremuña'a koayaafái úmaesarai kuyambá

⁴⁶ kaumbo-kánáá maisuwóyana óraal'-amaan-daumpa'a mérowasarai anófoiyai awánaraaye. Yúndaa-waasi aaimó simátimún-kwaasiti afufumpimbá Ísu ména miwí táái wéisena minááisáfena tísai úwasa

⁴⁷ anondáá wembá áísaí uwaná wení kawel'-ímáyááfínkémbá simátimuwsa isésa táátafesa uwasá

⁴⁸ anófoi taawánésarai táátafesarai ésarai tiyáámba pikinesarai anówa séna kesááninkoo enafoékai ayaafái úmaekai wénuyana sirunkó umbaí wétaifo nóra séwa miyá wéono súwana

⁴⁹ Ísu séna nóra sékaiya siyaafái wéoyo. Kesifóni naaúmpa'a méraumpo nóra sékaiya ímba ísaraayo súwasarai

⁵⁰ minááigóni áwáu ímba kawel'-úmai ísaraaye.

⁵¹ Ímba ísóyana Ísu anófoise'a Yérúsaremuñfakemba Násareti-naopa'a téna miwí tááisafena ewé símaena wéiyena tamérowana anówa Ísumo urómiba imáyáá wéena mérowana

⁵² Ísu óraal'a uwáwéna kawel'-ímáyáá wéuwasa Maníkowé waásiye aamoí uwánkarawee.

3

Yónimo simátímakain-aai.

Mátiyu 3:1-12, Mááka 1:2-8, Yóni 1:19-28

1 Rómu-waasiti óraakon-awi'a Táipíryasi ména kawáá-kísáú maiyéna sísamaifakemba séfataase-aatai maisuwónka'a Yúndiyaa-marafaken-kawaagon-awi'a Póntiyasi-Páírati maúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti maúwana áfákon-awi'a Fírípi wemá Ítúriya-marafa'e Térékónaitisi-marafa'e káráwiywana Ráíseniyaasi Ápíríni-marafa'a káráwiywasa

2 miyáumai-waasi káráwiyonka'a Ánásiye Káyafaasiye aifa'-ámáán-káwáágóráí méroyanka'a Sékáráiyaa-ááninkon-awi'a Yóni máásai-marafa'a mérowana Maníkó aai simámuwana

3 Yóni Yóndani-nonkoni arúfá'á wénena simátimena séna sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíya'a nombá maitínkáanana Maníkó kentí sáwí-imayaa maitiyuwáiníye Yóni siyáie.

4 Miyá súntafena naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna

moóráwigo máásai-marafa'a ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóni aambó wi'ankeyamba wení aambá arupíse íyana mínapá'á wíno.

5 Omá'a kárámai ukwítu'mae koró. Kaentaén-ámbá arupíse oro. Kumpékaape'o uráin-amba maimái kawe'án-oro.

6 Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba

kawel'-ámpá'ó métinkaindawimba ai'maráínana kumínda seyaafá'nánká awánánááwe

Áísáya agaimaréna siyónka'a póna Yónintafena minááí siyáie.

7 Súwasa Yóni nombá maisinkáíkwae sésa sáwfá'-waasi wempá'á tóso uwaná Yóni simátimena séna iyánkó póigon-araa'an-owe. Maníkó kentí sáwí-meyamba timínifo nááwa sisará iséra inkaisé wéteo.

8 Kentí sáwí-kisau tuwé'o Maníkómpá'ó té'o é'a kawe-kísáú maiyá'a tuwánánauumne. Émbaramu kentáá sítá'ná imbá póta Maníkóni kawel'-wáásisá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro. Maníkó Émbaramun-áisaafitantamba ónáwemo sénaraa maanontámpinkembá kanaámpó'a waási úráaro sisa'á úráawisino. Émbaramun-áisaafitantambo uráundawi póta kawel'-wáásisá úne sé'a miyán-ímáyáá ímba oro.

9 Ímbo kawel'-árámbó íyáin-taimo áwáufimbo ayáímai iyafimbó agaisúwáantemba Maníkó miyáumai kentí sáwí-meyamba timíníye Yóni siyáie.

10 Súwasa isésa sésa simásimenda-aaisa nórashaawa ónaumno suwaná

11 Yóni séna kae'-únánkwatóimo makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro. Tóbá makéwi ímbo makéwi moórá-mora tíméro Yóni súwasa

12 taakisi-óntámbó máún-umen-kwaasi Yóni nombá maisinkáíkwae sésa wempá'á tésa sésa óraako ómpo nórashaawa ónaumno suwaná

13 Yóni séna ímbo karo'a símai óraal'-ontambo maiyamba taakisi-óntán-antemba máéro súwasa

14 i-wáási sésa kesáá nórashaawa ónaumno suwaná Yóni séna tínkantuke'a miwítí óntama maénae ímba seró. Karo'-ááí simátíme'a miwítí óntama

maénæ ímba seró. Kentí kísaugoni méyántafé'a ímbo kaórém̄ba tirunkó kawe'á ína'a méraaro Yóni siyáye.

15 Yúndaa-waasi Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba amu'marésa mésa Yónin-aai isésa óraa'-imayaa ésa sésa Maníkómó íyáfasinankaraiwai wemá Yóniya'i fí'owawa'ijo suwaná

16 Yóni séna kesínaaembo tíndawi wemá óraako kembá íyáakaraifo wemó aaí síndara'o kemó sendá sáwí'an-ye. Kemá nombá maitinkánaumpo wemá Maníkóni Ufaen-ámútánkóbá aílmaráinana kuména kempímbá óraa'a uwátinkena iyamó agáéntemba ínaye.

17 Aawinkwínaumo sipetifimbó mósa makésamo mentúwáawanamo anómba marapá'ó kúmisanamo ásimo fiyúndágó aútúwáisasamo kámakama'o in-íyáfimbó wiywí'aimo agaisuwésamo anómbo naaúmpa'o mósa máráántemba waási miyáráámbá ínaye Yóni séna

18 Maníkóní ásé-aai ísámai kawe'á íwae séna miyán-áái simátíma'maena iyáye.

Ísumba nombó maiyánkarain-aai.

Mátíyu 3:13-17, Máká 1:9-11

19-22 Yóni simátíma'mae wéiyena sáwifa'-waasi nombá maitinkéna ánaaemba Ísumba maiyankówana inaí súwana kampúaran-tawaaí tuwínkaal-úwana Maníkóni Ufaen-ámútánkó mááufu'-numaraamba úmaena ane'á kumbérowana aaigó aantemba wiyómpakemba séna emá kesááninko óna'a en-ímáyáá wée'a áfááraumai aamoí uwánkaumne siyáye.

Yóni Maníkóní ásé-aai simátimumbanifo Káríri-marafaken-kawaagon-awí'a Éroti áfákon-awainínkón-awí'a Érótiyasimba maiyówana mindásafena fí'o-fí'on-tantaa'o sáwí'o úntafena Yóni séna sáwí'a óne súwana Éroti Yónimba áí'mai ándáfa'a ankéna mindásafena sáwí-kisau maimaéna iyáye.

Ísun-áiwá'náti túwíkon-aai.

Mátíyu 1:1-17

23 Ísu marapá'á kumbéna moórá-waai úmai siyáánkai-aatai maisuwéna wénena Maníkón-aimo simátiminda ómbarena úwasa waási imáyáá ésa sésa Yósepín-ááninkon-ye siyáawe.

Yósepi afowán-áwí'a Írai úwana

24 Írai afowán-áwí'a Mátáti úwana

Mátáti afowán-áwí'a Rífai úwana

Rífai afowán-áwí'a Méríkai úwana

Méríkai afowán-áwí'a Yánai úwana

Yánai afowán-áwí'a Yósepi úwana

25 Yósepi afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Émósi úwana

Émósi afowán-áwí'a Néamu úwana

Néamu afowán-áwí'a Esírai úwana

Esírai afowán-áwí'a Nágai úwana

26 Nágai afowán-áwí'a Méati úwana

Méati afowán-áwí'a Mátátayasi úwana

Mátátayasi afowán-áwí'a Sémeni úwana

Sémeni afowán-áwí'a Yóséki úwana
 Yóséki afowán-áwí'a Yónda úwana
 27 Yónda afowán-áwí'a Yóánani úwana
 Yóánani afowán-áwí'a Résa úwana
 Résa afowán-áwí'a Sérápáperi úwana
 Sérápáperi afowán-áwí'a Síáritiyeri úwana
 Síáritiyeri afowán-áwí'a Nérái úwana
 28 Nérái afowán-áwí'a Méríkai úwana
 Méríkai afowán-áwí'a Éndai úwana
 Éndai afowán-áwí'a Kóšamu úwana
 Kóšamu afowán-áwí'a Ériméndamu úwana
 Ériméndamu afowán-áwí'a Éya úwana
 29 Éya afowán-áwí'a Yósúwa úwana
 Yósúwa afowán-áwí'a Éríyesa úwana
 Éríyesa afowán-áwí'a Yórimu úwana
 Yórimu afowán-áwí'a Mátáti úwana
 Mátáti afowán-áwí'a Rífái úwana
 30 Rífái afowán-áwí'a Símiyoní úwana
 Símiyoní afowán-áwí'a Yúndaa úwana
 Yúndaa afowán-áwí'a Yósepi úwana
 Yósepi afowán-áwí'a Yónamu úwana
 Yónamu afowán-áwí'a Éráyakimu úwana
 31 Éráyakimu afowán-áwí'a Méríya úwana
 Méríya afowán-áwí'a Ména úwana
 Ména afowán-áwí'a Mátáta úwana
 Mátáta afowán-áwí'a Nétáani úwana
 Nétáani afowán-áwí'a Téfítí úwana
 32 Téfítí afowán-áwí'a Yési úwana
 Yési afowán-áwí'a Ópéti úwana
 Ópéti afowán-áwí'a Póási úwana
 Póási afowán-áwí'a Sárimoni úwana
 Sárimoni afowán-áwí'a Násóni úwana
 33 Násóni afowán-áwí'a Ámínándapu úwana
 Ámínándapu afowán-áwí'a Ándimini úwana
 Ándimini afowán-áwí'a Ánái úwana
 Ánái afowán-áwí'a Ésíroni úwana
 Ésíroni afowán-áwí'a Pérési úwana
 Pérési afowán-áwí'a Yúndaa úwana
 34 Yúndaa afowán-áwí'a Yékopu úwana
 Yékopu afowán-áwí'a Áísáaki úwana
 Áísáaki afowán-áwí'a Émbaramu úwana
 Émbaramu afowán-áwí'a Téra úwana
 Téra afowán-áwí'a Né'o úwana
 35 Né'o afowán-áwí'a Séráki úwana
 Séráki afowán-áwí'a Ríyu úwana
 Ríyu afowán-áwí'a Péréki úwana
 Péréki afowán-áwí'a Ípa úwana
 Ípa afowán-áwí'a Síra úwana
 36 Síra afowán-áwí'a Kénaani úwana
 Kénaani afowán-áwí'a Áfákisati úwana

Áfákisati afowán-áwí'a Sému úwana
 Sému afowán-áwí'a Nówaa úwana
 Nówaa afowán-áwí'a Rémeki úwana
 37 Rémeki afowán-áwí'a Métúsara úwana
 Métúsara afowán-áwí'a Ínóki úwana
 Ínóki afowán-áwí'a Yéréti úwana
 Yéréti afowán-áwí'a Má'árariri úwana
 Má'árariri afowán-áwí'a Kénaani úwana
 38 Kénaani afowán-áwí'a Ínosi úwana
 Ínosi afowán-áwí'a Séti úwana
 Séti afowán-áwí'a Ándámu wemá
 Maníkón-áánimban-ye.

Miwí Ísun-aíwá'ná owé-ímáyáá uráawe.

4

Waántawanko Ísumba ma'mái mo awánarain-aai.

Mátíyu 4:1-11, Máká 1:12-13

¹ Yóni Ísumba nombá maiyankónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba óraa'l uwánkena simámuwana Ísu Yóndani-nomba tuwéna máásai-marafa'a komérowana

² waántawanko Ísu sáwí'o índa awánanæe súwana Ísu ímba tómbó nóm̄ba ména ayáátaáka'a 40 no'waamba waúwana áfaáran-aai tówana

³ waántawanko séna emá Maníkón-ááninko úne wésempo maanóntánkóntafé tómbá úréna'a naanó siyó súwana

⁴ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna tómbó náiyawi aantemba waási ímba fasi'átinkainifo Maníkómó siyáintemba seyaafá'l iyána fasi'átinkainiye

siyáimba pó'a emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁵ waántawanko Ísumba áí'maena iyéna minúwóiyáán-úmai seyaafá'-máráfá'l káráwiyyon-kwaasi aráánamena

⁶ séna seyaafá'-máráfá'l káráwiyyo sénamo símakaimba moórágigombá kesí imáyááfinkemba kanaalá tíménda isa'á embá áménana enáwiko iyíníye.

⁷ Ken-ímáyáámó mósá márénalo é'a káráwyi-kisau áména káráwiyyo waántawanko súwana

⁸ Ísu séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna kentí Fasi'aénkó Maníkómpá'l imáyáá
 é'a wenáwíl-aantemba mósá maré'a wení kisau aantemba máéro
 siyáifo emó sénda ímba miyá ónaumne súwana

⁹⁻¹¹ waántawanko Ísumba áí'maena Yérúsaremu-naopa'a wéna óraa'-amaan-dankoni amifa'a móankena séna Maníkón-aai aúfáífinkemba séna Maníkó wiýómpakemba wení kisau-waasisomba ti'maráínasa enká'a káráwiyyonaawe.

Moórágimba séna
 óntankó'a aísamai turaránofo
 sésa tiyáántandesa faramónááwe

siyáye. Mindásafe emá Maníkón-ááninko úne wésempo maankákémbá ásáfenasa wiýómpakewi farámbaes marapá'l müankaaro waántawanko súwana

12 Ísu séna Maníkón-aaí aúfáífinkemba é'a miyá siyéna moórá-aaiwara'a séna kentí Fasi'aénkó Maníkómbá áísai úmai isánae ímba seró siyáimba emó séndantembo miyámó ékaa Maníkómbá áísai úmai isáúsino. Mindásafemo emó sénda ímba miyá ónaumne Ísu súwana
13 waántawánko seyaafá-tántátféna Ísumba áísai uwásuwena séna káríka aneka'á taáísai ónaumne séna auwéna kóuraiye.

Ísu wení kísaumo ómbakain-aaí.

Mátíyu 4:12-17, Máká 1:14-15

14 Kúwana Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkó Ísumpimba wérowana Ísu máásai-marafa'a tuwéna Káríri-marafa'a komérowana wenáágó seyaafá'-máráfá'á wété úwana

15 miwití ámáán-daumpimpala'

Ísu simátimuwasa seyaafá'nánká wenawí'a mósa makáowe.

Násaretifakewi Ísumba tínaaembo uwánkaraan-aaí.

Mátíyu 13:53-58, Máká 6:1-6

16 Minkákembá Ísu kárikomo maé'éún-daopa'a Násaretifa'a koména Yúndaa-waasi ámáán-aimo isón-kanaa aasiyaasi-kánáá ámáán-daumpa'a imáéntemba miyáumai iména Maníkón-aaí aúfáífinkembo simátimindasafena íyáfasinowasa

17 naaofá'á Maníkón-aimo siyówi Áisáya agaimakón-kwandaai ámúwana maiyéna fariyéna moórá-aaí awánéna séna

18 Fasi'aénkóní ámútanko kesé'a méraiye. Úwoi-waasisafe kesí ásé-aaí kosimátimiyo séna si'mákaifo Fasi'aénkóní ámútanko kesé'a méraiye. Ta'ótokaan-kwaasisafe'a kemá faútinkáana'a méraaro siyé-áái kosimátimiyo. Túrambo kafíkáin-kwaasisafe aneka'á túrambo awánáíyan-aaí kosimátimiyo. Tirumbó umbaimó táinda-waasisafena minúmbái-tántáá'á tai'áníye siyé-áái kosimátimiyo.

19 Fasi'aénkó wení waási kawe'ó uwátinkainda-kanaagon-aaí kosimátimiyo séna si'mákaiye agaimaréna siyáiyé Ísu simásuwena

20 mináufái-wándáái owepámai káráwiywimba aména aaí simátimindasafena mara'á mérowasa mindáúmpáló méron-kwaasi aaí sínena úwasa aúrampimba karákówana

21 Ísu séna minááímó súna'o isérón-aaí afora'á paápé iye súwasa

22 isésa aifa'á kawe'-áái siyé sésa aamoí uwánkesa ánaaemba óraa'-imayaá ésa sésa Yósepín-ááninko éna maankákéwí éna kesáámó úndanten-kwaasin-ifo nória sénawa miyán-áái siyó suwaná

23 Ísu séna waási waé'mai-aaí sésa emá týofaan-waasi ómpo enáúra'a eyáárika kawe'án-uwo wésewe. Mináái kentáf'e'a simásuwe sé'a Kápaneamu-naopa'a kawe-kísáú maiyáánata ísaraumpo maankákáá ení naaópa'wara'a miyán-kísáú mauwó kentáf'e'a siyambanifo

24 érai'a simátime súne. Maníkón-aimo simátmíwai wení waásifa'a Maníkón-aaí kosimátiminenamo wimbá wenamááraa sésa kesáámó úndanten-kwaasin-iyé sésa wenawí'a ímba mósa wémaraawe.

25 Érai'-aai sénaumpo ísáaro. Naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráiyaa mérónka'a kaumbo-áátái úmai afá'móráe-wiyomba maisuwéna ímba aa'l téna aawái tówana minkánáá Ísareri-waasiti marafá'á kétó'-inimbá sáwifa'a mérowana

26 Maníkó ímba minkétó'-inimbá kotúwa'nai ínone séna fí'om-barafaken-keto'-inimba Sáindóni-marafa'a Sáréfati-naopaken-ininkomba koáwa'nai uwó séna Maníkó Íráiyambo ai'marówana kuráye.

27 Naaófá'á moórágido Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Íráisa mérónka'a Ísareri-waasiti marafá'á túmo námombo kón-kwaasi sáwifa'a mérowana Maníkó minkwáásisombá ímbo asófatinkaraimbanifo fí'om-barafa'a Síriyaa-marafaken-kwaasi áúmo námombo kón-kwaasigon-awi'a Néamanimba asófankaraiye Ísu súwasa

28 minámáán-dáúmpá'ó mérowi isésa imáyáá ésa kentáásáfena Maníkó ímba túwa'nai ínaye Ísu wésiye sésa tirunkó ika fówasa

29 iyáfasinesa Ísumba tal'ótokesa tafisímaesa máápa'a kúwákárúwesa miwití naaó'-omapa ámémpa'a famétuwanaesa uwaná

30 énifo Ísu tuftintuwena kóuraiye.

Arumpimbá sáwí-amutambo mérowin-aai.

Mááka 1:21-28

31 Ísu Káríri-marafa'a Kápameamu-naopa'a koména Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaara'a ámáán-daumpa'a iména aaí simátimuwasá

32 isésa óraaka'o súntafesa óraal'-waasigoraamba siyé sésa táátafesa uráawe.

33 Táátafesa uwaná minámáán-dáúmpá'á moórágido sáwí-amutambo we-narumpimbó mérón-kwaasigo óraaka séna

34 Ísu Násaretifikewi óne. Kentáá nórawa ínewa'ono tasínkambaisaawa tai'áinono. Embá awánáúndawi Maníkóni kawe-kísáú-wáásígó óne súwana

35 Ísu sáwí-amutankontafena óraaka séna aseré minkwáásí auwé kóuwo súwana misáwi-ámútánkó minkwáásí famé'auwowana túranka'a tanaa fówana ímba sáwí'o uwánkomba úwoi kóúwasa

36 awánésa táátafesa ésa keáimbá sésa nórán-aaíya wésiyo. Fasi'aén-ááí sáwí-amutantafena óraaka simátímísasa tirumpinkémbá wégowé suwaná

37 miyán-ááí Ísun-aai mináémpá'á wété úwasa ísaraawe.

Ísu tí'o ún-kwaasimo asófatinkarain-aai.

Máátyu 8:14-17, Mááka 1:29-34

38 Ísowana Ísu minámáán-dáúmpá'á tuwéna Sáimonini naaúmpa'o iyúmba Sáimonin-áráandaomba áuiya kówana mérowasa Ísumba simámúwana

39 iséna wempá'á téna áuiyagontafena séna tai'aaó súwana mináúiyá tai'ówana iyáfasinkwena tómbá agaimái tímakaiye.

40 Úwasa fenómpinka'a fí'o-fí'on-tí'o ún-kwaasi tí'maesä Ísumba'a tuwaná ayáámba ta'lótorowasa asófaraawe.

41 Miyá úwasa sáwí-amutantombá sáwifa'-waasi tirumpinkémbá tiyuwésa óraaka séna Maníkón-ááninko óne simásuwesa kóuraawe. Sáwí-amutambo imáyáá ésa Ísuntafesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai iyé-imáyáá untáfena Ísu aséráaro súwasa tiyuwésa kóuraawe.

Yúndiyaa-aempa'o Ísu simátímakain-aai.

Mááka 1:35-39

42 Kóuwana aafáúmό íyáúsunka'a Ísu mindáópa'a tuwéna Maníkómpá'á inaimó síndasafena ímba waásimo méropa'a komérowasa ayaafái úmai awánésa sésa kónafo keséta mérao suwaná

43 Ísu séna fi'on-daopimpa'wara'a ásé-aai Maníkó wení waásimo kawáánin-aai kosimátimenaumne. Miyámó ondasáfena Maníkó si'mákaisa' kunkáumne séna

44 tiyuwéna Yúndiyaa-aempa'a koména ámáán-daumpimpa'a simátíma'maena iyáye.

5

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aai.

Máátyu 4:18-22, Mááka 1:16-20

1 Moórá-kanaa Ísu nonkwaauúnkóní áwáífa'-awi'a Kénésárétifa'a mérowasa Maníkón-aai isánae sésa tósó ésa famé'maesa tuwaná

2-3 kae'lá kári'l-nompin-taomba nonáámááífa'a wérohana moórá Sáimoninde wérohana awánówasa mófáá'o tóróyan-kwaasi mindómpintáómba tuwésa mare'mare'-únámbá wénonkwiyuwana mintáómba úwoi wérohana awánéna Sáimonini nompín-táómpimba iyátena Sáimonintafena séna ewaa'lá maimaé waaó súwana ewaa'lá fafúsúmaena nonáwáífa'a kúwana Ísu mimpimbá mara'-ména seyaafái-wáási simátímakaiye.

4 Simátimena Sáimonintafena séna nompín-táómba fafúsúmae nonafufumpá'a kuré ewé ení waásiye mare'mare'-únámbá túwéwana nompimbá kumína'a mófáá'a fasínáaro súwana

5 Sáímoni séna óraakoo káfél'-no'waamba miyámó úmae iyúndasa ínta mófááta toráündasa úwoisa méraumpo emó séndantemba ónaumne séna

6 nonafufumpá'a wésa mare'mare'-únámbá túwówana nompimbá kumúwana sáwifa'-mofaa'a minúnámpimbá ówitena tararáráántamba úwasa

7 moórá-nompin-taompimba miwítí waási mérowasa awánésa tiyáán-tuwa'a ésa tasúwa'nai oro suwasá tésa minkáé-táómpimba mófáá'a mósá márówana ówitena umbaí téna nompimbó kúwáférááraantamba úwana

8 Sáímoni Pítaa miyámó úmba awánéna Ísu óraakon-ye séna aísamaifimba kifaena séna Fasi'aénkoo sáwí-waasi úmpo siywé waaó siyáye.

9 Sáwifa'-mofaa'o tóróntafena Pítaa we wesé'o méron-kwaasiye táátafesa uwásá

10 Sáímoniye mófáá'o to'maésarai nýyawi Sépetin-ááninkai-tuwi'a moóráwigó Yémisi úwana moóráwigó Yóni mindáraiye táátafesarai uyaná Sáímoni Pítaa Ísuntafena séna Fasi'aénkoo sáwí-waasi úmpo siywé waaó súwana Ísu séna ímba áá'a íno. Mófáá'o to'maé wénomba minkísáú ifátuwe'a káfél'a waási tafisíyasa kesíráái wáéro súwana

11 mindómpin-táómba tafisímaesa nonáámááífa'a mámaresa miwítí kísau ifátuwesa Ísumba arááiwakaawe.

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwánkarain-aai.

Máátyu 8:1-4, Mááka 1:40-45

¹² Moórá-kanaa Ísu moórá-naopa'a mérowana moóráwigo seyaafá'-áufá'ó námombo kón-kwaasi Ísumba awánéna óraakon-iye séna aísamaimba takifaena séna kentáfénamo ankáínamo e kanaa'l aú'i'a uwásinkainone súwana

¹³ Ísu ayáámba ane'l a ta'ótorena séna miyá ónaumpo enáúra'a karefó'a kawáúwiye súwana minuwóiyámbá kawáúguwana

¹⁴ Ísu óraaka séna enáúra'a kawáúwifo naaofá'ó Mósesemo siyáintemba ámáán-kisau-waasifa'a wéma enáú máaraatiime poíma tímínasa Maníkóntafesa ísámai tufú'mai agaíyasa seyaafá'nánká awánésa áúrakemba kawáúwiye sénááwe. Énifo enáúra'o uwánkaunda-aai simátimunafo sé waaó Ísu súwana

¹⁵ ifátuwena kawel'ó uwánkon-aai simátima'maena iyúwana minááigó naaol'-nao'a wété úwasa sáwifa'nanka tóso ésa wenááí wéise'a onaná tí'o in-kwáásí asófatinkainkwae sésa tóso uwaná

¹⁶ énifo Ísu Maníkómpá'l inaimó síndasafena máásai-marafa'a kógo uráeye.

Ísu aísamaimo pukówaimba kawel'ó uwánkarain-aai.

Mátiyu 9:1-8, Mááka 2:1-12

¹⁷ Moórá-kanaa tuwímbai ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yérüsaremu-naopakene Káríri-aempakene Yündiyyaa-aempakene tóso ésa Ísu moórá-naumpa'a aaimó wésimatimumba taísaraawe. Maníkó Ísumba asófatinkainda-fasi'aemba amuwana mérowasa

¹⁸ tuwímbai aísamaimo pukówimba wandaafíimbá marésa taawiya'maé tésa Ísumpa'a máánkáananasa kawel'á inkwae sésa tumbá

¹⁹ mindáúmpá'á sáwifa'-waasi sisipáá uwasa ímba kanaa'l íyóraantamba ésa naanamifa'a taawiya'maé imésa afaa'l aúsámaresa ándára ta'ótoresa túwówana kumémena waásifimbo Ísumo mérompimba aúranka'a kumuwana

²⁰ Ísu taawiya'maésamo tun-kwáásimó érai'a kawel'á uwánkainiye-imayaamo umbá Ísu tuwánéna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna kesí waásiyo ení sáwi-imaya maiyauwáúmne súwasa

²¹ ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé keáimbá sésa Maníkó weyáá sáwi-imaya maitiyuwáínifo waási ímba miyá ónááfo Maníkómbá karaáná'a ánkáíye suwaná

²² Ísu minímáyáámó umbá iséna séna nórá séra miyán-ímáyáá wéoo.

²³ Moóráwigo aísamaimo pukáindawintafena sénamo ení sáwi-imaya maiyauwáúmne sínasamo ésa éraira sí karorá sító sénááwe. Énifo moóráwigomo aísamaimo pukáindawintafena sénamo eyáárik'a íyáfasine waási sínasamo ésa éraira sí karorá sító awánánááwe.

²⁴ Kemá waási úranko marapá'l méräunda waásiti sáwi-imaya maitiyuwáanda-fasi'aemba tokáumpo aráátíménda awánánááwe séna aísamaimo pukón-kwaasigontafena séna isaaó. Íyáfasine ení wandaai maímaé ení naaópa'a waaó súwana

²⁵ túranka'a íyáfasinkwena wení wandaai wémaena Maníkón-áwí'a mósa maréna wení naaópa'a kúwasa

²⁶ seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósa marésa sésa ímbo awánánánda-i'a isatá awánánáumne sésa táátafesa ésa tiyáámbá tóipimba fáákaawe.

*Ísu Rífáimbo áántarain-aai.
Mátíyu 9:9-13, Mááka 2:13-17*

27 Ánaaembá Ísu aampa'á wéwena awánómba taakisi-kísáumó maúwain-awi'a Rífái taakisimó máún-dáumpa'a mérowana Ísu awánéna séna íyáfasiné kesé'a tiyó súwana

28 íyáfasinena seyaafá-tántáá'á tuwéna wembá arááíwa'mae wéna

29 Ísuwe'o náíndasafena wení naaúmpa'a óraa-tomba agaúwasá taakisimó máún-kwaasiye fí'o-fí'on-kwaasiye Rífáini naaúmpa'a tamésa mindáraise'a tamésa tawémandowasa

30 ámáán-kawaa-waasiye miwítí ámáámbo sun-kwáásiyé Ísuní kísau-waasisafesa aaisambá tiyésa tísai esa sésa taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwí'o on-kwáásisé'a tómbá wénaao suwaná

31 Ísu séna séna tiyofaan-kwaasi kawel'-úmaimo méraan-kwaasi ímba wétuwa'nai-ofo tí'in-kwáásí wétuwa'nai-owe.

32 Mindásafe'l aarupíse úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a ímba kunkáumpo sáwí'o úmaimo méraan-kwaasi táántaanasa Maníkómpá'á tíwae sé'a kunkáumne

Ísu siyáye.

*Tómbó aawentamó on-áái.
Mátíyu 9:14-17, Mááka 2:18-22*

33 Suwasá tuwímbai Ísuntafesa sésa Yóni nombó maitínkáiwaini kísau-waasi moórá-mora-kanaa Maníkóntáfesa imáyáa ésa tómbá ímba wénesa ináí aantemba wésewasa ámáán-kawaa-waasiti kísau-waasiwará'a miyá wéofo ení kísau-waasi ímba miyá ombá tóné noné úwoi wénaawe. Nóra sésawa miyá wéoo suwaná

34 Ísu séna moóráwigó aaremó maíndawi amáárasomba tanómbo kau-tíminda miwíse'a mérainasa aamoí ésa mintómbá ímba a'áo sénááfo úwoi náááwe.

35 Ánaaembá minkwáásigómbá áí'mae kóiyana minkánáá amáárasomba tirunkó sáwí'a ínasa tómbá a'áo sénááwe Ísu séna wemó ánaaembá tiywénamo iyíndasafena minááí siyáye.

36 Ísu minááí simátimena maarán-ááí waé'mai-aai séna ááéraan-ampantamo afaa'ó wéraisasamo ombá aú-ampanta ímba kárámai wéfaruwowe. Miyámó íyaná aú-ampantago sáwí'a ínana ááéraan-ampantago aú-ampantaraamba ímba ínaye.

37 Aú-anda-aran-domba ááéraa-sipisipi-asi-anafeumpimba ímba wéfatimaraawe. Miyámó íyanamo éna aú-anda-aran-donko óraa'a éna ááéraan-anafeumba kafaména sáwí'a ínana mindómbá úwoifa'a fatíwiniye.

38 Mindásafesa aú-anda-aran-domba aú-sipisipi-asi-anafeumpimba wéfatimaraawe.

39 Ááéraan-anda-aran-dombo naawímó ombá sésa ááéraan-anda-aran-donko ásé wéye sésa aú-anda-aran-domba ímba sínkáíye wésewe.

¹ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísuwe wení kísau-waasiye kísaufa'a wíti-ton-kísaufa'a wéwesa wení kísau-waasi wíti-aramba kútúmai ási pítuwesa nowasá

² ámáán-kawaa-waasi tuwímbai tuwánésa sésa saagaan-kánáá aambá fái'makaawa'a nórá séra miyá wéoo suwaná

³ Ísu séna naaófá'á Téfítimo uráimba aúfáifimbo agaimakáin-aaigoni áwáu ímba ísaraawe. Téfítie wení waasiye táai tówana

⁴ Téfítí Maníkóní ámáán-daumpa'a iyéna Maníkón-aúranka'o makón-tomba imaiyéna wénena wení waasi timúwasa naráwe. Mintómbá úwoi-waasi ímbo né'ómbarifo ámáán-kísau-waasi aantembo né'ómbarifo. Téfítí mintómbá imaiyéna timúwasa nonká'á Maníkó ímbo aaisambá siyáimbanifo kesí waasi miyá owa'a aaisambá ímbo seráimbá wésewe.

⁵ Wíyómpakemba waási úranko pó'a saagaan-kánáárá'ó káráwiyaundawi úmpo saagaan-kánáárá'ó waásimo kísau máémba kendén-ye Ísu siyáyiye.

Ayáámbo kemporarán-kwaasigon-aaí.

Mátíyu 12:9-14, Máká 3:1-6

⁶ Moórá-kanaa Yúndaa-waasimo saagon-kánáárá'á Ísu ámáán-daumpa'a iyéna wésimatimuwaná moóráwigó ayáánúrapa'l-ayaambo kemporarón-kwaasi mérowasa

⁷ ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé mésa Ísuntafesa saagáiyá póna minkwáásimó kawé'ó uwánkainataamo éta ta'ótó'maisa aaifintá maiyankánaumne sésa Ísumba awánomba

⁸ Ísu minímáyáámó umbá iséna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna iyáfasiné kemó méraundara'a imauwó súwana iyáfasinena Ísumpa'a túranka imáuwana

⁹ Ísu miwísáfena séna moórá-aaisafe'a tísai ónæ'e súne. Kentáásí ámáán-aafimba nónin-aaiya wéraiyo. Saagaan-kánáárá pótá kawé-kísáúsáwá máum sáwi-kisausaawa wémaumno. Waási túwa'nai onasásáwá kawerá óna tínkamonasasaawa puwónááo tísai ena súwasa ímba aai suwaná

¹⁰ Ísu mótuwana-metuwaná éna ayáámbo kemporarón-kwaasisafena séna enayáámbo fárútuwao súwana ayáámbo fárútuwowa kawé'ó uwánkowaná

¹¹ miwí tirumbá áfááraumai sáwí'a úwasa nórá úmaisaawa tufuwónaumno sésa kemó mérompimba keáimbá siyáawe.

Ísu wení kísau-waasimo táántarain-aaí.

Mátíyu 10:1-4, Máká 3:13-19

¹² Minkánáárá'á Ísu fenómpinka omápa'a iména ímba aúmá waéna Maníkómpá'á inaí símae wéiyuwana

¹³ siyarówana Ísumbo arááíwa'mae kun-kwáásí táántowasa íyúwana minkwáásifínkéimbá sisamaifikemba kae'á kumbaimái-waasi toráumai séna kesí aantá-waasin-owe séna túwí'a siyáyiye.

¹⁴ Miwí túwí'a séna moóráwigó Sáímoniye séna

aú-awí'i Pítaawe simánkena moóráwigó Pítaan-áfáko Énduruni moóráwigó Yémísini moóráwigó Yónini moóráwigó Fíripíni moóráwigó Pátóromiyuni

15 moóráwigo Mátíyuni moóráwigo Tómaasini moóráwigo Áráfiásin-ááninko Yémísini moóráwigo Sáímoni wemá Rómu-kamani-waasi ti'mátuwānae siyáiwaini

16 moóráwigo Yémísin-ááninko Yúndasini moóráwigo Yúndasi-Ísakerioti wemá ánaaembä Ísumba wení namuro-wáásimó aráátímakaiwai miyáumai-waasi Ísu tántaraiye.

*Ísu sáwífa'-waasifimba kísaumo maiyáin-aai.
Mátíyu 4:23-25*

17 Omápakemba Ísu miwísé'a arúfá'á kumbérowasa wembó arááiwáún-kwaasi sáwífa'nanka Yúndiyaa-aempakene Yérúsaremu-naopakene Táyaanaopa'e Sáindóni-naopal'-non-awaifakene sáwífa'-waasisomba tamésa

18 Ísun-aai isánae sésa tí'o ún-kwaasiwara'a asófatinkainkwae sésa tósó ésa sáwí-amutamba tirumpimbó méron-kwaasiwara'a tósó uwaná Ísu sáwí-amutamba tirumpinkémbá maitiyuwówasa

19 tí'o ún-kwaasi Ísun-ané'lá ta'ótoraanana sí'a tai'áinkwae sésa miyá uwaná fasi'aémbá tokéna póna mintí'á asófatinkaraие.

*Tirunkó kawé'á éna sáwí'a énamo índa-aai.
Mátíyu 5:1-12*

20 Ísu miyá uwátinkena wení kísau-waasi tuwánéna séna kembiwí Maníkó súwa'nai ínkwaemo sewí Maníkó miwí kawé'á uwátinkena miwiyá'a wégawaaniye.

21 Káfé'a tááimo wétaiwai tirunkó fetói ín'a méraaro. Maníkó kanaá uwátinkainiye. Káfé'a tirunkó sáwí'a isa'lí ifí'ló wétaawi tirunkó fetói ín'a méraaro. Tirunkó kawé'á ín'a wíyááí ónááwe.

22 Kembiwí kemá waási úranko kumpáápé uráundawintafe'a fasi'ámaimo méraawi waási tínaaembo uwátinkesa tíyámbo uwátinkesa sáwí-aaimo simátinkesa sáwí-waasin-owemo siyamba tirunkó fetói ín'a méraaro.

23 Miyá iýa'a tirunkó kawé'á ín'a imá wéte'a wíyómpakemba kentí kawé'-meyámbá maénááwe. Naaófá'a miwí tiwá'ná miyá ésa Maníkón-aaimo simátímaaawi sáwí'a uwátinkaraawe.

24 Énifo marapákén-tántáá'ó makáawí káráwiyoro. Tirunkó kawé'ó weintantaa'a é'a makáambá pó'a ímba moórá kawé'-meyámbá maénááwe.

25 Káfé'a tímú'o faiwáí káráwiyoro. Ánaaembä táái táníye. Káfé'a wíyááimo owí káráwiyoro. Ánaaembä ifí'lá tánááwe.

26 Naaófá'a kentíwá'ná karó'-ááímó simátímaaawi-tuwi'a mósá makáambá pósá miyámó sésamo kentúwí'o mósá máréwa'o é'a káráwiyoro Ísu siyáye.

*Namuro-wáásí kawé'á uwátinkáaro-aai.
Mátíyu 5:38-48*

27 Ísu simátimena séna kemó simátíménda-aai ísáaro. Kesááimo isé'o é'a kentí namuro-wáásí tirumbá kawé'á uwátinke'a tíyámbo uwátinkéwi kawé'á uwátinkáaro.

28 Sáwí-aaimo simátínkéwi kawé'á uwátinkáaro. Sáwí'o uwátinkéwimo é'a Maníkómpá'lí iná símai miwí túwa'nai oro.

29 Táá'o tuwaumiýa'o é'a ímba anondáá tinkame'a aneka'a waé-tíméro. Kentí unáánkwátói maiyésa sésa aneka'a maénæe siyá'o é'a ímba aláo seró.

30 Moórá-tantaa'l a simiyó síya'o é'a úwoi tíméro. Kendémó moórá-tantaa'l maíya'o é'a ímba fuwaffi sé'a síméro seró.

31 Kembó tirááimo táinda'i-lo úmaimo túwa'nai íya'a miwí miyáumai túwa'nai oro Ísu siyáye.

32 Ísu simátimena séna seyaafá'nánká kentí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Sáwi'o on-kwáásí ímba kawé'-wáásí ombánifo miwítí waási-imayaamo owasamó ombá anondáá miwí-ímáyáá wéowe. Miyáumaimo kentí waási-imayaam aantembo íyanamo éna Maníkó ímba kawé'-méyámbá timínifo kentí namuro-wáásíwárá'á imáyáá tíméro.

33 Seyaafá'nánká kawé'ó uwátinkáán-kwaasi kawé'á wéuwatinkaawe. Sáwi-waasiwara'a miyá wéowe. Miyámó onten-úmai kawé'ó uwátinkáán-kwaasi aantembo kawé'ó uwátinkéwanamo éna Maníkó ímba kawé'án-owe síníye. Kentí namuro-wáásíwárá kawé'á uwátinkááro.

34 Sáwi-waasi ánaaemba siménááwe-imayaam ésa wétimewe. Ánaaemba timíyan-kwaasi aantembo timíyanamo éna Maníkó ímba kawé'án-owe síníye. Ánaaemba siménááwe-imayaam ímbo íyamba úwoi tíméro.

35 Kentí namuro-wáásí kawé'á uwátinke'a imáyáá tíméro. Anondáá simíwae-imayaam ímbo íyamba úwoi tíméro. Miyámó íyambo é'a Maníkómpákembá kawé'-méyámbá maénááwe. Maníkó wentáfesa ímba súwimo sen-kwáásí úwoi túwa'nai ena sáwi-waasiwara'a miyá isasá pósá waási kembiwí miyámó ombá tuwánésa sésa Maníkó wíyómpakewin-áánintomban-owe sénááwe.

36 Kentifo arumbó uwátinkáántemba miyán-oro Ísu siyáye.

Ímba sáwi-aa simátiméromo siyáin-aa.

Mátiyu 7:1-5

37 Tuwáné'o é'a sáwi-waasiye siyanamo éna Maníkó kentáfénawara'a miyá sínifo tuwáné'o é'a sáwi-waasiye sefó. Umbai-tántáá'í timíyanamo éna Maníkó kenkwárá'á miyá ínifo umbai-tántáá'á tíméfo. Sáwi'o uwátinkaiya'o é'a mintántáá'í ímba imáyáamo íyamba ifátuwáaro. Miyámó íyanamo éna Maníkó kemó sáwi'o ombá maityuwáániye.

38 Timíyantemba Maníkó anondáá kembá timíníye. Tómbó tíméwasamo nawááesa aráá'o máráántemba Maníkó miyá úmai sáwifa-tantaa'a timíníye. Miyáumaimo tíméntemba Maníkó miyá íníye Ísu siyáye.

39 Ísu simátimena waé'mai-aaí séna moórá aúgafitawi moórá aúgafitawimba ayáán-to'maesarai ímba kanaa'á kóyááfo miyámó ésáraimo ésáraimai maipimbá tanaambá fáyááye.

40 Iyámpóiimo ésa uwáítái'-on-kwáásí ímba íyáákanaáfo miwí táái ísámaesa íyantemba ónááwe Ísu siyáye.

41 Ísu simátimena séna kentúrampimba iya-arumbó wéraisa'o ombá ímbo awáánaamba kentí waási tuwáné'a enaúrampimba ayaantambá wériye wésefo ímba miyá seró.

42 Kentúrampimbo iya-arumbó ímbo awáánaamba nória séra kentí waási túrampinkemba tiyaantambá maityuwáánae wéseo. Kaumbo-kael'-ááiwárá'-wáásín-ofo kentúrampinkemba iya-arumbá maisuké'a tuwáné'a kentí waási túrampinkemba tiyaantambá kanaa'á maityuwánááwe Ísu siyáye.

Taaigó arambó iyáin-aaí.
Mátiyu 7:16-20, Mátiyu 12:33-35

43 Ísu simátimena séna kawe-táigó ímba sáwí-aramba iyáisana sáwí-taigo ímba kawel'-árambahá wéiyaifo

44 mintáigón-aramba awánesa sáwí-taiye

kawe-táiýé wésewe. Fekómó éna ímba áwiyanda-arankaamba iyáinífo fel'-aramba iyáiníye. Antirígó afó'afáá'-arankaamba ímba iyáinífo antirí-aramba iyáiníye.

45 Miyáumai kawel'-wáásí kawel'-ímáyááfínkémbá kawe-kísáú máewasa sáwí-waasi

sáwí-imayaafinkemba sáwí-kisau wémaewe. Tirumpin-ímáyááfínkémbá wésewe Ísu siyáie.

Naambó uráayawi-taaí.
Mátiyu 7:24-27

46 Ísu simátimena séna kentáfesa óraako óne sembánífo kemó simátimunda-aaí ímba arááíwa'mai kawel'á wéowe.

47 Kempál'ó tésa kesáái isésa

kawel'-úmaimo arááíwaiyawi miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro.

48 Naambá ónae sésa marafimbá mai'á u'mae kumémesa óntamba kusaaáfá ésa minká'l' naamayáámba múfafaimai naambá úmaraiyana aa'á téna óraal'-nomba finana mindámbá ímbo tawisínda fasi'ámai wééna óntanka'-nomba póna úwoi wéíniye. Miyáráán-úmai waásimo kempál'ó tésa kesáái isésa kawel'-úmaimo arááíwáéwi fasi'ámai ménaawe.

49 Énifo kesáái isésamo ímbo kawel'-úmaimo isáiyawi miyán-kwáásímó simátíméndara'a ísáaro. Naambá ónae sésa ímba mai'ó ukésamo iyamba paáká'l' úmakaiyana óraal'-a'a téna nombá fiyéna mindámbá tawísísuwainana sáwí'a ínaye. Miyáráán-úmai ímbo kesáái ísámaimo kawel'ó iyawi ímba fasi'ámai ménaawe Ísu siyáie.

7

Rómu-i-waasigon-aaí.
Mátiyu 8:5-13

1 Ísu minyááátáá'-áái simátimena Kápaneamu-naop'a kúwana

2 Rómu-i-waasiti kawáágó wení kisau-waasi aráái tówimba áí'a úwana puwíndasafena wéuwana

3 minkáwáágó Ísumo taméron-aaí iséna Yúndaa-oraal'-waasisafena séna Ísumba koáí'mae tiyana taasófankaino séna ti'marówasa

4-5 Ísumpa'a óraaka koséa minkáwáágó Yúndaa-waasisa súwa'nai ena kentáásí ámáán-damba úmakaifo kawel'-wáásí po kawel'-úmai koáwa'nai ínone suwaná

6 Ísu iséna miwisé'a wéna minkáwáágóni naambá ewaa'ó wéronka'a kúwana minkáwáágó wení waási simátimena séna Ísumba kosimáme'a maará seró. Óraakoo kentáásí kawáágó séna kemá kári'l'-waasi úmpo emá óraal'-waasi ómpo ifátuwe kesí naaúmpa'a ímba iyínone.

7 Mindásafe'a ímba empá'l' kosimámaakumpo ímba kesí naaúmpa'o íyínda úwoi aaí aantemba sinaná kesí kisau-waasi asófáíno.

8 Kewárá'l' kawáá-kísáúgóni áwáuma awánáunda kesí kawáágó sisá'a wení kisau maé'a kesí i-wáásisáf'e'a súnasa kesí kisau wémaewe.

Moóráwigontafe sé'a waaó súnana wisa'á moóráwigontafe sé'a tiyó súnana tisa'á kesí kísau-waasisafe'a miyá uwómó súndantemba miyá wéye siyé. Ísumba kosimáméro súwasa ti'marówi tésa tasimámúwana

⁹ Ísu mináái iséna áátafena éna kowaeréna wembó arááíwa'mae kunkwáásisóntáfena séna simátíme sé'a minkwáásí Rómu-waasigo kentáfena súwa'nai índa-fasi'aemba tokáiyé wésifo kesí waási Ísareri-waasifinkene fí'on-kwaasifinkene ímba miyán-ááí wésewe Ísu súwasa

¹⁰ ti'marón-kwaasi kouweré tésa taawánomba kísau-waasigo kawel'-úmai mérowasa taawánaraawe.

Ísu moóráwigombo iyáfasinankarain-aai.

¹¹ Ísu kárika'a ména tiyuwéna wení kísau-waasiye sáwifa'-waasiye kúmba Néni-naopa'a wéna

¹² mindáókoni óntan-kusaigoni ontará'ó kúnka'a moórá-keto'-ininkon-ááninko puwúwasa taawiya'máesa sáwifa'-waasi anówae wétuwana

¹³ Fasi'aénkó anówambo awánómba arumbá uwánkena séna ímba ifi'á taaó séna

¹⁴ makón-taarera'a kota'ótotorowasa taawiya'maé tun-kwáásí tamáúwana Ísu séna ifó'-wáásigoo iyáfasinääo súwana

¹⁵ pukómpinkemba iyáfasinena aaí súwana Ísu anówantafena áí'mae waaó súwasa

¹⁶ seyaafá'nánká táátafesa ésa Maníkón-áwí'a mósa marésa sésa káfé'a Maníkón-áaimo sin-kwáásí óraa'-waasi kentááfimbá paápé iye. Maníkó ai'maráísana wení waásisaamo súwa'nai índa-waasisa kúmiye suwaná

¹⁷ mináái Ísuntafesamo sun-ááígó Yúndiyaa-aempa'a seyaafá'-áémpá wété uráiyé.

Yóni nombó maitínkáíwain-aai.

Mátiyu 11:2-19

¹⁸ Minááiígó wété úwasa Yónini kísau-waasi isésa Yónimba kosimámúwana wení kísau-waasiyi tááントasarai tuyaná

¹⁹ simátímena séna Ísumba maanáái koáisi okaiyó. Emá kumínونemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Kosekaiyó Yóni súwasarai isésarai

²⁰ Ísumpa'a tasimámesarai Yóni nombó maitínkáíwai si'maráísakai empá'á túye. Yónimo simbá kumínونemo siyáawiya'o fí'owawa ónómpo kemá kumíndawimba amu'maránaumno siyé. Ísumba tasimámúyana

²¹ minkánááfimbá Ísu sáwifa'-waasi fí'o-fí'on-tí'a ún-kwaasi kawel'á uwátinkena sáwí-amutamba tirumpinkémbá wémaitiyuwená túrambo kafikón-kwaasi túramba awánamai kawel'á uwaná

²² Ísu Yónimo ti'marón-kwaasisafena séna tauwerékai awánááyane isááyane Yónimba kosimámé sékai túrambo kafikáiwai túramba awánamai kawel'á owaná táá'o káúnkaiwai táá'a isááwana tísamaimo pukáiwai kawel'-úmai tím-taawaná námombo kaiwái kawel'á uwátinkena pukáan-kwaasi iyáfasintinkena úwoi-waasi ásé-aai simátímena séna

²³ kentáfesa ímba kae'-ímáyáá iyawi tirunkó kawel'á wéye siyé. Yónimba kosimámékaiyo Ísu súwasarai kurááye.

24 Yónini kísau-waasiyai tauwerésarai kuyaná Ísu Yónin-aai seyaafá'-wáásí simátimena séna Yóni máásai-marafa'a méraisa'a koawáné nórani-mayaawa wéera koawánaraao. Fiyündá toréna umó móma'mema'o intenkáán-kwáásí Yóni iyé-ímáyáawá uráao. Ímbanifo Yóni ímba miyán-kwáásin-ifo fasi'aén-kwáásin-ye.

25 Nórani-mayaawa wéera koawánaraao. Kawe'-únánkwátói úmakain-kwaasi Yóni iyé-ímáyáawá uráao. Ímbanifo miyán-kwáásí kawel'-únánkwátóiwara óntawaral'-waasi óraal'-waasiti naaúmpa'a méraawe.

26 Nórani-mayaawa wéera koawánaraao. Maníkón-aaimo siwái Yóni iyé-ímáyáawá uráao. Ewé Maníkón-aaimo siwáin-ye. Érai'a simátime súne. Wemá Maníkón-aaimo siyáawi iyáákaraiye.

27 Maníkón-aai aúfáifimba Yónin-aai símai agaimaréna séna Maníkó séna isaaó. Moóráwigomba ai'maráanana kesáái maimaéna ení aifa'á wéna ení aambá wiýíníye siyáye agaimaréna siyáimba Yónintafena siyáye.

28 Simátime sé'a Yónini kísaugo seyaafá'-wáásítí kísaugombá iyáákaisana Maníkó kawel'á uwánkaraifo Maníkó wení waásiya'o kawáánin-kwaasi óraal'-waasiye úwoi-waasiye óraa-kawel'a uwátinkainiye Ísu siyáye.

29 Taakisimó máún-kwaasiye úwoi-waasiye mináái isésa Maníkómó siyáin-aai érai'-aai póta konanasá nombá maisinkáínkwaes sésa Yónimp'a'a kuráqwe.

30 Énifo Yóni Maníkóni aambó aráátímakaimba ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé minámbá tínaaemba uwámesa ímba nombó máúmba kóuraawe.

31 Ísu moórá-aaiwara'a simátimena séna káfel'o méraan-kwaasi nórani-kwaasiyaanewa sénaumno.

32 Miyán-kwáásiyáámbán-owe. Iyámpóisomba naaópa'a marupímbá mésa ááfema wétesa moórá-aempa'o méraan-iyampoi táántesa sésa tiyé'a imá seró. Moórá-isq súna'a ímba táásái uráawe. Tirumbó in-ísá súna'a ímba ifil'a taráawe siyáawe. Énifo miniyámpóímó urántemba maaméraan-kwaasi miyá wéowe.

33 Yóni nombó maitínkáíwai ména ándá-aran-domba ímba wénena Maníkóntaféna imáyáa éna tónkwárá'á ímba wénaisa'a wentáf'e sé'a sáwi-amutamba arumpimbó mériiwain-ye wésewe.

34 Kemá waási úranko mé'a ándá-aran-donkwara tónkwárá'á náúng'a kentáf'e sé'a ándá-aran-done tónté'o námae iyíwai póna taakisimó máén-umen-kwaasiye sáwi'o on-kwáásítí waásin-ye wésewe.

35 Énifo Maníkó simátímakaintembo owí sésa Maníkó kawel'-ímáyááwáráwín-ye wésewe Ísu siyáye.

Ísun-aísamaiya'a masawémbo fatiyain-aai.

36 Moórá-kanaa ámáán-kawaa-waasigon-awi'a Sáímoni Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá tamandaaó súwana wení naaúmpa'a iyéna tómbá iwénowana

37 mindáópaken-aankaro'-ininko Ísu ámáán-kawaa-waasigoni naaúmpa'a ména tómbá wénaiye-aai minínínkó iséna óntan-anafeumpimba asaa-wiyúmbó úm-basawembo wéromba maimaéna

38 mindáúmpá'a iyéna Ísun-ánaaempa'a aísamaifimba iména ifl'á wétowana a'ní ka'máéna Ísun-aísamaiya'a kumúwana minínínkó ayáátá'a'l-a'nontausamba aísamaiyakemba wéuwaena aísamai wéamo'nena asaa-wiyúmbó úm-basawemba aísamaiya'a fatímarowana

39 ámáán-kawaa-waasigo Ísumbo áántowi awánéna imáyáa éna séna minkwáásígó Maníkón-aaimo siwáímó inkakaa aísamaiya'o ita'ótokain-ininko aankaró'-inínkó

iyé-ímáyáá isinó séna miyán-ímáyáá úwana

40 Ísu minkwáásígontáfena séna Sáímoniyo moórá-aai simámenae súwana minkwáásígó séna óraako siyó súwana

41 Ísu séna moóráwigó óntambo tímiwai ména moóráwigomba sáwífa'-ontamba siyáánkai-taemo'-ontamba aména moóráwigomba kári'-ontamba moórá-taemo'-ontamba ámísana

42 aanáfombó amí-kánáá tisasaráí óntamba ímba wéraisasarai saafá uwáeesarai wempá'a tíyana séna kanaán-ifo ímba méyámbá maénaumpo kenkáítí méyán-túwí'a tuwigaufatuwaumpo kokaiyó siyáye-aai Ísu Sáímonimba simámena séna mindásafena miyámó sintáfena minkáé-l-wáásígóráí tirunkó aamoí wéuwankaaye. Moóráwigó áfááraumai aamoí wéuwankaimba nááwa'iyo Ísu áísai ena súwana

43 Sáímoni séna sáwífa'-ontambo maiyénamo aanáfombó ímbo máamisanamo méyán-áwí'a tuwigáúfatuawai óraal'-aamoi wéuwankaiye Sáímoni súwana Ísu séna mindásafe'o súnda é'a séne simásuwena

44 koutauséna minínínkombá awánéna Sáímonintafena séna minínínkombá awánaao. Ení naaúmpa'o iyúnda kentáásí áwáu sísamaimo non-kwiyí-nórbá ímba siménana minínínkó ifl'á taisaná a'nimá sísamaiya'a kúmísana wení a'nóntausamba uwákaiye.

45 Ímba aaweyáá uwásinkaanana minínínkó sísamai taamó'na-amo'ná uráiyé.

46 Kentáásí áwáu ímba si'nómpá'a masawémba asinkáánana minínínkó sísamaiya'a asaa-wiyúmbó im-básawémbá fatímai asínkáíye.

47 Mináái simáme súne. Minínínkóní seyaafá-sáwí-ímáyáá maisuwáúnda póna kembá óraal'-aamoi uwásinkena miyán-tántáá'a kawel'á uwásinkáíye. Énifo moóráwigombo kári-sawi-tantaa'o maisuwáúnda kári'-aamoi uwásinkáíye Ísu Sáímonintafena simásuwena

48 minínínkóntáfena séna ení sáwí-imayaa maisuwáúmne súwasa

49 wesé'o tómbó wénon-kwaasi keáimbá sésa waásiti sáwí-imayaa wémaitiyuwaiwai mindá nórán-kwaasiya'iyo suwaná

50 Ísu minínínkóntáfena séna kentafé amankúnkúmba óna'a ení sáwí-imayaa maisuwé'a kawel'á uwánkaumpo aáno úmai enarunkó kawel'á ína waaó Ísu siyáye.

¹ Minkákémbá Ísu naaó'l-nao'a óraa'l-naopimpa'e kári'l-naopimpa'e wénena Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí ásé-aaí simátíma'maena iyáiye. Ísuwe wení kísau-waasi sísamaifikemba kae'á kumbaimái-waasi wénuwasa

² tuwímbai-ininte wénesa minínintóbá tuwímbai tí'a úwana Ísu kawe'ó uwátínkaron-inimba uwasá tuwímbai tirumpinkémbá sáwí-amutambo maitíyukain-inimba uwaná moórá-inimba Mágátáraa-naopakemba áwi'a Máríyaa Ísu wenarumpinkémbá afakaeté-sawi-amutambo maiyáúkon-ininko úwana

³ moórá-ininkon-awi'a Yóána awaaikón-áwí'a Súsa wemá Érotini naanka'l káráwiyowi úwana moórá-ininkon-awi'a Súsáana úwasa tuwímbai-ininkwára'a uwasá miyáumai-inimba ésa kentí moparawímpinkémbá Ísune weni kísau-waasiye túwa'nai úmaesa kuráawe.

Moóráwigo ánáuntumbo tu'makáin-aaí.

Mátíyu 13:1-23, Máká 4:1-20

⁴ Naaó'l-naoken-kwaasi sáwifa'a Ísumpa'a tóso uwaná Ísu simátimena séna

⁵ moóráwigo ánáuntumba maimaéna kísaufa'a wéwena mátu'maraínsana tuwímbai-anauntumba aampa'a kuwéraisasa waási tasasámpasukaawana numagó fái'nasukaiye.

⁶ Tuwímbai-anauntumba óntankwaral-marafimba kuwéna karuwéna anoniyaim-barafa'a póna aáénkaraiye.

⁷ Tuwímbai-anauntumba karaampa'a kuwéna kárúraisana karaantantáákó fandundupásukaiye.

⁸ Tuwímbai-anauntumba kawel'-máráfimbá kuwéna karuwéna óraa'a éna arambá imái sáwifa'-aramba iyáiye. Ísáán-kwaasi ísámai

kawel'án-oró Ísu siyáiye.

⁹ Súwasa Ísuní kísau-waasi Ísuntafesa minkwáé'mái-ááígóní áwáu sinatá ísáano suwaná

¹⁰ Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaigoni áwáumo simátimunda Maníkó kembíwi imáyáa tímisa'a wéisaafó fí'on-kwaasi waé'mai-aaí aantemba wésimatimumpo ísáámbanifo ímba ísámai kawel'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawel'á wéowe Ísu siyáiye.

¹¹ Ísu simátimena séna minááígóní áwáumo sendá ísáaro. Moóráwigo ánáuntumbo tu'maráínten-úmai Maníkón-aaí simátímísana

¹² tuwímbai-anauntumbo aampa'o kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísááwana waántawanko imáyáa éna Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba íyana sáwi-ampakemba kawel'-ámpá'a métinkáifo séna tirumpinkémbá tamaimái úwoifa'a wétiyuwaiye.

¹³ Tuwímbai-anauntumbo óntankwaral-marafimbo kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísésa aamoí ombánifo ímba tirumpimbá ta'ótó'mai kawel'á ontáfesa kárik'a timankúnkúmba owaná fí'o-fí'on-tantaao tisásá miwán-imáyáa ésa Maníkón-aaí ifátukaawé.

¹⁴ Tuwímbai-anauntumbo karaampimbó kúmímba waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aaí ísáámbanifo marapá'-úmbái-tántáátáfesa imáyáa úmae nésa ónta-imayaá úmae wénesa fí'o-fí'on-tantaal'a maénae símae

nésa miyán-ímáyáágó Maníkón-aai faráátauwaisasa ímba Maníkóní kísau wémaewe.

¹⁵ Tuwímbai-anauntumbo kawel'-márafimbó kúmimbá waási tirumpintá kúmísasa Maníkón-aai isésa kawel'-ímáyááwárá'-wáásí isésa tirumpimbá ta'ótó'mai kawel'á ésa fasi'ámai mésa Maníkóní kísau maésa fi'owi wétuwa'nai-owe Ísu siyáyiye.

Ómbó kúrakain-aai.

Mááka 4:21-25

¹⁶ Ísu simátimena séna ómbó kúra'maraamba ímba aúpá'á marésa ímba taare-améndaampa'a maránááfo aforá'á mósá makéwasa seyaafá'nánká naaúmpa'o iyiyamba awánánááwe.

¹⁷ Miyámó ontén-úmai aúpá'ló wérain-tantaa'a seyaafá'lá aforá paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'ló wérain-tantaa'a aforá paápé ínasa awánánááwe.

¹⁸ Isáán-aai imáyáa úmai kawel'án-oro. Maníkón-aaimo ísámaimo kawel'ó owí Maníkó túwa'nai ínasa moórá-aaíwará'a isánááwe. Maníkón-aaimo ímbo ísámai kawel'ó ésa karolá sésa kawel'-úmai wéisaumne sewí tirumpinkembá maimainana ímba wéíniye. Mindásafe'a ísáán-aai imáyáa úmai kawel'án-oro Ísu siyáyiye.

Ísun-anówawe áfárawaisai-taai.

Mátiyu 12:46-50, Mááka 3:31-35

¹⁹ Súwasa Ísun-anówawe Ísun-áfárawaisaiye tésa sáwfíal'-waasi Ísuwe mésa sisipáá uróntafesa ímba naaúmpa'o iyúmba máápata tamérowasa

²⁰ mindáúmpá'ló méron-kwaasi Ísuntafesa sésa enanówe enáfárawaisaiye embá awánánæ sésa máápa'a taméraawe suwaná

²¹ Ísu seyaafá'l-wáásisáfena séna Maníkón-aaimo isésa kawel'ó iyawi kesinówe kesífárawaaawin-owe Ísu siyáyiye.

Óraa-fiyunda torówanamo Ísu mafaimakáin-aai.

Mátiyu 8:23-27, Mááka 4:35-41

²² Moórá-kanaa Ísu wení kísau-waasise'a nompín-táómpimba iyátena nonkwaauánkóní menáípá'á kónae séna miwisé'a kúmba

²³ Ísu aúñ-kwaigurówana minkwaaúmpá'ló óraa-fiyunda torówaná nonkó tufántááfan-éna nompín-táómpimba ówitowasa kúwáfekunafo sésa

²⁴ inkaisésa Ísumba koaúsésa sésa óraakoo puwúnafosaawe suwaná Ísu iyáfasinena fiyúndágonte nonkóntétfena óraaka séna mafáékaiyo súwasarai fiyúndágoe nonkó'e a mafáúyana nonkó étuwowana

²⁵ Ísu simátimena séna kentáf'e'a nórá séra ímba timankúnkúmbo onkákéná wéseo súwasa táátafesa ésa keáimbá sésa nórán-kwaasiya isanawá fiyúndágoe nonkó'e a wenáái isaíyó sésa tiyáámba ufakésa táátafesa ésa siyáawe.

Sáwi-amutamba arumpinkembó maisukáin-aai.

Mátiyu 8:28-34, Mááka 5:1-20

²⁶ Simásuwesa mindómpín-táómpimbo kumbá Káríri-marama tínaaempa'a wérowana Kégésaa-marama túrampa'a wérowasa

27 mimbáráfá'ó kumbá Ísu mindómpín-táómpinkemba mimbáráfá'a kumuwana moóráwigo mindáópkewi Ísumpa'a téna wenarumpimbá sáwi-amutamba mérowana póna ayáátáka'a unáánkwatói-iyaimba ména ímba wení naaúmpa'o maúmba waásimo utátinkón-ontan-aifa'a mérowana

28-29 sáwifa-kanaa misáwi-ámútánkó sáwí'a uwánkowasa waási káráwyiesa aiyayaanka'a kárá'umarowana minándá tarátuwena misáwi-ámútánkó áí'maena máásai-marafa'a máánkarowana Ísumo túmba awánéna wáá'a túwana Ísu sáwí-amutankontafena séna auwé kóuwo súwana Ísu óraakon-ye séna aísamaifimba kífaena óraaka séna Ísuwo iyáákamai-Fasi'aenkon-ááninko ómpo sínkamonafonifo nóra uwásinkainono súwana

30 Ísu séna enáwí'a nááwa'ono súwana minkwáásigó sáwifa-sawi-amutamba wenarumpimbó mérontafena séna kesúwí'a sáwifa'nanka úne séna mérowasa

31-32 omápa'a sáwifa-poi mésa umá wénowasa minkwáásigó arumpinké-sáwí-ámútántombá Ísuntafesa óraaka sésa waántáfa'a ímba si'maraao. Mimpói tirumpintá si'maraao suwaná miyán-oru súwasa

33 sáwí-amutantomba minkwáásigón-arumpinkemba kárúwesa pói-tirumpimba koférówasa mimpóisombá seyaafá'a ámempakemba tuwaantantésa nonkwaauímpimbó kúwáférómba putásowasa

34 póýa'o káráwyowi awánésa miníuwóiyáán-úmai naaópa'a wésa kísaufaka'o méron-kwaasi mósimatim-besimati uwasá

35 isésa koawánánae sésamo kumbá Ísumpa'a kotúwaandu ésa awánomba sáwí-amutamba arumpinkembó kóun-kwaasigo unáánkwatói úmarena Ísun-aísamaifimba kawel'-úmai mérowasa koawánésa táátafesa uwasá

36 Ísu minkwáásigombó kawel'ó uwánkowasamo awánon-aaí simátímúwasa

37 isésa áfááraumai táátafesa ésa pósa Kégésaa-marafaken-kwaasi seyaafá'nánká Ísuntafesa sésa maambáráfá'l ifá siyuwésa kóuwo suwaná nompín-táómpimba iyátowana

38 sáwí-amutambo maisuwón-kwaasigo Ísuntafena óraaka séna esé'a kónae súwana ímbanifo

39 ení naaópa'a kuré Maníkómó embó kawel'ó uwánkáin-aaí kosimátiyo súwana Ísumo uwánkon-aaí mindáópa'a simátíma'maena kuráiye.

Inamarúgóe aaregóngte-taaí.

Mátíyu 9:18-26, Máká 5:21-43

40 Ísu Káríri-waaunkoni menáípákembá nompín-táómpimba kouweréna túmba sáwifa'-waasi amu'makówana túwasa aamoi uwaná

41-42 moóráwigo ámáán-danka'o káráwyowin-awi'a Yáírási téna Ísu óraakon-ye séna aísamaifimba kífaena óraaka séna kímbora kesiyáámúmba puwíndasafena wéifo tiyé anel'á kota'ótorenana asófáino súwana minínáámárúgó sisamaifakemba kael'á kumbaimái-aatai maisukáin-arasigontafena afowá tasuwana Ísu wesé'o kúmba sáwifa'-waasi Ísumba úkúresa arááíwa'mae kuwaná

43 moórá-ininkomba áí'a ún-ininko sisamaifakemba kael'á kumbaimái-aatai naaeyámba ankowasa ímba kanaa'a asófankowana mináí'l úwoi wérowana

44 miníninkó sáwifa'-waasifimba Ísumba arááíwa'mae wéwena wení unáánkwatói-araiya'a kota'ótotorowana mindááéyánko é'ankowana

45 Ísu séna náawawa kesí unáánkwátóya'a ta'ótóráína'iyo súwasa seyaafá'nánká sésa ímbaniye suwaná Pítaa séna óraakoo sáwfá'-waasi famé'maesamo íyómpimba ta'ótokaawe súwana

46 Ísu séna kempínké-fásí'áénkó moóráwigomba kawe'ó uwánkáímba awán'e'a sé'a moóráwigó kesí unáánkwátóya'a ta'ótokaiye súne súwana

47 minínkó imáyáa éna ímba aúpá'a úmpo é'a suwánaraiye-imayaa éna anekembá tata'á úwana Ísun-aísamaifimba kífaena seyaafá'-wáásí túranka'a wení unáánkwátóya'o ta'ótotorowanamo asófankon-aai simátimuwana

48 Ísu séna kesímánaako kentáfé sé érai'a súwa'nai índawin-ye sénda póna áí'a

é'ánkáífo kawel'-úmai waaó Ísu siyáye.

49 Ísu minááí wésuwasa ámáán-danka'o káráwiyowini naaópaken-kwaasi tésa Yáírásintafesa sésa enayáámunko pukáífo óraakontafe ténafo simámuwo suwaná

50 Ísu minááí iséna Yáírásintafena séna minááísfé ímba áákauraumo indá kentáfé amankunkúmba inaná enayáámunko kawel'-úmai méíniye Ísu séna kúmba

51 Yáírásini naankóní ewaa'á wéna arááíwa'mae kun-kwáásisóntaféna maankál'-méwaro séna Pítaa Yónine Yémísine minárásígón-anófoiye tí'maena naaúmpa'o iyúmba

52 mindáúmpá'ló mérón-kwaasi óraal'-ifi'a wétowana Ísu séna ímba ifi'a taaró. Minárásígó ímba pukáífo úwoi aúmá wéraiye súwasa

53 minkwáásisómbá é'a pukuraiye-imayaa ésa Ísun-awíyáái uwaná

54 Ísu minárásígón-ayáánka'a ta'ótorena séna inamarúgóó iyáfasinaa súwana

55 minárásígón-amanko arupimbá túwana minúwóiyáámbá iyáfasinowana Ísu séna tómbá amíyana náino súwasarai

56 anófoi táátafesarai uyaná Ísu óraaka séna kemó únda-aai ímba simátmékaiyo siyáye.

9

Ísu wení waási kísaura'o ti'mákain-aai.

Mátiyu 10:5-15, Máká 6:7-13

1 Ánaaembá Ísu wení kísaú-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi táántowasa tuwaná waási tirumpinkémbá sáwi-amutamba maitíyu'mae'a nóró-fasi'aemba tiména tí'o índa-waasi asófatinkai-fasi'aemba tiména

2 séna Maníkó wení waásimo kawáánin-aai kowésimatime'a tí'o índa-waasi wéasofatinke'a oro séna

3 aampa'ló wíyamba ímba moórá-tantaa'a maimaé koró. Táúmba ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tómbá ímba maimaé wé'a óntamba ímba maimaé koró. Moórá-mora unáánkwátói timantentén-úmai kufé'mae koró.

4 Maníkón-aaimo simátmiyantafe'a moórá-naopa'o wíyamba naambó timíyá'a mindáúmpá'-aantemba mé'a kentí kísaú maimái tai'l'é'a mindámbá tuwé'a fi'on-daopa'a koró.

5 Moórá-naopa'o wíyasamo ímbo naambó timíyana Maníkó mindáópaken-kwaasi ímba aamoí uwátinkainifo aiyowáí'a é'a tísamaifakem-baramo uwáéntemba uwá'mare'a koró Ísu simátimuwasa

6 wení kísau-waasi tuwésa naaó'l-nao'a wénesa Maníkóní ásé-aaí simátima'mae wéwesa tí'o ún-kwaasi asófatinkafa'a kuráawe.

*Éroti Ísun-aaimo ísarain-aai.
Mátíyu 14:1-2, Máká 6:14-16*

7 Ísuní kísaugon-aaí símae íyúwana Káríri-marafaken-kawaagon-awi'a Éroti mináái iséna óraal'-imaya uráye. Ísuntafesa tuwímbai sésa wemá Yóni nombó maitinkaraiwi pukáimpinkemba íyáfasinke suwasá

8 tuwímbai sésa wemá Maníkón-aaimo simátimakaiwain-awi'a Íráiyaa pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwasá tuwímbai sésa wemá naaófá'a Maníkón-aaimo simátimakaawifinkemba moóráwigó pukáimpinkemba íyáfasinke suwaná

9 Éroti miséyááfá'-ááí iséna séna kemá séwánasamo Yónimba anuwarambá kambísowanamo pukáimbanifo minááímó wésembe nááwá'iyompo awánánaumne Éroti símae iyáye.

*Sáwfá'-waasi tóbó tímakain-aai.
Mátíyu 14:13-21, Máká 6:30-44, Yóni 6:1-13*

10 Ísuní aantá-waasi Ísumo timún-kísau maisuwésa wempá'á tésa seyaafá-kísáúmó máún-aaí simámúwana Ísu miwí aantemba tí'maena Pétésáítanaopa'a komérwasa

11 énifa sáwfá'-waasi isésa arááíwá'mae kuwaná Ísu tuwánéna aamoí éna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí simátimena tí'o ún-kwaasi asófatinkaraiye.

12 Asófatinkowasa fenómpinka'a wení kísau-waasi sísamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi Ísumpa'a tésa sésa ímbo sáwfá'-waasi méraapa'an-ifo fenáíndara'a ti'márénasa ewaa'l-náópimpa'a wénesa tóné naané saafá oro suwaná

13 Ísu simátimena séna kemá tóbá tíméro súwasa miwí sésa káritomba séfataasewara kae'-mófáá'l-wárá'á wéraifo sáwfá'-waasifimba ímba kanaan-íniyo tóbá koméyánorowa wéseno áisai esa suwasá

14 sáwfá'-waasi 5,000 waai uwasá aarewé iyámpóiye mérowana Ísu wení kísau-waasisafena séna unkwima'mái tuwíntaa tuwinkaa'l-úmai 50 50 mara'á méraaro simátimero súwasa

15 isésa miyá uwátinkówana

16 Ísu séfataase-tonkwara kae'-mófáá'l-wárá'á maisoréna wíyómpa'a kararéna Maníkóntaféna súwi simásuwena mintóbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa misáwfá'-wáásí timúwasa

17 seyaafá'nánká nowaná tímú'a fówasa Ísuní kísau-waasi mintón-ayai sísamaifakemba kae'á kumbaimái-unampimba fáitwuana ówitaraiye.

*Pítaa Ísuní áwáumo siyáin-aai.
Mátíyu 16:13-19, Máká 8:27-29*

18 Moórá-kanaa Ísuwe wení kísau-waasiye mérowana Ísu aantemba Maníkómpa'l' inaí simásuwena tísai ena séna kentáfesa seyaafá'nánká nórán-kwaasiyewa wéseo súwasa

19 miwí tuwímbai sésa emá Yóni nombó maitinkáándawi óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'a Maníkón-aaimo simátimakaandawin-awi'a Íráiyaa

óne sewasá tuwímbai sésa naaófá'á Maníkón-aaimo simátímakaandawi pukáandafinkembo íyáfasinkaandawi óne wésewe suwaná

²⁰ Ísu séna kembiwí kentáfí'a nórán-kwaasiyewa wéseo súwana Pítaa séna Maníkó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa óne súwana minááí ímba simátíméro Ísu óraaka siyáye.

Ísu puké'a íyáfasinanaumnemo siyáiin-aaí.

Mátíyu 16:21-28, Mááka 8:31-9:1

²¹ Ísu séna minááí ímba simátíméro simásuwena

²² séna kembá waási úrankomba sí'o índa-i'a uwásinkesa Yúndaa-oraa'-waasiye óraal'-amaan-kisau-waasiye ámááambo sen-kwáásiyé tinaaemba uwásimesa sinkamiya'a púwóndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna Maníkó íyáfasinkainiye Ísu siyáye.

²³ Ísu seyaafá'nánká simátimena séna kembó sirááíwaenae síyawi tirááimo táinda-tantaa'a ímba ta'ótóráaro. Kemó púwónda-aaraataimo súwaata'mae'o kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbaitántáá'á aasiyaasi-kánáá timýasa minúmbáí-tántáá'á úwoi maimaésa sirááíwaenaeawe.

²⁴ Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawé'-úmai ménaafó kentáfésa ísámai tirááimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

²⁵ Mararaké-séyááfá-tántáá'ó wémaesamo puwíyambo éna mintántáákó ímba túwa'nai ínaye.

²⁶ Kesááiwara kenkwárá'ó tigaemó uwásinkáámba pó'a ánaaemba kemó marapá'ó kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne. Kemá waási úranko ánaaemba kesí sáwara kesifoni sáwara wíyómpakembo Maníkóní kisau-waasisi sáwara'o marapá'ó kúmónda miwí sigaé uwátinkanaumne.

²⁷ Érai'a simátime'a súne. Tuwímbai maanká'ó
méraan-kwaasi ímbo pukénka'a Maníkó wení waásimo kawáánimba awáné'a ánaaemba puwónááwe Ísu siyáye.

Ísu fí'on-kuwawaa'o faúkáin-aaí.

Mátíyu 17:1-13, Mááka 9:2-13

²⁸ Ísu simátimena afakaumboé-no'waana'i miyáumai waéna Pítaaane Yónine Yémísine tí'maena inaimó síndasafena omápa'a iména

²⁹ inai wésuwana ói'a fí'on-oi'a faufúwana wení unáánkwatóiyakemba waéní'a kéné tígáyáagaya úwasa

³⁰⁻³¹ awánomba kae'-wáásiyáí wíyómpakemba paápé ésarai mindárai-tuwi'a Móseseey Iráiyaae'a Yúndaa-waasi tíwá'nárai Ísuwe'a aaí wésuyana wíyómpake-sawara'a wérowarasarai naaófá'á Maníkó Ísuntafena séna Yérúsaremu'a puwíníye siyáimba ampáánká'á miyá ínaye-aaí wésuyasa

³² Pítaae'o méroyan-kwaasi tún-kwaémomba íyáfasinesa Ísuní sámo kaiimbá Ísuwe'a méroyan-kwaasi tuwánomba

³³ mindárai Ísumba ímba auwésarai iyóyanka'a Pítaa Ísuntafena séna óraakoo maanká'ó méraundasa kawé'lá imbá póta wááu-namba kaumbosáámó ondasá moórá endé éta moórá Móseseende éta moórá Iráiyaaande éta miyásá ónáumne Pítaa ímba imáyáamo úmba úwoi siyáye.

34 Miyá wésunka'a ainánkó kuména káátaguwasa táátafesa uwaná

35 ainámpínkémbá aaigó aantemba séna miwá kesáánimba éna kemó iyáfasinankaundawin-ifo wenáái ísáro

36 súwasa awánomba mindárai wiýómpa'a íyúyana Ísu aantemba mérowasa awánomba minkánáá ímba simátimesa minnáái úwoi ta'ótokaawe.

Ísu sáwi-amutambo maiyáúkain-aai.

Mátíyu 17:14-21, Mááka 9:14-29

37 Aafayáaraamba omápakembo kúmúmba Ísumpa'a sáwifa'nanka tóso uwaná

38 miwífinkémbá moóráwigo óraaka séna óraakoo maawá kímbora kesáánimban-ifo arumbá uwánkaao.

39 Sáwi-amutanko arumpimbá taména wáá'a téna fame'naame'á isaná tanaambá fágufagu wéena áwááyaamba umpeduwéna aigaregó nonkáánéna aiyayaamba ku'wisaná miyá úmae wéiyena sáwí'a wéiwankaisa'a

40 ení kísau-waasisafe sé'a sáwi-amutamba arumpinkémbá maiyaúwáaro súnasa ímba kanaa'a maiyáúkaawe súwana

41 Ísu séna kentí imáyáá kaentaén-ímáyáá isa'á kentáf'e'a ímba imáyáá owaná póna sirunkó umbaí wétaifo nóriaumai-kanaarara kesé'a ménauumno simátimena miniyámpoígón-afowantafena séna enáánimba áí'mae tiyó Ísu súwana

42 áí'mae túwana misáwí-ámútánkó miniyámpói famé'auwowana tanaambá fówana aiyayaamba ku'wisaná aigaregó nonkáánuwana Ísu awánéna misáwí-ámútánkóntáfena séna auwé kóuwo séna miniyámpói kawé'a uwánkena afowántáfena séna áí'mae waaó súwasa

43 Ísumo miyámó úmba Manikóní óraa-fasi'aemba awánésa seyaafá'nánká táátafesa ésa tiyáámba tóipimba fáákaawe.

Ísu puwínda-aaimo siyáin-aai.

Mátíyu 17:22-23, Mááka 9:30-32

44 Ísu seyaafá-kísáumó maúmba awánésa táátafesa uwaná wení kísau-waasisafena séna simátíménda tááka'a máráaro. Kembá waási úrankomba fí'on-kwaasi timiyasa sínkamiya puwónaumne súwasa

45 wemó sún-aaigoni áwáu ímba isésa miwítí imáyáá umbaí tówana minnáágóní áwáu aúpá'lá wérowasa ímba ísámai kawé'a ésa áísai ónae sésamo umbá táá'a úwasa ímba áísai uráawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aai.

Mátíyu 18:1-5, Mááka 9:33-37

46 Ísuni kísau-waasi mósimesi-aai sésa kentááfinkémbá nááwa íyáákaiyo sésa keáimbá símæ kuwaná

47 Ísu miwítí imáyáá iséna moórá-iyampoi áí'mai amándárá'a ankéna

48 simátimena séna kentáfesa imáyáá ésa iyámpoígó áwa'nai ontén-úmai wésuwa'nai-owe. Súwa'nai ontén-úmai Manikó si'mákaiwaimba wéawa'nai-owe. Kempínkémbá tuwímbai sé'a kemá kári'-waasi únemo siyawi Manikó minkwáásisáfena wéiyaakaawe wésiye Ísu siyáye.

Kentí kísaugomba ímba sáwi'o on-aai.

Mááka 9:38-40

49 Súwana Yóni Ísuntafena séna óraakoo moóráwigo wénena sáwi-amutantontafena séna Ísuní fasi'aémbó wéraintafe auwé kóuwo simátimapa'a wisasá misáwi-ámútámbá kóuraawe. Minkwáásigó ímba kentááfinkén-kwáásin-ifo ímba miyámó indá étuwaosa siyáumne Yóni súwana

50 Ísu séna ímba tufínankaaro. Kentáásí kísaugomba ímba sáwi'o owí úwoisa wésuwa'lai-owe Ísu siyáye.

Sámériyaa-waasi Ísumba ímba naambó ámakaan-aai.

51 Maníkó Ísumba aiyáiñana wiyómpa'o iyínda-kanaa ampáánká tínená úwana Ísu wenarumpin-ímáyáá éna óraaka séna Yérúsaremu-naopa'a kónae séna wéna

52 wení waásisafena kowaíyan-damba kosaafá wéiyaro séna ti'marówasa aifa'a Sámériyaa-waasiti naaópa'a kuwasáá

53 Ísu Yérúsaremu-naopa'o wínda-aai isésa tirunkó sáwi'a úwasa ímba naambá tímuwasarai

54 wení kísau-waasifinkemba kae!-wáásiyáí Yémisiye Yónie'a minááí isésarai sésarai Fasi'aénkóó Maníkó wiyómpakemba iyamá tuwáínana kuména minkwáásí kafúkoro-aaímo suyambá wéankaiyo suyaná

55 Ísu méfaerena óraaka séna ímba miyá sekaiyó súwasa

56 mindáópa'a tuwésa fí'on-daopa'a kuráawe.

Ísumba arááíwaenaemo siyáan-aai.

Mátiyu 8:19-22

57 Aampa'á wéguwana moóráwigo Ísuntafena séna seyaafá'-náópa'o níndafa'a esé'a nónaumne súwana

58 Ísu minkwáásigómbá simámena séna waankó taaiyaifimbá wáísana nūmagó ánáamba úmarena wéwaifo kemá waási úranko kumpaápé uráundawi ímba naambá úmake'a wéwaumne séna

59 minkákembá moóráwigontafena séna sirááíwa'mae tiyó súwana séna óraakoo kemá méraanana kesifo puwína utámare'a embá arááíwaenaumne súwana

60 Ísu séna ímbanifo kesáái ímbo isésamo pukáan-kwaasiyaambo owí puwíyan-kwaasi utátinkanaafo emá Maníkómó wení waásimo kawáánin-aai simátima'mae wínone súwana

61 moóráwigo Ísuntafena séna óraakoo embá arááíwaenaumpo aifa'a kesimááraa siyáámba timé'a embó taarááwaenda kanaawá'l'yo súwana

62 Ísu séna Maníkóní kísauamo ómbaresa maiyésamo ifátuwesa fí'on-imayaamo owí Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ímba kanaa'l'á kísau maénááwe Ísu siyáye.

10

Ísu 70 waasi kísauamo tímakain-aai.

1 Ánaaemba Fasi'aénkó sáwifa'-waasi 70 waasi íyáfasintinkena kaekae'a uwásuwe wemó wínda-naopimpa'a aifa'a kónááwe séna

2 Maníkómpa'o týiantafesa wenáái kosinátima'mae koró-áái simátimena séna kísaufa'a sáwifa-tomba áfu karáisasa mintómbó fakaráíyan-kwaasi sesimái-waasi méraafo kísaugoni afowámpa'l'á ináí siyána kísau-waasi ti'maráinasa mintómbó fakaráánááfo koró.

³ Sipisípi-araa'l'a wínana áwáifiyaamo in-iyánkómó intenkáámbó on-kwáásifá'á t'il'maránaumne.

⁴ Óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maimaé wé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé wé'a aampa'ó wéwe'a ayáátááka'l'a ímba úwoi-aai símae wé'a

⁵ moórá-naumpa'o iyé sé'a faru úmai mérayataao seró.

⁶ Síyana faru úmaimo méraindawimo éna mifárú-áái wempímbá wéinifo ímba faru úmai méraindawimo éna mifárú-áágó kouweréna kembiwifá'l'a tínige.

⁷ Kísaumo maiyawi méyámbó máéntafe'a timínda-naumpa'a imé'a timíyan-tomba nánááwe. Ímba fí'on-daumpimpa'o níyamba timíyan-daumpa'l-aantemba iméraaro.

⁸ Moórá-naopa'o wíyamba naambá timésa tóbá timésa iýa'o wéne'a

⁹ mindáópa'o tí'o índa-waasi asófatinke'a simátíme sé'a Maníkó wení waásimo kawáánínda-kanaa kempá'l'a káríka'l'a tínige simátíméro.

¹⁰ Moórá-naopa'o wíyambo naambá ímbo timíya'a aampa'á wéwe'a afora'l'a simátíme sé'a

¹¹ kentí naaópakem-bara sísamafakenta uwátuwaundasa Maníkó kembiwí ímba aamoí uwátinkáántafeta aiyowáí'a úmai aráátimune. Ísáaro. Maníkó wení waási kawáámó índa-kanaa ampáánká'l'a tínena isa'l'a tínaaemba uwámewe simátíméro.

¹² Simátíme súne. Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tínda naaófá'l'a Sóndomu-naopa'o méron-kwaasi sáwi-waasi sáwi-meyamba timínifo kembiwímó tínaaembo uwátimian-kwaasi sáwi-meyamba áfááraumai timíniye Ísu siyáye.

Ímba aaimó ísaraan-aai.

Mátíyu 11:20-24

¹³ Ísu simátímena séna Kórási-naopaken-kwaasiye Pétésáíta-naopaken-kwaasiye káráwiyoro. Naaófá'l'a Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Maníkón-aaimo ímbo ísaraawifimbo fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaraan-kísaumo maéwándamo awánarekaa kentí sáwi-awau tukáawisino. Sáwi-awau tuwésamo úwoi-unankwatoimo úmaesamo kanamó a'imakáankakaa Maníkó tuwánaraisino.

¹⁴ Mindásafe'o simátíménda ísáaro. Maarán-ímáyáá wé'e'a Maníkó waási méraawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tínda Maníkó Táyaa-naopaken-kwaasiye Sáíndóni-naopaken-kwaasiye sáwi-meyamba óraa'a timíniye-imayaa wéowe. Énifo kentí sáwi-meyanko minkáé'l-náópakewiti sáwi-meyankomba íyáákamai-sawi-meyamba timíniye.

¹⁵ Kápaneamu-naopaken-kwaasisono. Kentuwí'a mósá maré sé'a wíyómpa'a iýónaumne sembáñifo púwón-aempa'a kónááwe Ísu simásuwená

¹⁶ wení kísau-waasisafena simátímena séna kentáái ísámai kawe'ó owí miyámó ombá kesáái ísámai kawe'á wéofo tínaaembo uwátinkááwi kenkwárá'l'a miyá wéowe. Tínaaembo uwásínkááwi miyámó ombá si'mákaiwainkvara'a miyá wéowe Ísu siyáye.

70 waasimo kouwékáan-aai.

¹⁷ Ísu súwasa minkwáásí 70 waasi isésa wété urésa Ísumpa'a tóso ésa aamoí tauwánkesa sésa Fasi'aénkoo sáwi-amutantontafe séta Ísun-awika'a súmpo tiyuwé kóro súnasasa isésa kóuraawe suwaná

18 Ísu séna miyá owaná wíyómpakembo aafáyáumo tóráíntemba wíyómpakemba waántawankombo maisukáimba awánaraumne.

19 Simátíménda ísáaro. Fasi'aémbá timúna pó'a waaifainkómó fáíndamo é'a ímba puwiyana áwálfiyaamo índa-ufonkwankomo fáíndamo é'a ímba puwónááwe. Tímakaunda-fasi'aenko waántawankoni fasi'aénkóbá iyáákaimba póna ímba seyaafá-tántáákó sáwí'a uwátinkainiye.

20 Sáwi-amutantomba kentáái isésa kóuraantafe'a ímba aamoín-ofó Maníkó wíyómpa'a aúfáífimba kentuwí'o agaimakáintafe'a aamoín-oro Ísu siyáie.

Ísu Maníkón-áwí'o mósá makáin-aai.

Mátíyu 11:25-27, Mátíyu 13:16-17

21 Minkánáá Maníkóní Ufaen-ámútánkó Ísumba imáyáa amúwana arunkó kawel'á úwana séna kesifóo wíyómpa'wara marará'wárá'ló káráwiyaandawi óne. Seyaafá-tántáá'lá isáúmne sen-kwáásí ímba simátíme úwoi-waasi simátíme miyámó iyantafena ánkáisa'a pó'a enáwí'a mósá maráumne Ísu Maníkóntáfena simásuwena

22 simátímena séna kesifo seyaafá-tántááká'ló káráwiyuwo séna símakaiye. Seyaafá'nánká kesí áwáu ímba suwánaraafo kemá kesifoni áwáugo únana póna kesí áwáu suwánarakiye. Seyaafá'nánká kesifoni áwáu ímba awánaraafo kesifombá pó'a keyáá wení áwáu awánaraumne. Kesifoni áwáumo aráátimundawi wéawanaawe Ísu siyáie.

23 Ísu simátímena méwaerena wení kísau-waasisafena aantemba séna awáñaafo tirunkó kawel'á ína'a méraaro.

24 Simátíme súne. Naaofálá Maníkón-aaimo simátímakowiye óraal'-waasiye kembiwímó wéunda-kisau awáñaaanten-úmai awánánae sésa umbá ímba awánaraqwe. Miwí kembiwímó wéisaanten-úmai isánae sésa umbá ímba ísaraawe Ísu wení kísau-waasisafena siyáie.

Sámériyaafakewi namuro-wáásímó áwa'hai uráin-aai.

25 Moórá-kanaa Ísu wenáái wésimatimuwana moóráwigó ámáámbo kawel'-úmaimo isówi Ísumpa'a téna áísaí úmai Ísumba isánae séna óraakoo nórá úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

26 Ísu séna Maníkón-aai aúfáífimbo awánáánda minááísafé nóraniayaawa ónó súwana

27 minkwáásígó séna Maníkón-aai aúfáifinken-aaigo séna kentiruné kentí imáyáawe kenti fasi'aéné Maníkómpá'ló kentí Fasi'aénkóbá áméro séna kesafé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imayaawara'a oro siyáie súwana

28 Ísu séna érai'a sémpo miyámó é aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ínone Ísu siyáie.

29 Súwana minkwáásígó imáyáá éna fí'on-kwaasi suwánésa kawel'-wáásín-ye síwae séna Ísuntafena séna kesí waási nááwá'líyo súwana

30 Ísu séna simátíménda isaao. Moóráwigó Yúndaa-waasi Yérúsaremu-naopakemba Yéríko-naopa'a kónae séna aampa'ó wimbá umén-kwáásí ta'ótokesa wení unaáñkwátói awá'maesä tufú'marááwana puwíndasafena aampal'á mérailsana

³¹ moóráwigo Maníkóntáfénamo ísámai póimo tufú'mai agáiwai minámpá'ó wimbá aanawáísáfa'a méraisana kóawanena moórá-aanawaisafa'a kóyáákaisana

³² moóráwigo Rífain-anaankakewi ámáán-daumpa'a kísäumo máiwai minámpá'ó wimbá aanawáísáfa'a méraisana wení ewaa'á wéna kóawanena moórá-aanawaisafa'a úwoi kóyáákaisana

³³ moóráwigo Sámériyaafaken-kwaasi miwí Yúndaa-waasiti namuro-wáásifínkembá moóráwigo minámpá'ó wimbá koawánéna arumbá uwánkena

³⁴ wení ewaa'á koména masawémaba ándá-aran-donkwara úmai afifimbá a'ankéna asáá uwánkena mósá farámbai wení tónki-poifimba ankéna áí'maena wááumo ten-kwáásimó wáén-daumpa'a móankarena káráwiyeña

³⁵ iyáfasinena aafáyáara'a mindánkón-afowámbá kae-kánáá-kísáúgóní óntamba aména séna kawe'-úmai káráwiye wenane'ó túwénda-ontambo é'a ke té'a anondáá embá mááméno simásuwena kóuraiye Ísu simásuwena

³⁶⁻³⁷ nórá úmaisaawa aú'l a úmaisa maé'mae'a ónaumno súwaintafena Ísu áísei ena séna umén-kwáásimó tufükáan-kwaasigoni waási minkáúmbó-wáásifínkembá nááwá'iyó Ísu súwana minkwáásígó séna arumbá uwánkena áwá'nai uráiwai wení waásin-iyé súwana Ísu séna wemó intembá komé miyá ínone Ísu siyáye.

Máátaante Máríyaante-taai.

³⁸ Ísu wení kísau-waasise'a aampa'ó kúmba moórá-ininkon-awi'a Máátaamo méron-daopal'a kúwana Ísuntafena séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaao súwana

³⁹ iména aai wésuwana minínínkón-áúnkon-awi'a Máríyaa Ísuntafena óraal'-waasin-iyé-imayaa éna aísamafimba taména wenáái wéisowana

⁴⁰ Mááta seyaafá-tómbá wéagaena óraa-kisau wémaena óraal'-imayaa éna Ísumpa'a téna séna Fasi'aénkóo kesúnko ímba súwa'nai isa'á keyáá óraa-kisau wémaumpo kentáfé ína imáyáa ónó. Simámínana tasúwa'nai íno súwana

⁴¹ Ísu arumbá uwánkena séna Máátaao sáwifa-tantaa'a óraal'-imayaa ónana enarunkó umbaí wétaifo

⁴² kesáaimo Ísáámba mindá óraa-tantaa'a póna mindásafena Máríyaa méraifo ímba ifátuwe'a ai'maráanana wíniye Ísu siyáye.

11

Maníkómpá'ó inaimó sen-áái.

Mátíyu 6:9-15, Mátíyu 7:7-11

¹ Ísu moórá-kanaa Maníkómpá'a inaí wésuwasa wení kísau-waasi mérowana Ísu simásuwowana wení waásifinkemba moóráwigo séna Fasi'aénkóo Yóni nombó maitínkáíwai wení kísau-waasi simátímísasa Maníkómpá'ó inaimó sentembá kentáá simásímínata Maníkómpátá inaí senó súwana

² Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó síyamba maará seró.

Kentáásifowao enáwí'o iyáákarain-awita mósá maráúmne. Ení nombaragó seyaafá moórá-mora-waasi tirumpimbá kumíno.

³ Káfé-kanaa-tomba kentáá simiyó.

4 Waásimo aoisaambó uwásinkaiyata anondáá ínta miyásá uwátinketa miwití aoisaambá maitiyuwáana miyáumaisa kentáási aoisaambá maisiyuwaao.

Sáwi-yantaapinkembo kentáá ma'máimo awánáindasafenamo ínamo e wasiyuwaao.

Miyán-ááí Maníkómpá'á seró Ísu siyáye.

5-6 Ísu simásuwená simátimena séna moórá ení waásigo némpakemba nó'waan-afufumba tína ímba tóbá maké ení waásigoni ontafá'á wée áisai e sé kesí waásigo némpakembo timbá ímba tóbá makáunana úwoi méraifo tóbá símína'a mááméno sínana

7 wení naaúmpakemba séna ontá wisuwéta kesí aare-iyámpói seta súsá waiguráumpo ímba iyáfasine'a aménaumpo kóuwo síniye.

8 Kesí waási pó'a aménaumne-imayaamo ímbo ínanamo éna ayáátááka'a minááí wésinana ímba aigaé ínana minááí wésindasafena iyáfasinená amíníye.

9 Miyáráán-úmai simátime súne. Maníkómpá'ó inaimó sembá áisai úmae iyíyana timníye. Áántamae iyíyana kentáái isáiníye. Saafá úmae iyíyana Maníkó aráátiminiye.

10 Áisai íyanamo éna Maníkó timníye. Áántewanamo éna Maníkó kentáái isáiníye. Saafá íyanamo éna Maníkó aráátiminiye.

11 Kembíwi iyámpóiwáral'-waasi kentáánintombo mófá'a simiyómó síya'o é'a ímba iyaankafayaambá timénáawe.

12 Kokóri-auma simiyómó síya'o é'a ímba íyoioimba timénáawe.

13 Énifo sáwi-waasin-ofo kentáánintomba kawe-tántáá'á wétimefo wiyómpakemba kentáásifowa kawel'-aantembo iwái póna ení Ufaen-ámútámbá simiyómó síyawí Maníkó wení Ufaen-ámútámbá timníye Ísu siyáye.

Ísunte Piyésepurinte-taaí. Mátiyu 12:22-30, Mááka 3:20-27

14 Moóráwigó wenarumpimbá sáwi-amutamba mérowana póna minkwáásigó ímba aaí wésuwana Ísu maiyauwówana kóuwana minkwáásigó aaí súwasa sáwfí'a'nanka awánésa táátafesa uwasá

15 tuwímbai sésa sáwi-amutantonti kawáágón-áwí'a Piyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaitiyuawaiye suwasá

16 tuwímbai Ísumo sáwi-aimo sínda isánae sésa éraira Maníkómpákéná kunkáanai ímbo awánáúnda-kisau maínata awánaano suwaná

17 Ísu miwímó un-ímáyáá iséna simátimena séna moórá-andamo tiyésamo ésa tuwínkaa'l'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe. Moórá-akumba aaimo tuwíntáán-akumba pósá tuwínkaa'l'-urésa ímba fasi'ámai méranaawe.

18 Waántawankoni waásimo tiyésamo tuwínkaa'l'-ésamo ésa ímba fasi'ámai méranaawe. Kentáf'e'o sembá Piyésepuri fasi'aémbá ámísana tokéna póna sáwi-amutamba wémaitiyuawaiye sembá

19 énifo Piyésepurini fasi'aénká'ó sáwi-amutambo wémaitiyuwaundarakaa kentí waásiwara'a Piyésepurini fasi'aénká'á sáwi-amutamba maitiyuwáisino. Miyán-ááímo síyasamo ésa kentí waási karol'a sewé sénááwe.

20 Énifo kemá Maníkóní fasi'aénká'á sáwí-amutambo maitiyuwáündasafena Maníkóní fasi'aémbá kempímbá paápé isa'á wéwanaawe.

21 Moórá-aai imáyáan-oró. Fasi'aén-kwáásígó paroí tokéna wení naaka'á káráwiyaaisana wení moparawimbá kawe'-úmai wéraifo

22 moóráwigó wení fasi'aémbó íyáákaraiwai téna tatuful'mai wení paroí fasi'ámaimo ta'ótokaim-paroi tatafiyéna wení moparawimbá tatafiyéna tuwín-timakaiye.

23 Kembá ímba súwa'nai esa kesí namuro-wáásiyáámbá owe. Ímba súwa'nai esa waási túwaandu úmai símém̄ba wétē uwáguraawe Ísu siyáye.

Sáwí-amutanko kouwékáin-aai.

Mátíyu 12:43-45

24 Ísu simátimena moórá-aai séna waási arumpinkémbá sáwí-amutanko auwéna máásai-marafa'a nombá ímbo wéraipa'a kowénena séna nááfara ménaumno séna saafá uwááena séna tauweré'a kesí naambá waásigon-arumpimba pó'a koménaumne simásuwena

25 téna taawánaimba mindánkombá kankambá wiýú'mai kawe'á uwásukaisana taawánéna

26 tauweréna afakaeté-sawi-amutamba miwítí sáwí-kisau óraa'o uráawi tí'maena minkwáásigón-arumpimba taméraawana moórá-sawi-amutanko arumpimbá méraisana minkwáásigó sáwí'a úmai méraisasa ánaaembá sáwifa-sawi-amutamba méraawana wemá óraa-sawi'a úmai méraiye Ísu siyáye.

Érā'i'a tirunkó kawe'á wéin-aai.

27 Ísu mináái simátimuwana sáwifal'-waasifinkemba moórá-ininko Ísuntafena óraaka séna enanó embá ma'ánkarena náámbo ámakaiwaimba Maníkó kawe'á uwánkaraiye súwana

28 Ísu séna érā'i'a sémpo Maníkó wenáái ísámai kawe'ó owímá óraa-kawe'á wéuwatinkaiye Ísu siyáye.

Ímbo awánáúnda-kisau mauwó siyáan-aai.

Mátíyu 12:38-42, Mákáha 8:12

29 Súwasa sáwifal'-waasi Ísumpa'a tóso uwaná simátimena séna káfel'o méraan-kwaasi sáwí-waasin-owe kentafé'a wésem̄ba Maníkóm̄o ai'mákainamo e ímbo awánáúnda-kisau maínata awánaanomo sembá naaofá'á Maníkó Yónaambo uráintemba kembá miyá ínifo mináái imáyáan-oró.

30 Naaofá'á Nínéfa-naopaken-kwaasi Yónaa uráintafesa Maníkó ai'mákaiyemo siyáantemba kemó ondá awáné'a Maníkó ai'mákaiye sénááwe.

31 Naaofá'á Yúndaa-waasiya'a káráwiywín-awi'a Soromoní kawe'-imáyáafímkémbá aaí wésimatumuwana moórá-ininko némpaken-kawaaninko Soromonin-áái koisánae séna wémena kuráye. Káfel'a kemá Soromonimbó íyáákaraundawi mérauna'a kesáái ímba ísáámba póna ánaaembá Maníkó waásimo méraawini áwáusafenamo tísai índa-kanaamo tínda miníninkó kembiwí aaifimbá maitinkéna séna kemá némpakemba

Soromonin-áái taísaraumpo Soromonimbó íyáákaraiwai kempá'á mérowa'a wenááimo ísááraamba ímba ísaraawe síníye.

³² Naaofál'á Yónaa Nínéfa-naopa'a Maníkón-aaí kosimátimuwasa isésa sáwi-awau tuwésa Maníkón-aaí ísaraawe. Káfél'a Yónaambo íyáákarauundawi méráuna'a kesáái ímba ísáámba póna ánaaembá Maníkó waásimo méráawini áwáusafena tísai índa-kanaamo tínda Nínéfa-naopaken-kwaasi kembiwí aaifimbá maitinkésa sésa Yónaa-aaí iséta sáwi-awausa tukáundasaanifo Yónaambo íyáákaraiwai kentí naaópa'a mérowa'a wenáái isé'o sáwi-awau túwááraamba ímba tukáawe Nínéfa-naopaken-kwaasi sénááwe Ísu siyáie.

Túranko kentí imáyáafimbo sámō kain-áái.

Mátíyu 5:15, Mátíyu 6:22-23

³³ Ómbó kúra'maresa ímba aúpá'ó maráiyamba afora'á makéwasa naaúmpa'o iyiyawi awánánááwe.

³⁴ Miyáumai túranko kentí imáyáafimbo sámō kain-tántáá'án-iye. Túrankomo kawel'-úmaimo awánánanamo éna seyaafál'-ímáyáá sáma káinífo túrankomo ímbo kawel'-úmaimo awánánanamo éna seyaafál'-ímáyáá tuwinkáiníye.

³⁵ Kentí sámō kain-tántáá'á túnkwifainifo kentúra'a káráwimai kawel'-án-oró.

³⁶ Kentí imáyáago ímba kumeu'ó índa seyaafál'á sámō wégaimbá ónkómó sámō kátinkáíntemba póna kentí imáyáago kentúra'a sáma kátinkainíye

Ísu siyáie.

Ámáán-kawaa-waasi sáwi'a owémó siyáin-aaí.

Mátíyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 20:45-47

³⁷ Ísu minááí simátimuwana moóráwigo ámáán-kawaa-waasigo Ísumpa'a téna séna kesí naaúmpa'a tómbá imandaao súwana tómbó náíndasafena iména

³⁸ ímba ayáámba non-kwiyyéna tómbá nówana minkwáásígó awánéna áátafena éna imáyáá úwana

³⁹ Fasi'aénkó awánéna simámena séna kemá ámáán-kawaa-waasi anaféüné táúfa'e paáká'-aantemba wénon-kwiyofo andáámpá'á sáwi'a uráisa'a túraniyamba éla sáwi'a wéowe.

⁴⁰ Sáwi-imayaawara'-waasi méráawe. Maníkó paáká-tántáá'á éna andáámpá-tántáá'é imáyáwe mindáwara'a uráie.

⁴¹ Kentí imáyáamo arupíse é'o kemó makén-tantaa'o ímbo makén-kwaasi timé'o éla kentí imáyáago

kawel'á ínýie.

⁴² Kemá ámáán-kawaa-waasi kentí kísaufakemba kári-tonkwara'a tuwínkaa'l-úmai siyáánkai maké'a moórá Maníkómbá amé'a kawel'á éla miyán-ámáámbá ísámae wéiyofo óraal'-amaamba ifá'lá tuwé pól'a Maníkómbá ímba imáyáá wéame'a óntan-iyain-kwaasi sáwi'o uwátinkáántafe'a káráwiyoro.

⁴³ Kemá ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a imé'a kawel'-áémpá'á waási túranko'o iméraamba tiráái wétaiye. Marupá'ó iméraawasa waási tuwánésa kawel'-ááímó sembá tiráái wétaiifo kentúra'a káráwiyoro.

44 Waásimo maipímbó utámakaawanamo kawáá'lisasamo waási ímbo awánaantemba kentirumpimbá miyá isa'á sáwí'a owasá waási ímbo wétuwanaafo káráwiyyoro Ísu siyáiye.

45 Ísu simátimuwanmo moóráwigó ámáámbo sún-kwaasigo Ísuntafena séna miyámó sénda kentáawárá'a símai sáwita uwásinkaane súwana

46 Ísu séna kemá ámáámbo sen-kwáási kemó ámáámbo simátímén-aaigo umbai týyáisa'a minááí ímbo wétuwa'nai-ofo káráwiyyoro.

47-48 Kentiwbá'ná Maníkón-aimo simátímakowi tinkamuwasá púwúwa'a utámakaapa'a to'l'waaí wéowe. Naaófá'a kentiwbá'námo uráantafe'a kawe'a uráawe sé'a utámakaapa'a to'l'waaí wéofo káráwiyyoro.

49 Naaófá'a Maníkó kawel'-ímáyááfínkembá séna kesáaimo simátimiyawiye aráátimiyawiye ti'máráanasa miwífimbá wéniyasa tuwímbai sáwí'a uwátinkesa tuwímbai tinkamiyasa puwónáawe Maníkómó siyáimba minááí paápé uráye.

50 Naaófá'wará afufumpinkwárá ánaaenkwará'a Maníkón-aimo simátímakowi tinkamuwasá pukáantafena póna misáwí'o uráawin-anondaameyamba káf'e'o méraan-kwaasifa'a tñíye.

51 Aifa'o tufúwanamo pukáin-kwaasigon-awi'a Éperi ánaaemba moóráwigon-awi'a Sékáráíya óraa'-amaan-daumpa'a mérowana moórá-aempa'a Maníkóntafesa ísáaimo pói tufú'maimo agáún-ontan-taare wérowana moórá-aempa'a aifal'-ámáán-káwáágó aantembo iyún-onta wérowana afufumpimbá Sékáráíya imérowana tufúwana pukáiyé. Minkáe'-wáásítí afufumpimbó kárúraan-kwaasi tinkamuwasá pukáawiwara'a miwítí sáwí-meyamba káf'e'o méraan-kwaasi maénááwe.

52 Kemó ámáámbo sen-kwáási érai'-aaí ímbo aúpá'l'ó tukáankakaa minááí ísámai kawe'a'owisinó. Kemá ímbo ísámai kawe'a'ombá fi'on-kwaasiti ambá fáikaafo káráwiyyoro Ísu siyáiye.

53 Ísu minááí simátimena máápa'a kumúwasá ámáámbo sun-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye tirumpimbá aaisambá aéesa fi'o-fi'on-tantaatafesa áísai úmai ísáananamo

54 aaimó kaentaén-ááímó sína'o é'a aaifimbá maenkánae sésa áísai uráawe.

12

Ímba kaumbo-kae'-ááí serómó siyáin-aaí.

Mátiyu 10:26-27

1 Minkánáá áfááraumai sáwfíal'-waasi túwaandu ésa sisipáá uwaná Ísu wení kísaú-waasi simátimena séna ámáán-kawaa-waasi kaumbo-kae'-ááíwárá'-wáásiyáámbá ofó ímbo miyáumai méraaro. Intóráín-tantaa'a káritantaal'a moórá-tonkon-awi'a péréti mimpimbá márááwana intoréna óraa'o intembá ámáán-kawaa-waasiti sáwí-aaí miyá wéifo kempimbá misáwí-áágó óraa'a tifáíniifo kentúra'a káráwiyyoro.

2 Aúpá'l'ó wérain-tantaa'a seyaafál'-afora'a paápé ínasa awánánááwe. Kumeupá'l'ó wérain-tantaa'a afora'a paápé ínasa awánánááwe.

3 Nól'waambo siyáan-aaí sán-káíndara'a síyasa isánááwe. Aúpá'l'ó siyáan-aaí seyaafál'-wáásí túranka'a síyasa isánááwe Ísu siyáiye.

Moóráwigon-aaroi inkáísóromo siyáiñ-aai.

Mátíyu 10:28-31

⁴ Ísu simátimena séna kesí waási simátíménda ísáaro. Tuwímbai tinkamiya'a puwónáafo moórá sáwi'o uwátinkai-tantaa'a ímba wéraifo ímba miwísafé'a inkáísóro.

⁵ Kemá simátíme súne. Maníkó méraifo wenáároi inkáísóro. Wemó tínkamina'o puwiyambo éna kanaa'á ónkaifa'a mátiyuwainiye. Minááí Maníkóntáf'e'a inkáísóro-aai súne Ísu siyáiye.

⁶ Ísu simátimena séna kári'a téntémpaaran-dumama séfataase-numama kári'-ontankakemba kae-tóyáráán-óntánkákémbá wémeyanofo Maníkó kíyaan-dumama ímbo awinkaiwáí póna awánaraide.

⁷ Numamá kári-tantaa'o awáñaiwai póna waási óraa-tantaa'an-ofo ímba táá'a íno. Kenti'nóntáu toráúsiwain-ifo ímba táá'a íno Ísu siyáiye.

Ísun-awi'a aforatáámó senda-áái.

Mátíyu 10:32-33, Mátíyu 12:32, Mátíyu 10:19-20

⁸ Ísu simátimena séna simátíme súne. Seyaafá'-wáásí túranka'a kentáfesa sésa Maníkó ai'maráísana kunkáiwai kesí óraakon-ye síyawisafe'a kemá waási úranko Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi túranka sé'a kesí waásin-owe sénaumne.

⁹ Énifo waási túranka'a kembá tínaaembo uwásimiyawisafe'a kemá Maníkóní kísau-waasi túranka'a sínaaemba uwátimenaumne.

¹⁰ Kembá waási úrankomba símai sáwi'o uwásinkaiyamba mindá Maníkó maitiyuwáínifo Maníkóní Ufaen-ámútánkóbá símai sáwi'o uwánkaiyamba mindá Maníkó ímba maitiyuwáinana miwisé'a waé'wae'a ínaye.

¹¹ Kesí waási-i'o ontáfesa ta'ótó'mai tí'maesamo óraa'-waasiye ámáán-kwaa-waasiye túranka'o mátínkaresamo aaifimbá maitínkéwa'o é'a nóranaaimo síyamba ímba táá'a ínana

¹² Maníkóní ámútanko síyan-aaí úwoi tááka tinkáína'a sénááwe Ísu siyáiye.

Óntawara'-waasigo sáwi-imayaamo uráin-aai.

¹³ Súwana sáwfí'a'-waasifinkemba moóráwigó Ísuntafena séna óraakoo ke-sífo púwísana kesuwaá seyaafá-tántáá'a maiyéna ímba tuwímbai wésimifo emá sinaná tuwímbai násimino súwana

¹⁴ Ísu séna kesí waásiyo minááí ímba kosénaumpo keáfáráwáiti moparáwimbá ímba tuwín-timenauumne simámema

¹⁵ seyaafá'-wáásisaféna séna waási kawé'-úmaimo méraawiti áwáú ímba sáwfíl'-moparawimba makáafo moparáwimbá maénae séme'a máefainifo kentúra'a káráwiyoro Ísu siyáiye.

¹⁶ Simásuwená moórá-aaí simátimena séna moóráwigó sáwfíl'-moparawimbo makáindawi weni kísaufa'a sáwfía-tomba wéraisana

¹⁷ wenarumpin-ímáyáá éna sáwfía-tombo fáká'maimo máráanda-namba ímba wéraifo nórá ónaumno.

¹⁸ Miyámó é'a tóbó makáunda-namba tawísíye'a óraa'-namba úmare'a mimpimbá seyaafá-tóbá fáká'mare'a kesí moparáwíkwárá'a maránaumne.

19 Miyámó é'o é'a kesáfé sé'a seyaafá-tántáá'á ímbo aáfáán-tuwáanda tóné noné námae iyé'a ayáátááka'a úwoi mé'a onaná sirunkó kawé'a ína'a ménauinne sisaná

20 Maníkó simámena séna sáwí'o úmaemo iyónda-waasigo óne. Káfél-no'waamba puwéma esáfemo makáanda-moparawimba túwénana nááwa máiníyo Maníkó siyáye.

21 Marapá'lá kesáfé-mópáráwín-aantembo makáiyawi miyán-kwáásin-ofo marapá-tántáá'l-aantemba marésa Maníkómpákén-tántáá'á ímba makáawe Ísu siyáye.

Maníkómpá'á imáyáa áméron-aai.

Mátíyu 6:25-34

22 Ísu mináái simátimena wení kísau-waasisafena séna simátime'a súne. Miyáráán-úmai méraamba ímba óraa'-imayaa é'a tóbó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaa é'a kentúra'o unáánkwátóimo íyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

23 Tóbó náiyamba úwoisambanifo waásimo méraamba óraa-tantaa'an-iye. Unáánkwátóimo íyamba úwoisambanifo waási túma óraa-tantaa'an-iye.

24 Numagómpá'á imáyáan-oro. Numagó ímba kísau éna tóbá fáká'mai naaúmpa'a makéna wénaifo Maníkó miwítí tóbá tímísasa wénaawe. Maníkón-aúranka'a numamá kári-tantaa'an-ifo waási óraa-tantaa'a póna kentí tóbó éna timíniye.

25 Kembiwímó óraa'-imayaamo é'o é'a kemó maíyan-kanaa ímba kanaa'á ayáátááka'a méranaawe.

26 Mindá kári-tantaa'a isa'a ímba kanaa'ó íyamba pó'a fí'o-fí'on-tantataafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

27 Waiwandáánká'a imáyáan-oro. Waiwandáánkó ímba kísau éna ímba wení unáánkwátóí makáifo simátime'a súne. Naaofá'á Yúndaa-waasiti óraakon-awíl'a Soromoni sáwífa'-unankwatoiye ko'naaririyé makówi úwasa waási awánésa kawé'án-iye sumbánifo waiwandáán-arambá awánésa óraa-kawé'an-iye wésewe.

28 Ufá'a ko'naarirí-tántáá'é séna waiwandáámbá Maníkó makáyiye. Umá ímba waé'wae'a ínifo káf'e'a ínasa aafáyáa waási agaisuwáiyamba Maníkó mintántáá'á imáyáa éna ko'naarirí-tántáá'á makáyiye. Miyáumai Maníkó waásisafena imáyáa éna kentí unáánkwátóí timíniyo kembiwí maarán-ááí ímbo seráámbá Maníkó ímba kanaa'á wésuwa'nai-iwain-iye wésewe.

29 Maníkó wétuwa'nai-imba pó'a tóné nonémó náiyantafe'a ímba óraa'-imayaan-oro.

30 Moórá-mora-marafaken-kwaasi Maníkón-aai ímbo ísáán-kwaasi tóné nonémó náiyantafesa óraa'-imayaa wéowe. Tóné nonémó ímbo né'o é'a púwófo séna kentifo imáyáa éna wétimifo ímba óraa'-imayaa é'a

31 Maníkó wení waásimo kawáánintafe'a imáyáa íyana mintántáá'á timíniye Ísu siyáye.

Wiyómpaken-kawe-tantaakon-aai.

Mátíyu 6:19-21

32 Ísu simátimena wení kísau-waasisafena séna kembó sirááíwáéwi káráwiyauinne. Kentáásifowamo simbá kesí waásimo kawáánonda kembiwíwárá'á kawáánónáwe. Miyá íyana kesirkunkó kawé'a íníye simbá póna ímba táá'a íno.

33 Kentí moparawimbá wétime'a méyámbá maiyé'a ímbo makén-kwaasi tíméro. Miyámó iyana kentí kawé'-méyámbá wíyómpa'a wérainasa waási ímba umémbá iyana ímba ufóiyaraamba ínana kawé'-úmai aasiyaasi waé'wae'a ína'a minkáwé'-méyántafé'a imayáa é'a

34 marapá'o kentí óntamo wérainanamo éna marapátáfena tinkáinífo wíyómpa'o kentí óntamo wérainanamo éna wíyómpatafena tinkáiníye Ísu siyáye.

Kísau-waasimo to'mayaa on-áái.

35-36 Ísu simátimena séna óraal'-waasigo aaremó to'waaí on-tánómbá komandánae séna wíNASA wení kísau-waasi unáánkwátói úmaresa ómbá kúra'makesa amu'matuwé mérewana téna táántainasa minuwóiyáámbá ontá tiyankánáawe. Miwi to'mayaambó ontembá kembiwíwárá'a to'mayaá é'a amu'maré'a méraaro.

37 Minóráá'l-wáásígómó tínda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínasa aamoí ónááwe. Érai'a simátime'a súne. Minóráá'l-wáásígó kísäumo maíndasafena unáánkwátói faú'mai múra maréna minkwáásisontaféna maanká'-méwa'a tómbá tíméro síníye.

38 Minóráá'l-wáásígó nó'waan-afufuna'i siyatarórá'íyo tínda wení kísau-waasi koku'á mésa amu'matuwésa ménka'a tínana tirunkó kawé'a ínýe.

39 Simátiménda-aaí imayáan-oro. Naankón-afowámó umén-kwáásimó tínda-kanaamo isénaraa umén-kwáásimó tímberá wéto'mayaan-ena awánéna watuwáísana wení naaúmpakemba umémbá ímba másino.

40 Miyáumai kemá waási úranko kúmóndasafe'a kembiwíwárá'a ímba imayáa iyanka'a kumúnafainifo wéto'mayaan-e'a simu'maré méraaro Ísu siyáye.

Sáwí'a owasá kawé'á owasamó on-áái.

Mátiyu 24:45-51

41 Súwana Pítaa séna Fasi'aénkoo emó sénda-aaí kentáásafé aantena wése seyaafál-wáásisáfewarara wéseno súwana

42 Fasi'aénkó séna kawé-kísáumó máewi kawé'-imayáawárá'l-wáásisáfé'a súne. Wení óraako séna kesí kísau-waasiya'a káráwiye tómbá tuwímbai tím'a'mae iyuwó síníye.

43 Wení óraako téna kísäumo kawé'-úmaimo maínda taawánáínana kísäumo maíndawi arunkó kawé'a ínana

44 minóráákó séna kesí moparawíné seyaafá-tántááká'é káráwiyuwo síníye.

45 Énifo minkísáú-wáásígómó imayáa énamo kesí óraako ayáátááká'a ímba tímíye sénamo kísau-ininakwa'o tímberá wéto'í-none wénenamo uwóí'ló énamo

46 wení óraakomo tínda-kanaa ímbo ísarenamo ímbo imayáa wéindara'a téna óraaka'a tatufú'mai Maníkón-aaí ímbo wéisaan-kwaasimo méraapa'a móankainiye Ísu siyáye.

47 Ísu simátimena séna kísau-waasi miwítí óraal'-waasigon-aaí isésa wemó síndantemba ímbo íyamba mérewana óraal'-waasigo téna óraaka'a tatínkaminiye.

48 Énifo kísau-waasi miwítí óraal'-waasigon-aaí ímbo isésamo ombá sáwí'l' ésa méraawana óraal'-waasigo téna kárik'a tatínkaminiye. Maníkó

kawel'-ímáyáá óraa'l'o tímakaiyawi óraa-kisau máero. Kawel'-ímáyáá óraa'l'o tokáiyawi waási túwa'nai oro Ísu siyáyiye.

Ísu waásimo tuwináinda-aai.

Mátíyu 10:34-36

49 Ísu simátimena séna iyamó kaintembá kísäumo máéndasafe'a marapá'á kumbéraunda minkísáú tai'lánana kawel'á ínkiye-imayaa wéune.

50 Káríka'l'a kembá sí'l'o índa-i'a iyantafena sirunkó umbaí taisaná sí'l'o índa-i'o íyamba tai'lánana sirunkó kawel'á ínkiye.

51 Kentáf'e'a maarán-ímáyáá ímba oro. Waási seyaafá'á aáno úmai méraantafena marapá'á kunkákiye. Ímbanifo marapá'ó kunkáunda maarán-íye. Waási tuwínkaal'-ésa tuwímbai kesáái isáiyasa tuwímbai ímba isánáawe.

52 Káfél'wara ánaaenkwara'a moórá-naumpa'a séfataase-waasi mésa kesááisafesa miwítí imáyáá tuwínkaal'-urésa kaumbonárau moórá-imayaa íyasa kae'nárai fí'on-imayaa óyááye.

53 Afowá moórá-imayaa ínana ááninko fí'on-imayaa ínkiye. Anówa moórá-imayaa ínana ayáámunko fí'on-imayaa ínkiye. Anááfukowe fí'o-fí'on-imayaa óyááye. Kesááisafesa miyáumai miwítí imáyáá tuwínkaal'a ónáawe Ísu siyáyiye.

Tuwímbai-tantaakoni áwáumo ísáán-aai.

Mátíyu 16:2-3, Máká 8:11-13

54 Ísu sávífa'l'-waasisafena séna ainámbó wérainal'o é'a sé'a aa'á tíniye síyana aa'á tíniye.

55 Fiyúndá to'l'mái tai'lánna'l'o é'a sé'a aa'á káiñiye síyana aa'á káiñiye.

56 Wíyómpa'l'o awáné'l'o ombá sé'a aa'á káiñiye. Aa'á tíniyemo sembá mintántáá'l'a awánaraawe. Kaumbo-kael'-ááiwárá'l'-wáásí pó'a miyántántáákóní áwáu awánaambanifo Maníkó káfél'o wéin-tantaakoni áwáu ímba awánaraawe Ísu siyáyiye.

Aaimó arupísemo íyan-aai.

Mátíyu 5:25-26

57 Ísu séna simátíménda-aai ísásuwe'a minkáé'-ámpá'á tuwínkaal'a uré'a moórá-ampal'-aantemba koró.

58 Moórá-aai ísáaro. Aaimó simátinkanae síyawimo tí'mae wíyasa aampa'l'a mósimai paápé uwásuwesa koró. Óraa'l'-waasimo mátimiyasamo ésa i-wáásí timíyasa ándá-naumpa'a tinkánáawe.

59 Ímbo miyá íyasamo ésa ándá-naumpa'a móttinkaiyasa ímba ááéma tai'lánnaumne sésa seyaafá'-méyámbá tímatuwaiyasa faútinkanaawe Ísu siyáyiye.

13

Sáwi-imayaa ímbo tuwáiyawimo puwíyan-aai.

1 Ísu wésimatimuwasá tuwímbai tasimámesa sésa Káríri-marafaken-kwaasi tuwímbai Maníkóntáfesa ísámai póimo tufú'maimo agáémba kámáni-waasiti óraakon-awi'a Páírati tuwímbai ti'maráísasa tínkamisasa pukáawe suwaná

² Ísu séna minKárírifákembá pukáan-kwaasisafe'o sembá miwítí sáwi-awago Kárírifakemba seyaafá'-wáásítí sáwi-awaugomba íyáákaraintafesa pukáawewa wéseo.

³ Ímba miyá wéofo simátime'a súne. Kentí sáwi-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwárá'á puwónááwe.

⁴ Imáyáan-oró. Síróámufa'a ayáátáá'-namba tawiséna sáwifa'-waasi 18 waasi tínkamisasa pukáawe. Mindásafe'o sembá miwítí sáwi-awaugo Yérúsaremuékemba seyaafál'-wáásítí sáwi-awaugomba íyáákaraintafena pukáawewa wéseo.

⁵ Ímba miyá wéofo simátime'a súne. Kentí sáwi-awaumo ímbo tuwé'o Maníkómpá té'o é'a kembiwíwárá'á puwónááwe Ísu siyáiyé.

Taaigó ímba arambó iyáiin-aai.

⁶ Ísu waé'mai-aai simátimena séna moóráwigo wení ándá-aran-kisaufa'a arambó naan-táímá áwí'a fígi u'makáisana áruma wíkáisana arambá ko-maénæ séna koawánaimba ímba iyáisana

⁷ minkísáúrá'ó
káráwiýain-kwaasisafena séna kaumborá'á áú'o simbá mintáéramba ko-maénæ'a koawánáúnda ímba arambá iyáisal'a úmpo mintái ayáisuwaao. Maragóní anombá nasuwáifainifo ayáisuwaao sisanaá

⁸ miwá séna
óraakoo ímbanifo mintái áwáufa'a ó'á túmake'a
agamo'á maké'a

⁹ moórá-au'o sínda awáanaanana arambó iyéna kawe'á ínifo miyámó ímbo ína'a ayáisuwanauumne siyáiyé Ísu siyáiyé.

Ísu sambaatiyá'á moórá-inimbo asófamankarain-aai.

¹⁰ Moórá-kanaa Yúndaa-waasi ámáán-aaimo
ísón-kanaara'a Ísu ámáán-daumpa'a iména aaí wésimatimuwaná

¹¹ moórá-ininko sáwi-amutamba arumpimbó méron-ininko ayáátááka'a sáwi'a úmai ména 18 aatai maisuwéna miyáumai sáwi'a úmai mérowana arósááumba kaénkowana ímba kanaa'l' koku'á mérowana

¹² Ísu miníninkombá awánéna séna ená'i'a tail'áino séna
¹³ ane'á ta'ótotorowaná minuwóiyáámbá arósááumba arupíse úwana koku'á iyáfasinená Maníkón-áwí'a mósa marówana

¹⁴ Ísu saagon-kánáárá'á miníninkombá asófankontafena ámáán-danka'o káráwiýowin-arunko sáwi'a úwana sáwifa'-waasisafena séna afa'móráe-kanaa kísaumo máénka'a sí'a asófasinkainkwae sé'o é'a té'a saagaan-kánáámó'é'a ímba teró súwana

¹⁵ Fasi'aénkó séna kaumbo-kae'-ááwírá'-wáásín-owe. Saagaan-kánáárá'á kentí purumakawárá'á tónki-poiwara'a naaúmpakemba faú'anke'a áí'mae nompá'á kowaná nombá wénaiye.

¹⁶ Miníninkó Émbaramun-áisaafitantambo uráin-inimba isaná waántawándo ayáátááka'a 18 aatai ta'ótokaisa'a saagaan-kánáárá'á faú'ankauna'a sáwi'a óne wésewe Ísu súwasa

¹⁷ símaimo sáwi'o uwánkówi mináái isésa tigaemá uwaná kawe-kísáú wémauntafesa úwoi-waasi aamoí uráawe.

Taaérankon-aai.

Mátiyu 13:31-33, Mááka 4:30-32

18 Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawáániyómpo maarán-áái simátíména'a ísáaro.

19 Maníkó wení waásimo kawáánimba maarán-iye. Kári-tæränkon-awí'a másítati mintárámba moóráwigo kísaufa'a u'makáisana óraa'a éna amaimá mófarena wété uráisana numagó mimpímpá'a ánáamba úmarena wémaiye Ísu siyáyiye.

20 Simátimena séna Maníkó wení waásimo kawáánimba nóinkara kawáániyómpo maarán-áái simátíména'a ísáaro.

21 Moórá-ininko péréti-tomba agaénae séna kanaráán-tántáákón-áwí'a páráwaa'lma maimaéna intoráínda-tantaa'a kári-tantaa'a káúmaraaisana wéna intoreána óraa'a wéiye Ísu siyáyiye.

Kári'-ontagon-aai.

Mátíyu 7:13-14, Mátíyu 7:21-23

22 Ísu mináái simátimena Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba naaó'-nao'a wenáái simátíma'mae kúwana

23 moóráwigo séna óraakoo Maníkó moórá-mora-waasi aantena kawel'-ámpá'a métinkainiyo súwana Ísu séna

24 tiyáántán-kwiye'a kári'-ontafimba íyáféráaro. Simátime'a súne. Sáwifa'nanka íyáferanae sésa íyambanifo ímba kanaa'lá íyáferanaawe.

25 Naankón-afowá íyáfasinena ontá úmaraina'a ontará'lá imé'a áante sé'a óraakoo ontasá tisinkaaó siyana séna ímbo tuwánáúnda-waasi nááfakewiya'o sína'a

26 kentáásí naaópa'a té enáái tasimásimenata eséta tóné nonésá naráumne siyana

27 wemá séna nááfakewiya'o. Ímbo tuwánáúnda-waasin-ofo kóro naankón-afowá síníye Ísu simásuwena séna

28 Maníkó wení waásimo kawáánipa'a ti'maráína'a máápakembo awánáiyamba kentíwá'ná Émbaramuwe Áísáákiye Yékopuwe Maníkón-aaimo simátímakaawiye Maníkómó kawáánipa'a méwa'a tuwáné tiyántafe'a é'a ifí'l tánnááwe.

29 Seyeafá'-áémpákén-kwáásí Maníkómó kawáánipa'a tésa tamésa tómbá nánááwe.

30 Minkánáárá'á ánaaembä aifarááwí tínaaeni'a
íyasa tínaenkewi aifari'a ónááwe Ísu Maníkómó kawáánintafena mináái siyáyiye.

Ísumo arumbó uwátíñkarain-aai.

Mátíyu 23:37-39

31 Minkánáá ámáán-kawaa-waasi tuwímbai Ísumpa'a tésa sésa óraa'-waasigon-awi'a Éroti séna Ísumba tufuwónana puwíníye wésifo maanká'a tuwé fi'on-daopa'a kóuwo suwaná

32 Ísu séna Érotimba áwáífyaamo in-áfá'-íyánkáán-kwáásí kosimáme sé'a sáwí-amutamba waási tirumpinkémbá wémaítiyuwe'a tí'a on-wáási asófatinkaunda-kisau káfí'e aafáyáawe maé'a aúnká kesí kísau tai'ánaumne.

33 Maníkón-aaimo simátímakaawi Yérúsaremu-naopá'-aantemba tíñkamowasa wépuwontafe'a káfí'e aafáyáawe aúnkáwe aampa'a wéwe'a kísau maifá kónaumne siyé Érotimba kosimáméro Ísu simásuwena

34 Yérúsaremu-naopaken-kwaasi arumbá uwátinkena séna Yérúsaremu-naopaken-kwaasisono. Maníkón-aaimo simátímakaawi títkambae íyúwasa pukáawe. Maníkó ti'marówasa kuwái óntantamba títkambae íyúwasa pukáawe. Kokórigo áráatombo ayóifá'ó títkarenamo káátatinkaintemba aasiaaasi-kánáá kemá miyá ónaumne súndanifo tínaaemba wéuwasimewe.

35 Ísáaro. Maníkó tiyuwáína'a tu'nankáámbá ónááwe. Simátime'a súne. Ímba úwoi suwánánááfo ánaaembo sé'o Maníkó ai'máráísana kunkáíwaimba Maníkó kawel'á uwánkáíye siyanka'a aneka'á suwánánááwe Ísu siyáíye.

14

Ísu aiyayaambo intorón-kwaasimo asófankarain-aai.

1 Moórá-kanaa saagon-kánárá'á Ísu ámáán-kawaa-waasi óraa'-waasigoni naaúmpa'a tómbó náindasafena imérowasa saagaan-kánárá'ó Ísu nóramo índa awánánáá sesa imésa awánowana

2 moóráwigo aiyayaambo intorón-kwaasigo wení ewaa'á mérowana

3 Ísu minkwáásígombá awánéna ámáán-kawaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé tísai ena séna saagaan-kánárá'á kanaará áí'o in-kwáásí asófankanaumno súwasa

4 isésa ímba aaí suwaná minkwáásígombá áíkena kawel'á uwánkena séna énifo waaó súwana kóuwana

5 tísai ena séna kempínkembá kentí iyámpóiya'i kentí póráára'íyo maipímbó kúwáfekaina'o é'a saagaan-kánárá'á ááéwa mósá fasinánááo Ísu súwasa

6 minááí ímba kanaa'á
anondáá siyáawe.

Waási ímba kentúmo maimaé iyíyan-aai.

7 Aaí ímba anondáá suwasá tómbó nánaesamo

tun-kwáásí aifa'á iménaemo sumbá Ísu tuwánéna waé'mai-aai séna

8 moóráwigo séna aaremó to'waaí on-tánombá tamandaaó sína ímba aifa'á imauwó. Aifa'ó iménanamo enáwí'o íyáákaraindawimo tínanamo éna

9 táántaindawi entáfena séna íyáfasinenana maankwáásigó maanká'á tamáíno sínana aigaé uwásuwe tínaaemba kumbéínone.

10 Énifo táántainamo tínaaemba'o iménanamo táántainda-waasigomo weyááríka'o entáfena séna kesí waásiyo íyáfasine aifa'á imauwó sínamo iménasa awánésa enáwí'a mósá maránááwe.

11 Oraa'-waasi úne siyawi Maníkó miwi túwí'a múra tiyuwáínifo kári'-waasi únemo siyawi Maníkó miwi túwí'a maimaé iyíniye Ísu siyáíye.

12 Ísu simátimena áántarowaisafena séna óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa óntawara'-waasiye enamááraawe ení akúné ení waási aantemba ímba táántao. Miyámó inasamó ésa ánaaemba áántewa tómbó komandendá mindá ení tónkóní anondáán-ye.

13 Énifo óraa-tanombo kaufónae sínda-kanaa ímbo óntamo makén-kwaasiye tiyayaambo sáwí'o urén-kwaasiye túgafitan-kwaasiye táántenasa tamandáyambanifo

14 ení tónkón-ánondáá ímba amiyambanifo enarunkó kawel'á ínana Maníkó ení tónkón-ánondáá amíniye. Ánaaemba arupíse úmai mén-kwaasi pukémpinkembo íyáfasinaiyan-kanaa Maníkó amíniye Ísu siyáíye.

Óraa-tanombo kauráin-aai.

Mátíyu 22:1-10

15 Mináái súwasa Ísuwe tómbó wénowi isésa uwaná moóráwigo séna Maníkó wení waásimo kawáánipa'a tómbó náiyawi tirunkó aamoí íniye súwana

16 Ísu séna érai'a simbánifo simátíménda imáyáan-oro. Moóráwigo óraa-tanomba kaufónae séna sáwifa'-waasi táántarena méraisana

17 mintánombó náiyán-kanaa kárika'a tínana wení kísau-waasigomba ai'máráisana táántaraiwaisafena séna tómbó nembá wéto'mayaan-ifo teró sisasá

18 miwí ímbo tíyan-aai sewaná moóráwigo séna maramá méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbo kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisáná

19 moóráwigo séna siyáánkai-poima méyánure'a koawánanaumpo ímba tanómbo kaúfópa'a kónaumne siyé kosimámuwo sisáná

20 moóráwigo séna káf'e'a aaré maiyáunda pó'a tanómbo kaúfópa'a ímba kónaumne siyé kosimámuwo sisáná

21 minkísáú-wáásígó wení óraakompa'a téna miyá sewé tasimámísana arunkó sáwi'a isaná séna minúwóiyáambá naao'l-nao'l wéne tíyayaamba sáwi'o uráinda-waasiye túrambo kaffikáinda-waasiye óntama ímbo makén-kwaasiye tiyaafái úmai tí'mae tiyó séna ai'máráisana

22 minkísáú-wáásígó miyá kosímai kouweréna taséna simásimendantemba kosímai tí'mae'o túnda ení naaúmpa'a paaí tu'ma'á wériaye sisáná

23 wení óraako séna seyaafá'-wáásí kesí naaúmpata sisipáá oro. Seyaafá'-ámpá'á wéne waásimo tiyaafái e óraaka'a símai tí'mae tiyó siyákiye.

24 Ísu séna simátime sé'a aifa'ó táántaraiwai ímba

tésa wení tómbá ímba tamandánáawe Ísu mináái waé'mai-aai siyákiye.

Imáyáa kawe'á urésa Ísu-ánaaembo arááíwaiyan-aai.

Mátíyu 10:37-38

25 Súwasa Ísuwe aampa'a kuwaná méwaerená simátimena séna

26 kembó sirááíwaenae sýawi aifa'á kembá imáyáa simésa ánaaemba tinófoiye tuwaainíné iyámpóiyé tífárawaakiye túnafaraawine kesáfésawe imáyáan-oro. Ímbo miyámó iyamba uwófi'a ónááfo miyámó ésamo ésa kembá sirááíwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

27 Kemó púwónda-aaraa-taimo súwaata'mae kondantembá kembó sirááíwaiyawi umbai-tántáá'á timýasa minúmbáí-tántáá'ó ímbo maímaésamo sirááíwáemba uwófi'a ombá pósá ímba kesí kísau-waasi-i'a ónááwe.

28 Moórá-aai ísáaro. Ayáátáá'-nambo ónae sýawi aifa'á óntambo tuwésamo iýan-imayaá ésa óntamba toráumai awánáiyambo kanaamó ínasamo ésa mináyáátáá'-námbá ónááwe.

29-30 Ímbo toráumai awánaresamo mindámbó iyamba minóntámbá tai'áwinana mindámbá úwoi wérainasa waási awánésa ímba ásawimai uwásukaawé sesá tuwiyáái ónááwe.

31 Moórá-aai ísáaro. Moórá tiyáifín-óráá'-wáásígó tiyánae séna aifa'á wení i-wáásimó torausínda sáwifa'-waasi 10,000 waasi ínana fí'on-i-waasiti

óraako wení i-wáásímó torausínda áfááraumai sáwífa'-waasi 20,000 waasi ínana imáyáa éna kembá íyáákanaa ína íyáákanaao séna

³² Ímba kanaa'á íyáákanaumne-imayaa énamo éna óraal'-waasi némpa'a mérainana aantá-waasi ti'maréna séna mintíyáisá ifátá tuwánæ siyé kosimáméro sínye.

³³ Ísu mináái simásuwena séna aifal'á íyan-imayaa urésa ánaaemba siyantemba ónááwe. Miyáumai kembá sirááíwaenae síyawi aifa'á makáan-tantaatafesa imáyáa urésa ímba mintántáá'á tuwánáumne sésamo ésa kembá ímba sirááíwaenaafo mintántáá'á tuwánáumne sésamo ésa kembá sirááíwaesa kesí kísau-waasi-i'a ónááwe Ísu siyáye.

Uwígón-ááí.

Mátíyu 5:13, Mááka 9:50

³⁴ Ísu simátimena séna uwímá kawe-tántáá'án-ifo óraa'l taí'lásana ayáántámba wéraifo ímba aneka'á uwímó káína'o é'a to'maránááwe.

³⁵ Ayáántámba ímba agamopá'á maráiyana kawel'á ínifo úwoifa'a tuwánááwe. Ísáán-kwaasi ísámai kawel'án-oro

Ísu siyáye.

15

Sipisípi-poimo áwiyokain-aai.

Mátíyu 18:12-14

¹ Taakisi-óntámbó máún-umen-kwaasiye sáwí'o un-kwáásiyé Ísumpa'a wenáái isánae sésa tuwasá

² ámáán-kwaa-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa keáimbá sésa sáwí-waasise'a tóbá wénena aaimó simbá sáwí'a wéiyé suwaná

³ Ísu mináái iséna waé'mai-aai séna

⁴ sipisípiya'o káráwiywimo on-ááí ísáaro. Moóráwigó sáwífa'a 100 sipisípiya'a káráwiyaísana moórá-sipisípi áwiyó'wisasa misáwfá-sípísípí ufá'á méraawana moórámo áwiyó'wimba kosaafá émena awánéna

⁵ aamoí éna áúwaata'maena

⁶ naaópa'a téna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná séna kesí sipisípi áwiyó'wisa'a kosaafá éme'a áí'mae túmpo aamoisá ónae sisasá aamoí uráawe.

⁷ Simátime súne. Miyáumai wíyómpa'o méraawi marapá'ó tuwánaambá arupíse úmaimo méraan-kwaasi kawel'-úmaimo méraamka tuwánésa aamoí owasá sáwí'a úmaimo méraampinkemba sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á tiyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraal'-aamoi wéowe Ísu siyáye.

Óntambo áwiyokain-aai.

⁸ Ísu séna moórá-aai imáyáan-oro. Moórá-ininko siyáánkai-ontan-arumba makáisana moórá

áwiyowisana ómbá kúra'makena wení naaúmpa'a kankambá wéiyufena kawel'á uwámai saafá éna

⁹ awánéna wenamááraawe wení naaópaken-kwaasiye táántaisasa túwaandu owaná simátimena séna kesí óntamba áwiyowisá'a saafá éme'a maiyáumpo aamoí íyataao sisasá aamoí uráawe.

10 Simátíme'a súne. Miyáumai sáwí'o úmaimo méraampinkemba sáwi-imayaa tuwésa Maníkómpá'á tiyasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpa'o méraawi óraal'-aamoi wéowe Ísu siyáye.

Moórá-ifoko afowámbá auwénamo kóurain-aaí.

11 Ísu séna moórá-aaí imáyáan-oro. Moóráwigo kae'-iyámpóiwáráwi méraisana

12 ánaenkewi afowántaféna séna ení seyaafá-tántáá'á ímbo pukéndara káf'e'a tuwí-simiyo sisaná tuwímbai ááninkai tímísana

13 ánaenkewi kárik'a ména wembó ámaka'im-boparawimba tiména óntan-aantemba maimaéna némpa'-marafa'a koména sáwí'a úmaena wéiyena wení óntamba tu'l'mái

14 tai'ásuwaisana

óraal'-aawaima taisaná tóntaféna saafá uwááéna

15 mimbáráfákén-kwáásigómpá'á wéna kísau maénae kosimámísana kesí marafá'á komé kesí pójya'a káráwiyuwo sisaná

16 pójya'a káráwiyena ááisafena úmae wéiyena pójti tómpínkémbá nánae séna sisasá ímba áméwana

17 ánaaemba kawel'-imáyáá éna séna kesifóni kísau-waasi sáwifa-tomba wénesa tímú'a faisásá aráa'wara'a wémaraafó maanká'á mé'a saái táína'a puwúnafaimpo'a

18 maanká'á tuwé'a kesifompá'á wé'a sé'a kesifóo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a úmpo

19 kentáfé kesááninkowe sénda uwófí'a ómpo kesí kísau-waasiye siyó kosénaumne séna

20 mífá'á tuwéna témena aampa'á tisaná némpakemba afowá awánéna arunatafána uwánkena aínténa kotaparéna ifi'á wétaisana

21 ááninko séna kesifóo Maníkón-aúranka'e enaúranka'e sáwí'a uráumpo kentáfé kesááninkowe sénda uwófí'a óne sisaná

22 afowá minááí ifátuwena wení kísau-waasi táántaisasa tewaná séna minuwóiyáambá kawel'-únánkwátói maimaé máuwanke'a kesáánimba intáf'e'a waiyambá wéuwanke'a aísamai ánáamba wéuwanke'a

23 ánóíwara-purumaka-araa'a maimaé'a mátufu'mai aamoi-tánómbá kaufiyata wéneta aamoisá uwánkáano.

24 Kesááninko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména timbá pótá aamoisá ónaumne sisasá aamoí uráawe.

25 Aamoí owaná aifakéwí kísaufakembo timbá naankóní ewaa'á téna aamoimó on-áái taiséna

26 kísau-waasigomba áántena séna nóinká'-aamoiya wéoo sisaná

27 enáf'a'a kawel'-úmai tiyáisana enafo séna ánóíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kaufóro sisasá miyá wéesa méraawe sisaná

28 minááí ísáísana arunkó sáwí'a isaná kaoréna ímba naaúmpa'a íyísana afowá máápa'a kuména aifakéwín-arumbá kusímai íyísana

29 afowántaféna séna ayáátaáka'a esé mé'a sáwifa'-aatai wémaisuwe'a enááí ímbo taraisúnda emó séndantemba miyá wéuna óraa-poiye kári-poiye méme-araa'e ímba tufú'-simena'a kesí waásise'a naráumne.

30 Enááninko ení óraal'-ontamba maimaé koména aare tine'lá minóntámbá mátu'mai tai'ásuwena tisá ánóíwara-purumaka-araa'a tufú'mai kau-améne sisasá

³¹ afowá séna ayáátáák'a kesé'o méraanda kesí seyaafá-tántáá'lá endén-
iye.

³² Enáfáko áwiyokurai pukurái súnana úwoi ména tintáféta aamoisá
uwánkaumne siyákiye Ísu siyákiye.

16

Moóráwigó kísau sáwí'o uráin-aai.

¹ Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aai ísáaro. Moóráwigó
moparawínkwárá'-wáásigó kísau-waasisafena séna kesí moparawínká'á
káráwiyuwo sisaná miyá isasá tuwímbai tésa sésa ení moparawínká'á ímba
kawel'-úmai káráwiyaísana ení óntamba áwiyokaiye sewaná

² miwá iséna káráwiyaíwaimba áántaisana tisaná séna enáái sewa'á
isáúmpo kesí moparawínká'á ímba káráwinompo kesí moparawínká'á
káráwinda-aufai agai-símína'a ení kísaugoni áwáu awánaano sisaná

³ wéwena imáyáa éna kesí óraakomo sí'lmatuwainá'a nórá ónaumno. Kemá
ímba fasi'aénkó pó'a maramó ufí-kísáú ímba kanaa'á maénauumpo inaimó
sísáféna sigaé ínifo

⁴ miyá el'a aasásói'á úmae wénonana sí'lmatuwainasa miwítí naaúmpa'a
sínkaresa tóbá siménáwe-imayaa uwásuwena

⁵ wení óraakompakembo ánaaembá méyánónaumne sésa úwoimo maiyáan-
kwaasi táántaisana moóráwigó tisaná séna kesí óraakomba nóráumai-
meyana amínono sisaná

⁶ séna sáwfá'-masawemba 100 masawemba ówitamai aménauumne sisaná
miwá séna ení aúfáifimba ímba 100 iye sindá 50 iye símai agai-simiyó sisaná
miyá isaná

⁷ moóráwigó tisaná séna kesí óraakomba nóráumai-meyana amínono
sisaná séna sáwfá-ton-unamba 100 unamba aménauumne sisaná miwá séna
ení aúfáifimba ímba 100 iye sindá 80 iye símai agauwó sisaná

⁸ minááímó simbá óraakomba simámewana iséna wení moparawínká
sáwí'a úmai káráwiyaíwaintafena séna kawel'-imáyáawárá'-wáásímó on-
tembá miyá óne siyákiye. Marapá'-wáásí kentí imáyáarakemba ásawimai
miyámó ondawí kawel'-á ínife símai wémaefo sámo kain-áéempá'ó méraan-
kwaasi ímba miyá wéowe. Miyáumai óraako wení moparawínká'ó
káráwiyaíwaintafena séna kawel'-imáyáawárá'-wáásímó ontembá miyá óne
siyákiye Ísu siyákiye.

⁹ Ísu simásuwena minááísáféna séna ísáro. Marapá'á kentí óntantamba
túwa'nai iyasa kentí waási-i'a íya'a kentí óntambo tai'áindara'a wíyómpa'o
éna iyíyan-kanaa wíyómpa'a minkwáásí tuwánésa aamoí uwátinkanaawe.

¹⁰ Kári-tantaaka'a kawel'-úmaimo káráwiywíi óraa-tantaaka'wara'a
kawel'-úmai káráwiyonaaewe. Kári-tantaaka'a sáwí'a úmaimo káráwiywíi
óraa-tantaaka'a sáwí'a úmai káráwiyonaaewe.

¹¹ Marapá-tántááká'ló imbo kawel'-úmaimo káráwiyaíyawimo éna Maníkó
wíyómpaken-tantaal'a ímbo tiména káráwiyyoro síniye.

¹² Marapá'ó Maníkómpákén-tántááká'ló imbo kawel'-úmaimo
káráwiyaíyawimo éna Maníkó wíyómpaken-tantaal'a ímbo tiména kendén-
iye síniye.

13 Ímba kanaa'á kae-káwáá-wáásítí kísau wémaewe. Miyámó ésamo ésa moóráwigomba aamoí ésa moóráwigomba ímba aamoí uwánkanaawe. Miyámó ésamo ésa moóráwigoni kísau kawel'-úmai maésa moóráwigoni kísau tuwesaraí ónáwe. Miyáumai Maníkóní kísáumo maé'o é'a sáwfíl-ontamba maénaumne-imaya ímba úmae iyónáwe. Sáwfíl-ontamba maénaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóní kísau ímba maénááwe Ísu siyáye.

14 Ísu minááí súwasa ámáán-kawaa-waasi isésa óntantafesa aamoí wéesa pósá Ísun-awiyááí uwáná

15 Ísu simátimena séna kembiwí waási túranka'a kawe-kísáú wémaewasa tuwánésa sésa kawel'-wáásin-owe wésefo Maníkó kentí imáyáá wétuwanaíye. Seyaafá-tántáákón-áúmo mósa máráán-tantaatafena Maníkó sáwísamban-ye wésiye Ísu siyáye.

16 Ísu simátimena séna Mósese Maníkóní ámáámbo simátímakain-aaíye Maníkón-aaímo simátímakaaímo agaimakáán-aaíye mindá aambó usukáin-ááímó éna Yónimo nombó maitíkarainka'a minááí tiyáye. Káfé'a ásé-aaí Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí wésimatimemba pósá waási Maníkómó kawáánip'a tiyáántámba fasi'l'ámaesa wéiyaferaawe.

17 Marawé wíyóne tai'l'áñífo Maníkóní ámáámba kári'l'-amaane óraa'-amaane ímbo tai'l'áínda aasiyaasí waé'l'wae'a ínaye.

18 Moóráwigigo awaainímbá ai'l'mátuwenamo fi'l'on-inimbo máímba uméimbá wémaiye. Moórá-waasigo ai'l'mátucaín-inimbo máímba wewárá'á uméimbá wémaiye Ísu siyáye.

Óntawaral'-waasigoe Rásarasite-taai.

19 Ísu séna moórá-aaí ísáro. Óntawaral'-waasigo ména kawel'-únánkwátói sáwfí'a makéna kawe-tómbá náma'l'nama'l'-isaná

20-21 moóráwigon-awí'a Rásarasi ímba óntamo makáiwi óraa'l'-namomba kaisaná méraisasa ayái-tómbá amínana nániye sésa óntawaral'-waasigoni ontará'á móankaraawana méraisana iyánkó téna mindámómbá tauwá'naraíye.

22 Ánaaemba ímbo óntamo makáin-kwaasigo púwísasa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kunáí'maesá Émbaramuwo kawel'-mápá'l'ó méraipa'a móankaraawana óntawaral'-waasigo púwísasa utámakaawana

23 púwón-aempa'o iyamó wégaipa'a óraa'l'-ai'a isaná ména mósa awánaimba némpa'a Émbaramuwe Rásarasiye'a méraayana tuwánéna

24 aaemáifinkemba séna kesifóo Émbaramuwo iyamó wégaipa'a óraa-si'a isa'á méraumpo arumbá uwásinke Rásarasimba ai'l'márenana kunkéna ayáámba nompi támai sinááfíyo'a maráínana tasíyasi íno sisáná

25 Émbaramu séna kesááninko marapá'l'ó méraandara'a seyaafá-káwé-tántáá'á makáampo Rásarasi sáwfí'a úmai méraifo mindásafe imáyáan-uwo. Káfé'a wemá kawel'-úmai méraifo embá áí'o ipa'l'á méraane.

26 Senda-ááíwárá'á imáyáan-uwo. Afufumpimbá óraa-tunai wéraifo ímba wété ónááfo sisáná

27 óntawaral'-waasigo séna kesifó Émbaramuwo emó sénda-aaísafe'a simámel'úne. Rásarasimba ai'l'márenana kesifoní naaópa'a

28 séfataase kesífárawaisai méraafó kusimátimena sáwí-marupa'o iyamó kaipa'á tefó simátimino sisaná

29 Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaiye Maníkón-aaimo simátímakaawi siyáan-aaiye aúfáifimbo agaimakáamba pósá toráumai isánááwe sisaná

30 kesifó Émbaramuwo ímbanifo moóráwigó pukáimpinkemba íyáfasinená kusimátiminasa sáwí-imayaa tuwésa Maníkómpá'á kónááwe sisaná

31 Émbaramu séna Mósesemo siyáin-aaiye Maníkón-aaimo simátímakaawi siyáan-aaiye ímbo isésamo ésa pukáimpinkembo íyáfasinkaiwain-aai ímba isánááwe Émbaramu siyáye Ísu siyáye.

17

Sáwí'o on-aai.

Mátíyu 18:6-7, Mátíyu 18:21-22, Mááka 9:42-48

1 Ísu wení kísau-waasisafena séna fí'o-fí'on-tantaa'a waásifa'a tínsa kesáái tuwánááwe. Tuwimbai tésa kesááimo wéisaawi karol'-áái tasimátimiyaşa kesáái tuwésa kóiyasa karol'ó síyawifa'a sáwí-meyamba tíniye.

2 Miwimó tinuwarampimbó óraa'-ontamba fárí'wimaresamo nompímbó túwáawasamo kumpuwésaraa karol'-áái ímba simátímewasa kesááimo ísaraan-iyampoi kesáái ímba tuwésa sáwí'a owisinó.

3 Mindásafe'a kentúra'a káráwiyyoro.

Kentí waásimo kembó sáwí'o uwátinkaiya'o é'a kembiwífa'á mindásafe simátimiyaşa sáwí'a únemo síya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro.

4 Kentí waásigomo kembó sáwí'o uwántinkáfa'o iyésamo kempál'ó téسامو sáwí'a únemo símae iyíya'o é'a ímba aneka'á imáyáa é'a ifá'á túwáaro. Mimbórá-kánáámó afakaetéra'o miyámó íya'o é'a ímba imáyáa é'a ifá'á túwáaro Ísu siyáye.

Ísumpa'o timankúnkúmbo on-áái.

5 Suwasá Fasi'aénkóní aantá-waasi wentáfesa sésa entáféta simankúnkúntaamo úndasa súwa'nai inatá entáféta simankúnkúntaamo úndasa fasi'ámaisa méraano suwaná

6 Fasi'aénkó séna moórá-taigon-awi'a másítati kári'-aramba tu'makáawana áruma wíkéna óraa-tainambo intembá miyáumai kentáf'e'a timankúnkúmbo íyambo é'a óraa-taisafe sé'o taawí'wé óraa'-nompimba kunkaruwuwó síyanamo éna miyá ínaye Ísu siyáye.

Kísau-waasiti kísaugon-aai.

7 Ísu wení kísau-waasisafena séna moórá-aai ísáaro. Kísau-waasigomba ai'marááwana kísau wémaena kísaufakena'i póýa'o káráwiyyaindrafakena'i timbá ení tóbá emá agaimái naaó ímbo síyamba

8 kafegafé úmai kawel'-únánkwátói uré tóbá agai-símína'a nasúwáana ánaaembá ení tóbá agaimái náinone miyán-áái wésewe.

9 Sintembá kísau-waasi miyá ésa úwoi miwítí kísau isasá miyá ombá pósá ímba túwí'a mósá wémaraawe.

10 Miyáumai kembiwí miyá é'a simátíméndantemba é'a tai'áiyanka'a sé'a úwoi wení kísau-waasisa úndasa pótá úwoi kentáásí kísausa maiyáumne sé'a ímba kentú maimaé'a íyóro Ísu siyáye.

Ísu námombo kón-kwaasi kawe'ó uwátinkarain-aai.

11 Ísu Yérúsaremu-nao'-ampa'o kúmba Sámériyaa-marawe Káríri-marawe afufumpin-ámpá'lá wéna

12 moórá-naopa'a kúwasa námombo kón-kwaasi siyáánkai-waasi wétesa némpa'o Ísumo túmba awánésa

13 qaemái sésa óraako Ísuwo kentáá arumbá uwásinkaaø suwaná

14 Ísu tuwánéna séna ámáán-kisau-waasifa'a wé'a kentú máaraatimiyyasa tuwánésa námomba kawáúwiye sénááwe súwasa aampal'ó kumbá túma kawe'á uwátinkowana

15 miwífinkembá moóráwigo áúma kawe'ó uwánkomba awánéna kouweréna óraaka tasiyéna Maníkón-áwi'a mósá maréna

16 Ísu óraakon-ye séna aísamaifimba takifaena súwi séna minkwáásí ímba Yúndaa-waasin-ifo Sámériyaa-marafaken-kwaasigo súwi súwana

17 Ísu séna siyáánkai-waasi túma kawe'ó uwátinkaunda afa'éiyain-kwaasi ímba kouwéráawana

18 kímborawigo fí'om-barafaken-kwaasigo kouweréna Maníkón-áwi'a mósá máráyiye simásuwena

19 minkwáásígontáfena séna kentafé súwa'nai índawin-ye sénda póna enáú kawe'án-ifo waaó Ísu siyáye.

Maníkó wení waásimo kawáánin-aai.

Mátiyu 24:23-28, Mátiyu 24:37-41

20 Súwasa ámáán-kawaa-waasi Ísumba áísai esa sésa Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa nóin-kanaawa tñíyo suwaná Ísu séna Maníkó wení waásimo kawáánimba ímba kanaa'lá túrantamba awánánááfo

21 Maníkó wení waásimo kawáánimba waási túra'a ómbaraimba pósá mifará'i maafá káráwiyyaífe ímba kanaa'lá sénááwe Ísu siyáye.

22 Ísu simátimena wení kisau-waasisafena séna ánaaemba kemá waási úranko kumónda-kanaa awánánæe siyambanifo ímba miyán-kánáá suwánánááwe.

23 Tuwímbai sésa maafá'á méraifo taawánaaromo siyasa fí'owi sésa maafá'á méraifo taawánaaromo siya'o é'a ímba érai'e sé'a wété oro.

24 Wíyómpa'o aafáyáumo tóráisasamo awánaantemba kemá waási úranko miyáumai afora'á aneka'á kumónaumne.

25 Misúnda-aaí ímba paápé uráinasa aifa'á kafé'o méraan-kwaasi tínaaemba uwásinkesa sí'o índo-i'a uwásinkanaawe.

26 Naaófá'lá moóráwigon-awi'a Nówáamo méronka'a waási ímba Maníkón-ímáyáá ésamo maé'óntemba ánaaemba kemá waási úranko kumónda miyá ónááwe.

27 Nówáamo méronka'a noné tóné wénesa tiyáámúmba wéto'waai-esa aaré máúwasa waaí máúwasa wéuwana Nówaa nompín-táómpimba imérowana piri'-nónkó seyaafá'-wáási tínkamuwasa putásaraawe.

28 Naaófá'lá moóráwigon-awi'a Rótimo méronka'a ímba Maníkón-ímáyáá ésa noné tóné wénesa méyánúmae wénesa kisauwe naané túmae né'ómba

29 Rótí Sóndomu-naopa'o tiywónka'a Maníkón óntankwara iyaronkwárá'lá wíyómpakemba tuwówana kuména tínkamuwasa putásaraawe.

30 Rótimo méronka'a waási ímba Maníkón-ímáyáá ésamo maé'óntemba kemá waási úranko aneka'ó kumpaápé ondará'lá miyá ónááwe.

³¹ Aneka'ó kúmóndara'a ontará'ó méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o iyiyamba moparawimbá ifátuwanaawe. Kísaufa'o méraiyan-kwaasi ímba naaúmpa'o tiyamba moparawimbá ifátuwanaawe.

³² Rótí awaainínkón-áái imáyáan-oró. Wení moparawimbó tuwón-imayaá éna mówaerowana óntankwara iyaronkwárá'á kuména tufuwana pukáyiye.

³³ Tirááimo táinda-i'o ésa ímba kawel'-úmai ménaafo kentáfesa imáyáá ésa tirááimo táinda-tantaa'o tuwésamo puwésa aúí'a úmai maé'mae'a ónáawe.

³⁴ Simátim'e'a súne. Aneka'ó kúmóndara'a mindó'wáámbá kae'-wáásí mimbóráfá'á túmá wéreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáiníye.

³⁵ Minkánáá kae'-ínínkái tómbó wéto'mayaan-íyana Maníkó moórá-inimba auwéna moórá-inimba aiyáiníye.

³⁶ Kae'-wáásí kísaufa'o méreyana Maníkó moóráwigomba auwéna moóráwigomba aiyáiníye Ísu súwasa

³⁷ wení kísaufa'o sésa Fasi'aénkoo emó sénda-aai náafatafewa séno suwanáá póiye sawaíyémó kawáá'ipá'o náindasafenamo embontaandumágómó tatorúpaintemba Maníkó sínana súnda-aai

paápé ínýe Ísu siyáyiye.

18

Moóráwigo keto'-ínínkón-aaimo ísarain-aai.

¹ Ísu séna aasiyaasí Maníkómpá'á inaí wésesa túwáafó séna waé'mai-aai simátimena séna

² moórá-naopa'a aaimó ísáín-kwaasigo ména ímba Maníkón-áároi inkaiséna ímba waási-imayaá éna méraisana

³ mindáópa'a keto'-ínínkó ména aasiyaasí aaimó ísáín-kwaasigompa'a tóso éna séna sáwi'a uwásinkanaesa wéofó aaí súwá'nai uwásinkaaó sisaná

⁴ ayáátááka'a wenáái ímba ísarena ánaaembá imáyáá éna séna Maníkón-áároi ímba inkaisé'a waási-imayaá ímba é'a wéumpo

⁵ mininínkó kempá'ó timbá suwesaraí ifáiimpó'a áwa'nai ónáumne siyáyiye.

⁶ Fasi'aénkó simásuwena séna aaimó ísáí-sawi-waasigon-aai imáyáan-oró.

⁷ Maníkóní waási wempá'ó inaimó símae íyómba túwáafó séna ímba ayáátááka'a úwoi ména miwí táái iséna

⁸ sáwi'o uwátinkénka'a ááéma túwa'nai ínýe. Ánaaembá kemá waási úranko aneka'ó kúmóndara'a méraiyan-kwaasifinkemba kesááisafesa timankúnkúmba ónaa ína ónaao tuwánáumne Ísu séna Maníkómpá'ó inaimó símae íyómba túwáafó séna mináái siyáyiye.

Ámáán-kawaa-waasigonte taakisimó maún-kwaasigonte-taai.

⁹ Tuwímbai kawel'-wáásí úne sésa kentúma maimaé iyésa fí'on-kwaasi túma símai sáwi'o uwátinkén-kwaasisafena waé'mai-aai Ísu simátimena séna

¹⁰ kae'-wáásigóráí moóráwigó ámáán-kawaa-waasigon-ifo moóráwigó taakisi-óntámbó máín-kwaasigo ésarai óraa'-amaan-daumpa'a inaí séyae sésarai iyóyamba

¹¹ ámáán-kawaa-waasigo koku'á ména wenáú maimaé iyéna séna Maníkóó kemá tuwímbaimo ontembá ímba wéumpo entáf'e'a súwi súne. Umémbó maésamo karo'ó sésamo aare-úmémbará ésamó ontembá kemá ímba

miyá wéune. Maaméraiwai taakisimó máin-umen-kwaasigomo intembá kemá ímba miyá wéune.

12 Aasiyaasi-sónzárárá'á kae-kae-kánáá ámáántafe'a imáyáá é'a ímba tómbará wénauerne. Aasiyaasi-kísáúgóní sondaarál'ó maúnda-tantaa'a tuwínke'a kemá afa'éiyaimba maé'a moórá embá áma'mae'a wéiyune sisana

13 taakisimó máin-kwaasigo moóráfa koku'á ména aigaé éna kífaena séna Maníkoo kempímbá sáwi-imayaas wéraifo arumbá uwásinkao siyáyiye.

14 Ísu minááí simátimena séna ísáaro. Maníkó taakisimó máiwaini sáwi-imayaas maiyaúwásana Maníkóe taankarotámai maéna wení naaópa'a wisanaá ámáán-kawaa-waasigo wempímbá sáwi-imayaas úwoi wéraisana wení naaópa'a kuráyiye. Óraal'-waasi únemo síyawi Maníkó túwí'a múra tuwáinífo Maníkón-aísamaifimbo méraawi Maníkó túwí'a maimaé iyíniye Ísu siyáyiye.

Ísu iyámpói mo ayááfíumbo tátínkaraín-aai.

Mátiyu 19:13-15, Máká 10:13-16

15 Simátimuwasu tuwímbai Ísu ta'ótorena kawe'á uwátinkainkwae sésa iyámpói tí'mae tuwasá wení kísaú-waasi tuwánésa kóro suwaná

16 Ísu miniyámpoísáfena táantena séna teró. Ímba kóro síyamba tiyuwáiyasa kempá'á iyámpói úwoi teró. Miniyámpói kempá'ó tentembá Maníkó wení waásimo kawáánimba miyaráán-úmai wégawaanimbá iyámpói kempá'ó týyan-amba ímba aambá faiyóro.

17 Éræ'i'a simátime súne. Maníkóntafesa sésamo iyámpóiyaan-úmai kenká'á wégawaanonemo síyanamo éna miwyá'á kawááninífo ímbo miyá síyawimo éna ímba kawáániníye Ísu siyáyiye.

Óntawara'-waasigon-aai.

Mátiyu 19:16-30, Máká 10:17-31

18 Súwana moóráwigó Yúndaa-waasiti óraako Ísumpa'a téna séna óraakoo kawekó óne. Nóra úmaiya aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónaumno súwana

19 Ísu séna kentáfí néra séwa kawekó óne wéseno. Mimboráwígó Maníkó weyáá kawekón-ye.

20 Maníkóní ámáámbá é'a ísaraane. Minámáámbá aúfáífimba agaimaréna séna ímba aare-úmembán-oro. Ímba waási tímakiyasa púwóro. Ímba umembá máéro. Ímba karol'-áái simátínkáaro. Kentinófoi-tuwí'a óraal'-i'an-oro siyáyiye súwana

21 miwá séna minámáámbá kemá iyámpóiakemba ísare'a kawe'á úmae wéiyune súwana

22 Ísu iséna séna kawe'á éma moórá-tantaa'a ímba kawe'á uráampo ení moparawímbá fí'on-kwaasi wétime óntamba maiyé ímbo makéwi tímínana ení kawe'l-méyámbá Maníkó wíyómpa'a ankáiníye. Tímatuwemo e kembá sirááwainone súwana

23 minááí iséna sáwfí'l-moparawimbo makóntafena óraa'-imayaas úwana arunkó sáwi'a uráyiye.

24 Arunkó sáwi'a úwana Ísu awánéna séna sáwfí'l-ontamo makén-kwaasi Maníkómó wení waásimo kawáánipá'o wíyamba umbá táiníye.

²⁵ Moórá-poigon-awi'a káámeri mimpóigó waigóní afaapimbá ímba kanaa'lá kóferainiye. Káámeri-poigomo waigóní afaapimbó kóféráinkakaa sáwífa'-ontamo makáan-kwaasi Maníkómó kawáánipa'a kowisinó súwasa

²⁶ minááí isésa áísaí esa sésa umbaí taifó nórán-kwaasiya Maníkómó kawáánipa'a méranaao suwaná

²⁷ Ísu séna waási miwití kísausamba ímba méyámbaresa kónááfo Maníkó úwoi kanaa'lá wéiyé súwana

²⁸ Pítaa séna isaaó. Kentáásí naaópa'a tuwéta entá wéaraaiwaumne súwana

²⁹ Ísu séna érai'a simátíme súne. Maníkó wení waásimo kawáánintafesa imáyáa ombá naaópa'a tuwésa tuwaaininé tuwaaisáiye tinófoiyé táánine tiyáamúne tiyuwésa miyáumaimo túwáawin-anondaa

³⁰ marapá'ló méraanka'o túwáán-tantaa'a miyán-tántáá'lá sáwífa'a mémaesa ánaaen-kanaa aúí'a úmai wíyómpa'a maé'mae'a ónááwe Ísu siyáiyé.

Ísu wemó puwíndasafenamo siyáin-aai.

Mátíyu 20:17-19, Mááka 10:32-34

³¹ Ísu wení kísau-waasi sísamafakemba kae'á kumbaimái-waasi tí'maena moórá-aempa'a tínkarena simátímena séna ísáaro. Yérúsaremu-naopa'a konanasá naaofá'ló Maníkón-aaimo simátímakowimo waási úrankon-aaí agaimakáan-aaí paápé íniye.

³² Kembá sí'mai fi'onkaa-waasi timíyasa karaánáá'a sinkésa símai sáwí'a uwásinkesa tuviyáái wisinkésa

³³ súwiyonku'-nésa sínkamiya'a púwónasa utámaraiya'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne Ísu súwasa

³⁴ wení kísau-waasi nónin-aaísafenawa síyó sésa minááígóní áwáumo aúpá'ló wérontafesa ímba ísámai kawé'lá ésa Yérúsaremu-nao'l-ampá'a kuráawe.

Ísu aúrambo kafíkowimba kawé'ló uwánkarain-aai.

Mátíyu 20:29-34, Mááka 10:46-52

³⁵ Ísu aampa'ó kúmba Yériko-nao'l-ewaa'a kúwana moóráwigó aúrambo kafíkowi óntamba inaí símai maénae séna aanawáísára'a kumbéna wéinai séna

³⁶ sáwífa'-waasimo téسامو kíñkimbo sumbá iséna nááwiya'o súwasa

³⁷ Ísu Násaretifikewi wéiyé suwaná

³⁸ óraaka séna Ísuwo Téfítin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwasa

³⁹ aifa'ó tun-kwáásí aaisambá aéésa sésa aseraaó suwaná minááí ifátuwena aneka'lá óraaka séna Ísuwo Téfítin-andafakewi ómpo arumbá uwásinkaaó súwana

⁴⁰ Ísu aampa'ó wémomba wení ewaa'lá koíyáfasinena séna áí'mae teró súwasa áí'maesä ewaa'lá tuwaná Ísu áísaí ena séna

⁴¹ nónin-tantaara embá arááímo táínda-tantaa'lá uwánkanauumno súwana séna óraakoo súramba kawé'lá uwásinkaaó súwana

⁴² Ísu séna kentáfé kanaa'lá súwa'lai índawin-ye sémpo aúramba kawé'lá íno súwana

⁴³ minúwóiyáambá aúramba kawé'l-úmai awánéna Ísumba arááíwa'mae wéwena Maníkón-áwi'a mósá marówasa sáwífa'-waasi awánesa Maníkón-áwi'a mósá makáawé.

19

Sákíyasin-aai.

¹ Maníkón-áwí'a mósá márówana Ísu Yéríko-naopa'a kóyáákanae séna kúmba

² moóráwigon-awi'a Sákíyasi taakisi-óntámbó máún-kwaasiti óraal-waasigo éna sáwfífa'-ontamba makéna

³ Ísumba awánánae séna úmba sáwfífa'-waasi fáítukowana ampáán-kwáásigó éna ímba kanaa'á awánéna

⁴ maanámpá'lá tímíye séna minkwáásí tínaaempakemba aifa'á iyáákena moórá-taifa'lá iyátene mérowana

⁵ Ísu mintáígóní áwáufa'a wéna mósá awánéna séna Sákíyasiyo ení naaúmpa'a kónaumpo minuwóiyáámbá marapá'lá kumuwo súwana

⁶ aamoí uwásuwená minuwóiyáámbá marapá'lá múra tuwéna kúwááí'maena wení naaúmpa'a kúwasa

⁷ minkwáásisómbá awánésa tirunkó sáwfí'a úwasa sésa sáwfí'o inkwáásigóní naaúmpa'a wéwiye suwaná

⁸ Sákíyasi wení naaúmpa'a mósá ankéna Fasi'aénkóntáfena séna óraakoo kesí ónta afufuntambá tuwíinke'a tuwimbai ímbo makén-kwaasi timé'a tuwimbai karó'a simátinke'a óntamba umémbó maiyáunda pó'a éiyain-eyiain-úmai tíma'mae'a kónaumne súwana

⁹ Ísu séna kafé'a maandáúmpá'ló méraan-kwaasi kawel'-ámpá'lá métinkauinne. Émbaramun-aísaafitamtambo uráandasafe'a miyá úne.

¹⁰ Kemá waási úranko kumpaápé uráundawi enkáán-kwáásí saafá úmai sáwfí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ló métinkáandasafe'a kunkáumne Ísu siyáye.

Siyáánkai-waasi-taai.

¹¹ Minááí ísówana Ísu Yérúsaremu-naokoni ewaa'á kúwasa wesé'o kunkwáásí imáyáá ésa sésa Maníkó wení waásimo kawáánimba kárika'a paápé ínaye suntáfena waé'mai-aai simátimena

¹² séna moórá-oraakon-aaí ísáaro. Kámáni-waasi némpa'-marafa'a méraawana kotísei onasamó kanaán-iyemo síya'o é'a kesí waásiya'a takáráwiyonae séna

¹³ wení kísau-waasi siyáánkai-waasi táántaisasa tewaná óntamba kae-táémo kae-táémo'a tiména séna koméraana'a minóntánkákembá kísau wémaya'a té'a tuwimbai-ontankwara'a tamáeno séna kóisasa

¹⁴ wenamááraa týántafesa uwánkesa kámáni-waasi kosimátíme sé'a ken-tárárá'ímba takáráwiyiniye kosimátímero sewasá kuráawe.

¹⁵ Énifo minóráákombá káráwiyi-kísau áméwana kouweré téna ááémo óntambo tímakain-kwaasi táántaisasa tewaná séna tímakaunda-ontankakemba nóräumai-ontana maiyáao sisáná

¹⁶ aifa'ó ámakaiwai téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémæla'moórá kae-táémo'a maiyáumne sisáná

¹⁷ óraako séna kesí kísau-waasigo kawel'á óne. Kári-tantaaka'a kawel'-úmai káráwiyambo siyáánkai-naoraara'a káráwiyuwo sisáná

¹⁸ moórá-kísau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontankakemba kísau wémæla'siyáánkai-taemo'-ontamba maiyáumne sisáná

¹⁹ énifo séfataase-naoraara'a káráwiyuwo sisáná

²⁰ moórá-kisau-waasigo téna séna óraakoo símakaanda-ontamba am-pantafimbá mú'múmai aúpá'á makáumpo máínone.

²¹ Emá fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fi'owiti kísaufaken-tomba wénaana pó'a enáároi inkaisé'a úwoi aúpá'á makáumpo máínone sisáná

²² óraako séna sáwi-kisau-waasigo ónda pó'a kentáfemo séndantemba aaí simánkanaumne. Kentáfemé sé fasi'aén-kwáásí éma ímbo makáanda-tantaa'a wémae úwoi wéne fi'owiti kísaufaken-tomba wénaane sémpo

²³ kesí óntamba seyaafá'-wáásítí óntambo máráán-daumpa'o makáandarakaa tiyé'a kesí óntankwara a'wáá-ontankwara'a máúsino séna

²⁴ méraan-kwaasisafena séna maanóntámbá maiyé'a kae-táémo'-ontambo tokáiwaimba ámero sisásá

²⁵ miwí sésa ímbanifo kae-táémo'-ontambo é'a tokáiyé sewaná

²⁶ óraako séna simátíme súne. Sáwifa-tantaa'ko kawel'-úmaimo káráwisinkkaawi moórá-mora-tantaa'a tíménasa káráwisinkanaafo ímbo kawel'-úmaimo káráwisinkkaawifinkemba makáan-tantaa'a máéna'a

²⁷ kesí namuro-wáásí kentáárá'a ímbo káráwinone siyáawi tí'mae'a kempá'á tiyé'a tínkamiyasa

púworo siyáiyé Ísu siyáiyé.

Ísu Yérúsaremu'a' kuráin-aaí.

Mátiyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Yóni 12:12-19

²⁸ Ísu minááí simátímena aifa'l Yérúsaremu-nao'l-ampa'o kúmba

²⁹ Órifí-omapa'l-ewaa'l-naokai moórá Pétifasi-nao'l úwana moórá Pétáni-nao'l úwana minkáé'l-náó'l-ewaa'a wéna wení kísau-waasiyai kae'a máti'marena séna

³⁰ epín-dáópa'a kurékai moórá-poigon-awi'a tónki koawáneyambo waásimo ímbo ayáákainda-poi ándá awátuwekai áí'mae tekaiyó.

³¹ Moóráwigó tuwánénamo nórä óyaekaiya óyómo sínakai óraako ayáá'mae'a kónae siyé simámékaiyo súwasarai

³² kuyaná súntemba mimpói mérowasarai koawánésarai

³³ ándá koawátuwóyana mimpóigón-afowá awánéna séna nórä sékaiya mimpóigóní ándá wéawaaeyo súwasarai

³⁴ mindárai sésarai óraako ayáá'maena wínkuae simásuwesarai

³⁵ áí'maesarai Ísumpa'a tuyasá wení kísau-waasi paákákén-únánkwatói faú'mai mimpóigón-arósááunka'a wandaaí uwí'márówana Ísumba ayáá'mae wéguwasa

³⁶ sáwifa'l-waasi mésa óraa'l-waasin-iyé sésa paákákén-únánkwatói faú'mai aampa'lá uwí'ma'mae wéguwana minúnánkwatóya'a auwétamaena wéwena

³⁷ Órifí-omapaken-ampa'o kumúmba Yérúsaremu-nao'l-ewaa'a kúwsa Ísumba sáwifa'l-waasi arááíwa'mae wéwesa aamoí ésa fí'o-fí'on-kisau kawe-kísáú maúmba awánontafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa óraaka'l-oraaka'a sésa

³⁸ Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó minkáwáágombá kawé'a wéuwankaiye. Maníkó kentááásaféna séna aáno úmai méraaro wésimba póna wenáwí'a óraa'a wéye óraaka'a suwasá

³⁹ misáwfá'l-wáásifinkembá tuwímbai ámáán-kawaa-waasi sésa óraakoo embó arááíwa'mae wénon-kwaasisafe sé aséráaro siyó suwaná

40 Ísu séna simátíme súne, Miwí ímba aaimó senkakaa maanóntánkó kentáfénawe séna aaí sisinó Ísu siyáye.

Ísun-arumbó uwátíncarain-aai.

41 Ísu Yérúsaremu-naol'-ewaal'a wéna awánéna waási tífi'a téna séna

42 aáno úmaimo máewini áwáu ímba ísámai kawel'á uráawe. Isékaa aáno úmai méraawisino. Káfel'a ímba kanaal'a wéisaawe.

43 Kentí namuro-wáásí tésa kentí naaópa'a taüküresa maramá u'mái ontarfimbá agari'á tásuwesa

44 kentí aare-iyámpóiwara'a tínkamesa kentí naambá tawísísuwanaawe. Maníkó kawel'-ámpá'l'a métinkanae séna tisa'á tínaaembá uwánkáámbá pósá kentí namuro-wáásí tésa miyá ónáawe Ísu siyáye.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátíyu 21:12-17, Mááka 11:15-19, Yóni 2:13-22

45 Ísu minááí simásuwena Yérúsaremu-naopa'a óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-daumpa'o méyámbó un-kwáásí ití'mátuwena

46 simátimena séna Maníkón-aai aúfáifimbá agaimaréna séna mindá kesí naambá Maníkómpá'l'in aimó sen-dámbán-ive agaimaréna siyáye. Énifo umén-dáúmpá'l'ontenkáámbá uráawe Ísu siyáye.

47 Aasiyaasí óraa'-amaan-daumpa'a Ísu simátíma'maena iyúwasa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé óraa'-waasiye Ísumbo tuffíyan-aai suwasá

48 úwoi-waasi sáwfí'a Ísun-aai ísámae wéiyuwasa tufuwíyan-amba ímba kanaal'a saafá uráawe.

20

Nááwawa ai'maráísawa tiyáanomo siyáan-aai.

Mátíyu 21:23-27, Mááka 11:27-33

1 Moórá-kanaa Ísu óraa'-amaan-daumpa'a iména Maníkóní ásé-aai simátimuwsa óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Yúnda-oraal'-waasiye tésa

2 sésa nááwawa ai'maráísawa tiyéwa nááwampinkena maiyéwa fasi'aén-kísáú wémaeno. Simásimiyo suwaná

3 Ísu séna aifa'á moórá-aai tísai ona'á simásíméro.

4 Ááéma Yóni nombó maitíncaraiwai Maníkowá simámakaisanawa nombá maitíncarai waásiya simámakaawanawa nombá maitíncaraiyo súwasa

5 miwí keáimbá sésa nórásawá sénaumno. Maníkó simámakaisana nombá maitíncaraiye senanasáámó éna nórá séra Yónin-aaisafe'a ímba érai'e siyáao síniye.

6 Waási simámakaawanawa nombá maitíncaraiye senasasáámó ésa úwoi-waasisa sínkamonaawe. Úwoi-waasi sáwfíl'-waasi Yónintafesa sésa Maníkón-aaimo simásímakaiwai uráye wésembo pósá óntamba maiyésa sínkamonaawe.

7 Ísuntafesa sésa emó sísai ónda-aaisa ímba isáúmne suwaná

8 Ísu séna ímbo simásimiya'a nááwampinkena maiyéra fasi'aén-kísáúmó maúnda-aai ímba simátimenumne Ísu siyáye.

Ándá-aran-kisaura'o káráwiyyowi-taai.

Mátiyu 21:33-46, Máká 12:1-12

⁹ Ísu waé'mai-aai simátimena séna moórágíwo ándá-aran-kisau úmarena ayáátááka fí'om-barafa'a koménae séna maankísáúrá'ó káráwiyyawimo é'a kesáfé'a tuwímbai-aramba wémae'a tuwímbai kembá siyúwáaro simátimena fí'om-barafa'a koméraisana

¹⁰ arambó áfumo kain-kánáá tisaná aanáfó kesí ándá-aramba komauwó séna wení kisau-waasigomba ai'maráísana minkísáúrá'ó káráwiyyowifa'a tisasá ta'óto'mai tufú'maresa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuuwaawana kóísana

¹¹ aanáfó moórágigomba ai'maráísana tisasá minkísáúrá'ó káráwiyyowi ta'óto'mai tufú'maresa sáwí'a uwánkesa ándá-aramba ímbo ámémba ai'mátuuwaawana kóísana

¹² aanáfó moórágigomba ai'maráísana tisasá ta'óto'mai tufú'marááwana naaemá kúmísasa famétuuwaawana kóísana

¹³ aanáfó séna nórá ónaumno. Kesááninko imáyáamo ámakaundawimba ai'máránana wínasa wenáái isánááwe séna ai'maráísana tisasá

¹⁴ minkísáúrá'ó káráwiyyowi awánésa keáimbá sésa aanáfón-ááninko tifo tufúwónanasa puwéna maankísáú ímbo maínata kesáá maénæ sésa

¹⁵ ta'óto'mai ándá-aran-kisaukemba famétuwesa tufúwówanu pukáye. Ísu minááí simátimena séna minkísáú-áánáfó miyá ínaye.

¹⁶ Téna kisaura'o káráwiyyowi tínkaminasa puwíyana fí'onkaa-waasi kesí kisaura'a káráwiyyoro síníye Ísu súwasa minááí isésa sésa ímbo miyán-oru suwaná

¹⁷ Ísu árimba tuwánéna tísai úmai isánae séna imáyáan-oru séna Maníkón-aaí aúfáifimba maarán-ááí agaimaréna séna

óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'a wéye sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntankó áfonkaamba uráye

agaimaréna siyáimba minááísafé'a imáyáan-oru.

¹⁸ Wíyamba minóntanká'á tanaambá kofésa sáwí'a ónááfo minóntankó tufú'mai sáwí'a uwásuwainiye Ísu súwasa

¹⁹ óraal-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé simbá kentáásaféna siyé sésa ta'óto'mai tufuwónae sésamo umbá seyaafál-wáásisaféna táá'a úwasa ifátukaawe.

Taakisi-ááísáfésamo áísai uráan-aaí.

Mátiyu 22:15-22, Máká 12:13-17

²⁰ Ifátuwesa ta'ótoraiyan-kanaa káráwiyesá tuwímbai ti'marésa sésa Ísun-aaímo isáán-kwaasimo ontembá té'a áísai íyana sáwí-aaímo sínata ta'óto'mai kámáni-kawaagompa'a móankanaumne sésa ti'márówasa Ísumpa'a tésa

²¹ sésa óraakoo érai'-aaí wése waási táároi ímbo inkaisé óraal-waasiye úwoi-waasi táároi ímbo inkaisé tirumbó faiyá'mai-aaí ímbo sénda Maníkóní aambó arááiwáén-aaí arupíse úmai simátimendasa ísaraumne.

²² Emá nórán-imayaawa ónó. Kanaasáwá taakisi-óntámbá Rómukamanisa timénaum íntaawa timénaumno. Tíméndasa Yúndaa-waasisa kentáásí ámáána taraisónaum íntaawa taraisónaumno. Timénaum íntaawa timénaumno suwaná

²³ Ísu miwítí imáyáa iséna séna

24 moórá-ontamba maimaé máaraasimero súwasa maimaé máaraanamuwaná séna nááwan-óikaana uráinkara áwí'a wéraiyo súwasa Rómú-kamani-kawaagon-óikaamba isaná áwí'a wéraiye suwaná

25 Rómú-kamani-kawaagonde wembá áméro. Maníkondé Maníkombá áméro súwasa

26 minááí ísowana táá'a úwasa ímba aaí siyáawe. Ísu waási túranka'a ména ímba sáwí-aaí súwasa pósá ímba aaí sésa ta'ótokaawe.

Pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí.

Mátíyu 22:23-33, Máká 12:18-27

27 Ímba ta'lótörówasa Sátusi-amaan-kawaa-waasi púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe sun-kwáásí pósá Ísumpa'a tésa

28 sésa óraakoo naaofá'á Mósese séna moóráwigo aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímbera puwínana áfáko maimakéna awaaón-anondaa-ware'e séna iyámpói ma'ánkáíniye siyáije.

29 Moórá-aaí isaaó. Moórá-kanaa afakaeté-afarawainonda mésa tuwaao aaré maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímbera púwísana

30 wenánaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímbera púwísana

31 wenánaenkewi ware'á maimakéna iyámpói ímbo ma'ánkáímbera púwísana miyá émesa afakaeté-waasi putásawana

32 miníninkó ánaaembá pukáye simámesa

33 Ísumba áisai esa sésa miyámó ombá waási puwiyampinkembo íyáfasinaiyan-kanaa minínimbá afakaeté-waasi tuwaainimbá éna nááwa mánínyo suwaná

34 Ísu séna marapá'ó méraan-kwaasi aaré maíyasa waaí maíyasa tiyáámúmba to'waaí ésa wéowe.

35 Maníkó táántena séna pukémpinkemba íyáfasine'a wíyómpa'a iménaawe siyáimbá minínínákwá'á wíyómpa'o imériyamba aaré ímbera maíyasa waaí ímbera maíyamba ónááwe.

36 Maníkóni kísau-waasimo wíyómpa'o mésamo ímbo púwóntemba minkwáásí miyá ésa ímbo aneka'á puwónááwe. Pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Maníkóni waásin-owe.

37 Waási pukémpinkembo íyáfasinaiyamba Mósese minááísáfena agaimakáye. Aúfáifimba agaimaréna séna áru-taiya'a iyamó kaimbá ímbera mintái káwisaná mintáifinkémbá Maníkó Mósesentafena séna Maníkó úne. Enaiwá'ná Émbaramune Áísákine Yékopune miwítí Maníkó úne siyáije. Maníkó minááímbera siyáimbá minkáúmbó-wáásí é'a púwuwasa utaráambanifo

38 minááí siyáimbá pósá miwí úwoi méraawe. Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká méraawe Ísu súwasa

39 ámáámbó sun-kwáásí sésa óraakoo kawé'-ááí simásímakaane suwaná

40 Ísun-aaigo táá'a úntafesa ímbera áisai uráawe.

Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráísitin-aaí.

Mátíyu 22:41-46, Máká 12:35-37

41 Ímbera áisai uwaná Ísu séna Káráísiti Téfítin-andafaken-kwaasin-iyewésefo

42 naaofá'á Téfítí Káráísitintafena séna kesí Fasi'aénkón-iyé siyáimbá imó agaimakón-aufaifimba Téfítí agaimaréna séna

kesí Fasi'aénkóntáfena Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á

⁴³ maral'-méná'a ení namuro-wáásí iyáákaanasa miwí tai'ánáwe
Maníkómó siyáin-aai Téfítí siyáye.

⁴⁴ Miyáumai Téfítí Káráisitintafena séna kesí Fasi'aénkón-ye siyáimbanifo
nóraumaiya wemá Téfítin-andafaken-kwaasin-ye Ísu súmba Káráisiti
Téfítini Fasi'aénkó éna Téfítin-andafaken-kwaasigon-ye.

Ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfomo siyáin-aai.

Mátyu 23:1-36, Mááka 12:38-40, Rúku 11:37-54

⁴⁵ Sáwífa'-waasi mináái ísówana Ísu wení kísau-waasisafena séna

⁴⁶ ámáámbo sen-kwáásítí aambá arááiwáéfo. Minkwáásí ayáátáá-kuferai
wiyésa naaópa'a afufumpa'á nówasa pósá waási tuwánésa sésa óraa'
waasin-owe wésewe. Minkwáásí ámáán-daumpa'o ombá óraa'-waasimo
máép'a imésa tanómbo kaúfópa'o ombá kawé'-áémpá'á mésa kawé-tómbá
wénaawe.

⁴⁷ Minkwáásí keto'-íníntí óntawara naankwará'á umémbá maésa waási
suwánésa súwí'lá mósá maráíwae sésa karokóbá tafisímai ináí wésewe.
Miyámó on-ánondáá óraa'-umbai maénáwe Ísu siyáye.

21

Keto'-íninkó Maníkómpá'á óntambo tukáin-aai.

Mááka 12:41-44

¹ Simátimena Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména tuwánómbo óntambo
túwón-anafeumpimba sáwífa'-ontawara'-waasi sáwífa'-ontamba túwówana

² moórá-keto'-ininkó ímba óntamo makón-ininko téna kári'-ontamba kae-
tótýaráámbá tuwómbo Ísu awánéna

³ wení kísau-waasisafena séna érai'a simátime súne. Minkétó'-íninkómó
túwáín-ontanko seyaafá'-wáásímó túwáán-ontamba iyáákaiye.

⁴ Miwí sáwífa'-ontafinkemba tuwímbai túwáafo wemá kári'-
ontafinkemba mútú'a túwáímba póna ónta-iyaimba méíniye Ísu siyáye.

Óraa'-amaan-dambo tawisínda-aaimo siyáin-aai.

Mátyu 24:1-2, Mááka 13:1-2

⁵ Súwasa tuwímbai óraa'-amaan-dantafesa sésa kawé'-óntánkákéembá
úmakaawe. Maníkóbá ámakaan-tantaa'a ko'naarirí úmakaawata awánéta
aamjoisá úne suwaná

⁶ Ísu séna ánaaembá waási tésa awánaan-tantaa'a seyaafá tawísísuwesa
seyaaafá'-óntánkwárá'é tawísísuwanaawe Ísu siyáye.

Sáwí-kanaa tínyemo siyáin-aai.

Mátyu 24:3-14, Mááka 13:3-13

⁷ Ísu mináái súwasa áísaí esa sésa óraakoo emó sénda nónin-kanaawa paápé
ínyio. Nónin-kwaamera ínataawa séta ampáánká'á Ísumo siyáimba miyá
ínyiesa sénaumno suwaná

⁸ Ísu séna karol'-áái isé'a érai'e sefó káráwiyoro. Sáwífa'-waasi tésa
kesúwí'lá máwatesa sésa Maníkómó iyáfasisinkaraiwai únda póna minkánáá
ampáánká'á tínye sénaáwe. Miyán-áái siyawi ímba tirááiwáéro.

⁹ Tíyáawemo siyan-aaí némpakena'i ewaakéná'i isáiyana ímba táá'a íno.
Miyán-kánáámó tínda mindá ímba seyaafá-tántáá'ó tai'áínda-waame'an-
iye.

10 Fí'o-fí'on-aempal'-waasi tiyánáawe. Moórá-kawaa-waasigomo éna moórá-kawaa-waasigoni amááraasafena íyáfasidea tiyánáawe.

11 Fí'o-fí'om-barafa'a óraa'l-mari tániye. Fí'o-fí'om-barafa'a aawai tániye. Sáwifa'l-waasi tí'a íniye. Wiyómpa'a fí'o-fí'on-tantaa'a paápé ína'a awané táatafe'a ónáawe.

12 Mintántáá'l-ímbo paápé ínasa kembiwí ta'ótó'mai sáwí'a uwátinkesa ámáán-däumpa'a kawáá-wáásí aaifimbá maitinkésa ándáfa'a móntinkanaaue. Kentafé'l-o fasi'l-ámaimo méraiyanafesa ta'ótó'mai óraa'l-waasifa'e kámáni-kawaa-waasifa'e móntinkesa aaí simátinkaiya'a

13 minóráá'l-wáásí kesáá simátimenaawe.

14 Aaimó simátinkénka'a nórán-aaiya sénaumno-imayaa ímba óraa'a íyana tirunkó umbái táino.

15 Minkánáá kawe'-ímáyáá timé'a aaí tááka tinkaana'a síyasa kentí namuro-wáásí ímba kanaa'a kentáái taraisésa íyákanaawe.

16 Kentinófoye kentífá'awaawiye kentimááraawe kentí waásiye tí'maesá óraa'l-waasiya'a iyésa aaí simátinkaiyasa kempínkémbá tuwímbai tinka Miyá ésa ímba timambá tinkaabai tai'ánáawe.

18 Fasi'l-ámaimo mé'o é'a kawe'-úmai méranaawe Ísu siyáyiye.

19 Fasi'l-ámaimo mé'o é'a kawe'-úmai méranaawe Ísu siyáyiye.

Sáwi-kanaagon-aai.

Mátiyu 24:15-21, Mááka 13:14-19

20 Ísu minááí simátimena séna Yérúsaremu-naopa'a namuro-wáásí taúkúmaraiya sé'a seyaafá-tántáá'a tawísísuwaiyan-kanaa tiyé sénáawe.

21 Yúndiyaa-marafa'l-o méraiyan-kwaasi omápata tuwaantantésa iyónáawe. Naaópa'o méraiyan-kwaasi mindáópa'a tuwésa wété ónáawe. Kísaufa'l-o méraiyan-kwaasi ímba naaópa'a iyónáawe.

22 Minkánáá Maníkó sáwi-meyamba timínana Maníkón-aai aúfáífinken-aai paápé íniye.

23 Tímuká'l-inine káfél-iyampoiwara'-inine minkánáá sáwí'a ónáawe. Maníkó maankwáásisáféna aaisambá tiyínana óraa'l-umbai tániye.

24 Fí'om-barafakewi tuwímbai paepáétamba tinkaafesa tuwímbai tí'maesá fí'o-fí'on-kwaasiti marafá'a móntinkesa fí'onkaa-waasi Yérúsaremu-naopa'a káráwiyesá sáwí'a íyana Maníkó séna kentí kanaa taí'áiye síníye Ísu siyáyiye.

Ísumo marapá'ó kumínda-aai.

Mátiyu 24:29-35, Mááka 13:24-31

25 Ísu minááí simátimena séna aafáúrál'é wiyónka'e oká'l'é fí'o-fí'on-tantaa'a paápé íniye. Marapá'a fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi tirunkó umbái tániye. Uwí-nónkó óraaka'a áái wésena tufántááfan-ínasa waási inkaisónáawe.

26 Wiyónko tora'náára'a ínasa waási sésa nórawa'iyo sésa tinekembá tata'l-ínasa táatafesa ésa óraa'-imayaa ónáawe.

27 Kemá waási úranko óraa'-fasí'aenkwara sámo kainkwárá'a ainánká kúmóna'a suwánánáawe.

28 Kemó súnda-tantaa'a áwáu ómbarena paápé ína'a mósá awánánááwe. Maníkó kawel'-ámpá'lá métinkainda-kanaa káríka'o tínda pó'a to'mayaa é'a mósá awánaaro Ísu siyáiye.

29 Ísu minááí simátimena séna moórá naan-táígón-áwí'a fíki mindáwara fí'on-taiwara'a imáyáan-oro.

30 Asáómó agaínda awáne sé'a áú'o sínda-kanaa káríka'a tímíye sénááwe.

31 Miyámó intembá kemó súnda-tantaa'a ína'a awáne sé'a Maníkó wení waási kawáánimba káríka'a tímíye sénááwe.

32 Érai'a simátime súne. Káf'e'o méraan-kwaasi tuwímbai ímbo pukáiyanka'a kemó súnda-tantaa'a paápé ínkiye.

33 Wíyóne marawé tai'ánífо kesááí ímbo tai'áínda úwoi waé'wae'a ínkiye Ísu siyáiye.

34 Ísu simátimena séna kentúra'a káráwiyyoro. Uwói'o on-dómbá né'a kafóná mé'a marapá-tántáá'lá óraa'l-imayaa ofaínifo. Miyá é'o é'a ímba imáyáamo wéiyanka'a kumúnafainifo káráwiyyoro.

35 Kífo'o aumakáawanamo waigo ímbo imáyáa imbó tafááfíntemba fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi ímbo wéisenka'a kumúnafainifo

36 káráwiyyoro. Inaí símae wéiyiyana kemó súnda-tantaa'a kempá'ó tína'o é'a fasi'ámai mé'a waási úranko súranka'a méranaawe Ísu siyáiye.

37 Minkánááfimbá aasiaaasi-kánáá Ísu óraa'l-amaan-daumpa'a iména wenááí simátima'mae wéiyena fenómpinka máápa'a kumbéna Órífi-omapa'a nó'waamba imaé'mae úwasa

38 sáwifa'l-waasi aafáyáara'a ááéma Ísun-aaí isánae sésa óraa'l-amaan-daumpa'a imaé'mae'a úmae iyáawe.

22

Yúndasi Ísuní pintaru'ó maiyáin-aaí.

Mátíyu 26:1-5,14-16, Mááka 14:1-2,10-11, Yóni 11:45-53

1 Naaofálá Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo

i-tánómbá ímbo intóráín-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa káríka'a túwasa

2 óraa'l-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé Ísumbo tufíyan-aaí suwaná úwoi-waasisafena tá'a úwasa ímba aforatá ta'ótoranaumne siyáawe.

3 Suwaná Ísuní kísau-waasi sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi moórá-awi'a Ísakerioti éna waántawanko wenarumpimbá koména imáyáa amúwana

4 óraa'l-amaan-kisau-waasifa'e ámáán-daka'o káráwirowifa'e wéna séna túwa'nai ona'lá Ísumba ta'ótoranaawe súwasa

5 isésa aamoí ésa sésa miyámó inda-méyámbá óntanta aménaumne suwaná

6 Yúndasi ewé séna ímbo waásimo mépa'o é'a nóräumaiya Ísumba aráátiménasawa ta'ótoranaao-imayaa ómbarena úmae kuráiyie.

Tíyótaimo i-tánómbó kauráan-aaí.

Mátíyu 26:17-25, Mááka 14:12-21, Yóni 13:21-30

7 Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'wara-pereti agáún-kanaa túntemba týótaimo í-tánón-kánáá sipisípi-araa'a tufú'mai káúfunka'a

8 Ísu Pítante Yóninte'a ti'maréna séna týótaimo í-tánómbá kowégaufiyata komandaanó súwasarai

9 mindárai sésarai náafara kogaufóyauyo suyaná

10 Ísu séna Yérúsaremu-naopa'a wíyana moóráwigo nonánámó maimaé wíndawimba arááiwákayo. Wemó naaúmpa'o iyíndafa'o

11 naankón-afowámó mérainakai kosimámekai óraako áisai ena séna kesí kísau-waasise'a náán-aempara týótaimo í-tánómbá nánaumno wésiéye kosimámékaiyo.

12 Wemá afófumayaal-nankoni óraa'-aempa'a aráátiminiye. Kúfu'o uwándáíyan-tantaa'a mimpimbá wéraiye. Seyaafá-tántáá'a to'mayaa úmarekai minká'lá kausínkákaiyo súwasarai

13 mindárai isésarai Yérúsaremu-naopa'a wésarai Ísumo sún-tantaa'a wérowasarai minká'lá tanómba kauwánkaraaye.

Ísu wení kísau-waasi tómbó tímakain-aaí.

Mátíyu 26:26-30, Mááka 14:22-26, 1 Kórinti 11:23-25

14 Tanómbó náíyan-kanaa túwasa Ísuwe wení aantá-waasiye tómbó náyapa'a komérowana

15 Ísu simátimena séna káríka'a sí'o índa-i'a uwásinkaiyan-kanaa ímbo týáina'a ááéma týótaimo í-tánómbá kembiwisé'a nánaumne-imayaa úmae iyáunda káfé'a minkánáá paápé imbá póta nánaumne.

16 Simátime súne. Marapá'a maantánómbá ímba aneka'á nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a maantánónkóní áwáuma afora'a wéraina'a nánaumne séna

17 ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna Maníkómpá súwiyo séna maimái moórá-morá úmai naaró.

18 Simátime súne. Andá-aran-domba ímba nánaumpo Maníkó wení waásimo kawáánipa'a mé'a aneka'á nánaumne séna

19 péréti maisoréna Maníkómpá súwiyo séna tafánkena tiména séna mindá kesún-ifo kembiwísafé'a ísámai kesú tuwánáumne. Miyáumai kentáfé'a imáyáá é'a námae íyóro súwasá

20 tómbá násúwówana ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna pérétimo timúntemba miyáumai ándá-aran-domba tiména séna mindá kesí naaén-iyé kesí naaémá kembiwísaféna kumínda póna Maníkó séna kesé'a kááisamai mériwae séna minzáú-ááí símai kááisamakaisa'a miyáumai kentáfé'a imáyáá é'a námae íyóro.

21 Kembá namuro-wáásímó aráátimindawi keséta ména tómbá wénaiye.

22 Naaófá'a Maníkó séna waási úranko puwíníyemo siyáintemba pó'a púwónana namuro-wáásímó aráátimindawi sáwi-meyamba máíníye Ísu súwasá

23 wení kísau-waasi keáimbá sésa nááwa miyá ínísanawa siyó siyáawe.

Nááwa íyáákaiyomo siyáan-aaí.

24 Isuni kísau-waasi mósimesi-aaí sésa kentááfínkémbá nááwa wéiyaakaiyo suwanjáá

25 Ísu séna marapá'-óráá'-wáásísómbá íyáákamai fasi'aén-ááí simáti-simati uwasá wenkóyáaka-tayaaka ésa sésa kentáási óraa'-waasi kawé'a wéowe siyáawe.

26 Kembiwí miyáumaimo óraa'-waasimo ontembá ímba miyán-oró. Kempínkémbá óraa'o ménae siyawi seyaafá'-wáásítí kísau túwa'nai oro. Íyáákanaemo siyawi fí'owiti wayó'á maénááwe.

27 Marapá'-wáásifínkémbá tómbó ménamo wénaiwai óraa'-waasin-ifo kúfu'o uwámíwai kárl'-waasi imbánifo kemá kentí óraako ímba miyá é'a kentí wayókóráámbá wéune.

28 Miyá úna'a kembó sáwi'o uwásinkáanka kesé'a mé'a ímba siyukaawe.

29 Kesifo kentáféné séna waási kawáánuwo siyáintemba kembiwísáfé'a miyán-áái simátimenauinne.

30 Waási kawáámó ondará'lá mé'a tómbá wéne'a kawáámó ondará'lá mé'a Ísarerin-áánintomba sísamaifakemba kae'á kumbaimái-aanintonti minándáfákén-kwáásí-taai isé'a

tuwínka'a ónááwe Ísu siyáiye.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:31-35, Máká 14:27-31, Yóni 13:36-38

31 Ísu Sáimonimba arumbá uwánkena séna Sáimonijo isaaó. Owáí to'máimo tufimpí owanamó arú'o marapá kúmisasamo anónka'o mósá máéntemba kawe-tántáá'lá mósá maé'a sáwi-tantaa'a úwoimo wéraindasafena waántawanko tísai úmai isánae sína'a

32 mindásafe Maníkómpá'a inaí sé'a kesé'ló kááísamaimo méraanda siyuwáánafo sé'a inaí siyáumne. Emá siyuwé kouweré kesí waási fasí'átinkaa'ó Ísu súwana

33 Pítaa séna Fasi'aénkóo ándáfa'o áí'lmae wiya'ló é'a kesé'a kóyauye. Tufuwiyamo puwína'o é'a kesé'a puwóyaue Pítaa súwana

34 Ísu séna Pítaa simáme súne. Káfé'a kokórigo ímbo áái siyáindara'a emá kaumbo-íkál'a kentáféné sé ímbo awánáúnda-waasiye sínone Ísu Pítaaantafena siyáiye.

35 Ísu simásuwena wení kísau-waasisafena séna ááéma til'maré sé'a óntambo inai-inaimó sí-únámbá ímba maé'a tón-únámbá ímba maimaé wé'a tísamai ánáamba ímba maimaé koró. Minááí ááéma sé'a til'mákaunda moorá-tantaatafe'a aáfáán-tukáana'iyo súwasa miwí sésa ímbaniye suwaná

36 Ísu séna káfé'a óntan-unambo makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Tón-únámbó makáiyawi minúnámbá maimaésa koró. Paepáé'a ímbo makáiyawi miwítí paákákén-únánkwatói fí'owi timésa óntambo maiyésa paepáé'a méyánuresa koró.

37 Simátíme súne. Naaofá'a Maníkón-aaí aúfáífimba Áísáya agaimaréna séna áí'lmaesa sáwi'a uráan-kwaasimo

mépa'a móankaraaawe agaimaréna siyáimba kentáfénamo siyáimba póna paápé ínýie Ísu súwasa

38 wení kísau-waasi sésa Fasi'aénkóo kae-páépáé'a makáumne suwaná wemó sún-aaigoni áwáu ímba ísóntafena séna é'aniye

Ísu siyáiye.

Ísu Kétésémánifa'a inaimó siyáin-aai.

Mátíyu 26:36-46, Máká 14:32-42

39 Ísu simátimena máápa'a kuména Órífi-omapa'a imaé'mae úntemba iyúwasa wení kísau-waasi arááíwa'maes

40 iyúwana Ísu simátimena séna waántawanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifáiñifo Maníkómpá inaí seró séna

41 tiyuwéna ewaa'á wéna Maníkó óraakon-ye séna mara'á kumbéna inaifinkémbá

42 séna kesifoo emó kanaán-ye sémo e maanúmbáí-tántáá'ó kempá'ó tínda maisiyuwé énifo ímba kesí imáyáan-ifo ení imáyáa arááíwáéno súwana

43 Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi paápé éna fasi'ánkowana

44 arunkó óraal'-umbai tówana Maníkómpá'á inaí fasi'ámai súwana umu'náámba naaeráámbá marapá'á kumuwana

45 inaí simásuwená iyáfasinena wení kísau-waasiyaufa'a téna tatuwánóm̄ba tirunkó umbai tówasa tún-kwaigurówana

46 tatúséna tasimátimena séna túmó wéraamba iyáfasine'a inaí seró. Waántawanko tísai úmai isánae-aai kempá'á sifáiñifo Maníkómpá'á inaí seró Ísu siyáye.

Ísumbo ta'ótokaan-aai.

Mátíyu 26:47-56, Mááka 14:43-50, Yóni 18:3-12

47 Ísu minááí wésuwana sáwifa'-waasi wétuwana Ísuní kísau-waasi sisamaifikemba kae'á kumbaimáí-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yúndasi misáwifá'-wáásifimbá aifa'á téna Ísumba aaweyáámó uwánkaindasafena Ísuní ewaa'á téna

48 aasásolí'á úntafena Ísu séna Yúndasiyo kemá waási úrankomba kesí namuro-wáásímó aráátímíndasafe aaweyáá uwásinkaane súwana

49 Ísuwe'o mérowi moórá-tantaa'o paápé índa-imayaá ésa sésa Fasi'aénkóo paepáétanta karánaumno suwaná

50 Ísuní kísau-waasifinkemba moóráwigó paepáé'a maimaéna aifa'-ámáán-kwááágóní kísau-waasigon-áá'a fagáúsuwowana

51 Ísu étuwaaó séna minkwáásígón-ááka'a ta'ótorena áá'a kawe'á uwánkaraiye.

52 Kawe'á uwánkowasa óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáán-danka-kawaa-waasiye óraal'-waasiye Ísumbo ta'ótoraiyanesa tamérowana Ísu simátimena séna kentáf'e'a umén-kwáásín-ye sé'a pól'a taánáíkwara paepáé'wara'a maimaé kembá ta'ótoranae sé'a wétewe.

53 Sáwifa'-kanaa óraal'-amaan-daumpa'a kesé'o méraundara'a ímba kembá ta'ótokaawe. Káf'e'a kentí kanaamá isa'á kumeukóní fasi'aémbá iyáákaisa'a kembá ta'ótórááwe Ísu siyáye.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátíyu 26:57-58,69-75, Mááka 14:53-54,66-72, Yóni 18:12-18,25-27

54 Súwasa Ísumba ta'lóto'mesa aifa'-ámáán-kwááágóní naauímpa'a móankowana Pítaa tínaaemba nénka'o témobba

55 mindánkóní naamaáifa iyamá agaimarésa mérowana Pítaa miwisé mara'á tamérowana

56 iyamó wégonka'a moórá-kisau-arasigo téna Pítaaamba takarakéna séna minkwáásígó wesé'o máiwain-ye súwana

57 Pítaa séna ímbanifo kemá ímbo awánáúnda-waasin-ye súwana

58 kárika'a moóráwigo Pítaamba taawánéna séna wení waásifinkewi óne súwana Pítaa séna kemá ímbariye súwana

59 kárika'a moóráwigo Pítaantafena óraaka séna érai'a súne. Kárírifakewi éna wení kísau-waasifinkewin-ye súwana

60 Pítaa séna emó sénda-aai ímba isáumne súwana kokórgo áái súwana

61 Fasi'aénkó waeréna Pítaamba awánówana Pítaa Fasi'aénkó simámakon-aai ááka'-maréna miyá siyónka'a káf'e'o kokórgo ááimo ímbo siyáindara'a emá kaumbo-íká'a kentafé sé ímbo awánáunda-waasin-ye sínone siyónka'a minááí ááka'-maréna

62 máápa'a kuména áfááraumai ifi'á taráye.

Ísumba karaáná'a ónkaraan-aai.

Mátíyu 26:67-68, Máká 14:65

63 Pítaa ifi'á tówasa Ísunka'o káráwirowi karaáná'a ankésa tufuwésa

64 aúrampa'a ampantasámbá káátamakesa wétufuwesa sésa esáfé sé Maníkómó iyáfasinkaraiwai únemo séndawi ómpo kemá náawa tufúnai simásimyo wésesa

65 fí'o-fí'on-aai símai
sáwi'a uwánkaraawe.

Ámáán-oraa'-waasifa'a Ísumbo áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 26:59-66, Máká 14:55-64, Yóni 18:19-24

66 Aafáúmó iyáúsunka'a Yúndaa-waasiti óraa'-waasiye óraa'-amaankisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé túwaandu urówasa Ísumba áí'maesä iyúwasa

67 sésa Maníkómó iyáfasinkaraiwai Káráisitiya'onai simásimyo suwaná séna simátíména'o é'a ímba kawé'-úmai isánááwe.

68 Moórá-áaimo tísai ona'ó é'a ímba simásimenaawe.

69 Kemá waási úranko Maníkó fasi'aénkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a iménauerne súwasa

70 seyaafá'nánká sésa ewá séwa Maníkón-ááninko úne sénó suwaná Ísu séne é'a sewé súwasa

71 miwí sésa wesáféna sifó minááísáféta aaifintá maenkéta fí'on-áaimo simánkáámba saafá únnda póta ifátá tuwánáumne siyáawe.

23

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aai.

Mátíyu 27:1-2,11-14, Máká 15:1-5, Yóni 18:28-38

1 Minááísafesa misáwfí'a iyáfasinesa Ísumba áí'maesä Rómu-kamani-kawaagon-awí'a Páíratimpa'a wésa

2 aaí simánkesa sésa minkwáásigó Yúndaa-waasi karol'-áái simátimena miwití imáyáá símai sáwi'a éna séna Rómu-kamani-aifa-kawaagomba taakisi-óntámbá ímba áméro séna wesáféna séna Yúndaa-waasiti kawáágó é'a Maníkómó iyáfasinkaraiwai úne siyáye suwaná

3 Páírati Ísumba áísai ena séna Yúndaa-waasiti kawáágowá ónó súwana Ísu séna é'a séne súwana

4 Páírati óraa'-amaan-kisau-waasisafenawe úwoi-waasisafenawe séna minkwáásigó ímba sáwi'a uráisa'a awánáumne súwasa

5 óraaka sésa Káríri-aempaken-kwaasi tirumbá totuwéna minkákémbá Yúndiyaa-aempa'a taména miyá wéiye siyáawe.

Ísumba Érotimpa'a áí'mae kuráan-aai.

6 Suwaná Páírati minááí iséna séna Káríri-aempakewiya'íyo súwasa

7 ewé mináémpákewín-ye suwaná imáyáa éna séna Éroti mináémpákén-káwáágó káfel'a maanká'á Yérúsaremu-naopa'a taméraifo ai'maráanana wempál'a wínana wemá isáiníye Páírati simásuwena ai'marówasa áí'maesá Érotimpa'a kuráawe.

8 Ayáátááka'a Éroti Ísuntafesamo sun-ááí iséna Ísumba awáanaanana ímbo awánáunda-kisau máína'a awánánae súwasa Ísumba Érotimpa'a kuwaná awánéna aamoí éna

9 fí'o-fí'on-tantaatafena áísaí úwana Ísu iséna ímba aaimó súmba úwoi mérowasa

10 óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé mésa Ísumbo simánkón-aii óraaka suwasá

11 Érotiye wení i-wáásiyé Ísumba símai sáwí'a uwánkesa karaánáá'a ankésa óraal'-waasiti unáánkwátói uwánkesa áí'maesá Páíratimpa'a aneká kuráawe.

12 Ááéma Érotiye Páíratiye aaisambó siyááyamba pósarai minkánáá kawel'-úmai méroyasa Ísumba áí'maesá aneká Páíratimpa'a kuráawe.

Ísumba tufiyana puwínomo siyáin-aai.

Mátiyu 27:15-26, Mááka 15:6-15, Yóni 18:39-19:16

13 Kuwaná Páírati óraal'-amaan-kisau-waasiye óraal'-waasiye úwoi-waasiye táántena

14 séna minkwáásí kempá'á té'a sé'a waásiti imáyáa símai sáwí'a wéiye wésewe. Kentúranka'a áísaí únana simánkáán-aaigoni áwáu ímbo wéraisá'a awánáumne.

15 Érotiye áísaí úyamba minááígóní áwáu saafá uwááekai úyana ai'maráísasa áí'maesá kempá'á tiyáawe. Tufiyanamo puwínda-i'a ímba uráifo

16 i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

17 Yúndaa-waasi tiyótaimo í-tánón-kánáá tóso úntemba moórá-waasi táántowana Páírati minkwáásí faú'ankowana miwífá'á kúwana Páírati séna Ísumba faú'lankanae súwasa

18 seyaafá'-wáásí óraaka sésa ímbanifo tufiyana puwínifo Párápásimba faú'ankaao siyáwe.

19 Ááéma tuwímbai kámáni-waasiye tiyómbo moóráwigon-awi'a Párápái moóráwigomba tufuwáwana puwúwasa ándáfa'l'a ánkrowasa sésa Párápásimba faú'ankaao suwaná

20 Páírati Ísumba faú'ankanae-imayaa éna simátimuwasanifo

21 óraaka'-oraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno suwaná

22 Páírati aneka'a séna nória-sawira uráyo. Tufiyanamo puwínda-i'a ímba uráifo i-wáásí senasá áwiyonku'-násúwéwa'a faú'ankanaumne súwasa

23 óraaka sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno símae iyún-aaigo Páíratin-aaigomba iyáákomana

24 Páírati miwí táái iséna ewé séna kemó sentembá oro séna

25 moóráwigomba faú'ankena kámáni-waasi tiyómbo moóráwigomba tufuwúwana puwúwasa ándáfa'o ánkrowaimba táántowaimba Páírati faú'ankena aaraa-táiyá'á tufiyana puwíníye-imayaa untáfena Ísumba i-wáásí tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufukáan-aai.

Mátiyu 27:32-44, Mááka 15:21-32, Yóni 19:17-27

26 Timuwasa i-wáásí Ísumbo áí'mae kumbá moóráwigo Sáíríni-naopakewin-awi'a Sáímoni Yérúsaremu-nao'-ampa'a túwasa i-wáásí ta'ótoresa Ísumbo tufíyan-aaraa-tai áúwaata'ankesa sésa Ísun-ánaaembá tiyó suwaná miyá úwasa

27 sáwfí'a'-waasi Ísumba arááiwa'mae wéguwasa aaresómbá tirumbá uwánkesa imá siyésa ifí'lá támaesa arááiwa'mae kuwaná

28 Ísu waeréna séna Yérúsaremu-naopaken-inintono. Ímba kesíf'o tembá kentí iyámpoísafe'e kesáfé-ifí'lá taaró.

29 Yérúsaremu-naopa'a sáwi-kanaamo tínda age-íníné ímbo iyámpói'mo matinkésamo náámbo tímakaan-inine aamoí ésa iyámpói-iyaimba pó'a inkaisé'a kónaumne sésa aamoí wéowe sénááwe.

30 Minkánáámó tínda kári'-omakowe óraa'-omakontafesawe sésa ááéma pukónáifo faiwí'mae kufaráátao sénááwe.

31 Kemá aú-taiyaamba únda pósa sáwi'a wéuwasinkaafó kembiwí aáénkaen-taiyaamba ombá pósa óraa-sawi'a uwátinkanaawe Ísu siyáie.

32 Ísu súwasa kae'-wáásí sáwi'o urááyan-kwaasiwara'a tí'maesä Ísunkwara'-úmai tinkamonaë sésa tí'maesä

33 mimbárágón-áwi'a a'nónayaantapa'emo supa'á kurésa Ísumba aaraa-táiyá'á tufusésa séfasefa'-arausampa'a kae'-wáásí aaraa-táiyá'á tufúsúmarowana

34 Ísu séna kesifóo maami owíní áwáú ímbo awánaresa kembá sáwi'o uwásinkáámba ímbo imáyáa e sáwi-meyamba ímbo tíminda sáwi-imayaa maitiyuwaao súwasa i-wáásí sésa wení unáánkwátói maénae sésa ááfé tiyáananasa nááwamo íyáákaindawi máíniye sésa miyá uwasa

35 waásisomba káá'a karátuwesa mésa Yúndaa-ora'a'-waasi karaáná'a ankésa sésa fi'owi túwa'nai ena Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo énamo éna wesáfena wenáú áwa'nai ínkiye suwasá

36 i-wáásiyé karaáná'a ankésa ikamó fón-domba maimaésa wempá'a tésa sésa naaó.

37 Yúndaa-waasiti kawáágómó émo e

esáfé enáúma áwa'nai uwo suwasá

38 ááéma aúfái agaimakésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-iyé sésa agaimái Ísun-a'nónká-táiyá'á móssá makáawe.

39 Mósá márówana sáwi'o uyan-kwáásimó tufúsúmaroyan-kwaasigorai moóráwigo Ísumba karaáná'a ankéna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo émo e enáú áwa'nai e kenkáiwárá'á súwa'nai uwo súwana

40 moóráwigo

séna ímbo miyá siyó. Maníkón-áároimo inkaiséra

miyá ímbo sésino. Wembó sáwi-meyambo ámémenteba kenkáiwárá'á miyá wéowe.

41 Wemá ímbo sáwi'o uráiwaimba sáwi-meyamba wéamefo keráí sáwi'o uráuyawinkai sáwi-meyamba uwásinkááwe séna

42 Ísuntafena séna Ísuwo ení waásimo kawáá indará'á ken-ímáyááwárá'á uwo súwana

43 Ísu séna érai'a simáme súne. Káfé'a kesé'a kawe'-mápá'lá iméínone Ísu siyáyiye.

Ísumo pukáin-aai.

Mátíyu 27:45-56, Mááka 15:33-41, Yóni 19:28-30

44 Súwana wáawái seyaafá'-áémpá'lá túnkwéna aafáúmó taenónka'a túnkúmba

45 óraal'-amaan-daumpa'a ampanta-óntámó úmakomba tafááténa kaesé uwágúwana póna Maníkómpá'ó iyíyan-amba wi'marówana

46 Ísu óraaka séna kesifóo kesimambá enayáámpimba to'maráúmne simásuwena puwúwana

47 i-wáásítí kawáágó Ísumo puwúmba awánéna Maníkón-áwí'a mósá maréna séna érai'a arupíse-waasin-iye súwasa

48 sáwfá'-waasi koawánanaumne sésa túwaandu urón-kwaasi Ísumo puwúmba awánésa tirunkó umbaí tówasa miwítí naaópa'a wété uwasá

49 Ísuwe'o nún-kwaasiye Káríri-aemapakemba Ísumba arááíwa'maesä Yérúsaremufa'o tiyón-inine nénka'a tamésa seyaafá'-tántáálá awánaraaewe.

Ísumbo utaráan-aai.

Mátíyu 27:57-61, Mááka 15:42-47, Yóni 19:38-42

50-51 Awánowana moóráwigon-awi'a Yósepi Yúndiyaa-marafa'a Árimátiyyaa-naopakewi kawé'-wáásí arupíse úmaimo mérowi Maníkó wení waási kawááníníye séna amu'maréna póna Ísumbo tufuwónae sun-kwáásí táaisofena ímba ewé siyáiwai wemá

52 Páíratimpa'a téna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana ewé súwana

53 Ísun-áúma aaraa-táiyákembá tamaimái aú-ampantafimba asááúmaena maimaéna waásimo aúsámakon-ontan-aifimba mámarena waási ímbo makón-aifimba mámorena

54 tómbó fáká'maimo to'mayaa un-kánáá Yúndaa-waasi saagon-kánáá káriká'a tíne úntafesa Ísumba utámarowasa

55 Kárifakembo Ísumbo arááíwa'mae tiyón-inimba Yósepimba arááíwa'mae tésa Ísumbo utámárómba taawánésa

56 tauwerésa áúra'a máa'anckanae sésa asaa-wiyúm-básawémbá to'mayaa unká'lá saagon-kánáá túwana ámáámbo sunten-úmai úwoi méraawe.

24

Ísu pukáimpinkembo iyáfasininkain-aai.

Mátíyu 28:1-10, Mááka 16:1-8, Yóni 20:1-10

1 Saagon-kánáá úwoi mérowana tai'ówasa aafáúmó iyáúsunka'a áúra'a máa'anckanae sésa asaa-wiyúm-básawémbá to'mayaa úmkom-basawemba maimaésa Ísumbo utámaropa'a wésa

2 awánomba óraal'-ontamba óikakemba é'a fawátukowasa awánésa

3 minóntán-aifa'o iyúmba Fasi'aénkó Ísun-áúma ímba wérrowasa awánésa

4 óraal'-imayaa ésa awánomba kae'-wáásiyái túgáyáagayaamo ún-unankwatoi urésarai ewaa'lá méroyasa tuwánésa

5-6 táátafesa ésa kifaiyowasarai sésarai púwisa'o máánkaraan-ontan-aifimba ímba méraifo iyáfasinena kóuraifo ímba maampimbá ayaafáí oro. Wemá Kárifal'a úwoimo méronka'a simátímakain-aai imáyáan-oro.

⁷ Maará siyáye. Kembá waási úrankomba sáwí-waasi timiyasa sínkamiya'a puwé'a kaumbo-kánáá maisuwé'a íyáfasinanaumne siyáye susyasa

⁸ isésa simátímakain-aaí tááka'a marésa

⁹ minóntán-aima tuwésa wésa Ísuni kísau-waasi sísamaifakemba moórá kumbaimái-waasiye fí'l'on-kwaasiye minááí kosimátimesa

¹⁰ minínimbá moórá Mágátáraa-naopaken-ininkon-awí'a Máríyaa úwana moórá araámáó Yémisiñ-anówa úwana moórá Yóána úwasa miwisé'o méron-inimba Ísuni aantá-waasi minááí kosimátimuwasa

¹¹ isésa sésa úwoi karol'-ááí sewé simásuwesa úwoi mérowananifo

¹² Pítaa íyáfasinena awaantanténa utámakon-ontan-aifimba kogífaena awánómba ampantasámbó kárá'umae máutamankon-ampanta aantemba wérowana awánéna kouweréna mindásafena óraal'-imaya uráye.

Émeyási-nao'l-ampa'a Ísumbo awánaraayan-aaí.

Mááka 16:12-13

¹³ Minkánáá Ísuni waásifinkemba kae'nárroi Émeyási-naopa'a kóyae siyáye. Mindáópa Yérúsaremufa'a ayáatáákakaamba wérowasarai Émeyási-naopa'a kóyae sésarai Yérúsaremufa'a tuwésarai aampa'a wéwesarai

¹⁴ Ísumbo éwiyon-aaí símaesarai wéguyana

¹⁵ Ísu ewaa'l téna minkáe'náraise'a kúwasarai

¹⁶ awánoyana Maníkó túramba kumeul'á uwátinkowasarai ímba awíyéraaseraamba uyaná

¹⁷ Ísu séna nónin-aaíya aampa'a símae wégoyo súwasarai minká'a komésarai tirunkó sáwí'a úwasarai

¹⁸ moóráwigon-awí'a Kíryópási séna káfí-kanaa Yérúsaremu-naopa'a tósó ésa paápé uráin-tantaa'a awánaraafó eyáá ína awánaraano áísai ena súwana

¹⁹ Ísu séna nónin'aíyo súwasarai mindárai sésarai Ísu Násaretifikewintafekai súye. Maníkón-aaí siyáiwai Maníkón-aúranka'a fasi'aén-kísáú maéna fasi'aén-ááí simásímísata ísaraumne.

²⁰ Kentáásí

óraal'-waasiye óraal'-amaan-kisau-waasiye Ísumba tufuwíyanesa Rómukamani-waasigomba áméwana ewé sisasá aaraa-táiyá'l tufuwówana pukáyiye.

²¹ Kesáá Ísareri-waasisa séta kentáásí kawáá-í'a éna Rómukamani-waasi íyáákainiye siyáundasa tufuwówana pukáyiye. Moórá-aaiwara'a wéraiye. Tufuwówana pukáimba kaumbo-kánáá maisukáyiye.

²² Tuwímbai-inimbo simásímén-aaisa sáátafeta úne. Káfíl-aafayaara'a ááéma utaráápa'l kombá

²³ wenáú ímba wéraisasa koawánésa kouweré tésa sésa wíyómpakendarai tuwánáúnasarai sésarai pukáimpinkemba íyáfasinkaiye séye tasewatá

²⁴ kentááfímkembá tuwímbai utámakapo koawánawana minínimbó sentembá miyá éna ímba wéraisasa awánaawe suyaná

²⁵ Ísu séna sáwí-imayaawara'a óye. Naaófá'a Maníkón-aaimo simátímaakaawi agaimarésa siyáan-aaísafekai ímba ááéma érai'e séye.

²⁶ Maníkó íyáfasinankaraiwaimba áí'o índa-i'a uwánkaiyambanifo sámo kain-áémpá'a iméíniye miyám-biyan-aaí Maníkó siyáye.

27 Maníkón-aai aúfáífinkemba wentáfesa siyáan-aaigoni áwáu simátímakaiye. Mináái Mósese agaimaréna siyán-aiwara minkákémbá Maníkón-aimo siyón-kwaasi agaimarésa siyáan-aiwara'a simátímakaiye.

28 Simátimuwasarai kuyan-dáókoní ewaa'á kuyaná Ísu kóyáákwasarai

29 mindárai ta'ótoreesarai óraaka sésarai kumeupá nó'waamban-ifo kesékai méraao suyaná mindáraise'a naaúmpa'a iména

30 tómbá náiyanesa uwaná tómbá maisoréna Maníkómpá súwi séna tafámbai timúwasarai

31 awánésarai Ísumba awiyéraase uyaná áwiyokuwasarai

32 sésarai aampa'ó tuyanamo Maníkón-aai aúfáífinkemba simásímísanarai sirunkó óraal'-aamoin-iye siyááye.

33 Mináái simásuwesarai íyáfasinesarai kouwerésarai Yérúsaremu-naopa'o tuyambá Ísuní kísau-waasi sisamaifakemba moórá kumbaimá-waasiye fí'on-kwaasiye túwaandu urómba tuwánoyasa

34 miwí sésa érai'a Fasi'aénkó pukáimpinkemba íyáfasinená Sáimonimpa'a paápé isaná awánaraiye suwasarái

35 mindárai aampa'ó kuyan-ááí simátimesarai sésarai tómbá tafámbai símísakai Fasi'aénkóbá awiyéraase uráuye siyááye.

Ísuní waási wembó awánaraan-aai.

Mátiyu 28:16-20, Mááka 16:14-18, Yóni 20:19-23

36 Mináái suyaná Ísu paápé éna miwítí afufumpimbá ména aáno úmai méraaro súwasa

37 inkaisésa waántá sewé sésa táátafesa uwaná

38 Ísu séna ímba táá'a íno. Ímba kae'l-ímáyáámó íyamba

39 siyáánarumpin-afiye sisamaifin-afiye awáné'a kentáfé'a wén-iye seró. Waántá-waasi ama'wárá ayáántánkwará'a ímba wéraifo kembá úwoi wéraifo suwáné'a sine'a ta'ótóráaro

40 Ísu simásuwena ayáánarumpin-afiye aísamaifin-afiye aráátimuwasa

41 óraal'-aamoi ésa táátafesa ésa óraal'-imayaa uwaná waántán-iye sefó séna Ísu náyán-tomba makáao tísai ena súwasa

42 agaimakóm-bofaa'a ámúwana

43 maimái túranka'a naráye.

44 Násuwena simátimena séna kesé'o úwoimo maéwándara'a maará siyáumne. Kentáféna Mósese agaimaréna siyán-aakiye Maníkón-aimo siyón-kwaasi agaimarésa siyáan-aakiye imá agaimarésa siyáan-aakiye érai'a paápé ínyie simátímakaumne.

45 Maníkón-aai aúfáífinkemba kawé'-úmaimo isáiyantafena miwítí imáyáá kawé'a uwátínkaraíye.

46 Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba áí'o índa-i'a uwánkaiyana puwíndanifo kaumbo-kánáá maisuwéna íyáfasinainasa

47 wení fasi'aénkwrá'a mésa aifa'á Yérúsaremu-naopa'a simátimesa minkákémbá fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi mósimatim-besimatin-esa sésa kentí sáwi-imayaa tuwé'a Maníkómpá tíyana kentí sáwi-imayaa maitiyuwáiníye agaimaréna siyákiye.

48 Awánaan-aai simátíma'mae koró.

49 Kesifo óraaka'a séna tíméndawimba ai'máráanana kembiwisé'a kumbéniye. Yérúsaremu-naopa'a mériayana kempimbá kumbéna wíyómpake-fasi'aemba timína'a awánaan-aai simátíma'mae koró Ísu siyáye.

Maníkó Ísumba aiyówanamo iyáin-aai.

Mááka 16:19-20, Aantá-waasi 1:9-12

50 Simásuwena Ísu tí'maena Yérúsaremu'a tuwéna Pétáni-nao'-ewaa'a koména ayántamba aasumí'a uwátinkaraiye.

51 Uwátinkowana Maníkó aiyówana wíyómpa'a iyúwasa

52 Ísun-imayaa ésa áwí'a mósa marésa tirunkó óraa'-aamoi úwasa kouweréesa Yérúsaremu-naopa'a tésa

53 aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'a iyésa Maníkón-áwí'a mósa makáawe.

Rúku kemó súnda-aai taí'áye.

Yóni

Ísu wiyómpa'a iyówana kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Yóni Ísun-aai agaimakái. Ísuní kísau-waasi sísamaifakemba kae'lá kumbaimái-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Yóni séna Ísun-aaisafesa érai'e síwae séna maarán-áái agaimakáye. Maníkón-ímáyáámá aráátimindawi marapá'á ma'ánkaraimba wemá Ísun-ye. Yóni séna wemá Maníkón-aagon-ye siyái. Ísu Maníkón-ááninko sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba awásiyukaiwain-ye síyantafena Ísu kawe-kísáú ímbo awánaron-kisau maiyái. Tuwímbai wenááisafesa érai'e sésa wení aampa'á arááiwáéwasa tuwímbai karo'é sésa símai sáwi'a uwánkaraawe. Ísu Maníkómpa'ó iyíyan-amba éna éraikoni áwáuma éna maé'mae'o iyawini áwáuman-ye-aaisafesa érai'e sewí Ísu aú'i'a úmai maé'mae'a iyani'a wéwatinkaiye. Aú'i'a úmai maé'mae'o wéowini áwáuma ísáro. Miyán-áái Yóni agaimakáye.

¹ Áwáura'a maramá ímbo wéronka'a Maníkóni imáyáama aráátimíwaima wenáwí'a Maníkón-aagon-ye. Maníkón-aaigo aasiyaasí ména Maníkóe ména wemá Maníkó póna

² áwáura'a Maníkón-aaigo Maníkóe ména

³ seyaafá-tántáá'á úmarowana Maníkó imáyáá amúwana seyaafá-tántáá'á minkánáá paápé uráin-tantaa'a úmakaiye.

⁴ Maníkón-aaigo waásimo maé'mae'o iyawini áwáuman-ye. Miyáumai wemá waásifimba sáma kátinkena

⁵ kumeu'ó in-áémpa'á sáma kaisaná kumeu'ó í-tántáákómá sámo kain-tántáákóbá ímbo íyáákena kumeu'á uwánkaraiye.

⁶ Moóráwigon-awi'a Yóni mérowana Maníkó ai'maréna

⁷ sámo kain-áái maimaé seyaafá'-wáásifá'lá winasá minááí isésa sésa érai'a Ísu Káráísitima waási sáma kátínkáiwain-ye síwae súwana

⁸ Yóni wemá ímbo sámo kátínkáiwai póna sámo kátinkaindawin-aai maimaéna kuráye.

⁹ Maníkón-aaigoma seyaafá'-wáásifimbá sáma kátínkáiwain-ye. Yóni simátímakonka'a Maníkón-aaigo marapá'-wáásifimbá kumpaápé uráye.

¹⁰ Maníkón-aaigo maramá úmakena marapá'á kumbérowasa marapá'-wáásí wení áwáuma ímbo kawé'-úmai awánaraawe.

¹¹ Wenamáápa'a kumbérowasa wenamááraa ímbo aaweyáá uwánkowasa

¹² tuwímbai aaweyáá uwánkesa wenááisafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiye suwaná póna miwísáfena séna Maníkóní iyámpoísomban-owe siyáye.

¹³ Waási kentí imáyáafinkeni'a úmai wématinkaafó Maníkóní iyámpói ímbo miyáumai Maníkóní iyámpoíyaani'a wéowe. Maníkó wení imáyáafinkembo uwátinkáiimba pósá Maníkóní iyámpoíyaani'a wéowe.

¹⁴ Maníkón-aaigo waási úkéna marapá'á ména kentááfimbá mérowata awánaraumne. Farumó

i-tántáá'wárá arupísemo í-tántáá'wárá'lá wempímbá sáwifa'a wéron-kwaasi póna sámo kainkwárá'-wáásí úwata awánaraumne. Afowámá

ááninkomba kímborawigomba póna sáma amúwana misáwárá'á mérowata awánaraumne.

¹⁵ Yóni wentáfena seyaafá'-wáásí simátimena séna kembá ímbo masínkaronka'l a kesínaaembo tíndawi wenónkáámbá paápé uréna ména póna kembá iyáákaraíye siyáunda-aai minkwáásísafé'a siyáumne siyáye.

¹⁶ Farumó í-tántáá'á wempímbá sáwifa'o wéraiwai póna kentáá kawe'á wéuwasinkamaena wéwiye.

¹⁷ Naaófá'á Maníkó Mósesemba ai'maréna séna kesí ámáámba simátimyo siyéna ánaaemba Ísu Káráisitimba ai'maréna séna farumó í-tántáá'é arupísemo í-tántáá'é mútimyo siyáye.

¹⁸ Naaófá'-naofa'e káfé'e marapá'-wáásí Maníkón-ane'á ímba awánaraambanifo kímborawigo ááninkoma wesé'a ména mimbórá'i'a úmai ména póna kentáá wéaraasimiye.

Yóni nombó maitinkaraiwain-aai.

Mátiyu 3:1-12, Mááka 1:7-9, Ríku 3:15-17

¹⁹ Yérúsaremu-naopakemba Yúndaa-kawaa-waasi ámáán-kisau-waasiye Rífain-andafaken-kwaasiye ti'lárówasa Yónimpa'a tésa áísa esa sésa emá nááwa'ono suwaná

²⁰ Yóni ímba umémpa'a tuwómba aforalá séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráisiti ímba kemá úne súwasa

²¹ sésa emá nááwa'o. Íráiyaa naaófá'á Maníkón-aaimo simátimakaiwaiya'ono suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa miwí sésa naaófá'á Maníkó séna kesáái simátimindawi Móseseraan-kwaasi ai'maráanán kumíníyemo siyáimba wemá ewá'ónó suwaná Yóni séna ímbaniye súwasa

²² miwí sésa nááwa'ono simásimyo. Simásíminda-aai si'mákaawisa kosimátimeno suwaná

²³ Yóni simátimena séna Maníkón-aai simátimakowin-awi'a Áísáya naaófá'á agaimaréna séna
máásai-marafa'a moóráwigo ména aaemáiyakemba séna Fasi'aénkóní aambá wi'ankáiyamba wení aambá arupíse
íyana minámpá'a wíno

siyáimba mindá kemá úne Yóni súwasa

²⁴ taáísaí-un-kwaasifinkemba tuwímbai ámáán-kawaa-waasi miwí

²⁵ Yónimba áísa esa sésa emó sémo Maníkómó iyáfasinankaiwai ímba kemá úne. Ímba kemá Íráiyaa úne. Maníkón-aaimo simátimindawi Móseseraan-kwaasi ímba kemá úne. Emó siyáandanifo nointafewa nombá wémaitinkaano suwaná

²⁶ Yóni séna kemá non-aantemba wémaitinkaunana kentí afufumpimbó moóráwigomo méraimba ímba wéawanaamba póna

²⁷ ánaaembo kesínaaenka'o tíndawi wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwi'an-ye. Wení kísaumo wémaundasafe'a kemá úwoi-waasi úne Yóni siyáye.

²⁸ Yóndani-nonkoní menáípá'á Pétáni-naopa'a Yóni nombá wémaitinkowasa áísa uwaná Yóni minááí simátimakaiye.

Ísun-aai Yóni simátimakain-aai.

29 Simátimena aafáyáaraamba Ísumo túmba Yóni awánéna simátimena séna kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'l' tufú'maimo Maníkombó ámémenteba wétin-kwaasi seyaafá'l-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai maitiyuwáindasafena póna puwíníye. Mindásafena Maníkó ai'maráísana kúmimbá póna puwíníye.

30 Kembá ímbo masínkaronka'a kesínaaembo tíndawi wendónkáámbá ména kembá iyáákaraiyemo siyáunda-aaí minkwáásisáfe'a siyáumne.

31 Maníkómó iyáfasinankaiwain-aaí ísé'a nááwantafesawa seo siyáunda isa'a nombá wémaitinkaunda pósa Ísarerí-waasi wembá

kawel'-úmai awánánáwe Yóni siyáye.

32-34 Yóni awánaron-aaí simátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwaintafe'a sé'a nááwa'iyomo siyáunda wíyómpakemba Maníkóní ámútanko mááufu'l-numagoraamba úmaena wenane'l'á kumbérais'a awáné'a sááka'a makáunda póna Maníkó si'mákaiwai séna nombá wémaitinkenana kesí ámútanko moórá-waasigon-ane'á kumbaína emá awáné sé Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'l' uwátinkaindawin-ye siyáin-aaí sááka'o makáundara'a póna miyámó

imbá awáné'a simátime'a súne. Wemá
Maníkón-ááninkon-ye Yóni siyáye.

Énduruwe Pítaae'a Ísumbo arááiwakaayan-aaí.

35 Simátimena aafáyáaraamba Yóniye wení kísau-waasiyaiye méresa

36 Ísumo kúmba awánésa uwaná Yóni séna minkwáásí Maníkó ai'mákain-kwaasi póna seyaafá'l-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye. Kentí sáwí-imayaasafesa ísámai sipisípi-araa'l' tufú'maimo Maníkombó ámémenteba seyaafá'l-wáásítí sáwí-imayaasafena ísámai puwíníye súwasarai

37 mindárai isésarai Ísun-ánaaemba arááiwáúyana

38 Ísu faé'mai métuwanena séna nóintafekaiyá'oyo súwasarai miwí tááifinkemba sésarai Raapaiyo nááfara méraano waé'mai sésarai óraakoo nááfara méraano suyaná

39 Ísu séna taawánaakaiyo súwasarai wesé'a kuyambá mindáúmpá'á koméresa aafáúmó taenónka'a koméraawe.

40 Yónimo siyáin-aaí iséna Ísumbo arááiwakon-kwaasi moóráwigon-awi'a Énduru wemá Sáímoni Pítaaan-áfáko

41 aifa'á awaaó ayaafáí úmai awánéna séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai Mésíyaa méraisa'a awánaraumne siyáye. Mésíyaa-we-awi'a waé'mai Kíríki-waasi-taaifinkemba Káráisitiye sembá mináwíkóní áwáuma Maníkómó iyáfasinankaraiwain-ye wésewe.

42 Sáímonimba áí'maena Ísumpa'a tuyaná Ísu awánéna séna Yónin-ááninko óne. Enáwí'a Sáímoniye. Moórá-awi'a Pítaaawe simánkaumne Ísu siyáye. Miwí tááifinkemba Pítaaawemo sembá óraa'-ontankowe wésewe.

Fírípiye Nátániyeriye Ísumbo arááiwakaayan-aaí.

43 Aafáyáaraamba Ísu séna Káríri-aempa'a kónae séna Fíripimba ayaafáí úmai awánéna séna kembá sirááiwauwo siyáye.

44 Wemá Pétésáítafakemba Éndurunte Pítaaanteti naaópaken-kwaasin-ye.

45 Fírípi Nátániyerimba ayaafáí éna séna Mósese Maníkón-aaí aúfáífimba agaimarówasa Maníkón-aaí simátímakowiye aúfáífimba agaimarésamo

siyáan-kwaasigonta awánaraumne. Wemá Násareti-naopakemba Yósepín-ááninkon-awi'a Ísun-iye súwana

⁴⁶ Nátániyeri séna kesáamó súndasa Násareti-naopakemba ímba kawé-wáásin-iye wésune súwana Fíripi séna taawánaao súwasarai

⁴⁷ kuyambá Ísu Nátániyerimba awánéna séna maandá érai'a Ísareri-waasigo éna ímbo karo'-ímáyáámó wéraiwi wétiye súwana

⁴⁸ Nátániyeri áísai ena séna nórá úmaiya kesí imáyáa suwánéwa sénó súwana Ísu séna Fíripi ímbo áántarainka'a ení naaópa'a piyái-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súwana

⁴⁹ Nátániyeri séna óraakoo emá Maníkón-ááninko e Ísareri-waasi kentáásí kawáágó óne súwana

⁵⁰ Ísu séna piyái-áwáura'a méraana'a kesí imáyáafinkemba awánaraumne súndasafe kentáfe sé érai'e Maníkón-ááninko óne wésene. Ení naaópa'a méraana'a imáyáafinkembo awánaraundasafe sénda po mintántáákombó iyáákainda-tantaa'a ánaaembä awánáinone.

⁵¹ Érai'a simátime'a súne. Wiyómpa'a kampúaran-tawaai tuwínkaa'a ínasa wiýómpakemba waási úranko kumpaápé uráundawifa'a wiýómpaken-kisau-waasi iyé-kunke íya'a tuwánánáawe Ísu siyáye.

2

Ísu non-úramba wáini-nombo waé'makain-aai.

¹ Aúnkáraamba Káríri-aempa'a Kéna-naopa'a túwaandu urésa aaré wéto'waaí-esa Ísun-anówa komérowasa

² Ísune wení kisau-waasiye táántowasa komérowasa

³ ándá-aran-domba nowaná tai'ówana Ísun-anówa Ísuntafena séna ándá-aran-domba tai'áyiye súwana

⁴ Ísu séna kesí kísausafe ímba simásimiyo. Seyaafá'nánká'ó kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáyiye súwana

⁵ Ísun-anówa kísaufa safena séna simátimindantemban-oro siyáye.

⁶ Yúndaa-waasi tiyáámbo non-kwíyúmba mindásafena afa'móráe óraa-sawema wérowana

⁷ Ísu kísaufa safena séna misawéfimbá nombá fatímai ówitaaro súwasa fatímai ówitamarowana

⁸ Ísu séna tuwímbai-nomba umaé'a tónká'ó káráwiyiwaimba mááméro súwasa miyá uwaná

⁹ mindómbá ándá-aran-domba urówana tónká'ó káráwiywíwi néna séna nááfaken-dona'l'iyomo súmba kísaufa safena Ísun-aai isésa awánaraawé. Nááfaken-dona'l'iyomo séna aaremó maún-kwaasigomba áántowana túwana séna

¹⁰ seyaafá'l-wáásí aifa'á kawé'-ándá-árán-dómbá tímewasa násuwááwasa úwoi-anda-aran-domba wétimewe. Emá ímba miyá óndarakemba ánaaembä kawé'-ándá-árán-dómbá wésimene siyáye.

¹¹ Káríri-aempa'a Kéna-naopa'a Ísu minkísáú-wáámé'á úmba wení fasi'aémbá aráátimuwasa wení kísaufa safena awánáesa timankúnkúmba ésa sésa Maníkómpákembá kunkáyiye siyáawe.

¹² Minkákembá Ísuwe anówawe mináfáráwáínóndaawe wení kísaufa safena miyáumai-waasi Kápaneamu-naopal'a kárikála kumbéraawe.

Ísu óraa'-amaan-daumpa'o iyáin-aai.

Mátiyu 21:12-13, Mááka 11:15-19, Ríku 19:45-46

13 Naaófá'ó Maníkó Yúndaa-waasi tiyótaimo í-tánón-kánáá tóso ún-kanaama ampáámbá wéunka'a Ísu Yérúsaremu-naopa'a wéna

14 óraa'-amaan-daumpa'a iyúmba mifál'a waásisomba mésa Maníkómbó amiyantafesa purumakawé sipisípiye mááufu'l-numawe wémeyambaresa ámáán-dankoni óntamba wémeyanesa mérowana Ísu tuwánéna

15 ándásamba ufántuwena mindásamba purumakawé sipisípiye tusú uwásuwena ámáán-dankoni óntambo méyámbárón-kwaasiti taaremá tawísísuwena

16 mááufu'l-numamo méyámbárón-kwaasisafena séna maimaé'a kóro. Ke-sifóni naaúmpa'a ímba maaketí márém̄ba maimaé'a kóro Ísu súwasa

17 wení kísaú-waasi awánésa sésa naaófá'á Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkoo ení naambá sáwí'a ofó sé'a óraa'-imayaa wéune agaimaréna siyónka'a pósá minááí wení

kísaú-waasi tááka'a makáawe.

18 Yúndaa-kawaa-waasi Ísuntafesa sésa nónin-kwaamera inatááwá awánéta séta Maníkó fasi'aémbá ámakaintafema óraa'-amaan-daumpa'a miyá ónesa sénaumne suwaná

19 Ísu séna maanámáán-dámbá tawísísuwewa'a kaumbo-kánárá'r'á úmaranaumne súwasa

20 sésa maanámáán-dámbá ayáátááka'a 46 aatai maisuwésa úmakaandamba isamá emá sé kaumbo-kánáá úmaranaumne wésene sumbánifo

21 mindá ámáán-dantafenamo siyáimbá wení áúsafena siyákiye.

22 Ánaaembá pukáimpinkemba Maníkó Ísumba íyáfasinankonka'a wení kísaú-waasi minááí tááka'a marésa sésa Ísu siyáin-aai érai'-aai siyáimbaniye sésa Maníkón-aai aúfáífinken-aai érai'-aain-iyé siyáawe.

23 Naaófá'ó Maníkómó Yúndaa-waasi tiyótaimo

í-tánón-kánárá'r'á Yérúsaremu'a Ísu fi'o-fi'on-kísaú kawe-kísaú maúwasa waásisomba awánésa Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómpákémbá kunkáiye sumbánifo

24 Ísu waási tirumpimbá awánéna séna minááí kentáfesa ímba tirumpinkémbá wésefo tuwesarái kembá uwásinkanaawe séna

25 waási ímba simámun-aaifinkenban-ifo wemá waási tirumpimbá awánarontafena Ísu minááí siyákiye.

3

Níkótímási Ísumbo áísaí uráin-aai.

1 Moóráwigó ámáán-kawaa-waasi Yúndaa-waasiti kawáágón-áwí'a Níkótímási

2 moórá-no'waamba Ísumpa'a téna séna óraakoo Maníkón-aai simásímindasafena embá aí'maráísama taméraanata awánaraumne. Maníkómó embó fasi'aémbó ímbo ámakainkakaa fi'o-fi'on-kawe-kísaú ímba kanaal'á maésino súwana

3 Ísu séna érai'a simáme'a súne. Ímbo aneka'ó aúraan-úmaimo matinkáiyawimo ésa Maníkóni nombara ímba maénááwe súwana

4 Níkótímási séna óraa'u'uwáguraafo nóräumaiya

aúí'a ónaao séna tinóisai tirumpimbá ímba aneká komaíyasa matinkánáawe súwana

5-6 Ísu séna érai'a simáme'a súne. Waásimo matínkáámba mindá waásin-ifo Maníkóní ámútankomo uwátinkáámba mindá Maníkóní ámútankowara'a aúí'a wéowe. Ímbo nonkwárá Maníkóní ámútankowara'o aúraani'o úmaímo méräiyani'o uwátinkááwi Maníkómó kawáánipa'a ímba méranaawe.

7 Aneka'á aúraan-úmai matinkáinýemo súnda-aaisafena ímba áá'a íno.

8 Maarán-ááí imáyáan-uwo. Fiyúndágó wení imáyáafinkemba wéwisasa ane'a ímba wéawanesa sésa nááfakena nááfara wéwiyo wésewe. Miyámó intembá Maníkóní ámútanko miyáráán-úmai waási wéuwatinkaiye súwana

9 Níkótímási séna nóra énawa miyá ínýo súwana

10 Ísu séna Ísareri-waasifimba aaí wésimatimendawi óndanifo minááí ímba isááne.

11 Érai'a simáme'a súne. Kesaámó awánaraunda-tantaa'e ísaraunda-tantaatafeta wésimatimunda isa'á ímba wéisaawe.

12 Miyá wéon-tantaa'e marapá'ló wéon-tantaatafe'o wésimamunda ímba érai'e séndanifo wíyómpaken-tantaatafe'o simáméndamo e nóra séwa érai'e sínono.

13 Ímba wíyómpa'a iyésa kunkáafó keyáá wíyómpakemba kunké'a kumpaápé uráundawi wíyómpaken-tantaa'l kanaa'á aráátimune.

14 Naaófá'l Mósese óntamba iyaankafayaambá úmai taaiya'ó mósá marówasa puwónaesamo un-kwáásí awánesa ímba pukáawe. Miyámó uráintemba kembá waási úranko kumpaápé uráundawimba sínkambai aaraa-táiyá'l mósá maráiyamba pósa

15 kesááisafesamo timankúnkúmbo íyawimo ésa aúí'a úmai aasiyaasi maé'mae'l ónááwe Ísu siyákiye.

16 Maníkó marapá'ló méraan-kwaasisafena áfááraumai aruntaféna éna póna wenáánimba kímborawigomba ai'marówana kunkáimba pósa wenááisafesamo timankúnkúmbo íyawi waásimo méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a ímba maé'mae'l ónááfo wení ewaa'lá aúí'a úmai maé'mae'l ónááwe.

17 Marapá'l-wáásí aaifimbá maitinkaaó séna Maníkó ááninkomba ímba ai'marówana kunkáifo marapá'l-wáásí sáwí-imayaafimbo méraawi kuntí'mai kawel'-ámpá'l métinkao séna Maníkó ááninkomba ai'marówana kunkáye.

18 Maníkó ááninkon-aaisafesa timankúnkúmbo íyawi ímba aaifimbá maitinkáiñifo ímbo timankúnkúmbo íyawi é'a aaifimbá maitínkaraие. Maníkóní kímbora-aaínkon-aaísafesa ímbo timankúnkúmbo wéiyawisafena é'a aaifimbá maitínkaraие.

19 Sámo kátínkáíwai marapá'lá kunkáimbanifo waási sáwí'a wéesa pósa kumeu'ó

in-áémpátáfesa imáyáa ésa sámo kátínkáíwaifa'o ímbo tentáfena aaifimbá maitinkáiñye.

20 Sáwí'o wéowi sámo kátínkáíwaintafesa ímba wétinkaisasa kesí kísau paápé ifo sésa ímba sámo kátínkáíwaifa'a tawémæwe. Sáwí'o owí miyá wéofó

21 arupísemo owí sámo kátínkáíwaifa'a taméraambla pósa Maníkómó sintembó ombá wétuwanaawe.

Yóni Ísun-aaimo simátímakain-aai.

22 Minkákembá Yúndiyaa-aempa'a Ísuwe wení kísau-waasiye komésa nombá wémaitinkowana

23-24 minkánáárá'á Yónimba ándáfa'a ímba máánkaronka'a Ínóni-aempa'a Sérími-naokoni ewaa'l-nónaumpa'a Yóni ména sáwifa'-nomba wéropa'a mérowasa waásisomba tóso uwana Yóni nombá wémaitinkowasa

25 Yónini kísau-waasisonte moórá Yúndaa-waasigo-iyaise mésa nombó maitínkón-aaísafesa wesimán-kwesíman-esa

26 Yónini kísau-waasisomba wembá tasimámesa sésa óraakoo Yóndani-nonkoní menáipá'l- esé'l' máiwaimba wenáwí'o mósa maráandawimba wemá nombá wémaitinkaisasa sáwifa'-waasi wétoso owe suwaná

27 Yóni séna Maníkómó tímísasamo ombá mindá miwínén-ye.

28 Kemó siyáunda Maníkómó íyáfasinankaraiwai ímba kemá úmpo si'marówá'a wení aifá'l- tiyáumnmemo siyáunda-aaí ísaraawe.

29 Maarán-áái imáyáan-oro. Aú-ininkomo awaaikómpa'l- tisanamá awaaikó amááraasombo aamoimó onten-úmai Ísumpa'a tewa'á aamoí wéune.

30 Wemá óraal'-waasi imbá póna wenáwíko íyáákainifo kemá kári'-waasi únda póna kesuwíko kumíníye Yóni siyáye.

31 Wíyómpakewi seyaafá'nánká íyáákariye. Maankákén-kwáásí marapá'l-wáásí pósá marapá'l' wéon-tantaatafesa wésefo wíyómpaken-kwáasi íyáákarin-kwáasi póna

32 awánarain-tantaa ísarain-tantaatafena sisasá ímba ísáámbanifo

33 wenááisafesa érai'e sewí sésa Maníkó érai'l-aaigoni áwáun-ye sisasá tuwánésa sésa Maníkó érai'l-aaigoni áwáun-ye wésewe.

34 Maníkó ai'mákaiwaimba wení ámútamba ámakaimba póna Maníkón-aaí wésisasa minááisáfésamo érai'emo sewí sésa Maníkó érai'l-aaigoni áwáun-ye wésewe.

35 Maníkó afowámá éna ááninkomba arumbá aména séna seyaafá-tántáá'l' kawáánúmai káráwiyuwo siyáye.

36 Ááninkon-aaísafesamo timankúnkúmbo ésamoa wesé'l' kááísamaimo méreyawi aúí'a úmai maé'mae'a ónááfo wenááimo ímbo ísámaímo kawé'l' íyawi ímba aúí'a úmai mérewana Maníkóní áyánko miwisé'a aasiyaasí waé'wae'a isasá méraawe.

4

Sámériyaafaken-ininkon-aaai.

1-3 Yóni nombó maitínkáin-kwáasi Ísumo maitínkáíwai kóyáákariye. Énifo Ísu ímba maitínkaraifo wení kísau-waasi maitínkaraawe. Yónimo maitínkáin-kwáasi Ísumo maitínkáímba kóyáákamai-waasi maitínkáin-aaí ámáán-kawaa-waasimo Ísón-aaí Ísu iséna Yúndiyaa-aempa'a tuwéna aneka'á Káríri-aempa'a kónae séna

4 Sámériyaafaken-ininkon-aaai

5 kúmbo Sámériyaafaken-ininkon-aaai Sáíkaa-naopa'a naaófá'l' Yékopumo ááninko Yósepimbo ámakom-barama ewaa'l' wéron-daopa'a kúmbo

6 Yékopu nombó uwínenamo u'makóm-bai'a wérowana aampa'a kúwana Ísumba awesaraí úwana mimbáíká'l' wáawái komérowasa

7-8 wení kísau-waasi tómbá méyánónae sésa naaópa'a kuwaná Sámériyaa-ininko nombá uwínena túwana Ísu séna nombá usimiyó súwana

9 miníninkó séna emá Yúndaa-waasi ómpo kemá Sámériyaa-inimba úmpo ímba nombá usimiyó siyó siyáye. Yúndaa-waasiye Sámériyaa-waasiye ímba moórá-anafinkemba wénaafo ímba nombá usimiyó siyó súwana

10 Ísu séna Maníkómó kanaán-úmaimo amínda-tantaa'a ímba awánaraane. Nombá usimiyómó súnda-waasigosí áwáuma ímba suwánáanda-waasi úne. Kesí áwáumo suwánáandawiyaantasi aasiyaasimó maé'mae'o on-dóbá simiyó séna'a amúsino súwana

11 miníninkó séna maandómbá káunkáúmpá'ó kunkwéraimba náán-anafina aasiyaasimó maé'mae'o on-dóbá uwínono.

12 Kentáá síwá'nágo Yékopu maandóm-bái'á u'maréna wení sipisípiye wení akúnté'o tímakaimba isasá maandómbá wénaawe. Kemó súnda emá timinda-nonko Yékopumo tímakain-donkomba ímba iyáákainiye wésune súwana

13 Ísu séna maandómbó wénaiyawimo éna aneka'á nontáfena tinkáinífo

14 kemó tíménda-nombo náiyawimo éna ímba aneka'á nontáfena tinkáiníye. Kemó tíménda-nombo náiyawimo éna tirumpimbá nonaumpinkembó íyáúsenamo intenkáámbá ínasa pósá aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwana

15 miníninkó séna emó sénda-nomba símína'a naananá nontáfena ímba sinkáína'a ímba maampinkembá tauwóno súwana

16 Ísu séna enawaaikómbá koáántamae tiyó súwana

17 séna kesuuwaai'íyaimba úne súwana Ísu séna emá érai'a séndamanifo

18 séfataase-wamba maiyé miwisé'o maénda isamá káfé'o minkwáásigó'e'o emó méraanda ímba enawaai'á isamá pó érai'-aaí simásimene súwana

19 miníninkó séna kemó imáyáamo únda Maníkón-aaí simátimendawi óne.

20 Sámériyaa-waasi kentáá síwá'ná sésa maanómáká'á Maníkón-imáyáá mósá máráaro siyáawa'a kembiwí Yúndaa-waasi sé'a Yérüsaremu-naopa'a Maníkón-imáyáá mósá máráaro wésewe súwana

21 Ísu séna kemó sendamá érai'e siyó. Moórá-kanaamo tínda ímba maanómáká'wárá Yérüsaremu-naopa'wara'-aantembanifo seyaafá'-náópá'wárá'á kesifon-imáyáá mósá maránááwe.

22 Kembiwí Sámériyaa-waasi wen-ímáyáá máráámbanifo wení áwáuma ímba awánare'a wéowe. Yúndaa-waasisa wen-ímáyáá mósá maréta wení áwáusa awánaraumne. Maníkó séna moóráwigó sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkanae síndawi Yúndaa-waasifinkemba paápé ínaye siyáye.

23 Kesifo séna ken-ímáyáámó mósá maráiyamba ímba tóikakemba sé'a érai'a tirumpinkembá ken-ímáyáá mósá máráaro siyáimba miyáumai moórá-kanaa wétisasamo érai'o kesifon-ímáyáámó mósá wémaraiyawi tirumpinkembá arupíse úmai kesifon-ímáyáá mósá maránááwe.

24 Maníkómbá áúma ímba wéraisana ámútanko méraisasa pósá ímba túrantamba ane'a wéawanaafo miyáráán-úmai Maníkón-imáyáámó mósá márááumbo ombá wení ámútanko túwa'nai isasá tirumpinkembá wen-ímáyáá mósá máráaro súwana

25 miníninkó séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai Káráisitiyemo sewí

kumíníye. Kumíndara'a seyaafá-tántáátáfena simátiminiye sewá'a ísaraqme súwana

²⁶ Ísu séna minááímó séndawi maandá kemá úne Ísu siyáye.

²⁷ Ísu minááí wésuwasa wení kísau-waasi kouwerésa Ísumo Sámériyaa-ininkontafenamo súmba Yúndaa-waasiti namuro-ínínkontáfena wésuwana póna táá'a úwasa tirumpin-ímáyáá ésa mininínkontáfena nointafenawa wéankaisanawa íyó-imayaa ésa Ísuntafesa nórə sénawa mininínkóe'a wésiyo-imayaa ésa ímba taáisai uwaná

²⁸ mininínkó wení sawe-kúrámá tuwéna naaópa'a wéna simátimena séna

²⁹ seyaafál' uráunda-tantaa'a wépaape in-kwaasi mériye. Maníkómó íyáfasinankaiwaiyal'iyo taawánaaro súwasa

³⁰ naaópa'a tuwésa Ísumpa'a tumbá

³¹ Ísuní kísau-waasi Ísuntafesa sésa óraakoo tómbá naaó suwaná

³² Ísu séna kemá ímbo awánaan-tomba makáumne súwasa

³³ wení kísau-waasi keáimbá sésa náawa tómbá maimaénawa máámakaiyo suwaná

³⁴ Ísu séna tóntáfénamo tááimo taintembá si'mákaiwain-aai isé'a wení kísau maimaé wéwe'a taí'áandasafena wésinkaiye.

³⁵ Kísaufa'a wérain-tontafe'l' éiyain-kwiyomba kóinana áfuma káiñata fáká'mai túwaandu ónaumne wésefo kemá súne. Awánaaro. Káf'e'a maankánáá tómbó áfumo kaintembá miyáráán-úmai waásisomba tí'mai Maníkómpá'l' túwaandu ónááwe.

³⁶⁻³⁷ Waásisombo tí'mai Maníkómpá'l' túwaandu uwátinkaiyan-kwaasimo ésa miwí kawel'-méyámbá maiyasa Maníkómpá'l' tíyan-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súne. Tuwímbai kísau úmaraiyasa fí'owi fakaránááwe wésewe. Miyáumai kísau íyawiwara'e fakaráiyawiwara'e aamoí ónááwe.

³⁸ Fí'owi kísauumo úmakaamba isa'a kemá ti'maráuna'a fí'owiti kísaufaken-tomba wéfakaraawe Ísu waé'mai-aai simátimakaiye.

³⁹ Énifo mininínkó séna seyaafál' uráunda-tantaa'a paápé uráiyé siyáin-aai isésa pósá Sámériyaa-waasi mindáópaken-kwaasi Ísuntafesa sésa érai'a Maníkómó íyáfasinankaraiwain-íye sésa

⁴⁰ Ísumpa'a tésa sésa kentáási naaópa'a taméraao suwaná Ísu kae-kánáá koména

⁴¹ aaí simátimuwasá isésa sáwfíal'-waasiwara'a sésa érai'a sáwfí'o úmaimo méraundafinkenta kawel'-ámpátáámó mésinkaindawin-íye sésa

⁴² mininínkómbá simámesa sésa ímba enááisafeta aantembanifo wenááimo ísaraundasafeta séta marapá'l'-wáásí sáwfí'o úmaimo méraundafinkemba kawel'-ámpátá mésinkaindawin-íye siyáawe.

Ísu moórá-iyampoimo asófankarain-aai.

⁴³ Ísu kae'-nó'wáámbá waéna mindáópa'a tuwéna Káríri-aempa'a kónae séna wéna

⁴⁴ séna Maníkón-aai simátímíwain-awíl'a wenamááraa ímba mósá máráafo fí'on-daopaken-kwaasi wenáwl'a mósá wémaraawe súwana

⁴⁵ miyáumai Káríri-aempa'a kúwasa mináémpákén-kwáásí aamoí uwánkaraawe. Ááéma tíyótimo í-tánón-kánáárá'l' miwí Yérúsaremu-naopa'a komésa Ísumo kísauumo maiyáimba awánaraamba pósá aamoí uwánkaraawe.

⁴⁶ Aamoí uwánkówana Ísu Káríri-aempa'a wénena Kéna-naopa'a non-úranko ándá-aran-dombo úkáin-daopa'o kúmba kámáni-waasi Kápaneamu-naopaken-kwaasigo ááninkomba áí'a wéuwana

⁴⁷ Ísu Yündiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a tiyáin-aai iséna Ísumpa'a téna séna kesááninko puwíndasafena wéisa'a úmpo kesí naaópa'a kuré koasófankainono súwana

⁴⁸ Ísu séna ímbo fí'o-fí'on-kisau-waame'o awáné'o é'a

ímba kesáaisafe'a timankúnkúmba ónáwe súwana

⁴⁹ óraakoo kesáánimba puwíndasafena wéimba minúwóiyáán-úmai tiyó súwana

⁵⁰ Ísu séna enáánimba asófawifo waaó súwana Ísun-aaísafena érai'e séna kúmba

⁵¹ aampa'a kúmba wení kísau-waasi tésa sésa enáánimba áí'a é'ánkaraiye suwaná

⁵² tísai ena séna kesáánimba nóin-kanaarara áí'a é'ánkaraiyo súwasa miwí sésa fénáimba wáawái áúiyamo kaimbá é'ánkaraiye suwaná

⁵³ afowámá imáyáa éna séna minkánáá enáánimba asófawiyemo siyáimba érai'a siyáiyé súwasa wení akúmpákén-kwásí seyaafá'a Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uráawe.

⁵⁴ Yündiyaa-aempakemba Káríri-aempa'a koména moóráma kawe-kísáú-wáamé'lá uréna minká'á miniyámpóigómbá asófankowasa wení akúmbá timankúnkúmba uráawe.

5

Nonkwaauámpá'a Ísu moóráwigombo asófankarain-aaí.

¹ Ánaaembä Yúndaa-waasi ámáántafesa tanóm̄ba kaumakónka'a Ísu Yérüsaremu-naopa'a kurái.

² Yérüsaremu-naokoni óntan-kusaifa'a ontamá wéromba áwí'a sipisípagoni ontamá miwání ewaa'á nonkwaauánkón-áwí'a Pétésita-nonkwaauumba wérowana

³ mindónkón-áwáifa'a wááu-namba séfataase-namba wérowasa mindáúmpátá tí'o ún-kwaasisomba tuwímbai túgaftan-kwaasisone tiyayaambo kararón-kwaasisone mésa nonkómó úwaauwaamo índa amu'makówana

⁴ moórá-mora-kanaa wíyómpakewi nompímbá kumuwana nonkó úwaauwa úwana aifa'ó nompímbó kumuwaimba áí'a é'ánkaraiye.

⁵ Tí'o ún-kwaasisompimba moóráwigó ména ayáátaáka'a 38 aatai áí'a ún-kwaasi mérowana

⁶ Ísu awánéna ayáátaáka'a áí'a wéiye-imayaa éna áísai ena séna embá asófendasafena wéankaiyo súwana

⁷ we séna nonkómó úwaauwaamo índara'o sí'maenamo nompímbó sinkáíndawi ímba mériye. Kemá kumónae'o úndanifo moóráwigó kembá kúwáákena nompímbá aifa'á kúmísana kesí'a úwoi wéraiye súwana

⁸ Ísu séna iyáfasinaao. Ení tuwaai'lá maimaé waaó súwana

⁹ minúwóiyáán-úmai áí'a é'ankowana wení tuwaai'lá maimaéna kuraiye.

Yúndaa-waasi ámáán-aaímo ísón-kanaara'a miyá úwasa

¹⁰ Yúndaa-kawaa-waasi asófankon-kwaasisafesa sésa káf'e'a saagaan-kánáá isa ení tuwaai'lá maimaé wégonda aaraamá makáawé suwaná

¹¹ we séna asófasinkaraiwai séna ení tuwaai'á maimaé waaó siyáiye súwasa

¹² miwí áísai esa sésa ení tuwaai'á maimaé waaómó siyáiwai nááwa'iyo suwaná

¹³ sáwfí'a'-waasifimba Ísu áwiyokuwana póna asófankowi séna áwí'a ímbo isáúnda-waasin-iye siyáiye.

¹⁴ Simásuwena ánaaemba óraal'-amaan-daumpa'a iyúwana Ísu ayaafái úmai awánéna séna áí'a é'ánkaraimbá po sáwiyamba sínkáifo sé sáwi-imayaa aneka'á ímba uwó súwana

¹⁵ iséna Yúndaa-kawaa-waasi kosimátimena séna asófasinkaraiwai Ísun-íye súwasa

¹⁶ Yúndaa-waasi ámáán-aaímo ísón-kanaara'a Ísu asófankarontafesa Yúndaa-kawaa-waasi Ísumba sáwí'a uwánkámae iyúwana

¹⁷ Ísu séna kesifo aasiyaasi-kánáá kísau wémaimbá pó'a miyáráán-úmai kísau maénauumne súwasa

¹⁸ saagon-kánáárá'lá asófankarontafenawara Maníkó kesifomán-iyemo siyóntafenawara'a pósá Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae símasimo'a umbá Maníkó kesifomán-iyemo siyónten-úmai Maníkóe kesé'a mimbóráí'a úmai mérauye siyóntafesa Yúndaa-kawaa-waasi sésa tufuwónae siyáawe.

Afowán-ááimo Ísumo siyáiñ-aai.

¹⁹ Suwaná Ísu simátimena séna érai'a simátime'a súne. Ááninko pó'a ímba kesí imáyáofinkemba únda kesifomó imbá awáné'a miyá wéune. Kesifomó intembá ááninko wéune.

²⁰ Kesifo ááninkomba arumbá siména seyaafá-tántáá'ló wéimba wéaraasimiye. Íyáákainda-kisaumo aráásimind'a minkísáú máéna'a táatáfe'a ónááwe.

²¹ Kesifomá pukáampinkemba iyáfasisintinkaintemba ááninko kesí imáyáofinkemba iyáfasisintinkanae'a wéune.

²² Kesifo séna ímba aaifimbá maitinkánaumpo aaifimbó maitinkáínda-kísau kesááninkomba ámakaumne siyáiye.

²³ Aaifimbó maitinkáanda-kísau símakaimba pósá kesifon-áwí'o mósa márááñtemba ááninko súwí'a mósa maránááwe. Kesúwí'o ímbo mósa maráiyawimo ésa kesifo si'mákaiwain-awi'wara'a ímba mósa maránááwe.

²⁴ Érai'a simátime'a súne. Kesááimo isésamo érai'a ai'mákaiwai Maníkómá iyémó siyawi é'a áwáuma ómbaresa aú'lá úmai maé'mae'a owe. Waási méraawini áwáuma Maníkóni némpa'o maé'ómbanifo Maníkóni ewaa'á taméraambo pó'a ímba aaifimbá maitinkánaumne.

²⁵ Érai'a simátime'a súne. Moórá-kanaa tínsa pukáiyán-kwaasi Maníkón-ááninko-saai isánááwe. Isáiyawi iyáfasisina maé'mae'a ónááwe.

²⁶ Kesifomá waásimo méraawini áwáun-aye. Fasi'aémbá siména séna miyámó úndantemba waásimo méraawini áwáuma óne siyáiye.

²⁷ Kemá wíyómpakemba waási úranko kumpaápé uráundawi únana póna kesifo kentáfena séna aaifimbó maitinkénda-kísau amúne siyáiye.

²⁸ Minááísáfena ímba táá'a íno. Moórá-kanaamo tínda utaráan-kwaasi seyaafálá kesááí isésa

²⁹ utarémpinkemba íyáfasinanaawe. Kawe'ó uréwimo íyáfasinesa aú'i a úmai maé'mae'a ónááfo sáwí'o uréwimo íyáfasinaiya'a aaifimbá maitinkánauumne. Minááísáfena ímba táá'a íno Ísu siyáiyé.

Ísu wení áwáumo siyáin-aai.

³⁰ Ísu simátimena séna ímba kesí imáyáafinkemba wéumpo si'mákaiwai simásímakaintemba miyá wéune. Ímba kesí imáyáafinkembo ondasáf'e'a arupíse úmai aaifimbá maitinkánauumpo kesifo simásímakainten-úmai aaifimbá maitinkánauumne.

³¹ Kemó kesáf'e'o súndarakaa karo'lé sewaisinó.

³² Moóráwigowara'o kentáfénamo simbá érai'a wésiye.

³³ Kembíwi tuwímbai ti'márówasa Yóni nombó maitínkáiwaimba koáisai uwaná Yóni kentáféná séna érai'-waasin-ye. Kosimátíméro siyáiyé.

³⁴ Kesí áwáumo siyantafe'a ímba óraa'-imayaa úndanifo Yóni kentáfénamo siyáin-aaísafe'a érai'e siyá'a sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'a métinkanae-imayaa wée'a minááí simátimune.

³⁵ Ómbó aampa'ló kúrá'mae konten-úmai Yóni kentí aampa'ló kúratinkowa'a káríka'a aamoí uráawe.

³⁶ Moórá-tantaako Yóni kentáféná siyáin-aaigomba íyáákaraiye. Kesifomó simásímakain-kisau wémaunana minkísáúgó kesí áwáuma wépaape-ye. Kesifomó siménamo si'mákain-kisau wémaunasa kesí áwáuma wéawanaawe. Mintántáákó Yóni kentáfénamo siyáin-aaigomba íyáákaraiye.

³⁷ Kesifo si'mákaiwai wewará'á kentáféná simbánifo wenáái ísámai ímba kawé'á é'a wenane'á ímba awánaraawe.

³⁸ Si'marówa'o kunkáundasafe'a ímba timankúnkúmba ombá póna Maníkón-aai ímba tirumpimbá wéraiye.

³⁹ Kembíwi sé'a aú'i a úmai maé'mae'a ónauumne sé'a Maníkón-aai aúfáifimbá toráumai awána-awana wéowe. Mináúfáifimbá kesí áwáuma agaimarówa'anifo ímba kawé'-úmai ísaraawe.

⁴⁰ Kawe'ó úmaimo isé'o kempá'ló tenkakaa aú'i a úmai maé'mae'a owais-inó.

⁴¹ Waási kesúwí'a óraa'a uwásinkanaawe-imayaa ímba wéune.

⁴² Maníkóbó ímbo tirumbó áménka'a wétuwanaumne.

⁴³ Kesifomá simásímakaintafe'a kunkáundanifo ímba kawé'á wéuwasinkaaawe. Énifo moóráwigombo kesifomó ímbo simámakaindawimo tína'o é'a kawé'á uwánkanaawe.

⁴⁴ Kembíwi sé'a waási kentáá súwí'a óraa'a uwásinkanaawe sé'a pó'a kesáái ímba érai'e wésewe. Maníkómá kentáá súwí'a óraa'a uwásinkaiyiye senkakaa kentáf'e'a érai'e sewaisinó.

⁴⁵ Kesifon-aúranka'a ímbo aaifimbá maitinkánauumpo Mósese naaofá'ó ámáán-aaímo agaimakáiwai aaifimbá maitinkáíníye. Mósese súwa'nai iyémó sewímó éna wemá aaifimbá maitinkáíníye.

⁴⁶ Mósese kesáái agaimakáimba pó'a Mósesen-aaísafe'o timankúnkúmba onkakaa kesááísafe'a timankúnkúmba owisinó.

⁴⁷ Móseseomo agaimakáin-aaísafe'a ímba érai'e sembá pó'a kesááísafe'a ímba érai'e sewé Ísu siyáiyé.

6

Ísu sáwfíal-waasi tómbó tímakain-aai.

Mátiyu 14:13-21, Mááka 6:30-44, Rúku 9:10-17

1-4 Naaófáá Maníkó Yúndaa-waasi tíyótaimo

í-tánón-kánáá ampáámbá úwana Káríri-waaunkoni menáípáá' Ísu nompín-táómpimba wéna minkwaaúnkóní moórá-awí'a Táipíriyasi nompáá' kúmba tí'o ún-kwaasisomba asófatinkowasa awánésa pósá wenánaaembá arááiwáúwasa Ísuwe wení kísau-waasiye nompín-táómpinkemba marapáá' kumésa omápa'a imérowasa

5-6 sáwfíal-waasi Ísumpa'a íywána tuwánéna imáyáá éna séna ánaaembá miyá ónaumpo aifa'a Fíripimba áisai úmai isánae séna áisai ena séna nááfakena tómbá méyámba'maiya tíménara nánaao súwana

7 Fíripi séna sáwfíal-ontankakemba 200 kinaaraken-tomba méyámba'maisa timúnasasa naawaisinó súwana

8 moórá-kísau-waasigo Sáímoni Pítáan-áfákón-awí'a Énduru

9 séna moórá-iyampoigo séfataase-tonkwara kae'l-mófáá'wáráá' makáifo sáwfíal-waasi méraave súwana

10 Ísu wení kísau-waasisafena séna mara'a méraaro simátíméro súwasa simátímúwasa mara'a mérowana minkwáásisómbá sáwfíal-a 5,000 waaima mérowana

11 Ísu mintóbá maisoréna Maníkóntáfena súwiyo simásuwena tómbá tafántafan-úmai wení kísau-waasi timúwasa miwí tímúwana tómbó nontenkáán-úmai mófáá'a miyáumai nowaná tímú'a fówasa miwítí imáyáagomo úni'a uwaná

12 wení kísau-waasisafena séna mintón-ayai ímba úwoifa'a túwáaro súwasa

13 séfataase-tompinkemba nésamo túwón-ayaismoba sisamaifakemba kae'a kumbaimái-unampimba fáitwuana ówitowasa

14 Ísumo úmba awánésa sésa Maníkón-aaímo simátímíwai íntaamo awánáunda-waame'a isatá awánáumne sésa amu'maráúndawin-iyé sésa

15 kentáásí kawáá-íta ínýemo sumbá Ísu miwí tirumpimbó un-ímáyáá iséna ímba miyá ónaunasa sewé séna tiyuwéna omápa'a iyáíye.

Ísu non-afófora'o kuráin-aai.

Mátiyu 14:22-23, Mááka 6:45-52

16 Ísu omápa'a imérowasa fenómpinka'a wení

kísau-waasi nonkwaauánkóní áwáífa'a kumésa

17 Kápaneamufa'a kónae sésa nompín-táómpimba íyátesa kuwaná Ísu ímba túwana nó'waamba fénkúwana

18 óraa-fiyunda toréna nonkó tufántááfan-úwasa

19 taántámbá nombá tuwíntámaesa ayáátááka'a kuwaná Ísu non-afófora'a maréna nompín-táónkoní ewaa'a túwasa awánésa táátfesa uwaná

20 Ísu séna kemá úmpo ímba táátafe oro. Aáno'a méraaro súwasa

21 aamoí ésa sésa nompín-táómpimba íyátaao suwaná minúwóíyáambá nompín-táónko nonawáífa'a kúpa'a kuráie.

Ísumba ayaafái uráan-aai.

²² Aafáyáama menáípá'ó koméron-kwaasi sésa fénáímبا nompín-táómba kímbora wéraisana Ísu ímba mimpimbá wisasá wení kísau-waasi miwí aantemba kuráafo Ísu nááfara méraiyo siyáawe.

²³ Tuwímbai-waasi nompín-táómpimba Táípíriyasifikemba tóso ésa fénáinkaambo Ísumo Maníkóntáfénamo súwiyo súwasamo waásisombo tómbó néwiyopa'a tésa

²⁴ Ísuwe wení kísau-waasiye ímba mérontafesa tiyaafái ónae sésa mindómpín-táómpimba iyátesa Kápaneamu'a kuráawe.

Ísu maé'mae'o íyan-tomba únemo siyáin-aai.

²⁵ Kápaneamu-naopa'o kumbá Ísumba awánésa sésa kesí óraakoo emá nónin-kanaawa maafá'a tiyáano suwaná

²⁶ Ísu séna ísáaro. Ímba kawé'-wáámé'ó aráátimundasafe'a wésiyaafai-ofo tómbó naráantafe'a wésiyaafai-owe.

²⁷ Tómbó ímbo aasiyaasimó waé'wae'o índa-tontafe'o é'a ímba kísau maé'a waásimo aasiyaasimó maé'mae'o íyan-tontafe'o é'a kísau máero. Mintómbó tíménda kemá waási úranko mintómbá tíménaumne. Maníkó kesifomá kentáfena séna aamoi uwánkaumne. Kesí kísau mauwó simbá pó'a mintómbá tíménaumne suwasa

²⁸ áísei esa sésa nóräumaisaawa Maníkóní kísau maénaumno suwaná

²⁹ Ísu séna kentáf'e'o sé'o érai'a Maníkó ai'mákaisana kunkáiwai iyémó sembá mindá Maníkóní kísau maé'a sewé súwasa

³⁰ nórán-kwaamera'ini ímbo awánáúnda-waame'o inatáámó éta awánéta séta érai'a Maníkó embá ai'maráísaama kunkáandawi ónesa sénaumne. Nónin-kísau-waamerá ínono sésa

³¹ kentáá síwá'ná máásai-marafa'a mésa wiyómpaken-tonkon-awi'a máána-tomba né'ómbanifo emó uráandawimo éna ímba mindá iyáákariye. Naaofá'a Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna wiyómpaken-tomba timuwasa naráawe agaimaréna siyáie suwaná

³² Ísu séna ísáaro. Mósesemo tímakain-tomba ímba wiyómpaken-tombanifo kesifomá wiyómpaken-tomba kawe-tómbá wétimiye.

³³ Wiyómpakembo marapá'ó kunkáiwai wemá Maníkómó tímín-tombaniye. Wentáfé'o wéel'a maé'mae'a ónááwe súwasa

³⁴ miwí sésa sénda-tomba aasiyaasi-kánáá simiyó suwaná

³⁵ Ísu séna kemá aasiyaasí maé'mae'o íyan-tomba úne. Kempá'ó wétiyawi ímba tááima táíníye. Kenká'ó timankúnkúmba wéiyawi ímba nontáfena tinkáíníye.

³⁶ É'a simátímaumne. Kesí kísau-waame'a awánaambanifo kesááisafe'a ímba érai'e sésa ímba kenká'a timankúnkúmba wéowe.

³⁷ Énifo kesifomó símín-kwaasimo é'a kempá'á ténaáwe. Kempá'ó tíyan-kwaasisafe'o é'a ímba kóro sénaumne.

³⁸ Kesí imáyáamo arááiwáéndasafe'a wiyómpakemba ímba kunkáumpo si'mákaiwaini imáyáamo arááiwáéndasafe'a kunkáumne.

³⁹ Si'mákaiwai simásimena séna amúnda-waasi sáwi-amp'a arááiwáéfo sé kawáánuwo. Ánaaen-kanaa pukémpinkemba iyáfasintinkaano.

⁴⁰ Kesifomá simásimena séna kesááninkoo embá awánésa sésa Maníkón-ááninkoman-iyemo siyawí aú'i'a úmai maé'mae'a ónááwe siyáie. Ánaaen-kanaama pukémpinkemba iyáfasintinkaumne Ísu siyáie.

41 Kemá wíyómpaken-tomba úne Ísu súntafesa Yúndaa-oraal'-waasi tirunkó sáwí'a úwasa

42 miwí sésa wemá Ísuma Yósepín-ááninkoman-iye. Anófoi étaamo tuwanááñdanifo nórা sénawa wíyómpakemba kunkáumne wésiyo suwaná

43 Ísu simátimena séna ímba miyá mósimesin-oró séna

44 kesópa'a ímba úwoima ténááfo kesifo kembá si'mákaiwaima táántaina'a kesópa'a týia'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne.

45 Mindásafesa naaofá'á Maníkón-aaimo simátimakowi agaimarésa sésa Maníkó seyaafá'-wáásí símai aráátiminiye siyáawe. Kesifon-aaimo ísámai kawe'ó íyawí kesópa'a ténááwe.

46 Kesifombá ímba awánaraafo kemá Maníkónópakemba kunkáundawi keyááma kesifombá awánaraaumpo kesifon-aaimo ísámai kawe'ó íyawí kesópa'a ténááwe.

47 Érai'a simátimena súne. Kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawí áwáuma ómbaresa auí'a úmai maé'mae'a wéowe.

48 Kemá maé'mae'o íyan-tomba úne.

49 Kentíwá'náma máásai-marafa'a mésa máána-tomba némesa úwoi putáráawe.

50 Énifo wíyómpaken-tomba miyán-tómbó náiyawima úwoi maé'mae'a ónááwe.

51 Kemá wíyómpaken-tomba maé'mae'o íyan-tomba úne. Mintómbó néسامو ésa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Kesúma timúna'o naantafé'a pó'a aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu siyáie.

52 Ísu súwasa Yúndaa-oraal'-waasi tirunkó sáwí'a úwasa keáimbá sésa nórা sénawa miwá wenáúma simínataawa nánqumno suwaná

53 Ísu simátimena séna érai'a súne. Kemá waási úranko pó'a kesúmo ímbo né'o kesí naaemó ímbo né'o é'a ímba maé'mae'a ónááwe.

54 Énifo kesúwe kesí naaewémó naawí áwáuma ómbaresa auí'a úmai maé'mae'a ombá pó'a ánaaen-kanaama pukémpinkemba íyáfasintinkanaumne.

55 Kesúma kawe-tómbán-iye. Kesí naaemá kawe'-nómbán-iye.

56 Kesúwe kesí naaewémó naawí kesé'a kááísamai méraawa'a kemá miwísé'a kááísamai méraumne.

57 Kesifo si'mákaiwai aasiyaasí maé'mae'a iwái isa'á pó'a kewará'á aasiyaasí maé'mae'a wéune. Kemá maé'mae'a úndasafe'a pó'a kesúmo newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe.

58 Kentíwá'ná tómbá némesa úwoi putáráawe. Kemó súnda-tomba wíyómpaken-tomba ímba miyán-tómbán-iye. Kemó súnda-tomba mintómbó newí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe Ísu miyámá

59 Kápaneamu-naopa'a ámáán-daumpa'a simátimakaiye.

60-61 Ísu simátimuwasá wembó arááiwáún-kwaasi tirunkó sáwí'a úwasa imáyáá ésa sésa wemó sin-ááigó ínta sínkáin-aaí póna umbaí wétaiye suwaná Ísu arumpin-imáyáá éna simátimena séna minááísafé'a wégaoraawe.

62 Kemó wíyómpaken-waasi úrankomo kumpaápé uráundawimo kunuw-eré'o íyóna'ló suwáné'o é'a nórán-imayaawá ónaao.

63 Waásiti fasi'aénkó ímba túwa'nai ínifo Maníkóní ámútankoni fasi'aénkó túwa'nai ína'a aú'i'a úmai maé'mae'a ónáawe. Miyámó intembá kemó súnda-aai mindá ámútankon-aai aú'i'a úmai maé'mae'o íyan-aain-ifó

64 tuwímbai kentáfér a sé'a karolá siyé wésewe Ísu súmba Ísu karolá siyémó sun-kwáásiyé wení pintaru'ó índawiwará'a naaófá'lá ísaronka'a póna séna tuwímbai kentáfér a sé'a karolá siyé wésewe Ísu simátimena

65 séna mindásafe'a é'a simátimena súne. Kempálá ímba úwoi ténááfo kesifomó táántaina'o é'a ténááwe simátimakaiye.

66 Ísu simátimuwasá wembó arááiwáún-kwaasisomba Ísumba ifá'auwesa wésé'a ímba wénuwana

67 Ísu wení kísau-waasi sisamaifikemba kae'á kumbaimái-waasisafena tísai ena séna kewárará kembá siyuwaaó séna tísai úwana

68 Sáímoni Pítaa séna óraakoo kesáá nááfataawa kónaunawa sénó. Enááigo aú'i' uwátinkainasa aasiyaasí maé'mae'a ónáawe wésendawi óne.

69 Káfér a entáférta simankúnkúmba éta séta Maníkómpákembá kawekó ónesa wésune súwana

70 Ísu simátimena séna kemá sisamaifikemba kae'á kumbaimái-waasimo kempari'a uráundanifo kempínkembá moórá sáwi-waasigo paápé ínaye súmba

71 Sáímoni-Ísakeriotin-ááninkon-awi'a Yúndasintafena séna Yúndasi wení kísau-waasi sisamaifikemba kae'á kumbaimái-waasifinkemba Ísuní pintaru'á maíndawin-ye. Wentáféra minááí siyáyiye.

7

Ísun-áfárawaisai-taai.

1 Minkákembá Yúndiyaa-aempaken-kwaasi Ísumba tufuwónae suntáfena Ísu Yúndiyaa-aempa'a ímba númba Káríri-aempa'a wénuwana

2 Yúndaa-waasimo wááu-nambo ésamо tanómbo kaúfún-kanaa ampáámbá úwasa

3 Ísun-áfárawaisai karaánáá'a ankésa sésa maanáémpá'lá tuwéma Yúndiyaa-aempa'a waásimo túwaandu íyapa'a ení kísau komáínasa pósá ení waási ení kawe-kísáú awáanaaro.

4 Seyaafál'-wáási suwánáíwae siyawi ímba aúpá'lá kísau maénááfo seyaafál'-wáási túranka'a kísau komauwó sésa

5 Ísun-áfárawaisai wentáfesa ímba imáyáá ésa sésa Maníkómpákembá kunkáiye sumbá minááí simámúwana

6 Ísu simátimena séna seyaafál'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáifo kembíwi úwoi wíyasa tuwánésa

7 marapá'l'-wáási kembá ímba aaisambá tíkaafó miwímó on-áwáúsafé'o súndasafesa kembá aaisambá síkaawe.

8 Tanómbo opa'l' ke koró. Seyaafál'nánká kesí áwáumo suwánáíyan-kanaa ímba tiyáifo káfér a ímba tanómbo opa'l' kúmpo kemá koró séna

9 Káríri-aempa'a mériaye.

Ísu Yérüsaremufa'o kuráiin-aai.

10 Ísu mérowasa áfárawaisai tanómbo upa'l' kuwaná ánaaembá wemá aúpá'l' kúwasa

11 Yúndaa-oraa^l-waasi Ísumba ayaafái ésa sésa nááfara méraiyo sésa tísai uwásá

12 Isuntafesa úwoi-waasi sáwífa^l-aaí sésa tuwímbai sésa kawel^l-wáásín-ye suwasá tuwímbai sésa ímbanifo karol^l-wáásín-ye sésa

13 Yúndaa-oraa^l-waasi sáwí'a uwásínkáafo sésa ímba afora'á sumbá umémpa^la tukáawe.

14 Yúndaa-waasimo wááu-nambo úmakesamo tanómbo kaúfún-kanaa séfasefa úwana afufuntan-kánáá Isu óraa^l-amaan-daumpa'a iména wenáái simátimuwasá

15 Yúndaa-oraa^l-waasi isésa táátafesa ésa tóipimba tiyáámba faafesa sésa ámáán-aaímo uwáítáí^l-opa^l ímba koména ísaraimbanifo nááfakena ísaraiyo suwaŋá

16 Isu minímáyáámó umbá iséna séna kesí imáyáafinkemba ímba simátimumpo Maníkó si'mákaiwaini imáyáafinkemba simátimune.

17 Kembiwí imáyááma é'a sé'a nááfaken-aaíya simásímakaiyo. Wení imáyáafinkena'i Maníkóní imáyáafinkena'iyo-imayaawéowe. Maníkómó siyáintemba ónaemo siyawi miwímó ésa simátimunda-aaigoni áwáuma isánááwe.

18 Kentí imáyáafinken-aaímo siyawi kesuwí'a mósá maráíwae sésa kentí imáyáafinkemba wésefo ti'mákaiwain-awi'a mósá maránae siyawi ímba karo^l'a sembá éraí^l-aaí wésewe.

19 Mósese ámáámba simátimakombanifo ímba ísámai kawel^l uré'e sembá sínkamonaewésewe súwasa

20 úwoi-waasisomba sésa ímba tufuwónae-imayaasa wéumpo enarumpimbá sáwi-amutamba méraisa miyán-áái séne suwaná

21 Isu séna ámáán-aaí ísáán-kanaara'a ímba awánaraan-kwaame'a uráunda pó'a kemá sáwífa^l-imayaan-owe.

22 Kentíwá'nárákemba sésa iyámpói matínkaraawasa afakaumboé-no'waamba waésa túma kárámai araénáémba ónááwe suwaná ánaaembá Mósese mináái agaimakómába pósá tuwímbai-kanaa ámáán-aaí ísáán-kanaara'a miyá wéowe.

23 Mósese ni ámáámba ímba taráíyaambá pó'a saagaan-kánáárá'á miyán-kisáú iyámpói túra'a wéowe. Énifo saagaan-kánáárá'á moóráwigomba asófankaraunda pó'a kísaú maénafo sé'a aaisambá wésiyowe.

24 Ímba awánéraase aaisáfél'a ímba simátinkáaro. Érai'a awánáíyan-aaisafe'a simátinkáaro Isu siyáive.

25 Isu simátimuwasá tuwímbai Yérüsaremu-naopaken-kwaasi sésa minkwáásisáfésawa tufuwónae wéseo sésa

26 wemá afora'á wenáái simátímisa'anifo ímba aaifimbá maiyánkaraawé. Óraa^l-waasisomba séswa wemá Maníkómó iyáfasinankaraiwai Káráisitin-ye miyáwá wésewe ína.

27 Maankwáásigóní naaópa'a awánáúndanifo Maníkómó iyáfasinankaraiwaini naaópa'a ímbo awánáúndafakemba tíniye siyáawé.

28 Minkákémbá Isu óraa^l-amaan-daumpa'a simátimena séna kembá éra suwánéra kesi máápa'a éra awánéra miyáwá uráao. Ímba kesí imáyáafinkemba kunkáumpo moóráwigó si'maráísa'a kunkáumne. Wemá éraite'o siwáin-ye. Wembá ímba awánaraafo

²⁹ kemá é'a awánáündawi si'mákaisa'a wempákémbá kunkáumne súwasa
³⁰ minááímó súnkakemba wembá ta'ótoraane sésa umbánifo wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótoraowasa

³¹ úwoi-waasifinkemba tuwímbai sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwaimo tíndara'a wení kísau-waameko seyaafá-kísáúgóbá iyáákainiye-imayaa wéeta Ísuní kísaugo miyán-kísáúgó póna Ísu Maníkómó iyáfasinankaraiwain-ye wésune siyáawe.

Ísumba kota'ótoraaro sésamo ti'mákaan-aai.

³² Úwoi-waasisomba minááí sumbá ámáán-kawaa-waasi isésa miwiyé óraal'-amaan-kísau-waasiye

i-wáásisáfésa sésa Ísumba kota'ótoraaro sésa ti'márówasa kuwaná

³³ Ísu séna kárika'a kembiwisé'a mé'a si'mákaiwaimpa'a iyóna'a

³⁴ siyaafái uwááe'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba kanaa'á iyónááwe súwasa

³⁵ Yúndaa-oraa'-waasi keáimbá sésa nááfara wíndasafenawa siyómpo ayaafái uwááeta ínta awánánumne. Kíríki-aempara Yúndaa-waasimo méraapara wénawa wenááí simátimiyo sésa

³⁶ wemá séna siyaafái uwááe'o é'a ímba suwáné'a iméraandafa'a ímba iyónááwemo simbá minááígóní áwáuma ínta ísaraumne siyáawe.

Maé'mae'o íyan-donkon-aai.

³⁷ Yúndaa-waasi wááu-nambo úmakesamo tanómbo kaúfún-kanaara'a tai'ón-kanaa óraa-kanaa úwana minkánárá'á Ísu iyáfasinena óraaka séna nontáfénamo tinkáindawi kempákémbá tamandaaro.

³⁸ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna siyáintemba nonaumpinkémbó iyáúsenamo intenkáámbá kesááisafesa timankúnkúmbo iyawi tirumpinkémbá nonaumpinkémbó intembá ínaye Ísu súmba

³⁹ Maníkóní ámútankontafena siyáye. Ísu ímba wíyómpa'o kunuwékaintafena Maníkóní ámútankó ímba kunkáye. Ísu imáyáa éna séna kemá púwóndafinkemba iyáfasine'o kesifompá'ló iyé'a Maníkóní ámútankombá ai'maráanana kuména kesááisafesa timankúnkúmbo iyawi tirumpimbá kumbéíniye-imayaa éna Ísu minááí simátímakaiye.

Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'o uráan-aai.

⁴⁰ Ísumo simátimumba waásisomba isésa tuwímbai sésa érai'a wemá Maníkón-aaimo simátiwain-ye suwasá

⁴¹ tuwímbai sésa wemá Maníkómó iyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-ye suwasá tuwímbai sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai ímba Kárírifakemba paápé ínaye.

⁴² Naaófá'lá Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkómó iyáfasinankaiwai Téfítin-andafakemba Téfítini naaópa'a Pétaremufa'a ma'ankáíníye agaimaréna siyáye sésa umbá

⁴³ Ísuntafesa imáyáa tuwínkaa'a ésa

⁴⁴ tuwímbai sésa ta'ótoraane sumbánifo ímba Ísumba ta'ótokaawe.

⁴⁵ Ímba ta'ótorea i-wáásí óraa'-amaan-kísau-waasifa'e ámáán-kawaa-waasifa'e kouwérówasa nóra séra ímba ta'ótomai áí'mae'a téo suwasá

⁴⁶ i-wáásí sésa wenááigo seyaafá'-wáásí tááigombá iyáákariye suwasá

47 ámáán-kawaa-waasi tísai esa sésa kenkwárará karo'á simátínkáísara wéseo.

48 Óraa'l-waasiye kesáá ámáán-kawaa-waasisaawe ímba érai'a wiyómpakemba kunkáyesá wésumpo kewárá'á miyá seró.

49 Úwoi-waasi aantemba érai'e wésewe. Miwí Móseseni ámáámba ímba wéisaamba póna Maníkó tíminkániye suwaná

50 ámáán-kawaa-waasifinkemba moóráwigon-awi'a Níkótímási ááéma Ísumpa'l iyiwi simátimena séna

51 kentáásí ámáánko séna ímba úwoi sé'a sáwí'a uráiyé síyamba wenáái ísare'l a wení kísau awáné'l a aafimbá maénkáaro kentáásí ámáánko siyáiyé súwasa

52 Nikótímásimba karaáná'a ankésa sésa Kárírifakewimba arááiwaino. Maníkón-aai aúfaífimba toráumai awánamai kawel'á uréo. Maníkón-aai simátimíwai ímba Kárírifakewin-ifo wemá ímba Maníkón-aai simátimíwain-ye sésa

53 kentí naaó'l-nao'a wété uwaná Ísu Órífi-ompa'a iyáiyé.

8

Moórá-ininko fí'on-kwaasise'o nín-aai.

1 Órífi-omapa'a Ísu iména

2 aafáyáara'a kuména óraa'-amaan-daumpa'a imérowasa waásisomba wempál'a túwaandu uwaná mara'á ména wenáái simátimuwsa

3 ámááumbo sun-kwáásiyé ámáán-kawaa-waasiye aaregómbá áí'maesá miníninkó fí'on-kwaasise'o nímba pósá áí'mai seyaafá'l-wáásítí túranka'a ankésa

4 Ísuntafesa sésa óraakoo minínimbá fí'on-kwaasise'a nísata awánéta ta'óto'maeta áí'maeta túne.

5 Ámáán-aufaifimba Mósese agaimaréna séna miyámó índawimba óntantamba tufuwónanasa puwíníye agaimaréna siyáiyé. Nóran-imayaawa ónó sésa

6 Ísumba ma'mái awánánae sésa miyá senanasá paápé ínata wembá aafimbá maiyankánae sésa suwaná Ísu kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfai agaimarówasa

7 áísai aisai uwaná íyáfasinena simátimena séna ímbo aoisaambó uráindawi aifari'ená óntamba maiyé tufuwó simátimena

8 aneka'a kífaena ayáánaufitamba marará'á aúfai agaimarówasa

9 isésa moórá-mora-waasi kúwákárúwasowana óraa'l-waasi aifa'a kumúwsa miwán-ánaaembá arááíwa'maesá kúmúwana miníninkó aantemba Ísuwe'a mérowana

10 íyáfasinena áísai ena séna nááfara seyaafá'á méraao. Seyaafá'nánká ína aafimbá maenkkánaao súwana

11 séna ewé ímba aafimbá maisinkánááwe súwana we séna kewárá'á ímba aafimbá maiyankáúna kómpo aneka'a ímba aoisaambá

uwó Ísu siyáiyé.

Waási sáma kátinkáandawi únemo Ísu siyáin-aai.

12 Aneka'a Ísu wenáái simátimena séna waási sámo kátinkáandawi úne. Kembó sirááíwaiyawi ímba kumeul'á ínifo sáma kátinkaina'a maé'mae'a ónááwe súwasa

¹³ ámáán-kawaa-waasi sésa eyááríka'a ení áwáuma séndamanifo ímba érai'a wésene suwaná

¹⁴ Ísu séna ímbanifo kesááigoni áwáuma érai'a súne. É'a awánáúndafakemba kunkáundasafe'a é'a awánáúndafa'a íyónda pó'a kemó súnda-aai érai'a súne. Kesí áwáuma ímba suwánaraawe.

¹⁵ Marapá'-wáásí kentí imáyáafinkemba aaimá maisínkáafo kemá ímba aaimá wémaitinkaqmne.

¹⁶ Kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino. Ímba ke aantemba aaifimbá maitinkánaumpo kesé kesifoé'a aaifinkái maitinkáyauye. Miyáumai kemó aaimó maitinkáúndarakaa arupíse úsino.

¹⁷ Kentí ámáán-aufaifimba agaimaréna séna kae'-wáásiyái moórá-aaimo séyambo ékai minááí érai'a wéseye agaimaréna siyáye.

¹⁸ Miyáumai kemá kesáfé'a simátimunana kesifoé kesé'a mimbórá-ááí wésimatimuyamba póna érai'-aain-aye súwasa

¹⁹ enafomá nááfara méraiyo áísaí esa suwaná séna kesí áwáumo ímbo suwánaantafe'a kesifombá ímba awánaraawe. Kesí áwáumo suwánaankakaa kesifombá awánaawaisino Ísu súmba

²⁰ óraa'-amaan-daumpa'a óntambo túwón-daumpa'a minááí simátimuwasa ta'ótoranae sésa uwááesa wení kanaamá ímba tiyóntafesa ímba ta'ótokaawe.

²¹ Minkákembá Ísu simátimena séna tiyuwé'o íyóna'a siyaafái uwááe'a ímba suwánánáawe. Puwíyamba kentí sáwi-imayaaw wéraina'a puwónáawe. Íyóndafa'a ímba kanaa'lá iyónáawe súwasa

²² Yúndaa-oraal'-waasi sésa wemó séna íyóndafa'a ímba kanaa'lá iyónáawe simbá póna weyááríkara puwíndasafenawa siyó suwaná

²³ Ísu séna kembiwí maankákén-kwáásin-ofo kemá sanaankéwí úne. Kembiwí marapákén-kwáásin-ofo kemá wíyómpakewi úne.

²⁴ Simátime'a súne. Puwíyamba kentí sáwi-imayaaw wéraina'a puwónáawe. Kemá wíyómpakewi úmpo kentáfé'o ímbo timankúnkúmba é'o é'a kentí sáwi-imayaaw wéraina'a puwónáawe súwasa

²⁵ minááígóní áwáuma ímba isésa sésa emá nááwawa ónó suwaná Ísu séna aasiyáasi-kánná é'a simátmakauyne.

²⁶ Kembiwísáfé'a sáwífa'-aai kanaa'lá sé'a aaifimbá maitínkáandanifo sí'mákaiwain-aai aantemba seyaafá'-wáásisáfé'a wésimatimune. Wemó arupísemo iwáín-áái wésimatimune súwasa

²⁷ Maníkón-aai súmbanifo ímba ísówana

²⁸ mindásafena Ísu séna kemá waási úranko kumpáápé uráundawimba sí'mae'a aaraa-táiyá'lá mósinkamiyamba suwáné sé'a wemó siwáí wení imáyáafinkemba ímba sifó afowamá simámakain-aaifinkemba siyáye miyá sénááwe.

²⁹ Si'mákaiwai aamoí ínkuae-i'a úmae'a wéiyunda póna ímba siyuwéna kesé'a mérainiye súwasa

³⁰ sáwífa'-waasi isésa wentáfesa timankúnkúmba ésa wíyómpakewin-aye siyáawe.

Ta'ótokaawanamo Ísu awátínkáín-aaí.

³¹ Ísu Yúndaa-oraal'-waasi wentáfesa timankúnkúmba ésa wíyómpakewi iyémó siyówisafena séna kesááimo ísámaimo kawe'ó é'o é'a kesí waási-i'a úmai méranaawe.

32 Érai'-aaí íséwana ta'ótokaiyampinkemba minérái'-ááígó awátinkainasa mérangaawe súwasa

33 Émbaramun-andafaken-kwaasi únda póta ímba fí'on-kwaasi ta'ótokaawe. Nórá séwa awátinkainiye sénó suwaná

34 Ísu séna érai'a simátime'a súne. Aoisaambó owí mináóísáámbó owí kembá wéta'otoraiye. Kesí kísaú úwoi máiwae sésa méyámba'mai tíkaantenkaan-kwaasin-owe.

35 Miyán-kwáásí kawáágóní naaúmpa'a ímba maé'mae'a ónááfo wenáánintomba maé'mae'a ónááwe.

36 Kemó Maníkón-áninkomo awátinkáana'o é'a awátuwe'a mérangaawe.

37 Émbaramun-andafaken-kwaasi ombánifo kesáái ímba tirumpimbá wéraintafe'a tufuwónae wésewe.

38 Kesifomó aráásímín-aaí wésumpo kentifomó simátimín-aaí wésewe súwasa

39 Émbaramu kentáásifowan-iye suwaná Émbaramun-andafakewimo ékaa Émbaramumo uráintemba miyá owaisinó.

40 Maníkó érai'-aaimo simásímakaimba simátimuna'a tufuwónae wésewe. Émbaramu ímba miyá uráifo

41 kentifomó uráintemba miyá wéowe súwasa miwí sésa ímba kesinó aankaró'ó únkkakemba kentáá masínkaraие. Kentáásifowa mimbóráwigó Maníkón-iye suwaná Ísu séna

42 Maníkómpákembá kunkáunda pó'a Maníkón-áráá'o ékaa kentirumbá síméwaisino. Ímba kesí imáyáfinkemba kunkáumpo Maníkó si'lémráása'a kunkáumne.

43 Kemó súnda nórá séra ímba wéisaa. Kesááigo umbáí wétiyaiye.

44 Kemá waántawankon-araa'a pó'a wenarááima waénæ wésewe. Wemá áwáurakemba tíkamisasa waási puwé'ówin-iye. Érai'o sí-tántáá'lá ímba wempimbá wéraisana karokaro'-ááígóní afowáí'a wéiwain-iye.

45 Miyáumai érai'-aaimo simátimundasafe'a érai'-aain-iye ímba wésewe.

46 Kemá ímba sáwí'a uráunda wéisaawe. Arupise-aaí simátimuna'a ímba érai'e wésewe.

47 Maníkón-áráá'a pósá wenáái isésa méraafo kembiwí ímba Maníkón-áráá'maarini'a uré'a pó'a wenáái ímba ísaraawe Ísu siyáiye.

48 Ísu simátimuwasá Yúndaa-oraal'-waasi karaánáá'a ankésa sésa éraita súne. Sámériyaa-waasi ónana sáwí-amutanko enarumpimbá méraisampo minááí siyáane suwaná

49 Ísu séna sáwí-amutanko ímba kesirumpimbá méraiye. Kesifon-áwí'a óraa'a úndanifo kesúwí'a sáwí'a uwásínkáawe.

50 Kesúwí'a ímba óraa'l-i'a ónæ. Maníkó kentáfena séna kawe-kísáú máénda pó'a enáwí'a móosá óraa'a uwánkanáumne siyáiye.

51 Érai'o senda-ááí kesáái ísámai kawe'ó iyawi ímba puwónááwe súwasa

52 Yúndaa-oraal'-waasi sésa sénda-aaí sáwí-amutambo enarumpimbó méraimba éta ísaraumne. Émbaramu puwúwasa Maníkón-aaí simátimakowi puwúmbanifo emá sé kesáái ísámai kawel'á iyawi ímba puwónááwe wésene.

53 Kentáásifowa Émbaramu puwúwasa Maníkón-aaí simátimakowi pukáambanifo miwí iyáákainono. Emó sénda nááfakewiya'onó suwaná

54 Ísu séna kesúwí'o móosá maráúndarakaa úwoisambanifo kesúwí'o móosá maráínda kesifomán-ije. Wentáf'e'a sé'a kentáási Fasi'aénkón-ije wésewe.

⁵⁵ Kemá wembá wéawanaumpo kembiwí ímba wéawanaawe. Kemó sé'o ímba wéawanaumnemo súndarakaa kembiwímó ontembá karo'-wáásí mérausino. É'a wéawane'a pó'a wenáái mósá wémaraumne.

⁵⁶ Kentifo Émbaramu kemó marapá'ó kúmónda-aaí iséna aamoí éna kembá suwánéna wenarunkó kawe'á uráye súwasa

⁵⁷ Yúndaa-oraal'-waasi sésa emá ifó'-wáásigó éma ímba kae'-wáái úmai siyáánkai-aatai maisukáampo emá séma Émbaramumba awánaraumne wésene suwaná

⁵⁸ Ísu séna érai'a simátíme'a súne. Émbaramumbo ímbo ma'ánkaronka'a kemá maé'éündaniye súwasa

⁵⁹ minááísafesa tufuwónae sésa óntamba máuwana Ísu aúpá'l'á óraal'-amaan-daumpakemba kárúwaguraiye.

9

Ísu aúramba kafíkowimba kawe'ó uwánkarain-aaí.

¹ Ísu kúmba moóráwigomba anówama aúgafitamba ma'ánkarowimba awánésa

² wení kísau-waasi áísai esa sésa óraakoo náawani aoisaankóní anondááwa aúramba kafikáyo. Wendégowál'i anófoinegowa'iyo suwaná

³ Ísu séna ímba wení aoisaankówé anófoiti aoisaankówén-ifo Maníkóní kawe-kísáú wenane'á paápé ínasa awánáiyantafena aúramba kafikáye.

⁴ Si'mákaiwaini kísaura máéno. Sámo kainká'ó kísaura wémaewanamo nó'waambo isanamó kísaura máén-kanaamo taíl'áintemba miyáumai kísaura maúnda-kanaa tai'áinda póta káfél'a Maníkóní kísaura maénaumne.

⁵ Marapá'ó méraunda waási sáma kátinkaundawi úne séna

⁶ marará'l'á awiyááima wi'maréna mindásamba toiyaambá úmarena aúranka'a a'l'maréna

⁷ simámema séna nonkwaauínkón-áwí'a Síróámu-waaumpimba máperao súwana miyá uráye. Síróámuwemo súmba wenááifinkemba waé'mai séna ai'imráín-kwaune súwana mápetuwena aúramba awánamai kawe'á éna túwasa

⁸ wení naaópaken-kwaasiye fí'on-kwaasiye awánésa sésa wemá aampa'ó ménamo óntantafenamo inaimó símasimal'o iwáiyá'iyo suwasá

⁹ tuwímbai sésa ewé wemán-ye suwasá tuwímbai sésa ímbanifo wen-ó'i'maisan-kwaasin-ye suwaná wemá séna ímbanifo kemá úne súwasa

¹⁰ áísai esa sésa nórá ónanawa aúramba kawe'á uráyo suwaná

¹¹ moóráwigon-awí'a Ísu wemá awiyááí wi'maréna mindásamba toiyaan-úmarena súranka'a a'l'maréna simásimena séna Síróámu-waaumpimba máperao sisá'a isé'a koperáúnana súramba kawe'án-ye súwasa

¹² áísai esa sésa nááfara kuráyo suwaná ímba awánaraumne siyáye.

¹³⁻¹⁴ Simátimuwasá áí'maesá ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówana Ísu toimá aúranka'a a'l'maréna aúrambo kawe'ó uwánkon-kanaa Yúndaa-waasi ámáán-aimo isón-kanaa kísau aaraamó makón-kanaa úwasa aúramba kawe'ó uwánkarowimba áí'maesá ámáán-kawaa-waasifa'a máánkówana

¹⁵ áísai esa sésa nórá ónanawa aúramba kawe'á uráyo suwaná séna toimá súranka'a asínkáisa'a máperauñana súramba kawe'á uwásínkariye súwasa

16 ámáán-kawaa-waasi tuwímbai sésa saagaan-kánáárá'ó miyámó uráimba ímba Maníkómpákémbá kunkáye suwasá tuwímbai sésa sáwi-imayaawara'-waasigomo énaraantasi ímba kanaa'lá kawe-kísáú-wáamé'lá isinó suwasá imáyaa tuwínka'a' ésa

17 sésa enaúramba kawe'á uwánkaraifo wentáfē nón-in-imayaawa ónó áísaí esa suwaná Maníkón-aaí simátímíwain-iyé súwasa

18 énifo minYúndá-óráá'-wáásí aúrambo kawe'ó uwánkontafesa ímba imáyaa umbá anófoi táántowasa

19 tuyasá tísai esa sésa kenkáítí táánina'iyo. Énifo aúgaftana ma'ánkaraayana'iyo. Nóra énawa aúramba wéawanaiyo suwasaráí

20 sésarai kesáánimban-iyé. Ma'ankááwayamba aúgaftamban-iyé.

21 Énifo káfe'a nórä isanawá aúramba kawel'-úmai awánáiyómpo wemá óraakon-ifo áísaí iyana weyáárika'a simátimino siyááye.

22 Ááéma Yúndaa-oraa'-waasi sésa Ísuntafesa Maníkómó iyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawin-iyé siyawi ámáán-daumpa'a ímba iyónááwe sumbá póna minánofói Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'lá úwasarai

23 sésarai óraakon-ifo wembá áísaí oro siyááye.

24 Simátímuyasa aneka'lá aúramba kawe'ó uwánkarowimba áántowana túwasa sésa minkwáásígó sáwi-imayaawéye sewatá ísaraunda po Maníkón-aúranka'a arupíse úmaisa simásimyo suwaná

25 séna sáwi-waasiya'i kawel'-wáásiyá'íyo kemá ímba isáumne. Moórá-tantaatafe'a isáunda súramba kafikuraaimbanifo káfe'a súramba wéawanauumne súwasa

26 nóräumaiya aúramba kawe'á uwánkaraiyo áísaí esa suwaná

27 séna é'a simátímakaumpo ímba ísaraawe. Anekárá simátimenara isánááo. Wenaráái waénaemo sé'a wení kísaú-waasi-i'a ónááwe súwasa

28 karaánáá'a ankésa sésa emá wenaráái wéwæempo kesáá Mósese arááísa wéwarauumne.

29 Maníkó Móseseumba aaí simámakaifo minkwáásí nááfaken-kwaasiya'iyo suwaná

30 miwá séna fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyé. Súramba kawel'á uwásínkaraifo kembíwi sé'a nááfaken-kwaasiya'iyo wésewe. Mindá fí'onka'ma'mai-tantaa'an-iyé wésune.

31-33 Wemó ímbo Maníkómpákémbó kunkénaraa ímba miyá uráisino. Maníkó sáwi-imayaamo owí táái ímba wéisaifo wení kísaumo wémaewi-taai wéisaiye. Maníkón-áwí'o mósa márááwi-taai wéisaiye. Maambárámó úmaronkakemba ímba moórá aúgaftan-kwaasi méraisana kawel'á uwánkaraiye sewalá ísaraumne súwasa

34 enanó aampa'lá ma'ánkaraisa po úwoifaken-kwaasi éma enáái kentáá kawel'-wáásisá wésimasimendasaanifo ámáán-daumpakemba kárúwaaó suwaná kárúwaguraiye.

35 Minkákémbá ai'mátukon-aaí Ísu iséna ayaafái úmai awánéna áísaí ena séna wíyómpakemba waási úrankonka'a amankúnkúmba wéono súwana

36 Ísuntafena séna óraakoo emó sénda nááwawa'iyo. Simásimína'a simankúnkúmba onó súwana

37 Ísu séna é'o suwánáánda kemá úne súwana we séna

38 Fasi'aénkoo enká'lá simankúnkúmba úne

séna kífaena wen-ímáyáá mósa makáye.

³⁹ Wen-ímáyáá mósa marówana Ísu séna marapá'á kunkáunda pósá waási afufuntambá tuwíñka'a ónááwe. Túrambo kafíkáindawi túramba kawel'-úmai awánáiyasa túrambo awánaawi túramba kafiyíníye súwasa

⁴⁰ ámáán-kwaa-waasi tuwímbaimo mérowi isésa áísa esa sésa ewá kentáásáfewa túramba kafíkáiwaimo méraankakaa kentí sáwi-imayaagoni

⁴¹ Ísu séna túrambo kafíkáiwaimo méraankakaa kentí sáwi-imayaagoni méyámbá ímba máéwaisino. Éta awánáúmnemo sentáfena kentí sáwi-imayaagoni méyámbá wéraiye

Ísu siyáye.

10

Sipisípigoñi kusaifá'ó káráwiyaan-aai.

¹ Ísu séna érai'a simátim'e a súmpo ísáaro. Sipisípi kusaifá'ó kónae síyawi ímbo sipisípigoñi ontafímbó iyáfrémbo kusaiyákémbó iyámaatesamo esa miwí umén-kwáásíyé sénááwe.

² Sipisípiya'o káráwiyaawi ontafímbá wéiyaferaiye.

³ Miyáumai ontarákén-kwááágó ontá tiyánkáísana iyáferena wení sipisípi túwí'i a itáántaisasa wenáái isésa wempá'á kowaná

⁴ sipisípi kusaifákémbá tí'maena aifa'á wisasá wenáái isésa wéqaaiwaewe.

⁵ Énifo fí'on-kwaasi-taai ímba isésa arááíwaiyamba inkaisesa wété wéowe

⁶ Ísu miyá simátimuwasá minááigóní áwáuma ímba ísaraawe.

Ísu sipisípiya'o káráwiyaain-aai.

⁷ Minááigóní áwáuma ímba ísontafena Ísu séna érai'a simátim'e a súne. Sipisípigoñi ontamá kemá úne.

⁸ Ímbo kunkáundara'o tuwímbaimo tiyáawi umén-kwáásín-owe. Miwí táái sipisípisonko ímba ísaraawe.

⁹ Kemá ontamá úne. Kempá'ó tiyá'o é'a iyáfráaro senasá iyáferaiya'a káráwiyaumne. Tóbó náiyantafesamo esa kúwákárúwaresa násuwesa aneka'a iyáferanaawe.

¹⁰ Umén-kwáásimó tiyawimo esa waási tinkambai sáwi'a uwáinkaiyambanifo kemá kunkáunda pósá fí'onka'ma'mai kawel'á úmai maé'mae'a ónááwe.

¹¹ Sipisípiya'a kawel'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Sipisípiya'o kawel'-úmaimo káráwiyaawi séna kesí sipisípi túwa'nai ónaumne séna puwíníye.

¹² Énifo óntantafesawe sésa sipisípiya'a káráwiyaawi áwáífiyaa iniyánkómbá awánésa sipisípi ifátiyuwesa kówana sipisípisomba fámái watuwáísasa kóítawaa'a uwáguraawe.

¹³ Miwí sipisípiya'o káráwiya-ímayaa tuwésa óntamo maíyan-ímayaa wéowe.

¹⁴⁻¹⁵ Sipisípiya'a kawel'-úmaimo káráwiyaundawi úne. Kesifo kembá suwíyaisa'a kemá kesifombá awiyáúnana miyámó úndantemba kesí sipisípi seyaafá'a tuwiyáúnasa kembá wésuwiyaawe. Kesí sipisípi túwa'nai ondasáf'e'a pól'a kemá puwónaumne.

16 Kesí sipisípi tuwímbai fí'on-kusaifa'a méraamba pó'a kotiyáanasa kesáái isésa tésa mimbóráí'a úmai méraiya'a seyaafá-sípísipíyá'a káráwyionauumne.

17-18 Púwóndafinkemba íyáfasinaanda-imayaas kesifomá símís'a kemá ewé súndasafena wenarumbá wésimiye. Kemó ímbo ewémó súndarakaa ímba kanaa'á sínkamowisino. Kesí imayáafinkemba pó'a kanaa'á puwónauumne. Púwóndafinkemba kanaa'á íyáfasinanaumne. Kesifomá simásimena séna miyán-uwo séna miyámó onda-fásí'láembá símakaiye Ísu siyáye.

19 Ísu minááímó súntafesa Yúndaa-oraa'-waasi imayáá ésa tuwínkaa'-uwásá

20 tuwímbai sésa sáwi-amutamba arumpimbá méraintafena uwó-í'a wéena siyé. Ke nórá séra wenáái wéisao suwasá

21 tuwímbai sésa sáwi-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba miyán-áái sisinó. Sáwi-amutambo arumpimbó mérainkakaa ímba aúgafitan-kwaasi aúramba

kawel'-úmai awánéna mérasisino siyáawe.

Yúndaa-oraa'-waasi tínaaembo uwánkaraan-aai.

22 Yúndaa-waasi óraa'-amaan-dambo uráan-kanaamo túntemba Yérúsaremu-naopa'a tanómba kaufunka'a minkánáá táwi-kanaa póna túwana

23 Ísu óraa'-amaan-daumpa'a ména Soromoní áuwimai úmakopa'a kúwasa

24 Yúndaa-oraa'-waasi túwaandu ésa taúkúmarea áísai esa sésa entáféta sáwifa'-imayaasa wéune. Manikómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawisaama ewá ónómpo arupíse úmai sinatá ísáano suwaná

25 Ísu séna simátimunq'anifo ímba ísaraawe. Kesifo simásimakain-kisau wémaunda póna kesí áwáuma afora'á wépaa'iye.

26 Kembiwí ímba kesí sipisípisomba pó'a kesááisafe'a ímba timankúnkúmba wéowe.

27 Kesí sipisípi tuwiyáúnasa kesáái isésa wésiraiwae'la

28 imayáá timúnasa aúí'a úmai maé'mae'a ombá pósá ímba tai'ánááwe. Kawáánündafinkemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

29 Kesifomá símakaimba wení fasi'aénkó seyaafá-fásí'láénkómbá íyáákaisasa kesifomá kawáánimpakemba ímba kanaa'á tatafisénááwe.

30 Kesé kesifoé'a mimbóráí'a wéuye Ísu siyáye.

31 Súwasa Ísumo sún-aaiafesa Yúndaa-oraa'-waasi aneka'á tufuwónae sésa óntamba máuwana

32 Ísu simátimena séna kesifomá simásimakain-kisau kawe-kísáú wémauna'a wéawanaafo nón-kisauwa maúndasafera sínkamonaao súwasa

33 ímba kawe-kísáúsaféta tufumónaeta wéumpo Manikómá karaánáá'o ankáándasafeta tufuwónauumne. Marapá'-wáásigó séma Manikó únemo sénendasafeta tufuwónauumne suwaná

34-35 Ísu séna Manikón-aai aúfáifimba ímbo karol'-ááímó wérain-aufai agaimaréna séna Manikó séna kembiwí manikón-owe siyáye moóráwigó agaimaréna siyáye. Manikón-aai simátimakowisafena séna manikón-owe siyáye.

³⁶ Kesifomá simásinkena si'mákaisa'a marapá'á kunkáumpo Maníkón-ááninko úne súndasafe'a Maníkómbá ímba karaáná'a wéankaumne.

³⁷ Kesifoní kísamu ímbo wémaundarakaa kentáf'e'a wíyómpakemba ímba kunkáiye sewaisinó.

³⁸ Kesifoní kísau wémaumpo kentáf'e'a wíyómpakemba ímba kunkáiye sé'a ímba timankúnkúmba ombánifo kesí kísausafe'a Maníkóní kísau wémaye sé'o é'a mindásafe'a sé'a wesé afowáe'a mimbóráí'a wéoye sénááwe Ísu suwasa

³⁹ aneka'a ta'ótorañae sésa umbá ta'óto'mai tofíyántuwana kóuraiye.

⁴⁰ Ísu miwí tiyuwéna Yóndani-nomba kofaténa ááéma Yónimo nombó maitíkaropa'a komérowasa

⁴¹ waásisomba túwaandu ésa sésa Yóni ímbo awánáúnda-kísau maiyáimbanifo minkwáásísáfena simásímakain-aaí érai'-aaí siyáye suwasá

⁴² sáwifa'-waasi Ísunafesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákembá kunkáiye siyáwe.

11

Rásarasimo pukáin-aaí.

¹ Moóráwigon-awi'a Rásarasi Pétáni-naopa'a mérowana áí'a úwasarai ámánaakai túwí'a Máríyaae Máátaae'a mimbóráf'aí' mesá

² Máríyaa ááéma ásé-wiyumbo úm-basawemba Ísun-aísamaiya'a fatíyena wena'nóntáusamba uwátukain-ininko éna tuwaawiságombá áí'a wéuwasarai

³ minámánáákáí moóráwigontafesarai sésarai Ísumba kosimáme sé óraakoo emó arumbó ámakaandawimba áí'a wéye kosimámuwo suyaná kosimámuwana

⁴ Ísu iséna séna Rásarasimbo áí'o wéimba ímba éka'a puwíndasafena áí'a wéifo Maníkón-áwí'wara ááninko súwi'wara'o móssá maráiyantafena áí'a wéye Ísu súmba

⁵ Máátaane Máríyaae Rásarasine wenarumbá tímakomba póna

⁶ áí'o wéun-aaí iséna kae-kánáá aáno'a maéna

⁷ minkál'a wení kísau-waasisafena séna aneka'á Yúndiyaa-aempata kónaumne súwasa

⁸ sésa óraakoo Yúndaa-oraa'-waasi óntantamba tufuwónae sésa wéopa'a isa aneka'á mináémpá'l kónae wésene suwaná

⁹⁻¹⁰ Ísu miwí simátimena séna kumeu'ó isasamó kombá ímba sáma kaisasá pósá tanaambá wéfaafó sámo kaisasamó kombá ímba tanaambá wéfaewe. Miyámó ontembá isa'á káf-e-kanaa kawe'-úmai kísau maénaumne Ísu simátimena séna

¹¹ kentáási waásigo Rásarasi aúmá wéraimba pó'a íyáfasinankaandasafe'a kónaumne súmba

¹²⁻¹³ Rásarasi pukóntafena Ísu súmbanifo wení kísau-waasi imáyáá ésa aúñ-kwéraimba póna íyáfasinainiye-imayaa ésa sésa óraakoo kawe'á imbá póna áí'a é'ankainiye suwaná

¹⁴ Ísu afora'á séna Rásarasi pukáiye.

¹⁵ Áí'o ipa'á ímba wesé'o méraunda kawe'á imbá pótá wempátáámó kondá suwáné'a kentáf'e'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákembá kunkáiye simásinkanaawe súwana

16 wení kísau-waasifinkemba moóráwigon-awí'a Tómaasi moórá-awí'a Titímási mináwíkóni áwáuma amáántágae'a wemá simátimena séna Yúndaa-oraa'-waasi Ísumba tufuwónámba póta weséta puwónaeta mifátá kónaumne Tómaasi siyáiye.

Ísu puwyampinkemba íyáfasinaiyawini áwáuma únemo siyáiin-aai.

17 Súwana Ísu Pétáni-naopá'o kúmba Rásarasi puwúwasa utámárówana éyaimba waúnka'a Ísu koísaraiye.

18 Pétáni-nao'a Yérúsaremufa'a ewaa'á pósá

19 Máátaante Máríyaante tuwaawisáwágó pukóntafesa Yúndaa-waaşisomba ifi'á kowétesa mérowana

20 Ísu wétiyemo sumbá Mááta iséna wétpa'a kúwana Máríyaa naaúmpa'a mérowana

21 Mááta Ísunatfena koséna óraakoo emó maanká'ó méraandarakaa ke-suwaawisáwágó ímba púwísino.

22 Káf'e'o Maníkómpá'ó inaimó sinanamó éna miyá ínkiye-imayaa wéune súwana

23 Ísu séna enawaawisáwágó pukáimpinkemba íyáfasinainiye súwana

24 Mááta séna ánaaen-kanaa tínda pukáindafinkemba íyáfasinainiye-imayaa wéune súwana

25 Ísu séna puwyampinkembo wéiyafasinaawemo sewíní áwáuma kemá úne. Aúví'a úmai maé'mae'o íyawini áwáuma kemá úne. Kesááisafesamo érai'emo sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawimo ésa puwýambanifo íyáfasinanaawe.

26 Mésa kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo íyawimo ésa ímba puwónáawe. Mindásafe emá érai'ewa wéseno Ísu Máátaantfena súwana

27 séna Fasi'aénkoo emá Maníkómó íyáfasinankaraiwai wéamu'maraundawi óne. Maníkón-ááninko óne. Marapá'á kúmindawi emá óne Mááta siyáiye.

28 Mááta simásuwena wéna áunkontafena ukutóípínkémbá simámena séna óraako wétena wéaantaiye súwana

29 Máríyaa iséna minúwólyáán-úmai íyáfasinena wétpa'a kúmba

30 Ísu Máátaamo taawánónka'a ména ímba naaópa'o túmba

31 Máríyaa íyáfasinenamo kúmba Yúndaa-waasi ifi'ó wéton-kwaasi awánésa imáyáá ésa sésa Rásarasimbo utámakaapa'o ifi'ó táíndasafena wiyé sésa arááíwá'maesä kumbá

32 Ísumo mérónka'a Máríyaa wéna óraakon-iyé séna aísamaifimba kífaena séna Fasi'aénkoo emó maanká'ó méraandarakaa kesuwaawisáwágó ímba púwísino súwasa

33 Máríyaa weñánaenka'o arááíwáún-kwaasiye ifi'ó tombá Ísu tuwánówana arumbá éna umbai-tántáákó arumbá sáwi'a úwana

34 tísai ena séna náánkara utámakaao súwasa óraakoo taawánáao suwaná

35 Ísu ifi'á tówasá

36 Yúndaa-waasi awánésa sésa pukáiwaimba aruntaufera uwánkáiyé suwasá

37 tuwímbai sésa aúgafitan-kwaasi aúramba kawe'ó uwánkaraimbanifo nórä sénawa ímba asófankaisanawa pukáiyó siyáiawe.

Ísu Rásarasimbo pukómpinkembo íyáfasinankarain-aai.

³⁸ Suwaná Ísu áfááraumai arumbá úwana utánkaropa'a kúmba óntan-aifimba mámakesa óika'a óntantamba awáá uwásukowana Ísu koawánéna

³⁹ séna óntamba maisuwáaro súwana Mááta pukówin-ámánaako séna Fasi'aénkoo éiyain-kanaara'o wáimba póna ánkíte'a ínkiye súwana

⁴⁰ Ísu séna é'a simámakqumne. Kesáájsafemo érai'emo sémo kenká'ó amankunkúmbo émo e Manikóní kawe-kísáú awánáinone súwasa

⁴¹ óntamba maisuwówana Ísu wíyómpa'a awánéna séna kesifoo kesái isáandasafe'a súwiyo súne.

⁴² Kesáái isáampo maanááí súnda pósa maanká'ó méraan-kwaasi kentáfesa érai'a Manikó ai'mákaisana kunkáiyé sénááwe simásuwena

⁴³ Óraaka'a séna Rásarasiyo tiyó súwana

⁴⁴ pukówi iyáfasinenamo túmba ampantasámbá úsúmai ánáan-kwisuwesa aiyayaanka'a kárá'lumaresa óika'a káátamaresa miyá úmakon-ampantawara'a túwana

Ísu séna awátuwéwana méraino siyáye.

Óraa'-waasi Ísumba tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

Mátíyu 26:1-5, Mákáka 14:1-2, Rúku 22:1-2

⁴⁵ Yúndaa-waasisomba Máríyaampa'o kun-kwáási Ísumo úmba awánésa timankunkúmba ésa Manikómpákembá kunkáiyé suwasá

⁴⁶ tuwímbai ímbaniye sésa ámáán-kawaa-waasifa'a kosésa Ísumo ún-aaí simátímúwasa

⁴⁷ minááí isésa ámáán-kawaa-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye aaimó isón-kwaasi táantesa sésa ímbo awánáúnda-kisau wémaimba póta norasqawa ónaumno.

⁴⁸ Úwoimo túwáananasaamo éna miyán-kísáú wémainsa pósa seyaafá'nánká wenááisafesa timankunkúmba ónááwe. Minká'á Rómú-kamani-waasi tésa óraa'-amaan-damba tatawísisuwesa kentáa seyaafá'nánká sáwi'a uwásinkáafonifo nórásaaawa ónaumno suwaná

⁴⁹ moóráwigon-awi'a Káyafaasi minkánáá aifa'-ámáán-káwáágó póna wemá séna ímbo kawe'-úmai wéisaawe.

⁵⁰ Yúndaa-waasi seyaafá'lá púwófo séna moóráwigo puwíníye

Káyafaasi siyáye.

⁵¹ Minááímó súmba ímbo wení imáyáafinkemba siyáifo minkánáá aifa'-ámáán-káwáágó mérontafena póna Manikó imáyáa amuwana paápé úmai séna Yúndaa-waasi seyaafá'-wáásisáfena ísámai Ísu puwíníye.

⁵² Ímbo Yúndaa-waasi aantemba Manikón-áráá'an-ofo fí'o-fí'om-barafaken-kwaasi mimbóráí'a úmai méraiwae séna Ísu puwíníye.

⁵³ Káyafaasi minááí súwasa minkákembá Yúndaa-oraal'-waasi Ísumbo tufuwíyan-aaí suwaná

⁵⁴ mindásafena Ísu ímbo Yúndaa-oraal'-waasi túranka'o númba tiyuwéna máásai-maragoni awáifá'á Éfaráímu-naopa'a kúmba

wení kisau-waasisel'a koméraawe.

⁵⁵ Komérowana tiyótaimo i-tánón-kánáá ampáámbá úwasa pósa tirumbó kawe'ó iyanesa naao'l'-naokemba Yérúsaremu-naopa'a kotúwaandu ésa

⁵⁶ Ísunafesa móawana-meawana ésa óraa'-amaan-daumpa'a túwaandu ésa sésa tanómbo opa'l' tñí ína tñíyo siyáawe.

57 Óraa'-amaan-kisau-waasiye ámáán-kawaa-waasiye sésa Ísumbo awánésamo ésa simásimiyata ta'ótóráano sumbá mindásafesa úwoi-waasi sésa tanómbo opa'á tñí ína tñíyo siyáwe.

12

*Máriyaa Ísun-aísamaiya'a asaa-wiyúm-básawémbó a'ánkarain-aai.
Mátiyu 26:6-13, Mááka 14:3-9*

1 Tiyótaimo í-tánón-kánáá káríka'a túwana afa'móráe-kanaa úwoi wérowaná Ísu Pétáni-naopa'a wéna pukómpinkemba íyáfasinankaraiwain-awi'a Rásarasini naaópa'a kúwana

2 Ísun tombá kúfu'umarowana Ísuwe Rásarasiye'a tombó náiyapa'a méroyana Mááta mintombá maimái tíma'maena kúwana

3 Máriyaa asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraa'-ontankakemba méyámbakena Ísun-aísamaiya'a sáwifa'la fatímarena wena'nóntáusamba uwátuwowana mimbásawén-kwiyúnkó óraa'-wiýumba naaúmpa'a iyúwana

4-5 moóráwigon-awi'a Yúndasi-Ísakerioti séna nórä sénawa mimbásawémbá timénamo óraa'-ontamba 300 kina maiyénamo ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwín-timeraane séna minááimó siyáimba Ísun pintaru'ó maíndawi siyáye.

6 Ímba ónta-iyain-kwaasi-imayaa éna siyáifo wemá Ísuní waásiti óntanka'a káráwiyyowi uménté'o úwai póna minóntámpínkembá maénæ séna minááí súwana

7 Ísu séna miníninkombá étúwewana úwoi miyá íno. Púwónanamo asinkáindasafena miyá wéiye.

8 Ímbo óntamo makáan-kwaasi kesé'a aasiyaasí maé'mae'a íya'a túwa'nai ónáafó kemá kesé'a marapá'á ímba maé'mae'a ónaumne Ísu siyáye.

Rásarasimba tufuwíyan-aaimo siyáan-aai.

9 Súwasa Pétáni-naopa'a Ísu méraiye sumbá sáwifa'-waasi Yúndaa-waasi isésa Rásarasi pukówana íyáfasinankarowinte'a kotuwánánae sésa kuráa.

10-11 Rásarasimba íyáfasinankarontafesa pósá Yúndaa-waasi miwítí óraa'-waasi tiywésa Maníkómpákembá kunkáiwaimpata kónae sésa suntáfesa óraa'-amaan-kisau-waasi Rásarasimba tufuwíyan-aaíwara'a siyáwe.

Ísu Yérúsaremufa'o kurái-an-aai.

Mátiyu 21:1-11, Mááka 11:1-11, Ríku 19:28-40

12 Fénáikaamba ásé-masawemba a'ánkaraifo káfekaamba Yérúsaremufa'a Ísu tñíye sumbá waásisomba minááí isésa

13 taaénáma tará'maesä aampakembá koaiyésa óraaka'-oraaka'a sésa Fasi'aénkó ai'maráísana kunkáiwaimba Maníkó kawel'á wéuwankaiye. Wení Ísareri-waasiti kawáágón-aye wenáwítá mósá maráúmne suwaná

14 moórá-poigon-awi'a tónkigo Ísumba ayáá'maena túmba

15 naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Sáyóni-naopaken-kwaasi táá'a ifó kentí kawáágó wéiye. Tónki-araako ayáá'maena wéiye

agaimarénamo siyóntemba miyáumai Ísu tiyáye.

16 Minkánáá wení kísau-waasi ímba imáyáá úmai tááka'a makónka'a pósá Ísu pukómpinkemba wiyómpa'o iyúnka'a tááka'a marésa sésa aúfáifimba wérainka'a póna miyán-ye siyáawe.

17 Ísuma Rásarasi pukómpinkembo íyáfasinankomba awánesa tuwímbai-waasi simátimuwasa

18 isésa mindásafesa pósá aampakémbá koaíywasa

19 óraa'-amaan-kisau-waasi keáimbá sésa seyaafá'nánká kentáá siyuwésa wenaráái-aantemba wéwaefo nórashaawa ónaumno siyáawe.

Kíriki-aempaken-kwaasi Ísumba awánánaemo siyáan-aai.

20 Yérúsaremu-naopa'a ámáán-aai isánae sésa Yúndaa-waasi kuwasá Kíriki-waasise'a wésa

21 Fíripi Káríri-aempa'a Pétésáita-naopaken-kwaasigompa'a tésa sésa Ísumba awánánaeta wétune suwaná

22 Fíripi Éndurumba kosimámenna áí'maesarai Ísumba kosimámuyana

23 Ísu séna kemá waási úrankomba kesúwíko óraa'o índasafena káf'e'a wépaal'ye.

24 Érai'a simátimé'a súne. Ánáuntumbo úwoimo wérenamo éna ímba arambá iyáinífo ánáuntumba u'mráráwana aáénkarena áruma wiyéna sáwfá'-aramba imái áfu káiníye.

25 Miyámó ontembá tirááimo táínda-i'o ésa ímba kawé'-úmai méranaafo maambárárakén-ímáyáámó tuwáiyawi aúl'a úmai maé'mae'a ónááwe.

26 Kentáfesa ení kísáumo maénæ síyawi kembá sirááiwáero. Miyámó iyáwi kesé'a méranaawe. Kesí kísáumo maíyawi kesifo kentúwl'a mósa maráiníye

Ísu siyáie.

Ísu wemó puwíndasafena siyáin-aai.

27 Ísu simátimena séna kesirunkó umbaisé'a wétaimba pó'a nórä sénaumno. Kesifoo maanúmbái-tántáá'ló kempá'ó tínda maisiyuwaao ímba miyá sénaumpo kemá mindásafe'a kunkáumne.

28 Kesifoo enáwíko óraa'a íniye súwana wiyómpakemba aaí séna é'a kesúwí'a óraa'a uráunda pó'a aneka'á ónaumne súwasa

29 méron-kwaasisomba isésa tuwímbai sésa wiyónaai siyé suwasá tuwímbai sésa Maníkóní kísau-waasi wiyómpakewi aai wésimamiye suwaná

30 Ísu simátimena séna minááímó ísáámba ímba kembó súwa'nai índanifo kembó túwa'nai índaniye.

31 Marapá'-wáásimó aaifimbó maitinkáínda-kanaa wétiye. Marapá'-wáásítí sáwí-kawaagombo watiyuwáínda-kanaa wétiye.

32 Aaraa-táiyá'ó mó tufusiyáa-seyaafá'á imáyáá tíménasa kempátá ténaáwe Ísu siyáie.

33 Miyámó siyáimba aaraa-táiyá'á tufiyana puwíndasafena súwasa

34 waásisomba isésa sésa Maníkón-ai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkómó íyáfasinankaraiwai aasiyaasi maé'mae'a íniye siyáifo emó sénda kemá waási úrankomba aaraa-táiyá'á mó tufusiyá'a puwónaumne wésembo emá nááwawa sé ewá sénó suwaná

35 Ísu séna waási sáma kátinkaundawi úndanifo kárik'a'a kesé'a méranaumne. Waásimo kumeu'ló in-áémpá'ó kombá nááfaral'i wégowasa

pósa ímba wéawanaawe. Kumeu'ó in-tántáákó kempá'á tifó sé'a sámo kátinkáípa'a méraaro.

³⁶ Sáma kaimbá pó'a kentáfé'a sé'a kentáásí ságoma óne sembá pó'a ságoni áráá'marimba ú'mai méranaawe Ísu siyáye.

Yúndaa-oraa'-waasi Ísuntafesa ímba timankúnkúmbo uráan-aai.

Ísu simátimena tiyuwéna aúpá'á méraiye.

³⁷ Túranka'a kawe-kísáú ímba awánaraaq-kwaame'o uráimbanifo wentáfesa ímba timankúnkúmbo ésa Maníkómpákémbá kunkáye siyáwe.

³⁸ Mindásafena naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya siyáin-aai érai'a siyáye.

Fasi'aénkóo kawel'-áái kosimátimunasa minááisáfesa ímba érai'e wésewe.

Ení fasi'aémbá aráátimendanifo ímba awánaraawe

Áísáya agaimaréna siyáye.

³⁹ Ísun-aaisafesa ímba timankúnkúmbo untáfena naaofá'á Áísáya agaimaréna séna

⁴⁰ Maníkó túramba kafítuwáísasa pósa túramba ímba awánaraawe. Maníkó táá'a káuntuwáísasa pósa ímba ísaraawe. Maníkómó simbá miyá uráunda pósa kempá'á ímba tíya'a sáwi-imayaa maitiyuwé'a kawel'á uwáitinkanumne

Maníkó siyáye Áísáya agaimaréna séna

⁴¹ Ísuní sáma awánaraimba póna minááí agaimaréna siyáye.

⁴² Yúndaa-oraa'-waasi tuwímbai Ísuntafesa timankúnkúmbo ésa Maníkómpákémbá kunkáye sésa ámáán-kawaa-waasi ámáán-daumpa'a iyófo sésa aambá fái'maraafoniye sésa ímba afora'á sumbá

⁴³ Maníkó kesúwi'a mósa maráínkuae-imayaa ímbanofo waási tuwímbai kesúwita mósa maráíwae-imayaa ésa miyán-ímáyáá umbá pósa Ísuntafesa érai'e ímba afora'á siyáwe.

Ísu simátimuwasá tuwínkaal' uráan-aai.

⁴⁴ Ímba afora'á suwaná Ísu óraaka séna kesááisafesa érai'e sésa kenká'á timankúnkúmbo iyawi ímba kentáfesa aantemba ofo si'mákaiwaintafesawara'a timankúnkúmbo wéowe.

⁴⁵ Kesí áwáumo suwánaawimo ombá ímba ken-aantemba wésuwanaafó si'mákaiwairkwara'a wéawanaawe.

⁴⁶ Marapá'ó kumúnda waási sáma kátinkáundawi únda pósa kenká'á timankúnkúmbo iyawi ímba kumeu'ó in-áémpá'á méranaawe.

⁴⁷ Kesááimo ímbo ísámai kawel'ó owí aaifimbó maitinkáí ímba kemá úne. Marapá'-wáási ímba aaifimbó maitinkáandasafe'a kumúndanifo sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkanæ'a kunkáumne.

⁴⁸ Ánaaen-kanaara'a kesáái isésa tñaaembo uwásinkaiyawi sésa kawel'-áái sínnaemba uwámakaundaniye sénááwe.

⁴⁹ Ímba kesí imáyáafinkemba súmpo kesifo si'mákaiwai simásímakain-aai súnda pó'a ánaaen-kanaa tñasa sésa kawel'-áái sínnaemba uwámakaunda ímbo oráámbá uráundaniye sénááwe.

⁵⁰ Kesifon-aai aúí'a úmai maé'mae'o íyan-aain-iye. Súnda-aai kesifo simásímakain-aai simátimune Ísu siyáye.

13

Ísu wení waási tísamaimo non-kwitínkaraní-aai.

¹ Tiyótaimo í-tánón-kánáa aafáyáaraamba úwana káfekaamba Ísu imáyáa éna séna marapá'á tuwé'a kesifompá'ó kunuweré'o iyón-da-kanaa tiyé séna marapá'-wáásí wenááimo ísón-kwaasi áfááraumai imáyáa tiména miwísáfénawe séna puwíníye súwana

² waántawanko Sáimonin-ááninkombá áwí'a Yúndasi-Ísakeriotimba Ísuní pintarul'á uwó-imáyáá ámákowasa Ísuwe wení kísau-waasiye tómbá wénowana

³ afowámá seyaafá-fásí'láémbá ámákowana póna Maníkómpákémbá kunkáunda pó'a kunuweré'a iyónaumne-imayaa Ísu éna póna

⁴ tómbá wénowana iyáfasinena paákákén-únánkwátói faú'marena táúri kárá'umaena

⁵ táúfpapimba nombá fatímarena wení kísau-waasi tísamai non-kwitinkéna táúrisamba uwátuwena

⁶ Ísuma Sámoni Pítampa'a túwana séna Fasi'aénkóo ímba kesísamai non-kwišínskaáó súwana

⁷ Ísu séna kemó úndama káf'e'a ímba wéisaanda po ánaaembá isáinone súwana

⁸ Pítap séna kesísamaimo non-kwišínkéndasafe'a a'áo símasima'a ónaumne súwana Ísu séna enaísamaimo ímbo non-kwiyyánkáanamo éma kesí waási-i'a ímba ínone súwana

⁹ Pítaa séna Fasi'aénkóo ení waási-i'a ónae súmpo ímbo sísamai aantemba non-kwínda síyayaankwara si'nónkwárá'á non-kwiyyuwó súwana

¹⁰ Ísu séna nombó pékáawimo ésa ímba seyaafá-túfá'á non-kwiyyónááfo tísamai aantemba non-kwiyyónáawe. Kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyyáiyemo súmba

¹¹ Ísu wení pintarul'-wáásígombá ísarontafena séna kembiwí non-kwisaawaná kímborawigo ímba non-kwiyyáye siyáye.

¹² Ísu simátimena tísamai non-kwitiyuwéna paákákén-únánkwátóimo faú'maromba maimái úmaena ménamo tómbó némopa'a wéna tísai ena séna kemó úndawini áwáuma éra isaaó.

¹³ Kentáf'e'a sé'a uwáítáí'-iwáí Fasi'aénkó ónemo sembá érai'a miyán-kwáásí úne.

¹⁴ Kemá kembó uwáítáí'-úndawi kentí Fasi'aénkó pó'a tísamaimo non-kwitinkéndasafe'a kemá moórá-mora non-kwitinkáaro.

¹⁵ Kemó kembó aráátimundantemba kembiwárá'á miyán-oró.

¹⁶ Érai'a simátime'a súne. Kísau-waasimo ésa miwítí óraal'-waasigombá ímba iyáákanaawe. Ti'mákaiwain-aai maímaésa kosimátmakaawimo ésa ti'mákaiwainba ímba iyáákanaawe.

¹⁷ Miyáumai kemó únda é'a awánaafó miyámó iyambo iyana tirunkó kawé'a ínýie.

¹⁸ Kempínkembá ímba seyaafatáf'e'a súmpo kendé-í'o uwátinkaunda-waasi é'a tuwáraaraumne. Maníkón-aoi auáfáifimba agaimaréha séna kesé'a moóráfinkembo tómbó naráiwai kesí pintarul'-wáásín-iyé agaimarénamo siyáimbá érai'a siyáye.

¹⁹ Ímba paápé uráisa'a simátimunda póna ánaaembá paápé ína'a kentáf'e'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákémbá kunkáiyé sénááwe.

20 Érai'a simátíme'a súne. Ti'máráanasa wiyawi-taaí ísámai kawé'ó iyanten-úmai kesáái ísámai kawé'a ónááwe. Kesááimo isáíyanten-úmai si'mákaiwain-aai isánááwe Ísu siyáyi.

Moóráwigó kesí pintaru'á máiníyemo Ísu siyáin-aai.

Mátiyu 26:20-25, Mááka 14:17-21, Rúku 22:21-23

21 Ísu simátímena wenarunkó umbá tówana séna érai'a simátíme'a súne. Kempíkembá moóráwigó kembá namuro-wáásimá aráátiminiye súwata

22 wení kísau-waasi moórá-mora wenaúfínayaafimba éta nááwantafenawa siyó séta

23 wení kísau-waasigo Ísu kembá arumbá símakowi Ísuni ewaa'á méraawanana

24 Sáímoni Pítaa kentáfena aúwá'náán-kwaame'a éna séna nááwantafewa séno sé áísaí uwo súwa'a

25 wení ewaa'á kifael'a áísaí e'a sé'a Fasi'aénkoo emó sénda nááwa'iyo séwánana

26 Ísu séna kemó tómbó nompín-tu'maimo ámenda-waasi wemán-ye séna tómbá maímaéna nompín-tu'mai miwámbá Sáímoni-Ísakeriotin-ááninkon-awí'a Yúndasimba amúwana

27 mintómbá maúwana waántawanko wenarumpimbá iyúwana Ísu simámena séna emó ónqe sinda-í'a maaránka'a uwó Ísu súwasa

28 tómbó wénesamo méron-kwaasi Ísumo sún-aaigoni áwáuma ímba ísámai kawé'a umbá

29 sésa Yúndasi óntanka'o káráwiywintafena Ísu séna ímbo óntamo makáan-kwaasi tuwímbai timiyó Ísu siyémá sésa tanómbo káufón-kanaaratafesa sésa tómbá méyánuwo Ísu siyémá suwaná

30 Yúndasi Ísumo amún-tomba maímaéna minúwóiyáán-úmai máápa'a kumúwana kumeu'á uráyi.

Aú-amaambo simátímakain-aai.

31 Yúndasi máápa'a kumúwana Ísu séna káfí'a waási úranko súwí'a óraa'a isaná kesí kísäugo Maníkón-áwí'a óraa'a ínaye.

32 Kesí kísäugo Maníkón-áwí'a óraa'o intembá káfí'a Maníkó kesúwí'a óraa'a uwásinkainiye.

33 Kesí iyámpóisono. Kárika'a kesé'a mé'a tiyúwáana'a siyaafái ónááwe. Yúndaa-waasisafe'o élo simátíme'o súndantemba kentáfí'a sé'a iyóndara'a ímba kanaal'á iyónááwe.

34 Aú-amaamba simátíména'a kesirumbó timúndanten-úmai moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

35 Moórá-mora kentirumbó tímiyasamo ésa tuwánésa sésa Ísuni kísau-waasin-owe sénááwe Ísu siyáyi.

Pítaa ánaaeni'a uwásinkainiyemo siyáin-aai.

Mátiyu 26:31-35, Mááka 14:27-31, Rúku 22:31-34

36 Ísu simátimuwaná Sáímoni Pítaa áísaí ena séna Fasi'aénkoo nááfara iyínoro súwana séna iyóndara'a káfí'a ímba sirááiwainompo ánaaembá sirááiwainone súwana

37 Pítaa séna Fasi'aénkoo nóra séra káfí'a ímba embá arááíwaenaumno. Ímba pó'a áwá'nai e'a púwónana kawé'a ínaye súwana

³⁸ Ísu séna áwa'nai e'a puwónaumnemo sénda kemá érai'a simáme'a súne. Kokórigomo ímbo ááimo siyáindara'a kaumbo-íká'á kentáfē séma ímba awánáunda-waasin-ive

sínone Ísu siyáie.

14

Maníkómpá'ó iyán-amba kemá únemo Ísu siyáin-aai.

¹ Ísu simátimena séna kentirunkó ímba sáwi'a índ'a ímba óraa'-imayaan-oro. Maníkómbá timankúnkúmba é'a kenkwárá'á miyán-oro.

² Kesifoní naaópa'a sáwfal'-maru'a wéraiye. Ímbo miyámó uráinkakaa ímba simátimusino.

³ Kemó iyúnda kentí maru'á ito'mayaa uwátinkanae'a iyúne. Iyuweré'o kunit'mae'o iyónnda kemó méraundara'a iméranaawe. Miyá ona'á kesé'a méranaawe.

⁴ Kemó iyúnda-amba é'a awánaraawe súwana

⁵ Tómaasi simámena séna óraakoo emó iyónda-naopa'a ínta awánaraumne. Nóraumaisaawa aantá awiyánaumno súwana

⁶ Ísu séna Maníkómpá'ó iyíyan-amba kemá úne. Kemá éraikoni áwáuma úne. Kemá maé'mae'o iyawini áwáuma úne. Kesifoní naaópa'a ímba úwoi iyónáafó kemá minámbá únda pósá iyónáawe.

⁷ Kesí áwáumo suwánékaa kesifombá awiyáaewisino. Káf'e'a wéawanaawe súwana

⁸ Fíripi séna óraakoo enafombá aráásímínanasá kentáá kanaa'á íno súwana

⁹ Ísu séna ayáátááka'a kesé'a méraundanifo emá kesí áwáuma ímba suwánaraane. Kesí áwáumo suwánaawi kesifombá é'a wéawanaafó nórä isawá enafombá aráásimiyo wéseno.

¹⁰ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunana kesifomá kesé'a kááísamai mériaye. Minááísáf'e'a érai'e seró. Ímbo kesí imáyáafinkemba súmpo kesifomá kesé'a ména wení kísaú isa'á súne.

¹¹ Kemá kesifoé'a kááísamai méraunqna kesifomá kesé'a kááísamai méraimba pó'a minááísáf'e'a érai'e seró. Ímbo miyámó sé'o é'a kesí kísaú awáná'a sé'a érai'a wiyómpakemba Maníkómpákembá kunkáiye seró.

¹² Érai'a simátimena súne. Kentáfē'a timankúnkúmba é'a Maníkómpákembá kunkáiye siyawí kemó úndanten-kísaú miwíwárá'á maénáawe. Kesifompá'á iyé'a Maníkóní ámútankomba ai'maráandasafena miwití kísaugo kesí kísaugomba iyáákainiye.

¹³ Ken-ímáyáámó é'o sísai íya'o é'a miyá ónaumpo kentáfē'a ísámai kesifon-áwí'i a mósa maránáawe.

¹⁴ Ken-ímáyáámó é'o sísai íya'o é'a

kemá miyá ónaumne Ísu siyáie.

Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá ai'maráanana kumíníyemo siyáin-aai.

¹⁵ Ísu minááí simátimena séna kentirumbó simé'o é'a kesáái ísámai kawe'á ónááwe.

¹⁶ Kesifombá áísai onaná karáá'á tutinkáíndawimba ai'maráanana kumbéna kesé'a aasiyasí maé'mae'a íníye. Wemá éraikoni áwáun-ive.

17 Marapá^l-wáásí wembá ímba awánésa wenáái ímba wéisaamba pósá ímba kanaa'l sésa kesé'a tamauwó wésefo kesé'a ména kentirumpimbá mae'mae'a imbá pó'a wembá wéawanaawe.

18 Kárika'a tiywáandánifo ímba áwiyaraal-iyampoimo ontembá ónááfo iyuweránaumne.

19 Kári-kanaa marapá^l-wáásí kembá ímba suwánánááfo kembiwí aneka'a suwánánááwe. Kesé'a méraunda pó'a kemá aúí'a úmai méranaawe.

20 Minkánáá tíq'a sé'a érai'a afowáe'a ména keséta mérásata weséta méräumne miyá sénááwe.

21 Kesááimo taawiyafésamo kawé'ó owí tirumbá siménááwe. Tirumbó simiyawi kesifoé kesé'a sirunkái timéyauye. Kesirumbó timúndawisafe'a símai afora'á paápé úmai méranaumnewa súwana.

22 Yúndasi-Ísakerioti araámáón-awíl'a Yúndasi séna Fasi'aénkoo nointafewe séwa úwoi-waasisafemase símai ímba afora'á paápé úmai méranaumnewa séno. Kentáásáfémase símai afora'á paápé úmai méranaumnewa séno súwana.

23 Ísu séna tirumbá simiyawi kesáái ísámai kawé'a íyana kesifomá arumbá miwí timínakai kewé kesifoé miwísé'a kumbéyauye.

24 Kesáái ísámai ímba kawé'ó owí tirumbá ímba símakaawe. Súnda-aai ímba kesí imáyáafinken-aain-ifo kesifo si'l mákaiwaini imáyáafinken-aain-aye.

25 Kesé'o méraundara'a mináái simátimune.

26 Énifo kesifomá wení Ufaen-ámútánkóbá kentí karáákóbá ai'maráinana kumbéna ken-ánondáá éna seyaafá-tántáá'a aráátimena súnda-aai timína'a táák'a maránááwe.

27 Tiyuwé'a faru uwátinke'a kentirumbó aáno'o uwátinkáandate úmai méraaro. Marapá^l-wáásí ímba miyá wéuwatinkaafó kesirumbó aáno'o maráúndantemba miyáumai timúne. Mindásafena kentirunkó ímba sáwi'a éna ímba táá'a íno.

28 Tiyuwáandánifo kentópa'a iyuweránaumnemo súnda é'a wéisaawe. Kentirumbó simé'o é'a kesifompá'a íyóndasafe'a aamoí ónááwe. Kesifomá kembá íyáákaraintafe'a símai aamoí ónááwe.

29 Ímba paápé uráisa'a simátimunda póna paápé ína'a kentáf'e'a sé'a érai'a siyáie sénááwe.

30 Waántawáńko maambáráraké-sáwi-káwáágó wétimba pó'a ímba aaimá ayáátááka'a simátimumpo wení fasi'aénkó ímba kembá ta'ótorainiye.

31 Kesifomó simásímakaimba miyámó únda suwánésa sésa afowámbá arumbá ámakaiye sénááwe. Íyáfasinaiyata konó Ísu siyáie.

15

Érai'a ándáma kemá únemo Ísu siyáin-aai.

1-5 Ísu simátimena séna érai'a ándáma kemá úne. Kesifomá minándará'ó káráwiyiwain-iye. Ándáma kemá úne. Ándágoni aaimamá kemán-owe. Ímba arambó iyáínda-amaimo éna ayááisuwainiye. Arambó iyáínda-amaimo éna ayááimarinana arágásáó agaimái arambá iyáíniye. Ayááímáráíntemba simátimakaunda-aaigo miyá éna tirunkó arupise wéiye. Kesé'a kááísamai méräiyai'a kemá kempá'a kááísamai méraano. Amai aantenkomó éna ímba arambá iyáíniye. Miyámó intembá kesé'o ímbo kááísamaimo méräiyamamo éna ímba arambá iyáíniye. Kemá kesé'a kááísamai méwá'a pó'a kesé'o

kááísamaimo méraiyawimo é'a sáwífa'-aramba imái méranaawe. Kembó ifá'ó siyuwésamo ésa ímba arambá imái méranaawe.

⁶ Amaimó ayááisuwainda-amaimo aáénkáíndamo éna ayáímai agaisuwáiníye. Kese'o ímbo kááísaiyawi miyá ínaye.

⁷ Kesé'o kááísamaimo méraiywí kesáaimo kentirumpimbó ta'ótó'maraiyawí áísaí iyana póna miyá uwátinkainiye.

⁸ Sáwífa'-arambo imáiimo méraiyan-kwaasimo tuwánésamo ésa sésa Ísumbo arááiwáén-kwaasin-owe siyana kesifon-áwíkomo éna óraa'a ínaye.

⁹ Kesifomó arumbó símakainten-úmai kesirumbá kembá timúne. Kemó é'a misirúntafé'e símai méraaro.

¹⁰ Kesifoni ámáámba ísámai wenaruntafé'o símaimo meraundantemba kesí ámáámbó ise'o é'a kesiruntafé'a símai méranaawe.

¹¹ Minááí simátímaakunda pó'a kesí aamoigó kentirumpimbá óraa'a wéraina'a aamoí é'a méraaro.

¹² Kesirumbó timúndantemba moórá-mora-waasi tirumbá tíméro. Mindá kesí ámáámba timúne.

¹³ Kentí waásisafesawe símai wétuwa'nai-e'o puwónae sésamo puwiyamba ímba moórá-aaí símai íyáákamai tirumbá timénáawe.

¹⁴ Kesáaimo isémaiyawimo é'a kesí waási-i'a ónááwe.

¹⁵ Óraal'-waasigoni kísaú-waasi óraakoni kísaú ímba awánaraambanifo wenáfárawaisai wení kísaú wéawanaraawe. Miyámó ontáfel'a pó'a kesifomó seyaafál'-ááímó simásímakaimba simátimunda pó'a ímba kesí kísaú-waasiye sendá kesifárawaisaiye sénaumne.

¹⁶ Kembíwi ímba kembá kendé-í'a uwásínkááwa'a kemá kembíwi kendé-í'a uwátinkaunda pó'a wé'a fasi'aén-árámbá koimái sáwífase úmai méraaro. Ken-ímáyáámó é'o kesifompá'ó áísaí iyánamo éna miyá uwátinkainiye.

¹⁷ Moórá-mora-waasi tirumbá tíméro sé'a miyán-ámáámbá simátimune Ísu siyáie.

Marapá'-wáásí týámbo uwátinkaraan-aaí.

¹⁸ Ísu minááí simátimena séna marapá'-wáásímó kembíwi sáfésamo týámbo uwátinkaiya'o é'a tááka'a maré'a sé'a aifa'á kentáásí Fasi'aénkómbá týámbo uwánkaraawe sénááwe.

¹⁹ Kemá marapá'-wáásífinkémbá kembá kendé-í'a uwátinkaunda pósá marapá'-wáásí týámbo wéuwatinkaawe. Kembó úwoimo marapá'-wáásímó onkakaa kentáfesa sésa kenkáán-kwáásín-owe sésa tirumbá tímewisino.

²⁰ Kísaú-waasi miwítí óraa'-waasigomba ímba íyáákaraawemo súnda imáyáan-oro. Kentí óraako únasa pósá marapá'-wáásí karaánáá'a sinkésa sáwí'o uwásínkáanten-úmai kembíwi karaánáá'a tinkésa sáwí'a uwátinkanafo kesáaimo ísámaimo kawe'ó íyawi kentáái isánááwe.

²¹ Kembíwi kesí waási-i'a ombá pósá marapá'-wáásí karaánáá'a tinkésa sáwí'a uwátinkanaawe. Si'mákaiwaimba ímba awánaraamba pósá sáwí'a ésa miyá ónááwe.

²² Kemó ímbo kusimátimundarakaa marapá'-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'a wéraisino. Kusimátimunasa miwítí sáwí-imayaa ifá'ó túwááraamba ímba ifá'á túwááwana úwoi wéraiye.

²³ Týámbo uwásinkewi kesifonkwárá'a týámbo wéuwankaawe.

²⁴ Kemó fí'owimo íyáákamaimo ímbo fí'o-fí'on-kisaumo maúndarakaa marapá'-wáásítí sáwí-imayaa úwoi aúpá'a wéraisino. Kesí kísaú awánésa kené kesifoné týánkai wéuwaskaawe.

25 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna úwoisafesa kembá tíyámبا wéuwasinkaawe siyáinka'a póna minááí káf'e' a wépaape-iyé.

26 Kesifompá'ó iyé'a kentí karáá'ó tutinkáíndawimba ai'máráanana kesifompákémbá wenámútanco kembiwisé'a kumbéna wemá éraikoni áwáugo póna kentáfena seyaafá-tántáá'á kusimátimiñiye.

27 Kemó kísäumo ómbaraawandarakemba é'a suwánaraamba pó'a kentáf'e'wara kesí kísäusafe'wara'a simátímapa'a kónááwe.

16

1 Ánaaemba kesáaisafe'a ímba fasi'ámai mé'a siyúwáafo sé'a minááí simátimunda imáyáan-oró.

2 Ánaaemba marapá'-wáásímó kembiwísaféamo ámáán-daumpakemba watuwánaemo síyamba mindásafesa sésa Ísuní kísau-waasi tinkamiyawi Maníkóní kísau wémaewe karo'á sénááwe.

3 Kenté kesifonté'a ímba suwánaraamba pósá miyáumai sáwi'a uwátinkanaawe.

4 Káf'e' a minááí simátimunda póna mindá paápé ína'a imáyáa é'a sé'a simásímakaimba wépaape-iyé sénááwe. Mindásafe'a simátimune Ísu siyáie.

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kísäumo wémain-aai.

Ísu simátimene séna kesé'a méraunda pó'a minááí ímba simátímake'a

5 si'mákaiwaimpa'o iyóndasafe'a káf'e' a simátímakaa'a nááfara iyónó sé'a ímba sisai owe.

6 Iyónaumne súnda-aai ísááwana tirunkó umbaí taisa'á pó'a nááfara iyónó sé'a ímba sisai owe.

7 Érai'a simátime'a súne. Ímbo iyúndarakaa kentí karáá'ó tutinkáíndawi ímba kúmísino. Iyé'a wembá ai'máráanana kembiwisé'a kumbéna kawe'á uwátinkainiye.

8 Kumbéna marapá'ó méraan-kwaasi kentí sáwi-imayaagoni áwáuma aráátiminiye. Arupísemo úmaimo mériyawini áwáuma aráátiminiye. Maníkómó aaifimbó maitinkáíndawini áwáuma aráátiminiye.

9 Kesáaisafesamo ímbo timankúnkúmbo iyawisafena simátimene séna kentí sáwi-imayaá úwoi wéraiye síníye.

10 Kesifompá'ó iyúnda ímba suwánánáfo kentí karáá'ó tutinkáíndawi arupíse úmaimo mériyamba kunaráátiminiye.

11 Maambáráraké-sáwi-káwágóbá é'a aaifimbá maiyánkaraimba póna Maníkó aaifimbá maitinkáiníyema simátiminiye.

12 Sáwifa'-aai simátimusina umbai-ááí pó'a káf'e' a ímba kanaa'á isánááfo ánaaemba isánááwe.

13 Maníkóní ámútanco kumbéna érai'-amba kawe'-ámbá aráátiminiye. Ímba wení imáyáofinkemba simátiminifo simámakain-aai simátimena aáno'o paápé índa-tantaa'a simátiminiye.

14 Súnda-aai simátiminana kesúwiko óraa'a ínýie.

15 Seyaafá'-ááísombá kesifondé mindá kendén-iyé. Miyáumai sé'a simámakaunda-aai Maníkóní ámútanco simátiminiye Ísu siyáie.

Tirunkó umbaí taréna ánaaemba kawe'á ínýemo siyáin-aai.

16 Ísu simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawe súwasa

17 wení kísau-waasifinkemba tuwímbai sésa kesifompá'á iyúnda pó'a kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo simbá nointafenawa siyó.

18 Kárika'emo simbá minááígóní áwáuma ínta isáúmne. Nointafenawa siyó suwaná

19 Ísu áisai ónaesamo umbá iséna simátimena séna kárika'a ímba suwáné'a ánaaenka'a suwánanaawemo súnda-aaisafe'a kembiwí áfááraumai kemó súnda-aaisafe'a símae wénowe.

20 Érai'a simátimela súne. Kembiwí ifil'a táiyasa marapá'-wáásí aamoí iyambanifo kentirunkó umbaí taréna ánaaemba kentirunkó fetói ínaye.

21 Moórá-ininkomo iyámpói ma'ankáinda-kanaa tínanamo éna áí'a ínana arunkó umbaí tánínaa ánaaemba miniyámpói ma'ankéna áíkomba ímba imáyáa éna aamoí ínaye.

22 Miyámó ontembá kentirunkó umbaí tánína'a ánaaemba suwáné'a aamoí ónááwe. Aamoimó i-tántáá'á ímba maitiyuwánááwe.

23 Minkánáámó tína'a ímba sísaí ónááfo kesifompá'ó inaimó síyamba kentáfel'a ísámai áisai iyantafena póna miyá uwátinkainiye.

24 Kesifompá'á ímba inaí siyááfo káfel'a kentáfel'a ísámai inaimó síyamba miyá uwátinkainana kentirunkó óraa'-aamoi ína'a méraaro Ísu siyáie.

Marapá-tántáá'á Ísu iyáákaraiyemo siyáin-aai.

25 Ísu simátimena séna waé'mai-aai simátimunda pó'a ánaaen-kanaa tína'a kesifon-aai afora'á simátimengumne.

26 Minkánáámó tína'a ken-imáyáámó ontáfel'a kesifompá'á inaí síya'a kemá ímba inaí senaná

27 wemá úwoi tiména wenarumbó tímakaintafena póna úwoi timíniye. Kentáfel'a

sé'a Maníkómpákembá kunkáiyé sé'a tirumbá símakaantafena kesifomá arumbá tímakaiye.

28 Kesifompákembá marapá'á kumbéraunda pó'a káfel'a marapá'á tuwé'a kesifompá'á iyónaumne Ísu súwasa

29 wení kísau-waasi sésa káfel'a ímba waé'mai-aaifinkemba sémpo aforatá simásimene.

30 Kesáá séta áisai ónáísaiye ímba súnasaama emá ísaraandawi po afora'á wésene. Miyásá séta Maníkómpákembá kunkáanesa súne suwaná

31 Ísu séna kentáfel'a Maníkómpákembá kunkáiyé sembánifo

32 kárika'a siyuwé'a kentí naaol'-naol'a wété owa'a keyáá mérausina kesifomá kesé'a méraiye.

33 Mináái simátimunda pó'a kesé'a kááísamai mé'a aáno úmai wempa'á méraaro. Marapá'-wáásí karaánáá'a tinkésa sáwi'a uwátinkanaafo marapá-tántáá'wárá waásiwára'a iyáákaraunda pó'a kentirunkó aamoí ína'a méranaawe Ísu siyáie.

Ísu wení waásisafena ísámai Maníkómpá'á inaimó siyáin-aai.

1 Ísu simátimena wiyómpa'a awánéna séna kesifoo minkánáá wétiye. Kesúwi'a óraa'a ina'a enáwi'a óraa'-l'a uwánkáano.

² Seyaafá'-wáásí káráwiyaundasafe fasi'aémbá símakaanda pó'a símakaanda-waasi aúí'a úmai maé'mae'a uwátinkaunda mindásafe kesúwí'a óraal'-i'a ina'á enáwí'a óraal'-i'a uwánkáano.

³ Eyáá érai-Fasi'aenko óne. Kembá si'mákaandawí úne. Empá'é kempá'é tésa kenkáisááimo ísááwi aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

⁴ Marapá'l enáwí'a óraa'a úmai símakaanda-kisau tai'áumne.

⁵ Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a esé'a méraawanaana kesuwíko óraal'-i'uráink'a po aneka'a miyá inkwae'a súne.

⁶ Marapá'l-wáásifinkémbá ení waási-i'a uwátinke símakaana'a entáfé'a miyámó iwái méraiye símái paápé uwátinkaunasa enááí wéisaawe.

⁷ Símakaandasafesa sésa mintántáá'a Maníkómó ámakain-tantaa'e wésewe.

⁸ Símakaanda-aaimo simátimunda wéisaawe. Empákémbá kunkáunda-aai isésa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiyé wésewe.

⁹ Miwísafé'a ísámai inaí súne. Marapákén-úwóí-wáásisafé'a ímba inaí súmpo símakaanda-waasi ení waásisafe'a ísámai inaí súne.

¹⁰ Ení waási kesí waásin-owe. Kesí waási ení waási ésa kesúwí'a óraal'-i'a wéowe.

¹¹ Marapá'ó ímbo méraanda empá'a iyónaumpo miwí marapá'a méranaawe. Kawe-késifóo miwiyá'a emá káráwiyyinasa pósá Maníkóbó áántaan-kwaasi-i'a úmai méranaawe. Esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí kááísamai méranaawe.

¹² Miwisé'a mé'a káráwiyaunasa Maníkóbó áántaan-kwaasi-i'a úmai mésa ímbo sáwí-amba arááiwakaawe. Énifo moóráwigó sáwí-amba arááiwainda póna minááí Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna siyáin-aai paápé ínye.

¹³ Empá'a ímbo iyúnda marapá'a mé'a miwí tirumpimbá kesí aamoigó óraal'o intáfé'a minááí simátimune.

¹⁴ Enááí simátmakaumne. Kemó ímbo érai'o marapá'l-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'l-wáásí ombá pósá marapá'l-wáásí úwoi-waasi tiyámba wéwatinkaawe.

¹⁵ Ímba sé'a miwí marapákémbá kuntiyyaó súmpo waántawándo sáwí'a uwátinkáifo séma káráwiyyuwo súne.

¹⁶ Kemó ímbo érai'o marapá'l-wáásímó úndantemba miwí ímba érai'a marapá'l-wáásin-owe.

¹⁷ Enááí érai'-aai póna tirumpimbá wérainasa ení waási-i'a úmai méranaawe.

¹⁸ Kembó si'maróna'o marapá'ó kunkáundantemba miwí ti'maráanasa marapá'l-wáásifimbá méranaawe.

¹⁹ Miwísafé'e sé'a enarááí aantemba wáúnda pósá enarááí aantemba waránááwe.

²⁰ Ímba maankwáásisafé'-aantemba inaí súmpo miwí táái isésa kentáfesa timankúnkúmba ésa Maníkómpákémbá kunkáiyé siyawisafe'wara'a inaí súne.

²¹ Kesifóo inaí sé'a esé kesé'o kááísamaimo mérauyantemba miwí enté kenkáé kááísamai méranaawe. Miwí kááísamai méraamba pósá marapá'l-wáásí tuwánésa sésa érai'a Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiyé sénááwe. Mindásafe'a inaifinkémbá simámune.

²² Esé kesé'o mimbóráí'o úmaimo mérauyantemba símakaanda-fasi'aemba tímakaunda pósa mimbóráí'a úmai méranáawe.

²³ Emá kesé'a kááísamai méraana'a kemá miwisé'a kááísamai méraunda pósa miwí kááísamai méranáawe. Marapá'l-wáásí mindá tuwánésa sésa Maníkó Ísumba ai'mákaisana kunkáiye sénááwe. Enarumbó símakaandantemba miwíwárá'a tímakaanda pósa marapá'l-wáásí tuwánésa sésa érai'e sénááwe.

²⁴ Kesifóo maramó ímbo úmakondara'a enarumbá siméma fasi'aémbá símakaane. Símakaanda-waasi kesé'a méraiwae sé'a súnda pósa kesí fasi'aémbá awánánááwe.

²⁵ Kesifóo usukáéwi óne. Marapá'l-wáásí embá ímbo wéawanaafo kemó awáánáunda símakaanda-waasi kentáfesa sésa Maníkó ai'mákaisana kunkáiwaiye wésewe.

²⁶ Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátimunasa enarumbó símakaandantemba miwí tirumbá simíya'a miwisé'a méranáumne. Entáfé'a miyámó iwáí méraiye símai paápé uwátinkare'a paápé úmai kónaumne Ísu inaifínkémbá miyá siyáiye.

18

Ísumbo tu'ótokaan-aai.

Mátiyu 26:47-56, Máká 14:43-50, Rúku 22:47-53

¹ Ísu simátimena wení kísaú-waasise'a Kíndáróni-nomba kofatésa taai-kanáágúnéfimbá komérowana

² Ísu wení kísaú-waasise'a mintái-kánáágúnéfá'l kógo upa'á Yúndasi Ísuni pintaru'l-wáásigó mintái-kánáágúnéfá'l awánóp'a

³ misfá'l kúmba ámáán-kawaa-waasiye óraal'-amaan-kísaú-waasiye i-wáásiwárá ámáán-danka'l-i-waasiwara'a tí'márówana Yúndasi tí'maena taánaínkwara paepáé'wara'a maímaesa ómbá to'maesa mintái-kánáágúnéfá'l kumbá

⁴ Ísu wempá'l-tínda-tantaakomba iséna wení waásifinkemba íyáfasinena miwí túranka'a koména tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa sésa

⁵ Ísu Násaretifikewintafeta wéayaafai-une suwaná séna miwántafé'o sembá kemá úne súwasa Yúndasi Ísuni pintaru'l-wáásigó póna miwisé'a méraiye.

⁶ Kemá úne Ísu súwasa miwí tauwéróp'a tanaambá fowaná

⁷ Ísu aneka'a tísai ena séna nááwani ayaafáíya wéoo súwasa Ísu Násaretifikewintafeta wéayaafai-une suwaná

⁸ Ísu séna é'a simátimakaumne. Maandá kemá úne. Kembó siyaafái ontáfé'a maankwáásí étinkaiyasa koró Ísu súmba

⁹ Maníkóntaféna siyáimba símakaanda-waasi ímba sáwi-amba arááíwakáawe siyónka'a póna paápé úmai minááí súwana

¹⁰ Sáímoni Pítaa paepáé'a awáúfínkémbá taútuwena aifal'-ámáán-kwáágóní kísaú-waasigon-á'a fagáúsuwomba minkísáú-wáásígón-áwí'a Márákáasi wenaá'a fagáúsuwowana

¹¹ Ísu Pítaaantafena séna ení paepáé'a awáúfímbá wiywó. Sí'o índa-i'a uwásinkaiyambanifo

kesifoní kísaú ímba tuwánáúmpo miyá ónaumne Ísu siyáiye.

Ísumba áí'maesá Ánásimpa'o kuráan-aai.

12 Ísu súwasa i-wáásiyé miwítí óraal'-waasiye

ámáán-danka'-i-waasiye Ísumba ta'óto'mai ayáánka'a kárá'umaesa

13 áí'maesá aifa'á moórá-kawaagon-awi'a Ánásimpa'a tuwaná wemá Káyafaasin-ásáánko éna minkánáá Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágó póna

14 ááéma simátimena séna Yúndaa-waasi seyaafá'á púwófo séna moóráwigó puwíníye siyáiwain-ásáánkompa'a kuráawé.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

15 Kuwasarái Ísuní kísau-waasiyi moóráwigó Sáímoni Pítaae moóráwigoe'a Ísumba arááíwa'mesarai kuyambá aifa'-ámáán-káwáágó moóráwigomba awánašuwowana aaimó ísópa'a Ísumbo máánkaropa'a imérowana

16 Pítaa máápa'l-ontafimba mérowana aifa'-ámáán-káwáágó awánówi iyuweréna ontarál'ó káráwiyon-arasigombá simámuwana ontá tiyankówana Pítambla áí'maena íyáferowana

17 minárásigó Pítambla awánéna áísaí ena séna minkwáásigóní kísau-waasiya'ono súwana Pítaa séna ímbanifo kemá fí'on-kwaasi úne súwasa

18 táwitafesa ésa kísau-waasiye i-wáásiyé iyamá agaimakésa tiyáámba wégaufuwana Pítaa minááí simásuwena iyará'á koména ayáámba kauráie.

Aifa'-ámáán-káwáágó Ísumbo áísaí uráin-aai.

Mátiyu 26:59-66, Máká 14:55-64, Rúku 22:66-71

19 Pítaa iyamá wégaufuwana aifa'-ámáán-káwáágó Ísuntafena séna simátimakaanda-aaí simásimyo. Ení kísau-waasisafewara'a simásimyo súwana

20 Ísu séna Yúndaa-waasiti óraal'-amaan-daumpa'e kári'l-amaan-daumpa'e simáti-simatimbo émaunda aforal'ó sémaunda ímbo aúpá'á simátimakaumpo

21 nointafewa wésisai-ono. Kesááimo ísaraawi tísai inasá simátimakaunda-aaí ísaraamba pósá sénááwe súwana

22 ámáán-danka'-i-waasigo Ísumba tufuwéna séna aifa'-ámáán-káwáágómó sinká'á ímbo miyá siyó súwana

23 Ísu séna sáwí-ajimo súndarakaa misáwí-ááí ááéma aforal'á isinó. Kawel'-ááímó súndasafe nointafewa sínkamono súwana

24 Ánási aíl'marówasa ayáámpinken- anda ímbo awátuwesa minándawará'á áí'maesá Káyafaasi aifa'-ámáán-káwáágómpá'á kuráawé.

Pítaa ímbo awánáúnda-waasin-iyemo siyáin-aai.

Mátiyu 26:71-75, Máká 14:69-72, Rúku 22:58-62

25 Aifa'-ámáán-káwáágómpá'á Ísumba kuwanáá Pítaa iyará'á ména ayáámba wégaufuwasa iyará'ó máún-kwaasi áísaí esa sésa ewárará minkwáásigóní kísau-waasiya'ono suwaná minááí umémpa'a tuwéna séna ken-imbaniye súwana

26 aifa'-ámáán-káwáágóní kísau-waasigo Pítambla séna emá minkwáásigóe'a taai-kanáágúnéfá'á méraaya'a tuwánérúnda éraira súno séna Pítambla áá'o fagáusuwowini akún-ándáfákewí súwana

27 Pítaa anekal'á séna ken-imbaniye súwana kokórigó áái siyáie.

Ísumba Páíratimpa'o áí'mae kuráan-aaí.

Mátiyu 27:1-2,11-14, Mááka 15:1-5, Rúku 23:1-5

²⁸ Kokórigo áái súwasa siyarónka'a Káyafaasini naaúmpakemba Ísumba áí'maesá kámáni-oraakoni pááimp'a máankesa sésa ímba Yúndaa-waasiti naaúmp'an-ifo fí'on-kwaasiti naaúmp'a iyéta týótaimo í-tánómbá ínta náunafo sésa ímba íywana

²⁹ Rómú-kamani-kawaagon-awi'a Páírati kúwákárúwena kuntísai ena séna minkwáásí nórä inkakena aaifimb'a maenkándaera seo súwasa

³⁰ sésa ímbo sáwí'o uráinkakaa ínta áí'maeta túsinó suwaná

³¹ Páírati séna keyáárik'a áí'mae'l'a kentí ámáámbo makénten-úmai simánkáaro súwasa minYúndáá-óráál-wáásí sésa Rómú-kamani-waasi moóráwigombo tufú'maimo utáiyantafesa aambá fái'makaawe sumbá

³² ááéma Ísu simátimena séna aaraa-táiyá'á sínkamiya'a uwónaumne siyáin-aaí paápé úwasa áí'maesamo kumbá minááisáfesa uwaná

³³ Páírati naaúmp'a kunuweréna iyéna Ísumba áántena séna emá Yúndaa-waasiti kawáágowá ónó súwana

³⁴ Ísu séna ení imáyáafinkena sisai ó waásiya simámakaawawa sisai ónó súwana

³⁵ Páírati séna kemá ímba Yúndaa-waasi úne. Ení waásiye óraal'-amaankisau-waasiye áí'maesá kempá'á tiyáafo nórä ónasawa'yo súwana

³⁶ Ísu séna kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye. Kemó kawáá-í'o úndamo marapá'ó wérainkakaa kesí kísau-waasi týááwaisino. Yúndaa-waasi kembá ta'ótoraafó sésa týááwaisino sésa ta'ótokaawe. Kemó kawáá-í'o úndama ímba marapá'á wéraiye súwana

³⁷ Páírati áísaí ena séna kawáágowá ónó súwana Ísu séna é'a séne. Mindásafe'a marapá'á kumúnana masínkaraimb'a pól'a arupíse-aaí wésimatimune. Arupíse-aaísafesamo aamoimó owí kesááima wéisaawe súwana

³⁸ Páírati séna nójin-aaíya arupíse-aaín-ijo siyáiyé.

Ísumba tufuwíyana puwínomo siyáin-aaí.

Mátiyu 27:15-31, Mááka 15:6-20, Rúku 23:13-25

Páírati simásuwena kúwákárúwena Yúndaa-waasisafena séna wemó sáwí'o uráimbo simásímakaamba saafá únana ímbanifo

³⁹ týótaimo

í-tánón-kánáá tintembá moórá-waasi áántaawa'a ándáfakembo awá'anckaundantemba minkánáámó tinká'l'a Yúndaa-waasiti kawáágóná awá'ankanaumno sisai ena súwana

⁴⁰ óraaka sésa ímbanifo wembá ímba awá'ánkénda Párápásimba awá'ancaaoo suwaná Párápásí tiyéna uménté'a in-kwáásín-ije sésa

wembá awá'ancaaoo siyáawe.

19

¹ Suwaná Páírati i-wáásí simátimuwasa Ísumba áwiyandasamba áwiyonku'-nésa

² óraal'-waasiti kámó'an-ije sésa áwiyandama owerpámai Ísu a'nómpimb'a kufé'ankeesa naae-únánkwátói óraal'-waasiti unáánkwátóin-ije sésa uwánkesa

³ káraánáá'a ankésa moórá-mora wempá'á tésa sésa Yúndaa-waasiti kawáágó óne sésa týáántamba

tufúto'naamai uráawe.

4 Tufúto'naamai uwaná aneka'á Páírati kúwákárúwena seyaafá'-wáásisáfena séna ísáaro. Ímba sáwi'o uráintafe'a áí'mae'a túrank'a'a mánkaraana'a awánaaro. Ímba sáwi'a uráiye súwana

5 Ísu kúwákárúwena a'lónómpimbá áwiyandawara naae-únánkwátóiwara'a kúwákárúwowa Páírati simátimena séna minkwáásigombá awánaaro súwasa

6 óraal'-amaan-kisau-waasiye ámáán-dankal'-i-waasiye awánesa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufiyana puwíno suwaná Páírati séna wemá ímba sáwi'a uráimba pó'a kemá ímba tufuwónaumpo kembiwí áí'mae'a aaraa-táiyá'á mátufuworo súwasa

7 Yúndaa-waasi sésa wemá séna Maníkón-áánimba úne sémáyái'mbanifo kentáásí ámáánko séna miyámó síndawimba tufuwíyana puwíno símakaampimba póta tufuwónaumne suwaná

8 Maníkón-ááninko úne siyáin-aaí Páírati isówana áfááraumai áá'a úwana

9 naaúmpa'a kunuweréna imaéna Ísumba áísai ena séna náafakewiya'ono súwana Ísu iséna ímba aaí súwana

10 Páírati séna kemó áísai únda nórä séwa ímba aaí wéseno. Kemó aaimó senasamó ésa awá'ankanaawe. Kemó senasamó ésa aaraa-táiyá'á tufuwíyama puwínone. Mifásíl'áémbá tokáumne suwaná

11 Ísu séna Maníkómó mifásíl'áémbó ímbo ámakainkakaa ímba toráásino. Maníkó ámakaifo sí'maenamo enká'l'ó másinkaiwaini sáwi-kisaugo ení sáwi-kisugomba íyáákaraiye siyáie.

12 Ísu súwana Páírati mináái iséna séna nórä'iyo ke minkwáásí awá'ankanae'a wéune súwasa Yúndaa-waasi óraaka sésa emó awá'ankemo éma ímba Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási-i'a wéone. Ísu séna kemá kawáágó úne siyáintafe Rómu-kamani-aifa-kawaagomba íyáákanáemo siyáintafe mindásafe we séma ímba awá'ankao suwaná

13-14 Páírati mináái iséna Ísumba áí'maena máápa'a óntan-arumbo akwítukom-barupa'a Yúndaa-waasi-taaifinken-awi'a Kápata-marupa'a kumbéna aaifimbó maitínkáám-barupa'a kumbéna Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-ye súwana tiyótaimo i-tánón-kánáá aafáyááraamba úwana káfekaamba wááwái káriká'a tínena úwana Páírati Yúndaa-waasisafena séna kentí kawáágón-ye súwasa

15 ímbaniye sésa óraaka'-oraaka'a sésa aaraa-táiyá'á tufuwíyana puwíno suwaná Páírati tísai ena séna kentí kawáágóombá aaraa-táiyá'á tufuwónaumno. Mindá tiráálya taíyó súwasa óraal'-amaan-kisau-waasi sésa Rómu-kamani-aifa-kawaago weyáá kentáásí kawáágón-ye suwaná

16 Yúndaa-waasi-taaigo íyáákontafena Páírati séna Ísumba aaraa-táiyá'á tufuwóro séna tímakaiye.

Ísumba aaraa-táiyá'ó tufúkáan-aaí.

Mátiyu 27:32-44, Mááka 15:21-32, Ríku 23:26-43

17 Páírati timúwasa i-wáásí Ísumba áí'maesu tufuwíyan-aaraa-taima wembá ámúwana áúwaata'maena tufuwíyan-aempa'o kúmba mináémpá'-áwi'a a'nónayaantapa Yúndaa-waasi-taaifinkemba Kórígotaafa mináémpá'a kuwasá

18 aaraa-táiyá'á aíyayaanka'a tufúsúmaresa kae'-wáásiyái Ísuní séfasefa'-arausampa'a aaraa-táiyá'á tufúsúmaresa Ísumba afufumpimbá tufúsúmarowana

19 Páirati wení kísau-waasisafena séna Ísu Násaretifakewi Yúndaa-waasiti kawáágón-ive sé'a agaimái a'nónká-táiyá'á måráaro súwasá

20 kaumbo-wáásí táaifinkemba Yúndaa-waasi-taaifinkene Rómua-waasi-taaifinkene Kíríki-waasi-taaifinkene agaimárówasa sáwifa'-waasi awónomba tufuwún-aempa'a óraa'-naopa'l aewaalá wérowasa sáwifa'-waasi mináúfáimá awánésa toráumai ísówasa

21 Yúndaa-oraa'-amaan-kisau-waasi Páiratintafesa sésa Yúndaa-waasiti kawáágón-ive

ímba miyá símai agáinda wemá séna Yúndaa-waasiti kawáágó úne miyá símai agauwó suwaná

22 Páirati séna é'a agaimakáumne siyáye.

23 I-wáásí Ísumba aaraa-táiyá'á aíyayaanka'a tufúsúmaresa wení unáánkwátói maimaésa éiyainka'a tuwímbaresa moórá-mora-i-waasi éiyain-kwaasi minúnánkwátói maimaésa moórá-ampanta paákákén-únánkwátói ímbo farúmakon-ampanta maimaésa sésa

24 Ínta tafeónaumpo sésa ááfesa tíyáananasa náawa íyáákenawa máíníyo sumbá Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
kesí unáánkwátói tuwímbai maimaésa moórá
kesí ampantarátáfesa ááfemá tiyaráawe

siyónka'a pósá i-wáásí miyá uráawe.

25 I-wáásí miyá uwasá Ísuní waasi aaraa-táiyá'ó tufún-taigoni áwáufimba mésa Ísun-anówa úwana wenáunko Kórópasi awaainínkón-áwí'a Máríyaa úwana Mágátáraa-naopaken-ininkon-awi'a Máríyaa úwasa miyáumai-inimba aaraa-táígóni áwáufimba mérowana

26 Ísu wenanówamba awánéna kembá Yónimba suwánéna anówantafena séna miwá enáánimban-ive séna

27 kentáféna séna miwá enanón-ive súwa'a
isé'a kesí naaúmpa'a móankare'a káráwiyaumne.

Ísumo pukáin-aaí.

Mátíyu 27:45-56, Mááka 15:33-41, Ríku 23:44-49

28 Minkákembá Ísu imáyáa éna séna seyaafá-kísáú tai'áumne súmba sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba awátinkaunda-kisau seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna Ísun-aaí Maníkóní aúfáifinkemba paápé índasafena Ísu séna nontáfena sínkáíye súwana

29 ándá-aran-domba ika-nómbá anaféúmpimbá wérowasa faru-táénáma mindómpimbá tu'maesa ofiyen-táemopimbá sinúfaimesa náínkwe sésa Ísun-óika'a mósá mårówana

30 Ísu néna séna seyaafá-kísáú tai'ásuwaumne séna a'nómbá kífaena afowan-ayáámpimbá wenámútamba to'maréna pukáie.

Ísuní awáúfimbá waantáámbó fayáin-aaí.

31 Ísu weyáárika'a puwúwasa Yúndaa-waasimo saagon-kánáá tíyótaimo ítánón-kánáá aafáyáaraambla úwasa pósá sésa saagaan-kánáárá'á puwíyan-kwaasi aaraa-táiyá'á máéfo sésa Páiratimpa'a tésa sésa puwíyan-kwaasi

ímba úwoi tiyúwéwasa aaraa-táiyá'á méraaro. Tísamai ankaisíyasa ááéma puwiýasa taaiyakémbá marapá'á mûratuwaaro suwaná

³² Páírati ewé súwasa i-wáásí Ísumi séfasefa'-arausampa'o tufúsúmaron-kwaasi tísamai koankaisésa

³³ Ísumba taawánomba é'a pukóntafesa wenaísamai ímba ankáisúwana

³⁴ moórá-i-waasigo Ísumi awáúfimbá waantáántámbá fauwana naaewárá nonkwárá'á kunkáiye.

³⁵ Mindámo awánaúndawi simátímakaumne. Awáné'a érai'-aaí súnda pó'a isé'a sé'a érai'e sénááwe.

³⁶ Manikón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna wenayáátámba ímba ankaisónááwe agaimaréna siyónka'a pósá i-wáásí miyá uráawe.

³⁷ Moóráf'a agaimaréna séna waantáántámbó fáiyamba afuwónááwe agaimaréna siyónka'a póna paápé uráye.

Ísumbo utaráan-aaí.

Mátíyu 27:57-61, Mááka 15:42-47, Rúku 23:50-56

³⁸ Yósepi Árimátíyaa-naopakewi Ísun-aaí isówi éna Yúndaa-oraal'-waasi táároi inkaiséna wenáwi'a áwiyotuwena Ísumo puwúnka'a Páíratimp'a téna séna Ísun-áúma utánáifo simiyó súwana Páírati séna kanaámpó máinone súwana Yósepi Ísun-áúma komaúwana

³⁹ Níkótímási ááéma Ísumpa'o nól'waambo tiyáiwai asaa-wiyúmbó úm-basawemba óraal'-masawemba kae'aí maímaéna Yósepimba kóái'maesarai

⁴⁰ Ísun-áúma komaimaésarai ampantafímbá minásáá-wiyúmbásawénkwárá'á kárá'umaesarai téasarai Yúndaa-waasi miyáumaimo utaantembá pósarai miyáumai utarááye.

⁴¹ Ísumbo tufükáan-aempa'l taai-kisáú wérowana utaráan-ontan-aima ímbo waási utarón-ontan-aima wérowasarai

⁴² saagaan-kánáámá ampáámbán-iye sésarai minóntán-aima ewaa'lá wérontafesarai Ísumba mimpimbá máutaraaye.

20

Ísu pukáimpinkembo iyáfasinkain-aaí.

Mátíyu 28:1-8, Mááka 16:1-8, Rúku 24:1-12

¹ Sondaará'á siyarónka'a ímba sán-karowana Máríyaa Mágátáraan-naopaken-ininko utámakopa'a wéna koawánómba óntan-aigoni óikaken-ontamba maisukówana koawánéna

² awaantanténa Sáímoni Pítante kenté'a tasimásimena séna kentáási óraakon-áúma óntan-aifinkemba maímaésa nááfara makáao súwakai

³ Pítaae kesé'a utámakon-ontan-aifa'a kónae sékai

⁴ suwaantantékai kówáyamba kemá Pítamba kóyááke'a aifa'á óntan-aifimba kówánda

⁵ kífae'a ampanta aantemba wéromba awáné'a ímba óntan-aifimba iyáferaawanana

⁶ Sáímoni Pítaa téna óntan-aifimba iyáferena awánómba ampanta aantemba wérowana

⁷ Ísun-a'nónkákén-ámpántá moórá-aempa'a wérowana awánówa'a

⁸ óntan-aifimba aifa'ó kówándawi iyáfere'a awáné'a sé'a érai'a pukáimpinkemba iyáfasinkaiye séwándanifo

9 Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna pukáindafinkemba íyáfasinainiye siyáimba ímba ísámai kawé'á ówáyamba

10 kenkáisí naaópkai kuráuye.

Ísu paápé úwana Máríyaamo awánarain-aai.

Mááka 16:9-11

11 Naaópa'a kówáyana Máríyaa óntan-aigoni óika'a ména ifl'á wétena kífaena óntan-aifimba awánómba

12 kae'l-wáásí waén-únánkwátóiwara'a Ísumbo utámakom-barupimba mésarai moóráwigó a'l'nómpá'lá maúwana moóráwigó aísamaifa'a méroyana Máríyaa tuwánówasarai

13 sésarai menínkóo nóbintafewa ifl'á wétaano suyaná Máríyaa séna kesí Fasi'aénkómbá maimaésa nááfará makáao sé'a ímba wéraisa'a wéawanaumne

14 simásuwena waeréna awánómba Ísu úmbanifo ímba awánéraase úwana

15 Ísu séna menínkóo nóbintafewa nááwan-ayaafaawa wéono suwana Máríyaa séna taaí-kisáúrá'ló káráwiyaíwai iyé-ímáyáá éna séna emó maimaémo nááfa'o maké simásimiyo. Komaénae súwana

16 Ísu séna Máríyaa súwana méwáerená wenááifinkemba séna Raaponai súmba maanááífinkembá waé'mai séna kesí Fasi'aénkóo súwana

17 Ísu séna kesifompá'ló iyóndasafe'a úmpo ímba ta'ótoraao. Kesifárawaisai kosimátime sé kisifoné kentifompá'lá iyúne. Kesí Maníkóné kentí Maníkompá'lá iyúne súwana

18 Máríyaa Mágátáraa-naopaken-ininko Ísuní kísau-waasi kosimátimena séna Fasi'aénkómbá awánáúmne séna Fasi'aénkómó sún-aai simátímkaiye.

Ísuni waási wembó awánaraan-aai.

Mááka 16:14-18, Rúku 24:36-49

19 Misondáágóní fenómpinka'a Ísuní kísau-waasi Yúndaa-oraa'-waasisafena táá'a úwasa naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

20 ayáánarumpin-afiwará awáúfin-áfiwárá'lá aráátimuwasa miwítí Fasi'aénkómbá awánésa pósa áfááran-aamoi uwánkówana

21 Ísu aneka'a séna aáno úmai méraaro. Kesifomó si'mákaintemba miyáumai kembiwí ti'maráana'a kesí kísau komáéro séna

22 wenááma áútímena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkómbá tíménana kesé'a mérainiye.

23 Sáwí-imayaamo maitiyuwáýyanamo éna misáwí-ímáyáá tai'áíníye. Ímbo maitiyuwáýyanamo éna misáwí-ímáyáá úwoi waé'wae'a ínaye Ísu siyáye.

Tómaasi Ísumbo awánarain-aai.

24 Ísu paápé úwasa wení kísau-waasi awánasuwonka'a Tómaasi moórá-awi'a Títímási mináwíkóní áwáuma amáántágae'a wemá fi'opa'o maémomba

25 túwasa simámesa sésa Fasi'aénkó paápé isatá awánáúmne suwaná Tómaasi séna ayáánarumpin-afiwará awáúfin-áfiwárá'ló awáné'e ta'ótorekaa sé'a pukáimpinkemba íyáfasininkaiye súsino súwasa

26 afakaeté-no'waamba maisuwésa Tómaasiwáral-úmai aneka'a wení kísau-waasiye naaúmpa'a imésa ontá wisukówana Ísu túranka'a paápé éna séna aáno úmai méraaro séna

27 Tómaasintafena séna siyáánarumpimbá ta'ótó'mai awáné suwáúfimbá ta'ótó'mai awáné sé kentáfē karo'é sénafainifo érai'e siyó súwana

28 Tómaasi séna kesí Fasi'aénkoo emá kesí Maníkó óne súwana

29 Ísu séna ááéma ímba suwánarempo karo'é siyáandaniye. Káfē'a suwánáanda po érai'e wésene. Ímbo suwánaawimo ésa érai'emo sésamo timankúnkúmbo ésa aamoí isaná tirunkó kawe'á íniye Ísu siyáiye.

30 Ísu wení kísau-waasi súrankata fí'o-fí'on-kísau-waame'a aráásimuwata tuwímbai maankwándááífimbá ímba agaimakáundanifo tuwímbai agaimakáumne.

31 Ísu Maníkón-ááninko póna wemó íyáfasinankaraiwain-ye sé'a maanáufái agaimakáumpo Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo ónáawe. Miyámó timankúnkúmbo ésa Ísuwe'a kááísamai maé'mae'a ónáawe sé'a maanáufái agaimaráumne.

21

Afakaeté-waasi Ísumbo awánaraan-aai.

1 Ánaaembə Táípíriyasi-waaunkoni áwáifa'a Ísu miyáumai paápé úwasa wení kísau-waasi awánaraawe.

2 Wení kísau-waasi túwaandu uwái miwí túwí'a Sáímoni Pítaaawe Tómaasi moórá-awi'a Títimásie moóráwigo Káríri-aempakemba Kéna-naopaken-kwaasigon-awi'a Nátániyerie Sépétin-ááninkaiye fí'on-kael'-waasiye miyáumai-waasi túwaandu uwanaá

3 Sáímoni Pítaa simátimená séna mófáá'a kotoránae'a kúne suwasa kesáwárá'l montá kónáisaiye sésa nompín-táómpimbá íyátesa kumbá nó'wamba mófáá'amai wima'wima'-umbá ímba mófáá'a torówana

4 siyarónka'a Ísu nonáwáifa'a mérowasa ímba awánéraase uwaná

5 Ísu séna iyámpóisono. Mófáá'a tokáao suwasa ímbaniye suwaná

6 Ísu séna mare'mare'-únámbá tiyáánúrapal'-aempa'a nompímbá túwéwana kumína'a mófáá'a tóráaro suwasa wemó súnten-umbá sáwifa'-mofaal'a tórówana mindómpín-táómpimbá ímba kanaal'a mårááraantamba éna ówitowa'a

7 kemá Pítaaantafe'a sé'a epínda Fasi'aénkón-ye séwánana Pítaa mináái iséna kísauamo maíndasafena paákákén-únánkwátóimo faú'maromba minúnánkwátói maimái úmaena nompín-táómba tuwéna nompímbá ásáfena nonáwáifa'a kúwana

8 nonáwáí ewaa'l'a wérowata fí'on-kwaasisa mindómpín-táómba maimaéta mare'mare'-únámbá tafisímaeta kówándasa

9 nonáwáifa'o ásáfaawandasa iyamá wégowana mófáá'wara tónkwárá'a wéagauwata awánááwánanasa

10 Ísu séna tóráám-bofaa'a tuwímbai maimaé'a teró suwana

11 Sáímoni Pítaa nompín-táómpimbá íyátena mare'mare'-únámbá tafisímaena nonáwáifa'a mårárowana óraal'-mofaal'a 153 mofaal'a wéna sawifa'-mofaal'a wérombanifo mare'mare'-únámbá ímba tararówana tafisímaena nonáwáifa'a mårárowana

12 Ísu simásimena séna tamandaaró suwata nááwa'ono séta áísaí ónae séta ówándasa ímba áísaí eta Fasi'aénkó iyé-imáyáá ówánanasa

13 Ísu mófáá'wara tónkwárá'a maimáisa símakaiye.

14 Ísu pukáimpinkemba íyáfasinkena kae!-í'a paápé uréna kaumbogontá aneká awánaraumne.

Ísu Pítantaafena kesí waásiya'a káráwiywomo siyáin-aa.

15 Tómbá násuwówana Ísuma Sáimoni Pítantaafena séna Yónin-ááninko Sáimoniyo. Miwí iyáákewa enarumbá wésimeno súwana séna ewé Fasi'aénkoo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípi-araaka'a káráwiyuwo séna

16 aneka'á Ísu áísai ena séna Yónin-ááninko Sáimoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana séna ewé Fasi'aénkoo en-ímáyáámó únda é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo séna

17 kaumbo-í'a Ísu

áísai ena séna Yónin-ááninko Sáimoniyo. Ken-ímáyáá wéono súwana kaumbo-í'a áísai ena súntafena Pítaa-an-arunko umbaí tówana séna Fasi'aénkoo seyaafá-tántáá'l'é'a awánaraandasafe en-ímáyáámó úndawara'a é'a suwánaraane súwana Ísu séna kesí sipisípiya'a káráwiyuwo.

18 Érai'a simáme'a súne. Emá aú-waasi méraanda po ení unáánkwatói ane'maké ení imáyáafinkemba úwoi wénompo waurámbó kéma enayáámba fárútuwenasa ímbo embó arááimo táindafa'a máankanaawe Ísu séna

19 minááímó súmba Pítaaamo miyáumai puwéna mindá Maníkón-áwí'a móosá maráinone séna Pítantaafena séna kesirááíma wauwó siyáye.

Ísunte Yóninte-taai.

20 Ísu Pítantaafena súwana Pítaa kowaeréna moóráwigomba awánarai. Áámea tómbó nopa'á Ísuní ewaa'l'a ména séna Fasi'aénkoo nááwa ení pintaru'l-wáási ínýo siyáiwaimba

21 Pítaa kowaeréna awánéna Ísumba áísai ena séna Fasi'aénkoo minkyáásindó súwana

22 Ísu séna kemó sé'o wemá úwoi maambárará'l'a méraina'a kemá kumónaumnemo sendamá ímbo endén-ifo kendén-aye. Emá kesirááíma wauwó Ísu súwasa

23 wení kísau-waasi ímbo kawel'-úmají ísónkakemba sésa wemá ímbo puwíníye sésa simátima'mae kuwaná Ísu miyán-áái ímbo siyáimbanifo wemá úwoi méraina'a kemó kumónaumnemo sendamá ímbo endén-aye Ísu siyáye.

24 Ímbo puwíníyemo siyáan-kwaasi kemá Yóni úne. Minááí simátíme'a aúfáifimba agaisuwaúnda minááí érai'-aain-aye.

25 Ísumo maiyáin-kísau tuwímbai agaé'a tuwímbai ímbo agaiyáunda pó'a seyaafá'ó agaisuwé'o é'a seyaafá'-márámá faráátausuwaunafo sé'a súne.

Kemá Yóni súnda-aaí taí'áye.

Aantá-waasi

Ísu wíyómpa'a iyówana Rúku kae'-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimakáye. Maníkómpá'ó iyíyan-amba Yúndaa-waasiti ámáán-aai isaná Ísuma marapá'ó kunkáinka'a wenááisafesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai méraan-amban-ye. Maníkóní ámútanko Ísuní kísau-waasiye wení aampa'ó kun-kwáásiyé fasi'léembá timúwasa Ísun-aai aifa'á Yúndaa-waasi Yérúsaremu'a'o mérowi simátímúwasa minááísafesa timankúnkúmba ésa wenká'á kááísamai mérowi Yúndaa-waasiti marafá'á fí'on-daopimpa'a kosimátímakaawe. Minkákémbá tuwímbai fí'om-barafaka'a Yúndaa-waasiye fí'o-fí'on-kwaasiye kosimátin-tasimatin-uraawe. Rúku miyán-áái agaimakáye.

Aantá-waasiti kísauamo maiyádan-aai.

¹ Tíofiráasiyo maankwándááífimbá moórá-aai sénaumpo isaaó. Aifa'-wándááífimbá Maníkó Ísumba ai'marówana marapá'ó kunkáin-aaiwara kísau kumbaiyáin-aaiwara aaimó siyáin-aaiwara afufumpimbá seyaafá-kisáumó maiyáinkwara'a komaé tamae úmai wení kísau marapá'á tal'ówana

² Maníkó kunaiyówana wíyómpa'o iyáin-aaiwara'a aifa'-wándááífimbó agaimakáunda isa'lá maankwándááífinkwárá'a agaimaráúmpo isaaó. Ísu kesí aantá-waasiye séna wemparí'a úmakaiye. Ísu ímba wíyómpa'o iyónka'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkwárá'a ména aantá-waasi wení ámáámba simátímakaaye.

³ Ísu pukómpinkemba íyáfasinena kae'-wáái-kánáá 40 kanaa moórá-mora-kanaa paápé uréna wenáúma kawel'-úmai aráátimuwasa awánésa sésa érai'a Ísu pukáimpinkemba íyáfasinena méraiye suwaná paápé urónka'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma'maena iyáye.

⁴ Moórá-kanaa túwaandu urésa tómbá wénowaná Ísu paápé éna séna maanká'a Yérúsaremu'a'l ímbo túwémba aáno mé'a kesifo kesí ámútamba timénaumnemo óraaka siyáimba wéamu'mare'o méraanana úwoi timíno. Minááí é'a simátime'a súne.

⁵ Yóni nombá maitínkaraimbanifo kárika'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumbéna óraa'a uwátinkainifo amu'maré'a méraaro Ísu siyáye.

Maníkó Ísumba kunaiyówana iyáin-aai.

⁶ Órifí-omapa'a Ísuwe aantá-waasiye túwaandu ésa Ísumba áísai esa sésa Fasi'aénkóo káféra Rómu-kamani-waasi ti'mátuwewa Ísareri-waasisa kawááninono suwaná

⁷ Ísu séna moórá-kanaamo tínda káféra'i aánora'íyo Maníkó wení imáyáafinkemba miyá ínaye. Kawe-kánááwé sáwi-kanaawemo paápé índa Maníkó wení imáyáafinkemba miyá ínaye. Miyán-kánáámó tínda kári'-aain-ifoo

⁸ kemó sendá óraa'-aain-ifo ísáaro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kempá'ó kumínda wení fasi'aénkó tirumpimbá óraa'a uwátinkaina'a kesááiwara kentáf'e'wara'a simátime'a Yérúsaremu-naopa'e Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e seyaafá'l-áémpá'á kosimátíma'mae'a nóro

9 Ísu simásuwowasa awánomba Maníkó Ísumba kunaiyówana ainánkó Ísumba káátaguwasa ímba awánowana

10 Ísumo iyúmba wiyómpa'a karátuwesa mérowasa minúwóiyáán-úmai kae'l-wáásí waén-únánkwátói úmaesarai ewaq'á mésarai

11 sésa Káríri-aempaken-kwaasisono. Ímba wiyómpa'a karátuwel'a méraaro. Awánaawanamo Maníkó kunáiyáisanamo wiyómpa'o iyínten-úmai aneka'á miyáumai kumíníye siyááye.

Yúndasini kísaura'o iyámaiyaín-aaí.

12 Mindárai simásuwóyasa aantá-waasi Órífi-omapa Yérúsaremu-nao'-ewaa'-omapa'a tuwésa Yérúsaremu-naopa'a kouwerésa

13 méron-daumpa'a afófumayaatanaan-daumpa'a imésa miwí Ísuní aantá-waasi moórá-mora-waasi-tuwi'a Pítaa-we Yóniye Yémisiye Énduruwe Fíripiye Tómaasiye Pátóromiyuve Mátíyuwe Áráfiásin-ááninkon-awi'a Yémisiye moóráwigo wemá Rómú-kamani-waasi ti'mátuwanae siyáiwain-awi'a Sáimoniye moóráwigo ff'on-Yemisin-aaninkon-awi'a Yúndasiye miyáumai-aanta-waasi

14 tatúwaandu untembá inaí sé'ómbani. Minkwáásisóné tuwímbai-inintone Ísun-anówawé Ísun-áfá'awaawiye tatúwaandu urésa inaí sé'ómbani.

15 Inaí símasima'a wéesa moórá-kanaa sáwifa'-waasi 120 waasi Ísuní waasi tatúwaandu urówana Pítaa iyáfasinená simátimena séna

16-17 kesí waásisono. Naaófá'a Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'l'nágon-awi'a Téftimba simámema Yúndasi-aaí súwana agaimakáimbá póna minááí paápé ínaye. Ááéma kentáásáfénawé Yúndasintafenawé Ísu kesí kísaú máero séna saántowata aantá-kísausa maiyáumne. Ánaaembá Yúndasi tí'maena túwasá Ísumba ta'óto'maesa ándáfa'a ánkaraawé.

18 Yúndasi misáwi-kisáúgóni méyámbá óntamba maiyéna maramá méyánuwasuwená mimbáráfá'a ándáma maiyéna weyáárik'a waanda'a faréna ámú'a tufánkuwaná ayánaruntomba marapátá kunturáiyé.

19 Yérúsaremu faken-kwaasi isésa miwí táafinkemba mimbárágón-áwí'a Akendamafa'an-iyé sésa waé'mai-awi'a naae-máráfá'án-iyé siyáawe.

20 Énifo imó agaimakón-aufaifimba Téfítí agaimaréna séna
wení naambá tu'nambá ínasa
mimpímbá ímba waási wéwaewe

agaimaréna séna moóráfa'a agaimaréna séna
wení kísaura'a moóráwigo iyámainiye

agaimaréna siyónka'a póta

21-22 moóráwigo Yúndasini kísaura'o iyámaindawimba saafá úmaisa aiyánaumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkembo iyáfasinkain-aaí weséta taásái úmai simátíma'maeta kondasá póta Yóni nombá wémaitinkowana Ísu kísaumo ómbarena maiyówata kuré-tiyeta úmae wénowananasa Maníkó Ísumba kunaiyówana wiyómpa'a iyúwasa awánaraawifinkemba moóráwigomba aiyáananasa wemá Yúndasimo tukáin-kísaú iyámainiye Pítaa simásuwowasa

23 isésa kae'l-wáásí túwí'a tésa moóráwigo kaumbo-áwí'ó simánkaraawi moórá-awi'a Yósepini moórá-awi'a Pásapasini moórá-awi'a Yásítasi úwana moóráwigon-awi'a Mátayáási mindárai-tuwi'a tásuwesa

24 inaí sésa Fasi'l'aénkóo seyaafá'-wáásítí imáyáa awáné tirumbá tuwáné minkáé'-wáásifínkembá nááwa Yúndasini kísau aantá-kisau íyámainiyo aráásímínta awáanaano.

25 Yúndasi wení kísau ifátuwena puwéna wení kísaugoni méyámbá sáwímarupa'a kunkáiyé sésa

26 inaí simásuwesa kae'-wáásí túwí'a kae'-wándááiífimbá agaimái anaféúmpímbá ufé'márówana moóráwigó moórá-wandaai mósa maiyéna awánómba Mátáyáasiye sésa agaimárówana aantá-waasi sisamaifakemba moórá kumbaimái-waasifimba kogísau maiyáiye.

2

Maníkóní Ufaen-ámútánkó kunkáin-aaí.

1 Ánaaembá tóbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundánæ sésa túwaandu un-kánáá túwasa Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uwái seyaafá'á mimbórá-náúmpá'á túwaandu urówana

2 minúwóiyáán-úwana wíyómpakemba óraa-fiyundaraamba torówasa wéisowana méron-daumpa'a kuména ówitowana

3 iyaronkáán-tántáá'á paápé uréna tafántafan-ena moórá-mora-waasi tinépimpá'á wété úwana

4 Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá óraa'a uwátinkowasa mérowana Maníkóní ámútanko fasi'l'aémbá timúwasa fi'o-fi'on-kwaasi-taaifinkemba siyáawe.

5 Tóbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundánæ sésa túwaandu un-kánáá túntafesa Yúndaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósa márówi fi'o-fi'om-barafakemba Yérúsaremu-naopala tatúwaandu urówana

6 fiyúndáraambo torónka'a isésa mindámbó wéropa'a tatúwaandu uwasa miwí tááifinkemba wésuwasa isésa táátafesa ésa

7 áfááraumai imáyáa ésa sésa wésewi seyaafá'á Kárírifakewi minááí wésewin-owe sésa

8 moórá-mora-waasi sésa kesááifinken-aaíye simásaraawe.

9 Kesáamá tuwímbai Páátiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Míndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Írámu-marafakewisa únasa tuwímbai Másépótemiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Kápándósiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Póntási-marafakewisa únasa tuwímbai Ésiyaa-marafakewisa únasa

10 tuwímbai Fírísiyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Pámpíriyaa-marafakewisa únasa tuwímbai Ísípi-marafakewisa únasa tuwímbai Rípiyaa-marafakewisa Sáírini-maragoni ewaakéwísá únasa tuwímbai Rómunaopakewisa miyáumai-naopakemba tatúwaandu éta

11 Rómua-naopakewisa tuwímbai Yúndaa-waasisa únasa tuwímbai fi'on-ampa'a tuwéta Yúndaa-amaan-ampata wéaraaiwaeta énifo tuwímbai Kíriti-marafakewisa únasa tuwímbai Árépiyaa-marafakewisa tatúwaandu uráunasasa Maníkó kawe-kísáú maiyáin-aaí wésesa moórá-mora-waasi kesááifinkenta sewatá wéisaumne sésa

12 táátafesa ésa áfááran-imayaá ésa isaisa ésa sésa mintántáákóní áwáuma nóra íniyo suwasá

13 tuwímbai wíyáái ésa sésa miwí uwói'o on-dómbá nésa uwói'a ésa fi'on-kwaasi-taaifinkemba

wésewe siyáawe.

Pítaa mo simátímakain-aai.

¹⁴ Simásúwówana aantá-waasi 11 waasi íyáfasinompimba Pítaa íyáfasinena túwaandu urón-kwaasisafena óraaka'a simátimena séna kesí Yündaa-waasisono. Yérúsaremu-naopaken-kwaasiye fí'om-barafaken-Yundaa-waasiye ísáaro. Kárírifakewi fí'o-fí'on-kwaasi-taaifinkembo wésewini áwáuma simátimumpo ísáaro.

¹⁵ Uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a owémó sembá minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Waási nó'waamba uwóí'o on-dómbá nésa uwóí'a wéofo káfel'a aafáyágral'-aantembanifo minkwáásí ímba uwóí'a wéowe. Mintántáákóní áwáu maarán-iye.

¹⁶ Naaófá'a Maníkón-aai simátímakowin-awi'a Yóweri agaimaréna siyáin-aai wépaape-iye. Maarán-áái agaimaréna séna

¹⁷ Maníkó séna ánaen-kanaa maará ónaumne. Kesí ámútambo seyaafá'l-wáásimó tíménda kentáánintone kentiyáámuntone kesáái afora'a simátimenaawe. Kentí ifó'-wáásiyé waurán-kwáásiyé kaimbá awánánáawe.

¹⁸ Éraí'a minkánárárá'á kesí ámútamba kesí kísau-ininakwa'o tíménda kesáái afora'a simátimenaawe.

¹⁹ Wiyómpala'marapá'l'é fí'o-fí'on-kisau-waame'o ondá naaewará iyawárá óraal'-umunkwara'a paápé ínaye.

²⁰ Aafáúgó kumeu'á ínana wiýónko naaerír'a ína'a miyámó ondá kesí fí'o-fí'on-kanaa sámo kain-kánáámó paápé índa

²¹ kentáfésama Fasi'aénkowémó siyawi sáwi'o úmaimo mérempinkemba kawel'-ámpá'a
métinkanaumne Maníkó siyáie

Yóweri agaimaréna siyáie Pítaa mináái simátimena

²² séna Ísarerí-waasisono. Senda-áái ísáaro. Maníkó Ísumba Násaretifikewimba fasi'aémbá amuwana simámakain-kisau maéna kawekisáú fí'o-fí'on-kisau-waame'o uráimba kempimbó úmba awánaraawe.

²³ Naaófá'a Maníkó imágáamo éna miyám-biya ónaumne siyáinka'a pósá tuwímbai Ísumba áí'mai kembiwí tímúwa'a tufuwónae sé'a sáwi-waasi tímúwasá áí'maesá aaraa-táiyá'lá tufuwana puwúmbanifo

²⁴ Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Pukéna puwí-áwáúgómá ímba kanaa'á ta'ótowana Maníkó Ísumba faú'ankowana pukómpinkemba íyáfasinkaiye.

²⁵ Mindásafena naaófá'a kentáá síwá'nágon-awi'a Téfíti Ísun-aai agaimaréna séna

aasiyasí Fasi'aénkó kesé'a méraisa'a awánaraumne. Wemá áfomba faiyáisa'a pó'a ímba sáwi-imayaá wéune.

²⁶⁻²⁷ Mindásafe'a kesirumbá kawel'a uré'a Maníkón-áwí'a mósa wémaraumne. Púwón-aempa'a kesimambá ímba mósiyuwainone. Kesirumbá ámakaundawi ení kísau-waasi únda po pukémpa'a ímba másiyuwenana súma kawá'a ínaye. Mindásafe'a méraunda pó'a imágáá é'a púwondafinkemba íyáfasinkaiyiye.

²⁸ Púwindafinkemba íyáfasine maé'mae'a ínone séma kesé'a méraanda póna kesirunkó kawel'-úmai óraa'a ína'a ménaumne

Téfíti agaimaréna siyáie Pítaa mináái simátimena séna

29 kesí waásisono. Kentáá síwá'nágón-awí'a Téfítin-aai afora'ó simátimunda wemó agaimakáimba ímba wesáfena siyáye. Wemá puwúwasa utámakowa'a wení mararaambá é'a awánaraamba póna agaimakáimba ímba wesáfena siyáye.

30 Naaófá'a Maníkó séna Téfítimo kawáá ménamo uráintemba moóráwigo minákúmpákewí anondáára'a kawáámá méíniye Maníkó siyáimba Téfítí Maníkón-aai simátimakaiwai póna wemá séna Maníkómó siyáin-aai érai'a paápé ínye Téfítí siyáye.

31 Téfítí Maníkómó ánaaembo índa-imayaa éna séna Maníkómó íyáfasinankaiwai Káráisiti puwíndafinkemba íyáfasinainiye súntafena séna pukén-aempa'a ímba móauwainana áuma kawá'a ínyemo

Téfítí súmba

32 mindá Ísuntafena siyáye. Énifo Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowata éta awánaraumne.

33 Maníkó kunáímaena óraal'-waasi póna ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a móankena wení Ufaen-ámútambá ámakaíye. Afowámó séna érai'a kesí ámútambá aménaummemo siyáintemba ámakaisana wení ámútambá kembá símakaímba wéise'a suwáné'a wéowe Pítaa minááí simátimena séna

34 Téfítí ímba wiyómpa'o iyáiwai séna kesí Fasi'aénkóntaféna séna Maníkó séna kesiyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a mara'a ména'a

35 ení namuro-wáásí iyáákaanasa miwí tai'ánaáwe

Téfítí siyáye. Wemá ímba wiyómpa'o iyáiwai póna wesáfena ímba siyáye.

36 Énifo kembiwí aaraa-táiyá'a tufukáawintafena Maníkó séna kemá íyáfasinankaundawi Káráisiti éna Fasi'aénkón-iyemo Maníkó siyáimba pósá Ísareri-waasi kawel'-úmai ísáaro Pítaa simátimuwasá

37 ísómba tirunkó umbáí tówasa Pítaaane aantá-waasisafesawe sésa sáwita uráumpo nórä ondasáfénawa siyó suwaná

38 Pítaa séna kembiwí misáwí-ímáyáá tínaaemba uwáme'a Maníkómpa'a té'a Ísu Káráisitintafe'a ísámai nombá máero. Mindásafena kentí sáwi-imayaa maitiyuwéna Maníkóní Ufaen-ámútambá úwoi timíníye.

39 Maníkó kempá'a terómó sindawí kesí ámútambá timénaumne Maníkó siyáimba pósá kembiwíyé kentíráatone fí'o-fí'om-barafakewiye fasi'aén-ááí siyáye Pítaa siyáye.

40 Pítaa simátimena fí'o-fí'on-aai kawel'-ááiwárá'a simátimena óraaka'a séna káfe'o sáwi-waasi méraawimo é'a sáwi-meyamba maénááwe. Kemá káfe'a sáwi-ampa'a tuwé'o é'a ímba sáwi-meyamba maénááwe Pítaa súwasa

41 sáwfíl'-waasi isésa wenááisafesa érai'e sésa nombá wémaesa minkánáá sáwfíl'-waasi 3,000 waasi Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uwasá Ísun waási sáwfíl'-waasi-i'a ésa

42 túwaandu uwáfa'a iyésa aantá-waasi Ísun-aai simátima'maeswa waafán-kwáási wéyesa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénesa inaí símae iyáawe.

43 Inaí símaesa wéyesa miyámó umbá aantá-waasi kawe-kísáú fí'o-fí'on-kisau máuwasa pósá seyaafá'nánká táátafesa uwasá

44 Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uwáí mimbórá-ímáyáá wéesa túwaandu wéesa imáyáá ésa kentáásí moparawímbá waafání'an-iyé sésa

45 miwítí marawé miwítí moparáwíné fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa tuwínkaa'-úmai ímbo makón-kwaasi timésa

46 aasiyaasi-kánáá Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'a Maníkóntafesa ísámai túwaandu wéesa fí'owiti naaúmpimp'a' komésa Ísuntafesa ísámai aráá-tomba wénese tirumbá kawel'-úmai mésa tóbá tuwínkaa'-úmai tíma'mai wénese

47 Maníkón-áwí'a mósa márówasa seyaafá'nánká tuwánésa miwísáfesa kawel'-wéowe suwaná sáwi'o urómpinkemba aasiyaasi-kánáá Fasi'aénko tuwímbai kawel'-ámpá'á métinkowasa Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo uwáiyé túwaandu uráawe.

3

Pítaa aísamai kawel'-ó uwánkarain-aa.

1-2 Moórá-waasi anówa ma'ánkarompinkemba aísamai pukón-kwaasigo mérowasa aasiyaasi-kánáá áí'mesa óraa'-amaan-dankoni ontará'á áwí'a sásá'l'-ontará'á móankarowana ména óraa'-amaan-daumpa'o íyún-kwaasisafena óntantafena inaimó

sún-kwaasi mérónka'a óraa'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye'a íyúyana aafáúmó andeiyónka'a Maníkómpá'á inaimó sen-kánárá'á íyúyana

3 tuwánéna séna óntamba símekaiyo súwasarai

4 túramba afuwésarai Pítaa séna kenkái suwánnaao suyaná

5 siméyááye-imayaa éna tuwánówana

6 Pítaa séna óntamba ímbo tokáumpo Ísuni fasi'aéntámbá kawel'-á uwánkanauumne. Ísu Kárásiti Násaretifikewin-awika'a súne. Íyáfasiné aíntaao súne Pítaa simásuwena

7 ayáánúrapa'a ta'ótó'mai íyáfasinankowana aísadne aísarune kawel'-á úwana

8 íyáfasinakwena ásáfaraa táúfaraa'a éna aamoí éna Maníkón-áwí'a mósa wémarena mindáraise'a óraa'-amaan-daumpa'a

9 weyááríka'a marapá'á iyéna Maníkón-áwí'a mósa marówasa seyaafá'-wáásí awánésa

10 sésa miwá aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-dankoni sásá'l'-ontará'á ména óntan-inai símasimá'o iwáín-iyé sésa táátafesa ésa weyááríka'a marapá'ó íyúntafesa tiyáámba píkinesa táátafesa uráawe.

Pítaa simátímakain-aa.

11 Weyááríka'a iyéna aamoí éna Pítaaante Yóninte tine'a ta'ótotorowasa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwífá'á tóso ésa óraa'-amaan-daumpa'a Soromoní áuwimaimo úmakopa'a tóso uwana

12 Pítaa tuwánéna séna Ísareri-waqsisono. Mintántáátáfena ímbo tá'a'íno. Ímbo kenkái káá'a súffíáero. Ímbo kenkáísi fasi'aénko kawel'-úmai arupíse úmai mékai wéufo

13 Maníkóni fasi'aénko miyá wéisana minkwáásígó weyááríka'a wéniye. Miyá uráintafena Maníkó Ísun-awí'a mósa maréna kentáá síwá'ná Émbaramuwe Áísaákiye Yékopuwe miwítí Fasi'aénko wení kísau-waasigon-awí'a Ísumba póna mósa makáye. Énifo Ísumba áí'mae'a Rómú-kamani-kawaagon-awí'a Páíratimp'a kuwaná Páíratíti séna faú'ankanae súwá'a a'l'ao siyáawe.

14 Kawe'-wáásí arupíse úmai méron-kwaasigontafe'a a'láo sé'a moórá-waasi tufúwana puwúwasa ándáfa'a áúkon-kwaasigontafe'a faú'ankaaosiyáawe.

15 Miyá uráantafe'a aúí'a úmai maé'mae'o íyawini áwáú-waasi kemá tufúwana pukáimpinkemba Maníkó íyáfasinankowakai awánarauye.

16 Awánarauyawi Ísun-awikoni fasi'aénkó aísamaimo pukáin-kwaasi fasi'ánkáís'a wéawaraaawe. Ísu kenkáísí simankúnkúmba wéuwasinkaisana minkwáásí kawe'-úmai wénisa'a wéawanaawe Pítaa siyáye.

17 Pítaa mináái simátimena séna kembiwíyé kentí kawáá-wáásisé ímba awánamai Ísumba kawe'-á uré'a tufukáawe.

18 Naaofál'á Maníkó wenáái simátimakowisafena séna simátime'a súne. Kemó íyáfasinankaandawimba sáwi'a uwánkanaawe Maníkó siyónka'a póna kembiwí Ísumbo uráamba mináái paápé uráye.

19 Mindásafe'a kentí sáwi-imayaa tínaaemba uwáme'a Maníkómpá'á týana Maníkó kentí sáwi-imayaa maitiyuwáíniye.

20 Moórá-mora-kanaa Fasi'aénkó wení fasi'aémbá timína'a wesé'o mériayantafe'a kentí sáwi-imayaa tuwé'a

Maníkómpá'á teró. Maníkó túwa'nai ínkwaé séna íyáfasinankaraiwaimba Ísumba ai'maráínana kumíndasafe'a kentí sáwi-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á teró.

21 Ísu wíyómpa'a iméraimba póna ánaaen-kanaamo éna seyaafá-tántáá'á aúí'o índa-kanaa aneka'á marapál'á kumíniye. Naaofál'á Maníkó mináái simátimuwasa Maníkón-aaimo ísón-kwaasi kawe'-wáásí isésa simátimakaawe.

22 Maníkón-aaí simátimakowin-awi'a Mósese séna Maníkó kentí Fasi'aénkó kembá kesí kísaú mauwó séna si'l'mákainten-úmai Maníkón-aaímo simátimindawimba keándáfakemba moórágombá ai'maráínana wenáái simátiminasa isánááwe.

23 Ímbo isáiyawimo éna Maníkó wení waásifinkemba ti'mátuwena tinkaminasa puwónááwe Mósese siyáye.

24 Maníkón-aaí simátimakowin-awi'a Sámúwéri simátimakonka'a ánaaen-kwaasi simátime'ontemba maami kifé-kanaa wépaape-aye.

25 Naaofál'á Maníkó kentáá síwá'nán-awi'a Émbaramuntafena séna enándáfakén-kwáásísáfena seyaafál'-máráfákén-kwáásí kawe'-á uwátinkanaumne Maníkó óraaka siyáye. Émbaramun-andafaken-kwaasi owaná póna kembiwísáfena Maníkó mináái óraaka siyáye.

26 Miyáumai Maníkó Ísuntafena kesí kísaú mauwó séna ai'marówana kempímbá kunkáyiye. Seyaafál'á kentí sáwi-imayaa tínaaemba uwámiyana aifa'l'á kembiwí kawe'-á uwátinkaindasafena kempímbá kunkáyiye Pítaa Ísareri-waasisafena siyáye.

4

Pítante Yóninte aaifimbó maitínkaraan-aaí.

1 Óraal'-amaan-daumpa'a Pítaae Yóniye wésimatinuyasa ámáán-kísaú-waasiye ámáán-dánka'o káráwiyyowiye Sátusi-amaan-aaimo sun-kwáásíyé tóso ésa

² miwí táái taisésa aaisambá suwasaráí mindárai Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkain-aaí simátímuyasa úwoi-waasi isésa sésa Ísu pukáimpinkembo íyáfasinkaintafesa seyaafál-wáásí pukémpinkemba íyáfasinanaawe suwasá mináái isésa karolé sésa aaisambá sésa

³ mindárai tal'ótoresa sésa fénáimba póta aafáyáarata aaifintá maitinkánaumne sésa kawáá-wáásí ándáfa'a tinkómbanifo

⁴ úwoi-waasi sáwifa'a 5,000 waasi mindárai-taaisafesa timankúnkúmba uráawé.

⁵ Aafáyáara'a aaifimbá maitinkánaumne sésa waiyómbar aafáyáara'a Yérúsaremu-naopa'a Yúndaa-kawaa-waasiye óraal-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé miyáumai-waasi miwí táái isánae sésa túwaandu ésa

⁶ aifa'-ámáán-káwáágón-áwl'a Ánásiye wení akún-ándá-wáásiyé Káyafaasiye Yóniye Árékísandaawe túwaandu ésa

⁷ Pítante Yóninte táántowasarai tuyasá tísai esa sésa aísamaimo pukáin-kwaasi nórá urááyo. Náawani fasi'aéná kenkáifimbá wéraisakaiya kawel'á uwánkaraayo. Náawan-awira sékaiya kawel'á uwánkaraayo suwaná

⁸ Maníkóni Ufaen-ámútánkó wempimbá óraa'a uwánkowana Pítaa séna Ísareri-kawaa-waasiye óraa'-waasiye ísáaro.

⁹ Aísamaimo pukáin-kwaasi kawel'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-owe. Nórá séra kawel'ó uwánkaraundasafe'a wésisai-o.

¹⁰ Afora'l simátíménda kembiwíyé seyaafál-Ísárerí-wáásiyé ísáaro. Ísu Káráisíti Násaretifikewimba

aaraa-táiyá'á tufuwówana Maníkó pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaimba wenáwíka'a súyana wení fasi'aénkó minkwáásí kawel'á uwánkáísana kempimbá kawel'-úmai méraisa'a wéawanaawe.

¹¹ Maníkón-aaí aúfáifimba Ísun-aaí agaimaréna séna óntan-dambo on-kwáásí moórá-ontantafesa sáwí'an-iyé sésa maisukáawe.

Ánaæemba minóntánkó áfonkaamba uráie

mináái Ísuntafena agaimaréna siyáye.

¹² We aantemba sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpátá méwésinkaiye. Maníkó séna wenáwíka'-aantemba wení fasi'aénkó aantemba waási sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'l'á métinkainiye

Pítaa siyáye.

¹³ Pítaa mináái simátimena mindárai ímba táá'a úwasarai óraaka simátímuyasa minkwáá-wáásí tuwánesa táátafesa ésa mindárai úwoi-waasiyai ímbo uwáítá'l'-urááyan-kwaasin-oye sésa táátafesa ésa sésa Ísuwe'l nýuantafesari miyá wéoye sésa

¹⁴ awánomba Pítante Yónintepa'a aísamai kawel'ó uwánkaroyan-kwaasi mérowasa awánesa mindáraimo simátimiyan-aaisafesa saafá uwááesa ifátuwesa

¹⁵ sésa máápa'a kúmókaiyo suwasaráí kúmuyasa minkwáá-wáásí keáimbá sésa

¹⁶ mindárai nórásaaawa ónaumno.

Fí'on-kisau kawé-kísáú maiyááyamba pósa Yérúsaremufaken-kwaasi seyaafál'á ísáámba póta ímba karol'ésá sénaumpo

¹⁷ fí'o-fí'on-daopaken-kwaasi ímba isáíyantafeta mindáraisafeta simátimeta séta Ísun-awíka'a ímba simátímekaiyosa sénaumne sésa

18 táántowasarai íyúyasa sésa Ísun-aai ímba simátímékaiyo. Ísun-awí'lá ímba sekaiyó suwasarái

19 Pítaae Yóniye sésarai kemó miyá simásinkaiyakaimo Maníkón-aaimo tuwékai Maníkón-aúranka'a kawerá ínýai ke minááí aneka'á ísáaro.

20 Keráímó awánarauyan-tantaa'e ísarauyan-tantaa'e ímba tuwáyaufo úwoi simátimedaye suyasá

21-22 kawáá-wáási aneka'á óraaka simátimesa sésa énifo úwoi kárúwaakaiyo siyáawe. Aísamai kawe'ó uwánkaron-kwaasi kae'l-wááí-áátáiyá'á ímba weyáráika'a wénuwasarai kawel'á uwánkóyasa úwoi-waasi isésa Maníkón-áwí'a mósá maróntafesa mindároi ímbo tinkamuyamba úwoi kárúwaakaiyo siyáawe.

Fasi'ámai ménaumne sésa inaimó siyáan-aai.

23 Kárúwaakaiyo suwasarái Pítaae Yóniye kentí waásifa'a téasarai óraa'-amaan-kisau-waasiye

óraa'-waasiyemo sun-ááí másimátímúyasa

24 isésa Maníkómpá'lá inaí sésa Fasi'aénkóo wiýóne marawé uwí-nóné úmare miwán-arumpimbo úmakaanda-tantaa'waraka'a wégawaanone.

25 Naaófá'á emá sunaná ení Ufaen-ámútánkó ení kisau-waasi kentáá síwá'nágomba Téfítimba kusimámuwana agaimaréna séna nointafesawa fí'om-barafakewi aaisambá sésawa nointafesawa tufuwíyan-aai siyááesa áúkaawe.

26 Fí'om-barafaken-kawaaa-waasi to'mayaa úmae tatúwaandu ésa Fasi'aénkónté wemó íyáfasinankaiwainte tiyátinkanae siyáawe minááí Téfítí agaimaréna siyáyié.

27 Minááí paápé úwasa Yérúsaremu-naopa'a Érotiye Póntiyasi-Páíratiye fí'onkaa-waasiye Ísarerí-waasiye túwaandu ésa Ísumbo tufuwíyan-aai sésa emó íyáfasinankaandawimba ení kawe-kísáú-wáási Ísuntafesa tufuwíyan-aai siyáawe.

28 Naaófá'ó emó miyá ónáwemo siyáanda pósá túwaandu ésa miyá uráawe. Emó ímba miyá ónáwemo siyáandarakaa ímba Ísumba tufukáawisino.

29 Fasi'aénkóo óraa'-amaan-kisau-waasi tááimo símáimo taráíyaamba ísaraanda po súwa'nai ínonda póta ímba inkaiséta enáái úwoi óraakata simátimenauinne.

30 Ení fasi'aémbá símínatq tí'o índa-waasisa asófatinkafata konó. Ení kawe-kísáú-wáásígón-áwí'a Ísuwe súnanaşa wení fasi'aénkó fí'o-fí'on-kisau kawe-kísáú paápé ínýe

31 inaí simásuwówana túwaandu urón-daumpa'a tora'náára'a úwana Maníkón Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa Maníkón-aai óraaka simátima'mae kuráawe.

Moparáwimbó moórá-mora uwátímakaan-aai.

32 Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái mimbórá-ímáyáá wéesa mésa kentí moparáwintáfesa ímba kendé aantembariye wéesa úwoi moórá-mora tíma'mesa kuwasá

33 aantá-waasi áfááraumai fasi'aénkwárá'á mésa Ísu pukómpinkembo íyáfasinkain-aai óraaka simátima'mae wéwesa Maníkó aantá-waasi túwá'lai úntafesa kawe-kísáú maimaé wéguwasa

34-35 Ísuni aampa'ó kuwái marawé naanémó makówi fí'on-kwaasi timésa óntamba maiyésa aantá-waasi tímúwasa tuwínkaal'-úmai ímbo makón-kwaasi tímakaafó Ísuni aampa'ó kuwái seyaafá-tántáá'á ímba aáfáán-túwówana

36-37 moóráwigon-awi'a Yósepiwara'a miyá éna moórá-marama fí'on-kwaasigomba aména óntamba maiyéna aantá-waasi tiména wemá Rífain-andafakewi Sáíparasi-aempakemba tamérowasa aantá-waasi moórá-awi'a simánkesa Kíriki-taaifinkemba Páánápáasiye sésa waé'mai-awi'a tiráfaiyawain-iyemo suwái minóntámbá tímakaiye.

5

Ánánáyaside Sáfáiraante-taai.

1 Páánápáasi minóntámbá tímúwasarai moóráwigon-awi'a Ánánáyasi úwana awaainínkón-áwi'a Sáfáiraae'a mésarai moórá-marama fí'on-kwaasi timésarai óntamba maiyésarai

2 tuwináyauyo awaainínkombá simámuwana miyá ínone súwana minóntámbá tuwínkaal'-uréna tuwímbai wesáfena maéna tuwímbai maimaéna aantá-waasi mótimena karo'á séna seyaafá'á timúne súwana

3 Pítaa séna Ánánáyasiyo waántawanko áísaí úmai isánae sintáfé ewé sé mararákén-óntámbá seyaafá'á timúnemo sénda Maníkóní Ufaen-ámútánkombá karo'á simánkaane.

4 Mimbáramá ení maramá isa tuwé óntamba maiyé ení óntamba isa tuwímbai timé ímba sáwi'a éma mararákén-óntámbá tuwímbai timúne ímbo sénda seyaafá'á timúne séndama sáwi'a ómpo ímba waási aantemba karo'á simátinkaampo Maníkóní Ufaen-ámútánkombá karo'á simánkaane Pítaa súwana

5 Anánáyasi iséna pu'maéna kuntúwasa minááímó ísón-kwaasi áfááraumai táátafesa uwásá

6 ifó'-wáásí tésa puwúmba taasááúmaesa maimaésa máutaraawe.

7 Máwautowana awaainínkó káríka'a ména awaaikómó puwún-aaí ímba ísarena Pítaa-iyáifa'a túwana

8 Pítaa séna kenkátí mararákén-óntámbá seyaafárá símakaayo súwana miníninkó séna ewé seyaafá'án-iyé karo'á súwana

9 Pítaa séna enawaaiykóe esé'a mimbórá-ímáyáá ékai Fasi'aénkóní ámútankomba karo'á simánkámai awánáyae siyááye. Enawaai'ó máwautaan-kwaasi tésa embá tamaimaésa máutanaawe Pítaa súwana

10 pu'maéna Pítaa-an-áisamaifimba kuntúwasa ifó'-wáásí tésa puwúmba taawánésa maimaésa awaaikóbó utopa'á máutowasa

11 Fasi'aénkóní waásíye fí'on-kwaasiye isésa

táátafesa uráawe.

Fí'o-fí'on-kisau kawe-kísáúígón-aaí.

12 Aantá-waasi waási túranka'a fí'o-fí'on-kisau kawe-kísáú maimaésa iyúwasa Ísumpa'a timankúnkúmbo uwái óraa'-amaan-damba Soromoní áuwímai úmakopa'a aasiyaasí túwaandu uwásá

13-14 fí'o-fí'on-akwa'a sáwifa'a Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmbo ésa miwisé'a túwaandu é'ómanbiro fí'on-kwaasi tuwánésa sésa kawel'-wáásin-owe sésa táátafesa ésa ímba miwisé'a túwaandu uwásá

15 aantá-waasimo uráamba isésa tí'o ún-kwaasi taawiya'maesa marupá'á mátinkesa sésa Pítaa wéninana amankókonko taauwétáinasa asófáiwae suwasá

16 fí'o-fí'on-daopakemba tí'o ún-kwaasiwara tirumpimbá sáwi-amutambo méron-kwaasiwara'a tí'maesá Yérüsaremu-naopa'a mátinkówana Maníkó Pítamaa áwa'nai úwasa seyaafá'á asófasaraawe.

Kawáá-wáásí aantá-waasi sáwi'o uwátínkaraan-aaí.

17 Miyá wéuwana aifal'-ámáán-káwáágóe wení waási Sátúsi-amaan-aimo sun-kwáásiyé sésa seyaafá'á ímba kentáásiraima wáfeo aantá-waasi tirááíma wáéwe sésa tiyántafesa ésa

18 ta'ótó'mai ándáfa'a tiyúwówana

19 mindó'lwáámbó waúnka'a Fasi'aénkóní kisau-waasigo wíyómpakewi ontamá tisuwéna tí'maena máápa'a mútinkena séna

20 óraa'-amaan-daumpa'a imé'a

aú-amba waási kawel'-úmai maé'mae'o íyan-ankoni áwáuma isimátíméro suwasa

21 isésa siyarónka'a

óraa'-amaan-daumpa'a imésa minááí simátímakaawe.

Óraa'-amaan-daumpa'a moóráfa'a wésimatimuwasá moóráfa'a aifal'-ámáán-káwáágówé wení waásiye tésa ándá-waasi-taai isánae sésa Ísarerি-oraal'-waasi táántowasa tésa ámáán-danka'i-waasisafesa sésa aantá-waasi ándáfa'a méraafo kotí'mae'a teró suwasá

22 kumbá ímba mérowasa kouwerésa tésa sésa

23 ándá-namba ontamá wisuwésa i-wáásí ontará'á méraawata ontá tisuwéta awánáündasa ímba méraawata úne suwasá

24 ámáán-kawaa-waasiye ámáán-danka'o káráwiyyowiye isésa táátafesa ésa sésa mindá nórasaawa ónaumno simásuwesa sáwfíl'-imayaa wéuwana

25 moóráwigó téna séna ándáfa'o mótiyukaan-kwaasi óraa'-amaan-daumpa'a mésa wésimatimewa'a tuwánáumne suwasa

26 ámáán-danka'o káráwiyyowiye wembó áwa'nai un-kwáásiyé kotí'maesá aáno úmai tésa sésa úwoi-waasi miwí táií isésa sínkamofo sésa aáno úmai

27 tí'maesá aaimó isái-wáásifá'á mátinkówana aifal'-ámáán-káwáágó

28 séna é'a simátíme séta minkwáásígón-aaí wenáwíka'a ímba simátíma'mae'a korósá siyáundasa isa'a'é'a simátímewasa Yérüsaremuñaken-kwaasi seyaafá'á isásaraawa'a ke karo-súfimbá sinkéta minkwáásí tufukáawe sewé aifal'-ámáán-káwáágó suwasa

29 Pítaaewe aantá-waasiye sésa Maníkón-aaí aifaráán-ááigó póna waási-ttaagomba íyáákaraimba póta kentááisa ínta iséta Maníkón-aaisa iséta miyásá ónaumne.

30 Kembiwí Ísumba aaraa-táiyá'á tufuwana puwíwana kentáá síwá'náti Maníkó Ísumba pukáimpinkemba íyáfasinankena

31 séna óraa'-waasi póna sáwi'o úmáimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye séna ayaánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankena Ísarerí-waasi kentí sáwi-imayaa tuwé'a Maníkómpá'á tíyana kentí sáwi-imayaa maitiyuwáíníye séna Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankena ayaánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á móankaraiye.

32 Minááí iséta kawel'-úmaiwa simátimunanasá Maníkóni Ufaen-ámútánkó minááí kawel'-úmai wésimatimiye. Maníkó wenáái isámai kawel'ó owí wení

ámútamba wétimisana Maníkóní Ufaen-ámútánkó mináái wésimatimiye aantá-waasi siyáwe.

33 Simásuwówasa aaimó ísáán-kwaasi isésa

tirunkó sáwite'a úwasa tínkamonae-imayaa uwaná

34 miwifinkémbá moóráwigo íyáfasinena ámáán-kawaa-waasigon-awi'a Kámérieri íyáfasinena miwí táái taráísuwena wemá Maníkón-aii aúfáifinkemba aasiyaasi simátimuwas a wenáwí'a mósá wémarowi íyáfasinena aantá-waasisafena séna kárika'a máápa'a kumónáawe súwasa máápa'a kúmúwana

35 séna Ísareri-waasisono. Maaminkwáásísáf'e'a miyá ónaemo síyamba éka'a imáyáa uré'a miyán-oro.

36 Ááéma moóráwigon-awi'a Tíútasi íyáfasinena séna óraa'-waasi únda pó'a kesiráái aantemba waénáawe súwasa sáwifa'-waasi 400 waasi arááíwáúwana moóráwigo Tíútasimba tufúwana puwúwasa wembó arááíwá'maesamo nún-kwaasi wété ésa wení kísau ifátukaawe.

37 Minkákémbá túwi'o fariyón-kanaa moóráwigo Kárifakewin-awi'a Yúndasi íyáfasinena táántowasa sáwifa'-waasi wenarááíma wa'maésa wéguwana moóráwigo tufúwana puwúwasa wembó arááíwá'maesamo nún-kwaasi wété uwáguraawe.

38 Mindásafe'a imáyáa é'a maaminkwáásísombá ímba ándáfa'a mátiyuwe'a ifátuwéwasa méraaro. Miwítí kísaugoni áwáumo marará'-wáásítí imáyáafinkembo énamo éna tai'ániye.

39 Miwítí kísaugoni áwáumo Maníkóní imáyáafinkembo ína'o é'a ímba kanaa'á taraisónááfo úwoi waé'wae'a iníye. Maníkómpákémbó ína'o é'a minkwáásí sáwi'o uwátinke'o é'a Maníkónkwárá'á sáwi'a uwánkanaawe Kámérieri súwasa aaimó ísáán-kwaasi isésa wenááisafesa ewé sésa,

40 aantá-waasi táántowasa íyúwasa túwiyonku'-nésa óraaka sésa Ísun-aii wení fasi'aémbá ímba simátímero sésa ti'mákaawe.

41 Ti'márówasa wéesa tigaesáfesa uráawisina Maníkó imáyáa timúwana tirunkó kawel'a úwasa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaisata Ísuntafeta fasi'ámaisa méraundasa pósá sí'o índa-i'o uwásinkéntaanifo sirunkó kawel'a ínata méraumne aantá-waasi simásuwesa

42 aasiyaasi-kánáá óraa'-amaan-daumpa'e waásiti naúmpimpa'e Ísun-aii asé-aii simátíma'mae wénesa Maníkómó íyáfasinankaraiwai Yúndaa-waasisa wéamu'maraundawisa wemá Ísun-aye sésa simátíma'maes kuráawe.

6

Afakaeté-waasimo túwa'nai uráan-aii.

1 Simátíma'mae kuwasá Ísun-aii isésa sáwifa'-waasi wení aampa'a wéwesa méronka'a Yúndaa-waasi fi'om-barafaken-kwaasi Kíríki-taaifinken-aaimo sun-kwáásí Yérúsaremufa'a méron-Yundaa-waasisafesa í'ai tinkésa óntamba tuwíñkesa Kíríki-keto'inimba ímbo timúnkakemba í'ai tinkówasa

2 mindásafesa aantá-waasi Ísun-aii aampa'o kuwái seyaafá'nánká táántowasa tuwasá sésa Maníkón-aaimo simátimunda-kísau tuwéta óntamba tuwíñkaal'-úmai timúnda-kísau maúndafo sésa

3 kempíkémbá afakaeté-waasi túwi'o siyata óntambo tuwináí-kísáú timénaumne. Miwí kawel'-imáyáawárá'l-wáásí Maníkóní Ufaen-ámútánkó

miwífimbá óraa'ó uwátínkáin-kwaasi túwí'a síyata óntambo tuwináí-kísáúsá timéta

⁴ kesáá Maníkómpátá inaí wéseta Maníkón-aai simátíma'maeta konó aantá-waasi suwasá

⁵ ísowana tirunkó kawelá úwasa afakaeté-waasi túwí'o sumbá moóráwigon-awi'a Sítífeni wemá Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'á uwánkowana Ísuntafena imáyáá éna fasi'ówi úwana moóráwigo Fírípi úwana moóráwigo Pórókórasí úwana moóráwigo Náikéna úwana moóráwigo Táimóni úwana moóráwigo Páménasi úwana moóráwigo Nikorráasi wemá Ántíoku-naopaken-kwaasi éna fi'on-ampakemba Yúndaa-amaan-ampa'a kuréna minkákémbá Ísuni aampa'ó túwai úwasa

⁶ miyáumai-waasi tí'maesä aantá-waasifa'a tuwasá Fasi'aénkóní kísäumo maiyantafesa tine'lá ta'ótokesa Maníkómpá'á inaí siyáwe.

⁷ Maníkón-aai simátíma'mae kuwasá Yérúsaremu-naopaken-kwaasi sáwifa'a Ísuni aampa'á kuwasá Maníkóní ámáán-daumpa'a kísäumo máún-kwaasi sáwifa'a Ísun-aai isésa wení aampa'á kuwasá miyá úmae wéwesa sáwifa'-waasi-i'a uráawe.

Sítífenimbo ta'ótokaan-aai.

⁸ Fasi'aénkó Sítífenimba áwá'nai úwana fasi'aénkwárá'á ména seyaafá'-wáásí túranká'a fi'o'fi'on-kisau kawe-kísáú wémawasa

⁹ moórá-kanaa tuwímbai Sítífenimpa'a tésa karo'ááiyé-imáyáá ésa wesimán-kwesiman-esä miwí Yúndaa-waasi ésa tuwímbai Sáírini-marafakewi uwasa tuwímbai Árekísandiriyya-marafakewi uwasa tuwímbai Sírisiyaa-marafakewi uwasa tuwímbai Ésiyaa-marafakewi miyáumai-marafaken-kwaasi mimbórá-ámáán-dáúmpá'á mésa Sítífenimpa'a tésa karo'ááiyé-imáyáá ésa wesimán-kwesiman-umbanifo

¹⁰ Maníkóní ámútankó Sítífenimba kawel'-imáyáá amuwana póna Sítífenin-aaigo miwí táái iyáákowasa

¹¹ ifátuwesa wésa aúpá'á óntamba túwaandu úmai tuwímbai-waasi timésa sésa Sítífeni Mósesemba símai sáwí'a uwánkengá Maníkómbá símai sáwí'a uwánkaraísata ísaraumne. Kosimátimero suwasá

¹² minkáró'-ááí tasimátímúwasa úwoi-waasiye óraa'-waasiye ámáámbo sun-kwáásiyé ísowana tirunkó sáwí'a úwasa Sítífenimo úpa'a tésa tata'óto'mai áí'maesä ámáán-oraal'-waasifa'a máankesa

¹³ karo'ááímó sun-kwáásí kotí'maesä mätínkówasa karo'á sésa minkwáásigó óraal'-amaan-damba símai sáwí'a úmae iyéna Móseseni ámáámba símai sáwí'a úmae iyéna

¹⁴ séna naaofá'á Mósesemo ámáámbo simátímakain-amaamba Ísu Násaretifakewi ifátuwena fi'on-amaamba wésena Yúndaa-waasiti óraal'-amaan-damba tawísisuwainiye Sítífeni siyáyiye. Miyán-káró'-ááí suwasá

¹⁵ seyaafá'-wáásí Sítífenimbo awánomba wíyómpakemba Maníkóní kísau-waasi tóikaamba úkówasa awánaraawe.

Sítífeni ámáán-oraal'-waasimo simátímakain-aai.

¹ Miyá simásuwówana aifa'-ámáán-káwáágó Sítífenimba áísaí ena séna sen-ááí érai'-aaiya'i karo'ááiyá'íyo súwana

² Sítífeni séna kesifoísái kesuwaaiásáyo simátíménda ísáaro. Naaófá'á kentáá síwá'lágó Émbaramu ímba Éraanifa'a koméronka'a Mésópótemiyaa-marafa'o méronka'a Maníkó fasi'aénkwáráwi kuména

³ Émbaramuntafena séna ení marawárá enamááraawara'a tiyuwé wina'á moórá-maramo aráánáméndafa'a koméínone súwana

⁴ iséna mimbárámá Káringidiyaa-waasiti marafá'á tuwéna témena Éraanifa'a tamérowana afowá puwíwana Maníkó ai'marówana témena maafá'ó méraundafa'a túwana

⁵ minkánaá Maníkó ímba maramó amúmba óraaka séna ánaaembma maambárámá enkwárá enaísaaftantambo iyawiwará'a timénaumne. Maníkómó súmba Émbaramu iyámpói ímbo ma'ánkaronka'a mináá simámena

⁶ moórá-aiiwara'a séna enaísaaftantambo iyawi fí'on-kwaasiti marafá'á koméwasa umbai-kísáú timésa sáwi'a uwátinkéwana sáwífa'-aatai 400 aatai tai'áiná'a

⁷ sáwi'o uwátinkaiyawi sáwi'-meyamba tíménda pósá enaísaaftantambo iyawi mimbárámá tuvésa maafá'á tésa ken-ímáyáá móssá maránááwe séna

⁸ minááí naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ánaaembma maambárámá enkwárá enaísaaftantambo iyawiwará'a timénaumne siyáimba minááí símai kááisamarena póna túma kárámai araénáémba uwo Maníkó siyákiye.

Súwana Émbaramu ména Áísáakimba ma'ankéna afakauomboé-kanaa maisuwéna áúma kárámai araénáémba uwánkowana Áísáaki óraa'a éna Yékopumba ma'ankéna áúma kárámai araénáémba uwánkowana Yékopu óraa'a éna sisamaifikemba kae'á kumbaimái-iyampoi matinkéna túma kárámai araénáémba uwátinkáfa'a kurákiye.

⁹ Miyá uwátinkáfa'a kúwasa mináfáráwáínónda tífákon-awi'a Yósepintafesa sésa sínnaenkewi ímba kentáárá'lá káráwiniye sésa tirumbá sáwi'a uwánkesa áí'maesá fí'on-kwaasiya'a mátinkesa óntamba máúwasa miwí Yósepimba áí'maesá wémesa Ísípi-marafá'a máánkowana Maníkó wesé'a mérowasa

¹⁰ umbai-kísáú amésa sáwi'o uwánkómbanifo Maníkó wesé'a ména áwa'nai ena kawe'-ímáyáá uwánkena wení umbai-tántáá'lá tai'ánkowana mimbárámá Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini kawe'-ímáyáá awánéna séna Ísípi-marafá'a seyaafá'-wáásiyá'a kawel'-úmai káráwiye kesí moparawínká'á miyán-uwo súwana wemó súntemba úwana

¹¹ ánaaembma aawaimá téna Ísípi-marafá'e Kénaani-marafá'e seyaafá'-áémpá'lá aawaimá tówasa tááisafe uwaná kentáá síwá'násomba tómbá ímba miwifíimbá wérowana

¹² Yékopu séna Ísípi-marafá'a tómbá wéraiye-aaí isáúmpo koméyánoro séna áánintomba ti'marówasa koméyánúmaesa

¹³ tifowámpá'lá tamérowana mintómbá tai'ówasa aneka'á kuwaná Yósepi miwíse'a tamaéna séna kemá Yósepi kentifáko úne súwasa pukáánesa siyáumne suwaná Ísípi-marafaken-kawaago Yósepini áwáuma iséna awaaísái tuwánówana

¹⁴⁻¹⁵ Yósepi awaaísái simátimena séna kesifombá kosimámiyana wení akúmbá tí'maena Ísípifá'a tiyó Yósepi siyé. Kosimáméro Yósepi súwana

aflowámá iséna wení akúmbá 75 waasi tí'maena Ísípifa'a kawé'-úmai komésa púwúwasa

¹⁶ ánaaembá miwí tísaaftombá tiyáántámba maimaésa témesa Síkémufa'o mautéombá naaófá'ó Émbaramu Émon-anaankaken-kwaasi óntambo tímakom-barafa'a máutaraawe.

¹⁷ Énifo kentáá síwá'násomba Ísípi-marafa'a komésa sáwifa'-waasi agaiyáawe. Manikó Émbaramuntafena fasi'aén-áái séna Kénaani-marama enaissaftantambo iyawi timénaumne siyóntemba tíminda-kanaa ampáambó únka'a

¹⁸ moóráwigó Ísípi-marafaken-kawaago Yósepimo naaófá'ó pukóntafena wení kísaú-aai ímba ísarowi póna

¹⁹ kentáá síwá'násá umbai-kísaú tiména maimái sáwí'a wéuwatinkowasa iyámpói máápa'a tiyúwówasa pukáawe.

²⁰ Iyámpóisomba púwúwana minkánááfimbá Móseseomba kawé'-ó'i'wárá'-iyámpói ma'ánkarena anówama aúpá'a naaúmpa'a ánkaronwana kaumbo-wíybá maisuwéna

²¹ máápa'a áí'maena müankaronwana Ísípifaken-kawaagon-ayáámunko awánómba aráái tówana kesáánine séna káráwiyowana óraa'a úwasa

²² Ísípifaken-kwaasi

miwítí áwáuma simáma'maesá iyúwana Mósese wéisena óraa'a éna wení kisaugowe wenááigowe kawé'a uraiye.

²³ Mósese miyá éna kae'-wááí-áátái maisuwéna kesí waási Ísareri-waasi kotuwánánae séna kúmba

²⁴ Ísípi-waasigo Ísareri-waasigomba sáwí'a uwánkowana Mósese tuwánéna Ísareri-waasi áwá'nai ena Ísípi-waasigomba tufuwana puwúwana

²⁵ Mósese imáyáá éna séna Manikó minkísáúrátáfena iyáfasiskaraimba pó'a Ísípifakemba Ísareri-waasi tí'mae'o kondá minkísáúsáfesa ewé sénááwe siyáimbanifo Ísareri-waasi ímba miyán-ímáyáá uwaná

²⁶ Mósese kowaiyómba iyáfasinena kúmba Ísareri-waasi kaekó tíyóyana tuwánéna týótainda-imayaá éna séna kae'náraiyo mimbórá-náóraan-ofo tiyááyafo súwana

²⁷ aifa'ó ómbarenamo tiyón-kwaasigo Móseseomba famétuwena séna nááwa embá iyáfasinankaraaisawa kentáásí kawáá'i éwa aaisá wésimasimeno.

²⁸ Fénáímbo Ísípi-waasimo tufuwónanamo puwéwiyaintena kembá miyáwáá inono súwana

²⁹ Mósese iséna inkaiséna wéme wémena Míndiyaani-marafa'a fí'on-kwaasiti marafá'a koména

kael'-iyámpói matínkaraiye.

³⁰ Mósese koména kae'-iyámpói matinkéna ména kae'-wááí-áátái maisuwéna moórá-kanaa máásai-marafa'a wéwena Sáínaí-omapa'a ewaa'ó wéronka'a kúwana kári-taiyakemba iyá kéna ímba mintái kówana Manikóní kísaú-waasigo wiyómpakewi mimpímbá mérowana mintái ímba kówana

³¹⁻³² Mósese awánéna óraa'-imayaá éna ewaa'á koména awánówana Manikó séna enaíwál'há Émbaramune Áísáukine Yékopune miwítí Manikó

úne súwana Mósese minááí iséna aíyayaankakemba tata'á úwana úwoifa'a kararówana

³³ Fasi'aénkó séna méraandafa'a ufaem-bárámá wéraipa'an-ifo kawel-máráfá'o méraapa'an-ifo maambárámá sáwl'a ónafainifo aísamai ánáamba faútuywaa.

³⁴ Ísípifa'a kesí waási sáwl'o wéuwatinkaawasamo ifi'l'ó wétaamba tuwánáúnda pó'a túwa'nai ónaumpo íyáfasinena'a aíl'maráana wéme Ísípifa'a kuré kesí waási Ísareri-waasi kótílmae Kénaani-marafa'a waaó Maníkó Mósesentafena siyáye.

³⁵ Wembá Mósesemba Ísareri-waasi tínaaemba uwámesa sésa nááwa embá íyáfasinankaraisawa kentáásí kawááí'a éwa aaisá wésimasimeno siyáawe. Siyáan-kwaasisafena Maníkó minááí siyáye. Wembá Mósesentafena Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi kári-taiyakemba aaí simámakaiye. Wembá Mósesemba Maníkó kawáá-kísáú aména aíl'marówana Ísípifakemba Ísareri-waasi kótílmaena Kénaani-marafa'a kuráye.

³⁶ Wemá Mósesemba Ísípifa'a ímbo awánon-kisau fí'on-kisau maúwasa sésa úwoi tíl'mae kóuwo suwaná tíl'maena kúmba nonkón-áwí'l'a naae-nóné supa'l'á wéna ímbo awánon-kisau kawe-kísáú komaéna tíl'maena kúmba máásai-marafa'a kae'l'-wááí-áátáí komérowana ímbo awánon-kisau kawekísáú maimaéna iyáye.

³⁷ Wemá Mósesemba simátimena séna Maníkó kembó íyáfasisinkarainten-úmai ánaaemba moórwigombá kentísaafitamtambo íyawifinkemba íyáfasinankainiye. Maníkón-aaimo simátimindawimba íyáfasinankainiye.

³⁸ Wemá Mósesemba máásai-marafa'o Maníkóní waási Ísareri-waasimo méropa'a miwisé'a maéna kentáá síwá'násonte'a maéna Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi wesé'a maéna Sáínaí-omapa'a imérowana Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi Maníkóní ámáámba simámuwana ímbo taíl'áin-aaí simámuwasa simátíma'maeska kuráanta wéisaumne.

³⁹ Móseše aaimó simátimumba kentáá síwá'ná ímbo isésa tínaaemba uwámesa Ísípifa'a tauweránae-imayaá uwaná

⁴⁰ ánaaemba Maníkó Mósesemba áántowana omápa'a imérowasa Mósese awaaón-áwí'l'a Éronintafesa sésa Mósese Ísípifakembo síkaiwaisa nááfara kóuraiyo. Ímbo awánaúndafata kóuraifo moórá-manikomba uwámakewata wenarááisa wáéno sésa

⁴¹ óntantamba purumaka-áráákaamba úmaresa minkáró'-máníkóní aamoimá uwánkesa póima tufú'mai wénesa úmárón-tantaatafesa aamoí ésa tóní'l'a úmai wénowana

⁴² mindásafena Maníkó ánaaemba uwátiyuwowasa wíyóne aafáúwé otáfesa kesí

maníkón-ye siyáawe. Mindásafena naaofá'l'á

Maníkón-aaimo simátmakowi agaimaréna séna

Ísareri-waasisono. Máásai-marafa'a kae'l'-wááí-áátáí mé'a póima tufú'mai wéne'a ímbo kentáfe'a ísámae wé'ómbarifo

⁴³ kentí karol'-máníkóntafé'a ísámai wení ampanta-námbá maimaé'a wénowe. Minkáró'-máníkón-áwí'l'a Mórókiye siyáawe. Okáán-tántáá'l'a úmake'a áwí'l'a Réfáániye wése'a to'mae'a wénowe. Minkáró-káe'l'-máníkái úmare'a kesí maníkowé karol'á sé'a áwí'l'a maimaé wéiyowe. Miyámó

uráqantafe'a kentí marafákembá ti'maráana'a wéme'a moórá-marafa'a áwí'a
Pépiróni-marafa'a koméranaawe

Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna siyáye.

44 Naaofá'á máásai-marafa'a Maníkó Mósesemba aráánamena Maníkóni naambó ampantasámbó iyamba maará ónááwe séna aráánamuwsa Maníkómó súntemba miyán-dámbá úmai maimaesá máásai-marafa'a né'ómbaniye.

45 Ánaqemba miwí táánintomba kentáá síwá'násomba mindámbá taawiyáfúwana Yósúwa ti'maena Kénaani-marafa'o kúmba Maníkó túwa'nai ena mimbáráfá'ó méron-kwaasi watuwówasa kóuwasa kotafíyesa mindámbá minká'á mámaresa mérowana ánaaemba Téfítí Ísareri-waasiti kawáámó mérompimba mindámbá úwoi wérowana

46 Téfítí kawé'-úmai mérowana Maníkó aamoí uwánkowana Téfítí Maníkóbá áisai ena séna ení naambá ónaum ína ónaumno. Emá Yékopuni Maníkómá po ewé sina'ló é'a ení naambá ónaumne súwana

47 Maníkó séna emá ímba ínompo enááninko Soromoní kesí naambá ínaye siyáimbanifo

48 Maníkó wiyómpa'o méraimba waásimo úmakaan-daumpa'a ímba méraiye. Mindásafena naaofá'á Maníkón-aaimo simátímakowi agaimaréna séna

49 Fasi'aénkó séna wiyómpa'a káráwiye'a marará'á káráwiyumpo úmárénda-naumpa'a ímba úwoi marapá'á kumbénaumne.

50 Kesáfé'a mintántáá'lá seyaafá'á
úmakaumne Fasi'aénkó siyáye
agaimaréna siyáye Sítífeni siyáye.

Sítífeni minááí simátimena aaimó ísón-kwaasisafena simátimena séna

51 kembiwí tirunté'a wémare'lá pó'a Maníkóni aampa'ó ímbo arááíwáén-kwaasiyaamba é'a Maníkón-aai ísáámbanifo ímba ísámai kawé'á wéowe. Kentíwá'násomba Maníkóni Ufaen-ámútánkóbá tínaaembo uwáme'ontemba kemá miyá wéowe.

52 Kentíwá'násomba Maníkón-aai simátíma'maesá wéguwai seyaafá'-wáásí sáwl'a uwátinkesa Maníkóni kawe-kísáú-wáásí kumíníye-aaimo simátímakowi tínkamuwsa pukáawe. Ánaaemba wemá kumúwa'a pintaru'á úmai tufúwana pukáye.

53 Énifo wiyómpakewi Maníkóni ámáámba simátímakowa'a kembiwí ísaraambanifo ímba ísámai kawé'á
uráawe Sítífeni siyáye.

Sítífenimba óntantambo tufíkáan-aaí.

54 Sítífeni minááímó simátíumba aaimó ísón-kwaasi áfááraumai tirunkó kásí'a úwasa týántafesa uwáná

55 Sítífenimba Maníkóni Ufaen-ámútánkó wempímbá óraa'a uwánkowana wiyómpa'o awánómiba Maníkóni sómo kaimbá wérowana Ísu Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mérowana Sítífeni awánéna

56 séna awááaro. Wiyómba tuwínkaa'l-isaná Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á Ísu waási úranko méraimba wéawiyauwmne súwasa

57 miwí wenáái ímba isánae sésa tááka'a awááesa óraaka'a aaí sésa Sítífenimba tuwaantantésa

58 ta'ótokesa taawiya'maésa naaókoni awáiífá'a mátuwesa óntamba maiyésa tufukáawe. Sítífenintafesa karol'-ááímó siyáawi paákákén-únánkwátói faútúwówana ifol'-wáásígón-áwi'a Sóro minúnánkwátói káráwyowasa

59 Sítífenimba óntantamba tufúwana Fasi'aénkónká'a inaifinkémbá séna Ísu Fasi'aénkóo kesimambá kumbáína'a púwóno séna

60 Arauntaúmbá faiyéna óraaka'a séna Fasi'aénkóo sáwí'a wéuwasinkaafo miwí ímba anondáá sáwí'a uwátinkaa Sítífeni simásuwena pukáiyé.

8

Sóro Ísuní waási sáwí'o uwátinkarain-aai.

1-3 Sítífenimbo tufúmba Sóron-arunkó aamoí uráifo tuwímbai Maníkón-aaisafesa fasi'owí Sítífenin-áúma maimaésa máutesa óraal'-ifi'a towaná Sóro Ísuní aampa'ló kuwái tinkantanae séna kúmba naaúmpimpakemba aarakwá'a kotafisímai ándáfa'a tíyupa'a kúwasa Yérúsaremu'a'a Ísuní aampa'ló kuwái aifari'ená sáwí'a uwátinkowasa wété uwasá aantá-waasi aantemba Yérúsaremu'a'a mérowasa fi'on-kwaasi Ísuní aampa'ló kun-kwáásí Yúndiyaa-aempa'e Sámériyaa-aempa'e wété uráawe.

Sámériyaafa'a ásé-aaimo kosimátímakaan-aai.

4 Ísuní aampa'ló kuwái wété ésa Ísuní ásé-aai kosimátíma'mesa kuráawe.

5 Fírípi Sámériyaa-naopa'o kúmba kosimátimena séna Maníkómó iyáfasinankaraiwai amu'maráúndawisaamo é'o kunkáimba wemá Ísuníye

6 Fírípi simátimuwasa

kawel'-úmai Ísówana ímbo awánaron-kisau maúwasa awánnowana

7 sáwí-amutamba tirumpimbó mérowisafena aaí súwasa sáwí-amutamba wáá'a túmaesa kóuwasa waási kawel'-úmai mérowana tíyayaambo pukón-kwaasi asófatinkowasa kawel'-úmai mérowana

8 Sámériyaafaken-kwaasi áfááraumai tirunkó

kawel'a uráye.

9 Sámériyaa-naopa'a moóráwigon-awíl'a Sáímoni óraal'-waasi úne séna aitambá éna fintó úmaena wéiyuwasa táátafesa ésa

10 óraal'-waasiye úwoi-waasiye wemó úmba awánésa wenaráái waésa sésa Maníkóní fasi'aénkóe wení fasi'aénkóe'a awaiyari'a uráye karol'a suwaná

11 ayáátáka'a aitambá éna fintó úmaena wéguwasa wenaráái waésa táátafesa uráafe

12 ánaaembä Fírípi Maníkóní ásé-aai kosimátimena Maníkó wení waásimo kawáánin-kanaa kosimátimena Ísu Káráisitin-aai kosimátimuwasá isésa érai'e sésa timankúnkúmba uwaná Fírípi minákwá'a nombá maitinkówana

13 Sáímoniwará'a amankúnkúmba úntafena Fírípi nombá maiyankówana Fírípiye wénuwana ímbo awánón-kisau maúwana awánéna áátafena uráye.

14 Miyámó Sámériyaafa'o úmba Yérúsaremu'a'a aantá-waasi mésa Sámériyaafaken-kwaasi Maníkóní ásé-aai isésa minááímó méta'otokaan-aai isésa Pitaante Yóninte ti'márówasarai wémesarai

15 Sámériyaafa'a komésarai Ísuní aampa'ló kuwáísáfésarai inaifinkémbá sésarai Maníkóní

Ufaen-ámútámbá maénááwe siyááye.

16 Fírípi nombó maitinkónka'a Fasi'aénkó Ísuntafena ísámai nombá maitinkówana Maníkóní Ufaen-ámútámbá ímbo maiyónka'a pósarai Pítaae Yónie inaifinkémbá sésarai

17 tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumúwasa maiyáawe.

18 Aantá-waasiyai tiyáámba ta'ótóróyana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaúwasa máúmba Sáímoni awánéna fasi'aémbá méyámbaranae séna Pítaaante Yónintetafena séna óntamba maékai

19 mífásí'áémbá símekaiyo. Kemá fi'on-kwaasi siyáámba ta'ótóráanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó tirumpimbá kumbaínkwe súwana

20 Pítaa séna Maníkó úwoimo wétimin-tantaatafe óntantamba méyánónae sénda po ení óntankwara ewárálá iyafimbá tai'áyáaye.

21 Maníkón-aúranka'a ení imáyáa ímba arupíse imbá pó maankísáú kenkáisí kísau ímba súwa'nai ínone.

22 Ení sáwí-imayaagomba ánaaembá uwáme Fasi'aénkómbá áisai inaná ení sáwí-imayaagon-anondaa maiyawauzáíne.

23 Maníkó ímba fasi'aémbá ámakaíntafe enarumbá sáwí'a uwásinkaanana ení sáwí-imayaago óraal'a éna embá ta'ótokaiye Pítaa súwana

24 Sáímoni Pítaaante Yónintetafena séna súwa'nai ekai Fasi'aénkómbá inaifinkémbá áisai íyana emó sénda misáwi-tántáákó ímba kempá'á tíno Sáímoni siyáye.

25 Súwasarai Pítaae Yónie Fasi'aénkón-aaí simátimesarai Ísuwe'o né'óyan-aaí simátimesarai Yérúsaremufa'a kónae sésarai aampa'a wéwesarai Sámériyaa-aempa'a naaól'-nao'a Maníkóní ásé-aaí simátíma'maesarai kurááye.

Fíripinte Ítíópiyaafaken-kwaasigonte-taai.

26-28 Mindárai Yérúsaremufa'a kuyaná Fírípi Sámériyaafa'a mérowana óraal'-waasigo Ítíópiyaa-marafakewi éna Ítíópiyaa-waasiti kawáá-íninkón-áwi'a Káándésini óntanka'o káráwiyowi Maníkón-ímáyáá éna Yérúsaremufa'a wémena Maníkón-áwi'a mósa maréna kouweréna wení táómpimba óraa-poigo tafisímaena núñ-taompimba kúmba Fasi'aénkóní kísau-waasigo wiyómpakewi Fíripintafena séna íyáfasine Yérúsaremufakemba Késaafa'o kon-ámpá'á waaó súwana iséna íyáfasinena minámpá'á wémena máásai-marafa'o kúmba Ítíópiyaa-marafaken-oraal'-waasi wení táómpimba wéwena aúfáifimba toráumai awánéna naaofá'ó Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimakón-aaí toráumai awánómiba

29 Maníkóní Ufaen-ámútánkó Fíripintafena séna wení táónkoni ewaa'á waaó súwana

30 awaantanténa kúmba Áísáya agaimakón-aaí toráumai wéawanowana Fírípi iséna áisai ena séna minááígóní áwáuma ísaraano súwana

31 séna é'a moóráwigó simásimina'a isánaumpo kesí táómpimba íyátaao súwana Fírípi mintáómpimba íyátena imaúwana

32 mináúfáifinkén-áái torauséna séna

sipisípi áyáumo karánae owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásigó ímba aaí siyáye. Sipisípi tufuwónae owanamó ímbo wáá'o tintembá minkwáásigó ímba aaí siyáye.

³³ Wenáwi'a múra tuwésa sáwí'a úmai aaifimbá maiyánkaraawe. Wení waási sáwí-kisau maiyésa tufuwówana marapá'ó mérain-kanaa taí'áraiyé. Mindásafesa miwití sáwí-kisau ímba kanaa'á aforá simátimenaawe agaimaréna siyáye.

³⁴ Ítíópiyaafaken-kwaasigo minááí toráusuwena Fíripimba áísai ena séna Maníkón-aaimo simátimakowi nááwantafenawa minááí siyáyo. Wesáfénawa siyáí fí'owantafenawa siyáyo súwana

³⁵ Fíripi Maníkón-aaí aúfáfinkembo toráumaimo simámakainten-úmai Ísuní ásé-aaí wésimamena

³⁶ aampa'á kuyambá nombó wéroka'a wésarai uyaná Ítíópiyaafaken-kwaasigo séna nombó wérainka'a maisinkáinkwae sé'a únana nóinkowa aambá fasiyíyo súwana

³⁷ Fíripi séna Ísumpa'o arumbó amé wenááisafe amankúnkúmbo ina'ó él'a nombá maiyánkáano súwana séna Ísu Káráisítintafe'a érai'a Maníkón-áanimban-ye súne séna

³⁸ táómbo to'maé kúwaintafena séna táómbo ta'ótoraao súwana ta'ótotorowasarai Fíripiye Ítíópiyaafaken-kwaasigoe nompímbá kunkésarai Fíripi nombá maiyankéna

³⁹ íyúyana Fasi'aénkóní ámútanko Fíripimba kunáí'maena kóúwana Ítíópiyaafaken-kwaasigo awánómbo ímba mérowana wení naaópa'a wéna aamoi' uráye.

⁴⁰ Fasi'aénkóní ámútanko Fíripimba kunáí'maena Ásítótí-naopa'a máankowána Fíripi mináémpá'-náópa'a Maníkóní ásé-aaí simátima'maena Sísááriyaa-naopa'a kuráye.

9

Sóro Ísun-aaisafena amankúnkúmbo uráin-aaí.

¹ Minkánáá Sóro Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáísáfena arumbá sáwí'a éna tinkamonae símasima'a éna aifa'-ámáán-káwáágómpá'

² koáísai ena séna aúfái agai-símína'a maímaé'a Támásikasi-naopa'a Yúndaa-amaan-daumpímpa'o méraan-kwaasiti óraal-waasi mátimeno súwana ewé séna minááí agaimaréna séna Sóro Ísuní aampa'ó wíyawi saafá éna ta'ótó'maena témena Yérúsaremufa'a ándáfa'a mátiyuwainiye séna agaimaréna súwana

³ Sóro mináufái maímaé wémena Támásikasi-naopa'a ewaa'ó kúmbo wíyómpakemba sámo kaimbá aafáyáuraan-tantaa'a tuwówana kuména aúgáyáagaya úwana

⁴ tanaa fówana aaígó aantemba séna Sóroo nórä séwa kembá sáwí'a wéono súwana

⁵ séna emá nááwa sénó súwana kemá Ísu súmpo kembá sáwí'a uwásinkaambo

⁶ íyáfasiné Támásikasi-naopa'a koménana moóráwigomo síndantemba miyán-uwó súwasa

⁷ Sóroe'o kun-kwáásí ímba aaí sumbá mésa ímba waási ane'á awánésa aaimó sún-aantemba ísówana

8 Sóro íyáfasinomba aúramba ímba kawel'-úmai awánwasa waási ayáán-to'maesá Támásikasi-naopa'a máánkarowana

9 kaumbo-nó'wáámbá waéna ímba aúramba awánéna tóné noné ímba naráiyé.

10 Sóro kaumbo waúwana moórágígo Támásikasifa'a ména Ísuní aampa'ó kúwain-awi'a Ánánáyasi aúramba aréna kainkáámbá awánombá Fasi'aénkó simámena séna Ánánáyasiyo súwana oó Fasi'aénkó kemá úne súwana

11 íyáfasinema aampa'á waaó. Minánkón-áwi'a arupísemo uráin-ampa'a kuré Yúndasini naauúmpa'a wée moórágígo Táásási-naopakewin-awi'a Sóromba koawáanaao. We inaí wésiye.

12 Kaainkáámbá awánaraink'a moórágígo-awi'a Ánánáyasi téna ane'á ta'ótóráísana aúramba kawel'-úmai awánaraiye Fasi'aénkó súwana

13 Ánánáyasi séna Fasi'aénkó sáwífa'-waasi wenáái simásímakaawe. Yérúsaremufa'a ení waási sáwí'o uwátínkaran-aaí simásímakaawe.

14 Aifal'-ámáán-kwáágó aúfái agaimái ámisana en-ímáyáámó mósá måráán-kwaasi ándáfa'o tiyuwáindasafena Támásikasifa'a tiyáiyé súwana

15 Fasi'aénkó séna kesí kísaú áménana kesáái kosimátin-tasimatimba fí'on-daopaken-kwaasiye kawáá-wáásiyé kesí waási Ísareri-waasiye kosimátin-tasimatimba ínifo íyáfasine wempá'a winaná

16 kesí kísaú Sóro wémainasa waási sáwí'a uwánkanaawe. Mindásafe'a ke aráánamenamene Fasi'aénkó siyáiyé.

17 Súwana Ánánáyasi iséna wéna sún-daumpa'a iyéna Sóro ane'á ayáámba ta'ótorena séna Sóroo kesí waásiyo. Aampa'á wéte Fasi'aénkó Ísumba awánaraandawi si'máráisa'a túne. Aúramba kawel'-úmai awánenana Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumpimbá óraa'o uwánkaindasafena si'máráisa'a túne súwana

18 Sóron-aúrampinkemba aerambá tákúwana aúramba kawel'-úmai awánéna íyáfasinowana Ánánáyasi nombá maiyankówana

19 tómbá násuwena áúgoma kawel'-uráiyé.

Sóro Támásikasifa'o simátimakain-aaí.

Sóro Támásikasifa'a tuwímbai-no'waamba waéna Ísuní aampa'ó kuwáísé'a ména

20 minúwóiyáán-úwana ámáán-daumpa'a iména Ísun-aaí simátimena séna érai'a Ísu Maníkón-áánimban-iyé súwasa

21 wenáái ísón-kwáasi táátafesa ésa moórá-mora-waasi tísai-isai esa sésa Yérúsaremufa'a Ísun-imayaamo mósá måráán-kwaasi tínkamemayain-kwaasin-iyé. Ísun-imayaamo mósá måráán-kwaasi tí'mae ándáfa'a ámáán-kwaa-waasiya'o mátinkanae séna maanká'o tiyáin-kwaasin-iyé. Ísumpa'a téna méraiye sésa táátafesa uráawee.

22 Suwaná Sóro óraaka simátima'mae iyéna séna érai'a Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba amu'maráúndawisa Ísun-iyé séna wenááigo iyúwasa Támásikasifaken-Yundaa-waasi isésa wembá ímba anondáá simámakaawe.

23 Ímba anondáá sumbá sáwífa'-no'waamba waésa túwaandu ésa Sóromba tufuwónae sésa

24 tufuwíyanesa nó'waane wáawáiye Támásikasi-naokoni óntan-kusaigoni aumépa'a mésa ontará'a takáráwi-karawi wéuwana moóráwigo iséna tu-fuwónae-aaimo sumbá kosimámuwasá

25 moórá-no'waamba Ísuni aampa'ó kuwái Sóromba áí'maesä pofafimbá fáitumaresa óntan-kusaigoni afaaipimbá tússúwesa ándára'a ta'ótoresa túwówana kuméména marapálá mûra tuwéna kóuraiye.

Sóro Yérúsaremu'a'o komérain-aaí.

26 Sóro Yérúsaremu-naopa'a wémena wéna séna Ísuni aampa'ó kowísé'a méranae'a túne súwasa miwí sésa Ísun-aaí ímba ísaraiwai karolá siyé sésa wenáároi inkáisúwana

27 moóráwigon-awíl'a Páánápáasi Sóron-aaí iséna kawe'á úwana áí'maena aantá-waasifa'a wéna Sóron-aaí kosimátimena séna Sóro Támásikasi-ampa'o wéwenamo Fasi'aénkómbó awánówana aaimó simámakain-aaí simátimena Sóro Támásikasi-naopa'o Ísuni-aaimo óraaka'o simátima'maenamo kuráin-aaí simátimuwasa

28 isésa érai'e suwaná Sóro miwísé'a ména Ísuni fasi'aémbá wérowana Yérúsaremu-naopa'o Ísuni-aai óraaka kosimátin-tasimatin-ena

29 fí'on-Yundaa-waasi Kíríki-waasi-taaifinkembo sun-kwáásí simátimuwasa aaí wesimán-kwesiman-esa tufuwónae sésa

30 sumbá Ísuni aampa'ó kuwái isésa Sóromba áí'maesä wémesa Sísááriyaa-naopa'a máankesa sésa Táásási-naopa'a waaó sésa aí'lárówana mindáópa'a kóuraiye.

31 Kóúwasa Ísuni aampa'ó kun-kwáásímó tínkamumba étínkówasa aáno úmai wempa'a mésa Yúndiyaa-aempa'e Káríri-aempa'e Sámériyaa-aempa'e Ísuni aampa'ó kuwái aáno úmai wempa'a mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa fasi'ámai mésa Ísuni-aai simátimuwasa isésa érai'e sésa sáwífa'-waasi-i'a ésa Fasi'aénkón-awíl'a mósa marésa we-naísamaifimba méraawe.

Pítaa Ríndaa-naopa'o kuráin-aaí.

32 Pítaa naao'l-nao'a wénena Maníkóní waási tuwánáíndasafena Ríndaa-naopa'o kúmba

33 moóráwigon-awíl'a Íniyasi ímba aíntamai wénena afakaumboé-aatai naaúmpa'-aantemba maé'mae'l'a wéuwana

34 Pítaa awánéna séna Íniyasiyo Ísu Káráisiti asófankaifo íyáfasinke ení wandaaí fawasaaó súwana íyáfasinwena kúwasa

35 Ríndaa-naopaken-kwaasiye Séróni-naopaken-kwaasiye seyaafá'a awánésa Fasi'aénkómpalá tiyáawe.

Pítaa Yópaa-naopa'o kuráin-aaí.

36 Yópaa-naopa'a moórá-inirkon-awíl'a Tápítaa Kíríki-waasi-taaifinkemba mináwíl'a Tókáasiye wésewe. Wemá Ísuni aampa'ó kún-inimba aasiyaasí kawé-kísáú wémaena moparawímbá ímbo makón-kwaasi túwa'nai úwaimba

37 áí'a úwana puwúwasa wenáúma nombá pé'ankesa maímaésa afófumayaatanaan-daumpa'a móankaraawe.

38 Yópaa-naopakemba Ríndaa-naopa'a ewaa'l' pósá Yópaaafaken-kwaasi Ísuni waási Pítaa Ríndaafa'o taméron-aaí isésa kae'-wáásí til'márówasarai Pítaaamba kosimámesarai sésa awaantanté kempátá tiyó sésa si'marááwakai túye suyaná

39 Pítaa íyáfasinena mindáraise kúwasa áí'maes minínimbá puwúwasa matuwé méron-daumpa'a afófumayaatanaan-daumpa'a íyúwasa Pítampa'a keto'-ínintombá tatúwaandu urésa ifi'á tésa sésa Tókáasi ímba pukáinka'o farú-simakain-unankwatoye sésa araánámúwana

40 awánéna séna máápa kárúwaaro súwasa kúmúwana Pítaa kifaena Fasi'aénkómpá'a inai simásuwena méwae'mai minínimbá awánéna séna Tápítao íyáfasinaao súwana aúramba éna Pítamba awánéna íyáfasinena mérowana

41 Pítaa koisáuwankená ísuní aampa'ó kun-kwáásiyé keto'-íniné táántowasa aúmó arómبا iawánésa

42 Yópaa-naopa'a kosimátima'esa kuwasá isésa sáwifa'-waasi Fasi'aénkón-aaaisafesa timankunkúmba uwaná

43 Pítaa Yópaa-naopa'a sáwifa'-no'waamba waéna moóráwigon-awi'a Sáímoni wení naaúmpa'a mérowana minkwáásigó waan-ásisambo wení kisaumo maún-kwaasigoni naaúmpa'a méraiye.

10

Pítaa Kóníriyasi naaúmpa'o iyáiñ-aai.

1 Sísááriyaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Kóníriyasi ména Rómufakemba sáwifa'a 100 i-waasiya'o káráwiywí mérowasa miní-wáásí túwi'a Ítáári-i-waasiye sésa uwaná

2 Kóníriyasi Maníkón-aaifafena fasi'ámai ména wení akúnté'a Maníkón-imayáá éna áwí'a mósá maréna Yúndaa-waasimo ímbo moparawímbo makón-kwaasi túwa'nai ena Maníkómpá'a inai símaena iyúmba

3 moórá-kanaa fenómpink'a inai wésuwana Maníkón kísaum-waasigo wiyómpakewi aúranka'a paápé úwana kawe'-úmai awánówana séna Kóníriyasiyo súwana

4 áá'a úwana aúramba afuwéna séna Fasi'aénkóo nórán-aaia simásiminewa séno súwana emó inaimó séndawiye waásimo túwa'nai óndawiye Maníkón-aúranka'a kawe'ó óndasafena Maníkó en-imayáá imbá pó

5 ení waási ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Sáímoni Pítamba koaíyáaro.

6 Wení araámáó Sáímonini naaúmpa'a ména minkwáásigó waan-ási-kisaumo máín-kwaasigoni naaúmpa'a uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaíyáaro

7 simásuwena áwiyokuwana Kóníriyasi wení kísaumo máún-kwaasifinkemba kae'-wáásiyáiyé moórá-i-waasi Maníkón-imayáá mósá marówinte'a miyáumai-waasiyuu táántowasa

8 tuwaná wiyómpakewimo simámakon-aaí simátimena séna miyáumai Yópaa-naopakemba koaíyáaro séna ti'mákaiye.

9 Ti'marówasa aampa'á kówaesa wémesa Yópaa-naopa'a ewaa'ó kumbá wááwái Pítaa naan-afófora'a iména Maníkómpá'a inai wésuwana

10 áái tówana tómbá nánæ súwasa tómbá wéagauwana kaainkáámbá awánómba

11 wiyómba tuwínkaa'-úwana mimpinkembá óraa'-ampanta éiyain-ariyad'a ta'ótoresa túwówana kuménama marapá'a kumúwana awánómba

¹² minámpántáfimbá waí-waane póíye iyaankafayaané numawé fí'o-fí'on-kwai-waane mérowana

¹³ aaigó aantemba séna Pítaa íyáfasinke tufú'mai agandaaó súwana

¹⁴ Pítaa séna Fasi'aénkoo ímbanifo kentáásí ámáámba Yúndaa-waasisa miyán-tántáá'á aambá fái'makaawata póta ínta wénaumne súwana

¹⁵ minááigó aantemba aneka'á séna Maníkó kawe-tántáá'émó siyáintantaafe ímba aambá fái'makaawe siyó súwana

¹⁶ kaumbo-í'a kainkáámbá awánówana wíyómpa'l a minámpántá iyáye.

¹⁷ Iyúwana Pítaa minkááínkáán-ááígóní áwáuma nórawa'l'yo súmba Kóníriyasimo ti'marón-kwaasi Sáímonini naambá taawánésa ontará'á tamésa

¹⁸ táántesa sésa Sáímoni Pítaa maandáúmpárá méraiyo suwaná

¹⁹ Pítaa minkááínkáán-ááígóní áwáuma saafá úwana Maníkóni ámútanko séna kaumbo-wáásí embá ayaafái úmaesa tefo

²⁰ íyáfasine kumuwo. Kemá ti'maráúnasa tefo ímba kae'-ímáyáán-woo.

Úwoi miwisé'a waaó súwana

²¹ Pítaa kuména minkwáásísáfena séna wésiyaafaa-on-kwaasi úmpo nóintafera wésiyaafaa súwasa

²² kentáásí kawáágón-áwí'a Kóníriyasi si'maráísata empátá túne. Wemá kawel'-wáásí Maníkón-ímáyáá éna áwí'a mósá máráísasa pósá Yúndaa-waasi seyaafái'á wentáfesa kawel'-wáásiyé wésewe. Moóráwigo Maníkóni kísaú-waasigo wíyómpakewi kusimámena séna ti'márénasa Pítaaumba Yópaa-naopakemba koaíyéwana empá'á téna aaí tasína isaaó sisatá túne suwaná

²³ Pítaa tí'maena naaúmpa'l tinkówasa wáúmba aafáyáara'a Pítaa íyáfasinena miwisé'a kuráye.

Miwisé'a kúwasa Yópaa-naopakemba Ísuní aampa'l ó kun-kwáásí tuwímbai awíyo'maesa

²⁴ aampa'l kówaesa wémesa Sísááriyaa-naopa'o kumbá Kóníriyasi wenamááraawe wení waásiye táántowasa tatúwaandu urésa Pítaaumba amu'makówana

²⁵ Pítaa Kóníriyasiini naambó wéronka'a ontará'á kúwana Kóníriyasi aamoí éna óraakon-ye séna aísaamafimba kífauwana

²⁶ Pítaa séna emó óndanten-kwaasi úmpo íyáfasinääo séna íyáfasinakena

²⁷ aaí simáma'maena Kóníriyasiye'a naaúmpa'l iyúmba sáwifa'-waasi túwaandu urómba ituwánéna

²⁸ séna kentáásí ámáámba ísaraawe. Yúndaa-waasisa fí'onkaa-waasisé ímba moórárata taankarotámaisa wémaumne. Miwití naaúmpata ínta wégundarata Maníkó aráásimena seyaafái'-wáásí ímba sáwi-waasin-owe siyáisa'a awánaraunda póta ímba sáwi-waasiyemo sendá úwoi kawel'-úmai ménaumne.

²⁹ Mindásafesa sáántaamba ímba a'áo súnda túmpo nóintafera sáántaraao Pítaa súwana

³⁰ Kóníriyasi séna éiyain-do'waamba waé'a káfekaamba fénáímpinka'a kesí naaúmpa'a inaí súnana minúwóiyáámbá moóráwigo sámo kain-únánkwatói uréna súranka'a kumbéna

³¹ séna Kóníriyasiyo emó inaimó sémo waási túwa'nai ema Maníkón-aúranka'a kawel'ó óndasafena Maníkó en-ímáyáá imbá pó

32 ti'márénasa Yópaa-naopa'a moóráwigon-awi'a Sáímoni Pítaaamba koaíyáaro. Araámáo Sáímonini naaúmpa'a méraiye. Waan-ási-kisaumo máin-kwaasigoni naaúmpakemba uwí-nónkóní áwáífa'-naumpakemba koaíyáaro súwá'a

33 minúwóiyáán-úmai ti'maráúnasa embá koaíyáawa kawel'-úmai téne. Kesáá Maníkón-aúranka'a túwaandu éta Fasi'aénkó simámakain-aaí simásiminkwae séta amu'makáunasa téne Kóníriyasi siyáye.

Pítaaamo simátímakain-aaí.

34 Kóníriyasi súwana Pítaa séna káfef'a wéisaumne. Érai'a Maníkó ímba Yúndaa-waasi aantemba wégarawifo

35 seyaafá'-áémpákén-kwáási Maníkón-aúranka'a arupíse úmai kawel'-úmai méraawi Maníkó miwí aamoí wéuwatinkaiye.

36 Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana Ísareri-waasisafena ásé-aaí simátímakaimba é'a ísaraawe. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásítí Fasi'aénkón-ye. Minásé-ááísáfesa érai'emo siyawi tirumbá kawel'-úmai wempa'ó mériyambá

37 kemá ísaraawe. Yóni simátimena séna kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá'l' té'a nombá maénááwe siyáimbá Ísun-aaí aifa'l'á Káriri-aempakemba tiyéna Yúndiyaa-marafa'a wété uráye.

38 Ísu Násaretifikewin-aaí ísaraawe. Maníkó wení Ufaen-ámútámbá Ísumba ámakowana wempímbá óraa'a uwánkowana Maníkó fasi'aémbá aména wesé'a mérontafena naaó'l-nao'a kawe-kísáú wété éna waántawankomo ta'ótoron-kwaasi kawel'á uwátinkáfa'a kuráye.

39 Yúndiyaa-marafa'a Yérúsaremu-naopa'a kísau maiyáimbá awánaraumne. Wembá aaraa-táiyá'l'á aiyayaampimba tufúsúmarowana puwéna

40 kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó Ísumba pukómpinkemba iyáfasinankowana paápé únta kesúrandesa awáraumpo

41 ímba seyaafá'-wáásí awánaraawe. Maníkó simátíméromo siyáinta Ísunta awánéta pukómpinkembo iyáfasinonka'a tóné noné weséta naráumne.

42 Ísu óraaka'a simásimena séna Maníkó imáyáa siména pukén-kwaasiye túmó arén-kwaasiye aaifimbá maitinkáinone siyé simátíméromo Ísu siyáye.

43 Naaófá'l'á Maníkón-aaimo simátímakowi Ísun-aaí simátimesa sésa wenááisafesa timankúnkúmbo iyawi Ísuní fasi'aénká'l'á Maníkó miwítí sáwí-imayaa maitiyuwáíniye naaófá'l'á siyáwe Pítaa siyáye.

44 Pítaa minááí simátimuwaná wéison-kwaasifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkó miséyááfáímbá kumbéna

45-46 Maníkóní Ufaen-ámútánkó kumúwaşa ff'o-fi'on-aaifinkemba Maníkón-áwi'a mósa márówasa Yúndaa-waasi Ísuní aampa'ó kun-kwáási Pítaa-iyaise'a Yópaaifikemba tuwáiyé táátafesa ésa sésa Maníkó ff'onkaa-waasiwará'a wení ámútambá úwoi wétimiye sésa táátafesa uwaná Pítaa séna

47 Maníkó wení Ufaen-ámútántáámó símakaintenta miwíwárá'l'á wétimimba póta nombó maíyambá ímba aambá faiyónaumpo úwoi nombá maénááfo

48 maitínkáaro súwasa Ísu Káráisítintafesa ísámai nombá maitínkówasa Píttaantafesa sésa tuwímbai-no'waamba keséta waínone suwaná miyá uráiyé.

11

Yérúsaremu'a Píttaamo simátimakin-aaí.

1 Fí'onkaa-waasi Ísun-aaí isésa ta'lótokaawemo sumbá aantá-waasiye Ísuní aampal'ó kuwái Yúndiyaa-marafaken-kwaasiye minááí isésa mérowana

2 Pítaa Yérúsaremu-naopa'a kúwasa tuwímbai-waasi aaisambá aéesa Yúndaa-waasi túma kárámai araénáémbo wéontemba fí'onkaa-waasiwara'a miyá orómó siyón-kwaasi Píttaamba aaisambá aéesa

3 sésa emá fí'onkaa-waasiti naaúmpa'a iwaé ímbo túmo kárámai araénáémbo úmakaan-kwqasiti naaúmpakemba tómbá imandaráane suwaná

4 Pítaa seyaafá-tántáá'ló uráimba simátimena

5 séna Yópaa-naopa'a mé'a Maníkómpá'lá inaimó séwándara'a kaainkáámbá awánáawánana wíyómpakemba óraa'l-ampanta éiyain-araiya'a ta'lótoresa túwówana kuména méraawandara'a kumúwa'a

6 mimpímbá afuwé'a awánáawánda póye waí-waane iyaankafayaané numawé merowá'a awánáawánana

7 aaigó aantemba séna Píttaao íyáfasinke tufú'mai agandaao súwa'a isé'a

8 sé'a Fasi'aénkóo ímbanifo kentáásí ámáámba miyán-tántáá'a aambá fái'makaawata pótá ímbo wénaumne séwánana

9 minááigó aantemba aneká'a séna Maníkó kawe-tántáá'é siyáintantaatafe ímbo aambá fái'makaawe siyó súwa'a

10 kaumbo-í'a kaainkáámbá awánáawánana wíyómpa'a minámpánta iyáye.

11 Minuwóiyáámbá Sísááriyaaafakemba kaumbo-wáásí kentáá'a ti'marówi tumbá

12 Maníkóní ámútanko simásimena séna ímbo kae'l-ímayáá indá miwisé'a waaó súwa'a kówánasa Yópaaafakemba maankwáásí afa'ímóráe-waasi Ísun-aaimo ísááwi suwíyórówata Sísááriyaa-naopata Kónírýasini naaúmpata kówánana

13 simásimena séna Maníkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kesí naaúmpa'a kumbérais'a awánáúnana séna ti'márenasa Yópaa-naopakemba moóráwigon-awi'a Sáimoni Píttaamba koaiyéwana

14 téna aaí tawésimatimina'a ewárá ení akúnkwárá'á seyaafá'ló wéisewana Maníkó sáwi'ló úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'lá métinkainiye wíyómpakewi siyáye Kónírýasi súwa'a

15 aaí wésewanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó aifa'ó kentááfimbó kunkáintemba miwífimbá miyá úwa'a

16 awáné'a moórá-aaí sááka'a makáumne. Ááéma Fasi'aénkó séna Yóni nombó maitínkaraibánifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó kuména kempímbá óraa'a uwátinkainiye Fasi'aénkó siyáin-aaí sááka'a makáumne.

17 Énifo kesáá Fasi'aénkó Ísu Káráisítin-aaísafeta simankúnkúnta ówánanasa Maníkó weni ámútambo simakaintenta fí'onkaa-waasi miwí miyá owa'a awánaraumpo kemá Ísuní kísau-waasi pót'a nombó máúmba ímbo aambá faiyówánasa úwoi nombá maiyáawe Pítaa súwasa

18 minááí isésa aaisambó áúmba ifátuwesa Maníkón-áwi'a mósá marésa sésa Maníkó miyá éna ímbo Yúndaa-waasi aantemba aaisá

wésimasimifo fí'onkaa-waasiwara'a wésimatimisawara'a miwítí sáwi-imayaá tínaaembá uwámesa Maníkómpá'á tésa aúí'a úmai maé'mae'a ónáawe siyáawe.

Ántíokufakemba Ísuni waási-taai.

¹⁹ Ááéma Sitífenimba tufuwana puwúwasa fí'on-kwaasi Ísuni aampa'ó kun-kwáási sáwi'a uwátinkówasa wété uráambá tuwímbai Fínisiyaamarafa'a kuwasá tuwímbai Sáiparasi-marafa'a kuwasá tuwímbai Ántíoku-naopa'a kuwasá miwí minkáúimbó-máráfá'ó méron-kwaasi Yúndaa-waasi aantemba Ísun-aai kosimátimeesa

²⁰ miwifinkémbá tuwímbai Sáiparasi-marafakewi tuwímbai Sáírini-marafakewi miwí Ántíoku-naopa'o koméronka'a Yúndaa-waasiye fí'onkaawaasiywera'a Fasi'aénkó Ísuni ásé-aai kosimátimuwana

²¹ Fasi'aénkóni fasi'aémbá miwísé'a wérowasa sáwífa'-waasi Fasi'aénkón-aisafesa timankunkúmba ésa wempál'a tiyáawe.

²² Ántíokufaken-kwaasi Fasi'aénkón-aisafesa timankunkúmba ésa wempál'o tiyáan-aai suwasá Fasi'aénkóni waási Yérúsaremufa'o méron-kwaasi minááí isésa Páánápáasimba ai'márówana Ántíoku-naopa'a wémena

²³ koména Maníkó kawel'ó uwátinkaromba tuwánéna aamoí éna óraaka simátimena séna kentirumbá fasi'ámai Fasi'aénkóntafé'a méraaro séna

²⁴ Páánápáasi kawel'-wáási úwana Maníkóni Ufaen-ámútánkó wempímbá óra'a uwánkowana Fasi'aénkómpá'á amankunkúmba fasi'ámai éna aaí simáti'ma'naena iyúwasa sáwífa'-waasi isésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

²⁵ Uwaná Páánápáasi Sóromba ayaafái úmaena Táásási-naopa'o kúmba

²⁶ koawánéna koáí'maena Ántíokufa'a téasarai moórá-aatai tamaisuwésarai Fasi'aénkóni waásise'a mésarai sáwífa'-waasi tatúwaandu untembá Ísun-aai simáti'maesarai iyúyasa Ísuni aampa'ó kuwáisáfesa sésa Káráisítini waásiye suwaná aifa'á Ántíokufa'a minááí paápé uráiyé.

²⁷ Minááí paápé úwana minkánáá tuwímbai Maníkón-aimo simátmakowi Yérúsaremufa'a tuwésa wémesa Ántíokufa'a kuwaná

²⁸ miwifinkémbá moóráwigon-awi'l'a Ákápáasi iyáfasinena Maníkóni ámútankó wesé'a mérowana séna óraa'-aawai seyaafá'-áémpá'á tániye siyónka'a póna ánaaembá Rómu-kamaniti kawáágón-áwí'a Kíróndiyasi méronka'a minááwáí paápé uráiyé. Ákápáasi minááí súwasa

²⁹ isésa Ísuni aampa'ó kuwáí moórá-mora sésa óntamba túwaandu úmai Ísun-aimo ísááwi Yúndiyaa-marafa'o méraan-kwaasi timénae sésa

³⁰ miyá ésa minóntámbá Páánápáasinte Sóronte tímúwasarai maimaésarai wémesarai Fasi'aénkóni waásiti

óraa'-waasi mátímkayaaye.

12

Aneka'á sáwí'o uwátinkaraan-aai.

¹ Minkánáá Érotin-anáwainko araámáó Éroti Yúndaa-waasiti kawáágó ména Ísuni aampa'ó kuwáí tuwímbai sáwi'a uwátinkena

² moóráwigomba ai'marówana Yóni awaaón-áwí'a Yémísimba kota'ótokena anuwarambá kambísásuwowana puwúwasa

³ Yúndaa-waasi aamoí uwaná Éroti awánéna aamoí uwásinkaiwae séna moóráwigomba ai'marówana Pítambla kota'ótokaiye. Yúndaa-waasi ímbo intóráin-tantaa'l-wara-pereti agáún-kanaa Pítambla kota'ótó'maena

⁴ ándáfa'a máánkowasa siyáánkain-úmai afal'móráe-i-waasi wenká'á káráwiywasa éiyain-eiyain-kwaasi kójááka-tayaaka úmai káráwiywasa Éroti séna Manikó Yúndaa-waasi tíytimo í-tánón-kánáá tai'áína'a Pítambla áíl'mae'a Yúndaa-waasi túranka'a aaifimbá maenké'a tufuwónaumnemo súmba

⁵ Pítaa ándáfa'a mérowasa Fasi'aénkóní waási Fasi'aénkómpá'á inaí símai Pítambla áwa'nai uráwe.

Pítambla ándáfakembo faú'lánkarain-aai.

⁶ Inaí sésa Pítantafesa ísámai áísaí uwaná aafáyáaraamba Éroti Yúndaa-waasi túranka'a Pítambla aaifimbá maiyankánaumne suwana káfél-no'waankaamba Pítambla aiyayaanka'a kárá'umakesa kae'l-í-wáásí séfasefa'a méroyana Pítaa aún-kwaigúwasarai kae'l-í-wáásí ontará'á káráwiyyana

⁷ minuwóiyáámbá Fasi'aénkóní kísau-waasigo wíyómpakewi kumuwana ándá-naumpa'a sán-kówana Pítan-ayóiyá'l-tufuwéna aúsuwana iyáfasinowana séna úwoiya iyáfasinao suwana Pítaa ayáámpinken-anda weyááríka'a faú'wena marapá'á kumuwana

⁸ wíyómpakewi séna ení á'l-wáánkau uré enaísamai ánáamba maimái uwó suwana miyá úwana ení paákákén-únánkwátói kuférénakai kesékai koyó suwana

⁹ Pítaa ándá-naumpakemba wenánaaemba kuména ímba waásin-iyemayaa uráifo kaaimbá awánáúmne-imayaa éna

¹⁰ i-wáásimó mérón-ontara'a kúwáákesarai minkákembá moórá-ontara'a i-wáásimó mérón-ontara'a kúwáákesarai minkákembá ándáfakembo naaópa'o kónae owasamó titinkáán-ontara'a fasi'aén-ontará'á kúmuyana weyááríka'a tigúwasarai kuwákárúwesarai aampal'a kuyaná minuwóiyáámbá wíyómpakewi Pítambla auwéna áwyokuwana

¹¹ Pítaa imayáá éna séna ímba kaaimbá awánáúmpo érai'a Fasi'aénkó wení kísau-waasigomba ai'máráisana kuména Éroti sínkamine isaná ayáámpinkemba kuntafísuwaisa'a túne. Yúndaa-waasiwara'a sínkamonaesamo ombá kuntafísuwaisa'a túne Pítaa siyáye.

¹² Pítaa minímáyáá uwásuwena Máríyaani naambó wéropa'a wéna Yóni-Máákaani anówani naambó wéropa'a kúwasa sáwfal'-waasi mindáúmpá'túwaandu ésa Pítantafesa ísámai Fasi'aénkómpá'á inaí wésuwana

¹³ mindánkóní ontamá paupau suwana moórá-arasi mindáúmpá'ó kísaumo maún-arasigon-awi'a Róta ontará'á kuména

¹⁴ séna nááwá'ono suwana Pítaa séna kemá úne suwana Pítan-amóisáúmba iséna kunaamoí éna ímbo ontamó tiyankómba awaantanténa sáwfal'-waasi isimátimena séna Pítaa ontará'á mériaye suwasa

¹⁵ miwí sésa emá uwóí'a éma karol'á séne suwaná minárásígó aneka'á séna érai'a Pítaa ontará'á mériaye suwasa miwí sésa Pítan-amankon-iyé

¹⁶ suwaná Pítaa ontamá óraaka'a paupau suwasa iséna ontá kuntiyésa awánomba wemá Pítaa úwasa táátfesa uwaná

17 kái'karewa'a simátíméno simásuwena séna Fasi'aénkó ándáfakemba kembá sí'maena aampa'á másiyuwaifo Yémísine Ísun-aaímo ísáán-kwaasiye kosimátíméro Pítaa simátimena tiyuwéna fí'on-daopa'a kuráye.

18 Kúwasa aafáyáara'a i-wáásí Pítaaambo káráwiyyowi awánomba ímba mérowasa kantúmba marésa Pítaa náafara kóuraiyo suwaná

19 Éroti iséna Pítaaamba ayaafái oró súwasa ayaafái uwááesa ifátuwowana Éroti miní-wáásí aafimbá maitinkéng séna tíncamoro séna tuwímbai til'marówasa tíncamuwasa púwúwana Éroti miyá uwásuwena Yúndiyyaa-marafa'a tuwéna kumémena Sísááriyaa-naopa'a kumbéraiye.

Érotimo pukáin-aa.

20 Éroti Sáíndóni-naopaken-kwaasiye Táyaa-naopaken-kwaasiye áfááraumai aaisambá tiyúwasa minkáé'-náópaken-kwaasi tatúwaandu ésa sésa Érotimo káráwiyyai-marafakemba kentáásí tómbá wémaumne sésa minááí símai kawel'á ónae sésa Érotimpá'o tumbá wení naaka'ó káráwiyyowin-awi'a Párásitasimba másimamuwana isówasa minááísámbá másimai tukáawe.

21 Minkákembá Éroti óraa-kanaa úwana wenká'ó káráwiyyowini unáánkwatói úmaena káráwiyyowi maé'mae'o úpa'a iména ayáátáá'-aaí wésuwasa

22 Érotimba símai arumbá torésa sésa ímba waásigo sifó maníkó siyé óraaka suwaná

23 Éroti minááísáfena ímba Fasi'aénkó úmpo úwoi-waasi úne séna aúpá'á tuwówana maníkóní kísaú-waasigo wíyómpakewi tufuwana ufónkwanko arumbá unkutuwana pukáye.

24 Puwúwasa Fasi'aénkóni waási Maníkón-aaí kosimátin-tasimatin-uwasá isésa érai'e sésa Fasi'aénkómpá'á tiyáawe.

25 Ántíokufaken-kwaasi Yérúsaremufaken-kwaasisafesa óntamba timénaumne siyómba pósarai Páánápáasiye Sóroe wétimuyana minkísáú tai'ówasarai ifó'-wáásígón-áwi'a Yóni-Máákaamba áí'maesarai Yérúsaremufa'a tuwésarai wémesarai Ántíokufa'a kurááye.

13

Maníkó Páánápáasinte Sóronte kísaumo tímakain-aa.

1 Ántíoku-naopa'a Fasi'aénkóní waásifinkemba Maníkón-aaí wésimatimen-kwaasiye uwáítáí'o un-kwáásiyé mésa moóráwigon-awi'a Páánápáasi úwana moóráwigó fufután-kwáásígón-áwi'a Símiyoní úwana moóráwigó Sáírini-marafaken-kwaasigon-awi'a Rúsiyasi úwana moóráwigon-awi'a Mánéyeni wemá Éroti kawáágóní naaúmpa'o maé'éiwai úwana moóráwigó Sóro úwana úmai mésa

2 moórá-kanaa Fasi'aénkóní waási Maníkón-ímáyáá mósa marésa tómbá ímbo nésa inaí aantembo sunkáá Maníkóní Ufaen-ámútánkó simátimena séna Páánápáasinte Sóronte kesí kísaura'a íyáfasiintinkaraumpo mindárai tiyúwáaro súwasa

3 tómbá ímbo nombá inaí aantemba sésa Maníkóní kísaurai máíwae sésa tine'lá tiyáántamba tal'ótoresa til'márówasarai kurááye.

Sáíparasi-marafa'o kosimátímaayaan-aaí.

⁴ Maníkóní Ufaen-ámútánkó Páánápásinte Sóronte ti'marówasarai Yóni-Máákaamba áí'lmaesarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Sérúsiyaa-naopa'a kumésarai uwí-nónkóní afufumpim-báráfá'á áwí'a Sáíparasi-marafa'a kónae sésarai nompín-táómba ta'ótoreesarai íyátesarai wémesarai

⁵ Sáíparasi-marafa'a Sárámisi-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kumésarai Yúndaa-waasiti ámaán-daumpimpala' Maníkón-aaí simátíma'maesarai kuyaná Yóni-Mááka túwa'nai úmaena kúwasarai

⁶ kawel'-áái simátíma'maesa marapál'a wémesa Péfosi-naopa'a kuwaná moóráwigó mindáópa'a Yúndaa-waasigo ména wenawí'a Páayísáí Kíríkitaafinken-awi'a Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasi póna karo'á séna Maníkón-aaí simátímundawi úne súwana

⁷ moóráwigó kámáni-kawaagon-awi'a Sésiasi-Porasi ména kawel'-ímáyááwará'-wáásí póna Maníkón-aaí isánae séna Páánápásinte Sóronte táántowana Érímasi aitambá éna fintómó ún-kwaasigo kámáni-kawaagoe aasiyaasí maé'mae'ló úwai mérowana kámáni-kawaago Páánápásinte Sóronte táántowasarai tuyaná Érímasiwara'a téna

⁸ mindárai-taai tasímai taráísuwena kámáni-kawaago Ísun-aaisafena amankúnkúmba ifó séna mindárai-taai tasímai taráísuwowna

⁹ Sóro moórá-awi'a Póro Maníkóní Ufaen-ámútánkó wempimbá óraa'a uwánkowana Póro fintómó ún-kwaasigombá káá'a afuwéna

¹⁰ séna waántawankon-áráá'a po kawel'-ánkóní namuro-wáásí éma seyaafá-sáwi-ímáyáágó empimbá óraa'a uwánkáímba po Fasi'aénkóní kawel'-ámbá sáwi'o úmae iyóndasafena

¹¹ káfí'e'a Fasi'aénkó ení méyámbá amína aúramba kafí'wína tuwímbai-kanaa samo káínda ímba awánánnone Póro súwana minuwóiyáámbá Érímasin-aúrampa'a kumeu'l'a uwágúwana siyáán-to'maesamo níyane séna waásí tiyaafái úmae wénuwana

¹² kámáni-kawaago Fasi'aénkón-aaí iséna áátafena éna Fasi'aénkómó úmba awánéna séna Fasi'aénkón-aaí érai'-aain-ye séna amankúnkúmba uráye.

Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'ló kurááyan-aaí.

¹³ Póro wesé'l'o wénuwaise Péfosi-naopa'a tuwésa nompín-táómba ta'ótoresa íyátesa wémesa Pámpíriyaa-marafa'a Pékaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba kúmúwana Yóni-Mááka tiyuwéna Yérúsaremufa'a kóúwasarai

¹⁴ mindárai marapál'a wémesarai Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a wéesarai Yúndaa-waasi ámaán-adimo ísón-kanaara'a Yúndaa-amaandaumpa'a maral'á iméroyasa

¹⁵ aúfáífinkemba Maníkóní ámaámba Mósese agaimakómba simátimesa Maníkón-adimo simátímakowi agaimakón-aaí simátímúwasa Yúndaa-amaan-kawaawaa-waasi moóráwigombá ai'márówana mindáraifa'a téna séna kentáásí waásiyaiyo aaimó wérainakaimo ékai kentáásí imáyáá símai asésinkaakaiyo súwana

¹⁶ Póro íyáfasinena séna ísáaro. Kesí Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáámó móssá måráawiye ísáaro.

17 Naaófá'á Ísareri-waasiti Maníkó kentáá síwá'násafena séna kesí waásin-owe súwasa fí'on-kwaasiti marafá'á Ísípi-marafa'a mésa sáwífa'-waasi agáuwana Maníkó wení óraa-fasi'aemba wérontafena Ísípifakemba tí'maena

18 máásai-marafa'a mátinkowasa sáwífa'-aatai 40 aatai wénesa aasiyaasí Maníkóntafésa sáwi-imaya umbánifo Maníkó miwiyá'á káráwiyyena ímba tiywówasa

19 Kénaani-marafa'a afakaeté-marafaken-kwaasi moórá-mora úmai mérowana Maníkó tñkambaena wéiyuwasa tuwimbai putásowana miwítí maramá maimaéna wení waási Ísareri-waasi mátimuwasa

20 mimbáráfá'á

mésa sáwífa'-aatai 450 aatai maiyáawe.

450 aatai máuwana Maníkó moórá-mora-waasi kawáá-kísáúrá'á iyáfasinginkafa'a kúwana Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Sámúwéri iyámauwasa miyán-káwáá-wáásí taí'ásowasa

21 Ísareri-waasi Maníkó ímba kentáárá'á káráwiyyinkwae sésa kentáfinkémbá moóráwigomo éna kentáárá'á káráwiniye suwaná Maníkó séna Péniśaminin-andafakewi Kísin-ááninkon-awi'a Sóro káráwiyyi-kisau mánínye súwana minkisáú wémaena 40 aatai maisuwówana

22 Maníkó minkisáú Sórompakemba Yésin-ááninkon-awi'a Téfítimba amúwana maúwana séna Téfítí kemó súndantemba wéifo aamoí uwánkaumne Maníkó siyáye.

23 Naaófá'á Maníkó séna Téfítin-andafakembo ánaaembo iyáfasinankaandawi wemó éna Ísareri-waasi sáwi'o úmaimo mérempinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye siyáimba Ísuntafena minéráí'-ááí siyáye.

24 Ísu ímba seyaafá'-wáásí túranka'o paápé urónka'a Yóni nombó maitinkówi seyaafá'-Ísárerí-wáásisáfena simátimena séna kentí sáwi-imaya tñnaembo uwáme'o Maníkómpá'ó týa'o é'a nombá maitinkánaumne súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna

25 wení kisau ampáánká'á tai'láiñe úwana simátimena séna kentí imáyáagomo kentáfél'o nááwá'iyomo sembá wéamú'maraawi ímba kemá úmpo kesínaaembo tñdawi wemá óraako kembá iyáákaraifo wemó aaimó síndara'o kemó sendá sáwi'an-iyé Yóni siyáye

Póro siyáye.

26 Póro simátimena séna kesí waási Émbaramun-andafaken-kwaasiye fí'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáá mósa márááwiye ísáaro. Sáwi'o úmaimo méreampinkemba kawel'-ámpá'ó métinkáímba kentáásáfena Maníkó siyáye.

27 Yérüsaremufaken-kwaasiye miwítí kawáá-wáásisé sáwi'o úmaimo méreampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye siyáin-aaí Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráawé. Aasiyaasi-kánáá ámáán-aaimo ísón-kanaa Maníkón-aaimo simátimakowi agaimakón-aaí aúfáífinkemba toráumai suwasá isésa Ísuntafesamo siyáamba ímba imáyáa uráaifo tufúwana pukáifo mináúfáfkinkén-ááí paápé uráye.

28 Tufuwíyan-ambo saafá umbá ímba sáwi'a uróntafesa Páíratintafesa úwoi sésa tufuwínone siyáawe.

29 Maníkón-aaí aúfáífimba Ísun-aaí agaimakómba seyaafá'á miyá uwásá aaraa-táiyákémbá maimái óntan-aifimba máutamakowana

30 Maníkó pukómpinkemba iyáfasinankowana

³¹ ayáátááka'a moórá-mora-kanaa wení waási túranka'a paápé uráye. Ímbo tufúkónka'a Kárírifakemba Yérúsaremufa'a wesé'o kuráawi pukómpinkemba íyáfasinenamo moórá-mora-kanaamo paápé uróm̄ba minkwáásí awánésa sésa awánáündasaawe isáúndasaawe Ísareri-waasi kosimátima'maeta kónae sésa kuráamba minkísáú paaí wémaewe.

³²⁻³³ Páánápáasiyekai minásé-áái simátímeyanekai túye. Maníkó kentáá siwá'násafena miyá ónaumnemo siyáimba kesáámó méraunda-kanaafinta miyá éna Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Minááí imó agaimakón-aufaifimba kaepímbá agaimaréna séna emá kesáánimba óna'a kesí kísaura'a ánkaraumne agaimaréna siyáye.

³⁴ Maníkó wembá pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna ímba aneka'a puwínana áúma kawáá'líndasafena Maníkó séna Téfítintafe sé'a érai'a kawe'á uwánkanaumne siyáundantemba embá kawe'á uwánkanaumne Maníkó siyáye.

³⁵ Moóráfa'a imó agaimakón-aufaifimba agaimaréna séna Maníkó wení kawe-kísáú-wáásígombá ímba auwáinana áúma kawáá'línye agaimaréna siyáye.

³⁶ Minááí ímba Téfítintafena siyáifo Téfítí Maníkóní kísau wémaena puwúwasa maimaésa aíwá'námo utámakompimba máutamarowana áúma kawáá'luraifo

³⁷ Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankarowimba wenáúma ímba kawáá'luraiye Póro siyáye.

³⁸ Póro simátimena séna kesí waásisono. Isámai kawe'án-oro. Ísu pukómpinkemba íyáfasinankaraiwaintafena waásiti aoisaambá maitiyuwáiníye Maníkó siyáye. Minááímó simátimunda isámai kawe'án-oro.

³⁹ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo arááiwáewimo ombá minámáánkó kentí aoisaambá ímba maitiyuwáinana arupíse úmai méraawin-owe Maníkó ímba sínifo Ísumo éna wenááisafesa timankúnkúmbo íyawiti aoisaambá maitiyuwáinana miwísáfena arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síníye.

⁴⁰ Miyáumai Maníkón-aaimo simátimakowi siyáan-aaigo kempá'á tifó sé'a káráwimai kawe'án-oro.

⁴¹ Naaofá'á Maníkón-aaimo simátimakowi agaimarésa sésa érqi'-aaisafe'a símai sáwí'o on-kwáási isáaro. Kembiwímó méraiyan-kanaa kísau máénda minkísáúmó awáné'o ímbo kempá'ó té'o

é'a úwoi puwónáawe. Minkísáúsáfésamo simátimiya'a minááísafesa ímba timankúnkúmbo ónááwe

sésa agaimarésa siyáawe. Minááí kempá'á tifó sé'a káráwimai kawe'án-oro Póro siyáye.

⁴² Minááí simátimena Póroe Páánápáasiye ámáán-dáumpakemba máápa'a kumónae uyasá waási sésa aneka'a ámáán-aaimo isáán-kanaa tñakai minááí másiyata isáamo

⁴³ simásuwesa máápa'a kúmúwasa sáwifa'-waasi Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasi Yúndaa-amaan-ampa'o kuwáiyé Póronte Páánápáasinte tiráíwá'maesä kuwasarái sésäraí Maníkó úwoi kawé'a uwátinkainifo fasi'ámai wení aampa'a koró siyááye.

⁴⁴ Suyaná Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa túwasa mindáópaken-kwasi seyaafá'a Fasi'aénkón-aai isánae sésä Yúndaa-amaan-daumpa'a imérowasa

⁴⁵ Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa minááí arááiwáéfo sésä Póronte Páánápáasinte karaáná'a tinkésa karo'-ááí séye sésä símai taráisúwasarai

⁴⁶ miwí táároi ímbo inkáísúyamba óraaka sésäraí aifa'á érai'a Maníkón-aai simátimuyamba minááí tínaaemba uwáme'a ímbo sínkáye sembá pó'a aúí'o úmaimo maé'mae'o ondá uwófí'a ónaumne-imayaa ombá pókai tauwerékai fí'onkaa-waasi Maníkón-aai kosimátimeyauye.

⁴⁷ Ááéma Fasi'aénkó simásimena sénä emá fí'onkaa-waasi sáma kátinke kesááí simátímínasa kesí aambá awánáíyá'a seyaafá'-márafákén-kwáásí sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé'-ámpá'a métinkanaumne

Maníkó minááí simásimakaimba pókai fí'onkaa-waasi wenááí kosimátimeyauye Póro siyááye.

⁴⁸ Póro súwasa fí'onkaa-waasi isésä Fasi'aénkón-aaisafesa aamoí ésa tirunkó kawé'a úwana Maníkó sénä kesí waási é'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe súwasa miwí Fasi'aénkón-aaisafesa timankúnkúmba uráawe.

⁴⁹ Fasi'aénkómpá'a timankúnkúmba ésa mimbárífá'a Fasi'aénkón-aai kosimátin-tasimatin-uwasá sáwifa'-waasi ísówasa

⁵⁰ Yúndaa-waasi Póronte Páánápáasinte tirumbá sáwí'a uwátinkesa aare túwí'o wéron-inimba Yúndaa-amaan-aaimo fasi'ámaimo méron-inine mindáópaken-oraal'-waasiye tirumbá tórówasa Póronte Páánápáasinte sáwí'a uwátinkesa aaisambá tiyésa miwítí marafákémbá ti'mátuwowasarai

⁵¹ Maníkó minkwáásí ímbo aamoí uwátinkainiye-aiyowai'a ésäraí tísamaifikem-barama uwá'maresarai Ántíoku-naopa'a tuwésarai Álkóniyamu-naopa'a kuyasá

⁵² Ántíoku-naopa'a Ísuní aampa'ó kun-kwáásí mérowana Maníkóní Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowana tirunkó kawé'a uráiyé.

14

Póroe Páánápáasiye Álkóniyamu-naopa'o kurááyan-aai.

¹ Póroe Páánápáasiye Álkóniyamu-naopa'a wésarai ááémo uráayantemba Yúndaa-amaan-daumpa'a imésarai ásé-aai óraaka simátímuyasa isésä sáwifa'-waasi Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwásá

² tuwímbai-Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa tínaaemba uwámesa ímbo timankúnkúmbo uwáí Póronte Páánápáasinte sáwí-aai simátinkowasa fí'onkaa-waasi isésä mindáraiye Ísun-aaimo ísówiye tirumbá sáwí'a uwátinkowasa

³ mindárai ayáátáka'a mindáópa'a mésarai miwí táároi ímbo inkáisúyamba Fasi'aénkón-aaí óraaka simátímuyana Fasi'aénkó waási úwoi kawe'ó uwátínkáimba awánáiwae séna mindárai wení fasi'aémbá timúwasarai ímbo awánaron-kisau kawe-kísáú máuyasa

⁴ mindáópakewi kaeká tuwíntkaal'-esa tuwímbai Yúndaa-waasi-taaaisafesa érai'e suwasá tuwímbai aantá-waasi-taaaisafesa érai'e siyáawe.

⁵ Suwasá fí'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye miwítí óraql-waasiye túwaandu ésa tínkamona-e-aaí sésa óntantamba Póronte Páánápáasinté tínkamonae suwasarái

⁶ mináái isésarai kawel'ó iyapa'e sésarai Ríkíóniyaa-marafa'a wésarai Rísítara-naopa'e Tépi-naopa'e fí'o-fí'on-daopa'e

⁷ ásé-aaí simátíma'mesarai kurááye.

Rísítarafa'e Tépifa'emo kurááyan-aaí.

⁸ Moóráwigo Rísítara-naopa'a anówan-arumpinkemba aísamai sáwí'o uwágurumba ma'ánkarowana ímba aíntómba ááémo maúnka'a ména

⁹ Poro wésimatimun-aaí iséna érai'-aaí wésimba póna kawe'á uwásinkainiye-imayaa úwana Poro minímáyáámó úmba awánéna aráá'a afuwéna

¹⁰ óraaka séna koku'á iyáfasinaao súwana iyáfasinkwena aamoí éna weyááríka'a marapá'ló kúmba

¹¹ sáwfíla'-waasi Póromo úmba awánésa miwí tááifinkemba Ríkíóniyaa-taafinkemba sésa kentáásí maníkórái waásiyaa-úmai marapá'lá kentáfimbá kumbéraaye sésa

¹² miwítí maníkón-áwí'a mindárai simátinkesa sésa Páánápáasintafesa Súsiye sésa Pórontafesa aaisé'o simátímíwaiye sésa Émisiye siyáawe.

¹³ Marukón-awáífá'á minkáró'l-mánikón-áwí'a Súsi wení ámáán-damba wérowana minkáró'l-mánikontáfena ísámai pó'i'o uwándon-kwaasigo purumakamá wémaena mowáán-aramba wétarare úmaena mindáókoni kusai-ontárá'a mó marówasa sáwfíla'-waasi miwítí maníkontáfésamo pó'i'o uwándaantemba miyáumai Ísuní aantá-waasiyaiya'a pó'i'a uwándánaemo

¹⁴ sun-ááí isésarai sáwfílan-aye sésarai kentí unáankwátói tafétuwesarai tuwaantantésarai sáwfíla'-waasifimba komésarai óraaka sésarai

¹⁵ kenkái nórä ónaera wéoo. Kerái kemó ontent-kwáásí úye. Ásé-aaí tasimátmuyamba miyán-káró'l ombá tuwé'a érai'-Manikompa'a teró. Érai'-Maniko wíyóne marawé uwí-nóné mimpímbó wérain-tantaal'úmarena fasi'aénkwáráwi méraiye.

¹⁶ Ááéma Maníkó úwoi tíyükowa'a kentí imáyáafinkemba seyaafá'l-áémpákén-kwáásí wénesa

¹⁷ miyá él'éimbanifo Maníkó méraiye síwae séna aaí sisáná aa'á téna tónkó kawe'á isa'á wéne'a tirumpin-áámóí wéowe. Miyáumai awáné'a miyámó im-bánikó méraiye síwae séna Maníkó kawel'-í'a wéiye

¹⁸ mindárai mináái suyasá seyaafá'l-wáásí fasiyésa mindáraiya'a pó'i'a uwándánae suwasarái ímba miyán-oro símai tufímbaesarai íyúyasa ifátukaawe.

¹⁹ Ifátuwowasa tuwímbai-Yundaa-waasi Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopakene tuwímbai Áíkóniyamu- naopakene tésa seyaafá'l-wáásí tirumbá

tórówasa isésa Póromba óntantamba tufuwésa é'a púwiye-imayaa ésa tafisímaesa mindáókoni awáifá'á mátúwówasa

²⁰ Ísuni aampa'ó kuwái taúkúresa awánowana íyáfasinená mindáópa'a wéna kowaúmba aafáyáara'a íyáfasinesarai Póroe Pápápáasiye mindáópa'a tuwésarai Tépi-naopa'a kuráaye.

Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'ó kurááyan-aai.

²¹ Póroe Páánápáasiye Tépi-naopa'a ásé-aai kosimátímúyasa isésa érai'e sésa Ísuni aampa'á kuwasarái mindárai Rísítara-naopa'a aneka'á kurésarai minkákémbá Áíkóniyamu-naopa'a kurésarai minkákémbá Písíndiyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneka'á kurésarai

²² miyá úmae wénesarai Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmbo uwái miwítí imáyáa fasi'átinkesarai sésarai Ísuni aampa'á fasi'ámai koró sésarai Maníkó wení waásimo kawáánipa'o kónae sé'o é'a minámpá'á umbaimó tain-ámpá'á kónááwe sésarai

²³ miyáumai mindáópaka'a wénesarai Fasi'aénkóní waásifinkemba miwítí óraal'-waasi íyáfasintinkafa'a kuyasá Maníkón-ímáyáá ésa ímba tómbá nésa inaí aantemba wésesa mindárai Fasi'aénkómpá'á timankúnkúmbo uwáisáfesarai Fasi'aénkó káráwitinkamae iyíníye simátímakaaye.

²⁴ Simátimesarai Písíndiyaa-marafa'a kójáákesarai Pámpíriyaa-marafa'a wésarai

²⁵ Pékaa-naopa'a komésarai ásé-aai kosimátimesarai minkákémbá Átériyaa-naopa'a kumésarai

²⁶ nompín-táóm̄ba tal'ótoresarai íyátesarai témesarai Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a aneká tiyáaye. Ááéma mindáópa'a Fasi'aénkóní waási mindáraisafesa Maníkó túwa'nai úmaena iyínífo wení kísau komáékaiyo siyówasarai minkísáú komaisuwésarai tiyáaye.

²⁷ Ántíokufa'a tuyasá Fasi'aénkóní waási tatúwaandu uwasarái Maníkómó simátimuntembo urááyan-aai sésarai Ísuni aampa'ó fi'onkaa-waasi aráatímúyasa minááísáfesa timankúnkúmbo ésa minámpá'á kowé-ááí tasimátimesarai

²⁸ mindáópa'a Ísun-aaímo ísówi ayáátááka'a méraaye.

15

Yérúsaremuña'a túwaandu ésamо siyáan-aai.

¹ Ántíoku-naopa'a méroyasa tuwímbai Yúndiyaa-marafakemba Ántíoku-naopa'a komésa Ísun-aaímo ísówisafesa sésa Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ímbo isé'o túmo kárámai araénáémbó íyanamo éna Fasi'aénkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba kawé-ámpá'á ímba métinkainiye suwasarái

² Póroe Páánápáasiye minááísáfesarai aaisambá tiyésarai wesimán-kwesiman-esa Ántíokufakewi Ísun-aaímo ísówi sésa Yérúsaremuña'a aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraal'-waasiye minááísáfé'a kotísai oro sésa Póroe Páánápáasiye tuwímbai-waasiye til'márówasa kuráawe.

³ Fasi'aénkóní waási ti'márówasa wémesa Fínísiyaa-marafa'e Sámériyaa-marafa'e naaó'l-nao'a komérowasa Ísun-aaimo ísowi túwaandu urówi simátimesa sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aai isésa timankúnkúmba ésa méraawe suwasá isésa tirunkó kawé'á úwasa

⁴ naaó'l-nao'a simátimesa wémesa Yérúsaremu-naopala komérowasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraa'l-waasiye tiyáámba timésa aamoí uwasa Maníkó kísaumo tímakain-kísaumo maiyáan-aai másimatumuwasá

⁵ isésa tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba umbánifo ámáán-kawaa-waasiti aampa'l kuwái iyáfasisina sésa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba owí Mósese simátímakon-amaamba isésa túma kárámai araénáémba orómá kosimátíméro suwasá

⁶ aantá-waasiye óraa'l-waasiye sésa minááí túwaandu uréta imáyáa úmaisa senó siyáawe.

⁷ Uwasá túwaandu urésa ayáátááka'a minááí suwaná Pítaa iyáfasinena séna kesí waásisono. Fí'onkaa-waasi ásé-aai isésa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna ááéma Maníkó kempínkémbá iyáfasisinkena sílmarówa'a kosimátimewanasa isésa érai'e siyáawe. Kemá minááí é'a ísaraawe.

⁸ Maníkó seyaafá'l-wáásítí imáyáa tuwánéna fí'onkaa-waasisafena séna kesí waásin-owe séna Ufaen-ámútámbó símakainten-úmai miwíwárá'l-ótímkaimba awánaraumne.

⁹ Maníkó Yúndaa-waasisa fí'on-amba ímba aráásimenasa fí'onkaa-waasi ínta fí'on-amba aráátimena wéífo Maníkó seyaafá'l-wáásisá mimbórá-ántá wéaraasimiye. Miwí Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ontáfena miwítí sáwí-imayaa maityuwéna kawel'-ímáyáá uwátinkaraiye.

¹⁰ Mósesen-aaigo kentáá siwá'nása umbaí tiyówasa ímba kanaa'a arááiwakaawe. Kentááwárá'a miyá isatá ínta kanaatá wéaraaiwaumne. Mindásafesa fí'onkaa-waasi Ísuni aampa'l kowísáfésamo Mósesen-aai arááiwáero siyasamo ésa umbai-ámbá arááíwaenaawe. Miyámó iyánamo éna Maníkó aaisambá sína'a ímba miyá ónááwe.

¹¹ Fasi'aénkó Ísu úwoi súwa'nai enasa
sawí'o úmaimo méraundafinkenta kawel'-ámpátá méwésinkaiye.
Minááisaféta érai'esa sénáísaíye miyámó wéintenta fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéiye Pítaa siyáye.

¹² Pítaa súwasa isésa seyaafá'l-nánká érai'a siyé sésa ímba aaí suwasaráí Póroe Páánápáasiye Maníkó tímakain-kísaú fí'onkaa-waasifimbo minkísáú maiyááyan-aai simátimesarai Maníkóní kísaú ímbo awánaraan-kísaú kawekísáúmó maiyááyan-aai

¹³ simátímuyana Yémisi séna kesí waásisono. Kesáái ísáaro.

¹⁴ Ááéma Maníkó fí'onkaa-waasisafena imáyáa éna minkwáásífinkémbá tuwímbai iyáfasisinkena séna kesí waásin-owemo siyáin-aai Pítaa káf'e'a simásimakaiye.

¹⁵ Maníkón-aai simátímakowi minááí aúfáífimba agaimarésa sésa

¹⁶ Fasi'aénkó séna ánaaemba kumé'a Téfítini naambó tawísískuaamba kunuwásuwanaumne. Sáwí-tantaa'l'wara'a kawé'ó kunuwásuwáanda pósá

17 fí'onkaa-waasi kempá'á ténááwe. Kesí waásin-owe sendawí kempá'á ténááwe séna

18 Fasi'aénkó minááí naaófá'á siyáimba isaná káfē'wara'a miyá wésiye Yémísi siyáie.

19 Yémísi simátimena séna Fasi'aénkó siyáin-aaisafe'a imáyáa é'a sé'a fí'onkaa-waasi Maníkómpál'ó ten-kwáási umbai-kísáú ímba timénaumpo

20 aúfái agaimái timéta séta karo'-mánikóntafésa imáyáa ésa póí'o uwándaambá mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Póímo tufú'newana wení naaemá ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Naaewárá'á ímba naaró. Minááí aúfáifimba agaimaráúmpo toráumai ísáaro.

21 Ááemo maé'ón-kwaasiye káfē'o méraan-kwaasiye ayáátááka'a aasiyaasí ámáán-aaímo ísáán-kanaa minááí Mósesen-aaí simátíma'mesa kuráawe. Mindásafeta aúfáifimba agaimaráúmpo toráumai ísáaro Yémísi siyáie.

Aúfái agaimái fí'onkaa-waasimo tímakaan-aaí.

22 Súwasa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiye miwítí óraal'-waasiye sésa kanaámpóta kentááfimbá tuwímbai ti'máráanasasa Póroe Páánápáasiye Ántíokufa'o wiyapa'a miwísé'a wiwae sésa miwífinkémbá kae'-wáási túwí'a mósá makáan-kwaasiyai-tuwí'o sumbá moóráwigo Sáírási úwana moóráwigo kae'-awí'á Yúndasi Pásapasiye úmai

23 aúfái timésa ti'márówasa kuráawe. Mináúfáifimbá agaimarésa maará siyáawe. Kesáá kentí waásisa úne. Aantá-waasiye óraal'-waasiye moórá-aaí sénaumpo kentáási waási ísáaro. Fí'onkaa-waasi Ántíoku-naopale Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'o méraan-kwaasi ísáaro.

24 Kentááfinkémbá tuwímbai kempá'á wésa ímbo simátímaakunda-aaí miwítí imáyáafinkemba kosimátímúwa'a isé'a tirunkó sáwí'a úwa'a um-baimó taráanta iséta

25-26 túwaandu uréta imáyáa éta mimbórá-ááí símai kae'-wáási iyáfasantinketa ti'maráúnasasa Páánápáasiye Póroe'a migóye. Mindárai kesí waásisa siruntá tímakaundanaraiye sínkamiyakai puwúyafo-imayaa ímba ésarai Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísaú wémauye-imayaa ésarai fasi'ámai wémaeye.

27 Yúndasinte Sáírásinte ti'maráúnasarai migóyamba pósarai aúfáifinken-aiwara simátimiyan-aaíwara'a mimbórá-ááí pósarai kosimatimeyaaye.

28 Maníkóní Ufaen-ámútánkowé kesáawé mimbórá-ááí símaisa ímba umbai-ááísá simátimumpo maanáúfáifinkén-ááí simátimundasa ísáaro.

29 Karo'-mánikóntafésa imáyáa ésa póí'o uwándaambá mimpói ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póímo tufú'newana wení naaemó ímbo kumíndamo úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Kesáamó súnda-aaímo isé'o é'a kawé'-áónáawe. Minááí taí'ákiye. Aúfái agaimái timésa siyáawe.

30 Suwasá mináúfáí timésa ti'márówasa maimaé wémesa Ántíoku-naopale kuwasá Fasi'aénkóní waási túwaandu urówasa matímúwasa

31 mináúfáifinkémbá toráumai simátímúwasa kawé'-ááí isésa tirunkó kawé'-á úwasarai

³² Yúndasiye Sáírásiye Maníkón-aaí simátímakoyan-kwaasi ésa ayáátááka'a simátimesarai miwítí imáyáa arupíse uwátímuyasa isésa fasi'owasarai

³³ tuwímbai-no'waamba miwísé'a méroyasa Ísun-aaimo ísówi sésa é'a kanaán-ifo ti'mákaoan-kwaasifa'a kawel'-áái kosimátímekaiyo suwaná

³⁴ Sáírási fí'on-imayaa éna mindáópa'a mérowasarai

³⁵ Póroe Páánápásasiye ayáátááka'a Ántíokufa mésarai mindáraise'a tuwímbai-waasi mésa Fasi'aénkón-aaí simátíma'mesa kuráawe.

Póroe Páánápásasiye'a tuwímkaa'o uráyan-aai.

³⁶ Ánaaemba Poro Páánápásasintafena séna naaó'-nao'a Fasi'aénkón-aaimo simátímakauyamba Ísun-aaimo ísaraawi kawerá úmaya méraawai tuwánamaekai kóyae Poro súwana

³⁷ Páánápásasiye séna Yóni-Máákaamba áí'mekai kóyae súwana

³⁸ Poro séna weséta téwáyana Pámpíriyaa-marafa'a kenkái másiyuwená wení naaópa'a tauwékáimba pökai ímba áí'mekai kóyauye Poro súwana

³⁹ minááisáfena kaorésarai aaisa simásuwesarai mindárai tuwímkaa'-uyaná Páánápásasiye Yóni-Máákaamba áí'maena nompín-táómba ta'ótoresarai íyátesarai wémesarai Sáíparasi-marafa'a kuyaná

⁴⁰ Poro Sáírásimba aiyówasa Ísun-aaimo ísówi inaí simásuwesa sésa Fasi'aénkó úwoi kawe'á uwátinkainifo kokaiyó suwaná Sáírásimba áí'maena kúmba

⁴¹ Síriyaa-marafa'e Sírisiyaa-marafa'e naaó'-nao'a wénesarai Fasi'aénkóní waasi tuwa'nai úmaesarai kuyasá kawe'á uráawe.

16

Tímóti mindáraise'o kuráin-aai.

¹ Póroe Sáírásiye miyá úmaesa Tépi-naopa'e Rísítara-naopa'e kuyaná moóráwigon-awi'a Tímóti mindáópa'a ména Ísuni aampa'ó kúwai úwana anówa Ísuni aampa'ó kún-ininko Yúndaa-ininko úwana afowá Kíríki-waasi úwasa

² Rísítara-naopakene Áíkóniyamu-naopakene Ísun-aaimo ísówi Tímótin-awi'a móssá makáawe.

³ Afowá Kíríki-waasi éna áúma ímba kárámai araénáémba urómiba pósá Yúndaa-waasi mináémpá'ó méraan-kwaasi miyán-áái ísówana Poro séna Fasi'aénkóní kísaura'a Tímótimba aiyánae séna Yúndaa-waasi aamoí íwae séna Tímótimba áúma karéna

⁴ áí'maena naaó'-nao'a wénesa aantá-waasiye Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasiye Yérúsaremufa'o siyáan-aaí Fasi'aénkóní waásisafesa simátíma'mae wésa sésa mináái ísáro suwasá

⁵ Fasi'aénkóní waasi Ísumpa'a fasi'ámai mésa fí'on-kwaasi simátíma'mesa kuwasá isésa aasiyaasi-kánáá tuwímbai Ísun-aaisafesa timankúnkúmba úmae wéwesa sáwfíl'-waasi-i'a uráawe.

Póroe kaainkáámbó awánarain-aai.

⁶ Pórowe Sáírásiye Tímótiye Fírisiyaa-marafa'e Kárésiyaa-marafa'e wénesa Ésiyaa-marafa'a ásé-aaí kosimátimenae sumbá Maníkóní Ufaen-ámútánkó ímba kónááwe súwasa

⁷ isésa wémesa Mísiyaa-maragoni ófímbá kurésa Pítiníyaa-marafa'a kónae sésa uwaná Ísuni ámútanko ímba kónááwe súwasa

⁸ isésa wémesa Mísiyaa-marafa'a kóyáákesa wémesa Tóróasi-naopa'a kúmúwana

⁹ nól'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Máséndóniyaa-marafaken-kwaasigo koku'á taména séna Máséndóniyaaafa'a tasúwa'nai uwo óraaka súwana

¹⁰ Póro awánéna simásimuwata íyáfasineta séta Máséndóniyaa-waasisa ásé-aaisa kosimátíméndasafena Maníkó wésaantaisata Máséndóniyaaafa'a kónaesa siyáumne.

Ríndíyaa Ísumpa'o tiyáin-aai.

¹¹ Miyá séta Tóróasi-naopa'a nompín-táómba ta'lótoreta íyáteta kówánanasa mindómpín-táónko arupíya'a kúwata Sámóteresi-marafa'a kowaéwándasa aafáyáara'a wémeta Niápórisi-naopa'a marapá kúwateta

¹² minkákembá Fíripái-naopa'a marapátá kuráumne. Mindá Máséndóniyaa-marafa'a óraal'-naopa'a Rómu-kamani-waasimo káráwiyon-daopa'a tuwímbai-no'l'waamba kówaeta

¹³ Yúndaa-waasi ámáán-aaimo ísón-kanaa úwata imáyáá éta Yúndaa-waasi nonáwáifa'a túwaandu ésa inaí wésesa owé séta naaópa'a tuwéta nonáwáifa'o kumówándasa aaresómbá túwaandu urópata kumbéta simátimewanasasa

¹⁴ isésa uwana moórá-ininko Táyatáira-naopaken-ininkon-awi'a Ríndíyaa wení

kísau óraan-tantaa'a ampantarál'a tásuwena wétimena óntamba wémaena wemá Maníkón-ímáyáá éna wenáwí'o mósá marón-ininko Fasi'aénkó imáyáá amúwana Pórón-aaí kawel'-úmai isówana

¹⁵ miníninkówará wení akunkwárá'a nombá maitinkówana miníninkó séna kentáfé sé'a Fasi'aénkón-aaísafena amankunkúmba éna Ísumpa'a fasi'ámai mérain-ininkon-iyé sé'a kesí naaúmpa'a taméranaawe óraaka súwata wení naaúmpata kuráumne.

Póroe Sáirásie ándáfa'o méraayan-aai.

¹⁶ Moórá-arasi kísäumo maún-arasigomba tuwímbai-waasi óntamba tuwésa méyánuraan-arasigomba sáwi-amutanko wenarumpimbá mérowana tuwímbai-waasifa'o ánaaembo paápé índa-aai simátimuwasa óntambo ámúmba wembó méyámbakaan-kwaasi timúwasa maé'óbaniye. Moórá-kanaa inaí wésupa'a kumówánanasa minárásigó suwánénasa

¹⁷ Póronte kenté sirááíwa'mae wéwena óraaka séna Maníkó wíyómpa'o méraiwaini kísäumo máén-kwaasin-owe. Maníkó sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpa'a métinkáín-aaímo simátiméwin-owe minárásigó séna

¹⁸ sáwifa-kanaa arááíwa'mae wénena miyá súwana Pórón-arunko umbaí tówana méutausena wenarumpimbó méro-sawi-amutankontafena séna Ísu Káráisítini fasi'aémbó wéraintafe'a óraaka súne. Minárásí auwé kóuwo súwana minúwóíyáámbá auwéna kóuwo

¹⁹ minárásimó méyánuraawi awánésa tirunkó sáwi'a úwasa sésa ímba óraal'-ontamba maénaumne sésa Póronte Sáirásinte tiyáánkwanda tafisímaesa marupá'á kawáá-wáásiyá'a tiyésa

²⁰ Rómu-kamani-waasiya'a tésa sésa maandárai Yúndaa-waasiyai kentáásí naaópda'sa sáwi-kísau wémaeye.

21 Kentáásí ámáámba taraisésarai fí'on-ampa'-amaamba wéseye. Maandáraimo séyan-amaamba ínta arááíwaenaumpo Rómu-waasiti ámáánta arááíwaenaumne suwasá

22 sáwfí'a'-waasi taúkúresa óraaka sésa érai'e suwasá kawáá-wáásí mindáraiti unáánkwátói tafétuwesa sésa kunánaantamba tínkamoro suwasá

23 áfááraumai tínkambaresa tafisímaesa ándáfa'afafúsusuwsa ándáfa'o káráwiyon-kwaasigontafesa sésa ontará'á káráwimai mindárai kawe'án-uwo suwaná

24 afufumpin-dáúmpá'lá mófáfususuwsa tísamaiyai taaí imaiyéna faráátamai ándásamba kárá'umarowasarai méraaye.

25 Mésarai nól'waan-afufuntamba Póroe Sáírásiye inaí wésesarai Maníkómpá'lá imá wésuyasa ándáfa'o méron-kwaasi ísówana

26 minúwóiyáambá óraa'-marima tótana naamayáambá korekááre uwágúwana seyaafá'l-ónta tigúwana ándáfa'o méron-kwaasi týayaampimpaken-anda weyááríka'a awákúwasa

27 ándá-naumpa'o káráwiyowi aúmá waiguréna íyáfasinená awánómba ontá tigurówana íyáawanena séna ándá-waasi kóuraawe-imayaá éna óraa'-waasigon-aaroi inkaiséna wení paepá'e'a mósá taúkéna wenáúfimba fagifáíndasafena úwana

28 Póro awánéna óraaka séna ímba miyán-uwo. Kesáá seyaafátá úwoisa méraumne súwana

29 ándá-naumpa'o káráwiyowi wení waásisafena séna ómbá kúrasimero súwasa kúra'-amuwana minúwóiyáán-úmai ándá-naumpa'o iyúmba aíyayaankakemba tatalá úwana óraakorai óye séna Póronte Sáírásinte tísamaifimba kífaena

30 íyáfasinená tí'maena máápa'a kumbéna séna nórta onanawá sáwi'o úmaimo méraundafinkemba Maníkó kawel'-ámpá'lá mésinkainiyo súwasarai

31 mindárai sésarai Fasi'aénkó Ísu Maníkómpákémbó kunkáiwaintafe amankúnkúmba inaná ewé ení akúné sáwi'o úmaimo mérempinkemba kawel'-ámpá'lá métinkainiye simámesarai

32 minkwáásisómbá Fasi'aénkón-aaí simátímuyasa isésa

33 mindó'lwáán-afufuntamba ándá-naumpa'o káráwiyowi tí'maena tirósááumpa'-afima wénon-kwitiyuwsa minkánáá wewé wení waásiye nombá maiyáawe.

34 Nombá maéna Póronte Sáírásinte tí'maena wení naaúmpa'a mätínkarena tómbá timúwasarai wénoysa wewé wení akúné Ísun-aaísafesa timankúnkúmba uwaná tirunkó kawel'á uráyiye.

35 Mérowasa aafáyáara'a Rómu-kawaa-waasi i-wáásí ti'márówasa ándá-naumpa'a wésa sésa mindárai faútinkénasarai kókaiyo suwaná

36 ándá-naumpa'o káráwiyowi Pórontafesa séna Rómu-kawaa-waasi

i-wáásí ti'márááwasa tésa sésa Póronte Sáírásinte faútinkao sefó faútinkáanakai tirunkó kawel'á inakai kokaiyó súwana

37 Póro i-wáásisáfena séna ímba kawel'-áái sésa kempímbá ímba wérain-aaí símai kunánaantamba sínkamesa ándáfa'afafúsusuksaawe. Rómu-waasiti aúfái tokáuyan-kwaasi úyasa sínkamomba sáwi'a ésa minámáámbá

taráíyaawe. Káfé'a aúpá'á faúsínkéyan-imayaa owakái ímba miyá óyauye-imayaa ékai Rómu-kawaa-waasi kempá'lá tésa ontá tatisuwéwakai kóyauye Póro súwasa

³⁸ i-wáásí isésa kouwerésa Pórón-aai tasimátimesa Rómu-waasiti aúfái tokááyan-kwaasin-oye simátímúwasa isésa táátafesa ésa

³⁹ ándá-naumpa'a komésa sésa keráí Rómu-waasiti aúfáíma tokááyan-kwaasi óyata ímba ísareta úwoisa tinkaunkaunda mindá sáwita éta tinkaunkaumne sésa tí'maesa máápa'a kumésa aáno úmai sésa kentáási naaópa'a tuwékai kokaiyó suwasaráí

⁴⁰ Póroe Sáírásiye ándáfa'a tuwésarai Rítiaaani naaúmpa'a kuyasá Ísun-aaimo ísówi túwqandu urówasarai miwítí imáyáa kawé'lá uwátinkesarai tiyuwésarai kurááye.

17

Tésáróníkaa-naopa'o koméraayan-aai.

¹ Póroe Sáírásiye wésarai Ámpíporisi-naopa'e Ápóróniyyaa-naopa'e kóyáákesarai Tésáróníkaa-naopa'a kuyaná mindáópa'a Yúndaa-waasiti ámáán-damba wérowana

² Póro úntemba Yúndaa-waasi ámáán-aaimo sunká'lá ámáán-daumpa'a iména Maníkón-aai aúfáifinken-aai simátímumbá ámáán-aaimo ísón-kanaara'a kaumbo-íká simátimena

³ séna aúfáifinkemba séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba áí'ló Índa-i'a uwánkaiyana puwéna íyáfasinainiye siyáimba minááígóní áwáuma afora'a simátimune. Minaáí Ísuntafesa siyáawe Póro súwasa

⁴ isésa Yúndaa-waasi tuwímbai minááísáfesa timankúnkúmba ésa Póronte Sáírásinte tirááíwaesa Kíríki-waasi Maníkón-ímáyáá mósá márówiye sáwifa'-inimba túwí'ló wéron-inte miyáumai-sawifa'-waasi arááíwakaawe.

⁵ Arááíwáúwasa Yúndaa-waasi tuwánésa tirunkó sáwí'a úwasa sésa minááí arááíwáéfo sésa sáwí-waasi kafóná-waasi táántowasa tamésa tiyánae-aai simátímúwasa Yésónini naambá taukúmaresa Póronte Sáírásinte tata'ótó'maeta seyaafá'l-wáásí túranka'a aafintá maitinkánae sésa tiyaafái umbá

⁶ ímba méroyasa Yésóniye Ísun-aaimo ísówi tuwímbai tafisímaesa mindáópaken-kawaa-waasiya'a mátinkesa óraaka sésa Póroe Sáírásiye sáwí-aai wémaresarai seyaafá'-márófá'l wétesarai káfé'a maanká'wárá'l kentáási naaópa'a taméraayana

⁷ Yésóni wení naaúmpa'a mátinkaraiye. Rómu-aifa-kawaagoni ámáámba taraisésa sésa kentáárló káráwiyiwai Ísun-iyé wésewe suwasá

⁸ seyaafá'l-wáásiyé kámáni-kawaa-waasiye isésa tirunkó sáwí'a úwasa tiyái-ímáyáá uwasá

⁹ kawáá-wáásí Yésónimpin-kwimái tuwímbai-waasisafesa sésa óntamba simiyata faútinkáana'a ti'mátuwaaro suwasá óntamba tímúwasa faútinkówasarai kurááye.

Périya-naopa'o kuráan-aai.

¹⁰ Faútinkówasarai kuyasá mindó'wáámbá Ísun-aaimo ísówi Póronte Sáírásinte tinkaunkofo sésa ti'márówasarai Périya-naopa'a wémesarai kuyambá Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a imésarai Ísun-aai simátímúyasa

11 minkwáásisómbá ímba Tésáróníkaa-waasiyaamba ésa kawel-ímáyáá ésa Pórón-aai kawel-úmai isésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aaí aúfáifimba toráumai isésa sésa Poro éraira wési karorá síyó sésa aasiyaasi-kánáá Maníkón-aaí aúfáifimba toráumai awánomba

12 Yúndaa-waasi sáwifa Ísun-aaisafesa éraj'e sésa timankúnkúmba uwasá Kíríki-inimba túwí'o wéron-inimba sáwifa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá Kíríki-waasi sáwifa Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwasá

13 Poro Périya-naopa'a Maníkón-aaí simátímíyemo sun-áái Yúndaa-waasi Tésáróníkaafaken-kwaasi isésa Périya-naopa'a tésa miwi tirumbá torésa suwasá isésa Póromba aaisambá aéesa tufuwónae suwasá

14 minuwóiyáámbá Ísun-aaímo ísówi Pórontafesa tufuwófo sésa uwínómpá'á kumuwo suwaná kumúwasarainifo Sáírasíye Tímótiye mindáópa'a méroyasa

15 Póromba áí'maes a kumémesa Átenisi-naopa'a múauwesa kunuwerésa miwítí naaópa'a iyésa Sáírasínte Tímótinte isimátimesa

sésa minuwóiyáán-úmai kúmókaiyo Poro siyé isimátímakaawe.

Poro Átenisi-naopa'o mérain-aaí.

16 Poro Átenisi-naopa'a kuména Sáírasínte Tímótinte wétimu'marena awánómba mindáópaken-kwaasi sáwifa'a karol'-mánikómbá úmakesa miwán-áwí'lá mósá wémarowana Poro tuwánéna arunkó umbá tówana

17 Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a iména Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasi Maníkón-ímáyáámó mósá máróiye isimátimena Maníkóní ásé-aaí isimátimena aasiyaasi-kánáá mimbárúpá'ó méron-kwaasi Maníkón-aaí simátíma'maena iyúwasa

18 Épíkuriyaan-aaí ísámaesa kuwáiyé Sítóikin-aaí ísámaesa kuwáiyé Póromba'a tésa wesimán-kwesiman-esa tuwímbai sésa aaisé'o símae nín-kwaasi nóintafenawa síyó suwasá tuwímbai sésa fi'om-barafakem-banikontafena siyé sumbá Poro Ísun-aaí séna pukáimpinkemba íyáfasinckaiye simátímakaintafesa minááí suwasá

19 Póromba áí'maes a kawáá-wááshímó túwaandu ésamо tuwímbai-aaímo símaimo kawel-un-áémpá'á áwí'a Áriópagasi-aempa'a Póromba áí'maes a máankesa sésa aú-aaímo simátimenda-aaí simásímínata ísáano.

20 Kesáá minááísá ísáunda minááigó fi'oran-ifo aneka'a minááigóní áwáuma simásímínata ísáano sésa

21 Átenisi-naopaken-kwaasiye fi'om-barafaken-kwaasi mindáópa'o taméron-kwaasiye aasiyaasi-kánáá túwaandu ésa aú-aaí aantemba wésewe. Mindásafesa minááigóní áwáuma simásímínata ísáano siyáawe.

22 Suwaná Poro íyáfasinena Áriópagasifa'a túwaandu un-kwáásisáfena séna Átenisi-naopaken- kwaasi ísáaro. Monotáf'e'o fasí'ámaímo méraawi é'a tuwánaraumne.

23 Kentí naaópa'a wéne'a tuwánáuna'a tuwímbai-tantaa'a úmake'a miwán-áwí'o mósá wémaraamba tuwánaraumne. Óntan-taarera'a aúfái agaimaréna séna ímbo awánáúnda-manikontafe'a maanótán-tááré úmakaumne agaimarénamo siyáimba úwa'a awánaraumne. Mimbánikómbá ímbo awánaam-banikon-aaí simátimune.

24 Wemá wíyóne marawé mimpimbó wérain-tantaa'e úmarena seyaafá-tántááká'lá káráwiyyena ímba waásimo úmakaan-daumpa'a méraiye.

25 Weyáá waásimo méraawini áwáugo éna tááma tiména seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyyena wempímbá ímbo aawaimó taiwáí éna ímbo waási wembá áwá'nai owín-ye.

26 Manikó aifa'á moórá-waasi úmakowasa wempínkémbá fí'o-fi'on-kwaasi sáwifa'a paápé urésa seyaafá'-márafá'á wété uráawe. Manikó wení imáyáafinkemba seyaafá'-máramá tuwín-timena seyaafá'-wáásítí kanaamá makáye.

27 Kembá siyaafáí úmai suwánáiwae séna Manikó miyá uráye. Wemá ímba némpa'lá méraifo ewaa'á méraimbá póta awánánaumne.

28 Moóráwigo séna wemá méraisata póta kesáá méraumne siyáye. Kempínkémbá moóráwigo agaimaréna séna érai'a wení iyámpóísa úne agaimaréna siyáye.

29 Manikóni iyámpóísa póta waásimo kentí imáyáafinkembo óntambo úmaken-tantaatafetaamo éta kesifowésá ímba sénaumne.

30 Aáemo miwí mésamo sáwl'o umbá Manikó miwísáfena ímba sáwifa'-aai siyáifo káfé'a seyaafá'-márafákén-kwáásisáfena séna sáwí-amba tuwé'a kempá'á teró Manikó wésiye.

31 Wení imáyáafinkemba seyaafá'-wáásí aaifimbó maitinkáinda-kanaa tínaye. Aaifimbó maisinkáinda-waasisa é'a iyáfasinankaraiye. Pukáimpinkemba iyáfasinankaraimba pósá érai'a wemá aaifimbá maisinkáínaye sénááwe Poro siyáye.

32 Pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye súmba isésa tuwímbai karaánáá'a suwasá tuwímbai sésa moórá-kanaamo índa simásímíñata ísáano suwaná

33 Poro tiyuwéna kóúwasa

34 tuwímbai arááíwá'maesá wésa wenáái isésa Ísun-aaísafesa timankúnkumbó umbá miwfínkémbá moóráwigon-awi'a Táyónisiyasi Áriópagasi kánisórugo úwana moórá-ininkon-awi'a Támárisi-iyai minkáé'náraise úmai tuwímbaifin-kwimái Ísun-aaísafesa timankúnkumbá uráawe.

18

Poro Kórinti-naopa'o komérain-aaí.

1 Poro Áténisi-naopa'a simátimena tiyuwéna Kórinti-naopa'a komérowana

2 moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Ákwira mérowana wembá anówa Póntási-marafa'a ména mal'ánkarowana ména óraq'a éna Ítáári-marafa'a Rómu-naopa'a koména awaainínkón-awi'a Pírisirae méroyana mimbárafá'ó káráwiyyon-kawaagon-awi'a Kórondíyasi Yúndaa-waasi aaisambá tí'mai Rómufakemba ti'mátuwowasa kuwasaráí Ákwirae Pírisirae Kórinti-naopa'a koméroyana Poro mindáraifa'a wéna

3 wení moórá-kisau-waasifa'a póna mindáraise koména ampanta-námbá ésa óntamba wémaesa

4 Yúndaa-waasi ámáán-aímo ísón-kanaa túntemba Poro Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa iména Yúndaa-waasiye Kíríki-waasiye Ísun-aaísafesa érai'e sésa wempá'á tíwae séna

Ísun-aaí simátima'maena iyáye.

5 Simátimunka'a Sáírásiye Tímótiye Máséndóniyaa-marafa'a tuwésarai Kórinti-naopa'a kúmúyana Poro aasiyaasi-kánáá kawel'-áái simátima'mae

wéiyena Yúndaa-waasisafena séna Maníkómó íyáfasinankaraiwaimba Yúndaa-waasisa amu'maráúndawisa wemá Ísun-iye súwasa

⁶ wenáái taraisésa sáwi'-aaí simánkówana wení unáánkwátóiyakemba kankambá fapifi éna séna Maníkó sáwi'o íyampinkembo kawel'-ámpá'l'ó imbo métinkainda kentí áwáugo ína'a sáwi'a ónááwe. Kemá ímba sáwi'a uwátinkaumpo keyááríka'a sáwi'o ontáfeyiyuwé'a fí'onkaa-waasifa'a kosimátíma'mae'a kónaumne Póro simátimena

⁷ tiyuwéna moórá-waasigoni naauúmpa'a komérowana mindáúmpákén-kwáásigón-áwí'a Tísíyasi-Yásítasi wemá fí'onkaa-waasigo éna Maníkón-ímáyáá mósá marówí úwana wení naambá Yúndaa-waasiti ámaán-dankoni ewaa'á wérowana Póro mindáúmpá'l'á koména kawel'-ááí kosimátíma'maena iyúwana

⁸ moóráwigon-awi'a Kírisipasi Yúndaa-waasiti ámaán-danka'l'-oraal'-waasigo Fasi'aénkón-aaísafena amankúnkúmba úwasa wení akunkwárá'l'á timankúnkúmba uwasá Kórinti-naopaken-kwaasi sáwifa'nanka Póron-aaí isésa Fasi'aénkón-aaísafesa timankúnkúmba ésa nombá maiyááwe.

⁹⁻¹⁰ Nombá máuwana moórá-no'waamba Póro kaainkáámbá awánówana Fasi'aénkó séna ímba áá'a íno. Kemá esé'a méraumpo imbo ifátuwénda kesáái úwoi simátíma'mae waaó. Mindáópkemba sáwifa'nanka kesáái isésa kesí waási-i'a iyamba

pósa ímba sáwi'a uwánkanaawe Fasi'aénkó súwana

¹¹ Póro mindáópa moórá-aatai úmai afal'móráe-wiyomba ména Maníkón-aaí simátíma'maena iyáie.

¹² Simátimuwaná ánaaembá Rómu-kamanigon-awi'a Káriyo Ákáyaa-marafa'o káráwiyonka'a Yúndaa-waasi Póromba ta'ótó'maesá Káriyompa'a wéesa

¹³ sésa maankwáásigó tuwímbai-aaí simátimena Maníkómpa'l'ó iyíyan-amba moórá-ankwara'a wéaraatimiye. Minááígó kentáásí ámaámaba wétaraisiye suwaná

¹⁴ Póro sénae súwana Káriyo Yúndaa-waasisafena séna minkwáásigó kámáni-waasi-taaímo sáwi'o énamo sáwi-kisaumo máínkakaa kentáái kafé'a kawel'-úmai isáúsina.

¹⁵ Énifo kentááiye kentúwí'e kentí ámaán-aantentafe'a tasísai ontáfeyi' ifátuwe'a keyááríka minááí másimai kawel'án-oro. Kemá ímba miyán-ááí isánaumne séna

¹⁶ aaimó sí-náúmpákémbá ti'mátuwowasa

¹⁷ moóráwigon-awi'a Sósíténisi Yúndaa-waasiti ámaán-danka'l'-oraal'-waasigomba ta'ótokesa aaimó ísón-dankoni ewaa'á tufúwana Káriyo mindásafena imbo imáyáamo úmba ifátukaiye.

Póro Ántíokufa'a aneka'ó kuráin-aaí.

¹⁸ Póro Kórinti-naopa'a ayáátáka'a Ísun-aaímo ísówise'a ména tiyuwéna séna Pírisiraante Ákwíraante'a tí'maena Síriyaa-marafa'a kónae séna Sénkíriyaa-naopa'a kumbéna Maníkóntáfena érail'-aaí séna a'nóngtau seyaafál'á kárásuwena mindárai tí'maena nompín-táómba ta'ótoresa iyátesa wémesa

¹⁹ Éfésási-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapá'á kumésa Póro Pírisiraante Ákwíraante minká tiyuwéna Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a iména aaí wesimán-kwesiman-uwasa

²⁰ miwí sésa ayáátáák'a keséta mérainone suwaná a'láo kanaán-ifo méwaro

²¹ séna Manikómó ewé sénamo sj'maráína'o é'a kouweránaumne séna nompín-táómba tal'ótorena iyátena Éfésási-naopa'a tuwéna wémena

²² Sísaáriyaa-naopa'a mindómpín-táómpinkemba marapál'á kunkéna Yérúsaremufa'a marapá'á iyéna Fasi'aénkóní waásisafena kawel'-áái simátimena Síriyaa-marafa'a Ántíoku-naopa'a koména

²³ tuwímbai-no'waamba waitinkéna tiyuwéna Kárésiyaa-aempa'a Fírísiyaa-aempa'a naaó'l-nao'a wémena Ísun-aaímo ísówisafena simátima'maena iyúwasa fasi'ámai méraawe.

Moóráwigon-awi'a Ápórósin-aaí.

²⁴ Moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Ápórósi wemá Árékísándiriyaa faken-kwaasi Éfésási-naopa'a taméraiye. Wemá Manikón-aaí kawel'-úmai iséna aúfáifinken-aaí kawel'-úmai simátima'maena iyúwana

²⁵ moóráwigó Fasi'aénkóní aampa'ló kun-áái simámakowana aamoí éna óraaka simátimena Ísun-aaí arupise úmai simátima'mae iyéna Yóni nombó maitinkón-aaí aantemba iséna Ísuni waási nombó maitínkón-aaí ímbo isóm̄ba

²⁶ Éfésási-naopa'a taména Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a óraaka simátimuwasarai Pírisirae Ákwíraae'a isésarai áí'maesarai kentí naaúmpa'a máankesarai Manikóní aampa'ló kun-áái seyaafál'-áái kawel'-úmai simámakaaye.

²⁷ Simámuyana Ápórósi iséna séna Ákáyaa-marafa'a kónae súwasa Éfésási-naopaken-kwaasi Ísun-aaímo ísówi áwa'nai ónaumne sésa aúfái agai-áménasa Ísun-aaímo ísááwi Ákáyaa-marafa'o méraawi mátímínasa kawel'á uwánkáaro suwaná mináúfáí maímaéna wémena kúmba Manikó úwoi áwa'nai úwana Ísuni aampa'ló kuwái túwa'nai ena

²⁸ afora'a Yúndaa-waasise aaí wesimán-kwesiman-ena Manikón-aaí aúfáifinken-aaí simátimena séna Manikómó íyáfasinankaraiwaimba wéamu'maraundawisa wemá Ísun-ye súmba wenááigo miwí tááigomba iyáákowana miyáumai Ísuni aampa'ló kuwái túwa'nai uráiyé.

19

Póro Éfésási-naopa'o kuráin-aaí.

¹ Ápórósi Kórinti-naopa'a mérowana Póro afufumpim-báráfá'á wémena Éfésási-naopa'o kúmba Ísuni aampa'ló kun-kwáásí mérowana

² Póro tuwánénéna tísai ena séna Ísun-aaísafe'a timankúnkúmbo uráan-kanaa éra Manikóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá kumbériyo súwasa miwí sésa ímbaniye. Manikóní Ufaen-ámútánkón-aaísa ínta ísaraumne suwaná

³ Póro séna nóran-aiiya wésesawa nombá maitínkaraao súwasa miwí sésa Yónimo simátímakain-aaí simásimesasa nombá maisínkaraawe suwaná

4 Póro séna Yóni séna sáwí-imayaa tínaaemba uwásuwe'a Maníkómpá'á teró súwasa miyá uwaná nombá maitinkéna séna moóráwigó kesínaaembo tíndawin-aaisafe'a timankúnkúmba oro Yóni siyáye. Miwántáfena Ísuwe siyáye Póro súwasa

5 miwí isésa Fasi'aénkó Ísuntafesa ísámai nombá máúwana

6 Póro tine'á ayáámba ta'ótotorowana Maníkóni Ufaen-ámútánkó miwífimbá óraa'a uwátinkowasa fí'o-fí'on-kwaasi-taaifinkemba sésa Maníkón-aaí simátimesa

7 sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi miyá uráawe.

8 Miyá uwaná Póro miwísé'a ména kaumbo-wiyónká'á Yúndaa-waasiti ámáán-daumpa'a iyéna Maníkó wení waásimo kawáánin-aaí óraaka simátima'maena iyúwasa

9 tuwímbai tirunt'a marésa minááísáfesa ímba érai'e sésa seyaafá'l-wáásí túranka'a Fasi'aénkóni aantafesa simai sáwí'a uwaná Póro tiyuwéna Ísun aampa'ó kun-kwáási tí'maena moóráwigon-awi'a Tíránsasi túwaandu un-dámbó úmakopa'a móntíkarena aasiyaasi-kánáá Fasi'aénkón-aaí simátima'mae iyéna

10 kae'-áatái maisuwówasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Ésiyaa-marafa'l méron-kwaasi seyaafá'l Fasi'aénkón-aaí ísaraawe.

Sífan-ááninton-taai.

11 Fasi'aénkón-aaí ísówana Maníkó Póromba fasi'aémbá amúwana ímbo awáron-kisau fí'on-kisau maúwasa

12 tuwímbai-waasisomba ampantasámbá Póron-ane'á to'maésa miwítí waásimo tí'o úwai tine'á máto'marowasa asófowasa miwítí waásí tirumpimbó sáwí-amutambo mérowi miyá máuwaitinkowasa sáwí-amutamba kóuwasa

13 tuwímbai-Yundaa-waasi wénesa waásí tirumpinkémbá sáwí-amutamba maitiyú'mae wénesa sáwí-amutantafeta óraaka séta Ísun-awika'o Póro sin-áwiká'l kórosa súne suwaná

14 moóráwigon-awi'a Sifa Yúndaa-amaan-kawaa-waasigon-áánintomba afakaeté mésa miyán-kísáú wémauwana

15 sáwí-amutanko simátimena séna kemá Ísune Pórone wétuwanaumpo kemá nááwiya'o súwana

16 sáwí-amutanko arumpimbó méron-kwaasigo tínkamuwana naaemá kumúwana unáánkwatói tarátiywena mináfákáété-waasi íyáákena famétuwowasa unáánkwatói-iyaimba máápa'a kúmuwasa

17 Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'l Éfésási-naopaken-kwaasi mináái isésa táátafesa ésa Fasi'aénkó

Ísun-awí'a mósá makáawe.

18 Sáwífa'-waasi méronka'a Ísun-aaisafesa timankúnkúmba uwái tésa waásí túranka'a paápé ésa sésa sáwí'a uráumne sésa

19 miwífinkémbá titambá ésa fintómó non-kwáási miwítí aúfái-wandaai tamaiyésa titambá ésa fintómó non-ááí wérontafesa tamaimái iyafimbá agaisuwésa mináufái-wándááímó méyánuraamba sáwífa'-waasi týyayaamba faikámai minóntámbá 50,000 kina tuwésa

20 miyá óraa-fasi'aembo umbá pósá Fasi'aénkón-aaí simátima'maesá kuwaná wété éna íyáákaraiye.

Éfésásifa'a óraaka'-oraaka'o siyáan-aaí.

21 Miyá uwaná Póro séna Máséndóniyaa-marafa'e Ákáyaa-marafa'e wéne'a Fasi'aénkón-aaí simátima'mae nónae'e séna minkákembá Yérüsaremufa'a kuré'a Rómu-naopa'a kónaumne séna

22 Tímótinte Érásítasinte áwa'nai íyan-kwaasiyai ti'marówasarai Máséndóniyaa-marafa'a kuyaná Ésiyaa-marafa'a weyáá méraiye.

23 Mérowasa minkánáá Éfésási-naopaken-kwaasi Fasi'aénkóní aampa'ó kuwáisáfesa tirumbá sáwi'a uwátinkesa mindáópkemba óraaka'-oraaka'a suwanáá

24 moóráwigon-awi'a Témítiriyasi minkwáásigó óntantamba úmakena miwítí karol'-mánikóní kári'l-amaan-dane séna minkáró'l-mání-íninkón-áwi'a Átémisiye sésa wení kisau-waasisomba úmakowasa sáwfíl'-waasi óntamba mátimesa minkáró'l-mánikóní naambá méyánuwana

25 Témítiriyasi mimbórá-kísáú wémaun-kwaasi táántowasa tatúwaandu uwaná simátimena séna kesáá óraal'-ontamba minkísáúrákéntá wémaumne.

26 Énifo Póro séna waásimo úmáráámba karol'-mání'á wéumaraawemo sin-áái Ésiyaa-marafa'a Éfésási-naopaken-kwaasiye fí'o-fi'on-daopaken-kwaasiye isésa éral'e wésewe. Kemá Póron-aaí é'a ísaraawe.

27 Póron-aaigo kentáásí kísáumo sáwi'o índasafena wéiye. Ímba miyá aantembanifo Ésiyaa-marafaken-kwaasiye seyaafál'-máráfákén-kwáásiyé kentáásí maníl'-íninkón-áwi'a Átémisi mósá wémaraamba Póron-aaigo Átémisini ámáán-damba sáwísankaamba símai uwásukaimba póna wenáwiko kumíniye siyáíye.

28 Súwasa minááí isésa tirunkó sáwi'a úwasa aaisambá sésa óraaka'-oraaka'a sésa Éfésási-naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a

wéiye sésa

29 aaemái suwasá mindáópa'a tésa óraaka'-oraaka'a sésa Póroe'o núyan-kwaasi Máséndóniyaaafaken-kwaasiyai moóráwigon-awi'a Káyási úwana moóráwigon-awi'a Árísítakasi mindárai tafisímaesa túwaandu urópa'a mítinkówana

30 Póro seyaafál'-wáásimó túwaandu íyapa'a iyónae súwasa Ísuní aampa'ó kuwáí ímba waaó sésa ta'ótórówasa

31 mimbárífákén-óráá'l'-wáásí tuwímbai Póroni waási pósá aaí tuwésa sáwfíl'-waasimo túwaandu íyapa'a ímba iyuwó Pórontafesa siyáawe.

32 Suwasá túwaandu un-kwáásisómbá miwítí imáyáa aupiri ésa fí'o-fi'on-aaí sésa tuwímbai sésa nórán-aaisafetaawa tatúwaandu uráumno-imayaa uwasaá

33 Yúndaa-waasi miwífinkémbá moóráwigon-awi'a Árékísandaamba túranka'a máánkówasa tuwímbai óraaka sésa emá aaí siyó suwaná miwítái taraisónae séna ayáámba mósá tuwówasa

34 awánomba Yúndaa-waasi úntafesa mimbórá-áái ayáátááka'a tafisímai óraaka sésa Éfésási-

naopaken-kwaasi kentáásí Átémisin-awi'a óraa'a wéiye siyáawe.

35 Óraaka suwaná mindáópaken-oraa'-waasigo aúfáímo agaúwai tuwáawí éna séna Éfésási-waasisono. Seyaafá'nánkátá awánáúnda Átemísini ámáán-damba kawáánéta fí'onka'ma'mai-ontambo wiyómpakemba marapá'ó kunkain-ontambo kawáánüne.

36 Mináái ímba kanaa'á taraisónááfo seyaafá aseré'a ímba sáwi'an-oro.

37 Mindárai ámáán-daumpakemba ímba umémbá ésarai kentáásí maní'l-íníntáfesarai ímba símai sáwi'a urááya'a úwoi tí'mae'a maanká'á tiyáawe.

38 Témítiriyasiye wení kísau-waasiye aaí simátinkanae sésamo ésa aaimó simátinkai-kanaa úwoi wéraiye. Óraa'-waasi méraamba pósaa aaí símai kawe'á uwátinkanaawe.

39 Énifo kembiwímó fí'on-aaimo wéraina'o é'a seyaafá'-wáásimó túwaandu ompímbá símai kawe'á uwásuwanaawe.

40 Kesáámó aaifintáámó méraandasá káf'e'o tiyáananasaamo Rómukamani-waasi tésamo tasísai ésasaamo nónin-aaiyakena tiyááomo síyata kesáámó senda-ááísá ímba wéraiye.

41 Aúfáímo agaún-kwaasigo simátimena túwaandu urón-kwaasi ti'mátuwowasa kóuraawe.

20

Póro Máséndóniyaa-marafa'emo Kíríki-marafa'emo kuráin-aai.

1 Miwí táái tai'ówana Póro Ísuní aampa'ó kun-kwáási táántowasa tuwaná miwítí imáyáa símai kawe'á uwátinkena séna Ísun-aai aantemba maimái tirumpimbá máráaro séna énifo méwaro séna tiyuwéna Máséndóniyaa-marafa'a wémena

2 mifá'á naaó'-nao'a wénena Ísuní aampa'ó kun-kwáásisáfena áfááraumai simátima'maena núwasa tirunkó kawe'á úwana tiyuwéna Kíríki-marafa'a wémena

3 koména kaumbo-wiyómbá maisuwéna nompín-táómpimba Síriyaa-marafa'a kónae séna úwasa Yúndaa-waasi wembó tufuwónae sumbá iséna ifátuwéna Máséndóniyaa-marafa'a marapá'á kónaumne súwasa

4 maaráumai-waasi moóráwigó Périya-naopakewi Pírasin-ááninkon-awi'a Sópata úwana Tésáróníkaa-naopakendarai túwí'a Árisítakasiye Sékandasiye uyaná Tépi-naopakewin-awi'a Káyási úwana Ésiyaa-marafakendarai túwí'a Tíkikaasiye Tárífímasiye uyaná Tímoti úwasa úmai Póroe'a wésa

5 aifa'á Tóróasi-naopa'a komésa kentáásimu'a makówata

6 Yúndaa-waasimo ímbo intóráin-tantaa'wara-peretimo agáún-kanaamo tai'ónka'a Fíripái-naopakemba nompín-táómba ta'ótoreta íyáteta wémeta séfataase-no'waamba mindómpín-táómpimba kówaeta Tóróasi-naopa'a marapá kúwateta aifa'ó komésamo kentáásimu'o makón-kwaasiseta kométa

moórá-sondaasa maiyáumne.

Yútikásimba pukáimpinkembo íyáfasinankarain-aai.

7 Sondaarálá Ísuntafeta ísámai tómbá néta aráá-tombo naandasáfeta túwaandu uráawananasa Póro aafáyáa kónae séna simátima'maena nólwaan-afufuntambo iyúmba

8 afófumayaatanaan-daumpa'a méta sáwfá'-omba kúra'maketa méraawananaasa

9 moórá-ifokon-awi'a Yútikási naan-afaapimbá imérowana Póro Ísun-ai simátima'mae wéiyuwana Yútikásimba aúgáfa'a úwana aún-kwéna meminkákémbá tanaa féná marapá'a kuntufamúwasa kunkésa awánomba puwúwasá uwanaá

10 Póro kuména kunkifaena tapéna awánéna séna ímba imáyáan-oro. Pukéna aúnaraiye simátimena

11 mindáúmpá'a iyéna Ísuntafena ísámai tómbá tafámbai timúwasa nowaná Póro simátima'mae wéiyuwana siyarówana tiyuwéna kúwasa

12 puwúwanamo iyáfasinankon-kwaasigomba áí'maesá wení naaúmpa'a máankesa tirunkó kawé'a uráiyé.

Póro Máiritasi-naopa'o kurái-n-aa.

13 Úwana Póro simásimenasa séna kembiwí nompín-táómpimba Ásosi-naopa'a wéwiya'a kemá marapá'a wéme'a Ásosi-naopakemba nompín-táómba ta'ótore'a iyáte'a konó súwata aifa'a kunkéta nompín-táómba ta'ótoreta iyáteta wéméta Ásosi-naopa'a kówánanasá

14 Póro marapá'a wémena Ásosi-naopa'a kuréna nompín-táómba ta'ótotorowata kóai'maeta wéméta Mítíríni-naopa'a kówaeta

15 siyarówata wéméta Káyosi-marafa'a kóyáákaawananasá fenówata kówaeta aafáyáarata wéméta Sémosí-marafa'a kóyáákaawananasá fenówata kówaeta aafáyáara'a wéméta Máiritasi-naopa'a kówánanasá

16 tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundánae sésamo túwaandu un-kánáá ampáánká'a tíne úwana Póro séna minuwóiyáámbá Yérúsaremu-naopa'a kuré'a mintánómbá komandánae séna nompín-táómpimba Éfésási-naopa'a kóyáákanáumpo Ésiyaa-marafa'a ímba ayáátááka'a ménauumne súwata Máiritasi-naopata kuráumne.

Póro Éfésásifaken-kwaasisafena méwaromo siyái-n-aa.

17 Máiritasi-naopata kówánanasá Póro moórágombá ai'marówana Éfésási-naopa'a wémena Fasi'aénkóní waásiti óraal'-waasi kosimátimena séna Póro wétaantaifo teró siyáiyé súwasa

18 tuwaná simátimena séna kesáái isáaro. Kesí aifa-kánáá Ésiyaa-marafa'a kesé'a komé'a kemó ówanda suwánaraawe.

19 Yúndaa-waasi sínkamiyanesa suwaná sirunkó umbá tówa'a ímba imáyáá é'a Fasi'aénkóní kísau-waasigo úne sé'a wenaísamaifimba mé'a wení kísau maiyáumne.

20 Ímba aúpá'a tuwé'a seyaafá'-ááí úwoi simátime'a kembó túwá'nai i-ááí túwaandu umpiné kentí naaúmpa'e simátima'mae'o iyáunda é'a ísaraawe.

21 Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye áfááraumai simátime sé'a sáwi-imayaa tuwé'a Maníkómpá'a té'a Fasi'aénkó Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba oro simátima'mae'a iyáumne.

22 Énifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó Yérúsaremufa'a waaó simásímakaimba pó'a miyá ónaumne. Kesine'ó paápé índasafe'a ímbo isáúnda úwoi kúne.

23 Seyaafá'-náópa'o kúnda Maníkóní Ufaen-ámútánkó óraaka simásimena séna umbai-tántáá'a uwánkesa ándáfa'a máankanaawemo simásímiba mindá aantemba ísaraumne.

24 Sínkamiya'o púwondára'a ímba káráwiyaumpo Fasi'aénkó Ísumo símakain-kísau maimái taí'ásuwanaumne. Maníkó úwoi súwa'nai in-ááí ásé-aaí simátima'mae'o iyúnda-kísau maimái taí'ásuwanaumne.

25 Minkísáumó maiyáunda kembiwífimbá wéne'a Maníkó wení waásimo kawáánin-aai simátíma kaumpo ánaaembo é'a kembó ímbo suwánayámba ken-isaraumne.

26-27 Ímbo inkaisówánda Maníkón-aai seyaafá'-áái simátíma kaunda pósá kembiwífinkémbó tuwímbaimo kesáímo ímbo isésamo Maníkómpá'ó ímbo téسامو ombá ímba kesí áwáugon-ifo kentí áwáugo ína'a miyá iyantafe'a mináái káf'e'a óraaka simátimune.

28 Maníkó ááninkomba ai'marówana kuména kumpuwéna wení naaesámbó méyánuwasukaimba Fasi'aénkóní waásin-ofo káráwiyyoro. Maníkóní Ufaen-ámútánkó kembá iyáfasintinkaraifo kentúwawaal'wara Fasi'aénkóní waásiyq'lwara'a kawel'-úmai káráwiyyoro. Sipisípiya'o káráwiyonter-úmai káráwiyyoro.

29 Áwáifiyaamo índa-iyamba téna sipisípi tafámaimo wáráíntemba kemá kónasa waási tésa tasáwí'a ónááwe.

30 Moórá-kanaa tínsa kembiwífinkémbá tuwímbai iyáfasinesa Ísuní aampa'ó kon-kwáásítí imáyáa tafisénae sésa karol'-áái siyasa tuwímbai érai'e sésa arááíwaenaawe.

31 Mindásafe'a káráwimai kawel'án-oró. Kaumbo-áátái kesé'a mére'a moórá-mora sirumbá uwátinke'a aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane aasiyaasí simátínkáfa'a iyáumne. Minááisafé'a imáyáa úmai kawel'án-oró.

32 Kawe'á iyana Maníkó káráwitinkamæe iyína'a méraaro. Wenááigo fasi'átinkainiye. Wení waásimo kawel'ó uwátínkáíntemba kembiwíwárá'a kawel'á uwátinkainiye.

33 Óntantafe'e unaáankwátóisafe'e

fi'owiti moparáwíntafé'e ímba súraniyamba úne.

34 Kísaú wémae'a minóntántámbá ímbo makáunda-tantaa'a méwémae'a kembó súwa'nai on-kwáásítí tóné unáánkwatóiye maitimé'a úne. Miyámó ówánda é'a suwánaraaawe.

35 Fasi'aén-kísáumó maéwánda suwánaraafo miyá é'a aamoisaén-kwáásí túwa'nai ónááwe. Fasi'aénkó Ísumo siyáin-aai imáyáan-oró. Wemá séna wémaewi tirunkó kawel'á imbánifo tímatuwaawi tirunkó kaweté'a wéiye Ísu siyáin-aai Póro siyáie.

36 Póro simásuwena kífaena minórá'a-wáásíyé Fasi'aénkómpá'á inaí simásuwowa

37 seyaafá'-wáásí áfááran-ifil'a tésa Póromba tataparésa aaweyáá uwánkesa uwaná

38 Póro séna ánaaembo é'a ímba suwánánááwe sún-aaísafena tirunkó umbaí tówasu nompín-táómpimba múaukaawe.

21

Póro Yérúsaremufa'o kuráin-aai.

1 Múauwowata minkwáásísaféta méwaro séta tiyuwéta nompín-táómpimba iyáteta arupíse úmaisa wéméta Kósi-naopa'a kójááketa wéméta kówaeta aafáyáara'a Rósi-naopa'a kójááketa wéméta Pátaraa-naopa'a kuréta marapá'a kuméta

2 awánáwándasa Fínisiyaa-marafa'o wínda-nompin-taomba wérowata mimpimbá iyáteta wéméta

3 Sáiparasi-marama siyáánaepa'a wérowata kóyáketa wéméta Síriyaa-marafa'o kówándasa Táyaa-naopa'a moparawímbá mówétuwowata marapá'á kumówáanasasa

4 Ísuní aampa'ó kuwái mérowata tuwánéta moórá-sondaa miwísé'a méraawanasasa sésa Maníkóní ámútankó simátimakain-aaí Póromba simámesa sésa tufúwófo Yérúsaremufa'a ímba waao simámá'mae iyúwata

5 miwísé'o méraawanda-kanaa tai'ówata mindáópa'a tuwéta kówánasasa minkwáásisómbá miwítí aare-iyámpóise'a sí'maesasa naaópa'a tuwésa uwí-nómpá'á kúmúwata kífaeta Maníkómpá'á inai simásuweta ówánasasa

6 kentáásáfesa énifo koró suwatá miwísaféta énifo méwataao simásuweta nompín-táómpimba iyátaawanasasa miwí kunuwerésa miwítí

naaópa'a iyáawe.

7 Miwítí naaópa'a iyúwata nompín-táómpimba Táyaa-naopata tuwéta Tóremesi-naopata marapá'ó kondasáfeta Ísun-aaimo ísowi tuwánéta siyáánta timéta moórá-no'waamba miwísé'a waéta

8 iyáfasineta marapá'á wéméta Sísááriyaa-naopa'o kówándasa ááéma aantá-waasi afakaeté-waasi Ísuní kísaumo tímakowifinkemba moóráwigon-awi'a Fíripini naaúmpata iméraawananasa wemá Ísun-aaimo simátimuwi mérowasa

9 éiyain-ayaamumba mésa ímba waaí maiyésa úwoi mésa Maníkón-aaí wésimatimesa tifowá'e'a mérowata

10 tuwímbai-no'waamba mindáúmpátá waewánanasa moóráwigo Maníkón-aaimo simátimuwin-awi'a Ákápáasi Yúndiyaa-marafakemba

11 kuména Póroni á'wáánkau kumbaiyéna wení aíyayaanka'a kárá'umai aiyowá'i'a úmai aráánamena séna Maníkóní Ufaen-ámútánkó séna maaná'wáánkáúgóní afowámó Yérúsaremufa'o iyínasamo ésa Yúndaa-waasi tal'óto'mai miyáumai kárá'uwankeza áí'maesá fí'onkaa-waasi mátimenaawe Maníkóní Ufaen-ámútánkó siyáye Ákápáasi kusúwata

12 iséta kesétaamo méron-kwaasise'a Pórontafeta séta Yérúsaremufa'a ímba iyuwó óraaka séwánanasa

13 Poro séna nóintafera ifi'á téra kae'-ímáyáá uwásinkááwanawa kesirunkó umbaí wétaiyo. Yérúsaremufa'o iyónasamo kembó ta'ótoraíyamba ímba sáá'a wéiye. Fasi'aénkó Ísun-aaí simátimudaspesamo sínkamonaesamo ésa úwoi sínkamonaawe Poro súwata

14 wenááisa ímba kanaasá taraisónaumne séta ifátuweta séta Fasi'aénkóní imáyáara'a miyá ónááwe siyáumne.

15 Miyá simásuweta tuwímbai-no'waamba miwíséta waéta kentáásí moparawímbá to'mayaa úmaeta mindáópa'a tuwéta Yérúsaremufa'a iyówáanasasa

16 Sísááriyafaken-kwaasi Ísuní aampa'ó kuwái tuwímbai keséta Yérúsaremufa'a iyésa moóráwigon-awi'a Nésonini naaúmpata mósinkowaná minkwáásigó Sáiparasi-marafaken-kwaasigo ayáátáka'a Ísuní aampa'ó kúwai séna kesí naaúmpa'a méranaawe súwasa wení naaúmpata mósinkaraawe.

Póroe Yémísiye aaimó simátimakaayan-aai.

17 Mósinkesasa kentí naaópa'a kúmúwata Yérúsaremufa'a méraawanasasa Ísun-aaimo ísówi aamoí umpínkémbá siyówata

18 iwaéwándasa aafáyáara'a Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi Yémísi túwaandu uwátinkowasa méropata Poro sí'mae kúwata koméraawanana

19 Poro ayáámba tíma'mai aaweyáá éna séna Manikó ámakain-kisaumo fi'onkaa-waasifimbo maiyáin-aai seyaafá'-ááí simátimuwasá

20 isésa Manikón-áwí'l mósá marésa Fasi'aénkóntáfesa sésa kesí waásyo. Sáwífa'-waasi Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba ésa Móseseni ámáámba ímba tuwésa fasi'ámai isésamo méraamba é'a ísaraane.

21 Tuwímbai miwísafesa sésa Poro fi'onkaa-waasiti naaó'l-nao'a wénena Yúndaa-waasi mindáópaka'o méraan-kwaasi simátimena séna Móseseni ámáámba ifátue'e'a kentí iyámpoi túma ímba kárámai araénáémba uwátinke'a Yúndaa-waasiti aambá ímba arááiwáéro Poro wésiye sewasá isésa

22 emó tiyáanda-aai isésa aaisambá wésefo

23 simáméndantenta uwo. Maankálá éiyain-kwaasi mésa Manikómpá'a érai'l-aai símakaamba po

24 ewárá'l Miyán-ubo. Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawe'ó í-tántáá'l-e miniéiyáin-kwáásítí pó'i'o méyánuwatíyuwe ámáán-kawaan-waasi timé miwís'e'a a'nóntáu kárásuwenasa awánésa Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmba owí sésa emá Móseseni ámáámba isé méraanasa entáfesa karol'-ááí símánkarqáwe seró.

25 Énifo fi'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo uráawisafeta ááéma moórá-aai séta agaimaréta séta karol'-mánkóntáfesa imáyáa ésa pó'i'o uwándaamba mimpói ímba naaró. Naaemá ímba naaró. Póimo tufú'newana wení naaemá ímbo kumínda úwoimo wéraina'a mimpói ímba naaró. Aare-úméné waai-úméné ímba oró. Ááéma minááí agaimaréta tukáumne suwaná Poro iséna

26 aafáyáara'a minkwáásí tí'maena Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawe'ó í-tántáá'l uwásuwena Poro óraa'-amaan-daumpa'a iyéna ámáán-kawaan-waasisafena séna afakaeté-no'waamba maisuwéta Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawe'ó í-tántáá'l úmai tai'ásuweta moórá-mora-waasi pó'i'a úmaeta Manikómpá'a máamenaumne simátimakaiye.

Óraa'-amaan-daumpa'a Pórombo ta'ótokaan-aai.

27 Simátimena mérowana mináfákáété-no'waamba tai'ówana Poro óraa'-amaan-daumpa'o iméromba tuwímbai Yúndaa-waasi Esiyaa-marafakewi iawánésa Pórontafesa sáwi-aai simánkesa tufuwíyan-imayaa ésa ta'ótokesa óraaka sésa

28 Isareri-waasi súwa'nai oro. Maankwáásigó naaó'l-nao'a wénena Isareri-waasisafena sáwi-aai simátinkena Móseseni ámáámba símai sáwi'a uwánkena maanóráá'l-ámaán-dámbá símai sáwi'a wéye. Káfé'e'a fi'onkaa-waasi tí'maena maanóráá'l-ámaán-dáúmpa'a Yúndaa-waasi aantembo iyón-daumpa'a móinkaisana póna maankáwé'l-námbá sáwi'a wéye sumbá

29 Éfésási-naopaken-kwaasigon-awi'a Tárífímasi Póroe'a Yérúsaremufa'a núwasa awánonka'a pósá imáyáa ésa Poro áí'maena óraa'-amaan-daumpa'a móankaraiye-imayaa karol'-imáyáá ésa mindásafesa minááí siyáawe.

30 Minááí óraaka simátimuwasá mindáópaken-kwaasi mimbóráfimbá tawiyésa Póromba tata'ótó'mai ámáán-daumpakemba tafisímaesa máá'arifa'a múra auwésa ámáán-dankoni ontá wimarésa

31 sáwífa'-waasi Póromba tuáf'naafu'-uwaná moóráwigó Rómu-i-waasiti óraakomba isimámena séna Yérúsaremufa'a seyaafál'-wáási wétiyaawe súwana

32 minuwóiyáán-úmai i-wáásiyé miwítí kawáá-wáásiyé tí'maena awaanténa kuména waási túwaandu urómpimba tafákáraa'a úmaena kumúwasa i-wáásiyé miwítí óraakone tuwánésa tufuwémómiba úwoi mérowana

33 óraako Póromba tata'ótorena i-wáásísáfena séna kae'l-ándásámbá kárá'oro simásuwena tísai ena séna maankwáási nááwá'iyo. We nórä uráiyo súwasa

34 tuwímbai fí'o-fí'on-aaisafesa suwasá tuwímbai miyá suwasá uwaná óraako minááígóní áwáu ímba iséna

i-wáásísáfena séna miwáambá áí'mae'a i-wáásítí naaúmpa'a iyóro súwasa

35 áí'maesä ontafin-kárááká'l'ó iyúmba tufuwónaesä untáfesa i-wáási tiyáánka'a farámbæsa iyúwasa

36 tínaaembä tirááíwa'mae iyésa tufuwíyana puwíno símaesa óraaka'a iyáawe.

Póromo simátímakain-aai.

37 I-wáási Póromba áí'maesä miwítí naaúmpa'a iyónae suwaná Póro miwítí óraakomba simámena séna moórá-aai simámenae súwana óraako séna Kíríki-waasi-taaifinkemba wésembo

38 emá ímba Ísípi-marafaken-kwaasi óne. Minkwáásigó Rómu-kamani-waasisafena aaisambá tiyéna sáwífa'-waasi 4,000 waasi símai tí'maena tiyáí-tántáá'á maimaesä máásai-marafa'o kuráamba ímba wemá óne súwana

39 Póro séna Yúndaa-waasi úne. Kesinó kembä Sírisiyaa-marafa'a Táásási-naopa'a óraal'-naopa'a masínkariye simásuwena séna moórá-aai simámenae súwana

40 óraako séna énifo miyán-uwo súwana Póro ontará-kárááká'á ména aseráiyantafena ayáámba móssá tuwéna séna kemó senda-ááí ísáaro súwasa asérówana Yúndaa-waasi-taaifinkemba

Ipúru-taaifinkemba simátímakaiye.

22

1 Póro simátimena séna kesífárawaisai kesifoísáíyo maanááímó simásínkáámba anondáá sénaumpo ísáaro séna

2 Ipúru-taaifinkemba súwasa miwí tááifinken-aai pósä isésä asékésä wenááí kawel'-úmai ísówana Póro séna

3 kemá Yúndaa-waasi úne. Kesinó Sírisiyaa-marafa'a Táásási-naopa'a masinkówa'a óraal'a él'a Yérúsaremufa'a Kámérírimo úpa'a taméraawanana kentáá siwá'náti ámáámba fasí'ámai simásíma'maena iyáíye. Maanká'ó méraan-kwaasimo Maníkóntáfesamo fasí'ámai méraantemba Maníkón-aai fasí'ámai métä'otokaumne.

4 Isuni aampa'l'ó kun-kwáási sáwí'a uwátinke'a tafisímae'a ándáfa'a aare-waaí mätínkáraumne.

5 Ááéma aifal'-ámáán-kwáágówé ámáán-oraa'l'-waasiye aúfái simésa Támásikási-naopa'a Yúndaa-waasi maimae mátimuwo suwa'l'á Isuni

aampa'ó kun-kwáásí kotí'mae'a Yérúsaremufa ándáfa'a mátinkanae sé'a Támásikasi-naopa'a kuráumne. Ááémo mináufáímó símakaan-kwaasi kotísai e'o é'a kentáfesa érai'a siyé seró.

6 Énifo aampa'á wéme'a Támásikasi-naopa'a ewaalá kówánana wááwái wíyómpakemba sáma aafáyáuraan-tantaq'a tuwówana kuména súgáyáagaya úwa'a

7 marapálá tanaa fáwánana aaígó aantemba isáwánana sáántena séna Sóoro nórä séwa kembá sáwi'a ónó súwa'a

8 emá náawa séno séwánana kemá Násaretifikewi Ísu únama sáwi'a wéuwasinkaane súwasa

9 kesé'o méron-kwaasi sáma awánésa simásimun-aai ímba kawel'-úmai isówala'a

10 áísai e'a sé'a Fasi'aénkó kemá nórä ónaumno séwánana Fasi'aénkó séna íyáfasine Támásikasi-naopa'a winaná moóráwigó Maníkómó embó ámakain-kisau-aai simámino súwana

11 ságó súgáyáagaya úwa'a ímba awánáawánasa kesé'o nún-kwaasi siyáán-to'maesá Támásikasi-naopa'a kuráawe.

12 Kuwaná moóráwigon-awi'a Ánánáyasi Maníkón-aaisafena fasi'ámai ména kentáásí ámáámba isówasa Yúndaa-waasi Támásikasi-naopakewi wenáwí'o mósa márówi

13 kempálá téna ewaa'lá taména séna Sóoro kesí waásiyo. Aneka'á kawel'-úmai aúramba awánáinone súwa'a minúwóiyáámbá súramba awánamai kawel'á ówánana

14 séna kentáá síwá'nási Fasi'aénkó embó íyáfasinankaintafe wení imáyáa arááíwáínone. Wení kawe-kísáú-wáásí awáné wenáái iséma ónda po wenáái arááíwáínone.

15 Awánáánda-tantaal'e isáándawe seyaafá'l-wáásí simátíma'mae nínone.

16 Ímba úwoimo máinda íyáfasine Fasi'aénkó Ísumba áántenana ení sáwi-imayaa maiyawáína Ísuntafe ísámai nombá mauwó Ánánáyasi simásimuwa'a miyá uráumne.

17 Miyá é'a kouweré'a Yérúsaremufa tamé'a

óraa'l-amaan-daumpa'a Maníkómpa'lá inaí wése'a kaalinkáámbá awánáawánana

18 Fasi'aénkó simásimena séna Yérúsaremufa'o méraan-kwaasi kesáái simátímínasa ímba kawel'-úmai isánááfo minúwóiyáámbá íyáfasine maanká'lá tuwaao Fasi'aénkó súwa'a

19 Fasi'aénkó ámáán-daumpimp'a'a wéne'a enááisafesa timankunkúmbo on-kwáásí ta'ótó'mai títkambai tafisíma'e'a ándáfa'o mätíyuwaunda é'a suwánaraawe.

20 Sítífeni enááimo simátímakaiwaimba tufúnka'a kemá mé'a sirunkó kawel'á úwa'a tufún-kwaasiti paákákén-únánkwátóyi'a káráwiyaawanasa tufuwana pukáiyé séwánana

21 Fasi'aénkó séna ai'máráana íyáfasine némpa'a fí'onkaa-waasi kesáái simátíma'mae núwo

Fasi'aénkó siyáiyé Póro siyáiyé.

22 Póro súwasa ánaaembo sún-aaisafesa aaisambá sésa óraaka^l-oraaka^a sésa tufuwíyana puwíno. Miyán-kwáásí ímba maambárífá'á mérainiye

23 óraaka^l-oraaka^a sésa miwítí unáánkwátói faükésa oférifé ésa ofaí káúresa óipa'a tuwésa uwaná

24 Rómoo-oraako

i-wáásísáfena séna áí'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miyá uwaná séna Póromba áwiyonku^l-newana Yúndaa-waasi-taaigoni áwáu sínata ísáano súwasa

25 Póromba ándásamba kárá'uwankesta áwiyonku^l-nánae sésa uwaná i-wáásítí kawáágó mérrowana Póro wentáfena séna kemá Rómoo-waasiti aúfái-wandaai tokáundawi úmpo ímbo sisai ombá aaifimbó maisinkésamo súwiyonku^l-nánae-imayaamo ombá ámáámba taraisésa uwóffí'a ónááfo ímba úwoi súwiyonku^l-nánááwe Póro súwana

26 iséna wení óraakomba kosimámena séna minkwáásígó Rómoo-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimban-ifo nóra ónaumno súwana

27 óraako iséna Pórompa'a téna séna Rómoo-waasiti aúfái-wandaai tokáano súwana ewé súwana

28 óraako séna kemá óraa^l-ontamba tuwé'a mináúfái-wándááí maimái tokáumne súwana Póro séna kesifo tokáimba pó'a kewárá'lá úwoi tokáumne súwasa

29 áwiyonku^l-nánaemo sun-kwáásí minááí isésa némpa'a kuwaná óraakowara'a áátafena éna séna Rómoo-waasiti aúfái-wandaai tokáiwaimbo kárá'umankaunda sáwí'a úne séna áátafena uráiyé.

Póromba áí'maena ámáán-oraal-waasifa'o kurái-n-aa.

30 Áátafena éna aafáyáara'a óraako séna Yúndaa-waasi Pórombo simánkáán-aagioni áwáu síya'a isánae séna óraa^l-amaan-kisau-waasiye ámáán-oraal-waasisafena séna túwaandu oro séna i-wáásísáfena Póro ayáámpinken-anda faútúwáaro súwasa faútúwówana áí'maena túwaandu urónka'a máánkaraiye.

23

1 Máankowana Póro ámáán-oraal-waasi káá'a túfifaena séna kesí waásisono. Kemá ááéwara káfé'wara'a Maníkón-aúranka'a kawé'^l-úmai mé'a moórá-tantaa'a sirunkó ímba umbá wétaiye súwana

2 aifa^l-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasi wemá Póroni ewaa'ó mérrowisafena séna óí'a turáráaro súwasa miyá uwaná

3 Póro wentáfena séna empímbá sáwí-imayaa wéraimba póna Maníkó embá tufuwíniye. Emá méma imáyáa éma ámáámba arááíwá'mai aaifimbá ankáumne sémpo mináámbá taraisé óí'a turáráaro sénasa sói'o turaráámba ámáámba taraisóné Póro súwasa

4 wení ewaa'ó mérowi sésa Maníkóní aifa^l-ámáán-káwáágombá símai sáwí'a wéuwankaane suwaná

5 Póro séna aifa^l-ámáán-káwáágó iyémó sewa^ló isékaa ímba minááí súsino. Maníkón-aaí aúfáiimba agaimaréna séna kentí waásiya'o káráwiywí ímba símai sáwí'a uwánkááro agaimaréna siyáimba isa'á sáwí'a úne Póro siyáie.

6 Póro simásuwena ámáán-oraal-waasi tuwánéna imáyáa éna tuwímbai Sátúsi-amaamba sésa púwómpinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaí sen-kwáásí owasá tuwímbai ámáán-kawaa-waasi owé-ímáyáá éna óraaka séna kesí waásisono. Kesifomá ámáán-kawaa-waasigo éna kembó masínkaraimbá

kemá ámáán-kawaa-waasi úne. Maníkó pukén-kwaasi íyáfasintinkainiyemo siyáunda-aaisafe'l a káf'e'a aaifimbá maisínkááwe Póro simátimuwasá

⁷ isésa ámáán-kawaa-waasi Sátusi-amaambo sun-kwáásí keiyái aaisambá símai tuwínskaal'-uráawe.

⁸ Sátusi-amaambo sun-kwáásí Maníkó pukén-kwaasimo íyáfasintinkainda-aaisafesa karo'-áaín-iye sésa Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi ímba méraawe sésa waási timambá ímba wéraiye suwasá ámáán-kawaa-waasi sésa Maníkó pukén-kwaasi íyáfasintinkainiye. Maníkóní wíyómpaken-kísau-waasi méraawe. Waási timambá wéraiye suwasá minááisáfesa tuwínskaal'-ésa

⁹ aaisambá sésa ámáán-kawaa-waasifinkemba ámáámbo sun-kwáásí íyáfasinesa óraaka sésa kesáamó awánáúndasa Póro ímba sáw'i'a wéifo Maníkóní kísau-waasigowa wembá simámakai moóráwigo wíyómpakewiya wembá simámakaiyo. Ínta isáúmne suwasá

¹⁰ aaisambá óraaka'-oraaka'a siyáawe.

Aaisambá óraaka'a suwaná i-wáásítí óraako séna Póromba aaisambá aéesa tafisíyapa'a aiyayaamba tawiyófainifo i-wáásísáfena séna waásiti afufumpimbá koméla koáí'mae'a kentí naaúmpa'a íyóro súwasa miwítí naaúmpa'a móankaraawe.

¹¹ Móankowana mindó'wáámbá Fasi'aénkó Póroni ewaa'lá kumbaéna séna fasi'ámai mé kentáfé Yérüsaremufa'a simátímakaantemba Rómu-naopa'a kosimátiminone Fasi'aénkó siyáie.

Póromba tufuwíyan-aaimo siyáan-aaí.

¹² Súwasa aafáyáara'a Yúndaa-waasi tuwímbai túwaandu ésa Póromba tufuwíyan-aaí sésa tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumnemo óraaka'o

¹³ sun-kwáásí kae'-wááí-wáásí mésa sésa

¹⁴ óraal'-amaan-kísau-waasiye óraal'-waasiye kosimátimesa sésa túwaandu éta óraaka séta Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne.

¹⁵ Miyáumai ámáán-oraal'-waasiye Rómu-oraakontafe'l karo'á kosimáme sé'a Póromba áí'mae kempátá tinatá áísaí úmai minááígóní áwáusa isánae sewé kosimáme'a seró. Minááí isésamo aampa'ó áí'maesamo tíyata tu-fuwónáísaíye siyáawe.

¹⁶ Suwaná Póroni ámánaakon-ááninko tufuwíyan-aaimo sumbá iséna awaantanténa i-wáásítí naaúmpa'a iyéna Póromba minááí isimámuwana

¹⁷ iséna i-wáásítí kawáágombá áántena séna miwámbá áí'mae óraakompa'a winaná moórá-aaí kosimámino súwana

¹⁸ áí'maena óraakompa'a wéna séna ándáfa'o imérain-kwaasigon-awi'a Póro sáántena séna minifó'á áí'mae óraakompa'a winaná moórá-aaí simámino sisá'a empá'á áí'mae túne súwana

¹⁹ óraako miwámbá ayáán-to'maena ímbo waásimo méron-aempa'a ánkarená áísaí ena séna nórán-aaiya'l iyo siná'l ísáno súwana

²⁰ miwá simámena séna Yúndaa-oraal'-waasiye ámáán-oraal'-waasiye moórá-aaí sésa aafáyáara'a empá'á iyésa karo'á isésa Póromba áí'mae kempátá kumínata áísaí úmai minááígóní áwáusa isánae karo'á isénááwe.

21 Miwí táái ímba isaaó. Kae'-wááí-wáásí óraaka sésa Póromba tufútuweta tóné nonésá nánaumpo ímbo tufuwéta tóné nonésá ínta nánaumne sésa aúpá'lá aampa'á káráwiyesá miwí táaisafe ewé sínono sésa káráwiyaawe. Mindásafe miwí táái ímba isaaó. Minifókó óraakomba miyá simámuwana

22 iséna séna simásimenda-aai ímba fí'on-kwaasi simátíme óraakomba simámakaumne ímba siyó séna aí'mákaiye.

Póromba áí'maesá óraakompa'o kunkáan-aai.

23-24 Minifókombá aí'maréna i-wáásítí kawáágónkáí táántowasarai tuyaná séna káfél-no'waamba Póromba áí'maekei Sísáráiyaa-naopa'o kámáni-oraakompa'a múauwaakaiyo. Sáwifa'-i-waasi 200 i-waasi to'mayaa íyasa tuwímbai-waasi ósifinkaló nón-kwaasi 70 waasi to'mayaa íyasa sáwifa'a 200 waasi paepáe'ló tokáan-kwaasi to'mayaa íyá'a Pórombo ayáá'maenamo wínda-osi to'mayaa uwánke'a káfél-no'waamba Póromba kawel'-úmai káráwimai áí'mae'a kámáni-oraakon-awi'a Fírikísímpa'a múauwaaro séna

25 aúfái agaéna maará simámena séna

26 kentáási óraal-waasi Fírikísíyo isaaó. Kemá Kórondíyasi-Rísíyaasi kári'-aai simámenaumpo isaaó. Kawel'-úmaya méraano.

27 Yúndaa-waasi minkwáásígón-áwí'a Póromba ta'lótokesa tufuwíyanesa owa'a Rómú-waasiti aúfáimo tokáin-kwaasigo isa'a isé'a Yúndaa-waasi tiyáámpinkemba tafisímai kesí

i-wáásíti tiyáámpimba tinkáúnasa áí'maesá migowé.

28 Minkwáásígóbó simánkén-aai isánae sé'a áí'mae'a miwítí óraal-waasifa'a kunkáumne.

29 Ímba sáwi'a uráifo miwítí ámáán-aaigomo intáfesa simánkaraawe. Kemó ándáfa'o auwé'o tufuwónanamo puwínda ímba moórá-tantaa'a uráife.

30 Yúndaa-waasi tuwímbai tufuwíyan-aai sewa'a isé'a empá'a ai'maráanasa áí'maesá kumónáawe. Wembó simánkaraan-kwaasisafe'a simátíme sé'a wembó aaifimbó maénkáán-aai enaúranka'a símai kawel'án-orro. Mináúfáímiba agaimaréna siyáie.

31 Agaimaréna súwasa i-wáásí simátimuntemba miyá ésa mindó'wáámbá Póromba áí'maesá wémesa Ántípáitiri-náopa'a kunkwaésa

32 aafáyáara'a i-wáásí marapá'ló kun-kwáásí kunuwerésa miwítí naaópa'a íyúwasa ósifimbo nún-kwaasi Póromba áí'maesá

33 wémesa Sísáráiyaa-naopa'a ósifinkemba marapá'a kumbaésa mináúfái óraakomba múamesa Póromba aúranka'a múankowana

34 mináúfái toráumai iséna Pórontafena séna emá náam-barafaken-kwaasiya'a'no súwana Poro séna kemá Sírisiyaa-marafaken-kwaasi úne súwana iséna

35 énifo aaimó simánkaraan-kwaasi kumíya'a isánaumne séna wení waásisafena séna Érotimo uráin-daumpa máánkare'a kawel'-úmai káráwiyoro súwasa miyá uráawe.

24

Yúndaa-waasi Pórombo simánkaraan-aai.

1 Káráwiywasa séfataase-no'waamba waésa aifa'-ámáán-káwáágón-áwí'a Ánánáyasiye óraal-waasiye Póromba aaimó simánkénesa Sísáráiyaa-naopa'a Fírikísímpa'o kúmúmba moóráwigo ámáámba kawel'-úmimo isón-kwaasigon-awi'a Tétárasí wesé'a Fírikísímpa'a kumbésa

2 Póromba áántowana túwana Tétárasí aaí simánkena óraakomba símai arumbá faiyaréna séna kentáásí óraakoo kawé!-ímáyááwárá!-wáási po kawé!-úmai káráwiyonata ayáátááka'a aáno úmaisa méraumne. Ení imáyáafinkemba kawé!-úmai súwa'nai ónata maé!éündasaaniye.

3 Kesáá naaó!-nao'o méraunda-waasisa aasiyaasi-kánáá entáfeta aamoisá wéune.

4 Ímba ayáátáá!-aaí sénaumpo embá awesaraí ifáiñifo ampáán-ááí sénaumpo usuká!mai isaaó.

5 Maankwáásigó aoisaambá wimái seyaafá!-máráfá!á wénena Yúndaa-waasi símai tirumbá faiyáráísasa Násaretifikewini aampa'lá arááíwaesa owaná miyámó on-kwáásítí aifarááwí éna miyá wéye.

6 Miyá éna fi'onkaa-waasi áí'maena óraa!-amaan-daumpa'a móankaraisaná ména sáwi'o uráintafeta maankwáásísá ta'ótoketa kentáásí ámáán-oraal'-waasifa'a aaí simánkanae únansa

7 i-wáásítí óraakon-awi'a Rísiya kuména kusínkambaisa siyáámpinkemba Póromba kunáí'maena iména

8 simásimenasa séna empá!á másénááwe sisatá wégumune. Maankwáásigombó áísaí inanamó éna aaifimbó maénkaraunda-aaí wemá sína seyaafá!-ááí isaaó Tétárasí súwasa

9 Yúndaa-waasi wembá áwa'nai esa minááímó simbá érai!-aaí siyé siyáawe.

Poro Fírikísimbo mósimamakain-aaí.

10 Suwaná kámáni-oraako aúwáámé!a éna Pórontafena e siyó súwana Poro séna emó káráwiyonda ayáátááka'a aatái maisu'maé iyáanda pó'a enaúranka'a anondáá ke aaimó sendasáfena sirunkó aamoí wéye.

11 Maníkóntafé!a imáyáá é'a wenawí'o mósá maráúndasafe'a Yérúsaremufa imé!a siyáánkai úmai kae!-nó!wáámbá tai'áraifo tuwímbaimo tísai inasá érai!a siyé sénáawe.

12 Óraa!-amaan-daumpa'e kári!-amaan-daumpimpa'e máápa'e ímba aaisankáámbá sé!a ímba waási símai tiyái-ááímó siyáunda Yúndaa-waasi suwáñaraqwe.

13 Kembó simásinkáámba karolá sefó minááígóní áwáú ímba wéraiye.

14 Afora!á ke simámenaumne. Ísuní aampa'lá wéwe'a kentáá síwá'láti Maníkón-ímáyáá é'a áwí'a mósá maráúnasa Ísuní aantafésa maankwáásísombá sésa karol'-ámbán-iyé wésewe. Móseseni ámáámba isé!a Maníkón-aaimo simátmakowi agaimakáan-aaí isé!a érai'e súne.

15 Miwí sésa Maníkó seyaafá!nánká sáwi-waasiye kawé!-wáásiyé pukémpinkemba iyáfasintinkainiye sésamo amu'máráántemba kemá miyá wéune.

16 Mindásafe'a kesí imáyáafimba sáwi'an-ifo sé!a Maníkón-aúranka'e waási túranka'e kawé!-úmai méraumne.

17 Énifo fi'o-fi'om-barafa'a wéne'a tuwímbai-aatai maisuwé!a Yérúsaremufa'a kesí waási imbo tómbó makáan-kwaasi óntamba timé!a Maníkóntafé!a ísámai pó'o ondasáfel'a iyáumne.

18 Minkísáú wémae!a Yúndaa-waasiti ámáámba ísámai kawé!ó í-tántáá!á uwásuwe!a Maníkóntafé!a ísámai pó'o ondasáfel'a óraa!-amaan-daumpa'a iméraawanasa kempá!á sáwfá!-waasi ímba taméresa aaimó símæ kumbá Yúndaa-waasi suwánowasa

¹⁹ tuwímbai Yúndaa-waasi Ésiyaa-marafaken-kwaasi mésa suwánaraawe. Sáwi'o uráanasamo suwánaresa enaúranka'a simásínkáaro.

²⁰ Ámáán-oraa'l-waasifa'o méraawandara'o sáwi'o uráanasamo suwánaresaraa moórá-aai aantemba sewisinó. Moórá-aai aantembo senkakaa isáásino.

²¹ Ámáán-oraa'l-waasifa'o méraawandara'a óraaka sé'a Maníkó pukén-kwaasimo íyáfasisintinkainiyemo siyáunda-aaisafesa káfé'a aaifimbá maisínkááwe séwánasa kemó siyáunda-aaisafesa simásínkááwe Póro siyáye.

²² Súwana Fírikísi Ísuni aampa'ó kun-ááí é'a ísarena séna i-wáásítí óraakon-awi'a Rísíya kumína'a maanááí ísámai kawel'a ónáifo koró simásuwena

²³ Póromba káráwiyyowntafena séna ándáfa'a kawel'-úmai káráwiye ímba aiyayaanka'o kárá'umarenda ímbo wemó makáinda-tanta'a wení waásimo áwa'nai ónae siyamo e úwoi ewé sinasá áwa'nai oro

Fírikísi siyáye.

Póro Fírikísinte Túrúsíraante'o simátímakain-aai.

²⁴ Fírikísi simásuwena ména tuwímbai-kanaa maisuwéna awaainímbá Yúndaa-ininkon-awi'a Túrúsíraamba áí'maena taména Póromba áántowana téna séna Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkumbó un-ááigóní áwámu simátimuwasarai isóyana

²⁵ Póro kawel'-ááigóní áwámu séna miwí túra'o káráwiyyian-aai séna Maníkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-aai súwana Fírikísi áá'a úwana séna énifo waaó. Ánaaembä ímbo kísaumo wéraindara'a áántanaiye séna

²⁶ imáyáa éna Póro ándáfa'a méyán-onaná faúsinkainkwaé séna óntamba simína'a faú'ankanae-imayaa éna mindásafena aasiyaasi-kánáá Póromba áántowana túwasarai aaí símaesarai iyáaye.

²⁷ Aaí símae íyúyana kae'l-áátáí maisuwéna moóráwigon-awi'a Pósíyasi-Fésítasi Fírikísin-anondaa kámáni-kisau íyámainda ampáámbá úwana Fírikísi Yúndaa-waasi tirunkó kawel'a ínkwaé séna Póromba ímba faú'ánkaraifo úwoi ándáfa'a méraiye.

25

Póro aifa-káwáágómpá'á kónaumneño siyáin-aai.

¹ Póro ándáfa'a mérowana Fésítasi mináémpá'á Sísááriyaa-naopa'a taména kaumbo-nó'lwáámbó tawaúmba minkákémbá Yérüsaremufa'a imérowasa

² Yúndaa-oraa'l-waasiye óraa'-amaan-kisau-waasiye wempá'á tésa sésa Pórombo simánkarauñantenta anekatá simánkanæ sésa

³ súwa'nai esa Póromba kuai'márénana Yérüsaremufa'a iyino. Minááímó sumbá tuwímbai aampa'á káráwiyes a tufíyan-imayaa ésa minááí suwaná

⁴ Fésítasi séna Póro Sísááriyaa-naopa ándáfa'a méraiye. Kemá am-páánká'a kumónaumpo

⁵ kempínkémbá óraa'-waasi kesé'a kumésa Póro sáwi'o uráinda-aai síya'a ísáano simásuwena Fésítasi

⁶ afakaumboé-no'waana'i siyáánkai-no'waana'iyo waéna Sísááriyaa-naopa'a kumbéna aafáyáára'a aaimó ísón-daumpa'a iména Póromba koái'mae teró súwasa koái'maesu tuwasá

⁷ Yúndaa-waasi Yérúsaremufakembo kúmúwai Póromba úkúresa mésa áúiyain-aaí simánkówana

⁸ Poro miwí táái anondáá simátimena séna kemá ímba Yúndaa-waasiti ámáámba taráye'a óraal'-amaan-damba ímba sáwí'a é'a Rómu-kamani-waasiti ámáámba ímba taráyaumne Poro súwana

⁹ Fésitasi Yúndaa-waasi tirunkó kawé'á ínkwaé séna Póromba áísaí ena séna Yérúsaremufara íyínara simánkaraan-aaí ísámai kawé'á ónaumno súwana

¹⁰ Poro séna ímbaniye. Rómu-kamani-aifa-kawaagoni waási ómpo kesáái ísámai kawé'án-uwo. Yúndaa-waasiti ámáámba ímbo taráyaunda é'a suwáñaraqane.

¹¹ Ámáámba taráye'o sáwí'o úndarakaa tufuwónaemo sembá ímba a'áo súsino. Úwoi sínkamowisino. Simásínkáán-aaí ímba érai'-aaí pó'a ímba iyónaumpo Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawé'á ínaye Poro súwana

¹² Fésitasi iséna wení kawé'-ímáyááwárá'-wáásiyé aaí simásuwena Pórontafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónae sénda pó'a ai'maráana wínone Fésitasi siyáye.

Poro Ágíripaante Pénáisinte'o simátímakain-aaí.

¹³ Fésitasi simásuwena mérowana ánaaembä moóráwigó Yúndaa-oraal'-waasigon-awi'a Ágíripa úwana ámánaankon-awi'a Pénáisiye'a mindárai Sísáráiyaa-naopa'a kumésarai Fésitasi kámáni-kawaa-kisau maiyóntafesarai wempá'á kumésarai ayáámba amésarai

¹⁴ tuwímbai-no'waamba wáúyana Fésitasi Ágíripaamba Póron-aaí simámena séna Fírikísi moóráwigombá ímbo faú'ánkáímba úwoi ándáfa'a aánkáísana méraye.

¹⁵ Yérúsaremufa'o iméraawandara'a Yúndaa-waasiti óraal'-waasiye óraal'-amaan-kisau-waasiye kempá'á tésa wembó simánkaraan-aaí sésa tufuwó suwa'á

¹⁶ simátime sé'a Rómu-waasi ímba úwoisa tínkamonaumne. Aoisaankwárá'-wáásimó éna wemá aaimó simánkéwise'a mérainata éfo simánkén-aaí anondáá siyómó senaná sínye. Rómu-waasiti áwáuma miyániye. Simátimewanasa

¹⁷ kúmúwá'a ímba úwoi maéwánda aafáyáara'a aaimó sen-dáúmpá'á imé'a Póromba áántaawanasa áí'mae íyúwasa

¹⁸ wembó simánkaraan-kwaasi íyáfasinowa'a sáwí'o uráinda-aaí sénááwe-imayaá ówáana

¹⁹ kentáái aantemba sésa moóráwigon-awi'a Ísu pukáiwaintafesa sésa Poro séna wemá íyáfasinena úwoi mériye siyáin-aaísafesa aaisambá siyáwe.

²⁰ Kemá sé'a nóräumaiya minááígóní áwáu isánaumno sé'a Póromba áísaí e'a sé'a Yérúsaremufara íyínara simánkaraan-aaí ísámai kawé'á ónaumno séwánana

²¹ Poro séna ímbaniye. Ándáfa'a méraunasa káráwiyaambá pó'a Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái ísámai kawé'á ínaye súwá'a káráwiyaan-kwaasisafe sé'a káráwimai kawé'á uréwana aambá paápé ína'a ai'maráanana wíníye siyáumne

²² Fésitasi súwana Ágíripa séna miwán-áái isánae súwana séna énifo aafáyáu isaaó Fésitasi siyáye.

23 Úwasarai Ágíripaae Pénáisiye waiyóyamba aafáyáara'a íyáfasinesarai kawel'-únánkwátói úmaesarai i-wáásítí óraal'-waasiye mindáópaken-oraal'-waasiye áano úmai íyúyasa seyaafá'nánká tuwánowasarai aaimó sí-náúmpá'á íyúwana Fésítasi Póromba áántowasa áí'mae íyúwana

24 Fésítasi séna óraako Ágíripaae'o méraan-kwaasiye ísáaro. Yérúsaremu-naopakewiye maafákéwiyé Yúndaa-waasi aaimó maankwáásímó simánkaraamba awánaaro. Tufuwíyana puwínomo óraaka'o simae'o iyáamba

25 saafá úmae'o iyúnda ímba sáwi'a uráifo ímba puwíníye. Rómu-kamani-ifa-kawaagompa'a kónaumne siyáintafe'a ai'maráanana wínda

26 kemó aúfái agaimáimo ámenda ímba wéraiye. Mindásafe maaméraan-kwaasifimba Ágíripaan-aúranka'a máankaunda po wemó sínda-aai isé simásímína'a aúfái agaénaumne.

27 Ándáfa'o mérain-kwaasi úwoimo ai'maré'o simánkaraan-aaimo ímbo aúfáifimbo agaimáimo ámenda uwófí'a ónaumne Fésítasi siyákiye.

26

Poro anondáámo simátímakain-aai.

1 Súwana Ágíripa Pórontafena séna énifo simánkaraan-aai anondáá simátimiyo súwana Poro ayáamba mósa tuwéna simánkaron-aaigomba anondáámo síndasafena séna

2 kentáási óraako Ágíripao Yúndaa-waasi simásímkaraan-aai enaúranka'a anondáámo sendasáfena sirunkó aamoí wéiye.

3 Yúndaa-waasiti áwáuwara ámáánkwara'a kawel'-úmai isáándasafena sirunkó kawel'a intáfena ímba suwesaraí iyé sé kesáái kawel'-úmai isáinone.

4 Kemá iyámpoíyakemba kesí Yúndaa-waasifimba mé'a Yérúsaremu'a komé'a kemó ówándawini áwáu Yúndaa-waasi seyaafá'a suwánaraawe.

5 Ámáán-kawaa-waasiti aampa'á arupíse úmae kuráumne. Ámáán-kawaa-waasi Maníkón-ímáyáásá éta fasi'aén-ámpátá arááíwaeta minámpá'á arupíse úmae kuráumne. Yúndaa-waasi ayáátááka suwánaraamba pósá sésáínasamo ésa kentáfesa érai'a siyé sénáawe.

6 Naaofá'á Maníkó kentáá síwá'násafena érai'-aai simátímakomba paápé índasafe'a amu'makáumnemo siyáunda-aaísafesa aaifimbá maisímkaraawe.

7 Kentáá síwá'ná sisamaifikemba kae'lá kumbaimái-waasifinkemba Yúndaa-waasi aafáyáara'e fénáímpinka'e nó'waane Maníkón-ímáyáás mósa marésa minéráí'-áái amu'mráántemba miyámó úndasafesa aaifimbá maisímkaraawe.

8 Yúndaa-waasisono. Maníkó waási pukémpinkemba kanaa'ó íyáfasintinkainda-aaísafe'a nórä isará ímba

érai'e wéseo.

9 Ááéma kemá imáyáá é'a Ísu Násaretifikewini aampa'ó kuwáí sáwi'o uwátinkáanda-imaya uráumne.

10 Yérúsaremu'a miyá ówánana óraal'-amaan-kisau-waasi si'márów'a Maníkóni waási sáwi'a'nanka tí'mai ándáfa'a tinkáwánasa tinklekamiyasa púwóro sumbá kewárá'á miyán-oró siyáumne.

11 Aasiyaasi-kánáá ámáán-daumpimpa'a wéne'a Ísun-aaí símai sáwí'a íwae sé'a tínkambae iyáumne. Sirunkó ika fówa'a némpa'-naopa'wara'a wéne'a tínkambae kuráumne.

12 Óraako Ágíripaao mindásafesa óraa'-amaan-kisau-waasi aúfái agaimái simúwa'a Támásikasi-naopa'a maímaé'o kówanda

13 wáawái sáma aafáúgóní sáwara'o íyáákaro-sama tuwówana wiyómpakemba kuména kesinepakéné kesé'o kun-kwáási tinepakéné sán-kówata

14 marapátá tanaa fááwánanasa aaigó aantemba súwa'a isááwánana simásimena Yúndaa-waasi-taaifinkemba séna Sóoro nórä séwa kembá sáwí'a wéono. Póimo ándámo wímakaawanamo ayáámbo nararáíntemba emá miyá wéone súwa'a

15 Fasi'aénkoo nááwa'ono séwánana Fasi'aénkó séna kembá Ísumba sáwí'o wéuwasinkaandawi úne.

16 Íyáfasinacao. Kesí kísau maínkwaé sé'a íyáfasinanke'a enaúranka'o paápé únda káfë'o suwánáándarakemba aráánáménda-aaí simátíma'mae iyínone.

17 Ai'mrááana Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye simátímínasa tuwímbai aaisambó aíya'a miwí tiyáámpinkemba aiyánaumne.

18 Simátímínasa kumeu'ó índa-ampa'a ifátuwesa sámo káínda-ampa'a teró. Waántawankoni fasi'aémbá tuwésa Maníkóní fasi'aémbá tamáéro. Simátímínasa kesááisafesa timankúnkúmba íya'a miwítí sáwí-imayaa maitiyuwé'a Maníkondé-i'o uwátinkaraunda-waasifimba mótnkáano Ísu simásímakaiye.

19 Óraako Ágíripaao wiyómpakembo simásímakain-aaí ímbo tuwáúnda úwoi miyá wéune.

20 Aifa'á Támásikasi-naopa simátíme'a ánaaembä Yérúsaremuña simátíme'a minkákémbá Yúndaa-waasiti marafá simátíme'a fí'onkaa-waasiti marafá simátíme sé'a

kentí sáwí-imayaa tuwé'a Maníkómpá té'a kawe-kísáú maíyasa tuwánésa sésa Maníkómpá'ó tiyáawin-owe síwae sé'a simátíma'mae'a kuráumne.

21 Mindásafe'a óraa'-amaan-daumpa méraawandara'a Yúndaa-waasi kembá tal'ótokesa sínkamonae siyáambanifo

22 Maníkó súwa'nai úmaena káfë'wara'a íyísä'a maanká'lá mé'a óraa'-waasiye úwoi-waasiye kesáái simátíme'a Maníkón-aaímo simátímakowi agaimakáán-aaí Mósese agaimakáin-aaí simátimunda-aaí mimbórá-ááí wésimatimune.

23 Maará siyáawe. Maníkómó íyáfasinankaiwaintafesa agaimarésa sésa áí'o índa-i'a íyana aifaráawí pukáimpinkemba íyáfasinankainda-aaí agaimakáamba pósä Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye pukáimpinkembo íyáfasinkain-aaí isésa sámo kain-ámpá'á wíwae sésa agaimarésamo siyáan-aaí kemá wésimatimune Póro siyáie.

24 Pórombo simánkaraan-aaí anondáá simátimuwana Fésitasi óraaka séna Póroo uwói'a wéone. Aúfáifinkemba sáwífa'-imayaa uwáítáí'-uráanana ení imáyáago embá uwói'a wéiye Fésitasi súwana

25 Póro séna óraakoo ímbo uwói'a úmpo súnda-aaí érai'-aaí arupíse-aain-iyé.

26 Súnda-tantaa'l ímba aúpá'l uráafo seyaafá'-wáási tááka'o siyáamba ewárá'l minááí ísaraampo kemá ímbo inkaisúnda úwoi wésimamune.

27 Maníkón-aaimo simátímakowi-taaisafe érai'e wéseno. Érai'emo sembá e'a ísaraumne Póro súwana

28 Ágíripa séna kári'-aaimo simásimenda-imayaa e Ísuni waási-i'a úne-imayaa ónó súwana

29 Póro séna ímba kári'-aaisafe'a ímba ayáátáá'-aaisafe'a súne. Maníkómpá'l maará súne. Kemó úndantemba kesááimo Ísáán-kwaasiye ewé miyá íwae súmpo kembó kárá'uraan-andagoma ímba kempímbá wérainkwae súne Póro siyáye.

30 Súwasa Ágíripaawe Fésítasiye Pénáisiye seyaafá'-wáásiyé íyáfasinesa

31 máápa'l kumbésa keáimbá sésa ímba sáwi'o uraintafesa ándáfa'a ankésa tufuwíyana puwíno siyáawe suwaná

32 Ágíripa Fésítasintafena séna Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a kónaumne ímbo siyáinkakaa faú'áuwáanana kóisina minááí siyáimbá po ai'márénana Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a wíno Ágíripa siyáye.

27

Póro Rómu-naopa'o kuráin-aai.

1 Súwana Fésítasi to'mayaa éna séna Ítáári-marafa Rómu-naopa'a nompín-táómpimba wíwae séna Póronkwará tuwímbai-anda-waasiwara'a moórá-waasigontafena káráwimae wínkwae séna méankowana minkwáásigón-áwi'a Yúriyasi wemá Rómu-aifa'-waasigoni i-wáásítí kawáágombá méankowana

2 moórá-nompin-taomba Ándámítiyamufakemba wérowana Ésiyaa-maragoni awáifáká'-náópa'a kónae súwata mindómpín-táómpimba íyáteta Másendóniyaa-marafa'a Tésáróníkaa-naopaken-kwaasigon-awi'a Árísitakasi weséta íyáteta wémetsa

3 aafáyára'a Sáindóni-naopa marapá'l kúwátaawanana Yúriyasi Póromba arumbá uwánkena séna úwoi ení waási kotuwánenasa ímbo tokénda-tantaa'l áméro súwana miyá úwata kouweréta

4 mindómpín-táómpimba íyáteta kówánanana fíyúndá toréna nompín-táómba ta'ótó'marowana ímba kúwata nonafufumpa'o wérom-baragon-awi'a Sáiparasi-marama wéropa'a mináémpá'l fíyúndá ímba torówata misfáta wémetsa

5 Sírisyaa-marafa'a Pámpíriyaa-marafa'a kóyááketa Rísyaa-marafa'a Máíraa-naopa'a marapá kúwátaawanana

6 moórá-nompin-taonko Árékísándiriyaaafaken-taonko Ítáári-marafa'a kónae sún-taonko wérowana i-wáásítí kawáágó awánéna mindómpín-táómpinta mósinkaraiye.

7 Mósinkowata kówándasa kári-fiyunda toréna mindómpín-táónko ímba aíntowata tuwímbai-no'waamba waéta miyá úmaeta Náíndási-nao'-ewaata kówándasa óraa-fiyunda toréna nompín-táómba aí'l tosétuwowata sínaaempakenta kouweréta nonafufumpa'-márágón-áwi'a Kíriti-marafa'a fíyúndá ímbo torópa'a wémetsa ayáífál-márágón-áwi'a Sárimoni-marafa'a kóyááketa

⁸ uwí-nónáwái fakafamba suwesaraísaféta úmaeta wémeta Rásíya-naokoni ewaa'l kawé'-wáúné supal'á

⁹ ayáátáák'a koméraawanana aifa'-ámáán-káwáágó Yúndaa-waasiti óraa'-amaan-daumpa'l afufumpin-dáúmpá'l iyún-kanaa tai'ówana minkánáá fiyúndá torón-kanaa uwí-nónkó tufántááfan-úwasa inkaisésa ímba nompín-táómpimbo nún-kanaa túwana Póro imáyáá éna simátimena séna

¹⁰ káfétaamo nompín-táómpimbo kondasá sáwi-tantaa'l kesinetá paápé ínaye. Ímba moparáwín-aantembanifo nompín-táóne waáskiye áwiyoranaawe. Minááí kemá é'a ísaraunda póta aánota ménaumne Póro suwana

¹¹ i-wáásítí kawáágó Póron-aai ímba iséna nompín-táómbo to'maé núwain-aaíye mintáónkoní afowán-áái aantemba iséna Póron-aaísafena ímba érai'e-imayaamo úmba

¹² mintáómbo wérompa'l fiyúndámo tóráín-kanaa ímba kawé'l ún-aempa'l mésa sáwifa'-waasi sésa tuwéta Fíníkisi-naopata koméraananasa fiyúndámo toráínda-kanaa tai'ánata kónaumne sumbá Fíníkisi-naopap'a Kíriti-marafa'l wéron-daopa'l kawel-nónkwaumpa'l ímbo fiyúndámo torón-kwaumba wérowasa minááí siyáawe.

Óraa-fiyunda torówana uwí-nónkó tufántááfambo uráin-aai.

¹³ Suwaná tiyáánaepakemba kári-fiyunda torówasa awánésa sésa Fíníkisi-naopata kónae sésa nompímbó túwówanamo ta'ótikon-anda mósá tafisímai márówata Kíriti-maragoni uwí-nónáwái fata kówándasa

¹⁴ Kíriti-marafakemba óraa-fiyunda toréna

¹⁵ mindómpín-táómba ta'ótotorowana ímba aíntowana tuwíntámae nún-taamba tuwówana fiyúndágo weyááríka'l fafúsúmaena kúwana

¹⁶ nonafufumpa'l kári'-maragon-awi'l Kónda-mara wérowana ímba fiyúndá wétoropata kówándasa tínaaempa'o kárá'umakesamo tafisímai iyún-taomba tafisímai

¹⁷ óraa-taompimba marésa óraa-taomba tawísífo sésa ándásamba kárá'umai kawé'a úmárówana Rípiyaa-marafa'-aempa'l uwí-nómpímbá nonáámááí-oma'l wérowasa minómáká'l aikó tawífo sésa fiyúndágo fafúsúmaenamo kún-ampanta awá'mai múra márówana wempa'l kúwana

¹⁸ aafáyáára'l mifiyúndá paaí wétorowasa moparáwimbá tuwímbai uwí-nómpá'l tuwésa

¹⁹ aafáyáára'l mintáómpimbo kísäumo máún-kwaasi kísäumo máún-tantaa'l nompá'l tuwówana

²⁰ óraa-fiyunda paaí wétorowata ayáátáák'a aafáuwé o'é ímba awánéta táónkomo wínda-amba ímba awánéta imáyáá éta kentáásí marasá ímbo awánaandasa maafátá tai'ánaumne-imayaasa uráumne.

²¹ Imáyáá ówándasa ayáátáák'a tómbá ímba wénowaná Póro túrank'a taména séna Kíriti-marafa'l téta séwanda ímba kesáái ísaraawe. Isékaa sáwi'o

í-tántáá'l moparáwimbó tuwái ínta úsino.

²² Énifo tirumbá fasí'ámai méraaro. Nompín-táón-aantemba sáwi'a ínifo waási ínta puwónaumne.

23 Maníkón-ímáyáámó mósá maráúnda káfé'-no'waamba wemá wení kísau-waasigomba ai'maráísana wíyómpakemba kempál'a kuména

24 séna Póroo fasi'ámai méraao. Emá Rómu-kamani-aifa-kawaagompa'a winaná enáái isáiníye. Maníkó embá kawe'á uwánkáimbá póna esé'o wégon-kwaasi káráwiyinasa ímba puwónááwe siyáye.

25 Mindásafe'a fasi'ámai méraaro. Simásímíntemba Maníkó miyámó índa é'a isáúmne.

26 Fiyúndágó nompín-táóm̄bafafúsúsuwainata nonafufumpa'a maragóní awáifátá kónaumne

Póro siyáye.

27 Súwana uwí-nónkón-áwí'a Éndíriyaa-nompimba sisamaifikemba éiyaimba kumbaimái-no'waamba fiyúndá toréna fafúsúmaena kúwasa nó'waan-afufuntambá táómpinken-kísau-waasi sésa maragóní ewaatá kúne sésa

28 ándá-ayaiya'a umbaimó tón-tantaa'a fári'wiyesa nompímbá tu'mái tafisímai awánomba mindónkwááumbá ayáátáka'a 120-ya'a úwasa wéwesa aneka'a mótu'mai awánomba káríka'a 90-ya'a úwasa

29 maragóní awáifá'a óntambo wéraindara'a tanaa fáúnafo sésa táátafesa ésa

éiyain-anda faútúwówana ánaaempakemba nompímbá kuména ta'ótotorowasa minuwóiyáámbá siyaráínata nónin-tantaara wéraiya awánánae sésa

30 nompín-táómpinken-kísau-waasi imáyáá ésa aúpá'a kónaumne-imayaá ésa karo'á sésa aikakén-ándá faútuwanae sésa kári-taomba nompá'a múra túwówana

31 Póro

i-wáásiyé miwítí kawáágontáfénawe séna táómpinken-kísau-waasimo ímbo óraa-taompimbo méresamo ésa seyaafá'a tai'ánááwe Póro súwasa

32 i-wáásí

kári-taonkoni ándá kárásuwowana kóuraiye.

33 Kóúwana siyarónka'a Póro séna sisamaifikemba éiyaimba kumbaimái-no'waamba úwoi mé'a ímba tómbá náráafo káfé'a tómbá naaró.

34 Kemá óraaka simátíme sé'a tómbá newaná túgo kawe'á ína'a mé'a ímba tai'ánááwe

35 Póro simásuwena seyaafá'-wáásí túranka'a tómbá maiyéna Maníkóntáfena súwi séna tómbá tafámbai nówasa

36 awánowana tirunkó kawe'á úwata tómbá náwándasa

37 mindómpín-táómpimba sáwífa'-waasi 276 waasi méraawanda-waasisa tómbá náwánanana

38 símú'a fówanasa mintáóm̄ba umbaí tówasa mimpímbó wéron-tonkon-awí'i wíti nompímbá maisu'márowana fetói uráiyé.

Nonkó tufántááfan-éna mintáóm̄bo tawísískain-aaí.

39 Úwasa siyarónka'a awánomba ímba awánom-barama wérowasa awánomba mífá'a nonkó iyówanasa kawel'-áámáái wérowasa awánésa sésa mefátá iyónanasa kawel'-áámáái póna táónko úwoi iyíniye sésa

40 táóm̄bo ta'ótóráín-anda kárásuwowana nompá'a kumúwasa fafúsúmaesa nún-taanka'o kárá'umaron-anda awátuwesa aipa'a ampantá fári'wimaresa fiyúndágó weyáárik'a fafusínata áámáái'f'a kónae sésa

41 kuwaná nompímbá nonáámáái-oma'a wérowana mimpímbá mintáónkon-ai'a tawiyúwana nonkó ayámifa'a tufántááfan-émena tawísísuksaiye.

42 Tawísísuwowaṣa i-wáásí sésa ándá-waasi nombá tufámbaesá kófainifo tíñkamonaे suwaná

43 i-wáásítí kawáágó Póromba áwa'nai ena séna ímba tíñkamoro simásuwena séna nombó tufámbaimo kawe'ó iyawi nompímbá ásáfe'a tufámbae'a aápá'á koró.

44 Tuwímbai ímbo nombó tufámbaimo awánnewi nompín-táónkoni taaimá maiyé'a minká ta'ótuke'a fafúsúmae aápá'á koró súwata miyá éta seyaafá'-wáásisá kawe'á úmaisa aápátá kógoa uráumne.

28

Mórita-marafata kógo uráunda-aai.

1 Aápátá kawel'á úmoisa koméraawanasasa mindónáfúfúmpá'-márágón-áwi'a Mórita-marawé suwatá ísaraumne.

2 Aa'á téna táwi'a wéuwasa mimbáráfákén-kwáásí kawe'á uwásinkesasa iyamá agaisínkowata siyáánta wégaufowanana

3 Póro iyáári'i komaimaéna mimpímbá máagaimarowana koko'á úwana waaifainkó téna Póron-ayáámba taunkutúwasa

4 waási awánesa keáimbá sésa moórá-waasi tufúwísana púwísana nompín-táómpimbo timbá nonkómá ímba tufükáimba póna káfé'a wen-ánondáá maéna waaifainkó fáinana puwíníye keáimbá suwaná

5 Póron-ayáámba tufimpín-úwana minkwáifáinkó tará'maena iyafímbá ánkúfowaná ímba Póromba ái'a úwasa

6 minkwáásí Pórontafesa imáyáá ésa intoráínana puwíníyo. Marapá'á kunténa puwíníyo-imayaa ésa ayáátááka'a aúrampimba karákésa amu'matuwésa mérowana ímba ááéma puwúwasa imáyáá ésa sésa minkwáásí maníkón-iyé siyáawe.

7 Suwaná mimbáráfákén-óráá'-wáásígón-áwi'a Pápíryasi wení maramá ewaal'á wérowí kawel'á uwásinkenasa másinkowata wení naaúmpata kaumbo-nó'wáámbá kowaéwánanasa

8 Pápíryasi afowámbá áúiyankena ayánombá naaewará'á wéuwana mérowana Póro wempá'á wéna awánéna Maníkómpá'á inaí séna ayáántamba ane'á ta'ótotorowana mináí'á tai'ágwuwasá

9 awánesa tí'

ún-kwaasi tí'maesá Pórompa'a tuwaná miyáumai asófatinkafa'a kúwasa

10 aamoí ésa tuwímbai-tantaa'a símuwata méraawanasasa nompín-táómpimba kónae séwánta-kanaasa ímbo makáawanda-tantaa'a símuwata kuráumne.

Rómu-naopa'o kuráunda-aai.

11 Árékísándiriyaafakemba moórá-nompin-taonkon-awí'i keáfáráwái-káró'-mánikó éna fiyúndámó torái-kánáá mimbárágóní nonkwaauímpímbá wérowata kaumbo-wíyombá maisuwéta mindómpín-táómpimba iyáteta wémeta

12 Sísari-marafata'a Sáírákiusi-naopa'a wéta marapátá kuméta kaumbo-nó'wáámbá waéta

13 nompín-táómpimba íyáteta wéta Rísiyamu-naopa'a kówaeta aafáyáara'a sínaaempakenta fiyúndá torénafafúsúmaenasa kúwata kae'-nó'wáámbá kówaeta Ítáári-marafa'a Píútíyorai-naopa'a marapá'á kumówánasasa

14 Isun-aaimo ísówi mérowata kotuwánááwánasasa simásimesasa sésa moórá-sondaa keséta méranaawe suwatá miyáumaisa moórá-sondaa miwiséta maéta Rómú-naopata marapátá kówándasa

15 Rómú-naopakemba Isun-aaimo ísówi kówánta-aaisa isésa aampakémbá kiotiyánae sésa Ápíyasi-naopa'a maaketi-márúpá'á seyaafá'l-wáási wááumo waí-námbá kaumbo wéropa'a tuwaná Poro tuwánéna Maníkómpá'á aamoí úwana arunkó kawe'á uráie.

Póro Rómú-naopa'o mérain-aai.

16 Pórón-arunko kawel'á úwata Rómú-naopa'a kówánanasa mindáópkaken-kamani-waasigo Pórontafena séna ímba ándá-naumpa'o máínda úwoinaumpa'a ménana i-wáásigó enká'l-káráwiyiniye súwana

17 kaumbo-nó'wáámbá maisuwéna Poro mindáópkemba Yúndaa-waasiti óraa'l-waasi táántowasa wení naaúmpa'a tuwaná simátimena séna kesí waásisono. Yúndaa-waasi ímba símai sáwi'a uráumpo kentáá síwá'náti ámáámba ímba taráiyaundera ifo Yérússaremu-naopa'a kembá ta'ótó'mai Rómú-kamani-i-waasi tímewasa ándáfa'a sínkaraawe.

18 Sínkaresa sínkamianesa kesí áwáumo saafá ombá ímba isasá faú'ankanae sewasá

19 Yúndaa-waasi mináái taráísúwa'a kesí áwáuma ímba sáwi'a uróntafe sé'a Rómú-kamani-aifa-kawaagompa'a konaná kesáái isáínkiye. Kesí Yúndaa-waasi aaí simátinkanae ímbo súnda kesáái isáínkwaé sé'a Rómú-kamani-aifa-kawaagompa'a tiyáumne.

20 Yúndaa-waasisa Maníkómó íyáfasinankaraiwaimbo amu'makáundawin-aaí séwánasa ta'ótokesa siyáánka'a kárá'uraamba pó'a táántamai tuwáné'a simátimenea Poro súwasa

21 isésa miwí sésa Yündiyaafakemba Yúndaa-waasi ímba entáfesa aúfái agaimái túwááwana tiyáie. Ímba tuwímbai aaí másimasimesasa entáfesa sáwi-aaí ímba wésimankaawe siyáawe.

22 Seyaafá'-áémpá'á Isuni aampa'ó kontáfesa sáwi'o uwátinkáámba wéisaumpo mináái simásímínata ísáano siyáawe.

23 Simásuwesa moórá-kanaa Poro simátiminda-kanaa marésa komésa minkánáá túwasa sáwífa'-waasi Póromo mérop'a tuwaná aafáyáarakemba ómbakena Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí simátíma'maena nó'waamba tai'áraiye. Naaofá'á Mósesemo agaimakáán-aaifinkene Maníkón-aaimo simátimakowi agaimakáán-aaifinkene Isun-aaimo simátíma'maena tirumbá toréna iyéna Isun-aaisafesa timankúnkúmba íwae séna simátimuwasá

24 isésa tuwímbai sésa érai'-aaiye suwasá tuwímbai sésa karol'-ááiyé suwasá

25 miyáumai aaisankáámbá sésa tuwínkaa'-uwaná Poro séna naaofá'á Maníkón Ufaen-ámútánkó moóráwigomba Maníkón-aaimo simátimakowin-awi'a Áísáyaamba simámuwana kentíwá'násomba simátimakombá mináái érai'-aain-iyé.

26 Áísaya agaimaréna séna

Maníkó séna minkwáásísáfé kosimátíme sé ísáámbanifo ímba ísámai kawe'á wéowe. Awánaambanifo ímba awánamai kawe'á wéowe.

²⁷ Miwítí imáyáago umbaí taisaná tááko aaimó isáísáfena tuwesaraí isaná túranko awánaisafena túgáfad'a wéifo ímbo miyámó ésamо ésа táá'o isésamo túrambo awánésamo kesááimo isésamo miwítí sáwi-imayaamo tuwésamo kempá'ó tenkakaа sáwi-imayaа maitiyuwé'a kawe'á uwátinkausino Maníkó siyáye

Áísáya agaimaréna siyáye. Póro simásuwena

²⁸ séna kemá miyá owa'á pó'a simátíme sé'a Maníkó sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawel'ámpá'á métinkáín-aai fí'onkaa-waasi kosimátímaakundasa Maníkón-aai wéisaawe

²⁹ Póro minááí simásuwowasa Yúndaa-waasi wesimán-kwesiman-esa aaisambá símaesa kóuraawe.

³⁰ kóuwana Póro mindáópa'a ména kae'-áátái maisuwéna wení óntamba naanka'á wétuwena méromba sáwifa'-waasi wempá'á tuwaná aamoí éna

³¹ Maníkó wení waásimo kawáámó in-ááí Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-aai simátíma'maena iyáye. Kámáni-waasi minááísafésa ímba aambá faiyúwana óraaka simátíma'maena iyáye.

Kemá Rúku súnda-aai tai'áye.

Rómu

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiya'íyo miyáumai-aatai maisuwéna Kórinti-naopa'a ména maanáái agaimái Rómu-naopa'o méron-kwaasi agaimái moórá-ininkon-awi'a Fípimba amúwana mátimakaiye. Rómu-naopa'a kámáni-waasiti aifa'-náópa'a Ítáári-marafa'a wéron-daopa'an-iye. Póro Rómu-naopa'a wínena póna Ísuní aampa'ó kunkwáásifimbá kísau máinena póna miwí túwa'nai e'a to'mayaa uwátinkanae séna maarán-áái agaimái Fípimba amúwana mátimakaiye. Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye seyaafá'hánká sáwi'o úmaesamo

nú-fasi'aenko ta'ótokowana Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo owí aantentafena arupíse úmai méraawe Maníkó siyáye. Sáwi'o úmaesamo nú-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba Maníkóní ámútankoma faútinkáisasa Ísuwe'a kááísamai aúí'a úmai méraawe. Maníkóní ámáánkoni kísau-aiiwara'a agaimái amúwana mátimakaiye.

1 Kemá Póro Ísu Káráísitini kísau-waasigo é'a maanáái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó kembá aantá-waasi sí'marena séna kesí ásé-aai kosimátima'mae núwo séna si'mákaiye.

2 Naaofá'lá Maníkó wenáái simátímakowisafena minásé-áái símai fasi'ámakain-aai súwasa aúfái-wandaafimbá agaimakáawe.

3 Minásé-áái Maníkón-ááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísintafesa símai agaimakáawe. Wemá waásimo kunukáimba óraakon-awi'a Téfitin-áisaafitantambo uráwain-iye.

4 Wení ámútanko Maníkómpákembá póna Maníkó wembá pukáimpinkemba íyáfasinankaraintafeta minóráá-fásí'láémbá awánéta séta Maníkón-ááninkon-iye súne.

5 Fí'o-fi'om-barafaken-kwaasi wenáísafesa timankúnkúmbo ésa taawiyafiyantafena Maníkó Káráísitimba imáyáa amúwana kentáfena séna kesáái kosimátima'mae núwo séna kawe-kísáú símakaiye.

6 Ísu Káráísitini waási-i'a íyantafena Maníkó táántena kembiwí Rómu-naopa'o méraawiwar'a táántaraiye.

7 Mináísafé'a imáyáa é'a maanáúfái agaimaráúmpo ísáaro. Kembiwí Rómu-naopa'o méraawi Maníkó wenarumbá tiména wení waási-i'a íyantafena táántaraiwai ísáaro. Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitye úwoi túwa'nai esarai farumó uwátinkaaayantafe'a inaí súne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aai.

8 Kembiwí Ísu Káráísitimp'a timankúnkúmbo on-ááígó seyaafá'l-áémpá'l-wáásifá'lá wété isasá ísááwa'a Ísu Káráísitini kísausafe'a imáyáa é'a Maníkómpá'lá súwi súne.

9 Maníkóní kísau fasi'ámai maé'a ááninkoni ásé-aai simátíme'a kembiwísafé'a inaí símae'o iyúnda Maníkó wéisaiye.

10 Kempá'ló ímbo kúndasafe'a sé'a Maníkómpá'lá áísaí iyé'a arááimo táníamo e aambá wisínkéna'a Rómu-naopaken-kwaasise'a koméraano súne.

11 Maníkóní ámútanko súwa'nai isa'á kotúwa'nai ona'á wenáísafe'a fasi'ámai imáyáa íyantafe'a kempá'lá kónae sé'a úne.

12 Miyámó ína'o é'a kembiwí túwa'nai ona'á kembá súwa'nai ónááwe. Ísu Káráisítintafe'a imáyáá é'a túwa'nai ona'á kembá miyá ónááwe.

13 Kesí waásisono. Kempá'ó ímbo kúndasafe'a sáwí-imayaa ofáinifo maanááí ísáaro. Sáwifa-kanaa kónae sé'o únda moórá-tantaako ta'ótóráisa'a méraumne. Fí'onkaa-waasifimbo Maníkóní aambó aráatímewanasamo arááiwáéntemba kembiwí fí'onkaa-waasi owa'á miyá ónáe sé'lá úne.

14 Maníkó súwa'nai uráintafe'a sáwifa'-waasi óraa'-naopa'e kári'-naopa'e seyaafá'-ááímó ísaraawiye ímbo ísaraawiye túwa'nai onó.

15 Miyámó únda Rómu-naopa'o méraan-kwaasi ásé-aai kosimátimenae sé'lá úne.

Ásé-aaigoni fasi'aén-áái.

16 Ásé-aaisafe'o ímbo sigaesáf'e'o únda maarán-ááín-iye. Ásé-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wení fasi'aéntámbá miwítí sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba wéfautinkaiye. Aifa'á Yúndaa-waasi ísaraawasa ánaaemba fí'onkaa-waasi wéisaawe.

17 Ísu Káráisitin-aaisafetaamo érai'emo séta simankúnkúmbo úndasafenasa mindásafená aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraawe sisatá wenaúranka'a arupíse úmaisa méraumne. Ásé-aaifinkemba miyán-ááísá ísaraumne. Mindásafená naaofá'á Maníkón-aai aúpfáifimba agaimaréna séna

Maníkón-aaisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísáfena Maníkó séna
arupíse úmai méraawe simbá pósá
aúí'a úmai méranaawe
agaimaréna siyáyié.

Maníkómbá tínaaembo uwámakaan-aai.

18 Maníkó maanááí aráásímakaiye. Marapákén-kwáásí sáwí-imayaa ésa sáwí'lá ésa miyámó ombá Maníkóní érai'-aaigoni aambá fáí'makaamba póna Maníkó áyámba éna wíyómpakemba sáwí-meyamba timíníye.

19 Maníkóní áwáuma ímbo aúpá'lá wéraifo afora'á aráatímakaimba marapákén-kwáásí awánésa ímbo imáyáá uráamba póna sáwí-meyamba timíníye.

20 Maníkó maramó úmaron-kanaarakemba kífé'wara'a Maníkóní áwáuma awánésa wení fasi'láembó waé'wae'o i-fásí'láémbá kawel'-úmai awánésa Maníkón-ane'á túrantamba ímbo wéawanaafo wení áwáuma é'a wéisaawe. Maníkó úmakain-tantaa'lá awánésa pósá wemó mérain-aai kanaa'lá wéisaawe. Mindásafesa sáwí'ló ombá miwítí áwáugo isasá sáwí'lá wéowe.

21 Maníkó mérain-aai ísaraambanifo ifátuwesa wenáwi'o mósa marésamo érai'a méraiymo seráámbá ímbo mósa marésa súwi ímbo sésa ifátuwesa kaentaen-ímayáá ésa kumeu'ó in-áémpá'-ímayáá ésa

22 karo'á sésa kawel'-ímayááwárá'l-wáásisá úne sembánifo sáwí-imayaawara'-waasi ésa

23 Maníkó maé'mae'o iwáin-ímayáá ímbo mósa marésa waási áuwawaakaamba numamá wai-waamba iyaankafayaambá úmakesa mintántáakontáfesa imáyáá mósa wémaraawe.

24 Waási miyá-sáwí'ó ontáfena Maníkó ánaaemba uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááisafe'o íyamba úwoi miyán-oro siyásasa miwí keyááríka'a miwí túma sáwí'a wéowe.

25 Maníkón-aai érai'-aai taraisésa

karol'-áái arááíwaesa Maníkó seyaafá-tántáá'ó úmakaiwaintafesa ímba imáyáa mósá marésa wení kísau ímbo máémba wemó uráintantaakontafesa imáyáa mósá marésa mintántáákóní kísau wémaewe. Maníkón-áwí'-aantembo mósá mårááraamba érçil'a mindá ímba mósá wémaraawe.

26 Waási miyá-sáwí'ó ontáfena Maníkó ánaaeni'a uwátimena séna sáwí-imayaasafe'o tirááisafe'o íyamba úwoi miyán-oro siyásasa aaré tuwaai'lwaimbá tiywésa keiyái kesuwaainíné sisaná kesuwaai'é sésa sáwí'a úmae nówasa

27 waaí miyáumai tuwaainíntombá tiywésa keiyái kesuwaainí ke-suwaainíné símaesa wénesa miyá-sáwí'á úmae wénontafena Maníkó miwí túra'a sáwí-meyamba arupíse úmai wétimiye.

28 Maníkó wenáái érçil'-aai taráísontafenawe séna ánaaemba uwátímínsana miwítí sáwí-imayaago táái téna isasá kentí imáyáafinkeni'o ombá uwófí'a wéowe.

29 Fí'o-fl'o-sawi-imayaago miwífimbá óraa'l'a isasá sáwí'ó ombá ímba saagésa túraniyamba ésa sáwí'a uwátinkesa kawe-kísáúmó máéntafesa tirunkó símai sáwí'a uwátinkesa tínkamowasa púwówasa aaisambá sésa karol'á simátiywesa símai sáwí'a uwátinkesa tiyo'-aai símae nésa

30 túwí'a kumíkhwae sésa karol'-áái sésa Maníkóbá tíyámبا uwánkesa sáwí'-aai simátiykesa karol'á sé'a óraa'-waasisa úne sésa túma maímaé iyésa aú-sawi-kísau maénæe sésa miyá ésa tinófoi-taai taraisésa

31 tirumpimbá kawel'-áái ímba wéraisasa símaimo fasí'ámakaini'a ímba ésa miwítí waási-imaya ímba ésa tirumbá ímba uwátinkesa miyámó ombá

32 Maníkó ámáámba símarena séna miyá-sáwí'ó owí puwónááwe siyámiba isésa ímba ifátuwáámba miyá úmae iyésa ímba saagésa miyámó owísáfesa aamoín-owe.

2

Maníkó aaifimbó wémaitinkain-aai.

1 Tuwímbai tuwánésa sésa sáwí'ó owí sáwí-meyamba maénááwe sewí simátíménda ísáaro. Miyámó sembá kembiwíwárá'á miyá-sáwí'ó ombá póna aaifimbá maitinkáína'a sáwí-meyamba maénááwe.

2 Miyá-sáwí'ó owí Maníkó aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba tímímba wemó arupíse úmaimo miyámó in-ááísá ísaraumne.

3 Tuwímbai tuwáné'a sé'a sáwí'ó owí sáwí-meyamba maénááwe sembá miyá-sáwí'á ombá pó'a Maníkó aaifimbá ímba maisinkéna sáwí-meyamba simíníye ímba seró.

4 Sáwí'a owaná Maníkó arumbá uwátinkena ímba ááéma sáwí-meyamba tímímba timu'maréna mériye. Mindásafe'a sáwísamban-iye ímba seró. Sáwí'ó ombá tuwé'a Maníkómpá'á tíyantafena arumbá uwátinkena timu'maréna mériye.

5 Énifo kemá tirunté'a maré'a sáwí'ó ombá ímba tuwé'a Maníkómpá'á ímba wétewe. Miyá-sáwí'ó úmae íyóntafena Maníkómó aaisambó sénamo

arupíse-sawi-meyambo timínda-kanaa tínana Maníkó áfááraumai sáwi-meyamba timínana óraa'a ínkiye.

⁶ Minkánáá tínana seyaafá' nánká miwítí kísausafena kawel'-meyáné sáwi-meyane anondáá timínkiye.

⁷ Kawe'l' úmae iyésa sésa Maníkó kentáá súwí'a mósá maréna sánkasinkenasa maé'mae'o onda-íta uwásinkainiye sewí Maníkó aúí'a úmai maé'mae'o íyani'a uwátinkainiye.

⁸ Kesafé-imáyáá aantemba ésa kawel'-ááí tínaaeni'a uwámesa sáwi-aai arááiwáéwi Maníkó áfááraumai aaisambá tiyéna sáwi-meyamba timínkiye.

⁹ Sáwi'o owí Maníkó tí'a índa-i'a uwátinkena umbai-tántáá'á tiména Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna

¹⁰ kawel'ó owí Maníkó sánkatinkena túwí'a mósá maréna aáno uwátinkena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye miyá éna

¹¹ ímba tuwíンkaal'-úmai-meyamba timínifo arupíse úmai-meyamba timínkiye.

¹² Fí'onkaa-waasi Maníkó naaofá'ó Mósesembo simámakain-amaamba ímbo isésa sáwi'o ontáfena méraawini áwáuma Maníkóni némpa'a maé'mae'a ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo taráisontafena Maníkó minámáánkóni áwáuwara'a aafimbá maitinkáinkiye.

¹³ Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo isésamo ímbo arááiwaiyanamo éna Maníkó arupíse úmai méraawe ímba síniye.

¹⁴ Maníkó fí'onkaa-waasi

wení ámáámba ímba simátímakowasa miwítí imáyáafinkembo minámáámbó arááiwaesamo ombá minámáámbó ísaraan-kwaasiyaamba wéowe.

¹⁵ Miyámó ombá Maníkóni ámáámba miwítí imáyáafimba wéraisasaraamba méraawana tirumpimbá aaí wéna kawel'ó ontáfena minááigó séna kawel'án-owe séna sáwi'o ontáfena sáwi'an-owe wékiye.

¹⁶ Moórá-kanaamo tínanamo éna Maníkó Ísu Káráisintintafena sínana wemá waásiti imáyáá aúpá'-imáyáá tuwímbarena aafimbá maitinkáinkiye. Ásé-aaímo simátimunda minááiwárá'á simátimune.

Yúndaa-waasi Maníkóni ámáámba tokáundasa póna súwa'nai iyemo siyáan-aaí.

¹⁷ Yúndaa-waasisa únemo sewí ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraundasa póta kawel'-úmaisaamo méraundasa Maníkóni waásisa úne sé'a kentúma mósá wémaraawe.

¹⁸ Minámáámbá ísaraantafe'a Maníkómbó arááimo tainí'o on-ááí isé'a kawel'ó on-tántáá'é sáwi'o on-tántáá'é kanaa'l' tuwímbare'a

¹⁹ óraaka sé'a kawel'-ámbó ímbo awáñaraan-kwaasi kanaa'l' aráátimeta kumeu'l'-áémpá'ó méraan-kwaasi kanaa'l' sáma kátinketa

²⁰ táá'o ímbo ísáán-kwaasi aráátimeta iyámpóiyaambo on-kwáásí aráátimune wésewe. Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba ísaraantafe'a imáyáá é'a sé'a seyaafá'l'-ááí iséta érdíl'-aaisa súne-imayaa é'a pó'a miyán-ááí wésewe.

²¹ Tuwímbaimo aráátimembä kembiwíwárá'á minááí arááiwáéro. Umémbä ímba orómó sembä kembiwíwárá'á ímba miyán-oro.

22 Aare-úméné waai-úméné ímba orómó sembá kembiwíwárá'á ímba miyán-oro. Karol'-mánikó sáwi-tantaa'a iyémó sembá kembiwíwárá'á sáwi'a é'a minkáró'-mánikóni naaúmpa'o sáwi'o ombá mindá ifá'á túwáaro.

23 Manikó Mósesembo simámakain-amaanta ísaraumne sé'a kentúma mósa máráámbanifo minámáámbá taraisé'a sáwi'o ombá waási tuwánésa sésa Manikón-áwi'a sáwi'a uwánkááwe wésewe.

24 Mindásafena naaofá'á Manikón-aaai aúfáifimba agaimaréna séna Yúndaa-waasi sáwi'o ontáfesa fí'onkaa-waasi tuwánésa Manikómbá símai sáwi'a wéuwankaawe agaimaréna siyáye.

25 Yúndaa-waasi ontáfel'a túma kárámai araénáémba wée'a sé'a Manikóni waásisa únemo sewí Manikó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwáémba Yúndaa-waasi ombá mindá kawel'á uwátinkáifo minámáámbá ímba arááiwáémba Yúndaa-waasi é'a túma kárámai araénáémba uráamba mindá ímba kawel'á uwátinkáisa'a úwoi-waasiyaamban-owe.

26 Fí'onkaa-waasi ímba túma kárámai araénáémba owí Manikó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwáéwanamo imbá Manikó séna Yúndaa-waasiyaamba é'a túmo kárámaimo araénáémbó owiyáámbá é'a kesí waasiyaamban-owe wésiye.

27 Manikó Mósesembo simámakain-amaamba agaimarówa'a Yúndaa-waasi isé'a túma kárámai araénáémba uráambanifo minámáámbá taráíyaamba pósá fí'onkaa-waasi ímba túmo kárámaimo araénáémbó owí minámáámbá arááiwáéwimo ésa aaifimbá maitinkánááwe.

28-29 Túmo kárámaimo araénáémbó owí mindásafena aantemba ímba Yúndaa-waasi Manikóni waási-úramban- ofo Manikóni ámútanko miwítí sáwi-imayaa maitiyukaiwai Yúndaa-waasi Manikóni waási-úramban-owe. Agaimakain-amaanko ímba miyá uwátinkáifo Manikóni ámútanko miyá wéuwatinkaiye. Miyámó on-kwáásisáfesa fí'on-kwaasi ímba aamoi wéuwatinkaifo Manikó aantemba aamoi wéuwatinkaiye.

3

1 Ímba fí'onkaafimban-ifo Yúndaa-waasifimba nórán-kawe-tantaara paápé uráyo. Túmo kárámaimo araénáémbó uráamba mindá nórán-kawe-tantaara paápé uráyo sembó

2 sisai iya'o é'a anondáá sé'a kawe-tántáá'á paápé éna aifa'á Yúndaa-waasi Manikón-aaimo ta'lótoraifyantafena simátímakaiye sénaumne.

3 Simátímakaimbanifo tuwímbai Manikontáfesa ímba imáyáá ésa wenáai ímba wétaawiyafowe. Miyán-ifo Manikó ímba miyá éna wemó siyáintemba éna símai fasi'ámakaintemba wéiye.

4 Waási karol'-áái wésefo Manikó érai'-aaai aantemba wésiye. Manikontáfena símai aúfáifimba agaimaréna séna enááigo éroi'-aaai aantemba isasá waási ísaraawe. Ímba kanaa'á aaifimbá maenkánááfo enááigo seyaafá'-wáási táái wéiyaakaiye agaimaréna siyáye.

5 Kesáámó sáwítamo úndafinkemba Manikóni kawe-kísáú afora'á wéraintafeta sáwita únanasa Manikó sáwi-meyamba símimba sáwi'a iyésá ímba senó. Miyán-áái waásiti imáyáafinkemban-ifo ímba miyásá senó.

6 Manikómó ímba arupíse úmaimo mérainkakaa ánaaemba seyaafá'hánká'ó méraawini áwáusafena ímba tísai isinó.

⁷ Moórá-aai íságo. Kesáámó karo^l-ááimó súndafinkemba Maníkóní érai^l-aai aforalá paápé isaná wenáwí'a mósá óraa^lo intáféta kesáámó sáwí'o úndasafenasa Maníkó aaifimbá maisínkáimba sáwí'a iyésá ímba senó.

⁸ Miyán-káró^l-ááimó sembá mimpínkémbá sésa kesáámó sáwí'o úndasa mimpínkémbá kawé-tántáá'á paápé ínana Maníkón-áwí'a iyíníye ímba miyán-áái seró. Tuwímbai kesúwí'a sáwí'a uwásinkaiyantafesa kentáfesa karo^lá sésa miyán-áái siyé wésefo Maníkó miwí aaifimbá maitinkéna arupíse úmai sáwí-meyamba timíniye.

Seyaafá^l-wáási ímba arupíse úmaimo méraan-aai.

⁹ Kemá Poro minááí imáyáa é'a súne. Maníkón-aúranka'a ímba maarán-iyé. Yúndaa-waasiya kawé-wáásísá únasasa fí'onkaa-waasi sáwí-waasi owémá ímba miyán-ifo é'a siyáumne. Sáwí-imayaago seyaafá'nánká ta'ótokaiye súne.

¹⁰ Mindásafena Maníkón-aai aúfáífimba agaimaréna séna Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánká ímba arupíse úmai méraawe.

¹¹ Énifo seyaafá'nánká'ó arupísemo í-tántáá'á ímba kawé-l-úmai awánésa Maníkóe'a méranae ímba wésewe.

¹² Seyaafá'nánká Maníkóbá tínaaembá uwámesa sáwí-amba arááíwaesa kosaambai ésa ímba kawé'l wéowe.

¹³ Waási puwésamo kawáá'l ontembá miwí tááigo miyá isasá karo^lá simátíyuwaawana miwí tááigo waaifainkómó waásimo ukútíntemba isasá

¹⁴ óraa^la símai sáwí'a uwátinkesa

¹⁵ ááéma tínkamowasa púwówi mésa

¹⁶ nópa^lo tí'o úni'a úmai

umbai-tántáá'á timésa

¹⁷ ímba faru uwátinkesa

¹⁸ Maníkón-áároi ímba inkaiséa ifátuwesa méraawe agaimaréna siyáye.

¹⁹ Maníkó seyaafá^l-máráfákén-kwáásísáfena ámáámba séna minááí arááíwááero siyáimbanifo taraiséta seyaafá'nánká Maníkón-aúranka'a sáwí'a éta súnda arupíse úmaisa méraumnesa ímba érai'a súne.

²⁰ Maníkómó siyáin-amaamba wéraisata seyaafá'nánká ímba érai'e séta seyaafá^l-ámáámbá arááíwaundasa póna Maníkó kentáásáfena séna arupíse úmai méraawe síníye súndasa karo^l-áásá súne.

Ámáámba iséta sáwí'a uráumnesa súne.

Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupísemo uwátinkáín-aai.

²¹ Maníkó aú-amba aráásimenasa Maníkón-aúranka'o waásimo arupísemo uwátinkáín-amba aráásimenasa wemó siyáin-amaamba ímba imáyáa éna minámbá aráásímakaiye. Minááísáfesa naaófálá Mósesee Maníkón-aai simátímakowiye minámbá paápé índa-aai simátimesa agaimakáawe.

²² Waási Ísu Káráisitafesa sésa érai'a kentáásí sáwí-imayaafinkemba awásiyukaiye sewaná miwísáfena Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó arupíse uwátinkáímbera mimbórá-ámbá wéraiye.

²³ Seyaafá'nánká sáwí'a ésa Maníkóbó arááímo táínda-i'o úmaimo ménaesamo ombá káf'e ímbera miyáumai méraawana póna

²⁴ Maníkó úwoi túwa'nai ena arumbá uwátinkáísana Ísu Káráisiti miwítí sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo awátinkena Maníkón-aúranka'a arupíse uwátinkaindasafena pukáiyé.

²⁵ Maníkó séna sáwi'o om-béyámbá maitiyuwáíndasafena Ísu Káráisiti puwínana wení naaemá kumíniye siyáimba minááisáféta séta érai'a miyán-aye súndasafenasa kentáásí sáwi-meyamba wémaisiyuwaiye. Ááémo sáwi'o uráamba Maníkó ímba ááéma sáwi-meyamba tiména wemá arupíse imbá awánáiyantafena séna ánaaembá Ísu Káráisiti puwéna miwítí sáwi-meyamba maitiyuwáiníye siyáiyé.

²⁶ Káf'e'a Maníkó arupísemo imbá awánáiyantafena waásimo sáwi'o ontáfena imáyáa éna maará wéiye. Ísu Káráisiti miwítí sáwi-meyamba maitiyuwáin-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwaitinkaiye.

²⁷ Miyáumai kesúsa maimaétaamo íyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye. Ímba kentáásí kawe-kísáúsáfénan-ifo Ísu Káráisitin-aaisafeta simankúnkúnta úndasafenasa mindásafenasa aantemba Maníkó wenaúranka'a arupíse wéuwasinkaiye. Miyáumai kesúsa maimaétaamo íyóndasa kentááfímbá ímba wéraiye.

²⁸ Simátimunda érai'-aain-aye. Maníkóní ámáánta ímba arááíwaundasafenasaan-ifo wenááisafeta simankúnkúnta úndasafenasa Maníkó wenaúranka'a arupísesa wéuwasinkaiye.

²⁹ Ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fí'onkaa-waasiwara'o túwa'nai úndasafena Maníkó méraiyé.

³⁰ Mimboráwigó Maníkó ména Yúndaa-waasisa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa fí'onkaa-waasiwara'a miyá wéuwaitinkaiye.

³¹ Wenááisafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó arupíse uwásinkáísata miyáumai Maníkóní ámáámba ímba tuwéta minámáánkóní áwáuma awánéta wéaraaiwaumne.

4

Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena arupíse úmai méraanemo Maníkó siyáin-aaí.

¹ Émbaramu Yúndaa-waasisa síwá'náma wenááimo simátímenda ísáaro.

²⁻³ Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáiyé

agaimaréna siyáiyé. Émbaramuni kawe-kísáúsáfénamo Maníkómó sénamo arupíse úmai méraane siyáinkakaa Émbaramumo wení kísaufenamo áúma maimaéna iyúmba wéraisino. Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'le siyóntafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba mindásafenasa Maníkón-aúranka'a Émbaramu áúma maimaéna iyúmba ímba wérombaniye.

⁴ Moórá-aaí ísáaro. Moóráwigoni kísaú wémaewana méyámbó tímimba ímba úwoi wétimifo miwítí kísaú awánéna méyámbá wétimiye.

⁵ Maarán-ááí érai'-aain-aye. Kawe-kísáúmó maúndasafenasa arupíse úmai méraawe-aaí Maníkó ímba wésifo Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo

úndasafenasa Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Sáwi'o uráundasaamo arupísemo uwásinkáinta Maníkón-*iye*.

6 Kawe-kisáumó máéntafena Maníkó ímba imáyáa wéifo Maníkón-aaisafesamo érai'emo sentáfena imáyáa éna arupísemo uwátinkáiwain-*iye* Maníkó sisaná miwí tirunkó kawel'a wéiye. Minááisáfena naafáfá'a Téfítí aúfáifimba agaimaréna séna

7 Maníkó sáwi'o owítí sáwi-imayaa maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawel'a wéiye.

8 Sáwi'o owí Maníkó ímba imáyáa úmae íyísana tirunkó kawel'a wéiye agaimaréna siyáie.

9 Mináái túmo kárámaimo araénáémbo uráawi Yúndaa-waasisafena aantemba ímba siyáifo ímbo túmo kárámaimo araénáémbo uráawisafenawara'a Téfítí séna miwítí sáwi-imayaawara'a maitiyuwáísana tirunkó kawel'a wéiye-*aai* siyáie. Fí'omba minááí

sé'a Maníkón-*aai* aúfáifimba agaimaréna séna

Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáie agaimaréna siyáie.

10 Émbaramu áúma ímba kárámai araénáémbo urónka'a Maníkó wentáfena séna arupíse úmai méraane séna

11 Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena arupíse úmai méraandawi ómpo enáúma kárámai araénáémbo uwó súwana miyá uráie. Miyáumai túmo ímbo kárámaimo araénáémbo uráawiwará'a Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmbo ontáfena Maníkó séna arupíse úmai méraawe wésiye. Miwí Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo ésa pósá Émbaramuntafesa kentáá síwá'l'náraamban-*iye* wésewe.

12 Súmo kárámaimo araénáémbo úndawisa wemá kentáá síwá'náma iyésá súne. Ímbo súmo kárámaimo araénáémbo úndasafeta aantembanifo Émbaramumo miyámó uráintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmbo úndasafetaawé Émbaramuntafeta kentáá síwá'náma iyésá súne. Émbaramu áúmo ímbo kárámaimo araénáémbo urónka'a Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo éna ména póna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí tíwá'nán-*iye*.

*Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí Maníkó símai fasi'ámakaimbo timínda-*aai*.*

13 Naaófá'a Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-*aai* séna ewé enaísaaftantambo iyawiye seyaafál-márámá kentí maramá wéraiye siyáie. Ímbo Émbaramu Maníkóní ámáámba arááiwakontafenan-*ifo* amankúnkúmbo úntafena aantemba Maníkó séna arupíse úmai méraane súmbanifo Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakon-*aai* siyáie.

14 Maníkó símai fasi'ámakon-*aai* Mósesembo simámakain-amaambo arááiwáewisafena ímba siyáifo Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owísáfena siyáie. Miyámó ímbo uráinkakaa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owí úwoisafesa owisinó. Maníkó símai fasi'ámakaimba úwoisafena sisinó.

15 Ámáán-aai wéraisasa taráíyaantafena moórá-amba Maníkómó aaisambó sénamo sáwi-meyambo timínda-amba paápé uráiyé. Ámáán-aaimo ímbo wérainkakaa ímba taráísísina ámáán-aai wéraiye.

16 Émbaramu Maníkón-aaisafena amankúnkúmba úntafena símai fasi'ámakon-aai siyáye. Miyáumai Émbaramun-aísaaftantambo iyawi Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba iyawi Maníkó úwoi túwa'nai ena símai fasi'átinkáímba timíniye. Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaambo ísaraawi aantembanifo Émbaramumo amankúnkúmbu uráintemba timankúnkúmbu owí wemá úwoi túwa'nai iye. Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba úndawisa Émbaramu kentáá síwá'náraamban-iye.

17 Maníkón-aúranka'a Émbaramu mérowana maarán-áái símai agaimaréna séna
fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'náma
óne Maníkó siyáye

agaimaréna siyáye. Maníkó púwómpinkembo iyáfasintinkaiwai éna wemó aaimó sisanimó ímbo wérain-tantaakomo paápé iwáin-ááisafena Émbaramu amankúnkúmba uráiyé.

18 Waási ímbo paápé íyan-tantaatafena Maníkó Émbaramuntafena súwana Émbaramu érai'a miyá ínena siyé siyáimba póna fí'o-fi'on-kwaasi tíwá'nán-
iye. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna
enaísaaftantambo iyawi
sáwifa'-waasi paápé ónááwe

agaimaréna siyáinka'a pósa paápé uráawe.

19 Ááéma Émbaramu waurámbá kéna sáwifa'-aatai 100 aatai maisuwéna mérowana awaainínkó Séraa age-ínimbá mérowana póna ímba imáyáá éna Maníkóntáfena fasi'ámai imáyáá éna

20 Maníkó símaimo fasi'ámakon-aaisafena érai'e séna ímba kae'-ímáyáá éna fasi'ámai ména Maníkón-áwí'a mósá maréna

21 séna Maníkómó símaimo fasi'ámakainten-úmai kanaa'á iyámpói simíníye séna

22 miyáumai Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena séna arupíse úmai méraane siyáye.

23 Arupíse úmai méraane siyáimba ímba Émbaramuntafena aantemba siyáifo

24 kentáásáfénawara'a miyán-áái siyáye. Fasi'aénkó Ísumba pukáímpinkemba Maníkó iyáfasinankaraiwain-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmbu úndasafenasa séna arupíse úmai méraawe wésiye.

25 Kesámó sáwi'o uráundasafenasa kentáásí sáwi-meyambo maisiyuwáindasafenasa Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana kuména kumpuwúwana Maníkó wenaúranka'a arupíse uwásinkaindasafenasa pukáímpinkemba iyáfasinankaraiye.

1 Ísu Káráisitin-aaísafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó we-náuranka'a arupísesa uwásinkarenasa Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kísau-imayaā éna faru uwásinkáisata mimbórá'i'a úmaisa méraumne.

2 Ísu Káráisitin-aaísafeta simankúnkúmbo úndasafenasa Maníkó úwoi wésuwa'nai-ipata mósinkaraísata méta Maníkóe'a sámo kain-áémpátá méraandasafeta amu'maréta méraunanaña sirunkósá aamoí wéiye.

3 Umbá-tántáá'ó kempátámó wéraimba sirunkósá aamoí isatá minnúmbái-tántáá'ó wéraintafeta fasi'ámai méta ímba suwesaráí ínta

4 mindásafena Maníkó séna kawel'-úmai méraawe sisatá mindásafeta weséta méraandasafeta amu'maréta méraunanaña sirunkósá aamoí wéiye.

5 Weséta méraandasafeta amu'marétaamo méraundasa kentáásáfena ímba awinkáinda póna ímba sigaesá íniye. Maníkó wení Ufa-ámitánkóbá ai'marówana keséta kumbéna Maníkómó kentáásáfena ñoraa'l-imayaamo imbá aráásímimba póta wesé'o méraandasafeta amu'maréta méraunanaña póna ímba sigaesá wéiye.

6 Kesáá ímba fasi'ámai méraawananaña Maníkómó siyáin-kanaamo tiyáimba kesáámó sáwi'o úmaisaamo méraundafinkembo kusúwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáiyie.

7 Arupíse-waasigombo áwa'nai ondasáf'e'a puwónaemo senkakaa umbaí taisinó. Kawel'-wáásigombó áwa'nai ondasáf'e'a wen-ánondáá puwónae sesa púwówaisi ína púwówaisino ímba isáumne.

8 Énifo kesáámó sáwítamoo úmaisaamo méraundasa súwa'nai índasafenasa Ísu Káráisiti kumpukáiyie. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba Maníkó arumbó símínta mindásá wéaraasimiye.

9 Ísu Káráisiti kentáá-ímáyáá énamo pukáintafena Maníkón-aúranka'a arupíse uwásinkarainta pónasa Káráisiti érai'a kentáásí sáwi-meyamba maisíyükaintafenasa Maníkó ímba aaisambá síníye.

10 Kesáá Maníkóbó siyámba uwánkaraundasa wenááninko kentáá-ímáyáá éna pukáimba póta Maníkóe'a mimbórá-ímáyáárátá méraundasa miyáumai Ísu Káráisiti úwoi ména póna érai'a kawel'-ámpá'ó kúndasafenasa wégarawiyíye.

11 Ímba minááí aantembanifo maarán-ááiwárá'án-iyie. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti Maníkónté mimbórá'i'a uwásinkáisanaña póna Maníkóntáfena ke-sirunkósá aamoí wéiye.

Ándámuñte Ísunte-taai.

12 Maarán-ááí ísáaro. Aifaráán-kwáásigó Maníkón-aaí taráiyaimba póna sáwi'o on-ámbá paápé uráiyie. Sáwi'a uráimba póna púwón-amba paápé uráiyie. Seyaafá'lánká sáwi'a ombá pósá púwón-ampa'a wégowe.

13 Maníkómó Mósesembo ámáámbo ímbo simámakonka'a waási sáwi'a uráamba isaná Maníkó misáwi'ó uráan-aaí ímba agaimakáiyie.

14 Aifa'á Ándámu mérowasa matinka-matinka úmaesa tunka'á Mósesembo iyámaunka'-waasisomba pukáawé. Ándámu Maníkón-aaí taráiyowasa wempákén-kwáásí tuwímbai ímba miyá umbá sáwi'a ésa pósá pukáawé.

Ándámu ánaaembo paápé índawimo índanten'i'a éna Káráisitimo tuwímbai-tantaal'o índanten'i'a ímba uráifó

15 sáwi'a uráimbanifo Maníkó úwoisa wésuwa'nai-iye. Ándámu Maníkón-aaí taráyaimba pósə seyaafá'nánká pu'maésamo íyóm̄ba érai'-aaín-ifo Maníkó seyaafá'nánká úwoi túwa'nai índasafena moórágomb̄a Ísu Káráisitimb̄a ai'marówana kuména kawel'á uwátinkáfa'a íyím̄ba minánkó íyáákaraiye.

16 Ándámu aifaráán-kwáásigó sáwi'o uráinkakemba seyaafá'nánkátá sáwi'a úmaeta iyúnanaasa Maníkó ímb̄a miyámó imbá kawetá uwásinkáíye. Aifa-kánáá aifaráán-kwáásigó Maníkón-aaí taráyowan̄a Maníkó séna sáwi'a ónda po puwínone séna ánaaemb̄a sáwifa'-waasi sáwi'a uwaná séna úwoi túwa'nai e'a kesúranka'a arupíse uwátinkanaumne siyáiye.

17 Ándámu aifaráán-kwáásigó sáwi'o uráinkakemba seyaafá'nánká puwí-ámpá'á arááiwáewana minánkó ta'ótokaifo moórágwigo Ísu Káráisiti maarán-óráá-kawé-kísáú mayáiye. Maníkóntáfesa súwa'nai uwómó sewí úwoi kawel'-úmai túwa'nai ena wenaúranka'a arupíse uwátinkáísana Káráisiti túwa'nai isasá fasi'ámai mésa sáwi'-kisaugom̄ba wéuyaakaawe.

18 Énifo minááígóní áwáuma maarán-ááín-iye. Aifaráán-kwáásigó sáwi'o urónkakemba Maníkó seyaafá'nánkátáfena séna sáwi'a ésa puwónááwe siyáimba póna moórágwigo Ísu Káráisiti kawel'á urónkakemba sáwi'o uráampinkemba faútinkena aúí'o úmaimo maé'mae'o íyani'a wéuwatinkaiye.

19 Aifaráán-kwáásigó Maníkón-aaí taráyionkakemba seyaafá'nánká sáwi'a uráambanifo moórágwigo Ísu Káráisiti Maníkó siyáintemba urónkakemba Maníkó wenaúranka'a sáwifa'nanka arupíse wéuwatinkaiye.

20 Sáwi'o umbá Maníkó wení ámáámba Mósesemba simámakomba mindásafena miwití sáwi-imayaago óraa'a uráye. Miyá umbánifo Maníkó arumbá uwátinkámaena iyúwana óraa'a uráye.

21 Ááéma sáwi'o urón-imayaago ta'ótokowasa pósə puwí-ámbá arááiwakaawe. Miyá uráambanifo káfē'a Maníkómó arumbó uwásinkáíwaisa ta'ótóráísata wenaúranka'a arupíse úmaisaamo méraundasa kentáási Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aúitaamo úmaisa maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

6

Ísuwe'a kááísamaisaamo méraunda-aaí.

1 Simátíménda ísáaro. Maarán-áái ímb̄a seró. Maníkó úwoi súwa'nai úmae iyínana óraa'a índasafeta sáwi'a úmae iyéta méranae ímb̄a seró.

2 Púwón-kwaasimo miwití sáwi-imayaagomo ímbo aneka'ó ta'ótotuwenamo wéaintemba kentááfimbá sáwi-imayaago ímb̄a ta'ótotuwená wéraisata póta ímb̄a sáwita úmaeta iyéta ménaumne.

3 Maarán-áái é'a ísaraawe. Nombó maisínkánta Ísu Káráisiti weséta kááísasinkaisata weséta pukétaaraamba úmaisa méraunanaasa kentáási sáwi-imayaago ímb̄a ta'ótó'maena íyísata méraumne.

4 Nombó maisínkánta kesáá Ísu Káráisitiyeta puwúnasasa utarááwataaraa únanaasa kentáási sáwi-imayaago ímb̄a ta'ótó'maena wéiyiye. Maníkó kentáásifowa fi'onka'ma'mai-fasi'aentambo

pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba kentáá íyáfasisinkenaaraamba uráisata aúí'a úmaisa méraumne.

⁵ Ísu Kárásiti pukáimba wemó waásiti sáwi-imayaagomba íyákaraintemba weséta káásimai méraundasafenasa sáwi-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye. Miyáumai Ísu Kárásitimo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba weséta káásimai méraundasafeta aúí'a úmaisa méraumne.

⁶⁻⁷ Maarán-ááí ísaraawe. Púwówanamo imbá sáwi-imayaago ímba ta'ótotuwena wéraisana kentáásí sáwi-imayaagoni fasi'aémbá tai'láinana kesáámó sáwi'o úmae iyúndawisa ímba ta'ótó'mae iyíndasafena Ísu Kárásiti aaraa-táiyá'á pukáisana kentáásí sáwi-imayaago kentáá ímba ta'ótokaiye.

⁸ Ísu Kárásitiye'a pukétaaraanta úmaisa méraundasa póta minááí érai'-aai isatá weséta méraumne.

⁹ Maarán-ááísá ísaraumne. Ísu Kárásiti pukáimpinkemba íyáfasinkaisana puwi-fásí'áénkó ímba ta'ótoraisanananeka'á ímba wépuwiye.

¹⁰ Aoisaambó ombó tai'láindasafena mimbórá-kánáá pukáimba póna mindásafena ímba aneka'á puwéna íyáfasinenaména Maníkóntáfena imáyáá éna méraiyé.

¹¹ Miyáumai imáyáá é'a sé'a pukétaaraanta úmaisa méraunanasa sáwi'o úndawisa ímba ta'ótotuwena wéraisata méta Ísu Kárásitiye'a káásimaisa méraundasa Maníkó aamoí ínkwaee-i'a úmaisa méraumne.

¹² Kentí sáwi-imayaasafe'a tirááísafe'a ofáínifo sáwi'o owí kembiwí ímba ta'ótoraino.

¹³ Kentúsane kentiyáánamaisane ímba ewé símai sáwi'a é'a pukékaan-úmai méraawanamo íyáfasintinkaisa'o méraawi Maníkómpá'á kentúwawaal'a amé'a wentáfela ewé é'a kentúsane kentiyáánamaisane wení kawe-kísáú aantemba máero.

¹⁴ Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko ímba káráwiyyisana Maníkó úwoimo túwa'nai iwáí káráwiyyisana póna kentí sáwi-imayaago kentúma ímba ta'ótoraino.

Maníkó wení kísau-waasi-i-lo uwátinkáin-aai.

¹⁵ Minááí imáyáá é'a simátímenda ísáaro. Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáárá'l'a ímba káráwiyyisana Maníkó úwoimo súwa'nai iwáísá káráwiyyisata mindásafeta ímba úwoi sáwi'a úmaeta íyóno.

¹⁶ Wení kísau maénaummemo sembá wemá káráwiyyisasa wení kísau-waasi méraawe-aai ísaraawe. Miyáumai sáwi'o íyanamo éna misáwi-imáyáágó ta'ótokainal'a misáwi-kísáú maimaé iyé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónááfo Maníkón-aaimo isáíyanamo éna wemá káráwiyyaina'a wení kísau maimaé'a iyíyana wenaúranka'a arupíse uwátinkainiye.

¹⁷ Ááemo sáwi'o uráawi ta'ótokowasa ánaaembá érai'-aai simátíma'maesá íyówa'a isé'a kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokaawa'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

¹⁸ Sáwi'o uwáí ta'ótokompinkemba Maníkó faútinkowa'a arupíse-imayaa uwaná minárúpísé-imáyáágó ta'ótokaiye.

¹⁹ Ímba fasi'ámai méraantafe'a kesáái isáíyan-aai simátimune. Ááéma sáwi'a ónae sé'a fi'o-fi'on-tantaa'wara'a sáwi'a uwaná ta'ótokaimbanifo kafé'a kawel'a ónae sé'a kawe-imáyáá aantemba é'a Maníkondé-i'a oro.

20 Ááémo sáwí'o uwái ta'ótokonka'a kawel'-ímáyáá ímbo umbá

21 sáwí'o uráamba káf'e'a tigaemá wéiye. Sáwí'o untáfena ímba kawetántáá'á kentópa'a tiyáyiye. Miyá-sáwí'ó úmae iyómpinkemba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a wéowe.

22 Maníkó sáwí'o umpínkembá faútinkena wení kísau-waasi-i'a uwátinkaraimba pó'a Maníkondé-i'a úmai mé'a aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

23 Sáwí'o owí-ánondáá puwyambarifo Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísau-imayaá éna aúitaamo úmaisaamo maé'mae'o onda-íta wéuwasinkaiye.

7

Maníkóní ámútankó aráásímakain-antaamo arááíwaunda-aai.

1 Kesí waásisono. Seyaaafá'nánká ámáán-aaí ísaraafó simátíménda ísáaro. Úwoimo méraanka'a ámáán-aaigo káráwiyaimbá póna puwyambarifa minááigó ímbo káráwiyiniye.

2 Ámáánkomo siyáintemba aarakwá'ó ombá awaaikómó aúmó aráínka'a awaainínkó wesé'a kááísamai méraisana awaaikómó púwisanamo imba kááísamaimo méreyambarifa wéta'iaye.

3 Awaaikomó mérainka'o aaregómó fí'on-kwaasigonka'o wimbá mindá sáwí-inimban-aye sefó awaaikómó puwínanamo éna ámáánkomo sintembá fí'on-kwaasimo maíndamo éna kanaán-aye.

4 Kesí waásisono. Miyáumai kentáfénawe séna

Ísu Káráisiti pukáimba Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambá imáyáá é'a Ísu Káráisitiye'a kááísamaimo méraantafe'a pukékaambo úmaimo méraambá minámáánkó ímbo ta'ótokaifo Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawe. Maníkó Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankaraiwai Ísunde-i'a uré'a pó'a Maníkóní kísau wémaewe.

5 Ááéma sáwí-imayaasafeta sirááísaftaamo uráundarata ímbo miyán-oro siyáin-amaambá iséta imáyáá éta ifátuweta sáwí-imayaasafeta sirááísafta éta sáwí'a

éta púwonda-amba arááíwaeta

6 miyásáámó uráunda káf'e'a Maníkó sáwí-imayaago ta'ótokaimpinkenta faúsínkáísanasa Maníkómó Mósesembo simámakain-amaankó ímbo ta'ótokaisata ááéraan-amba Mósesemo agaimakáin-amaankoni aambá ímbo arááíwaeta

aú-amba Maníkóní ámútankó aráásímakain-anta wéaraaiwaumne.

Maníkóní ámáámbó ímbo wérainkakaa sáwí-imayaagoni áwáuma ímbo isáúsino siyáin-aaí.

7 Minááímó imáyáamo é'a simátíménda ísáaro. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaantafe'a sáwí-amaamban-aye ímbo seró. Minámáán-ááímó ímbo wérainkakaa sáwí-imayaagoni áwáuma ímbo isáúsino. Túraniyambarifa oro. Minámáánkómó ímbo miyámó siyáinkakaa súraniyambarifa úndasafe'a sáwí'a úne ímbo súsino.

8 Minámáánkó séna túraniyambarifa ímbo orómó siyáimba kempímbá sáwí-imayaá wéraimba pó'a minámáámbá taraisónae sé'a súraniyambarifa

áfaárqumai uráumne. Minámáánkómó ímbo wérainkakaa sáwí'o únda ímba imáyáa é'a sáwí'a úne súsino.

⁹ Ámáánko ímba miyán-oró siyáimba ímbo isé'a kawel'-úmai méraumne-imayaag é'a mé'a ánaaembá minámáámbá ísaraunda taraisónae sé'a taráyaunda

¹⁰ mindá púwóndawi úne. Minámáámbó arááiwakaundarakaa kawel'-úmai mérausino. Minámáámbó taráyaundawi pó'a púwóndawi úne-aaí ísaraumne.

¹¹ Minámáánkó séna ímba miyán-oromo siyáimba kempímbá sáwí-imayaago wéna póna karo'á simásínkáisa'a mináái taraisónae sé'a taráyaunda pó'a púwóndawi úne.

¹² Miyáumai Maníkómó Mósesembo simámakain-amaan-aaí ímba miyá oró-áái Maníkón-aaí arupíse-aaí kawel'-áái-ye.

¹³ Minkáwé'l-ááígó ímba púwónda-i'a uwásínkaraifo kesí sáwí-imayaago aantemba púwónda-i'a uwásínkaraife. Sáwí-imayaasafe'a siráái wétaifo minámáámbó taraisónae sé'o taráyaunda púwóndawi é'a kesí sáwí-imayaagoni áwáuma áfaáraumai sáwí'a úwa'a awánaraumne. Minámáánkó séna ímba sáwí'an-oró siyáifo kemó sáwí'o uráunda kesí sáwí-imayaago aantemba óraa-sawi'a úwa'a awánaraumne.

Sáwí'o úndawisaamo ta'ótokain-aaí.

¹⁴ Ámáámba Maníkómpákémbá kunkáifo kemá marapákén-kwáásí únana sáwí'o úndawi ta'ótokaisa'a minímáyáágóní kísau wémaumne.

¹⁵ Kawe'ló úndasafena siráái taisa'a miyá ónae súndanifo ímba miyá wéune. Sáwí'o úndasafena ímba siráái taisa'a ímba miyá ónae súndanifo miyá wéune. Miyámó únda ímba kawel'-imáyáá wéune.

¹⁶ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'o úndasafe'a sé'a Maníkó siyáin-amaamba kawel'-ámáámbán-ye súne.

¹⁷ Sáwí'o únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wéraisa'a sáwí'a wéune.

¹⁸ Marapákén-kwáásí únda kanaa'ó kawel'ó únda kempímbá ímba wéraisa'a awánaraumne. Kawe'ló úndasafena siráái taisa'a ímba kanaa'á kawel'á wéune.

¹⁹ Kawe'á ónae sé'a úndanifo ímba miyá é'a ímba sáwí'a ónae sé'a úndanifo úwoi sáwí'a wéune.

²⁰ Ímba sáwí'a ónae súndanifo miyá-sáwí'o únda ímba kemá miyá úmpo sáwí-imayaago kempímbá wéraisa'a sáwí'a wéune.

²¹ Áwáuma maarán-ye. Kawe'á ónae sé'o úndanifo sáwí-imayaago tafisímaena íyísa'a

²² kesirumpimbá Maníkóni ámáántafe'a aamoí úndanifo

²³ moórá-awauma kempímbá wéraisana sáwí'o ónae súndawi kembá tafisisaná Maníkóni ámáámba kawel'-ámáámbá pó'a arááíwaenae súndawi tafisisaná sáwí'o ónaemo súndawi tafisímai ta'ótokaiye.

²⁴ Sésé'á únana sirunkó sáwí'a isa'a méraundasafe'a sé'a sáwí'a é'a púwóraantambo úndafinkemba nááwa siyáiniyo súnana

²⁵ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti siyáisa'a Maníkóntafé'a súwi súne.

Miyáumai kesirumpin-ímáyáá é'a sé'a Maníkóní ámáámba arááíwaenae súndanifo kesúgoma sáwí-imayaafinkemba sáwí'a wéye.

8

Maníkóní ámútankomba arááímo tainí'o on-áái.

1 Miyáumai Ísu Kárásitiye'o kááísamaimo méraawi miwítí sáwí-meyamba maitiyukaintafena Maníkó ímba aaifimbá maitinkéna sáwí-meyamba ímba timíniye.

2 Ááéma sáwitaamo uráundawi ta'ótokowata púwóndasafeta ówánanasa Ísu Kárásiti faúsínkaraaisata weséta aúí'a úmaisa méraunanasá Maníkóní ámútankó káráwiýisana Maníkó aaifimbá ímba maisinkénasa ímba sáwí-meyanta simíniye.

3 Maníkó wení ámáámba siyáimbanifo sáwí'a ónae séta minámáámbá ímba kanaatá arááíwakaunda póna minámáánkó sáwita úmaisa méraundafinkemba ímba síkaisata méraunanasá ánaaembá Maníkó wenááninkontafena séna sáwí'a ombá po miwísáfewe sé kumpuwínone séna ai'marówana kesáamó sáwí'o úndawisaamo úndanten-auwarawi maimaéna kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáíndasafenasa kumpukáiyé.

4 Maníkó miyá uráimba póta sáwí-imayaasafetaamo sirááísaftaamo úndasa ímbo miyá étaamo Maníkóní ámútankomo siyáintembo étaamo éta Maníkóní ámáánko siyáintemba miyásá úmaisa arupísesa ónaumne.

5 Sáwí-imayaasafesamo tirááísaftesamo owí miwítí sáwí-imayaago ta'ótokaifo Maníkóní ámútankombo arááímo táínda-i'o owí wení kawel-ímáyáágó wégarawiyiye.

6 Miwítí sáwí-imayaasafesamo tirááímo tain-ímáyáá aantembo owí méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a maé'mae'a ónáfo Maníkóní ámútankombo arááímo tain-ímáyáá aantembo owí aáno úmai aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

7 Sáwí-imayaasafesa tirááísaftesa on-ímáyáá aantembo owí Maníkóní ámáámba ímba kanaal'a taawiyafesa Maníkóní namuro-wáásíyáámbán-owe.

8 Sáwí-imayaasafesamo tirááímo táínda-i'o iyawi Maníkó ímba aamoí wéuwatinkaiye.

9 Maníkóní ámútankomo kentirumpimbó méraimbo é'a sáwí-imayaasafe'o tirááímo táínda-i'a ímba é'a Maníkóní ámútankomo siyáintemba é'a méraawe. Ísu Kárásitini ámútankó tirumpimbó ímbo méraiwai ímba wení waásin-owe.

10 Ísu Kárásitini ámútankó kentirumpimbó méraimbo éna Maníkó we-naúranka'a arupíse uwátínkaraimbá pó'a kentí ámútankó maé'mae'a índawi é'a sáwí'o uráantafe'a kentúgoma puwíndawin-owe.

11 Maníkó Ísumba pukáimpinkemba iyáfasinankowana wení ámútankomo kentirumpimbó méraimbo éna kenkwárá'ló éna puwíyampinkemba iyáfasintinkainiye. Wení ámútankó kentirumpimbá méraintafena Maníkó miyá ínkiye.

12 Kesí waásisono. Minááí imáyáá iyata ímba kentáásí imáyáafinkeni'a éta Maníkóní ámútankombo arááímo táínda-ita úmaisa méraano.

13 Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombó éna Maníkó séna méraawini áwáuma Maníkóni némp'a'méraaro siyáifo Maníkóni ámútankomo túwa'nai índ'a sáwí-imayaamo tuwé'o é'a aúí'a úmai ménaawe.

14 Maníkóni ámútankomo sintembó owí Maníkón-áánintomban-owe.

15 Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá méraiwai ímba inkáitinkaisana inkaisi-ímáyáágó ímba ta'ótokaisa'a méraafó Maníkó wenáánintoni'a uwátinkáisa'a Maníkómbá áante'a sé'a kesifóo sé'a méraawe.

16 Kesáá séta Maníkón-áánintonta únesaamo súnda Maníkóni Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba ména séna mindá érai'-aain-aye wésiye.

17 Maníkón-áráá'a úndasa póta Maníkómó kentáásáfénawé sénamo to'mayaa úmakaimba maimaéta Ísu Káráisítimo maíndanten-úmaisa maénaumne. Umbai-tántáákómó wembó uráintemba kentááfímbá umbai-tántáá'lá wéraimba póta ánaaemba weséta sámo kain-áémpátá ménaumne.

Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sasaamo aráásiminda-aaí.

18 Maarán-áái imáyáá é'a sé'a érai'a Maníkó wení fí'onka'ma'mai-sama aráásiminata mindásafeta imáyáá éta kentááfímbó wérain-umbai-tantaatafeta ímba óraa'-imayaasa wéune.

19 Maníkón-áánintone ayáámuntónesa únasasa Maníkómó úmakain-tantaako wai-waankowe taaigowé seyaafá-káráán-tántáákowé kentáámó suwánáiyantafesa mósa titaawiyésa simu'marésasa méraawe.

20 Naaofá'lá Maníkó uwámakain-tantaatafena séna kawáá'a uwáwíníye wení imáyáafinkemba séna ímba miwítí imáyáafinkemba siyáimba maarán-imáyáá éna séna

21 ánaaemba kawáá'línda-tanta'a aambá fáítinkaanananuwámakaunda-tanta'a anekalá ímba kawáá'a ínaye. Kesí iyámpói matinkánæsamo kawel'ó úmaimo méraiyantemba mintántáákó miyáumai kawel'-úmai wéniye Maníkó minímáyáá uráiyé.

22 Maarán-ááísá ísaraumne. Aaremó iyámpói matinkánæsamo sésé'ó ontembá Maníkómó seyaafá-tántáá'ló úmakain-tantaako sésé'á éna Maníkómó úmakain-tanta'a paápé ínana awánánae séna amu'maréna méraiyé.

23 Ímba Maníkómó úmakain-tantaako aantembanifo kesááwárá'a miyásá éta Maníkómó to'mayaa úmakain-tanta'a'o simindásafeta imáyáá ondasáfénasa Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kesirumpintá kumbéraisata sésétá éta amu'maréta méraunana Maníkó wenayáámuntone wenáánintone síkenasa aú-suwawaa'a uwásinkaindasafeta amu'maréta méraumne.

24 Maníkó kawel'-ámpá'ló mésinkonkata séta érai'a Maníkóni iyámpóiya éta weséta méraumne séta amu'maréta méraumne. Awánasuwunda-tantaatafeta ínta amu'maréta ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta ménaumpo

25 Ímbo awánáúnda-tantaatafeta amu'maréta méta séta érai'a paápé ínaye séta ímba suwesaraí ínata fasi'ámai amu'maréta ménaumne.

26 Ímba fasi'ámai-waasi méta kawel'-ámpátá kúnana Maníkóni ámútankó súwa'nai isatá nóräumaisaawa

Maníkombá áísaí onanasáawá súwa'nai íníyo séta sirumpintá sésé!-antemba éta ímba kanaa'á aaí súnanasá Maníkóni ámútanko kentáásáfena imáyáa éna Maníkompá'á áísaí isaná

²⁷ Maníkóni ámútanko Maníkombó arááimo tain-ááí séna wení waási-imayaa éna miyán-ááí simbá póna Maníkó kentáásí imáyáa awánaiwai póna wení ámútankomo sin-ááí wéisaíye.

²⁸ Maarán-ááí isáúmne. Wení waási-i'a ondasáfénasa wemparí'a úmakaisata wen-ímáyáá éta méraunanasá sáwi-tantaa'e kawe-tántáá'é kempátáámó timbá Maníkó mintántáá'á kawe'lá wéuwasinkaiye.

²⁹ Naaófá'á Maníkó wendé-i'a úmai wemparí'a úmakowaisafena séna kesááninkaamba ónáwe siyáimba póna wenááninko Ísu kentáásuwaa-o-i'a isatá wenáúna faraawinta úne.

³⁰ Naaófá'á wemparí'a úmakowisafenasa sáantenasa wenaúranka'a arupíse uwásinkenasa wenááninkaani'a wéuwasinkaiye.

Maníkó arumbá siménasa Ísumba ai'marówanamo kumpukáin-aaí.

³¹ Maníkó miyáumai súwa'nai uráifo imáyáa é'a simátímenda ísáaro. Sáwi'a uwátinkanae sésamo miyámó iyamba ímba kanaa'á kentáá íyáákanaawe.

³² Maníkó wenááninkomba ímba ta'ótorena kentáásí sáwi-imayaa maisiyuwáinkwae sénasa ai'marówana kumpukáiy. Miyá uráifo súwa'nai índa-tantaa'a úwoisa simíníye.

³³ Maníkó kentáá wemparí'a úmakaiwaisa wenaúranka'a arupísesa uwásinkaráinta pósá tuwímbai-waasi ímba kanaa'á aaifintá maisinkánáwe.

³⁴ Tuwímbai-waasi kentáásáfesa puwíwae sésa ímba aaifimbá maisinkánáwe. Ísu Káráisiti kentáásáfénasaawé séna puwéna íyáfasinená Maníkón-ayáánúrapa'lá fasi'aén-áémpá'á ména kentáá súwa'nai ena Maníkompá'á inaí wékiye.

³⁵ Miyá intáfesa tuwímbai-waasi ímba kanaa'á Káráisitiyetaamo méraundafakenta sýááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye. Umbai-tántáá'ó kempátáámó tíndawe aoisaambó wisinkétaawe sáwi'o uwásinkéntaawe sááimo táindasaawe unáánkwatói-iyaintaamo ondasáawé tuwímbaimo sinkamiyantaawe púwondasaawe miyán-tántáá'ó kempátáámó tínda Káráisitiyetaamo méraundafakenta ímba kanaatá sýááwanasa Káráisiti kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-ímáyáá ímba wétuwaiye.

³⁶ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna ení waási-ita úndarakemba tuwímbai-waasi kentáásáfesa sésa tíkamonasa puwíwae-imayaa úmaesa wéiyowe. Sipisípmo tufúwówanamo púwintemba kentáásáfesa tíkamonasa

puwíwae símae íyówe
agaimaréna siyáiye.

³⁷ Miyá-sáwi'o uwásinkáanta ímba imáyáa únanasa Ísu Káráisiti arumbá símímba póna fasi'ásinkáísata miwísá wéiyaakaumne.

³⁸⁻³⁹ Maarán-ááí érai"-aaí isa'a'á ísaraumne. Maníkó arumbá siménasa Fasi'aénkó Ísu Káráisitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpukáimba pósá Maníkompá'ó méraundafakenta ímba kanaatá

siyánááwe. Púwóndasaawe úwoimo méraundasaawe Maníkómpá'ó méraundafakenta ímba kanaatá siyánááwe. Wíyómpaken-kisau-waasiye sáwi-amutane íf'é'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'e wíyómpakewiye waántá-waasiti marupákewiyé Maníkómó úmakain-tantaa'e miyán-tántáátónkó ímba kanaatá Maníkómpá'ó méraundafakenta siyáawanasa Maníkó kentáásáfénasa ímba awinkéna kentáá-imáyáá ímba wétuwaiye.

9

Póro Ísareri-waasi arumbó uwátíncarain-aaí.

¹ Kemá Póro Ísu Káráisitini waási é'a érai'-aaí aantemba súnana Maníkóní Ufaen-ámútánkó kesirumpimbá ména káráwiysa'a maarán-ááí érai'-aaí wésimatumune.

² Kesí waási Ísareri-waasifinkembo kemá tiyáunda isa'á imáyáá únana sirumbá isaná sirunkó umbaí támae iyíye.

³ Miwí Ísu Káráisitin-aaísafesa ímba érai'e sembá pósá érai'emo sésamo ken-ánondáámó iyámaiyanamo Maníkómó siyuwáinamamo Ísu Káráisitimo ánaaembo uwásiyuwaında mindá kanaán-ye súne.

⁴ Miwí kesí waási Ísarerin-andafakewi Maníkó wenáánintoni'a úmai wemparí'a úmakena wení sáma aráátimena aaimá símai kááisatinkena wení ámáámba simátimena símai fasi'ámakain-aaí simátimena Maníkón-ímáyáámó mósá máráán-amba aráátimuwasa

⁵ ááéraqn-oraa'-waasi miwí tíwá'náma uwaná Ísu Káráisiti iyámpói ú'mai minándáfá'a kumbéna seyaafá'-wáásiyá'a káráwiysata wenáwítá mósá ma'maéta iyúnda mindá érai'-aain-ye.

⁶ Maníkó Ísarerin-andafaken-kwaasifinkemba ímba seyaafá'á wemparí'a úmakaifo tuwímbai wemparí'a úmakaimbá Maníkó fasi'ámakain-aaí taráyaiye ímba sénáísaiye.

⁷ Émbaramun-aísaaftantambo uráawi ímba seyaafá'án-ofo tuwímbai Maníkóní iyámpói owaná naaofá'a Maníkó Émbaramuntafena séna enaáninkon-awi'a Áísáaki wenaísaaftantambo iyawi aantentafena séna enaísaaftantamba wéowe sénááwe Maníkó siyáye.

⁸ Minááigóní áwáuma maarán-ye. Émbaramun-aísaaftantambo uráwfinkemba ímba seyaafá'án-ofo Maníkó kesí waásin-owemo óraaka'o siyáiwai aantemba Maníkóní waásin-owe.

⁹ Naaofá'a Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakain-aaí séna súndakanaa tína'a méraanana Séraa waaiyámpói ma'ankáiñíye siyómba

¹⁰ minááí kentáá síwá'náma Áísádkintafena siyáye. Wemá óraa'a éna aaré maiyówana awaainínkón-awí'a Répéka amáántágae'-iyampoi

¹¹ ímba matínkaryasarai miniyámpóiýáí ímba kísau maiyóyanka'a

¹² Maníkó minínínkóntafena séna ení iyámpóiýaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máníñe siyáye. Maníkó wení imáyáafinkemba wení waási-i'a úmai wemparí'a úmarena táchantaraifo miwití kísau ímba awanarena táchantaraife. Miyáumai naaofá'a séna ení iyámpóiýaimo ésarai aifarááwí ánaaenkewini kísau máníñe siyáye.

¹³ Maníkón-aaí aúfáifimba miniyámpóiýáisaféna agaimaréna séna

Yékopumba kemparí'a úmare'a Ísomba
sínaaeni'a úmaraune Maníkó siyáiye
agaimaréna siyáiye.

14 Tuwímbai mindásafesa imáyáa ésa karo'á sésa Maníkó ímba arupíse iyémó sembá mindá karo'-ááin-ye.

15 Naaófá'á Maníkó Mósesentafena séna
sirumbó uwátinkanae súndawisafe'a
sirumbá uwátinkaumne. Kawel'ó
uwátinkanae súndawisafe'a miyá wéune
siyáiye.

16 Miyáumai ímba waási tirááimo taintáfénawe waási kawe-kísáumó
maiýantafenawenifo Maníkó wení imáyáafinkemba séna sirumbá
uwátinkanae siyáintafena wení waási-i'a úmakaiye.

17 Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Mósese méronka'a Ísípi-marafa'o káráwiyyowi wentáfena Maníkó
séna seyaafá'-máráfákén-kwáási kesí fasi'aéntámbó enane'ó
úndama awánesa kesuwí'a isáiwae sé'a embá káráwiyyi-kisaura'a
iyáfasinankaraumne Maníkó siyáiye
agaimaréna siyáiye.

18 Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba wembó arááimo tainí'o énamo
sirumbá uwátinkanaemo simbá arumbá uwátinkena wembó arááimo tainí'o
énamo tirumbó máráántembo imbá tirumbá máráántemba wéuwatinkaiye.

Maníkó aaisambá tiyéna arumbá uwátinkenamo in-áái.

19 Mindásafe'a imáyáa é'a maarán-ááí ímba seró. Sáwitaamo úndasa
nóra sénawa Maníkó aaifintá maisinkáíyo. Maníkó imáyáa éna séna
sáwi'a ónáwemo siyáimba mindásá sawíta wéune. Miyáumai aaifimbó
maisinkáínta mindá sáwi'an-ye minááí ímba seró.

20 Kembiwí úwoi-waasi méraifo Maníkómó siyáin-aaí anondáá ímba seró.
Maarán-ááí imáyáan-oro. Sawe-ánáfeumbo ombá agaril'-máramá maiyésa
sawe-ánáfeumba úmárááwana misawé-ánáfeunko ímba maarán-ááí wéysiye.
Nóra séra kembá miyá uwásinkaa ímba wéysiye.

21 Sawe-ánáfeumbo ombá mimbórá-ágáríl'-máramá maiyésa kae'-
ánáfeumba úmaresa moóráfimba úwoi-kisau maésa moóráfimba kawe-
kisáumó máémba mindá miwínén-ye.

22 Maníkó miyáráámbá wéyiye. Maníkóní fasi'aéné aaisambó siné
awánáiyantafena sáwi'o uráan-kwaasimo tínkaminda miwítí méyámbá póna
ááéma ímbo tínkamimba timu'maréna ména ánaaembá tínkaminiye.

23 Kentáá wemparí'a úmarenasa arumbá uwásinkáínta póta weséta sámo
kaipatá métá wení fí'oran-kawe-kisau awánaandasafenasa Maníkó sáwi'o
uráan-kwaasi ímba ááéma tínkamimba timu'maréna méraiye.

24 Ímba Yúndaa-waasifinken-aantenta sáántaraifo fí'onkaa-waasiwara'a
táántarakiye.

25 Miyáumai naaófá'ó Maníkón-aaímo simátímakowin-awi'a Ósiya
agaimaréna séna

Maníkó séna ímba kesí waási-i'a uráan-kwaasisafe'a kesí waásin-owe sé'a
ímbo sirumbó tímakaundasafe'a sirumbá timúne sénaumne.

26 Ímba kesí waásin-owe siyáundafa'o méraawisafe'a ánaaemba kesáánintomban-owe sénaumne Maníkó fasi'aénkwáráwí sínye
Ósíya agaimaréna siyáye.

27 Naaofá'ó Maníkón-aaimo simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna
Ísarerin-andafaken-kwaasi sáwifa'a ésa nonáámáiyáamba úmai sáwifa'-
waasi ménaafo Maníkó ímba seyaafá'á tiyáinífo tuwímbai sáwi'o
úmaimo méraampinkemba tiyáiníye.

28 Fasi'aénkó seyaafá'nánká minuwóiyáán-úmai aaifimbá maitinkéna sáwi-
meyamba timíníye
agaimaréna siyáye.

29 Moóráfa'a Áísáya agaimaréna séna
Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaimo sénamo tuwímbai ímba
tínkamonda tiyúwáanasa mésa iyámpói matinkánáwe siyáinkakaa
Sondómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiyemo
putásaraantemba kesáwárá'lá miyásá úsino
agaimaréna siyáye.

Ísareri-waasi Ísun-aisafesa ímba timankúnkúmbo uráan-aai.

30 Mináígóní áwáuma maarán-ye. Fí'onkaa-waasi Maníkón-aúranka'a
arupíse úmaimo méraan-ambo ímbo saafá uráawi Ísu Káráisitin-aai isésa
timankúnkúmbo ombá póna Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátinkaraiye.

31 Miwí miyá uráafo Yúndaa-waasi Maníkó wemparí'o úmakaiwai sésa
Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba arááiwáénanasa wenaúranka'a
arupísesa uwásinkainiye siyáafo Maníkó Mósesembo simámakain-
amaankoni áwáuma ímba isésa wenaúranka'a ímba arupíse úmai méraawe.

32-33 Maníkóní ámáámba arááiwáénanasa wenaúranka'a arupísesa
uwásinkainiye siyáafo wenáaisafesa ímba timankúnkúmbo uráantafena
ímba arupíse uwátinkaraiye Maníkón-aai aúfáifimba Ísuntafena
símai agaimaréna séna

Maníkó séna ísáaro. Sáiyóni-naopa'a moórá-ontambá maráúnda
pósa minóntánká'a tísamaima turarésa tanaambá fánáwe.
Óntantafenamo siyáintembo índawimpá'o timankúnkúmbo íyawí
ímba tigaesáfesa
ónáwe siyáye

mináái agaimaréna siyáye. Óntanemo siyáimba Ísuntafena siyáye.
Óntanka'o tanaambó faantembá Ísu Káráisitin-aaimo taraisésa miyáumai
tanaankáámbá fánáwe.

10

1 Maanááímó simátíménda ísáaro. Kesí waási Yúndaa-waasi sáwi'o
úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafena áfááraumai sirááima
wétaisa'a Maníkómpá'a inai símae'a iyúne.

2 Yúndaa-waasi Maníkóní kísaú maénae sésa fasi'aambánifo Maníkón-
aaigoni áwáuma ímba ísaraamba tuwánaraumne.

3 Maníkómó wenaúranka'o arupísemó uwátinkáin-amba ímba awánésa
karol'-ántafesa érai'-amban-ye sésa pósa Maníkóní érai'-amba ímba
wéarqaiwaeve.

4 Amáámba arááiwáundasafena Maníkó wenaúranka'a arupíse
uwásinkainiye sésa Yúndaa-waasi arááiwáén-amba Ísu Káráisiti séna

minámbá taí'áifo kesááisafesa timankúnkúmba owísáfena Maníkó wenaúranka'a arupíse uwátinkáiimbanifo Yúndaa-waasi minámbá ímba wéraadaiwaewe.

⁵ Maníkó Móseseembo simámakain-amaamba arááiwáénanasa Maníkó arupísesa uwásinkainiye

sen-ááisáfena naaófá'á Mósese agaimaréna séna
minámáambó seyaafá'ó arááiwaiyawi
kawel'-úmai ménaawe
siyáye.

⁶ Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owímó arupíse uwátinkáiín-aaisafena agaimaréna séna
maarán-áái ímba seró. Nááwa wíyómpa'a iyénawa Káráisitimba áí'maenawa kumíníyo.

⁷ Nááwa pukáan-kwaasimo méraapa'a kuréwa Káráisitimba áí'maenawa tímíyo. Miyán-áái
ímba seró.

⁸ Maníkón-aaí kentirumpimbá

ewaa'á wéraisa'a wésewe

agaimaréna siyáye. Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba oró-áái simátimunda

⁹ mináái maarán-ye. Ísu kentáásí Fasi'aénkón-ye afora'ó simátime'o kentirumpinkembó sé'o Ísu pukáimpinkemba Maníkó iyáfasinankaraiyemo sýyanamo éna sáwi'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkainiye.

¹⁰ Maníkón-aaisafeta kesirumpintá simankúnkúnta úndasa wenaúranka'a arupísesa uwásinkáisata afora'ó minááímó simátimundasa sáwi'o úmaisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

¹¹ Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

siyáintembo índawimpá'o timankúnkúmbo

íyawi ímba tigaesáfesa ónááwe siyáye.

¹² Mináái seyaafá'-wáásí Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye Maníkón-aúranka'a mimbóráí'a ontáfena siyáye. Maníkó seyaafá'nánká'ó káráwiyaiwai éna súwa'nai ínkuae sésamo simámén-kwaasi óraa-kawel'a wéwatinkaiye.

¹³ Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Fasi'aénkóntáfesa sésa sáwi'o úmaimo

méraundafinkemba siyáínonemo sewí seyaafá'nánká miyá ínaye

agaimaréna siyáye.

¹⁴ Maníkó ímba mériye-aaimo sewímó ombá súwa'nai uwo ímba kanaa'á wésewe. Maníkón-aaimo ímbo ísáawimo ombá minááísafesa timankúnkúmba ímba kanaa'á wéowe. Maníkón-aaimo ímbo kosimátméwasamo ombá mináái ímba kanaa'á isááwe.

¹⁵ Ímbo ti'marááwasamo ombá ímba kanaa'á kowásimatimewe. Maníkón-

aaí aúfáifimba agaimaréna séna

ásé-aaimo kosimátméwi

aamoí wéwatinkaawe

agaimaréna siyáye.

¹⁶ Minásé-áái isésamanifo tuwímbai taráíyaawe. Mindásafena naaófá'á

Maníkón-aaí simátmakowin-awí'a Áísaya agaimaréna séna

Fasi'aénkóo kawel'-áái kosimátimunasa

minááísafesa ímba timankúnkúmba owe

agaimaréna siyáye.

¹⁷ Ísu Káráisitin-aaimo simátímewasamo isésamo ombá kanaa'á timankúnkúmba wéowe.

¹⁸ Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-aai érai'a é'a ísaraawe súne. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna
seyafá'l-máráfá'l-wénesa simátímuwana
minááigó wété uráye
agaimaréna siyáye.

¹⁹ Yúndaa-waasi mindá Ísareri-waasi minááigóní áwáuma é'a ísaraambla
mindá érai'-aain-aye. Naaófá'á Mósese Maníkómó siyáin-aai agaimaréna
séna

Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasisafe'a sé'a
úwoi-waasin-owe siyáambá miwísafé'a kesí
waásin-owe sendasafé'a aaisambá tiyé'a
tirunkó sáwi'a uwátinkainiye

Maníkó siyáye Mósese agaimaréna siyówana

²⁰ ánaaembá Áísáya ímba áá'a úwana agaimaréna

séna Maníkó séna

nóra símaisaawa Maníkómpá'l-ténaumno-aai ímba sewifá'l-paápé uráumne.

Maníkóbá aráásiméro-aai ímba sewifá'l-paápé uráumne séna

²¹ Ísareri-waasisafena séna túwa'nai ónaumne sé'a kempá'l-teró símae'a
iyúnasa kesáái taraisésa kembá tínaaeni'a wéowe

Maníkó siyáye Áísáya agaimaréna siyáye.

11

Maníkó Ísareri-waasi arumbó uwátinkáín-aai.

¹ Simátíménda ísáro. Érai'a Maníkó wení waási Yúndaa-waasi ímba
ánaaembá tímakaiye. Kemá Yúndaa-waasifinkemba é'a Ísareri-waasi é'a
Émbaramun-aísaafitamtambo úndawi é'a Pénišaminin-andafakewi úne.

² Naaófá'á Maníkó Yúndaa-waasi wemparí'a úmarena ánaaembá ímba
tí'mátukaiye. Íráiyaan-aai agaimakáimba ísaraawe. Naaófá'á Íráiyaa
Ísareri-waasisafena íl'ai séna Maníkóntáfena séna

³ Fasi'aénkoo enáái simátímakaawifinkemba sáwifa'nanka tínkamuwasá
púuwasa óntan-taarema tawísísuwesa entáfésamo imáyáamo
ésamo póimo tufú'maimo agaimaráán-taarema tawísísuwesa.
Enááimo simátímakaawifinkemba keyáá méraunda póska kenkwárá'a
sínkamonaawe

Íráiyaa súwana

⁴ Maníkó simámena séna
ímbanifo kesí waási méraiyyantafena sáwifa'nanka 7,000 waasi
ta'ótokaunasa

karo'l-máníkón-áwí'o Péárimba wenáwí'a
ímba mósá makáawe Maníkó simámakaiye.

⁵ Miyámó uráintemba kífé'wara'a Maníkó arumbá uwátinkáíwaisafena
Yúndaa-waasifinkemba tuwímbai wemparí'a úmakaisasa méraawe.

⁶ Miwítí kísausafena ímba wemparí'a úmakaifo arumbá uwátinkenasafena
wemparí'a úmakaife. Miwímó kawe-kísáumó maiyáawin-anondaa
ímba wemparí'a úmakaifo wemá arumbá uwátinkenasafena wemparí'a
úmakaife.

7 Miyáumai Ísareri-waasi Yúndaa-waasi Maníkómó wenaúranka'o arupísemo uwátinkáiñ-amba saafá uwááesa owasá seyaafá'nánká ímba awánaraafo Maníkómó wemparí'o úmakaïwai tuwímbai awánaraawe. Maníkó táántaraimba táá-kautan-kwaasiyaamba ésa ímba ísááwasa tuwímbai ísaraawe.

8 Naaofá' Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna tuwesaraí uwátinkaumne súwana tuwesaraí úwasa ímba kanaal'á aaí ísaraamba miyámó urántemba ifé'wara'a miyá wéowe agaimaréna siyásana

9 Téfítí agaimaréna séna tóntáfésa aantemba óraal'-imayaa ésa sésa kawel'-úmaisa méraumne siyambanifo minímáyáágó karol'á simátinkainasa sáwi'a úmai mésa sáwi'-meyamba maénááwe.

10 Miwí túramba kafikurainasaraamba ímba awánánááwe. Miwítí umbaitántáákó waé'wae'a éna ímba tai'ániye

Téfítí siyáije.

11 Mináái imáyáa é'a simátíménda ísáaro. Yúndaa-waasi karol'-ámbá arááíwáémbanifo ánaaembä ímba miyá ónááwe. Yúndaa-waasi Maníkón-aaí taráíyaankä'a fí'onkaa-waasi Maníkómó sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'l' métinkáiñ-aaí isésa érai'e sembá Yúndaa-waasi isésa tirunkó sáwi'a ínasa kewárátá miyáumai arááíwaenae sénááwe.

12 Yúndaa-waasi sáwi'a ésa sáwi'-amba arááíwáémba mindásafesa fí'onkaa-waasi kawel'-ámbá arááíwáesa kawel'-úmai méraawe. Miyáumai ánaaembä Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-qaaisafesa érai'e sésa kawel'-ámbó arááíwaiyamba sáwifa'nanka tuwánésa áfááraumai kawel'-úmai ménaawe.

Fí'onkaa-waasi kawel'-ámpá'l' métinkáiñ-aaí.

13 Ímba Yúndaa-waasin-ofo fí'onkaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda ísáaro. Maníkó kentáfénä séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo séna sii'mákaimba minkísáú óraa-kisaun-ye súne.

14 Fí'onkaa-waasi simátimunda imáyáa é'a kesí waási Yúndaa-waasi isáiyana tirunkó sáwi'a ínasa kewárátá miyáumai arááíwaenae sénááwe-imayaa úne. Yúndaa-waasi miyá iyana Maníkó kawel'-ámpá'l' métinkaindasafe'a fí'onkaa-waasi simátíma'mae'a iyúne.

15 Maníkó Yúndaa-waasi ánaaembä uwátímkainka'a fí'onkaa-waasi sáwifa'nanka wení waási-i'a uwátinkaraaisasa miyáumai ánaaembä Yúndaa-waasi Maníkómpá'l' týana Ísu Káráisitiní waási-i'a uwátinkainda pukésa íyáfasesinaaraamba ónááwe.

16 Yúndaa-waasisafe'a imáyáa é'o simátíménda ísáaro. Tuwímbaimo tómbó ayááímó tafámbaimo Maníkóbó ámémäba mintómbá mútú'a Maníkondén-ye. Tuwímbaimo sésa mintái-ánú'l'á Maníkondén-ye sembá mintái'má seyaafá'l'á wendén-ye.

17 Moórá-taigon-awi'a órifima kísaufa'a wérain-taima mintái'yáámbá Yúndaa-waasin-owe. Maníkó minórífi-táigó ayáánamai anai'uwasuwenä amo'náfakemba afáá'l'-órífí-táigó ayáánamai anai'úmai máafusu'maraisana áfóiyaken-anomba tafiséna óraa'a uráije. Afáá'l'-órífí-táigó ayáánamaiyamaamba kemá fí'onkaa-waasin-owe.

18 Mindásafe'a kentuwíl'a ímba maímaé iyé'a anai'uwasukain-ayaanamaisafe'a sáwísamba owtatá kesáá óraa'a úne ímba seró. Mintái'gó

fasi'aémbá wétimifo kembiwí mintáígombá ímba fasi'aémbá wéamefo kentúwi'a ímba maimaé íyóro.

19 Kentúwi'a ímba mósa maré'a sé'a Maníkó kentáá máafusu'maraindasafena ayáánamai anal'uwásukaiye ímba seró.

20 Maarán-áái érai'-aain-iye. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba untáfena anal'uwásukaisa'k kembiwí timankúnkúmba uráantafena miwi-tínondáá méraawe. Mindásafe'a imba kentúwi'a mósa méréwana taá'a ína'a káráwiyoro.

21 Yúndaa-waasi ayáánamai-úramban-ofo Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba ontáfena anal'uwásuwáísasa méraamba pó'a kembiwímó miyámó íyanamo éna Maníkó miyá ínkiye.

22 Maníkó tuwímbai arumbá uwátinkena tuwímbai sáwi-meyambo timínda imáyáan-oro. Sáwi'o uráawi sáwi-meyamba tiména kembá kawel'á uwátinkáye. Kawel'ó uwátinkáípa'o ímbo maé'mae'o íyanamo éna ayáánamaimo anal'uwásukaintemba kembiwí miyá ínkiye.

23 Yúndaa-waasimo sáwi-ambo tuwésamo Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba íyanamo éna Maníkó fasi'aémbó tokáiwai tiyéna ááemo maé'ópa'a móttinkainiye.

24 Fí'onkaa-waasi afáá'-órífi-táigó ayáánamaiyaamba owaná Maníkó anal'uwásuwená kawel'-órífi-táifimbá máafusu'makaimba mindá umbaí taráiyé. Yúndaa-waasi kawel'-órífi-táiyáámbá owaná Maníkó minkáwé-táigó ayáánamai anal'uwásukaifo aneka'á maimái Yúndaa-waasi máafusu'marainda mindá ímba umbaí táinda kanaal'á ínkiye.

Maníkó seyaafá'nánká arumbó uwátinkáín-aaí.

25 Kesí waásisono. Kesáá óraa'-waasisa úne súnafo sé'a afora'ó simátíménda ísáaro. Ísareri-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa ímba timankúnkúmba ombánifo ímba miyá úmae iyésa ánaaembo fí'onkaa-waasimo Maníkómó wemparí'o úmakaiwaimo Maníkómpá'ó tiyanka'a Ísareri-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba ónáawe.

26 Miyáumai Maníkó Ísareri-waasi sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'á métinkainiye. Mindásafena naaofá'a Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

sáwi'o úmaimo méraampinkemba kawel'-ámpá'ó métinkáíwai Sáiyóni-naopa'a paápé éna Yékopun-aísaafitamtambu uráawiti sáwi-imayaa maitiyuwáiníye.

27 Sáwi-imayaa maitiyuwáandara'a símaimo kááísamakaunda-aaí paápé ínkiye Maníkó siyáiyé

agaimaréna Ísareri-waasi Yékopun-aísaafitamtambu uráawisafenawe miwítí óraa'-naopa'-awi'a Sáiyóni-naopatafenawe agaimaréna siyáiyé.

28 Yúndaa-waasifinkemba sáwfí'a'nanka Ísu Káráisitin-aaí taráiyáambla pósá Maníkóni namuro-wáásiyáámbá ompínkémbá fí'onkaa-waasi wenáá isé'a érai'e siyáawe. Yúndaa-waasi tíwá'náma Maníkó símai kááísamakaiftafena miwi tísaaftamtambu uráawifi wení waási-i'a úmakaiye.

29 Maníkó wení waási-i'a úmakena kawel'á uwátinkaraimba ímba ifátuwena fí'on-imayaa ínkiye.

30 Ááéma kemá fi'onkaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawasa ánaaembá Yúndaa-waasi miyá uráambá póna káf'e'a Maníkó kembiwí arumbá wéwatinkaiye.

31 Yúndaa-waasi Maníkón-aai taráíyaawana kembiwímó arumbó uwátinkáintemba ánaaembá miwí arumbá uwátinkainiye.

32 Seyaafá'nánká Maníkón-aai taráísíwana Maníkó séna sáwi'o ombá miwá ta'ótokaiye séna arumbó uwátinkaindasafena minááí siyáiye.

Maníkón-áwí'a óraataamo úmae iyúnda-aai.

33 Maníkó áfááraumai arumbá uwátinkena kawe'-ímáyáá éna seyaafá-tántáátféna imáyáá isaná miyám-baaran-aaímo Maníkómpá'ó wéraimba ímba kanaatá isáúnanaasa miyám-baaran-kísaumo máimbá ímbo kanaatá wéawanaumne.

34 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Fasi'aénkómó imáyáamo imbá ímbo kanaa'l wéisaawe. Fasi'aénkómó máin-kísaú ímbo kanaa'l tásái úmai wémawé.

35 Moórá-tantaa'a simiya'a kemá anondáá tíménoma ímbo siwáí póna wemá ísarena tímíwain-*aye* agaimaréna siyáiye.

36 Maníkó seyaafá-tántáá'l úmáráísaana wení fasi'aémbá wéraintafena seyaafá-tántáá'l wéraimba pósá wenawí'o mósa maráiyantafena seyaafá-tántáá'l wéraiye. Mindásafeta Maníkómó kísaumo máimbá ímbo kanaatá seyaafá'l wéawanaumpo kárikata wéawanaumne. Wenawí'o óraal'o úmae íyimbá érál-aain-*aye*.

12

Maníkóní kísaumo máén-aai.

1 Kesí waásisono. Maníkó áfááraumai arumbó uwátinkáintafe'a maarán-áái óraaká simátimune. Kembiwí kentúma Maníkómbá amé'a wentáf'e'a imáyáá é'a wení kísaau antemba maiyana aamoí uwátinkaino. Miyámó é'o é'a wen-imáyáá érál'a mósa maránááwe.

2 Marapá'l-wáásímó sáwi'o ontembá ímbo miyámó iyambá Maníkómó sin-ááisáf'e'a ewé síyana kentí imáyáá aú'i'a uwátinkaina'a aú-waasiyaamba ónááwe. Miyámó é'o é'a Maníkómbó arááímo tain-ááí isé'a Maníkómó aamoimó in-ááí isé'a kawe-kísaú-ááí isé'a wení sásá'l-imáyáámó imbá isánááwe.

3 Maníkó úwoimo súwa'nai uráintafe'a maarán-ááí simátimune. Kentúma ímbo maímaé iyé'a óraal'-waasisa úne ímbo seró. Maníkó túwa'nai isa'a ímbo waásiti fasi'aénká'án-ifo Maníkóní fasi'aénká'á wení kísaumo máembá mindásafe'a imáyáá é'a kentúma ímbo maímaé iyóro.

4 Kentúwawaa'a imáyáán-oro. Tiyayaanko wení kísaú máísana moórá-mora-tantaako miyá isatá

5 miyáumai kesáá sáwfá'-waasi méta Ísu Káráisitiyeta kááísamaisa mimbórá-súwawaa'a ma'máísa méraunanaasa

6 Maníkó úwoi súwa'nai isatá moórá-mora-waasisa kentáásí kísausa máéndasafenasa Maníkó fasi'aémbá siménasa Maníkó fasi'aémbó tíménamo kesáái simátímae nóromo siyáinda érál'-aain-*aye* sé'a miyán-oro.

⁷ Fasi'aémbó timénamo túwa'nai orómó siyáindawi miyán-oro. Fasi'aémbó timénamo kesí aambó aráátíméromo siyáindawi miyán-oro.

⁸ Fasi'aémbó timénamo fasi'átinkáaromo siyáindawi miyán-oro. Kentí óntamo tuwímbaimo tíméwi kawe'án-ofo miyán-oro. Káráwiyaawi kawe'án-ofo miyán-oro. Kawe'ó uwátinkááwi aamooimó íyapakemba miyán-oro.

⁹ Moórá-moramo tirumbó tímémba ímba karol'ó siyamba éraika'a tirumbá tíméro. Sáwi-kisau tínnaemba uwáme'a kawe-kísáú ta'ótóráaro.

¹⁰ Ísu Káráisitini waási ontáf'e'a mimbórá-ákunkáán'l'a é'a pó'a moórá-mora-waasi tirumbá tímé'a moórá-mora-waasi túwl'a móssá máráámba aamoi é'a méraaro.

¹¹ Fasi'aénkómpá'á imáyáá é'a ímba tuwesaraí ína'a tiyáántán-kwimái Fasi'aénkóní kisau kawe'án-oro.

¹² Ísu Káráisitimo kumíndasafe'o amu'maré'l'o méraambä tirunkó aamoi ínana umbai-tántáá'l'o kentóp'a'o wéraimba ímba imáyáamo íyamba fasi'ámai mé'a Maníkómpá'á inaí símae iyé'a ímba saagaaró.

¹³ Maníkóni waási imbo tómbó makéwi túwa'nai e'a namu'-waasimó tiyá'l'o é'a tóné naané tíméro.

¹⁴ Sáwi'o uwátinkááwisafe'a Maníkóntafé'a sáwi'a uwátinkaaao ímba siyamba kawe'áa uwátinkaaao seró.

¹⁵ Aamooimó owisé'a kewáráá aamoín-oro. Ifiló taawisé'a kewáráá ifil'a taaró.

¹⁶ Mimbórá-imáyáá é'a óraal'-waasisa úne ímba siyamba moórá-mora-waasi túwa'nai e'a úwoi-kisauwara'a máero. Kesafé-imáyáámó ombá keyáása kawe'-imáyáwárá'-wáásisá úne ímba seró.

¹⁷ Sáwi'o uwátinkarewa'o é'a anondáá ímba miyá uwátinkááro. Waási túranká'a kawel'-aantemba úmai méraaro.

¹⁸ Seyaafá'l'-wáásifimbä faru úmai ménae sé'a tiyáántán-kwimái miyáumai méraaro.

¹⁹ Sáwi'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba miyá íyamba méwana Maníkó anondáá sáwi-meyamba timíníye. Mindásafena Maníkón-aaí aúfáifimbä agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna sáwi'o íywini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-
iye. Sáwi-kisausafe'a méyámbä timénaumne siyáiyé

agaimaréna siyáiyé.

²⁰ Minááí imáyáá é'a maarán-oro. Maníkón-aaí aúfáifimbä agaimaréna
séna

namuro-wáásimó tááimo taimbó é'a tómbá tíméro. Namuro-wáásimó
nontáfénamo tinkaímbo é'a tíméro. Miyámó íyasamo ésa sáwi'o
uwátinkáántafesa tigaemá íníye

agaimaréna siyáiyé.

²¹ Sáwi'o owíni áwáuma ímba íyáákainifo kentí kawe-kísáúgó sáwi'-
kisaugomba íyáákaino.

13

Káráwiyaan-kwaasi tísamaifimbä kífaero-aaí.

¹ Seyaafá'nánká marapá'l'o káráwiyaan-oraa'l'-waasi tísamaifimbä kífaero. Maníkómó fasi'aémbó imbo tímakainkakaa ímba káráwiyon-kisau máéwaisino. Maníkó miyáumaimo káráwiyaawi íyáfasintinkaraaiye.

2 Marapá'ó káráwiyaan-oraa'l-waasi Maníkó íyáfasintinkaimba pó'a miwí táái isé'a ímba taráisóro. Taraisiyambo é'a Maníkón-aúranka'a sáwí'a é'a sáwí-meyamba maénáawe.

3 Kawe'l ó owí káráwiyaan-oraa'l-waasisafena ímba táá'a wéifo sáwí'o owí káráwiyaan-oraa'l-waasi táároi wéinkaisowe. Káráwiyaan-oraa'l-waasi táároi ímba inkaisónaemo sé'o é'a kawel'-aantemba íyasa aamoí uwátinkanaawe.

4 Káráwiyaan-oraa'l-waasi túwa'nai íyá'a kawel'-úmaimo mérayantafena Maníkó miwí íyáfasintinkaraive. Sáwí'o é'o é'a miwí táároi inkáisóro. Fasi'aémbá tokáamba pósá sáwí'o íyawí sáwí-meyamba timénáafó inkáisóro. Maníkó íyáfasintinkaraimbá pósá sáwí'o owí sáwí-meyamba timénáawe.

5 Mindásafe'a marapá'ó káráwiyaan-oraa'l-waasi tísamaifimba kífaero. Maníkó aaisambá sífo sé'a káráwiyaan-oraa'l-waasi tísamaifimba kífaero. Ímba mindásafe aantembanifo kentirumpinkén-árúpisé-ímáyáásafé'a káráwiyaan-oraa'l-waasi tísamaifimba kífaero.

6 Miwí miyán-kísáumó máémba miyán-kísáú maíyantafena Maníkó íyáfasintinkaraimbá pó'a taakisí

7 fí'o-fí'on-takisi

orómó síya'a arupíse úmai miyá é'a oraa'l-waasi-tuwi'a mósá máráaro.

Moórá-mora-wasifimba tirumbó tímén-aai.

8 Óntambo tímakaiya'a ayáátáák'a ímba mé'a ááéma tíméro. Moórá-mora-waasi tirumbá tímé'a miyámó ombá Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaeewe.

9 Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko séna aare-úméné waai-úméné fí'o-fí'on-tantaa'e ímba oró. Ímba tinkamiyasa púwóro. Túraniyamba ímba oró. Miyám-baaran-amaankoni áwáuma maarán-ye.

Kesafé-ímáyáámó ontembá
kentí waási-imayaawara'a oró.

10 Miwítí waási-imayaamo owí ímba sáwí'a uwátinkanaawe. Miwítí waásifimba tirumbó tíméwi Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaeewe.

11 Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kárika'a tína'a Ísumo kumínda-kanaamo ímbo imáyáamo ontembá ímba é'a káráwiyyoro. Ísu Káráisitin-aaisafeta érai'e séta simankúnkúmba uráundarata Maníkómó siyáínda-kanaa kárika'a tínda póta méraundasa káf'e'a minkánáá kárika'a tíniye.

12 Marapá'ó kumeu'-áémpá'ó méraumba tai'áímba pó'a kárika'a wiyómpa'o sámo kaipa'a ménaafó mindásafe'a sáwí-kisau tínaaembá uwáme'a tiyáántán-kwimái kawé-kísáú maé'a méraaro.

13 Sámo kain-áémpátáámó méraunda-waasisaamo úndantenta miyá é'a kawel'-úmai méraaro. Ímba túwaandu uré'a uwói'o on-dómbá wéne'a uwói'a oró. Aare-úméné waai-úméné ímba é'a aaisané ímba sé'a kawé-kísáumó maíyantafe'a kentirunkó ímba símai sáwí'a uwátinkáaro.

14 Sáwí-imayaasafe'o tirááísafe'o ombá ímba ewé síyamba tínaaembá uwáme'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafe'a sé'a kentárá'l káráwiyyo seró.

1 Ísáro. Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba ésamo ímbo fasi'ámaimo arááiwáewisafe'a ímba tiyuwé'a keséta méraaro siyamba miwití fi'o-fi'on-imayaasafe'a ímba aaisambá símai tuwínáaro.

2 Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmba owifínkémbá tuwímbai sésa seyaafá-tóbó náündasa kanaán-ye sewasá tuwímbai Maníkóní aampa'ló ímbo fasi'ámaimo arááiwáewi sésa kísaufaken-ton-aantemba néta póí-ama'a ínta nánaumne sewasá

3 seyaafá-tóbó naawí póí-ama'o ímbo naawísáfesa ímba símai sáwi'a uwátinkáaro. Wenáaisafesa timankúnkúmba ésa póí-ama'o naawísáfena Maníkó séna kesí waásin-owe siyáimba pósá kísaufaken-ton-aantembo naawí póí-ama'o naawísáfesa sáwi'a wéowe ímbo seró.

4 Moóráwigoni kísauf-waasigontafe'a sáwi'a óne ímbo seró. Ímbo kendén-ifo wení óraal'-waasigonde póna weyáárik'a séna kawe-kísáu maé sáwi-kísauf maé óne wení óraal'-waasigo wékiye. Fasi'aénkó kanaa'á áwa'nai índa póna kawe-kísáu maéna fasi'ámai méíniye.

5 Tuwímbai moórá-mora-kanaasafesa sésa óraa-kanaan-ifo seyaafákánáá úwoi-kanaan-ye sewasá tuwímbai sésa seyaafá-kánáá mimborá-kánááráráaní'an-ye wésewe. Seyaafá'nánká imáyáá ésa moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa minááí miyán-oro. Tuwímbai moórá-aaimo arupíse-aaimo sésamo ésa minááí miyán-oro.

6 Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósa maránae sésa moórá-kanaasafesa óraa-kanaan-ye sewasá tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósa maránae sésa tóbá Maníkómpá'á súwi sésa wénaawe. Tuwímbai Fasi'aénkón-áwí'a mósa maránae sésa tuwímbai-tontafesa ímba nánaumne sésa naan-tóntáfesa Maníkómpá'á súwi wésewe.

7 Métaamo púwóndasaawe ímbo kendésánifo Maníkondén-ye.

8 Méraundasa Fasi'aénkóntáfeta imáyáá éta méraunda pótá púwóndasa Fasi'aénkóntáfeta imáyáá éta puwónaumne. Méraundasaawe púwóndasaawe Fasi'aénkondé-ita wéune.

9 Ísu Káráisiti pukáan-kwaasiya'e úwoimo túmó aráan-kwaasiya'e káráwiyindasafena pukéna iyáfsinkaiye.

10 Mindásafe'a imáyáá é'a Ísu Káráisitini waási ontáfé'a moórá-mora-waasiti kísauf ímbo tuwiné'a sáwi'a uwátinkáaro. Maníkó seyaafá'nánká méraawini áwáuma tísai índara'a Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá méraundasafena póna sisai índasafe'a mindásafe'a waásiti kísaugomba ímbo símai sáwi'an-oro.

11 Minááísáfena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna méraundasafe'a sé'a kesúranka'a seyaafá'nánká kífaesa ken-imáyáá mósa marésa afora'a sésa érai'a emá Maníkó óne sénááwe Maníkó siyáye

agaimaréna siyáye.

12 Miyáumai minkánáámó tínda Maníkón-aúranka'a seyaafá'nánkátá kesáámó méraundawini áwáusa simámenaumne.

Kentáási kísaugoni aambá kawel'-án-aantemba awánésa ímbo sáwi-ambo arááiwaiwae siyáin-aaí.

13 Mindásafeta imáyáa éta moórá-mora-waasiti kísaú ímba tuwinéta sáwí'a uwátinkáafo maarán-ímáyáa éta séta kesí waási kesí kísaú awánésa sáwí'a óne sefáínifo kawe'-aantemba ónae séta miyásá ónaumne.

14 Fasi'aénkó Ísuwe'l a kááísamai méraunda pó'a maarán-áái érai'-aain-iyé ísaraumne. Seyaafá-tómbá wéraimba ímba sáwí'a isasá náiyano éna ímba sáwí'a uwátinkainifo karol'ó sésamo naananá sáwí'a uwásinkainiye sésamo náiyano éna sáwí'a uwátinkainiye.

15 Tuwímbaimo mintómbá ímba nánaumnemo sen-tómbó náiyasamo ésa minááímó sewí tuwánésa mintómbó náiyantafesa sáwí-amba arááiwænaawe. Miyámó ombá sáwí'a é'a tirumbá ímba wétimewe. Miyántómbó naambá miwísáfénawe séna Kárásiti pukáiwai tuwánésa sáwí-amba arááiwéfo sé'a káráwiyyoro.

16 Kawe-tántáá'án-iyé sé'o ombá tuwímbai tuwánésa símai sáwí'a uwásinkáafo sé'a káráwiyyoro.

17 Miyám-baaran-tone noné naawasá ímba naawasamó ombá ímba Manikó kentáárá'í káráwiyyain-awaun-ifó Manikó kentáárá'í káráwiyyaimba maarán-iyé. Wenaúranka'a arupíse úmai aáno úmai méraunana Manikóni Ufaen-ámútánkó súwa'nai isaná sirunkósá aamoí wéiye.

18 Miyámó ombá Ísu Kárásitini kísaú máewana Manikó aamoí uwátinkáásasa tuwánésa sésa kawe'án-owe wésewe.

19 Mindásafeta imáyáa éta aáno úmaisa méta moórá-mora-waasi fasi'aémbá timénae séta siyáántán-kwimáisa kísausa máéno.

20 Tuwímbaimo karol'ó sésamo mintómbá naananásá sáwí'a uwásinkainiye sewal'ó ombá mintómbá nánae sé'o né'o ombá tuwánésa sáwí-amba arááiwéfainifo káráwiyyoro. Manikómó kentirumpimbó máin-kisaugomba sáwí'a ifáínifo káráwiyyoro. Seyaafá-tómbó naambá mindá kanaán-ifó tuwímbai-tombo naambó tuwánésa sáwí-amba arááiwémba sáwí'a uwátinkáámba mindá sáwí'an-iyé.

21 Pói-ama'e ándá-aran-done fí'o-fí'on-tone náündamo suwánésa sáwí-amba arááiwéefo sé'a miwísafé'l a imáyáa é'a mintómbó naambá ifátiyuwe'a miyámó ombá kawe'án-owe.

22 Mintántáátfé'l imáyáamo ombá Manikó aantemba simáméro. Kentirumpinkén-ímáyáásámbó ombá ímba sáwí'a úne sefó kentirkunkó kawe'ó iní'a wéowe.

23 Tuwímbai-tontafe'l kae'-ímáyáá toké'l a nánaum ína nánaumno sewí kentirumpinkén-ímáyáágó ímba naaó sínal'ó né'o é'a Manikón-aúranka'a sáwí'a ónááwe. Kentirumpinkén-ímáyáágó kawe'án-iyé ímbo sisasamó miyámó ombá sáwí'a wéowe.

15

Ísumo ímbo wesafé-ímáyáámó uráintemba miyán-oro-aaí.

1 Kesáá Manikómpá'ó simankúnkúmbo fasíl'ámaisaamo úndawisa Manikómpá'ó timankúnkúmbo ímbo fasíl'ámaimo owí túwa'naisa onó. Sirááimo taintembó úndasa aantemba ímbo imáyáa éta

2 kentáási ewaa'l méraawi Manikómpá'á timankúnkúmbo fasíl'ámae iyantafeta miwísafé'l wáráá' imáyáa éta túwa'naisa onó.

³ Ísu Káráisiti ímba wesáfé-ímáyáá úmba waásisafena imáyáá uráye. Mindásafena naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Káráisiti Maníkóntáfena séna símai sáwí'o uwánkaraawi pósá kembá sáwí'a uwásínkaraawe siyáiye agaimaréna siyáiye.

⁴ Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáífimbo agaimakáomba maarán-ááísáfesa agaimakáawe. Súwa'nai ínanasa ímba ááéma suwesaraí ínata Maníkón-aaísafeta fasi'ámai imáyáá éta wesé'a ménaandasafeta amu'maréta méraumne. Mindásafesa aúfái agaimakáawe.

⁵ Ímba tuwesaraí ína'a fasi'ámai méraaro séna Maníkó túwa'nai iye. Ísu Káráisitimo méraintemba miyáumai mé'a kempímbá mimbórá-ímáyáán-oró séna Maníkó túwa'nai isa'lá

⁶ pó'a mimbórá-ímáyáá é'a mimbórá-ááí sé'a Maníkón-áwí'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowán-áwí'a mósá máráámba mindásafe'a inaí súne.

Ísu Ísareri-waasiye fí'onkaa-waasiyemo túwa'nai uráin-aaí.

⁷ Ísu Káráisitimo kentáfénamo aamoimó intembá kempímbá moórá-mora-waasisafe'a aamoí é'a miyá owaná Maníkón-áwí'a óraa'a wéiye.

⁸ Naaófá'lá Maníkó Yúndaa-waasisa síwá'násafenasa símai fasi'ámarowana Maníkómó siyaintembo índasafena mifásí'áén-ááímó paápé índasafena Ísu Káráisiti kumbéna Yúndaa-waasi túwa'nai úwasa

⁹ fí'onkaa-waasi sésa Maníkó arumbá uwásinkáísta wenáwí'a mósá maráúmne siyantafena Ísu Káráisiti kunkáye. Minááísáfena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

fí'onkaa-waasifimbo méraunda enáwí'a mósá maré'a imó súnda enáwí'a mósá maráúmne

agaimaréna súwana

¹⁰ moóráfó'a agaimaréna séna

fí'onkaa-waasisono. Maníkómó wemparí'o úmakaiwai tirunkó aamoí ína'a kentirunkówárá'l aamoí íno

agaimaréna súwana

¹¹ moóráfó'a agaimaréna séna

fí'onkaa-waasisono. Fasi'aénkón-áwí'a

mósá márááro. Seyaafál-wáásisé'a

wenáwí'a mósá márááro

agaimaréna súwana

¹² Maníkón-aaí simátímakowin-awi'a Áísáya agaimaréna séna

Téfitin-afowan-awi'a Yési wenándáfakemba moóráwigo paápé ínana fí'onkaa-waasiya'o káráwiyyindasafena Maníkó iyáfasinankainasa wembá amu'marésa ménaawe

agaimaréna Ísu Káráisitintafena siyáiye.

¹³ Wesé'o méraiyamba amu'maré'a méraaro séna Maníkó wétuwa'nai-ye. Wesé'a kááísamai méraantafena aáno uwátinkena tirumbá kawé'a uwátinkáísa wení Ufaen-ámútánkó fasi'átínkáfa'a iyísa'a wesé'o méraiyamba amu'maré'a méraamba mindásafe'a inaí súne.

Maníkóní kísaumo maúndasafe'a aamoí únemo siyáin-aaí.

14 Kesí waásisono. Imáyáamo únda-aaimo simátíménda ísáaro. Kawe!-wáási-úramba pó'a kawel'-ámbó arááiwáén-aai seyaafá'nánká isé'a kanaa'á wéaraatimewe. Kentáfé'a miyán-ímáyáá úne.

15-16 Maanáufáifimbá tuwímbai-aai fasi'lámaimo simátimunda mináái imáyáá iyantafena ímba saá'a isa'lá súne. Fí'onkaa-waasifimba Ísu Káráisitini kísau máéndasafe Maníkó si'mákaimba póna ímba saá'a isa'a fasi'lámai maanáufáifimbá simátimune. Maníkóntáfé'a sé'a maafí'ónkáá-wáási ení waási owaná ení Ufaen-ámútánkó ení waási-il'a uwátinkaraiye senaná Maníkó aamoimó índasafe'a wení ásé-aai simátimune.

17 Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a Maníkóní kísau maúndasafe'a aamoí úne.

18 Ísu Káráisiti fasi'láén-ímáyáá símís'a fí'onkaa-waasi Maníkón-aaisafesa érai'e síyantafe'a kísau miwífimbá maiyáunda mináái ímba saá'a ína'a pó'a simátíménda ísáaro. Aaí simátime'a kísáumo maiyáunda

19 Maníkóní ámútanko fasi'láembá símís'a fí'l'o-fí'on-kísau ímbo awánaraan-kísau maimaé'a kuráumne. Yérúsaremu-naopakemba fí'l'o-fí'ondaopa'a wéne'a Káráisitini ásé-aai simátíma'mae'a iyé'a Írírikamu-marafa'a kuráumne.

20 Kemá sé'a naaó'l-nao'a Ísu Káráisitin-aaimo ímbo ísaraan-daopa'a ásé-aai kosimátimenae. Kosimátimakaan-kwaasifimba ímba kosimátimenaumpo fí'on-daopimpa'a kosimátíma'mae'a nónaumne sé'a minásé-ááí ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

21 Naaofá'a Maníkón-aai
aúfáifimba miyán-ááí agaimaréna séna
ímbo sjmátmíúwasamo ísaraawi ánaaembä Maníkóní aambá awánánááwe.
Ímbo ísaraawi ánaaembä Maníkón-aai isánááwe

agaimaréna siyáimba pó'a Ísu Káráisitin-aaimo ímbo ísaraan-kwaasifimba kosimátímakaumne.

Rómu-naopa'a kónaemo siyáin-aai.

22 Ímbo ísaraan-kwaasi ásé-aai simátimundara'a kempá'á kónae sé'a únda simátimunda-kisaugo sáwifa-kanaa kembá ta'ótokaiye.

23 Kempá'á kónae sé'a únda sáwifa-aatai maisuwé'a ímba kanaa'á kúndasafe'a káfe'a maandáópimpa'a kesí kísau tai'ásuwe'a

24 kempá'á kónae-imayaá úne. Sípení-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaópa'a kotuwáné'a koméraana'a súwa'nai iyá'a Sípení-marafa'a kónaumne.

25 Aifa'a Yérúsaremu-naopa'a Maníkóní waási kotúwa'nai ónaumne.

26 Maníkóní waási Máséndóniyaa-marafakewiye Ákáyaa-marafakewiye sésa aawaí taisasá Maníkóní waási Yérúsaremu-naopakewi tómbá ímbo makáawí túwa'nai ónae sésa miwítí óntamba torupámakaamba pósá simýa'a maimaé'a Yérúsaremu'a wé'a mátimenaumne.

27 Miwítí imáyáofinkembo miyámó ombá mindá kawel'án-ye. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasi Ísu Káráisitin-aai kosimátímakaamba pósá imáyáá ésa miwítí óntamba Yúndaa-waasi tómbá ímbo makáawimo tímemba mindá kawel'án-ofo miyán-oro.

28 Torupámakaan-ontamba maimaé'a wéme'a seyaafá'nánká mátime'a Sípení-marafa'e sé'a wéme'a kentí naaó'a kómé'a minkákembá Sípení-marafa'a kónaumne.

29 Kentí naaópa'a koméraanana Ísu Káráisiti áfááraumai kawe'á uwátinkainye-imayaá úne.

30 Kesí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitintafe'a imáyáá é'a Maníkóní ámútankó arumbá uwásínkáíntafe'a imáyáá é'a óraka simátim'e súne. Maníkómpá'lá inaí súmpo kewárá'á súwa'nai úmai fasi'ámai inaí seró súne.

31 Yérúsaremu-naop'a kondá Yúndiyaa-aempaken-Yundaa-waasi Ísu Káráisitin-aaísafesa ímba érai'emo sewí sínkamofo sé'a súwa'nai úmai inaí seró. Mifá'á Maníkóní waásimo méraawi túwa'nai on-óntántáfesa aamoí iyantafe'a inaí seró.

32 Minkísáú taí'ásuwaanana Maníkómó ewémó sína'o é'a aamoí é'a kentópa'a wéme'a kotuwáné'a auí'a úmai ménauumne.

33 Maníkó aáno'o uwásínkáíwaisa kesé'a méraие sé'a inaí súnda érai'-aain-ие.

16

Kawel'-úmai méraaromo siyáin-aaí.

1 Moórá-ininkon-awí'a Fípi kesímánaakaanta éna Maníkóní waási Sénkíriyaa-naopakewi túwa'nai isa'á wenáái simátimune.

2 Kesé wesé'a Fasi'aénkóní waási ontáf'e'a kentópa'o wínda aamoí uwánke'a keséta méraao sé'a tuwímbai-tantaa'o wempímbó ímbo wérainda áwa'nai oro. Sáwifa'nanka túwa'nai ena kenkwárá'ó súwa'nai intáf'e'a pó'a áwa'nai oro.

3 Moórá-ininkon-awí'a Pírisiraawe awaaikón-áwí'a Ákwíraante'a kawel'-úmai méraakaiyo súne. Mindáraiye kewé Ísu Káráisitini kísausa wémaumne.

4 Ááéma sínkamiyakai puwúyafó-imayaá ímba ésarai súwa'nai uráya'a aamoí uwátinkäumne. Ímba ke aantemba aamoí uwátinkaumpo fí'onkaawaasi fí'o-fí'om-barafakewi Maníkóní waásiwara'a aamoí wéuwtinkaawe.

5 Mindáraiti naaúmpa'a Maníkón-ímáyáá ésa túwaandu owísafé'a kawel'-úmai méraaro súne.

Moóráwigon-awí'a Épinitasi kesí waási-i'a intáf'e'a kawel'-úmai méraao súne. Wemá Ésiyaa-marafakewi aifa'á Ísu Káráisitin-aaísafena amankúnkúmba uráiwain-ие.

6 Moórá-ininkon-awí'a Máríyaantafe'a kawel'-úmai méraao súne. Wemá kentáfena imáyáá éna óraa-kisau wémaiye.

7 Kae'-Yúndáá-wáásí túwí'a Ándónaikasiye Yúníyasintetafe'a kawel'-úmai méraakaiyo súne. Kemá Ísu Káráisitiye'a ímba kááísamai méraawandara'a mindárai-nonkaamba kááísamai maé'óyambani. Ísuní aantá-waasisomba minkáé'nárai tuwánaraan-kwaasiyai ésarai ááéma kesé'a ándáfa'a kuráaye.

8 Moóráwigó Ámpíriyetasintafe'a kawel'-úmai méraao súne. Wemá kesí waási-i'a éna Fasi'aénkóe'a kááísamai méraие.

9 Moórá Épáanintafe'a kawel'-úmai méraao súne. Wemá kesé'a Ísu Káráisitiní kísaúrui wémauye. Moóráwigó kesí waási-i'a iwáín-áwí'a Sítékisintafe'a kawel'-úmai méraao súne.

10 Moóráwigó Ápérísi Ísu Káráisítini aampa'á fasi'ámai arááiwáiwaintafe'a kawel'-úmai méraaro súne. Árísítupurasini akúntafé'a kawel'-úmai méraaro súne.

11 Moórá Yúndaa-waasigon-awi'a Érotiyonintafe'a Násísáasini akúmbá Ísu Káráisítini waásisafe'a kawel'-úmai méraaro súne.

12 Moóráwigó Táráifina moóráwigó Táráifosaye mindárai Fasi'aénkóní kísaú wémaeyawisafe'a kawel'-úmai méraakaiyo súne. Moóráwigó Pésísi Fasi'aénkó Ísuntafena imáyáa éna óraa-kísaú wémaiwaintafe'a kawel'-úmai méraao súne.

13 Moóráwigó Rúfaasi Ísu Káráisítini kísaumo maénamo íyákaraiwainte anówa kesinóraamba uráin-ininkontafe'a kawel'-úmai méraakaiyo súne.

14 Tuwímbai-tuwi'a Ásínkiritasiye Fírígonyiye Émísiye Pátáropasiye Émásiye miwisé'a Fasi'aénkóní waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro súne.

15 Tuwímbai-tuwi'a Fírórogasiye Yúriyaawe Néríyasiye wenámáánaakowe Órímpasiye miwisé'a Maníkóní waási méraawisafe'a kawel'-úmai méraaro súne.

16 Kempínkémbá moórá-mora-waasi imáyáa é'a tiyáámba tíméro. Ísu Káráisítini waási seyaafá'nánká kentáfesa sésa kawel'-úmai méraaro sewé.

17 Kesí waásisono. Maarán-ááí óraaka simátimune. Tuwímbai simátímakaunda-aaí ímba arááíwaesa sésa karol'-ááí simátímewasa isésa tuwírkaal'-ésa tuwímbai kawel'-ámbá tuwésa sáwí-ampá'a wégowé. Káráwiye'a miyán-kwáásí tínaaemba uwátiméro.

18 Miyán-kwáásí kentáfesa Fasi'aénkó Ísu Káráisítini kísaú ímba maésa sáwí-imayaasafesa tirááisafesamo on-kísáú maésa karol'á simátinkanae sésa aaí simátimesa símai tirumbá faiyaráwasa ímbo kawel'ó úmaimo aaimó ísáawi minkáról'-ááisáfesa érai'e wésewe.

19 Kembiwímó ásé-aaimo fasi'ámaimo taawiyáfón-aaí seyaafá'nánká ísáántafe'a imáyáa é'a aamoí uwátinkauerne. Kawe-kísáúsáfél'a imáyáa úmae iyé'a sáwí-kisausafe'a ímba imáyáa ombá mindá sirááima wétaiye.

20 Maníkó aáno'o uwásínkáíwaisa túwa'nai ína'a kárík'a' waántawankomba íyáákanaawe. Kentáfesa Fasi'aénkó Ísu úwoi túwa'nai úmae íyíntafe'a inai súne.

21 Kesé'a kísaumo máíwain-awi'a Tímoti kawel'-úmai méraaro siyé. Tuwímbai-Yundaa-waasi-tuwi'a Rúsiyasiye Yésóniye Sósipataawe kawel'-úmai

méraaro sewé.

22 Kemá Tétiyasi Póro sin-ááí maanáufái agaé'a kembiwísé kesé'a Fasi'aénkóní waási úndasafe'a kawel'-úmai méraaro súne.

23 Moóráwigon-awi'a Káyási kawel'-úmai méraaro siyé. Wení naaúmpa'a wéwaunasa Maníkóntafesa imáyáa on-kwáásí mindáúmpál'a túwaandu wéowé. Moóráwigon-awi'a Érásítasi wení naaópakewiti óntanka'a káráwiyiwai kawel'-úmai méraaro siyé. Moóráwigon-awi'a Kótasi Maníkóní waásigo kawel'-úmai méraaro siyé.

24 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti úwoi túwa'nai úmaena íyímba érai'-aain-iye sé'a inaí súne.

25 Maníkón-áwí'a óraa'a úmae íyóno. Ísu Káráísitin-aai ásé-aai simátimun-aai ísare'a érai'e sembá póna Maníkó kanaa'lá fasi'átinkáímba pó'a wenááisafe'a fasi'aén-ímáyáá wéowe. Naaófá'á Maníkó minásé-ááisá aúpá'lá makówasa kentáá síwá'náwe miwí tísaaftantamba uráawiye minááigóní áwáuma ímba ísaraawe.

26 Maníkón-aai simátímaakaawi minááí agaimakáawe. Maníkó maé'mae'o iwái káfí'e paápé ínaye simbá pósá seyaafá'-máráfákén-kwáásí minááigóní áwáuma isánááwe. Minááísfésa timankúnkúmba ésa taawiyafiyantafena minááigóní áwáuma paápé urákiye.

27 Ísu Káráísitimo uráintafeta Maníkón-áwí'a óraa'a úmaeta wéiyune. Maníkó mimbórá-Máníkó ména weyáá seyaafá-tántáátáfena ísaraiwai wenáwí'a óraa'a úmaeta iyúndasa

érai'-aain-iye.

Kemá Póro súnda-aai taí'láye.

1 Kórinti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afá'móráe-aataiya'yo miyáumai-aatai maisuwéna Éfésási-naopa'a ména maanááí agaimái Kórinti-naoraa-waasi mátimakaiye. Kórinti-naopa'a óraal'-naopa'a Ákáyaa-marafa'a wéron-daopa'a Kíríki-waasi sáwifa'a mérowasa tuwímbai-Yundaawaasiwara'a máúpa'an-aye. Ááéma Póro Ísun-aai kosimátima'maena iyúwasa Ísuni aampa'a wéwesa ánaaembaa tuwíntaa'a ésa sáví'a urówana Póro minááí iséna maanááí agaimái tuwówasa mátimakaawe.

1 Kemá Póro maanááí agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kembá aantá-waasi-i'a uwásinkena séna Ísu Káráisitin-aai kosimátima'mae núwo séna si'mákaiye. Kentáásí waásigon-awi'a Sósénisintafe'a súnana maanáufái wéagaiye.

2 Maníkóní waási Kórinti-naopa'o méraawi ísáaro. Maníkó wendé-í'a uwátinkaraisa'a Ísu Káráisitiye kááisamaimo méraawi ísáaro. Seyaafá'-máráfákewí Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inaimó sewiyé kembiwíyé Maníkó wemparí'i a uwátinkaraiye. Káráisiti miwiyá'a káráwiyaíwai éna kentárá'wárá'á káráwiyaíye.

3 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inái súne.

4 Kembiwísafé'lá ísámai aasiyaasí Maníkómpá'a súwi súne. Maníkó Ísu Káráisitini kísausafena imáyáá éna wétuwa'nai-imba mindásafe'a Maníkómpá'a súwi súne.

5 Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraantafena Maníkó kawel'ó uwátinkáimba kempímbá óraa'o uráintafe'a pó'a wenáái isé'a kawel'-úmai wésimatimewe.

6 Ísu Káráisitin-aai simátimakaunata tirumpimbá ta'ótoke'a fasi'ámáí mé'a pó'a wenáái kawel'-úmai simátime'a

7 Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo marapá'ó kumínda amu'maré'o méraamba Ufaen-ámútánkó tími-fasi'aembaa maimái ta'ótokaawee.

8 Fasi'átinkáfa'a iyínana póna ánaaen-kanaamo Fasi'aénkó Ísu Káráisitimo kumínda-kanaa kempímbá sáwí-aai ímba wéiniye.

9 Maníkó sintembó wéena wenááninko kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitinte'o kááisatinkaindasafena tääntaraimba sintení'i' iwái póna miyá ínkiye.

Tuwín-tuwimbo uráan-aai.

10 Kesi waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aembá simakaintafe'a óraaka wésimatimune. Mimbórá-ááí wése'a ímba tuwíntaa'-é'a mimbórífimbá mé'a mimbórá-ímáyáá wée'a mimbórá-kísáú máéro.

11 Kempínkémbá moórá-ininkon-awi'a Kórówini akúmpákén-kwáásí tuwímbai tasimásimesa sésa keiyái aaisambá sésa tuwíntaa'-úmai méraawe tasimásimakaawee.

12 Mináísankóní áwáuma maarán-aye. Tuwímbai sé'a Póro kentáásí óraakon-aye sewa'a tuwímbai sé'a Ápórosi kentáásí óraakon-aye sewa'a tuwímbai sé'a Pítaa kentáásí óraakon-aye sewa'a tuwímbai sé'a Ísu Káráisiti kentáásí óraakon-aye wésewe.

13 Ísu Káráisiti mimbórágó óraako méraifo ímba tuwínáaro. Kemá Poro ímba kembiwísáf'e imáyáa é'a aaraa-táiyá'á pukáumne. Ímba kentáf'e'a ísámai nombá maiyáafe Ísuntafe'a ísámai nombá maiyáawé.

14-15 Tuwímbai sé'a Poro kentáásí óraal'-i'o índasafena nombá maisínkariye sefó sé'a sáwifa'nanka ímba nombá maitínkaraunda mindásafe'a Maníkómpá'á suwi súne. Kempínkémbá ímba sáwifa'an-ofo kae'l-wáásí túwi'a Kírisipasinte Káyásinte minkáe'nárai aantemba nombá maitinké'a sáwifa'-waasi ímbo nombó maitínkaraundasafe'a Maníkómpá'á suwi súne.

16 Énifo moórágwígon-awi'a Sétefanasiye wení akúné nombá maitinké'a imáyáa é'a fí'owima ímba maitínkaraumne.

17 Ísu Káráisiti ímba simásimena séna nombá maitínkámae núwo simásímaifo ásé-aai simátima'mae núwo séna si'l mákaiye. Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaigoni áwáuma ímba ísáafe sé'a Káráisitin-aai afora'a simátima'e waásiti kawel'-ímáyááfínkén-ááí ímba sé'a tafisúnda-aai ímba simátimumpo aforal'á Káráisitin-aai wésimatimune.

Ísumo pukáimba Maníkóní fasi'aénkón-iye-aa.

18 Sáwi'o úmaimo méraawini aambó arááiwáéwi Ísu Káráisiti waásisafenamo imáyáa énamo aaraa-táiyá'ó pukáin-aaisafesa sésa úwoi-aain-iye wésefo Maníkómpá'ó kon-ámbó arááiwaunderawisa minááisáféta séta Maníkó súwa'nai í-fási'l-áémbá iyésá wésune.

19 Sáwi'o úmaimo méraawini aambó wéaraaiwaevisafena Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna marapá'-wáásí kawel'-ímáyáán-iye sen-ímáyáá taí'ásuwe'a fí'o-fí'on-imayaawara'-waasiti imáyáa maitiyuwánauumne agaimaréna siyáye.

20 Marapá-tántáátáfesa kawel'-ímáyáámó owísáfena Maníkó séna minímáyáá sáwísamban-iye siyáye. Kawel'-ímáyááwáráwi ímba aifa'á wíyasa pósá ámáámbo ísaraawi ímba aifa'l' wíyasa pósá marapá-tántáátáfésamo aaimó símae wénowi ímba aifa'á kónáawé.

21 Maníkó kawel'-ímáyáá éna séna marapá'-wáásí miwítí kawel'-ímáyááfínkémbá ímba kanaal'á kesí áwáuma suwánánáawé súmbanifo imáyáa éna séna kesáaisafesa timankúnkúmbo íyawí sáwi'o úmaimo méraampinkemba faútinkanaumne Maníkó súwata minásé-ááí simátimunasasa tuwímbai úwoi-aain-iye wésewe.

22 Yúndaa-waasi sésa ímbo awánaanda'i'o inatá Ísu Káráisitin-aaisafeta éral'esa sénaumne sewasá Kíríki-waasi kawel'-ímáyáán-iye sen-ímáyáá saafá ombánifo

23 kesáá Ísu Káráisitimo kentáásáfena imáyáa énamo pukáin-aaisa simátimunasasa Yúndaa-waasi minááí isésa Ísu Káráisitin-aai tínaaembá uwámewasa Kíríki-waasi minááí Maníkóní kawel'-ímáyááfínkén-ááí isésa úwoi-aain-iye sewatá

24 Yúndaa-waasifinkene fí'onkaa-waasifinkene Maníkó wemparí'o uwásinkaraiwaisa séta Maníkóní kawel'-ímáyááfínkémbá Ísu Káráisiti pukáisana Maníkóní fasi'aénkó sáwi'o úmaisaamo méraundafinkenta wéfausinkaiye.

25 Marapá'l-wáásí sésa Maníkóní imáyáá úwoi-imayaan-iyé sen-ímáyáágó kawel'-ímáyáágó póna waásiti kawel'-ímáyáágóbá íyáákaraíye. Waási sésa Maníkó aamoisaémbá iyémó sen-áámóísáénkó waásiti fasi'aémbá íyáákaraíye.

26 Kesí waásisono. Maníkómó wení waási-i'o uwátinkonka'o máuwaini áwáuma imáyáan-oro. Kempimbá marapá'l-wáásí túranka'a kawel'-ímáyááwárá'l-wáásí ímba sáwf'a'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'l-wáásí túranka'a fasi'aén-kwáásí ímba sáwf'a'a méraafo moórá-mora mé'a marapá'l-wáásí túranka'a túwí'l wéron-kwaasi sáwf'a'a ímba méraafo moórá-mora méraawe.

27 Marapá'l-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sen-kwáásifínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapákén-káwé'l-ímáyááwárá'l-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí kawel'-ímáyáá sáwísambo-iyé siyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye. Marapá'l-wáásí sésa aamoisaén-kwáásin-owe sen-kwáásifínkémbá Maníkó wení waási-i'a uwátinkena marapáké-fásí'l-áénkwárá'l-wáásí Maníkóní waási tuwánésa sésa kentáásí fasi'aémbá sáwísambo-iyé siyantafena Maníkó miyán-kwáásí wemparí'a uwátinkaraiye.

28 Marapá'l-wáásí sésa úwoi-waasin-owe sésa símai sáwí'l uwátinkááwiye ímbo méraawiye Maníkó wení waási-i'a uwátinkaraiye. Marapá'l-wáásí sésa óraa'l-waasin-owe sen-kwáásí tai'áiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye.

29 Maníkón-aúranka'a miwí kentúwí'a ímba mósa maráiyantafena úwoi-waasifinkemba Maníkó wemparí'a uwátinkaraiye.

30 Maníkó Ísu Káráisitinte'a kááisatinkaraisa'a méraawana póna Ísu Káráisiti kentáásí kawel'-ímáyáágóní áwáu-ita Maníkó uwánkaraiye. Ísu Káráisiti pukáintafena Maníkó wenaúranka'a arupísesa uwásinkenasa wení waási-i'a uwásinkenasa sáwí'l úmaisaamo méraundafinketa maisiyuwéna siyáisata méraumne.

31 Minááisáféna naaofá'a Maníkón-aaai aúfáífimba agaimaréna séna moóráwigomo kesuwí'l mósa maránae sénamo éna ímba miyá éna Fasi'aénkón-áwí'a mósa maráino
agaimaréna siyáiye.

2

Ísu aaraa-táiyá'ló pukáin-aaai.

1 Kesí waásisono. Kentópa'o komaewánda Maníkón-aaai paápé uráin-aaai kosimátimewandara'a kesuwí'a maimae iyíwae-aaai ímbo simátimewanda Maníkón-aaai aforal'a simátmakäumne.

2 Ááéma imáyáá é'a sé'a kentópa'o komáénda ímba miyám-baaran-tantaakoni imáyáá é'a simátménda Ísu Káráisitintafe'a imáyáá é'a kentáásáfénawe séna aaraa-táiyá'ló pukáin-aaai aantemba imáyáá é'a kosimátimenaumne sé'a

3 kentópa'o komaewándara'a sáá'a úwana tatalá úwa'a aamoisaén-kwáásí mé'a

4-5 aaimó simátimewandara'a Maníkón-aaaisafesamo érai'emo sýawini áwáuma ímba waásiti kawel'-ímáyááfínkémbán-ifo Maníkóní

fasi'aémpínkémbán-ye sé'a simátime'a Ufaen-ámúntankóní kísauwe fasi'aéné aráátimewóna'a awánaraawe.

Maníkóní kawel'-ímáyáágón-aai.

6 Maníkóntáf'e'o fasi'ámaimo méraawisafe'a kawel'-ímáyáágón-fínkémbá kawel'-áái simátimune. Minkáwé'l-ímáyáágó ímba marapá'l-wáásifínkéné marapá'l-káráwiyaawimo tai'áiyawifinkembán-ifo

7 minkáwé'l-ímáyáágó Maníkómpákémbán-ye. Maníkó maramó ímbo úmakonka'a séna to'mayaa é'a ánaaemba paápé onaná miwá kawel'-á uwátinkainasa ságaen-aempa'a ménaawemo siyáimba kentáásaféna séna minkáwé'l-ímáyáá aúpá'l-makáimba póna wérwasa

8 marapá'l-káráwiyaawí imba kawel'-úmai ísaraawe. Ísaresaraa Fasi'aénkó fí'ora-fasi'aenkwarawimba aaraa-táiyá'á imba tufuwana pukáisino.

9 Minááísaféna naaofá'a Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó to'mayaa úmai wembó tirumbó ámén-kwaasi timíníye. Túrantamba ímba awánésa táá'a imba isésa imba imáyáá uráan-tantaa'a Maníkómó to'mayaa úmakaimbá timíníye agaimaréna siyáye.

10 Énifo Maníkó wení ámútankomba ai'marówana keséta ména Maníkómó to'mayaa úmakainta aráásimakaiye. Maníkóní ámútankó seyaafá-tántáá'l-á awánéna Maníkómó wenarumpin-ímáyáá énamo to'mayaa úmakaimbá awánaraiye.

11 Waásimo ombá moóráwigoni imáyáá imba wéawanaafo wení ámútankó aantemba wéawanaiye. Miyáumai Maníkóní imáyáá imba wéawanaafo wení ámútankó aantemba wéawanaiye.

12 Maníkó marapáké-fásí'aémbá imba siménasa wení ámútankomba ai'marówana keséta ména fasi'aéntá símakaiye. Maníkómó to'mayaa úmaimo símínta awánáündasafenasa wení ámútankomba ai'marówana keséta kumbéraiye.

13 Minááísáamó wésimatimunda ímba waásiti kawel'-ímáyáágón-fínkéné-áái-ifo Maníkóní ámútankó simásímakain-aaisa wésimatimune. Maníkóní ámútankomo tirumpimbó mérain-kwaasisafeta Maníkóní érál'-aaisa wésimatimune.

14 Maníkóní ámútankomo tirumpimbó ímbo méraiwai wemó wétimin-tantaa'a imba kanaa'l-á maésa mintántáátáfesa sésa sáwísamban-ye sésa marapá'l-wáásí Maníkóní ámútankomo wétimin-tantaa'a imba kanaa'l-á wéisaafó Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai aantemba mintántáá'l-á isésa kawel'-tántáá'l-án-ye wésewe.

15 Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai kanaa'l-á seyaafá-tántáákóní áwáuma tuwíñkaa'l-úmai sáwí-aaaye kawel'-ááiyé wéisaafó marapá'l-wáásí Maníkóní ámútankomo tirumpimbó méraiwai tuwánésa miwití kísaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

16 Naaofá'a Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Fasi'aénkómó imáyáamo wéimba ímba wéisaamba pósá ímba kanaa'l-á wení imáyáá arupíse wéuwankaawe agaimaréna siyáimbanifo Maníkóní ámútankomo sirumpimbó méraiwaisa Ísu Káráisitini imáyáasa wéisaumpo marapá'l-wáásí kentáásí kísaugoni áwáuma ímba wéawanaawe.

3

Maníkóní kísau-waasi-taa.

1 Kesí waásisono. Maníkóní ámútanko tirumpimbó óraa'o úmaimo mérain-kwaasimo simátimundantemba kentópa'o koméraawandara'a kembíwi ímba miyá simátim'e'a Ísu Káráisitintafe'o ímbo fasi'ámaimo méron-kwaasi untáf'e'a tuwíntuwe-tuwíntuwe'a simátimakaumne.

2 Umarambó fasi'aén-tómbá ímba tímé'o nááumbo tíméntemba Káráisitin-qai ímba fasi'aén-ááifímbán-ifo fetójmó in-ááifínkémbá simátimakaumne. Ááéma ímba kanaa'a ísáántafe'a miyán-ááifínkémbá Káráisitin-qai simátimakaumne. Káfé'wara'a miyá uré'a mé'a pó'a ímba kanaa'a wéisaawe.

3 Ísu Káráisitintafe'a ímba fasi'ámai imáyáa é'a marapá-tántáátfé'a imáyáa é'a mé'a tirumbó sáwi'o wéuwatinke'o aaísambó sembá marapá-tántáátfé'a imáyáa é'a marapá'-wáásimó méraanten-úmai miyá uráawe.

4 Tuwímbai Poro kentáásí óraakon-ye sewasá tuwímbai Ápórosi kentáásí óraakon-ye sembá marapá'-wáásimó méraanten-úmai miyá uráawe.

5 Kenkái súwí'a mósá maré'a tuwíntaa'l-úmai méraambanifo Maníkóní kísau-waasiyi aantemba úye. Fasi'aénkó Ápórosintafena séna kesí kísau mauwó séna kentáféna kesí kísau mauwó súwakai wení kísau maewáya'a Fasi'aénkón-aaísafe'a timankúnkúmbo uráamba wení kísau-waasiyi úye.

6 Kísaufa'o ánáuntumbo ontembá Fasi'aénkón-aaí simátimewanana námáimo úmaimo fiyútúwáantemba Ápórosi miyáumai túwa'nai úwana Maníkómó ánáuntumbo óraa'o uwátinkáaintemba wemá imáyáa timúwa'a wenáái tirumpimbá ta'ótokaawe.

7 Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo uwátinkáíwaiye mindárai ímba óraa'-waasiyi ofo Maníkó óraa'l uwátinkáíwai wemá óraakon-ye.

8 Ánáuntumbo kísau fiwáiyé námáimo iwáiyé mimbóráí'a úmai méraayamba póna Maníkó miwítí kísaugoni méyámbá timíníye.

9 Kesé Ápórosiye'a Maníkóní kísau-waasi úya'a kembíwi Maníkóní kísauraamba owatá miyásáamó úndasa Maníkondésa úmpo miyán-imáyáá kenkáisáf'e'a ímba ombá kembíwi wétuwinaawe. Ímbo tuwíntaa'l-oráámbá isa'a wétuwinaawe. Ísáaro. Kembíwi Maníkómó

in-dánkáání'a wéowe.

10 Maníkó súwá'nai úwa'a kempimbá kísau maiyáumne. Naambó on-kwáásiyá'ó káráwiywaimo kawel-ímáyáamó énamo áfombo fáintemba Ísu Káráisitin-qaimo simátimakaunda áfonkaamba faitínkáfa'a kówánasa mináfónká'ó naambó owí minkísáú káráwiyyoro.

11 Fí'on-afomba ímbq faénááfo mimbórá-áfómbó Maníkómó é'o faimakáimba mináfómbá Ísu Káráisitin-ye.

12 Mináfónká'á naambá ónááfo tuwímbaimo ésa Ísuntafesa ímbo fasi'ámaimo imáyáamo owí wááu-tantaa'a taaisané owáisáné iyasa tuwímbaimo ésa Maníkóntafesa fasi'ámaimo imáyáamo owí fasi'ámaimo waé'wae'o índa-tantaa'a korí-óntántané fí'o-fí'on-ontantamba ónááwe.

13 Waásiti kísau ánaaemba paápé índara'a iyamó tuwímbai-tantaa'o kénamo tuwímbaimo ímbo kaintembá Ísu Káráisitimo kumíndara'a waásiti kísau paápé ínana tuwímbai-kísau tai'ánnana tuwímbai-kísau úwoi wéiniye.

14 Mináfónká'ó naambó ombá fasi'ámaimo waé'wae'o índa-tantaatamba owí miwítí kísau wérainasa miwítí kawel'-meyámbá maénááfo

15 wááu-tantaatambo owí miwítí kísau tai'áinasa minkísáúgóní méyámbá ímba maésa miwí aantemba kawel'-úmai ménaawe. Waásiti moparáwimbó káwisasamo miwí aantembo kawel'-úmaimo méraantemba miwí miyá ónááwe.

16 Kembiwí ímbo tuwínkaa'l-oráámbá tuwínkaa'l-uráafo Maníkóní ámúntanko kentirumpimbá méraimba Maníkóní ámáán-dánkaamba ombá imáyáan-oro.

17 Maníkóní ámáán-damba ufaen-dámbá isa'á kembiwí mindánkáámbá owasá tuwímbaimo kembó sáwi'o uwátínkááwa'o méraambo éna Maníkó miwi tai'ásuwainifo ímbo tuwínkaa'l-oraámbá
wétuwinkaa'l-owe.

18 Kentí imáyáago karo'á simátínkáífo sé'a káráwiyoro súne. Marapá'l-wáásí túranka'a kawel'-imáyáawárá'l-wáásisá únemo sewí Maníkón-aúranka'a kawel'-imáyáá iyantafesa marapákén-káwé'-imáyáá ímba aifaráámbán-ye seró súne.

19 Marapá'l-wáásí kawel'-imáyáawémó sen-imáyáásáfena Maníkó séna sáwi-imayaan-ye wésiye. Minááisáfena naaofá'a Maníkón-aaí aúfáifimbá agaimaréna séna

marapá'l-wáásí miwítí imáyáá mósa
márááwana Maníkó sisaná miwítí
imáyáago karo'á wésimatinkaiye
agaimaréna súwana

20 moóráfa'a agaimaréna séna
kawel'-imáyáawémó sen-imáyáásáfena
úwoi-imayaawe Fasi'aénkó siyákiye
agaimaréna siyáimba

21 mindásafe'a ímba waási-tuwi'a sanaambá ma'mae íyóro. Seyaafá-tántáá'l túwa'nai índa wéraiye.

22 Kemá Pórowe Ápórosiye Pítaawe túwa'nai ondawísá méraumne. Marawé seyaafá-tántáá'l wéraine puwíyanáli úwoimo mériyana'lí mindámo túwa'nai índa wéraiye. Káfel'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índa-tantaa'wara'e mindá túwa'nai índa wéraiye.

23 Kembiwí Káráisitini waási owaná Káráisiti Maníkondén-ye.

4

Fasi'aénkóní aantá-waasi-taai.

1 Kembiwí kentáásáfé'a imáyáá é'a sé'a Káráisitini kísau-waasi ésa Maníkómó aúpá'ló makáimba araátimena séna minááí simátíma'mae nório. Minkísáúrálá káráwiyoro siyáiwai owé-ímáyáán-oro.

2 Moóráwgona kísaura'o káráwiyaiwaimo sisasamó ontembá miyán-oro.

3 Maníkóní kísaura'a káráwiyaundawisafe'a kembiwíyá'ló fí'owiya'o sé'a kawe-kísáúwá'lí sáwi-kisauwa'iyo sé'o sembá ímba óraa'-imayaá é'a kesí kísauSAFE'a ímba awáné'a kawe-kísáúwá'lí sáwi-kisauwa'iyo súne.

4 Kesirumpinkén-ímáyáágómó séna kawel'-aantemba uráanemo sínda kawe-kísáúwá'lí sáwi-kisauwa'iyo-aaí ímba kendén-ifo Fasi'aénkondé póna wésuwaniye.

5 Mindásafe'a Fasi'aénkómó siyáin-kanaamo ímbo tiyáindara'a ímba tuwínáaro. Fasi'aénkóbó amu'makéwana kumíndara'a kumeupá'l'ó áwiyokaimba sára'a maréna waásiti imáyáa afora'a makéna seyaafá'l'-wáási miwítí kísausafena tuwinéna túwi'a mósá marániye.

6 Kesí waásisono. Arupíse iyántafe'a simátímaakunda-aai Ápórosiye kesé'o siyáunda ímba kerái aantembanifo seyaafá'l'-wáásisáf'e'wara'a siyáumne. Maníkón-aai aúfái-wandaafimba agaimarésa siyáantemba miyán-oro. Moórá-oraakon-awi'a maimaé iyé'a moórá-oraakon-awi'a símai sáwi'a ombá kentúma maimaé'l' o wéiyomba miyá ímbo oráambá wéowe.

7 Kembíwi ímbo iyákaraawin-ifo miyámó

on-kwáásí-i'a Maníkó uwátínkaraaye. Maníkó miyán-kwáásí-i'a uwátínkaraifo kentúma ímba maimaé iyé'a sé'a kesáá keyááríkata miyán-kwáásisá méraumne ímbe seró.

8 Kembíwímó maarán-ááímó sembá karo'a sé'a kawé'l'-wáásí-i'a úmaisa méraumne. Ímba Ápórosiye Póroe'a simásímaayan-imayaafinkemba-ifo kentáásí imáyáafinkenta Maníkóni imáyáa iséta mindáraisa iyákaraumne karo'a wésewe. Kembíwímó iyákaraankakaa keráiwárá'l' miyáumaiyai iyákauyaisino. Sáwi-tantaakomba iyákaiwae sé'o súnda ímba iyákaraawe.

9 Imáyáamo únda Maníkó wení aantá-waasisa seyaafá'l'-wáásí tínaaempata sínkarenta tínkamowasamo púwón-kwaasimo waási túranka'o mótingkesamo tínkamontemba wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e waási túranka'e Maníkó kentáá miyá uwásínkaraaye-imayaad wéune.

10 Ísu Káráisitin-aaimo simátimundasafesasa sésa sáwi-imayaawara'-waasin-owe wésefo kembíwi kesáf'e'a sé'a Ísu Káráisitiye kááísamaisa méta kawé'l'-imáyáawárá'l'-wáásisá úne wésewe. Kesáá aamoisaén-kwáásisá úna'a kembíwi kesáf'e sé'a fasi'aén-kwáásisá úne-imayaad owí pó'a kentuwí'a maimaé iyé'a kesúwita wétuwaawe.

11 Maníkóni kisau maimaéta wénundasa ááéwe káfé'e nontáfénawe tóntáfénawe saái taisatá ímba naambá makéta ímba kawé'-únánkwatói makáunasasa sínkamowata

12 tómbá ímba úwoi máéndasafeta óraa-kisau maéta óntamba máúunasasa símaimo sáwi'o uwásínkanta Maníkó kawé'a uwátínkainiye-aai simátimunasasa sáwi'o uwásínkanta fasi'l'ámai méta ímba ifátuwaunasasa

13 kentáá súwi'a kumínkwasé sesá karo'-ááímó sembá anondáá kawé'-ááí simátimunasasa ááéwe káfé'e kentáásafesa sesá ofaiyáán-kwáásin-ifo miwítáái ímba ísáaro wésewe.

14 Kesí iyámpoísone sé'o imáyáamo úndawi tááko péé sína'a isé'a kawé'ó iyántafe'a maanáúfái wéagaumne.

15 Káráisitiní waási owasá sáwifa'nanka Ísu Káráisitin-aai simátímémba ímba sáwifa'nanka kentifoísái méraafó aifa'a Káráisitin-aai simátimewana'a Káráisitiye'o kááísamai méraantafe'a keyáá kentifomá úne.

16 Mindásafe'a wa'wisé sé'a kemó úndantemba miyán-oro súne.

17 Mindásafe'a moóráwigomba Tímótimba aílmáráanana kentópa'a wémena wíniye. Wemá Fasi'aénkóe'a kááísamai méraiwai ímba siyuwéna fasi'l'ámai ména kesááninkaambo uráiwai wen-imáyáá úndawi kempál'a wéna Ísu Káráisitin-aúranka'o méraunda-aaiye Maníkóni waási naaol'-naol'o

méraawi simátimunda-aaiye kosimátimena kemó méraundanten-úmai méraaro-aai kosimátiminiye.

18 Kempínkémbá tuwímbai sésa Poro úwoi aúfáífirken-aai wésifo kentáá aaimó simásimindasafenasa ímba tñíye sembá kentúma maimaé wéiyowe.

19 Énifo Fasi'aénkómó ewémó sína'o é'a káriká'a kentópa'l a wé'a túmo maimaé iyówi siyáan-aai aantentafe'a ímba kónaumpo miwítí fasi'aémbá Maníkómpakéná'íyo awánaandasafe'a kónaumne.

20 Maníkómó kentáárá'l káráwiyaimbá maarán-ye. Ímba aaisáfena aantemba káráwiyaifo Maníkóní fasi'aénká'l ó méraawi miwiyá'á káráwiyaibe. Mindásafe'a Maníkóní fasi'aénkárá méraa ína Maníkóní fasi'aénká'l á méraao sé'a kotuwánánqumne.

21 Imáyáan-oro. Kembiwifá'l ímbo kuráandara'o sáwi-imayaamo tuwé'o kawel'-úmaimo méwá'a ken-ímáyáá é'a faru úmaisa koménaumne. Ímbo miyámó uréwa'o é'a fasi'ámai arupíse kouwátinkanaumne. Mindásafe'a imáyáan-oro.

5

Afowán-awaainimbo maiyáiin-aai.

1 Kempínkémbá moóráwigo óraa-sawi'a éna afowán-awaainimba maiyáiye sewá'a isáúmne. Kembiwí Maníkóní waási miyá-sáwi'l ó uráiwaintafe'a étuwaaó ímba sewaná úwoi miyá imbánifo waántawankoni aambó arááíwáéwi ímba miyá ésa miyámó owisáfesa sáwi-meyamba maénáawe wésewe.

2 Kempímbá moóráwigo ména óraa-sawi'a wéisa'a kawel'a úmaisa méraumne karo'a sé'a kentúma maimaé wéyofo sáwi'o uráin-kwaasisafena kentirunkómó umbaimó táína'a minkwáási ai'mátuwaaro.

3 Kemó kentópa'o komékaa minóráá-sáwi'l ó uráiwaimba aaifimbá maenké'a sáwi'a wéye súsina. Kemá némpa'l a mé'a kesí imáyáago kentópa'l wéraisa'a misáwi'l ó uráiwaimba é'a aaifimbá maiyánkaraumne.

4 Túwaandu iyampimba kesí imáyáago kentópa'l wérainana Fasi'aénkó Ísuní fasi'aémbá kembiwísé'o wéraintafe'a misáwi'l ó uráiwaimba aaifimbá maénkáaro.

5 Maníkóní waási káráwiyaampinkemba ai'mátuwenana waántawanko umbai-tántáá'l amínana sáwi-amba tuwáinana Fasi'aénkó Ísumo kumíndara'a wembá aiyáindasafe'a miyá é'a aaifimbá maenké'a aúwáaro.

6 Kawe'l' úmaisa méraumne sé'a makáawanamo moórá-kisaamo kawáá'énamo imbá seyaafá-kísááfá'l ó wété intembá kempímbá moóráwigo miyáumai sáwi'o índawi kempímbá tifó sé'a ai'mátuwaaro.

Tiyótaimo

í-tánón-kánáámó tóso ésa Yúndaa-waasi tómbó intóráín-tantqa'a tuwésa aú-tomba marésa sipisípi-araa'a tufú'mai wénaawe. Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba pó'a aúí'a úmai mé'a mindásafe'a misáwi'l ó uráimba tuwé'a kawel'-úmai méraaro.

8 Sáwi'o é'a sáwi-tantaatafe'a ímba aamoí é'a kawe-tántáátáfe'a érai'-aaisafe aantemba aamoín-oro.

9 Ááéma moórá-aufai agaimái simátime'l a sé'a

aare-úméné waai-úménémó owísé'a ímba méraaro siyáunda

¹⁰ minááímó siyáunda Maníkóní waásifinkembo miyámó owísé'a ímba méraaro siyáumne. Waántawankon-imayaamo on-kwáásí aare-úméné waai-úméné fi'o-fi'on-tantaa'l-umene túrande-urande ésa marapá-tántáátáfesa aamoí ésa ímba Maníkóntáfesa aamoí ésa miyámó on-kwáásisáfél'a ímba sé'a Maníkóní waásifikewimo miyámó ísafé'l'a siyáumne. Waántawankon-imayaamo on-kwáásí seyaafá'l-máráfá'l' méraamba ímba tiyuwé'a miwísé'a úwoi méraaro.

¹¹ Énifo agaimakáunda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Moóráwigo Ísuni waási úne siwái aare-úméné fi'o-fi'on-tantaa'l-umene aúrande-urande éna marapá-tántáátáfena aamoí éna Maníkóntáfena ímba aamoí éna símai túwi'l'a sáwi'l' uwátinkena uwói'o on-dómbar néna uwói'o owísé'a ímba mé'a wese'l'a ímba tómbá naaró. Agaimakáunda-aaigoni áwáuma miyán-ááisáfél'a siyáumne.

¹²⁻¹³ Ímbo Maníkómpá'l' tiyáawi kemá ímba aaifimbá maitinkánauimpo Maníkó aaifimbó maitinkáínda mindá wendén-iye. Kempínkémbá Maníkóní waási sáwi'l' uráawi aaifimbá maitinkáaro. Kempínkémbá moóráwigo misáwi'l' uráindawimba ai'mátuwaaro.

6

Fasi'aénkóní waásifimbo umbai-tántáá'l' wérainda arupíse uwátinkáaromo siyáin-aai.

¹ Moórá-aaímo sáwi'l' ombá simátíménda ísáaro. Kempínkémbá tuwímbai sáwi'l' ombá ímbo waántawankon-imayaamo on-kwáásifá'l' mátinkare'a aaifimbó maitinkáámba sáwi'a wéofo Maníkóní waásiti óraa'l-waasiya'a mátinkare'a símoi arupíse oro.

² Ánaaemba Maníkóní waási óraa'l-waasi-i'a ésa seyaafá'l-máráfákén-kwáásí táái isésa kawe-kísáuwé sáwi-kisauwe sésa tuwínkaa'l-ésa ánaaemba miyá onááfo káfé'l'a kári'l-aai kanaa'l'a símai arupíse oro.

³ Ánaaemba wiyómpaken-kisau-waasi-taaimo isáiyamba mindá óraa-tantaa'an-ifo marapá'l' méraan-kwaasi-taaimo arupísemo íyamba mindá kári-tantaa'an-iye.

⁴ Moórá-tantaa'l' arupísemo ónae sé'o é'a Maníkóní waásifimbo túwi'l' ímbo wérainda-waasisafe'a arupíse uwásinkáaro ímba sé'a túwi'l' wéraindawisafe'a arupíse uwásinkáaro seró.

⁵ Sáwi'a úne sé'a misáwi'l' ombá ifátuwe'a kawe'ó íyantafe'a maanááí agáúmne. Kembíwi sé'a kawel'-ímáyááwárá'l-wáásisá úne sembánifo ímba aai ísámai arupíse wéuwatinkaafó

⁶ Ísu Káráisitin-aaifesamo ímbo timankunkúmbo íyawiy'a mátinke'a sé'a moórá-aaí arupíse uwásinkáaro sé'o ombá mindá sáwi'an-iye.

⁷ Waántawankon-imayaamo on-kwáásiyá'l' móatinké'a aaifimbá maitinkáámba sáwi'a é'a Maníkóní aambá ímba kawel'-úmai wéaraaiwaeve súne. Kentí óraa'l-waasimo ísátinkaiyan-aaigomo éna ayááímó úwoimo wéínda mindá káriká'a sáwi'an-ifo Maníkó waántawankon-imayaamo on-kwáásifá'l' aaifimbó maitinkáámba mindá óraa-sawi'an-iye.

⁸ Miyámó ombá Maníkóní waási kentífá'awaawi sáwi'a uwátinke'a kentúwi'wara'a sáwi'a wéowe.

9 Sáwi'o owímó Maníkómó káráwiyaipa'o ímbo wiyantemba wéowe. Karo'ímáyáá ímba é'a simátimunda-aai ísáaro. Aare-úméné waai-úméné ésa marapá-tántáatáfesa aamoí wéesa Maníkóntáfesa ímba aamoí ésa waaí keiyái kesuwaaininé sewasá kesuwaai'é sésa sáwi'a úmae nówasa aaré miyáumai keiyái sáwi'a úmae wénésa

10 umémbó ombá túraniyamba ésa uwói'o on-dóbá nésa uwói'a ésa símai túwí'a sáwi'a uwátinkesa wétinkamesa umémbá ésa miyámó on-kwáásí Maníkómó káráwiyaipa'a ímba kónááwe.

11 Kempínkémbá tuwímbai miyámó uráan-kwaasiyaani'a wéofo kentáási Maníkóní ámútanko Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá misáwítántáá'á maitiyuwéna Maníkondé-i'a uwátinkena wenaúranka'a arupíse uwátinkaraiye.

Túsamba Fasi'aénkóní kísáumo maíyan-aai.

12 Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-ije sefó kemá sé'a tuwímbai-tantaa'o ombá ímba kawé'á wéuwatinkaiye sé'a moóráaai seyaafá-tántáá'ó únda kanaán-ifo tuwímbai-tantaa'o únda miwá kembá ta'ótoraindasafe'a a'láo súne.

13 Tónkó tirumpimbó kumíndasafena isaná tirunkó tóbó náíndasafena imbá póna Maníkó minkáé-tántáá'á taí'ásuwainiye. Miyá ínifo túwawaatafesamo imáyáamo ombá maarán-ije. Túwawaatamba ímba aare-úmémbó iyambanifo mintuwáwáatábá Fasi'aénkóní kísau máero. Miyámó iyantafena Fasi'aénkó túwawaaka'a wétuwa'nai-ije.

14 Maníkó Ísumbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba wení fasi'aéntámbá kentáá súwawaa'a iyáfasinskainiye.

15 Kentuwawaa'a Káráisiti aíyayaankaamba imbá pó'a sáwi-anka'o nínda-inimbá ímba maiyé'a mimbórá-túmá ma'mái méraaro.

16 Moóráwigó sáwi-anka'o nínda-ininkoe'a méraimba mimbórá-túmá ma'mái méraaye. Mindásafena naaofá'lá Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna
minkáé'nárai mimbórá-túmá
ma'mái méraaye

agaimaréna siyáye.

17 Énifo Fasi'aénkó'e'o kááísamaimo méraiwai wení ámútanko wesé'a méraisana mimbóráí'a úmai méraiye.

18 Aare-úméné waai-úménémó ombá tínaaembá uwáméro. Fí'o-fí'on-tantaa'o sáwi'o wéomba túgo ímba sáwi'a wéifo aare-úmémbó wéomba túgo sáwi'a wéiye.

19 Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéramba póna kentúma Ufaen-ámútánkóní naambó wéraimba é'a ísaraawe. Kentúma Maníkondé isa'lá kesúma kendésáámá póta sirááimo táinda-i'a úwoi ónaumne ímba seró.

20 Ísu Káráisiti kembiwísáfénawe sénamo pukáimba mimbeyámbá kembiwí wendén-ifo marapá'ó méraambla Maníkón-áwí'a óraa'a úmae iyóro.

1 Tuwímbai-aaimo agaimáimo sisai uráan-aaísafe'a simátimune. Awá'-wáásí aaré ímba maésa úwoimo mérhaiyamba mindá kawé'án-ye.

2 Énifo kembiwí úwoi waásifimbo méraawi aare-úméné waai-úméné óraa'o ompimbá mérantaafel'a umémbá únafo sé'a aaré maiýasa waaí maiýambo iyamba mindá kawé'án-ye.

3 Waaígó wenáúma ímba ta'ótoraínifo mindá awaainínkondé isaná awaainínkó wenáúma ímba ta'ótoraínifo awaaikondé isaná miyáumai wenawá'nai wenawá'nai úmai méyadaye.

4 Awaainínkó wenáúma ímba we káráwiyaifo awaaikó káráwisana awaaikó wenáúma awaainínkó káráwiyaifi.

5 Ímba aambá faiyésarai énifo kanaán-ye sésarai Maníkóntáfesarai imáyáa ésarai inái símaesarai iyantafesarai kári-kanaa saagáyááye. Minkánáá tai'áínasarai mimbórífimbá kouwé'mai méyaaye. Ímba kanaa'á kentúra'a káráwiywana ayáatááka'a nénga'a méyana kawé'ó úmaimo mérhaiya-fasi'aemba tai'áínana waántawanko sáwi'a íwae séna tafisifó sé'a simátimundantemba miyán-oro.

6 Minááisáfel'a ímba fasi'ámai simátim'e'a sé'a miyán-oro sé'a miyán-ááisáfel'o sisai omiba simátim'e'a sé'a miyámó iyamba kawé'án-ye súne.

7 Kemó aaré ímbo makáundantemba seyaafá'nánká miyámó iyamba siráai wétaiye. Énifo ímbo miyámó iyamba Maníkó miyám-baaran-tantaakoni fasi'aémbá wétimiye.

8 Simátiménda awá'-wáásiyé keto'-iníné ísáaro. Kemó úndantemba miyámó iyamba kawé'án-ye.

9 Énifo ímbo kanaa'ó kentúra'o káráwiye'o é'a aaré maiýasa waaí maiýambo ónááwe. Aaré maiýasa waaí maiýambo iyamba mindá ímba sáwi'an-ifo úwoimo mésamo aaré maénae-imayaamo óraa'a únafo sé'a aaré maiýasa waaí maiýambo iyamba kanaán-ye.

10 Aaré máéwasa waaí máémbo owí simátim'e'a súne. Ímba kesí imáyáafinkemban-ifo Fasi'aénkóni imáyáafinkemba simátimune. Aaregó awaaikómbá ímba auwéna kóíno.

11 Énifo awaaikómbó auwénamo éna fí'omba ímba waaí máino. Ímbo miyámó énamo éna kouweréna awaaikómpá'a tino. Waaí ímba kentuwaainíntombá ti'mátuwaaro.

12 Moórá-aaimo simátiménda Fasi'aénkó simátimiyo ímba siyáifo kemá simátimune. Keákwákómó ékai awaaikó Maníkón-aaísafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá in-inínkó awaaikontáfena esé'a mérayaé sínanamo éna ímba ai'mátuwaino.

13 Énifo awaainínkó Maníkón-aaísafena amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyá iwáí awaainínkontáfena esé'a mérayaé sínanamo éna ímba ai'mátuwaino.

14 Waaígó Maníkón-aaísafena ímba amankúnkúmba iwáí awaainínkó Maníkón-aaísafena amankúnkúmba in-inínkó'e'a taankarotámai méraintafena Maníkó séna awaaikó isaná póna kanaán-ye wésiye. Aaregó Maníkón-aaísafena ímba amankúnkúmba in-inínkó awaaikó Maníkón-aaísafena amankúnkúmba iwáí'e'a taankarotámai méraintafena Maníkó

séna awaainínkó isaná póna kanaán-ye wésiye. Ímbo miyámó inkakaa miwití iyámpói Maníkóní waásiti iyámpóýaamba ímba owaisinó. Énifo miwísáfena Maníkó séna kesí waásiti iyámpóýaamban-owe séna kanaán-ye wésiye.

15 Keákvakómó ombá awaaikó Maníkón-aaísafena amankúnkúmba isaná awaainínkó ímba miyá isaná awaainínkó amankúnkúmba isaná awaaikó ímba miyámó ombá auwé'a kónae sésa miyá iyamba kanaa'á wété ónáwe. Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba owí owasá ímba miyámó owiyé ímba kááísamai méraamba pósá wété iyamba kanaán-ye. Maníkó faru úmai méräiyantafena táántaraimba pósá auwé'a kónae sésamo ésa kanaán-ye.

16 Aaré ísáaro. Enawaaiykómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaísafena amankúnkúna íni ína ínýo. Minááí ímba ísaraawe. Énifo waái ísáaro. Enawaainínkómbá áwa'nai inanawá Maníkón-aaísafena amankúnkúna íni ína ínýo. Ímba ísaraawe. Mindásafe'a ímba ááéma tuwé'a wété oro.

Maníkó wení waási-i'o uwátínkaraínka'o méraanten-úmai méraaromo siyáin-aai.

17 Maníkó seyaafá'l-wáásí tínkámae kuráimba wení waási-i'o uwátínkaraínka'o méraanten-úmai miyáumai méraaro. Maníkóní waási naaó'l-nao'a méraan-kwaasi minááí simátimune.

18 Maníkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'o mé'o Yúndaa-waasi kentúmo kárámai araénáémbo owasamó fi'onkaa-waasi kentúmo ímbo kárámai araénáémbo owasamó ombá mindá kanaán-ifo úwoi miyá é'a fi'onkaasi-i'a ónae ímba sé'a méraaro.

19 Túmo kárámaimo araénáémbo owasá ímbo túmo kárámaimo araénáémbo owasá ombá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkón-aaímo taawiyafésamo méraamba óraa-tantaa'an-ye.

20 Maníkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a méraanten-úmai miyáumai méraaro.

21 Maníkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáumó maiyáawimo ombá ímba óraa'l-imayaa ombánifo minkísáumó túwén-ambo wéraina'o é'a tuwánááwe.

22 Fasi'aénkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a kembiwí méyámbakaawiti wayó-kísáumó maiyáawimo é'a Fasi'aénkó'e'a kááísamai mére'a tu'makákáámbá méraawe. Énifo Fasi'aénkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'a úwoimo tu'makáló méraawimo é'a Ísu Káráisiti méyámbakaisa'a wení wayó'l-wáásin-owe.

23 Ísu Káráisiti pukáimba kentáfena mimbéyámbá uráisa'a wení waási-i'a uráamba pó'a kentí imáyáa ta'lótoraane síya'o é'a a'láo seró.

24 Maníkómó wení waási-i'o uwátínkaraínka'o méraanten-úmai Maníkó'e'a kááísamai méraaro.

Awá'l-wáásí táái.

25 Awá'l-wáásísáfena Fasi'aénkó ímba fasi'aén-ááí simásímakaisa'a kesí imáyáafinkemba súne. Fasi'aénkó arumbá uwásínkáíntafe'a súnda-aaí pó'a kawé'l-ááiyémó síyantafe'a simátimune.

26 Umbai-tántáá'ó wéraintafe'a imáyáa é'a súmpo méraantemba miyáumai méraaro. Miyámó iyamba kawé'án-ye.

27 Aaremó makákáawi ti'l-mátuwanae ímba síyasa aaremó ímbo makákáawi aaré maénnae ímba seró.

28 Énifo aaremó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Inaamarúmó waaimó maíyambo é'a ímba aoisaambá ónááwe. Aaré maíyasa waaí maíyambo iyamba marapál'ó méraan-umbai-tantaa'a wéraimba mindá imáyáá é'a miyán-ofo sé'a aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyambo iyamba kawé'án-ye súne.

29 Kesí waásisono ísáaro. Maníkómó siyáin-kanaa ampáánká'a tai'áínifo aaremó makáawi miwítí umbai-tántáatáfesa ímba óraal'-imayaas ésa aaremó ímbo makáawimo mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáá ésamо méraantemba miyán-oro.

30 Tirunkómó umbaimó taiwái mindásafe aantemba ímba imáyáá ésa tirunkómó ímbo umbaimó taiwái mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáá ésamо méraantemba miyán-oro. Tirunkómó aamoimó iwái mindásafe aantemba ímba imáyáá ésa tirunkómó ímbo aamoimó iwái mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáá ésamо méraantemba miyán-oro. Óntamo méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáá ésa óntamo ímbo méyánowi mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáá ésamо méraantemba miyán-oro.

31 Marapá-tántáá'ó méyánowi mindásafe aantemba ímba imáyáá ésa miyán-kísáumó ímbo máewi mésamo Maníkóní kísausafesamo imáyáá ésamо méraantemba miyán-oro. Marapá'l'ó méraan-kwaasimo máén-kisau tai'áinda pó'a súnda-aai marapá'l'ó wérain-tantaatafená ímba aifaráán-

tántáá'án-ye seró.

32 Marapá-tántáatáfel'ó ímbo óraal'-imayaamo ombá siráái wétaiye. Awá'-wáásí Fasi'aénkóní kísausafesa imáyáá ésa Fasi'aénkómó aamoimó intembá wéofo

33 aarewáráwí marapá-tántáatáfesa imáyáá ésa tuwaainíntombó aamoimó íyan-kisau máéwana

34 kae'-ímáyáágó wétafisiye. Ímbo waaimó maiyéwiye awá'-ínáámárúwé Fasi'aénkóní kísausafesa imáyáá ésa sésa súwawaal'e imáyáawe Fasi'aénkóbá aménae sefó waaiwárá'-ínimbá marapá-tántáatáfesa imáyáá ésa tuwaai'waimbá aamoí íwae sésa miyán-kísáu wémaewe.

35 Aaré ímba maíyasa waaí ímba maíyamba oró-ááí ímba súmpo túwa'nai onda-ááí simátimel'a kawel'-úmai mériyantafe'a minááí simátimel'a Fasi'aénkóntáfel'í imáyáá é'a wení kisau aantembo maíyantafe'a minááí wésimatimune.

36 Moóráwigomo aaré maénae sénamo aaimó tarímakeñamo éna ánaaemba wentáfénamo maénae-imayaas óraal'a énamo séna ímba kawel'-úmai méraumpo maénaemo síndamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna úwoi máiniye. Maíndamo éna kanaán-ye.

37 Moóráwigomo aaremó maénae sénamo aaimó tarímakeñamo éna wení imáyáamo fasi'ámaimo énamo wenáúra'o káráwiyenamo séna ímba maénaumpo úwoi méíniye síndamo seyaafá-tántáá'ó kanaamó ínanamo éna miyámó énamo ímbo maínda kawel'án-ye.

38 Miyáumai moóráwigomo aaremó aaí tarímakaindawimo maínda kawel'án-ifo moóráwigomo aaremó aaí tarímakeñamo ímbo maínda áfááraumai kawel'án-ye.

39 Ámáánko séna keákwákómó ésarai awaaikómó méraindara'a kááísamai méraiyaná awaaikó puwínana waaisáfénamo ankáínana Fasi'aénkóní waásiyá'-aantemba wíno.

40 Énifo imáyáa é'a ímbo waaimó maénamo úwoimo mérainda arunkó kawé'l' ínana mérainiye. Maníkóní ámuñtanco minááísáfena mimbórá-áái wésiye-imayaá úne.

8

Pói tufú'mai karo-fásí'áénkómbó ámén-aai.

1 Agaimái sisai e'a sé'a póimo wétufu'nésamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó máráámba minámá'l' méyámba'maimo naandasá kanaawá'íyó-aaímo sisai e'o sen-áái simátiménda ísáaro.

Miyám-baarakoni áwáuma awánasaraundasa póta miyásá ónae-aaí ááéma ímba seró. Miyámó ombó é'a kentúma maimae íyófo waásimo tirumbó tímémo wétuwa'nai-omba mindá kawé'l'í-ye.

2 Tuwímbaimo moórá-tantaatafesa imáyáamo ésamо sésamo é'a awánasaraumnemo siyawi ímba kanaa'á awánasaraafo

3 Maníkómbó tirumbó áméwanamo imbá Maníkó miwí tuwánasaraie.

4 Mináái imáyáa é'a anekal'-áái póimo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o kárámaimo waántá-taarera'o marésamo tuwímbaimo maaketimó wémaraamba minámá'l' méyámba'maimo náíyan-aaímo sendá ísáaro. Waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásin-ofo mimbóráwígó fasi'aénkwáráwi Maníkó iyé-ááísá ísaraumne.

5 Wiyómpa'e marapá'l' sáwifa-tantaa'a wéraisasa tuwímbai sésa kentáásí fasi'aénkwáráwi ména kenká'á káráwiyaíye sewaná miyámó sen-tántáá'l' sáwifa'a wéraifo

6 kesáá mimbóráwígontáfeta séta kentáásí Maníkó éna kentáásifowa iyésá súne. Seyaafá-tántáá'l' úmakaimba póta wenawí'a mósa maréta wení waasi-i'l' úndasafeta méraumne. Mimbórá-Fásí'áénkó mérainiba Ísu Káráisiti póna Maníkómó siyáintemba seyaafá-tántáá'l' uráimba wení fasi'aénkátá méraumne. Miyáumai waántá-waasi ímba fasi'aénkwárá'-wáásí owé-áái ísaraumne.

7 Minááísá ísaraumpo seyaafá'nánká ímba ísaraawe. Tuwímbai póí tufú'mai wénesa waántá-waasi-imayaá ésa timé'ómbanifo Maníkómpá'l' tiyáanka'a ááéraan-imayaá paaí ésa waántá-waasi tímém-poiman-ye sésa mimpójimó wénaamba tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá ésa sésa mimpójimá ímbo naaráámbá náúmne wésewe.

8 Mintómbó ímbo nétaamo úndasa Maníkó ímba imáyáa éna náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímbo náúndasafenasa aamoí uwásinkenasa ímba miyá wéiye.

9 Waántá-waasi tímém-poimo né'o ímbo né'o ombá mindá kanaán-ifo Maníkóntáfesa ímbo fasi'ámaimo méräawi tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ésa miwí tirumpin-ímáyáágómó sáwí'a owémó sintembá miyá ofó sé'a káráwiyo.

10 Kembiwí sé'a waántá-waasi ímba fasi'aénkwáráwí ombá pó'a tímém-poimo úwoimo wénaunda kanaán-iyemo sen-kwáási waántá-waasiti ámáán-daumpa'o tómbó naambó ésa Maníkóntáfésamo ímbo fasi'aawí tuwánésa sésa keséta mintómbá nánaumnemo sésamo wénaamba tirumpinkén-imyáágómó sáwí'a owémó sintembá wéowe.

11 Miyáumai mintómbó náunda kanaán-iye wésembe mindá Maníkóntáfésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi sáwí'a wéuwatinkaawe. Ísu Kárásiti miwásafénawé séra pukáiwai kentifá'awaawi sáwí'a uwátinkááwasa sáwí-amba wéaraaiwaewe.

12 Kentifá'awaawi sáwí'a uwátinke'lá miwímó ímbo fasi'ámaimo méraan-imayaas sáwí'o uwátinkáámba Kárásitimbá sáwí'a wéuwankaawe.

13 Kemá Póro súne. Waántá-waasi tímém-poimo naanasá kesifá'awaisai suwánésa sáwí-amba arááiwáéfo sé'o ama'ó ímbo naanasá suwánésa misáwí-ámbá ímba arááíwaenaawe.

9

Poro aantá-kisau wémaena méyámbá ímbo maiyáin-aai.

1 Waási kembá ímba wéta'otoraafo Maníkó kesái simátiminkwae séna aantá-waasi-i'a uwásíñkaraiwai é'a súrantamba kentáásí Fasi'aénkó Ísumba awáné'a wení kísaú kempímbá komáewánda suwáné'a Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmba uráamba mindá kesí kísaugoni áwáuma paápé uráye.

2 Tuwímbai kentáfesa sésa ímba Fasi'aénkóní aantá-waasin-ifo úwoi-waasin-iye sewa'á kembiwí ímba kanaal'á miyán-ááí wésewe. Fasi'aénkó si'marówá'a kembiwí wenáái kosimátimewana'a timankúnkúmba uráafó mindásafe'a imáyáa éla kentafé'a sé'a

érai'a Fasi'aénkóní aantá-waasin-iye seró.

3 Tuwímbai kempínkémbá kentafé'a sé'a Fasi'aénkón-aaí simátiminkwae séna ímba ai'mákaiwain-iye sembá maarán-ááí anondáá simátimune.

4 Ásé-aaí kosimátimewandara'a tómbó ímbo méyámbare'o úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

5 Fasi'aénkóní aantá-waasiye Fasi'aénkón-áfá'awaawiye Pítáawe tuwaainíntómbó tí'maesamo ásé-aaímo kosimátíma'mae nóntemba kemó kesuwaainímbó áí'mae'o ásé-aaímo kosimátime'o kentí tómbó úwoimo naráundarakaa kanaán-uráisino.

6 Tuwímbai ásé-aaí kosimátmakaamba tómbó méyámba'mai náiyantafesa ímba kísaú wémauwá'a tómbá úwoi tímúwasa naráafó Páánápáasiye kenkáísafé aantemba imáyáa éla sé'a tómbó náiyantafesarai kísaú wémaesarai óntamba maiyésarai tómbá wémandaaye-imayaamo ombá mindá sáwí-imayaawéowe.

7 Maarán-ááí imáyáan-oro. I-wáásí miwímó kísaumo máénkakemba ímba tómbá méyámba'mai wénaafó miwítí óraakomo tímín-tomba wénaawe. Kísaumo owí minkísáufákén-tómbá wénaawe. Póimo awíyówi miimpói'má tufú'mai úwoi wénaawe. Miyáumai kísaumo wémaewi méyámbá wémaewe.

8 Minááí waásiti imáyáafinken-aaí simátimumpo Maníkón-aaí aúfái-wandaaifimba miyán-ááímó wéraimba simátménda ísáaro.

9 Maníkó Móseseumbo simámakain-amaamba agaimaréna séna

waásiti tómbá wíti-aramba ásimá piyíndasafena purumakagón-aísamai támai mapándáampa úmai ásimá fituwáink'a purumakagón-óika'a ímba kárá'umakewana úwoi ména tuwímbai náiníye

siyáimba minkísáúgóní méyámbá póna mintómbá tuwímbai úwoi náiníye. Maníkó ímba purumakasáfénawé séna mináái agauwó siyáifo

¹⁰ kentáásáfénawara'a mináái siyáife. Kísáumo owí mifákén-tómbá nánaumne-imayaa ésa wémaewe. Námáimo owí minkísáúfákén-tómbá nánaumne-imayaa ésa wéowe.

¹¹ Miyáumai kempímbá Maníkón-aaí kosimátímakaundasa pó'a tóné tuwímbai-tantaa'emo úwoimo simiyanta kawé'án-ife.

¹² Kentáásínaaemba tuwímbai kempímbá Maníkóni kísau kowémaesa sésa tómbá síméro suwa'á úwoi tímúwasa naráwe. Miwímó tóné tuwímbaitantaa'e úwoimo maiyáantemba kesáwárá'ó úwoimo méraandasakaanaán-ife. Kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo kemó simiyán-tomba siyáán-umai máénata Ísu Káráisitin-aaí ímba ísáfo séta kemó kísáumo maúndarakemba óntamba maimái tómbá méyámba'mai néta óraa-kisau wémaeta ímba

ifátuweta óraa-kisau maiyáumne.

¹³ Maarán-ááísafé'a imáyáan-oro. Yérúsaremu-naopa'a óraal'-amaandaumpa'a kísáumo máéwi mindáúmpákén-tómbá úwoi wénaawasa óntantaa're'a Maníkóntafésa póí tufú'mai wéagaewi mimpínkén-tómbá úwoi wénaan-aaí ísaraawe.

¹⁴ Miyáumai Fasi'aénkó Ísu óraaka séna ásé-aaí kosimátimiyawifakemba tómbá úwoi timiyasa
nánáawé siyáife.

¹⁵ Kempímbá komé'a Ísu Káráisitini ásé-aaí kosimátimewandara'a kentópakemba tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wérombanifo tómbá síméro ímba siyé'a maéta káfel'wara'a simíwae sé'a ímba maanáúfái agáúmne. Áfááraumaimo sááimo táína'o puwónae'o é'a tómbá síméro ímba sénaumne. Miyáumai kesí kísauraken-tombo wénaandasafe'o é'a ímba aambá fáisinkaaro.

¹⁶ Maníkó óraaka simásímakaisa'a ásé-aaí simátime'a minásé-ááímó ímbo wésimatimekaa kesópa'a umbai-tántáá'lá paápé isinó. Mindásafe'a minásé-ááí wésimatimundasafe'a ímba kesúma maimáe wéiyune.

¹⁷ Kesí imáyáafinkembo ásé-aaímo wésimatimekaa méyámbá maénae súsina. Ímba miyá é'a Maníkó simásímakaintafe'a wésimatimune.

¹⁸ Mindá érai'l-aaí póna kesí méyámbá maarám-béyámbán-ife. Ásé-aaí wésimatimunda tómbó úwoimo wémaundarakaa kajnaán-isinó. Tómbá ímba úwoi maiyáunda pósá ímba maarán-ááí sénáawé. Ásé-aaímo ísaraundarata tóntá ámakaumne ímba seró. Ásé-aaímo úwoimo wésimatime'o aamoimó wéunda mindá kesí méyámbániye.

¹⁹ Kembiwí kembá ímba ta'ótó'makaawa'a kemó sentembá ímba únana tóné tuwímbai-tantaa'e máénda-amba wéraifo ímba maéta miyántántáá'ó maiyáundarakaa sesimái-waasi Maníkómpá'á tewaisinó. Ímba maiyáundasafe'a sáwifa'nanka túwa'nai únasa Maníkómpá'á wétewe.

20 Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a Yúndaa-waasifimba mé'a miwímó onten-kísáú wémaunana Maníkó Mósese sembo simámakain-amaanko ímba kembá ta'ótokaifo minámáánkómó ta'ótokain-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá miyáumai mé'a Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyá uráumne.

21 Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a fi'onkaa-waasi Maníkóní ámáámbo ímbo ísaraan-kwaasifimba mé'a miwímó onten-kísáú maé'a Maníkóní ámáámbo Ísu Káráísiti siyáiñ-amaamba ímba taraisé'a úwoi wétaawiyafune.

22 Tuwímbai-tomba aawentamó on-kwáási túwa'nai únasa Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyantafe'a miyán-tómbá ímba né'a méraumne. Tuwímbai Ísu Káráísitin-aaisafesa timankúnkúmbo íyana sáwi'o úmaimo méraampinkemba Maníkó faútinkaindasafe'a miyám-baaran-kwaasifimba mé'a miwímó ontembá wéune.

23 Ásé-aaí wéte ínana Maníkó kawe'á uwátinkena kenkwárá'á miyámó uwásinkaindasafe'a miyá wéune.

24 Maarán-ááí imáyáan-oro. Seyaafá'nánká tuwaantantésa kowaná moóráwigo kóyáákena méyámbá kowémaena aamoí uráye sen-ááí wéisaawe. Miyáumai Maníkómó aamoimó uwátinkaindasafe'a imáyáa é'a Maníkóní aampa'á miyáumai koró.

25 Kesúma fasi'áinkwae sésa tuwaantantésamo nómba tiyántán-kwimái wéwesa miwí túra'a wégarawiyesa tai'l'áinda-meyambo maiyantafesa miyá wéofo waé'wae'o índa-meyambo máéndasafeta Maníkóní aampatá wégune.

26 Miyáumai ímba úwoi wégumpo némpa'o wéraim-beyantafe'a imáyáa é'a Maníkóní aampa'á wégune.

27 Ímba kesúra'o sirááimo taintembánifo Maníkóbó arááímo taintembá arááiwáéndasafe'a kesúra'a káráwiye'a ásé-aaí simátimunana ánaaembá Maníkó ímba aamoí uwásinkáífo sé'a kesúma wégarawiyune.

10

Waántá-waasi-imayaá ímba mósa máráaromo siyáiñ-aaí.

1 Kesí waásisono. Maarán-ááí imáyáan-oro. Naaofá'á Yúndaa-waasi siwá'nása Ísípi-marafa'a ándáfakemba Maníkó faútinkowasa miwí túma ímba káráwiyesá sáwi'o uráambá imáyáan-oro. Maníkó faútinkowasa Ísípi-marafa'a tuwésa wéguwana aambá aráátimena ainámbá seyaafá'-wáási túrampa'a makówasa mináínánkó kún-aempa'a wéguwana Maníkó óraa'-nomba tuwínkaa'a úmarowasa seyaafá'nánká mimpimbá kofatésa másai-marafa'a wéwesa

2 miwítí óraako Mósese'e'a kááísamai mérowana Mósese mináínambá arááíwa'maena wéguwasa kentáá siwá'náma miyá uwaná Maníkó nombá tuwínkaa'a úmarowana mimpimbá Mósese kofatowasá miwíwárá'á mimpimbá kofatésa

3-4 noné tóné ímbo wéropa'a wéguwana Maníkó tóné noné timúwasa seyaafá'nánká nowaná Maníkó óraa'-ontamba faimarówana minóntámpinkémbá nombá kumúwasa nésa wénuwana minóntámbá miwítí ewaa'á wérowasa naráawe. Minóntántaféta séta Ísu Káráísitin-ive súne.

5 Máásai-marafa'a wéme wémesa Maníkón-aqimo arááiwáéraamba sáwfí'a'nanka ímba arááiwaesa sáwfí'a uwaná mindásafena Maníkó ímba aamoí uwátinkena máásai-marafa'a tinkámaena wénuwasa pukáawe.

6 Sáwfí-imayaa aantemba ésa sáwfí'o untáfesa aamoí uráafo kesáá miyásá únafo séta miwímó uráantafeta imayáá éta kentáásúra'a káráwiyono.

7 Miwífinkémbá tuwímbai karol'-mánikóbá úmakesa wen-ímayáá mósa makáafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Minááisáfena Maníkón-aai aúfaífimbá agaimaréna séna

waási mara'á mésa tóné noné

násuwesa íyáfasesina tiraimá makáawe.

Karol'-mánikontáfesa imayáá ésa miyá uráawe agaimaréna siyáie.

8 Miwífinkémbá tuwímbai

aare-úméné waai-úméné uráafo kesáá ímba miyá ónáisaiye. Miyámó untáfena mimbórá-kánááfímbá Maníkó sáwfíl'-waasi 23,000 waasi tinkamuwasa pukáawe.

9 Miwífinkémbá tuwímbai Fasi'aénkóbá ma'mái awánesa sésa Maníkó kentáárá'l' ímba kawel'-úmai káráwiyaiye karol'-séa sáwfí'a uráafo kesáá ínta miyá ónáisaiye. Miyá untáfena Maníkó iyaankafayaantómbá ti'marówasa fowasá pukáawe.

10 Miwífinkémbá tuwímbai Maníkóbá í'ai ánkaraafo kesáá ímba miyá siyataao. Miyámó untáfena Maníkómó wíyómpakembo ai'marówai tinkamuwasa pukáawe.

11 Miwífimbá miyán-tántáá'l' paápé úwana Maníkón-aai aúfaífimbo agaimakáimba kesáá tai'áinda-kanaafinta méraundawisa minááí iséta imayáá éta ímba miyá éta káráwiyono.

12 Miyáumai kesáf'e'a sé'a fasi'ámai méraundawi únemo sewí moórátantaako tafisína'a sáwfí'a únafo sé'a káráwiyoro.

13 Sáwfí'o íyan-umbai-tantaal'ó kempál'ó tiyáimba mindá seyaafá'l-wáásifá'l' tiyáie. Maníkó áfombo faiyáiwai séna sáwfí-fasi'aen-tantaako kempál'á téna tafisína'a sáwfí'a ofó séna miyán-tántáá'l' tuwáiyán-amba áamáá-ontama aráátimina'a kanaa fasi'ámai mé'a ímba sáwfí'a ónáawe.

14 Kesí waásisono. Yúndaa-waasisa síwá'námo uráantemba miyá únafo sé'a karo-fásíl'áénkwáráwi-ímayáámó mósa maráámba tínaaembá uwáméro.

15 Kawel'-ímayáámó on-kwáási owa'a óraaka simátime sé'a simátimunda-aai kawel'-úmai imayáan-oro.

16 Ísu Káráisítimo kentáásáfénawe sénamo wení naaemó kumúwanamo pukáintafeta imayáá éta aráá-tombo náündasa ándá-aran-domba Maníkómpál'á súwi séta mindómbó náündasa maará séta Ísu Káráisítini naaemá isatá kááisqamisa méraumne. Mináráá-tómbá tafámbaisa náündasa maará séta Ísu Káráisítí áúma isatá kááisqamisa méraundasa

17 mináráá-tómbá mimbórá-tómbá wéraisata mimpínkéntáámó seyaafá'l-nánkátá náündasafeta mimbórá-wáási-í'a úmaisa méta sáwfí'a'nankata úndanifo mimbórá-wáásiyáántá úmaisa méraumne.

18 Ísarerin-andafakewi Yúndaa-waasimo ombá imáyáan-oro. Maníkóntáfesa imáyáa ésa óntan-taarera'a póí tufú'mai agaimái amésamo ombá Maníkóe'a kááisamai méraawe.

19-20 Súnda-aagoni áwáumo simátíménda ísáro. Waántá-waasimo tóbó tímémba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-aye. Waántá-waasimo tímén-tomba ímba túwa'nai índa-tantaa'an-aye. Súnda-aagoni áwáuma maarán-aye. Póimo tufú'nésamo tuwímbai-ama'o waántá-waasimo timésamo méraamba ímba Maníkómbá amésa méraawe. Waántá-waasi tímé'o miwís'e'o kááisamaimo méraamba miyáumai méraantafena ímba sirááí wétaiye.

21 Fasi'aénkóe'a kááisamai mésa waántá-waasisé'a kááisamai mésamo ombá ímba kawe'á uwásuwesa méraawe. Fasi'aénkóntáfel'a imáyáa é'a ándá-aran-done tóné wénaafo waántá-waasisafesamo imáyáa ésamo mintóbó naapa'a ímba komé'a naaró.

22 Miyámó é'o sé'o Fasi'aénkó ímba aifaráwín-aye síyanamo éna aaisambá tiyíniye. Maníkóni fasi'aénkó kentáásí fasi'aémbá iyáákaraifo ímba miyán-oro.

23 Kempínkémbá tuwímbai sé'a seyaafá-tántáá'ó úndasa kanaán-aye sefó kemá Póro súne. Tuwímbai-tantaa'l'o ombá ímba kawe'á uwátinkáisana tuwímbai-tantaa'l'o ombá túwa'nai yé súne.

24 Miyáumai kesáfel'o túwa'nai iyán-kisau antemba ímbo maíyamba fí'owiwará'o túwa'nai iyán-kisauwara'a máero.

25-26 Maaráán-áái imáyáan-oro. Naaófá'l'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna marawé minká'ó wérain-tantaa'e seyaafá'a Fasi'aénkónden-aye

agaimaréna siyáimba Maníkó kentáásaféna imáyáa éna makáimba pól'a maaketiyákém-pói-ámá'l'a úwoi méyánure'a ímba óraa'-imayaa é'a sé'a sáwíra'u kawerá'lúnó ímba sé'a úwoi naaró.

27 Moóráwigomo Maníkón-aaisafenamo ímbo amankúnkúmbo índawi táántena séna kesí naaúmpa'a tóbó naarómó sína'l'o ewémó sé'o é'a komé'a ímba áísaí e'a nááfaken-tona'iyo ímba síyamba úwoi né'a sáwíra'u kawerá'lúnó ímba síyamba úwoi naaró.

28-29 Énifo moóráwigomo sénamo waántá-waasimo tímén-tomba iyémó síndamo é'a kanaámpó úwoi nánaumne-imayaa ombánifo minááímó sin-kwáásigó imáyáa éna séna Ísu Káráisitini waási waántá-waasimo pólmo tímémba kanaán-aye sifó ímba naaró.

Kempínkémbá tuwímbai sé'a waántá-waasimo tímén-tombo náündasa mindá kanaán-aye. Énifo moóráwigomo wesáfénamo séna waántá-waasimo tímén-tomba náúnafo siwái wemá kentáásaféna naafó ímba sisinó.

30 Tóntáféta Maníkómpá'l'a súwi séta náúnanasa moóráwigó séna ímba naaró ímbo seráámbá wésiye kembiwí sentáfel'a

31 kemá Póro súne. Maníkón-áwí'l'a mósa máráán-kisau antemba maé'a tóné noné né'a kísaumo máémba Maníkóntáfel'a imáyáa é'a wenáwí'l'a mósa måráaro.

32 Yúndaa-waasisafe'e fí'onkaa-waasisafe'e Maníkóni waásisafe'e imáyáa é'a kawel'án-oro. Tuwánésa aoisaan-ámbá arááiwáfeo sé'a káráwiyoro súne.

33 Imáyáa é'a sé'a suwánésa aamoí uwásinkaiwae sé'a méraumne. Kesáfé antemba kawel'ó í-kísáú ímba wémaumpo seyaafá'-wáásíwárá'l'o kawel'ó

uwátínkáin-kisau wémaunda póna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáínasa kawé'-úmaimo

11

méraiyan-kisau wémaumne.

¹ Ísu Káráisítimo uráintemba miyá wéumpo kemó úndantemba kewará'á miyán-oro.

Maníkóntáfesa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó káátaraan-aai.

² Kentáf'e'a imáyáa úmae iyé'a simásímakain-aaimo simátímakaunda-aaimo taawiyáfóntafe'a aamoí uwátinkaumne.

³ Simátíménda ísáaro. Káráisiti seyaafáká'á káráwisasa waaimó ombá tuwaainíntónká'á káráwiyyowana Maníkó Káráisítinka'a káráwiyyaie.

⁴ Miyáumai Maníkóntáfesa imáyáa ésa túwaandu ombá waaimá inaí wésesa Maníkón-aai simátímémba ti'nónká'ó káátaresamo ésa Káráisitin-awí'a sáwí'a ónááwe.

⁵ Túwaandu ombá aaremá inaí sésa Maníkón-aaimo simátímémba ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááfo aare ti'nónká'ó káátaraamba tuwánesa tuwaai'waimbá káráwiyyaawe sembá mindásafesa ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa tuwaai'wai túwí'a sáwí'a ónááwe. Sáwí'o on-inimbó tigaesáfesa íwae sésamo ti'nóntáumo kárásuwaantemba ti'nónká'á ímbo káátaraan-inimba sáwí-ininkaamba ésa pósá tigaesáfesa wéowe.

⁶ Aaremó ti'nónká'ó ímbo káátaresamo ésa ti'nóntáumo kárásuwaaro súne. Énifo ti'nóntáumo kárásuwaamba tigaesáfesa ésa pósá ti'nónká'á káátaaro.

⁷ Maníkó fasi'aénkwáráwí seyaafá-tántááká'ó káráwiyyaiwaimo intembá waaí miyá ésa pósá túwaandu ombá ti'nónká'á ímbo káátaraawe. Maníkó tuwaai'wainká'á káráwiyyaisasa tuwaai'waimbó ontembá aaré ésa pósá túwaandu ombá ti'nónká'á káátaraawe.

⁸ Maníkó aifaráán-inimbá awaikó arausantámbá úmakaifo waaí ímbo aaregó arausantámbá úmakaifye.

⁹ Waaigó aaregónká'ó méraindasafena ímbo úmakaifo aaregómá waaigónká'ó méraindasafena Maníkó úmakaifye.

¹⁰ Mindásafesawe wíyómpaken-kisau-waasi túranka'a méraantafesawe aare ti'nónká'á káátaaro. Tuwánesa sésa tuwaai'waimbá káráwiyyaawe sénááwe.

¹¹ Énifo Fasi'aénkón-aúranka'o méraamba aaré waaí áfomba faiyááwasa pósá ímbo keyáá méraawe.

¹² Maníkó aifaráán-inimbá waaigó arausantámbá úmakaaisasa aaré mésa waaí matínkááwasa méraamba Maníkó seyaafá-tántáákóní áwáugon-iyé.

¹³ Maníkóntáfesa imáyáa ésa túwaandu ombá aare ti'nónká'ó ímbo káátaresa inaimó sembá kanaawá'lí ína kanaán-iyó imáyáan-oro.

¹⁴ Waásiti áwáuma imáyáa é'a sé'a waaí miwí ti'nóntáu ayáátaáka'o wéraintafesa tigaesáfesa owasá

¹⁵ aaré kentí ayáátaá-ti'nontausafesa aamoimó ombá Maníkó timakaisana ti'nóntáugo ti'nónká'á káátaraiye wésewe.

16 Kempínkémbó tuwímbai ti'nónká'ó káátamakaantafesamo narú'nárú'-ááímó siyá'o é'a sé'a kesáá Maníkóní waásisa túwaandu uráunasasa fi'on-fl'on-daopa'a Maníkóní waási túwaandu ombá miyá úndasaanifo fi'onawauma ímba wéralye sénaumne.

Fasi'aénkóntáfesa imáyáá ésa aráá-tombo naan-áái.

17 Sáwi'o on-ááísáf'e'a simátímenda ísáaro. Maníkóntáf'e'a imáyáá é'a túwaandu ombá moórá-mora ímba kawé'a umátinke'a sáwi'a wéuwatinkaawe.

18 Túwaandu ompínkémbó tuwínkaal'-úmaimo méraan-aaimo sewa'ó isáunda érail'-aain-aye.

19 Tuwínkaal'-úmai mé'a tuwímbai fi'on-imayaa owasá tuwímbai fi'on-imayaa owa'á érail'-aaimo sen-kwáásí wéisaawe.

20 Túwaandu ombá sé'a aráá-tomba nánauumne sembánifo Fasi'aénkóntáf'e'a ímba imáyáá é'a aráá-tomba né'a

21 tuwímbai kentí naaúmpakembo maimae'o tiyáan-tontafe'a imáyáá é'a naawasá tóbó imbo makáawi táái taisasá tuwímbai uwói'o on-dóbá nésa uwói'a owa'á miyámó ombá aráá-tomba sáwi'a úmai wénaawe.

22 Miyámó ombá tóbá imba tuwínkaal'-e'a tóbó imbo makáawi timé'a sáwi'a uwátinkááwasa tigaesáfesa ombá mindásafe'a ímba aamoí uwátinkaumpo sáwi'an-owe. Kentí naaúmpa'a tóné noné násuwe'a túwaandu é'a Fasi'aénkóntáf'e'a imáyáá é'a aráá-tomba naaró.

23 Fasi'aénkó simásímakaimbo simátímakaunda maarán-ááín-aye. Moórágwo Yúndasi Fasi'aénkó Ísumba wení namuro-wáásí imbo aráatímakonka'a mindó'wáámbá Ísu Káráisiti péréti maisoréna

24 Maníkómpá'á súwi séna tafaména séna mindá kesúman-ifo kembiwísáf'e'a ísámai kesúma tinkánaumne. Miyáumai kentáf'e'a imáyáá é'a námae iyóro súwasa

25 tóbá násúwówana pérétimo maúntemba ándá-aran-dombo wéron-anafeumba maisoréna séna mindá kesí naaemán-aye. Kesí naaemá kembiwísáfena kumínda póna Maníkó kesé'a kááísamai méraawe séna mináú-áái símai kááísmakaiye. Maandómbó naambá kentáf'e'a imáyáá é'a námae iyóro Ísu Káráisiti siyáyiye.

26 Mimpérétiyé mindónémó naambá kentáásáfena Fasi'aénkó pukákiye-aaí wésimatimewe. Miyá úmae iyíyana Fasi'aénkó marapá'á kumíníye.

27 Miyáumai Fasi'aénkóntáfesa imáyáá ésa aráá-tomba nánae sésamo ombá aifa'ó imbo kawel'-imáyáámó ésamo úwoimo aráá-tone ándá-aran-done nésamo imáyáá ésamo sáwísamba iyémó sésamo ésa Fasi'aénkón-áúwe naaewé sáwi'a iyana sáwi'-meyamba tinkáiníye.

28 Mindásafesa méraawini áwáuma kawel'-imáyáá ésa tuwímbai ísásuwesa sáwi'o úmaimo méraamba kawel'-imáyáá ésa aráá-tomba nánááwe.

29 Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáin-aaigoni áwáumo imbo imáyáá urésamo úwoimo mintóné mindóné naambó é'a kesáfesa aaifimbá wíyana Maníkó sáwi'-meyamba timíníye.

30 Kempínkémbá tuwímbai miyámó é'a Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba ímba imáyáá é'a aráá-tomba sáwísamba iyé-imáyáá ombá pó'a

tuwímbai aamoisaén-kwáásí méraawasa tuwímbai tí'o iwái méraawasa tuwímbai pukáawe.

³¹ Énifo méraundawini áwáumo imáyáa kawe'ó étaamo tuwinétaamo sáwi'o únda arupíse úndarakaanta Fasi'aénkó sáwi-meyamba ínta simísino.

³² Énifo Fasi'aénkó arupíse uwásinkaindasafenasa sáwi-meyamba simínta póna marapá'l-wáásimó sáwi-meyambo waé'wae'o índa-meyambo timíndara'a miwisé'a sáwi-meyanta ínta simíniye.

³³ Kesí waásisono. Minááísafé'a imáyáa é'a tómbá né'a Fasi'aénkóntafé'a imáyáa é'a aráá-tombo náiyantafe'a túwaandu uráambu timu'maré'a mé'a seyaafá té'a aráá-tomba naaró.

³⁴ Tááimo táína'o
é'a kentí naaúmpa'a tómbá násuwe'a túwaandu uré'a tómbá nánááwe. Miyámó iyánamo éna Maníkó sáwi-meyamba ímba timíniye. Fí'on-aaísafe'wara'o agaimáímo sísai uráan-aai kempá'l wéme'a kosimátimenaumne.

12

Maníkóní ámútanko fasi'aémbó wétimin-aai.

¹ Kesí waásisono. Fí'o-fi'on-kisaumo maiyantafena Maníkóní ámútanko fasi'aémbó tímímba ímba ísámai usükáafo sé'a simátímenda ísáaro.

² Waántawankoni aambó arááiwáúnka'a waántawanko ta'ótorena tafisúwa'a sáwi-amba arááiwæl'a waántá-waasi karo-fásíl'aénkwáráwí ímba aaí sewí-imáyáa mósá makáamba ísaraawe.

³ Maníkóní ámútanko kesé'a ímba mérowa'a sáwi-ambó arááiwakaantafe'a imáyáa é'a maarán-ááimó simátímenda ísáaro. Tuwímbai sésamo Ísu káráwiywai iyiémó sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbó méraiwei wésefo tuwímbai sésamo Maníkó Ísumba sáwi'a uwánkainiyemo sembá Ufaen-ámútánkó miwí tirumpimbá ímba méraiye.

⁴ Maníkóní waási-i'o owí wení kisaumo máéntafena Maníkóní ámútankoma fí'o-fi'o-fasi'aembo tímímba mimbóráwígómá wétimiye.

⁵ Maníkóní kísaú fí'o-fi'on-kisaumo máéntafesa Fasi'aénkó Ísunafesa ísámai minkísáú wémaewe.

⁶ Maníkóní kisaumo máéntafena wemá fí'o-fi'o-fasi'aemba tímísasa minkísáú wémaewe.

⁷ Seyaafá'nánká kawel'a uwátinkayantafena Maníkóní ámútanko moórámora-waasi tirumpimbá ména Maníkóní fasi'aémbá wéaraatimiye.

⁸ Maníkóní ámútanko moórámora-waasi kawel'-imáyáa tímísasa mináái wésimatimewe. Maníkóní ámútanko moórámora-waasi ímbo ísaraan-aai simátímísasa wésimatimewe.

⁹ Maníkóní ámútanko moórámora-waasi imáyáa tímísasa Maníkóntafesa timankúnkúmba ésa sésa érai'l'a Maníkó siyáintemba íniye wésewe. Maníkóní ámútanko moórámora-waasi fasi'aémbá tímísasa tí'o imbá wéasofatinkaawe.

¹⁰ Maníkóní ámútanko moórámora-waasi fasi'aémbá tímísasa ímbo awánaraan-kisauwara'a kawel'-úmai wémaewe. Maníkóní ámútanko moórámora-waasi imáyáa tímísasa Maníkó simátímakain-aai wésimatimewe. Maníkóní ámútanko moórámora-waasi imáyáa

tímísasa fasi'aénkómbá tuwinésa sésa moórá Maníkóní ámútankompinke-fasi'aemban-ye sésa moórá waántá-waasiti fasi'aémbán-ye wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa ímbo ísáan-aaifinkemba wésewe. Maníkóní ámútanko moórá-mora-waasi imáyáa tímísasa miwimó siyáan-aaai miwíwárá'a ímbo ísáan-aaifinkemba pósá waé'mai wésewe.

¹¹ Maníkóní ámútanko weyáá wení imáyáafinkemba miyá éna moórá-mora-waasi

fí'o-fí'o-fasi'aemba wétimiye.

Fasi'aénkón-áúraantaamo uráunda-aaai.

¹² Moórá-aaí sénaumpo ísáaro. Waási túfimba sáwifa-tantaa'o wéraimba mimbórá-áumán-ye. Miyámó intembá kesáá Ísu Kárásitini waásisa sáwifa'-waasimo méraundasa weséta kááísamai mimbórá-wáásiyáántá uráumne.

¹³ Tuwimbaisa Yúndaa-waasisa únasasa tuwimbai fí'onkaa-waasi owasá tuwimbai wayó-kísáumó máén-kwaasi owasá tuwimbai úwoimo tu'maká'ó méraan-kwaasi owaná Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéna kááíssinkenasa mimbórá-wáásiyáántá uwásíñkaraiye.

¹⁴ Kesáá mimbórá-wáásiyáántá úndasa imáyáa éta maarán-ááímó simátíménda ísáaro. Mimbórá súwawaapimba sáwifa-tantaa'a wéraimba

¹⁵ aísamaigomo séna kemá ímbo ayáámba úmpo ímbo mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁶ Áákomo séna kemá ímbo áúramba úmpo ímbo mimbórá áúrakemba úne sínifo mimbórá áúra'a wéraiye.

¹⁷ Seyaafá'-áúfá'ó aúran-aantembo wérainkakaa ímbo áá'a ísáisino. Seyaafá'-áúfá'ló

áá'-aantembo wérainkakaa seyaafá'-wíyúmbá ímbo ísáisino.

¹⁸ Énifo Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá'-áúwawaa'a úmakena seyaafá-tántáá'a wenamáá'-aantemba ma'maéna kuráiyne.

¹⁹ Áuwawaapinkembo mimbórá-tántáá'ó wérainkakaa áúwawaa'a ímbo wéraisino.

²⁰ Seyaafá-tántáá'a wéraimbanifo mimbórá kúwawaa'a wéraiye.

²¹ Miyáumai aúranko ayáánkontafena ímbo kanaa séna emó ímbo méraandarakaa úwoi mérausino ímbo sínana a'nónkó aísamaigontafena ímbo kanaa séna emó ímbo méraandarakaa úwoi mérausino ímbo síníye.

²² Miyáumai túwawaapinken-tantaatafeta séta aamoisaémbán-iyemo súndasa ímbo wérainkakaa áúwawaa'a ímbo kawé'-úmai wéraisino.

²³ Túwawaapinken-tantaatafetaamo séta sáwísamban-iyemo súndasa kawé'-úmaisa wégarawiyune. Afora'lá ímbo aráátíménda-tantaa'a aúpá'a makéta wégarawiyune.

²⁴⁻²⁵ Afora'ló wérain-tantaa'a ímbo wégarawiyune. Áuwawaapinken-tantaako seyaafá'a kawé'-úmai kísau maéna moórá-mora-tantaako wenáúra'-wenaura'a káráwiyaíntafena Maníkó wenamáá'amaa'a maréna sáwísamban-ye súnda-tantaa'a wégarawiyiye.

26 Áúwawaapinkembo moórá-tantaakomo áí'o ínana seyaafá'-áúfínkénkwárá'á áí'a uwásániye. Áúwawaapinkembo moórá-tantaako kawe'ó ínana seyaafá'-áúfínkénkwárá'á kawe'á uwásániye.

27 Túwawaatafe'o súnda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Kembiwí Ísu Káráisíti áuwawaakaamba uré'a moórá-mora-waasigo wenaíyayaankaane wenaúrankaane miyáráambá uráwe.

28 Maníkó wení waási moórá-mora-waasigomba kísau tiména miyán-kísáumó maýantafena fasi'aémbá wétimena wení aantá-waasi aifa'á iyáfasintinkena miwi tínaaemba simátimakain-aaimo simátimiyawi iyáfasintinkena miwi tínaaemba uwáítái'-iyawi iyáfasintinkena miwi tínaaemba imbo awánaraan-kisaumo maiyawí iyáfasintinkena tí'o índa-waasimo asófatinkaiyawi iyáfasintinkena miwi tínaaemba túwa'nai iyawi iyáfasintinkena miwi tínaaemba fí'o-fi'on-kisaura'o káráwiyiyawi iyáfasintinkena miwi tínaaemba fí'o-fi'on-aaimo imbo ísáán-aaifinkembo siyawi iyáfasintinkena miyámó iyawi iyáfasintinkafa'a kuráie.

29 Maníkó aantá-kisaumo tímakaimba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémawewe. Maníkó simátimakain-aaimo simátímembá seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémawewe. Uwáítái'o ombá seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémawewe. Ímbo awánaraan-kisaumo máémba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémawewe.

30 Maníkóni fasi'aéntámbá tí'o imbó asófatinkaamba seyaafá'nánká ímba miyán-kísáú máéwasa tuwímbai wémawewe. Fí'o-fi'on-aaí imbo ísáán-aaifinkembo sembá seyaafá'nánká ímba miyá sewasá tuwímbai wésewe. Mináágóni áwáumo waé'maimo sembá seyaafá'nánká ímba miyá owasá tuwímbai wéofó Maníkó wení imáyáafinkemba miyá-fásí'aémbá wétimiye.

31 Maníkómó tímí-fasi'aemba maénæmo sembá imáyáa é'a sé'a Maníkóni kísau íyákamai-kísau maénæmo sé'a tiyáántán-kwiyé'a kísau máero.

Mináái kemá imáyáa é'a sé'a kawé'-ááin-ifo waásimo tirumbó tímembá minánkó seyaafá'ánkóbá íyákaraimbá minánkóni áwáumo simátíménda ísáaro.

13

Waásimo tirumbó tímewini áwáuman-iyemo siyáin-aai.

1 Maníkóni ámútankomo fasi'aémbá simínataamo fí'o-fi'on-aaimo imbo ísáunda-aaifinkembo séta wiyómpaken-kísau-waasi-taaifinkenkwara'o sétaamo miyá aantembo éta imbo waási-imayaamo ondasáámó éta mináái úwoi-aaí séta kámene peró'emo úwoimo tufuwóntemba miyá ondasáánifo waási-imayaamo étaamo éta kawé'a uwátinkanaumne.

2 Maníkó fasi'aémbó simínata simásímkain-aaimo simátimetaamo Maníkó aupál'ó makáin-aaí isétaamo imbo ísaraunda-aaí Maníkó simásímkain-aaí isétaamo Maníkóntaféta fasi'ámaimo métaamo séta érai'a Maníkó siyáintemba ínye sétaamo Maníkómó siyáintemba umbai-kísáumó maétaamo miyá aantembo éta imbo waási-imayaamo éta úwoi-waasisa úne.

3 Makáunda-tanta'a'o seyaafá'ó tuwín-timetaamo Maníkóni kísau wémawundasafesasa sáwí'o uwásinkénta aamoí éta kanaán-iye sétaamo

miyámó éta ímbo waási-imayaamo ondasáámó éna siyáunda-aaigo ínta súwa'nai ín nye.

4 Waásimo tirumbó tímewini áwáuma maarán-iye. Waásimo tirumbó tímewi sáwi'o wéuwatinkaamba anondáá ímba miyámó ombá túwa'nai esa waásimo tirumbó tímewi túwi'o wérain-kwaasisafesa tirumbá ímba sáwi'a uwátinkesa waásimo tirumbó tímewi miwí túwi'a ímba maimae iyésa

5 waásimo tirumbó tímewi kesáfesa seyaafá-tántáá'á kawé'á wéune ímba sésa sáwi-aaí ímba sésa waásimo tirumbó tímewi kesái íyáákainkxae ímba sésa waásimo tirumbó tímewi ímba úwoiyaamba aaisambá sésa waásimo tirumbó tímewi sáwi'o uwátinkáámba ímba imáyáá úmae iyésa

6 waásimo tirumbó tímewi sáwi'o ontáfesa ímba aamoí ésa kawé'ó ontáfesa aamoí ésa

7 waásimo tirumbó tímewi umbai-tántáá'ó ombá úwoi wémaesa waásimo tirumbó tímewi seyaafá'-wáásisáfesa ímba inkaisíyan-imayaá ésa seyaafá'nánkátá kawé'ó íyantafesa timu'marésa mésa waásimo tirumbó tímewi seyaafá'-úmbáí-tántáápimbá fasi'ámai mésa ímbo ifá'ó túwáámba miyáumai méraawe.

8 Waásimo tirumbó tímén-aniko waé'wae'a éna ímba tai'áínana Maníkó simátímakain-aaímo simátímén-kisau tai'áínana fi'o-fi'on-aaímo ímbo isáán-aaifinkembo

sen-kísáú tai'áínana ímbo ísaraan-aaímo Maníkó simátímakain-aaí simátímén-kisau tai'áiníye.

9 Ímbo isáúnda-aaímo Maníkó simásímakain-aaí ínta kanaatá ísásaraumne. Maníkómó simásímakain-aaímo simátímakaunda ínta kanaatá simátímatarumne.

10 Maníkó kawé'-úramba ónaumnemo siyáimba ánaaembä paápé índa póta ímbo ísásaraunda-aaíwarata tai'áwinata seyaafá'á áwáusa awánánauumne.

11 Iyámpói mo méraawandara'a iyámpói mo sentembá miyán-ááí wése'a iyámpói mo ontembá miyá wée'a iyámpói mo ontembá miyán-ímáyáá uráumpo waási-úramba íyáé'a iyámpói ya'o uráunda-tantaa'a tukáumne.

12 Iyámpói mo ímbo kawé'-úmaímo isáántemba Maníkóní waásisa ímbo kawé'-úmaisa Maníkóní áwáuma wéawanaumne. Nompímbó waási tóí'o ímbo awánamaimo kawé'ó úndantenta káfel'a miyáráántá wéundasa Maníkóní áwáuma ímbo kawé'-úmaisa wéawanaumpo waási tóí'o aforatáámó awánáúndantemba ánaaembä miyásáámó ondasá Maníkóní áwáuma kawé'-úmaisa awánánauumne.

Káfel'a ímbo awánasaraundasa Maníkó kentáámó suwánasaraaintemba ánaaembä Maníkóní áwáusa awánánauumne.

13 Miyá inifo káfel'a Maníkómpál'a simankúnkúnta únda-amba isaná érai'a Maníkóeta maé'mae'a ónaumnemo súnda-amba isaná Maníkóbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amba isaná úmai minkáúmbó-ámbá wéraifo íyáákarin-amba Maníkóbó tirumbó áméne waásimo tirumbó tímén-amban-iye.

14

Maníkómó simátímakain-aaímo wésimatimen-aaí.

¹ Waásimo tirumbó tímén-amba fasi'ámai arááiwae'a Maníkómó wétuwin-timi-fasi'aembä maénae sé'o Maníkómó simátimakain-aaimo simátímémbera óraa-tantaa'an-ifo mifásil'áembä maénae seró.

² Maníkóní ámútankó fasi'aémbó tímísasamo fí'on-aaimo ímbo ísaán-aaifinkembo sembá imba waásisafesa wésefo Maníkóntafesa sésa waásimo minááigóní áwáumo ímbo ísaántafesa waásisafesa imba wésewe. Maníkóní ámútankó fasi'aémbá tímísasa aúpá'-áái wésefo

³ tuwímbai Maníkómó simátimakain-aaimo simátímémbera fasi'ámai arupíse úmai kawel'ó uwátinkáámba mindásafe'a sé'a Maníkómó simátimakain-aaimo simátímémbera óraa-tantaa'an-ifo mifásil'áembä maénae seró wésune.

⁴ Fí'on-aaimo ímbo ísaán-aaifinkembo sewí kesáfesa símai wéfasi'aafó Maníkómó simátimakain-aaimo simátímewi Maníkóní waási seyaafá'a fasi'aémbá wétimewe.

⁵ Maníkóní ámútankó fasi'aémbó tímisa'o fí'on-aaimo ímbo ísaán-aaifinkembo síyamba siráái wétaifo Maníkómó simátimakain-aaimo simátímé-fasi'aembä maé'a simátimiyamba áfaáraumai siráái wétaife. Túwaandu ombá fí'on-aaimo ímbo ísaán-aaifinkembo sembá minááímó waé'mai síndawi ímbo ménamo simátiminásamo ésa minááigóní áwáuma imba kawel'-úmai íséwana minááigó imba túwa'nai ínaye. Miwí tááigo imba túwa'nai indasafesa Maníkómó simátimakain-aaimo simátímewasa afora'a simátíméntafesa miwí fí'on-aaimo ímbo

ísaán-aaifinkembo sewí íyáákaraawe.

⁶ Kesí waásisono. Kentópa komé'a fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo sendamó é'a imba isáiyana kesááigo ímbo túwa'nai ínifo Maníkómó paápé uráin-aaiya'i ímbo isáúnda-aaimo Maníkó simásimakain-aaiya'i Maníkómó simásimakain-aaiya'i Maníkóní aambó arááiwáén-aaiya'i miyán-áwáumó afora'o simátíméndamo é'a isáiyana kesááigo túwa'nai ínaye.

⁷ Fontóímó ímbo kawel'-úmaimo áái sínasamo ésa imba ísámáí kawel'á ónááfo kawel'-úmaimo sínasamo ésa ísámáí kawel'á ónááwe.

⁸ Moóráwigo ímbo kawel'-úmaimo aaemáímo sínasamo ésa imba isésa tatúwaandu ónááwe.

⁹ Miyáumai túwaandu uráiyampimba fí'on-aaimo ímbo ísaán-aaifinkembo síya'o é'a minááigóní áwáuma imba isáiyamba keáinkáámba sénááwe.

¹⁰ Seyaafá'-márífá'a sáwfá'-waasi mésa fí'o-fí'on-aaimo sembá minááigóní áwáuma wéraifo

¹¹ moóráwigo wenáifinken-aaimo sína'a sé'a imáyáa é'a fí'on-daopaken-kwaasiye senaná kentáfena imáyáa éna fí'on-daopaken-kwaasiye síniye. Miyámó sen-ááigó imba túwa'nai ínaye. Miyáumai túwaandu uráambá fí'on-aaimo ímbo ísaán-aaifinkembo sembá minááigó imba túwa'nai ínaye.

¹² Maníkóní ámútankomo tuwín-timi-fasi'aembo maiyamba aamoí é'a pó'a Maníkóní waási kawel'ó uwátinkáá-fasi'aemba tiráái wétaina'a maiyé'a Maníkóní waási kawel'á uwátinkááro.

¹³ Mindásafe'a fí'on-aaimo ímbo ísaán-aaifinkembo sewí Maníkómpá'a áisai íyana minááímó waé'maimo simátimiyantafena fasi'aémbá timíniye.

¹⁴ Maníkóní ámútankomo fasi'aéntáámó símakaisataamo fí'on-aaimo ímbo isáúnda-aaifinkembo Maníkóntaféta inaimó súndasa sóikakenta súmpo kentáási imáyáago sáwísankaamba uráye.

15 Mindásafeta maarásá ónaumne. Maníkóní ámútanromo fasi'aéntáámó símakaimba fí'on-aaimo ímbo isáunda-aaifinkenta Maníkómpátá inaí séta kentáá saáifinkenkwarata sénaumne. Fí'on-aaimo ímbo isáunda-aaifinken-imá séta kentáá saáifinken-iwarata sénaumne.

16 Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'á inaí sé'a wenawí'a mósá máráámba moóráwigomo úwoi-waasimo minááigóní áwáumo ímbo isaraiwaimo kembiwímó túwaandu uráampimbo ménamo éna sen-ááigóní áwáuma ímbo isarena póna ímbo kanaa'á érai'e síníye.

17 Fio'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawe'án-ifo minááigóní áwáuma ímbo isaraindawimba minááigó ímbo áwá'nai ínýe.

18 Fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sembá tuwímbai-kanaa wésefo kemá fí'on-aaimo ímbo isáunda-aaifinkembo súnda sáwifa-kanaa mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

19 Énifo Maníkóní waási túwaandu uráamba fí'on-aaimo ímbo isáunda-aaifinkembo ayáátáá'-aaimo súnda kári-tantaa'an-ifo isáán-aaifinkembo fasi'aémbá timínda-aaimo ampáán-ááimó súnda mindá óraa-tantaa'an-iyé.

20 Kesí waásisono. Iyámpói'mo ímbo kawe'-ímáyáámó ontimbá ímba miyá é'a táákaefaeñ-kwaasimo ontén-ímáyáán-oro. Umarambó ímbo sáwi-imayaamo ontimbá miyán-oro.

21 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáfimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna kesí waási kesáái ímba isáafó simátimenaumne. Fí'on-aaimo sewí simátíménasa miwí tááifinkemba simátimesa sáwí'a uwátinkaiyasa pósá kentáfesa ímba imáyáá ésa kesáái ímba isánááwe

agaimaréna siyáye.

22 Naaófá'á Maníkó miyá éna

wení waási wenáái ímbo ísarowi wení fasi'aémbá aráátimumba awánaraantemba Maníkón-aaísafesa ímba timankúnkúmba íyawi fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sen-áái isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá wésewe sénááwe. Énifo Maníkó simátímakain-aaí simátímémba Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba íyawi isésa sésa Maníkóní fasi'aémpínkémbá miyá wésewe sénááwe. Énifo Maníkón-aaísafesa ímba timankúnkúmba íyawi isésa ímba miyán-áái wésewe.

23 Maníkóní waási túwaandu urémpimba seyaafá'nánká'ó fí'o-fí'on-aaimo ímbo isáán-aaifinkembo sýyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaísafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isésamo ésa maawí uwó-waasin-owe sénááwe.

24 Énifo seyaafá'nánká'ó Maníkómó simátímakain-aaímo afora'ó sýyasamo úwoi-waasimo Maníkón-aaísafesa ímbo timankúnkúmba íyan-kwaasimo íyáferesamo isáiyánamo éna minááigó tirumbá faiyaráínasa sáwi-waasi úne sésa

25 miwítí aúpá-sáwi-ímáyáá afora'á mégufyesa Maníkón-aúranka'a kifaesa wen-ímáyáá mósá marésa sésa érai'a kempímbá Maníkó méraiye sénááwe.

Maníkóntáfesa imáyáá ésa túwaandu urénka'a arupíse úmai méhaaromo siyáin-aaí.

26 Kesí waásisono. Kemó súnda-aaigoni áwáuma maarán-iye. Maníkóntáf'e'a imáyáa é'a túwaandu urénka'a moóráwigo maarán-imá sénaumne sínana moóráwigo Maníkón-aaifinken-aaí simátiminana moóráwigo Maníkómó aráánaminda simátiminana moóráwigo fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkemba sínana moóráwigo minááí waé'mai sín'a'a miyáumai Maníkóni waási fasi'aémbó tíméntafe'a miyá úmae'a iyóro.

27 Fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkemba síyambo é'a kaumbo-kae'-wáási aantemba sé'a aifa'á moóráwigo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaembä moóráwigomo sínda waé'mai simásuwainana wenánaaembä moóráwigomo sínda waé'mai simásuwaina'a miyá sénaáfo

28 minááimó waé'mai síndawimo ímbo méraina'o é'o fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkemba sewí seyaafá'-wáási túranka'a ímbo síyambo imáyáafinkemba Maníkóntáf'e'a seró.

29 Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémbä kaumbo-kae'-wáásimó iyáfasinkesamo simátímémbä tuwímbai isé'a minááí tuwímbai ísáaro.

30 Minááimó ísáán-kwaasifinkemba Maníkó moóráwigombo simáminanamo éna simátiminda-waasigo wenáái tai'láinana moóráwigo iyáfasinena simátiminiye.

31 Maníkómó aaimó simátímakaiwai seyaafá sé'a moórá-morawigo moórá-mora-kanaa símae iyé'a pó'a seyaafá'nánká isé'a fasi'aémbá maénááwe.

32 Maníkómó simátímakain-aaimo simátíméwi sembá kentí imáyáara-aantemba káráwiyyaafó miyán-oro.

33 Kawel'-ímáyáámó é'o faru úmaimo méraamba Maníkómbá aráái taifó simátímén-aaí káráwiyyoro.

Maníkóni waási seyaafá'-náópa'o túwaandu uráamba maarán-owe.

34 Túwaandu urémpinkemba aaré ímbo aaí seró. Maníkón-aaí aúfáifinkembo siyáintemba aaré ímbo káráwiyyonaawe.

35 Mindásafe'a túwaandu urémpinkemba aaré aaí sefó sésa moórá-aaigoni áwáumo tísai ónae sésamo ésa miwítí naaúmpa'a tuwaai'waimbá tísai ónááwe.

36 Kentí imáyáafinkembo miyámó ombá Maníkón-aaí kempínkén-aantemba ímbo paápé isa'á ímbo kembiwí aantembanifo fí'o-fí'om-barafaken-kwaasiwara'a ísaraafó miwímó túwaandu urésamo ontembá miyán-oro.

37 Kempínkembá tuwímbai kesáfesa sésa Maníkómó siyáin-aaí ísaraundawi únemo siyawie tuwímbai kesáfesa sésa Maníkó fasi'aémbá símakaiwai únemo siyawie miyámó sewí maanáúfáímó agaimáímo timúndafimba toráumai awáné'a sé'a minááí Fasi'aénkó ámááumba siyáin-aain-iye sénaáfo

38 maanáúfáímó agai-timúndamo ímbo íséwa'o é'a miwísafé'a sé'a ímbo Maníkóni ámáánko kentirumpimbá wéraiye seró.

39 Kesí waásisono. Maníkómó simátímakain-aaimo simátímémbä fasi'aén-imáyáá é'a simátíma'mae'a iyé'a fí'o-fí'on-aaimo ímbo ísáán-aaifinkembo sembá ímbo aiyowáí'a úmáráaro.

40 Énifo seyaafá'-ááimó sembá ímbo sáwifa'-aaimo síyambo aáno úmai arupíse úmai méraaro.

¹ Kesí waásisono. Ásé'-aaí kosimátímaquaunda-aaí aneka'ó simátíménda ísáaro. Minásé-ááisáfé'a érai'e sé'a ta'ótoka'e fasi'ámai méraawe.

² Fasi'ámaimo ta'ótó'mae iyé'o é'a kawel'-ámbá arááíwa'mae iyónááfo tókaken-aantemba érai'emo siyambo é'a kawel'-ámbá ímba arááíwa'mae iyónááwe.

³ Aifa'á Maníkó minááí simásimuwa'a kembó simátímakaunda óraa'-aaí póna Maníkón-aaí aúfáifimba agaimarésa siyáantemba sáwí-imayaasa maisiyuwáindasafena Ísu Káráisiti puwúwasa

⁴ utámárowana kaumbo-kánáá maisuwówana Maníkó pukómpinkemba iyáfasinankaraiye. Minááí Maníkón-aaí aúfáifimba agaimarésa siyáawe.

⁵ Ísu Káráisiti pukómpinkemba iyáfasinená Pítan-aúranka'a paápé éna wení kísau-waasi túranka'a paápé éna

⁶ moórá-kanaa sáwifa'-waasi wesé'o núwai 500 waasi túranka'a paápé uráiye. Minkwáásifínkémbá sáwifa'nanka úwoi túnaraawasa tuwímbai pukáamba minkwáásí túranka'a paápé éna

⁷ Yémisin-aúranka'a paápé éna wení aantá-waasisonti túranka'a paápé éna

⁸ ánaaembá kemá Poro súranka'a paápé éna Ísu Káráisiti wení waási-i'a uwásinkairkwae-imaya ímba uráunda kembá wení waási-i'o uwásinkaraiwai súranka'a paápé uráiye.

⁹ Ááéma Ísu Káráisitini waási sáwí'a uwátínkaraumpo Fasi'aénkóni aantá-waasisinkemba kemá kári'-waasi úne. Ímba kanaán-uráunda pósá kentáfé'a Fasi'aénkóni aantá-waasi ónemo sembá uwó-ááí sewé-ímayáá wéune.

¹⁰ Énifo Maníkó úwoi súwa'nai uráimba pó'a Maníkómó kesáái simátiminkwae séna si'lákaiwai ówánana wemá úwoi súwa'nai úwa'a ímba úwoi mé'a fasi'aén-kísáú wémaewanana kesí kísaugo fí'owiti kísaugombá iyáakáraifo keyáá minkísáú ímba maewánana Maníkó súwa'nai ena kesé'a mérowá'a minkísáú maiyáumne.

¹¹ Kemó ásé-aaímo simátimewanda-aaí isé'a miwímó simátímún-aaí mimbórá-ááí pó'a isé'a timankúnkúmba uráawe.

Púwón-kwaasimo iyáfasinaiyan-aaí.

¹² Maníkó Ísu Káráisitimba pukómpinkemba iyáfasinankarain-aaisa simátimundasa kempínkémbá tuwímbai sé'a púwón-kwaasi ímba iyáfasinanaawe sembá nórá séra wéseo.

¹³ Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Ísu Káráisitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino.

¹⁴ Maníkó Káráisitimbo pukómpinkembo ímbo iyáfasinankarainkakaa simátimunda-aaisa sáwísankaamba uwáwisa'a misáwísánkáán-ááisáfé'a timankúnkúmba owisinó.

¹⁵ Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino. Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba iyáfasinankaraiyemo simátimundasa énifo minááímó karol'-ááímó inkakaa Maníkómó uráintafeta karol'-ááiyésá simátimusino.

¹⁶ Púwómpinkembo ímbo iyáfasinanaankakaa Maníkó Káráisitimba pukómpinkemba ímba iyáfasinankaraisino.

17 Maníkómó Káráísitimbo pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa úwoi-aaisafe'a timankúnkúmba owaná aoisaambá kempímbá úwoi wéraisino.

18 Moórá-aaiwara'a simátimenaumne.

Maníkómó Káráísitimba pukómpinkembo ímbo íyáfasinankarainkakaa Káráísitinka'o timankúnkúmba ésamо pukáawi pukáampinkemba ímba íyáfasinesa Maníkóní ewaal'á ímба mésа sáwi-aempal'a méraawisino.

19 Marapál'ó méraundara'a séta púwóndafinkemba íyáfasineta wíyómpa'a Ísu Káráísitiye'a méraandasa amu'maréta méraumne-aaimo karo'-áímó súndarakaata marapál'-wáásí kentáá suwiyáái esa tirumbá uwásinkáawisino.

20 Érai'-aaí maarán-ááín-iye. Maníkó Ísu

Káráísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraiye. Púwón-kwaasifinkemba aifa'á wemá íyáfasinkaimba pósа ánaaembo puwíyan-kwaasi íyáfasinanaawe.

21 Aifa'-wáásígón-áwí'a Ándámu sáwi' uráimba pósа púwón-amba seyaafá'nánká wéaraaiwaefo moórá-waasigon-awi'a Káráísiti kawe'á uráimba póna seyaafá'nánká puwíyampinkemba íyáfasintinkainiye.

22 Seyaafá'nánká Ándámun-aísaafitantambo uráundawi pótа púwóndasaanifo Ísu Káráísitini waásisa pótа púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

23 Maníkó siyáin-kanaa túnata púwóndafinkenta íyáfasinanaumne.

Aifa'á Maníkó Káráísitimba pukómpinkemba íyáfasinankaraimba póna Káráísiti marapál'ó kumíndara'a Maníkó Káráísitini waásisa púwóndafinkenta íyáfasisinkainanasa

24-26 mindá tai'láinda-kanaa Ísu Káráísiti káráwiyyinana Maníkó sínana Káráísiti wenínamuro-wáásí íyáákena fí'owimo sáwi-kisaura'o káráwiyyaan-kisauwe fí'o-fí'o-sawi-fasi'aene tai'lásuwena puwíyan-amba tai'lásuwena miyámó índa wenínamuro-wáásítí fasi'aémbá tai'lásuwena Maníkóntáfena séna kesifoo seyaafá-tántááká'lá káráwiyyuwo síníye.

27 Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

Maníkó wembá seyaafá-tántáá'lá
íyáákamai-i'a uwánkaraiye

agaimaréna siyáifo Káráísiti Maníkómbá ímba íyáákainiye. Maníkó sínana Káráísiti seyaafá-tántáá'lá íyáákainiye.

28 Maníkó Káráísitimba seyaafá-tántáá'lá íyáákamai-i'o uwánkaraindara'a Káráísiti Maníkón-ááninko Maníkóntáfena séna emá seyaafá-tántáá'lá íyáákamai-i'a uwásinkaandawi po kenkáá káráwiyyinone sínana Maníkó seyaafá-tántáá'lá káráwiyyiniye.

29 Tuwímbai sésa puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe sembánifo pukáan-kwaasisafesa imáyáá esa nombá maiyáawe. Puwíyampinkemba ímba íyáfasinanaawe-aaimo érai'-aaimo inkakaa pukáan-kwaasisafesa ímba imáyáá esa nombá máewaisino.

30 Púwóndafinkembo íntaamo íyáfasinanaetara moórá-mora-naopa'a sínkamonae wéopal'a ásé-aaí ímba kosimátímael'a núsino.

31 Kesí waásisono. Kembiwíyé kewé kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'a kááísamai méta kentáf'e'a aamoimó únda miyámó érai'o úndantemba aasiyaasi-kánáá imáyáa é'a sé'a káfekaamba sínkamiya'a púwóno-imayaa únda mindáwara'a érai'-aain-iyé.

32 Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa kemá úwoi-waasi é'a kesí imáyáafinkemba súne. Afáá-póigó mó waási fándaifo sésamo arááíwáéntemba kembá miyáráámbó uwásínkáámba maanká'a Éfésási-naopa'o méraunda óraal'-umbai-tantaa'a kempá'l'a tisa'l'a óraakisamu maúnda úwoisafe'a wéune súsino. Púwómpinkembo ímbo íyáfasinanaankakaa waásiti imáyáafinkembo sentembá miyá séta aafáyáasa puwónaumpo káf'e'a kawe-tómbá néta sirááimo taintentá ónaumnesa súsino.

33 Puwíyampinkemba ímbo íyáfasinanaawemo sembá minkáró'-ááísáf'e'a érai'e sefó sé'a simátíménda-aaí isé'a káráwiyyoro. Tuwímbai érai'a sésa sáwí'o on-kwáásisé'o méraambo é'a kawe'-ámbá ifátuwe'a sáwí-ambá arááíwaenaaawe sefó

34 puwíyampinkemba ímbo íyáfasinanaawe minkáró'-ááísáf'e'a sáwí-imayaawe

sáwí-awauwe ifátuwe'a kawe'-imáyáán-oró. Miyámó íyantafe'a sé'a kempínkembá tuwímbai Maníkómpá'a ímbo tiyáawe súne.

Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba wíyómpa'o méraiyan-tuman-iyé-aaí.

35 Puwíyampinkemba ímbo íyáfasinanaawe-imayaa é'a sisai e'a sé'a púwón-kwaasi nóra úmaiya íyáfasinesawa nórán-tuwa ma'máiya íyáfasinanaao-aaímo

36 sisai om̄ba sáwí-imayaafinken-aain-iyé. Puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maararáámbá uráifo isé'a kísau-anauntunk'a imáyáán-oró. Ánáuntumba u'marááwana minánáuntúnkó ímbo úwoi áruma wéwiyyaifo u'marááwana ánaaemba mapánkena áruma wéwiyyaife.

37 Tómbá fákakesamo nempínkembá ímbo aneká'l'a wéu'maraafó ánáuntumba maiyésa kísau fúmáráawana aneka'a áruma wíkéna wéanon-iyé.

38 Maníkó sisaná moórá-mora-anauntumpinkemba áruma wíkéna óraa'o imbá Maníkó wení imáyáafinkemba seyaafá-tómbá fí'o-fí'on-auwara-tomba makáífo

39 seyaafá'ó méraamba mimbórá túwawaa'a ímbo maréna waási fí'on-tuwawaa'wara'a tinkéna wái-waamba fí'on-tuwawaa'wara'a maréna numamá fí'on-tuwawaa'wara'a maréna mófáá'a fí'on-tuwawaa'wara'a makáíye.

40 Wíyómpa'a fí'on-tantaa'a wéraisana marapá'a fí'on-tantaa'a wéraiye. Wíyómpa'o wéraimpimba fí'on-to'waai wéraisana marapá'o wérainka'a fí'on-to'waai wéraiye.

41 Aafáúfimbá fí'o-sama wéraisana wíyómpimba fí'o-sama wéraisana okómpímbá fí'o-fí'o-sama wéraisana miyá uwásaraiye.

42 Miyámó intembá puwíyampinkembo íyáfasinaiyamba maará ónááwe. Púwómbo utámáráán-tuwawaa'a tai'áínifo mimpínkembó íyáfasinaiyan-tuwawaa'a waé'wae'a íniye.

43 Utámáráán-tuwawaa'a aamoisaén-túwawaa'a sáwi-tuwawaa'an-ifo puwyíampinkemba íyáfasinaiyan-tuwawaa'a fasi'aén-túwawaa'a kawetuwayaa'an-ifo

44 utámáráán-tuwawaa'a marapá'ó méraan-tuwawaa'an-ifo púwómpinkembo íyáfasinaiyamba wiyómpa'o méraiyan-tuwawaa'an-aye. Marapá'ó méraan-tuwawaa'o intembá wiyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a wéraiye.

45 Mindásafena naaoáfá'a Maníkón-aaí aúfáiñimba agaimaréna séna Maníkó aifaraáán-kwáásigón-áwí'a Ándámumbo úmakaimba úwaauwa éna waásin-aye

agaimaréna siyáye. Ánaaen-kwaasigon-awi'a Ísu Káráisiti waásimo aúí'o úmoimo maé'mae'o íyan-amba wíkáiwai paápé uráiyé.

46 Wiyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a ímba aifa'á paápé uráifo marapá'ó méraan-tuwawaa'a aifa'á paápé uráiyé.

47 Maníkó aifa'-wáásigombá marasámbá úmakaifo ánaaen-kwaasigo Ísu Káráisiti wiyómpakemba kunkáiyé.

48 Ándámumbo marasámbó úmakin-auwawaa'o wéraintemba seyaafá'-wáásí miyán-túwawaa'a wéraifo Káráisiti wiyómpaken-auwawaa'o wéraintemba wení waási miyán-túwawaa'a wéiniye.

49 Maníkómó marasámbó úmakin-kwaasiyaambo úndantenta Káráisiti wiyómpakewimo intentá ónaumne.

50 Kesí waásisono. Simátíme'a súne. Maníkómó wiyómpa'o káráwiyaipa'a marapákén-túwawaawara'a ímba méraiyaná waé'wae'o índa-tantaa'o wéraindafa'a tai'áinda-tantaako ímba mimpimbá wéiniye súne.

51 Maníkómó aúpá'-makénamo aráátímakain-aaímo simátíménda ísáaro. Seyaafá ímba puwéta úwoi méta súwawaata fí'o-suwawaata faufínata

52 mimbórá-kánáá wiyómpakemba uwiyemba sínana minúwóiyáámbó aafáyáumo tawáintemba minúwóiyáámbá pukén-kwaasi íyáfasintinkainasa maé'mae'a íyata súwawaata fí'o-suwawaata faufíníye.

53 Marapá'ó méraunda-suwawaata púwón-da-suwawaatan-ifo wiyómpa'o méraanda-suwawaata ímba púwón-da-suwawaata faufíníye.

54 Marapá'ó méraan-tuwawaa'a púwón-tuwawaa'an-ifo wiyómpa'o méraiyan-tuwawaa'a ímba puví-túwawaa'o faufíndara'a Maníkón-aaí aúfáiñimba agaimaréna siyáin-aaí paápé ínkiye. Maará siyáye.

Púwón-amba tai'áinana maé'mae'o íyan-anko púwón-ankomba íyáákainiye

agaimaréna súwana

55 moóráwigó séna púwón-anka ímba íyáákaraimba póna púwón-ambo sáwi'o uwátinkainda-fasi'aenko tai'áiníye

agaimaréna siyáye.

56 Maníkóní ámáámbo ísámaimo túwáán-imayaago ta'ótokaiye. Miyámó ontáfena púwón-ambo sáwi'o uwátinkainda-fasi'aenko ta'ótokaifo

57 Maníkó púwón-amba kentáá íyáákamai-ita wéuwasinkaiye. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti púwón-ankoni fasi'aémbá tai'éna íyáákaraimba póna Maníkó miyá wéuwasinkaisata súwisa súne.

58 Mindásafe'a kesí waási fasi'ámai mé'a ímba tuwesaraí ína'a Fasi'aénkóní kísau maimaé wéye'a ímba ifátuwáaro. Fasi'aénkóní kísau mo wémæmba ímba úwoi-kisaun-ifo áuwara-kisaun wémæfo maimaé iyóro.

16

Fasi'aénkóní waási túwa'nai on-óntárkón-aai.

1 Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'a méraawi tómbá ímbo makáawi túwó'nai iyamba óntamba torupé'a maarán-oro. Kárésiyaa-marafa'a Maníkóní waásimo méraawi simátimakaundantemba miyán-áái simatímumpo miyán-oro.

2 Moórá-mora-sondaara'a moórá-kisaufin-ontamba tuwímbai Maníkóní waási túwa'nai iyapa'a maré'a kentí naaúmpimp'a'o maráiyamba óra'a ína'a ánaaembä kempá'a komáéna'a Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi timíyan-ontamba ímbo saafá iyamba úwoi maitiménáawe.

3 Kempínkembá tuwímbai iyáfasintewa'a kempá'a komé'a aúfái agaimái timé'a ti'maráanasa Maníkóní waási Yérúsaremu-naopa'o méraawi mináufáiyé torupámariyan-ontane maimaésa mátimenaawe.

4 Minkánáá kemó komáénda-kísau mo wéraina'o é'a konasá miwí kesé'a kónanáawe.

Kórinti-naopa'a kónae siyáin-aai.

5 Máséndóniya-marafa'a Maníkóní ásé-aai simátima'mae'a nónae únda póla miyá kósímatime'a kempá'o kondá

6ampáánkárá koménaum ayáátáákara koménaumno. Ímbo aampa'ó wénon-kanaa uwí-nómpáké-fiyúndámó mafaiyáindarara fí'on-daopa'a kónaumno. Fí'on-daopa'o kónae ona'ó é'a súwó'nai iy'a kónaumne.

7 Kempá'o ayáátáák'a koménæ'e'o súnda Maníkómó ewé sína'o é'a ayáátáák'a koménaumne.

8-9 Maankálá Éfésási-naopa'a ásé-aaimo simátímenda-waasi sáwifa'a méraamba pósá isésa érai'e sésa fasi'ámai ménawáwa kesí kísau safesa aambó faiyíyan-kwaasi sáwifa'a méraawe. Minkísáumó maúnda tómbá fáká'mai Maníkóntáfesa ísámai kaundáne sésa túwaandu ombá minkánáá ímba tiyáisa'a mé'a minkísáu maúnda póna mintánón-kánáá tai'áina'a kónaumne.

10 Moóráwigó Tímótimo kentópa'o komérainda aamoí é'a áwa'nai oro. Kemó úndantemba Fasi'aénkóní kísau wémäifo

11 wentáf'e'a úwoi-waasin-ye ímba sé'a tínaaembä uwáméro. Kembiwi tiyuwénamo kempá'o tínda áwa'nai iyana kempá'a kawel'-úmai tíno. Wesé'o Maníkóní waási kentáásí waási kempá'o tíyantafe'a timu'maré'a méraumne.

12 Kentáásí waásigon-awi'a Ápórosimba óraaka simáme'a sé'a Kórinti-naopa'a kentáásí waásimo wíyan-kanaa esé'a waaó súnda póna káf'e'a ímba kanaa'á wínífo aambó wérainanamo éna wíniye.

13 Kentúra'a káráwiye'a Maníkómpá'a timankúnkúmba úmae iyé'a ímba tá'a ína'a fasi'ámai méraaro.

14 Kísau mo wémämba waási-imayaa úmai kísau máero.

15 Kesí waási ísáaro. Ákáyaa-marafaken-kwaasi Sétefanasiini akúmbá aifa'á Maníkómpá'ó tiyáawi Maníkóní waási fasi'ámaimo túwa'nai on-áái ísaraawe. Óraaka simátíme'a sé'a

16 miyán-kwáásimó sen-áái taawiyafé'a miwisé'a Maníkóní kísau fasi'aén-kísáumó wémaewi-taai ísáaro.

17 Kempínkémbá kaumboráú-tuwi'a Sételanasiye Fótíyúnetasiye Ákáikasiye mindárau kempá'á tewalá aamoí úmpo kembiwí ímba seyaafá'nánká kanaa'á kempá'á tewasá mindárau kempá'ó tembá aamoí úne.

18 Mindárau kesí imáyáa aúí'a uwásinkesa kentí imáyáawara'a miyá uráawe. Miyán-kwáásí túwí'a mósá måráaro.

19 Ésiyaa-marafa'a naaó'-naokemba Maníkóní waási kentáfesa kawel'-úmai méraaro wésewe. Moóráwigon-awí'lá Ákwíra awaainínkó Párísiraawe mindáraiti naaúmpa'a túwaandu owí Fasi'aénkó'e'o kááisamai méraawi aamoí ésa kentáfesa kawel'-úmai méraaro wésewe.

20 Maankáló méraawi Maníkóní waási seyaafá'nánká kentáfesa kawel'-úmai méraaro wésewe. Moórá-mora tiyáámba tíméro.

21 Ayáiyá'lá kemá Póro agaimaráúmpo awáné'a wenayáánaufi'a isaná wenááin-aye sé'a ísáaro.

Kemá Póro súne. Kawel'-úmai méraaro súne.

22 Fasi'aénkómpá'ó ímbo tirumbó áméwi Maníkó sáwí'a uwátinkainiye. Kentáási Fasi'aénkó kumíníye súne.

23 Fasi'aénkó Ísu úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

24 Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraawa'a kembá sirumbá timúne.

Kemá Póro súnda-aai taí'láyiye.

2 Kórinti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afakaeté-aataiyal'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kórinti-naoraa-waasi Ísuni aampa'o kun-kwáási tímakaiye. Póro Máséndóniyaa-marafa'a mérowana Táitási Kórinti-nao'a tuwéna Pórompa'a wémena Kórinti-waasi-taai kosimámuwana Póro iséna séna aúfáima agaimái tímakaunda isasá isésa tuwímbai sáwí'o ombá tínaaembä uwásukaawasa tuwímbai ímba miyá ésa kentáfesa sésa ímba érai'a Ísuni aantá-waasin-ye wésewe séna érai'a Ísuni aantá-waasin-ye síwae séna maanáúfáí agaimarówasa mátimakaawe.

1 Kemá Póro maanáái agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímoti kentáásí waásigo kesé'a mérais'a agaimaráúmpo ísáaro. Manikó wení imáyáafinkemba kentáfena séna aantá-waasi éma Ísu Káráisitin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákaifo ísáaro. Kórinti-naopakewi Manikón-aisafe'a érai'emo sewí ísáaro. Ákáyaa-marafa'a Kórinti-naopakewiye fí'o-fl'on-daopakewiye méraawi Fasi'aénkóní waási ísáaro.

2 Manikó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai aáno'o uwátinkaayantafe'a inaí súne.

3 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowa Manikón-áwí'a mósá maráúmne. Wemá kentáásifowama arumbó uwásinkáíwai siráfaenasa síwa'nai iwáin-áwítá mósá maráúmne.

4 Fí'o-fl'on-umbai-tantaa'a seyaafá'a kentááfá'ó timbá Manikó siráfaiyaimba póna fí'o-fl'on-umbai-tantaa'ló tuwímbaifa'ló tínda Manikómó siráfaiyaintenta úmai kesáá miwí kanaa'á arásáfaitinkanaumne.

5 Káráisitimba áí'o ún'i'a uwánkówasa Káráisitini waási-j'o úndarakemba sí'a índa-i'o uwásinkáámba miyáumai Manikómó Káráisitimbo aráfaiyaintemba miyáumaisa óraata siráfaiyaiye.

6 Kembiwisé'a méta túwa'nai ówánanasá sáwí'o urómpinkemba Manikó tí'maena kawepá'lá métinkaraiye. Miyá ówándarakemba sí'o únita uwásinkóntha Manikó siráfaiyaiye. Keseta méraawanasasa sí'o únita uwásinkóntha ímba ifátuwaundasa fasi'ámaisa méraumne. Miyáumai tí'a índa-i'o uwátinkaiyamba kesáámó uráundantembo miyá é'o ímbo ifátuwe'o fasi'ámaimo méraiyambo éna Manikó kenkwárá'a tiráfaitinkainiye.

7 Sí'o ún'i'o uwásinkaraantenta tí'a índa-i'o uwátinkáámba miyáumai Manikómó siráfaiyaintemba tiráfaitinkaiyamba séta mindásafe'a fasi'ámai ménaawe óraaka séta timu'maréta méraumne.

8 Kesí waásisono. Ésiyaa-marafataamo maéwánda fí'o-fl'on-umbai-tantaa'a kentááfá'ó túmba mináái isáwae séta simátimumpo ísáaro. Minúmbái-tántáá'ó fí'oran-oraa'-umbai-tantaa'a úwata kentááfá'ó túmba pótá puwónaumne séta súnareta

9 sínkamiyata púwónda-kanaan-ye séta súnareta ímba kentáásí fasi'aéntámbán-ifo Manikóni fasi'aéntámbá kísausa wémaeta méraumne. Manikó pukáampinkembo íyáfasintinkaiwaini fasi'aéntámbá kísausa wémaeta méraumne súndasafenasa minóráá'-úmbái-tántáá'á kentááfá'á tiyáye.

10 Umbai-tántáápímbá puwónae ówándafinkemba Maníkó síyótaisa uwásinkowata súnaraundasa póna miyámó uráintemba ínaye. Sáwísampinkemba síyótaisa úmaena iyíníye séta méraumne.

11 Kewárá'a kentáásáfé'a Maníkómpá'lá súwa'nai e'a inaí seró. Sáwifa'nanka inaí síyana Maníkó súwa'nai índa mindásafesa Maníkómpá'lá súwi sénááwe.

Póro karo'-áái ímbo simátímakain-aaí.

12 Waási túranka'o méraundasafeta imáyáá úndasa sirumpinkén-imáyáágó séna kawé'-úmaisa méraumne sisatá aamoisá wéune. Marapál-ááigóní áwáuma ímbo imáyáá éta Maníkó úwoisaamo súwa'nai intáféta imáyáá éta Maníkóní kísa aantemba maéta ímbo kae'-ááiwáral'-wáásíyáán-úmaisa méraundantemba kentúranka'a érai'a miyá úmaisa méraumne.

13-14 Agaimái timúnda-aufaifimba ímbo kaumbo-kae'-ááí simátímpumo toráumaimo awáné'o ísaraan-aaí aantemba tafisímai súne. Kentáásí áwáuma kárika'a suwánaafo suwánamai kawé'a íwae sé'a únda miyámó é'o é'a Fasi'aénkó Ísu kumíndara'a kentáfetaamo aamoimó ondantembá kentáásáfé'a aamoí ónááwe.

15-16 Kembiwí kentáásáfé'a aamoí uwásinkááwe-aaí imáyáá uráundasafe'a sé'a kae-kánáá kentópa'a kómé'a Máséndóniyaa-marafa'a kónae únda kentópa'a kuré'a tiywé'a wéme'a Máséndóniyaa-marafa'a kuré'a kouweré'a aneka'á kentópa'a tiyé'a tiywé'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne siyáumne. Kae-kánáámó kawé'ó uwátinkáana'a súwa'nai íya'a Yúndiyaa-marafa'a ténaumne-imayaamo uráundasafe'a mináái siyáumne.

17 Miyámó ónae uráunda ímbo miyá uráundasafesa kempínkémbá tuwímbai kentáfesa sésa kae'-ááiwáral'-wáásin-iyé siyáafo kentópa'a kónaumne siyáunda marapál'-wáásimó ontembá ímbo miyámó únda mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-ááí afora'a simátímakaumne.

18 Maníkó érai'-aaí aantembo siyáintemba simátímakaunda-aaí ímbo kae'-ímáyááfínkémbán-ifo mimbórá-ímáyáá úmai mimbórá-ááí afora'a simátímakaumne.

19 Sáírásiye Tímótiye kewé kentópa'o maewánda Maníkón-ááninko Ísu Káráisitin-aaisa simátímakaunda wemá moórá-aaí afora'a séna moórá-aaí aúpá'lá tuwéna miyá ímbo iwái póna seyaafá'-ááí afora'-aantemba siwáin-aaí simátímakaumne.

20 Maníkó seyaafá'-ááí símai fasi'ámakaimba Ísu Káráisitintafena siyáimba póna paápé uráiyé. Ísu Káráisiti miyá-séyááfá-kísáumó maiyáintafeta Maníkó siyáin-aaísafeta érai'-aaíye súnanaasa Maníkón-áwí'a óra'a wéraiye.

21 Maníkó Ísu Káráisitimba kentááwé kembiwíyé kááísasinkaraaisata fasi'ámaisa méraumne. Kentáá wemparí'a úmarena

22 kesí waásin-owe séna érai'a wení waásisa úne sendasáfénasa wení ámútankomba ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraimba mindásafeta séta to'maya uwásinkarainta miyá ínýesa súne. Miyámó uráintafe'a ímbo kae'-ááiwáral'-wáásíyáámbá úne.

23 Maníkó kesí kísaugomba awánaraiwain-aúranka'o simátimunda-aaí érai'-aaí-iyé. Kórinti-naopa'a kentópa'a kónae séwánda óraaka simátíménana tirunkó umbá taifó sé'a ifátuwe'a ímbo kuráumne.

24 Maníkón-aaisafe'a érai'e fasi'ámai sé'a wempá'á timankúnkúmbo uráamba póta kentópa'o kondasá Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbo oró-ááisá ímba aneka'á sénaumpo tirunkó aamoí índasafeta kempímbá taankarotámai méta kísausa komaénaumne.

2

1 Imáyáá é'a sé'a aneká kentópa'a wé'a sáwí'o ontáf'e'a óraaka simátiménana tirunkó umbaí taifó sé'a káf'e'a ímba kónaumne siyáumne.

2 Kentirumbó umbaí tátinkáanasamo ésa kesirumbó kawe'ó uwásinkaiyawi ímba ménaawe.

3 Kentópa'a ímbo kuráundara'a sé'a aúfáifimba toráumai awán'e'a sáwí'o ombá kawe'á uwátinkaiwae sé'a kentópa'o kondá ímba sirunkó umbaí táiniye sé'a mináufái agai-tím'e'a kawe'-úmaimo méraantafena kesirunkó kawe'ó índawi mináufái agai-tímakaumne. Kesirunkómó kawe'ó ínanamo éna kentirunkówárá'a kawe'ó índa mindá érai'-aain-iye.

4 Mináufái agai-tímewánda sirunkó umbaí tówa'a kentáf'e'a óraa'-imayaan é'a áfááraumai ifí'a tátinke'a tirunkó umbaí táindasafe'a ímba mináufái agai-tímakaumpo Poro wenaruntá áfááraumai símakaiye síyantafe'a mináufái agai-tímakaumne.

Sáwí'o uráin-kwaasisafe'a enáái tai'áiyé serómó siyáin-aai.

5 Kempínkémbá moórá-waasigo sáwí'o uráintafena ímba kempín-aantembanio kembiwífinkémbá tuwímbaifimba umbai-tántáá'a wéraiye. Seyaaáfímbá umbai-tántáá'a wéraiye-aai miyán-óráá'-ááí ímba sénae sé'a tuwímbaifimba umbai-tántáá'a wéraiye-aai súne.

6 Tímakaunda-aufai toráumai awán'e'a símai moórá-aaiya'-maré'a fasi'aén-ááí minkwáásígóbá simánke'a wení ewaa'lá ímba mé'a sáwí'o uráintafe'a mimbéyámbá amé'a ímba fí'om-beyamba áméro.

7 Káf'e'a wentáf'e sé'a enáái tai'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáá úmae iyé'a aráfáero. Kemó ámé-sawi-meyamba waé'wae'a ínana séna ímba kanaa kawel'-ámpá'a kónaumne séna ifátuwáifainifo

8 wentáf'e sé'a embá siruntá amúmpo kawel'-úmai méraao seró-ááí óraaka súne.

9 Aáéma kentáf'e sé'a simátimunda-aai isánna Ína isánnaáo sé'a kentópa'a ímba wé'a mináufáifimbá agai-tímake'a timu'makáumne.

10 Sáwí'o uráin-kwaasigontafe sé'a wenáái tai'áiyé sé'a ímbo aneka'ó imáyáamo ontembá kewaráá'a miyá úne. Sáwí'o uráintafe sé'a wenáái tai'áiyé sé'a ímba aneka'á imáyáá é'a Ísu Káráisitin-aúranka'a kentáf'e'a imáyáá é'a miyá úne.

11 Waántawankoni sáwí-kisaugoni áwáuma awánéta kentáá iyáákaifo séta sáwí'o uráintafeta aneka'á ímba imáyáá úmae iyéta séta wenááima tai'áiyé súne.

Tóróasifa'a ména Poro óraa'-imayaamo uráin-aai.

12 Ísu Káráisitin-aai ásé-aai kosimátimenea sé'a Tóróasi-naopa'a ko-maewánda minááímó isáiyantafena Fasi'aénkómó to'mayaa úmba awán'e'a ásé-aai simátimenea sé'o ówanda

13 kesí waásigon-awí'a Táítási kentí naaópakemba Tóróasi-naopa'a ímba téna kentáái tasimásímíntafe'a ayaafái uwááe'a ímba awán'e'a óraa'-imayaan é'a sé'a tiyuwé'a kónaumne sé'a Máséndóniyaa-maraf'a tiyáumne.

Ísun fasi'aéntámbá siyáántán-kwimái áfontaamo fáúnda-aai.

¹⁴ Maarán-ááísaféta Maníkómpá'á súwisa súne.

Ísu Káráisiti íyáákaraintafena Maníkó wentéta kááísasinkenasa óraaka sisatá siyáántán-kwimái áfonta fáúne. Maníkó si'marówata Káráisitin-aai seyaafá'-máráfá'á kosimátimunasasa ísáawana wenááigo asaa-wiyúnkáámbá úmaena seyaafá'-máráfá'á wété wéye.

¹⁵ Maníkó séna Ísu Káráisiti kentáfena imáyáa éna kesí kísäumo máimbá asaa-wiyún-kánámó agáéntemba wéye simbá miyámó intembá Ísu Káráisitin-aai simátimunanasasa Maníkó kentáásaféna séna Ísu Káráisítimo intembá asaa-wiyún-kánámó agáéntemba owé wésiye. Maníkón-arááimo wáéwi minkwiyúmbá ísáawasa waántawankon-arááimo wáéwi minkwiyúmbá ísáámbá wéowe.

¹⁶ Waántawankon-arááimo wáéwi puwésa Maníkóní némpa'a maé'mae'o íyawí Ísu Káráisitin-aai simátimunda-aaisafesa ánkúkaamban-ive sewás Maníkón-arááimo wáéwi minááísafesa sésa asaa-wiyúnkáámbá wéye sésa maé'mae'a ónáawe. Maníkón-aai simátímén-aai óraa-kisaun-ifo waási antemba ímba kanaa'l wémaewe.

¹⁷ Maníkó si'marówata Káráisitini kísau-waasi méta wenaúranka'a Maníkón-aai érai'-aai simátimeta ímba kae'l-ááiwárá'-wáásiyáántá únásasa méyámbáréwa'a óraa'-ontamba maénae sésamo ontembá tuwímbai Maníkón-aai simátíménasasa méyámbá simíwae sésamo ontembá kesáá ímba miyásá éta Káráisitini kísau-waasi

méta Maníkón-aai érai'-aaisa simátimune.

3

Aú-aai símaimo kááísamakain-aai.

¹ Minááímó simátimundasafeta ímba kentáá súwí'a maéta wéiyune. Tuwímbai aúfái agai-tímúwasa maimaésa mátímúwa'a toráumai awáné'a kawé'an-owe siyááfo kesáá ímba miyá éta kentáásí kísaural'-aufai agai-tíménata toráumai awáné'a aamoí uwásinkaiwae-ita ímba éta ímba kentáásí kísaural'-aufai agáéro súmpo Maníkó si'maráísata wení kísausa wémaumne.

²⁻³ Tuwímbaimo ff'owiti kísaugoni aúfái awánésamo aamoimó uwátinkáántemba tuwímbai-waasi kembíwi tuwánésa sésa érai'a Ísu Káráisiti Póroe'a kísa máén-kwaasiye wenté'a ti'marówasa wenáái tasimátimúwasa isésa érai'e suwaná Káráisiti wení waási-i'a uwátinkowana Maníkó fasi'aénkwáráwíni ámútanko miwítirumpimba mérásasa mérásawe wésewe. Mindásafe'a kembíwi Káráisiti agaiyáin-aufaiyaamba owe. Ísu Káráisitini kísaugoni aúfái ímba óntanka'o agaiyáin-aufaiyaan-ifo kempá'á wérain-kísa tuwánaantafeta aamoisá uwátink kaumne.

⁴ Ísu Káráisiti kentáá fasi'aémbá símísata Maníkón-aúranka'a fasi'ámai méta minááísá súne.

⁵ Kentáafimbá fasi'aémbá ímba wéraisata minkísáúsá wémaumpo Maníkón fasi'aéntántá minkísáúsá wémaumne.

⁶ Maníkó aú-aai símaimo kááísamakain-aai kosimátimewananasa we-naúranka'a arupíse uwátinkainasa méráiyantafena fasi'aéntá símakaife. Mináú-ááí símaimo kááísamakain-aai maarán-ive.

Ímba Maníkó Mósesembo simámakain-amaamban-ifo Maníkóní ámútanko kentáásirumpimba mérásata wemó siyáintenta únda-aain-ive. Maníkó

Mósesembo simámakain-amaamba ímba kanaa'á arááiwáéntafesa Maníkón-aúranka'a ímba arupíse úmai mésa puwí-ámpá'á wégofo Maníkóní ámútanko imáyáasa símisata Káráisitin-aaisafeta érai'e séta aúí'a úmaisa maé'maeta wéune.

7 Naaófá'á Maníkó Mósesemba óntan-kwandaaiya'a siyáánkai-amaamba agai-ámakaimba minámáámbá arááíwaenae sésa umbá ímba kanaa'á arááiwáesa taráímae iyésa mindásafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó Mósesembo ámáámbo simámakonka'a Maníkómpákémbá sáma paápé éna Mósesen-óika'a sáma paápé úwana óntan-kwandaaiya'o siyáánkai-amaambo agaimarómba maimaéna Ísareri-waasifa'a kumúwasa Mósesen-óika'a sáma wéna póna túgáyáagaya úwasa ímba kanaa'á awánowana ánaaemba uwákuraiye.

8 Naaófá'á Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaambo simámakonka'a Maníkóní sáma paápé uráifo káf'e'a Maníkó wení ámútankomba ai'maráísana wení waási tirumpimbá mériaye-aaí paápé imbá póna Maníkóní sáma óraa'an-iyé.

9 Maníkó Mósesemba siyáánkai-amaamba simámakaimba pósá ímba kanaa'ó arááiwáéntafesa puwí-ámpá'á wégowe. Maníkó minámáán-ááímó paápé únka'a wení sáma wérowana káf'e'a Maníkó wení ámútanko wenaúranka'o arupíse uwátinkáiín-aaí paápé isaná póna wení ságoni fasi'aémbá óraa'a wéraiye.

10 Káf'e'a aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí wéraisana íyáákarai-sagoni fasi'aémbá wéraimba póta séta Maníkó Mósesembo siyáánkai-amaambo simámakai-sagoni fasi'aémbá sáwísamba iyésa súne.

11 Maníkó Mósesembo simámakain-aaí wááu-aaín-ifo aú-aaí símaimo kááísamakain-aaí waé'wae'o índa óraa'-aaín-iyé. Wááu-aaí simámakonka'a ságoni fasi'aémbá wérombanifo káf'e'a waé'wae'a índa-aaí paápé isaná póna óraa-sama fasi'aémbá wéraiye.

12 Minááí fasi'aén-ááí waé'wae'o índa-aaí
Ísaraunda póta ímba sáá'a isatá óraaka'a minááísá wésimatimune.

13 Mósesemo uráintemba ímba miyásá wéune. Mósesese Ísareri-waasisafena séna kesóipa'o wérai-sama uwá'wimba awánaafo séna ampantasámbá óika'a káátaraiye.

14 Ísareri-waasi táál'-aantemba
isésa tirunté'a marésa maé'ómba pósá káf'e'o méraan-kwaasi Maníkó símaimo kááísamakon-aaí aúfáifinkemba toráumai isésa minááígóní áwáuma ímba kawe'-úmai wéisaawe. Mósesemo óipa'o ampantasámbá káátamakowasa sámo ímbo awánaraantemba káf'e'a Maníkón-aaí aúfáifimbo toráúsómba miwítí imáyáago fáíkuraisana kumeu'á isasá pósá mináúfáigóní áwáuma ímba awánamai kawe'á wéowe. Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawi Maníkón-aaí-aufai torausésa minááígóní áwáuma kawe'-úmai wéisaawe.

15 Káf'e'o méraan-Ísareri-waasiwara'a Maníkón-aaí Mósesemo agaimakáin-aaímo toráúsómba miwítí imáyáago fáíkuraisana kumeu'á isasá pósá minááígóní áwáuma ímba Ísááfo

16 Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'o tembá minkúméu'á taí'áinkakemba minááígóní áwáuma kawel'-úmai wéisaawe.

17 Fasi'aénkó Ísu Káráísikiye'o súnda wení ámútankontafe'a súne. Fasi'aénkóní ámútanko tirumpimbó méraiwai sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkákásasa kawel'-úmai méraawe.

18 Isareri-waasiti imáyáago ímbo kawel'-úmaimo ísaraantemba kentáásí imáyáago ímbo miyá isanasá Fasi'aénkóní ságó kentáá sása wégasinkaiye. Fasi'aénkó Ísu Káráísitini ámútanko kentáásirumpimba ména wenkáání'a uwásinkenasa wení sáma siménasa miyá úmae wéiyiye.

4

Sawefímbó wí makaawanamo ááémo kará'wintemba miyáráántáámó únda-aaí.

1 Maníkó aruntá uwásinkenasa mindásafena kesí kísau máero séna símakaisata wenáái simátimundasa ímbo suwesaraín-ye séta wétuwaumpo

2 wenáái simátíméndasafeta aúpá'ó tigaesáfésamo ombá sínaaembá uwámeta ímbo karol'á simátiyuweta Maníkón-aigomba waé'mai-aaí ímbo simátimeta Maníkón-qúranka afora'á érail'-aaí simátimunasasa suwánésasa érail'-aaí aantemba wésewe tirumpinkémbó siyantafeta Maníkón-aúranka'a miyásá súne.

3 Ásé-aaí afora'ó simátimundasa minááígóní áwáu ímbo isésamo ésa miwí Maníkóní némpa'a mésa puwi-ámpá'ó wégowin-owe.

4 Waántawanko marapá'ó káráwiyiwai miwítí imáyáa kumeu'á uwátinkákásasa Ísu Káráísitin-aaisafesa ímbo timankúnkumbá wéowe. Waántawanko séna Káráísitin-aigo sáma kátinkáifo séna miwítí imáyáa kumeu'á uwátinkákásasa Káráísitini sáma ímbo wéawanaawe. Maníkómó méraintemba Káráísití miyá isaná waántawanko séna Káráísití sáma kátinkáifo séna miwítí imáyáa kumeu'á wéuwatinkaiye.

5 Kesáá ímbo óraal'-waasi úmpo Ísu Káráísitintafe'a kentáásí óraakon-ye siyantafeta wenáái kosimátimeta wení kísau-waasisa méraunda póta wétuwa'nai-une.

6 Áwáura'a kumeu'á úwana Maníkó sámo kaaó súwana sámo karáimba wemá sámo kásinkáiwisaan-ye. Ísu Káráísití ói'-imayaá úndasa Maníkóní fí'oran-awaumo awánaandasafena sása wégasinkaiye.

7 Kesáá ímbo fasi'aréta ásé-aaisa ta'ótokaumpo sawefímbó wí makaawanamo ááémo kará'wintemba miyá éta ásé-aaisa ta'ótokaumne. Suwánésa minááígómó iyáákarai-fasi'aenkomba awánésa sésa ímbo miwifínkémbán-ifo Maníkómpáké-fásí'áémbán-ye siyantafeta ímbo fasi'éta mifásí'áéntá ta'ótokaumne.

8 Namuro-wáásímó tinka Miyantafesamo úkóngtemba fí'o-fí'on-umbaitantaako kentáá úkúraa isatá tu'ma'ó wéraimpinkenta mótuweta wéguné. Tuwimbai-kanaa séta nóra sétaawa Maníkóní kísau wémaumno séta ímbo ifátá tukáumne.

9 Sáwita uwásinkákámbanifo Maníkó ímbo siyúwáísata méraumne. Síngomomba ímbo tai'ásuwaawata úwoisa súnaraumne.

10 Ísumbo sáwí'o uwánkesamo tufúwanamo pukáin-ampata kúndasa pósá Ísu maé'mae'a isaná wení fasi'aémbá kentááfímbó wérain-aaí wéisaawe.

11 Méraundasa aasiyaasi-kánáá séta Ísuní waási-i'a úndarakemba káféra síngomomba puwónaumno súndasa pósá kesáá méraundawini áwáuma Ísu póna kentáá súma tai'áínda-sufimba méraiye-aaí wéisaawe.

12 Ásé-aai simátimundasa sáwita uwásinkesa sínkamiyata púwónanda-ampata kúndasa mindásafe'a ásé-aai isé'a aúí'a úmai méraan-ampa'a wégowe.

13 Naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna
Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmba
é'a pó'a wenáái wésimatumine

siyáintemba Maníkón-aaisafeta simankúnkúmba éta wésimatumine.

14 Fasi'aénkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankaraiwai Ísunte'a kááísásinkenasa púwóndafinkenta íyáfasisinkenasa kentááwé kembiyé sí'maisa wenaúrankata sinkáíníye.

15 Kísausa wémaundasa sáwita uwásinkáámbanifo túwa'nai eta ímба ifátuwaunasasa fí'o-fí'on-kwaasi Maníkó úwoimo túwa'nai in-ááí isésa sáwifa'nanka Maníkómpá'á súwi símae iyésa wenawí'a óraa'a úmae wéiyowe.

Maníkóní fasi'aénkátáámó méraunda-aai.

16 Minááí imáyáa úndasa ímба suwesaraín-ive séta ifátukaumne. Kentáá súma sáwí'a úmae íyísana Maníkó kentáásí imáyáa aúíta wéuwasinkaiye.

17 Kentááfá'ó wérain-umbai-tantaatafeta séta kári'-umbai-tantaa'a wááu wéraiye súnanasa ánaaembä minúmbáifínkémbá fí'oran-kawe-tantaa'a íyáakaimba waé'wae'o índa-kawe-tantaa'a paápé ínýe.

18 Mindásafeta marapá'ó awánáunda-tantaa'a ímба óraal-imayaasa éta wíyómpa'o imbo awánáunda-tantaatafeta imáyáa úmae wéiyune. Awánáunda-tantaa'a wááu-tantaa'an-ifo wíyómpa'a imbo awánáunda-tantaa'a waé'wae'a ínýe. Mindásafeta umbai-tántáátáfeta séta sáwísamban-ive súne.

5

1 Kentáásúma wááu-nankaanta isatá misúwawaal-warata marapátá méta maarán-ááí súne. Maankwááú-námbá tawisínata Maníkómó wíyómpa'o úmakain-daumpata ménaumne. Mindámbá waási imbo úmakaan-dambanifo Maníkó wení imáyáafinkemba úmakaimba waé'wae'o índa-namba mindá wíyómpa'o méraanda-suwawaal-an-ive.

2 Marapá'ó méraundasa óraal-imayaas éta wíyómpa'o méraanda-suwawaata simínkwaesa séta

3 maarán-ááí ínta séta puwéta súwawaal-íyainkaanta úmaisa méraumne ímба súmpo maarán-ááí séta wíyómpa'o méraanda-suwawaata naankáántá ónaesa súne.

4 Kentáá súma wááu-nankaamba isatá méraundasa umbai-tántáá'ó wéraintafeta óraal-imayaas éta marapáké-súwawaataamo túwáanda-aai ímba séta wíyómpa'o méraanda-suwawaata máénda-aaisa súne. Miyásáámó ondá marapáké-súwawaakaanta faú'wínata maé'maeta ónaumne.

5 Miyásáámó ondasáfénasa Maníkó kentáá to'mayaa éna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana kentáásirumpimba kumbéraisata mindásafeta to'mayaa uwásínkarainta miyá

ínýesa súne.

6 Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentáásirumpinta kumbérintafeta kentáási imáyáa fasi'ámaisa méraumne. Marapá'ló méraundasa Fasi'aénkó Ísu Káráisitiyeta ímba wiyómpakaani'a úmaisa méraumne.

7 Káféta marapá'ló méraundasa wenane'á ímba awánéta wenááisafeta simankúnkúmba éta

8 kentáási imáyáasa fasi'éta puwétaamo wiyómpa'o Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'o métaara aamoí úsino.

9 Maanká'ló méraundasaawe wiyómpa'o iméraandasaaawe Maníkómbó arááimo tainí'a

ónae súndasa póna aamoisá uwásinkainiye.

10 Seyaafá'nánkátá Ísu Káráisitin-aúranka'a méraananasa kesáámó méraundawini áwáusafena sisai ena marapá'ló méraamba kawel'ó owí kawel'-meyámbá tiména sáwi'o owí sáwi'-meyambo timínda póta wembó arááimo wétaini'a ónaesa súne.

Ísuwe kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisaamo méraunda-aai.

11 Fasi'aénkó méraundawini áwáuma sisai índasafeta wentáfena saá'a wéisata wempá'l tíwae séta waásisa wétafisune. Maníkó méraundawini áwáusa suwánaisa'a kembiwísé'o méraundawini áwáusa suwánaamba kawel'á wéye súne.

12 Kentáá súwi'a ímba maimaé wéiyumpo méraundawini áwáusafe'a aamoí iyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Aamoí é'a kentáásáfésamo sáwi'-aaimo sen-kwáásí táái kanaa'á anondáá simátimiyantafeta méraundawini áwáusa wésimatimune. Minkwáásí paáká-tuwawaal'-aantemba tuwánésa kawel'-wáásín-owe sésa tirumpin-imáyáá ímba awáresa kawel'-wáásín-owe wésewe.

13 Tuwímbai kentáásáfesa uwói'a wéowe sewatá kanaán-ye séta Maníkóntafeta imáyáá éta miyásá únasa tuwímbai kentáásáfesa kawel'-imáyááwárá'-wáásín-owe sewatá kanaán-ye séta kembiwísáféta imáyáá éta miyásá wéune.

14 Seyaafá'nánká sáwi'o ombá mimbéyámbá maésa púwófo séna Ísu Káráisiti mimbórágíó kentáásáfénawe séna pukáimba póta Káráisiti

arumbó símiwaini kísau aantenta wémaumne.

15 Seyaafá'nánkátá sáwi'-imayaago ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráisiti pukáimba póta

kentáá sirááimo táinda-i'a ímba éta wembó arááimo táinda-i'a éta méraano. Miyámó ondasáfénasa kentáásáfénawe séna puwúwana Maníkó iyáfasinankaraiye.

16 Ááéma marapá'ló méraan-kwaasiti áwáuma arááíwaeta tuwímbaisafeta kawel'-wáásín-owe séta tuwímbaisafeta sáwi'-waasin-owe siyáumpo kafé'a ímba miyásá séta ááéma marapá'ló méraan-kwaasiti áwáuma arááíwakáunda Káráisitintafeta úwoi-waasin-ye siyáundasa kafé'a ímba miyásá súne.

17 Mindásafeta Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraundasa aúí'a úmaisa méta ááémo uráundanten-imayaa ímba éta kafé'a aú-imayaa úmaisa méraano.

18 Maníkó miyá wéifo ááéma Maníkóní namuro-wáásíyáambá úmaisa méraawananasá Maníkó kesí waási-i'a íwae séna Ísu Káráisitimba ai'marówana kentáásáfénawe séna kumpuwúwana wení waási-i'a

uwásinkenasa séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata minkísáúsá wémaumne.

¹⁹ Mináígóní áwáuma maarán-iye. Ísu Káráisiti seyaafá'-wáásisáfénasa imáyáa éna pukáimba mindásafena Maníkó imáyáa éna waásimo sáwí'o ombá ímba aaifimbá wémaitinkaifo wení waási-i'a uwátinkena kentásáfénawe séna kesí waási-i'a íwae-aai kosimátíméro séna si'mákaisata wésimatumune.

²⁰ Kesáá Ísu Káráisitini aantá-waasisa únanasa simásímísata kembiwísá wésimatumune. Maníkó kembiwísáféná óraaka siyáisata siyáin-aaisa wésimatumune. Káráisiti pukáintafena Maníkóní namuro-wáásiyáambá uráampinkemba wení waási-i'a wéuwatinkaifo wenááisafe'a ewé seró.

²¹ Ísu Káráisitimpimba sáwí'o i-ááí ímba wérowana

Maníkó kesáámó sáwí'o únda-aaí wembá ámakaiye. Káráisitiye'a kááísamai méta Maníkón-aúranka'a arupíse ondasáfénasa Maníkó miyá úwana Káráisiti kesáámó sáwí'o únda-aaí maimaéna mindánankwara'a pukáimba póna Maníkó wení namuro-wáásiyáán'i' a uráundawi wení waási-i'a wéuwasinkaiye.

6

¹ Maníkó'e'a taankarotámai méta kísaú wémaeta óraaka simátime séta Maníkó úwoi wétuwa'nai-ifo ímba úwoi mé'a wembó arááimo tainí'a oro súne.

² Naaofá'á Maníkón-aaí aúfáifimbá Maníkómó siyáin-aaí agaimaréna séna úwoi túwa'nai uráunda-kanaa kentáái isé'a sáwí'o urómpinkembo
tíkaunda-kanaa túwa'nai uráumne

Maníkó siyáye agaimaréna siyáimba mindásafe'a ísáaro. Káf'e'a Maníkó úwoi túwa'nai in-kanaa éna sáwí'o uráampinkemba tíyáin-kanaa imbá pó'a ímba úwoi mé'a wembó arááimo tainí'a oro.

³ Kentáásí kísaugomba awánesa sáwí-amba arááiwáéfo séta kawe-kísáú aantembo maúndasa pósá ímba érai'a sésa sáwí-kísaú máewe wésewe.

⁴ Seyaafá-kísáúmó maúndasafeta séta suwánésasa érai'a Maníkóní kísa-waasin-owe síwae séta minkísáú wémaeta méraumne. Umbai-tántáá'ló kentáafá'ló tisásamó si'o índa-i'o uwásinkesasa sáwí'o uwásinkáanta ímba ifátuweta fasi'ámaisa méraumne.

⁵ Maníkóní kísausa maúndarakemba sínkambai ándáfa'o mósinkeesaamo úkúresamo sáwí-aaí simásinkesa miyámó ontá óraa-kísaú maéta nólwaamba ímba súsá waúnda úwoi kísaú maéta sááimo taintá ímba ifátuwenda fasi'ámaisa méraumne.

⁶ Kentáásáfesa Maníkóní kísaú-waasin-owe síyantafeta kawe-kísáú aantembo maéta kawel'-imáyáá éta faru úmaisa méta kawel'á uwátinkauanana Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraisata érai'a miwí-imáyáá éta

⁷ érai'-aaí simátimunana Maníkó fasi'aémbá símisata miyán-kísáú maéta Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá wenónkáambáfafériyauanana sáwí-aaigo kentáafimbá ímba

tisatá Maníkón-aúranka'a arupíse úndasa mindá paroiyáambá uwásoketa umbai-tántáá'ló kempátáámó tintá wéuyaakaumne.

⁸ Tuwímbai kentáá súwí'a mósa márááwasa tuwímbai kentáá súwí'a símai sáwí'a owasá tuwímbai kawel'-ááisa simásímewasa tuwímbai sáwí-aaisa

simásímewasa érai'-aaimo simátimundasafesasa tuwímbai kentáásáfesa karol'á sewé sewasá

⁹ tuwímbai kawel'-úmai suwánésasa karol'á sésa úwoi-waasin-owe sewasá tuwímbai kentáásáfésamo puwónaesä owémó sembá ímba puwúndasa úwoisa súnaraumpo suwánaaro. Maníkó arupísesa uwásinkáiímba ímba sínkamisata wépuwune.

¹⁰ Sáwífa-tantaako kentáásirumba umbaí wétasinkainta kentáásirunko kawel'á wéye. Kesáá óntama ímbo makáundawisa éta Maníkón-aai sáwífa'-waasisa simátimunasasa kawel'-úmai méraawe. Óntaiyaiwai éta Maníkón-aai ta'ótokaundasafeta kawel'-úmaisa méraumne.

¹¹ Kórinti-naopaken-kwaasi ísáaro. Ken-ímáyáá éta kentáásirumpinken-aai afora'á simátímkaundasa

¹² kembiwísaféta ímba kaoráuna'a kentáásáfé'a kaókaawe.

¹³ Kesi iyámpóiimo simátimundantenkaamba simátimumpo ken-ímáyáámó úndantemba kentáá-ímáyáá é'a kentirumpinkén-ááí simásíméro.

Maníkóní naankaantáán-únemo siyáiñ-aaí.

¹⁴ Ísáaro. ó'ó tombá moórá óraa-purumakawara moórá kári-purumakawara'a ímba fátoto úmai wégara'ofo awaiya-púrúmákáráí tinuwarampimbá kárá'umakaawasarai ó'á wétoye. Miyámó ontembá kembiwí Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba taankarotaré'a kísau máero. Arupíse owisé Maníkón-aai taráýaawise ímba kanaa'lá taankarotámai mésa kísau wémaewe. Sáwara kumeu'wárá'lá ímba mimbórífimbá wéraiye.

¹⁵ Ísu Káráínsitiye waántawánkoe ímba mimbórá-ímáyáá óyasa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owiyé ímbo timankúnkúmbo owiyé ímba mimbórá-ímáyáá wéowe.

¹⁶ Maníkóní naaúmpa'a waántá-waasi mimbórífimbá ímba méranaawe. Maníkó fasi'aénkwáráwí kentáásirumpimba mérailsata wení naankaantáán-úne. Minááísáfena naaófá'lá Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna

kesí waásise mé'a miwífimbá wéne'a
miwití Maníkó onasá kesí waási-i'a ónááwe

Maníkó siyáiye.

¹⁷ Mindásafena Fasi'aénkó séna
úwoi-waasifinkemba tiyuwé'a moórá-aempa'a
mé'a sáwi-awaugombá tínaaembä uwátimiya'a
tíke'a

¹⁸ kentifo-í'a ona'lá kesáánintone
kesiyáámúntoni'i'a ónááwe.

Fasi'aénkó seyaafá-fásí'aémbó tokáiwai siyáiye agaimaréna siyáiye.

7

¹ Kesí waási ísáaro. Maníkó kentáásáfena imáyáá éna minááí símai kááísamakaintafeta kesúrake-sawi-tantaa'e kentáásí imáyáafinke-sawi-tantaa'e sínnaaembä uwámetä kawel'-úmaisa méta Maníkón-aúranka'a saá'a isatá Maníkondé-i'a éta kawel'-aantenta éta miyásá onó.

Póron-arunko aamoimó uráin-aaí.

2 Kentáásáf'e ímba kaórém̄ba kentáá-ímáyáá úwoin-oro. Ímba sáwí'a uwátinkaawanasasa sáwí-amba arááiwakaawe. Ímba karol'á simátinketa miwítí óntasa mémaiyaumne.

3 Minááimó simátimunda ímba aaifimbá maitinké'a súne. Ken-ímáyáámó úndasa simátimeta aneka'á miyásá úne séta úwoimo méraundasa ken-ímáyáá éta púwónda-kanaa tínda úwoi ken-ímáyáásá ónaumne.

4 Érai'a kawel'-úmai méraawe óraaka sé'a kentuwí'a mósá wémaraumne. Óraal'-umbai-tantaa'a kentáafá'l timbá mindásafe'a ímba imáyáá é'a ken-ímáyáá únana kentááigo fasi'ásinkáisana sirunkó áfááraumai aamoí wéye.

5 Tóróasi-naopa'a tuwéta Másendóniyaa-marafa'o tamaewánda ímba kawe-kánáá úwata méraawanasasa seyaafá'-náópimpa'a kaentónáántón-ésa aaisambá suwaná kentáási kísausafena kentáásirunko umbaí tówana

6 Manikó tirunkó umbaimó tain-kwáási tiráfayaiwai wesá siráfaindasafena Táításimba ai'marówana kembiwí tiyuwéna kentáafá'a téna

7 maafá'l túntafeta aamoí éta kembiwisé'o maún-kawel'-aaí simásimuntafetaawara'a aamoí ówánanasa kembiwí kentáá suwánáñemo siyáamba tasimásimenasa sáwí'o uráantafenamo kentirunkó umbaimó taráimba tasimásimenasa kentáfésamo karol'-ááímó sen-kwáási táái anondáá simátimakaamba tasimásimenasa miyán-ááísombó tasimásimuwata isáwánanasa kentáásirunko aamoí uráye.

8 Aúfái agai-timé'a óraaka sé'a aneka'á ímba miyán-oro siyáunda mináúfái toráúsúwana kárika'a kentirunkó umbaí tówa'a minááí isé'a mináúfái agaiyáundasafena sirumbá uwátinke'a káf'e'a sirunkó ímba umbaí téna

9 kawel'a wéye. Kentirunkó umbaí tóntafe'a ímba aamoí é'a kentirunkó umbaí tówa'a sáwí'o ombó tínaæmbo uwámakaantafe'a aamoí úne. Sáwí'o ontáfena tirunkó umbaí táino Manikó wésieye. Mindásafe'a mináúfái agai-timakaunda ímba sáwí'a uwátinkaraumne.

10 Manikó tirumbá umbaí tátinkáíwai sáwí'o ombá tínaæmba uwámewana sáwí'o úmaimo méraampinkemba Manikó tiyéna kawepál'a mówétinkaisana mindásafena tirunkó ímba sáwí'a wéife marapál'-wáási Manikontáfesa ímba imáyáamo owí tirunkó umbaí tainká'l sáwí'o ombá ímba tínaæmba uwámesa úwoi sáwí'a ésa Manikóní némpa'a maé'mae'a ónááwe.

11 Sáwí'o uráantafena Manikó kentirumbá umbaí tátinkaraimbá pó'a kawel'o uráamba imáyáan-oro. Kembiwífinkembá moóráwigo sáwí'o uráimba ímba óraaka simánke'a tímakaunda-aufai isé'a sé'a arupíse uwátinketa kawel'-ámbá arááiwáéno sé'a sáwí'o uráantafe'a tigaesafé é'a sáwí-meyambo kentópa'o tíndasafe'a táátafe é'a sé'a arupíse uwátinkáanana Póromo ménamo éna súwá'nai ínýe sé'a sáwí'o uráiwaimba ááéma sáwí-meyambo amé'a kembiwíñké-sáwí-ímáyáá arupíse uwátinke'a miyámó uráamba taí'áraiye-aaí ísaraumne.

12 Mináúfái agai-tímakaunda sáwí'o uráin-kwaasigontafe'a ímba aifa'á imáyáá é'a sáwí'o uwánkarain-ininkontafe'a ímba aifa'á imáyáá é'a miyá uráumpo Manikón-aúranka'a kentáásáf'e'a óraal'-imayaasa é'a kentáásáf'e'a sé'a miwísaféta óraal'-imayaasa úne sénááwe sé'a mináúfái agai-tímakaumne.

13 Mináúfáimó tímakaundantembo uráamba kentáásí imáyáa kawe'á uwásínkaraawe.

Táitásimba ai'maráawánanasa kempá'á koména wenarunkó umbaí tówana túwa'nai úwa'a kawe'á uwaná aamoí éna wenarunkó kawe'á úwaná kentáafá'l téna tasimásimuwata iséta mindásafetaawara'a aamoisá úne.

14 Ááéma Táításin-aúranka'a kentúma maimae iyáunana simátímkaunda-aaí érai'-aaimo siyáundantemba Táitásimbo kentáimo simámakaunda-aaí érai'an-iye. Táitási kembiwisé'a koména kemó kentááimo simámakaunda-aaisafena érai'-aaí siyáiyé siyáimba mindásafe'a ímba sigaesáfé'a úne.

15 Táitási kembiwisé'a komérowa'a wentáfé'a aamoí é'a táátafe'a é'a tinekembá tata'á é'a wenáái isé'a miyá uwaná mindásafena Táitási imáyáa éna arumbá wétimiye.

16 Kembiwísafé sé'a seyaafá-kísáúmó ésa kawe'á ónááwe súnana sirunkó kawe'á wéiye.

8

Fasi'aénkóní waásimo túwa'nai uráan-aaí.

1 Kési waásisono. Máséndóniyaa-marafa'o naaó'-nao'o méraawi Maníkóní waási wemó túwa'nai in-aaí simátímenaumpo ísáaro.

2 Óraal'-umbai-tantaa'a miwífá'l téna tafisisasá ímba ifátuwesa Maníkóntaféna tirunkó kawe'á úmae iyísasa miwí kesáfesa óntiyain-kwaasi méraantafesa ímba imáyáamo ombá Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási méraawisafesa imáyáa ésa kári'-ontamo makáampinkemba sáwifa-tantaa'a túwaandu úmai túwa'nai uráawe.

3 Érai'-aaí simátimune. Miwí sésa maarán-tántáá'l kanaa'á timénaumpo fi'omba túwaandu úmai timénae sésa miwití imáyáafinkemba miyá ésa sáwifa'a tímakaawe.

4 Kentáásafesa óraaka símae iyésa sésa Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waási méraawi timénae sétaamo únda aamoí úne siyáawe.

5 Imáyáa aantembo únda-tantaa'l-aantemba ímba tímakaafó fi'o-fi'on-tantaakwara'a timésa aifa'á Fasi'aénkóntafésa sésa ení waási-i'a éta ení kísäusa wémaumne siyésa Maníkón-imáyáafinkémbá kentáásafesa sésa Maníkóní kísau simásimiyata kembiwisé'a méraano sésa

6 maankálá Máséndóniyaa-marafa'o méraawi miyán-áái siyáambla póta Táitásimba simámeta séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waási túwa'nai íyan-kísau Kórinti-naopa'a ko-ómbare tauweré kuré túwa'nai inasá túwaandu íyaná tai'áino Táitásimba simámakauyne.

7 Fi'o-fi'on-kísau kawel'-úmai maé'a Maníkón-aaisafe'a fasi'ámai timankúnkúmba é'a wenáái kawel'-úmai simátíme'a wenáágoni áwáuma kawel'-úmai isé'a aaweyáá é'a túwa'nai e'a kentirumbá simé'a miyámó on-kwáásí ontáféta simátíme séta Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawi túwa'nai íyamba kawel'-úmai timénááwe súne.

8 Maankálá Máséndóniyaa-marafakewi Yúndiyaa-marafa'a Fasi'aénkóní waásimo méraawisafesa imáyáa ésa kawel'-úmai tímakaan-aaí timénda miyán-oró ímba súmpo timénáá ína timénááo sé'a kentirunkómbá tísai úmai isáúmne.

9 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísimi úwoi túwa'nai imbá ísaraawe. Wiyómpa'a fí'oran-kawé'a úmai ména kembiwísáfena imáyáá éna wiyómpa'a tuwéna kawé'-úmaimo méraiyantafena úwoi-waasiyaan-úmai marapá'a kumbaé'éimbaniye.

10 Kesí imáyáofinkemba súmpo ísáaro. Ááéma Maníkóni waásifinkemba kembiwí aifa sé'a túwaandu úmai timénae sé'a ómbare'a moórá-aatai maisulkáafó káfel'a minkísáú tai'ásuwaaro.

11 Ááéma aamoí é'a to'mayaa é'a káfel'a miyá é'a sáwifa-tantaa'o makéwi sáwifa'a maráiyasa kári'o makéwi miyáumai maráiyasa miyá iyana tai'áino.

12 Sáwifa-tantaa'o máréne kári'o máréne Maníkó tuwánáíifo timénaemo siyan-tantaa'a sáwifa-tantaapinkemba sáwifa'a maré'a káripinkemba kári'a maré'o timiyamba Maníkó awánéna kanaán-ye síníye.

13 Túwa'nai iyamba ímba seyaafá'ó túwémba kesáfel'a wémare'a oro.

14 Énifo káfel'a makáan-tantaa'o wéraintafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo makémba miwí kembá túwa'nai iýa'a awaiyarí'a ónááwe.

15 Miyáumoi naaófá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna moórá-tonkon-awí'a máána mintontáfena séna tóntáfena séna sáwifa'a tú'maimo nowí tímú'a fówasa ímba aráá'a márówasa kári'a tú'maimo nowí tímú'a fówana ímba táái taráiyé agaimaréna siyáiyé. Miyáumai káfel'o makén-tantaatafe'a mimpínkémbá timé'a ánaaembo ímbo maráiyamba miwí kembá túwa'nai ónááwe.

Táítási Kórinti-naopa'o kuráin-aaí.

16 Maníkó Táításimba imáyáá ámísana kemó túwa'nai úndantemba wewárá'a túwa'nai ónae sisatá mindásafe'a Maníkómpá'a súwi súne.

17 Táításimba simámeta séta kotúwa'nai inasá Yündiyaa-marafaken-kwaasimo túwa'nai iyantafesa tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmai maránááwe súndasafenasa aamoí éna wení imáyáafinkenkwará'a séna aneka'a miwisé'a koménaumne Táítási siyáiyé.

18 Táításimbo ai'maráandara'a moórá-waasiwara'a ai'maráanana wesé'a wíniye. Wemá ásé-aaí simátima'mae nísasa naaó'-naokemba Fasi'aénkóní waási wenáwi'o mósá máráawi wemá Táításiye'a wíniye.

19 Fasi'aénkóní waási naaó'-naokemba wembá iyáfasinankesa sésa esé'a minkísáú mauwó sewaná keséta wénena túwa'nai únda-kisausa másasa kentáásí kísaugomba awánésa sésa tómbá ímbo makáan-kwaasi túwa'nai owe sésa Fasi'aénkón-áwí'a mósá wémaraawe.

20 Minkísáúmó maúndasa sáwí'an-owe sefó séta

21 Fasi'aénkón-aúranka'e waási túranka'e minkísáú kawé'á ónae séta naaó'-nao'a wéneta túwaandu úmáráán-ontantomba maimaéta ímbo makáan-kwaasimo túwa'nai ondasáféta úne.

22 Minkáé'náraimo ti'maráandarata moóráwigonkwará'a ai'maráanana wéna kaumbosé kóinda wembá sáwifa-kanaa áísaí úmai awánánae súndasa túwa'nai in-kwáásigó isatá awánaraumne. Kembiwí kawé'ó on-ááí iséna póna kotúwa'nai ónae siyáiyé.

23 Táításin-aaí súnda kesé'a taankarotámai ména túwa'nai índasafená kesé'a kísau wémariye. Wesé'o wíyan-kwaasi-taaimo súnda

minkísáú maýantafesa naaó!-naokemba Fasi'aénkóní waási keráí iyáfasintinkaraayasari Ísu Káráisitin-awi'a mósá wémaraaye.

²⁴ Mindárau kempá'á komériya'a tirumbá tíméro. Kentúmo maimaé iyúndasafesamo sésa érai'a kawel'-úmai méraawe sésa ánaaemba naaó!-nao'a Fasi'aénkóní waási kosimátima'mae nýasa kentáái isánááwe.

9

Fasi'aénkóní waási túwa'nai ónaemo siyáan-aaai.

¹ Tuwímbai-tantaa'o túwaandu úmaimo Yúndiyaa-marafa'o Fasi'aénkóní waásimo timíyan-aaai é'o ísaraantafe'a maanáúfáifimbá ímba ayáátááka'a simátimenaumne.

² Túwa'nai ónaemo siyáan-aaai ísaraumne. Másendóniyaa-marafaken-kwaasi kentááimo simátimewanda kentúma maimaé iyé'a kembiwisé sé'a Ákáyaa-marafaken-kwaasi minkísáú wéto'mayaan-esa moórá-aatai maisukááwe séwánasa isésa sésa kesáawárá'á túwa'nai ónae sésa tuwímbai-tantaa'ta túwaandu uráawe.

³ Kentúma maimaé iyéta séta minkísáú to'mayaa úmakaawesa súnda-aaí úwoi-aaín-iyé sefó séta kaumboráú ti'maráanasa kempá'á kónááwe. Kemó siyáundantemba to'mayaa úmaraiyantafeta minkáúmbóráú ti'maráanasasa kotúwa'nai ónááwe.

⁴ Ánaaemba kempá'á konasá Másendóniyaa-marafakembo tuwímbai kesé'o wésamo ésa ímbo to'mayaa úmakembo kotuwánaiyamba tigaesáf'e'a íya'a to'mayaa úmakaawemo siyáunda-aaaisafe'a sigaesáf'e'a ónaumne.

⁵ Mindásafe'a imáyáa é'a mindárausafe'a óraaka simátime sé'a kemó ímbo kuráandara'a miwifá'á koméwasa símaimo fasi'ámakqantemba tuwímbai-tantaa'a túwaandu úmáráaro simátmakaumne. Ánaaemba kempá'á kona'á kentí imáyáafinkembo túwaandu úmárémba úwoi maisiménááfo ímba tísai ónaumne.

⁶ Maarán-ááí imáyáan-oro. Kísaumo ombá moórá kári-kisau úmakesa kári-tomba fáká'-naawasá moórá óraa-kisau úmakesa óraa-tomba wéfaka'-naawe. Miyáumaimo tímémba ánaaemba miyáráán-úmai maénááwe.

⁷ Miyáumai moórá-mora-waasimo timíyan-tantaatafe'a imáyáa uré'a miyáumai tíméro. Ímba timénae-imayaa é'a tímefainifo. Óraal'-aaimo simásimakaine sé'a tímefainifo. Imáyáa úmai kawel'-uré'a tíméro. Timíyantafesamo aamoimó íyawí miwí Maníkó aamoí uwátinkáífo timíyantafe'a aamoín-oro.

⁸ Maníkó kanaa'l' áfááraumai kawel'ó uwátinkáímba seyaafá-tántáátáf'e'a kawel'-úmai mé'a fí'o-fí'on-

kawé-kisau maýantafena Maníkó áfááraumai kawel'á uwátinkáífo miyán-kawé-kísáú kanaa'l' maénááwe.

⁹ Mindásafena naaófá'l' Maníkón-aaai aúfáifimbá agaimaréna séna

ímbo makáawi túwa'nai esamo tímatuwaawi

miwití kawé-kísáú waé!wae'a ínkiye

agaimaréna siyáie.

¹⁰ Maníkó seyaafá'-ánáuntúmbá tímísasa maiyésa wégisau-fuwandaawe. Maníkó minánáuntúnkómbá óraa'l' úmárásasa wéfaka'-naawe. Miyáumai

Maníkó kawe'á uwátinkaina'a túwa'nai íyana mimpínkémbá kawe-kísáú óraa'a paápé ínýe.

¹¹ Maníkó kawelá uwátinkaina'a aasiyaasí kanaa'lá túwa'nai íyasa simiyataamo tímenda-tantaatafesa Maníkómpá'á súwi sénááwe.

¹² Miyáumaimo túwa'nai íyamba Fasi'aénkóní waási ímbo makáawi túwa'nai íyana sáwifa'-waasi tirunkó kawe'á ínasa Maníkómpá'á súwi símae iyónááwe.

¹³ Kembiwisáfesa sésa Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'e sésa fasi'lámai imáyáa ésa pósá súwa'nai uráawe sésa Maníkón-áwí'a mósá marésa miwiyé seyaafá'-wáásíyé úwoi timiyantafesa Maníkón-áwí'a mósá marésa

¹⁴ Maníkomó kembiwí óraa'o túwa'nai intáfesa kembiwisáfesa imáyáa ésa túwa'nai esa Maníkómpá'á inaí sénááwe.

¹⁵ Maníkó seyaafá'-wáásísá fí'oran-kawe'a uwásinkáísata póta wenáwítá mósá wémaraumne.

10

Poro wení kísausafenamo simátimakain-aaí.

¹ Kempínkémbá tuwímbai kentáfesa sésa Poro keséta taména faru úmai aaí siyáifo némpa'o mérainka'a fasi'aén-ááí simásímye wésewe. Ísu Káráisiti marapá'ó mérionka'a faru úmai ména ímba aaisambó siyáintafe'a imáyáa é'a óraaka simátimune.

² Kempá'ó kondá ímba óraaka sénae súmpo imáyáa é'a kempínkémbá tuwímbai kentáásáfesa karolá'a sésa mararál-wáásítí áwáuma wéaraaiwemero sentáfela óraaka simátimenaumpo káráwiyyoro.

³ Marapá'ó méraundasa namuro-wáásí íyáákanae sésamo týáántemba ímba miyá éta marapá-sáwí-tántáá'a íyáákanae séta Maníkóni kísausa wémaumne.

⁴ Taáné paroiyé úmakesamo tiyé'a íyáákanae sésamo ontembá ímba miyá éta Maníkó fasi'aémbá símakaisata fí'o-fí'o-sawi-fasi'aenta wéiyakaumne.

⁵ Kentáá sááisafesa karolá-ááiyémó sewí táágomba kesááigosa wéiyakakiye. Tuwímbai miwí túwi'a mósá marésa Maníkón-aaí ísáafo sésa símai aambá fái'maraawata aambó fái'maraan-aaí íyááketa kentáási imáyáago Ísu Káráisitin-aaí isáinkwae símaeta wéiyune.

⁶ Kentáá sáái isáíwae séta timu'maréta mérauna'a miyá íyata tuwánéta kentáá sáái ímbo isááwi sáwí-meyamba timénaumne.

⁷ Kembiwímó méraawini áwáuma imáyáan-oro. Kempínkémbá tuwímbai sésa érai'a Ísu Káráisitini waásisa úne sentembá kesáawárá'á Ísu Káráisitini waásisa úmpo mindásafe'a imáyáan-oro.

⁸ Maníkó fasi'aémbá siménasa kembiwí ímba sáwita uwátinkanaumpo kentí imáyáa fasi'átinkáándasafenasa mífásíl'áéntá símakaiye. Mífásíl'áémbó símakaimbo simátima'mae iyúnda-aaí mindá érai'-aaí isatá póta mífásíl'áémbó símakaimbo simátima'mae iyúndasa mindásafeta ímba sigaesáfeta úne.

⁹ Aúfáímo agai-timúnda ímba maarán-imáyáá é'a inkáísoro sénasa maanáufái agaimái símíye sefó-imáyáá é'a agáumne.

¹⁰ Tuwímbai kentáfesa sésa aúfáifimba fasi'aén-ááí simásimenasa ááema keséta taména aamoisaén-kwáásí ména úwoi-aaisa simásimakaiye sewí

¹¹ miwí maarán-áái imáyáan-oró. Némpa'a méraunda póta aúfáifimbo simátimunda-aai kempál'ó wéta mimbórá-áái póta kosimátimenaumne.

¹² Kentáfesa miyán-ááímó sewí miwí túwl'a mósá marésa óraal'-waasisa úne sewatá ímba mimbórá-wáásiyáantá éta miwímó méraawini áwáuma awánáta kesáá méraundawini áwáusa ímba tuwinéta séta kawel'-úmaisa méraumne. Sáwl'a úmaisa méraumne séta ínta tuwinánaumne. Miwí moórá-mora-waasimo méraawini áwáu tuwánesa miwítí imáyáafinkemba sésa méraundawini áwáusa kawel'án-ye wésewe. Miyámó ombá sáwí-imayaafinkemba wéowe.

¹³ Kembiwífimbá Maníkómó símakainda-kisau-aai sénaumpo ímbo símakainda-aai ínta sénaumne.

¹⁴ Kembiwímó méraapa'a Maníkó ímba aambá faiyéna úwoi kesáái kosimátimero simásímakaisata úwoisa Ísu Káráisitini ásé-aai kosimátimakaumne. Miyámó uráunda Maníkó ímba aambá fáikaisata úwoisa kosimátimakaumne.

¹⁵ Maníkómó aambó fáisinkarain-kisausafeta fi'on-kwaasimo maiyáan-kisausafeta kesáá maiyáumne ímba séta kentáá súsa maimeá iyúne. Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba é'o fasi'l'ámai imáyáamo úmae iyíyamba timu'maréta méraumpo miyámó iyata áfááraumaisa túwa'nai ónaumne.

¹⁶ Miyámó iyata kanaám-póta tiyuwéta fi'o-fi'om-barafa'a Ísu Káráisitin-aai simátíma'laeta nónaumne. Fí'owimo Ísu Káráisitin-aimo simátímakeñ-aempa'a ímba kométa karo séta kesáá simátimakaumne séta kentáá súsa maimeá iyónaumne.

¹⁷ Naaofá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna miwítí kisausafesa ímba túwl'o mósá maráiyamba Fasi'aénkóní kisausafesa wenáwl'a mósá máráaro agaimaréna siyáye.

¹⁸ Waási kesáfesa kawel'-wáásí únemo sembá Maníkón-áúranka'a ímba kawel'-wáásin-ofo Fasi'aénkó kawel'-wáásin-owemo siwáí mindá Maníkón-áúranka'a kawel'-wáásin-owe.

11

Karo'l-áántá-wáásí táái.

¹ Kesúma maimeá iyé'a kári'-aaimo sendá ímba aambá fáisinkaiya'a úwoi senó.

² Kembiwíí
sáwí-amba arááiwáéfo sénamo Maníkó káráwiyaintemba miyáumai kenká'á káráwiyaumne. Kawel'-ínáál'árúmó moórá-waasigonka'o símárántemba miyáumai kembá tí'mae'a Ísu Káráisitimpa'a mátínkáana'a wesé'a ménawé súne.

³ Naaofá'á iyaankafayaankó moórá-ininkon-awi'a Ífimba karo'l'á simánkowana mináásféna érai'e siyáye. Miyáumai tuwímbai kentí imáyáá sáwl'a uwátinkaiya'a Ísu Káráisitimpa'a fasi'l'ámai imáyáamo ombá ifátúwáafaiye sé'a mindásafe'a óraal'-imayaá úne.

⁴ Ááéma afora'á Ísu Káráisitin-aai kosimátimewana'a ísówana Maníkóní ámútanko kesé'a mérowasa tuwímbai kempál'á wésa Ísu Káráisitin-aaigomba kaentaén-áái simátimesa Maníkóní ámútankontafesa karo'l'-áái simátímúwa'a aamoi é'a minámbá arááiwænae siyáawe.

5 Minkwáásísáf'e' a karo sé'a Maníkóní aantá-waasi pósa óraa'-waasin-owe sembánifo minkwáásí kembá ímba iyáákaraawe.

6 Aaimó wésimatimunanoamo sóiko umbaimó wétaimba mindá ímba óraatantaa'an-ifo Maníkón-aaigoni áwáuma kawé'-úmai ísaraunda mindá óraatantaa'an-iyé. Sáwifa-kanaa érai'-aaí seyaafá simátimewana'a ísaraawe.

7 Maníkón-aaimo simátimewanda méyámbá ímba maiyé'a simátimakaumne. Miyámó ówánda kentúwi'l'a maimaé iyé'a kesúwi'a sáwísankaamba uráumne. Miyámó uráundasafe'a kentafé sáwi'a uráiye sumbánifo ímba sáwi'a uráumne.

8 Kempimbá Maníkóní kísaumo maéwanda Maníkóní waási fí'o-fí'on-daopakewi súwa'nai esa tuwímbai-tantaa'a símuwa'a kempimbá kísaú maiyáumne. Miwí sésa ánaaemba kentá simíníye ímba sunkákémbá úwoi miwi tuwímbai-tantaa'a símuwa'a kembiwifímbar kísaú maiyáumne.

9 Kesé'o komaéwanda kesí óntamba tai'ówa'a súwa'nai oró ímba séwanda méraawanasa Máséndóniyaa-marafakemba tuwímbai Maníkóní waási tésa ímbo makáawanda-tantaa'a másúwa'nai uráawe. Minká'ó uráudantemba ánaaemba miyámó ondá umbai-tántáá'á timúnafo sé'a súwa'nai oró ímba sénáumne.

10 Ísu Káráisitini érai'-aaimo simátimundawi úndantemba Maníkón-aaí simátimakaundarakemba kembiwí Ákayaa-marafaken-kwaasifinkemba óntamba ímba maiyáumne-aaí símae íyonasa minááísafesa karol'-ááin-iyé ímba sénááwe.

11 Miyámó únda sirumbá timú ína wétimuno. Sirumbá é'o timúnda Maníkó wésuwanaie.

12 Maníkóní aantá-waasi owémó kemó sen-kwáásí miwí túma maimaé iyésa sésa Póromo Maníkóní kísaú maénamo kempákémbó óntambo máíntemba miyásá úne sefó sé'a kempákémbá óntamba ímba maé'a miyá ónáumne.

13 Miwí mérowana Maníkó kesí aantá-waasin-owe ímba séna ti'mákaiye. Ísu Káráisitini kísaú-waasisa úne karol'á sésa wení kísaú máúmne wésewe.

14 Miyán-kísáumó máémba ímba sáá'a wéiye. Waántawanko wíyómpakemba Maníkóní kísaú-waasigoni sáraamba wéiye.

15 Wení kísaú-waasi wemó intembá ésa arupíse-waasiyaamba ésa waé'mai karol'á wésewe. Mindásafena ímba sáá'a wéiyo kembiwí ímba táá'a íno. Miwití sáwi-kisaurakemba sáwi-meyamba maénááwe.

Ísuní kísaumo maúndarakemba umbai-tántáá'á kempimbó tiyáin-aaí.

16 Maarán-ááí anekarol'ó súnda kentafé'a sáwi-imayaawaral'-waasi iyé-ááí ímba seró. Énifo miyámó sé'o é'a ímba a'áo sé'a siyuwáíya'a káríka'a kesúma maimaé iyóno.

17 Kesúmo maimaé iyúnda Fasi'aénkó siyáintemba ímba é'a sáwi-imayaafinkeri'a úne.

18 Sáwifa'-waasi marapákén-tántáátfesa imáyáa ésa miwí túma maimaé wéiyo kewárá'á kesú maimaé iyónaumne.

19 Kembiwí kesafé'a karo sé'a kawé'-ímáyááwárál'-wáásísá únemo sembá sáwi-imayaawaral'-waasisafe'a kanaán-iyé sé'a aamoi wéowe.

20 Tuwímbai kesé'a komésa kentí imáyáa tafisewa'á sentembá owasá kentí óntamba karo'á simátinkesa wénesea kentuwí'a símai sáwi'a ésa sáwi'aai simátinkesa miyámó ombá ímba a'áo sembá kanaán-ye wésewe.

21 Sáwi'o uwátinkáantemba kesé'a kométa kesáá ímba kanaa'á miyásá uwátinkaraumpo sirunkó sáwi'a isa'á minááí súne.

Tuwímbai miwí túmo maimae íyóntemba ímba sáá'a ína'a miyáumai kesú maimae íyónaumne. Miyámó ondá sáwi-imayaawara'-waasiyaamba ónaumne.

22 Miwí túmo maimae íyowi sésa Ípúru-aaifinkemba súne sewa'á kewará'á minááífinkembó súndawi úne. Miwí sésa Ísarerin-andafaken-kwáasi úne sewa'á kewará'á minándáfakén-kwáási úne. Miwí sésa Êmbaramun-aaifaftantambo uráundawi úne sewa'á kewará'á miyáumai wenaísaaftantambo uráundawi úne.

23 Miwí sésa Ísu Káráisitini kísaau-waasi úne sewa'á kewará'á miyáumai Ísu Káráisitini kísaau-waasi é'a miwí wéiyaakaumne. Miyán-ááímó súnda sáwi-imayaawarwiyaamba súne-imayaa é'a Ísu Káráisitini kísaau wémaunda óraa-kísaau wémae'a miwítí kísaau wéiyaakaumne. Maníkón-aimo simátimundarakemba ándáfa'o sínkáámba sáwfal-i'an-ifo miwímó ándáfa'o tinkáámba ímba sáwfal-an-ye. Sáwfal-i'a sínkááwa'a púwóraantambo úndanifo úwoi súnaraumne. Miyán-tántáá'a kempá'á sáwfal-i'a tiyáifo miwifá'á ímba sáwfal-i'a tiyáie.

24 Ísu Káráisitini kísaumo maúndarakemba Yúndaa-waasi séfataase-ika'a áwiyandasambo súwiyonku'-nomba sáwfal-i'a 39-i'a súwiyonku'-naraawe.

25 Ísu Káráisitini kísaumo maúndarakemba Rómu-kamani-waasi kaumbo-íká'á kunánaantamba sínkankaawe. Moórá-kanaa kentáfesa puwínkwaé sésa óntantamba sínkamuwa'a marapá'á tanaa-faráumne. Kaumbo-íká'á nompín-táómpimba nówánana mindómpín-táómba kúwáferombanifo kemá úwoi súnaraumne. Moórá-ika'a miyáumai nompín-táómba kúwáferowa'a mindómpimbá ayáatááka'a moórá-no'waane moórá-waawaiye mé'a ímbo puwówanda úwoi méraumne.

26 Ísu Káráisitini kísaumo maúnda fi'o-fi'om-barafa'o núnnda piri'-nónkó maé'máéraantamba isa'á aampa'á umén-kwáási sínkamoraantamba owa'á kesí waási Yúndaa-waasi sínkamoraantamba owa'á fi'onkaa-waasiwara'a miyá owa'á fi'o-fi'on-oraal'-naopimpa'a núnasa sínkamoraantamba owa'á aampa'á fi'on-daopare'o kúnda sínkamoraantamba owa'á tuwímbai kentáfesa karo'á sésa ení waási úne sésa sínkamoraantamba owa'á miyámó ombá úwoi súnaraumne.

27 Ísu Káráisitini kísaumo maúnda óraa-kísaumo maúnda suwesaraí isa'á minkísáú wémae'a sáwfal-no'waamba ímba sún-kwáé'a Ísu Káráisitini kísaau wémae'a sáwfal-i'a saáimo taimbá noné tón-iyaine mé'a sáwfal-i'a táwil'a síyáisa'a sáwi-unankwatoi uré'a méraunana

28 ímba miyán-úmbái-tántáá'-aantembanifo fi'o-fi'on-daopa'a Fasi'aénkóni waásiya'o káráwiyaunda-umbai-tantaako kempá'á aasiyaasi wétiye.

29 Fasi'aénkóni waásifinkembo tuwímbai ímbo fasi'ámaimo arááiwáémba sirumbá uwátinkaunana minúmbái-tántááko kempá'á wétiye. Kawel-ámbó arááiwáéwanamo moóráwigó tafisisasamó sáwi'o ombá sirumbá

uwátinkaunana minúmbái-tántáákó kempá'á wétiye.

30 Ímba moórá-amba wéraifo kesúmo maimaé iyúnda tuwímbaitantaa'a kempá'á tisásá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásin-ive sen-ááimó simátíménda ísáaro.

31 Maníkó kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowan-awí'a mósa ma'mae iyónaumne. Simátimunda-aaí ímba karo'-ááín-ifo Maníkó ísaraие. Tuwímbai-tantaa'a kempá'á tisásá suwánésa sésa aamoisaén-kwáásin-ive sen-ááimó simátíménda ísáaro.

32 Moórá-oraal'-nao'-awí'a Támásikasifa'a méraawanana káráwiywiniawí'a Árétaísi wení kísau-waasi óraal'-waasigo kentáfena simátimena séna áí'mae'a ándáfa'a móauwaaro súwasa mindáókoní síl'-óntará'á káráwiywasa

33 tuwímbai súwa'nai esa kunánáan-unampimba fáitumai síl'-afaapimba máápa'l a túsusinkesa ándára'a ta'ótokowa kuméme'a marará'á kumówáñasa siyúwówa'a kóuraumne.

12

Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásímakain-aaí.

1 Kesúmo maimaé iyúnda miyán-ááigó ímba kentáá súwa'nai ínifo kentáf'e'a Maníkóní aantá-waasin-ive siyantafe'a kempá'ó tiyáiñ-tantaaikon-aaímo simátíménda ísáaro. Fasi'aénkó kaainkáán-úmaimo aráásímakaimba simátíménda ísáaro.

2 Ísu Káráisitini waási méraawanana Maníkó kusí'maena wíyómpa'a sanaan-úrambo iyúmba kesimankóná kunáíkai mútúl'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraие. Miyámó uráunda 14 aatai maisukáumne.

3 Maníkó kusí'maena wení kawel'-mápá'ó iyúmba kesimankóná kunáíkai mútúl'-waasiya kusíkaiyo ímba isáúmpo Maníkó aantemba ísaraие.

4 Kusí'maena wení kawel'-mápá'á mósinkowa'a mifá'-mé'a tuwímbaitantaaikon-aaí ísaraumpo simátíméndamo é'a sáwí'a ónaumpo ímba kanaa'a simátimenaumne.

5 Miyámó uráintafe'a kesú maimaé iyé'a kesí kísausafe'a ímba kesú maimaé iyé'a tuwímbai-tantaa'o kempá'ó tisásamó suwánésamo sésa aamoisaén-kwáásin-iyemo sen-ááísafé'a kesú maimaé wéiyune.

6 Kesúmo maimaé iyónaé sékaa érail'-aaísafe'a kesú maimaé iyúna'a kentáf'e'a sáwí-imayaawara'-waasin-ive ímba kanaa sewisinó. Énifo kesú ímba maimaé wéiyune. Aaimó súndarakembo kesúmo maimaé iyúndarakaa minááí isésa tuwímbai kentáfesa sésa óraal'-waasin-ive sewisinó. Mindá ímba siráái wétaíye. Kesí kísau awáné'a simátimunda-aaí isé pó'a méraundawini áwáuma suwáñawana siráái wétaimba mindásafe'a kesú ímba maimaé iyúne.

7 Maníkó siyówa'a fíl'oran-kawe-tantaa'a sáwfí'a awánááwánana Maníkó kentáfena séna wenáú maimaé iyífo séna moórá-tantaa'a síl'o í-tántáá'á súfimba faimarowana mindásafena waántawanko sáwí'a uwásínkáisana kesú ímbo maimaé iyónandasafena Maníkó miyá uwásínkáriye.

8 Kaumbo-íká'á Fasi'aénkó Ísu Káráisitimpa'a inaí sé'a maantántáá'á maisiyúwéno'a kawel'-úmai méraano séwánana

9 minkáúmbó-íká'á séna ímbanifo miyá uréna'a úwoi áwa'nai ondá embá kanaán-iye. Ímbo fasi'ámaimo méraanda kesí fasi'aémbá áménana mifásí'láénkó embá íyákkaina méínone símaena iyákiye. Ísu Káráisitini fasi'aénkó kenká'á káráwiyaimbá pó'a

ímbo fasi'ámaimo méraundasafe'l aamoí úne.

10 Ísu Káráisitintafe'a imáyáamo únda ímbo fasi'ámaimo méraundawe símaimo sáwí'o uwásinkááne sáwí-aaimo simásinkááne umbai-tántáá'ó wéraíne sáwí'o uwásinkááne miyán-tántáátfé'a ímbo imáyáá únda aamoí é'a sé'a ímbo fasi'ámaimo méraunda Ísu Káráisiti fasi'aémbá símisa'a fasi'ámai méraumne súne.

Kórinti-naoraa-waasi imáyáá arupísemo uwátínkaraain-aaí.

11 Miyán-ááímó simátimunda kesúraamba maimaé iyé'a sáwí-imayaawaral'-waasiyaamba úne. Kembiwí karolá sé'a Maníkóní aantá-waasin-owe sen-kwáásí miwí kembá ímbo íyákkaraawe. Kemá úwoi-waasi úndanifo miwí kembá ímbo íyákkaraawe. Poro Maníkóní aantá-waasi iyé-áái kembiwí karol'-ááímó sen-kwáásisafé'a simátíméraamba ímbo simátímakafo kemá Maníkóní aantá-waasi úne-aaí imáyáá íyantafe'a kempá'ó tiyáin-tantaakon-aaí maanáúfáífimbá simátimune.

12 Maníkóní aantá-waasiti kísau maarán-iye.

Fí'oran-kawe-kisau ímbo awánaraan-kisau Maníkóní fasi'aéntámbá wémæwe. Kempímbá komé'a miyán-kísáú wémæ'e'a ímbo ifá tuwááwána'a suwánaraawe.

13 Nóra séra kentáfé sé'a Maníkóní waási fí'o-fi'on-daopaken-kwaasiya'a kawel'-úmai káráwiyenawa kentáráá'ímbo miyáumai wégarawiyo sembá fí'on-daopakewiya'o káráwiyaundanten-úmai kembiwíyá'á káráwiyaumne. Fí'o-fi'on-daopa'o Maníkóní waásifimbo komaéwánda miwí súwa'nai uráafo kempímbó komaéwánda súwa'nai oró-áái ímbo séwándarakemba miyán-úmbáí-áái ímbo simátínkaraumne. Miyán-úmbáí-áái simátínkaraundarakaa kawel'á ówána pó'a aamoí uwásinkaraawisino. Miyán-ímáyáámó ombá ifátuwááro.

14 Kae'l-í'a kentópa'a kuré'a káfél'a wéto'mayaan-e'a aneká kónae sé'a úmpo kondá umbai-tántáá'ímbo timé'a kentí óntambo simiyantafena ímbo wésinkaiifo kentirumbó simiyantafena wésinkaiifo kónaumne. Iyámpói ímbo tinófoya'a káráwiyesá wétuwa'nai-ofo tinófoi iyámpóiya'o káráwiyesá túwa'nai ontembá kemá miyá wéumpo

15 túwa'nai ondasafé'a makáunda-tantaa'l' túwa'nai úmaimo taí'ásuwe'o óraa-kisau maé'o miyámó ondafimbó púwónandasafe'a aamoí úne. Ke-sirumbá óraa'a wétimumpo kentirumbá kári'o wésimemba mindáwara'a taí'áafainifo imáyáá úmai kawel'án-oro.

16 Súwa'nai oro ímbo séwándarakemba umbai-tántáá'ímbo tímakaunda-aaisafe'l' érai'-aain-iye seró. Kempínkémbá tuwímbai kentáfésa karol'á sésa kentáásí óntamba maénae séna karol'á simásinkaraive wésewe.

17 Nóra séra miyá uráumno. Ti'mákaunderiya kentí óntamba maímaésawa kembá másimakaao.

18 Táításimba fasi'aén-áái simáme'l aíl'mákaunderiya moóráwigó Ísu Káráisitini waásivara'a ti'mákaunderiarai mindáráiyá karol'á símai óntamba maímaé másimakaayo. Táítási ímbo miyá-sáwí'á uráiyé-aaí ísaraawe. Wesékai mimbórá-ímáyááfínkémbá kísau wémauye.

19 Kesí waásisono. Maanáufái mó torausíyamba maarán-káról-ímáyáá é'a kentáá súranka'a Póro wenáái arupíse ónae séna maanáufái agaiyáyié sénááwe-imayaá úne. Ímba miyán-ááísáfél'a agaé'a Ísu Káráisitiye'a kááisamai mé'a Maníkón-aúranka'a kentí imáyáá túwa'nai ónae'a miyán-áá wésimatumune.

20 Kentópa'o kondamó ímbo kawel-úmaimo méwa'o kotuwáné'o ímbo aamoimó ondasáfél'a óraal'-imayaá úne. Kentópa'o kondamó óraal'-aaimo simátíméndamo isé'a ímba aamoi iyantafeta'a óraal'-imayaá úne. Kentópa'o kondá aaisambá sé'a kaoré'a aaisambá sé'a tuwínkáal-é'a símai sáwi'a uwátinke'l'a tíyo'-aai sé'a kentúma maimaé iyé'a fi'l'o-fi'on-aai sé'a miyá-sáwi'á íya'o a kotuwánáunafo sé'a minááí simátimune.

21 Kentópa'o kondá aare-úméné waai-úménémó on-ímáyáá ímba tínaaemba uwámake'a sáwi-imayaasafe'a tirááisafe'o owimbá ímba tínaaemba uwámakenka'a kotuwánáunafo sé'a minááí simátimune. Kentópa'o kondá miyá-sáwi'ó íya'o é'a Maníkón-aúranka'a kembiwísáfél'a sigaesáfél'a onaná sirunkó umbaí táiníye.

13

Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá káráwiyon-aai.

1 Kael-í'a kentópa'a kuráundanifo aneka'á kónaumne. Kaumbo-kael-wáásímó mimbórá-ánká'ó síyan-aaimo éta minááígombá arupísesa ónaumne.

2 Ímba aifa-kánáán-ifo ánaaenka'a kentópa'o komaéwánda sáwi'o uráawiye seyaafá'l'e fasi'aén-ááí simátímakaumne. Káfél'a némpa'o méraunda minááí simátíme'a súne. Kentópa'o kondá sáwi'o uráantafe'a kowésimatime'a ímbo étinkáanda sáwi-meyamba timénaumne súne.

3 Kentafé sé'a Ísu Káráisiti simámisanawa wési wení imáyáafinkena wésiyo wésewe. Kentópa'o kondá sáwi-meyambo tíméndara'a suwáné sé'a Ísu Káráisitimo simámíntemba simásímíye sénááwe. Wemá Káráisiti kentirumpimbá kísaú wémaena ímba aamoisaéwí éna wení fasi'aéntámbá kísaú wémaiye.

4 Ááéma wemá fasi'aémbá tuwéna aamoisaén-kwáásiyáámbá úwasa aaraa-táiyá'l'a tufúwana Maníkó íyáfasinankowana Maníkóní fasi'aénká'á méraiye. Miyáumai kesáwárá'l'a aamoisaén-kwáási úndanifo Ísu Káráisitiyeta kááíseta Maníkóní fasi'aénká'á méta kembiwí wétuwa'nai-une.

5 Kembiwí Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúna wéeo ína wéeo imáyáan-oro. Ísu Káráisiti kentirumpimbá mérai ína méraiyo imáyáan-oro. Mérainalo'é'a Ísu Káráisitini waásisa úne sé'a

6 kentáásáfél'a Maníkón-aaí simásíméwin-owe sénááwe-imayaá wéune.

7 Kentáásáfél'a Maníkón-aaí simásíméwin-owe siyantafeta ímba inaisá súmpo kembiwí kawel'ó íyantafeta Maníkópá'á inaimó súndasa Maníkóo túwa'nai inasá kawel'án-oro súne. Ímba sáwi'a íyamba pótá ímba sáwi-meyamba mátimenasasa tuwímbai kentáásáfésa sésa ímba Maníkón-aaí simásíméwin-owe siyamba mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo kembiwí kawel'-úmaimo méraiymamba mindá óraa-tantaa'an-aye.

8 Érail'-aaigo íyáákaíno séta kísausa maéta wétuwa'nai-une.

⁹ Kentópa'o kondasá Maníkóntafé'o fasi'ámaimo méraiyanbo éta aamoisá ónaumne. Miyámó iyambo éta ímba sáwi-meyamba timéta aamoisaén-kwáásiyáámbá éta mindásafetaawara'a aamoí ónaumne. Sáwi'o ompínkembá kawé'ó iyantafeta Maníkómpa'á inaisá súne.

¹⁰ Kentópa'o kondá sáwi'o ontáfela fasi'aén-áái kosimátimunafo sé'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-tímune. Ímba sáwi'a uwátinke'a kentí imáyáa fasi'átinkáándasafena Fasi'aénkó iyáfasisinkowa'a kenká'a káráwiye'a némpa'a mé'a maanáúfái agai-tímúmpo torause'é'a súndantemba oro.

¹¹ Kesí waásisono. Kawe'-úmai mé'a kawe'-ámbá arááíwae'a súndantemba é'a mimbórá-ímáyáá úmai mé'a faru úmai méraaro. Miyámó iyánamo éna Maníkó arumbá tiména farumó uwátinkáíwai kembiwisé'a méíniye.

¹² Maníkóní akúní'o ontáfela moórá-mora tiyáámba tíméro.

¹³ Maníkóní waási maanká'ó méraawi kembiwísafesa kawe'-úmai méraaro wésewe.

¹⁴ Fasi'aénkó Ísu Káráínsiti úwoi túwa'nai isaná Maníkó arumbá tímísana wení Ufaen-ámútánkó kembiwisé'a méráisa'a mimbórái'a úmai méraantafe'a inai súne.

Kemá Poro súnda-aai tai'ákiye.

Kárésíya

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai afa'móráe-aataiya'i afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'-waasi Ísuní aampa'ló kun-kwáási agaimái mátimakaiye. Ímba Yúndaa-waasin-ofo fí'onkaa-waasifa'a Ísuní-aai simátímapa'a kuwasá timankúnkúmba ésa Ísuní aampa'a kuráawe. Ánaaembá Póron-aai símai sáwi'a uwánkaron-kwaasi Kárésíyaa-marafa'a tésa sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó sínkwea sesa Móseseni ámáámba arááiwáero karo'á wésewe. Tuwímbai minkáró'-ááisafesa érai'le sésa pósá Ísuní aampa'a ímba kawel'-úmai arááiwakaawe. Póro iséna maarán-ááímá agaimaréna séna Ísun-aaisafesa érai'le sésa wenká'á timankúnkúmba owí aantentafena Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owe síníye. Minááísafesa érai'le sésa Ísuní aampa'a kawel'-úmai arááiwáero séna maanáái agaimái Kárésíyaa-marafa'a méraan-kwaasi mátimakaiye.

1-2 Kemá Póro maanáúfáí agai-timúmpo Fasi'aénkóní waási Kárésíyaa-marafa'a méraawi isáaro. Kesétaamo Fasi'aénkóní waásimo kesé'o méraawiye kembiwísaféta séta kawel'-úmai méraaro wésune. Ísu Káráisitiye Maníkó kentáásifowama Ísumbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraiwaiye kentáfésarai sésarai aantá-waasi-i'a éma kesáái kosimátíma'mae núwo sésarai si'mákaayamba ímba waási miwití imáyáafinkemba si'mákaifo Maníkó

wení imáyáafinkemba si'mákaifo isáaro.

3 Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaimá wésune.

4 Sáwi'o úmaimo méraampinke-fasi'aenko ta'ótokaimpinkemba faúsinkaindasafenasaawe sáwitaamo wéundafinkemba maisiyuwáindasafenasaawe Fasi'aénkó Ísu Káráisiti pukáye. Maníkó kentáásifowan-imayaafinkemba miyá uráye.

5 Maníkón-áwí'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda érai'-aain-aye.

Ásé-aai mimbórá-ááímó wérain-aai.

6 Ísu Káráisiti úwoi túwa'nai úwana Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafenátaántowa'a isé'a ááéma Maníkómbá wéauwe'a fí'on-aaima wéisaantafena mindásafena saá'a wéye.

7 Minááímá ímba kawel'-ásé-ááín-aye. Tuwímbai Ísu Káráisiti ásé-aai waé'mai karo'á wésesa kentí imáyáá wétafisewe.

8 Kesáawá'lí wiyómpaken-kisau-waasiya'i ímbó simátímaakunda-aaísamo fí'on-aaimo simátíménanasaamo éna Maníkó aaisambá séna sáwi-meyamba síníye.

9 Siyáunda-aaima aneka'aí sénaumpo isáaro. Moóráwigomo ímbó simátímaakunda-aaímo fí'on-aaimo simátiminanamo éna Maníkó aaisambá séna sáwi-meyamba amnííye.

10 Waási aamoí uwásinkaiwae sé'a minááímá ímba wésumpo Maníkó kembá aamoí uwásinkainkwae sé'a minááímá wésune. Ááémo waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o uráundantemba káf'e'a ímba miyá wéune. Káf'e'o waásimo aamoí uwásinkaiwae sé'o miyán-kísáúmó wémaekaa Ísu Káráisitini kísauma ímba máúsino.

Póromba aantá-waasi-i'a úmaimo íyáfasinankarain-aai.

11 Kesí waási ísáaro. Ásé-aaimo simátímakaunda ímba waásiti imáyáafinkemban-iyé.

12 Ísu Káráisiti paápé éna simásímakifo ímba waási suwa'á ísaraumne.

13 Ááéma Yúndaa-waasiti áwáuma arááiwaewandara'a Ísuni aampa'ó wéaraaiwaewi tai'lánááwe sé'a áfááraumai sáwi'a uwátinkáfa'a kuráunda-aaima ísaraawé.

14 Kentáá síwá'námo uráantemba fasi'lámai arááiwa'e'a Yúndaa-waasiti áwáuma arááiwaewanda aaweyáá wée'a kesimantoísái íyáákaraumne.

15 Miyá uráumpo ímbo kesinómo masínkaronka'a Maníkó wemparí'a uwásinkena kendéwé siyáiimba póna arumbá uwásinkena wení kísauma máéndasafena kembá wemparí'a uwámakaimbaniye.

16 Maníkómó siyáiñ-kanaamo tiyáiimba wenááninko aráásimena séna fí'onkaa-waasi kesáái kosimátíma'mae núwo súwa'a isé'a minkánáá ímba waási kotísai e'a sé'a nórán-aaiya simátíma'maera nónaumno ímba sé'a

17 Yérüsaremu-naopa'a ímba wé'a Maníkóní aantá-waasi ímba kotísai e'a aantá-waasiti kísaurl'o kesí aifari'o uráan-kwaasiya'a

ímba kotísai uráumpo Árépiyaa-marafa'a waásimo ímbo méraapa'a komé'a ánaaemba aneka'á Támásikasi-naopa'a kuráumne.

18 Komé'a kaumbo-áatái maisuwé'a Yérüsaremu-naopa'a wé'a Pítäampa'a komé'a sísamaifakemba séfataase-no'waamba wae'a

19 minkánáá Fasi'láenkón-áfákon-awi'a Yémísimbá awáné'a ímba fí'on-aanta-waasi tuwánraumne.

20 Maníkón-aúranka'a wéagaunda-aaima ímba karol'-ááín-ifo érai'-aain-iyé.

21 Minkánáá ímba fí'on-aanta-waasi tuwáné'a Yérüsaremu-naopa'a tuwé'a Síriyaa-marafa'e Sírisíyaa-marafa'e koméraawanasa

22 Ísu Káráisitini waási Yúndiyaa-marafa'o mórowi ímba kembá suwánésa

23 kesáái aantemba isówasa tuwímbai sésa Ísuni aampa'ó wéaraaiwaiyawimo ésa tai'lánááwe séna áfááraumai tímkaabena kuráiwai káf'e'a Ísun-aaí simátíma'maena wéniye suwasá isésa

24 kentáfesa aamoí ésa Maníkón-áwí'a mósa makááwe.

2

Pórowe fí'on-aanta-waasiye mimbórá-ímáyáámó uráan-aaai.

1 Maníkón-áwí'a mósa márówa'a sísamaifakemba éiyain-aatai maisuwé'a moóráwigó Páánápáasiye kesé'a Yérüsaremu-naopa'a wékai moóráwigombá Táításinkwar'a áí'maekai wékai

2 Maníkó kentáfena siyáintafe'a Yérüsaremu-naopa'a komé'a Ísuni waásiti óraal'-waasi aantemba túwaandu é'a fí'onkaa-waasimo ásé-aaimo wésimatimundantemba simátímakaunde. Ááémo simátímakaunde

káf'e' simátimundawe ásé-aai simátimunda-kisaugo áú-iyain-kisaun-ifo sé'a simátimewanda ísaraawe.

³ Táítási kesé'a ména ímba Yúndaa-waasin-ifo Kíríki-waasigo kesé'a mérowasa áuma kárámai araénáémba uwó-ááímá Ísuni óraa'-waasi ímba siyáawe.

⁴ Tuwímbai karo'a sésa Káráisitini waási úne sésa miwisé'a túwaandu uráawanasa mindásafesa Ísuni óraa'-waasi minááímá siyáawe. Yúndaa-waasiti ámáánko ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráisitin-aaigo faútinkáin-aai kotúfifaimai isánæe

sésa keséta kotúwaqandu ésa sésa Yúndaa-waasiti ámáámba arááíwaesa túma kárámai araénáémba oro sésa minááígó ta'ótorainkwae sésa Ísu Káráisitin-aaigo ímba faútinkainiye sumbánifo Ísuni óraa'-waasi miwí táái ímba isésa Táítási áuma kárámai araénáémba uwó-ááímá ímba siyáawe.

⁵ Miwití karo'-ááímá ímba arááíwaundasa póna ásé-aai érai'-aaima kempímbá fasi'ámoi waé'wae'a iníye.

⁶ Minóráa'-wáásisómbá kentáfésa sésa ásé-aaimo simátimakaanda-aai aantemba simátimiyo siyáawe. Minóráa'-wáásisáfesa tuwímbai sésa túwí'wara'-waasin-owe sewaná Maníkó túwítafena ímba imáyáa wéintafena kewará'a ímba imáyáa é'a sé'a túwí'wara'-waasiya'o ína túwí'a wérain-kwaasija'o wésune. Minóráa'-wáásisómbá kentáfésa moórá-aiwara'a simátimiyo ímba sembá

⁷ maarán-ááímá sésa Maníkó Pítaantafena súwanamo Yúndaa-waasimo ásé-aai wésimatimintemba Maníkó entáfena siyáisa fí'onkaa-waasi ásé-aai wésimatimene kentáfésa siyáawe.

⁸ Maníkó Pítaamba fasi'aémbá amúwana Yúndaa-waasi ásé-aai wésimatimintemba kewará'a fasi'aémbá símakaisa'a fí'onkaa-waasi wésimatimune.

⁹ Yémisiye Pítaawe Yóniye Fasi'aénkó Ísuni waasiya'o káráwiyaawi kentáfésa sésa Maníkómó ámakaín'i'a uwo sésa Páánápáasinte kenté'a miwí tiyáámba símakaawe. Maarán-ááísáfeta mimbórá-ímáyáá éta kerái fí'onkaa-waasi ásé-aai kosimátimeyauye. Miwí Yúndaa-waasi wésimatimewe.

¹⁰ Ísuni óraa'-waasisomba mimbórá-ááímá simásimesa sésa óntaiyain-kwaasi túwa'nai oró-ááímá kosimátimiyo suwa'lá mindásafe'a kewará'a é'a imáyáa wée'a aaweyáá uráumne.

Póro Pítaantafena séna sáwí'a ónemo siyáin-aai.

¹¹ Aaweyáá wée'a Ántíoku-naopa'a koméraawanana ánaaembá Pítaa túwa'a seyaafá'-wáásítí túranka'a Pítaantafe'a sé'a sáwí'a uráane siyáumne.

¹² Ááéma Pítaa fí'onkaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásisé'a tómbá wénowasa tuwímbai-Yúndaa-waasi Yémísímpakemba tésa sésa fí'onkaa-waasi túma kárámai araénáémba oro. Yúndaa-waasi fí'onkaa-waasise'a tómbá ímba naaró suntáfena Pítaa áá'a úwana ifátuwena fí'onkaa-waasise'a ímba tómbá néna

¹³ póna kae'-ááíwáral'-wáásiyáán'i'a úwasa fí'on-Yúndaa-waasi Ísun-aaisafesa érai'emo sun-kwáásí Pítaamo úmba awánésa miwíwárá'a miyásáwí'a uwaná miyá-sáwi-áwáúgó Páánápáasini imáyáa tafisúmba wewárá'a miyá urákiye.

¹⁴ Miyámó ombá érai'-ase-aagoni aampa'á ímba arupíse úmai kombá kemá Póro tuwáné'a seyaafá'-wáásí túranka'a Pítaantafe'a sé'a emá

Yúndaa-waasigo éma fí'onkaa-waasimo ontembá éma mindásafe fí'onkaa-waasisafe Yúndaa-waasimo ontembá oro miyán-áái sénafo ímba siyó Pítantaafe'a siyáumne.

Ísumpa'a timankúnkúmbo owí Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sin-áái.

¹⁵ Simásuwe'l Pítantaafe'a maarán-áái siyáumne. Kentáásinofoisa Yúndaa-waasi pósá kentáá masínkaraawata Yúndaa-waasisa éta ímba fí'onkaa-waasi éta miwimó sáwi'o ontentá inta wéumpo

¹⁶ Yúndaa-waasiti ámáántaamo wéarqaiwaundawisafenasa Maníkó ímba arupíse úmai méraawin-owe sínifo Ísu Káráisitin-aaísafeta érai'emo séta simankúnkúmbo úndawisafenasa séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá isáumne. Maníkó kentáásáfena séna arupíse úmai méraawin-owe síndasafeta Ísu Káráisitin-aaísafeta simankúnkúnta wéune. Kentááí ámáámbo arááiwáénanasaamo éna Maníkó suwánénasa arupíse úmai méraawin-owe ímba sínifo Ísu Káráisitin-aaísafeta érai'lesaamo wésendawisafenasa Maníkó arupíse úmai méraawin-owe síníye.

¹⁷ Káráisitiyetaamo kááisamaisaamo méraunda Maníkó kentáásáfena séna arupíse úmai méraawin-owe sisatá méraunda fí'onkaa-waasimo sáwi'o ontentá sáwi'a wéundasa Káráisiti misáwí-imáyáá simakaisata sáwi'a wéune inta sénaumne.

¹⁸ Yúndaa-waasiti ámáámba tukáunda pó'a moórá-imayaamo é'o é'a sé'a Yúndaa-waasiti ámáámba arááiwáenae. Minámáánkó arupíse uwásinkainkwaemo sékaa sáwi'a úsino.

¹⁹ Púwón-kwaasimo Yúndaa-waasiti ámáámba arááiwáénanamo éna minámáánkó arupíse uwásinkainkwaes-imayaamo ímbo ontembá miyáumai mé'a Maníkóntafé'a imáyáá wée'a wení kísau wémae'a méraumne.

²⁰ Ísu Káráisitimba aaraa-táiyá'a tufuwana puwún-kanaara'a sáwi'o uráundawini áwáuma taí'ráimba póna káf'e'a Káráisiti kesé'a méraisa'a káf'e'o méraunda ááéraani'a ímba úmai méraumne. Marapá'á méraunda ímba úwoi mé'a Maníkón-ááninko kentáfena imáyáá éna pukáiwain-aaísafet'a érai'emo sé'a simankúnkúmbo úndasafe'a aú'i'a úmai méraumne.

²¹ Maníkómó simakain-amaambo arááiwáewisafen Maníkó séna arupíse úmai méraawin-owemo sinkakaa Ísu Káráisiti pukáimba úwoisafen pukáisino. Mindásafe'a sé'a Maníkómó úwoi wétuwa'nai-imba ímba úwoisamban-iyé wésune.

3

Ámáán-aaí arááiwesa timankúnkúmbo owasamó on-áái.

¹ Kárésyaa-marafaken-kwaasi sáwi-imayaamo owí ísáaro. Ísu Káráisitimba tufuwana pukáin-aaima afora'a simátimewana'a ísómba kentúrantankaan-úmai awáné'a kawé'-úmai ísaraambanifo tuwímbai tésa kenti imáyáá tafisewal'á uwó-imáyáá wéowe.

² Maníkó wení ámútankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraiye. Moórá-aaima tísai ónaumne. Ámáámbo arááiwakaantafenawa'i ásé-aaí isé'a érai'emo sentáfénawa'iyo mindásafen Maníkó wení ámútamba tímakaiye súndanifo

3 ím̄ba kawel'-ímáyáá wéowe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraisa'a pól'a aúí'o íyawini áwáuma ómbare'a káfē'a imáyáá ombá Yúndaa-waasiti ámáánko arupíse uwásinkainiye-imayaá wée'a ím̄ba kawel'-ímáyáá wéowe.

4 Kawe'-ámbó arááiwakaamba kentópa'a tiyáin-tantaa'a ím̄ba sáwísamban-ye.

5 Maníkó wení ámútamba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraisana Maníkó kempimbá fí'o-fí'on-kisaumo ímbo awánaraan-kisau maiyáye. Ámáámbo arááiwakaantafena ím̄ba miyá éna ásé-aaí isé'a érai'emo sé'o timankúnkúmbo urántafena miyá uráye.

6 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna

séna Émbaramu Maníkón-aaísafena érai'emo sénamo amankúnkúmbo urántafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáimba

7 miyáumai Émbaramu uráintemba Maníkón-aaísafesa érai'emo sewí Émbaramun-araa'marimban-owe.

8 Naaófá'á Maníkó imáyáá éna séna ánaaembá fí'onkaa-waasi kesááisafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo íyawisafe'a sé'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne. Maníkómó ímbo miyámó uráink'a moóráwigo aúfáifimba ásé-aaí agaimaréna séna Maníkó Émbaramuntafena séna en-ímáyáá é'a seyaafá'-máráfákén-kwáásí kawel'á uwátinkanaumne Maníkó siyáye agaimaréna siyáye.

9 Mindásafena naaófá'á Maníkó Émbaramumba kawel'á uwánkaraintemba wenááisafesamo érai'emo sésamo timankúnkúmbo owí kawel'á wéuwatinkaiye.

10 Naaófá'á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna agaimakáin-amaampinkemba seyaafá'-ámáámbá ímbo arááíwa'mae iyiyawi

Maníkómpákembá miwítí sáwí-meyamba maénááwe

agaimaréna siyáye. Mindásafena ámáámbá kawel'-úmai arááíwáénana Maníkó aamoí ínkiye sewí miwítí sáwí-meyamba wéraiye.

11 Naaófá'á aúfáifimba agaimaréna séna Maníkón-aaísafesa érai'emo sésamo timankúnkúmbo owísáfena Maníkó séna arupíse úmai méraawe simbá pósa aúí'a úmai méranaawe

agaimaréna siyáye. Mindásafena ámáámbó arááíwaenáemo sewísáfena Maníkó ím̄ba arupíse úmai méraawin-owe séna wenááisafesa érai'emo sewísáfena arupíse úmai méraawin-owe wéysiye.

12 Moóráfa'a agaimaréna séna ámáámbá seyaafá'-ámáámbó arááíwaiyawi miwí méranaawe

agaimaréna siyáye. Mindásafesa ámáámbó arááíwaesamo Maníkón-aaísafesa érai'le sésamo timankúnkúmbo ombá ím̄ba mimbórá-tántáá'án-ifo kae-tántáá'án-ye.

13 Moóráfa'a agaimaréna séna

aaraa-táiyá'ló tínkamowásamo púwón-kwaasi

sáwí-meyamba maésa puwónááwe

agaimaréna siyáiye. Minááísáfena seyaafá'-ámáámbó ímbo kanaa'á arááíwakaudasafenasa Maníkómpákémbá kentááfá'á sáwí-meyamba tifó séna Ísu Káráisiti faúsinkenasa misáwí-méyámbá we maéna pukáiyé.

¹⁴ Maníkó Émbaramuntafena séna seyaafá'-máráfákén-kwáásí kawé'á uwátinkanaumnemo siyáintemba fí'onkaa-waasi kawé'á uwátinkaindasafenasa Ísu Káráisiti kentáási sáwí-meyamba maéna pukáiyé. Wenááisafeta simankúnkúmbo úndawisa Maníkómó siyáintemba wení ámútanko kentáásirumpimba méraindasafenasa Ísu Káráisiti faúsinkowana Maníkó kentáási sáwí-meyamba ímbo siménasa Ísumba amúwana pukáiyé.

Maníkó símai kááísamakain-aaíye Mósesembo simámakain-amaane minkáé'-áái.

¹⁵ Kesí waásisono. Waásimo wéomba imáyáan-oró. Kae'nárai mimbórá-ááímá símai tarímaresarai agaimakááyamba moóráwigó minááímá ímbo taraiséna fí'on-aaíma áuwímai síniye.

¹⁶ Miyáumai naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena símai fasi'ámakain-aaíma siyáinka'a Émbaramuntafenawe áisaafitafenawe éna ánaaembo paápé índawintafenawe siyáiye. Aúfáifimba agaimaréna séna áisaafitantambo iyawisafena ímbo siyáifo áisaafitantambo índawintafená siyáiye. Áisaafitantambo íníyemo siyáiwai Ísu Káráisitin-íye.

¹⁷ Agaimaráúnda-aaigoni áwáuma maarán-íye. Aifa'á Maníkó Émbaramuntafena símai kááísamarená séna fasi'ámakaunda-aaíma miyá ónäumne séna sáwífa'-aatai 430 aatai maisuwéna Mósesemba ámáámba ámakaiye. Ènifo miyámó uráinka'a Maníkó Émbaramuntafenamo símaimo kááísamakain-aaigo ímbo tai'éná waé'wae'á wéiye.

¹⁸ Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo arááíwakaudasafenasa ímbanifo Maníkó kawé'á uwátinkanaumnemo ááémo óraaka'o siyáintafena kawetá wéuwasinkaiye. Maníkó Émbaramuntafena kawé'á uwánkanauñne óraaka'a siyáintafena kawé'á uwánkarena póna kentáá kawé'á wéuwasinkaiye.

¹⁹ Maarán-ááísáfena Maníkó Mósesemba ámáámba ámakaiye. Sáwí'o owí Maníkóni ámáámba isésa sésa sáwí'o wéunda káf'e'á isáúmne siyantafena Maníkó Mósesemba ámáámba ámakaiye. Minááámabá wérainana Émbaramun-áisaafiko paápé índawintafenamo Maníkómó símaimo fasi'ámakaiwai paápé éna minááámabá tai'ásuwainiye. Wíyómpaken-kisau-waasi Maníkóni ámáámba afufumpin-kwáásígón-áwí'a Mósesemba simámúwana simátímakaiye.

²⁰ Ènifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáfénamo siyáiye. Kae'náraimo siyáamba afufumpin-kwáásígó ména wésimatimímbanifo Maníkó Émbaramuntafenamo siyáimba wesáfénamo siyáiye.

²¹ Ááémo Maníkómó símaimo tarímakain-aaíma Maníkóni ámáánko ímbo tararáíníye. Maníkó Mósesemba simámakain-amaankomo fasi'ámamo wénamo waásimo aúí'o uwátinkáínkakaa minááámabá wéaraaiwaewisafena Maníkó arupíse úmai méraawin-owe sisinó.

22 Énifo Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna sáwí-imayaago seyaafá'-wáásí ta'ótokaiye siyákiye. Maníkó séna Ísu Káráisitin-aaísafesamo timankúnkúmbo iyawima kawé'á uwátinkanaumne símaimo fasi'ámakain-aaíma siyáintemba Ísu Káráisitin-aaísafeta simankúnkúmbo éta kentáásí sáwí-imayaago ta'ótokaímpinkemba faúsínkáíye súndawisa kawé'á wéuwasinkaiye.

23 Ísu Káráisiti ímbo kunkónka'a ímbo simankúnkúmbo uráawandarata Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokowana Káráisiti kumúnka'a simankúnkúmbo onda-ámbá Maníkó wéwisinkena ámáánko kentáá ta'ótokain-amba ta'lásinkaraiye.

24 Ísu Káráisiti ímbo kunkónka'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ta'ótokaiye. Maníkó séna miyámó ína'o é'a ánaaembá Ísu Káráisitin-aaísafesamo timankúnkúmbo iyawisafe'a arupíse úmai méraawin-owe sénaumne Maníkó siyákiye.

25 Káf'e Ísu Káráisiti é'a kunkáink'a wenááisafeta simankúnkúmbo únanaña póna Maníkó Mósesembo simámakain-amaanko kentáá ímbo aneka'a wéta'otoraiye.

26 Ísu Káráisitin-aaísafe'a timankúnkúmbo é'a wesé'a kááísamai méraawisafe'a Maníkóni iyámpói-owe.

27 Kembiwí nombó máémba Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawi wenkáán'iá wéowe.

28 Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraawisafe'a mimbóráí'a úmai méraamba póna maarán-ááímá ímbo óra'a-aain-iye. Tuwímbai Yúndaa-waasi owa'á tuwímbai fi'onkaa-waasi owa'á tuwímbai wayó-kísáúmó wémaewi owa'á tuwímbai úwoimo méraawi owa'á waaimá owa'á aaremá owa'á wéofo seyaafá'náñká mimbóráí'a úmai méraawe.

29 Ísu Káráisitini waásimo é'o é'a Émbararamumo uráintemba Maníkón-aaísafe'a érai'e wésembo pó'a Émbaramu aísaafi'a ombá póna Maníkó Émbaramuwe wení aísaafi'e kawé'á uwátinkainda-aaíma símaimo tarímakaintemba

kawé'á uwátinkainiye.

4

1 Simátíménda-aaíma ísáaro. Moóráwigó puwéna kesááninko kesí moparáwimbá máíníye sínana wemá aanáfó póna iyámpói méraindasafená úwoi-waasiyaamba úmai mérainana

2 afowámó simámakainda-waasigo wení moparáwínká'é miniyámpói'yá'é káráwiyainana afowámó siyáintemba óra'a éna mimbópáráwimbá máíníye.

3 Ááéma kesáá miyáumai iyámpóiyaamba úmai méta waántá-waasiti aambá wéaraaiwaewananasa minkwáántá-wáásí tááigo kentáá ta'ótokowana

4 Maníkómó siyáin-kanaa túwana ááninkomba ai'marówana marapá'lá kumúwana moórá-ininko ma'ánkarowana Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba wéaraaiwaena ména

5 minámáánkó kentáá ta'ótokaímpinkemba faúsinkaindasafená Maníkóni iyámpói-ita uwásinkaindasafená marapá'lá kunkáiye.

⁶ Maníkó kembiwí wení iyámpói-i'a ontáfena ááninkon-amutankomba ai'marówana kentirumpimbá kumbéraimba pó'a Maníkóntafé'a kesifowé wésemba

⁷ mindásafe'a waántá-waasi-taaigo ímba ta'ótokaiwai é'a Maníkón-áánini'a ombá póna áánintontafenamo to'mayaa úmakain-tantaa'a timíníye.

Póro Kárésíyaa-waasisafena óraal'-imayaamo uráiñ-aaí.

⁸ Ááéma ímba Maníkónópa'a té'a ísaraamba karo-tántáá'é waántá-waasi-imayaawe mósá makáawana minímáyáágó kembiwí ta'ótokaibánifo

⁹ káfef'a Maníkómpá'l' tiyáawana kembiwí wemá wétuwanaisa'a nórá séra sáwisan-tantaa'e aamoimó tain-tántáá'é mífá'l' tirumbá waeré'a minkwáántá-wáásí-ímáyáá mósá maré'a miwítí kísáumo wémaentafe'a ewé wéseo.

¹⁰ Énifo tuwímbai-kanaawe tuwímbai-wiyone tuwímbai-kanaamo tómbó wénaane tuwímbai-aataiye mintántáákóntafé'a karolá sé'a óraa-kanaawe wései'a óraal'-imayaawé wéomba

¹¹ kempímbá nófi'naafí'a wéowana'a káfef'a Maníkón-aaiwara sáwí-aaiwara'a wéta'otorawana póna kempímbá kesí kísáugo miwání anómiba ímba paápé iyé-ímáyáá wéunana sirunkó umbaí wétaiye.

¹² Kesí waásisono. Óraaka'a simátíménda ísáaro. Kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáámbá úmai méraumpo kembiwí kembó ta'ótokain-amba tuwé'a kenkáání'a oro. Kempímbó komaéwánda ímba sáwi'a uwásínkaraawe.

¹³ Sí'a úmbanifo ímba tiyuwé'a kówanda mé'a ásé-aaí simátimewana'a ísaraawe.

¹⁴ Sáwi-si'o úmba kesúma sáwi'a úwa'a miyá-sí'i'ó úwain-aaroi ímba inkaisé'a siyúmómba kawel'-úmai káráwiyaawe. Wíyómpaken-kisau-waasiya'i ísu Káráisitiya'iyo komérowa'o káráwiyaantemba kenká'a miyáumai káráwiye'a

¹⁵ áwa'nai ónae sé'a kentí túrambo fi'máimo símakaankakaa kentí túramba fi'mái símakaawisino. Kawel'-úmai káráwiye'a aamoí uwásínkaraambanifo káfef'a miyán-áámóí-tántáá'á ímba wéraimba nointafenawa'íyo.

¹⁶ Éraal'-aaimo simátímakaundasafe'a kentafé'a kesí namuro-wáásí iyé-ímáyáá wéowe.

¹⁷ Ísu Káráisitini ásé-aaigombo karoló waé'wáé'ó owí miwí sáwí-imayaafinkemba kentirumbá wéfaiyaresa sésa wenái ísáafonifo kesááisa isáíwae sésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

¹⁸ Kawel'-ámpá'l' métinkanae sésamo kentirumbó faiyaráiyambo éna mindá kawel'án-aye. Kemó kempímbó maéwándawe moórá-naopa'o tamáündawemo kawel'-ámpá'l' métinkanaemo síyanamo éna kawel'án-ifó miwí ásé-aaigomba karolá waé'wáé'á ésa kentirumbá wéfaiyaraawe.

¹⁹ Kesí iyámpóisono. Aaremó iyámpóiimo matinkánaesamo umbaimó máéntemba kembiwísafé'o imáyáamo únda sirunkó umbaí wétaifo Káráisitinkaani'o iyamba minúmbáí-tántáá'á tai'áiníye.

²⁰ Óraal'-imayaawé é'a kempímbó komé'o aaimo simátíménda kawel'-úmai isáíyan-imayaawéunana sirunkó aamoí wéye.

Ékaante Séraantetafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

21 Kempínkémbá tuwímbai sé'a Mósese

siyáiñ-amaamba arááíwaundasa Maníkó aamoí uwásinkainiyemo wésewi minámáánkóní áwáuma ímba kawel'-úmai wéisaafó simátíménda ísáaro.

22 Naaófá!á Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Embaramu kae!-iyámpói matinkómba moórá-iyampoi kísau-ininko ma'ánkarowana moórá-iyampoi aifa!-íninkó ma'ankówana

23 kísau-ininkoni iyámpói miwítí imáyáafinkemba ma'ánkaraifo aifa!-íninkontáfena Maníkó séna iyámpói ma'ankáinone símai fasi!ámakonka'a ma'ánkaraiye.

24-25 Minááígombó waé'maimo sendá ísáaro. Mindá kae!-áái símai tarímakaiye. Moórá-aaíma Árépiyaa-marafa'a Sáínaí-omapa'a Maníkó Mósesembo simámakain-amaamba póna moórá-ininkon-awi'a Éka kísau-inimba póna wenáráátomba kísau-waasi pósá ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe. Minááígóní áwáuma maarán-ije. Yérúsaremu-naopa'a marapá!á wérain-daopa'a isasá mindáopaken-kwaasi ámáánko ta'ótokaipa'a méraawe.

26 Énifo moórá-aaíma símai tarímakain-aaíma maarán-ije. Aú-nao'a Yérúsaremu fakaan-dao'a wíyómpa'a wéraipa'a ámáánko waási ímba ta'ótokain-daopa'an-ije. Énifo minááígóní áwáuma maarán-ije Maníkón-aísafeta érai'e súndawisa kentáá sinówaraamba uráye.

27 Minááísáfena Áísáya

Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna age-íninkó iyámpóimo ímbo matínkáin-ininkon-arunkó kawel'á íno.

Waaigómó aúkain-ininkon-araatomba sáwifa'a méraafó waaiwárá!-íninkón-áráá'a sesimái méraamba póna ímbo áí'o wéisanamo iyámpóimo ma'ánkáin-ininkon-arunkó kawel'á isaná aamoí wéiye agaimaréna siyáye.

28 Kesí waásisono. Maníkó Áísáakimba ma'ankáinone símai fasi!ámakonka'a ma'ánkaraintemba kembiwísáfena Maníkó símai fasi!ámakainka'a pó'a wení iyámpóiñ-owe.

29 Naaófá!á anófoiti imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampoigo éna Maníkóní ámútankoni imáyáafinkemba ma'ánkaron-iyampogomba sáwí'a uwánkaraimbá pósá miyán-kwáásí mésa miyá-sáwí'a wéowe.

30 Naaófá!á aúfáifimba agaimaréna séna kísau-ininkonte ááninkonte'a ti'maraaó. Tifowámá puwínda aifa!-íninkón-ááninko wení moparawímbá maíndanifo kísau-ininkon-ááninko ímba máníye agaimaréna siyáye.

31 Kesí waásisono. Kesáamá ímba kísau-ininkon-araa'marinta úmpo aifa!-íninkón-áráá'marinta úne.

5

Ísu sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkaraindafa'a mé'a miyáumai méhaaromo siyáin-aaí.

1 Ísu Káráisiti séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkanaumne séna faúsínkaraimbá pó'a kembiwí faútinkaraindafa'a mé'a aneka'á ta'ótorainda-ampal'a ímba arááíwáero.

² Kemá Póro simátimumpo kawé'-úmai ísáaro. Arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma kárámai araénáémba oro wésomba minááisafé'o ewémó síyanamo éna Ísu Káráisiti kembiwísáfénawe sénamo pukáin-anko ímba túwa'nai ínaye.

³ Túma kárámai araénáémba orómó wésewisafe'a afora'lá súmpo ísáro. Yúndaa-waasiti ámáámbo arááiwa'e'o túmo kárámaimo araénáémba é'o é'a Yúndaa-waasiti ámáámbo seyaafá'lá arááiwa'mae'a koró.

⁴ Kempínkémbá tuwímbai sé'a ámááumbo arááíwaunda Maníkó suwánénéa arupise úmai méraawin-owe síníye-imayaá wéowi Ísu Káráisitiye'o kááisamaimo méraamba ifátuwe'a Maníkómó úwoimo wétuwa'nai-imba tíngäen'i'ua uwámakagwe.

⁵ Kembíwi miyá wéofo kesáá maará éta Ísu Káráisitiye'a kááisamai méraunanaasa Maníkóní ámútanko súwa'nai imbá pónasa kentáásáfena séna arupise úmai méraawin-owe sínda amu'maréta méta séta érai'a miyá sínivesa wésune.

⁶ Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasa moóráwigomo áumo káráimimo araénáémbó ínana ímbo áumo káráimimo araénáémbó ínanamo índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraundasa túwa'nai úmai méraundasa mindá óraa-tantaa'an-ive.

⁷ Ísu Káráisítini aampa'aamoí ésa wéaraaiwaemba moóráwigó minámbá fásituwaisa'a káf'e'a Ísu Káráisítini éraig'-aaima ímba wéaraaiwaewe.

8 Maníkó wempari'o índasafena táántaraiwai minámbá ímba fáitukaifo waási fáitukaawa'a ímba wéaraaiwaewe.

⁹ Waási maarán-ááímá wésewe. Kisaamó moórámo kawáá'isana seyaafá'á wégawaa'íye wésefo kentúra'a káráwiyoro.

¹⁰ Kembiwíyé kesáwé Fasi'aénkóe'a kááísamaisa méraundasafeta óraaka'a simátim'e'a súne. Kemó imáyáamo úndantemba miyán-ímáyáá iyata mimbórá-ímáyáásá ónaumnesa wésunda póna karo'-ááímá séna kentirumbá wéfaiyariwai kemá ímba awánáúnda-waasi wemá sáwi-mevamba máínive-qqima wéisqumne.

¹¹ Kési waásisono. Tuwímbai kentáfésamo karó'á sésa arupíse úmai méraawin-owe Maníkó síndasafe'a túma kárámai araénáémba oró-ááímá wésiyemo karó'ó wésemba minááímó paaímó wésundarakaa ímba sawí'a uwásinkááwisino. Kemá simátime'a súne. Ísu Káráisitimba aaraa-táiyá'á tufuwana kentáásáfénawe séna pukákiye-aaima wésimatumunda-aaisafesa aaisambá wésefo túma kárámai araénáémba oró-ááímó wésundarakaa ímba aaisambá sívowaisino.

12 Karol-ááímó simátimesamo kentirumbó wéfaiyaraawi miwí túma kárámai sáwi'a uwásuwaaro-imayaa wéune.

¹³ Kesí waásisono. Sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faútinkaindasaafena Manikó táántamai miyá uráimba pó'a é'a faútinkaisa'a méraantafe'a sáwí-tantaqtafe'o tirááisafe'o wéomba ímba arááíwae'a wempá'-wempa'a tirumbá timé'a túwa'nai úmai méraaro.

¹⁴ Mindásafena naaofá'a Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna kesáfé-ímáyáámó ontembá kentí waási-imqvaqqwara'a oro

agaimaréna siyáye. Maníkómó siyáin-amaankoni áwáuma miyán-áwáúnyie.

15 Énifo kembiwí keiyái aaisan-aaisambó sé'a iyambo é'a sáwi'a úmai tai'ánááfo káráwiyoro.

Maníkóbó arááimo tainí'a ésa sáwi-imayaagomba tirááisafesa ésamo on-áá.

16 Simátíménda ísáaro. Maníkóní ámútanko sintembá miyáumai maé'mae'a é'a Maníkóbó arááimo tainí'o é'o é'a sáwi-tantaatafe'o tirááisafe'o on-ámbó ímba arááiwaiyamba mindá kanaán-ifo miyán-oro.

17 Sáwi-imayaasafe'o tirááisafe'o ombá isaná Maníkóní ámútankombo arááimo tainí'o ombá isaná minkáe'-ímáyáágóráí wétiyaifo Maníkóní ámútankomo kentúra'o káráwiyaimbo é'a sáwi-tantaatafe'o tirááisafe'o on-ámbá ímba arááíwaenaawe.

18 Maníkóní ámútankomo sintembó miyámó é'o é'a Maníkóní ámútankombo arááimo tainí'a wéunana póna Yúndaa-waasiti ámáánko kembá ímba ta'lótokaiye wésewe.

19 Waási miwítí imáyáafinkemba afora'lá maará wéowe. Maa'u-tántáá'-í'a ésa óraa-sawi'a ésa sáwi'o wéon-tantaatafesa ímba tigaesafesa ésa

20 kísaumo uwándaan-tantaakon-awi'a mósá marésa waántá-waasisom-imayaá mósá marésa úwaq'a wéfesa fintón-kwénesa tiyámba wéuwatinkesa aaisambá wésesa tirumbá sáwi'a wéuwatinkesa aaisambá wétiyesa miwítááigo íyáákainkwae sésa ímba taankarotámai kawel'-úmai mésa tuwínsaúl-úmai mésa

21 túrande-urande wéesa uwói'o on-dómbá wénesa uwói'a wéesa uwói'o on-dómbó náiyantafesa túwaandu urésa miyán-tántáá'lá waásiti imáyáafinkemba wéowa'a símai wákátime'a aneka'lá símai wákátime'a sé'a miyámó wéowi Maníkóní nombara ímba maénááfo káráwiyoro wésune.

22 Énifo Maníkóní ámútanko tirumpimbá méräiwei maará uwátinkáíasa méräawe. Tirumbá wétimesa tirunkó kawel'a ésa faru úmai mésa fasi'lámai mésa ímba tuwesaraí ínasa mésa túwa'nai úmai kawel'a uwátinkesa miwítí kísaú kawel'-úmai wémaesa

23 miwí túma ímba maimaé iyésa miwí túra'a káráwimai kawel'a ésa miyámó owíní áwáuma ímba aambá fáikaiye.

24 Ísu Káráísitini waási sáwi-imayaasafesamo tirááisafesamo wéon-imayaago kentáá ta'lótomai tafisifó sésa sáwi-imayaasafesamo tirááisafesamo

on-ámbá tínaaeni'a uwámesa tukáawe.

25 Maníkóní ámútanko aúí'a uwásínkaraaisata aúí'a úmai méraundasa póta wení ámútankomo sintentá úmaisa arááiwáéno.

26 Kentúma ímba maimaé'a iyé'a kesááigo íyáákainkwae ímba sé'a kawetántáá'ló índasafe'a ímba símai sáwi'an-oro.

6

Umbai-tántáá'ló wéraindawi túwa'nai orómó siyáin-aai.

1 Kesí waásisono. Kempíkembó tuwímbaimo sáwi'o wéombo ésa wétuwanaamba pósá kempíkembó Maníkóní ámútankomo sintembó

miyámó wéowi wempa'á arupíse uwátinkanaawe. Kembiwíwárá'á miyásawíl'á ónááfo káráwiyyoro.

² Umbai-tántáá'ó wéraindawi túwa'nai oro. Miyámó é'o é'a Ísu Káráisiti siyáintemba miyá ónááwe.

³ Úwoi-waasimo óraa'-waasi únemo sýamba minímáyáágó karo'á simátinkainiye.

⁴ Kentí kísauwe fí'owiti

kísauwe tuwínááfo kentí kísau tuwínke'a kawerá'i sáwírá'iyompo awánaaro. Kentí kísau kawé'ó ína'o é'a aamoí ónááwe.

⁵ Seyaaafá'l-wáásifá'á umbai-tántáá'á tíndanifo ímba ifátuwe'a fasi'ámai mé'a moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

⁶ Maníkóní ásé-aai ísámae wéiyowi miwítí kawe-tántáá'á seyaafá'á tuwíkaa'l-úmai tuwímbai-tantaa'a Maníkón-aai wésimatimewifa'a tíma'mae'a iyóro.

⁷ Ímba kanaa'á Maníkómbá karo'á simánkanaafo érai'-aain-ifo ímba moórá-imayaan-oro. Kawe'l-ánáuntúmbó úmáráawimo ombá kawetómbá wéfakaraafó sáwi-anauntumbo úmáráawimo ombá sáwi-tomba wéfakaraawe.

⁸ Miyámó ombá sáwi-tantaatafesa tirááisafesa úmaesa wéiyowi miyámó wéowini anondááma puwésa Maníkóní ewaa'á ímba méranaafo némpa'a méranaawe. Énifo Maníkóní ámútankombo arááímo tainí'o úmaesamo wéiyowi miyámó wéowini anondááma aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

⁹ Mindásafeta kesáá'á kawé'á úmaeta wéiyundasaamá ímba suwesaraí ínata ifátuwáano. Kawe'l'ó úmaetaamo wéiyundasaamá ímbo suwesaraí ínataamo tuwétaamo éta ánaaen-kanaamo tínda kawé'-meyántá maéta ménauinne.

¹⁰ Mindásafeta túwa'nai onda-ámbó wéraimbo éta seyaafá'nánká kawé'-úmaisa túwa'nai onó. Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo wéowiseta mimbórá-ákúní'a úmai méta túwa'naisaamo ondasá mindá óraa-tantaa'an-iyie.

¹¹ Ayáiyá'á kemá Póro óraa'-aufaifimba agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-iyé seró.

¹² Tuwímbai sésa suwánésa óraa'-waasin-owe síwae sewí kembiwísfésa sésa túma kárámai araénáémba oro wésewana miwí tááigo kembiwí wétfisiye. Ísu Káráisiti kembiwísfénawé séna aaraa-táiyál'á pukáiye-aai aantembo senkakaa tuwímbai ísámai sáwi'a uwátinkákáawisino. Ímbo sáwi'o uwátinkaiyantafesa sésa túma kárámai araénáémba oró-ááíwárá'á wésewe.

¹³ Túma kárámai araénáémba orómó wésewi Mósesemo siyáin-amaamba ímba seyaafá'á wéaraaiwae. Kentúmo araénáémbó mósá úmaraiyantafesa túma kárámai araénáémba íwae wésewe.

¹⁴ Miwí miyá wésefo kemá Póro mimbórá-ááímá mósá maré'a Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásafénawé séna aaraa-táiyál'á pukáiye-aaima mósá wémaraumne. Ísu Káráisiti kentáásafénawé séna pukáintafe'a púwón-kwaasimo marapá-tántáátfésamo ímbo imáyáamo ontembá marapá-tántáátfé'a ímba imáyáa é'a sáwísamban-iyé wésunda póna mintántáákó kembá ímba wétfisiye.

15 Moóráwigomo áúmo kárámaimo araénáémba ínanamo moóráwigomo ímbo kárámaimo araénáémba índa mindá ímba óraa-tantaa'an-ifo Maníkó aú-waasiyaani'o uwásinkaraimba mindá óraa-tantaa'an-ive.

16 Simátimunda-aaimo arááíwa'mae iyíyanamo éna Maníkó faru úmai arumbá uwátinkena wení waási seyaafá'á miyá uwátinkainiye.

17 Ísun-aaj simátimewandarakemba sínkamuwana afimá sine'á wéaintafe'a Ísu Káráisiti kísau-waasi óne wésefo moórá-umbai-tantaa'a ímba símero.

18 Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kembiwisé'a ména úwoi wétuwa'nai-isa'a

érai'-aain-ive sé'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áiye.

Éfésási

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba kae'-áátáyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Éfésási-naoraa-waasi Ísuní aampa'ló kun-kwáásifá'á agaimái amúwana Títíkaasi maimaéna mágimakaiye. Maanáái isésa fí'o-fí'lón-daoraa tíméro séna agaiyáye. Ísun-aaimo simátíma'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkárowana ména maanáái agaimarówana mágimakaiye.

¹ Kemá Póro maanáúfái agai-timúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáfena séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitin-aai kosimátíma'mae núwo séna si'mákifo ísáaro. Éfésási-naopakewi Fasi'aénkóni waási Ísu Káráisitiye'o kááisamai méraawi ímbo ifátuwe'a fasi'ámaimo méraawi ísáaro.

² Maníkó kentáásifowawé Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru wéuwatinkaayantafe'a inaí súne.

Káráisitinte'a kááisasinkenasa wemparí'o úmakain-aaí.

³ Maníkó Ísu Káráisitin-afowámá éna Ísu Káráisitinteta kááisasinkenasa wiyómpa'a wenópakemba fasi'aémbá siménasa kawe'á uwásínkáísata póta wentáféta súwiyo súne.

⁴ Naaofá'á Maníkó maramá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitinteta kááisamaisa méraandasafenasa wenaúranka'a wendé-í'a onanasá kentááfimbá ímbo sáwi'-aaimo wéraindasafená wemparí'a úmakaiye.

⁵ Maníkó kentáásáfena imáyáa éna naaofá'á séna Ísu Káráisitini kísausafe'o é'a kesáánintone kesiyáámúntoni'a ónááwe séna wení imáyáafinkemba aamoí éna miyán-ááímá siyáimba póna miyá uráye.

⁶ Ááninkomba arumbó ámakaiwainte'a kááisasinkenasa óraa-kawel'a uwásinkenasa úwoi súwa'nai uwásínkáraimba póta wení áwáuma fí'oranawauma mósa wémaraumne.

⁷⁻⁸ Pukáintafena sáwi-imayaasa maisiyuwénasa misáwi-ímáyáágó ta'ótokainta faúsinkenasa kentáásáfena fí'oran-imayaas wéimba úwoi áfááraumai súwa'nai enasa póna kentáási sáwi-imayaas maisíyukaiye.

⁹ Naaofá'á wení kawel'-ímáyáafínkembá aúpá'ló to'mayaa úmakaimba káfel'a wépaape-isata wéawanaumne. Káráisiti ken-ímáyáá ínýie siyáintemba póna

¹⁰ Maníkómó siyáin-kanaamo tínda seyaafá-tántáá'ló úmakaimba wiyómpakene marapákéné komáétamae úmarainana Káráisiti óraako mindára'a káráwiyiniye.

¹¹ Maníkó wení imáyáafinkembo to'mayaa úmakaimpinkemba miyá wéye. Imáyáa éna to'mayaa úmakaimba póna Yúndaa-waasi wení waási-i'o úndasafenasa Káráisitinte'a kááisasinkenasa wemparíta uwásínkáraiyé.

¹² Aifa'á Káráisitimba amu'maréta méraundawisa wení áwáuma fí'oranawauma isatá mósa wémaraumne.

13 Miyáumai fí'onkaa-waasi érai'-aaima kawel'-ámpá'á métinkainiye minásé-ááímá isé'a Ísu Káráisitin-aaísafe'o timankúnkúmba ombá Maníkó kesí ámútankomba timénaumne símai fasi'ámakaintemba miyá uráimba pó'a wení waási-i'a úmai mé'a ísaraawe.

14 Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta méraintafeta séta érai'a Maníkó wení waásisafena símai fasi'ámakainta kesópata tímíye. Érai'a Maníkó wení waásisa tal'ótokaampinkemba faúsinkainiyesa wéseta mindásafeta wení áwáuma fí'oran-awauma mósa wémaraumne.

15 Agaúnda érai'-aaima pó'a kembiwí Fasi'aénkó Ísumpa'a timankúnkúmba é'a Maníkóní waási-imayaa é'a méraawe-aaima isé'a

16 Maníkómpá'á súwi símae iyé'a kembiwí túwa'nai úmai inaí súnda

17 Maníkómpá'á maarán-ááísafé'a áísai une. Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowámá kentáásifowama fí'oran-awauma wéraiwai wemá wení ámútamba timínana kentí imáyáa kawel'á uwátinkena Maníkóní áwáuma aráátimina'a pó'a kawel'-úmai awánánááwe.

18 Kentí imáyáa saagátinkena táántaraintafe'a wesé'o méräiyambo amu'maré'o méraantafe'a mindásafe'a inaí súne. Wemá wení waási kawel'ó úmaimo méräiyambo to'mayaa úmarena símai fasi'ámakaimbo awánáiyantafe'a inaí súne.

19-20 Wenáísafeta simankúnkúmba wéundawifinta wení fasi'aénkó kísauma wémaimba mífásí'láembá iyáákarai-fasi'aenko isa'a awánáiyantafe'a inaí súne. Maníkó mífásí'láéntambá Káráisitimba pukópinkemba iyáfasinankena wenayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á wíyómpa'a móankaraiye. Mífásí'láembá wenáísafeta simankúnkúmba wéundawisa símakai-fasi'aenta mimbórá-fásí'láembán-ye.

21 Káráisiti seyaafá'-wáásíyá'a káráwiyyena wíyómpa'o káráwiyyaawiya'e fasi'aénkwáráwiyyále aifarááwiyyále káfel'o túwí'o wéraiwaiya'e ánaaembo túwí'o wéraiindawiya'e káráwiyyaie.

22 Maníkó seyaafáká'ló káráwiyyindasafena wembá iyáfasinankena wení waásisafena imáyáa éna simámena séna iyáákae-Fasi'aenko-i'a uréma seyaafá-tántááká'ló káráwiyyuwo siyáie.

23 A'nómpínkén-ímáyáágómó seyaafá-túrá'ló káráwiyyaintemba Maníkóní waásisa Káráisitin-áúraamba únanasa wemá si'nónkáántá éna káráwiyyaie. A'nónkó weyáára'a ímba mériaisana áuwawaako ímba miyá uráifo mimbórátúwawa'a'o wéraitemba Káráisiti seyaafá-túwawa'a aaómíyamai-i'a uwásinkenasa wewárá'a aaómíyamai-i'a úmai méräiye.

2

Maníkóní némpa'o méraundafakenta aúí'o úmaimo méraunda-ita uwásinkái'-aaí.

1 Ááéma sáwí-imayaa wée'a sáwí'o urón-kanaafimba méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a mé'a pó'a

2 marapákén-kwáásiti sáwí-amba arááíwae'a waántawanko waántá-waasiti óraakomba arááíwae'a wemá Maníkón-aaí ímba ísámai kawel'ó wéowiye'a káráwiyyaimba arááíwakaawe.

3 Miyámó ontembá ááéma miyásá uráunda sáwí-tantaatafeta sirááísafeta éta sáwí-imayaa arááíwaewananas Maníkó sáwí-meyamba seyaafá'nánká'ló tímínten-úmai kanaa'lá simíndasafenasa ifátuwenasa

⁴ arumbá áfááraumai uwásinkenasa kentáásáfena óraa'-imayaá éna póna

⁵ úwoi súwa'nai enasa kawel'-ámpátá mésínkaraíye. Sáwítaamo étaamo méraawandawini áwaura'a Maníkóni némpa'a méraawandarata Ísu Káráisitimbo pukáimpinkembo íyáfasinankaraintemba aú'i'o úmaimo méraanda-itá uwásinkenasa

⁶ Káráisitimba pukáimpinkemba íyáfasinankena wiyómpa'a móankarena Ísu Káráisitint'e'a kááisasinkenasa aú'i'a uwásinkaraísata Káráisítimo wiyómpa'o ménamo káráwiyaintemba wiyómpata imáyáa éta méraumne.

⁷ Maníkó Ísu Káráisitimba ai'marówana kumbéna kentáásáfénawe séna puwéna kentáásí sáwi-imayaá maisiyuwéna miyáumai óraa-kawel'a uwásinkenasa úwoi óraa'a súwa'nai uráisata póta wení kawe-kísáú awánamae íyóndasafenasa miyá uráiyé.

⁸ Maníkó úwoi túwa'nai úwa'a wenááisafe'a timankúnkúmba uwaná sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawel'-ámpá'lá métinkaraíye. Ímba kentí imáyáafinkemba wenááisafe'a timankúnkúmba uráafo Maníkó imáyáa timúwa'a timankúnkúmba uráawé.

⁹ Túma maímaé iyésa sésa kawel'á wéunda póta kawel'-ámpátá wégune sefó séna ímba kawe-kísáúgóni méyámbánifo Maníkó úwoi túwa'nai énasafená sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawel'-ámpá'lá métinkaraíye.

¹⁰ Maníkó kentáámó uráiwai séna

kawe-kísáú maímaé wéyesa méranaawe siyáimba póna kawe-kísáú mágéndasafenasa úmakena Ísu Káráisitinteta kááisasinkaraíye.

Mimbórá-wáásí-ítaamo uwásinkarain-aai.

¹¹ Mindásafe'a imáyáan-oró. Kentinófoi ímba Yúndaa-waasi ofo kembiwíwáral'á ímba Yúndaa-waasi owatá Yúndaa-waasisa Maníkóni waásisa úndasafeta súma kárámai araénáénta wéeta kembiwísáféta úwoi-waasi owé-imáyáá éta séta ímba túma kárámai araénáémba owí owésá wésumpo mindásafe'a imáyáan-oró.

¹² Minkánááfimbá kembiwí Káráisitini némpa'a mé'a fí'owima é'a ímba Maníkómó wempari'o úmakain-kwaasi é'a Maníkó símai fasil'ámarena kááisamakain-kwaasi ímba é'a marapá'lá mérrowana Maníkó kesé'a ímba mérrowa'a wesé'o mérhaiyantafe'a ímba amu'maré'a mérrowana

¹³ ááéma Maníkóni némpa'o mérowi Ísu Káráisiti kembiwísáfénawe séna puwéna póna tí'maena wení ewaa'lá tinkaraísa'a pó'a wesé'a kááisamai mérrowe.

¹⁴ Ísu Káráisiti puwúntafena Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye kentáásí afufumpimbó wénamo tuwínkaa'-úmaimo namuro-wáásí-í'o uwásinkemonta maisiyuwéna mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa

¹⁵ Yúndaa-waasisa kentáásí ámáámba tuwéna Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye aú'i'a úmai mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa wempá'lá kááisasinkenasa póna faru uwásinkaindasafena miyá uráiyé.

¹⁶ Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáintafena siyámbo wéunda-tantaa'a taíásinkenasa Yúndaa-waasiye fí'onkaa-waasiye mimbórá-wáásí-í'a uwásinkenasa sí'maenasa Maníkómpá'lá mósinkenasa

17 miyá éna téna ásé-aai faru wéuwasinkain-aaisa simátimena kembiwí fi'onkaa-waasi Maníkóní némpa'o méraawi tasimátimena kesáá Yúndaa-waasi Maníkóní ewaa'ó méraundawisa tasimásimenasa

18 Ísu Káráisiti miyá uráintafena Maníkóní ámútanko súwa'nai isanasá Káráisiti kentáá Yúndaa-waasiye fi'onkaa-waasiye sí'maenasa kentáásifowampa'a wéwisata wení ewaatá méraumne.

19 Mindásafe'a ááéma wááu-waasiyaamba uré'a káf'e'a ímba miyá ombá Maníkóní waásiye kembiwíwárá' Maníkóní waási-i'a úmai méraamba kesáawé kembiwíyé Maníkóní akún-kwáási-ítá úmaisa méraumne.

20 Maníkómó naankáámbó wéumaraimbá Ísu Káráisiti áfonkaamba isasá Maníkóní aantá-waasiye Maníkón-aai simátímewiye naamayáánkaamba owa'á kembiwí naankáámbá wéowe.

21 Áfonkomo seyaafál-náánámimó kárá'uraintemba kesáá Ísu Káráisitiye'a kááisamaisa méraunda Maníkó wení ufaen-dámbá waási súsanta naankáámbá wéumariye.

22 Kembiwíyé kesáawé weséta kááisamaimo méraundasa Maníkóní ámútanko waási súsanta naankáámbá wéumarena mimpímbá méraiye.

3

Poro fi'onkaa-waasifimba kísaumo maiyáin-aaai.

1 Mindásafe'a kemá Poro fi'onkaa-waasi Ísu Káráisitin-gai simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a mósinkarowa'a Ísu Káráisitini kísaú-waasi é'a kembiwísafé'a inaí súne.

2 Maníkómó úwoi túwa'nai índasafena minkísáu símakowana minkísáúgó kawe'ló uwátinkáimba é'a ísaraawe.

3 Maníkómó to'mayaa úmaimo aúpá'ó makáimba aráásimuwa'a ááéma minááífínkémbá ampaán-ááí aúfáifimba agaimakáumne.

4 Ááéma Ísu Káráisitin-aai aúpá'ó makáimba simásimuwa'a ísaraumne. Maanáúfáimó agaúnda ísámai kawe'án-oro.

5 Maníkó naaofá'ló mérowi minááímá ímba simátimena káf'e'a Maníkóní ámútanko wení aantá-waasisadawe wenáá simátímewiye simásímakaiye.

6 Minásé-ááí maarán-ááín-aye. Yúndaa-waasisaamo ásé-aaimo ísaraundant-úmai fi'onkaa-waasi ísaraantafena Maníkó kawe'á uwátinkáisasa fi'onkaa-waasiye Yúndaa-waasiye mimborái'a úmaisa méraumne. Maníkó séna Ísu Káráisitini kísausafe'a miyá ónaumne símai fasi'ámakaiimbá póna ímba Yúndaa-waasi aantembanifo fi'onkaa-waasisafenawara'a símai fasi'ámakaiye.

7 Ásé-aaimo simátíméndasafena Maníkó úwoi súwa'nai ena wení fasi'aémbá siména wení kísaú-waasi-i'a uwásínkariye.

8 Maníkóní waási kembá iyáákaraawa'a kári-waasi pó'a fi'onkaa-waasi ásé-aai Ísu Káráisitini kísaú fi'on-kísaú iyáákarain-kísaú-aaimo simátíméndasafena iyáfasisinkariye.

9 Maníkó simásimena séna to'mayaa úmare'o aúpá'ó tuwé'o miyá ónaumne siyáunda-aaima símai paápé uwátimiyo Maníkó simásímakaiye. Maníkó seyaafá-tántáá'ló úmakaiwai aifa'lá minááímá aúpá'ó tukáimba waé'wae'o émáyáímba

10 káf'e'a káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwiyé wíyómpa'o méraawi Maníkóní waásí tuwánésa sésa Maníkó fí'oran-kawé'-imayaawarawin-iye wésewe.

11 Áwaura'a Maníkó imáyáa éna to'mayaa éna séna miyá ónaumne séna Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkómbá imáyáa amúwana miyá uráye.

12 Ísu Káráisitiye'l'a kááísamaisa méraundasafetaawe wenááisafeta simankúnkúmbo wéundasafenawe ímba sá'a isatá Maníkónópata úwoisa wégune.

13 Mindásafe'l'a simátime'l'a súne. Kembiwí ásé-aaimo simátimewandarakemba aaisambá sésa sí'a úni'a uwásínkaraafo fasi'ámai mé'a ímba ifátuwáaro.

Umbai-tántáá'ó kesópa'o wéraimba kanaán-ifo úwoi
aamoín-oro.

Káráisiti aruntáámó símín-aai.

14 Minááísafé'a imáyáa wée'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kífae'a inaí súne.

15 Seyaafá!-ákúmbá marapá'ó méraawiye wíyómpa'o méraawiye miwití áwáuma Maníkó isa'á wenaúranka'a kífae'a mé'a maarán-ínáí súne.

16 Maníkóní ámútanko kentirumpimbá ména fí'oran-oraako póna fasi'aémbá timína'a fasi'ámai mé'a

17 Ísu Káráisitin-aaisafe'l'a timankúnkúmbo ontáfena kentirumpimbá ména wemá tirumbó wétimewini áwáuma isa'á wentáf'e'a fasi'ámai tirumbá wéame'a mériyantafe'l'a inaí súne.

18 Káráisiti seyaafápímbá arumbá wétimimba óraa'a wétimiye. Káráisiti fasi'aémbá timína'a kembiwíyé Maníkóní waáskiye seyaafá'á sé'a Káráisiti kentáásimba arumbá wésimimba óraa'a wésimimba póna ímba tai'ániye síyantafe'l'a inaí súne.

19 Ísu Káráisiti seyaafápímbá arumbá wétimimba óraa'a wétimimba ínta kanaa'á úmaisa awáanasaraundasaanifo káf'e'a kárík'a awáne'a ánaaembá awánamai kawé'ó iyantafe'l'a inaí súne. Fasi'aémbá Maníkómpímbá óraa'a wéena kembiwífímbá óraa'a wéintafe'l'a inaí súne.

20 Imáyáamo wéetaamo Maníkómbó wéaisai-undasa kári-tantaa'an-ifo wení fasi'aéntámbó wésuwa'nai-enasaamo wéimba mindá iyáákarain-tantaa'an-ije.

21 Maníkóní waásisa Ísu Káráisitiyeta kááísamaisa méta káfétaamo méraunda-waasiye ánaaembó paápé iyán-kwaasiye séta wenawí'a óraa'a úmae wéiyimba

érai'-aaima iyésá símaeta iyónaumne.

4

Káráisiti áúwawaata únemo siyáin-aai.

1 Fasi'aénkóní kísau wémaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a maanááímá wa'wisé'a simátimune. Maníkó táántena séna maarán-úmai méraaro siyáifo miyán-oro.

2 Kentúma ímba maimae iyé'a aáno úmai mé'a imáyáa wée'a túwa'nai e'a sawí'o uwátinkáambo él'a ímba imáyáamo iyamba úwoi túwa'nai oro.

3 Maníkóní ámútanko imáyáa tímísa'a mimbórá-ímáyáará'á mé'a miyá él'a aáno úmae'o iyiyantafe'l'a ímba ifátuwáaro.

4 Maníkóní ámútamba mimbórá méraisata kesáá mimbórá-súráámbá úmaisa méraunanasá saántaraimba póta wesétaamo méraandasafeta amu'maréta méta mimbórá-tántáátféta amu'maréta méraunamne.

5 Fasi'aénkó mimbóráwígó méraisana Maníkón-aaísafeta simankúnkúmbo wéunda-anta mimbórá-ámbá isaná nombó maúndasa mimbórá-ámbá isaná

6 Maníkó mimbóráwígó ména seyaafá'-wáásisá kentáásifowama ména seyaafá'-wáásiyá'á káráwiyyena seyaafá'-wáásisá kawe'á uwásinkenasa wení waásifimba méraiye.

7 Maníkó méraisana Ísu Káráísiti wení imáyáafinkemba wení kísausaaamo máéndasafenasa wení fasi'aémpínkembá moórá-mora-waasisa fasi'aéntá símakaiye.

8 Mindásafena naaoáfá'á Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna sanaambó iyúnka'a ta'ótokowi tí'maena iyéna waási aamoi-tántáá'á tímakaiye

agaimaréna siyáiye.

9 Iyúnka'o siyáiín-aaigoni áwáuma maarán-ye. Aifa'á marapá'á kunkéna mara-aifa'-úramba kunkéna

10 wíyómpa'o iyáimba mimbóráwígómá póna seyaafápímpá'á wení fasi'aémbá wéraiye.

11 Aamoi-tántáá'á tímakaiye

siyáiín-aaigoni áwáuma maarán-ye. Wení kísauma maiyántafena fasi'aémbá waási timúwasa tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba aantá-waasiti kísaú máúwasa tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkó simátímakain-aaíma simátímuwasa tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkón-aaí ímbo ísaron-kwaasi simátíma'maesa kuwasá tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkóní waásiyá'a káráwiyyuwasá tuwímbai-waasimo timú-fasi'aentamba Maníkón-aaí uwáítáí'-uwasá miyáumai Ísu Káráísitini kísauma maiyáawé.

12 Maníkóní waásisá wení kísauma wémaeta moórá-mora-waasisa túwó'nai úmai mimbóráí'a úmaisa méta fasi'átinkaundasafenasa fasi'aéntámbá miyá uráiyé.

13 Mindásafeta méta Maníkón-ááninkon-aaísafeta simankúnkúmbo wéundasafetaawe wembá awánamai kawe'á wéundasafetaawe mimbórá-imáyáá éta kááísamai méta sáá'a kaefaréta Káráísitinkaani'a úmaisa méraunamne.

14 Miyásáámó onasasáámó ésa iyámpóiimo karo'ó simátiyuwaantemba kentáá ímba miyán-kárótá simásiyuwanawé. Miyám-baaran-aaí ínta arááíwaeta waási sáwí-ampa'a métinkanæ sésa sáwí-imayaafinkembo wérisayna-aaíma ímba iséta miyán-ááí ínta arááíwaenaumpo

15 érai'-aaí aantemba wéseta waási-imaya wéeta seyaafá-tántáá'á sáákaefamai-waasi-i'a úmai méta Káráísitinkaani'a úmaisa méraunamne. Wemá kentááráí'a káráwiyyaisata

16 kesáá Káráísiti áuwawaataa únana kentáásil'nonkaamba Káráísiti éna seyaafá-súwawaakata káráwiyyaiye. Tiyáámba tísamaíma tínunkoma ta'ótokaisana ti'nónkómó imbá seyaafá-túwawaapa'a imáyáá tímísana tiyáánko wení kísaú máísana tísamaigo wení kísaú máísana miyáumó wéenamo óraa'o wéimba miyáumai Káráísiti wení waási imáyáá tímísasa moórá-mora-waasi wétuwa'nai-esa wéfasi'atinkesá méraawe.

Káráísintele'a kááísatinkena aúí'o uwátinkarain-aaí.

17 Fasi'aénkón-aúranka'a fasi'ámai simátimumpo ísáaro. Maníkóní aambó ímbo arááiwáewimo méraantemba ímba miyán-oro. Miwí sáwi-imayaafimba mésa

18 ímba ísámai kawe'á ésa Maníkón-aaísafesa tirumbá márááwana ti'nómábá umbaí taisasá méraantafesa miwítí imáyáago kumeu'á isásá Maníkómó aúí'o wéuwatinkain-aempa'a ímba mésa

19 sáwi'o on-ímáyáá aantemba ésa fí'l-o-fí'on-tantaa'o sáwi'o ombá aamoí ésa miyámó ontáfesa ímba tigaesáfesa wéowe.

20 Miwí miyá wéofo kembiwí Ísu Káráisitimpá'a té'a wení aampa'á wéwe'a

21 wenáái isé'a érai'e sumbá Ísumpakemba érai'-aaima simátíma'maesá íyúwa'a ísaraawe.

22 Ááéraan-imayaagomo sáwi-tantaatafe'o tirááísafe'o uwanamó karo'ó simátiyukaimba ifátuwe'a

23 miyámó íyanamo éna Maníkó kentí imáyáa aúí'a uwátinkena

24 wembó arááimo táinda-i'o íyantafena aúí'a Maníkónkáán'i'a uwátinkaina'a érai'a Maníkóntafé'a imáyáa é'a arupíse úmai méranaawe.

25 Mindásafe'a karo'-ááímá tínaaemba uwáme'a kentí waásifimba érai'-aai aantemba seró. Ísu Káráisitini akún-ándá póta mimbórái'a úmai méta póta miyásá onó.

26 Aaisambó síyamba ímba sáwi'a é'a ááéma aáno úmai mé'a aaisambá waé'wae'a ifó sé'a ifá'á túwáaro.

27 Waántawanko tafisína'a sáwi'a únafó sé'a aaisambó síyamba ifá'á túwáaro.

28 Umémbó íyawí maarán-oro. Ímba umémbá é'a tuwímbai-tantaa'o maiyantafe'a kísaú wémæ'a minkákembá maiyé'a ímbo makén-kwaasi túwa'nai e'a tíméro.

29 Sáwi-aaima ímba sé'a kawe'ó uwátinkainda-aaí aantemba seró. Miyámó é'o é'a minááímó isáiyán-kwaasi kawe'á uwátinkaiyasa fasi'ámai méranaawe.

30 Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímba sáwi'an-oro. Maníkó seyaafá-tántáápínkembó faúsinkainda-kanaamo tínda Maníkóní Ufaen-ámútánkó kentirumpimbá méraintafe'a sé'a Maníkóní waási úne síyantafena Maníkóní Ufaen-ámútánkó arumbá umbaí taifáínifo ímba sáwi'an-oro.

31 Kempímpá'a maarán-tántáá'ó é'a tínaaemba uwáméro. Kaoráítántáá'é tirumbó sáwi'o íyé aaisambó síyé símaimo sáwi'o uwátinkáíye seyaafá-tántáá'ó sáwi'o íyé

32 ímba miyámó íyamba tirumbá uwátinke'a túwa'nai e'a Ísu Káráisitimo kentí sáwi-imayaamo maityuwáisanamo Maníkómó ímbo anondáámo sáwi-meyambo tímíntemba fí'owimo sáwi'o uwátinkembá ímba

imáyáa é'a anondáá sáwi-imayaauwátinkáaro.

5

Sámo kain-áémpá'a méraaromo siyáin-aaí.

1 Maníkó arumbá wétimisa'a wení iyámpói ontáfé'a pó'a wemó intembá miyáumai wéé'a

² moórá-mora-waasi kentirumbá wétime'a méraaro. Ísu Káráisitimo kentááfimbó arumbó wésimenaasaamo kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáindasafenasaamo puwúwanamo Maníkómó aamoimó uráintemba moórá-mora-waasi kentirumbá tíméro.

³ Maníkóní waási ontáf'e'a maa'u-tántáá'lé sáwí'o íyé túraniyamba únafo sé'a miyán-tántáákón-áái ímba seró.

⁴ Sáwí-aaiye uwónao-aaiye karaánáál-aaiye súnafo sé'o Maníkómpá'ló súwimo sýamba mindá kawel'án-ye.

⁵ Érai'a maa'u-tántáá'ló owiyé sáwí'o owiyé túraniyambo owiyé miyámó on-kwáásí Ísu Káráisitiye Maníkóe'o káráwiyyapa'a ímba mésa túraniyambo owí marapá-tántáátfésa aamoí ésa ímba Maníkóntáfesa aamoí owí Káráisitiye Maníkóe'a káráwiyyapa'a ímba méranaawe.

⁶ Miyá-sáwí'ló on-tántáátfésamo sýamba karo'á simátíywáafainifo káráwiyyoro. Maníkón-aaí ísámai sáwí'o owí miyá-sáwí-ááímó sembá póna Maníkó aaísambá tiyínifo káráwiyyoro.

⁷ Miyámó sýawise'a ímba mé'a miwí ímba tirááiwááero.

⁸ Ááéma kumeu'-áémpá'ló maél'ómbanifo kafé'a Fasi'aénkóní waási ontáf'e'a sámo kain-áémpá'lá méraamba pó'a sáraan-kwaasiyaamba úmai méraaro.

⁹ Sámo kain-áémpá'ló mé'o él'a arupíse úmai kawel'-úmai mé'a érai'-aaí wése'a mé'a

¹⁰ imáyáá él'a sé'a Fasi'aénkó aamoí ínkwaé-i'a úne sé'a miyán-oro.

¹¹⁻¹² Kumeupá'ló méraawi ímba áúwara-kisau wémaefo ímba miwísé'a miyámó íyamba afora'á simátíme'a súne. Sáwí'a owé sé'a aúpá'ló ombó sé'o él'a tigaesáf'e'a ónááfo afora'á simátíme'a súne. Sáwí'a owé sé'a

¹³ afora'á aráátimiyasa mintántáákóní áwáuma awáanasuwesa kouwerésa

¹⁴ sámo kain-áémpá'lá taméranaawe. Mindásafesa sésa túmó waésamo pukésara úmaimo mémpinkemba íyáfasinewana Káráisiti sán-kátinkainiye wésewe.

¹⁵ Mindásafe'a káráwiye'a sáwí-imayaamo arááiwáéwimo ontembá ímba íyamba kawel'-imáyáá wée'a méraaro.

¹⁶ Kafé'a kentááfá'lá umbai-tántáá'ló wéraintafe'a Maníkómpá'lá tyantafe'a úwoi máúnafo sé'a Maníkóní kisau máéro.

¹⁷ Mindásafe'a ímba sáwí-imayaaa él'a Fasi'aénkómbó arááimo táínda-i'a úmai méraaro.

¹⁸ Mindásafe'a sáwí'a ónááfo uwói'o on-dómbá né'a uwói'a únafo sé'a Maníkóní ámútanko kentááfimbá óraq'a uwásinkóinkwae sé'a méraaro.

¹⁹ Kempimbá Maníkón-aaí aúfáifimbá agaimakáan-aaima sé'a imá wése'a Fasi'aénkóntáf'e'a tirumpimbá aamoí wée'a imá seró.

²⁰ Fasi'aénkó Ísu Káráisitini fasi'aéntááf'e'a imáyáá wée'a seyaafá-tántáátf'e'a Maníkó kentáásifowampa'a súwima símae'a íyóro.

Aarakwá-tááí.

²¹ Kembiwí Ísu Káráisitin-awíl'a mósa wémare'a Ísun-akúní'a úmai mé'a minákúmpákén-kwáásí táái ísáaro.

²² Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkón-aaimo wéisaanten-úmai kentuwaaai-táái ísáaro.

²³ Ísu Káráisitimo wení waásiya'o káráwiyaainten-úmai waaimá kentuuwaainíntónká'a káráwiyoro. Káráisiti wení waási kawel'-ámpá'a métinkaraiye.

²⁴ Ísu Káráisitini waásimo wenááimo ísáánten-úmai aaremá seyaafátántáátáf'e kentuwaaai-táái ísáaro.

²⁵ Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó tíménamo miwísáfénawe sénamo pukáinten-úmai miyáumai waaimá kentuuwaainíntómbá tirumbá tíméro.

²⁶ Ísu Káráisiti wení waási nontámbá kawel'á uwátinkena wenááisamba Maníkondé-i'a uwátinkaindasafena

²⁷ wení waási kawel'á ésa miwífimbá sáwi-aaima ímba wérainana ff'onka'ma'mai-sasa'o uwátinkaindasafena pukáiyé.

²⁸ Miyáumai Ísu Káráisitimo wení waásimo arumbó tímíntemba waaimá kentuuwaainíntómbá tirumbá tíméro. Waási kentúsafesamo imáyáamo onten-úmai kentuuwaainíntón-ímáyáá oro. Tuwaainíntón-ímáyáámó onten-úmai kesáfé-ímáyááwárá'a wéowe.

²⁹⁻³⁰ Waási kentúwawaatafesa ímba týántafesamo ombá kawel'-úmai káráwiyesá tómbá námaesa wéiyowe. Kesáá Káráisitini waási-i'a éta wenáúwawaakaamba únanaasa póna wemá miyáumai kentáárá'a kawel'-úmai káráwiyaiae.

³¹ Naaófá'a Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna mindásafena waaigomó imbá anófowi tiyuwéna awaainínkó'e taankarotámai mimbórá-túwawa'a ma'maésarai méraaye siyáiyé.

³² Minááífimbá moórá óraa'-aaimo wérainba minááígóní áwáuma maarán-íye. Ísu Káráisitiye wení waásiye moórá'i'a úmai méraawe siyáiyé-imayaawéune.

³³ Ímba mindásafena aantemba siyáifo kembiwímó kesáfé-ímáyáámó ontembá kentuuwaainíntón-ímáyáá oro. Aaresómbá kentuwaaai-táái ísáaro.

6

Tinófoiye tíráá'marin-taai.

¹ Iyámpóiísomba ísáaro. Fasi'aénkóní iyámpói-i'o ontáf'e kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó iyamba mindá kawel'án-íye.

²⁻³ Naaófá'a Maníkó ámáámba séna kentinófoi-tuwi'l'óraa'an-oro aifa'á símai fasi'ámkaintafena séna miyámó é'o é'a kawel'-úmai ayáátááka'a marará'a méranaawe siyáiyé.

⁴ Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpói'a kawel'-úmai káráwiywana miniyámpói tirunkó ímba sáwi'a ína'a Fasi'aénkó Ísun-aaí simátíma'mae'a wéiy'e arupíse uwátinkaiyasa óraa'a ónááwe.

Kísau-waasiye miwítí kawáá-wáásíté-taai.

5 Wayó-kísáumó máén-kwaasi ísáaro. Ísu Káráísitin-aaimo ísáánten-úmai kentí óraa'-waasi-taai isé'a táátafe'a é'a tiyákáimó wétaamba kentí óraa'-waasiti kísausafe'a ímba kae'-ímáyáamó íyamba miwí táái ísáaro.

6 Miwí túranka'a aamoí uwásinkaiwae aantentafe'a ímba miyán-káwé'ó íyamba úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'á wée'a Ísu Káráísitini kísaau-waasi ontáf'e'a Maníkómbó arááimo táinda-i'a úmai kawel'án-oro.

7 Kesí óraa'-waasiti kísaau aantemba ímbanifo Fasi'aénkóní kísaau-waasisa úne sé'a tirunkó kawel'á wéina'a kísaau máero.

8 Maanááimá imáyáan-oro. Wayó-kísáumó máén-kwaasiye miwítí óraa'-waasiye kawe-kísáumó wémaentafena Fasi'aénkó kawel'-méyámbá timíníye.

9 Wayó-kísáumó máén-kwaasiti óraa'-waasi ísáaro. Kentí wayó'ó wéon-kwaasiya'a kawel'-úmai káráwiye'a ímba inkaisíyan-aaima wésimatime'a maarán-imáyáán-oro. Miwítí óraakowe kentí óraakowe mimbórágíó éna wíyómpa'a ména ímba tuwíntaa'-úmai-meyamba timínifo arupíse úmai-meyamba timíníye.

Fasi'aénkóní fasi'aénká'á méraaromo siyáin-aaí.

10 Maanááimó simátíménda ísáaro. Fasi'aénkó'e'o kááísamaimo méraamba wení fasi'aémbá wétimisa'a fasi'ámai méraawe.

11 Waántawanko tafisímai karol'á simátiyuwaifainifo fasi'ámai méraiyantafe'a tiyáí-tántáá'ó Maníkómó tímímba máero.

12 Ímba marapákén-dámúró-wáásisé'-aantemba tiyéwata kumeu'-áémpá'ó káráwiyaawiyie waántá-waasiye sáwi-fasi'aenkwarawiyie miyá-sáwi'ó owíséta tiyáano.

13 Mindásafe'a tiyáí-tántáá'ó Maníkómó tímímba káf'e'a maiyé'a sáwi-kanaamo tínda fasi'ámai mé'a ímba waántawikon-aaísafe'a ewé sé'a ímba inkaise'o kóiyamba fasi'ámai méraaro.

14 Miyáumai to'mayaa uré'a méraaro. Tú'wáánkaumo uráantemba érai'-aaima tirumpimbá ta'ótóráaro. Wenómbó fafériye'o méraantemba arupíse úmai fasi'ásuwe méraaro.

15 Tísamaimo ánáan-kwiye'o nóntemba ásé-aaí tasí wéuwatinkain-aaima kosimátíméro.

16 Wenómbó fafériyaawanamo paroigómó túfimbo ímbo táferáíntemba Maníkón-aaí ta'ótokewana waántawikon-aaigo ímba túfimba táferainiye.

17 Til'nónká'ó kámó'o wimáimo káráwiyaanten-úmai kawel'-ámpá'á métinkena wégarawiyie. Paepáétambo túfimbo waantáfáénten-úmai Maníkóni ámútanko wenááimo siyáimba kosimátimiyyasa minááigó tirumbá faiyaráníye. Miyáumai Maníkómó tímímba maiyé'a to'mayaa úmai méraaro.

18 Maníkóni ámútankoni fasi'aéntambá inaifinkémbá Maníkó wétuwa'nai-intafe'a aísaí úmae'a íyóro. Miyámó íyantafe'a ímba fí'o-fi'on-imayaa é'a Maníkóni waásisafe'a seyaafá'a inaí símae iyé'a ímba ifátuwe'a

19 kentáf'e'wara'a súwa'nai e'a inaí seró. Ásé-aaimo simátíménda Maníkó aaí simínana ímba sáá'a ína'a afora'a simátíme'a Maníkómó aúpá'ó makáin-aaima afora'a simátimenaumpo mindásafe'a súwa'nai e'a inaí

seró.

20 Minááímó simátíméndasafena Maníkó íyáfasisinkowa'a simátimewandarakemba aaisambá sésa ándáfa'a másínkaraawe. Ásé-aaimo simátimunda mindá kesí kísauman-ifo mindásafe'a súwa'nai e'a inaí siyana ímba saá'a ína'a simátíméno.

21 Kemó mé'o wéunda-aaima isáiyantafe'a moóráwigon-awi'a Tíkíkaasi kosimátiminiye. Wemá kentáási waási Fasi'láenkóní kísaun-waasi póna ímba tuwéna kawel'-úmai mérhaiye.

22 Tíkíkaasimba ai'maráúnana kentópa'a wémena kentáásáái kosimátimena kentí imáyáa kofasi'átinkaina'a fasi'ámai méranaawe.

23 Kesí waásisono. Maníkó kentáásifowáwe Fasi'láenkó Ísu Káráísitiye'a kááísamai méraawi tirumbá wétimesarai faruaru wéuwaitinkaayantafe'a inaí súne.

24 Fasi'láenkó Ísu Káráísitimbo tirumbó wéamesamo ímbo aúwáán-kwaasi Maníkó úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai taíláiye.

Fíripái

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba kae'-áatáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái Fíripái-naoraa-waasifa'a agaimái tuwówana moóráwigo maéna mítimakaiye. Póro ásé-aai kosimátimuwasa isésa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráawe. Minááí Aantá-waasi-taai-aufaifimba 16:11-40-fimba wéraiye. Póro fí'o-fí'on-daopa'a Ísun-aai simátima'maena iyúnkakemba Rómú-naopa'a ándáfa'a áñkarowana mérowasa Fíripái-naopaken-kwaasi Póromba áwa'nai esa tuwimbai-tantaal'a ámúwana súwiyo séna maanááí agaimarówana mítimakaiye.

1 Kemá Póro maanááí maanáúfáfimbá agai-timúmpo ísáaro. Tímoti kesé'a méraisakai Ísu Káráisitini kísau-waasiyai úye. Fíripái-naopakewi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráisitiye'a kááísmai méraawiye kembiwíyá'ó káráwiyaawiye wétuwa'nai-owiye maanáímá ísáaro.

2 Maníkó kentáásifowae Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'a úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inaí súne.

3 Kembiwísafé'a imáyáá únda-kanaa Maníkómpá'a súwi súne.

4 Kembiwísafé'a Maníkómpá'a inaimó súnda-kanaa aasiyasí sirunkó kawé'á wéiye.

5 Aifa'á Maníkóní ásé-aai simátimuna'a isé'a súwa'nai úmai wésimati'mae wéiye'a káfél'wara'a wésimatimentafe'a mindásafe'a Maníkómpá'a súwi súne.

6 Maníkó kentirumpimbá kawe-kísáúgóní áwáuma ómbarena maimaé iyéna káfél'wara'a wéiyimba póna Ísu Káráisitimo kumínda-kanaara'a minkáwé-kísáú tai'ániye. Minááímá isáúmne.

7 Ísu Káráisitin-aaimo simátimakaundarakemba ándáfa'a sínkaraawa'a méräundafakenkwará'a ásé-aai simátim'a miwí táái anondáá simátimunana Maníkó úwoi wésuwa'nai-ena kembiwírá'lá úwoi wétuwa'nai-isa'a pól'a Maníkó kentirumpimbá kawe-kísáú maimaé wéiyiye-imayaamo únda mindá kawé'án-ye. Ken-imáyáámó wéundasafe'a miyán-áái súne.

8 Imáyáamo tímakaunda ímba kesí imáyáafinken-aantembanifo Ísu Káráisitini imáyáafinken-aaima tímakaunda érai'-aai isaná

Maníkó wésuwanaeye.

9 Maanáísafé'a Maníkómpá'a inaí sénaumne. Imáyáá tíma'mae wéne'a kawe-tántáá'á awáné'a kawé'-í'a é'a

10 seyaafá-tántáá'á tuwínkaa'-é'a kawe-tántáá'ló awáné'a kawé'-ámbá arááíwae'a Ísu Káráisiti kumínda-kanaa kawé'-úmai méwana kentí sáwí-meyamba ímba wérainana

11 Ísu Káráisiti imáyáá timína'a kawé'-úramba úmai méwasa tuwánesa miyámó iyamba Maníkón-áwí'a mósá marésa súwimo síyantafe'a mindásafe'a inaí súne.

¹² Kesí waásisono ísáaro. Umbai-tántáá'á kesópa'o tiyáimba mindásafesa sáwífa'-waasi ásé-aaí ísaraawe.

¹³ Ísu Káráisitin-aaimo simátímaquaundarakemba ándáfa'a sínkaraawasa kenká'ó káráwiyaawiyé tuwímbaiye Ísu Káráisitin-aaí ísaraawe.

¹⁴ Ándáfa'o méraunda mindásafena Fasi'aénkó kentáásí waási sáwífa'a fasi'aémbá tímísana ímba táá'a isasá Maníkón-aaí fasi'ámai simátíma'maesá wégoewe.

¹⁵ Súwi'o wérajntafesa tuwímbai tirumbá sáwí'a ésa kentáfesa wenáwí'a kumíniye sésa Ísu Káráisitin-aaí wésimatimembanifo tuwímbai kawel'-ímáyááfínkembá Káráisitin-aaí wésimatimewe.

¹⁶ Ásé-aaí simátíme'a

miví táái anondáá sendasáfena Maníkó ewé sisasá ándáfa'a sínkaraawe. Ándáfa'o méraunda-aaima tuwímbai isésa imáyáá uwásinkesa Ísu Káráisitin-aaí wésimatimewe.

¹⁷ Tuwímbai ímba kawel'-ímáyááfínkembán-ifo sáwí-imaya tokésa sésa Ísu Káráisitin-aaimo simátíméndamo ésa kesúsa maimaé iyónáawé sésa Ísu Káráisitin-aaí wésimatimewe. Kentáfesa sésa ándáfa'a ména isáinana arunkó umbáitáiníye sésa Káráisitin-aaí wésimatimewe.

¹⁸ Mindásafe'a ímba óraa'-imaya weune. Kawel'-ímáyááfínkembá Káráisitin-aaí wésimatimewana sirunkó kawel'-á wéifo sáwí-imaya tokáawiwará'a Káráisitin-aaí wésimatimewana úwoi sirunkó kawel'-á wéye.

¹⁹ Maníkómpá'á inaí wésewana póna Ísu Káráisitini ámútanko wésuwa'nai-isasa faúsinkaiyambo isáúnda sirunkó kawel'-á wéye.

²⁰ Sínkamíyora puwónaum úwoiya méranaumno. Mindásafe'a timu'maké'a inaí wése'a Ísu Káráisitinatafe'a ímba sigaesáf'e'a é'a ímba sá'a ína'a fasi'ámai Ísu Káráisitin-awí'a mósa maránaumne. Miyá úmae'o iyúndantemba Káráisitin-awí'a mósa maránaumne súne.

²¹ Marapá'ló méraundamo é'a Ísu Káráisitin-awí'a mósa maránae sé'o méraundanifo puwé'o wiyómpa'o iyónda mindá marapá'ló mére'o úndawimba íyáákanaumne.

²² Marapá'ló úwoimo mé'o é'a áuwara-kisau maénaumne. Úwoimo méraandasafena siráái táinana púwóndasafena siráái táinana miyá ína'a miyámó ondawimbá ímba isáúmne.

²³ Minkáé'-ímáyáágó kembá wétafisiye. Puwé'a wiyómpa'a Káráisitiye'o méraandasafena íyáákarain-tantaa'a póna siráái wétaifo

²⁴ marapá'ló méraundamo é'a kawel'-úmai kembá túwa'nai únda póna kawel'-á ínaye.

²⁵ Minááímá érai'-aaima isa'ó isáúnda pó'a marapá'ló mé'a kembiwisé'o komáenda túwa'nai ona'á Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmba úmae iyíyana tirunkó kawel'-ó índa minááímá isáúmne.

²⁶ Kembiwisé'a anekal'a koméraandasafe'a kentáf'e'a imáyáá é'a

Ísu Káráisitin-awí'a mósa maránaawé.

²⁷ Moórá-aaimo óraaka'o simátíménda ísáaro. Kawel'-úmai mé'a Ísu Káráisitiní ásé-aaíma mósa maráiyasa tuwánánáawé. Miyámó wéya'o é'a kentópa'o komé'o é'a tuwánánáumne. Énifo maanká'ló mé'o é'a kentáái

aantemba isánaqumne. Maarán-ááimó ísáándasafe'a súne. Mimbórá-imáyáá wé'e'a fasi'ámai mé'a tiyáántán-kwiye'a fasi'ámai mé'a ásé-aai simátima'mae'a wíyasa minááisáfesa tuwímbai timankúnkúmba ónááwe.

28 Kentí namuro-wáási túranka'a ímba moórá-tantaatafena táá'a índa pósá kembiwísáfesa sésa Maníkó wení aampa'á mótiñkaraisasa méraawe-imaya'a ésa kesáfesa Maníkóní némpata maé'maeta wéune-imaya'a ónááwe.

29 Maníkó imáyáá tímisa'a Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba wéowe. Maníkó ímba tiyótaima isa'á kembiwí Ísu Káráisitini waási-i'a onkákémbá tí'o

iní'a wéuwatinkaawe,

30 Ááéma Ísu Káráisitini kísau siyáántán-kwimáimo maewánda é'o suwánaraamba káfe'wara'a miyámó únda wéise'a tiyáántán-kwimái méraawe.

2

Káráisiti Maníkón-aísamaifimba mérowana áwí'a óraa'o uwánkarain-aai.

1 Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba wemá áfomba wéfaiye. Maníkómó wenarumbó tímimba fasi'aémbá wétimiye. Maníkóní ámútankomo arumbó wétimimba mimbórífimbá méraawe. Tirumbá uwátinkáfa'a wéne'a túwa'nai úmai méraawe. Miyámó iyá'o é'a

2 mimbórá-imáyáá úmai mé'a moórá-tirumba ma'mái mé'a kentirumbó tíma'mae'o níyamba mindá sirunkó óraa-kawel'a ínye.

3 Kísaumo wémaemba ímba kentúma maimaé iyé'a kesúwí'a maimaé iyíwae ímba sé'a Maníkón-aísamaifimba mé'a fí'owisafe'a sé'a kentáá iyáákaraawe seró.

4 Ímba kesáfé aantembo túwa'nai iyamba seyaafá'nánká túwa'nai oro.

5 Ísu Káráisitimo imáyáamo intembá maarán-imáyáán-oro.

6 Ísu Káráisiti Maníkóráambá uréna wení fasi'aénkómó intembá uréna mifásí'aémbá ifátuwena

7 umarankáání'a múra úwana moórá-ininko ma'ankówana óraa'a éna wayó'l-wáásiyáámbá éna

8 waásiyaamba úmai mérowasa awánowana Maníkón-aísamaifimba kífaena puwínda-aaisafena ewé séna kátufena ímba úwoi pukáifo sawí'a ésa aaraatáiyá'a tufuwana pukáiyé.

9 Miyámó uráintafena Maníkó pukáimpinkemba iyáfasinankena sanaan-úramba móankenä seyaafá'-wáási túwíka'a wenáwí'a óraa'a uwánkowasa

10 pósá Ísun-awi'o siyambo ésa óraa'an-aye sésa seyaafá'-wáási kífaesa wíyómpakewiye marapákewiyé waántafakewiye kífaesa

11 afora'á Ísu Káráisitintafesa sésa Fasi'aénkón-aye sésa Maníkóbá kentáásifowan-awi'a mósa maránááwe.

Waásifimba sáma kátinke'a méraaromo siyáin-aai.

12 Mindásafe'a kesí waási ísáaro. Kembiwisé'o méraawandara'a kesáai ísámae'o iyáantemba káfe'a ímba kembiwisé'o méraundara'a kesáai isé'a Maníkómó sawí-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena kawel'-ámpá'ó métinkarain-aai imáyáá é'a wentáf'e'a wé'e'a wenáái tuwáúnafo sé'a táatafe'a wé'e'a fasi'ámai wení kísau máéro.

13 Maníkó aamoimó wéin-kisau maénae sé'o wéontafena kentirumpimbá kísau maimaé wéiyisa'a pó'a táátafe'a wée'a
kawel'-ámpá'l'á arááíwa'mae wégowe.

14 Ímba í'ai tinké'a ímba aaisambá tiyé'a miyáumai méraaro.

15 Miyámó é'a kawel'-úramba úmai méraiyaná póna kentí sáwí-meyamba ímba wéiniye. Marapál'ó sáwí-ambo arááíwaesamo kaetónáantó úmae nón-kwaasifimba kembiwí Maníkóní waási mé'a sáwí-imayaa kempimbá ímba wéraina'a pó'a sáma kátinke'a

16 maé'mae'o íyan-aaima kentirumpimbá fasi'ámai ta'ótokewa'a pó'a Ísu Káráisiti kumíndara'a aamoí é'a sé'a koméraawanda pó'a maé'mae'o íyan-aaima tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóráambará pó'a sé'a ímba áú-iyain-kisau wémæ'e a kesí fasi'aembá ímba úwoi tukáumne sénaumne.

17 Maníkóní aamoi-tántáá'l'ó ámémenteni'a úmai wenká'l'á kááísamai méraawe. Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo ándá-aran-dombo fatímaraantení'o úmai kembó sínkamiyánamo kesí naaemó kumína'o púwónanamo éna ándá-aran-donkaamba kumíníye. Miyámó ondamó éna kesirunkó kawel'á ínana póna kentirunkówará'l'á kawel'á ínaye.

18 Miyáumai kesirunkómó kawel'ó índantemba kentirunkówará'l'á miyáumai kawel'á ínaye.

Tímótiye Épafarotaitasinte-taai.

19 Ampáánká'l'á Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wíndasafe'a Ísu Káráisitimba' inaifinkémbá wéaisai-unda póna kentópa'a kuréna kouweréna kesópa'o téna kentááí másimasimina'a isé'a aamoí ónaumne.

20 Wesé keráí aantemba kembiwísáfekai óraal'-imayaa ékai sekai kawerá úmaiya méraa sáwíra úmaiya méraao wésufo

21 tuwímbai kesafé-imáyáá aantemba ésa Ísu Káráisitin-imayaa ímba wéowe.

22 Énifo ááninkomo afowání kísaumo áwa'nai intembá ásé-aaisafena Tímóti kembá wésuwa'nai in-ááí ísaraawe.

23 Kesópa'o tínda-tantaa'a amu'ma'mái awáné'a Tímótimba ai'maráanana kentópa'a wína'a

24 kemá ampáánká'l'á kentópa'o kondasafé'a Fasi'aénkómpá'l'á wéaisai-e'a wéamu'maraumne.

25 Imáyáá é'a kesí waásigon-awi'a Épafarotaitasi ai'maráanana kentópa'a wíniye. Miyá ónaumne súne. Ai'márówana kesópa'a téna kentááí másimasimena kesí umbai-kísáú tasúwa'nai ena kesé'a fasi'aén-kísáú wémasiana

26 áí'a isa'á wenááí ísááwana wemá iséna óraal'-imayaa éna sí'o imbá asófasinkain-aaima kosimátimenae simbá pó'a ai'maráanana wíniye.

27 Érui'a áí'a isaná puwíndasafena wéisana Maníkó arumbá uwánkena asófankaraiye. Umbai-tántáá'l'á kempimbó wérainka'a póna puwínana fi'on-umbai-tantaa'a tifó séna Maníkó arumbá uwásinkena asófankaraiye.

28 Mindásafe'o ai'maráanda aamoí únana kentópa'a wína'o awáné'a aamoí íya'a ímba óraal'-imayaa ónaumne.

29 Kentópa'a wína'a awáné'a aamoí uwánke'a Fasi'aénkómpá'l'á súwiyo síyana tirunkó óraa-kawel'á ínaye. Miyán-kwáásí táái mósa máráaro.

30 Ímba kanaa'lá tasúwa'nai ontáfena kentí anondáá wemá téna kopuwúnafo ímba simbá úwoi tasúwa'nai ena Ísu Káráisitini kísaú wémaimba puwíndasafena uráifo wembá awáné'a wenááí mósá máráaro.

3

Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo owí arupíse-waasin-owemo siyáin-aai.

1 Kesí waási senda-ááímá ísáaro. Fasi'láenkóntáfena tirunkó kawel'á íno. Siyáunda-aaimo anekal'ó sendá ímba suwesaraí ínana mináágó kembíwi túwa'nai íníye.

2 Tuwímbai sésa túmo káráimimo araénáémbó é'o é'a Maníkóní waási-ilá ónááwe wésefo minááímá ímba ísáaro. Miwí iyánkáán-kwáásí sáwi-kisaumo wémäen-kwaasi-taain-ifó ímba ísáaro. Miwí túma kárámai araénáémba ésa Maníkóní waásisa úne sembánifo

3 kesáá ombá érai'a Maníkóní waási-úranta úne. Maníkóní ámútanko kentáá imáyáá símakaintafeta Maníkón-ímayáá éta wenawítá mósá maréta Ísu Káráisitimba aamoí uwánketa kentáásí kísausafeta ínta aamoí wéeta séta kentáásí kísaugo kentáásí sáwi-imayaá ímba kanaa'lá tai'ásuwainifo Ísu Káráisiti kentáásí sáwi-imayaá tai'ásuwainiye súne.

4 tuwímbai sésa kentáásí kísaugo kentáásí sáwi-imayaá kanaa'lá tai'ásuwainiye wésewe. minááímó érai'-aaimo inkakaa kemá kawel'á úsina. kesí imáyáafinken-kísaú óraa-kisauman-iyé siyáunda

5 kesinó masinkówa'a afakaumboé-no'waamba maisuwááwánasa súma kárámai araénáémba uráawe. Kemá Ísarerin-aísaaftantambo uráundawi é'a Pénisaminin-andafakemba ówánasarai kesinófoi Ípúru-waasi-taaifinkemba wésuya'a minááífinkémbá siyáumne. Yúndaa-waasiti ámáámba ámáán-kawaa-waasi fasi'ámai wéaraiiwaemba kemá ámáán-kawaa-waasiti aambá arááiwakaumne.

6 Maníkó aamoí uwásinkainkwae karo'á sé'a Ísuni aampa'ló kun-kwáásí sáwi'a uwátinkaraumne. Seyaafál-ámáámbó arááiwaeewanda suwánésa sésa kawel'á wéije siyáawe.

7 Minkísáúsafé'a kesí imáyáafinken-kísaú óraa-kisaun-iyé siyáundanifo minímáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráisitin-aaisafe'a

érai'e súndasafe'a ááémo maiyáunda-kísausafe'a sáwísambar-iyé súne.

8 Ísu Káráisiti kesí Fasi'láenkóe'a kááísamai méraunda pó'a sé'a mindá aifaráán-tántáá'á éna seyaafá-tántáákombá iyáákaraiye. Fí'on-tantaatafe'a sáwísambar-iyé súne. Ísu Káráisitintafe'a imáyáá é'a sé'a Káráisiti aifarááwí isa'á wesé'a kááísamai méraunda pó'a ááémo óraa-kisaumo maiyáundasafe'a mindá sáwísambar-iyé sé'a ifátuwe'a

9 Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambá arááiwakaundasafe'a sé'a minááígó kawel'á uwásinkainana Maníkó kentáfena arupíse-waasin-iyé síníye miyá siyáundanifo káf'é'a minímáyáá ifátuwe'a sé'a Ísu Káráisitin-aaisafe'a simankúnkúmbo úndasafena Maníkó kentáfena arupíse-waasin-iyé wésiye súne. Miyán-ááígó sirááíma taisa'lá méraumne.

10 Ísu Káráisitintafe'a imáyáá únana miyán-ímayáágó óraa'a isaná sirááíma taisa'lá méraumne. Ísu Káráisiti pukáimpinkemba iyáfasinená fasi'ámai méraimbá pó'a kemá miyá ónaumne-imayaamo únda sirááíma

wétaie. Ísu Káráisitimba áí'o úni'a uwánkaraamba pósá kembó sí'o índa-i'o uwásinkaiya'o é'a wenááigoni áwáuma isánae sé'a wéunana sirááima wétaie. Káráisitimo pukáimba kawel'-ímáyáá wéena puków'a miyán-ímáyáá ónae sé'a wéunana sirááima taiyé.

¹¹ Púwóndafinkemba Maníkó iyáfasisinkainiye-imayaa únana sirááima taisa'á amu'maré'a méraumne.

Póro ayáántán-kwiyéna kísauamo maiyáin-aa.

¹² Sirááimo taiyémó súnda-aaima Ísu Káráisiti áwáuma é'a isáúmne-imayaa ímba wéune. Ísu Káráisiti wení waási-i'a uwásinkowa'a kanaa'á uráumne ímba súnda miyán-kwáásímó uráandasafe'a fasi'ámai siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹³ Sirááimo taiyémó súnda-aaima é'a isáúmne-imayaa ímba wée'a maará úne. Seyaaafá'-wáásímó tuwaantantámae wéwesamo mimbórá-ímáyáámó arááiwáéntemba kemá miyá wéune. Kesínaaempa'o wérain-tantaa'a ímba imáyáá é'a ánaaembo paápé índa-tantaa'-aantemba wéaraaiwae'a

¹⁴ ayáiyá'ó

wéraim-beyamba maénæ sé'a suwaantan-kwétaumne. Maníkó Ísu Káráisiti kísausafena imáyáá éna

séna wíyómpa'o maé'mae'o iyamba mindá kentí méyámbániye siyáintafe'a mindásafe'a siyáántán-kwiyé'a kísau wémaumne.

¹⁵ Miyán-ímáyáámó úndantemba sáákaefafen-kwaasisa mimbórá-ímáyáá iyataao. Tuwimbai fí'on-imayaa owaná Maníkó afora'á miyámó owíní áwáuma aráatíminiye.

¹⁶ Maníkón-aaí wéisaamba póna mináígó kentúra'a káráwiyina'a méraaro.

¹⁷ Kesí waásisono. Úndantemba miyán-oro. Kesáámó úndantembo on-kwáási tuwáné'a miyán-oro.

¹⁸ Ááémo símae'o iyáunda-aaimo é'a sirunkó umbaí taimbá pó'a aneka'á simátíme'a súne. Ísu Káráisiti aaraa-táiyá'ó pukáin-aaima tuwimbai isésa ímba aamoí ésa namuroráaní'a wéowe.

¹⁹ Tóbóbo nái-tántáákkó áúma mósá marésa tigaemó í-tántáá'á miwí ímba wéisasa aamoí wéesa marapá-tántáátáfesa aantemba imáyáá wéiyana Maníkó miwí taí'ásuwainifo

²⁰ kesáá wíyómpataamo iméraanda-waasi únanasa Fasi'aénkó Ísu Káráisiti wíyómpakemba kuména kusiyáindasafeta mindásafeta amu'makáananasa

²¹ kuména mararakémbá a'nú-súwawaakomba fí'ora-suwwawaata faúsinkainiye. Fasi'aémbá tokéna seyaafá-tántáá'á kanaa'ó káráwiyai-fasi'aentambla wení fí'oran-auwawaakaanta kentáásúwawa'a faúsinkainiye.

4

Kawe'-ímáyáá aantemba úmae íyoro-aa.

¹ Kesí waásisono. Ken-ímáyáá wéundá-waasisomban-owe. Maníkón-aaimo kosimátímakaudarakemba Maníkónópa'a tiyáantafena sirunkó kawel'-wéisa'a kotuwánánae sé'a wéune. Fasi'aénkóe'o kááísamaimo méraambla fasi'ámai méraaro.

² Kemá Póro kael'-íninkái túwi'a Yúótiyaae Síntikite óraaka'a simátimé'a súne. Fasi'aénkóntáfekai imáyáa ékai aaisambá ifátuwekai mimbórá-imáyáa okaiyó súne.

³ Kesé'o mimbórá-kísáúmó wémaindawi simáménda isaaó. Minkáel'-íninkóráí ásé-aaisafesarai súwa'nai uráyamba po miníninkái túwa'nai inasarái aaisambá ifátuvesarai mimbórá-imáyáa okaiyó súne. Miníninkáiyé moóráwigon-awil'a Kérémentiye tuwímbaiye ásé-aaisafesa kesé'a fasi'aén-kísáú wémaesa aú'l'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwi'a Maníkó wení aúfái-wandaaifimba agaimakáie.

⁴ Fasi'aénkóle'o kááisamaimo méraamba aasiyaasí tirunkó aamoí íno. Aneka'a minááímá sé'a tirunkó aamoí íno súne.

⁵ Aáno úmai mé'o túwa'nai iyamba seyaafá'nánká tuwánánáawe. Fasi'aénkó ampáánká'a kumíníye.

⁶ Seyaafá-tántáatáf'e ímba óraa'-imayaa é'a Maníkómpá'á áisai e'a inaí sé'a súwi seró.

⁷ Miyámó iyánamo éna Maníkó faru uwátinkainiye. Maníkóní farugómá seyaafá-fárúgóbá iyáákaraiye. Ísu Káráísitiye'o kááisamaimo méraamba mifárúgó tirumpiné imáyáafine káráwiyiniye.

⁸ Kesí waásisono. Senda-ááímá ísáaro. Érai'-aaiye aifa-tántáá'é arupíse-tantaa'e kawel'-aantembo

i-tántáá'é aamoimó wéon-tantaa'e sásá-tántáá'é kawel'-ááímó wésen-tantaa'e áwí'o mósá wémaraan-tantaa'e miyáumai-tantaatafe'a imáyáa úmae'a iyóro.

⁹ Simátimakaunda-aaíma wéise'a ta'óto'mai kawel'a úmae'a iyóro. Kísaumo maiyáunda suwánaraafo miyá úmae'a iyóro. Miyámó iyánamo éna Maníkó faru uwátinkena kembiwisé'a mérainiye.

Súwa'nai owe séna Póro súwiyomo siyáin-aaí.

¹⁰ Ááéma kentáf'e imáyáa uráamba súwa'nai iyán-amba ímba waé'éimbanifo káf'e'o wésuwa'nai-on-amba wéraisa'a wésuwa'nai-owana sirunkó aamoí wéisal'a Fasi'aénkómpá'á súwiyo súne.

¹¹ Ímbo makáunda-tantaatafena ímba sirunkó sáwi'a wéiye. Sáwifa-tantaa'o makáunda-kanaa kanaa'án-ye sé'a sáwifa-tantaa'o ímbo makáunda-kanaa úwoima kanaán-ye súne.

¹² Ímbo makáunda-tantaakoni aambá é'a awiyé'a makáunda-tantaakoni aambá é'a awiyé'a wéunana Maníkó imáyáa símisana sirunkó kawel'a isa'a méraumne. Seyaafá-tántáá'ó kesópa'o tiyáimba tuwímbai-kanaa tómbá wéne'a tuwímbai-kanaa sáái taisa'l'a tuwímbai-kanaa sáwifa-tantaa'a maré'a tuwímbai-kanaa ímba sáwifa-tantaa'a maré'a miyáumai mé'a kanaán-ye sé'a méraumne.

¹³ Ísu Káráísiti fasi'aémbá símakaisa'a seyaafá-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba fasi'aénkwárá'l'a toké'a méraumne.

¹⁴ Enifo umbai-tántáá'ó kempá'ó tiyáimba kembiwí súwa'naimo uráamba kawel'a uráawe.

¹⁵ Aifa'á ásé-aaí kosimátíma'mae'a wéiye'a kentí maramá Máséndóniyaa-marama tuwé'a fi'o-fl'om-barafa'a kosimátíma'mae'a wénowan-kanaafimba kembiwí Fíripái-naopaken-kwaasi aantemba wésuwa'nai-e'a

tuwímbai-tantaa'a násímakaawe. Maníkóní waási fi'on-daopimpakewi ímba násimún-aaima ísaraawe.

¹⁶ Tésáróníkaa-naopa'o komaéwándara'a tuwímbai-ika'a kembiwfinkémbá tuwímbai timé'a ti'márówasa mánásímakaawe.

¹⁷ Nááwiya mánásimeneaa-imayaa ímba wéunda pó'a násimiyawi Maníkó kawé'-méyámbó timínda-meyanko iyíníye-imayaa wéune.

¹⁸ Épafarotaitasimba amé'a ai'márówana másimakain-tantaa'a aráá'a makáumne. Másimakain-tantaa'a Maníkómbá ámakaamba asaa-wiyúmbá iséna aamoí wéin-tantaakaamba makáumne.

¹⁹ Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraantafena kesí Maníkó seyaafánttáákóní áwáuma póna kembiwísáfena wembó arááimo tain-tántáá'á timíniye.

²⁰ Maníkó kentáásifowa wení fi'oran-awaumo waé'wae'a índa érai'-aain-iyé.

²¹ Maníkóní waási Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasisafe'a sé'a kawé'-úmai méraaro súne. Maníkóní waási kesé'o méraan-kwaasi kembiwísáfesa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²² Maníkóní waási Rómu-naopa'o méraawiye Rómu-kamani óraakoni waásiti kísau wémaewi kembiwísáfesa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

²³ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kembiwísé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áiyé.

Kórósi

Ísu wíyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba kae'-átatáiyá'lyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimakáye. Póro Ísun-aai simátima'mae iyúnkakemba Rómu-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana méropa'a moóráwigon-awi'a Épáfarasi téna séna Kórósi-naopa'a Ísuní aampa'ó kun-kwáásifimbá karo'-áái wésimatiweme siyáye. Maarán-káró'-áái sésa Maníkó isasá waási owasá afufumpimbá fasi'aéntombá méraawi-tuwíl'a mósá máráaro sésa Ísuntafesa ímba Fasi'aénkómá póna wíyómpaken-kisau-waasiyaamban-ye sésa tuwímbai-tontafesa ímba naaró sésa kentú-aoisaamba wíyóró símai miyán-áái wésewe kosuwana Póro iséna miyán-áái tuwátiwae séna maanáúfái agaimái tuwówasarai Tíkikaasiye Ónísímasiye mátímakaaye.

1 Kemá Póro maanáái maanáúfáfímbá agai-tímúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímoti kentáásí waásigo kesé'a méraisa'a agai-tímúmpo ísáaro. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáfena séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitin-aai kosimátima'mae núwo séna si'mákaifo ísáaro.

2 Kórósi-naopakewi Maníkóní waási Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraawi wembá ímba aúwáámba fasi'ámaimo méraawi ísáaro. Maníkó kentáásifowa úwoi túwa'nai ena faru wéuwaitinkaintafe'a inai súne.

3 Kembiwísáf'e imáyáamo é'o inaimó súnda Maníkó Ísu Káráisitin-afowámpá'á súwi súne.

4 Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'o Maníkóní waási seyaafá'-wáásifimbó kentirumbó wétimen-aaíma isé'a mindásafe'a Maníkómpá'á súwi súne.

5 Aifa'l'a moóráwigon-awi'a Épáfarasi érai'-aaí ásé-aaí simátimuwa'a ísaraanka'a wíyómpa'o Maníkómó to'mayaa úmakaimba imáyáa é'a amu'maré'o méraamba pó'a Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmbo é'a Maníkóní waásifimbá kentirumbá wétimewe.

6 Aifa'l'a Maníkó úwoi túwa'nai in-ááímá simátimuwa'a isé'a sé'a érai'-aaíniye suwaná minááígó kawe'ó uwátinkaraintemba minásé-ááígó seyaafá'-máráfá'á wété éna kawe'á wéuwaitinkaiye.

7 Épáfarasi minásé-ááímó simátima'mae iyáiwai wembá sirumbó ámakaundawi keséta kawe-kísáú wémaiwai súwa'nai ena kembiwífimbá Ísu Káráisitini kísau kowémaena ímba ifátuwena

8 tasimásimena séna Maníkóní ámútanko Kórósi-waasi imáyáa tímísasa waási tirumbá timésa wétuwa'nai-owe siyáye.

9 Súwa'a isé'a inai símae wéiye'a inaifinkémbá maarán-áái súne. Maníkó wembó arááímo wétaintemba sáma kátinkaina'a awánewana Maníkóní ámútanko kawe'-imáyáá timina'a

10 Fasi'aénkóbó arááímo wétaintemba íyana tuwánéna aamoí ina'a miyáumai mépinkemba fí'o-fi'on-kawe-kísau wémae'a Maníkóbá kawel-úmimo wéawanaantafe'a inai súne.

11 Maníkó wení fasi'aémbá fí'onka'ma'mai-fasi'aentamba fasi'átinkainana umbai-tántáá'ló kempá'ó tínda ímba mindásafe'a imáyáa é'a fasi'ámai mériyantafena wení fasi'aémbá timínana

12 Maníkó wení waásisafena to'mayaas úmai sámo kain-áémpá'ó káráwiyaín-aempa'a makáimba kawe'á uwátinkena to'mayaas úmakaimba timiníye. Mindásafena kentirunkó kawe'á ína'a Maníkó kentáásifowampa'a súwi siyantafe'a inaí súne.

Káráisitiní áwáuwe wení kísaugon-aaí.

13 Waántawanko kumeu'ó in-áémpákewíni fasi'aénkó ta'ótokaimpinkemba Maníkó siyénasa ááninko wen-ímáyáámó iwái káráwiyaipa'a mósinkowanasa

14 ááninko sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsinkenasa kentáásí sáwi-imayaas maisíyukaiye.

15 Maníkón-ane'ó súrantantaamo ímbo awánáündasa Maníkómó méraintemba Ísu Káráisiti méraiwaintaamo awánáündasa mindá Maníkóntá wéawanaumne. Maníkó wiýone marawémó ímbo úmakonka'a Ísu Káráisiti ména úmakon-tantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

16 Maníkó súwana Ísu Káráisiti seyaafá-tántáá'á úmarena wíyómpa'o wérain-tantaa'e marapáló wérain-tantaa'e étaamo awánáúnda-tantaa'e íntaamo awánáúnda-tantaa'e wíyómpa'o káráwiyaawiye fasi'aénkwáráwiyé óraa'ló méraawiye miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye. Ááninkon-awi'o mósá maráiyantafena Maníkó súwana ááninko miyán-tántáá'á seyaafá'á úmakaiye.

17 Seyaafá-tántáá'ó ímbo wéronka'a ááninko maé'éímba isaná seyaafá-tántáá'ó úmakaimba wení fasi'aéntambá ta'ótokaísana wenamáárama'a a wéraiye.

18 A'lónómpínkén-ímáyáágó seyaafá'-áúráló káráwiyaintemba Maníkóní waási Káráisitin-áúraamba owaná wemá ti'nónkáimbá éna káráwiyakiye. Wemá aifarí'a éna seyaafá'nánká iyáákaindasafena wení waásiya'ló káráwiyaawai póna wení waási aúí'a úmai méraawini áwáuma póna Maníkó pukáimpinkemba iyáfasinankaraiye. Mindásafena wemá úmakain-tantaakomba seyaafá'á iyáákaraiye.

19 Maníkóní imáyáafinkemba wení fasi'aémbá seyaafá'á Ísu Káráisitimpimba wéraisana

20 Maníkó imáyáá éna séna kesááninko aaraa-táiyá'á puwínana wení naaemó kumínda seyaafá'nánká faru uwátinkáanasá wíyómpaken-tantaa'e marapákén-tántáá'é símai kááisatinkaanasá kesópa'a faru úmai ménaawe séna sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkenta faúsinkaraiye.

21 Maníkó minááímá kembiwísáfénawara'a siyáye. Ááéma sáwi'a é'a sáwi-imayaas wée'a pó'a Maníkóní némpa'a mé'a wení namuro-wáásiyáámbá úmai maé'ómbanifo

22 ááninko marapálá kumbéna pukáimba póna mindásafena símai kááisatinkena Maníkondé-i'a uwátinkarainana sáwi-aaima kempímbá ímbo wérainana aaifimbó maitinkáinda-aaí ímbo wérainana Maníkómpá'ó móttinkaindasafena pukáye.

23 Ááninko miyá uráifo aifa'lá Ísu Káráisitin-aaí ásé-aaí ísaraanka'a timankúnkúmbo é'a Maníkómó to'mayaas úmakaimba imáyáá é'a amu'maré'a méraamba póna minááímó fasi'ámaimo imáyáamo úmae iyé'o ímbo kae'-ímáyáámó é'o wenká'ló timankúnkúmbo iyanamo éna Maníkón-ááninko kembiwí Maníkómpá'á móttinkainana kempímbá sáwi-aaima ímbo wérainana aaifimbó maitinkáinda-aaíma ímbo wéíniye.

Fasi'aénkóní waásimo túwa'nai uráin-aai.

Kemá Póro minásé-áágóní kísau-waasi únasa seyaafá'-máráfá'á simátíma'maesá wété wéowe.

²⁴ Wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásinkáámbanifo sirunkó kawel'á wéye. Ísu Káráisiti kentáfena séna kesí waási kesúwawaakaamba úmai méraan-kwaasi wétuwa'nai-indara'a áí'o índa-i'a uwánkanaawe siyáinka'a minúmbái-tántáá'á kempá'á tiyáisa'a minkísáú maúndanifo wétuwa'nai-unda sí'o iní'a uwásinkáámba sirunkó kawel'á wéye.

²⁵ Maníkóní waásiya'a kísau maé'a wenáái seyaafá'á simátíma'mae iyé'a kawel'á uwátinke'a túwa'nai ondasáfena Maníkó íyáfasisinkaraiye.

²⁶ Ááéma Maníkó minááímá aúpá'l makáimba ááémo paápé urón-kwaasiye minkál'ó paápé uráan-kwaasiye ímba ísaraawana kafé'a Maníkó wení waási wéaraatimiye.

²⁷ Maníkó to'mayaa úmai aúpá'l makáimba imáyáa éna séna seyaafá'-wáásisáfél fí'oran-kawet-tantaa'o to'mayaa úmakaunda aráátimenauumne siyáye. To'mayaa úmai aúpá'l makáimba maarán-ye. Káráisiti kempíimbá méraimba pó'a wesé'a fí'ora-samo kaipa'á méranáawe. Maníkó miyán-ááímá isáíwae séna kafé'a wení waásisa wésimasimiye.

²⁸ Mindásafeta seyaafátá Ísu Káráisitin-aaisa wésimatimune. Seyaafá'á Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo mésa táákafaen-kwaasiyaamba úmai mésa Maníkón-aaisafesa fasi'ámai imáyáa wéesa méraiyatfeta Maníkómó símakain-kawel'-imayaasanta simátíma'maeta wéiyeta séta káráwiyoro súne.

²⁹ Minkísáú áúwara-kisau intáfél siyáántán-kwiye'a wémaumne. Ísu Káráisiti fí'ora-fasi'aemba wésimisana mifásí'áénkó kawel'á uwásinkáísa'a siyáántán-kwiye'a minkísáú wémaumne.

2

¹ Maanááímó simátíménda ísáaro. Kembiwisé Réóndísiyaa-naopakewiye kembó ímbo suwánaraawiye óraal'-imayaá é'a iná sé'a kawerá úmaiya méraao-imayaá wée'a óraa-kisauraamba úmai wémae'a

² kesé miwisé'a fasi'ámai méraiyatfena sirááíma wétaiye. Moórá-morawáasi kentirumbá timé'a mimbórá-ímáyáá é'a Maníkón-aaí ísámai kawel'á é'a ímba kae'l-ímáyáá é'a fasi'ámaimo méraiyatfena sirááíma wétaiye. Maníkómó aúpá'l makéngmo aráátmakaimba minááígóní áwáuma ísu Káráisiti isaná minááígombó kawel'-úmaimo isáiyantafena sirááíma wétaiye.

³ Maníkóní kawel'-ímáyááwé kawel'-ááiyé Káráisitimpimba wéraimba Káráisiti weyáá imáyáasa símisata wéisaumne. Minááímó isáiyantafe'a wésimatimune.

Fasi'aénkóe'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae íyóro-aaai.

⁴ Tuwímbai karo'-ááímá kentirumbá faiyaráíya'a kawel'-ááín-ye sé'a arááíwáéfo sé'a minááímá wésimatimune.

⁵ Kembiwisé'a ímba méraumpo ándáfa'a némpa'a méraundanifo kembiwiséfél imáyáá wéune. Ísu Káráisitin-aaisafe'o fasi'ámai timankúnkúmbo é'o mimbórá-ímáyáámó é'o méraantafe'a kembiwiséfél imáyáá únana sirunkó kawel'á wéye.

6 Minááímá isáiyantafe'a óraa-kisau maiyáunda pó'a Ísu Káráísitiye'a tamé'a sé'a kentáásí Fasi'aénkón-ye sembá pó'a wesé'o takááísamaimo mé'a maé'mae'a úmae iyóro.

7 Taagó ánú'o maraífimbó kuménamo taaimó ta'ótóráisanamo fasi'ámaimo wérqintemba Ísu Káráísiti kembiwisé'a méraina'a fasi'ámai mé'a wenááisafe'a timankunkúmba úmae iyíana kentirumpimbá óraa'a íniye. Moóráwigon-awí'i Épáfarasi Ísu Káráísitin-aai simátimuwa'a isé'a fasi'aén-imáyáá wée'a aamoí úmae iyóro.

8 Tuwímbai karo'-ááímá simátimesa ááéraan-kwaasiti aambá arááíwaesa waántá-waasiti aambá arááíwaesa mindá ímba Ísu Káráísitin-aafinkembanifo waásiti máyáoffinkemba úwoi-aaima pósá karo'á simátinkesa ta'ótóráafo káráwiyoro.

9 Maníkóni fasi'aémbá seyaafá'á Káráísitimpimba wéraisana waási kunukáisa'a

10 wesé'a kááísamai méraawana fasi'aémbá tímísa'a mifásí'láénkwárá'á sásá'l-í'a úmai méraawe. Wemá káráwiyaawiyá'e fasi'aénkwáráwiyá'l-é seyaafáká'é káráwyiyena fasi'aémbá tímísa'a sásá'l-í'a úmai méraafo tuwímbai karo'á simátinkesa ta'ótóráafo sé'a káráwiyoro.

11 Yúndaa-waasisa Maníkóni waásisa úne séta súsa kárámoisa araénáénta wéumpo kembiwí ímba miyá wéofo kembiwísáfena Ísu Káráísiti maará uráye.

Kentí sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba faútinkena wenane'á mékááísatinkaimba pó'a Maníkóni waásin-owe.

12 Ísu Káráísiti pukáisisasa utámakaafó kembiwí nombó máémba púwówasamo utámáráánteni'a wéowe. Maníkó Káráísitimba pukáimpinkemba iyáfasinankowá'a mindásafe'a sé'a érai'a fasi'aémbá tokéna miyá uráye sé'a Káráísitiye'a kááísamaimo méraantafe'a iyáfasintinkaanten'i'a wéiye.

13-14 Kembiwí fi'onkaa-waasi ombá sáwi'a wée'a sáwi-imayaasafe'o tirááísafe'o wéon-ambo arááiwakaantafe'a Maníkóni némpa'o máúmbanifo Maníkó Káráísintinte'a kááísatinkena aú'i'a uwátínkaraíye. Kesáá Maníkóni ámáámba ímba ísámai kawetá wéowananaa kesáámó sáwi'o ówándasa aúfáifimba agaimarówana kentáásí sáwi-meyamba kentááfá'á ímbo tíndasafena Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'á pukáimba póna kesáámó sáwi'o ówándasaawe sáwi-imayaawe Maníkó maisiyuwénasa Ísu Káráísitimbo pukáimpinkembo iyáfasinankaraintemba iyáfasisinkenasa aú'i'a uwásinkenasa kentáásí sáwi-imayaasafena ímba imáyáá úmae wéiye.

15 Ísu Káráísiti aaraa-táiyá'ó pukáink'a waántawankoni fasi'aéné wení kisau-waasiti fasi'aéné maisuwéna iyáákaraimba tiyésamo waásimo tinkankesamo tiyáántámbo taantembá Ísu Káráísiti miyáumai seyaafá'l-wáásí túranka'a iyáákaraíye.

16 Ísu Káráísitimo kembiwísáfénawe sénamo uráintafe'a karo'-ááímá simátinkáafo sé'a káráwiyoro. Tuwímbai-waasi tuwímbai-tomba aambá faiyésa óraa-kanaa aambá faiyésa wiyómbo taeyain-kánáá aambá faiyésa sambaatiyá'a aambá faiyésa miyán-tántáá'a aambá fáiküafo kembiwímó

miyán-tántáákombó ímbo arááiwaiyasamo aaifimbó maitinkáiyamba ímba ísáaro.

¹⁷ Mintántáá'á ánaaembo paápé índa-tantaakoni waamé'a úmai aráátímakaimba mintántáákóní áwáuma Ísu Káráisiti éna é'a paápé uráiyé.

¹⁸ Tuwímbai karol'á sésa waási sáwísamban-ye sésa wiyómpaken-kisau-waasi-imayaas mósá maré'a aamoín-oro karol'ó sembá miwí táái ímba ísáaro. Miwí kaainkáámbó awáanaan-aaíma wésimatiemesa sésa mindásafeta seyaafál'á íyáákaraum sésa miwítí

sáwi-imayaafinkemba karol'-ímáyáá wéesa miwí túma maímaé iyésa

¹⁹ Ísu Káráisiti kentáárá'ó káráwiywaimba ímbo ta'ótóráámba áúkaawe. A'nónkó seyaafál'-áúwáwááká'ló káráwiyaisanamo ánúnkomo seyaafál'-áúfál'ó ta'ótokaisanamo óraa'ló intembá Káráisiti wení waásiya'a káráwimai ta'ótokaisasa Maníkóní imáyáafinkemba óraa'a wéofo minkáró'-wáási Káráisiti kentáárá'ló káráwiywaimba ímbo ta'ótóráámba áúkaawe. Mindásafe'a miwí táái ímba ísáaro.

Káráisitinte'a kááísatinkena aúí'o uwátinkarain-aaí.

²⁰⁻²¹ Ísu Káráisitimo pukáintemba kembiwí wemó uráintembo uráamba waántá-waasiti aambá arááiwauwana minánkó ta'ótokompinkemba Káráisiti fáutínkaraive. Marapákén-kwáási aambó fáí'makaan-tontafesa sésa ímba né'a ímba uwá'namaí awáné'a ímba ta'ótó'mai awánaaro sen-áímá nórá séra wéaraaiwaeo.

²² Minááímá waási imáyáafinken-aaíma marapákén-tántáá'á póna náyambo úwoi násuwanaawe.

²³ Miyán-ááí sésa wiyómpaken-kisau-waasi-imayaas mósá marésa karol'á sésa waási sáwísamban-ye sésa kentú-aoisaamba wiyóro sewasá tuwímbai tuwánesa karol'á sésa kawel'-ímáyááwáráwín-owe sembánifo miyán-áámbó arááiwáémba sáwi-imayaasafesamo tirááisafesamo ombá ímba kanaa'lá maisuwáíñana tai'áñifo úwoi waé'wae'a íníye. Mindásafe'a ímba kawel'-ímáyááwárá'-wáásín-owe seró.

3

¹ Maníkó kembiwí íyáfasisitinkena Ísu Káráisitinko'a kááísatinkena aúí'a uwátinkaraimba pó'a wiyómpaken-tantaatafe'a imáyáá é'a aamoí é'a Káráisiti Maníkón-oyáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'lá mérain-aempaken-tantaatafe'a imáyáá é'a aamoín-oro.

²⁻³ Púwón-kwaasimo imáyáamo ímbo ontembá kembiwí miyáumai marapákén-tántáá'á ímba imáyáan-oro.

Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraamba Maníkó miyáumai wentáfena fasi'ámai méraiwae séna wégarawiyie. Mindásafe'a marapákén-tántáátfé'a ímba imáyáá é'a wiyómpaken-tantaatafe'a imáyáá úmae íyóro.

⁴ Ísu Káráisiti aúí'a úmai méraawini áwáugoma pó'a kumíndara'a wesé'a mé'a fi'ora-sagaen-aempa'a méranaawe.

Aúí'a uwátinkáfa'a wéiyiyemo siyáin-aaí.

⁵ Mindásafe'a tai'áindasafe'a sáwi-tantaatafe'o tirááisafe'o wéowanamo wétafisin-tantaa'lá túwáaro. Mindá maarán-tántáá'án-ye. Maa'u-tántáá'ó owiyé tigaesafé'o owiyé sáwi-tantaatafe'o tirááisafe'o

owiyé túrande-urandemo owiyé miyámó ombá túwáaro. Túrande-urandemo owí marapá-tántáatáfesa aamoí ésa Maníkóntáfesa ímba aamoimó wéomba túwáaro.

⁶ Maníkón-aai ímba ísámai kawe'ó ombá miyá-sawí'á wéomba póna Maníkó aaisambá séna sawí-meyamba timíniye.

⁷ Ááéma kewará'a miyá-sawí-ámbá arááiwae'a miyá uráawe.

⁸ Miyá umbánifo kafé'a tínaemba uwáméro. Mindá maarán-ive. Aaisambó sewiyé tíyántafesamo owiyé sawí-tirumbo mårááwiye símáimo sawí'o uwátinkááwiye sawí-aimo sewiyé miyán-tántáá'a tínaemba uwáméro.

⁹⁻¹⁰ Sawí-waasi mére'a miyá-sawí'á uráambanifo é'a ifátuwe'a aú'i'a úmai mé'a Maníkóní áwáumo kawel'-úmaimo awánáiyantafena wenkáání'a úmai aú'i'a uwátinkena miyáumai aú'i'a uwátinkáfa'a wéiyifo kempínkembá karo'-ááímá ímba seró.

¹¹ Maníkó miyá uráintafena maarán-ááímá ímba aifaráán-ááín-ive. Tuwímbai Yündaa-waasi owasá tuwímbai fi'onkaa-waasi owasá túmo kárámaimo araénáémbó owí owasá tuwímbai ímbo túmo kárámaimo araénáémbó owí owasá óraa'-amo'nafaken-kwaasi owasá wayó-kísáumó máén-kwaasi owasá úwoimo méraan-kwaasi owasá miyá wéofo minááímá ímba aifaráán-ááín-ifo Ísu Káráisiti aifarí'a éna wení waási seyaafápímpá'a méraiye-aai aifaráán-ááín-ive.

¹² Maníkóní waási-i'a owaná arumbá tiména simámarena séna kemparí'a uráamba pó'a maará iyosa tuwánááwe. Tirunafé'a é'a kawel'a uwátinke'a kentúma ímba maímaé iyé'a faru uwátinke'a umbai-tántáá'ó wéraimpimba fasi'ámaimo méraamba ímba ifátuwe'a

¹³ ímba nóraraamba aaisambá sé'a tuwímbaimo sawí'o uwátinkembá ímba imayáá é'a anondáá miyán-oro. Fasi'aénkó kentí sawí-imayaamo maiiyuwéna ímbo anondáámo sawí-meyambo tímíntemba kembiwíwárá'a miyán-oro.

¹⁴ Miyámó ombá kembiwíimbá seyaafápímpá'a tirumbá wétime'a miyámó é'o é'a mimbórá-ímáyáá wée'a miséyááfá'-ááísáfé'a kawel'-úmai méraaawe.

¹⁵ Mimborá-ákúní'a úmai mé'a aáno úmai méraiyanafena Maníkó simámakaimba pó'a Ísu Káráisitimo farumó uwátinkáímba kentáásirumpimba waé'wae'a ínkwaee-imayaá é'a súwiyo seró.

¹⁶ Ísu Káráisitini fi'oka'ma'mai-aaigo kentirumpimbá óraa'a íno. Kembiwíimbá kawel'-ímáyááfínkembá wenáái mósimam-besimamba úmae wéiy'e arupíse uwátinke'a Maníkómpá'a súwiyo wései'a Maníkón-aai aúfáifimbo agaimakáan-aaíma sé'a imá sé'a Maníkóní ámútanko simátímakain-ima sé'a Maníkóntáfé'a tirumpin-áámói wée'a imá seró.

¹⁷ Kísaumo wémæl'o aaimó sembá Fasi'aénkó Ísuní fasi'aéntámbá miyá wée'a wemá kembiwisé'a méraintafe'a Maníkó kentáásifompa'a súwiyo seró.

Aarakwá'é tíráá'marine miwí táái.

¹⁸ Aaresómbá ísáaro. Fasi'aénkondén-ifo kentuwaai-táái ísáaro.

¹⁹ Waaimá ísáaro. Kentuwaainíntombá tirumbá timé'a ímba sawí'a uwátinke'a kawel'a uwátinkááro.

20 Iyámpói-inaamaru ísáaro. Seyaafá-tántáátáf'e'a kentinófoi-taai ísáaro. Miyámó iyanamo éna Fasi'aénkó aamoí ínkiye.

21 Iyámpói tifoísái ísáaro. Kentí iyámpóimo arupíse uwátinkanaemo sembá kentí iyámpói sáwi'a úmaesa iyófo-imayaamo é'a ímba sáwi-aaifinkemba siyasa miwí tiyámba oro.

22 Wayó-kísáumó máén-kwaasi ísáaro. Seyaafá-tántáátáf'e'a kentí óraal-waasi-taai ísáaro. Miwí túrank'a aamoí uwásinkaiwae aantemba ímba miyán-káwé'l wee'a úwoi-kanaawara'a miyán-káwé'l é'a Fasi'aénkóntáf'e'a táatafe-imaya wee'a kentí óraal-waasiti kísausafe'a ímba kae'-ímáyáá é'a kawel'-úmai máero.

23 Kísaumo wémae'a sé'a ímba kesí óraal-waasiti kísaú aantembanifo Fasi'aénkóní kísaú wémaumne sé'a kawe-kísáu wémae'a kawe'án-oro.

24 Miyámó wéomba maarán-áái imáyáan-oro. Fasi'aénkó wení waásisafena to'mayaambó úmakaimba mimbéyámbá timínkiye. Fasi'aénkó Káráisiti kentí óraako-úramba ména kentí méyámbá tiména

25 sáwi'o uráawi sáwi-meyamba timínkiye. Ímba tuwínkaa'-úmai-meyamba timínifo arupíse úmai-meyamba timínkiye.

4

1 Wayó'-wáásítí óraal-waasi ísáaro. Kentí wayó-kísáú-wáásíyáá arupíse úmai kawel'-úmai káráwiye'a maarán-áái imáyáan-oro. Miwití óraakoe kentí óraakoe mimbórágómá éna wíyómpa'a méraifo arupíse úmai káráwiyoro.

Inaí sésa arupíse ésamo on-áái.

2 Seyaafá'-wáásí ísáaro. Inaí símae wéiye'a miyámó wéomba ímba fí'on-imayaamo iyamba inaimó sen-ímáyáá é'a Maníkómpá'lá súwiyo seró.

3 Inaimó wésembe kentáásáf'e'wara'a súwa'nai e'a seró. Maníkóbá áisai íyana aambá wiýinata ásé-aaisa simátimenaumne. Mináímá aúpá'lá makéna aráatímakaimba minááigóní áwáuma Ísu Káráisitin-iye. Aúpá'ló makéna aráatímakain-aaimo simátimewandarakemba aaisambá siyésa ándáfa'a mósínkaraawe.

4 Maníkó minkísáú símakowa'a maiyáundanifo wenáái afora'ó simátíméndasafe'a súwa'nai e'a inaí seró.

5 Maníkómpá'lá ímbo taméraan-kwaasifimba

kawel'-ímáyááfínkém'bá kawel'-úmai mé'a kanaamó wéraindara'a miwífimbá Maníkóní kísaú maimaé iyóro.

6 Aaimó wésembe sásá-ááíye ásé-aaí aantemba wésembe pósa tísai iyamba anondáamo simátimiyan-aaíma ímba saafá é'a ásé-aaí aantemba simátíméro.

7 Kentáásí waásigon-awi'a Tíkíkaasi wen-ímáyáá wéundawi kentópa'a wémena kesáái seyaafá'lá kosimátiminiye. Kesáámó úndantemba Fasi'aénkóní kísaú-waasi ména minkísáú ímba ifátuwena kawel'-úmai wémena

8 kentáásáái kosimátimena fasi'átinkaindasafe'a ai'maráúnana kentópa'a wémena wíniye.

9 Moóráwigó kentí naaópakewin-awí'a Ónísímasi wemá kentáásí waásigo éna wen-ímáyáá wéundawi kawe-kísáú wémaiwai wesé'a wémesarai kentááfimbó paápé uráin-tantaakon-aai kosimátimayaaye.

10-11 Moóráwigon-awí'a Árísítakasi kesé'o ándáfa'o méraiwai kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro sisaná Páánápáasi anááfáigón-awí'a Mááka kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awí'a Yóstúwa moórá-awí'a Yásitasi kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro wésiye. Aneka'á maanááímá simátim'e súne. Máákaamo kentópa'o wémenamo wíndamo é'a kawel'á uwánkáaro súne. Yúndaa-waasi Ísu Káráisitiye'ló kááísamaimo méraampinkemba minkáúmbó-wáásí aantemba kesé'a kísau wémaesa Maníkómó káráwiyaipá'o waásimo mériyantafesa kesé'a

kísau wémaesa wéfasi'asinkaawe.

12 Moóráwigó kentí naaópakewi-awí'a Épáfárasí kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro séna wemá Ísu Káráisitiini kísau-waasi éna kembiwí túwa'nai ena fasi'ámai inaí símae wéiyená Maníkómpá'á maarán-ááímá wésiye. Maníkón-aai fasi'ámai ta'ótó'mai kawel'á é'a Maníkómbó arááimo táinda-i'a seyaafál'á wée'a táákaefaeñ-kwaasiyaamba úmai fasi'ámai mériyantafena mindásafena inaí wésiye.

13 Kembiwí Kórósi-naopaken-kwaasiye Réondísíyaa-naopaken-kwaasiye Írápórisi-naopaken-kwaasiye túwa'nai índasafena óraa-kisaumo wémaimba awáné'a simátimune.

14 Moóráwigon-awí'a Rúku wen-ímáyáá wéundawisa kentáásí tiyofain-kwaasi éna kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro sisaná moóráwigon-awí'a Tímasi kembiwísáfena séna

kawel'-úmai méraaro wésiye.

15 Maníkóní waási Réondísíyaa-naopakewisafeta séta kawel'-úmai méraaro séta Maníkóní waási Nímpaani naaúmpa'o túwaandu owísáféta séta kawel'-úmai méraaro súnda kosimátiméro.

16 Maanáúfáífinkén-ááímá toráumai síyá'a seyaafál'á ísásuwe'a ti'maráiyasa maimaésa Maníkóní waási Réondísíyaa-naopa'o méraawi mátimiyasa toráumai ísáaro. Miwísafé'ló tímakaunda-aufai timiyá'a mimpínkén-ááímá ísáaro.

17 Moóráwigó Ákípaasimba simáme'a súne. Fasi'aénkó ámakain-kisau fasi'ámai wémae tai'aaó siyé simáméro.

18 Ayáiyá'á kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awiyé'a wenayáánaufi'an-ifó wenááin-iyé sé'a ísáaro. Kemá Póro súne. Kawel'-úmai méraaro súne. Kemó ándáfa'o méraunda-imayaá wée'a Maníkómpá'á inaí símae íyóro.

Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai tai'áíye.

1 Tésáróníka

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai-aataiya'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanááimá agaimái Tésáróníkaa-naoraa-waasifa'a agaimái mátimakaye. Póro ásé-aai kosimátimuwasa iséa érai'e sésa Ísumpa'a timankúnkúmba uráwe. Minááí Aantá-waasi-taai-aufafimba 17:1-9-fimba wéraiye.

Ísun-aai Póro fí'o-fí'on-daopa'a kosimátimena Kórinti-naopa'a koméronka'a Tímoti Tésáróníkaa-naopaken-kwaasi-taai kosimátimena wéaisai-un-aaima kosimámuwana anondáá-aai agaimái timuwasa mätimakaawe.

1 Kemá Póro maanááí maanáúfáfíimbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awí'lá Sáírásiye moóráwigon-awí'lá Tímótiye kesé'o méraayanka'lá moórá-aai sénauumpo ísáaro. Tésáróníkaa-naopakewi Maníkóní waási ísáaro. Maníkó kentáásifowae'ló kááísamaimo mé'o Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye'ló kááísamaimo méraawi ísáaro. Maníkó úwoi wétuwa'nai-ena faru wéuwatinkaintafe'a inaí súne.

Tésáróníkaafaken-kwaasi Maníkómpá'lá timankúnkúmba uráan-aai.

2 Inaimó súndarataamo únda kembiwísáféta imáyáama éta Maníkómpá'lá aasiyaasí súwiyosa wésune.

3 *Ísun-aaisafe'a timankúnkúmba é'a pó'a wení kísauma kawel'-úmai wémæwe. Maníkómbá tirumbó wéametafe'a pó'a kawe-kísáumá fasi'ámai wémæwe. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti érai'a kumíníye sentáfé'a pó'a fasi'ámai mé'a wéamu'maraawe. Miyáráán-úmai méraantafeta imáyáama éta Maníkó kentáásifowampa'a súwiyosa súne.*

4 Maníkó arumbá tiména wení waási-i'o uwátinkaraimba éta tuwánaraumme.

5 *Ímba kentáásí imáyáafinkemba úwoi-aaisa kosimátimewandanifo Maníkóní Ufaen-ámútánkó keséta mérowata Maníkóní fasi'aénkwárá'á ásé-aai kosimátimeta ásé-aaísafeta simankúnkúmba fasi'ámai uráundasa minásé-ááí kosimátimewanata ísaraawe. Ísowata séta Maníkóní waásinowesa siyáumne. Kesétaamo maéwándarata wétuwa'nai-eta méraawana'a suwánaraawe.*

6 *Fasi'aénkómó úntenkwara kesáámó ówándantenkwara'a miyá uráwe. Miyámó umbá umbái tiyómbanifo ímba ifátuwanae sumbá simátimakon-aaíma méta'otokaawe. Maníkóní Ufaen-ámútánkó imáyáama timúwa'a tirumbá kawel'-úmai mé'a ásé-aai méta'otokaawe.*

7 *Miyáumai mérowasa pósá Maníkón-aaísafesamo timankúnkúmba on-kwáásimá Máséndóniyaafakené Ákáyaafakene miyáumai-naoken-kwaasi kembó tuwánésa kemó untembá miwí uráwe.*

8 *Fasi'aénkón-aai kentópkemba simátíma'maesá kuráawe. Ímba Máséndóniya-aa-waasiwara Ákáyaa-waasiwara aantembanifo seyaafál'-áémpákén-kwáásíwárá'á ísaraawe. Maníkón-aaísafe'o timankúnkúmba on-ááí seyaafál'-áémpákén-kwáásí ísaraawe. Maníkómpá'ló kááísamai méraan-aai é'a ísáámba pótá ímba anekatá simátimenaumne.*

9 *Kempátáámó komaéwándara'a kawetáámó uwásíñkarontafesawe sésa kawel'-ááí wésewe. Waántá-waasiti aambá tuwésa Maníkómpá'lá*

tiyóntafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Maníkó fasi'aénkwáráwí érai-Fasi'aenko wení kísau wémaentafesawe sésa kawel'-áái wésewe.

¹⁰ Aneka'lá wiyómpakemba Maníkón-ááninko Ísu kumíníye sé'a wéamu'maraantafesawe sésa kawel'-áái wésewe. Maníkó Ísumba pukómpinkemba íyáfasinankowana sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkena séna Maníkó aaifimbó maitinkáíndara'a faútinkaundawi ímba maitinkáíniyemo siyáiwaimba amu'maráantafesawe sésa kawel'-áái wésewe.

2

Tésáróníkaafa'a Póro kísaumo maiyáin-aaí.

¹ Kentáásí waásisono. Kesé'o komaéwándarata áuwara-kísaumo maéwándasa éta suwánaraawe.

² Ímbo kentópa'o kówánda-kanaafinta Fíripái-naopa'a komaéwánasasa suwánésa sínkamesasa sáwítamoo uwásínkón-aaí é'a ísaraawe. Maníkó wení fasi'aémbá símakowanasa póna ímba saá'a úwata ímba tiyawembá ówándasa Tésáróníkaafata kentáá Maníkóní ásé-aaisa kosimátímaumne. Sáwi'ó uwásínkówisa umbaisá siyómbanifo ímba tuwáawándasa

³ ímba karol'-ímáyááfínkémbá simátimetá ímba aare-úmén-ímáyááfínkémbá simátimetá ímba waé'wáé-ááífínkémbá simátimewandasaanifo

⁴ Maníkó kentáásáfena séna kesí waási ontáf'e'a ásé-aaí kosimátíma'mae'lá koró súwata simásímakain-aaí kosimátíma'maeta kuráumene. Maníkó wen-ísarena kesiruntá tuwináinda póta kísau wémaeta séta waásimo suwánésasaamo ésa tuwímbai aamoí íyasa tuwímbai ímba aamoí íyamba póna Maníkó suwánénasa aamoí íniye-imayaá éta kísau wémaeta

⁵ kentópa'a ásé-aaí kosimátimetá ímba tirunkáámbá kofaiyá'mai-aaifinkemba kosimátimewandasa ísaraawe. Ímba símai

fi'owani moparawíntaféta súraniyamba wéeta kosimátimewandasa Maníkó suwánaraiei.

⁶ Ímba símaimo kembiwíwrá fi'on-kwaasiwara'a kesuwíta óra'a ónae-imayaan-ofo séta kosimátímaumne. Kesé'o maéwándarata Ísu Káráisiti si'marón-kwaasisa ówándanifo ímba óraal'-waasi-itá úmai méta

⁷ wempatá úmai méta aaregómó wení iyápoímo káráwyintenta uráumne.

⁸ Kembiwí kesiruntá tímaketa Maníkóní ásé-aaí kosimátimetá sínkamiyata puwúnafo-imayaá ínta ówándasa Maníkóní ásé-aaisa kosimátímaumne.

⁹ Kentáásí waásisono. Kesé'o maéwándarataamo fasi'aén-kísáúmó maéwánda tááka'a makáawe. Maníkóní ásé-aaímo simátimewandasa aafáyáara'e fenómpinkole nól'waane kísusa mayáumne. Tómbá ímba úwoi simiwe séwándasa tómbá méyánúmai wéneta mayáumne.

¹⁰ Kembiwí Maníkómpá'a timankúnkumba uráawise'a maéwándarata kawel'-úmai arupíse úmai méta ímba sáwi'a ówándasa maéwána'a suwánontemba Maníkówárátá suwánaraiei.

¹¹⁻¹² Tifoísáimo kentí iyápoímo káráwyinten-úmai moórá-mora kesáamá káráwyiyeta méta faru uwátinketa Maníkón-aaí kawel'-ááimá wésimatimetá séta miyáráámbá iyantafe'a Maníkómbá aráái wáiyana

Maníkó aamoí ínýesa siyáumne. Maníkó wésimba pó'a wemó kawáánipa'o wení samo kaipa'á táméranaawe. Miyámó íyantafe'a Maníkombá aráái wáiyana wemá aamoí ínýe.

13 Maarán-ááiwárátá Maníkompá'lá aasiyaasí súwisa súne. Maníkón-aaí simátimewandarata kembiwí sé'a waási-taain-ye ímba sumbá Maníkón-aain-ye sé'a tirumpimbá fasi'ámai méta'otokaawe. Simátímakaunda-aaí érai'a Maníkón-aaín-ye. Simátímakaunda-aaísafeta timankunkúmba ombá póna minááigó wétuwa'nai-ye. Mindásafeta iséta Maníkompá'lá aasiyaasí súwiyoa súne.

14 Kentáásí waásisono. Yúndaa-aempaken-kwaasi Fasi'aénkóní waási Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraan-kwaasifa'o paápé uráintemba kembiwíwárá'lá miyá uráiyé. Yúndaa-aempaken-kwaasimo miwífinkémbá Ísu Káráisitin-aaísafesa timankunkúmba wéompinkemba sáwí'o uwátinkaraantemba kentí waási kembá sáwí'a uwátinkaraawe.

15 MinYúndáá-wáásí tíwá'náma naaofá'lá Maníkón-aaí simátímakowi tinkanto'naamai úmae wéiyuwasá putásowasa maímaé wéiyesa matínkámae íyówasa miwí tísaaftantamba ésa káf'e'o méraawi Fasi'aénkombá Ísumba tufúwana puwúwasa kentáámá sáwí'a uwásinkesa arááiwakaaawe. Miyámó untáfena Maníkó imba aamoí uwátinkaraiye. Miwí seyaafá'-wáásítí namuro-wáásiyáámbán-owe.

16 Maníkó sáwí-ampakemba kawel'-ámpá'ló métinkaindasafeta fí'onkaa-waasisafeta Maníkón-aaí simátíma'maeta wégundasa Yúndaa-waasi aambá fáisinkesasa seyaafá'-wáásítí namuro-wáásiyáámbá wéowe. Tíwá'náti sáwí-kisauwara'a káf'e'o méraan-kwaasi maímaé wéiyowana káf'e'a Maníkó aaisambá wétiyiye.

Póro aneka'á kotuwánánaemo siyáin-aaí.

17 Kentáásí waásisono. Kembá tiyuwéta maanká'lá ampáánká'lá taméta kembiwísaféta imáyáa áfaáraumai wééta kembó kotuwánaanda-antafeta wéesaafa-eta

18 aneka'á kotuwánánae séta kemá Póro sé'a aneka'á kotuwánánae símasima'a wéunana waántawanko aambá fáisinkaraiye.

19 Ánaaemba Fasi'aénkó Ísumo kumínda aúranka'a kométa nójintafetaawa amu'maránaum nójintafetaawa aamoisá ónaumno. Kembiwísaféta imáyáa éta aamoisá ona'lá

20 kentáá súwí'a mósá maráiyana sirunkósá aamoí ínýe.

3

1 Kentáfekai óraa'-imayaa wéekainifo maankákáí maékai kembiwí fí'opa'o méraantafekai Átenisi-naopa'a keráí maékai

2 Tímótima ai'maráwáyana kentópa'a kuráiyé. Tímoti kentáásí kawel'-wáásí póna wesé keséta Maníkóní kísausa wémaunanaasa póna Ísu Káráisitini ásé-aaí simátíma'maena wéwiye. Koáfomba faiyáin'a Maníkompá'lá timankunkúmba fasi'ámai íwae sé'a Tímótima ai'maráwáñana kuráiyé.

3 Maníkón-aaí ímbo ísááwi sáwí'a uwátinkaiya'a Maníkombá aúwáafo sé'a Tímótima ai'maráwáñana kuráiyé. Maníkó séna kesááimo ímbo ísááwi

sáwi'a uwátinkanaawe siyáimba pósa kentáá sáwi'o wéuwasinkaamba é'a ísaraawe.

⁴ Kesé'o maewándezarata séta sáwi'a uwásinkanaawemo siyáundasa kafé'a mágape-pe-isa'la wéawanaawe.

⁵ Kemá imáyáa é'a waántawanko séna Maníkómbá auwésa kesáái isáiwae sintafé'a miyá uráawe. Maníkómpá'á timankúnkúmba wéoo sé'a kentáái isánae sé'a Tímótima ai'marááwánana kentópa'a kuráye. Kentópa'a kísáumo komáewánda áuwara-kísáuma maiyáunda kafé'a minkísáúgón-aúma áwiyo'wifo sé'a Tímótima ai'marááwánana kuráye.

⁶ Tímoti kentópa'a koména kouweréna kesópata téna kembiwísáfena séna Maníkómpá'á tirumbá timésa wenká'a timankúnkúmba fasi'ámai owé séna ásé-aaísa tasimásímakaiye. Kembiwí kentafé'o sé'o kawel'-áái siyémó senkwárá'a tasimásímakaiye. Kesáámó sétaamo kembiwí kotuwánánaemo súna'o kentáásafé'o tatuwánanaemo senkwárátá tasimásímakaiye.

⁷ Maníkón-aaí simátimundarakemba tuwímbai sáwita uwásinkáánka'a Maníkón-aaísañesa timankúnkúmba fasi'ámai on-áái tasimásímakaimba póna áfombo faiyáin-aaí tasimásímakaiye.

⁸ Fasi'aénkómpá'ó kááísamaimo fasi'ámaimo méraan-aaí iséta póta kawetá úmai méraumne.

⁹ Maníkómpá'á fasi'ámai méraawata póta Maníkónópata kentáásirunko kawel'a wéisata Maníkómpatá súwi súne.

¹⁰ Kentópataamo konda-ámbá Maníkó wi'maráíndasafeta fénáímpinka'e aafáyáara'e Maníkómpatá fasi'ámai áísaí úmae wéiyune. Maníkón-aaísañesa timankúnkúmba ombáñifo moóráfa'a wétuwaantafeta kotúwa'nai ónae séta Maníkómpá'á fasi'ámaisa súne.

¹¹ Inaí súndasa pósarai Maníkó kentáásifowae Ísu kentáásí Fasi'aénkóe úmai kentópataamo konda-ámbá wisinkáyáaye.

¹² Inaí súndasa póna kesiruntá áfááraumai tímakaundanten-úmai Fasi'aénkómá imáyáa timína'a moórá-mora kentirumbá timé'a seyaafá'-wáásí kentirumbá timé'a ménaawe.

¹³ Miyá iyana Maníkó kentirunkómbá fasi'átiñkaina'a Ísu kentáásí Fasi'aénkómó wení waásise'o kumíndara'a Maníkó kentáásifowan-aúranka'a kawel'-úmai méraiyaná sáwi-aaí kempímbá ímba wéraindasafeta inaí súne.

4

Miyásáámó wéunanasáamo Maníkómó aamoisáámó wéuwasinkain-aaí.

¹ Kentáásí waásisono. Moórá-aaíwara'a ísáaro. Fasi'aénkó Ísuwe'o kááísamaimo méraundasafeta wa'wiséta óraaka'a simátimeta séta Maníkómbó arááímo taiwáiní áwáumo aráátimundasa arááíwa'mae'a wéiyana Maníkó tuwánéna aamoí uwátinkainiye. Minááigóní áwáuma é'a wéaraaiwaefo miyáumai arááíwa'mae'a koró.

² Fasi'aénkó Ísu simásímakain-amaanta simátimewanda é'a isé'a wéaraaiwaewe.

³ Maníkó maarámó iyantafena aráái wétaiye. Kembiwí Maníkómpá'á té'a wendé-í'a taúráaro. Aare-úméné inaamaru-úméné aséráaro.

⁴ Waáimó é'a aaremó maíyamba arupíse úmai máero. Miyámó iyamba Maníkó miyámó iyantafena aráái wétaiye.

5 Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá ímba miyán-oro. Pói-iyankomo waafán-ínimbó máéntemba ímba miyán-oro.

6 Maníkóní ámáámba miyáumai wéraintafe'a aaremó maiyamba kentí waási ímba sáwl'a uwátinkáaro. Ááéma óraaka'a simátimeta séta miyásawi-ámpá'ó wiyanamo éna Maníkó umbai-méyámbá timíniye.

7 Maníkómó wení waási-il'o uwásinkáinta kawel'ó úmaimo méraandasafenasa wéuwasinckaiye. Ímbo sáwl'o úmaimo méraan-itá wéuwasinckaiye.

8 Mindásafesa súnda-aaí isésa tínaaeni'o uwátimiyawima ímba waási aantemba tínaaeni'a uwátimenaafó Maníkó wení Ufaen-ámútámbó tímiwainkwara'a tínaaeni'a uwámenaawe.

9 Kembiwí kentí waási Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmbo on-kwáási moórá-mora kentirumbó tímén-aaí Maníkó aráátímakaimba pó'a é'a miyá wéofo moórá-mora kentirumbó tímén-aaí maankwándááfimbá ímba agaénaumne.

10 Kembiwí Másendóniyaa-aempaken-kwaasi Maníkóní waási é'a kentirumbá tímakaawe. Óraaka'a séta moórá-mora kentirumbá tíma'mae'a íyóro súmpo

11 fasi'ámai imáyáa wée'a faru úmai mé'a kentúra'a káráwiye'a tómbó miyantafe'a kísaú máéro. Minááímá éta simátimakaunda

12 miyá é'a kísaú maíya'a Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasi tuwánésa kembiwísáfesa kawel'-wáásí owémá sénáawe.

Miyá é'a kísaú maíyana ímba táái táníye.

Fasi'aénkómó kumínda-aaí.

13 Kentáási waásisono. Maníkón-aaísafesamo timankúnkúmbo unkwaásímó püwówasamo utámakaan-kwaasisafe'a tirunkó sáwl'an-ifó séta érai'-aaimo simátiménda ísáaro. Maníkómpá'ó ímbo kááísamaimo mésamo Ísu kumíndara'o pukáampinkembo íyáfasinaiyantafesamo ímbo amu'mrááan-kwaasi tirunkó sáwl'a wéifo kembiwí miyán-ofó séta sendaááisá ísáaro.

14 Ísu pukáimpinkemba íyáfasinkaintafeta érai'esa súmpo Ísun-aaísafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi Maníkó miwiwárá Ísunkwara'o tiyáínda-aaísafeta érai'esa súne.

15 Simátiménda-aaíma Fasi'aénkómá siyáin-aaín-ye. Fasi'aénkómó kumíndara'a úwoimo túmó aráan-kwaasi pukéwi aifa'l'á ímba íyáákanaawe.

16 Maníkóní kísaú-waasigo wíyómpakewi aaí sínana Maníkóní uwíyenko óraaka'a aaí sínana Fasi'aénkó óraaka'a wésindafinkemba wíyómpakembo kumínda Ísu Káráisitin-aaísafesamo timankúnkúmbo ésamo pukáan-kwaasi aifa'l'á íyáfasinaiyata

17 Ísu Káráisitin-aaísafeta simankúnkúmbo étaamo úwoimo súmó aráandawisa kufarámbainata ainámpimbá aifa'l'ó íyáawise'a itúwaandu éta Fasi'aénkóbá iawánéta miyáumai aasiyasí Fasi'aénkóe'a maé'mae'a ónaumne.

18 Mindásafe'a simáti-simati wée'a fasi'átinke'a méraaro.

¹ Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó Ísumo kumínda-kanaa ímba ísare'a maankwándááífimbá ímba agaiyáumne.

² Kemá ísaraawe. Nól'waamba umén-kwáásímó kafífímbó tentenkáán-úmtoi Fasi'aénkó Ísumo éna miyáumai kumúníye.

³ Waásimo maarámó sentembá káf'e'a kawe-kánááfimbá aáno úmai méraumne siyambanifo minúwóiyáámbó éna sáwi-kanaago téna tasáwi'a uwátinkainiye. Aaregóní kanaamó tisanamó imbá iyámpói wéma'lankaiye. Miyámó ontembá misáwi-kánáágómó éna ímbo asétinkainda seyaafá'nánká ta'ótoraíniye.

⁴ Kentáásí waásisono. Umén-kwáásígómó kentí moparawímbó tamaimayáina'o awáné'o é'a táátafe'a íyambanifo ímba kumeupá'a méraamba póna Fasi'aénkó Ísumo kumínda ímba táátafe'a ónááwe.

⁵ Kembiwí sámo kaiwáín-áráátomba owatá kesáwárá'a ímba kumeukondésá úmpo sámo kaiwáindésá úne. Ímba saáatfeta ónaumne.

⁶ Tuwímbaimo ombá Ísumo kumínda-imaya ímbo ombá kááatumo wáéntenkaamba wéofo kesáá ínta miyásá éta káravimaisa kawel'-ímáyáásá úmaisa ménaumne.

⁷ Waási nól'waamba tún-kwáéwasa uwói'o on-dómbó naan-kwáásí nól'waamba nésa uwói'a ónááfo

⁸ kesáá sámo kaiwáín-áráátomba póta ímba miyáráántá ondasá kawel'-ímáyáásá úmaisa ménaumne. Miyáumai méta wenókáámbó faférimaisaamo méraundantemba Maníkómpá'a simankúnkumba éta waásisomba siruntá wétimeta méraumne. Wenótámbó súsaamo fáítuwaundantemba Ísu Káráisiti kusiyáindasafeta amu'maréta méraumne.

⁹ Maníkó wení waási-itá uwásinkaraimba kentáásí sáwi-kisurakemba Maníkó ímba áyánta uwásinkainifo Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásí

sáwi-kisaugomo ta'ótokaimpinkemba faúsinkenasa kawepátá mósinkaindasafena Maníkó wení waási-itá uwásinkaraiye.

¹⁰ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáimba póta kumínataamo éta úwoisaamo méraunda-waasiwara pukáan-kwaasiwara'o éta weséta ménaumne.

¹¹ Mindásafe'a moórá-mora túwa'nai e'a kawel'-áái símasima'o íyamba pó'a fasi'ámai ménaawee. É'a wéomba pó'a miyá úmae iyónááwe.

¹² Kentáásí waásisono. Moórá-aimo óraaka'o simátímenda ísáaro. Kempímbá kísau maésa kawel'-áái simátimesa fasi'ámai arupíse uwátinkaiyantafena Fasi'aénkó miwí íyáfasintinkarain-kwaasi-taai taawiyáfóro.

¹³ Kembiwífimbá miwí kísau wémaentafe'a pó'a miwí táái mósá maré'a kentirumbá wétime'a méraaro. Kembiwí'sé'a faru úmai méraaro.

¹⁴ Kentáásí waásisono. Óraaka'o súndasa kafóná-waasisafe'a óraaka sé'a arupíse uwátinkááro. Táátafesamo íyan-kwaasi tirumbá fasi'átinkááro. Aamoisaén-kwáásíwárá'a túwa'nai oro. Seyaafá'-wáásí wempa'a aáno úmai méraaro.

¹⁵ Kembó sáwi'o uwátinkéwa'a anondáá miwí sáwi'a uwátinkááfo sé'a aambá fáítinkááro. Aasiyasí miyáumai kembiwisé úmai fi'on-kwaasiwara'a kawel'-á uwátinkááro.

¹⁶ Aasiyasí tirunkó aamoí ína'a mé'a

¹⁷ Maníkómpá'á inaí símae wéiye'a ímba saagaaró.

¹⁸ Kentóp'a fí'o-fí'on-tantaa'a kawe-tántáá'é umbai-tántáá'wárá'ó tínda Maníkómpá'á súwi seró. Miyámó iyamba Maníkó miyámó iyantafena wéankaiye. Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a Maníkómpá'á seyaafatántáátfé'a súwimo wésemba Maníkó miyámó iyantafena wéankaiye.

¹⁹ Maníkóní ámútankomba ímba aambá fái'anke'a

²⁰ Maníkóní ámútankomo simátímakain-aai wésimatimiya'a minááí ímba tínaaemba uwáméro.

²¹ Seyaafá-tántáá'á tuwíntuwe'a kawe-tántááká'lá fasi'ámai méta'otoraaro.

²² Seyaafá'á fí'o-fí'o-

sawi-tantaatafe'a aséráaro.

²³ Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-ye. Wemá kembiwí wefári'o índasafeta inaí súne. Maníkó kentí imáyáara'e túwawaaka'e timanka'é káráwiyyina'a kawé'-úmai mériayamba Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kumíndara'a ímba sáwi-aai kempímbá wéraindasafeta inaisá súne.

²⁴ Maníkó éraikoni áwáuma póna wení waási-i'a uwátinkaindasafera tántaraiwai wemó siyáintemba miyá uwátinkainiye.

²⁵ Kentáásí waásisono. Maníkómpá'á kentáásáfé'a súwa'nai e'a inaí seró.

²⁶ Maníkóní akúmbá tiyáámba tíméro súne.

²⁷ Fasi'aénkó simásímakaintafe'a óraaka'a simátime'a súne. Maankwándááífínkén-ááí toráumai Maníkóní akúmbá seyaafá'nánká simátíméro.

²⁸ Fasi'aénkó Ísu Káráisiti aasiyaasí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áye.

2 Tésáróníka

Ísu wiyómpa'l a iyówana Póro moórá-waai-aataiyal'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanááimá agaimái Tésáróníkaa-naoraa-waasi Ísuní aampa'ó kun-kwáásifá'á agaimái tuwówana moóráwigo mítimakaiye.

¹ Kemá Póro maanááí maanáúfáífimbá agai-timúmpo ísáaro. Moóráwigon-awi'a Sáírásiye moóráwigon-awi'a Tímótiye kesé'a méraayanka'a moórá-aai sénaumpo ísáaro. Tésáróníkaa-naopakewi Fasi'aénkóní waási ísáaro. Maníkó kentáásifowae'a kááísamai Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'o kááísamaimo méraawi ísáaro.

² Maníkó kentáásifowawe Fasi'aénkó Ísu Káráísitiye'a úwoi wétuwa'nai-esarai faru uwátinkaayantafe'a inaí súne.

³ Kentáásí waásisono. Ááéma Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba é'a káfel'a fasi'ámai Maníkó'e'a kááísamai méraawe. Ááéma moórá-mora kentirumbá tímakaamba isa'l'a káfel'a kentirumbá tíma'mae'a wégowe. Miyámó wéomba mindásafeta Maníkómpá'á súwsa símae wéiyeta inaísá súndasa kawetá úne.

⁴ Ísu Káráísitini waási ontáfesa sáwi'a uwátinkesa tí'a iní'o uwátinkáámba Maníkómpá'á timankúnkúmba é'a ímbo aúwémba wentáfel'a ísámai fasi'ámai méraamba póta Maníkóní waási moórá-mora-naopimpa'o méraanta simátimeta kentúwita mósa makáumne.

⁵ Miyáumai fasi'ámai méraamba pósa tí'a iní'o uwátinkáámba iséta séta Maníkó arupíse-meyamba timínda póna kawetóní'a uwátinkena wégarawiyiye súne.

⁶ Maníkó arupíse úmai méraiwai sáwi'o wéuwatinkaawi sáwi-meyamba tiména

⁷ kentí umbai-tántáá'lé kentáásí umbai-tántáá'ésá taí'ásiyuwainiye. Fasi'aénkó Ísu wiyómpakembo kumíndara'a wení fasi'aén-kísáú-wáásíwárá'á iyaráámbó kúral'mae kumíndara'a kentí umbai-tántáá'lé kentáásí umbai-tántáá'lé Maníkó taí'ásiyuwenasa

⁸ Maníkómpá'ó ímbo tésamo nénk'a'o méraawi sáwi-meyamba tiména Fasi'aénkó Ísuní ásé-aaí ímbo taawiyafiyawi sáwi-meyamba timíniye.

⁹ Miwití sáwi-meyamba maarán-ive. Sáwi-meyambo waé'wae'o índa-aempa'a aasiyaasi maé'mae'a íyana Fasi'aénkó aambá fáítinkainasa wenópa'a ímbo iyiyamba wení fí'ora-fasi'aembá ímba awánánáawe.

¹⁰ Minkánáá kumíndara'a wení waási wenááisafesa timankúnkúmbó owí wenáwí'a óróa'a uwánkesa áwí'a mósa marésa aamoí ónááwe. Ísun-aaí simátimewanata kembiwíwárá'á érai'e sé'a wempá'á timankúnkúmba uráamba pó'a miyá ónááwe.

¹¹ Mindásafeta kembiwí túwa'nai eta maarán-ááí inaísá símae wéiyune. Maníkó wení waási-i'a uwátinkaindasafena táántena kawetóní'o uwátinkaindasafeta inaísá súne. Maníkó fasi'aémbá timína'a kentí imáyáafinkemba kawe-kísáú maímaé iyiyantafeta inaísá súne. Maníkó fasi'aémbá timína'a wempá'á timankúnkúmba fasi'ámai íyamba pó'a kawekísáú maiyantafeta inaísá súndasa pó'a

¹² kembiwífimbá Fasi'aénkó Ísun-awi'a óraa'a íyana Ísu wení waásí-i'a ontáfena kentúwi'a maimaéna iyíníye. Kentáásí Maníkóe Fasi'aénkó Ísuwe'a úwoi túwa'nai íyamba pó'a Fasi'aénkó Ísun-awi'o mósá maráiyantafeta inaisá súne.

2

Sáwi-kisaugombo afowá'i'o ówín-áái.

¹ Kentáásí waásisono. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kuména kuntúwaandu uwásinkainata weséta méraanda-aaisa aforatá simátimenaumne.

² Tuwímbai sésa Fasi'aénkó Ísuni kanaamá é'a paápé uráiyemo siyáan-aaí ímbo óraa'-imayaa íyana tirunkó sáwi'a íno. Minááímó simátímakaawi kentí imáyáafinkena siyáa miyámó sembá Maníkó simásimakaiyewa siyáa kentáfesa aúfáifinkemba simásimakaiyewa siyáa nááfaken-aaiyewa siyáao.

³ Minkáról-áái simátiméwa'a érői'a siyé sefáímpó'a maanááímá afora'á simátimenaumpo ísáaro. Fasi'aénkó Ísu kumínda-kanaa ímbo úwoi kumínifo aifa'lá sáwifa'nanka Maníkóbá tínaaemba uwámiyana sáwi-kisaugombo afowá'i'o uráiwai sáwi-marupa'o iyamó kámakama'o wéipa'o kumbéndavinonkaamba paápé ínaye.

⁴ Tuwímbai-tantaatafesamo waásimo sésa kesí maníkón-ive sésa mintántáákón-ímáyáá mósá wémaraambo éna aambá faiyéna séna sáwísamban-ifo keyáá óraa'a úne séna Maníkóní ámáán-daumpa'a iména karo'á séna kemá Maníkó úne síníye.

⁵ Kesé'o maéwándara'a minááí simátímakaunda ímbo tuwinkaráámbá issa'lá tuwinkarááwe.

⁶ Káfé'a sáwi-kisaugombo afowá'i'o uráiwaimba aambá fái'ankaraimba wéisaawe. Maníkó séna sáwi-kisaugombo afowá'i'o uráiwaini kanaamá wéiyé sínda-kanaa miwá paápé ínaye.

⁷ Káfé'a sáwísáwi-kisau aúpá'lá wémaewana sáwi-kisaugombo afowá'i'o uráiwaimba aambá tawísíyankainana paápé índara'a sáwísáwi-kisau afora'á paápé ínana

⁸ sáwi-kisaugombo afowá'i'o uráiwaiwara'a paápé ínana Fasi'aénkó Ísu sámo kainkwárá'a kuména ááma áútinkena tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáínyie.

⁹ Sáwi-kisaugombo afowá'i'o uráiwai paápé índara'a waántawankoni fasi'aénkwárá'a paápé éna fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaraan-kisau karo-kísáú wémaena

¹⁰ fí'o-fi'on-tantaatafena karo'-áái simátiminasa sáwi-meyambo waé'wae'ló índa-aempa'o koméraiyan-kwaasi minááísáfesa érai'e sénááwe. Érői'-aaisafesa

ímbo aamoí íyamba Maníkó sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkáíwain-aaisafesa ímbo aamoí íyamba póna Maníkó ímbo kawel'-ámpá'lá métinkainiye.

¹¹ Miyá-sáwi-wáási pósá minkáról-ááísáfesa érai'e sénááwe. Miyá-sáwi-wáási póna Maníkó étinkainana karo'-áágó miwí fasi'ámai ta'ótoraínasa karo'-ááísáfesa érai'l-aain-ive sénááwe.

12 Miyáumai érai'-aaisafesa karol'-ááiyé sésa sáwí'o wéontafesa aamoimó iyawi sáwí-meyamba timíníye. Kemá Poro súne. Aifa'á sáwí-kisaugomba afowái'o uráiwai paápé ínana Fasi'aénkó Ísu kuména tufuwéna wení fasi'aémbá maisuwáíniye.

Fasi'ámaimo méraan-aai.

13 Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó arumbá wétimiye. Aifa'á Maníkó kembiwísáfena séna sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinke'a kawel'-ámpá'á métinkanaumne séna wení Ufaen-ámútámbá ai'marówana Maníkóni waási-i'a kunuwátinkowa'a érai'-aaisafe'a timankúnkúmbo uráantafeta aasiyaasí Maníkómpá'á súwisa súne.

14 Ásé-aai kosimátimewananasa wení waási-i'a uwátinkaina'a Fasi'aénkó Ísu Káráisiti sámo kainkwárá'ó méraipa'a iméraiyanafena Maníkó táántaraiye.

15 Mindásafe'a fasi'ámai mé'a kosimátímaakunda-aakiye aúfáífimbo agaiyáunda-aakiye tirumpimbá ta'ótóráaro.

16 Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye Maníkó kentáásifowawe kentáá-ímáyáá ésarai úwoi súwa'nai esarai aasiyaasí kentáá-ímáyáá kawel'á wéuwasinkaayata Ísu Káráisitiye'o méraandasafeta wéamu'maraumne.

17 Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye Maníkó kentáásifowawe kentí imáyáá kawel'á uwátinkesarai fasi'átinkaiyamba póna kentí kísaue kentáákiye kawel'ó índasafeta inaí súne.

3

Súwa'nai e'a inaí serómó siyáin-aai.

1 Kentáásí waásisono. Moórá-aa simátimenaumpo ísáaro. Kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inaí seró. Fasi'aénkón-aa simátíménana seyaafál'-áémpá'á minúwóiyáámbá wété ínasa minááímó ta'ótoraiyanafeta'e'a Maníkómpá'á inaí seró. Kembiwífimbá Fasi'aénkón-aaigo e'a miyán-úmai ta'ótokaiye.

2 Moórá-tantaatafe'a Maníkómpá'á inaí seró. Tuwímbai Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owasá tuwímbai karol'é wésesa miwifinkémbará sáwí-waasi sáwí-kisumo wémaewi sínkamofainifo kentáá súwa'nai e'a Maníkómpá'á inaí seró.

3 Waántawanko ta'ótoraifo séna Fasi'aénkó wemó sintembó miyámó iわí póna káráwimai fasi'átinkainiye.

4 Kembiwísáfeta óraaka séta Fasi'aénkó'e'a kááísamai méraamba pó'a simátimunda-aaisa taawiyafé'a miyá úmae'a iyónáwe súne.

5 Fasi'aénkó imáyáá timína'a sé'a Maníkó arumbá wésimiye sé'a mériyantafeta inaisá súne. Ísu Káráisiti imáyáá timína'a wemó fasi'ámaimo méraisanamo ímbo awesaraimó intembá kemá miyámó iyantafeta inaisá súne.

Kísaú máeromo siyáin-aai.

6 Kentáásí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kísausa wémaundasafeta óraaka'a simátimeta séta kembiwífinkémbará tuwímbai Ísu Káráisitini waási simátímakaunda-aaisa ímbo arááiwaesa kafóná-waasiyaamba úmai méraawata séta tiyuwé'a miwisé'a ímbo méraaro súne.

7 Kesé'o maéwándarata kafóná-waasiyaamba ímba úmai maéwánata suwánaraamba kesáamó uráundantemba miyán-oro.

8 Kentí tóbá ímba úwoi náwándasa méyánuwasuweta wéneta aafáyáara'e fenómpink'a'e nó'waane siyáántán-kviyéta kísusa wémaeta minkísáufínkén-tóntá maiyáumne. Kembiwí nójí'a uwátinkaunafo séta tóbá síméro ímba séwándasa kísaufinken-ontantanta maiyáumne.

9 Maníkóní ásé-aai kosimátíma kaunda-anondaa tísai úmaimo tóbó maiyékoo kawel'á éta úsira ímba tísai ówándasa maiyáumne. Kísaumo fasi'ámaimo maéwándasa suwáné'a kembiwíwárá'a miyá iyantafeta kosimátíma kaunda-anondaa ínta úwoi maiyáumpo méyámbakaumne.

10 Kesé'o maéwándarata maarán-áái simátimeta séta kafóná-waasi kísaumo ímbo wémaen-kwaasi tóbá ímba tímérosa simátimakaumne.

11 Kembiwífínkémbá tuwímbai kafóná-waasi kísaú ímbo máémba tíyo-aai símae wénowata ísaraumpo

12 miwísáfeta óraaka simátimeta séta Fasi'aénkó Ísu Káráisítini kísaú wémaundasafeta séta ifátuwe'l a kawel'-úmai mé'a kísaú wémæ'e'a kentí kísaufinkemba tóbá naarósá súne.

13 Kentáásí waásisono. Kawe-kísáú wémaemba ímba tuwesarái ína'a miyán-káwé-kísáú máero.

14 Maanáúfáífimbó agaimaráúnda-aaisa tuwímbai ísámai tínaaembo uwásúwéwi tuwáné'a miwití nénka'a méwasa imyááa ésa tigaesáfesa ésa kouwerésa teró.

15 Namuro-wáásimó ontembá miyá ímbo iyamba kentí waásimo ontembá minááí símai sáma katíméro.

16 Fasi'aénkó faru wéuwatinkaiwaini áwáun-ye. Wemá kawe-kánááwé sáwi-kanaawe faru uwátinkámaena iyíndasafe'a inaí súne. Kembiwíse'a Fasi'aénkó méraindasafe'a inaí súne.

17 Ayáiyá'a

kemá Póro agaimaráúmpo toráumai awáné'a wenayáánaufi'an-ifo wenááin-ye sé'a ísáaro.

Seyaafá'-áúfáífimbá miyáumai wéagauumne.

18 Fasi'aénkó Ísu Káráisítí úwoi

wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai tai'áye.

1 Tímóti

Ísu wiýómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sísamaifakemba afa'móráe-aatai'ya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Tímótin-imaya'a éna maanááí agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ísun-aai simátima'maena iyúnkakemba ándáfa'a ánkárowana ména Tímóti Éfésási-naopa'o Fasi'aénkóni waásiya'o káráwiyonfena imáyáa éna maanááí agaimarówana wenópa'a kuráye.

¹ Tímótiyo kemá Póro maanááí maanáúfáífimbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó kentáásí sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkembo faúsínkáíwaiye Ísu Káráisiti kumíniye sé'a amu'maráúndawie kentáfésesarai sésarai aantáwaasi-i'a éma Ísu Káráisitin-aai kosimátima'mae núwo sésarai si'mákqaifo

² Tímótiyo Ísu Káráisitimpa'a amankúnkúmbo óndawi érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkóe úwoi áwá'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inaí súne.

³ Ááéma Máséndóniyaa-marafa'o kónae séwánta-kanaa entáf'e'a óraaka sé'a Éfésási-naopa'a úwoi méracao. Maníkón-aaigomba waé'wáé'-ááímó wésewisafe ímba miyán-ááí seró simátimiyo.

⁴ Aasiyaasí ímba imáyáa úmai maníl'-ááiyé tíwá'náwe tinááfúísáiyé túwí'lwar'a ímba seró simátimiyo simámakaumne. Miyán-ááímó sembá waasiti imáyáa tafiséna ímba túwá'lai ínasa pósá Maníkómpa'a ímba timankúnkúmbo úmaesa iyónááwe.

⁵ Énifo simámunda-aaímo seyaafá'-wáásímó arááiwaiyanamo éna miwití tirunkó kawel'a ínasa aáno úmai mésa Ísumpa'a timankúnkúmbo fasi'ámai ésa miyámó iyawi tirumbá timénááwe.

⁶ Tuwímbai minááí ifátuwesa úwoi-aai símae wénesa

⁷ Maníkóní ámáámba simátimenae sésa ombánifo minámáámbá ímba kawel'-úmai isésa óraaka'o sen-ááigóní áwáuma ímba ísááwe.

⁸ Ámáámba kawe-tántáá'l'á póna mindámo wéaraaiwaen-kwaasi ámáánko wétuwa'nai-ímba isáúmne.

⁹ Kesí ámáámba arááiwáéro séna ámáámba tiména sáwi'o uráan-kwaasi kawel'-ámpá'ó wiýantafena ámáámba tímakaiye. Ámáámbó taráísón-kwaasiye aaimó ímbo ísáán-kwaasiye Maníkóntáfésamo ímbo imáyáamo on-kwáásiyé sáwi'o on-kwáásiyé Maníkón-aaísañesa kosaambaimó on-kwáásiyé tinófoi tímakowasamo púwón-kwaasiye tuwímbai tímakowasamo púwón-kwaasiye

¹⁰ aare-úmémbó on-kwáásiyé waai-úmémbó on-íníné umén-ánká'l'ó nón-kwaasiye iyámpói-umembo on-kwáásiyé karol'-ááímó sen-kwáásiyé karol'-ááímó simátinkáán-kwaasiye Maníkóní érai'-aaímo taráísón-kwaasiye miyámó

on-kwáásímó kawel'-ámpá'ó wiýantafena ámáámba tímakaisata isáúmne.

¹¹ Minááímá ásé-aaifimba wéna Maníkó kawel'-aantembo iわí wení áwáuma fi'oran-awauwarawini érai'-aaín-iyé. Kembá Póromba simásimena séna minááí simátima'mae núwo siyáiyé.

Maníkó arumbá uwásínkariyemo siyáin-aai.

12 Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkó simásimena

séna kesí kísau kawel'-úmai maímaé núwo séna minkísáumó mágéndasafena fasi'aémbará símisa'a súwi simánkaumne.

13 Énifo minkísáu ímbo maiyáawandara'a wenáwí'a símai sáwí'a uwánke'a wení kísau-waasi sáwí'a uwátinke'a wembá símai sáwí'a uwánkaraumne. Minkánárá'lá Ísuma Fasi'aénkómá iyé-ááisáf'e' a ímbo érai'e sé'a ímbo ísámai kawel'á é'a pó'a sáwí'o uráunda mindásafena arumbá uwásinkena

14 Fasi'aénkó úwoi súwa'nai úmaena íyísa'a Ísu Káráisitiye'a kááísamai mé'a wenáaisafe'a simankúnkúmba é'a wen-ímayáá wéune.

15 Sáwí'o on-kwáási sáwí-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba Ísu Káráisiti faútinkaindasafena marapá'lá kunkáiyé siyáifo minááí érai'-aain-ifo isé'a tirumpimbá fasi'ámai ta'ótóraaro. Kemó Póromo sáwí'o uráundawi seyaafá'nánkáló sáwí'o uráamba íyáákaraumne.

16 Miyámó uráundasafena arumbá uwásinkena ayáátááka'a simu'marómba waási mindá awánésa wenáaisafesa timankúnkúmba ésa aú'i'a úmai maé'mae'o íyantafena ímbo sínkamimba simu'maréna ména arumbá uwásínkariye.

17 Maníkó káráwiywaiwai maé'mae'a éna ímbo puwíndawi éna wembá ane'á súrantamba ímbo awánáúndawi weyáá Fasi'aénkómá éna wení áwáuma fi'oran-awauma waé'wae'a isaná wenáwí'a óraa'a waé'wae'a wéye.

18-19 Tímótiyo kesááninko maanááí óraaka simámenaumpo isaaó. Ááéma Fasi'aénkóní kísau máínda-aai entá simámakaundasaama isa'á imayáá é'a pó'a óraaka simáme'a súne. Minááisáfe imayáá úmai arááíwaema Fasi'aénkómpá'lá amankúnkúmba éma arumpinkémbá érai'-aai isé méma i-wáásimó tiyáántán-kwimáimo fasi'aén-kísáumó maésamo máéntemba Maníkón-aaisafe ayáántán-kwimái fasi'aén-kísáu wémae méraao súne. Tuwímbai tirumpinkémbá érai'-aai tínaaemba uwámesa pósá Fasi'aénkón-aai tínaaemba uwámesa méraawe.

20 Miwífinkémbá kae'nárai-tuwí'a moóráwigon-awi'a Áíméniyasi isaná moóráwigon-awi'a Árékísanda isa'á ti'maráúnana waántawanko ta'ótokaiye. Maníkómpá'lá sáwí-aai símai tuwáyáaye sé'a ti'maráúnana waántawanko ta'ótokaiye.

2

Maníkómpá'á inaimó sen-ááí.

1 Maarán-ááí simátimyo sé'a simámune. Maníkómpá'ó inaimó sembá óraa-tantaq'an-ive. Mindásafesa inaimó sembá Maníkó seyaafá'-wáási túwa'nai ínkwaé sésa áísqi esa súwi wésewe.

2 Maníkó óraa'-waasiye kenká'ló káráwiyan-kwaasiye túwa'nai ínasa inaí síyamba faru úmaisa moóráfinta méta Maníkóntáféta imayáá éta arupise úmaisa méranauumne.

3 Miyán-ínaímó sembá Maníkón-aúranka'a kawel'-úmai sewaná póna aamoí éna wemá sáwí-imayaafinkembo faúsínkáiwaisa póna aamoí wéye.

4 Maníkó seyaafá'nánká sáwí-imayaafinkembo faútinkainasa wení érai'-aaimo isáiyantafena aráái wétaiye. Miyásáfésamo seyaafá'-wáásisáfésamo imayáá ésamo Maníkómpá'ó inaimó sembá kawel'án-ive.

⁵ Maníkó mimbóráwigó méraisana Maníkowé wení waásiseti afufumpimbó méraimba mimbóráwigó ména minkwáásigón-áwí'a Ísu Káráisiti ména waási Maníkónté'a káásisatinkena

⁶ seyaafál-wáási sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna aaraataiyá'a pukáiyie. Maníkó seyaafál-wáási kentí sáwí-imayaafinkemba faútinkanaumne séna miyán-kánáá tíniye siyáimba póna Ísu Káráisitimba ai'marówana kumpukáiyie.

⁷ Miyáumai Maníkó simásimena séna aantá-waasi-i'a éma fí'onkaa-waasi simátima'mae núwo séna si'l'marów'a wení érai'-aaifesa timankúnkúmba iyantafe'a simátima'mae'a iyúne. Minááimó súnda ímba karo'-ááí súmpo érai'a súne.

⁸ Naaó'-naoken-kwaasi túwaandu ésa Maníkóntáfesa imáyáá ésa ímba aaisambá sésa ímba mósimesi-aai siyamba inaimó siyantafe'a miyán-orosúne.

⁹ Túwaandu ésamо Maníkón-ímáyáámó mósa maráiyamba aaremá maarámó iyantafena sirááima wétaiyie. Ímba túma maimaé iyésa kawe'-úmai unáánkwátói ésa waási súfífáeo sésa ímba to'waaí ésa

¹⁰ ímба miyá-sáwí'ó siyamba kawe-kísáú aantemba maiyasa tuwánánááwe. Aaremó kesáfésamo sésa Maníkóntáfel'a imáyáá úne senínimbó kawe-kísáúmó máéntemba miyán-orosúne.

¹¹ Aaré ímba túma maimaé iyésa aáno úmai mésa Maníkón-aaimo senkwáási táái isánááwe.

¹² Aaremá ímba waaiyá'a káráwiyaawi mésa waai túranka'a ímba komésa aaimó simátimiyaambá aáno úmai méranaawe súne.

¹³ Naaofál'a Maníkó Ándámumba aifa'á úmarena ánaaembá awaainínkombá Ífimbo úmakqaintafe'a minááí súne.

¹⁴ Waántawanko ímba Andámuntafena siyáifo Ífintafena karo'-ááí simámuwana érai'e séna aifa'á Maníkón-aaai taráiyaiye.

¹⁵ Énifo aaremá iyámpói matinkáiyambo éna sáwí'a úmai méraampinkemba Maníkó tiyáiníye. Aaremó Maníkómpá'ó timankúnkúmba ésamо wen-ímáyáámó ésamо arupíse úmaimo aáno úmaimo maé'mae'o úmae iyésamo miyámó iyano mo éna Maníkó sáwí'o úmaimo méraampinkemba tiyáiníye.

3

Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawi-taai.

¹ Tuwímbaimo Maníkóní waásiya'o káráwiyyan-kisau maénae siyawimo ésa tirááimo táinda-kisau kawe-kísáún-aye siyáamba minááí érai'-aain-aye.

² Maníkóní waásiya'o káráwiyyowiti kísaumo máewi maarán-kwáásin-owe. Miwifimbá ímba sáwí-aaimo wéraiwai ésa kímbora-inimba mapá kuráawi ésa arupíse úmai kawel'-ímáyáá aantembo owí ésa miwí túwí'o mósa maréwi ésa namul'-waási naambá timésa tóbá timésa owí ésa Maníkón-aaai kawel'-úmai simátima'maesá wéiyowi ésa

³ ímba uwóí'o on-dómibá námae nésa uwóí'a owí ésa ímba aaisambá sésa aáno úmaimo méraawi ésa ímba óntantafesa túrande-urande owí ésa

⁴ miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'a kawel'-úmai káráwiyyowi ésa miwítí iyámpói tifoísáisafesa ésa miwí táái wéisaiyawi ésa miyán-kwáásimó ésa Maníkóní waásiya'o káráwiyyowiti kísaumo maénááwe.

5 Aare-iyámpóiya'o ímbo kawe'-úmaimo káráwiyyowimo ésa Maníkóni waásiya'a ímba kanaa'á káráwiyyonaawe.

6 Káfé'o Maníkóntafésamo ísámaimo tíyawimo ésa Maníkóni waásiya'a káráwiyyowiti kísau ímba maénááwe. Miyán-kwáásimó minkísáúmó maésamo ésa túma maimaésa iyíyana waántawankomo sáwí-meyambo maiyáintemba miyá ónááwe.

7 Símai sáwí'a uwátinkáafo waántawanko tamaimái wemparí'a ifáínifo Maníkómpá'ló ímbo tiyáan-kwaasiwara'o sésamo kawe'-aantemba úmai méraawin-owe síyan-kwaasimo ésa miyán-kwáásí aantemba Maníkóni waásiya'o káráwiyyowiti kísau maénááwe.

8 Maníkóni waásiya'o káráwiyyaawi wétuwa'nai-owi maarán-kwáásin-owe. Arupíse úmaimo mérewi ésa ímbo kaumbo-kae'-ímáyáámó tokéwi ésa ímbo uwóí'o on-dómbo námae níyawi ésa ímbo óntantafesa túrande-urande wéyari ésa

9 tirumpinkémbó érai'-aaímo isésamo ombá Maníkóni érai'-aaigoni áwáuma ta'lótóráawi ésa

10 miyán-kwáásí ésa Maníkóni waásiya'o káráwiyyaawi wétuwa'nai-owiti kísau maénááfo aifa'á miwítí kísau tuwánewasamo kawe'ó íya'o é'a minkísáú timéro.

11 Miyá íyasamo ésa miwí tuwaainíntombá maarán-ínimbán-owe. Kawe'-úmaimo méraiywai ésa ímba tíyo-aaí sen-ínimbá pósá arupíse úmai mésa seyaafá-kísáú kawel'-úmai wémaewe.

12 Maníkóni waásiya'o káráwiyyaawi wétuwa'nai-on-kísau wémaewi maarán-kwáásin-owe. Kímbora-inimbo ma'maé kuráawi ésa miwítí iyámpóiya'e miwítí naaúmpa'o méraan-kwaasiya'e kawel'-úmaimo káráwiyyaawi ésa miyán-kwáásimó Maníkóni waásiya'o káráwiyyaawi wétuwa'nai-on-kísau maénááwe.

13 Minkísáúmó kawel'ó úmaimo maíywai ésa Ísu Káráisitiye'o kááísamaimo méraan-aaí fasi'ámai simátimiyasa isésa miwí túwi'a mósa maránááwe.

Maníkóni áwáu-aaigoni áwáu-aaí.

14 Tímótiyo kemá Póro ampáánká'a embá koawánanae sé'a wée'a maanáufái agaimái tuwáúmpo toráumai isaaó.

15 Empá'lá kónae sé'o onda-ámbó faiyínamo e maanáufái toráumai isé sé kesáá Maníkóni akúntá únanaasa agaimái símakaimba póta miyásá ónoumne sínone. Áfonkomo taaimó farámíntemba kesáá Maníkó méraiwaini waásisa éta wení érai'-aaísa taawiyafónaumne.

16 Érai'a Maníkóni áwáu-aaigoni áwáuma paápé úwana óraa'-waasigo éna maarán-iyé.

Ísu Káráisiti marapá'a waási-i'a úmai paápé úwana Maníkóni ámútanko wentáfena séna arupíse úmai méraiwain-iyé súwasa Maníkóni kísau-waasi wiýómpakewi awánowasa waási fi'o-fl'om-barafakewi wenáái simáti'mae kuwasá wenááisafesa timankúnkúmba uwaná Maníkó kuná'i'maena wiýómpa'a móankaraíye.

Minááí Maníkóni áwáu-aaigoni áwáun-iyé.

¹ Maníkóní ámútanko afora'á séna ánaen-kanaa tínasa tuwímbai Ísu Káráisitimba tínaaembä uwámesa waántawankowe wení kísau-waasiyemo siyán-aaí isésa karol'-ááimó síyamba arááiwaenaawe siyáyiye.

² minkáról'-wáásí miwítí sáwi-tirumpinken-karol'-aaí simátinkesa érai'e sívae sésa miwítí sáwi-awau ímba awánesa karol'-sésa

³ aarewé waaiyémó maiyamba aaraa matinkésa tuwímbai-tomba aaraa matinkésa miyán-káról'-ááí síyasa ánaen-kanaa tínasa tuwímbai miyán-ámbá arááiwaenaawe. Mintontáfena Maníkó wení érai'-aaisafesa timankúnkúmbo iyawisafena séna miyán-tómbá uwátinkaunda wéne'a swí sívae sé'a uwátinkaraumne Maníkó siyáyiye.

⁴ Seyaafá-tántáá'ó Maníkómó úmakaimba kawe-tántáá'án-ifo aaraa matínkááfonifo úwoi wéne'a Maníkóntáfel'a súwi seró.

⁵ Inaisá súndanifo Maníkó kawel'án-ye siyáimba pósa mintómbá aaraa matínkááfonifo.

Ísuni kawe-kísáú-wáásí ónemo siyáin-aaí.

⁶ Tímotiyo simáménda-aaímo Maníkóní waásimo simátíminda Ísu Káráisitini kísau-waasi-i'a éma po kawel'-wáásí uráínone. Tómbó nésamo fasi'áaimo méraantemba Ísu Káráisitini érai'-aaí arááiwae kawel'-úmai simátíma'mae iyínana minááigó fasi'ánkainiye.

⁷ Úwóimo maníl'ó sen-ááí ímba Maníkón-aaín-ifo úwoi-aaín-ifo ánaen'i'a uwámuwo. Emá ayáántán-kwiye Maníkóní áwáuma arááiwae enáúma káráwiyuwo.

⁸ Súgomo kawel'ó inkwae-imayaamo ésamo ésa tiyáántán-kwiyyésamo kísäumo maiyamba mindá kawel'án-ifo Maníkóní áwáuma arááiwaenae sésamo imáyáamo ésa tiyáántán-kwiyyésa Maníkóní kísäumo maiyamba mindá óraa-kawel'an-ye. Miyámó ésamo ésa káf'wara ánaenkwara'a a mériyan-aempa'a minkísáúgó túwa'nai iye.

⁹ Minááí érai'an-ifo ísámai tirumpiimbá ta'lótóráaro.

¹⁰ Maníkó fasi'aénkwáráwí póna seyaafá-l'-wáásíyá'ó káráwiyiawai éna wenáaisafeta simankúnkúmbo úndawisa sáwi-imayaafinkembo faúsínkáíwaimba amu'maréta póta siyáántán-kwiyyéta kísäusa maénaumne.

¹¹ Tímotiyo minááí simátíme sé miyán-oro siyó.

¹² Ifol'-wáásí óndasafesa úwoi-waasi óne sésa sáwi'a uwánkááfonifo kawel'-úmai mé kawel'-ááí sé imáyáa timé arupíse úmai mé kawel'-aantemba wéinasa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo owí awánesa indantembá miyán-oro.

¹³ Empá'l'ó ímbo kondará'ó éma waási túranka'a Maníkóní aúfáifinken-aaí toráumai simátíma'mae wéiye aráátimiyo.

¹⁴ Ááéma entáfena Maníkómó siyáin-aaí simátímúwasa Maníkóní waásiti óraa'-waasi tiyáámba enane'á ta'l'otoresa sésa Maníkóní kísau mauwó suwamá minkísáú maéndasafe ónana Maníkó fasi'aémbá ámakaifo ímbo túwénda fasi'ámai maimaé iyuwó.

¹⁵ Simámunda-aaí aantemba imáyáa é miyá úmae iyínasa seyaafá'á awánesa sésa Maníkóntáfena fasi'ámai méraimba póna mífásíl'aénkó iyíníye sénááwe.

¹⁶ Enáúma káráwiye méma simátíminda-aaí imáyáa úmai kawel'-úmai simátimyo. Miyámó ónda kawel'-ámpá'l'á kónasa enááimo

Ísáán-kwaasi kawel'-ámpá'l'á wégowe.

5

Fasi'aénkóni waásiti imáyáa arupíse uwátinkaaomo siyáiñ-aai.

1 Tímótiyo waurántómbá iyafákémbá ímbo sindá enafontáfemo aáno úmaimo séndantemba miyáumai simátimiyo. Enáfámarimbo óndantemba ifó'-wáásí miyá uwátinkaa.

2 Enanóisaimo óndantemba áráankantomba miyá uwátinkaa. Enáúmbarimbo óndantemba aú-inintomba miyá kawé!-aantemba uwátinkaa.

3 Keto!-íníntí tiráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Énifo keto!-ínimbó timááraamo ímbo méren-inimba túwa'nai uwo.

4 Énifo keto!-íníntí tiráá'maarina'i tinááwaina'i mésamo ésa miwí túwa'nai oro. Miwítí aifaráán-kísáú miwí tinófoi túwa'nai oro. Miyámó iyambo ésa káráwimaesamo iyáam-beyambo timiyamba Maníkó aamoí íníye.

5 Keto!-ínimbá timááraa ímba méraan-inimbo ésa sésa Maníkó kenká'á káráwiyiniye sésa Maníkómpá'á inaí símae wéiyesa súwa'nai ínkwae sésa inaí wésewe.

6 Énifo keto!-ínimbó marapá-tántáátáfésamo tirááisafesamo ésamо ombá Maníkóni némpa'a méraawe.

7 Keto!-íníntáfesa sésa sáwi'a úmai méraawe sefáínifo simámunda-aai simátimiyo.

8 Maníkón-aaisafesamo karo'émó sembá mindá sáwi'a ombánifo tuwímbaimo ésamо miwítí akúnká'é miwí timááraara'lemo ímbo kawel-úmaimo káráwiyombo ésa Maníkón-aai tínaaembа uwámakaamba mindá óraa-sawi'a wéowe.

9 Keto!-ínimbó Maníkóni kísáumo máén-inimba saafá úmai túwí'a agauwó. Mindá maarán-ínimbán-owe. Áráankamba késa 60 aatai maisukáan-inimba ésa kímbora-wambo maimeá kuráan-inintomba ésa

10 miníníntontáfesa kawe-kísáú wémaewe sen-ínimbá ésa miwí tiráá'marinka'a kawe!-úmaimo káráwiyaan-inimba ésa namu!-waasi tómbó tímén-inimba ésa Maníkóni waási kawe!ó uwátinkáán-inimba ésa umbaitántáá'ó makáaan-kwaasi túwa'nai on-ínimbá ésa miyán-kawé-kísáumó wémaen-keto!-inin-tuwi'a agauwó.

11 Aú-keto!-inin-tuwi'a ímba agauwó. Miwí Maníkóni kísau wémaesa ánaaembа waaí maénae-imayaamo ésa Ísu Káráisitinka'o fasi'aén-ááímó símaresa ímba imáyáa ésa waaí maiýasa

12 tuwímbai tuwánésa sésa Ísu Káráisitinka'o fasi'aén-ááímó símakaan-aaima taraisésa sáwi'a uráawe sénááwe.

13 Miyáumai maaráwárá'á ésa ímba kísau maésa nambá!-aantemba nésa ímba kísau wémaesa tíyo-aai símae wénesa moparáwíntáfesa wendé wenden-iyé-ááí simátíma'mae nésa aanáfómó ímbo siyénka'a ke simásuwesa sénááwe.

14 Mindásafe'a simáme'a súne. Aú-keto!-inimba waaí maésa iyámpói matinkésa kawe!-úmai káráwiyesa miyámó iyambo kesáámá ímba sáwi'a úmaisa méraunda pósа Maníkóntáfésamo ímbo aamoimó iyawi kentáási áwáumo saafá ésamо ésa ímba símai sáwita uwásinkanaawe.

15 Tuwímbai-keto!-inimba kawe!-ámbá é'a ifátuwesa waántawankoni sáwi-ampa'o wéaraaiwaentafe'a súnda-aai simámune.

16 Maníkón-aaisafesamo timankúnkúmbo on-ínimbá miwí timááraafinkembo keto'-ínimbó méraamba túwa'nai oro. Maníkóní waási keto'-ínimbá timááraamo méraan-inimba Maníkóní kísaura'o tukáan-ontantamba túwa'nai ofáinifo keto'-ínimbá timááraamo ímbo méren-inimba minöntántámbá túwa'nai oro.

17 Maníkóní waási miwítí óraa'-waasi kawel'-úmai káráwiyaawisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái tíméro. Minóráá'-wáásifínkembá tuwímbai Maníkón-aoi fasi'ámai simátimesa óraa-kisau wémaewisafesa imáyáa ésa miwítí méyámbá mósá ma'mái óraa'a tíméro.

18 Minááísáfena naaófál'a Maníkón-aoi aúfáifimba agaimaréna séna purumakagón-áísamai támai tafandaafá úmai ásimá uftíuwáink'a purumakagón-óika'a ímba kárá'esa ifátíuwéwana úwoi ména tuwímbai náiníye agaimaréna siyáye. Moóráfa'a agaimaréna séna kísäumo máewi méyámbá máero agaimaréna siyáye. Maníkóní waási minááímá imáyáa ésa miwítí óraa'-waasiti méyámbá tíméro.

19 Maníkóní waásiti óraa'-waasi tíyo'o fáíyan-aaí ímba isaaó.

Énifo kaumbo-kae'-wáásimó téamo síyan-aoi miwí táái isaaó.

20 Sáwi'o úmae iyówisafe seyaafá'-wáásí túranka'a fasi'aén-ááí simátimiyo. Miyámó inasamó ésa seyaafá'-wáásí táátafesa ésa miwí túma káráwiyonaaawe.

21 Maníkón-aúranka'e Ísu Káráísitin-aúranka'e Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e óraaka'a simáme'a súne. Simámundantemba uwo súne. Aaigóní áwáumo ímbo ísarendarakembo e ímba aaí simátiminone. Aaigóní áwáumo ísarendarakembo e kawel'-úmai simátiminone. Ímba waási tuwínkaa'-uré sindá seyaafá'-ááímá aforal'-aantemba simátimiyo.

22 Moóráwigomo Maníkóní kísau maínkwae sémo e ímba ááéma iyáfasinankenda awánuwe ánaaembá iyáfasinankaa. Sáwi'o wéiya ímba ewárá'a tiráái wáinda kawel'-úmai káráwimai kawel'án-uwo.

23 Tímótiyo enarumpinkembó áí'o énamo tuwímbai-kanaamo áúfa'o wínamo e non-úran-aantemba ímba nendá taaérampinken-domba naaó súne.

24 Tuwímbaimo sáwi'o ombá tuwánaawasa sáwi'-meyamba wémaefo tuwímbaimo sáwi'o ombá miwítí áwáuma ánaaembá paápé ínkiye.

25 Miyáumai tuwímbaimo kawe-kísáúmó máémba tuwánaawasa tuwímbaimo kawe-kísáúmó máémba ímba tuwánaamba miyámó owítí áwáuma ánaaembá paápé ínkiye.

6

1 Wayó-kísáúmó máén-kwaasi Maníkóní waásisafe maanááí simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-tuwi'a óraa'a uwátinke'a miwítí kísau kawel'-úmai máero simátimiyo. Miyámó iyásamo ésa Maníkón-áwí'e Maníkón-aaíye ímba símai sáwi'a ónááwe.

2 Káráwiyaan-kwaasi Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo owísáfesa miwítí wayó-kísáú'-wáásí sésa Ísu Káráísitini waásimo úndantemba

miwíwárá'á Ísu Káráísitini waási póta miwí túwí'a ímba óraa'a uwátinkanaumne sefáinifo maarán-áái seró. Maníkón-aaisafe'o simankúnkúmbo úndantemba miwíwárá'á Maníkón-aaisafesa timankúnkúmbo wéowa'a sirumbá timé'a pó'a miwítí kísau kawel'-úmaimo máenda minkísáúfínkémbá kawé-tántáá'á maénááwe sé wayó-kísáú-wáásisáfé minááí simátimiyo.

Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo méraamba óraa-tantaari'o on-áái.

Tímótiyo simámunda-aaí óraaka simátimiyo.

³ Tuwímbaimo fí'on-aaimo simátimesamo kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísitin-aaímo kawel'-ááiimó ímbo arááíwaesamo Maníkóní áwáu-aaimo ímbo wéaraaiwaewi

⁴ miwí túma maimaé wéiyesa seyaafá-tántáákóní áwáuma ímba ísaraawe. Miwífimbá sáwi-imayaa wéraisasa aaigóní áwáusafesa sáwfíl'-aaí sésa kesááigo íyáákainkwae-aaí sewasá miyá-sáwi-ááífínkémbá tirumbá sáwi'a uwátinkesa aaisambá sésa túwí'a símai sáwi'a uwátinkesa sáwi-imayaa uwátinkesa

⁵ aaisambá símae wénowe. Miyámó on-kwáásí miwítí imáyáá símai sáwi'a ésa érai'-aaí ifátuwesa karol'-imáyáá ésa sésa sáwfíl'-ontama maénæ sésa Maníkóní aambá wéaraaiwaewe-karol'-imayaa wéowe.

⁶ Miyán-káró'l-ímáyáámó ombánifo Maníkóní aambó érai'o arááíwáéwi imáyáá ésa sésa Maníkóntáf'e'o imáyáamo é'o méraunda óraa-tantaa'an-ifø makáunda-ontama mindá kanaán-iyé wésewe.

⁷ Kesinóisaisa óntaiyainta masínkaraawe. Púwóndasa ínta óntawarata maimaéta kónaumne.

⁸ Unáánkwátóyié tóné makétaamo éta mindá kanaán-iyesa sénaumne.

⁹ Óntasafe-imayaamo owí misáwi-ímáyáágó tafisínana sáwi-tantaatafesamo tirááísafesamo íyan-tantaako miwí ta'ótoraínasa sáwi'a úmai tai'ánaáwe.

¹⁰ Fí'o-fí'o-sawi-imayaagoni áwáuma óntamba maénæ-imayaasafesa amoí wéowe. Tuwímbai óntamba maénæ-imayaa aantemba wéesa Maníkón-aaí ifátuwesa umbai-tántáá'á maésa tirunkó umbaí taisasá méraawe.

Maníkón-aúranka'a arupíse úmai méraaomo siyáin-aaí.

¹¹ Tímótiyo emá Maníkóní waási éma miyán-tántáákombá ánaaembá uwáme Maníkón-aúranka'a arupíse úmai mére wentáfé-ímáyáá wéema seyaafá-kísáú kawel'-úmai wémae imáyáá wétime Maníkóntáf'e fasi'ámai aáno úmai mére miyán-tántáátfé ayáántán-kwiye méraao.

¹² Waásimo méyámbó maénaesamo tuwaantantésamo kontembá emá Maníkón-aaisafe amankúnkúmbo e ayáántán-kwiye minámbá arááíwa'mae aú'l'a úmai maé'mae'o inda-ámbá arááíwa'mae iyuwó. Ááéma sáwfíl'-waasi túranka'a paápééma séma Maníkón-aaí érai'-aaí pó'a wenká'á kááísamai méraumne sundarál'a Maníkó entáféna aú'l'a úmai maé'mae'a wéone siyáyiye.

¹³ Maníkó seyaafá'l' méraawiti áwáugon-iyé. Ísu Káráísiti aaimo sí-náúmpá'l'á óraa'-waasigon-awi'a Póntiyasi-Páíratimba kawel'-ááiimó simámakaiwain-iyé. Minkáé'nárai túranka'a embá óraaka simáme'a súne.

14 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti marapá'ó ímbo kunkáindara'a wemó siyáin-qai arááíwa'mae wéiye kawel'-aantemba wéinasá awánésa sésa minááí érai'-aain-ye sénááwe súne.

15 Maníkó Ísu Káráisitintafena séna kumuwómó sínda-kanaa kumíniye. Maníkó kawel'-aantembo iwái éna weyáá seyaafá'nánká káráwiywaiwai éna seyaafá-fásí'aénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó íyáákaraiwai éna seyaafá-káwáá-wáásiyá'á kawáán-uráiwai éna

16 weyáá ím̄ba puwíndawi éna ff'ora-sara'o mérailwai isasá miyá-sará'á ím̄ba waási kanaa'á koméranaawe. Maníkómbá seyaafá'-wáásí ím̄ba túrantamba wéawánesa ím̄ba kanaa'á túrantamba awánánááwe. Wenáwi'a óraa'a waé'wae'a isaná wení fasi'aémbá waé'wae'o im̄ba mindá érai'-aain-ye.

17 Tímótiyo moparáwínkwárá'-wáásísáfé óraaka simátíme sé ím̄ba túma maímaé iyé'a ím̄ba moparáwíntafé'a aamoín-oro. Mindá tai'áinda-tantaa'an-ifo ím̄ba amu'márémba Maníkó seyaafá-tántáátáámó wésimiwintafe'a amu'maré'a mé'a aamoín-oro simátimyo.

18 Moórá-aai moparáwínkwárá'-wáásí simátíme sé kawe-kísáú wémae'a túwa'nai úmae wéiye'a moparáwímbá tuwíンkaa'-úmai tíma'mae íyóro.

19 Miyámó é'o é'a miyámó íyan-tantaatafe'a ánaaembä kembiwímó túwa'nai índa-tantaa'a wéraina'a miyámó é'a kawel'-úmai méranaawe simátimyo.

20 Tímótiyo Maníkó simámakain-aaaye aráánámakain-aaaye káráwimai kawel'án-ubo. Maníkómbó ímbo arááíwáén-kwaasi úwoi-aai wésefo minááí ánaaembä uwátimyo. Karolá sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumnemo mósimesi-aaimo siyamba ánaaembä uwátimyo.

21 Tuwímbai sésa seyaafá-tántáá'á ísaraumne sésa pósá Maníkómpá'ó timankúnkúmbo on-ámbá ifátukaawe.

Maníkó seyaafá'-wáásí úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai taí'áye.

2 Tímóti

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba afakaeté-ataiyya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Tímótir-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ísun-aaí simátíma'mae iyúnkakemba Rómua-naopa'a ándáfa'a ánkarrowana ména Tímóti Fasi'aénkóní waásya'o káráwiyon tafena imáyáa éna maanáái agaimarówana wenópa'a kuráye.

1 Tímótiyo kemá Póro maanáái maanáufáífimbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó wení imáyáafinkemba kentáfena séna aantá-waasi-i'a éma Ísu Káráisitin-aaí kosimátíma'mae núwo séna sil'mákaiye. Maníkó óraaka'a séna Ísu Káráisitiye'a kááísamai méraamba pó'a aúí'a úmai maé'mae'a ónáwe siyáin-aaí kosimátíma'mae núwo séna sil'mákaiye.

2 Tímótiyo kesáánimba óna'a sirumbó wéamundawi ómpo maanáái maanáufáífimbá agaimaráúmpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáásí Fasi'aénkóe úwoi áwa'nai esarai tirumbá uwánkesarai faru uwánkaayantafe'a inaí súne.

3 Kesiwá'námo Maníkombó arááiwakaantemba kemá miyá únana mindásafena kesirumpimbá ímba aaí wéraiye. Maníkompá'ó inaimó súnda entáf'e imáyáa é'a aasiyaasí áísai e'a suwi simánkaumne.

4 Ifi'ó tasínkaraanda imáyáa é'a aneka'a awánánae-imayaa úmae wéiye'a embó awánaanda sirunkó óraa-kawé'a íriye.

5 Ísu Káráisitin-aaisafemo amankúnkúmbo ónda ímbo óikakembo óndamo arumpinkembó óndasafe'a imáyáa úne. Aifa'lá enaráárán-áwí'a Róisi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úwana minkákembá enanón-áwí'a Yúnisi Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo uráimba ewárál'a miyá wée Maníkompá'ó amankúnkúmbo ónda érai'a mindá ísaraumne.

6 Mindásafe'a simáme'a súne. Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísaú mauwó. Maníkóní kísaumo máíndasafe'a siyáámba ane'a ta'ótoraaawanana Maníkó fasi'aémbá ámakaiye.

7 Maníkó imáyáasa símakowata fasi'ámaisa méta ínta sáátafeta éta imáyáasa wétimeta kesúrata káráwimai kawel'a uréta úndasa po Maníkómó fasi'aémbó ámakaimba ta'ótoke wení kísaú mauwó.

8 Mindásafe Kentáásí Fasi'aénkó siyáin-aaímo simátimendasafena ímba á'a íno. Fasi'aénkóní

waásí-i'o úndarakemba ándáfa'a sínkaraawa'o méraundasafena ímba á'a íno. Maníkó fasi'aémbá ámímba po ásé-aaí simátímínasamo áí'o índa-i'o uwánkaiyamba sí'o úni'o uwásínkaraantembo uwánkaiyamba ímba imáyáamo indá fasi'ámai méraao.

9 Maníkó séna sáwi-imayaafinkemba faútinkáana'a kawel'-aantemba úmai méraaro siyáye. Kesáá

Kawekísáumó maúndasafenasa ímbanifo wení imáyáafinkemba séna úwoi túwa'nai ónaumne siyáimba póna kentáásí sáwi-imayaafinkemba faúsinkenasa séna kawel'-aantemba úmai méraaro siyáye. Áwáura'a Maníkó marámá ímbo úmakonka'a Ísu Káráisitini kísausafena imáyáa éna séna úwoi túwa'nai ónae'a to'mayaa úne siyáye.

10 Maníkó kentáásáfénawe séna to'mayaa úmakaimbá paápé úwana Ísu Káráisiti marapá'á kuména kentáásí sáwí-imayaafinkemba wéfausinkaiye. Waási púwówini áwáuma wemá íyáákena taí'ásuwowasa wiyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a ésa ímba puwónaáwe.

Minásé-ááí paápé úwata ísaraumne.

11 Minásé-ááímó simátiméndasafena Maníkó simásimena séna aantáwaasi-i'a éma ai'maráana maanásé-ááí simátima'mae núwo súwa'a

12 miyámó ówándarakemba sí'o ún'ilá úmai ándáfa'a sínkaraawa'a mé'a ímba sigaesáfé'a úne. Moóráwigon-aaisafe'o érai'emo sé'a wenká'ó simankúnkúmbo úndawimba awáné'a simakain-kisau káráwisa'a mináái érai'-aain-iyé súnda pó'a ímba sigaesáfé'a úne. Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaa ímbo tiyáindara'a simakain-kisau wégarawiye.

13 Tímótiyo érai'-aaimo simámakaunda arumpimbá ta'ótore arááíwae Ísu Káráisitiye'a kááisamai mé wenááisafe amankúnkúmbo wée wembá arumbá amé miyá úmae iyuwó.

14 Maníkó érai'-aaimo simámakaimba Maníkóni Ufaen-ámútánkó kentáásirumpimba méraimba po wení fasi'aéntámbá minéráí'-ááí káráwiyuwo.

15 Ésiyaa-marafaken-kwaasi seyaafá'lá tínaaeni'o uwásiyukaampinkemba kae'l-wáásí moóráwigon-awi'a Fisérasi isaná moóráwigon-awi'a Émósénisi isamá mináái ísaraane.

16 Moóráwigon-awi'a Ónésíforasi kesópa'a tóso éna kawé'-ááí simásimena kesí imáyáa aúí'a uwásinkena ándáfa'o méraunda ímba aigaesáfena isa'a mindásafe'a Fasi'aénkómpá'lá inaí súnda Ónésíforasi wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye kawé'lá uwátinkainkwaé sé'a inaí súne.

17 Wemá Rómú-naopa'a taména siyaafái émena ándáfa'o méraunda tasuwánéna kesí imáyáa aúí'a uwásinkaraíye.

18 Ááéma Éfésási-naopa'a koméraawanana sáwifa-kanaa wemá súwa'nai úwa é'a awánaraane. Miyámó uráintafe'a súne. Fasi'aénkó waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaa tínana Fasi'aénkó wentáfena arumbá uwánkainiye súne.

2

I-wáásimó fasi'ámaimo méraantemba miyáumai fasi'ámai méraaomo siyáin-aai.

1 Kesááninkoo Ísu Káráisiti úwoi wéawa'nai-ifo fasi'ámai méraao.

2 Sáwifa'-waasi túranka'o simátimewanda-aai isé kawé'-imáyááwárá'-wáásí fasi'ámaimo méraawi kawé'-úmaimo simátimiywái simátimínasa miwíwárá'lá ta'ótokesa simátíméro.

3 I-wáásimó umbai-tántáá'ló tímémbo fasi'ámaimo máéntemba Ísu Káráisitini waási-i'a óndarakemba embá umbai-tántáá'lá ámémbanifo fasi'ámai méraao.

4 I-wáásí miwítí óraako aamoí ínkwaé sésa wenáái wéaraaiwaesa ímba fi'o-fi'on-tantaatafesa imáyáamo íyamba óraakoni kísausafesa imáyáa wéowe.

5 Moórá-aai isaaó. Tuwaantantésamo kontembá moóráwigomo wení óraakon-aaimo isénamo awaantanténamo iyénamo éna méyámbá máiníye.

6 Moórá-aai isaaó. Kísäumo fasi'ámaimo owímó ombá tómbó fakaráán-kanaaamo tisásá aifa'á fáká'mai wénaawe. Mináái imáyáa é Ísu Káráisitiye'a fasi'ámai méraao.

7 Simámunda-aai imáyáa inaná Fasi'aénkó imáyáa amína minááígóní áwáuma isáinone.

8 Ísu Káráisiti Téfítin-aísaafitantambo uráiwai puwénamo íyáfasininkaiwaintafe imáyáan-uwo. Mináái ásé-aai simátimakaunda-aain-iyé.

9 Minásé-ááímó simátimewandarakemba ándáfa'a másinkesa sáwí'o owímó týayaanka'o kárá'umaesamo mátinkaantemba kembá siyayaanka'a kárá'umaesa sí'o iní'a úmai ándáfa'a másinkarafo kemá úwoi ménaumpo Maníkón-aaigo wéte ínasa isáaro.

10 Mindásafe'a Maníkómó wemparí'o úmáráín-kwaasisafe'a imáyáa é'a pó'a umbai-tántáátáf'e'a ímba imáyáa é'a méraumne. Ísu Káráisiti miwítí sáwí-imayaafinkemba tí'maena kawepá'lá métinkainasa sómo kain-áémpá'lá maé'mae'o iyantafe'a umbai-tántáátáf'e'a ímba imáyáamo únda fasi'ámai méraumne.

11 Maanáái érai'-aain-iyé.

Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasa póta puwétaamo éta weséta méraumne.

12 Umbai-tántáá'ló ímbo imáyáamo éta fasi'ámaimo métaamo éta waásiya'o káráwyintemba kesáawárá'lá miyásá ónaumne. Sínaaembo uwámenanasáamo éna kentáawárá'lá miyá ínije.

13 Wenááisafetaamo simankúnkúmbo urétaamo ifátuwáananasáamo éna wemó sintembó miyámó éna ímba kanaal'á tuwéna fí'on-aai sínije.

Mináái érai'-aain-iyé.

Maníkóní kísau arupíse úmai maínana aamoí uwánkainomo siyáin-aai.

14 Tímótiyo Maníkón-aúranka'a maanáái símai tááka-tinke óraaka simátima'mae iyé sé maanáái imáyáan-oro. Úwoi-aaisafe'a sáwifal'-aai sé'a aaisambá wésefo mináái ifátuwáaro. Minááímó isáíyanamo éna minááigó ímba kawel'á uwátinkaina'a sáwí'a ónaáfo súnda-aai simátima'mae iyuwó.

15 Maarán-kwáási-í'o ónæ se máarán-uwo. Érai'-aaimo arupíse úmai simátimindawima éma Maníkóní kísau-waasi éma ení kísausafe ímba aigaesáf'e indawí éma miyámó émo e Maníkón-aúranka'o mènda simámena séna kawel'-úmai méraane sínije.

16 Úwoi-aai Maníkóbó ímbo arááiwáén-kwaasimo sen-ááí ánaaemba uwámuwo. Miyán-ááímó sen-kwáási ímba Maníkóntáfesa imáyáa ésa sáwísawí'a úmae wéiyowe.

17 Sowáéfitambo énamo seyaafá-túfáló intembá miwí tááigo wéte imbá pósá sáwí'a ónaáwe. Miwífinkémbá kae'-wáásí túwí'a moóráwigon-awi'a Áíméniyasi isaná moóráwigon-awi'a Fáíritasi

18 minkáé'nárai érai'-aai ifátuwesarii sésarai pukáundafinkenta é'a íyáfasininkaunda póta ánaaemba anekal'á ínta íyáfasinanaumne séyasa isésa tuwímbai Ísu Káráisitin-aaisafesa kae'-imáyáá wéowe.

19 Áfombo fasi'ámaimo faimaráántemba Maníkó áfonkaan-tantaa'a fasi'ámai faimaréna minká'lá aúfái agaimaréna séna Fasi'aénkó wení

waási é'a tuwánaraiye séna moórá-aaí agaimaréna séna Fasi'aénkóní waási únemo sewí sáwí'o ombá tínaaemba uwáméro agaimaréna siyáye.

²⁰ Moórá-aaímo simáménda isaaó. Óraal'-naumpa'a tuwímbai-taufa'a marésa tuwímbai korí-óntántámbó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai taaisambó úmakaan-taufa'a marésa tuwímbai agari'-márásámbó úmakaan-taufa'a marésa óraal'-kanaa aantemba korí-táufápínkémbá nésa úwoi-kanaa taaí-taufápínkémbá wénaawe.

²¹ Simátímaakunda-sawi-kisaugombo tínaaembo uwámesamo kawel'-úmaimo méraawi kawe-táufákáámbá úmai mésa Maníkóntáfesa imáyáa wéesa Maníkómó kawe-kísáu timíndasafesa to'mayaa úmai méraawe.

²² Ifó'-wáásimó sawí-tantaatafesamo tirááisafesamo ombá ánaaen'i'la uwátime arupíse úmai mérenda-imayaa é Maníkón-aaisafe amankunkúmbo úmae iyí-imáyáá wétime faru úmai mé tirumpimbó kawel'-aantembo imáyáamo ésamo Fasi'aénkómpá'ó áísaí esamo súwa'nai ínkwaes sésamo ontembá miyán-uwo.

²³ Úwoi-aaisafesamo sawífa'-aaímo sembá minááiyákémbá aaisambó sembá ísaraampo ánaaen'i'la uwátimiyo.

²⁴ Fasi'aénkóní kísau-waasi ímba aaisambá sésa faru uwátinkesa kanaa'á aráátimesa aaisambó sembá tasí uwátinkesa

²⁵ wempa'l'á mésa miwímó kentááimo taráísón-kwaasiti imáyáa kawel'á uwátinkesa miyámó íyanamo éna Maníkó imáyáa timínasawa Maníkómpá'á téswa érai'-aaisafesa érai'e sénáá ína sénááo. Mindásafesa Fasi'aénkóní kísau-waasi amu'marésa méranaawe.

²⁶ Waántawanko ken-ímayáá íwae séna miwí ta'ótokaiye. Érai'-aaisafesamo érai'lemo sésamo ésa kawel'-ímayáá ésa waántawankomo ta'ótotuwenamo méraimpinkemba tufíntuwesa Maníkómpá'á ténaáwe.

3

Ánaaen-kanaagon-aaí.

¹ Tímótiyo ánaaen-kanaamo tíndamo umbai-tántáá'ó paápé índasafe imáyáan-uwo.

² Minkánáárá'á waási maará íyamba kesáfesa aantemba aamoí ésa óntantafesa aamoí ésa kesáfesa kawel'-wáásí úne sésa kentúma maimaé wéyesa tuwímbai símai sawí'a uwátinkesa tinófoi-taaí taraisésa túwa'nai owísáfesa ímba súwi sésa Maníkóntáfesa ímba imáyáa ésa

³ miwítí waási ímba imáyáa timésa ti'ó kaótwe méraambla ímba aaweyáá ésa karol'-áái simátinkesa miwí túra'a ímba káráwiyesa tiyésa kawetántáátfesa tiyántafesa uwátinkesa

⁴ namuro-wáásisáfesa miwítí waási pintaru'á ésa sawí'a uwátinkáaro sésa sawí-amba ááéma arááwiæsa miwí túma mósa marésa sawí-tantaatafesa tirááisafesa ésa aamoí ésa Maníkóntáfesa ímba aamoí ésa

⁵ waási túranka'l' Maníkóní waási úne karol'-áái sésa Maníkóní fasi'aémbla tínaaen'i'la wéuwamefó miyámó on-kwáásí ánaaemba uwátimiyo.

⁶ Miwífinkémbá tuwímbai fi'o-fi'on-daumpa'a iyésa ímbo kawel'-ímayáámó on-ínintáfesa karol'-áái sewasá isésa miwí tááisafesa érai'e wésewe. Mininimbá aoisambá owaná óraal'-i'a isasá miyá-sawí-tántáá'á tirááisafesa owaná misawí-tántáákó mininintombá ta'ótokaiye.

7 Miníníntombá seyaafá!-wáásí táái isésa ímba kanaa!á tuwímbai isésa érai!-aai ta'ótokaawe. Mindásafesa miyán-káró!-wáásí tááisafesa érai!e wésewe.

8 Naaófá!á Mósesemo méronka'a kae'nárai-tuwíl'a moóráwigon-awíl'a Yánisi úwana moóráwigon-awíl'a Yámbírísiye'o Mósesen-aaimo taráíyaayantemba minkáró!-wáásí miyáumai érai!-aai taraisésa imáyáa sáwi'l'a ésá tóikakemba Maníkón-aaísafesa érai!e wésefo

9 Ímba óraaka'l'a miyá ónáawe. Miwi karo!-áái sésa méraamba tuwánésa sésa karo!-wáásin-owe sésa miwí táái ímba arááiwaenaawe. Naaófá!ó Yánisiye Yámbírísiye'o sirááyan-karo!-aaísafesa miyá siyáawe.

Érai!-aai ta'ótore méraomo siyáin-aaí.

10 Miwí miyá wéofo emá ímba miyá uráampo naaó!-naoken-kwaasi simátimunda-aai isé kemó méraundawini áwáuma suwáné kemó wénundawini áwáuma suwáné uréma po mináái wéaraaiwaene. Maníkómpá!á simankúnkúmba é'a faru úmai mé'a imáyáa timé'a umbaitántáápímbó fasi!ámaimo méraunda-aai ísaraane.

11 Ántíoku-naopa'e Áíkóniyamu-naopa'e Rísítara-naopa'emo maéwándara'a umbai-tántáá'á simésa sí'o úni'l'a uwásínkówa'l'a ímba imáyáa é'o fasi!ámaimo maéwanda suwánaraane. Kempímbá óraal'-umbai-tantaal'a úmbanifo Fasi'aénkó mimpínkembá síkaiye.

12 Ímba ken-aantemba sáwi'a uwásínkaraafo maarán-kwáásíwárá'á sáwi'l'a uwátinkanaawe. Ísu Káráisitiye'o kááisamai mé'a wentáfelo imáyáa é'o mé'a miyá ónáemo sewí umbai timénáawe.

13 Sáwi-waasi karo!-áái sésa fí'l'owiti imáyáa kotafisewí sáwi'l'a úmae iyésa tuwímbai karo!á simátinkesa miwí karo!á simátiywanaawe.

14 Emá ímba miyá indá simátmakunda-aaísafe érai!e fasi!ámai sé mináái fasi!ámai ta'ótoraao. Minéráíl'-ááímó simátímkaunderawisa kawel'-úmai suwánaraanda po mináái fasi!ámai ta'ótoraao.

15 Emá iyámpói mérondára'a Maníkón-aai aúfáifinken-aaí simátíma'mae iyúmba ísaraanda káfí'wara'a wéisaane. Maníkón-aai aúfáifinken-aaí toráumaimo awánaawi kawel'-imáyáá ésá Ísu Káráisiti-aaísafesa timankúnkúmba owaná Maníkó sáwi-imayaafinkemba wéfautinkaiye.

16 Maníkó imáyáa timúwasa Maníkón-aai aúfáifimbá seyaafá!-áái agaimakáambá pósá mináúfáifinkén-ááísámbá Maníkóní aambá aráátímewasa aoisaambó uráantafesa óraaka sésa sáwi-imayaarupíse uwátinkesa kawel'-aantemba úmai mérajyan-amba wéaraatimewe.

17 Maníkóní kísau-waasimo Maníkón-aai aúfáifinken-aaímo ísámaimo kawel'ó iyánamo éna minááigó kawe-kísáú-wáásí-í'l'a uwátinkainasa Maníkómó kawe-kísáúmó timínda-kisau fasi!ámai kawel'-úmai maénáawe.

4

1 Tímótiyo Maníkón-aúranka'e Ísu Káráisiti pukáan-kwaasiye túnaraan-kwaasiye miwítí áwáumo tísai índawin-aúranka'e óraaka simáme'l'a súne. Ísu Káráisiti marapá!ó kumínda-imayaaré'a wení waásiya'o kawááninda-imayaaré'a óraaka simáme'l'a súne.

2 Seyaafá-kánáá Maníkón-aai óraaka simátíme kawe-kánáámó índa simátíme sáwi-kanaamo índa úwoi mindáwara'a simátíme wempakembá simátímínana minááigó tirumbá waeráinasa isáiyamba miwítí imáyáa arupíse úmai fasi!átkine simátíma'mae wéye ímba ifátuwaaoo.

³ Ánaaemba moórá-kanaa tínsa érai'-aai ímba ísámae iyónááfo káfé'a érai'-aai simátim'a mae iyuwó. Ánaaemba moórá-kanaa tínsa sáwtantaatafesa tirááisafesa ésa aamoí iyan-aai simátimiyán-kwaasisafesa tiyaafái ésa miwí táái aantemba isésa

⁴ érai'-aai tínaaemba uwámesa maní'-ááí isáiyambanifo

⁵ emá fasl'ámai ménana umbai-tántáá'ó empá'ó tínda fasi'ámai méma Maníkón-aai simátim'a mae wéyei wení kísau maimái tai'aaó.

⁶ Maníkóntáfésamo imáyáamo ésamo nombó fatiyóntemba káríka'a kembá Póromba sínkamiyana kesí naaegó miyáumai kumína'a puwónaumne.

⁷ Tuwaantantésamo kontembá kawel'-úmai wé'a ayáiyá'á komé'a Maníkóní érai'-aai ta'ótoke'a simátimakaunda

⁸ Fasi'aénkó kesí méyámbá tokáimba póna arupíse úmaimo méraunda-anondaa simíníye. Ánaaemba Fasi'aénkó arupíse úmai-meyambo timíndawi siména ímba ken-aantemba simínifo kumíndasafesamo aamoimó ésamo amu'makáawiwará'a wétimena simíníye.

⁹ Tímótiyo úwoiyaambo kesópa'o tinda-ímáyáá
wée méraao.

¹⁰ Moóráwigon-awi'lá Tímasi marapá-tántáátféna aamoí éna póna siyuwéna Tésáróníkaa-naopa'a kóisana moóráwigon-awi'lá Kérésénisi Kárésiyaa-marafa'a kóisana moóráwigo Táítási Tárímesiyaa-marafa'a kóisana

¹¹ Rúku weyáa kesé'a méraifo Máákaamba koáí'mae tekaiyó. Mááka tasúwa'nai éna Maníkóní kísau tamáíno.

¹² Moóráma Tíkíkaasimba aíl'maráúnana Éfésási-naopa'a kóuraiye.

¹³ Ááéma Tóróasi-naopa'a kesí wáá'a tuwááwánana Kápasi káráwiyaifo maimaé téma aúfái-wandaaiwará'a aifaráán-tántáá'á kárl'-aufaiwara'a maimaé tiyó.

¹⁴ Moóráwigon-awi'lá Árékísanda wení kísau kópaa-ontantambo tuwímbait-tantaa'o iwái óraa-sawi'lá uwásinkáimbá póna Fasi'aénkó anondáá sáwi-meyamba amíníye.

¹⁵ Maníkón-aaimo simátimewanda wemá símai taráísukaifo wembá káráwiwu.

¹⁶ Aifarí'e'o aaimó simásinkáámbo minááímó sénae'o únda seyaafá'-wáásí ímba sáéfo tésa súwa'nai uwa'a Maníkóntáfé'a ímba anondáá sáwi'a uwáinkaa súne.

¹⁷ Miwí ímba súwa'nai uwaná Fasi'aénkó súwa'nai ena fasi'aémbá símisa'a Maníkón-aai seyaafá'-ááímó simátimakaunda ímba Yúndaa-waasin-ifo fí'onkaa-waasi siyáunda ísaraawe. Áwáífiyaamo in-iyánkón-óipinkembo maiyawénamo kawepá'ó móánkáíntemba Fasi'aénkó aaifimbó maisinkáámpinkemba síkéna

¹⁸ sáwi'o uwásinkémpinkembo éna sí'mai wiyómpa'o wemó kawáánipa'a kawel'-úmai mósinkainiye. Wení sámo kaimbó waé'wae'o índa érai'-aain-iyé.

19 Pírisikaante Ákwíraante simátime sé kawel'-úmai méraakaiyo siyó. Ónésiforasinte wení naaúmpa'o méraan-kwaasiye simátime sé kawel'-úmai méraaro siyó.

20 Érásítasi Kórinti-naopa'a méraisana Tórófímasi áí'a úwa'a Máiritasi-naopa'a auwé'a tiyáumne.

21 Áú'o sin-kánáámó ímbo tiyáindara'a imáyáa é úwoiyaamba tiyó. Yúpíyúrasiyé Píyúténisiye Ráinásiye Kíróndiyawe seyaafá'á Maníkóní waásiye entáfesa sésa kawel'-úmai méraao sewé.

22 Fasi'aénkó kembiwísé'a ména úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne. *Kemá Póromo súnda-aai taí'áye.*

Táítási

Ísu wiýómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba afá'móráe-aatai ya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna Táításin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ísun-aai simátima'mae iyúnkakemba ándáfa'a ánkarrowana ména Táítási Kíriti-marafa'o Fasi'aénkóni waásiya'o káráwiyonfena imáyáa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye.

¹ Táításiyo kemá Póro moórá-aai sénaumpo isaaó. Kemá Maníkóni kísau-waasi é'a Ísu Káráisitini aantá-waasi-i'a uwásinkena si'l mákaiwai úne. Maníkómó wempari'o úmakain-kwaasi timankúnkúmba úmae wéiyesa érai'-aai ísámae wéiyesa Maníkóni aampa'ó wéiyontafena Ísu Káráisiti mináái simátimiyo séna si'l mákaiye.

² Naaófá'lá Maníkó ímbo karo'ó siwáí érai'-aai aantembo siwáí óraaka séna kempari'o úmaraunda-waasi aú'u'a úmai maé'mae'a ónááwe súwata érai'-aain-ye séta méraumne.

³ Maníkómó imáyáamo urón-kanaa tínena úwana Ísu Káráisiti wenáái simátimuwaná Maníkó simásimena séna kesáái simátima'mae iyuwó séna kentáási sáwi-imayaafinkentaamo faúsínkáíwaisa mináái siyáye.

⁴ Táításiyo maanáái mámaanáúfáfimbá agaimaráúmpo isaaó. Ísu Káráisitinka'o simankúnkúntaamo úndantemba emá miyá éma éma érai'a kesááninkaamba ómpo isaaó. Maníkó kentáásifowawe Ísu Káráisiti kentáási sáwi-imayaafinkentaamo faúsínkáíwaiye úwoi áwa'nai esarai faru uwánkaantafe'a inaí súne.

Táítási Kíriti-marafa'a koména kísauumo maiyáin-aai.

⁵ Esékaima Kíriti-marafa'a komékai embá auwé'a kenkáisí kísau ímbo taí'áronka'a embá auwé'a tiyáumne. Minkísáu kawé'o indasáf'e'a embá auwé'a simáme sé'a seyaafá'-náópa'a Maníkóni waásiti óraa'l-waasi iyáfasintinkafa'a wínone sé'a auwé'a tiyáumne.

⁶ Íyáfasintinkaan-kwaasi maarán-kwáásin-owe. Miwífimbá ímbo sáwi-aaimo wéraiwai ésa kímbora-inimba mapá kuráwi owasá miwití iyámpói maarán-iyámpói-owe. Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba iyasa kawé'-iyámpói-owe sen-iyámpói ésa tinófoi-taai ísááwin-owe.

⁷ Maníkóni waásiya'o káráwiywí Maníkóni kísaura'a káráwiyomba pósmaarán-kwáásin-owe. Miwífimbá ímbo sáwi-aai wéraiwai ésa kesáái iyáákainkwaé ímbo sewí ésa ímbo ááéma aaisambó sewí ésa ímbo uwó'i'o on-dóbá námae nésa uwó'i'a owí ésa ímbo aaisambó sewí ésa óntantafesa ímbo túrande-urande owí ésa

⁸ namu'-waasi naané tóné timésa owí ésa seyaafá-káwé-tántáátafesa aamoí owí ésa kawé'-imáyáá owí ésa arupíse úmai méraawi ésa Maníkón-arááimo wéwaewi ésa miwí túma kawé'-úmai káráwiywí ésa Maníkóni waásiya'o káráwiywí miyán-kwáásin-owe.

⁹ Maníkóni érai'-aaimo simámakaunda-aai fasi'ámai ta'óto'maesá íyóro. Miyámó ésamá ésa érai'-aai kanaa'a simátimesa fasi'átinkanaafo miwítáaisafesa

karo'-ááin-ye sewí-táágomba iyáákanaawe.

10 Sáwífa'-waasi kawe'-áái ímba wéaraaiwaesa úwoi sáwífa'-aaí símae wénesea miwífinkémbá Yúndaa'-waasi sáwífa'-waasi miyá ésa karo'á simátinkesa

11 óntambá maénæs sésa karo'-áái simátimesa tuwímbai-akumba sáwí'a uwátinkesa sáwí'a wéofo mináái aambá fáitinkaaoo.

12 Kíriti-waasifinkemba moóráwigó kawel'-áái mó siwáí séna Kíriti-waasi aasiyaasi karo'-áái sésa afáá'-wáí-wáámbó ontembá sáwí'a úmai kafóná'-í'a úmai mésa sáwífa-tomba náma'nama'a wéowe siyákiye.

13 Siyáin-aaí érai'-aaín-ye. Mindásafe miwí-ímáyáá fasi'ámai arupíse uwátinkénasa Maníkón-aaí kawe'-úmai arááíwaesa

14 Yúndaa'-waasiti maníl'-áái ímba isésa érai'-aaimo taráiyaaawi-taaí ímbo isáiyamba ifátuwáaro. Miyá iyantafe miwítí imáyáá arupíse uwátinkaaoo.

15 Imáyáá kawel'-aantembo owí seyaafá-tántáátáfésa imáyáá ombá kawel'-ímáyáá aantemba wéofo imáyáamo sáwí'o owí Maníkón-aaimo taráisón-kwaasi miwítí imáyáago sáwí'a isaná tirumpimbá karo'-áái wéraisasa pósa seyaafá-tántáátáfésamo imáyáamo ombá ímba moórá kawel'-ímáyáá wéowe.

16 Miwí tóikakemba karo'á sésa Maníkón-aaí arááíwaumne wésefo sáwí'-aantemba ésa kawel'-áái taraisésa ímba kanaa'á kawel'-ó ombá miyáumai méraawini áwáuma Maníkóbá tínaaeni'a wéowe.

2

Ásé-aaí arupíse úmai simátima'mae iyuwómó siyáin-aaí.

1 Táításiyo ásé-aaigoni áwáuma érai'-aaimo simámakaunda simátima'mae iyuwó.

2 Waurántómbá simátime sé ímba uwói'o on-dómbá námae wéne'a uwói'a wéé'a arupíse úmai mé'a kentúra'a káráwimai kawel'-é'a Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba é'a fasi'ámai mé'a imáyáá timé'a fasi'ámai méreiyana ímba tuwesarái íno simátimiyo.

3 Áráankantomba simátime sé Maníkóntáf'é'a imáyáá é'a ímba tíyo-aaí wése'a ímba uwói'o on-dómbá námae wéne'a uwói'a é'a aú-inimba kawel'-ámbá aráátmíero simátimiyo.

4 Miyámó iyasamo ésa aú-inimba minkáwé'-ámpá'lá wésa tuwaai'wainé tiráá'marine tirumbá timésa

5 túra'a káráwimai

kawel'-é'a kawel'-aantemba ésa tuwaai'wainká'é tiráá'marinika'e naanka'é kawel'-úmai káráwiyesa tuwaai'wain-táái isánááwe. Miyámó iyasamo ésa tuwánesa sésa Maníkón-aaí kawel'-áái-ye sénááwe.

6 Ifó'-wáásisómbá óraaka simátime sé kentúra'a káráwimai kawel'-án-oro siyó.

7 Seyaafá-tántáá'lá kawel'-á inasá awánesa emó indantembá miwí miyá iya simátima'maemo íyínda ímba óikaken-aantembo simátíminda arumpinkénkwárá'lá simátimiyo.

8 Kawel'-áái aantemba simátímínasa karo'-áái-ye sésamo karo'-áái mó saafá iyanamo éna ímba wérainasa tigaesáfésa ésa ímba símai sáwíta uwásinkanaawe.

9 Wayó-kísáumó máén-kwaasisafe maanááí simátimiyo. Káráwiyaan-kwaasi-taaí isé'a aamoí uwásinkaiwae sé'a kawe-kísáú wémae'a miwísafé'a ímבה anondáá seró.

10 Miwití moparawimbá ímבה umémbá é'a kawel-aantembo íyamba tuwánánááwe sé miyán-ááí simátimiyo. Miyámó íyanamo éna Maníkón-aaí kentáásí sáwi-imayaafinkembo faúsínkáin-aaigo óraa'a ínýie.

11 Maníkó úwoi súwa'nai enasa Ísu Káráisitiba ai'marówana fí'o'fi'on-kwaasi miwití sáwi-imayaafinkemba faútinkaindasafen marapá'a kunkáimba póna

12 Maníkó úwoi súwa'nai enasa kawel-ámpá'ó konda-ánta aráásimakaiye. Minánkó maarán-ye. Maníkóntáfesa ímבה imáyáá owí sáwi'o ombá sínaaeni'a uwátimeta marapá-tántáátáfeta sirááísafeta úndasa sínaaeni'a uwámetá marapátáamó méraundara'a kesúrata káráwiyeta arupíse úmai méta Maníkóntáfeta imáyáá éta méta

13 amu'maréta Maníkó fasi'aénkwáráwiyé Ísu Káráisiti kentáásí sáwi-imayaafinkembo faúsínkáíwaiye sáwara'o paápé íyantafeta timu'maréta méta paápé íyan-kanaa sirunkósá kawel-á ínýie.

14 Ísu kentáásí sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpikemba faúsinkenasa kawel-wáásí-í'lá uwásinkenasa wení waási-í'lá uwásínkáíwaisa méta kawe-kísáú maénæ séta méraundasafenasa mindásafenawe séna Ísu Káráisiti pukáiyé.

15 Táításiyo minááí simátíme Maníkóní fasi'aéntámbá miwití imáyáá kawel-á uwátkénana aaí ímbo isáiyawi minááigó tirumbá waeráínasa aaí isáaro. Sinda-ááí ímבה ísáafainifo óraaka simátimiyo.

3

Maníkóntáfeta imáyáá é'a arupíse úmai méraaro simátimiyo mo siyáin-aaí.

1 Táításiyo Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaandawi ómpo maarán-ááí simátimiyo. Marapá-kísáúrá'ó káráwiyaan-oraa'l-waasi tísamaifimba mé'a miwí táái isé'a kawe-kísáúsafé'a to'mayaa úmai amu'maré'a mé'a

2 ímבה karlo'a símai sáwi'a uwátkinke'a ímבה aaisambá sé'a faru úmai mé'a seyaafál-wáásí kawel-ááí aantemba sé'a méraaro.

3 Ááéma sáwi-imayaawara'-waasisa méta aaí ímבה iséta sáwi-ampa'a wéweta sáwi-tantaatafeta sirááísafeta éta méraawananaasa misáwítántáákó tal'otorowata sáwi-imayaasafeta sirááísafeta éta sáwi'a úmai méta

fí'owiti moparawintáfeta súraniyamba éta siyánta uwátkinaawanasa kentáátiyámba uwásínkaraawee.

4 Énifo Maníkó kentáásí sáwi-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa séna sirumbá uwátkinakunda pó'a túwa'nai ondá aráátimenaumne siyónka'a Ísu Káráisitiba ai'marówana marapá'a kumúwana

5 Maníkó kawel-ámpátá mésínkaraie. Kesáamó kawel'ó úndasafenasa ímבה kawel-ámpátá mésínkaraifo arumbá uwásinkenasa kawel-ámpátá mésínkaraie. Nombá maisinkénasa aú'i'a úmai méraawananaasa Maníkóní Ufaen-ámútánkó aúíta uwásinkontafena kawel-ámpátá mésínkaraie.

6 Ísu Káráisiti sáwi-imayaafinkemba faúsínkáíntafena Maníkó imáyáá éna wení Ufaen-ámútánkó kentááfimbá úwoi óraa'a uwásínkáínta

⁷ póna úwoi súwa'nai uwásinkenasa séna arupíse-waasin-owe. Érai'a aú'i'a úmai maé'mae'o iyani'a uwátinkanaumne sisatá amu'maréta méraumne.

⁸ Minááí érai'-aain-iye. Miyáumai káráwiyaan-kwaasi-taai isésa kawekísáú wémaesa méraaro.

Táításiyo minááímó óraaka'o simátíminda siráái wétaiye. Miyámó inasamó ésa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo owí fasi'aén-ímáyáá ésa kawekísáú maénááwe. Minááí kawel'-ááigó póna waásí túwa'nai ínkiye.

⁹ Énifo úwoi-aaísafesa sáwífa'-aai sésa tívá'náwe tinááfuísái túwí'wara'a sésa aaísambá sésa Mósesemo siyón-amaantafesa aaísambó sembá miyán-ááí úwoi-aaigoma póna ímbo túwa'nai ínifo ánaaembá uwátimiyo.

¹⁰ Tuwímbaimo sáwí-aaímo símaimo tuwíñkaal'-uwátínkááwimba kaumbo-kae-kánáá óraaka simátímínasamo ímbo isáiyamo e ánaaembá uwátimiyo.

¹¹ Miyán-kwáásí kaéntámaimo méraawi ésa sáwí'o ombá kewará'á tuwánaawata kesáwárá'l' wétuwanaumne.

¹² Moóráwigon-awí'i Átémasinal'i moóráwigo Tíkíkaasina'iyo. Moóráwigomba ai'máráanana empá'ó wíndara'a imáyáá é Níkópórisi-naopa'a kempá'á tiyó. Áú'o sínda-kanaa Níkópórisi-naopa'a méraana tiyó.

¹³ Moóráwigon-awí'i Sínási aaimó isáí-wáásigóe moóráwigo Ápórosiye emá túwa'nai inasaráí Maníkóní kísau maimaésarai nójááye.

¹⁴ Maníkóní waásí súnda-aai simátímínasa kawel'-ímáyáá ésa kísau wémaesa umbai-tántáá'l' wérainda-waasi túwa'nai esa pósá ímbo úwoikísau maésa méranaawe.

¹⁵ Seyaafá'l' kesé'o méraawi entáfesa sésa kawel'-úmai méraao wésewe. Kentáásí waásí Maníkómpá'ó timankúnkúmbo owí esé'a méraawi kawel'-úmai méraaro simátimiyo.

Maníkó seyaafá'l'-wáásí úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro súnda-aai taí'ákiye.

Fírimóni

Ísu wiyómpa'a iyówana Póro moórá-waai úmai sisamaifakemba kae'-áátáiyá'lyo miyáumai-aatai maisuwéna Fírimónin-imayaa éna maanáái agaimái tuwówana wenópa'a kuráye. Ááéma Fírimóni kesí kísaú maínkwae séna Ónísimasimba méyámba'mai máánkarowana ména minkísáúgón-áároi inkaiséna fí'on-daopa'a koména Ísun-aaí ísópa'a téna Póro ándáfa'o mérop'a wéawa'nai-uwana Póro séna Ónísimasi tauweráinana Fírimóni aiyáinkwae sé'a maanáúfái agaimái amúne séna agaimái tuwówana Fírimónimp'a kuráye.

¹⁻² Fírimóniyo kemá Póro maanáúfái agáúmne. Kesí waási po kesé'a ankarotaré kísaú wémäendawi isaaó. Fasi'aénkóní waási ení naaúmpa'o túwaandu owí ísáro. Ápíyaaó kentáá símánaakowar'a isaaó. Ákípaasiyo keséta taankarotaré fasi'lámai kísaú wémäendawi ewárá'á isaaó. Ísu Káráisítin-aaí simátimewandarakemba ándáfa'a sínkaraaw'a mé'a maanáúfái agai-amúne. Kenkáí sífáko Tímóti kesé'a mériaye.

³ Kentáásifowa Maníkóe kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisitiye úwoi túwa'nai esarai faru uwátinkaayantafe'a inaí súne.

⁴⁻⁵ Fírimóniyo kentáásí Fasi'aénkó Ísumpa'a amankúnkúmba e Maníkóní waási arumbá timé méraanda-aaí isé'a pó'a Maníkómpáló inaimó súnda entáf'e imáyáa'éla súwi súne.

⁶ Kenkáísi kísaugo moórá-il'a isatá méta Káráisitiye'a kááísamaisa méraundasafenasa wemá kawetá uwásinkáisa awánendasafe'a inaifinkémbá Maníkómbá áísaí une.

⁷ Fírimóniyo kesífáko po Fasi'aénkóní waási arumbá timé túwa'nai ónasa aúí'o úmaimo méraan-aaí isé'a aamoí uwánkaunana sirunkó kawe'á isa'á áwa'nai e'a inaí súne.

⁸ Ísu Káráisiti fasi'aémbá símakaimba pó'a ímba inkaisé'a súne. Emá moórá-il'a uwo sé'a súndanifo miyán-ááí ímba sénaumpo

⁹ aáno úmai wempakémbá áísaí e'a súne. Sendantembá miyá ínone sénaumne. Emá arumbá siména'a kemá sirumbá wéamunda pó'a aáno úmai wempakémbó simáméndantemba miyá ínone súne. Kemá Póro Ísu Káráisiti wení kísaumo símakaimba wémae'a waurámbá káúnasa ándáfa'a sínkaraaw'a mé'a

¹⁰ moóráwigon-awíl'a Ónísimasintafe'a súne. Ándáfa'a mé'a Fasi'aénkón-aaí simámunana iséna Fasi'aénkómpá'a tisa'á sé'a kesí iyámpóiyaamba óne sé'a wentafé'a súne.

¹¹ Ááéma ení kísaú ímba kawel'-úmai maúmba kísaugon-áároi inkaiséna kóuraimbanifo káfí'e'a kesí kísaú kawel'-úmai maéna ení kísaú kawel'-úmai máníye.

¹² Káfí'e'a ai'maráanana empál'a wínama kesááninkaan-úmai aiyáínone.

¹³ Ónísimasimba ta'ótokaanana súwa'nai ínkwae sé'a únda isa'á úwoi miyán-ímáyáá úne. Ísu Káráisítin-aaí simátimewandarakemba ándáfa'a mósinkáaw'a méraunda enanondáá Ónísimasi súwa'nai ínyé óndanifo

14 némpa'a mémpo ímba ewé sindasáf'e'a pó'a ímba úwoi ta'ótóráanda póna kesé'a ména súwa'nai ínaye. Ímba súwa'nai ónae sindá súwa'nai ónafainifo ení imáyáofinkemba súwa'nai ínone.

15 Ónísímasi kísaugon-áároi inkaiséna embá auwéna kárika'a fí'on-daopa'a taméraifo empá'a wéna aasiyaasí komérainiye-imayaá úne.

16 Fasi'aénkóni waásigomo óndantemba wemá miyá éna enáfákaamba póna ímba ení kísaú wémawai aantembanifo enáfákoraambla éna empá'a wínaye. Kemá wembá sirumbó amúndantemba ewárá'a arumbá wembá améma kesifá'an-iyé sínone.

17 Fasi'aénkóni kísaugo kenkáísí kísaugo mimbórá-í'a wéimba po kentáfé kesí naaúmpa'a iyuwómó séndantemba Ónísímasintafe miyá siyó.

18 Embó

sáwi'o uwánkenamo moórá-tantaa'o maiyénamo ímbo amínamo e ímba wenópa'a té kesópa'a tina'a kemá méyárónaumne.

19 Kemá Póro kesiyáántambá agaé'a mimbékámá aménaumne súne. Ísu Káráisitin-aaí simámewana érai'e siyáanda maé'mae'o inda-méyámá kempá'a wéraimba po ímba kanaa'lá méyáninda-aain-iyé.

20 Kesifákoo Fasi'aénkóni waási ómpo áísaí úndantemba miyá ina'a Fasi'aénkón-aúranka'a aúí'a úmai méraano.

21 Maanáufáímó agaúnda imáyáa é'a sé'a kesáái isé áísaí úndantemba miyá ínone. Emó indawí kemó áísaí úndawimba íyáákainone.

22 Empá'a ke kondasáf'e kesí mááráru'a to'mayaa uwásinkaaoo. Ándáfakemba faúsinkaiya'a ení naaúmpa'a kondasáf'e Maníkómpá'a inaí simásinke moórá-maaráru'a to'mayaa uwásinkaaoo.

23 Moóráwigon-awí'a Épáfarsi Ísu Káráisitin-aaímo simátimunkakemba ándáfa'a ánkaraawana kesé'a ména kembiwísáfena séna kawel'-úmai méraaro wéysiye.

24 Kesé'a kísauamo máéwi-tuwi'a moóráwigo Máákaani moóráwigó Árísítakasini moóráwigo Tímasini moóráwigo Rúku miwí sésa kawel'-úmai méraaro wésewe.

25 Fasi'aénkó Ísu Káráisiti kesé'a ména úwoi wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.

Kemá Póro minááí símai tai'áumne.

Ípúru

Ísu wiyómpa'a iyówana moóráwigon-awi'a ímbo agaimakáiwai moóráwaai úmai sisamaifakemba afakaeté-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái Yündaa-waasi moórá-awi'a Ípúru-waasi Ísun-aai isésa wení aampaló kuntáfesa tuwiyááí ésa sáwí'a uwátinkówasa minámbá ifátuwesa ááéraan-amaan-amba aneka'á arááiwáéfo séna maarán-ááí agaimái mätímakaiye.

Ísu Maníkón-ááninkoma Mósesemba iyáákaraiye. Ísu aifa'-ámáán-kawáágómá ámáán-kisau-waasi iyáákaraiye. Pói tufú'mai Maníkómbá ámakaamba aifa'-ámáán-ámbá isaná Ísu marapá'lá kumbéna kentáásí sáwí-imaya'a maisiyuwáindasafena puwéna wenáúma Maníkómbá ámakaimba póna kentáásí ámáán-amba wikáimba pó'a Ísumba ímbo aúwémbera fasi'ámai méraaro séna aguimái mätímakaiye.

Maníkón-ááninkon-awikoma wiyómpaken-kisau-waasi-tuwi'o iyáákarain-aai.

¹ Naaofá'a moórá-mora-kanaa Maníkó wenááí simátímakowisafena swúasa miwí Maníkó siyáin-aai miyám-biyan-aai kentáá síwá'násomba simátíma'naena tiyáimba isaná

² káf'eá ánaaen-kanaafimba Maníkón-ááninko Maníkón-aaisa simásímakaiye. Naaofá'a wiyóne marawé ímbo wéronka'a Maníkó súwana ááninko wiyóne marawé úmakena ánaaembə seyaafá-tántááká'a káráwiyiniye.

³ Maníkóní sámo kainkó ááninkompinkemba sáma kaisaná Maníkómó méraintemba miyáumai ména miyáumaimo méraiwai kentáá aráásímísana wení fasi'aén-ááígómó intáfena wiyóne marawé waé'wae'a wéye. Wemó pukáintafena kentáásí sáwí-imaya'a maisiyuwéna pukáimpinkemba iyáfasinená wiyómpa'a iyéna Maníkó fasi'aémbó iyáákaraiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a mara'á ména

⁴ wenawí'a Maníkón-ááninkon-awiko Maníkóní wiyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba iyáákaraiye.

⁵ Maníkó wení wiyómpaken-kisau-waasisafena ímba siyáifo ááninkontafena séna emá kesáánimba óna'a kesí kísaúra'a ankáúmne Maníkó séna moórá-aaiwara'a séna kemá afowámá onaná wemá kesáánimba ínaye séna wiyómpaken-kisau-waasisafena ímba siyáifo ááninkontafena séna ⁶ Maníkó wenááninko iyáákaraiwaimba ai'marówana kunkáinka'a séna Maníkóní wiyómpaken-kisau-waasi wen-ímáyáá móssá maránááwe wenááninkontafena siyáimbanifo

⁷ wení wiyómpaken-kisau-waasisafena súwana Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
kemá súnasa kesí wiyómpaken-kisau-waasi fiyúndáraamba to'maésa wénowe. Kemá súnasa
kesí kisau-waasi iyagómó intenkáán-kísáú wémæwe
siyáifo

⁸ Maníkó wenááninkontafena séna
Maníkó waásjya'o káráwimaemo íyínda ímba tai'ániye. Káráwiyyonda arupíse úmai wégarawiyone.

⁹ Kawe-tántáatáfé aamoí é sáwí-tantaatafe áyámba wéone. Mindásafena Maníkó ení Fasi'aénkó embá íyáfasinankaraisa seyaafá'-wáásí íyáákaraanana enarumbá kawe'á uwánkaraiye
séna

¹⁰ ááninkontafena moórá-aaí séna
Fasi'aénkó áwáura'a maramá úmäre enayáántamba wiyómbó úmakaanda
¹¹ mintántáál'a tai'áína emá maé'mae'a ínone. Unaánkwátóimo aúsú kénamo tai'áíntemba wiyóne marawé miyáumai tai'ániye.

¹² Wátóimo usisi fámáráántemba wiyóne marawé miyá ínone. Unaánkwátóimo aúmo ontembá wiyóne marawé miyá éma káf'e'o méraanten-úmai maé'mae'a éma ímba puwínone
siyáife.

¹³ Maníkó maanááí ímba wiyómpaken-kisau-waasisafena siyáifo ááninkontafena séna
kesiyáánúrap'a fasi'aén-áémpá'l'a maral-iména'a ení namuro-wáásí tínkamona emá íyáákainone
siyáife.

¹⁴ Minááí siyáifo Maníkóní wiyómpaken-kisau-waasi nórawa'iyo. Miwí ímba túma wérawai timan-aantembo wérawai ésa Maníkómó sintembá miyá owaná Maníkó simátimena séna kawel'-ámpá'l' métinkaunda-waasi kuntúwa'nai oro séna wéti'maraiye. Mindásafena Maníkón-ááninkon-awiko wiyómpaken-kisau-waasi-tuwikomba íyáákaiye.

2

Sáwí'o úmaimo méraundafinkenta Ísuma kawel'-ámpátáámó mésínkáiwain-aaí.

¹ Maníkón-ááninko wiyómpaken-kisau-waasi íyáákaraaintafeta érai'-aaísamoo ísaraunda-aaí fasi'ámai ta'ótoreta minááí ifátuwaunafoosaanifo imáyáasa úmaeta iyónaumne.

² Maníkóní ámáámba wiyómpaken-kisau-waasi siyáan-amaamba érai'-aaí póna taráíyaawiye ímbo arááiwakaawiye sáwí-meyamba arupíse úmai tímakaiye.

³ Énifo Maníkó séna sáwí-imayaafinkemba kawel'-ámpá'l' métinkanae séna minóráá-kísáúsféna ááninko kentáásí Fasi'aénkóbá ai'marówana marapá'l'á kunkáiye. Minóráál'-ááímó ísámaimo ifátuwaamo éta érai'a sáwí-meyamba kentááfá'l' tínda ínta aseránaumne. Aifa'l'á Fasi'aénkó minóráál'-ááí simátimuwasa ísaraan-kwaasi simásímúwata

⁴ minááí érai'-aaín-iyé sendasáfénasa póna Maníkó fasi'aembá timúwasa fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaraunda-kisau sáá'l'ó ún-kisau máúwana Maníkó

wení imáyáafinkemba wení Ufaen-ámútánkó túwa'nai úwasa miyán-kísáú maiyáawe.

⁵ Mérain-kwaasisafe'a súne. Ímba wiyómpaken-kisau-waasin-ifo wenááninkomba iyáfasinankaraimba póna wemá waásiy'a káráwiyyaiye.

⁶ Minááísáféná moóráwigo Maníkón-aaí aúfáfimba agaimaréna séna Maníkoo waási sáwísamba owá nórá séwa miwísafé imáyáá éwa waási sáwísamban-ofo nórá séwa miwiyá'á wégarawiyono.

⁷ Wiyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a

waási mótingkaanasa káríka'a mifá'á
méraafo káfí'e óraa'a uwátinkaanana
túwíko óraa'a isá

⁸ iyáfasintinkaraanasa

seyaaafá-tántááká'á wégarawiyowe

agaimaréna séna Maníkoo iyáfasintinkaraanasa seyaafá-tántááká'á wégarawiyowe siyáimba ímba moórá-tantaa'l ifátuwesa seyaafá-tántááká'á kanaa'ó wégarawiyonta káféta ínta wétuwanaumne.

⁹ Énifo Ísuní áwáusa awánaraumne. Maníkó káríka'a wiyómpaken-kisau-waasi tínaaempa'a Ísumba móankarena ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásisáféná imáyáá úwasa áí'o úni'a uwánkowana puwúwana mindásafena Maníkó óraal'-awi'a simánkena áwí'a óraa'a uwánkaraiye. Maníkó úwoi túwa'nai ónae séna Ísumba ai'marówana marapá'á kumbéna seyaafá'-wáásisáféná imáyáá éna pukáie.

¹⁰ Ísumba áí'o úni'a uwánkóntafe'a imáyáá é'a sé'a Maníkó seyaafá-tántáákóní áwágoma póna seyaafá-tántáá'á úmarená séna sámo kain-áémpa'á sáwifa'-waasi méraiwaé séna sáwi-imayaafinkemba faútinkena sámo kain-áémpa'á métinkaindawisafena Maníkó kanaán-ye súwasa Ísumba áí'a úni'o uwánkómbera mindásafena sásá'-í'a uráiyé. Maníkó miyámó uráimba kawé'á uráiyé súne.

¹¹ Ísu waásisa Maníkondé-i'o uwásinkáíwaisaawe Maníkondé-i'a uwásinkáíwaiye Maníkó mimborá tifowámá intáféná Ísu séna kesúnafaraawimban-owe siyáin-aaí ímba sáwi-imayaá éna kawé'-imáyáá wéiye.

¹² Mindásafena moóráwigo Maníkón-aaí aúfáfimba agaimaréna séna Maníkoo enááí kesúnafaraawimba simátime'a túwaandu íyanka'a imó sendará'á
enáwí'a móosá maránaumne

séna

¹³ moóráfa'a agaimaréna séna

kewárá'á Maníkómpa'á

simankunkúmba ónaumne

séna moóráfa'a agaimaréna séna

Maníkómó símakain-iyampoi kesé'a méraawe

agaimaréna siyáiyé.

14 Maníkómó ámakain-iyampoisafenamo siyáimba mararákén-kwáásímó ontén-áuwawaawara'a Ísu ména séna waántawanko waásimo puwiyafasi'aembo tokáiimba taí'ásuwanaumne.

15 Aasiyaasi puwónaumne-imayaamo ésamo táátafesamo owanamó ta'ótokain-imayaa faútinkanaumne séna puwéna íyáfasinena waántawankomba íyáákaraие.

16 Érai'a ímba wiyómpaken-kisau-waasisafenanifo Émbaramumo Maníkón-aisafenamo amankúnkúmbo uráintemba kesáámó miyámó úndawisafena síwa'nai índasafenasa miyáumai pukáie.

17 Kentáásí aifa'-ámáán-kwáágó éna kentáásáfena imáyáa éna Maníkómpá'a aaí símai kawe'á éna aruntá uwásinkenasa kentáásí sáwi-imayaa maisiyuwénasa miyámó índasafena marapá'a kuména waási áuwawaawara'a ména wenáunafaraawinte kesáámó úndantenta miyáumai ména síwa'nai índa-amba mimbórá-ámbó wéraintafena miyá uráie.

18 Ááemo marapá'ó méronka'a sáwi-aaimo sínda ísare'a áí'o índa-i'a uwánkanae sésa áísaí úmaesa wéyesa áí'o úni'a uwánkaraamba ímba sáwiampa'a kuráimba pósá kentáásáfesa sáwi-aaimo siyamba isánae sésamo ombá kanaal'a wésuwa'nai-ye.

3

Ísun-awikoma Mósesen-awi'o íyáákaraain-aaí.

1 Kesí waásisono. Súnda-aaísafe'a Ísumpa'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó kembíwi wendé-í'o uwátinkarain-kwaasisafena séna wiyómpa'a kesé'a ménaawe súmba ísaraafo Ísuntefe'a imáyáa úmae íyóro. Maníkó wembá ai'marówana marapá'a kumbéna érai'-aaísafetaamo simankúnkúntaamo únda-aaiyata káráwiyaiwai éna aifa'-ámáán-kwáágó isa'á wentáf'e'a imáyáa úmae'a íyóro. Aifal'-ámáán-kísáumó

2 maíndasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankowana ímba ifátuwena minkísáú kawel'-úmai wémaiye. Naaófá'ó Mósesemo Maníkóni waásifimbo kísáumo ímbo tuwénamo kawel'-úmaimo maiyáintemba Ísu miyá uráie.

3 Naambá kawel'-námbán-ye siyáafo mindámbó uráin-kwaasigon-awi'o mósa wémaraantemba Mósesese kawe-kísáú-wáásín-ifo Ísun-awi'o mósa maráúndasa wéyyakaiye.

4 Seyaafál-námbó waásimo ombá mindáwara waásiwara seyaafá-tántáá'l'wárá'a Maníkó úmakaiye.

5 Mósesese Maníkóni kísau-waasigo éna Maníkóni waásifimba minkísáú ímba tuwéna kawel'-úmai wémaena Maníkómó sínda-tanta'a'o paápé índa simátímakaiye.

6 Mósesese miyámó uráimbanifo Ísu Kárásiti ímba kísau-waasigon-ifo Maníkón-ááninko-úramba póna Maníkóni waásiya'a káráwiyimba ímba ifá'ó túwáimba kawel'-ye. Maníkón-aaísafetaamo simankúnkúmbo étaamo aamoimó étaamo fasí'ámaimo amu'marétaamo métaamo éta Maníkóni waási-ita ónaumne.

Maníkóni waási wenópá'o kosaagáíyan-aaí.

7 Mindásafena naaófá'á Maníkóni Ufaen-ámútánkó kentáá síwá'násontafena siyáin-aaí imáyáan-oro.

Maará siyáie.

Káfé'ó Maníkómó simátímín-aaí ísáaro.

⁸ Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráisúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáiñifo wenáái ísáro. Máásai-marafa'a mésa kentíwá'náma miyá wéesa Maníkóbá totuwiyésa sáwi-kisau maésa wenáái taráíyaawe.

⁹ Ayáátáák'a 40 aatai kentíwá'náma túwa'nai uráunda-kisau awánaraambanifo kesáái taraisésa totuwiyésa sáwi'o uwásínkáántafe'a

¹⁰ aaisambá tiyé'a sé'a miwítí imáyáa sáwi'a úmae iyésa aráátimunda-amba ímba arááiwáewe sé'a

¹¹ aaisambó tiyúnda óraaka súne. Kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáumne Maníkóní

Ufaen-ámútánkó siyáije.

¹² Kesí waásisono. Maníkóní Ufaen-ámútánkó minááímó siyáintafe'a káráwimai kawé'án-oro. Kempínkembá tuwímbai sáwi-imayaa ésa Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmba ésa Maníkó fasi'aénkwáráwimbá tínaaembá uwámefainifo káráwimai kawel'án-oro.

¹³ Kempínkembá tuwímbai sáwi-imayaa iyana minímáyáágó karolá simátiyuwainasa Maníkóntáfesa ímba imáyáa ésa tirunté'a måráafainifo moórá-mora-waasi kentí imáyáa fasi'átinkáaro. Kentí kanaamó wérainka'a miyán-oro.

¹⁴ Aifa'a Maníkómpátá simankúnkúntaamo ówándara'a kentáásí imáyáa fasi'ámai miyáumaimo simankúnkúntaamo étaamo éta Ísu Káráisitiye'a kááísamai méta marapá'ó méraunda-kanaasaamo tai'áindará'a fasi'ámaisa méranaumne.

¹⁵ Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

káfé'ó Maníkómó simátímín-aaí ísáaro.

Naaófá'ó Maníkón-aaimo taráisúmbo tirunté'o makáantemba kemá miyá ofáiñifo wenáái ísáaro

agaimaréna siyáije.

¹⁶ Súnda-waasi nááwiya Maníkón-aaí wéisesawa taráíyaana'iyo. Kentáá síwá'náma Ísípi-marafakemba Mósese faútiyuwena tí'maenamo tiyáiwai miwí Maníkón-aaí wéisesa taráíyaawe.

¹⁷ Nááwiya ayáátáák'a 40 aataiye'a Maníkó aaisambá tíkaiyo. Máásai-marafa'o mésamo sáwi'o ésamо pukáawi miwísáfena aaisambá tíkaiye.

¹⁸ Nááwisafenawa óraaka séna kesópa'a ímba tésa kesé'a tasaagánááwe siyáijo. Wenááimo ímbo ísámaimo kawel'ó uráawisafena siyáije.

¹⁹ Wenááisafesa ímba timankúnkúmba uráamba pósá ímba kanaa'á wenópa'a wésa wesé'a kosaagaráan-aaisa ísaraumne.

4

¹ Kentáásáfena Maníkó séna kempá'á tasaagánááwe símai kááísamakain-aaí wérainmba pó'a kempínkembá tuwímbai sé'a wempá'á wé'a wesé'a kosaagánauinne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawel'án-oro.

² Maníkóní kawel'-ááímó ísaraundantemba ááéma kentáá síwá'náma ísaraambanifo úwoi táál'-aantemba isésa ímba timankúnkúmba ésa tirumpimbá ta'ótörówana póna minááígó ímba túwl'nai uráye. Mindásafe'a kempínkembá tuwímbai sé'a Maníkómpá'á wé'a wesé'a kosaagánauinne-kanaa tuké'a paráfasuwaafainifo káráwimai kawel'án-oro.

³ Naaófá'ó Maníkó wíyóne marawé úmai tai'léna saagaráin-kanaa wéraifo wenááisafesa ímba timankúnkúmba uráawisafena séna

aaisambó tiyúnda óraaka súne. Kempá'á
ímba tésa kesé'a tasaagánáawe

siyáimbanifo wenáisafeta simankúnkúmbo úndawisa wempá'á wéta
weséta kosaagánáumne.

⁴ Maníkón-aaí aúfáifimba wesé'o kosaagaandasáfénasa agaimaréna séna
Maníkó afa'móráe-kanaa kísau maimái
taí'ásuwena afakaeté-kanaa saagaráiyé

agaimaréna siyáimba póna saagaan-kánáá wéraifo

⁵ Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
kempá'á ímba tésa kesé'a tasaagánáawe
siyáimba póna

⁶ saagaan-kánáá to'mayaa úmakaimba póna tuwímbai-waasi wempá'á
wésa wesé'a kosaagánáawe. Aifa'á Maníkón-aaimo ísaraawi ímba
timankúnkúmbo uráomba póna wempá'á ímba wésa wesé'a saagaráawe.

⁷ Sáwifa'-aatai maisuwéna Maníkó moórá-kanaa maréna séna minkánáá
tíniye séna Téfítimba simámuwana Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna
káf'e'o Maníkómó simátímín-aaí ísáaro.

Tirumbó makáantenii'a ímba é'l wenáái ísáaro
agaimaréna siyáin-aaí kae'-í'a mináái agaimái simátimumpo ísáaro.

⁸ Naaofá'á moóráwigon-awi'a Yósúwa tí'maena kawel'-áémpá'ó
mátinkomba mináémpá'ó Maníkómpáló saagáíyan-aempa'o wéronkakaa
ánaaemba Maníkó ímba moórá-kanaa maréna séna saagáíyan-kanaa tíniye
ímba siyáisino.

⁹ Maníkó wení kísau taí'ásuwena saagaan-kánáá makáimba wení waásimo
saagaan-kánáá wérqiye.

¹⁰ Maníkómó wení kísaumo taí'ásuwenamo saagaráintemba Maníkómpá'á
wésa wesé'a saagaawí miwíwárá'l kísau taí'ásuwesa saagánáawe.

¹¹ Mindásafeta Maníkómpá'á wéta wesé'o saagaandasáféta siyáántán-
kwimáisa kísausa maúndasa miyásá onó. Kentáá síwá'námo urántemba
miyá-sáwí'á únafosaanifo wenáái ísámai kawel'á éta káráwimai kawel'-
íyataao.

¹² Maníkó méraisana wenááigo kísau wémaye. Séfasefa'-aempa'a
áwááimo wétaim-paepaetambo póimo tusákaa ontembá Maníkón-aaigo
kentáásirumpken-imayaa sáwi-imayaawe kawel'-ímáyááwé tuwíntaa'-isatá
wéawanaumne. Sirááimo tain-tántáá'l súnanasa Maníkón-aaigo tuwíntaa'-
úmáráísata sáwi-tantaa'e kawee-tántáá'l sáwi-wéawanaumne.

¹³ Wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'á Maníkón-aúranka'a ímba
áwiyoraifo wíyómpa'e marapá'é seyaafá-tántáá'á afora'rá wéraisana
wéawanauiye. Wemá miyámó iwáí póna kesáamó méraundawini áwáusa
sisai ínata simámenaumne. Maníkón-aaí aúfáifimba súnda-aaí miyán-áái
wéraintafeta kentáá síwá'námo urántemba miyá-sáwí'á únafosaanifo
wenáái ísámai kawel'á éta káráwimai kawel'-íyataao.

Ísu aifa'-ámáán-káwáágón-aaí.

¹⁴ Ísu Maníkón-ááninko kentáásí óraako éna aifa'-ámáán-káwáágó póna
wíyómpa'a Maníkó'e'a iména kentáá súwa'nai enasa áisai imbá póta
wenáisafeta simankúnkúmbo uráundasafeta káféta minááísá fasi'ámaisa
ta'ótóráano.

15 Kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó marapá'ó méronka'a seyaafátantáátfésa sáwí-aaímo sínda isánae sésa áísaí úmaesa íyúmbanifo ímba sáwí'a uráimba póna kentáásáfésamo sáwí-aaímo sýyambo isánae sésamo ombá kentáfimbá ímba fasi'aémbá wéraisana wemá suwánénasa aruntá uwásinkaiye.

16 Mindásafena kentááfimbá umbai-tántáá'á wéraindara'a ímba sáátafeta onanasá Maníkó úwoisa súwa'nai iwáímpá'á konanasá aruntá uwásinkenasa úwoisa súwa'nai ínaye.

5

1 Aifa'-ámáán-káwáá-kísáumó maiyantafesa Yúndaa-waasifinkemba moórá-morawigo íyáfasintinkaawasa wépukowasa fi'omba íyáfasintinkaawasa waásisafesa ísámai Maníkómpá'á áísaí esa waásimo sáwí'o ontáfesa póí tufú'mai Maníkómbá amésa tuwímbai-tantaa'wara'a wéamewe.

2 Miwí waási pósá ímba fasi'aénkwáráwí ésa mindásafesa ímbo kawel'-úmaímo isésamo sáwí'o on-kwáásisáfesa kanaa'lá kawel'-úmai tirumbá uwátinkesa

3 ímba kawel'-úmai fasi'ámai mésa sáwí'o ontáfesa póí tufú'mai Maníkómbá wéamewe. Seyaafá'-wáásítí sáwí-awausafesa sésa póí tufú'mai Maníkómbá amésa miwití sáwí-awausafesawara'a wéamewe.

4 Tuwímbai ímba imáyáa ésa sésa óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maenae-imayaá ésa miyán-kísáú wémaefo naaófá'ó Maníkómó moóráwigon-awi'o Éronimba íyáfasinankowana miyán-kísáumó mailyántemba Maníkó íyáfasintinkaraiwai aantemba minkísáú wémæewe.

5 Miyáumai Ísu Káráisiti ímba imáyáa éna séna óraako pó'a aifa'-ámáán-káwáánónae ímba siyáifo Maníkó íyáfasinankena aifa'-ámáán-káwáá-kísáú aména séna
emá kesáánimba óna'a
kesí kísaura'a ánkaraumne

séna

6 moórá-aaiwara'a súwana agaimaréna séna
moóráwigon-awi'o Méríkiséteki
óraal'-amaan-kawaago uráintemba
emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káráisitintafena siyáye.

7 Ísu Káráisiti marapá'ó méronka'a sésé'á éna ifi'á téna inaí séna puwíndasafena Maníkómpá'á áísaí ena puwíndamo kanaa'ó áwa'nai índawintafena súwa'nai uwo séna Maníkón-ímáyáá arááíwakaimba póna áwa'nai uráye.

8 Ísu érai'a Maníkón-ááninko úwana umbai-tántáá'ó wempá'ó túmba ímba mindásafena imáyáa éna Maníkón-ímáyáá éna

9 sásá'l'a éna wenááisa taawiyafundawisa sáwí-imayaafinkemba faúsínkáísata aúí'a úmaisa maé'maeta wéune. Ísu mintántáákóní áwáguma póna

10 Méríkisétekimo ámáán-kawaamo uráintemba aifa'-ámáán-káwáámó índasafena Maníkó Ísumba íyáfasinankaraiye.

Ísuní aampa'á arááiwae'mai ifá'á túwáafomo siyáin-aai.

11 Simátimunda-aaifimba sáwifa'-aaí wéraimbanifo ímba ísámai kawe'á ontáfena aráátimunda-kisaugo umbaí wétaie.

12 Ááéma Ísu Káráisitin-aaí isé'a ayáátáá-kanaa maisukáafo nóra séra ímba simátima'mae wéiyo. Maníkón-aaíma afora'-ááí ímba ísámai kawe'á é'a moóráwigo anekal'á simásiminkwae sefó umarambó náámbó nésamo fasi'aén-tóbó ímbo naantenkáámbá é'a pó'a Maníkón-aaí ímba kanaa'á simátimakaawe.

13 Umarambó náámbó nésamo ímbo kawel'-úmaimo aaimó ísáántemba miyáráán-úmai kawel'-úmaimo méraiye sáwí'o úmaimo méraiye miwání áwáuma ímba ísámai kawel'-wéowe.

14 Tinón-ésamo fasi'aén-tóbó naantembá kawel'-ímáyáámó owí seyaafá'-ímáyáá tuwímbai wéisaawe.

6

1 Mindásafeta Ísu Káráisitin-aaí paákákén-ááí aantemba ímba iséta fasi'aén-ááímó arumpimbó wérain-aaíwarata iséta sáákaefael-kwaasiyaanta íyataao. Ísu Káráisitin-aaí paákákén-ááí é'a simátimakaunda pó'a ímba aneka'á simátima'mae iyónaumne. Simátimakaunda-aaí maarán-ááín-aye. Úwoi-kisausef'a tínaaemba uwáme'a Maníkón-aaísafe'a timankúnkúmba wéowe.

2 Nombó maitínkáán-aaí simátime'a Maníkóní kísau maiwae sésa íyáfasantinkesa tine'lá tiyáámba ta'ótóráán-aaí simátime'a waásimo pukémpinkembo íyáfasinaiyan-aaí simátime'a Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai ena timínana mimbeyáámbá waé'lwae'a índa-aaí simátimakaunda minááímó é'o simátimakaunda-aaí ísaraafo fasi'aén-ááí arumpimbó wérain-aaí ísáaro.

3 Maníkómó súwa'nai ínataamo éta iséta sáákaefael-kwaasiyaanta ónaumne.

4 Maníkóní aambá arááiwae'mai ifátukaawi kotañisýasa aneka'á kouwerésa kawel'-ámpá'lá týambanifo ímba ténaáwe. Miwí Maníkó sámo kátínkárain-aempa'a mérrowana túwa'nai ena wení Ufaen-ámútánkó miwisé'a mérrowasa

5 miyáumai mésa sésa Maníkón-aaí kawel'-ááín-aye sésa Maníkóní fasi'aémbá tuwímbai awánaraawe. Ánaaemba Maníkóní fasi'aémbá seyaafá'á paápé ínasa mífásí'láémbá tuwímbai awánamai

6 ifátuwesa ímba aneka'á kouwerésa Maníkómpá'lá ténaáwe. Miyámó on-kwáásí maará wéowe. Maníkón-ááninkombo aaraa-táiyá'ló tufúwanamo pukáaintemba miwí miyá owasá tuwánésa ísumba símai sáwí'a uwánkááwasa miyámó ontáfesa ímba kanaa'á kouwerésa Maníkómpá'lá ténaáwe.

7 Miyámó on-kwáásí maarán-kwáásin-owe. Moórá-mora-kanaa aa'á tisaná maramá kawel'-aaí isaná kísau óraa'a isasá waási naawaná Maníkó miyám-bárámá kawel'-aaí wéuwatinkaiye.

8 Énifo moórá-aempa'-marama karaan-tantáá'é námáyiye wéraim-baráma úwoi-marama isaná ampáánká'lá Maníkó iyafímbá agaisuwáíníye. Miyáumai Maníkóní aampa'á arááiwae'mai ifátukaawi ímba kanaa'á kouwerésa

Maníkómpá'á ténááwe. Mindásafe'a Ísu Káráísitin-aai paákákén-ááí ímba aneka'á simátimenaumne.

⁹ Kesí waásisono. Miyán-ááímó súndanifo kembiwí ímba sáwí-mararaan-kwaasin-ofo kawel'-máraráán-kwáásí owaná Maníkó kawel'-ámpá'á mewátinkaiye súne.

¹⁰ Maníkóntáfel'a imáyáa ontáfel'a wení waási túwa'nai e'a káfel'wara'a miyá owaná Maníkó arupíse úmaimo méraiwai minkísáúsáfena ímba wéawinkaiye.

¹¹ Maarásáfena sirááisa wétaiye. Moórá-morawigo Maníkóntáfel'a imáyáa e'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiymbo paápé índasafe'a amu'maré'a mé'a

¹² ímba tuwesaraí ína'a ímba ifátuwe'a Maníkómpá'ó timankúnkúmbo ésamo Maníkómó timénaumne siyáintafesamo amu'marésamo méraan-kwaasiyaani'a oro. Miyán-kwáásiyáání'o ombá

sirááisa wétaiye.

Maníkó símaimo kááísamakain-aai.

¹³ Naaofá'lá Maníkó Émbaramuntafena siyáimba símai kááísamakonka'a póna wembó iyáákaraawai ímba méraantafena Maníkó séna seyaafá'nánká iyáákaraundawi mé'a kesúranka'a sé'a kemó súnda-aai érai'a ónaumne séna símai kááísamarena

¹⁴ Émbaramuntafena séna érai'a kawel'á uwánkaumpo enaísaftantambo iyamba sáwifa'a paápé ónaáwe súwana

¹⁵ Émbaramu érai'e séna fasi'ámai ména ímba ifátuwomba amu'maréna ména Maníkómó símaimo kááísamakaintemba uráye.

¹⁶ Yúndaa-waasi tiká'ó måráámba maará wéowe. Tuwímbai miyá ónaumnemo sembó ombá iyáákaraiwain-aúranka'a sésa miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-meyamba simíníye wésewe. Miyámó sésamo ombá fí'owi fí'on-aai ímba mimpímbá sembá maará sésa kemó sentení'a owé sénááwe.

¹⁷⁻¹⁸ Miyáumai Maníkó kawel'ó uwátinkaindawisafena imáyáa éna séna miyá ónaumne símai kááísamakaimba póna Maníkó séna waási kentáfesa sésa siyáintemba ímba éna fí'oní'a ínaye sefáiimpó'a seyaafá'ó iyáákaraundawi é'a kesúranka'a sé'a miyá ónaumpo ímbo miyámó onanamó éna sáwí-tantaa'a paápé ínaye Maníkó símai kááísamakaimba miyáumai aanáfó wenaúranka'a símai kááísamakaimba póna ímba taraisíníye. Miyámó siyáintafeta kesáá wempátáámó méraundasa wenónkáámbá faisínkaraísata minándámpá'lá méta óraaka séta siyáinteni'a ínaye séta fasi'ámai méta wéamu'maraumne.

¹⁹⁻²⁰ Naambó ésamo áfombo faimakáawanamo fasi'ámaimo intembá Maníkómó siyáintemba kawel'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaigo kentáá fasi'ásínkáísata Maníkómó wíyómpa'o méraiwaintafeta imáyáa éta amu'maréta méraumne. Ísu kentáásí aifa'á wíyómpa'a iyéna ámáán-dankomba Maníkóní ufaen-dáúmpá'á ontamó uwásukaan-ampantama tarurúwa'marena iyéna kentáásáfena imáyáa éna miyá uráimba póta fasi'ámaisa méraumne. Méríkisétekimo uráintemba wíyómpa'a Ísu kentáásí aifa'-ámáán-kwááágó éna miyán-kísáú maimaéna wéiyisata fasi'ámaisa méraundasa póta Maníkóntáfel'a imáyáa é'a aaweyáá é'a ímba ifátuwe'a ánaaembo méraiymbo paápé índasafe'a amu'maré'a méraaro.

Ámáán-kawaago Méríkisétekin-aai.

7

1 Minkwáásígó Méríkiséteki wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágó éna Maníkó iyáákariwaini ámáán-kawaago úwana naafáfá' Émbaramu namuro-wáásítí óraal'-waasise tiyéna iyáákaron-aempakemba túwana Méríkiséteki Émbaramumba aampa'á awánéna kawe'á uwánkowana

2 Émbaramu namuro-wáásítí moparawímbo maiyómba siyáánkaiya'a tuwíkena Méríkisétekimba moórá-unkwima ámakaiye. Méríkisétekintafesa mináwíkóni áwáuma kawe-kawáágón-ye sésa waé'mai wésewe. Wemá Sérémi-naopaken-kwaasiti kawáágón-áwíkoni áwáuma faru-kawáágón-ye sésa waé'mai wésewe.

3 Méríkisétekin-áiwá'ná túwí'wara anófoi túwí'wara'a ímba agaimakáamba wéraisana wembó ma'ánkarain-kanaawe pukáin-kanaawe ímba agaimakáamba wéraiye. Wenáái miyán-áái ímbo wéraintafena Maníkón-ááninkoraamba uréna ámáán-kawaa-i'a

úmai maé'mae'a ínkiye.

4 Maanáái imáyáan-oro. Kentáá síwá'náma Émbaramu óraal'-waasi úmbanifo wemá Méríkisétekimba namuro-wáásítí moparawímpinkémbá moórá-unkwima ámakaimba póta mindásafeta séta Méríkisétekima Émbaramumba iyáákariye súne.

5 Moóráwigó Émbaramun-áisaafitantambo uráiwain-awi'a Rífái wenándáfaken-kwaasifinkemba tuwímbai ámáán-kišaura'a iyáfasisintkaraiye. Maníkóni ámáámpinkemba moórá-amaanko séna Isareriwáasisono. Kentí moparawímbo wémaempinkemba aasiyaasi siyáánkaiya'a tuwímbarempinkemba moórá-unkwima kentí waási Rífáin-andafaken-kwaasi tíméro siyáye.

6 Méríkisétekimo Rífáin-andafaken-kwaasigomo uráinkakaa séta Émbaramu wembá moórá-unkwima ámakaimba ámáánkomo siyáintemba uráiyé súsino. Énifo Méríkiséteki ímba Rífáin-andafaken-kwaasigomo Émbaramumo siyáánkai-unkwimo makáimpinkemba moórá-unkwima úwoi maimaéna kawe'á uwánkena Maníkómó Émbaramuntafena kawe'á uwánkanauñemo símamo kááísamakaivaiimbá kawe'á uwánkaraiye.

7 Óraal'-waasigo kári'-waasigomba kawe'ó uwánkáimbá mináái iséta póta Méríkiséteki Émbaramumba iyáákariye súne.

8 Rífáin-andafaken-kwaasi siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwimo wémaewai wépuwon-kwaasin-ofo Méríkiséteki siyáánkai-unkwifinkemba moórá-unkwima maiyáiwaintafena Maníkón-aaí aúpfáifimba agaimaréna séna wemá aúñarena úwoi méraiye sisáná póna wemá Rífáin-andafaken-kwaasi iyáákariye.

9 Imáyáa é'a sé'a Émbaramu Méríkisétekimba moórá-unkwi ámakonka'a Rífáiwara'o ámakaintemba éna wemá moórá-unkwima wémaiwai ámakaintenkaamba uráiyé.

10 Émbaramu Méríkisétekimba awánéna moórá-unkwimo ámakonka'a Rífái ímba paápé uréna aíwá'nágó arumpimbó mérónka'a uráintafe'a mindásafe'a súne. Rífáiwara'a Méríkisétekimba ámakaintemba uráiyé súne.

11 Naaófá'á Maníkó ámáámbo simátímakonka'a Rífain-andafaken-kwaasi ámáán-kisau maésa póí tufú'mai Maníkómbá amiyantafena Maníkó iyáfasintinkena Éronimba aifa'-ámáán-káwáá iyáfasinankaraiye. Rífain-andafaken-kwaasiti kísáumo arupíse uwátinkáinkakaa Maníkó ímba aneka'a aifa'-ámáán-káwáá iyáfasinankaisino. Ímba Éroninkaan-kwaasin-ifo Méríkisétekinaan-kwaasi iyáfasinankaraiye.

12 Maníkó séna aú-aifa'-amaan-kawaama iyáfasinankanae súmba póna ááéraan-amaamba ámáán-kisau-waasi Maníkóntáfesa ísámai póí tufú'mai ámén-amaamba ifátuwena aú-amaamba simásimuwata ísaraumne.

13-14 Minááí Fasi'aénkó Ísu Káráísitintafena séna ímba Rífain-andafakemban-ifo moórá-anda Yúndaan-andafakemba paápé urákiye. Naaófá'á Mósese ámáán-kisau-waasisafena siyónka'a ímba Yúndaan-andafaken-kwaasisafena siyáiye. Ímba Yúndaan-andafaken-kwaasin-ofo Rífain-andafaken-kwaasi Maníkóntáfesa imáyáá ésa póí tufú'mai óntantaarerá'o agaiyáamba ísaraumne.

Ísu Méríkisétekijaam-amaan-kawaagon-aai.

15 Minááígóni áwáuma maarán-ye. Maníkó aú-amba aráátimena aú-aifa'-amaan-kawaago Méríkisétekinaan-kwaasi iyáfasinankaraiye.

16 Ímba Rífain-andafakemban-ifo fasi'lémpínkembá maé'mae'l éna ímba tai'láindawi aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai iyáfasinankaraiye.

17 Mindásafena Maníkón-aai aúfái-wàndaaifimba agaimaréna séna moóráwigon-awi'a Méríkiséteki
óraal-amaan-kawaago uráintemba
emá miyán-kísáú maimaé iyínone

Ísu Káráísitintafena siyáiye.

18-19 Ááéraan-amba

Rífain-andafaken-kwaasiti ámáán-kisáugo ímba fasi'ámai wérontafena ímba túwa'nai úmai arupíse uwátinkowana Maníkó ááéraan-amba ifátuwena moórá-amba kawel'-ámbá aráásimuwata érai'e séta fasi'ámai méta Maníkómpátá wégune.

20-21 Rífain-andafakemba ámáán-kisau-waasi iyáfasintinkonka'a úwoi iyáfasintinkesa ímba aaí símai kááísamakaambanifo Maníkó Ísu Káráísitimbá aifa'-ámáán-káwáágombó iyáfasinankonka'a aaí símai kááísamakaiye. Mindásafena agaimaréna séna

Fasi'aénkó séna emá ámáán-kawaago éma
maé'mae'a ínone séna minááí ímba taraisíníye

Maníkó wenááninkontafena símai kááísamakaiye.

22 Minááígó ááéraan-aai iyáákowana Maníkó símai kááísamakontafena Ísu Káráísiti séna minááí

érai'-aai waé'wae'a ínkiye siyáiye.

23 Moórá-aai ísáaro. Ááéma ámáán-kisau-waasi sáwífa'a mésa pósá púwúntemba anondáára'a fí'owima minkísáú maimaésa iyáambanifo

24 Ísu Káráísiti maé'mae'a éna ímbo puwíndawi aifa'-ámáán-káwáá-kísáú maimaéna iyéna

25 maé'mae'a éna kentáásáfena imáyáa éna Maníkómpá'á áísaí úmae iyéna póna kanaa'á sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye. Ísu Káráisítinka'a kááísamaisa méta Maníkómpátáámó kúnda-waasisa sáwí-imayaafinkenta wéfausinkaiye.

26 Ísu Káráisiti aifa'-ámáán-káwáágó éna Maníkóntáfena imáyáa éna sáwí-aai wempímbá ímba wéraisana kawel'-aantemba úmai ména marapá'á sáwí-waasifimbo maúnka'a ímba sáwí'l'a uréna wiyómpa'a fasi'aén-áémpá'á iména miyán-áifá'-ámáán-káwáágó ména kanaatá seyaafá-tántáá'á wésuwa'nai-ye.

27 Waásimo sáwí'o untáfésawe miwímó sáwí'o untáfésawe Rífain-andafaken-kwaasi aifa'-ámáán-kwáásí póí tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyáambanifo Ísu Káráisiti sáwí'o i-áái wempímbá ímba wérowana póna miwímó uráantemba ímba póí tufú'mai Maníkómbá áma'mae iyéna waásimo sáwí'o ontáfénawe séna mimbórá-kanaa puwéna minkísáú tai'ásukaiye.

28 Ámáán-aaifinkemba aifa'-ámáán-kwáásí iyáfasintinkowasa mararákén-kwáásí pósá sáwí'a uráambanifo minámáánkó ánaaembá Maníkó símai kááísamarena séna miyá ónaumne séna wenáánimba sásákómbá iyáfasinankowana aifa'-ámáán-káwáá-í'a úmai maé'mae'a wéiye.

8

Ísuma kentáásí aifa'-ámáán-káwáágón-aaí.

1 Súnda-aagoni áwáuma maarán-ye. Miyán-áifá'-ámáán-káwáágó kentáásí ámáán-kawaago wiyómpa'a ména iyáákamaimo kawáán-uráiwai ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á mériaye.

2 Waásimo naambó ésamo Maníkóntáfesa mindáúmpá'á imáyáa ombánifo wiyómpa'a Fasi'aénkó naan-úramba úmakowana Ísu Káráisiti mimpímbá Maníkóní ufaen-dáúmpá'á iména aifa'-ámáán-káwáá-kísáú wémaiye.

3 Marapá'-áifá'-ámáán-káwáá póí tufuwésa tómbá maésa úmai Maníkómbó amiyantafesa iyáfasintinkaraafó Ísu Káráisiti kentáásí aifa'-ámáán-káwáágó moórá-tantaa'o Maníkómbó ámakaimba mindá puwéna wenáúma ámakaiye.

4 Waásimo sáwí'o untáfésa ámáánkomo siyáintemba póímo tufú'maimo Maníkómbó ámén-kisau wémaen-kwaasi méraafó Ísu Káráisiti marapá'ó ménaraa ímba póí tufú'mai Maníkómbá amísino.

5 Wiyómpa'o naan-úrambo úmakaiwaini waé'maiyaan-damba marapá'á wéraisasa mindáúmpá'á ámáán-kisau wémaewe. Miyáumai naaofá'á Mósese aifa'-ámáán-dámbó índasafena úwana Maníkó simámena séna Sáinai-omapa'a aráánamunda-namba miyán-dámbá uwó súwana Mósese wiyómpa'o wérain-dankoni waé'maiyaan-damba úmakaiye.

6 Wiyómpa'a Ísu ámáán-kisaumo wémain-kisaugo marapá'ó ámáán-kisaumo wémaen-kisau iyáákaraie. Maníkó séna kawel'á uwátinkanaumne símai kááísamakain-aaí Ísu Káráisítimo aráásímímba minááígó ááémo símaimo kááísamakain-aaigomba iyáákaraie.

7 Ááémo símaimo kááísamakain-aaigomo waásimo arupísemo uwátinkarainkakaa Maníkó ímba aú-aaí símai kááísamakaisino.

⁸ Maníkó wení waási tuwánómba sáwi'a uwaná mindásøfena aaisambá séna maarán-áái súwana Maníkón-aai aúfái-wandaafimba agaimaréna séna Fasi'aénkó séna ánaaemba moórá-kanaa tína'a aú-aai símai kááísamare'a Isareri-waasiye Yúndaa-waasiye aú-aai símai kááísatinkanaumne.

⁹ Ísípi-marafakemba miwí tiwá'náma faútinke'a tú'mae'o téwándara'a aaí símai kááísamakaundanifo mináái taráisúwa'a sínaaemba uwátíma kaumne. Aú-aai símai kááísamare'a ímba ááéraan-aaiyaamban-ifo aú-aain-iye Fasi'aénkó séna

¹⁰ moórá-aaiwara'a séna moórá-kanaa tína'a Isareri-waasisafe'a aú-aai símaimo kááísatinkaandara'a kesí ámáámba tirumpiné imáyáafine timé'a miwití Maníkó méraanasa kesí waási-i'a úmai ménawee.

¹¹ Minkánáá tínasa miwití waásiye fi'on-kwaasiye ímba táántesa sésa Maníkómpá'á teró sénááwe. Óraal'-waasiye úwoi-waasiye seyaafá'á é'a tiyáamba pósá ímba anekal'a táántanaawe.

¹² Sirumbá uwátinke'a sáwi-imayaa maitiyuwé'a misáwí-ímáyáásáf'e'a ímba imáyáá úmae iyónaumne Fasi'aénkó siyáyiye agaimaréna siyáyiye.

¹³ Maníkó aú-aai símai kááísamaranaumne siyáimba póna aifa'ló símaimo kááísamakain-aai ááéraan-aai isaná ááéraan-tantaa'a káríka'a wéna tai'áinífo ááéraan-aaimo éna káríka'a tai'áiníye.

9

Naaofá'á aifa'-ámáán-káwáágó purumakagóní naaemá Maníkombá áma'mae iyúwana Ísu wení naaemá ámakain-aai.

¹ Naaofá'á Maníkó aifa'á símai kááísamakain-aaimo wérompinkemba Maníkón-ímáyáá mósá wémaron-aai wérowasa Maníkón-ímáyáámó mósá maráiyán-damba úmakaawe.

² Ampanta-námbá úmakesa moórá-ampanta afufumpimbá imakésa mósá fáitukopatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa múra fáitukopatafesa ufaen-dáúmpá'é sésa mimpimbá ómbá kúral'mai marésa taaré úmakesa mintáárérá'á Maníkóní péréti-tomba marésa

³ mósá fáitukon-daumpatafesa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'e sésa

⁴ mimpimbá korí-óntántámbá úmakaan-taare marésa mintáárérá'á asaa-wiyúmbó ún-kana wéagaesa kawe-táwáámá úmaresa korí-óntán-kwándááísámbá mintáwáámá ánáan-kwimaresa mimpimbá korí-óntántámbá úmakaan-tawaafimba naaofá'á wiyómpakembo marapá'ó kunkáin-tonkon-awi'a máána-tomba mintáwááfimbá ma'mái minkáwé-táwááfimbá marésa naaofá'á Maníkó wení kísaura'a Éronimba iyáfasinankowana wení táúnkakemba árumo wíkáin-taumba mintáwááfimbá marésa naaofá'á Maníkómó Mósesembo simámakain-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiyálo agaimakón-kwandaai kae'-wándááí mintáwááfimbá marésa

⁵ kae-tántáá'á ayóiwárá-tántáákáí óraa-kawé'a úmeresa sésa Maníkóní áwáuma fí'oran-awaugo póna sáma kaiyé suwaná mintántáákáigó ayóigóráámbá mintáwáámá káátena Maníkómó miwití sáwi-imayaamo maitiyuwón-tawaama káátaraiye. Mindásøfe'a káfé'a ímba ayáátaá'-aaí agáúmne.

6 Miyá úmakesa aasiyaasi-kánáá ámáán-kisau-waasi minámáán-dánkómbá múra fáítukon-aempá'a iyésa kísaú máúmbanifo

7 moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-úran-amaapa'a aifa'-ámáán-káwáágó iyéna póígóni naaemá maímaéna iyéna wemó sáwí'o úntafenawe waásimo ímbo táá'o isésamo sáwí'o untáfénawe miyá-sáwí'o ombá maityuwáíndasafena mindááémá Maníkómbá ámakaiye.

8 Miyá éna Maníkóní Ufaen-ámútánkó maarán-úmaisa wéaraasimiye. Ámáán-dankombo múra fáítukaapa'o wéromba Maníkóní ufaen-dáúmpá'a wempá'a iyíyan-amba ímba afora'á wéraiye.

9 Mintántáá'lá aiyowái'a úmai káfétaamo méraunda-waasisa wéaraasiminta maarán-iye. Maníkón-ímáyáámó mósa makón-kwaasi póí tufuwésa tómbá fakarésa úmai Maníkómbá ámakaambanifo miwí tirumpinkén-ímáyáá ímba sásá'l-í'a uwátínkarakiye.

10 Miyáumai minámpá'a tóné noné nésa nombó perésamo ombá túsañesawe sésa miyá úwana Maníkó aú-amba aráátiwuana ááéraan-amba taí'áraiye.

11 Miyámó uráambanifo Ísu Káráísiti aifa'-ámáán-káwáágó káfí'o wérain-amba kawel'-ámbá aráásimena ámáán-kisau wémain-daumpa'a mindámbá ímba marapá'o waásimo úmakaan-damban-ifo iyáákaran-damba sásá'l-námbán-iye.

12 Mimbórá-kánáá Ísu Káráísiti Maníkóní ufaen-dáúmpá'a wíyómpa'a Maníkó méropá'a iyúmba ámáán-kisau-waasigomo mémegoni naaewé purumaka-áráákoní naaewé maímaénamo iyáintemba ímba miyá uráifo wení naaemá maímaéna iyéna sáwí'o úmaisaamo méraundafinkenta siyáínata aú'lá úmaisa maé'mae'o ondasáfénasa miyá éna pukaiye.

13 Mémegoni naaewé purumakagóní naaewé anááé-áráá'a purumaka-áráá'o agaisukáampinken-kanawe Maníkón-aúranka'o sáwí'o uráan-kwaasi tinepaká'a tufimpín-kwéesa miwí túma kawel'á uwátínkówana Maníkó tuwánéna séna kawel'án-iye siyákiye.

14 Mémegoni naaesáné purumakagóní naaesáné miyá uráambanifo Ísu Káráísitini naaegómá iyáákaraní. Wempímbá ímba sáwí-aaí wéraiwi Maníkóní ámútánko maé'mae'o iwáí wesé'a méraintafena wení naaemá kumúwana wenáúma Maníkómbá ámakaiye. Sáwí'o wéowini áwáugo ta'ótokaimpinkemba faúsinkainanasa kentáásirumpimba ímba aaí wérainata Maníkóní kísaú máéndasafenasa wení naaemá kumúwana wenáúma Maníkómbá ámakaiye.

15 Mindásafena ááéraan-aaí símai kááísamakonka'a sáwí'o uráampirkembo faútirkaindasafena Ísu Káráísiti pukaiye. Mindásafena Ísu Káráísiti aú-aaí símai kááísamakaimba póna Maníkómó óraaka'o séna kawel'ó uwátínkáanda waé'wae'a ínýemo siyáimba Maníkómó wétaantain-kwaasi maénááwe.

16-17 Wépuwesamo ombá miwítí moparawímbá tuwíntinkesa símai kááísamaresa wépuwowe. Moóráwigó puwíndasafena éna wení moparawímbó maíyan-aaí wésifo úwoimo méraindara'a ímba maénááfo puwínasa érá'i'a púwiye sésa maénááwe.

¹⁸ Miyáumai naaófá'a Maníkó aifa'-áái símai kááísamakonka'a Mósese póí tufuwana mimpóígóní naaemó kunkáintafena Maníkó símai kááísamakonka'a

¹⁹ aifa'a Mósese seyaafá'-wáásífimbá Maníkóní ámáámba seyaafá'a simátimena purumaka-áráákoní naefímbá non-úramba fatímakena méme-ayuma taemóka'a úsúmarena mindááéfímbá tántámai Maníkón-aaí agaimái makáan-aufai-wandaaíya'a tufimpín-úmarena waási tinepa'a ámiyá uwásuwená

²⁰ séna maandááémá aiyowáíí uímai aráátimumpo Maníkómó símaimo kááísamakain-aaí fasi'aén-áái wéraifo ísámai kawé'án-oró séna

²¹ miyáumai mindááémá Maníkón-ímáyáámó mósa wémaron-danka'a tu-fimpín-úmarena mindáúmpá'ó wéron-tantaaka'a miyá úmakaiye.

²² Érai'a Maníkóní ámáánkoní áwáufa'a naaegó seyaafá-tántáá'a kawé'á uwátinkáisana moóráwigowa'lí pójá'lí ímbo púwisanamo wení naaemó ímbo kúmínkakaa Maníkó sáwi-imaya ínta maisiyúwáísino. Naaemá kunkáimba póna Maníkó kentáási sáwi-imayaasa wémaisiyuwaiye.

Ísu sáwi-imayaasa maisiyuwáindasafenamo pukáin-aaí.

²³ Maníkón-ímáyáá mósa makáan-dane mindáúmpá'ó wéron-tantaal'e maarán-aye. Wíyómpa'o wérain-dane mindáúmpá'ó wérain-tantaal'e miwání waé'maiyaan-damban-aye. Mintántáá'ó marapá'ó wéron-tantaaka'a pójoni naaesámbá kawé'á uwátinkówana mindá kawé'á uráambanifo wíyómpaken-tantaaka'a ímbo pójoni naaesámbán-ifó iyáákaraiwaini naaesámbá kawé'á wéuwatinkaiye.

²⁴ Miyáumai Ísu Káráisiti wíyómpa'a iyéna Maníkón-aúranka'a iména kentáásfénasa imáyáá éna Maníkóbá wéaisai-aye. Úmakaan-damba naan-úrankoni waé'maiyaan-damba ímbo iméraifo wíyómpa'a iména kentáásfénasa imáyáá éna Maníkóbá wéaisai-aye.

²⁵ Moórá-mora-aataiya'a moórá-kanaa Maníkóní ufaen-dáúmpá'a aifa'-ámáán-káwáágó pójoni naaemá maimaéna íyóyo uráintemba Ísu Káráisiti ímbo miyá uráifo mimbórá-kánáá wení naaemá maimaéna móamakaiye.

²⁶ Ísu Káráisitimo miyáumaimo maimaé íyóyo urénaraa wíyóne marawé úmaronkakemba moórá-mora-aataiya'a moórá-mora-kanaa pu'mapu'ma'á úmaena íyísino. Ímbo miyá éna ááéraan-kanaa káríka'a tai'ónka'a marapá'á kuména sáwi-imayaasaamo maisiyuwáindasafenasa mimbórá-kánáá pukáye.

²⁷ Kentáási kanaamó tíntaamo púwondasa kesáámó méraundawini áwáusafenasa sísai ínýe.

²⁸ Miyáumai sáwfá'-waasiti sáwi-imaya maitiyuwáindasafená mimbórá-kánáá Ísu Káráisiti puwéna Maníkóbá wenáúma aména aneka'á kuména ímbo sáwi-imayaamo maitiyuwáindasafená kumínifo wéamu'maraan-kwaasimo kuntiyáindasafená kumíníye.

10

¹ Mósesemo siyáin-amaankoni aambá ímbo aan-úramban-ifó Ísu Káráisiti kawé'ó uwátinkáisina aankóní waé'maiyaan-amban-aye. Miyáumai moórá-mora-aataiya'a ámáán-kisau-waási póí tufú'mai Maníkóbó

ámakaamba miyán-kísáúgó Maníkómpá'ó tiyáan-kwaasi ímba arupíse uwátinkaraiye.

² Póimo tufú'maimo Maníkombó ámakaan-anko kawé'ó uwátinkarainkakaa Maníkón-imáyáamó mósá makáawi miwífimbá aoisaambá ímba wérowasa sáwi-tantaatafesa ímba umbaí tésa ímba póí tufú'mai Maníkombá áma'maesá iyówisino.

³⁻⁴ Énifo maará wéowe. Purumakagóní naaegówé mémegoni naaegówé ímba kanaal'á sáwi-imayaas maitíyukaimba pósá moórá-mora-aataiya'a póí tufú'mai Maníkombó ámakanoka'a miwití aoisaantáfesa imáyáa uráawe.

⁵ Miyáumai Ísu Káráisiti marapá'ó kumíndasafena éna Maníkóntáfena séna
póimo tufú'maimo embó ámakaane tóbó ámakaane ímba embá arááima wétaifo kemá embá arááima táinda-i'o ondasáfe súma to'mayaa uwásinkaraane.

⁶ Póimo agaisukáantafe ímba aamoí wéone. Sáwi'o uráantafesa pói tufú'maimo tufú'maimo ámakaamba mindásafe ímba aamoí wéone

⁷ súnda maará súne. Enáái aúfáí-wandaafimba kentáfena símai agaimaréna séna Maníkoo kemá mé'a embá arááimo táinda-i'a úmai ménaumne símai agaimakaintemba wéune súne

Maníkóntáfena Ísu siyáie.

⁸ Aifa'lá Ísu Káráisiti séna ámáámbo siyáinten-úmai póí tufú'mai ámakaane tóbá maimái ámakaane pói agaisukáane sáwi'o uráantafesa pói tufú'mai ámakaambanifo minánkó ímba arááima wétaisa aamoí ímba wéone

⁹ simásuwena séna Maníkoo kemá mé'a embá arááimo táinda-i'a úmai ménaumne siyáie. Mindásafena Ísu Káráisiti pói tufú'maimo Maníkombó ámakaunda-anta ifátuwena aú-amba Maníkombó arááimo táinda-imayaamo arááiwunda-anta aráásímakaiye.

¹⁰ Ísu Káráisiti Maníkón-imáyáá arááiwæna Maníkombá wenáúma aména mimbórá-kánáá pukáimba póna sáwi-imayaasa maisiyuwénasa Maníkondé-ita uwásinkaraie.

¹¹ Aasiyaasi-kánáá ámáán-kisau-waasi iyáfasinesa mimbórá-kísáú maésa pói tufú'mai Maníkombó ámakaamba minkísáúgó ímba kanaal'á sáwi-imayaas maitíyukaimbanifo

¹² Ísu Káráisiti mimbórá-kánáá Maníkombá wenáúma aména pukaiye. Sáwi'o uráantafenawe sáwi'o ondasáfénasaawe puwéna minkísáú tai'asuwená Maníkón-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'a mara'á iména

¹³ Maníkómó wení namuro-wáásímó tinkaminanamo wemó iyáákaindásafena amu'maréna iméraiye.

¹⁴ Miyáumai Maníkombá wenáúma ámakaimbá pósá Maníkondé-i'o uwátinkáin-kwaasi sásá'-í'a úmae iyónááwe.

¹⁵ Minááisáfena Maníkóní Ufaen-ámútánkó aforatá simásimuwaná Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna

¹⁶ Fasi'aénkó séna moórá-kanaa tína'a aú-aaí
símai kááisatinkaandara'a kesí ámáámba tirumpiné imáyáafine timénaumne siyáie.

¹⁷ Moórá-aaiwara'a séna

miwítí aoisaané ámáánemo taráíyaamba ímba mindásafe'a imáyáa úmae iyónaumne siyáye
agaimaréna siyáye.

¹⁸ Maníkó miwítí aoisaambá maitiyuwéna ímba imáyáa úmae íyísana póna sáwí'o uráantafesamo póimo tufú'maimo Maníkómbó ámakaan-amba taí'áye.

Maníkónópata iyónomo siyáin-aai.

¹⁹ Miyá isaná kesí waásisono. Ísu Káráisiti puwúwana wení naaemá kumúwana kentáásí aambá wíkáimba póta ímba sáatfeta éta Maníkóní ufaen-dáúmpátá wéiyune.

²⁰ Puwéna Maníkómbá wenáumo ámakaintafena aú-amba waé'wae'o índa-amba aráásimena Maníkóní ufaen-dáúmpá'á mósá fáitukon-ampanta fawásámai aambá wi'mái Maníkómpátá iyóna-amba aráásimakaimba mindásafetaawe

²¹ wemá óraa'-amaan-kisau-waasigo Maníkóní waásiya'a káráwiyaimba mindásafeta

²² Maníkómpátá iyóno. Kentáásí sáwí-imayaasa maisiyuwáísanasa kentáásirumpinta ímba aaí wéraisata kawel'-nónta pésinkáísaata wenááigonta sirumpintá ta'ótoreta Maníkómpátá simankúnkúmba éta Maníkómpátá iyóno.

²³ Maníkón-aai érai'-aaín-aye séta póta fasi'ámaisa ta'ótoreta ínta ifátuweta Maníkómó kawel'á uwátinkanaumne siyáintemba miyá índa póta wenáá fasi'ámaisa ta'ótoreta amu'maréta méta miyásá onó.

²⁴ Kesáá imáyáasa éta moórá-mora-waasi túwa'nai úmai fasi'aéné imáyáawe timéta kawé-kísásúsa wémaeta miyásá onó.

²⁵ Maníkóntaféta imáyáa éta túwaandu úmae iyéta tuwímbaimo túwaandu úmaimo tukáantemba kesáá ímba miyá éta túwaandu úmae iyéta moórá-mora-waasisa fasi'átinkanaumne. Ísu Káráisitimo kumínda kári-kanaa wérintafeta moórá-mora-waasisa fasi'átinketa miyásá onó.

²⁶ Ísáaro. Maníkóní érai'-aaí iséta ta'ótoketa kentáásí imáyáafinkembo wembó sínaaembo uwámetaamo sáwí'o úmaetaamo iyónanasaamo éna Maníkó sáwí-imayaasaamo maisiyuwáíndasa fi'on-amba ímba wéraifo

²⁷ sáatfeta onanamó Maníkómbó tínaaembo uwámyantafenamo sáwí-meyambo timínasa óraa'-iyafimbo káwyantafeta amu'maréta ménauinne.

²⁸ Mósese timún-amaambo taráíyaawi aaifimbá íyáfasintinkaresa kaumbo-kael'-wáásimó tuwánésamo sésa érai'a miyá wéowe sésamo ésa ímba tirumbá uwátinkaiyamba tímakiyasamo puwiyamba

²⁹ mindá umbai-tántáá'lán-ifo Maníkón-ááninkomba tínaaembo uwámémba mindá óraa'-umbai-tantaa'an-iffo Maníkó símai kááísamakonka'a Ísu Káráisitini naaemá kumúwasa sáwí'o umbá maitiyukaimba mindásafesa sésa sáwísambar-aye sýawi óraa'a sáwí-meyambo maénááwe. Maníkóní ámútanko úwoimo súwa'nai iwáíntafesa símai sáwí'a uwánkaraawi óraa'a sáwí-meyambo maénááwe.

³⁰ Maarán-ááímó siyáimba mindá Maníkó póna maará siyáye. Sáwí'o íyawini anondáá-meyambo tíménda mindá kendén-aye. Sáwí-kisausafe'a
meyámbá timénaumne
séna moórá-aaíwarala séna

Fasi'aénkó wení waási tísai úmai iséna
tuwínkaa'a úmai-meyamba timíníye
siyáye.

31 Manikó fasi'aénkwáráwí póna tíkena sáwi-meyambo timínda mindá
óraa'a táátafesa ónááfo Maníkóntáf'e imáyáa é'a túwaandu úmae iyé'a
moórá-mora-waasi fasi'átinkanaawe.

32 Ááéma Maníkó kembiwísáfena sámó kátinkonká'a umbai-tántáá'a
tímuwá'a ímba ifá'á túwóm̄ba fasi'ámai méraafó mindásafe'a imáyáan-oro.

33 Moórá-mora-kanaa seyaafá'-wáásí túranká'a sáwi'a uwátinkesa
símai sáwi'a uwátinkómbanifo fasi'ámai mé'a moórá-mora-kanaa kentí
waásimo sáwi'o uwátinkómba túwa'nai úmae iyúwasa kembiwírá'a
sáwi'o uwátinkómba fasi'aráwe.

34 Maníkóní waási-i'o unkákembá kempínkémbá tuwímbai ándáfa'o
mótinkómba tirunfáfe'a uwátinkówasa kentí moparawímbó tafiyúmba ímba
imáyáa é'a sé'a iyáákarain-tantaa'a wíyómpa'a wéraimba póna waé'wae'a
ínye suwaná tirunkó kawé'a uráye.

35 Miyá urááfo Maníkóntáf'e fasi'ámai mé'a kawé'-meyámbá wémaewe.

36 Maníkóní imáyáafinkeni'a é'a wemó miyá uwátinkanaumno siyáin-
tantaa'o maiyantafe'a fasi'ámae iyiyana ímba tuwesaraí íno.

37 Miyáumai naaofá'á Áísáya Ísu Káráisitimo kumínda amu'maréna ména
Maníkón-aoi aúfáifimba agaimaréna séna
ampáán-kánáá wéraimba póna
tíndawi ímbo amu'maráinda é'a tñíye

agaimaréna siyáye. Moóráfa'a agaimaréna séna

38 kesí waásigo arupíse úmai mérailwai kesáaisafenamo érai'emo sénamo
amankúnkúmba imbá póna aúí'a úmai mérailmba póna inkaisénamo
siyuwé kóína'o
é'a ímbo aamoí uwánkanaumne siyáye
agaimaréna siyáye.

39 Mináímó siyáimbanifo kesáámá ímbo miyán-kwáásísá úne.
Inkaisésamo auwé kówésamo sáwi-aempa'o méraan-kwaasiyaanta kesáá
ímbo úndasa Maníkón-aaísafeta simankúnkúmba éta kawé'a úmaisa
maé'maeta ónaumne.

11

Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba on-áái.

1 Maníkón-aaísafesa érai'e sésa wenká'a timankúnkúmba on-ámbá
maarán-ámbán-ye. Maníkóm̄ to'mayaa uráin-tantaatafeta séta éraika-
tantaa'an-ye séta amu'maréta méta súrantantaamo ímbo awánáúnda-
tantaatafeta séta érai'a wéraiyé súne.

2 Kentá síwá'náma Maníkón-aaísafesa érai'e sésa wenká'a
timankúnkúmba untáfena Maníkó séna kawé'án-owe siyáye.

3 Naaofá'á Maníkó séna wíyóne marawé paápé uwó súwana paápé
uráisata minááísaféta érai'e séta wéisaumne. Ímbo awánáúnda-
tantaapken-tantaatamba awánáúnda-tantaa'l'a Maníkó úmakaiye.

⁴ Naaófá'á moóráwigon-awi'a Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna póí tufú'mai agaimái Maníkóbá ámakowana awaaón-áwí'a Kéni wemá tómbá fáká'mai Maníkóbá amuwana Éperi Maníkómó siyóntembo úntafena Kénimo ámakowaimba iyáákaraiye. Éperi Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo úntafena Maníkó ámakon-tantaa'a awánéna kawe'án-ye séna wembá awánéna arupíse úmai méraandawi óne siyákiye. Naaófá'á Éperi pukówasa wentáfesa sésa Maníkón-aaisafena érai'e séna wenká'á amankúnkúmbo
ún-kwaasin-ye sewatá wéisaumne.

⁵ Naaófá'á moóráwigon-awi'a Ínoki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo úntafena Maníkó púwifo séna kunáí'maena wiyómpa'a móankarowasa ayaafái uwááesa túwómbanifo Maníkómó áíkomba ímba awánaraawe. Ínokimba Maníkómó ímbo kunáíkonka'a moóráwigo Ínokin-aaí aúfáífimba agaimaréna séna Maníkó aamoí ínkwaee-i'a úmae iyákiye agaimaréna siyáin-aaisafeta séta Ínoki Maníkón-aaisafena amankúnkúmbo uráye súne.

⁶ Maníkómpa'ó tewí Maníkó ména wembó saafá íyan-kwaasi kawe'ó uwátinkáín-aaisafesa aifa'á sésa érai'-aain-ye

sésa wempá'á wétewe. Ímbo érai'-aain-iyemo sésamo ésa ímba wempá'á ténááwe. Miyáumai Maníkón-aaisafesamo ímbo érai'e sésamo wenká'ó ímbo timankúnkúmbo iyawi Maníkó ímba aamoí uwátinkainiye.

⁷ Naaófá'á Maníkó Nówampa simámena séna ánaaemba nonkó fiyéna waási tínkaminiye simámuwana iséna séna érai'e séna non-afófora'o nínda-taomba úmarena wení aare-iyámpóiye wenanááfú'e imérowana nonkó miwi ímba nawíkaraiye. Nówaa Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmbo úntafena Maníkó Nówaaantafena séna arupíse úmai méraane súwana Maníkómó marapá'-wáásímó sáwí-meyambo timínda-aaí iséna simátímakaiye.

⁸ Naaófá'á Maníkó Émbaramuntafena séna ení maramá tuwé áménda-marafa'a waaó súwana érai'e séna wení maramá tuwéna ímbo awánóm-barafa'a Maníkómó amúpa'a kuréna

⁹ Maníkómó aménaumne siyóm-barafa'a koména minááísáfena érai'e séna fi'om-barafaken-kwaasigoraamba wááu-namba úmarena maé'éimbaniye. Mimbárá Émbaramuntafenamo siyóntemba ááninko Áísáakinte anáwainko Yékopuntetafenawara'a timénaumne siyóm-barafa'a Émbaramu-iyaise mésa wááu-namba úmaresa méraawe.

¹⁰ Émbaramu miyáumai ména moórá-naopatafena imáyáa éna Maníkómó wiyómpa'o to'mayaa úmakain-daopa'a fasi'aén-áfómbá

waé'wae'o índa-naopatafena imáyáa éna
amu'maréna maé'éimbaniye.

¹¹ Émbaramu awaainínkón-áwí'a Séraa Maníkón-aaisafena érai'e siyákiye. Maníkó simámena séna iyámpói ma'ankáínone súwana érai'a wemó sintembó owín-ye séna iyámpói mo'la'ánkáánda-kanaa taí'áraiye séna ímba imáyáa úwana fasi'aembá amuwana ámú'l a kauréna iyámpói ma'ánkáraiye.

12 Miyáumai Émbaramu iyámpói ma'ankóm̄ba waurámbó kómpinkemba sáwífa'l-waasi aísaafitantambo iyawisafena wiyómpa'o o'ó sáwifa'o wéraisanamo nompá'ó nonáámááimo sáwifa'o wéraintemba

miyán-kwáásí uwasá ím̄ba kanaa'lá toráúraawe.

13 Maanáufáfimbó túwí'o agaimaráúnda-waasi Maníkón-aaisafesa érai'e símae iyésa wenká'a timankúnkum̄ba úmae iyésa pukáawe. Maníkó óraaka séna miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ím̄bo máúmba némpa'a wérrowasa úwoi aaí isésa aamoí ésa sésa marapátáámó méraundasa fi'om-barafaken-kwaasiyaamba úmaisa ampáánká'a méranaumne símae iyésa pukáawe.

14 Miyán-ááímó sen-kwáásí miwítí mara-úrapa'a imáyáa uwatá ísaraumne.

15 Miwímó tukóm-barasafesamo imáyáamo urésaraa kouweráíyan-amba wérrowasa pósaa awánaawisino.

16 Ím̄ba miyá ésa wiyómpa'o iyáákarain-aempa'a imáyáa uráawe. Mindásafena Maníkó aamoí éna séna kesí waásin-owe séna póna miwítí maru'a to'mayaa uráiye.

17-18 Maníkó Émbaramuntafena óraaka séna enááninko Áísákimpinkemba enáisaafitantambo iyawi paápé ónááwe siyéna ánaaemb̄a moórá-aai áisai úmai isánae séna enáánimba Áísákimb̄a tufú-simyo súwana Émbaramu séna Maníkó simásimena séna enááninko Áísákimpinkemba enáisaafitantambo ónááwe siyáimba érai'a miyáumai paápé uwásinkainye séna Áísáki mimbórá-iyámpói úwana ím̄bo ta'ótotoromba áí'maena tufuwíndasafena éna

19 imáyáa éna séna Maníkó kanaa'lá puwíndafinkemba iyáfasinankainye séna tufuwíndasafena úwana Maníkó séna étuwaa súwana ifátuwena ááninkomba tufuwana púwóraampinkemba áikaiye.

20 Áísáki Maníkón-aaisafena amankúnkum̄bo úntafena Maníkóm̄o ánaaemb̄o paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena ááninkai Yékopunte Ísonte aasumí'a tímakaiye.

21 Ánaaemb̄a Yékopu waurámbá kéna puwíndasafena éna táúmba faiyéna kifaena Maníkón-aaisafena amankúnkum̄bo úntafena Maníkón-imáyáá mósá maréna ánaaemb̄o paápé índa-tantaatafenamo siyón-aaisafena Yósepin-ááninkai aasumí'a tímakaiye.

22 Ánaaemb̄a Yósepi waurámbá kéna puwíndasafena éna Maníkón-aaisafena amankúnkum̄bo úntafena simátimena séna Maníkó kentáásí waási Ísareri-waasi Ísípi-marafakemba

faú'mai tí'maena kentáásí marafá'o móttinkaindara'a kesiyáántámba maimaésa máútaaro Yósepi siyáye.

23 Ánaaemb̄a Mósesen-anófoi wembá ma'ánkaresarai awánésarai kawel'-iyámpói-ye sésarai Maníkón-aaisafesarai timankúnkum̄ba uyantáfesarai

Ísípi-marafaken-oraa'l-waasigo iyámpoísomba tínkantuwaaromo siyón-aaisafesarai ím̄ba táátafesaraimo uyambá minááí taraisésarai Mósesemba aúpá'lá áñkaroyana kaumbo-wiyómbá maisuwówana minóráál-wáásigón-ayáámunko áí'maena wení naaúmpa'a móankarowana

24 ánaaemb a Mósese óraa'a úwasa awánesa sésa Ísípfaken-oraa'-waasigon-ayáámunkon-ááninkon-ye suwaná Mósese Maníkón-aaísafena amankúnkúmbo úntafena miyámó sun-áái ánaaemb uwátimena séna kemá ímba wenáánimba úne siyáyi.

25 Ísípfaken-kwaasi sáwifa'-moparawimba marésa sáwí'o untáfesa aamoí umbá Mósese mindá ááémo tai'áínda-tantaatafena ímba arááima tówana séna umbai-tántáá'ló simiyambo éna kanaán-ye séna Maníkóní waási wení waási póna méron-aempa'a koména

26 imáyáa éna séna Maníkó kentáásáfena tiyáíndawiye séna iyáfasinankaraiwaini kísaú máénda póna umbai-tántáá'ló kempá'ló tínda minánkó Ísípi-waasiti sáwifa'-moparawimbo máénda-ankomba iyáákariye séna Maníkó kawel'-méyámbá simíníye-imayaa éna miyá urákiye.

27 Ánaaemb a Mósese Ísípi-marafa'a tuwé'a kónaumne siyónka'a óraa'-waasi aaisambá áuwana Maníkón-aaísafena amankúnkúmbo úntafena wenáároi ímba inkaséna úwoi kówéna Maníkombá ímba túrantamba awánaawimba imáyáafinkemba awánaantafena úwoi kóuraiye.

28 Ánaaemb a Ísípifa'a Maníkóní kísaú-waasigo wíyómpakewi moórámora-naumpimpakemba aifaráán-iyámpói tínkamindasafena úwana Mósese Maníkón-aaísafena érai'e siyóntafena Ísareri-waasiti aifaráán-iyámpói ímba tínkaminkwae séna Ísareri-waasisafena pói tufuké'a onta-táiyá'a naaemá a'maré'a mimpói kemá naaró súwasa miyá uráawe. Mindásafesa áwí'a sésa paasofa-tánóné siyáamba mindá tiyótaimo í-tánóné siyáawe.

29 Ánaaemb a Ísípi-marafa'a Ísareri-waasi tuwésa tésa óraa'-nonkonawi'a naae-nóné supa'á tésa Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo untáfena mindónkó tuwíñkaal'-úwasa nonáámááiyafamba kofatowasá Ísípfaken-kwaasi wa'maésa tésa mindómpimbá tuwaná mindónkó kúwátawisená minkwáási tínkantasaraiye.

30 Ánaaemb a Ísareri-waasi sésa Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuweta mimbáráfá'l koménae sésa kumbá Maníkó miyán-oro siyómba érai'e siyóntafesa mindáó'a óntantambo sí'ló úmakopa'a kóukutauku uwááesa tóso émesa afá'móráera'a miyá ésa afakaetégomba komiyá uwaná weyááríka'a misí'lá tawísimáena marapá'lá kumuwasa Yéríko-waasi tínkantuwesa ko-maé'ómbaniye.

31 Ísareri-waasi Yéríko-naopa'a ímbo kurónka'a kae'nárai til'márówasarai mindáópa'a koawánamaranae sésarai kuyambá moórá-ininkon-awi'a Ré'ápi sáwí-anka'o nún-ininkoni naaúmpa'a kuyaná Maníkón-aaísafena érai'e séna minké'e'nárai aúpá'a tiyuwówasarai tiyááye. Ísareri-waasi Yéríko-naopaken-kwaasi kotínkantuwe'a koménae sésa kurónka'a Yéríko-waasi Maníkón-aaísafesa ímba timankúnkúmbo urówi tínkamesa Ré'ápi Maníkón-aaísafena amankúnkúmbo ún-inimba ímba tufukáawe.

32 Seyaafá'l-wáásí tááimo agáénda ayáátáá'-aaí imbá pó'a sejaafá'l-wáásí táái ímba agaénaumne. Miwí túwí'a Kíndíyoní úwana Péréki úwana Sámúsoni úwana Yépéta úwana Téfítí úwana Sámúwéri úwasa Maníkón-aaí simátímkowiye miyáumai-waasi ésa

33 Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo untáfesa pósá miwífinkémbá tuwímbai namuro-wáásí iyáákesa arupíse úmai miwítí waásiyá'a káráwiyesa Maníkómó óraaka'o séna miyámó ónaumnemo siyóntemba úmai mérowana Maníkó afáá'l-iyán-tóika'a awáá urówana ímba unkutuwasa mésa

34 miwífinkémbá tuwímbai óraal'-iya pisíntukowasa miwítí namuro-wáásí tínkamonaue uwaná Maníkó týótai úwasa kawel'-úmai mésa ímba fasi'ámai mérowana Maníkó fasi'átinkowasa mésa miwítí namuro-wáásí tínkantuwsa maé'ómbaniye.

35 Tuwímbai-inimba Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo untáfena miwí timááraamo pukómpinkemba Maníkó iyáfasintinkaraiye.

Namuro-wáásí tuwímbai ta'lótoresa sésa Maníkóbó tínaaembo uwámiyataamo éta ínta tínkameta étinkanaumpo Maníkóbó tínaaembo ímbo uwámiyataamo éta tínkamonaumne suwasá Maníkóbá ímba sínaaemba uwámenaumne sésa imáyá'a ésa púwónana Maníkó súwa'nai ínata wíyómpata maé'maeta ónaumne suwasá tí'o úni'a uwátinkowasa pukáawe.

36 Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo untáfesa miwítí namuro-wáásí tuwímbaisafesa tuwíyáái ésa tínkambae iyésa tuwímbai týayaanka'a kárá'umai tí'maesá ándáfa'a máwétiywesa

37 tuwímbai óntantamba tínkamuwsa púwúwasa tuwímbai paepáétamba karánaara uwásuwesa tuwímbai paepáétamba túfimba faiya'naiya uwasá púwúwasa tuwímbai ímba kawel'-únánkwatói urésa sipisípi-ayau-unankwatoi uwasá tuwímbai méme-ayau-unankwatoi urésa ímba kawel'-náúmpímpá'a waésa úwoifaka'a kowáisáwai ésa ímba tómbá makówasa sáwi'la uwátinkesá umbai-tántáá'l'-í'a uwátinkesa

38 kawel'-wáásí-í'a úmai mérontafesa ti'l-mátuwowasa waásimo ímbo mérópa'a nésa omápa'a mésa maipiné óntan-aifine waésa miyáumai mésa kawel'-wáásí pósá sáwi'o uwátinkówifimba ímbo máúmba keyáára'a maé'ómbaniye.

39 Miyán-kwáásí Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo untáfena Maníkó séna kawel'án-owe siyáifo marapá'ó mérónka'a Maníkómó miyá uwátinkanaumnemo siyáin-tantaa'a ímba awánnowana

40 Maníkó miwísáfena amu'máráaro séna ánaaembo kesétaamo mérainyan-kwaasisafena imáyá'a éna kawel'-ámbá kentááwé miwíyé sásá'l'-í'o uwásinkainda-anta wisínkariye. Mindásafesa marapá'ó mérónka'a ímba awánaraawe.

12

Maníkó kentáásifowai-i'o wéin-aaí.

1 Miwí miyáumai maé'ómbanifo kesáá maarásá ónaumne. Miwí Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo uráawi túwaandu ompímbá kesáá afufumpinkáántá méraunasaraanta Maníkón-aaísafesa timankúnkúmbo on-ámbá aráásímewata mindásafeta umbai-tántáá'a ifátuweta kentáámó sáwí-imayaagomo ta'lótokaimba ifátuweta waásimo tuwaantantésamo mimbórá-imáyáámó arááiwántemba Maníkómó aráásímakain-ampata ímba suwersári inata fasi'l'ámaisa kónaumne.

2 Waásimo tuwaantantésamo ayáiyá'l- wéraim-beyantafesamo imáyáamo ontembá Ísuntafeta aantemba imáyáasa onó. Ísu imáyáasa símakaisata

Maníkón-aaisafeta simankúnkúnta únanasa imáyáasa símímba póta Maníkómpátá kááísamai maé'maeta úmaeta iyónaumne. Ísu ánaaembä arunkó aamoí índa-imayaa éna póna aaraa-táiyál'ó puwíndasafena ímba a'áo séna aaraa-táiyál'ó púwón-antafesamo tigaesáfésamo ombá ímba imáyáa éna póna Maníkó kawáán-uráiwain-ayáánúrapa'a fasi'aén-áémpá'á mara'á méraiye.

3 Ísuntafe'a imáyáan-orö. Marapá'ló méronda'ó sáwi-waasi sáwi'o uwánkáfa'o íyúwanamo fasi'ámaimo maé'éíntemba imáyáa é'a ímba tuwe-sarai ína'a ímba ifátuwemba fasi'ámai méraaro.

4 Aoiisaambá ayaawaiyé'a fasi'ámai méraampinkemba ímba tínkamowa'a pukáawe.

5-6 Maníkó fasi'átinkaindasafena séna kesiyáámuntone kesáánintone ísáaro súwana agaimaréna siyáin-aaí imáyáan-orö. Maarán-ááí siyáye. Fasi'aénkó arumbó tímakaiwai arupíse uwátinkena kesáánimba owémó siwásáfena kesáái isáíwae séna wétinkamiye. Mindásafena kesááninkoo Fasi'aénkó arupíse uwánkáimbá ímba sáwísamban-ye-imayaa éma sáwi'o uráanda óraaka'o simámakaimba enarunkó ímba sáwi'a íno agaimaréna siyáye.

7 Umbai-tántáá'ló kempá'ló timbá Maníkó kawel'á uwátinkena wení iyámpói owaná póna miyá wéuwatinkaiye. Seyaafá'-iyámpói kawel'ó iyantafesa miwí tinófoi arupíse wéuwatinkaawe.

8 Maníkó seyaafál'á wení iyámpói umbai-tántáápínkémbá arupíse uwátinkáimbá umbai-tántáá'ló wéraiwai Maníkóní iyámpóin-ofo umbai-tántáá'ló ímbo wéraiwai megusá-iyámpóin-owe.

9 Moórá-aaiwara'o súnda ísáaro. Marapákén-késífóisaisa arupíse uwásinkaraawata miwí táái iséta miyáumai wiýómpaken-kentaasifowan-aaí iséta kawel'-úmai méta minóráá'l-ááísá miyásá onó.

10 Kári-kanaa marapákén-késífóisaisa miwítí imáyáafinkemba arupísesa uwásinkanaafo Maníkó kawel'á uwátinkanae séna kawel'-aantemba úmaisa méraandasafenasa wemó kawel'ó úmaimo méraintemba miyásá ondasáfénasa arupísesa wéwasinkaiye.

11 Arupíse uwásinkaindarata sirunkó umbaí táínata ínta aamoí éta ánaaembä minúmbáí-tántáákó kawel'ó uwásinkaindarata minúmbáí-tántáákóní anondáá kentáásirunko aáno úmaisa wérainata kawel'-úmaisa méraunaumne.

Miyám-baaran-oromo siyáin-aaí.

12 Miyáumai káráwiye'a tiyáántán-kwiyyé'a

13 arupíse-amba imáyáa úmai arááiwáéro. Kempínkémbá tuwímbai tuwánésa sáwi-amba arááiwáéfo sé'a
kawel'-úmai mé'a arupíse-amba arááiwáéro.

14 Tiyáántán-kwiyyé'a seyaafá'-wáásisé'a faru úmai méraaro. Ímbo kawel'-aantembo úmaimo méraawi Fasi'aénkómbá ímba awánánááfo kawel'-aantemba úmai méraaro.

15 Kempínkémbá tuwímbai Maníkó úwoi túwa'nai iwáimbá auwáúnafo sé'a káráwiyyoro. Kempínkémbá tuwímbai tirunkó sáwi'o índarakemba misáwí-imáyáág seyaafá'-wáásifimbá wété ifáníifo káráwiyyoro.

16 Sáwi-tantaatafe'a tirááísafe'a ofáiñifo káráwiyoro. Naaófá'á moóráwigon-awi'a íso Maníkóntáfena ímba imáyáa éna sáwi'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá ofáiñifo káráwiyoro. Wemá Maníkóntáfena ímba imáyáa úwaimba moórá-kanaa áái tówana áfákontafena séna ení tómbá nasímínana mintónkón-ánondáá emá aifaráán-iyámpói úréñana kenkáisifowa kawel'-áásúmí'á amíníye séna

17 ména ánaaemba moórá-imayaa éna kesifo kawel'-áásúmí'á simínkwae séna óraal'-ifi'a tówana afowámá áfákomba kawel'-áásúmí'á aména póna wembá ímba amúwana ááémo sáwi'o uráin-tantaako afowámá kawel'-áásúmí'ó amínda-amba fáíkaiye. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwi'á ofáiñifo káráwiyoro.

18 Naaófá'á Ísareri-waasi Sáinai-oma'-aefempa'a komérowana óraal'-iyama kéné tinepái kówasa uwaná óraa'a kumeu'á úwana óraa-fiyunda torówana

19-20 uwíyemba óraaka'a tufuwana aaigó aantemba séna waásiye póíye maanómákáí tíya'o é'a óntantamba tinkamiyasa puwónááwe súwasa minááímó ísón-kwaasi táátafesa ésa sésa aneka'á moórá-aai ímba sínata ísáano sésa táátafesa ésa

21 awánon-tantaa'a óraa-taatafesa uwaná Mósese séna saáte'a isa'á tata'á úne siyáyiye. Naaófá'á Ísareri-waasi miyán-tántáá'á koawánaraafo kembiwí miyán-tántáá'á ímba kowéawanaawe.

22 Ímba miyá é'a Maníkómpá'ó tiyáambá maaráráámbá wéowe. Moórá-omakon-awi'a Sáiyóni-omapá'a té'a Maníkó fasi'aénkwáráwíni naaópa'a té'a wíyómpa'a aú-nao'a Yérüsaremuñakaan-daopá'a té'a wíyómpaken-kisau-waasimo sáwífa'o túwaandu úmaresamo Maníkón-awí'o mósá marésamo aamoimó opal'á té'a

23 aifa'ó Maníkómpá'ó téamo wení waási-i'a úmai méraapa'a tiyáawe. Wíyómpa'a aúfáifimba miwí túwí'a agaimakáiyeye. Maníkó seyaafá'nánká miwimó méraawini áwáusafena tísai índawimpá'a té'a marapá'ó arupíse úmaimo méraawanamo Maníkómó sásá'l-o uwátinkaraiwai wíyómpa'o miwí timantómbó méraapa'a té'a

24 Ísumpa'a Maníkó aú-aai símaimo

kááísamakaimba aráásímíwaimpa'a tiyáawe. Naaófá'á Kéni áfákomba Éperimba tufuwana puwúwana wení naaemá kumúwana mindásafena anondáá sáwi-meyamba amínkwae siyáimbanifo Ísuní naaemó kunkáimba waási kawel'á uwátinkáimba wempá'á tiyáawe.

25 Maníkó kembiwísáfénamo aaimó sínda-aai ímba taraisé'a káráwiyoro. Naaófá'á Mósese marapá'á ména Maníkón-aai simátimuwasa taráiyaa wi sáwi-meyamba maiyáawe. Miyáumaimo wíyómpakewimo simátiminda-aaimo taraisiyawi érai'a sáwi-meyamba maénááfo káráwiyoro.

26 Naaófá'á Maníkó Sáinai-omapakemba aaí suwana óraal'-marima taráimbañifo káfé'a óraaka séna moórá-kanaamo tínda aneka'á óraal'-marima taaó senaná wíyónkewe maragówé óraal'-marima táiníye siyáyiye.

27 Aneka'ó óraal'-marima taaó sénaumnemo siyáin-aagoni áwáuma maarán-iyeye. Marímo táinda-tantaa'a naaófá'ó úmakain-tantaa'a póna tai'lánifo maríma ímbo kanaal'ó táinda-tantaa'a waé!wae'a íníye.

28 Miyáumai marímo táinda Maníkó kentáárá'á káráwiyaimba póna ínta siyuwáinda póta sirunkó kawé'á ínata aamoí éta wentáféta éta wenawí'á mósá maréta wen-ímáyáá mósá máráandasafenasa aamoí ínaye.

29 Kankambó tiyú'maimo iyafimbó agaisúwaantemba Maníkó miyá ínata póta

wen-ímáyáá mósá maréta ménaumne.

13

Maníkó aamoí ínkwae-i'a orómó siyáin-aai.

1 Ísu Káráisitiye'a kááísamaimo méraawi Maníkóní akúní'a uráamba pó'a moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a ímba ifátuwáaro.

2 Namu'-waasimó tíyá'o é'a tóné naané timé'a ímba ifá'á tiyuwáaro. Tuwímbaimo miyámó uráamba ímba marapá'l-wáásí kawé'á uwátinkaraafo wiyómpaken-kisau-waasi miyá uwátinkaraafo ímba wiyómpakewi owé-ímáyáá uráafo marapákén-kwáási owé-ímáyáá uráawe. Mindásafe'a namu'-waasi túwa'nai oro.

3 Maníkóní waásifinkemba wení waási onkákémbá tuwímbai tí'maesá ándáfa'o mótkákámba miwisé'a ándáfakaan-úmai méraafo mindásafe'a imáyáá é'a túwa'nai oro. Umbai-tántáá'l miwífimbó wérain-kwaasi kembiwifinkwárá'á miyáumai umbai-tántáákáámbá wérainwain-ofo imáyáá é'a túwa'nai oro.

4 Aaremó waaimó máéwasa waaimó aaremó máéwasamo on-ámbá kawé'-ámbán-ifo aaré ímba sáwí-anka'a níyasa waaí ímba sáwí-anka'a níyasa miyáumai méraafo aare-úméné waai-úméné ímba oro. Miyá íyanamo éna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

5-6 Maníkó séna
ímba tiywé'a túwa'nai ónaumne
minááímó siyáintafeta fasi'ámai méta séta
Fasi'aénkó súwa'nai imbá pó'a waásimo
sáwí'o uwásinkaiyamba ímba sáá'l a ínaye
séna Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna siyáimba pó'a óntantafe'a ímba
óraal'-imayaá é'a miyán-tántáákó kembá ta'ótoraína'a sáwí'a ofáínifo
makáan-tantaatafe'a sé'a mindá kanaán-iye seró.

7 Ááémo kentí óraa'-waasi Maníkón-aaímo simátímaawisafe'a imáyáan-oro. Miwímó maé'ón-awauwe pukáan-awauwe imáyáá é'a Maníkóe'o kááísamaimo maé'mae'o é'óntemba miyán-oro.

8 Ísu Káráisiti naaofá'o uráintene kafé'wara'o miyámó wéintene ánaaenkwará'o miyámó índawe. Mindásafe'a

9 tóbá aambó fái'makaan-amba arááiwaiyamba ímba túwa'nai ínifo Maníkó úwoi súwa'nai úmaisa wéfasi'asinkaifo fí'o-fl'on-aaí karol'-ááí isé'a arááiwáéfainifo káráwiyyoro.

10 Ísu Káráisitimo puwénamo wenáú Maníkómbó ámakaintafenasa súwa'nai imbánifo ámáán-daumpa'o ámáán-kisau-waasimo pói tufú'maimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaal'á wétuwa'nai-iye.

11 Aifa'-ámáán-káwáágó waásiti aoisaantáfena póí tufükéna naaemá umaéna Maníkóní ufaen-dáúmpá'á iyéna mindááémá tufimpín-úmáráísasa mimpói mindáókoni aumépa'a ímbo nombá agaisukáawe.

12 Miyáumai Ísu Káráisiti kentáásáfena imáyáa éna sáwí-imayaa maitiyuwánæ séna ímba a'áo súwasa áí'maesá mindáókoni aumépa'a móankesa tufuwana puwúwana wení naaemá kunkáiye. Miyámó uráimba póimo tufú'aimo Maníkómbó ámén-kwaasi ímba kanaa'á wétuwa'nai-ifó kentáá wésuwa'nai-ive.

13 Ísumba áí'maesá mindáókoni aumépa'a móankaresa tufuwana pukáimba miyáumai ámáán-daumpa'o póí tufú'aimo Maníkómbó ámén-amba tuwáúnasasa wembó símai sáwí'o uwánkarantemba kentáawárá'á símai sáwí'a uwásinkáámba póta ínta wentá auwánaumne.

14 Marapá'ló waé'wae'o índa-nao'a ímba wéraintafeta wíyómpa'o maé'maetaamo onda-náópata imáyáasa éta póta ínta wentá auwánaumne.

15 Maníkómbó póimo ámémentemba Ísu Káráisiti kentáásáfénawe séna pukáintafeta Maníkóní waási úne súndawisa aamoí uwánkámae iyéta wenáwí'a mósá maréta ínta túwáano.

16 Kawe'á uwátinketa túwa'nai eta íntaamo túwáandasafena Maníkó aamoí ínive.

17 Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Kembiwíyá'á kawel'-úmai káráwimae iyésa ánaaembá Maníkómbá minkísáúsafé'a simámenaawe. Miwí tááimo ísámai kawel'ó iyasamo ésa aamoí íya'a mindásafe'a kawel'-úmai ménaawe. Miwí tááimo ímbo ísámai kawel'ó iyasamo ésa miwití kísaú umbaí táína'a mindásafe'a ímbo kawel'-úmai ménaawe.

18 Imáyáa éta kentáásirumpinta ímba aaí wéraisata seyaafá-tántáátáfeta arupísesa ónaesa súmpo kentáásafé'a Maníkómpa'á inaí símae iyóro.

19 Óraaka simátimé'a súne. Aneka'á kentópa'a káriká'o konda-ámbá Maníkó paápé índasafe'a inaí seró súne.

Inaimó siyáin-aai.

20 Maníkó faru wéuwatinkaiwaini áwáugo éna Fasi'aénkó Ísu pukáimpinkemba iyáfasinankarowana puwúwanamo wení naaemó kunkáintafena póna símai kááisamakain-aai waé'wae'a ínana sipisipyá'o káráwiyaiwaimo intembá Fasi'aénkó Ísu kentáárá'lá wégarawiyiye.

21 Maníkóní imáyáafinkembo iyantafena Maníkó fasi'aémbó timíndasafe'a inaí súne. Maníkó kentáásirumpinta kísaú wémaimbá Ísu Káráisitini fasi'aéntámbá wembó arááimo tain-kísáú Maníkó maíndasafe'a inaí súne. Ísu Káráisitin-awi'a aasiyaasí óraa'a waé'wae'o imbá érai'-aai intáfí'e'a inaí súne.

22 Kesí waásisono. Óraaka simátimé'a súne. Fasi'átínkáándasafe'a maanáúfái agaimái timúnda ímba ayáátá'l-aain-ifó aáno mé'a ísáaro.

23 Moórá-aai ísáaro. Moóráwigon-awi'a Tímóti ándáfakemba faú'ánkáámba póna ááémo tína'o é'a kentópa'o kondará'á áí'mae'a kónaumne.

24 Kentí óraa^l-waasisafetaawe Maníkóní waási seyaafá^l-wáásísáfétaawe simátimē'a sé'a kawel'-úmai méraaro súne. Maníkóní waási Ítáári-marafakewi simátimesa sésa kawel'-úmai méraaro wésewe.

25 Maníkó úwoimo wétuwa'nai-intafe'a inaí súne.
Kesáái tai'ákiye.

Yémisi

Ísu wiyómpa'a iyówana Yémisi Ísun-áfáko éna Yérísumuifa'a ména Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiywai moórá-waai-aataiya'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái Yúndaa-waasi Ísuní aampa'ó kuwái agaimái mágimakaiye.

1 Kemá Yémisi maanáúfái agaimái timúne. Maníkóní kísauwe Ísu Káráisitini kísauwe maúndawi maanáúfái agai-timúmpo Ísarerin-áánintomba sísamaifikemba kae'á kumbaimái-waasi tísaafitantambo uráawi fí'o-fí'om-barafa'a wété úmaimo méraawi ísáaro.

Fasi'átinkáin-aaí.

2 Kesí waásisono. Umbai-tántáá'á fí'o-fí'on-tantaa'a kempá'á wétifo tirumbá fetói úmai méraaro.

3 Umbai-tántáá'á kempá'ó timbá Fasi'aénkó Ísuwe kááisamaimo mé'o ímbo auwé'o é'a fasi'ámai ménaawe. Mindásafe'a ísaraamba póna umbai-tántáá'á kempá'á wétifo tirumbá fetói úmai méraaro.

4 Fasi'ámai maé'mae'a úmae'a iyiyana ímba tuwesarái ína'a miyán-kawé'-ímáyáá úmae iyiyana Maníkóní kawe-tántáátféna ímba táái táíniye.

5 Kawe'-ímáyáá maénae síyawi Maníkómpá'ó áísaí íyanamo éna timíníye. Maníkó nójintafera sísai-oo ímbo sínda ímba ta'lótorainifo úwoi timíníye.

6 Maníkómpá'ó áísaí íyamba ímba kae'-ímáyáá é'a úwoi kesááí isáiníye seró. Kaumbo-kael'-ímáyáámó tokáiyawimo ésa kafóná-waasi pósá afufumpin-kwáásí mésa kowaétuwe tawaétuwe-waásiyaamban-owe.

7-8 Miyámó owí kaumbo-kael'-ímáyáá ésa ímba mimbórá-ímáyáá úmai arááíwaesa kawe-kísáú wémaefo sáwí-imayaar arááíwaesa miyámó owí Maníkómpá'ó áísaí

íyan-tantaa'a simíníye-imayaan-ofo.

Óntaiyain-kwaasiye óntawara'-waasi-taai.

9 Óntaiyain-kwaasi Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'emo sewanamó imbá Maníkó séna kesí waásin-owe simbánifo tirunkó kawé'á wéifo

10 óntawara'-waasi Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'emo sewanamó imbá Maníkó séna kentí óntama ímba aifaráán-tántáá'án-íye simbánifo miwíwárá'á tirunkó kawé'á wéye. Kawe-tántáá'ó mowáán-arambo wénamo aáémbó kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáásí miyáráán-úmai tai'ánáawe.

11 Aafáúmá íyáúsená aa'lá kaisaná mowáán-arambo aáénkénamo minkawé-tántáá'ó aáénkaambo kaintembá óntama aifaráán-tántáá'á iyé-ímáyáámó on-kwáásí kísaumo máémba miyáráán-úmai tai'ánáawe.

Sáwí-imayaamo kempá'ó tína'a a'áo seró-áái.

12 Ísu Káráisitin-aaisafesamo érai'emo sewanamó imbá miwífá sáwítantaa'o tíndamo ésa a'áomo síyanamo éna tirunkó kawé'á íniye. Miyáumai fasi'ámaimo maé'mae'o íyanamo éna Maníkó timénaumne siyáin-tantaa'a timíníye. Ááéma Maníkó séna tirumbó símén-kwaasi aúí'a úmai maé'mae'a ónáawe siyáintemba miyá uwátinkainiye.

13 Sáwí'o

í-tántáá'ó kentópa'o tína'a sáwí'a ónaumne-imayaamo é'o é'a Maníkóntafé'a sáwi-imayaasí makaiye sefó. Maníkó ímba sáwí'a í-imáyáá tiména ímba wení imáyáafinkemba sáwi-imayaasí tafisímai mémarainiye.

14 Kentáá sáwi-imayaasafena sinkáínda misáwi-imáyáágó kentáá tafisínata arááíwaénanasa

15 misáwi-imáyáágó ta'lótoraínata sáwita ónaumne. Sáwitaamo úmae íyónanasaamo éna misáwi-imáyáágó anondáá méraundawini áwáuma Maníkóní némpata méranaumne. Mindásafe'a Maníkóntafé'a sáwi-imayaasí miye sénááfo imáyáá úmai kawel'án-oró.

16 Kesí waásisono. Mindásafe'a karol'-ááísafé'a érai'e sefónifo kawel'-úmai isáaro.

17 Seyaafá'á érai-tantaa kawe-tántáá'á kentááfátá kentáásifowama Maníkónópakemba wégumiye. Aafáuwé wiyóne ol'é úmakowan aafáúmá kúwáfekena siyaréna wéifo Maníkó ímba miyá wéifo aasiyaasi sáma kásinkena ímba fi'o-fi'on-imayaasí wéye.

18 Maníkó wení imáyáá arááíwaena érai'-aa simásimenasa minéráí'-ááísaféna aú-waasiyaanta uwásínkáisata aifa'á wení waási-ita uráanasasa ánaaembä fi'o-fi'on-kwaasi miyá ónááwe.

Maníkón-aaí isésa miyámó on-áái.

19 Kesí waási ken-imáyáámó únda-waasi isáaro. Maníkón-aaí isámai kawel'á é'a imáyáá urel'a aaí sé'a ímba ááéma aaisambá seró.

20 Aaisambó sen-ámbá Maníkóní kawel'-ámpá'á ímba aaisambá sen-ámbán-ye.

21 Mindásafe'a sáwi-imayaawe sáwí'o on-tántáá'é watuwé'a kumé'a Maníkón-aaí tirumpimbó makáan-aaí isámai kawel'-iyana minááigó kawel'-ámpá'á métinkainiye.

22 Maníkón-aaí táál'-aantembo isé'o Maníkón-aaí isáúnda é'a isáúmne sé'o é'a kesafé'a karol'á sefó Maníkón-aaí ímba táál'-aantemba isé'a wemó siyáintemba oro.

23 Maníkón-aaí isésa wemó siyáintemba ímbo iyawi

24 nonkwaauímpimbá tol'i'a awánauswesa kówasa miyámó ombá ááéma wétuwinkawimba miyámó owí Maníkón-aaí isésa wemó siyáintemba miyá ímba wéowe.

25 Maníkón-aaí sásá'l-ááigó póna minááigó sáwi-imayaagomo ta'lótokaimpinkemba faútinkainiye. Maníkón-aaí isésa wemó siyáintemba iyawi isésa ímba tuwinkáínda miyá úmaesa iyiyana minááigó tirumpimbá kawel'á uwátinkainiye.

26 Nom-bái-wáásí úne sembánifo sen-ááiyá'ó ímbo káráwiyombo ésa kentí imáyáagomba karol'á simásuwesa tóikaken-aantemba sésa nom-bái-wáásí úne wésewe.

27 Keto'-íninká'é áwiyaraal'-iyamponya'e umbai-tántáá'ó wérhaiwaiya'e káráwiyesa marapá'l-wáásítí sáwi-ampa'a tínaaembä uwásuwáwi Maníkón-aaí isámai kawel'á ésa Maníkó kentáásifowan-aúranka'a érai'-nom-bai-waasi méesa Maníkón-arááí aantemba wéwaeve.

2

Mimbórá-ímáyáán-oró-aai.

1 Kesí waásisono. Fasi'aénkó Ísu Káráisiti fí'oran-aai wéraiwaini aaissáf'e'a éræ'i'e sé'a wenká'á timankúnkúmba ofo túwí'o wérainda-waasi kawé'á uwátinke'a túwí'o ímbo wérainda-waasi tínaaemba uwátímémba mindá sáwi'a ofo

2-3 káráwiyoro. Túwaandu ompímbó moóráwigomo óntawara'l-waasigo éna kawé'-únánkwatói úmaena tisanamó óntaiyain-kwaasigo éna sáwi-unankwatoi úmaena tisa'ó kawé'-únánkwatóiwarawintafe'a simándará'a tamauwó sé'o sáwi-unankwatoiwarawintafe'o nénka'a tamauwómó sembá mindá sáwi'a wéowe.

4 Miyámó sembá kempínkémbá tuwímbai túma maimaé'a iyé'a tuwímbai símai sáwi'a é'a sáwi-imayaasamba tuwínkaa'a wéowe.

5 Kesí waási ken-ímáyáámó únda-waasi ísáaro. Marapá'l méraan-kwaasi óntaiyain-kwaasi tuwánésa sésa úwoi-waasin-owe sefó Maníkó óntaiyain-kwaasi wesé'a kááísamai fasi'ámai méraan-kwaasi tuwánéna séna kesí waásin-owe wésiye. Ááéma Maníkó séna tirumbó símén-kwaasi kawáánündafa'a ménaawe siyáimba

6 óntaiyain-kwaasisafena miyá siyáimba pó'a múra tiywáafo. Óntawara'l-waasi túma ímbo maimaé'a iyóro. Óntawara'l-waasi kembiwí sáwi'a uwátinkesa aaimá simátinkesa

7 Ísu Káráisitin-awi'a iyáákarain-awi'a kentí óraakon-awi'a símai sáwi'a uwánkáámba pó'a miwí túma maimaé'a iyófo.

8 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna esáfé-ímáyáámó óndantemba fí'owi-imayaawara'a oro

siyáimba pó'a minkáwé'-ámáámbó fasi'aén-ámáámbó arááiwae'o é'a kawé'á iyambanifo

9 óntawara'l-waasi túmo maimaé iyé'o óntaiyain-kwaasi tiywé'o é'a sáwi'a ónááwe. Miyámó é'o é'a kawé'-ámáámbá taraisíyana Maníkó aaimá simátinkainiye.

10 Seyaafá'-ámáámbó arááiwaesamo moórá-amaambo taraisíyambo éna aaimá simátinkena séna seyaafá'-ámáánkómba taráísówin-owe síníye.

11 Maníkó séna ímbo aare-úméné waai-úméné orp séna moórá-aiwara'a séna ímbo waási tínkamiyasa púwóro siyákiye. Ímbo aare-úméné waai-úménémó ombánifo waási tínkamiyasamo puwiyamba ámáámba wétaraísowe.

12 Maníkón-aai sásá'l-ááígó póna mináágó sáwi-imayaagomo ta'ótokaimpinkemba faútinkainiye. Maníkó wenáái arááiwéwiye taráísówiye tuwánéna tísai índa pó'a imáyáá é'a kentóika'e kentúra'e káráwiyoro.

13 Maníkó aaifimbá maitinkáíndara'a tirumbó ímbo uwátinkaraawi Maníkó wenarumbá ímbo uwátinkainiye. Maníkó aaifimbá maitinkáíndara'a tirumbó uwátinkaraawi ímbo táá'a ínana Maníkó aruntafena uwátinkainiye.

Timankúnkúne kawe-kísáúwémó máén-aai.

14 Kesí waásisono. Ísu Káráisitin-aaisafesa timankúnkúmbo éSAMO ímbo kawe-kísáúMÓ maésAMO éSA miwí táái úwoi tóikaken-aaí wésewe. Minááí tóikaken-aantemba sembá póna Maníkó ímba kawel'-ámpá'á métinkainiye.

15 Maníkóni waásifinkembo moóráwigomo ménamo unáánkwátóiye tóné ímbo makáindawintafe'o

16 kembiwímó sé'o tóbá nenaná ámú'a fáinama unáánkwátói ane'lá mårénana koko'á ínama waaó sé'o tóné unáánkwátóiye ímbo amé'o é'a kentáái úwoi tóikaken-aaí wésewe.

17 Mindásafe'a Ísu Káráisitin-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo ímbo kawe-kísáúMÓ máéMBO é'a timankúnkúmbo on-áái tóikaken-aantemba sefó tirumpinkémbá ímba wésewe.

18 Tuwímbaimo sésa Maníkón-aaisafe'a simankúnkúmba únda pó'a Maníkóni waási únemo sewasamó tuwímbaimo sésa kawe-kísáúMÓ maúnda pó'a Maníkóni waási únemo sembá kemá Yémisi súne. Maníkón-aaisafe'a timankúnkúmba ombánifo kawe-kísáú ímba máémba pó'a Maníkóni waásiya'o ímba tuwánáúmne. Kemá kawe-kísáúMÓ maúnda suwáné sé'a Maníkón-aaisafe'a amankúnkúmba óne sénááwe kemá Yémisi súne.

19 Maníkó kímborawigo méräiye sé'o érai'emo sembá kawel'-áái sembánifo miyá aantemba sembánifo Maníkó kawel'-ámpá'á ímba métinkainiye. Waántáwankoni kísaú-waasiwaro'o miyámó sembá kantúmba matuwésa sembá póna Maníkó ímba kawel'-ámpá'á métinkainiye.

20 Ímba kawel'-imáyááwárá'-wáásín-owe. Ísun-aaisafe'a timankúnkúmbo ombá ímba kawe-kísáúMÓ máémba úwoi-aaiaambá sembá pó'a miwání áwáumo simátíménda ísáaro.

21 Naaófálá kentáá síwá'náma Émbaramu Maníkó simámakaintembo índasafena ááninkon-awíl'a Áísákimbá óntan-taarera'a móSá ánkarena tufinena úwana Maníkó séna aláo siyáye. Émbaramu miyá uráintafena Maníkó séna arupíse úmai méraane siyáye.

22 Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba éna ímba miyá aantemba uráifo simámakaintemba uráimba Maníkón-aaisafena fasí'ámai érai'e siyáimba é'a ísaraawe.

23 Maníkón-aaí aúfáifimba agaimaréna séna Émbaramu Maníkón-aaisafena érai'e séna amankúnkúmba úntafena Maníkó séna arupíse úmai méraanemo siyáimba minááigóní áwáuma Émbaramu Áísákimbá tufuwíndasafena uráinka'a afora'á paápé uráiyé. Ánnaæmba Émbaramuntafesa sésa Maníkóni waásin-ye siyáawe.

24 Maníkón-aaisafesa érai'e sésa timankúnkúmba éSA kawe-kísáú wémaewisafena Maníkó séna arupíse úmai méraawe sifó Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba éSA ímba kawe-kísáú wémaewisafena arupíse úmai méraawe Maníkó ímba síníye. Minááí káfél'a wéisaawe.

25 Maníkón-aaí aúfáifimba naaófálá agaimaréna moórá-ininko aankaró'-ánká'ló nún-ininkon-awíl'a Ré'api fi'onkaa-ininkon-aaí siyáye. Yósúwa

maramá aúpá'lá koawánaakaiyo séna ti'marówasarai miníninkóní naaúmpa'l a tuyaná mindárai-taai iséna érai'e séna wenamááraa tínkamofo séna moórá-aambá aráátimuwasarai kuráaye. Miníninkó miyá úntafena Maníkó séna arupíse úmai mérain-inimban-ye siyáye.

26 Timambó kóisasamo waásimo púwóntemba Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ésa ímba kawe-kísáú wémaewi miyáráán-úmai ímba tirunkakémbá timankúnkúmba ofo tóikakemba wésewe.

3

Tói-kawaan-oro-aai.

1 Kesí waásisono. Maníkóní kísau uwáítái'-íyan-kisau ímba sáwifa'nanka maénááfo moórá-morawigo maénááwe. Uwáítái'-íyan-kisausa maúndawisa Maníkó fasi'ámaisa sisai índarakemba éfo úwoi-waasi miwití kísausafena aáno úmai tísai ínaye. Mindásafe'a ímba sáwifa'nanka sé'a uwáítái'-íyan-kisau maénæg sénááwe.

2 Seyaafá'nánkátá tuwímbai-tantaa'a sáwitaamo úndasaawe. Tói-kawaanesa kawel'-áái-aantembo sewí érai'a kawel'-wáási mésa túra'a seyaafá-tántááká'lá kanaal'á wégarawiyowe.

3 Moórá-aai imáyáan-oro. Óraa-poigon-awi'a ósi waási kentí imáyáagomo win-ámpá'ló kónaesamo ombá óipimba ampáá-fásí'áen-taemo'a fáá'ankesa séfasefa'-ayaiya'a ándáma fárl'wimai tiyáámpimba tokésa kentí imáyáagomo win-ámpá'lá moórá-aempá'-anda tafisewaná minóráá-póigó wékiye.

4 Nompín-táónkwara'a imáyáan-oro. Mindá óraa-tantaa'a isaná fiyúndágoma famé'mai fí'opa'a tuwánae isanánifo fafúsúmaenamo níntamba ímba óraa-tamban-ifo kári-tamba wemó kónae sipa'á mintámbá waéráisana minóráá'-nómpín-táónko wékiye.

5 Maarawárá'á imáyáan-oro. Waásisa óraa-tantaa'a únanaasa sóikoma kári-tantaako sáwifa'-aai séna súsaama maimaéna wéiyimba imáyáan-oro.

Aifa'á kári'-iyama karéna kámaena óraa'-amo'na wégauiwiye.

6 Iyamó kénamo óraa'-amo'hamo sáwí'o intembá sáwi-aigo miyá éna seyaafá súwawaata sáwí'a úmaena wékiye. Sáwi-aaigoni kísau go seyaafá'-áempá'a seyaafá-sáwi-kísáúgómbá wéiyaakaiye. Misáwi-tántáákóní áwáuma waántawankoma éna kentáásí kísau tasáwí'a éna seyaafá'-áempá'a wété wékiye.

7 Afáá'-wáí-wááné numawé iyaankafayaané mófáá'e amí'mí'-úmai káráwiyombanifo

8 sáwí-aigo íyáákarain-tantaa'a pósá waási ímba kanaa'á wégarawiyowe. Waaifainkómó waásimo unkútisanamo sáwí'o intembá sáwi-aaigo miyá wékiye.

9 Kentáá sááisamba kentáásifowama Fasi'aénkón-áwí'a mósá maréta Maníkó weráání'a úmakain-kwaasi símai sáwíta úne.

10 Mimbórá-sóípínkéntá kawel'-áái séta sáwí-aai séta wéune. Kesí waásisono. Miyán-ááigó sáwí'a wékiye.

11 Nonaumpinkémbá ímba kawel'-nóné sáwí-none wégumiye.

12 Inagómá ímba fe'arambá íyáisana kúsigoma kondói-aramba ímba wéiyaiye.

Uví-nónkó ímba kawel'-nómbá uráínasa waási nánááwe. Mindásafena mimbórá-wáásígómpínkémbá kawel'-ááiyé sáwí-aaiye sisáná miyán-ááigó sáwí'a wékiye.

Kawe'-ímáyáá Maníkómpákémbó kúmín-aai.

¹³ Kempínkémbá tuwímbai kawel-ímáyáá torésa ísáán-kwaasi mésa kawel-ímáyááwárá'-wáásí pósá ímba túma maimaé iyésa kawel-kísáú maésa kawel-úmai méwa'a tuwáne'a sé'a kawel-ímáyááwárá'-wáásin-owe sefó

¹⁴ kempínkémbó tuwímbaimo miwítí waási tirumbá sáwí'a uwátinkesa sésa óraal'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraal'-waasi-i'a úmai méranaumne siyambo ésa miwí túma maimaé iyésa kesáfé'a karo'á sésa kawel-ímáyááwárá'-wáásí úne sefónifo.

¹⁵ Miyán-ímáyáá ímba Maníkómpákémbán-ifo marapákémbá waásiti imáyáá waántawankoni imáyááfinkemba wésewe.

¹⁶ Tuwímbaimo miwítí waásimo tirumbó sáwí'o uwátinkesamo sésa óraal'-waasi-i'a ofó sésa keyáá óraal'-waasi-i'a úmai méranaumne siyambo ésa ímba moóráfa'a taankarotámai mésa fi'o-fi'on-tantaa'a sáwí'a úmae iyíyamba mindá marapákémbá waásiti imáyáá waántawankoni imáyááfinkemba ofo

¹⁷ Maníkómpákémbá kawel-ímáyáámó tokáawi kawel-aantemba ésa ímba sáwí'wara'a ombá aaweyáá ésa ímba aaisampínkémbá sésa fi'on-kwaasitai kawel-úmai isésa tirumbá uwátinkesa umbaimó máén-kwaasi túwa'nai esa ímba kaumbo-kae'-áái sésa ímba tuwíndó-úmai kawel'a uwátinkesa sáwí'a uwátinkesa ofo seyaafál'a kawel-aantemba wéwatinkaaewe.

¹⁸ Aáno úmai méranae siyawi aaweyáá uwátinkaiyasa tuwánésa miyáumai aaweyáá úmai méranaawe.

4

Marapá-tántáátáfesa imáyáamo on-áái.

¹ Kempínkémbó aaisambó sé'o áwáá'o sé'o miyámó ombá miwání áwáuma maárán-ye. Sáwi-tantakomo tirááimo taintáfé'a imáyáá owaná minímáyáágó ta'ótórásana aaisambó siyán-aai wépaa'iyé.

² Tirááimo tain-tántáá'ó makáawá'o ombá tuáfúnónana puwínd'a kemá maénæ-imayaá wéowe. Fi'owiti moparáwimbá túraniyamba é'a ímba kanaa'l'a maiyantafe'a aaisambá tiyé'a áwáá'a wésewe. Tirááimo tain-tántáátáfé'a Maníkómpá'á ímba aísai owaná póna ímba wétimiye.

³ Maníkómpá'ó aísai ombá aísai on-tántáá'á ímba wétimiye. Sirááimo tain-tántáá'á kesáfé'a maénæ sé'a Maníkómpá'á aísai ombá misáwí-ímáyáá tokáantafena ímba wétimiye.

⁴ Aaremó waaiyakémbó tiyuwésamo fi'on-kwambo máéntemba Maníkómbó aúwáán-kwaasi ísááro. Marapá-tántáá'ó imáyáamo éme'o é'a Maníkóní namuro-wáásiyáámbá ofo minááí imáyáan-oro. Marapá-tántáá'á maénæ síma'e'o iyíyawi Maníkóní namuro-wáásiyáámbán-owe.

⁵ Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

Maníkó séna kesi ámútamba kempímbá maráúnda sáwí'a ofó sé'a fasi'ámai wégarawiyune siyáíye

agaimaréna siyáimba minááí ímba úwoi-aain-ifo
érai'-aain-ifo imáyáan-oro.

⁶ Énifo Maníkón-ímáyáá úndasafenasa súwa'nai úmaisa wéfasil'asinkaiye. Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna

Maníkó kentúmo maimaé iyówi wéfametiyuwaifo wenaísamaifimbo máéwi wétuwa'nai-ye

agaimaréna siyáimba póna Maníkó súwa'nai úmaisa wéfasil'asinkaiye.

7 Mindásafe'a Maníkón-aai isé'a wenaísamaifimba méraambanifo waántawankon-aaísafe'a a'áo síyanamo éna ááéma tiyuwéna kóína'a

8 Maníkóní ewaal'ó méwanamo éna Maníkó kesé'a mérainiye. Sáwí'o owí kawé'ó úmaimo mérainyantafe'a imáyáa é'a misáwi-tántáá'á túwáaro. Maníkón-ímáyááwé mararákén-ímáyááwémó tokáawi sáwi-imayaa tuwé'a kawel'-ímáyáán-oro.

9 Sáwí'o ontáf'e'a ímba aamoí é'a ti'á kaótwele'a méraaro. Sáwí'o wéontafe'a ímba wiyááima iyamba ti'á kaótwele'a méraaro. Sáwí'o wéontafe'a tirunkó ímba kawé'á éna sáwi'a ína'a méraaro.

10 Fasi'aénkón-aai isé'a wenaísamaifimba méwana wemá mósá tinkáiníye.

11 Kesí waásisono. Kentí waásisafe'a ímba sáwi-aai simátínkáaro. Maníkó ámáán-aaifimba séna ímba miyán-oro siyáimba pó'a miyámó ombá Maníkóní ámáámba símai sáwi'a uwánke'a sé'a sáwi-amaamban-ive sembá mindá karol'á wésewe. Maníkóní ámáámba tuwínkaal'-uré'ó sé'o kári'-amaane óraal'-amaane sé'a minámáámbá ímba kawel'-úmai arááíwae'a wétaraisuwaaewe.

12 Maníkó weyáá ámáámba siménasa waási tuwínkaal'-éna kanaa weyáá kawel'-ámpá'á métinkena weyáá waási tai'ásuwainiye. Mindásafe'a waási keyááríka'a ímba tuwínkaal'-ónááfo Maníkóní kísauñ-ive.

Ímbo túmo maimaé iyíyan-aai.

13 Kembiwí imáyáa é'a sé'a káféra'i aafáyáawai'i óraal'-naopa'a komé'a kísau wémæ'e moórá-aatai maisuwé'a sáwifa'-ontamba maénauñne. Miyán-ááímó sewí ísáaro.

14 Aafáyáara'o ainámbó káriká'o wénamo ááémo turá'wintemba kembiwímó méraamba miyáráán-úmai ááéma tai'ánááwe. Aafáyáa kentópa'o tinda-tanta'a ímba ísaraawe.

15 Mindásafe'a sen-áái ímba aneka'ó siyamba maará seró. Fasi'aénkómó ewémó sín'a'o é'a miyá ónaumpo ímbo ewémó sín'a'o é'a ímba miyá ónaumne seró.

16 Miyán-áái sé'a kentí imáyáafinkemba kentúma maimaé iyé'a óraal'-i'a úmai méranaemo sembá miyán-ímáyáá sáwi-imayaan-ive.

17 Miyáumai ísáaro. Kawe'ó iyawini áwáuma ísámai ifátuwesa miyámó iyamba sáwi'a ónááwe.

5

Óntawara'l-waasi-taai.

1 Óntawara'l-waasisono. Senda-áái ísáaro. Kentópa'o umbai-tántáá'ó tinda óraal'-imayaas é'a ti'á kaoré'a méranaawe.

2 Sáwifa'-ontama makáamba taúkaa'a isaná sáwifa'-unankwatoi waigo ánáamba kárásuwaisana

3 óntamba makáamba taúkaa'a isasá waási awánésa sésa ímba túwa'nai ombá makáawana taúkawie siyamba iyamó ane'ó kainten-úmai sáwi-meyamba kentópa'a tíniye. Sáwifa'-ontama makáambanifo Maníkó waásimo méraawini áwáuma tísa índa-kanaa tíniye.

4 Kentí kísauñ máén-kwaasiti méyámbá ímba kawel'-úmai timé'a sáwí'o ombá Maníkó awánraiyiye. Minkwáásí óraaka'-oraaka'a sewaná Maníkó fasi'aénkwáráwí wéisaiye.

5-6 Marapá'ó méraanka'a sáwífa'-ontama maré'a kentí imáyáafinkemba kembó tinkaín-kisau wémæwe. Ímbo sáwí'o uráan-kwaasi aaifimbá maitinków'a ímba anondáá aaí suwa'á tinkamuwasa pukáawe. Póimo tóbó tímewanamo óraa'a isasamó tufú'naantemba kembó tinkaís'a' miyámó ombá Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

Fasi'ámai mésa inaí seró-ááí.

7 Mindásafe'a fasi'ámai maimaé iyé'a Fasi'aénkó aneka'ó kumínda amu'mrááro. Kísaugoni afowámá kisau úmakena amu'maréna séna kae'l'i'a aa'á téna kisau óraa'a ina'a nánæ séna amu'maráíntemba

8 miyáráán-úmai Fasi'aénkómbá amu'makewana kumíníye. Fasi'aénkó káríka'a kumínda pól'a fasi'ámai aáno úmai méraaro.

9 Maníkó aaifimbá maitinkáíñifo kentí waási ímba í'ai tinkaáro. Maníkó aaifimbá maitinkáínda-kanaa káríka'a tiniye.

10 Kesí waásisono. Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowimo uráamba imáyáan-oro. Fasi'aénkó simátímakon-aai simátíma'mae iyúwasa ímba isówana umbai-tántáá'á sáwífa'a miwífá'á túwasa Maníkón-aai ímba ifátuwesa fasi'ámaimo mésamo uráantemba miyáumai méraaro.

11 Naaófá'á Maníkón-imáyáá ésa fasi'ámai méron-kwaasisafeta séta Maníkó kawel'á uwátinkarain-kwaasin-owe wésune. Naaófá'á moórawaasigon-awi'a Yópuma uráin-aai imáyáan-oro. Umbai-tántáá'á sáwífa'a wempá'á túwana Fasi'aénkóntáfena fasi'ámai maé'mae'a úmaena iyúwana ánaaembä Fasi'aénkó kawe-tántáá'á ámakaiye. Miyáumai Fasi'aénkó óraa'-arumba uwásinkenasa

wésuwa'nai-iye.

12 Kesí waásisono. Óraa'-aai ísáaro. Wiyómpa'o méraiwain-aúranka'a érai'a súne ímba sé'a marapá'-wáási túranka'a érai'a súne ímba seró. Énifo ewémó sé'o é'a úwoi ewé sé'a ímba tiká'á maré'a seró. A'áomo sé'o é'a úwoi a'láo sé'a ímba tiká'á maré'a seró. Miyámó síyanamo éna Maníkó minááisáfena ímba sáwí-meyamba timíníye.

13 Kempínkémbó umbai-tántáá'ó maiyawi Maníkónká'á inaí seró. Kempínkémbó tirunkó aamoimó índawi imá sésa Maníkón-áwi'a mósá mrááro.

14 Kempínkémbó tí'o índawi Fasi'aénkóní waásiti óraa'-waasi táántaiyasa tésa Fasi'aénkóní fasi'aémbá imáyáá ésa masawémba túra'a atinkésä inaí simátinkááro.

15 Maníkómó siyáintemba ínýe

sésa inaí sembá póna Maníkó minkwáásí kawé'á uwátinkena iyáfasintinkena minkwáásimó sáwí'o uráiyanoamo éna miwífinkémbá maítiyuwáániye.

16 Mindásafe'a kentí waási sáwí'o ombá afora'á símai kufímare'a inaí símai túwa'nai oro. Miyámó íyanamo éna tí'o índamo éna Maníkó asófatinkainiye. Arupíse úmai méraawimo inaí sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-iye.

17 Naaófá'á Maníkón-aai simátímakowin-awi'a

Íráiyaa ména wemá kesáámó úndanten-kwaasigo éna Maníkómpá'á fasi'ámai inaifinkémbá séna aa'á ímba tíno súwana ímba aa'á téna kaumbo-áatái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwówana ímba aa'á túwana

¹⁸ minkákémbá ánaqemba inaifinkémbá aa'á tíno súwana aa'á túwana kísaufa'a seyaafá-tómbá kawel'á urákiye. Miyáumai arupíse úmai méraawimo inaimó sembá Maníkó iséna fasi'ámai wétuwa'nai-iye.

¹⁹ Kesí waásisono. Kempínkémbó tuwímbaimo kawel'-ámpá'ó tuwáíya'o é'a métafisiyasamo téسامو kawel'-ámpá'ó tíya'o é'a kawel'á uwátinkanaawe.

²⁰ Sáwí'o uráiyawimo métafisiyasamo sáwí-ampa'o tuwésamo Maníkómpá'ó tíyanamo éna Maníkó misáwí-tántáá'á sáwifa'a maitiyuwáínasa Maníkóní némpa'o iyamó káíndafa'a ímba kónáawe. Minááí imáyáan-oró.

Kemá Yémísimo súnda-aai tai'ákiye.

1 Pítaa

Ísu wíyómpa'a iyówana Pítaa Ísuni kísau-waasi moórá-waai úmai sísamaifakemba éiyain-aataiya'iyo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái mátimakaiye. Ísuni aampa'ló kun-kwáásisáfesa karaánáá'a símai sáwi'a wéuwatinkomba miwítí imáyáa fasi'átinkanae séna Ísuntafesa ísámai fasi'ámai méraaro séna Pítaa maanáái agaimái mátimakaiye.

¹ Kemá Pítaa maanáái maanáúfáífimbá agai-timúmpo ísáaro. Kemá Ísu Káráisitini aantá-waasi úndanifo Maníkómó séna kesí waási owémó siyáin-kwaasi ísáaro. Watuwówa'o kentí maramá tuwé'o wété éla Póntásimarafa'e Kárésiyaa-marafa'e Kápátósiyaa-marafa'e Ésiyaa-marafa'e Pítiniyaa-marafa'e miyáumai-marafa'o wété uráawi ísáaro.

² Naaofálá Maníkó kentáásifowa kembiwísáfena séna kemparí'a uwámáráñasa kesí waási-i'a ónáwe súwana Ísu Káráisiti puwúwana wení naaemá kumuwana kembiwí kawelá uwátinkaina'a wenáái taawiyafíyantafena Maníkóní ámútanko Maníkondé-i'a uwátinkaraие. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna aáno uwátinkáfa'a iyína'a méranaawe.

Maníkómó to'mayaa uwásínkaraín-aai.

³ Fasi'aénkó Ísu Káráisitin-afowama Maníkó wenawíta mósa maráúmne. Kentáásáfena óraa'a arumbá uwásinkenasa Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba iyáfasinankaraintafena aúí'o úmaisamo méraunda'i'a uwásínkaraimbá póta ánaaentaamo mérandaasafeta amu'maréta méraumne.

⁴ Wíyómpa'o iméraandas Maníkó to'mayaa uwásínkarainta ímba sáwi'a éna tai'láinda waé'wae'a ínýie.

⁵ Maníkón-aaísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba iyantafena wení fasi'aéntámbá wenónkáámbá úmai títotai uwátinkena Ísu Káráisitimo kumíndara'a

sáwi'o úmaimo méräampinkemba kuntí'mai to'mayaa uwátinkaraimbá aráátiminiye.

⁶ Mindásafena kentirunkó kawelá íno. Káfí'e'a fí'o-fí'on-umbai-tantaa'a kentópa'a wénamo umbaimó taimbá kárika'a wéna ánaaembá tai'áinana kentirunkó kawelá ínýie.

⁷ Umbai-tántáá'a kentópa'o wérainka'a Maníkó'e'o fasi'ámaimo méräiyamba tuwánesa sésa érai'a Maníkó'e'a kááísamai méräawe sénáwe. Moórá-ontankon-awí'a korí-óntámbá aamoí on-tántáá'a ombánifo káritantaa'an-ifo Maníkó'e'o kááísamaimo méräqamba mindá óraq-tantaa'an-iyie. Minóntámbá iyafímbá káwisana sáwi-tantaa'a tai'áisana korí-óntán-úramba tú'mai wéwaiye. Miyáumai umbai-tántáá'a kentópa'a tisa'á Maníkó'e'a fasi'ámai mé'a wesé'a kááísamai mewana Ísu Káráisiti kumíndara'a kentuwí'a óraa'a uwátinkena aamoi uwátinkainiye.

⁸⁻⁹ Ísu Káráisitimba ímba túrantamba awánaraafo úwoi kentirumbá wéamewe. Ímba túrantamba wéawanaafo wenááisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba uráwe. Wenááisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba ontáfena sáwi'o úmaimo méräampinkemba wéfautinkaiye. Mindásafe'a

óraal'-aamoi é'a mindásafe'a aaí símae iyíyana miyán-ááí ímba tai'áína'a óraal'-aamoi ónááwe.

10 Naaofá'á Maníkón-aai simátímakowi Maníkó kembiwí úwoi túwa'nai in-ááí siyáawe. Maníkó sáwi'o úmaimo méraampinkemba faútinkainda-aaisafesa sésa minááigóní áwáuma nórán-aaiya'iyo sésa Maníkón-aai aúfái-wandaaifimba toráumai awánamaesa iyáawe.

11 Káráisitini ámútanko miwífimbá ména Káráisitimbo áí'o índa-i'ló uwárkayananamo ánaaembo sámó kaimbó paápé índa-aai simátímakowasa miwí keáimbá sésa minááí nááwantafenawa simbá póna nónin-kanaawa paápé ínýo sésa Maníkón-aai aúfái-wandaaifimba toráumai awánamaesa iyáawe.

12 Miwití kísaugowe simátímakon-aaigowe ímba miwí túwa'nai ena kembiwí ánaaembo paápé íyan-kwaasi túwa'nai índa mindá Maníkó aráátímakaiye. Maníkóní Ufaen-ámútánkóbá ai'marówana wiyómpakemba kuména naaofá'ó aráátímakon-aai simátímakowasa minásé-ááí simátíma'maesá kuwa'á ísaraawe. Wiyómpaken-kisau-waasi mintántáá'á awánánae sésa ombá miwífimbá ímba sáwi-tantaa'a wéraisana Maníkó faútinkáísasa pósá ímba kanaa'a wéawanaawe.

Arupíse úmai méraaro-aai.

13 Mindásafe'a arupíse-imayaá é'a káráwiyoro. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawe'á uwátinkaindasafe'a amu'maré'a fasi'ámai méraaro.

14 Maníkón-aai ísámai kawe'án-oró. Maníkón-aaimo ímbo ísaronka'o sáwi-imayaasafe'o tirááisafe'o urántemba ímba miyá é'a Maníkón-aai ísámai kawe'án-oró.

15 Maníkómó táántaraiwaimo kawel'-aantembo intembá seyaafá-tántáá'á kawel'-aantemba oro.

16 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna
kemó kawel'-aantembo úmaimo
méraudantemba miyán-oró

Maníkómó siyáimbanifo kawel'-aantemba oro.

17 Maníkó arupíse úmai sáwi'o uréwi sáwi-meyamba tiména kawel'ó uréwi kawel'-meyámbá timíndasafe'a inaiffinkémbá sé'a kesifomán-iyé sé'a pó'a marapá'ó wááumo méraanka'a óraakon-iyé sé'a wen-ímáyáá úmae íyóro.

18 Kentíwá'náma úwoi-kisau-amba arááiwáuwana Maníkó kembiwísáfena miyán-ámbá arááiwáfe séna méyámba'mai faútinkaraiye.

Kentí méyámbá ímba korí-óntámbó tai'áínda-tantaakaambanifo

19 Ísu Káráisitini naaegómá íyáákarain-daaegon-iyé. Sáwi'o uráampinkemba ímba sáwi-meyamba maíyantafesa sipisípi-araa'a tufú'mai Maníkóbá ámakaantemba sáwi'o uráundafinkemba faúsinkaindasafena Ísu Káráisiti ímbo sáwi'o urówi puwúwana wení naaemá kunkákiye.

20 Maníkó wiyóne marawémó ímbo úmakonka'a minkísáu maíndasafena Ísu Káráisitimba wemparí'a úmakaimba póna ánaaen-kanaa kembiwí túwa'nai ínýe séna marapá'á kumbéna

21 pukáimba pó'a Maníkómpá'á timankúnkúmba wéowe. Maníkó'e'a kááisamai mé'a sé'a érai'a wesé'a iménaumne siyantafena Ísu Káráisitimba pukáimpinkemba íyáfasinankena

ái'maena sámó kain-áémpá'á móankaraiye.

22 Érai'l-aaimo taawiyáfóntafena minááigó kentirumbá kawe'á uwátinkaraisa'a mé'a Maníkóní waási kentí waási owa'á moórá-mora-waasi kentirumbá timé'a fasi'ámai miyá úmae íyóro.

23 Maníkón-aai waé'wae'a índa-aai ísaraamba minááigó aúí'a úmai méraani'a uwátinkaraiye. Marapá-kéntínofói matínkaraawa'a méraambanifo Maníkó maé'mae'a iwái aúí'a uwátinkaraisa'a aúí'a úmai méraawe.

24 Miyán-ááí Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna karaan-tantáá'lé kanaagunéwe aáénkamaenamo marapá'ó kúmíntemba waásiye miwítí kawe-kísáuwé miyáumai tai'áinífo

25 Fasi'aénkón-aai waé'wae'a wéiye

agaimaréna siyákiye. Minááí ásé-aai simátímakaan-aai ísaraamba minááigó aúí'a úmai méraani'a uwátinkaraiye.

2

Ísu áfon-ontankaambo uráiwain-aai.

1 Aúí'a úmai méraamba pó'a sáwi-tantaakomba tínaaemba uwásuwe'a ímba karó'a sé'a ímba kaumbo-kael'-ímáyáá é'a kawe-kísáumó máéntafena kentirunkó ímba símai sáwi'a uwátinkaina'a túwi'wara'a ímba símai sáwi'a uwátinke'a méraaro.

2 Umarambó náántafenamo tínkáíntemba Maníkóní kawel'-ááisáfesa miyán-úmai tiráái táino. Maníkón-aai tónkáámbá né'a tákkaefael-kwaasiyaambo úmai mé'a Maníkóní aambá arááíwa'mae'a íyóro.

3 Fasi'aénkó kawel'á uwátinkaraina'a miyáumai mé'a Maníkóní aambá arááíwa'mae'a íyóro.

4 Naaófá'á óraa'-amaan-damba óntantamba urónka'a áfonkaan-ontamba awánésa úwoi-ontamban-ive sésa tukáawe. Miyáumai Maníkó Ísumba kawekón-ive séna íyáákaraaimba awánésa áúkaawe. Wemá áfon-ontankaamban-ifo wempá'á teró.

5 Óntantambo naambó ontembá Maníkó kembiwí wemparí'a uwátinkena wení naankáámbá úmarena kembiwisé'a mérainiye. Wení kísau-waasi é'a wení kísau aantemba maiyána Ísu Káráisiti túwa'nai índa póna Maníkó kentí kísausafena aamoí ínaye.

6 Mindásafena naaófá'á Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna Maníkó séna kawel'-óntámbá íyáákare'a naambó fasi'ámaimo waé'wae'o índasafe'a Sáiyóni-naopa'a áfonkaan-ontamba makáumne.

Óntantafenamo siyáintembo índawimpa'o kááísamaimo mériayawi ímba tigaesáfesa ónááwe siyákiye

minááí Ísu Káráisitintafena símai agaimakákiye.

7 Maníkón-aaísafe'a érai'le sé'a timankúnkúmbo owí minóntánkó óraa'an-ive wésefo Maníkón-aaísafesa ímba érai'le sésa timankúnkúmbo owí minóntánkóntafesa ímba miyán-ááí wésewe. Mindásafena Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna óntan-damba on-kwáási moórá-ontantafesa sáwi'a wéiye sésa maisukáawe.

Ánaaemba minóntánkó áfonkaamba uráiyé agaimaréna siyákiye.

8 Moóráfa'a agaimaréna séna minóntánkál'a tísamaima

turarésa tanaambá fánááwe

agaimaréna siyáie. Tanaambó faantembá Maníkón-aai taraisésa miyáumai tanaambá wéfaawe. Ááéma ímba miyá urónka'a Maníkó séna miyá ónááwe siyónka'a pósá miyáumai tanaambá wéfaawe.

9 Miwí Maníkón-aai taráíyaafó ímba miyá é'a mimbórá-ándá-wáásiyáámbá é'a Maníkó wemparí'a úmakaín-kwaasi é'a óraakoni ámáán-kisau-waasi é'a Maníkondé-l'a uwátinkarain-kwaasi owaná Maníkó kumeupákémbá wení sámó kain-áémpá'á métinkáísa'a fí'oran-kawe-kisau maíyan-aai kosimátíma'mae'o nýantafena wemparí'a úmakaíye.

10 Ááéma ímba Maníkóni waási-i'a uráafo káf'e'a wení waási-i'a owaná ááéma ímba arumbá uwátinkaraifo káf'e'a arumbá wéuwatinkaiye.

Maníkóní kísau-waasi-taai.

11 Kesí waásisono. Fí'om-barafaken-kwaasi pó'a marapá'á wááu mé'a mindásafe'a marapá-tántáátfésa tirááisafesamo ombá tínaæmba uwátime'l'a imbo tínaæmbo uwátimiyano éna mintántáákó tafisímai kentí imáyáa sáwi'a uwátinkainiye.

12 Maníkompá'ó imbo tiyáan-kwaasifimba mé'a kawé'-aantemba úmae iyiyasa sáwi'a wéowe sefó kentí kawé-kísáú tuwánésa pósá Maníkómó marapá'-wáásisáfénamo imáyáamo índa-kanaara'a kowaerésa wenawí'i'a móssá maránááwe.

13 Fasi'aénkóntafé'a imáyáa é'a marapá'ó káráwiyaan-oraa'-waasiti ámáámba isé'a aifa'ó káráwiyaiwaini ámáámba isé'a

14 wemó iyáfasintinkaraiwaiti ámáánkwara'a isáaro. Sáwi'o owí sáwi-meyamba timésa kawé'l'o owí kawé'-áái simátimiyantafena iyáfasintinkaraiwai mindásafe'a miwití ámáánkwara'a isáaro.

15 Maníkó maarámó iyantafena arááima wétaiye. Tuwímbai sáwi-imayaafinkemba úwoi-aai sewa'l'a pó'a kembiwí kawé'ó iyano éna kentááigo miwí táái iyáákainiye.

16 Kentí sáwi-imayaago ta'ótokaimpinkemba Maníkó faútinkaraisana póna ímba ta'ótokaisa'a mé'a miyáumaimo méraambo ímba aúpá'á sáwi'a é'a Maníkóní kísau-waasi pó'a wemó sintembá é'a

17 seyaafatáfé'a imáyáa é'a Maníkóní waási kentí waásifimba kentirumbá timé'a Maníkón-áároi inkaisé'a mé'a marapá'ó káráwiyaiwain-aai móssá måráaro.

Ísumo uráintemba miyán-oro-aai.

18 Kísau-waasisono. Kentí óraa'-waasi-taai isé'a síyantemba miyán-oro. Ímba kawé'-óráá'-wáásí táái aantemba isé'a iyaagagaisé'o íyan-oraa'-waasi-taaiwara'a isáaro.

19 Kembiwímó imbo sáwi'o iyasamo umbai-tántáá'ó úwoimo timíya'o Maníkóntafé'a imáyáa é'a fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawé'a uwátinkainiye.

20 Énifo sáwi'o iyasamo tínkamiyambo aáno úmaimo méwanamo éna Maníkó kentuwí'a ímba móssá maráiníye. Énifo kawé'ó iyasamo tínkamiyá'o fasi'ámaimo méwanamo éna Maníkó kawé'a uwátinkainiye.

21 Ísu Káráisitimba áí'o úni'o uwánkaraamba kembiwísáfena imáyáa éna fasi'ámai ména miyán-ámbá aráatímakaimba pó'a miyán-oro. Miyámó iyantafena Maníkó táántaraiye.

22 Maníkón-aai aúfáifimba agaimaréna séna ímba karol'-áái séna ímba sáwi-aai simbá Ísaraawé

Ísuntafena minááí agaimaréna siyáye.

23 Símai sáwi'o uwánkowana anondáá ímba sáwi'a uwátinkowasa áí'o úni'a uwánkowana anondáá sáwi-meyamba maénááwe ímba simátimena arupíse úmai-meyambo timíndawin-imayaa fasi'ámai uraiye.

24 Ísu Káráisiti sáwitaamo uráunda-meyamba maimaéna aaraatái'yá' pukáiyé. Sáwi'o úndasa sínaaemba uwámeta arupíse úmaisa méraadasafenasa pukáiyé. Wenáúmo sáwi'o uwánkaraantafena póna kentáá kawe'á uwásíñkaraiye.

25 Kembiwí uwófáguraawana tí'maena tisa'á kembiwíyá' káráwiywaini aampa'á wéaraaiwaewe.

3

Aarakwá-táái.

1-2 Aaresónó maarán-oro. Kentuwaai-táái ísáaro. Kentuwaipínkémbá tuwímbai Maníkón-aaisafesa ímba timankúnkúmbó owí kembá tuwánésa Maníkómpá'á týyantafe'l kawel'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ónááwe. Ímba ayáátáá'-aai sé'a Maníkóntafé'a imáyáa é'a kawel'-úmai méwasa tuwánésa Maníkón-aaisafesa timankúnkúmba ónááwe.

3 Waási káá'a súfífáefo sé'a ímba to'waaí é'a kawel'-únánkwatói to'waaísafé'a ímba órao'-imayaa é'a

4 aáno úmai kentirunkó kawel'ó índa ímba ááéma tai'ánana mindá Maníkón-aúranka'a kawel'án-iyé.

5 Naaófa'á aaré Maníkóntafesa imáyáa ésa wemó to'mayaambó uwátinkon-tantaal'a amu'marésa méron-inimba miwí tuwai-táái isésa kawel'-úmai maé'ómbaniye.

6 Minínímpínkémbá moórá-ininkon-awi'a Séraa awaaikó Émbaramun-aai iséna kesí óraakoma óne siyáye. Kawe'ó é'o ímbo seyaafá-tántáátafé'o tátáafe'o é'o é'a wenayáámuni'a ónááwe.

7 Miyáumai waaimó é'a maarán-oro. Kentuwaainíntóbá kawel'á uwátinke'l miwí túma ímba fasi'aráíntafe'l imáyáa é'a túwa'nai oro. Kembiwíyé kentuwaainíntóné aú'i'a úmai mérayantafena Maníkó kawel'á uwátinkáifo mindásafe'l kawel'á uwátinkáaro. Miyámó iyánamo éna moórá-umbai-tantaako kentí inai-ámpímbá ímba faiyínye.

Mimbórá-imáyáárá'á méraaromo siyáin-aai.

8 Moórá-aai ísáaro. Kentúma ímba maimaé iyé'a mimbórá-imáyáá é'a keáfáráwáinóndaamo imáyáamo ontembá moórá-mora-waasi miyán-imayaa é'a túwa'nai oro.

9 Sáwi'o uwátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwi'a uwátinkáaro. Sáwi-aaimo simátinkaiya'o é'a anondáá ímba sáwi-aai simátinkáaro. Sáwi'o iyawi anondáá kawel'á uwátinkáaro. Maníkó táántonka'a kawel'á uwátinkaumne siyáimba pó'a kawel'á uwátinkáaro.

10 Mindásafena Maníkón-aai aúfáifimba

agaimaréna séna
 tuwímbai ayáatááka'a sirunkó kawe'á ína'a ménae sésamo ésa karo'-ááiyé
 sáwi'-aaiye
 11 sáwi'o on-tántáá'lé tinaaemba uwámesa kawe'á ésa aáno úmai
 méraiyantafesa minámbá arááiwáéro.
 12 Fasi'aénkó arupíse úmaimo méraawiya'a káráwyiyena miwítí inaí iséna
 túwa'nai ena sáwi'o ówi ánaaenil'a wéuwatimiye
 agaimaréna siyáye.

13 Kemá fasi'él'a kawe'á ombá pósá ímbo sáwi'a uwátinkanaafo
 14 arupíse úmai méraambo umbai-tántáá'ló timýanamo éna Maníkó
 kawe'á uwátinkainifo minúmbái-tántáátfé'a ímbo óraal'-imayaá é'a
 minúmbái-tántáá'ló timínda-waasisafe'a ímbo táátafe'a é'a
 15 Ísu Káráisitintafe'a kawe'-imáyáá é'a wentáfé'a sé'a weyáá
 Fasi'aénkón-aye síyasa tísai esamo sésa Maníkóntáf'e'o imáyáamo ombá
 nórá símaya wéoo sýa'o é'a kawe'-ááí simátiyantafe'a to'mayaa uré'a
 16 kawel'-úmai wempakembá simátíméro. Kentirunkó ímbo waé'wáé'a
 índa arupiya wéraina'a Ísu Káráisitimp'a kááisamai arupíse úmai
 méraiyasa tuwímbaimo símimo sáwi'o uwátinkaiyambo ésa miwí tááigo
 tosé'mai tigaemá ínaye. Miyá iyantafe'a káráwyiyoro.

17 Kawe'ó ombó Maníkómó ímbo aambó fái'makainasamo ésa umbai-
 tántáá'ló timiyamba mindá Maníkondén-aye. Énifo sáwi'o ombó umbai-
 tántáá'ló timiyamba mindá kentí áwáugon-aye.

18 Miyáumai ímbo arupíse úmaimo méraawi Maníkómpá'lá wíyantafena
 Ísu Káráisiti arupíse úmai méraiwai mimbórá-kánáá puwéna minkísáú
 taí'áraiye. Wenáúgo pukówana amankó úwoi méraiye.

19 Wenamankó tuwímbai timankó ándáraambo kárá'umakomba wenáái
 kosimátímakaiye.

20 Naaofá'l moóráwigon-awi'a Nówaa ména non-afófora'o wínda-
 taomba úmakonka'a Maníkó kesáái ísáaro séna timu'marówasa wenáái
 taráísüntafesa pukáafo afakaumboé-waasi non-afófora'o wínda-taompa'a
 imérowana miwí nonkó ímbo nawíkowasa ímbo púwúmba kawel'-úmai
 maé'lómbarie.

21 Mindónkómó uráinteni'a nombá maitínkááwana Maníkó tí'mai
 kawepá'a méwétinkaiye. Nombó maitínkáámba paáká-túrákémbá ímbo
 wéwiyofo Maníkómbá áísaí owaná tirumpimbá ímbo aaí wéraindasafena
 sáwi'-imayaá maitiyuwáiníye.

Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinkaintafena

sáwi'o úmaimo méraampinkemba tí'mai kawepá'a méwétinkaiye.

22 Ísu Káráisiti pukáimpinkemba íyáfasinená Maníkón-ayáánúrapa'a
 fasi'aén-aémpá'lá iména wiyómpaken-kisau-waasiye óraal'-waasiye
 fasi'aéntóné miséyááfá-tántááká'a káráwyiyaiye.

4

Maníkóní imáyáafinkeni'a oró-ááí.

1 Ísu Káráisiti áí'o úni'a uwánkowana fasi'ámáimo imáyáamo uráintemba
 kembíwiwárá'a fasi'ámáí imáyáan-oro. Túra'o tí'o úni'o uwátinkówi
 miwímó sáwi'o íyan-imayaago ímbo ta'ótokaiye.

2 Marapá'ó méraamba sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a ímba é'a Maníkóní imáyáafinkeni'a oro.

3 Maníkómpá'ó ímbo tiyáan-kwaasimo ontembá kembiwíwárá'á miyá uráafo káfel'a ímba miyá wéowe. Ááéma maará uráawe. Maa'u-tántáá'á wée'a sáwí-imayaasafe'a tirááísafe'a wée'a uwói'o on-dómbá né'a uwói'a wée'a tómbá námae iyé'a uwói'o on-dómbó wéne'o uwói'o iyantafe'a túwaandu uré'a kísaú ámi-aimba mósá maré'a waántá-waasi-imayaa mósá maré'a miyá uráambanifo

4 káfel'a ímba miwísé'a túwaandu uré'a miyá-sáwí-tántáá'á ímba owasá tuwánésa sésa káfel'a nórä séra ímba miyá wéoo símai sáwí'a wéuwatinkaawe.

5 Maníkó to'mayaa úmai ména pukén-kwaasiwara túmó arén-kwaasiwara'a miwímó méraawini áwáuma tísai ínasa simámiyana miwítí méyámbá timíníye.

6 Marapá'ó méronka'o uráam-beyamba maiyésamo pukáawi Maníkómó méraintemba miwí timankómó miyámó iyantafena ásé-aai simátímakaiye.

Maníkó kísaugoni fasi'aémbó tímakain-aai.

7 Seyaafá-tántáá'ó tai'áinda-kanaa kárika'a tínda pó'a inaí símae'a íyon-aafimba kawel'-imáyáá úmai káráwiyyoro.

8 Moórá-mora kentirumbá timé'a miyámó é'o é'a sáwí'o uwátinkaiyamba miyá-sáwí-tántáátfé'l'a ímba anondáá ónae-imayaa é'a

9 namu'l-waasímó týamba naané tóné timé'a ímba í'ai simátínkáaro.

10 Kawel'a uwátinkaiyantafena Maníkó moórá-mora-waasi fí'o-fí'on-kísaugoni fasi'aémbá tímakaimba pó'a ímba úwoi maé'a mifásí'áéntámbá moórá-mora-waasi túwa'nai oro.

11 Maníkón-aaímo simátíméwi mináái-úramba arupíse úmai simátíméro. Wétuwa'nai-owi Maníkómó tímí-fasi'aentamba túwa'nai oro. Ísu Káráisiti túwa'nai isa'l'a miyá é'a mindásafe'a seyaafá-tántáátfé'l'a Maníkón-áwí'a mósá wémaraawee. Maníkón-áwí'a óraa'l'a waé'wae'a isaná wení fasi'aénko miyámó wéimba mindá érai'-aain-iye.

Ísumbo uwánkaraantemba kembá tí'a índa-i'o íyan-aai.

12 Kesí waási ken-ímáyáá únda-waasi owaná kentópa'a óraa'-umbaitaa'a timbá minúmbái- tántáápímbá mé'a mindásafe'a ímba táátafe'a é'a sé'a fí'oran-tantaa'a kesópa'a tiyáyiye ímba seró. Maníkóe'a fasi'ámaiyá méraantafenawa'l'i ína fasi'ámaiyá méraantafenawa'íyo. Minúmbái-tántáá'á kentópa'a wétyie.

13 Ísu Káráisitimo áí'o úni'o uwánkóntemba kembiwíwárá'á tí'a úni'a uwátinkaraamba póna kentirunkó kawel'a ínana Ísu Káráisiti sámo kainkwárá'ó kumindara'a kentirunkó óraa-kawel'a ínaye.

14 Ísu Káráisitini waási ontáfésamo símaimo sáwí'o uwátinkaiyambo é'a ímba imáyáá íyana kentirunkó kawel'a éna Maníkóní ámútanko fí'onka'ma'mai-amutanko kembiwisé'a méraintafena kentirunkó kawel'a ínaye.

15 Kembiwí ímba waási tínkamowasa púwówasamo ombá ímba umémbá ésa ímba fí'o-fí'on-tantaa'a sáwí'a ésa ímba aoisaambá wiýesa miyámó íywimo ésa sáwí-meyambá maénááfo

16 Ísu Káráísitini waási-i'o onkákémbó umbai-tántáá'ó timíya'o é'a ímba táátafe'a oro. Miwí tirunkómó sáwi'o ínasamo Káráísitini waási owémó sýamba Maníkómpá'a súwiyo seró.

17 Maníkó seyaafá'-wáásimó méraawi tísaí índa-kanaamo tínda aifa'a wení waásisa sísaí ena kentáámó umbai-tántáá'ó siménamo énasa wení ásé-aaimo taráíyaan-kwaasi óraal'-umbai-tantaa'a timíniye.

18 Mindásafena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna
Maníkó arupíse úmai méraawi sáwi-imayaafinkemba tí'mai kawepá'a métinkáímبا mindá umbai-kísáúñ-ifo Maníkóntáfésamo ímbo aamooimó ésamo sáwi'o owí miwí sáwi'o úmaimo méraampimbá miyáumai sáwi'a úmai méranaawe agaimaréna siyáiye.

19 Miyáumai Maníkó wení imáyáafinkemba séna umbai-tántáá'á kentópa'a tíníye siyáin-kwaasi kawe'á úmae wéiye'a Maníkómpá'a kááísamai méraaro. Maníkómó kentáá úmakaiwai éna sintembó iwáí wégarawiyifo wempá'a kááísamai méraaro.

5

Maníkóní waásiya'a káráwiyoromo siyáin-aaí.

1 Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi úna'a kembiwisé'a Fasi'aénkóní waásiti óraal'-waasi simátíménda ísáaro. Ísu Káráísitimo á'i'o úni'o uwánkarqamba kesúrantamba awáné'a wemó sámo kainkwárá'ó kumíndara'a misámó kaiimpímbá méranaumpo

2 simátíménda ísáaro. Sipisípiya'o káráwiyawimo kawe'ó ontembá miyáráán-úmai Maníkómó wení waásimo tímakaiwiya'a káráwiyoro. Ímba káráwiyonae siyampinkembo káráwiye'a Maníkómbá arááíma táinda-i'a úmai káráwiyoro. Óntamba maénae-imayaa ímba é'a túwa'nai ónae-imayaa é'a minkísáúrál'a káráwiyoro.

3 Maníkómó tímakain-kwaasiya'a káráwiyomba ímba mûra tiyuwé'a kawe'ó úmaimo méraiayamba tuwánésa kembiwímó ontembá miyá ónáwe.

4 Aifa'o káráwiyaiwaimo wíyómpakembo kumíndara'a kembiwí iyáákaraawiti fí'oran-kawel'-meyamba timínana ímba tai'áinda waé'wae'a íníye.

5 Ifó'-wáásí kentí óraal'-waasi-taai ísáaro. Kentúma ímba maímaé iyé'a moórá-mora túwa'nai e'a méraaro. Mindásafena Maníkón-aaí aúfáífimba agaimaréna séna

Maníkó kentúmo maímaé iyówi wéfametuwaifo wenaísamaiifimbo méraawi wétuwa'nai-iyé agaimaréna siyáiye.

6 Mindásafe'a Maníkó fasi'aéwin-aúranka'a kentúma ímba maímaé iyíyana wemó imáyáamo índa-kanaa kentúwi'a mósá maráiníye.

7 Maníkó kembiwí túwa'nai ena káráwiyaito umbai-tántáákóní imáyáa wempá'a tuwé'a méraaro.

8 Áwáífiyáamo in-iyánkómó póíye waásiyemo faintembá waántawanko waásimo wefári'o índasafenanifo táátafe'a é'a káráwiyoro.

9 Maníkón-aaísafe'a fasi'ámai imáyáa é'a waántawkon-aaí a'láo seró. Seyaafá'-máráfákewímó Maníkón-aaísafesamo timankúnkúmbo owífá'a miyán-úmbáí-tántáá'l'a wétifo imáyáa é'a waántawkon-aaí a'láo seró.

10 Umbai-tántáá'á kentópa'a kárika'o wéraimba Maníkó sásá'l-í'a uwátinkena áfomba faitinkáína'a fasi'ámai mérananawé. Maníkó úwoi túwa'nai úmae iyéna Káráísitiye'a kááisatinkena séna kesí sámo kain-áempá'l-á sámo kaimbó ímbo tai'áinda-aempá'a métinkanaumne siyáiwai miyá íniye.

11 Wení fasi'aénkó waé'wae'a
éna ímba tai'áinda mindá érai'-aain-iye.

12 Moóráwigon-awi'a Sírifénesi súwa'nai isa'á kínampaan-aaí agáúmne. Wemá Maníkóní waási éna kesí kísau kawel'-úmai wémaiye. Fasi'átinkáándasafe'a maanáúfáí agáúmpo érai'a Maníkó úwoi súwa'nai in-áái simátimunda tirumpimbá fasi'ámai ta'ótore'a méraaro.

13 Maníkóní waási Pépíróni-naopa'a méraawi Maníkómó kembiwímó wemparí'o úmakaintemba miwí wemparí'a úmakaiwai kembiwísáfésa sésa kawel'-úmai méraaro sewaná kesááninkon-awi'a Máákaawara'a séna kawel'-úmai méraaro wésiye.

14 Ísu Káráísitini waásin-ofo moórá-mora kentirumbá timé'a tiyáámba tíméro. Káráísiti wení waási aáno'o uwátinkáíntafe'a inaí súne.

Kemá Pítaaamo súnda-aai tai'áwiye.

2 Pítaa

karo'-wáási Ísun-aaigomba waé'wáé'-úmai simátimún-aai Pítaa iséna Ísuní érai'-aai ta'ótotoraiwae séna maanááí agaimái mágimakaiye. Ísumba awánéta wemó siyón-aai isááwándawi é'a simátima'mae iyówánda-aai ta'ótotoraiwae séna maanááí agaimái mágimakaiye.

1 Kemá Sáimoni Pítaa maanááí maanáufáífimbá agai-timúmpo ísáaro. Kemá Ísu Káráisitini aantá-waasi úndanifo kesáámó úndantembo Maníkón-aqisafe'o timankúnkúmbo owí ísáaro. Kentáásí Maníkóe Ísu Káráisiti sáwi-imayaafinkembo faúsínkáiwaiye arupíse úmai mésarai kawel'-ímáyáá símakaayata mindáraise'a kááisamaisa kawel'-úmaisa méraumne.

2 Maníkóe kentáásí Fasi'aénkó Ísuntepa'a té'a kawel'-ímáyáá tamaé'a miyámó úmae iyómba úwoi túwa'nai úmae iyésarai aáno uwátinkáfa'a iyíya'a méranaawe.

Maníkó kentáámá wemparí'o uwásínkarin-aai.

3-4 Ísu Káráisiti sáántowana wení sómo kainkó wení fí'oran-kawe-kisaugo tafisuwata wempátá téta kawel'-ímáyáá taísaraumne. Ísu Káráisiti miyán-kwáásigó póna wemó kawel'á uwátinkanaumnemo siyáin-aaimo éna miyá índa póna wení fasi'aémbá símisata Maníkóntáfeta aamoí éta arupíse úmai méta wenááí simátimakaudasa póna marapáké-sáwi-fási'aénkómó waásimo sáwi'o iwái kembiwí tine'á ímba ta'ótotoraina'a tufíntuwe'a Maníkóe'a kááisamai méranaawe.

5 Mindásafe'a imáyáá é'a maarámó iyantafe'a fasi'ámai kísau máero. Maníkón-aaisafe'a éraile sé'a timankúnkúmbo ombá kawel'-áwáumá maré'a minkákémbá kawel'-ímáyáá é'a minkákémbá

6 kentúra'a káráwiye'a minkákémbá fasi'ámai mé'a ímba tuwesaraí ína'a Maníkóntáfel'a aamoí é'a

7 Maníkóni akúmbó méraantafe'a túwa'nai úmae iyé'a kentirumbá timé'a

8 miyán-oro. Miyámó úmae iyé'o é'a Fasi'aénkó Ísu Káráisitini kawel'-ímáyáá isé'a óraa'-i'a úmai mé'a kentí kísau áuwara-kisau maénáawe.

9 Miyán-káwé-kísáumó ímbo máewi Maníkómó sáwi-imayaamo maitiyukaimba tuwinkásuwesa táá'o káunkaiwaiyaamba wéowe.

10 Kesí waásisono. Maníkó kembiwí táántamai wemparí'a úmakaifo imáyáá é'a wesé'a fasi'ámai méraaro. Miyámó é'o é'a sáwi-amba ímba arááiwenaawe.

11 Miyáumaimo méwanamo éna kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti sáwi-imayaafinkenta faúsínkáiwai kembiwísáfénawe séna tiya'a káráwiyaana'a kempá'a maé'mae'a úmae iyónááwe síniye.

12 Minéráíl'-ááí é'a ísare'a fasi'ámai arááiwáémba pó'a simátima'mae iyóna'a imáyáá úmae iyónááwe.

13 Marapáló méraundara'a simátima'mae iyóna'a imáyáá úmae iyónááwe. Miyámó ondá kawel'-i'a ónaumne.

14 Ááéma kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti simásimena séna puwínone siyáimba pó'a ampáánká'a puwé'a ímba marapálá méranaumpo

15 minááí agaimaré'o púwónda awáné'a minááísáf'e'a imáyáa úmae iyónááwe.

Ísuní sámó kaimbá awánáúmnemo siyáiñ-aaí.

16 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisiti fasi'aénkwárá'a kumíníye-aaí ímba úwoi-aaisa simátímakaundanifo súrantanta wení iyáákai-sagaenta awánaraundasafeta érai'-aaí simátímakaumne.

17-18 Maníkomó imáyáamo makáin-omaka'a Ísuwe'a méraawananasa Maníkó kentáásifowa Ísun-awi'a óraa'a éna iyáákai-sagaempinkemba séna kesááninko ónana áfááraumai entáfena sínkáisa'a áfááraumai aamoí uwánkaumne wíyómpakemba súwata ísaraumne.

19 Ísaraundasafeta óraaka séta naaofá'a Maníkón-aaí simátímakon-aaí érai'-aaín-ye. Súndasa minááí imáyáan-oró. Kumeu'ó in-áémpá'a sámó kain-ááín-ifo minááí aufáífimba awánáiyana aafáúmó iyáúsenamo sámó kaintembá kentí imáyáafinkemba miyáumai sáma káinana Ísu Káráisiti aa'ó siyáráísanamo wérain-okoraamba úmai sáma kátinkainiye.

20 Simátíménda-aaí ísámai kawe'án-oró. Naaofá'a Maníkón-aaí simátímakowi aufáí-wandaaifimba agaimakón-aaigoni áwáuma kemá waási kentáásí imáyáafinkemba ímba kanaasá isánaumne.

21 Ímba miwítí imáyáafinkemba símai agaimakáfo Maníkóní Ufaen-ámútánkó wenáái simátimuwasá agaimakóm̄ba Maníkóní ámútankó minááigóní áwáuma wésuwa'nai-isata wéisaumne.

2

Maníkón-aaí waé'náé'a úmaimo sýyan-aaí.

1 Naaofá'a Maníkóní waásifimba Maníkón-aaí karó'a waé'wáé'a úmai simátímakowi paápé uráantemba kempímbá miyán-kwáásí paápé ésa karó'-ááí simátimesa Maníkóní waásimo sáwi'o iyan-aaí simátimesa óraako sáwi-imayaafinkemba faútinkaraiwimba tínaaemba uwámiyana ánaaemba Maníkó minúwóóiyáámbá tínkaminiye.

2 Sáwifa'nanka miwítí aambá waásimo sáwi'o on-ámbá arááíwaesa miyá iyasa tuwánésa sésa Maníkóní waási sáwi'an-owe minááí símai érai'-amba sáwi'a ónááwe.

3 Óntamba maénae sésa aamoí ésa kentí imáyáa tafisénae sésa karó'-ááí simátimenaawe. Sáwi-meyamba timíndawi naaofá'a to'mayaa úmai ména tínkamindasafena timu'maréna mériaye.

4 Wíyómpaken-kisau-waasi sáwi'o untáfena Maníkó ímba étinkomba sáwi-aempa'a móttinkowasa kumeu'-áémpá'a ándáfa'a mésa sáwi-meyambo maiyantafesa amu'marésa mériawe.

5 Naaofá'a Nówaa maúnka'a Maníkóntafesa ímba aamoí ésa sáwi'a untáfena Maníkó ímba étinkomba nonkóntaféna seyaafál'-máramá nawíkaao súwana nawíkowasa putásowana mimpínkembá Maníkó Nówaa we ni akúmbá afakaeté-waasiye tiyótai uwátinkowasa túnaresa maé'ómbaniye. Nówaa Maníkón-aaí arupíse úmaimo mériayan-aaí simátimuwasá ímba ísónkakemba putásaraawe.

6 Naaofá'a Sóndómu-naopaken-kwaasiye Kómóraa-naopaken-kwaasiye sáwi'o untáfena Maníkó ímba étinkomba iyá agaisukáifo Maníkóntafesa

ímba aamoí ésa sáwí'a owí mináái isésa sésa sáwitaamo úndamo ímbo ifátuwáananasaamo éna kentáawárál'a miyáumai sínkamindasa póta ifatáámó túwáananamo éna ímba sínkaminiye sénááwe.

⁷ Moóráwigon-awi'a Rótí Maníkó wentáfena púwifo séna ímba auwómبا áikaiye. Wemá arupíse-waasi éna sáwí-waasimo maa'u-tántáá'l' untáfena arunkó umbaí taráiyé.

⁸ Miwífimbá ména aasiyaasi-kánáá miwítí sáwí-aaí iséna miwítí sáwí-awau awánowana arunkó áfaáraumai umbaí tómbanifo wemá arupíse úmai mérontafena Maníkó ímba auwómبا áikaiye.

⁹ Miyáumai Maníkóntáfesa aamoí owí umbai-tántáápínkémbá Fasi'aénkó kawel'-úmai tíyótai éna sáwí'o owítí sáwí-meyamba toréna waásimo méraawini áwáumo tísai índa-kanaamo tíndara'a sáwí-meyamba timíníye.

¹⁰ Maa'u-tántáárl'i'o owí Maníkómó kawáánimba tínaaeni'a uwánkááwi óraa-sawi-meyamba timíníye.

Minkáró'l-wáásí miwítí túma mósa marésa kesááigo íyáákainkwae sésa kawel'-násomba wiyómpakewisafesa sáwí-aaí simátínkáántafena ímba tá'a isasá úwoi sáwí-aaí simátínkááwe.

¹¹ Wiyómpaken-kisau-waasi miwítí fasi'aénkó minkáró'l-wáásítí fasi'aénkómbá íyáákaraaimbanifo minkwiyómpákewí Fasi'aénkón-aúranka'a ímba aaí simátinkesa ímba sáwí-aaí wésewe.

¹² Waí-waambo tufú'naan-tantaakomo seyaafál'-áwáumó ímbo awánaantemba minkáró'l-wáásí miyá ésa tuwímbai-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwí-aaí simátínkáámba pósá waí-waambo tal'áintemba miwí miyáumai tal'ánááwe.

¹³ Miwí umbai-tántáárl'i'a uwátínkáámba pósá anondáá umbai-tántáá'l'a maénááwe. Miwí sáwí-imayaasafesa tirááisafesa afora'l'a ésa aamoí ésa kembiwísé'l' tómbó náiyantafesa túwaandu ésa sáwí'a uwátinkesa kentí imyáá tafisésa sáwí-ampa'l' mówétinkaantafesa aamoí ésa

¹⁴ aaresáfesa túraniyamba tuwésa aamoisaén-kwáásí tafisímai sáwí-ampa'a mótilkesa túraniyambo owí tiráá'l'a póna Maníkó sáwí-meyamba timíníye.

¹⁵ Arupíse-amba tuwésa sáwí-amba arááiwáewe. Naaofá'l' Péon-ááninkon-awi'a Péramu wemá Maníkón-aaí simátímkovi éna sáwí'o uráimpinkemba óntamba máinenamo aamoí uráintemba miwí miyán-ámbá arááiwáewe.

¹⁶ Énifo Péramu sáwí'a uráintafena Maníkó aaisambá séna wení póigon-awi'a tónkigombá waási amóisáúnkaamba uwánkowana aaí súwana Péramu iséna wení sáwí-amba tukáiyé.

¹⁷ Minkáró'l-wáásí ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Nonaumpinkémbó nombó ímbo íyáúsenamo kúmíntenkaan-kwaasima owaná póna Maníkó miwísáfena kumeul'ó in-áémpá'l' to'mayaa uwátínkaraaimba pósá mifá'a komaé'mae'a ónááwe.

¹⁸ Miwí sáwí'o úmaimo méraapinkembo kawepá'l' teví kefári'a méónae sésa maa'u-tántáákón-áúma mósa marésa karó'l-áái simátimesa

¹⁹ kentí imyááfinkenil'o iyanamo éna misáwí-tántáákó ímba ta'ótoraíniye sembánifo miwí sáwí'o on-tántáákó ta'ótokaaimba pósá misáwí-tántáápímbá mésa tai'ágonaawe. Moórá-tantaako waásimo íyáákaimba minímáyáágó wefári'a úmai ta'ótokaisasa wenaráái wéwaewe.

20 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísti sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaimpa'a tésa sáwí'o on-kísáú ifátuwesamo tínaaembo uwásukaawi miwí aneka'ó sáwí-ambo arááiwaiyanamo misáwí-kísáúgómó ta'ótorgainasamo ésa ááémo sáwí'o uráamba mindá káríka'an-ifo ánaaembo sáwí'o iyamba mindá óraa-sawi'a úmai méranaawe.

21 Arupísemo on-ámbó ímbo arááiwakesaraa sáwí'a uráawaisino. Énifo arupísemo on-ámbá arááiwakesa ifátuwesa Maníkóní kawel'-ámáámbá tíndaemba uwáméntafesa pósá áfááraumai sáwí'a wéowe.

22 Maarámó sen-ááí érai'-aain-iye. Iyánkómó mímó wi'makénamo imbá aneka'á wénaiye sésa moórá-aai sésa pójgomó nombó pékénamo imbá toifimbá waé'lwáé'l wéye wésewe. Iyánkó pójgomó intembá minkáró'-wáási miyá-sáwí'a wéowe.

3

Ísu aneka'ó kumínda-aai.

1 Kesí waási arupíse-imaya íwae sé'a moórá-aufai agaimái tímake'a maanáúfáíwárá'á agáúmne.

2 Naaofá'á Maníkón-aai simátímakowi siyón-aai isé'a Fasi'aénkó sáwí-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa siyáin-aai wení aantá-waasisa simátímakaunda-aai imáyáan-oro.

3 Simátíménda imáyáan-oro. Ánaaen-kanaamo tínda sáwí-imayaasafesamo tirááisafesamo ésa aamoí iyan-kwaasi tésa kentuwiyááí ésa

4 Ísumo sénamo marapá'á kumónaumnemo siyáimba nááfara méraiyo. Naaofá'á wíyóne marawémó úmaronka'a wérain-tantaa'a ímba fí'on-tantaa'a paápé isatá awánáúmpo kesifoísáisa é'a pukuráawana ímba fí'on-tantaa'a paápé iye sénááwe.

5 Miwí maarán-ímáyáá ónae ímba wésewe. Naaofá'á Maníkó súwana wíyóne marawé paápé úwana nompínkembá maramá iyéna nonafufuntambá maramá wéraiye.

6 Ánaaemba Maníkó nonkóntáfena súwana marapá'-wáásí tai'ásukaiye.

7 Maníkó sisaná wíyóne marawémó wérainmba póna waásimo méraawini áwáuma tísai índa-kanaamo tíndara'a Maníkó wentáfesamo ímbo aamoimó ésamо sáwí'o owí sáwí-meyamba tiména wíyóne marawé iyafimbá agaisuwáiníye.

8 Kesí waásisono. Maarán-ímáyáán-oro. Aatáísa toráumaisa wéawanaumpo Maníkó ímba miyá imbá seyaafá-kánáá mimbórá-kánáráráámbá aamú-úmarena sáwífa'-aatai 1,000 aatai éna mimbórá-kánáráráámbán-ye siyáifo

9 wemó marapá'ó kumónaumnemo siyáin-aai ímba tukáisasa tuwímbai minááí ifá'a tukákiye-imaya wéowe. Fasi'aénkó séna kesí némpa'a maé'mae'a ésa sáwí-aempa'a kofó séna sáwí-imaya tuwésa kempá'ó tiyantafenawe séna timu'maréna méréna ímba ááéma marapá'a kunkákiye.

10 Umén-kwáásígómó kafifimbó tintenkáán-úmai Fasi'aénkó miyáráán-úmai kumíníye. Minkánáá óraaka'a nonkáánkaamba síndafinkemba wíyómba áwiyó'winana wíyóne o'é aafáúwé iyá káwínana marapá'ó seyaafá-tántaa'l wéroiine marawé iyá káwíníye.

11 Miyáumai seyaafá-tántáá'lá tai'áíndasafeta kesáámó méraundasafeta imáyáá éta Maníkóntáfeta aamoí éta arupíse úmai méreta

12 Ísumo marapá'ó kumíndasafena siráái wétainata amu'maréta méreta ááémo kumíndawe séta fasi'ámai Maníkóní kísau maúndasa póna minkánáá paápé ínana wíyómba iyá káwínana o'é wíyóne aafáuwé óraa'l-iya káwínana nonkáámbá uwáwiniye.

13 Énifo Maníkó óraaka séna aú-wiyone

aú-marawé úmáráanana arupísemo í-tántáá'-aantemba wéíniye siyáinta amu'maréta méraumne.

14 Kesí waásisono. Miyán-kánáásáfé'a amu'maré'a méraamba Maníkón-áúranka'a kawel-aantemba úmai mé'a kempímbá ímba sáwi-aaí wéraind'a aáno úmai méraiyanfate'a fasi'ámai kísau máero.

15 Kentáásí Fasi'aénkó séna sáwi'o úmaimo méraampinkemba faútinkanaumne séna wempá'ó týyantafena timu'maréna ména ímbo kunkáimba imáyáan-oro. Kentáásí waásigon-awi'a Póro Maníkó kawel-ímayáá wembá ámakaimpinkemba kembiwísáfena imáyáá éna minááí agaimakáiyé.

16 Póro minááímó agaimakáimba seyaafá'-áufáífimbá miyán-ááímó símaimo agaimakáin-aaíompimba tuwímbai-aaí umbaí taisasá ímbo ísámaimo kawe'ó ésamo ímbo fasi'ámaimo méraawi minááígóní áwáuma waé'mai karo'-ááí wésewe. Maníkón-aaí aúfáífinkemba seyaafá'-ááísáfesa miyá ésa miyámó sentáfesa áfááraumai sáwi'a úmai méranawee.

17 Miwí miyá wéofo ímbo kunkáinka'a simátimumpo káráwiyoro. Sáwi'o owí kembiwí Maníkóe'o fasi'ámaimo méraampinkembo tafisíyanesa ofo káráwiyoro.

18 Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráísiti kentáásí sáwi-imayaafinkemba faúsínkáíwaisa úwoi túwá'lai úmae iyína'a wempá'á óraa'l-imayaá é'a méraaro. Wenáwi'o aasiyaasimó óraa'o úmaimo waé'wae'o úmaenamo iyínda éral'-aain-iyé.

Kemá Pítáamo súnda-aaí tai'áwiye.

1 Yóni

Ísu wiyómpa'a iyówana Yóni Ísuní kísau-waasi kaumbo-wááú-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái tímakaiye. Tuwímbai karol'-áái simátimesa sésa Ísu Maníkón-ááninko póna waási-úramba ímba ú'mai méraiye sésa fí'on-karol'-aaiwara'a simátíma'maesá nútana Yóni iséna miwití imáyáa arupíse uwátinkanae séna maanááí agaimái mítimakaiye.

Maníkóní imáyáamo aráásímíwain-aai.

¹ Ísu Káráisiti Maníkóní imáyáa aráásímíwaisaama póna waási aúí'a úmai maé'mae'a iyawini áwáugon-ye. Minááisafé'a maanáúfáí agaimái kentópa'a tuwáúnana wéwiye. Áwáura'a maramá ímba wérónka'a wemá maé'émiba ánaaenka'a marapá'lá kuména keséta mérowata súranta awánamai kawel'á éta wenááí iséta siyáántamba anetá ta'ótokaumne.

² Aúí'a úmai maé'mae'a iyawini áwáugo afowámpá'lá maé'émiba marapá'lá kuména keséta mérowata awánareta póta minááísá wésimatimune.

³ Kesáá Maníkóe ááninko Ísu Káráisitiye'a kááísamaisa méraumne. Awánaraundawe ísaraundawe kembiwíwárá'lá simátimunda póta Maníkóe ááninkoe'a kááísamaisa méraundantemba kembiwí miyá ónáawé.

⁴ Kentáásirumba kawel'-úmai óraa'a uwásinkaindasafe'a maanáúfáí agaitimúne.

Maníkó sómo kaiwáiní áwáugon-aai.

⁵ Maníkón-ááninko simásímakain-aaisa simátimeta séta Maníkó sómo kaiwáiní áwáuma póna kumeu'ó in-tántáá'lá wempímbá ímba wéraiye.

⁶ Miyáumai kumeu'ó in-áémpá'lá méraamba Maníkóe'a kááísamaisa méraumnemo sewí karol'á sésa éral'-aagioni áwáufimba ímba méraawé.

⁷ Énifo Maníkó sómo kain-áémpá'ló méraintemba miyáumai sómo kain-áémpá'ló méraundasa wení waáisetá kááísamaisa méraumne. Miyáumai Maníkón-ááninko Ísuma kentásáfena imáyáa éna kumpuwúwana wení naaegó kuména póna kentáási sáwi-imayaa maisiyú'maenasa wéjyiye.

⁸ Kempíntá sáwi-imayaa ímba wéraiyesaamo súndasa kesirumpin-káró'l-ááísá súnanasa Maníkóní éral'-aagigo kesirumpintá ímba wéraiye.

⁹ Afora'ó Maníkómpátáámó sáwi-imayaasafetaamo simáménanasaaamo éna Maníkó kentáási sáwi-imayaa maisiyuwénasa seyaafá-sáwi-imáyáá arupísesa uwásinkainiye. Maníkó wemó siyáintemba miyá éna miyáumai kawel'-aantemba éna póna sáwi-imayaa maisiyuwénasa arupísesa wéuwasinkaiye.

¹⁰ Maníkó séna seyaafá'nánká sáwi'a uráawemo simbánifo kesáámá séta ímba sáwi'a úne séta Maníkó karol'-áái siyé súnana Maníkóní ásé-aaigo ímba sirumpintá wéwaiye.

2

Káráisiti seyaafá'nánká áfombo faisínkáin-aai.

¹ Kesí iyámpóisono. Ímba sáwi'a iyantafe'a maanááí aúfáifimba agaitimúne. Énifo sáwi'ó iyano mo éna áfombo faisínkáiwaisa ména kesifompátá áísai íníye. Wemá Ísu Káráisiti arupísemo iwáísá kesifompátá áísai íníye.

2 Sáwítaamo uráunda-meyamba kentááfá'á ímba tíno séna maimaéna pukáye. Ímba kentáásí sáwí-meyan-aantembanifo seyaafá'-wáásítí sáwí-meyankwara'a maitiyuwáindasafena pukáye.

3 Maníkón-aaimo taawiyafétaamo únda érai'a weséta kááísamaisa méraumnesa súne.

4 Maníkón-aaimo ímbo taawiyáfónka'o ombá Maníkóe'a kááísamai méraumnemo sembá karo'á sewaná miwífimbá Maníkóní érai'-aaí ímba wéрайe.

5-6 Énifo Maníkón-aaimo taawiyáfówi Maníkómpá'á tirumbá áma'mai kawe'á wéowe. Kesáámó Maníkóe'a kááísamaisa méraumnesaamo súndawisa Ísu Káráisítimo méraintemba kesáá miyásá úmaisa méraumne. Miyásáámó únda érai'a Maníkóe'a kááísamaisa méraumnesa súne.

Ááéraan-amaankoma aúí'ló uráin-aaí.

7 Kesí waási ísáaro. Kemó agaúnda ímba aú-amaamban-ifo ááéraan-amaamba agai-timúne. Aifa'ó simátímakaamba é'a ísaraan-amaamba agai-timúne.

8 Énifo kumeu'ó in-tántáá'á áwiyo'wisana érai'a sámo kain-tántáá'á wépaape-imba póna ááéraan-amaamba aúí'a úmai wépaape-iye. Ísu Káráisitini kísaufinkemba minámáámbá paápé uréna kempínkwárá'á minámáámbá wépaape-iye.

9 Kentí waásimo týámbo uwátínkáámbanifo sámo kain-áémpá'á méraumnemo sembá sámo kain-áémpá'á ímba méraafo kumeu'ó in-áémpá'á paaí méraawe.

10 Énifo kentí waásimo tirumbó tíméwi sámo kain-áémpá'á méraamba pósá miwífimbá sáwí-tantaa'lá ímba wéraimba pósá fí'owi tuwánésa sáwí-ampá'a ímba wégowe.

11 Énifo kentí waásisafesamo týámbo uwátínkááwi miwí kumeu'ó in-áémpá'á méraawana kumeu'ó in-tántáákó túrampa'a kumeu'á uwáwisasa múgu'maagu'a úmaesa wégowe.

12 Kesí iyámpóisono. Kembiwísáfena Ísu Káráisiti pukáimba póna Maníkó kentí sáwi-imayaa maitíyukaintafe'a kemá maanáúfái agai-timúne.

13 Óraa'-waasisono. Áwáura'a maramá ímba wérowana moóráwigó maé'léimba wemá káfel'wara'a mérais'a wení áwáuma ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Waántawankomba íyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

14 Iyámpóisono. Maníkó kentifo isa'á wempá'á tiyáantafe'a maanáúfái agai-timúne. Óraa'-waasisono. Áwáura'a moóráwigó maé'léimba wemá káfel'wara'a mérais'a wení áwáuma ísáántafe'a maanáúfái agai-timúne. Ifótóno. Fasi'ámai mé'a Maníkón-aaí tirumpimbá ta'ótore'a waántawankomba íyáákaraantafe'a maanáúfái agai-timúne.

15 Maníkómpá'ó ímbo tewímó ontembá mindásafe'a ímba aamoín-oro. Mararakén-tántáátáfé'lá ímba aamoín-oro. Mararakén-tántáátáfésamo aamoimó owí Maníkóntáfesa ímba aamoín-owe.

16 Mararákén-kwáásimó owíni áwáuma ímba Maníkómpákémbá owe. Waási kentí imáyáafinkemba ésa fí'owiti moparáwimbá túraniyamba tuwésa túwl'a maimaé iyésamo ombá ímba Maníkómpákémbá ofo mararákén-ámbá wéaraaiwae.

17 Mararákén-tántáá'l'o tirááimo tain-tántáá'l'a maambárará'l'a tai'áwinasa Maníkombó arááimo táinda-i'o on-kwáásí aasiyaasí maé'mae'a ónááwe.

Káráisitini namuro-wáásí táái.

18 Kesí iyámpoísono. Ánaaen-kanaa maramó tai'áinda-kanaa am-páánká'l'a tíniye. Ánaaembá Ísu Káráisitini namuro-wáásigó tíniyema suwa'l'a ísaraawe. Káráisitini namuro-wáásí sáwifa'l'a é'a paápé uráamba póta mindásafeta ánaaen-kanaa ampáánká'l'a tíniyema súne.

19 Kentááfinkémbá Káráisitini namuro-wáásí moórá-mora méresa pósá iyáfasinesa paápé ésa siyuwésasa kóuraawe. Érai'o kentáásí waásimo mérönkakaa úwoi méraawaisino. Siyuwésasa kóuraantafeta ímba kentáásí waásin-owe súne.

20 Ísu Káráisiti Maníkóní ámútankomba ai'marówana kuména kentirumpimbá méraisa'l'a pó'a érai'-aaí wéisaawe.

21 Érai'-aaí ímba ísáántafe'l'a sé'l'a ímbanifo érai'-aaí ísáántafe'l'a maanáúfái agáúmne. Érai'-aaifinkemba karol'-ááí ímba paápé isa'l'a ísáántafe'l'a maanáúfái agai-tímúne.

22 Óraa-karo'l'o sen-kwáásí maarán-kwáásín-owe. Ísu Káráisitintafesa Maníkó ímba iyáfasinankaraiwain-ije sen-kwáásí ésa Isu Káráisitini namuro-wáásí-l'a ésa Maníkónté ááninkonte'a tínaaeni'l'a wéuwatimewe.

23 Maníkón-ááninkomba tínaaeni'l'a uwámewi afowánkwárá'l'a miyá ombánifo Ísu Káráisitintafesa Maníkón-ááninkon-ije sewí ááninkonte afowántepa'l'a kááísamai méraawe.

24 Ísun-aaímo aifa'l'o ísaraan-aaí tirumpimbá fasi'l'ámai ta'ótóráámba ímba ifátuwe'l'a miyáumai Maníkónté ááninkontepa'l'a kááísamai maé'mae'a oro.

25 Maarán-ááí Ísu Káráisiti óraaka simásimenasa séna aú'l'a úmai maé'mae'a iyaní'l'a uwátinkaumnesa simásímakaiye.

26 Karol'-ááí simátinkáafo sé'l'a maanáúfái agaimái timúne.

27 Karol'-ááí simátiyuwaawi ombánifo Ísu Káráisiti Maníkóní ámútambá tirumpimbá tínkaraimba póna maé'mae'a éna ímba karol'-ááí simátimena érai'-aaí wésimatimiye. Miyámó simátímisa'l'o ombá érai'-aakiye karol'-ááiyé tuwínkaa'l'a owe. Simátímíntemba miyá é'a Ísu Káráisitiye'l'a kááísamai méraawe.

28 Kesí iyámpoísono. Wesé'l'a kááísamai méraamba pó'a Ísu Káráisiti kumíndara'a wenaúranka'l'a ímba tigaesáf'e'l'a úwoi fasi'l'ámai ménawee.

29 Ísu Káráisiti arupíse úmai mérain-aaí é'a ísaraawe. Moórá-aaiwara'a ísáaro. Miyáumai arupíse úmai méraawi érai'a Maníkóní iyámpoín-owe.

¹ Maníkó arumbá óraaka'á wésimiye. Mindásafe'a imáyáan-oro. Maníkó aruntá siménasaam-pona kentáásáfena kesí iyámpoín-owe wésiye. Kesáá érai'a wení iyámpoísaa úne. Maníkómpá'á ímba tiyáawi Maníkóni áwáuma ímba awánésa kentáásí áwáuwara'a ímba suwánaawe.

² Kesí waásisono. Káfé'a Maníkóni iyámpoí-i'a úmaisa méraundasa ánaaemba nórä waásisaawa ménaumpo. Mináái ímba ísaraundanifo moóráaimo ísaraunda simátimenauumne. Ísu Káráisiti kumíndara'a kawel'-úmai awánaandasa pótä wenkáánita úmaisa ménaumne. Miyán-ááí ísaraumne.

³ Mináái isésamo amu'máráawi Káráisiti arupísemo úmaimo méraintemba arupíse úmai méraafö káráwiyyoro.

⁴ Sáwi-imayaamo ombá isaná ámáámbo taráísombá isaná minkáé-tántáákó mimbórá'i a iye. Miyáumai

sáwi-imayaamo owí Maníkóni ámáámbo tínaaeni'a uwámesa taráísombá póna miyámó on-ánondáá miwífimbá wéniye.

⁵ Ísu Káráisiti waásiti sáwi-imayaam maitiyuwáíndasafena marapá'á kunkáimba wempímbá sáwi-imayaam ímba wériye-aai é'a ísaraawe.

⁶ Miyáumai Ísu Káráisitiye'o kááísamai méraawi miwífimbá ímba sáwi-imayaam waé'wae'a ifo sáwi-imayaam waé'wae'a iwáí Káráisitimpa'a ímba tésa wenááí ímba ísááwe.

⁷ Kesí iyámpoísono. Karol'-ááí simátinkáafö sé'a káráwiyyoro. Káráisiti arupíse úmai mériiwai wemó intembó miyámó úmael'o íyówi arupísemo on-kwáásin-owe.

⁸ Áwáura'a waántawanko sáwi'a uréna miyá úmae iyéna káfé'wara'a miyá wéiye. Sáwi'o úmaesamo íyówi waántawankoni waásin-owe. Waántawankoni kísau taí'ásuwainkwae séna Maníkó ááninkomba ai'marówana marapá'á kunkáiyé.

⁹ Maníkóni iyámpoí pósä Maníkóni fasi'aénkö miwífimbá wérintafesa pósä ímba sáwi'a úmaesa wéiyowe. Maníkóni fasi'aén-iyámpoísombá pósä ímba sáwi'a úmaesa wéiyowe.

¹⁰ Ímbo arupísemo úmaimo méraawi ímba Maníkóni iyámpoín-owe. Kentí waásimo tirumbó ímbo tíméwi ímba Maníkóni iyámpoín-owe. Miyáumaisa Maníkóni waáskiye waántawankoni waáskiye tuwímbaisa ísaraumne.

Moórá-mora tirumbá tímén-aai.

¹¹ Moórá-mora tirumbá tíméro-aai ááéma ísaraawe.

¹² Ándámun-ááninkon-awi'a Kénimo uráintemba ímba miyán-oro. Kéni waántawankon-áráá'a póna áfákomba tufuwana pukáimba maarásáfena tufuwana pukáiyé. Áfáko kawel'-imáyáá mérówana Kéni sáwi-imayaam úmai ména póna áfákomba tufuwana pukáiyé.

¹³ Miyáráán-úmai Maníkómpá'á ímbo tiyáawi kempímbá tirumbá sáwi'a uwátinkaiyantafena ímba táá'a íno.

¹⁴ Maníkóni akúmbá sirumbá timúndasafeta séta Maníkóni némpa'a méraandasaaawi áwáuma tuwéta kawel'-úmai méraandasaaawi áwáura'a taméraumnesa súne. Kentí waásí tirumbá ímbo tíméwi Maníkóni némpa'a paái méraawee.

¹⁵ Kentí waásimo týiyámbó uwátinkáán-kwaasi tínkamiyasa puwíyan-kwaasin-owe. Miyámó owí aúí'o úmaimo maé'mae'o owíní áwáura'a ímba méraawe.

¹⁶ Ísu Káráísiti arumbá siménasa ímba úwoi méraimba súwa'nai índasafena kentáásáfénawe séna pukáye. Miyámó uráintafeta arumbá símakaiyesa súne. Maníkóní akúmbá túwa'nai eta puwúnafo ímba sendasá úwoi túwa'naisa ónaumne.

¹⁷ Óntawara'l-waasi kentí waási tómbó ímbo makáawi tuwánesa ímba túwa'nai ombá sésa Maníkómbá sirumbá amúne sembá karol'á sewé.

¹⁸ Kesí iyámpóisono. Sirumbá timúnemo sembá ímba tóikakemba sé'a érai'l'a tirumpinkémbá sé'a

túwa'nai oro.

Maníkómpá'l fasi'ámaisaamo méraunda-aai.

¹⁹ Sirumbá timétaamo túwa'nai úndasa miyámó únda-waasisa arupíse úmaisa méraumne. Miyámó únda Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²⁰ Énifo kesáá sáwi'o úndasafenasa kentáásirunko umbaí taifo Maníkó seyaafá-tántáá'l' awánéna minúmbái-tántáákómbá iyáákaísata Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²¹ Kesí waásisono. Mindásafeta imáyáa úndasa kentáásirunko ímba umbaí taisatá Maníkón-aúrankata fasi'ámaisa méraumne.

²² Wenáái taawiyafétaawe wemó aamoimó índa-i'a úndasafetaawe áisai únda-tantaa'a úwoisa wésimiye.

²³ Maníkó óraaka séna kesááninko Ísu Káráísitin-awika'a timankúnkúmba é'a seyaafá'l'-wáásífimbá tirumbá timé'a méraaro siyáimba minááí Ísu Káráísiti óraaka simásimakaiye.

²⁴ Maníkón-aai taawiyafówí Maníkóe'a kááísamai méraawana miwísé'a kááísamai méraaye. Maníkó wení ámútamba ai'marówana sirumpintá kumbéna simásimenasa séna Maníkó kesé'a kááísamai méraaye sisatá wéisaumne.

4

Érai'-amutankonte karol'-ámútánkónté-taai.

¹ Kesí waásisono. Sáwifa'l-waasi karol'-ámáámbá simátíma'mesa nésa Maníkóní ámútanko kesirumpimbá méraiyemo sembá ímba ááéma érai'e seró. Miyámó sentáf'a miwí tirumpimbá mérain-amutambá Maníkóní ámútana'l' fi'owani ámútana'l'yo mindá awáné'a minááí ísáaro.

² Ísu Káráísiti Maníkóe ména marapál'a waási kunükáye sewí miwí tirumpimbá Maníkóní ámútanko méraaye. Minááímó sewa'ó ísáámba Maníkóní ámútankoma miwífimbá méraaye seró.

³ Ísu Káráísintafesa minááímó ímbo sewí miwí tirumpimbá mérain-amutankó ímba Maníkóní ámútankon-ifo mindá Káráísitini namuro-wáásígóní ámútankon-aye. Káráísitini namuro-wáásígó tínda-aai ísaraamba isaná marapál'a méraaye.

⁴ Kesí iyámpóisono. Maníkón-áráá'a é'a karol'-ámáámbó simátímevi iyáákaraawe. Maníkóní ámútanko kentirumpimbá méraifo Maníkómpá'l' ímbo tiyáawi miwí tirumpimbá fi'on-amutankó méraaye. Maníkóní ámútankó minámútánkómbá iyáákaraaye.

5 Karo^l-ámáámbó simátíméwi Maníkómpá'á ímbo tembá marapá'ó wérain-ai simátímewasa marapá'-wáásí miwí táái wéisaawe.

6 Kesáá Maníkóní waáisia únasasa Maníkóní waási kesááisa ísááfo fí'on-kwaasi ímba Maníkóní waási pósá kesááisa ímba wéisaawe. Miyáumaisa érai'-aaimo sí-ámútánkó miwífimbá mérain-kwaasiye karo^l-ááimó sí-ámútánkó mérain-kwaasiye tuwínkaa'-úmaeta wéiyune.

Maníkó arumbó tímín-aai.

7 Kesí waásisono. Tirumbó tímewini áwáuma wemá Maníkó póta Maníkóní akúmbá siruntá tíméno. Tirumbá tíméwi Maníkómpá'á tésa wení waási-i'a wéowe.

8 Maníkó tirumbá tímewini áwáuma pósá tirumbá ímba tímén-kwaasi Maníkómpá'á ímba wétewe.

9 Maníkó mimbórá-ááninkombá ai'marówana marapá'á kumbéna kentásáfénawe séna puwéna aúí'a úmai maé'mae'o ondasáfénasa puwéna arumbá símakainta póna miyá uráiyé.

10 Maníkómbá siruntáámó amúndasa ímba óraata ámakaumne. Maníkó arumbá siménasa wenááninkomba ai'marówana marapá'á kumbéna sáwí-awausaamo únda-meyamba maisiyuwáínana kentáafá'á ímba tímewi séna pukáiyé. Miyámó uráimba Maníkó

óraa'-arumba símakaiye.

11 Kesí waásisono. Maníkó miyáumai arumbá símínta póta kentáásí waási miyáumai siruntá tíméno.

12 Waási Maníkón-ane'á ímba awánaawe. Kentáásí waási siruntá timúndasa Maníkó keséta méraisata érai'a siruntá Maníkómbá amúne.

13 Maníkóní ámútánko kentáásirumpimba méraintafeta séta kesáá Maníkó'e'a kááísamai méraunanaasa Maníkó keséta kááísamai mériyesa súne.

14 Kentáásifowa ááninkomba ai'marówana sáwí'o úmaimo méraampinkemba faútinkaindásafena marapá'á kumúwata awánaraundasa simátmune.

15 Ísuntafesamo Maníkón-ááninkon-iyemo sewí Maníkó'e'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a kááísamai mériye.

16 Maníkó arumbá símísata mindásafeta érai'esa súne.

Maníkó tirumbó tímewini áwáuma Maníkó isasá pósá tirumbó tíméwi Maníkó'e'a kááísamai méraawana Maníkó miwísé'a mériye.

17 Maníkó kentáá imáyáá símakaisata siruntá Maníkómbá améta póta méraundawini áwáumo sisai índa-kanaamo tíndara'a fasi'ámaisa ménauumne. Ísu Káráisiti wenarumbó símíntenta marapá'ó méraundarata siruntá timúndasa póta sisai índa-kanaamo tíndara'a fasi'ámaisa ménauumne.

18 Maníkómbó tirumbó áméwi ímba inkáísowe. Érai'a Maníkómbó tirumbó áméwi miwífinkembá inkaisí-ímáyáá ímba wériye. Sáwí'o uráam-beyantafesamo inkáísowi Maníkómbá ímba érai'a tirumbá áméwe.

19 Aifa'á Maníkó arumbó símakaintafeta póta siruntá amúne.

20 Miwití waásisafesa tirumbó sáwí'o uwátinkááwa'o ombá Maníkómbá sirumbá amúnemo sembá karo^l'á sewé. Miwití waási tine'á tuwánésa tirumbá ímba tímakaawi pósá Maníkón-ane'á ímba awánaawi ímba kanaa'a tirumbá áméwe.

21 Ísu Káráisiti óraaka séna Maníkombá tirumbó áméwi miwítí waásiwara'a tirumbá tíméro siyáye.

5

Marapá-sáwi-kísáúgombó iyáákaan-aaí.

1 Ísuntafesa sésa Maníkó iyáfasinankaraiwai iyémó sen-ááisáfesa érai'emo sewí Maníkóní iyámpói-owe. Afowámbá tirumbá améwi ésa wení iyámpóiwara'a tirumbá áméwe.

2 Maníkombá siruntá améta wenáái taawiyaféta póta miyá úndasafeta séta Maníkóní iyámpóiwara'a siruntá timúne.

3 Maníkón-aaí taawiyafundasa mindá Maníkombá siruntá amúnana nasa wenááigosa ínta umbaisá síyásata póta taawiyafúne.

4 Ísumpa'a fasi'ámai kááisamai méraundasa póta marapá-sáwi-ímáyáágontá iyáákaumne. Maníkóní iyámpói seyaafál' kanaa'á marapá-sáwi-ímáyáágombá iyáákaamba póna Maníkón-aaigoma ímba umbaí tayié.

5 Maarán-kwáási marapá-sáwi-ímáyáágombá iyáákaawe. Ísuntafesa Maníkón-ááninkon-aye sésa timankunkúmba owí marapá-sáwi-ímáyáágombá iyáákaawe.

Maníkó Ísu Káráisitimbo aráátimakain-aaí.

6 Ísu Káráisiti marapá'á kumbéna nombá maiyéna puwúwana wení naaemá kunkáyi. Nombó maíndasafena aantemba ímba kunkáyi. Nombá maiyéna puwínana wení naaemá kumindasafena kunkáyi. Maníkóní ámútanko érai'-aaigoni áwáugo póna séna érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-aye wékiye.

7-8 Maníkóní ámútanko siyáin-aaísafeta nombó maiyáintafeta puwúwana wení naaemá kunkáintafeta séta Ísu Maníkón-ááninkon-aye súne. Minkákumbó-tántáá'á paápé uráintafeta mimbórá-áái séta Ísu Maníkón-ááninkon-aye súne.

9 Waásimo simátímén-aaí sewatá iséta érai'e súndasaanifo Maníkón-aaigo waásí-taai iyáákaraimba póta Maníkó ááninkontafena siyáin-aaisa ísáano.

10 Maníkón-ááninkontafesa timankunkúmba owí sésa Maníkó siyáintemba érai'e Ísu Maníkón-ááninkon-yesa súne. Maníkóntáfesa ímbo timankunkúmba owí sésa Maníkó karó'-áái siyáye wésewe. Wemá Maníkó ááninkontafena siyáin-aaísafesa ímba érai'e senkákembá Maníkó karó'-áái siyáiyema wésewe.

11 Maníkón-ááninkoma aúí'a úmai maé'mae'a owíni áwáuman-aye. Maníkó imáyáasa símisata aúí'a úmai maé'mae'a wéune. Minááísá Maníkó simásimakaiye.

12 Maníkón-ááninkoe'a kááisamai méraawi aúí'a úmai maé'mae'a ofo Maníkón-ááninkoe'o ímbo kááisamai méraawi
ímba aúí'a úmai maé'mae'a wéowe.

Aúí'a úmai maé'mae'o on-áái.

13 Maníkón-ááninkon-awitafe'a timankunkúmba on-kwáási kembiwí maanáúfái agai-timúne. Aúí'a úmai maé'mae'a on-ááisáf'e'a érai'e síwae sé'a maanáúfái agai-timúne.

14 Maníkombó arááimo táinda-i'o étaamo inaifinkembó áísai úndasa kesáisa wéisaiye. Mindásafeta wenaúrank'a fasi'ámaisa méraumne.

15 Inaí súndasa ísáin-aaísafeta érai'-aaín-iyemo
súndasa maarán-ááísafé'wara'a érai'-aaí inaifínkémbá súnda-tantaa'a
úwoisa símíyesá súne.

16 Kentí waásimo sáwí'o íya'o tuwáné'o é'a Maníkómpá'á áísaí íyana
túwa'lai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a ímba
kónááwe. Tuwímbai-sawi'o owíni anondáá-meyamba Maníkóní némpa'a
sáwí-aempa'a maé'mae'a íyampa'a wíyamba mindásafe'a Maníkómpá'á
áísaí oro ímba súne. Tuwímbai-sawi'o owíni anondáá-meyamba ímba
Maníkóní némpa'a wíyamba mindásafe'a sé'a Maníkómpá'á áísaí oro súne.

17 Seyaafá-sáwí'o owíni anondáá-meyamba wéraifo tuwímbai-sawi'o
owíni anondáá-meyamba Maníkó maitiyuwáínsa wení némpa'a sáwí-
aempa'a maé'mae'o íyampa'a ímba miyá-sáwí'o íya'o tuwáné'o é'a
Maníkómpá'á áísaí íyana túwa'lai ínasa Maníkóní némpa'a sáwí-aempa'a
maé'mae'o íyampa'a ímba kónááwe.

18 Maníkóní iyámpói ésa ímba sáwí'a úmaesa íyówe. Maníkón-ááninko
káráwiyaísana póna waántawanko ímba ta'ótóráísasa pósa ímba sáwí'a úmae
íyówata minááísá wéisaumne.

19 Waántawanko marapá'-wáásítí óraakon-ifo
kesáá Maníkóní waási éta minááísá isáúmne.

20 Maníkón-ááninko kuména imáyáa símísata érai-Fasi'aenko-úramba
isatá awánáúmne. Maníkón-ááninko Ísu Káráísitiye'a kááísamaisa
méraundasafeta érai-Fasi'aenko-úranko éna waásisa aúí'a úmaisa maé'mae'a úndawin-ááninkon-
iye.

21 Kesí iyámpóisono. Karo'-máníkómbá seyaafá'á tínaaemba uwátíméro.
Kemá Yóni kesáái tai'áye.

2 Yóni

Ísu wiyómpa'a iyówana Yóni Ísuní kísau-waasi kaumbo-wááí-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái tímakaiye. Tuwímbai sésa aaresáfé-áúfái agaimái ámakaiye sewasá tuwímbai sésa Fasi'aénkóní waási mimbóráfá'á túwaandu úmaimo máépa'a agaimái tímakaiye wésewe.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-timúne. Embá kendé-í'a úne séna Maníkómó áántarain-ininkoma ómpo ení iyámpói'sonte'a awánaaro sé'a maanáúfái agai-timúne. Fasi'aénkóní érai'-aaí ísaraundasafe'a sirumbá timúne. Ímba keyáánifo Fasi'aénkóní érai'-aaí ísááwiwara'a tirumbá wétimewe.

² Kentááfímbá érai'-aaí waé'wae'a éna ímba tai'áindasafeta kentáásirumba timúne.

³ Maníkó kentáásifowawe ááninko Ísu Káráisitiye'a úwoi súwa'nai esarai tirumbá uwásinkesarai aáno'a uwásinkaaayata póta érai'-aaisa séta kentáásirumba timúndasafe'a Maníkómpá'á inaí súne.

⁴ Tuwímbai ení iyámpói kentáásifowa simásímakaintemba miyáumai érai'-ampa'o kon-ááí isáúnaná sirunkó kawé'á wéye.

⁵ Aaregóo embá simáme'a súne. Fasi'aénkóní waási moórá-mora kentirumbá timé'a méraaro. Minááí ímba aú-amaamba simátimumpo ááewara káfé'wara'a ísaraan-aaí simátimune.

⁶ Maníkón-aaisaamo taawiyafundasa mindá Maníkómbá sirumbá amúndasafeta wenáái wétaawiyafune. Maníkónkwará waásiwara'a tirumbá timé'a méraaro Maníkó siyáimba ááewara káfé'wara'a wéisaawe.

⁷ Sáwifa'-waasi karo'ó sen-kwáásí marapá'á wénowe. Miwí Ísu Káráisitintafesa sésa ímba waásiyaani'a úmai kunkáiyé wésewe. Miwí Káráisitiní namuro-wáási pósá sáwí-ampa'a wiwae sésa minkáró'-ááí sefó káráwiyo.

⁸ Maníkóní kísäumo máém-beyamba ímba máéfonifo kawé'-úmai káráwiye'a seyaafá'-méyámbá kawé'-méyámbó maiyantafe'a káráwiyo.

⁹ Ísu Káráisitin-aaí ímba ta'ótóráámba minááí tuwésa fí'on-ampa'o kowí ímba Maníkó'e'a kááisamai méraawe. Ísu Káráisitin-aaí ta'ótokaawi kentáásifowawe wenááninkoe'a kááisamai méraawe.

¹⁰ Miyáumai kentópa'o téسامو minááímó ímbo simátimesamo fí'on-aaimo simátimiya'o é'a ímba tiyáámba timé'a ímba kentí naaúmpa'a mósa tinkáaro.

¹¹ Miyán-kwáásí tiyáámbó timé'o é'a minkwáásítí sáwí-kísau túwa'nai ónááwe.

¹² Ayáátáá'-aaí simátimenae'a maanáúfáímbá ímba agáúmpo kentópa'a wé'a kentúranka'a komé'a kosimátíménana kentáásirunkosa áfááraumai kawé'á iníye.

¹³ Enanaanontáfena kendé-í'a úne séna Maníkó áántarain-ininkoe wení iyámpói'sonte'a kembiwísáfesa sésa kawé'-úmai méraaro wésewe.

Kemá Yóni kesáái tai'áiye.

3 Yóni

Ísu wiyómpa'a iyówana Yóni Ísuní kísau-waasi kaumbo-wáái-áátáiyá'íyo miyáumai-aatai maisuwéna maanááí agaimái moóráwigon-awi'a Káyásimba ámakaiye.

¹ Kemá Fasi'aénkóní waásiya'a káráwiyaundawi é'a maanáúfái agai-amúne. Káyásiyo maanáúfái toráumai awánaao. Fasi'aénkóní érai'-aaí ísaraundasafe'a sirumbá amúne.

² Kesi waási óna'a sirumbá amúne. Ísu Káráisitini aampa'á kawel'-úmaimo kónoda-aaí ísaraumne. Miyáumai kawel'-úmai ménana ímba áí'a índasafe'a Maníkómpá'á inaí súne. Ení kísau kawel'á óndasafe'a Maníkómpá'á inaí súne.

³ Fasi'aénkóní waási tuwímbai empákémbá kempá'á tésa entáfesa tasésa enarumpimbá érai'-aaí ta'ótore méraane sewa'lá isáúnana kesirunkó kawel'án-ye. Miyáumai érai'a arupíse-ampa'a wéwe méraane.

⁴ Kesí iyámpói érai'a arupíse-ampa'a kowé-ááí isé'a aamoí únda póna mináámóigó tuwímbai-tantaatafe'o aamoimó únda-aamoigomba iyáákaraiye.

⁵ Kesí waásigompo Fasi'aénkóní waási empá'ó kuráamba túwa'nai ema kawé-kísáú maiyáanasa minkwáásifinkémbá fí'om-bapaken-kwaasi empá'ó kuráamba miwíwárá'lá túwa'nai ema kawé-kísáú maiyáane.

⁶ Miwí maanká'á Fasi'aénkóní waásisa tasimásimesa sésa emá arumbá tímakaandawi tasimásimakaawe. Fí'om-bapa'a Maníkóní kísau komaénae sewí emá aampa'ó wíyan-tantaa'o túwa'nai ónda mindá kawé'á óne.

⁷ Miwí Ísu Káráisitini kísau maimaé nésa Ísu Káráisitimpá'o ímbo tiyáan-kwaasiyakemba méyámbá ímba wémaewe.

⁸ Mindásafeta Ísu Káráisitimpá'o tiyáunda-waasisa miwísá túwa'naisa onó. Miyáumai taankarotámaisa méraundasa pósá érai'-aaí isánááwe.

⁹ Ampáán-áúfái agaimái tuwáywánana Fasi'aénkóní waásifa'a kúwana moóráwigon-awi'a Táyóterefisi kentáfesa óraakon-ye síwae séna mináúfífinkén-ááí iséna ímba ísámai kawel'á uráimba pó'a

¹⁰ empá'á wé'a waási túranka'a Táyóterefisimo uráin-aaí kosimátimenaumne. Táyóterefisi kentáá sawí'a uwásinkenasa karol'-ááísá simásínkariye. Ímba minááí aantembanifo Fasi'aénkóní waási wempá'ó kuráamba wení naatúmpa'a ímba mósá tinkáriye. Tuwímbai kenti naaúmpa'a mósá tinkánae suwaná ímba miyán-oro séna Maníkóní waásifinkemba ti'mátukaiye.

¹¹ Kesí waásiyo. Sáwi'o ontembá ímba miyá indá kawel'ó ontembá miyán-uwo. Kawe'ló úmae iyówi Maníkómpá'á tésa wení waásin-ofo sáwi'o úmae iyówi Maníkómpá'á ímba wétewe.

¹² Seyaafá'nánká Témítiriyaasintafesa kawekón-ye wésewe. Wení kísau awánésa sésa érai'a kawé-kísáú wémaiye wésewe. Kesáawárá'á miyásá súne. Súnda-aaisa érai'-aaí ísaraawe.

¹³ Ayáátáá!-aai simámenae'a maanáúfáífimbá ímba agáúmpo

¹⁴ ampááká'á empá'á wé'a enaúranka'a komé'a kosimámenaumne.

¹⁵ Aáno úmai méraantafe'a Maníkómpá'á inaí súne. Ení waási kesé'o
méraawi sésa kawel'-úmai ménaro sewé. Kentáásí waási esé'a méraantafeta
séta kawel'-úmai méraarosa súmpo moórá-mora-waási simátimiyo.

Kemá Yóni kesáái tai'áye.

Yúti

Ísu wíyómpa'la iyówana Yúti Ísun-áfáko kae'-wáái-áátáiyá'í kae'-wáái úmai siyáánkai-aataiyá'yo miyáumai-aatai maisuwéna maanáái agaimái tímakaiye.

¹ Kemá Yúti Ísu Káráisitini kísau-waasi Yémisin-áfáko é'a maanáái maanáúfáífimbá agai-tímúmpo ísáaro. Maníkó kentáásifowa arumbá tiména táántaraiwai Ísu Káráisitimo kawáán-uráiwai ísáaro.

² Maníkó arumbá uwátinkena imáyáa tiména aáno úmai kawé'-aantemba uwátinkáíntafe'a Maníkómpá'á inai súne.

³ Kesí waásisono. Maníkó kembiwiyé kené sawí'o úmaimo méraundafinkemba faúsinkáíntafe'a maanáúfáífimbá agaénæ únana Maníkó simásimena séna moórá óraa'-aaí simáména agauwó simbá pó'a mináái agaénaumne. Ááéma Maníkó wení waási imáyáa timúwasa Ísu Káráisitin-aaisafesa érai'le sésa timankúnkúmba on-áái ísare'a mináái fasí'ámai tirumpimbá ta'ótore'o méraambla tuwáunafo sé'a káráwiyoro. Ísu Káráisitin-aaisafesa sawí-aaimo sewí tááigon-anondaa Ísu Káráisitini érai'-aaí simátíméro.

⁴ Tuwímbai karol'-ámáámbó sen-kwáásí Maníkón-aaí ímbo arááíwáéwi kentí imáyáa tafisíyantafesa komésa tirumpin-ímáyáá ésa sésa Maníkó úwoi suwa'nai enasa ímba sínkaminifo kentáásí imáyáafinkenita ónaumne sésa sawísawí esa Fasí'aénkó Ísu Káráisiti weyáá kentáásí óraakomba tínaaeni'a uwámakaawe. Naaofá'lá Maníkó miyá-sawí-kísáúgóní sawí-meyambla timénaumne siyáye. Miyán-károl'-wáásí kembiwisé'o koméraantafe'a maanáái simátímune.

⁵ Maanáái é'a simátímúmba ísaraambanifo aneka'á simátimenaumpo ísáaro. Naaofá'lá Maníkóní waásisomba Ísípi-marafa'a ta'ótokowana Maníkó faútiyuwena tí'mae téna wenááisafesamo ímbo timankúnkúmba uwáí Maníkó tímakamuwasa pukáawe.

⁶ Moórá-aaí imáyáan-oro. Naaofá'lá Maníkóní kísau-waasi wíyómpakewi miwití kawáá-kísáú tuwésa miwití kawé'-náópa'a túwówi Maníkó tiyayaanka'a kárá'umarena kumeu'ó in-áémpá'lá sawí-mapá'a tiyuwówasa maé'mae'a ésa ánaaembo Maníkó sawí-meyambo timínda-kanaa amu'marésa méraawe.

⁷ Moórá-aaí imáyáan-oro. Naaofá'lá Sóndómu-naopakewiye Kómóraa-naopakewiye mindáó'-ewaa'l-naopakewiye sawí'a úmae iyésa aare-úméné waai-úméné miyá úmaesa íyúwana Maníkó tímakambai iyamó kaipa'a tímakamuwasa iyamó kámakama'o ipa'a maé'mae'a wéowe. Kentááwárá'lá miyá ofó sé'a káráwiyoro.

⁸ Naaofá'ló miyámó uráantemba káf'e'a karol'-ámáámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénæ sewí miyá ésa miwití sawí-imayaafinkemba maa'u-tántáá'lá ésa Maníkómó kawáánimba tínaaemba uwámesa sawí'a ésa wíyómpaken-kawel'-waasisafesa sawí-aaí simátinkaraawe.

9 Énifo Mósese pukówana wíyómpaken-kawaagon-awi'a Máikéri séna Mósesen-auma maénae súwana waántawanko séna kemá maénae súwasarai miyáumai fasi'ámai suyaná Máikéri waántawankontafena ímba sáwi-aai súmba kemá ímba aaí simánkanauempo Fasi'aénkó aaí simánkainiye siyáye.

10 Énifo karol'-ámáámbó sen-kwáásí kentí imáyáa tafisénæ sewí tuwímbait-tantaakoni áwáuma ímba awánaraantafesa sáwi-aai simátinkesa waíwaambo seyaafá-tántáákóní áwáumo ímbo awánésamo ontembá miwí miyá owaná miwítí sáwi-imayaago ta'ótorena miwí sáwi'a uwátinkáye.

11 Naaófá'á moóráwigon-awi'a Kéni sáwi-amba arááiwakaintemba miwíwárá'a miyá wéowe. Naaófá'á moóráwigon-awi'a Péramu óntan-aamoimo uráintemba miwíwárá'a miyá wéowe. Naaófá'á moóráwigon-awi'a Kóro Maníkón-aai taraiséna kawáá-wáási táái taraisénamo pukáintemba minkáró'-ámáámbó sen-kwáásí miyá ombá pósá miwí sáwi-meyamba maénááwe.

12 Kembiwí Maníkóní waási wen-ímáyáá é'a tómbá né'o túwaandu ontembá kesé'a miwí komésa sáwi'a uwátinkesa kesáfé-ímáyáá úmai náma'nama'a ésa ímba tigaén-ye. Miwí karol'-ámáámbó sen-kwáásí ésa ímba túwa'nai on-kwáásí méraawe. Miwí taaérambo íyáin-kanaamo arambó ímbo íyáin-taeraankaan-kwaasi méraawe. Fiyúndágomo taaimó taawítuwáisanamo aáénkaintenkaan-kwaasi méraawe.

13 Piri'l-nóbó kúmisanamo non-awiyááimo afora'ó intembá miwítí sáwi-kisau afora'á wéraiye. Miwí kentí imáyáa tafisímai sáwi-ampa'a métinkanae sen-kwáásín-owe. Maníkó miwí kumeu'ó in-áémpá'l to'mayaa uwátinkaraimba pósá mifá'á komaé'mae'a ónááwe.

14 Aifaráán-kwáásígón-áwí'a Ándámu ména Sétimba ma'ankówana Sétima Ínósimba ma'ankówana Ínósima Kénaanimba ma'ankówana Kénaanima Má'árareombó ma'ankówana Má'árgreoma Yárétimba ma'ankówana Yárétime Ínókimba ma'ankówana Ínóki miyán-káró'-ámáámbó sen-kwáásísaféna imáyáá éna séna ísáaro. Fasi'aénkó wení kawel'-wáási sáwifá'-waasise'a téna

15 sáwi'o uráawimo seyaafá'ó sáwi-meyambo timíndasafena téna Maníkóntafésamo aamoimó ímbo ésmo sáwi'o uráawisafena aaifimbá maitinkáíndasafena téna Maníkóntafésamo aamoimó ímbo ésmo símaimo sáwi'o uwánkaraawisafena aaifimbá maitinkáíndasafena tiyé Ínóki siyáye.

16 Kentí imáyáa tafisénæ sewí ń'ai simátinkáfa'a iyésa seyaafá-tántáá'l miwifá'ó tiyáimba tirunkó sáwi'a isasá sáwi-imaya aantemba arááiwaesa túma mósá marésa tirááimo tain-tántáá'l maénae sésa símai tirumbá wéfaiyaraawe.

17 Kesí waásisono. Miwí miyá-sáwi'á ombánifo kembiwí maarán-oro. Kentáásí Fasi'aénkó Ísu Káráisítini aantá-waasi siyáan-aai imáyáan-oro.

18 Miwí simátimesa sésa ánaaen-kanaamo tínda Maníkóntafésa ímba aamoí ésa sáwi-imayaasafesamo tirááisafesamo ésa aamoí íyan-kwaasi kentuwíyááli ónááwe mináántá-wáási siyáawe.

19 Miwí tirumpimbá Maníkóní ámútanko ímba méraisasa miwítí marapá'l-ímáyáá arááiwaesa karol'-ámáámbá símai Maníkóní waási wétuwinaawe.

20 Miwí miyá ombánifo kembiwí Maníkóní kawel'-ááí aasiyaasí sé'a

wempá'á timankúnkúmba é'a moórá-mora fasi'átinke'a Maníkóní Ufaen-ámútánkóní fasi'aénkóntafé'a inaí seró.

²¹ Maníkó arumbá tímakaimba pó'a arupíse úmai mé'a Fasi'aénkó Ísu Kárásiti arumbá uwátinkaina'a wiyómpa'a aúí'a úmai maé'mae'a íyantafe'a amu'maráoro.

²² Maníkón-aaisafesa kae'-ímáyáá tokáawi tirumbá uwátinke'a fasi'átinkáaro.

²³ Iyamó kaipa'á kofáínifo Maníkón-aai simátimiyana Maníkó tafisímai kawé'-ámpá'á métinkainiye. Tuwímbaisafe'a tirumbá uwátinkaiyasa minkwáásí tafisíya'a sáwi'a únafo sé'a miwítí sáwi'-awausafena táá'a ina'a kentúma káráwiyoro.

²⁴ Maníkó kanaa'á túwa'nai ina'a ímba tínaaemba uwámiyantafe'a érai'-aai súne. Maníkó tí'maena wení sámo kain-áémpá'á métinkaina'a kentí sáwi-aai ímba wérainana tirunkó óraa-kawe'a índasafe'a érai'-aai súne.

²⁵ Maníkó fasi'aénkwáráwí mimbóráwigó ména kentáásí Fasi'aénkó Ísu Kárásitini kísausafena ímáyáá éna sáwi'o úmaisaamo méraundafinkemba faúsínkáíntafe'a érai'-aai súne. Wení fi'onka'ma'mai-awauma wéraisana wenáwi'a óraa'a isaná wení fasi'aénkó íyáákaisana seyaafá-tántááká'á káráwiyaiye. Naaófá'á wiyóne marawé ímbo úmakonka'a wemá ménama káfé'wara'a ména maé'mae'a intáfena

érai'-aain-iye súne.

Kemá Yúti súnda-aai tai'áiye.

Paápé uráin-aai

Ísu wíyómpa'a iyówana Yóni kaumbo-wááí-áátáiyá'yo miyáumai-aatai maisuwéna maarán-áái agaimakáye. Agaimarónka'a Ísuní aampa'ó kunkwáásísafesa karaáná'a símai sáwi'a uwátinkraawe. Ísuntafesa isésa fasi'lámai mérhaiwae séna maanáái agaimakáye. Ísu Káráisitini kísausafena Maníkó wení namuro-wáásíyé waántawankone íyákena wení waási wembó ímbo auwésamo wéaraaiwaen-kwaasi kawe'á uwátinkainiye. Yóni miyán-áái agaimakáye.

1 Maníkó Ísu Káráisitintafena séna káríka'o paápé índa-tantaa'a isáíwae sé'a kesí kísau-waasi simátimuwo súwana Ísu Káráisiti wíyómpaken-kísau-waasi ai'marówana kuména Ísu Káráisitini kísau-waasigon-awi'a Yónimba kusimámakaiye.

2 Yóni Maníkóní ásé-aaiwara Ísu Káráisiti minááísáfena siyáin-aaiwara seyaafá-tántáá'ó awánarainkwara'a simátimena maanáúfáífimbá agaimakáye.

3 Paápé

índa-tantaa'a káríka'a paápé índa póna Maníkó maanáúfáífinkén-ááímó toráumai awánáiyán-kwaasiye maanááímó isésamo taawiyafíyan-kwaasiye kawe'á uwátinkainana tirunkó kawe'á ínkiye.

4 Kemá Yóni maanáúfáí agáúmpo Ésiyaa-marafa'a afakaeté-naopa'o Fasi'aénkóní waásimo méraawi ísáaro. Maníkó ááéma ména kifé'wara'a ména aasiyasí maé'mae'o índawi úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aembo tokáiwai Maníkómó kawáánin-aempa'a ména úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro.

5 Ísu Káráisiti Maníkón-aai arupíse úmai simátmíwai úwoi túwa'nai ena faru uwátinkaina'a méraaro. Wemá aifa'á pukáimpinkembo íyáfásinkaiwai marapá-káwáá-wáásíyá'á káráiyaiye. Ísu Káráisiti kentáá-ímayáá

éna kentáásáfena puwéna kentáásí sáwi-imayaa faúsínkraiyaiye.

6 Kawáán-uwásínkáísata Ísu afowámá Maníkóní kísausa wémaumne. Wení fí'oran-awauma waé'wae'a isaná kentáárá'lá kawáánúmaena iyínkiye. Érai'-aain-aye.

7 Ísáaro. Ísu ainánká'á kumínasa seyaafá'-wáásí tufükáan-kwaasiwara'a awánáiyana aaifimbó maitinkáindasafena tirunkó sáwi'a ínana umbaí táinkiye. Miyáumai paápé índa mindá érai'-aain-aye.

8 Fasi'aénkó Maníkó séna seyaafá-tántáákóní áwáugo pó'a ánaaembo seyaafá-tántáá'ó tai'áindara'a kemá úwoi méranaumne. Ááéma mé'a káfélwara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-fásíl'éénkwáráwí úne siyáiyaiye.

Yóni Káráisitimbo awánarain-aai.

9 Kemá Yóni kentuwáámá úne. Kembiwiséta Ísumpa'a kááísamai mé'a kembiwisé'a Maníkó kawáánipa kesé'a mé'a kembiwiséta umbai-tántáápimbá fasi'lámai mé'a wéamu'maraumne. Maníkón-aai

simátíme'a Ísu siyáiñ-aaiwara'o simátimundarakemba aaisambá siyésa ta'óto'mai sí'maes a nonafufumpa'-márífá'-áwi'a Pátimosifa'a másínkówa'a méraawanana

¹⁰ sondaará'a Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a Maníkón-ímáyáá aantemba ówánana kesínaaempakemba minuwóiyáámbá aaigó uwíyenkaamba óraaka

¹¹ séna awánenda-tantaa'a aúfái-wandaaifimba agaimaré túwénasa Fasi'aénkóní waási afakaeté-naopa'o méraawi ísáaro. Mindáo'-awi'a Éfésási-naopa'e Séménaa-naopa'e Pégámamu-naopa'e Táyatáiraa-naopa'e Sáandisi-naopa'e Fírándéfiyaa-naopa'e Réondísiyaa-naopa'e miyáumai-naoken-kwaasi ísáaro siyáye.

¹² Súwa'a náawa siyó sé'a waé'mai awánáawánda afakaeté-omba óntankon-awi'a korí-óntámbá úmakaampimbá minómbá kúra'makowa'o ts wánáawánda

¹³ minónkóní afufumpimbá moóráwigo waásiyaamba ména ayáatáá'-ampanta uréna áyaafaiya'a uriyon-á'wááenkáú uréna

¹⁴ a'nónkóe ayáárankoe'a waéní'a kówana súgáyáagaya úwana ména aúranko iyaráámbá kówana

¹⁵ aísamaima óntambo agaimakáawanamo énembo intembá aísamaigo miyáráámbá úwana aaigómá noniyasáúrakenkaamba óraaka séna

¹⁶ ayáánúrapa'a afakaeté-o'a toréna óipinkemba paepá'e séfasefa'-aempa'a áwááima wérowana óikakemba aafáúmó iyáúsenamo intembá uráye.

¹⁷ Úwa'a awáné'a áfaáára saá'a úwa'a wenaísamaifimba kumbé'a púwóraantamba ówánana ayáánúrapaken-ayaantamba sine'a ta'ótorena séna ímba áá'a íno. Aifa'é ánaaenkoní áwáuma kemá úne.

¹⁸ Pukáundafinkemba íyáfasiné'a aasiyaasi maé'mae'o úndawi súnare'a méraundawi úne. Púwón-aemapa'e waási timanka'é káráwiyaundawi úne.

¹⁹ Miyáumai awánáanda-tantaa'a aúfáiifimba agauwó. Káfé'o wérain-tantaa'e ánaaembo paápé índawe aúfáiifimba agauwó.

²⁰ Siyáánúrapa'a afakaeté-o'a toré'a afakaeté-ombo kúratoraunda awánáanda mintántáákóní áwáu ímba paápé uráindara'a simáménda issaó. Mináfákáété-omba Fasi'aénkóní waási mináfákáété-naopa'o méraawiowaná mináfákáété-o'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaawin-owe Ísu simásímakaiye.

2

Minááí Éfésási-naopa'o simátimakain-aai.

¹ Ísu simásimena séna Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Afakaeté-o'a siyáánúrapa'a toré'a afakaeté-onkoní afufumpimbó nündawi maanááí simámumpo Éfésási-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba simámuwo.

² Miyá úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ímba ifátuwáámba tiyáántán-kwimáímo méraamba tuwánaraumne. Sáwí'o úmaimo méraankwaasiti kísäusafenamo ímba tirááímo taimbá tuwánaraumne. Tuwímbai

karo'á sésa Maníkóní aantá-waasisa únemo sembá kembiwí miwí táái isé'a miwití kísau awáné'a miwísafé'a karo'á sewémó sembá tuwánaraumne.

³ Kesí waási onkákémbá umbai-tántáá'ló tímémba kembá ímba siyuwé'a kentáfé'a ísámai fasi'lámai méraamba tuwánaraumne.

⁴ Miyán-kawé'ló ombá tuwánaraumpo moórá-tantaa'ló ontáfé'a ímba aamoí uwátinkaumne. Aifa'á kentáfé'a áfááraumai imáyáa uráambanifo tuwé'a káfé'a ímba miyá wéofo

⁵ aifa'ló kawé'ló é'ówini áwáuma imáyáan-oró. Káfé'a ímba miyáráámbá é'a tuwé'a aifa'ló kawé'ló uráantemba miyán-oró. Ímbo miyámó é'o kempá'ló týa'ló é'a kentópa'a wé'a kentí ómbá maisúwáana'a úwoi-waasiyaamba ónááwe.

⁶ Énifo Níkórási-waasiti kísausafe'a týámba uwátinkááwa'a kewárá'a síyámba uwátinkauna'a mindásafe kawé'lá wéowe.

⁷ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútankó Fasi'aénkóní waási seyaafá'ló simátímín-aai ísámai kawé'án-oró. Aaí senasá sáwi-tantaakombo íyáákaawi Maníkóní kawé'-áémpá'ló wérain-taeramba nésa maé'mae'a ónááwe. Minááí aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Séménaa-naopa'o simátímakain-aai.

⁸ Ísu simásimena séna Séménaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáino. Aifa'é ánaaene miwání áwáuma é'a pukáundafinkemba íyáfasine'a súnaraundawi maanááí simámumpo simámuwo.

⁹ Umbai-tántáá'ló tíméwa'o sáwisan-kwaasiyaambo ombá tuwánaraumne. Sáwisan-kwaasiyaambo ombánifo Maníkómpákémbá sáwifa-tantaa'a maiyááwe. Tuwímbai karo'á sésa Yündaa-waasisa úne sembánifo waántawankon-aráái waésa simai sáwi'o uwátinkáámba tuwánaraumne.

¹⁰ Tí'a índa-i'o uwátinkaiyambo ímba táá'a íno. Maanááí ísáoro. Waántawanko imáyáa timínasa kembá tísai úmai isánae sésa tatí'maesá ándáfa'a mátinkesa siyáánkai-i'a sáwi'a uwátinkanaawe. Kentáfé'a fasi'lámai méwasa tuwímbai tínkamonasasa puvíwae síyambanifo kentáfé'a fasi'lámai méwá'a imáyáa tíména'a wíyómpa'a maé'mae'o íyamba mindá kentí kawé'-méyámbániye.

¹¹ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútankó Fasi'aénkóní waási seyaafá'ló simátímín-aai ísámai kawé'án-oró. Sáwi-tantaakombo íyáákaawi sáwi-marupa'o iyamó kámakama ipa'á ímba maé'mae'a ónááwe. Minááí aúfáifimba agaimái simátimiyo

Ísu simásímakaiye.

Minááí Pégámamu-naopa'o simátímakain-aai.

¹² Ísu simásimena séna Pégámamu-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáino. Sóipimba paepá'e'a séfasefa'-awaaimo wéraiwai maanááí simámumpo simámuwo.

¹³ Kemó méraapa'a é'a tuwánaraumne. Waántawanko káráwiyaipa'a méraafo kentáfé'a imáyáa é'a arupíse úmaimo méraamba tuwánaraumne. Ááéma moóráwigon-awíl'a Ántípási kentí naaópa'a waántawanko méraipa'a

ména kesáái arupíse úmai simátíma'mae iyúwasa tufuwana puwún-kanaara'a ímba kembó siyúwáamba kesé'a kááísamai méraawe.

¹⁴ Miyán-káwé'ó ombá wétuwanaumpo kaumbo-kae-tántáá'ó tokáantafe'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaofá'á moóráwigon-awí'a Péramu sáwí'o uráintemba kempínkémbá tuwímbai miyá wéowe. Péramu moóráwigon-awí'a Pérékumba aráánamuwana wemá Ísareri-waasi sáwíamba aráátimuwasa karo'-máníkómpá'á póí tufukésa kúfu'uwandesa fi'owa fi'owa awaaíninkóe awaikó'e aaoisaambá uráawe. Kempínkémbá tuwímbai miyá-sáwí-ámbá wéaraatimewe.

¹⁵ Miyáumai kempínkémbá tuwímbai Níkórási-waasiti sáwí-amba wéaraatimewe.

¹⁶ Mindásafe'a misáwí-ámpá tuwé'a kempá'á teró. Ímbo miyámó íya'o é'a káríka'a kempá'á kumé'a paepáétambo kárántemba sóipinkem-paepaetambo minkwáásí karánaumne.

¹⁷ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátimín-aaí

ísámai kawé'án-oro. Sáwí-tantaakombo íyáákaawi wiyómpaken-tomba timé'a waén-óntámbá minóntanká'á au-awí'o agaimakáin-ontamba timénaumne. Maiyawi aantemba mináwí'i awánánááwe. Minááímá aúfáifimba agaimái

simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Táyátáiraa-naopa'ló simátímakain-aaí.

¹⁸ Ísu simásimena séna Táyátáiraa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Maníkón-ááninko súranko iyaráámbá kaisaná sísamai óntambo agaimakáawanamo kaufíntemba sísamaigo miyáráámbá uráisa'a maanááí simámumpo simámuwo.

¹⁹ Kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáf'e'a imáyáá é'o kesé'a kááísamai mé'o fi'owi túwa'nai e'a ímba kembá siyuwé'o fasi'ámai méraamba tuwánaraumne. Káf'e'o máén-kisaugo aifa'ó maiyáon-kisugombo íyáákaimba tuwánaraumne.

²⁰ Énifo moórá-tanta'a'o ontáf'e'a ímba aamoí uwátinkaumne. Naaofá'á moórá-ininkon-awí'a Yéséperi sáwí'o uráintemba kempínkémbá moórá-ininko karo'a séna Maníkón-aaimo simátimundawi únemo simbá ímba tínaaemba uwámewana kesí kísa-waasi sáwí-amba aráátimena tí'maena wisasá karo'-máníkómpá'á póí tufukésa kúfu'uwandesa fi'owa fi'owa awaaíninkóe awaikó'e aaoisaambá owa'a ímba símai aambá fáikaawe.

²¹ Mininínkómbá simáme'a tuwáíniyi sé'a amu'makáunana ímba túwáímba úwoi tokákiye.

²² Mindásafe sé'a wenkwárá wesé'a sáwí'o owíwárá'á óraa-tí'o índa-i'a uwátinkanaumne súne. Sáwí'o ombó ímbo tuwésamo kempá'ó tíya'o é'a sündantemba uwátinkanaumne.

²³ Wenáráá'marimbo tinka monasamo puwiyasa Fasi'aénkóní waási seyaafá'-áémpá'ló méraawi minááí isésa kentáfesa sésa waási sirumpiné imáyáafine suwánaraiwaisa póna kawé'ó ondawísá kawé'-meyáámbá siménasa sáwí'o íyawí sáwí-meyamba timiníye sénááwe.

24 Kembiwí Táyátáiraa-naopaken-kwaasifinkemba Yéséperin-aai ímba taawiyafé'a waántawankoni aúpá'l-áái ímbo taawiyafiyawi ímba moórá-umbai-tantaa'a timénaumne.

25 Maníkóní éral'-aai tirumpimbá ta'ótoke'a kúmónda simu'maráaro.

26 Sáwi-tantaakomba íyáákesa kúmóndara'o simátíma kaundantembo íyawisafe sé'a marapá'l-wáásiyá'a kawáánoro.

27 Kesifo kentáfena séra waásiyá'a kawáánuwomo siyáintemba marapá'l-wáásiyá'a kawáánoro sénaumne. Fasi'aén-tántáátámbó sawemó tufántuwaawanamo sáwifasemo intembá miyámó ésa fasi'ámai kawáán-urésa tinkamonaawe.

28 Minkwáási sáwi-tantaakombo íyáákaawi moórá-o'a timénaumne. Aafáúmó íyáúsisanamo wérain-o'a timénaumne Ísumo siyáimba minááí wesáfena siyákiye.

29 Ísu simásimena séna ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'l simátímín-aai ísámai kawel'án-oro. Minááí aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

3

Minááí Sáandisi-naopa'o simátímakain-aai.

1 Ísu simásimena séna Sáandisi-naopa'a Fasi'aénkóní waásiyá'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Maníkón-amamba afakaeté-fasi'aen-amamba toré'a afakaeté-o'o tokáundawi maanááí simámumpo simámuwo. Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kentáfesa sésa Maníkóní waásin-owe sembánifo méraawini áwáuma tuwánaraumne. Maníkón-aai tóikaken-aantemba sé'a méraawini áwáuma Maníkóní némpa'a méraafo

2 kentúra'a káráwiyyoro. Maníkón-aai tuwáúnafo sé'a ta'óto'mai kawel'án-oro. Maníkón-aúranka'a kentí kísau ímbo arupíse-kisaun-ifof kentúra'a káráwiyyoro.

3 Maníkón-aai ísámai tal'ótokaan-aai imáyáa é'a kempá'l té'a minááí taawiyafé'a méraaro. Ímbo miyámó íyá'o é'a kumé'a sáwi-meyamba timénaumpo umén-kwáásimó kafifimbó tentenkáán-úmai ímbo ísarenka'a kumé'a sáwi-meyamba timénaumne.

4 Énifo kembiwí Sáandisi-naopaken-kwaasifinkemba tuwímbai ímba sáwi'a é'o kawel'úmaimo méraan-kwaasi waén-únánkwatóiyaambla ombá pó'a kesé'a ménaawe.

5 Sáwi-tantaakombo íyáákaraiyawi miyáumai waén-únánkwatói urésa ménaawe. Maníkón-aúranka'e wíyómpaken-kisau-waasi túranka'e miwí túwí'a sé'a kesí waásiyé sé'a miwí túwí'a ímbo tuwígáúfaranaumne. Aúí'a úmai maé'lmae'o íyan-kwaasi-tuwí'o agaimakáin-aufai-wandaafinkemba ímbo tuwígáúfaranaumne.

6 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'l simátímín-aai ísámai kawel'án-oro. Minááí aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásímakaiye.

Minááí Fírándéfyaa-naopa'o simátímakain-aai.

⁷ Ísu simásimena séna Fírándéfíyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Ufaen-kwáásí é'a érai'-aaí aantembo súndawi úne. Téfítimo káráwiyainten-úmai káráwiye'a ontarákén-kiyá'á káráwiyaumpo íyáferaaromo senda-wáásimó ésa íyáferanaawe. Ímba íyáferaaromo sendawímó ésa ímba íyáferanaawa'a maanááí simámumpo simámuwo.

⁸ Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Ísáaro. Aambá witinkáúmpo ímba aambá fáitinkanaawe. Kári-fasi'aembá maiyé'a méraambanifo kesáái ímbo túwáámba taawiyafé'a waási túranka'o Ísuní waási únemo sembá tuwánaraumne.

⁹ Tuwimbai karo'á sésa Yúndaa-waasisa úne sembánifo waántawánkon-arááímo wáewi imáyáá tíménasá kempá'á tésa kífaesa kentáfesa sésa Ísu arumbó tímakaiwain-owe sénaáwe.

¹⁰ Kemá sé'a fasi'ámai mé'a simu'máráro siyáumpo miyán-owe. Seyeafá'-máráfá'ó méraan-kwaasifa'a umbai-tántáá'á téna sawí'o uwátinkainda fasi'ámai mé'o simu'máráántafe'a kemá káráwiyonauumne.

¹¹ Káriká'a kumónaumpo kesí imáyáá tafisímai sawí'o uwásinkaiyatá kawel'-méyámbá ímba máúnafo sé'a kesáái tirumpimbá ta'ótó'mai kawel'án-oro.

¹² Naambó ésamo naamayáámbó fáéntemba sawí-tantaakombo íyáákaawi kesifo Maníkóní ámáán-dáumpa'a naamayáánkaamba faitinkáánasa aasiyaasí maé'mae'a ónááwe. Sáwi-tantaakombo íyáákaawi tine'á Maníkón-áwi'a agaé'a kesí aú-suwil'a agaé'a Maníkóní naaó'-awi'a agaé'a ónáumne. Mindáó'a ímba Yérúsaremufakaan-dao'an-ifo aú-nao'a wíyómpakemba Maníkómpákémbá kumínda-nao'-awi'a tine'á agaénaumne.

¹³ Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútankó Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawel'án-oro. Minááí aúfáifimba agaimái simátimiyo Ísu simásimakaiye.

Minááí Réóndísiyaa-naopa'o simátímakain-aaí.

¹⁴ Ísu simásimena séna Réóndísiyaa-naopa'a Fasi'aénkóní waásiya'o káráwiyaindawimba maanááí agaimái túwénana awánáíno. Érai'-aaigoni áwáú kemá é'a Maníkón-aaí arupíse úmai simátíme'a Maníkómó úmakain-tantaakoni áwáugo maanááí simámune.

¹⁵ Miyámó úndawi pó'a kemó ombá é'a tuwánaraumne. Kesáái ímba siyukaafó tirumpimbá ímba fasi'ámai ta'ótokaawe. Kesááimo tínaaembo uwásiyuwaankakaa miyán-kwáásín-ofo kanaán-iyé súsino. Kesááimo tirumpimbó fasi'ámaimo ta'ótokaankakaa miyán-kwáásín-ofo kawel'án-iyé súsino.

¹⁶ Kesáái ímba siyuwé'a kárika'a ta'ótokaafó ímba óraaka'a ta'ótokaafó kempákémbá tí'maránaumne.

¹⁷ Kembiwí karo'á sé'a kawel'-úmai mé'a ímba moórá-tantaa'a aáfáán-tukáumne sefó kesúranka'a sawí'a é'a óntaiyain-kwaasiyaamba é'a unáánkwátói-iyain-kwaasiyaamba é'a túran-kafitan-kwaasiyaamba é'a ímba awánamai kawel'á owana sírumbá wéye.

¹⁸ Kawel'-ááímó simátíménda ísáaro. Kempá'á té'a kempákén-tántáá'ó maiyantafe'a moórá-ontankon-awi'a korí agaimáimo kawel'ó úmakaan-ontamba méyámbaranaawe. Unáánkwátói-iyain-kwaasi tigaeráámbá iyé

sé'a kempákémbá waén-únánkwátói méyámbaranaawe. Túramba awánamai kawel'ó iyantafe'a kempákémbá túrankoni masawém̄ba méyámbaranaawe.

19 Kesirumbó timúnda-waasi kesáái kawel'-úmai isáíwae sé'a aaisan-tímai arupíse uwátinkanaumne. Mindásafe'a sáwi-imaya tuwé'a kempálá teró.

20 Ísáaro. Kembiwísé'a ménæ sé'a táante'a wétimu'maraumne. Kesimóisáúmba isé'a ontá tisinké'ayiuwómó siyawi kemá kesé'a mé'a tómbá naana'lá kesé'a mé'a tómbá nánááwe.

21 Sáwi-tantaakombo iyáákaiyawisafe'a sé'a kesé'a waásiyá'a kawáánónááwe sénaumne. Sáwi-tantaakomba iyáákare'a kesifoé'a waásiyá'a kawáánúyantemba iyáákaiyawi kesé'a kawáánónááwe.

22 Ísáán-kwaasi pó'a Maníkóní ámútanko Fasi'aénkóní waási seyaafá'ó simátímín-aaí ísámai kawel'án-oró. Minááí aúfáifimba agaimái simátimiyo afakaeté-onkoni afufumpimbó mérowi minááí simásímakaiye.

4

Maníkón-áví'o mósa makáan-aaí.

1 Ísu simásimuwa'ló awánááwánda wiyómpa'a ontá tigurówana aifa'ó uwýenkaambo óraakaló súwai simásimena séna kemó méraundafa'a íyína'a ánaembo paápé índa-tantaa'a aráánamenauumne.

2 Minuwóiyáámbá Maníkóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowa'a awánááwánda wiyómpa'ló kawáániwaini ayái-afama wérowaná minká'á moóráwigó mérowa'a awánááwánda

3 anekembá sóma kówana taaéná-wisiyamba úwana naaeráámbá úwana mináfará'ló oisámbá taaéná-wisiyamba úkúraal'-úwana kawáániwaimo mérain-aempa'a afufumpimbá wérowasa

4 moórá-waai úmai éiyain-kwaasi kawáánuwaiti tiyái-afama úkúrowasa minká'á moórá-waai úmai éiyain-oraa'l-waasi mésa waén-únánkwátói urésa mara'l-mésa óraa'l-waasiti kámo'a óntankon-awi'a korísámbó úmakaankamo'a ti'nómpimbá wiyáawe.

5 Afufumpimbá kawáániwaini ayái-afarakemba aafáyáuma torówana wiyónaai súwana káügau súwana mináyái-áfágón-aúrampa'a afakaeté-omba kéna minómbá Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutankon-aye.

6 Kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a waaúmbá sómo kain-dómbá wérowasa éiyain-a'l-wampa'a éiyaimbo túnarowi mésa tínaaempa'e túrampa'e sáwifa-turambo wérowi mésa

7 moóráwigó seyaafá-fásí'l-áémbó iyáákarowi óraa'-iyankaamba úwana moóráwigó purumakáráámbá úwana moóráwigó waási óikaamba úwana moóráwigó óraa'l-embontaankaamba éna ayóisántámbá túwana

8 minéiyáimbó túnarowi afa'móráe-ayoima wérowaná seyaafá-túrá'é ayói-ándámpá'l- túramba wérowasa aasiyaasí aafáyáara'e fenómpinka'e nó'waane

maarán-ímá símae iyésa sésa
Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'l-áénkwáráwí
fi'oran-kawé'an-aye. Aifa'l ména

káfél'wara'a ména maé'mae'a ínýe
sésa minímá símaesa iyáawe.

9 Minéiyáimbó túnarowi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawin-awi'a mósa marésa súwi sésa fi'oran-awaun-aye súmbá miyá unká'lá énifo

10 moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasi kawáániwaini ayái-afara'a ména aasiyaasí maé'mae'o índawi aísamaifimba kífaesa áwí'a mósá marésa óraakon-ye sésa til'nónkákén-kámó'á faú'mai aísamaifimba marésa

11 maarán-ímá siyáwe.

Kentáásí Fasi'aénkó Maníkó kawekó-úramba éma seyaafá-tántáá'á úmakaane. Imáyáa éma seyaafá-tántáá'ó úmakaandasafeta kesáá méraunanaasa seyaafá-tántáá'wárá'lá wéraiye.

Mindásafeta enáwí'a mósá maréta séta waási ení fi'oran-awau awánáiyama fasi'aénkwárá'á méinone súne sésa minímá siyáwe.

5

Owepámakaan-kwandaagon-aaí.

1 Miyá suwa'ó awánááwánda kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapa'l'a owepámakaan-kwandaaima séfasefd'-aempa'a aúfáimo wéron-kwandaai tokéna ímba awánáiwae séna afakaeté-senomba minkwándááiyá'lá tásuwena tokówá'a

2 wíyómpaken-kisau-waasi fasi'aewimbá awánááwánana óraaka séna nááwa kawel-wáásígówá misénómbá kanaa'lá tátuwena fariyámai awánáíniyo súwana

3 wíyómpakewiye marapákewiyé waántá-marupakewiye seyaafá'nánká misénómbó tátuwesamo awánáiyamba uwófí'a ónááwe.

4 Kawe'-úmai mésa misénómbá ímba tátuwanian-kwaasi mérontafe'a ifi'á wétasuwaawanana

5 minóráá'-wáásifínkémbá moóráwigó simásimena séna ifi'á táánafo awánao. Moóráwigó Yúndaan-andafakewi iyáákaraiwai Téfítin-aísaafitantambo uráiwai sáwi-tantaakomba iyáákaraimba póna kanaa'lá misénómbá tátuwena minkwándááí fariyáiniye siyáye.

6 Súwa'o awánááwánda minéiyáimbó túnarowiye minóráá'-wáásiyé kawáániwaini ayái-afara'a úkúrowana moóráwigó sipisípi-araakaawi kawáániwaini ayái-afara'a ména tufúwana puwéna iyáfasinkaiwaiyaambá ména a'nómpínkémbá afakaeté-taanaimba wérowana afakaeté-auramba wérowana mináúránkóní áwáuma Maníkóní ámútanko afakaeté-fasi'aen-amutamba uráisana Maníkó wembá ai'maráisana seyaafá'-máráfá'lá kunkwéniye.

7 Misípísípi-áráákaawi kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai téna kawáániwaini ayái-afara'o mérowin-ayáánúrapakemba tafú úmakaan-kwandaai maiyéna

8 minéiyáimbó túnarowiye moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waasiye sipisípi-araakaawi aísamaifimba kífaesa uwíyemba tokésa óntankon-awi'a korí-óntántámbó úmakaan-taufa'a tal'ótotorowana mimpímbá asaa-wiyúmbó ún-kanama wérowana minkánágóní áwáu Maníkóní waási wempá'ó inaimó sembá minásáá-wiyúmbó isáintemba inaimó sembá wéisaiye.

9 Aú-ima maarán-ímá siyáwe.

Embá tufúwa puwémo iyáfasinkaanda mindásafe sáwi'o ompínkémbá tí'mai Maníkondé-i'a uwátínkaraane. Seyaafá'-ándáfákémbá tuwímbai wétiye fi'o-fi'on-aaímo sen-kwáásifínkémbá tuwímbai

wétiye fí'o-fí'on-tuwara'-waasifinkemba tuwímbai wétiye seyaafá'-máráfkémبá tuwímbai wétiye miyámó óndasafe kawekó-úramba po kanaa'lá misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáinone.

¹⁰ Kawáá-í'a uwátínkaraanasa Maníkó kentáásí Fasi'aénkóní kísau maésa marapá'á mésa waásiya'a kawáánónáwe. Mindásafe misénómbá tátuwe wandaaimá fariyáinone
sésa minímá siyáawe.

¹¹ Suwa'ó awánáawánda wíyómpaken-kísau-waasi áfááraumai sáwifa uwa'á ímba kanaa'ló toráúsóraan-kwaasi mésa kawáániwaini ayái-afara'a minéiyáimbó túnarowiye úkúresa

¹² maarán-ímá óraaka siyáawe.

Sipisípi-araakaawimba tufúwana puwéna íyáfasinkaiwai kawekó-úramban-ye. Mindásafena póna wení fasi'aénkó waé'wae'a isaná kawetántáá'á máráísana wení kawe'-ímáyáágó waé'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmæ íyísana
wenáwiko óraa'a isaná wení fí'oran-awau waé'wae'a isatá wenáwítá mósá maráumne
sésa miyán-ímá suwa'á ísaraumne.

¹³ Minkákembá wíyómpakewiye marapákewiyé waántá-marupakewiye uwí-nómpinkewiyé maarán-ímá siyáawe.

Kawáániwaini ayái-afara'o méraiwaine sipisípi-araakaawi kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaine túví'a mósá maréta túví'a óraa'an-ye súnanasa kentí fí'oran-awau waé'wae'a ínana kentí fasi'aémbá waé'wae'a ínýe
sésa miyán-ímá suwa'á isááwánasa

¹⁴ minéiyáimbó túnarowi sésa éraq'-aain-ye suwasá minóráál-wáásísombá áisamaifimba kifaesa wen-ímáyáá ésa áwí'a mósá makáawe.

6

Ísu misénómbó tátukain-aaí.

¹ Wen-ímáyáá mósá márów'a'o awánáawánda sipisípi-araakaawi kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai aifa-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigó óraaka'a wíyónaaiyaamba séna tiyó súwa'a isé'a

² awánáawánda moórá-poigon-awí'a ósi waén-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana ímá ayáámpimba tokówana moóráwigó íyáákaraiwaini kám'o'a ámakowana íyáákaraiwai namuro-wáásí íyáákanae séna kúwa'a awánaraumne.

³ Minkákembá kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigó séna tiyó súwa'a isááwánana

⁴ moórá-poigon-awí'a ósi naae-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana paepáé'a aména fasi'aémbá amúwana taumó karáíyan-tantad'a ifátuwowasa tiyésa tinkankaawe.

⁵ Minkákembá kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigó séna tiyó súwa'a

isé'a awánáwánda moórá-poigon-awi'a ósifafután-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwana tuwináiyán-tantaa'a tokówana

⁶ minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigigo aawai táinana kári-tomba wéraintafena séna moórá-kanaa-kisaugoni méyán-tómbá kári-tomba maésa moórá-mora maénááwe. Masawémbo fatiyón-taeramba mintáímá ímba sawí'a ínone. Ándágo arampinkémbá anombó naan-kísáú ímba sawí'a

ínone siyáye.

⁷ Minkákémbá kentáásí sawí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowana minéiyáimbó túnarowifinkemba moóráwigigo séna tiyó súwa'a isé'a

⁸ awánáwánda moórá-poigon-awi'a ósiuriyon-ósígó moóráwigomba ayáá'maena túwasa minkwáásigón-awí'a puwiyé suwaná wenánaaembó túwain-awi'a puwí-áémpá'e siyáawe. Seyaafál-marámá éiyainka'a tuwínkaa'l-éna fasi'aémbá timúwasarai moóráfa'a wéwesarai tinkambae kuyasá púwuwana aawai tómbá ímba úwasa púwuwana tí'a úwasa púwuwana afáá-póísónkó waási fówasa púwúmba tuwánaraumne.

⁹ Minkákémbá kentáásí sawí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánáwánda Maníkóntafesa ísámai póítufúlmaimo agáún-ontan-taaregoni améndaampa'a waási timankó méraawe. Minkwáásisómbá Maníkón-aaí simátíma'mesa íyúwasa aaisambá tiyésa tinkamuwasa pukésa

¹⁰ óraaka sésa Fasi'aénkóo fasi'aén-úramba mé fí'oran-kawé'e a érai'-aaigoni áwáugo po marapá'l-wáásimó sinkankaawi nórán-kanaawa anondáá aai simátinkewa sawí-meyamba timínono suwaná

¹¹ moóráwigigo waén-únákwatói moórá-mora tiména séna kárik'a'a timu'máréwasa kembiwímó Maníkóní kísaumo maiyáantemba Maníkóní waási miyámó ombá tómkayasa puwiyana tai'áína'a miwítí

sawí-meyamba timénaumne siyáye.

¹² Minkákémbá kentáásí sawí-meyambo maiyáiwai minkáké-sénómbá tátuwowa'o awánáwánda óraa'l-marima tówana aafáúfafuwénafafután-ámpántaráámbá úwana wíyómba naaerírí'a úwana

¹³ óraa-fiyunda torówana taaéramba ímbo áfumo karón-taeramba kunténa marapá'l kúmíntenkaamba o'lá káisuwenamarapá'l kunkákiye.

¹⁴ Wátóimo usisi fámárántemba sokón-tawaai usisi fámarena áwiyokuwana seyaafál'-ómá'lé nonafufumpal'-máráwé moóráfa'l-morafata urákiye.

¹⁵ Marapá'l-wáásiyá'ó kawáán-uráawiye óraa'l-waasiye i-wáásítí óraa'l-waasiye óntawaral'-waasiye fasi'aénkwárá'l-wáásiyé wayó-kísáumó máéwiye úwoimo nón-kwaasiye seyaafál'-wáásiyé omápíne óntampine óntan-aifine aúpá'lá

mésa

¹⁶ omákontafesawe óntankontafesawe sésa kawáániwaini ayái-afara'o méraiwiye sipisípi-araakaawiye suwánésarai tíyámba uwásinkááfainifo faiwí'wé káátaaro.

¹⁷ Tíyámbo uwásinkaiyan-kanaa tisatá ínta aseránaumpo faiwí'wé káátaaro sumbá ísaraumne.

Ísareri-waasi 144,000 waasimo méraan-aai.

1 Isé'a minkákembó awánáwánda wíyómpaken-kisau-waasi éiyaimba mésa seyaafá'l-márágóní éiyain-aempa'l mésa mararálé taaiya'é uwínónká'é fiyúndá toráifo sésa ta'ótokowa'o

2 awánáwánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo aafáúmó íyáusunkakemba téna agáén-tantaa'a Maníkó fasí'láénkwáráwíndé toréna minéiyáindárau táántena Maníkómó marawé uwí-nóné sáwi'a íyafasi'l'aembo tímakon-eiyaindarau táántena

3 óraaka séna marawé taaiyé uwí-nóné ímba sáwi'o íyamba amu'makéwata Maníkóní kisau-waasi túwayaanka'a aúfái agaimaráanata kembiwí ánaaemba marawé taaiyé uwí-nóné sáwi'an-oró súwa'a isáawánana

4 séna Ísarerin-ááninton-tísaitantambo uráawi túwayaanka'a Maníkóní aúfái agaimakáawí torauséna séna 144,000 waasin-owe.

5 Minkwáásí Yúndaan-andafaken-kwaasi 12,000 uwasá Rúpenin-andafakemba 12,000 uwasá Kátin-andafakemba 12,000 uwasá

6 Ásan-andafakemba 12,000 uwasá Náfatarain-andafakemba 12,000 uwasá Mánásaan-andafakemba 12,000 uwasá

7 Símyionin-andafakemba 12,000 uwasá Rífáin-andafakemba 12,000 uwasá Ísákaan-andafakemba 12,000 uwasá

8 Sépiyuraanin-andafakemba 12,000 uwasá Yósepin-andafakemba 12,000 uwasá Pénisaminin-andafakemba 12,000 uwasá miyáumai-waasi Maníkóní aúfái túwayaanka'a agaimakáawé súwa'a ísaraumne.

Ísu Káráisitini waási-taai.

9 Isé'a minkákembó awánáwánda sáwfá'-waasi ímbo kanaa'ó toráúsóraan-kwaasi mésa seyaafá'l-máráfákén-kwáásiyé seyaafá'l-ándáfákén-kwáásiyé fi'o- fi'on-tuwaral'-waasiye fi'o-fi'on-aaimo sun-kwáásiyé mésa kawáániwaini ayái-afagon-aúrampa'a mésa kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwain-aúranka'a mésa waén-únánkwatói urésa aamoí untáfésawe sésa písói-anama tokésa

10 óraaka sésa Maníkó kentáásí Fasi'láénkó kawáániwaini ayái-afara'o mériawaiye kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaiye sáwi'o úndafinkemba kawel'-ámpátá méwésinkaaye suwasá

11 wíyómpaken-kisau-waasi seyaafá'l kawáániwaimo mérain-aempa'e óraal'-waasiye éiyaimbo túnarowiye úkúresa mésa kífaesa Maníkón-ímáyáá ésa áwi'a mósá marésa

12 sésa érai'-aain-ye séta Maníkón-áwi'a mósá maráúnanaasa wení fi'oran-awauma waé'l'wae'a isaná wení kawel'-ímáyáágó waé'l'wae'a isatá wentáféta súwisa súnana wenáwi'a óraal'a isaná wení fasí'láénkó waé'l'wae'a isaná waásiya'a kawáánúmae íyísata érai'-aai iyésá súne siyáawé.

13 Minkákembá óraal'-waasifinkemba moóráwigó sísai ena séna waén-únánkwatóimo uráan-kwaasi nááfakena nááwiya'o súwa'a

14 kemá sé'a óraakoo ken-ímba isáúmpo emá ísaraane séwánana wemá séna miwí óraal'-umbaima tímewasa Maníkóbá ímba auwésa fasíl'ámai

méraawe. Unáánkwátóimo non-kwíyówanamo kawel'ó intembá miwí kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai puwúwana naaemó kunkáimba pósá waén-únánkwátóoyaamba úmaresa kawel'-úmai méraawe.

¹⁵ Mindásafesa Manikó kawaániwaini ayái-afagon-aúrampa'a mésa aafáyáara'e fénáímpinka'e nól'waane wempá'á wení kísau maima'maima'a wéowe. Kawáaniwaini ayái-afara'o méraiwai miwí tapáinana

¹⁶ ímba aneka'a táain-téna nontáfénawara'a ímba tinkáinana miwí tine'a ímba aa'l'á kéna ímba koko'a ínasa kawel'-úmai méranaawe.

¹⁷ Kentáásí

sáwi-meyambo maiyáiwai kawaániwaini ayái-afagoni afufumpimbá mérainba póna miwiyá'á káráwyena ti'maena kawel'-nómpá'á mótingainasa minkáwé'-nómbá nésa maé'mae'a ónáawe. Manikó miwí ti'nímá uwátiyuwainasa ímba ifí'á táiyana moórá-tantaa'a ímbo aáfaántuwáiyamba kawel'-úmai méranaawe óraa'-waasifinkemba moóráwigó simásímakaiye.

8

Ánaae-senombo tátukain-aai.

¹ Simásimuwaná sipisípi-araakaawi kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai ánaae-senomba tátuwowana wíyómpa ampáánká'á ímba aaí sésa ímba káugau suwa'a

² awánááwanda Manikón-aúranka'a wíyómpaken-kisau-waasi afakaeté mérrowana moóráwigó afakaeté-uwiyemba timúwasa maisokówana

³ moóráwigó wíyómpaken-kisau-waasi kawaániwaini ayái-afagoni ewaa'a taména asaa-wiyúmbó ún-kanama agáún-taarera'a taména óntankon-awí'a korí-óntántambó úmakon-taufa'a torówana asaa-wiyúmbó ún-kanama agáinkwae séna sáwifa-kanama aména séna Manikóni waási wempá'ó inaimó sen-ááiwárá'á wéisaiye súwana

⁴ ta'lótikon-taufapimbá agaimarówana úmúmba iyúwana Manikó iséna wení waási inaimó sun-ááiwárá'á isówana

⁵ minkákembá mintáufá'á maiyéna taarerákembá iyáámba maimái mintáufápimbá marówana iyamá kówana marapá'á tuwówana wíyónaai súwana káugau súwana aafáyáuma

torówana óraa'-marima taráiyé.

Afakaeté-uwiyenkon-aai.

⁶ Maríma tówasa minkákembá mináfákáété-kisau-waasi wíyómpakewi uwíyembo tufíyanesa to'maya uwaná

⁷ aifarááwí uwíyemba tufúwana kaaíyarakwara iyawárá naaewárá'á tuwówana marapá'á kuména moórá-aempa'a marawárá taaiwará seyaafá'á owáiwárá'á iyamá kagúwana kae'-áémpá'á

taaiwará marawárá'á kawel'á uráiyé.

⁸ Úwana miwá ánaaembá moóráwigó uwíyemba tufúwana óraa-tantaa'a omákaan-tantaa'a iyamá

kámai kará'maena uwí-nómpimbá kumuwana kae'-áémpá kawel'á úwana moórá-aempa'-nomba naaeráámbá úwana

⁹ mináémpá'ó mérowi seyaafá'á púwúwana nompín-táómba seyaafá'á tawísímai tai'ásukaiye.

10-11 Taí'ásuwowana minkáé'nárai tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana ómbó kúráráántemba óraa'-okon-awi'a ikamó fain-ó'án-iyé suwaná wíyómpakemba káisúmaena nompá'wará nonaumpinkwárá'a kumúwana mindómbá ikamá fówana kae'-áémpá'ó nombá kawé'á úwana moórá-aempa'o nombá ikamá fówasa sáwfíla'-waasi nésa pukáawe.

12 Púwúwana minkáúmbónárau tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwana aafáuwé wíyóne o'lé kae'-áémpá'á kawé'á úwana moórá-aempa'a kumeu'á úwana aafáyáarakemba sán-karéna aafáúmó taenónka'a kumeu'á éna nó'waan-afufuntamba sán-karéna fénáímpinka'a kumeu'á éna miyá úwa'o

13 awánáwánda óraa'-embontaanko sanaan-úramba farafámae wénena óraaka séna kaumbo-sáwi-méyámbá marapá'-wáásifá'a kuména wíyómpakemba kaumbonárau úwoi méraamba pósá mindáraumo uwíyembo tufíyana marapá'-wáásifá'a sáwi-meyamba kumíníye súwa'a ísaraumne.

9

1 Isááwánana minéiyáíndárau tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwa'o awánáwánda wíyómpakemba moórá-o'a káisúmaena marapá'ó kunkónokomba moóráwigo kíma aména maipimbá aféúmbá ímbo wérom-baipinkenkíma amúwana maimaéna

2 mimbáíkóní ontá tisuwówana kísaamo ésamo agáéwanamo óraa'-umumbo intembá mimbáípínkémbá iyéna aafáuwárá wíyonkwara'a mófaiuwowana

3 minúmúmpínkémbá fa'nóríntónkó marapá'á kuména taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá mifá'nóríntónkó miyá-fásí'áémbá torówana

4 mifá'nóríntóntáfena moóráwigo simátimena séna taaíwará owáiwrá karaan-tantáá'wárá'a ímbo nemba Maníkóní aúfái túwayaanika'a agaimakáan-kwaasi ímbo tiyémba Maníkóní aúfái túwayaanika'a ímbo agaimakáan-kwaasi tiyáaro.

5 Ímbo puwíwáífo ímbo óraaka'a tiyé'a séfataase-wiyonka'a tiyáiyána tí'a íno. Taaikáú'ó kafúwówanamo títe'o intembá miyán-tí'á íno.

6 Minkánááfímbá títe ínasa puwónaumne siyambanifo puwíyan-amba saafá uwááesa túnaresa ménaawe siyáiye.

7 Súwa'o awánáwánda mifá'nóríntónkó moórá-poigon-awi'a ósiyaafá'norintomba mésa tiyáiyanesa to'mayaa ésa waási-toikaan-urésa ti'nómpímpá'ó óntankon-awi'a korísámbó úmakon-kamo'a wiywówana

8 miwí ti'nóntáu ayáátáá'a aare ti'nóntáuraamba úwana miwí túwááyaamba fasi'aémbá óraa'-iyanti túwááyaankaamba úwasa

9 tiyáafaiya'a fasi'aén-kwénómbá faferiyesa tiyánaesamo tiyáántámbo taantembá mifá'nóríntónkó tiyóisántámbá tésa

10 miwí timéraampa'a waifain-áwááyaankaamba ésa waásimo faawanamó títe'o intembá séfataase-wiyonka'a miyá-fásí'áémbá tokáawe.

11 Miwítí óraako aféúniyaim-baika'o káráwiywín-awi'a Yúndaa-waasi-taaifinkemba Ípúru-aaimpinkemba Ápátoni suwasá Kíríki-waasi-taaifinkemba Ápóriyoni suwaná mináwíkóní áwáuma sáwi'o uwásúwáiwain-iyé siyáawe.

¹² Kemá Yóni awáné sé'a aifa-sáwí-méyámbá taí'áimba póna kae-sáwí-méyámbá wéraifo paápé

íníye kemá Yóni súne.

¹³ Wiyómpakewi séfataasenarau uwíyemba tufúkówana miwí tínaaembá moóráwigó uwíyemba tufúwana Maníkón-aúranka'a korí-óntántámbó úmakon-taarera'a séfasefa'-ayaiyakemba aaigó aantemba súwa'a isáwánana

¹⁴ minkwíyómpákén-kísáú-wáásí uwíyembo tokówintafena séna óraa'-nonkon-awii'a Yúférétisi-nompa'a wiyómpaken-kisau-waasi éíyaimba ándáfakemba faútinkkaao súwasá

¹⁵ amu'ma'máesa íyúwana minkánáá túwana faútinkowasa kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tímakonasasa puwiwáe sésa kuwasá

¹⁶ tiyáyán-kwaasi ósifimbo kun-kwáásimó toráúsúmba sáwifa'a 200,000,000 waasin-owe isé'a

¹⁷ kaainkáámbó awánááwánda sáwifa'-osifimbo méron-kwaasi tíyaafaiya'-wenomba naawé sokóne uriyoné miyán-kwénótombá fafériyowa'a awánááwánasa ósi-ti'nontomba óraa'-iyan-a'nonkaamba fasi'aéntí'nónatómbá wérowana tóipinkemba iyamá kéné úmúmba éna sáwí-wiyumba éna miyá úwasa

¹⁸ kae'-áémpá'ó méron-kwaasi tiyuwésa moórá-aempa'o méron-kwaasi tóipinken-tantaatamba tímakamuwasá pukáawe.

¹⁹ Minósísómbá ímba tóipin-aantemba fasi'aémbá tokáafo timéraanka'wara'a iyaankafayaan-á'nónkáámbá fasi'aémbá tokésa waási fowasá pukáawe.

²⁰ Fowasá púwúmbanifo túnaron-kwaasi miwítí

sáwí-awau ímbo túwómba waántá-waasi-imayaá mósá marésa fí'o-fí'on-ontantane taaisanémó úmakon-tantaatafesa kesí maníkowé sésa ímba aúramba awánéna ímba aaí iséna ímba wénin-tantaakontafesa kesí maníkowé sésa imáyáá mósá ma'máe iyésa

²¹ miwítí sáwí-awau ímba tuwésa tímakamuwasá púwúwasa fintón-kwénésa úwaa'a wéfesa aare-úméné waai-úméné fí'o-fí'on-umene ésa miyá úmae iyáawe.

10

Kári'-wandaagon-aaí.

¹ Miyá úmae iyúwa'a minkákémbó awánááwánda wiyómpaken-kisau-waasigo fasi'aéwi wiyómpakemba kuména ainánkó káátarowana al'nónká'a oisámbá tawentóí úwana aafáumó kúwáferenamo awairááraa'o intembá óikakemba miyá úwana naamayáánkakemba iyamó kaintembá miyán-áásimái úwana

² kári'-aufai-wandaai fariyámai ayáámpimba tokéna ayáánúrapa'-aisamai uwí-nómpimbá taréna ayáánáépol'-aisamai marará taréna

³ waásimo inkáísóraan-kwa'a túwana wiyónaai afakaeté-i'a súwa'a

⁴ afakaeté-i'o wiyónaaimo

sún-aaí aúfáifimba agaénae ówánana moóráwigó wiyómpakemba simásimena séna minááí aúpá'a wéraifo ímba aúfáifimba agauwó súwa'a

5 minkákémbó awánáawánda wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-aisamai marará téna moórá-aisamai táá'mai

uwí-nómpimbá ténamo úwai ayáámba mósa tuwéna

6 Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawin-aúranka'a wíyóne mifá'ó wérain-tantaa'e marawé mífá'ó wérain-tantaa'e uwí-nóné miwán-arumpimbo wérain-tantaa'e úmakowin-aúranka'a óraaka séna ímba anekatá amu'mráananaasa paápé índa-kanaa wétie.

7 Naaofá'á Maníkó wení kísa-waasi wenááimo simátímakowisafena séna aúpá'ló tukáunda-aai paápé ínkiye siyáimba wíyómpakemba afa'móráenarau uwíyemba é'a tufúmba póna tínaaemba moóráwigó uwíyemba tufinana minááí paápé ínkiye siyákiye.

8 Minkákémbá wíyómpakewi simásímakowi simásimena séna moórá-aisamai marará téna

moórá-aisamai táá'mai uwí-nómpimbá ténamo iwái ayáámpinkemba kári'-aufai-wandaai fariyásokaimba komauwó súwa'a

9 wempá'ló wé'a sé'a kári'-aufai-wandaai simiyó séwánana séna maimái naaó. Enóipimba taakáámbá ínana enarumpimbá ikamá fáínye súwa'a

10 minkwándááí maimái násuwaawanana sóipinkemba taakáámbá úwana sirumpinkémbá ikamá fówana

11 minkákémbá simásimena séna aneka'á Maníkón-aai simátiminone. Fí'o-fi'on-tuwara'-waasiye seyaafá'-márafákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-aaimo sen-kwáásiyé kawáá-wáásíwárá'e Maníkómó índa-aai simátiminone simásímakaiye.

11

Maníkón-aaimo simátímaakaayan-aai.

1 Simásimuwaná moóráwigó naambó awaiya'matuwésamo on-ándámá siména séna Maníkóní ámaán-damba koawaiya'maré póimo tufú'maimo agáén-ontan-taare koawaiya'maré Maníkón-ímáyáámó on-kwáásí torausé

2 énifo naamaáifa'a ímbo awaiya'márénda ifátuwénasa úwoi-waasi ímba Maníkóní waási tésa minkáwé'-náópa'a sáwí'o úmae iyiyamba kaumbo-áatái úmai afa'móráe-wiyomba maisuwésamo tai'áiyamba mindásafe naa-maáifa'a ímba awaiya'maraaó.

3 Kae'nárai fasi'aémbá timé'a ti'máráanasarai wésarai tirumbó óyantafesaraifafután-únánkwatói urésarai 1,260 kanaara'a kesáái érai'a simátima'mesarai iyóyáaye simásímakaiye.

4 Fasi'aénkó marará'ló káráwiywain-aúranka'a kae-táímá mintáigó arampinkémbá masawémbo fatiyón-taima wéraisana mintáigóní áwáuma minkwáásiyái óye. Fasi'aénkón-aúranka'a kae'-ómbá kúra'maraisana wéraisana minónkóní áwáuma minkwáásiyái óye.

5 Minkwáásiyáísáfesa sésamo sáwí'a uwátinkanae síyanamo éna mindárai tóipinkemba iyoronkó mindáraiti namuro-wáásí káwíníye. Minkwáásiyái sáwí'a uwátinkanae síyawi miyámó iyamba kawiyasa puwónááwe.

6 Maníkó mindárai fasi'aémbá timúwasarai ímba aa'á tino síyanaraimo éna Maníkón-aaimo simátimiyan-kanaara'a ímba aa'á tino. Nonkóntáfesaraimo naae-nómbá uraaomó síyanaraimo éna miyá ínkiye. Tí'a ínomo sésarai seyaafá'-úmbái-tántáá'á waásifa'a

tíno-aaimo síyanaraimo éna miyá ínkiye.

⁷ Miyá ínasarai mindárai Maníkón-aaí simátímakaiyana aféúmbó ímbo wéraim-baipinkewi téna tiyéna íyáákainasarai puwiyana

⁸ óraal'-naopa'-marupa'a mindárai túma wéiniye. Kentí Fasi'aénkó aaraa-táiyá'ó pukáipa'a mindáókon-awí'a waé'mai-awí'a Sóndómu-naopa'e Ísipifa'e mifá'á mindárai túma wérainasa

⁹ ff'i'o-fi'on-tuwaral'-waasiye seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé ff'i'o-fi'on-aaimo sen-kwáásiyé seyaafá'-máráfákén-kwáásiyé tóso esa mindárai túma taawánésa sésa ímba utaaró síyana kaumbo-kánáá úmai éiyainkomba wáawái ínaye.

¹⁰ Maníkón-aaimo simátímakaayandarai marapá'-wáásísáfésarai sáwi'a owé séyááyan-aaigo tirunkó sáwi'a ínaye. Mindásafena mindáraimo puwiyantafena tirunkó kawé'á ínasa aamoí esa seyaafá-tántáá'á wenámá'-wenama'a ónááwe.

¹¹ Minkáúmbó-kánáá úmai éiyainkomba wáawái Maníkó mindárai tááma timínasarai íyáfasinesarai méyasa tuwánésa táátafesa íyana

¹² wíyómpakembá moóráwigo óraaka simátimena séna maafá'á íyókaiyo sínasarai ainánká'á iyíyasa kentí namuro-wáási tuwánáiyana

¹³ miyá íyan-kanaa óraal'-marimo táínda óraal'-naopa'a afa'éiyain-aempa'a úwoi méraiyyasa moórá-aempa'a naambá tawisinaawisi úmai sáwífa'-waasi 7,000 waasi puwiyasa úwoimo túnaraiyan-kwaasi tata'á ínasa táátafesa esa Maníkóntáfesa wení áwáuma ff'i'oran-awaun-iye sénááwe.

¹⁴ Kemá Yóni miyán-kááínkáámbá awán sé'a miyá umbá póna kae-sáwi-méyámbá tai'ówana ánaae-sawi-meyamba kárikó'a tíniye súne.

Ánaae-n-uwiyembo tufúkáin-aaí.

¹⁵ Minkákémbá wíyómpakewi afa'móráenarau uwíyemba tufúkówana miwí tínaaemba moóráwigo uwíyemba tufúwa'a isááwánasa wíyómpa'a sáwífa'nanka sésa

marapá'-wáásiyá'ó kawáán-uráawi taí'lááwasarai kentáásí Fasi'aénkóe íyáfasinankaiwaiye'a aasiyasí kawáánúmae iyóyááye

¹⁶ suwasá moórá-waai úmai éiyain-oraal'-waasi Maníkóní ewaa'á kawáánuwai méron-aempa'a mésa aísamaifimba kífaesa wen-ímáyáá esa áwi'a mósa marésa

¹⁷ sésa

Maníkó Fasi'aénkóo seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi aifa'á mé káfél'wara'o méraandawi e sáwífa-fasi'aemba toké waásiya'a ómbare kawáánónda póta súwisa súne.

¹⁸ Seyaafá'-máráfákén-kwáásí embá aaisambá aééwa káfél'wara'o miwímó aaisambó tíyínda-kanaan-iye. Pukáan-kwaasi miwí táái tísai úmai isé ení kísau-waasi enááimo simátímakaawiye óraal'-waasiye úwoi-waasiye miwí en-ímáyáá mósa marésa enáwi'o mósa márááwiye kawé'-méyámbá timé marapá'á sáwi-kisaumo maiyáawi sáwi-meyamba timínone

siyáawe.

¹⁹ Suwaná minkákémbá wíyómpa'a Maníkóní ámáán-dankoni ontá tigúwa'o awánáwánda minámáán-dáúmpa'á tawaá wérowana naaófá'ó Maníkó Mósesembo simámakon-amaambo siyáánkai-amaambo óntan-kwandaaiya'o agaimái mimpimbó makón-tawaaama awánáwánana

wíyónaai súwana aafáyáu torówana óraa-kaugau súwana óraal'-marima tówana óraa-kaiyaramba kumuwana miyá úwa'a awánaraumne.

12

Aaregónté arááinkónté-taaí.

1 Awánáwánda wíyómpa'a aiyowái'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maarán-áiyówái'a uráiyé. Moórá-ininko mérowana aafáúgó wení unáánkwatóiyaamba éna áúgomba ánáan-kwiywana mérowana wíyónko aísamai-andampa'a wérowana a'l'nómpímbá kám'o'a wérowana minkámópímbá sisamaifakemba kae'l'a kumbaimái-o'a wérowana

2 ámukwá'a mérowana wení kanaamá túwana iyámpói'mo ma'ankáíndasafena áí'a úwana wáá'a túwana

3 minkákembá wíyómpa'a moórá-aiyowai'wara'a éna waásimo aráátímín-aiyowai'a maará uráiyé. Óraal'-araaimba ména naae-áúwárá'á éna afakaeté-a'nomba wérowana a'l'nómpínkembá siyáánkai-taanaimba wérowana iyáákaraiwaini kám'o'a afakaeté-kamo'a a'l'nómpímbá wérowana

4 kae'l-áémpákén-ó'á étuwena moórá-aempaken-o'a améraantambá wiyúsuwowan marapál'a kumuwana iyámpói'mo ma'ankáínda-ininkoni ewaa'a ména ma'ankáínd'a tufúl'-nasuwánae séna mérowana

5 waai-iyámpói ma'ankówana óraa'a éna seyaafál'-máráfákén-kwáásiyá'ó fasi'ámai kawáánínda-iyampoi ma'ankówana Maníkó káráwindasafena miniyámpói ááéma mósá tafimarena wemá kawáaniwaini ayáí-afara'a móankowan

6 mininínkó inkaiséna máásai-marafa'a wéna Maníkó wentáf'e'a to'mayaa uwánkanauumne siyópa'a koména ayáátááka'a 1,260 kanaa komérowana Maníkó

kawáán-uráiyé.

7 Kawáánuwasa wíyómpa'a tiyésa Maníkóní kísau-waasiya'o káráwiywín-awi'a Máikéri wení kísau-waasiye arááinkówé wení kísau-waasiye tíyówasa

8 Máikériye wení kísau-waasiye íyáákesa wíyómpakemba arááinkóné wení kísau-waasiye watuwésa

9 óraal'-araainkomba famétukaawe. Naaofál'a marapál'a iyaankafayaambá úkéna wenawíl'a waántawanko póna marapál'-wáásí karo'-ááí simátíma'maena íyísasa érai'a siyé sewaná waási símai sáwíl'a wéuwatinkaiye. Wenté wení kísau-waasise'a famétuwowasa marapál'a kunkáawe.

10 Kúmúwa'o isááwánda wíyómpa'a moóráwigo óraaka séna Maníkón-áúranka'a ména kentáási waásisafena sáwí-waasin-owe karo'ó símae íyáwiwambá famétuwáisana marapál'a kúmisana póna Maníkó waántawankomo ta'ótokaimpinkemba kentáá méwésiyaiye. Kentáárl'a kawáánéna fasi'aén-úranko póna méwésiyaisata awánaraumne. Maníkó ai'marówana marapál'o kunkáiwini fasi'áentá awánaraumne.

11 Ísu sipisípi'-araakaawi miwítí sáwí-meyambo maiyáiwai puwuwana wení naaemá kunkáimba pósá Maníkón-aaí arupíse úmai simátíma'maesa iyésa

sínkamiyata puwúnafo-imayaa ímba umbá fasi'arésa waántawankomba iyáákaraawe.

12 Kembíwi

wíyómpa'o méraawi minááísáf'e imayáa é'a aamoín-oró. Énifo marapá'é uwí-nómpá'émó méraan-kwaasi óraal'-umbai-tantaa'a kempá'á tñífo káráwiyoro. Maníkó waántawankomba tufuwínda-kanaa ampáámbá isaná póna waántawanko iséna áyante'a wéifo káráwiyoro
wíyómpakewi siyáye.

13 Súwana minárááínkón-áwí'lwa waántawanko imayáa éna wíyómpakembá kembá famétuwáisa'a marapá'á kumbéraumne séna waai-iyámpóiimo ma'ánkaron-ininkomba wa'maéna kúwana

14 arááínkó miníninkóbá tufuwífo séna Maníkó óraal'-embontaanko ayóiyáambá kae'á amúwana farafámaena máásai-marafa'a wentáfénamo to'mayaa uwánkaropa'a kúwana Maníkó kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba káráwiyaie.

15 Arááínkó miníninkóbá wa'maéna ói'a káá'maena nombá umpíyankaanana mae'maéna kóinkwae séna wa'maéna kúwana

16 maragó áwa'nai ena weyáráíka'a maramá karaisuwana wenóipinkendonko mimpimbá kumuwana

17-18 arááínkó miníninkóbá áyántafena uwánkena imayáa éna séna wenáráá'marinte'o é'a tiyánaumne-imayaa uráye. Wenáráá'marimba miwí Maníkón-aai isámai kawé'a ésa Ísu siyáin-aaimo simátíméwin-owe. Tiyánaumne séna uwí-nónáwáifa'a to'mayaa uréna méraiye.

13

Óraal'-afaa-poigon-aai.

1 Mérówana awánáawánanda moórá óraal'-afaa-poigo uwí-nómpínkémbá iyéna afakaeté-a'nomba wérowana taánáimba a'nómpínkémbá siyááankai iyówana iyáákariwaini kámó'a siyááankai mintáánáimpimbá wérowana Maníkóntafesa símai sáwí'o uwánkaron-aai a'nómpínká'á agaimái makówana

2-3 wemá óraal'-afaa'-iyankaamba ména aísamaima óraal'-iyanko aísamaiyaamba úwana ói'a afáá'-iyán-óikaamba wérowa'a awánáawánana ááéma moóráwigó puwínkwae séna tufukón-afima kawáúgun-afima wérowana tufuwana ímbo puwúmba úwoi mérówana arááínkó wení fasi'aémbá aména simámena séna marará'ó kawáánundafa'a kawáánuwo súwasa seyaafá'-márfákén-kwáásí awánésa táátafesa ésa kentáásí óraakon-aye sésa wenarááíma waésa

4 arááínkó óraal'-afaa-poigomba fasi'aémbó ámakontafesa arááínkón-ímayááwárá'á mósá marésa óraal'-afaa-poigon-imayaa mósá marésa sésa óraal'-afaa-poigo iyáákaraimba pósá ímba kanaa'a tiyánkanaawe siyáawe.

5 Suwaná Maníkó mináfáá-pói é'ankowana ména wenáúma maiamaé iyéna Maníkóbá símai sáwí'a uwánkowaná kaumbo-áátái úmai afa'móráe-wiyomba Maníkó é'ankowana ména

6 Maníkóbá símai sáwí'a uwánkena wenáwí'a símai sáwí'a éna Maníkómó méráipa'a símai sáwí'a éna wíyómpa'o méraawi símai sáwí'o uwátinkomba isááwánana

7 Maníkó é'ankowana ména Maníkóní waásise tiyéna miwí iyáákena seyaafá'-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fi'on-tuwará'-waasiye fí'o-fi'on-aimo sun-kwáásiyé seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'é kawáánúwasa

8 seyaafá'-máráfá'l' méron-kwaasi óraal'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe. Maníkó maramá ímbo úmakonka'a sipisípi'-araakaawi kentáási sáwi-meyambo maiyáiwai pukáiwai wení aúfáifimba maé'mae'o iyankwaasi-tuwíl'a agaimakáifo mináúfáifimbá túwíl'a ímbo agaiyáin-kwaasi óraal'-afaa-poigon-imayaa mósá makáawe.

9 Kemá Yóni súnda ísáán-kwaasi pó'a minááí ísámai kawé'án-oro.

10 Ándáfa'o móttinkanae sésamo ésa miyá ónááwe. Tínkamonasa puwíwae sésamo ésa miyá ónááwe. Mindásafesa Maníkóní waási ímbo Maníkóbá auwémberenka'a wenká'á timankúnkúmba fasi'ámai oro kemá Yóni súne.

11 Minkákembó awánááwánda moórá-afaa-poigo marafínkémbá iyéna sipisípi'-araakaamba éna a'nómpínkémbá kae-táánaímbá wérowana amóísáúmba arááínkó amóísáúnkaamba éna

12 aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a ména fasi'aémbá wenkákembá maéna kísauma wémaena seyaafá'-máráfákén-kwáásisáfena séna óraal'-afaa-poigon-imayaa mósá máráaro séna ááémo moóráwigomo puwínkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena aifa'ó iyún-afaa-poigontafena minááí séna

13 fí'o-fi'on-kisau

ímbo awánaron-kisau maéna séna wíyómpakemba iyamá kumuwo súwana waási túranka'a kumúwana

14 Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fi'on-kisau ímbo awánaron-kisau maéna marapá'l-wáási sáwi-ampa'a tafisímai méwétiyuwena simátimena séna óraal'-afaa-poigo áúraambo úmaraiyana wenawíl'a óraa'a íno séna ááémo moóráwigomo puwínkwae séna tufúwana úwoimo mérowintafena minááí súwasa isésa miyá uwaná

15 Maníkó é'ankowana ména aifa'ó iyún-afaa-poigo áúraambo úmárówimba ááma amúwana aaí séna ken-ímáyáá ímbo mósá makáawi tñkamiyasa púwóro súwasa miyá uwaná

16 marafínkémbó iyáiwai óraaka súwasa óraal'-waasiye úwoi-waasiye óntawaral'-waasiye óntaiyain-kwaasiye úwoimo nún-kwaasiye wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyáumai-waasi óraal'-afaa-poigoni aúfáí agaésa tuwímbai túwayaanka'a agáúwasa tuwímbai tiyáánúrapa'a agáúwasa

17 tuwímbai mináfáá-póígón-áwíl'a agáúwasa tuwímbai nambá agaésa mindámbágóní áwáuma wenawíl'o agaimárón-kwaasi tómbá méyánuwasa ímbo miyán-áúfáímó agaimárón-kwaasi ímbo tómbá méyánuraawe.

18 Kemá Yóni súmpo minááí kawé'-úmai imáyáán-oro. Kawé'-imáyááwárá'-wáásí mindámbágóní áwáuma isánááwe. Wenawíkaken-aufaigoni nambamó torausiyamba 666 ínýie kemá Yóni súne.

14

¹ Minkákémbó awánáwánda kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai moórá-omapa'a minómákón-áwí'a Sáiyóni-omapa'a mérowasa wesé'a sáwífa'-waasi mésa wenáwl'e afowán-áwí'e túwayaanka'o agaimakón-kwaasi 144,000 waasi mérowa'a

² isáawánda wíyómpakemba noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaai sintenkáámbá súwana sáwífa'-waasimo uwíyembo tufúwówanamo sintenkáámbá súw'a isáawánasa

³ kawáaniwaini ayái-afagon-aúrampa'a mésa éýaimbo túnarowi túranka'e óraal'-waasi túranka'e mésa aú-ima sésa marapá'l-wáásifírkémbá Maníkó méyámbakain-kwaasi aantemba mi-144,000-wáásí minimá kanaa'á sésa

⁴ miwí ímba aare-úmémbá ésa arupíse úmai mésa kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai aráái wáuwana wemá waásifinkemba méyámbarena Maníkóntáfena séna miwí kesí waási ésa ení waásiwara'a ombá pósá ánaaembá fí'o-fí'on-kwaasi miyá ónááwe súwasa

⁵ miwí ímba karol'-áái sésa miwífimbá ímba sáwi-aai wérowi mináú-íma suwa'l' isaraumne.

Wíyómpaken-kisau-waasiyau-taai.

⁶ Minkákémbó awánáwánda wíyómpaken-kisau-waasigo sanaan-úramba farafámaena ásé-aai waé'l'wae'l' Índa-aai marapá'l' méron-kwaasisafena seyaafá'l-máráfákén-kwáásiyé seyaafá'l-ándáfákén-kwáásiyé fí'o-fí'on-aaimo sun-kwáásiyé fí'o-fí'on-tuwaral'-waasiye miyáumai-waasisafena simátimindasafena farafámae wénena

⁷ óraaka séna Maníkó aaifimbó maitinkáínda-kanaa tifo Maníkón-ároi inkaisé'a wentáfél' wení áwáuma fí'oran-awaun-aye seró. Wíyóne marawé uwí-nóné non-úrane úmakaiwain-imayaa é'a áwí'a mósá máráaro wíyómpaken-kisau-waasigo siyáye.

⁸ Súwana wenánaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai séna óraa'-naokon-awi'a Pépíroni-nao'l' tawisínaawisi uwáguraiye. Miyá úwasa mindáópaken-kwaasi seyaafá'l-máráfákén-kwáásí sáwi-ampa'a tafisímai métinkówasa fí'o-fí'on-tantaa'a sáwísáwí'a uráawe minkwíyómpákén-kísáu-wáásígó siyáye.

⁹⁻¹⁰ Súwana minkáé'nárai tínaaembo wíyómpaken-kisau-waasigo túwai óraaka séna waásimo óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá máráán-kwaasi Maníkó aaisambá tiyíníye. Mináfáá-póigóńí aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e agaimakáán-kwaasi Maníkó aaisambá tiyéna ímba kári'-aisamba tiyínífo óraa'-aisamba tiyínasa wíyómpakemba kawé-kísáu-wáásí túranka'e kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwain-aúranka'e iyámó wégaipa'a sáwi-wiyumbo ún-ontamba agaimakáip'a mésa títe'a ínasa ménaawe.

¹¹ Iyafínkémbó úmúmbo iyíntemba aasiyaasí títe'a úmae iyíníye. Óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe mósá márááwi mináfáá-póigóńí aúfái tine'l' agaimakáawi ímba saagésa aasiyaasí títe'a úmaena iyíníye.

¹² Kemá Yóni súmpo Maníkóni waási isáaro. Maníkón-aai wétawiyafe'a Ísuwe'l' kááísamai méraawi fasi'l'ámai méraaro kemá Yóni súne.

13 Minkákembó isááwanda moóráwigo wiyómpakemba simásimena séna maanáái aúfái-wandaaifimba agauuwó. Káfé'wara ánaenkwara'a Fasi'aénkoe'o kááisamai méraawi puwíyanamo éna Maníkó kawel'a uwátinkainiye. Maníkóni ámútankó simásimena séna mináái érai'-aainiye. Káfé'a kísau maésa ánaaemba saagésa miwití kísaufinkembo paápé índa-tantaa'a miwífá'a wérainiye simásímakaiye siyáie.

Waásisafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

14 Súwa'o awánááwanda moóráwigo waási-úrankoraawi waén-áínánká'a ména a'nómpimbá iyáákaraiwaini kámoo'a korí-óntántambó úmakon-kamo'a wérowana ayáámpimba áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówana

15 minkákembá wiyómpaken-kísau-waasigo wiyómpa'-amaandaumpakemba kúwákárúwena ainánká'ló mérowintafena óraaka séna marapá-tómbá fasi'aráifo tómbó fakárénda-kanaan-ifo taéfaem-paepae'a toké fakaraao súwana

16 ainánká'ló mérowi wení taéfaem-paepae'a tokéna mintómbá fákakaiye.

17 Fakarówana minámáán-dáúmpákembá ánaaembo kúwákárúwobi wewárá'a áwááise'o tóm-paepae'a taéfaem-paepae'a tokówana

18 moóráwigo wenánaaemba wiyómapaken-kísau-waasigo iyará'o káráwiyowi póimo tufú'maimo agáén-ontan-taarerakemba kúwákárúwena áwááise'o tómba taéfaem-paepae'a tokówintafena óraaka séna marapá'a ándá-aramba áfun-kaifo ení taéfaem-paepae'a toké minándá-árámbá fakaraao súwana

19 iséna minándá-árámbá fáká'makaiye. Tísamaifimbo makésamo mapamíyanamo anombó kumínasamo uwíyan-aempa'a makaiye. Minándá-áránkóni áwáuma sáwi-waasimo

éna Maníkó óraal'-aisamba tiyéna ándá-arambo mapamíyantemba miyá éna

20 ándá-arambo mapamíyan-aempa'a óraal'-naokoni awáífá'a mináémpákáámbá waási tufukaiye. Ándá-aran-anombo kúmíntemba miwití naaemá kuména piri'-nónkáámbá kuméména waási maamíntena ayááttááka'a kunkaiye.

15

Afakaeté-sawi-meyankon-aaí.

1 Kumúwa'o awánááwanda wiyómpa'a aiyawái'a éna waásimo aráátimiyan-i'a úwana saá'a úwana afakaeté-sawi-tantaa'a wérowasa wiyómpakemba afakaeté-kísau-waasi mésa misáwi-tántáá'o timíyanesa ésa mináfákáété-sawi-meyamba timíyanamo misáwi-méyámbó tai'áinamamo éna Maníkóni aaisambá tai'áinda awánaraumne.

2 Awánááwanda waaúnkáámbá sómo kaimbá wérowana tuwímbai iyaráámbá kówasa mindón-áwáífa'a waási mésa ímba óraal'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo móosá márááwi wení nambamá tine'lá ímbo agaimakáawi óraal'-afaa-poigombo iyáákarowi mérowana Maníkó uwíyemba tímakowasa tokésa

3 imá sésa Maníkóni kísau-waasigon-awi'a Mósesente kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwointe'a imá simátinkesa maará siyáawe.

Emá Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi ení kísau fí'oran-kisaumo máénda awánéta sáátafeta únasa emá seyaafá'-máráfkén-kwáásiyá'ó kawáán-uráandawi ení kísau arupíse úmai kawel'-úmai wémaene.

⁴ Fasi'aénkó e aantemba fí'oran-kawel'a úmai fí'onka'o méraandawimba pósá seyaafá'-wáásí enáároi inkaisésa ení áwáu fí'oran-awaun-iye sénááwe. Ení kawel'-kísáu aantembo máénda paápé uráisasa awánésa seyaafá'-máráfkén-kwáásí empá'á tésa en-imáyáá ésa enáwí'a móosá maránááwe nonáwáífa'o mérowi minímá siyáawe.

⁵ Suwa'á minkákémbó awánááwanda wíyómpa'a ámáán-daumpa'a Maníkóní ufaen-úran-daumpa'a ontá tigurówasa

⁶ wíyómpakemba afakaeté-kísau-waasi afakaeté-sawi-meyambo timiyawi minámáán-dáúmpákémbá kúwákárúwesa waén-únánkwátói súgáyáagayaamo ún-unankwatoi urésa tíyaafaiya'a uriyon-tú'wáánkáú urówasa

⁷ éiyaimbo túnarowifinkemba moóráwigó afakaeté-taufapinkemba Maníkó aasiyaasí maé'mae'o índawimo aaisambó síndantaal'a wérowana

⁸ naaúmpa'o úmúnte'o intembá Maníkóní ámáán-daumpa'a wení fasi'aénkóe wení fí'oran-awaugoni ságoe'a óraa'a úwasa waási ímba kanaa'á mindáúmpá'á iyésa afakaeté-kísau-waasi afakaeté-sawi-meyambo tímatuw'e'le sésa mindáúmpá'á ímba iyáawe.

16

Maníkó aaisambó tikain-aai.

¹ Minkákémbó isááwanda ámáán-daumpakemba moóráwigó mináfákáétewisafená óraaka séna afakaeté-taufapinkemba Maníkó aaisambó tiyínda-tantaa'a marapá'á fayáusu'maraaro súwana

² mináfákáétewifinkemba aifarááwí wení táúfapinkemba marapá'á fayáusuwowasa óraa'-afaa-poigoni aúfái tine'á agaimakésa wenáúraambo úmárówin-imayaa móosá makáawifa'a óraa'-namontomba túwawaapimp'a'a kówana títe'a uráiyé.

³ Úwana wenánaaembo mérowi wení táúfapinkemba uwí-nómpá'á fayáusuwowana uwí-nónkó púwón-kwaasiti naaeráámbá úwana uwí-nómpíkén-kwámbá putásaraiye.

⁴ Putásowana minkáé'nárai tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba nonaumpimpá'á fayáusuwowana naae-nómbá úkúwá'a

⁵ minkákémbá isááwanda wíyómpaken-kísau-waasigo nonká'ó káráwiywí séna emá kawel'-úramba úmai méraandawi aifa'á mé kafé'wara'o méraandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane.

⁶ Ení waásiye enááimo simátímkakaawiye tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane. Mindásafe kawel'-úramba úmai méraandawi misáwí-méyámbó tímakaanda kawel'-úmai arupíse uráane.

⁷ isááwanda moóráwigó tuví'maimo agáén-ontan-taarerakemba séna

Maníkó Fasi'aénkó seyaafá-fásí'áémbó tokáandawi misáwí-méyámbó
tímaakaanda
kawé'-úmai arupíse uráane
siyáye.

8 Súwana minkáúmbónárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba aafáúrá'á fayáusuwowana Maníkó é'ankowana waási tine'ó iyamó kain-tembá aa'á kéna tinepái fí'orauraí kówana

9 títe'a úwasa Maníkómbá símai sáwí'a uwánkesa Maníkómpákembá misáwí-méyámbá wétiye sumbánifo miwítí sáwí-kisau ímba tuwésa Maníkómpá'á tésa wení áwáu fí'oran-awaun-iyé ímba siyáawe.

10 Ímba suwaná minéiyáíndárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraal'-afaa-poigo waásiya'o kawáán-urópa'a fayáusuwowana kumeu'á úwasa wemó kawáán-urówi kumeu'-áémpá'á mésa títe'a úwasa wáá'a tésa tinááfi wéunkutesa

11 títe'a úwana námomba kóntafesa Maníkó wíyómpakewimba símai sáwí'a uwánkómbanifo ímba sáwí-kisau tuwésa wempá'á tiyáawe.

12 Ímba tuwaná miséfátáásénárau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba óraal'-nonkon-awí'a Yúférétisi-nompa'a fayáusuwowana mindómbá kará'nágwuwasá aafáúmó íyáúsun-aempa'-marafa'a kawáán-urówiti aambá wíyúntafena mindómbá kará'náguraiye.

13-14 Mindómbá kará'nágwu'a'o awánáawánda arááínkón-óipinkemba sawaímá túwana óraal'-afaa-poigon-óipinkemba sawaímá túwana karol'-ááímó simátímakowin-óipinkemba sawaímá túwasa minkáúmbó-sáwáigó tirumpimbá kaumbo-sáwí-ámútámbá mésa fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaron-kisau maésa Maníkó'e téyenesa seyaafá'-máráfá'á wénesa kawáá-wáási tí'maesá Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwaini óraa-kanaa téyenesa tiyáawe.

15 Kemá Yóni simátíme'a súne. Ísu séna umén-kwáásimó kafífimbó tentembá ímba ísarenka'o kúmónda simu'marésa unááñkwátói úmaresa mériyawi ímba unááñkwátói-iyaintafesa tigaemá ónááwe Ísu siyáye kemá Yóni súne. Awánáawánda

16 minkákembá kawáá-wáási tí'maesá moórá-aempa'a máúpa'a Yúndaa-wáasi-taaifinkemba Ípúru-aaifinkemba Áámágétoni-marafa'e sésa túwaandu uráawe.

17 Uwaná mináfá'móráénarau tínaaembo mérowi wení táúfapinkemba fiyúndámo torópa'a fayáusuwowana moóráwigó ámáán-daumpa'o kawáániwaini ayái-afarakemba óraaka séna seyaafá-kísáú tai'áwiye súwana

18 wíyónaai súwana káúgau súwana aafáyáu torówana óraal'-marima téna marapá'á waási ááémo méronkakene káfé'wara'o méraanka'e miyám-bárimá ímba wétaíye.

19 Óraal'-naopa kaumborá'á maramá karuména tawákáa'-úwana seyaafá'-máráfá'á óraal'-naopimpa'a tawisínaawisi úwana Maníkó Pépíróni-oraal'-naopaken-kwaasi sáwí'o umbá Maníkó imáyáá éna aaisambá tiyéna miwítí sáwí-meyamba óraal'a timúwana

20 nonafufumpa'-márámá seyaafá'á maamíntasuwowana omátomba arúwáísé uwágúwana

21 wíyómpakemba óraa'-umbaimo tain-óntánkáán-kááiyaramba kuména waási tinkamuwasa Manikómbá símai sáwi'a uwánkaraawe. Óraa-kaiiyaramba óraa'a sáwi-meyambo timúntafesa Manikómbá símai sáwi'a uwánkaraawe.

17

Pépíróni-waasi waé'mai-aaimo siyáin-aai.

1 Sáwi'a uwánkowana wíyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'l tokówifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'á aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba sáwi-meyambo maínda aráánáméno. Minínkóní áwáuma óraa'-naopa'a sáwifa'-nonawaifa'-naopa'an-iye.

2 Mindáópaken-kwaasimo fí'o-fi'on-tantaa'o sáwi'o ombá seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáási miyá uráawe. Uwói'o on-dómbó nésamo uwói'o ontembá mindáópaken-kwaasi sáwi'o ombá fí'o-

fí'om-barafaken-kwaasi tuwánésa miyá uráawe simásímakaiye.

3 Simásimuwaná Manikóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowaná minkwíyómpákewí sí'maena máásai-marafa'a mósinkowa'l awánáawánda moórá-oraal'-afaa-poigo moórá-inimba ayáátuwana ména áúwawaa'a naae-áumá úwana Manikómbá símai sáwi'a uwánkaron-aai ane'á agaimakowaná afakaeté-a'nomba úwana miná'nómpímbá taánáimba siyáankai íyáusurowana

4 minínkóní unáánkwatói tuwímbai naae-únánkwatói úwana tuwímbai sokón-unankwatói urena wení to'waai-tántáá'á sáwifa'-ontamba tuwéna maimái uwásokena korí-óntántámbó úmakon-don-anama ayááimpimba tokéna mindón-ánáfimbá sáwi-tantaa'-aantemba ówitená waási sáwísawí'o uwáiní áwáuma mindón-ánáfimbá wérowana

5 aúwayaanka'a agaimaréna séna óraa'-naopa'-awi'a Pépíróni-naopa'a aankaró'-ánká'ó nöwi tinówa é'a marapá'l sáwísawí'o owí tinówa úne agaimaréna súwana

6 Manikóní waásiye Ísun-aai simátímakowiye tinkamuwasa púwúwana uwói'o on-dómbó nésamo uwói'o ontembá minínkó tinkamena uwói'a úwá'o awánáawánda sá'a úwana

7 wíyómpakewi simásimena séna ímba áá'a íno. Mináfáá-próigó minínkómbó ayáákimba afakaeté-a'nomba iyáisana siyáankai-taanaimbo wéraiwaye minínkónté miwítí áwáuma simámenaumne.

8 Awánáánda-afaa-poigoní áwáuma ááéma ména pukáimba póna aféúníyaim-baipinkemba íyáfasinainana Manikó tai'ásuwainiye. Manikó maramám imbo úmakonka'a maé'mae'o íyan-kwaasi-tuwi'a agaimaréna ímbo túwí'o agaiyáin-kwaasi mináfáá-pói íyáfasinainda awánésa táátafesa ónááwe. Ááéma ménamo pukáimba íyáfasinaindasafesa táátafesa ónááwe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

9 Simásimena séna kawel'-ímáyááwáráwí minááigóní áwáuma isánááwe. Mináfákáété-a'nonkoní áwáuma afakaeté-omapa'a minínkó méraipa'an-iye. Miná'nónkóní áwáuwará'a afakaeté-kawaa-waasin-owe.

10 Mináfákáété-kawaa-waasifinkemba séfataase kawáán-urésa púwúwana moóráwigo méraimba póna moóráwigo ánaaembá paápé éna káríka'a méíniye.

11 Mináfáá-póigó ááémo ménamo pukáiwaini áwáuma mináfákáété-kawaa-waasi tíngaeomba kawaánindawi éna mináfákáété-kawaaraamba miyá ínana Maníkó taí'ásuwainiye.

12 Siyáánkai-taanaimbo wérainwaini áwáuma siyáánkai-kawaa-waasi kawáá-kísáú ímba maiyésa ánaaembá óraal'-afaa-poigoni fasi'aémbá maiyésa ampáánká'l' kawaánónáawe.

13 Miwítí fasi'aémbá waásiya'o kawaán-iyantafesa mimbórá-ímáyáá ésa óraal'-afaa-poigon-imayaa ésa

14 kentáási sáwi-meyambo maiyáiwaimba tiyáyana wemá íyáákena seyaafá-fásí'l'áénkwárá'l'-wáásí wení fasi'aénkó íyáákaraiwai póna seyaafá-káwáá-wáásiyá'á kawaán-uráiwai póna íyáákainiye. Táántena kesí waásin-owe siyáisasa wembá ímba auwésa wenarááimo wáéwi íyáákaindara'a wesé'a méranawee wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

15 Simásimena séna awánáánda-nonkoní áwáuma aankaró'-ánká'ó nín-ininkomo mérain-donkoní áwáuma sáwfí'a'-waasi seyaafá'-máráfákémbá fí'o-fl'on-tuwara'-waasi fí'o-fl'on-aaimo sen-kwáásin-owe.

16 Afáá-póigóe siyáánkai-taanainkwara'o awánáándawi aankaró'-ánká'ó nín-ininkomba tiyántafesa uwánkesa sáwi'a uwánkesa unáánkwátói faú'máéwana unáánkwátói-iyaimba mérainasa ama'l' násuwesa ayáántámba agaisuwánáawe.

17 Maníkó misáwi-wáásí imáyáá timúwasa mimbórá-ímáyáá ésa waásiya'o kawaání-fásí'l'áémbá óraal'-afaa-poigomba amésa pósá Maníkóní imáyáafinkeni'a íyana Maníkómó siyáin-aai paápé ínkiye.

18 Mininímbó awánáánda-ininkoni áwáuma óraal'-naopakewi seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásiyá'ó kawaánowin-owe wíyómpaken-kisau-waasigo simásímakaiye.

18

Pépíróni-naopa'o tawisínaawisi uráin-aai.

1 Simásimuwa'o awánááwanda moórá-kisau-waasigo wíyómapakemba kuména óraa-fasi'aemba tokéna wenanekembá marará'l' kusán-kwégowana

2 óraaka séna tawisínaawisi uráimba óraa'-naopa'-awi'a Pépíróni'a tawisínaawisi uwáwísana sáwi-amutantone fí'o-fl'o-sawi-tantaa'e mindáópa'a méraisana sáwi-numawe inkáísón-dumawe mifá'l'á méraiye.

3 Pépíróni-naopaken-kwaasi fí'o-fl'on-tantaa'o sáwísáwi'o umbá seyaafá'-máráfákén-kwáásí tuwánésa miyá uráawe. Seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásí Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwi-amba arááíwakaawe. Seyaafá'-máráfákén-kwáásí óntamo tíma'maes

nún-kwaasi óraa'-ontamba maénæ sésa Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwi-amba arááíwakaawe. Mindásafena Pépíróni-naopa'a tawisínaawisi uwágúwana waási taí'águraawe siyáie.

4 Minkákémbó isááwanda wíyómpakemba moóráwigo séna

kesí waásisono. Sáwí'o ontembá miyá ofáinifo mindáópa'a túwáaro. Miwítí sáwí-meyamba máefainifo mindáópa'a túwáaro.

⁵ Pépíróni-naopaken-kwaasi sáwí'o úmae iyáamba Maníkó misáwi-tántáá'á imáyáá éna sáwí-meyamba wétimifo mindáópa'a túwáaro.

⁶ Maníkoo mindáópaken-kwaasi sáwí'o ontáfē sáwí'a uwátinkaa. Sáwífa'-il'a sáwí'o ontáfē kaesá-úmai sáwí-meyamba tíma'mae iyuwó.

⁷ Tirááimo tain-kísáúmó maésamo sésa kawe-kísáúsá wémaumne sentembá títe'o índa-il'a uwátinfe tirumbá sáwí'a uwátinkaa. Miwí túma maimaé iyésa sésa seyaafá'-máráfákén-kwáásiyá'á kawáánúndampo ímba keto'-íninkáántá éta ifl'á tátuaumne siyáwe.

⁸ Maníkó Fasi'aénkó aaifimbá maitínkáíwai seyaafá-fásí'áémbó tokáimba póna mimbórá-kánáá sáwí-meyamba timínasa tuwímbai puwíyasa ifl'á táiyana aawaimá

táinasa puwíyana mindáópa'a iyamá káwíníye siyáye.

⁹ Simásuwena séna seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásisómbá Pépíróni-naopaken-kwaasiti sáwí-amba arááíwæsa fí'o-fí'on-tantaal'a sáwí'o owí mindáópa'a iyamó káinda-umumba awánesa toikafó'-il'a urésa ifl'á tánáwe.

¹⁰ Miwítí sáwí-meyamba awánesa tata'l'a ínasa táátafesa ésa némpa mésa sésé'á ésa sésa óraal'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntá wéiye. Fasi'aén-dáópa'a isaná mimbórá-kánáá sáwí-meyamba tiyáye sénááwe.

¹¹ Siyasa Pépíróni-naopaken-kwaasi óntama ímbo méyánuronka'a pukáantafesa mindásafesa seyaafá'-máráfá'l'a óntamo tíma'mae nón-kwaasi ifl'á tánáwe.

¹² Miwítí óntama tíma'mae nón-ontama óraal'-ontamba tuwésa kawel'-ontámbá fí'o-fí'on-ontamba méyánuraan-ontane kawel'-únánkwatói tuwímbai sokón-unankwatóiye tuwímbai naae-únánkwatóiye taaimá kawel'-wiyúmbó in-tááiyé tuwímbai-tantaa'a póí áwááyaantamba ésa taaisambá ésa naae-óntántámbá ésa fasi'aén-óntántámbá ésa aúfáíwara'l-ontantambo úmakaan-tantaa'e

¹³ asaa-wiyún-kánámá tómpímbó uwándaan-kanawe asaa-wiyúmbó ún-kanawe asaa-wiyúmbó úm-basawene ándá-aran-done masawéne kanaráán-tóné antiriyáán-tóné póima tuwímbai purumakawé sipisípiye ósiye póimo maimaé nón-taone wayó-kísáúmó máén-kwaasiye miyám-baaran-tantaal'a Pépíróni-naopaken-kwaasi ímba méyámbaresa pukáantafesa ifl'á tésa

¹⁴ sésa tirááimo tain-tántáá'á tai'áimba miwítí óntawe miwítí to'waaíyé tai'áimba póna ímba aneka'a paápé ínýe sésa

¹⁵ óntamo tíma'mae nón-kwaasi miyán-tántáá'á timésa óraal'-ontambo máén-kwaasi Pépíróni-naopa'o sáwí-meyambo máémba awánesa tata'l'a ínasa táátafesa ésa némpa'a mésa toikafó'-il'a urésa ifl'á tésa

¹⁶ sésé'á ésa sésa óraal'-naopa'a Pépíróni-naopa'o awánáúndasa siruntáán-ye. Miwí kawel'-únánkwatói naae-únánkwatóiye sokón-unankwatoiye urésa miwítí to'waaí óraal'-ontamba tuwésa maimái uwásokaawe.

¹⁷⁻¹⁸ Mimbórá-kánáá miwítí óraal'-ontama sáwí'a uwásukaiye sénááwe. Nompín-táónkonki tifoísáíye nompín-táómpimbo kísaú máéwiye nompín-táómpimbo úwoimo nówiye nompín-táómpimbo óntamo tíma'mae nówiye miyáumai-waasi mindáópa'a iyamó kain-úmúmbá awánesa némpa mésa sésa mindáókoma seyaafá'-náókomba íyáákarain-daokon-ye sésa

19 tirunkó sáwi'a ínasa ofaimá káúmai ti'nómpá'á tuwésa toikafó-í'a urésa ifí'lá tésa sésé'lá ésa sésa óraal'-naopa'a Pépíroní-naopa'o awánáundaya siruntáán-ye. Mindáópaken-kwaasi sáwfíal'-ontama makáamba pósá nompín-táompímbó nón-kwaasi seyaafá'nánká sáwfíal'-ontamba maiyáawe. Mimbórá-kánáá mindáó'a sáwi'a uwásukaiye sénááwe.

20 Kemá Yóni súnda kembíwi wiyómpa'o méraawiye Maníkóni waásiye Ísuní aantá-waásiye Maníkón-aaimo simátíma kaawiye tirunkó kawé'á ínýe. Pépíroní-naopaken-kwaasi kembíwi sáwi'a uwátinkáámba póna Maníkó anondáá sáwi-meyamba timínana póna tirunkó kawé'á ínýe kemá Yóni súne.

21 Minkákémbá wiyómpaken-kisau-waasigo fasi'aewí óraal'-ontamba umbaisé'o tón-ontamba maimaéna

uwí-nómpá'á mámetuwena séna minúmbái-óntambó mámetuwáundaya nompímbó kúwáfe'lwintemba minóráá'l-náoko Pépíroní-naokomba fasi'ámai sáwi'a uwásuwaanasa ímba aneka'á ónááwe.

22 Mindáópa'a waási ímba aneka'á uwíyemba tufuwésa kámembá tésa tayoíntésá imá sésa ímba miyá siyasa isánááwe. Seyaafá-tántáá'lá ímba iyasa awánááwe. Tóbá ímba agaiyamba awánááwe.

23 Ómbá ímba kúra'mae níyamba awánááwe. Aarewé waaiyé to'waaí ésamó siyamba ímba isánááwe. Mindáópaken-kwaasi óntamo tíma'mae nón-kwaasi seyaafá'-máráfá'ló tíma'mae

nón-kwaasi iyáákaraawe. Fintómó naambá seyaafá'-máráfákén-kwáási tuwánésa karolá sésa kawé'án-owe sésa misáwi-ámbá arááiwakaawe.

24 Mindáópaken-kwaasi imáyáá tímúwasa Maníkón-aaimo simátíma kaawiye Maníkóni waásiye tímakamuwasa pukáamba póna Maníkó anondáá sáwi-meyamba tímakaiye siyáie.

19

Wiyómpa'a imó siyáan-aai.

1 Simásuwowasa wiyómpakemba sáwfíal'-waasimo sentembá suwa'á isááwánasa sésa

Maníkón-áwita mósá maráúmne. Kentáásí Maníkó seyaafá-tántáá'lá iyáákarena wení áwáuma fi'oran-awauma isaná fasi'aénkwáráwí éna

2 mindásafena misáwi-méyámbó tímakaimba kawel'-úmai arupíse uráye. Mindáópaken-kwaasi seyaafá'-máráfákén-kwáási sáwi-amp'a tafisímai métinkowasa fi'o-fi'on-tantaal'a sáwi'o uráamba póna sáwi-meyamba tímakaiye. Mindáópaken-kwaasi Maníkóni kísau-waasi tímakamuwasa pukáamba isaná anondáá sáwi-meyamba tímakaiye

simásuwesa

3 aneká sésa

Maníkón-áwita mósá maráúmne. Mindáópa'a iyamá kéné úmúmba úmae iyéna ímba tai'ániye

suwasá

4 moórá-waai úmai éiyain-oraa'-waásiye éiyaimbo túnarowiye Maníkó kawáániwaini ayái-afara'o méröwin-áuranka'a kífaesa wen-ímayáá mósá marésa sésa érai'-aai isatá Maníkón-áwita mósá maráúmne siyáawe.

5 Suwaná minkákémbá kawáániwaini ayái-afarakemba aaígó aantemba séna kembiwí óraal'-waasifinkene úwoi-waasifinkene Maníkóní kísau-waasi wenaísamaifimbo méraawi seyaafá'á wenáwí'a mósa máráaro siyáye.

Ísu wení waásimo tiyáin-aaí.

6 Simásuwowasa sáwífa!'-waasimo sentembá súwana noniyasáúrakembo sintenkáámbá súwana wíyónaaimo sintenkáámbá súwa'a isáawánasa óraaka sésa

kentáásí Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'áémbó tokáiwai kawáánisata póta wenáwítá mósa maráúmne.

7 Aú-inimbo tuwaai'waiimpá'ló wíwae sésamo to'waai ontembá kentáásí sáwí-meyambo maiyáiwai kuntiyáínda-kanaa amu'marésa méraiyan-kanaa tisaná póna sirunkosá aamoisá isatá wení áwáuma fi'oran-awaun-aye súne.

8 Maníkó Ísumo kuntiyáínda-kwaasi kawe!'-únánkwátói waén-únánkwátói uwátinkáísasa méraawe siyáwe.

minúnánkwátóigoni áwáuma Maníkóní waási
arupíse-kísau wémaewe.

9 Minkákémbá wíyómpaken-kísau-waasigo Ísun-aaísafesa timankúnkúmbo owísáfena imáyáa éna kembá Yónimba simásimena séna maanáímó simáménda auáfífimba agauwó. Kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aaremó to'waai on-tánombó náiyantafena Maníkó táántain-kwaasi tirunkó aamoí wéye simásimena séna Maníkó minááí érai'a siyé wíyómpaken-kísau-waasigo simásimuwá'a

10 wen-ímáyáá mósa maránae sé'a aísamaifimba kífaewanana simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásise'lo Maníkóní kísau-waasimo é'o Ísumo siyáimbo taawiyáfóntemba kewárá'a Maníkóní kísau-waasigo úmpo ken-ímáyáá ímbo mósa márénda Maníkón-ímáyáá aantemba mósa marao simásimakaiye. Maníkón-aaí simátímewimo sembá Ísuntafesa wésewe.

Ísuntafena waé'mai-aaimo siyáin-aaí.

11 Minkákémbó awánáawánda wíyómpa'a ontá tigúwana moórá-poigon-awi'a ósi ména moóráwigomba ayáákowin-awi'a éraikoma éna arupíse iwáí póna aaifimbó maitinkáimbá arupíse éna tiyáimbá arupíse éna

12 aúranko iyaráámbá kówana a'nómpimbá íyáákaraiwaini kámó'a sáwífa'a wiyéna wenane'á moórá-awi'a agaimakówana mináwíkóní áwáuma fi'owi ímba ísááwana we aantemba iséna

13 wení unáánkwátói naaefimbá tu'mái uwásokowasa wenáwí'a Maníkón-ímáyáá aráátímíwai Maníkón-aagón-aye suwasá

14 wíyómpakewi tiyáiyawi waén-ósiyá'á mósa kawe!'-únánkwátói waén-únánkwátói urésa wembá arááiwáúwana

15 wenóipinkemba áwááíwará-paepae'a wérowana seyaafá'-máráfákén-kwáásí karáínda-paepae'a wérowana fasi'aén-táemo'a tokéna fasi'ámai kawááníníye. Maníkó seyaafá-fásí'áénkwáráwi wení namuro-wáásísáfena óraal'-aisamba tiyínana fasi'aén-táemo'o tokáiwai sáwí-meyambo timínana ándá-arambo mapámowanamo anombó kúmíntemba miyá-sáwí-méyámbá timíníye.

16 Wení unáánkwátóiya'e amúntánká'e áwí'a agaimaréna séna seyaafá-fásí'áénkwárá'-wáásí wení fasi'aénkó íyáákaraiwai éna seyaafá-káwáá-wáásíyá'ó kawáán-unáiwain-aye séna agaimakáíye.

17 Agaimarówa'o awánáawánda moóráwigó wíyómpaken-kisau-waasigo aafáúmó wéronka'a ména sanaan-úrambo farafámaenamo níndumagontafena óraaka séna Maníkó óraa-tomba waási timakáán-tómbá timínda pósá túwaandu ónááwe.

18 Kawáá-wáási tima'é i-wáásítí óraa'-waasi tima'é fasi'aén-kwáásí tima'é ósison-tima'e tiyáá'maesamo nón-kwaasi tima'é seyaafá'-wáási tima'é úwoimo nón-kwaasi tima'é wayó-kísáúmó máén-kwaasi tima'é óraa'-waasi tima'é úwoi-waasi tima'é miyáumai-waasison-tima'e tamandaaró siyáye.

19 Súwa'o awánáawánda óraa'-afaa-poigoe seyaafá'-máráfákén-káwáá-wáásiyé miwítí i-wáásiyé túwaandu ésa ósifimbo mérowiye wení waásiye tiyáiyanesa túwaandu uwasaá

20 ósifimbo mérowi óraa'-afaa-poigomba ta'lótoresa karo'-ááímó simátímakowimba ta'lótokowana wemá ááéma óraa'-afaa-poigon-aúranka'a fí'o-fí'on-kisau ímbo awánaron-kisaumo maéna óraa'-afaa-poigoni aúfáimo tine'l' agaimakáán-kwaasi wenáúraambo úmárówin-imayaamo mósá makáán-kwaasi sáwí-ampa'a tafisímai métínkarowinte óraa'-afaa-poigonte mindárai ta'lótokesa úwoi mérowasa sáwí-marupa'o iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo úpa'a túwówana

21 ósifimbo mérowi minkáé'náraiti waási óipinkem-pae'paetamba karówasa putowaná numasónkó tima'á fáínaraiye.

20

Ayáátáka'a 1,000 aataimo maiyan-aai.

1 Miyá uwa'ló awánáawánda wíyómpakemba moórá-kisau-waasigo kuména aféúníyaim-baipinken-kima tokéna fasi'aén-ándá umbaimó tón-andama tokéna

2 arááínkómbá kunta'ótokena naaófá'á marapá'á iyaankafayaambá úkéna marapá'-wáási karo'-áái simátíma'maena iyáiwain-owi'a waántawókomba kunta'ótó'mai 1,000 aatai úwoimo méraindásafena kárá'umarena

3 aféúníyaim-baipimba famétuwena óíka'a awááúmai senómbá támakaimba 1,000 aatai mimpimbá ména seyaafá'-máráfákén-kwáásí karo'-áái simátiminasa éræ'i'a siyé sefáímpóna mimpimbá ména 1,000 aatai tai'l'áinana faú'ankainana ampáánká'á níníye.

4 Minkákémbó awánáawánda kawáánuwaiti tiyáí-afama wérowasa minkáfámbá waási mérowana Maníkón-ímáyáá timúwasa waásiti awáúmo tísai úmai isáyamba awánáawánda waási timambó wérowi Maníkón-aai Ísumo siyáimba simátímúwasa tinuwarambá kambísówasa pukáawi miwí óraa'-afaa-poigon-imayaawe wenáúraambo úmárówin-imayaawe ímbo mósá makói óraa'-afaa-poigoni aúfái túwayaanka'e tiyáánka'e ímbo agaimakói miwí pukáampinkemba íyáfasinesa Ísu Káráísitiye'a kawáánésa 1,000 aatai ménáawe.

5 Minkánáá waási pukémpinkemba íyáfasinaiyan-kanaa aifa-kánáá ínasa 1,000 aatai maisuwésa fí'on-kwaasi pukémpinkemba íyáfasinanaawe.

6 Pukémpinkembo aifa'o íyáfasinaiyawi tirunkó kawel'á ínasa aamoí ésa sáwí-marupa'o iyamó kaim-bárúpátáfesa ímba táátafesa ésa Maníkóní

kísau Ísu Káráísitini kísau maésa Káráisitiye'a kawáá-kísáú maésa 1,000 aataifimba miyá ónááwe.

Waántawankombo iyákain-aai.

⁷ 1,000 aatai maisuwéna waántawankomba faú'ankainana

⁸ seyaafá'-máráfá'lá wénena seyaafá'-wáásí karol'-áái simátíma'mae wénena Kóki-waasiye Mékoki-waasiye tiyáindasafena tí'maena sáwífa'-waasi ímba kanaal'ó torausówánda-waasi mésa

⁹ seyaafá'-áémpál'á waásisomba tésa Maníkóní waási méropa'a Maníkó mindáópa'a imáyáamo in-dáópa'a taúkúrowana wíyómpakemba iyamá kuména minkwáásí kugafútuwowana

¹⁰ Maníkó karol'-áái mó simátímakowimba waántawankomba ta'ótó'mai sáwi-marupa'o iyamá kámakama éna sáwi-wiyumbo

úm-barupa'a famétuwena óraa'-afaa-poiye karol'-áái mó simátímakowine famétukaim-baipimba famétuwowana tí'a úmae iyéna ímba tai'láíniye.

Púwón-kwaasimo tísai índa-aai.

¹¹ Minkákembó awánááwánda kawáániwaini ayái-afama óraa'a waé-áfamá wérohana moóráwigó minká'lá mérowana wempákembá marawé wíyóm-baru'e tuwínkaa'-uréna áwiyokuwa'o

¹² awánááwánda pukáan-kwaasi óraa'-waasiye úwoi-waasiye kawáániwaini ayái-afagon-aúranka'a mérowana Maníkó aúfái-wandaaifimba fawaséna moórá-wandaaifimba waási aú'i'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a wérohana tuwímbai-wandaaifimba waási marapál'ó uráan-aai wérohana Maníkó mináufái awánéna miwití áwáu tísai úmai iséna aafimbá maitinkaraiye.

¹³ Uwí-nómpímbó pukáan-kwaasi íyáfasinowasa marafá'ló pukáan-kwaasi íyáfasinowasa pukáan-aempakemba íyáfasinowana Maníkó moórá-mora-waasi miwití áwáu tuwánéna aafimbá maitinkéna

¹⁴⁻¹⁵ waási aú'i'a úmai maé'mae'o íyawi-tuwi'a agaimakón-kwandaaifimba awánómba ímbo túwi'o wérowi Maníkó sáwi-marupa'o iyamá kámakama úm-barupa'a famétuwowana púwón-aempa'a tai'ówasa waási ímba aneka'a páwúwa'a awánaraumne.

21

Aú-marawe aú-wiyom-barukon-aai.

¹ Minkákembó awánááwánda marawé wíyóm-baru'e tai'láguwana aú-marawe aú-wiyom-baru'e wérohana marará'lá uwí-nómbá ímba wérowa'a

² awánááwánda aú-nao'a kawel'-náó'-úramba

wíyómpa'a paápé uréna Maníkómpákembá kuména Yérúsaremuñakaandao'a úmbarifó aú-nao'a úwana aú-ininko aú-unankwatoi to'waaí urénamo awaaikómpál'ó wintembá mindá'o'a to'waaí úmakowana

³ kawáániwaini ayái-afarakemba moóráwigó óraaka séna káfí'a Maníkómó mérainda waásifimba ména miwisé'a mérainasa miwí wení waási'i'a íyana miwisé'a ména ímbo tiyuwáínda

⁴ miwí ti'nimá uwátiywainana ááéraan-tantaa'a seyaafá tai'lásuwainasa pósá ímba puwésa ímba toikafó-i'a ésa ímba ifl'á tésa ímba tí'a éna miyá íniye siyáye.

5 Síwana kawáániwaini ayái-afara'o mérowi séna seyaafá-tántáá'á aúma úne simásuwsena séna maanááimó simámunda aúfáifimba agauwó. Minááí érai'-aai póna paápé ínaye simásimena

6 séna seyaafá-kísáú tai'áwiye. Aifa'é ánaaenkoní áwáuma kemá úne. Ááéma mé'a kífé'wara'a mé'a maé'mae'a ónaumne. Seyaafá-tántáákóní áwáuma kemá úne. Nontáfénamo tinkáíndawi nombá tíménasa ímbo méyámbaraiyamba úwoi tíménasa aúí'a úmai maé'mae'a ónááwe.

7 Sáwi-tantaakombo íyáákaawi kempákembá kawe-tántáá'á seyaafá'ó tíménda miwítí Fasi'aénkó onasá kesí iyámpói-i'a ónááwe.

8 Énifo ímbo fasi'lámaimo kesé'o méraawiye ímbo kesé'o kááísamaimo méraawiye sáwí'o owiyé waásimo tímakowasamo púwówiye aare-úménéne waai-úménémó owiyé fintómó naawiyé úwaa'o owiyé karol'-mánikóné waántá-waasiye-imayaamo mósá márááwiye karol'-ááimó sewiyé miyámó on-kwáási sáwí-marupa'a iyamá kámakama éna sáwí-wiyumbo im-bárupá'a Manikóní némpa'a mésa maé'mae'a ónááwe siyáyiye.

9 Síwana wiyómpakemba afakaeté-kisau-waasi afakaeté-taufa'a tokésa afakaeté-sawi-meyambo tímakowifinkemba moóráwigo simásimena séna tina'á Ísun-aaisafesa timankúnkúmbo owí kentí sáwí-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáási aráánáméno síwana

10 Manikóní ámútanko kempímbá óraa'a uwásinkowana sí'maena óraa'a ayáátaá'-omapimba mósinkeña awánaao súwa'ón awánááwánda kawel'-náo'-úramba Yérúsaremufakaamba wiyómpakemba Manikómpákembá kumuwana

11 Manikóní sómo kaimbá mindáópa'a wérontafena mindáó'a sán-kówasa óraa'-ontambo tuwésamo maiyáan-ontambo taaéná-wisíyan-ontambo makáwana sómo kaintembá mindáó'a miyá éna sán-kwégowasa

12 sí'a óntantamba sanaan-úramba úmakowana misípimbá ontá sisamaifikemba kae'á kumbaimái-ontama wérowasa minóntárá'a wiyómpaken-kisau-waasi sisamaifikemba kae'á kumbaimái-waasi káráwiyesa mérowana Ísarerin-ááninton-tuwi'a sisamaifikemba kae'á kumbaimái-waasi-tuwi'a minóntárá'a agaimakówana

13 aafáúmó íyáúsun-aempa'a kaumbo-óntá úwana aafáúmó kúwáferon-aempa'a kaumbo-óntá úwana séfasefa'-aempa'a kaumbo kaumbó úwasa

14 óntamba sisamaifikemba kae'á kumbaimái-ontamba marésa minóntánká'a sí'lá úmakowana minóntánká'a kentáási sáwí-meyambo maiyáiwaini aantá-waasi-tuwi'a agaimakówana awánaraumne.

15 Awánááwánda wiyómpaken-kisau-waasigomo simásimakaiwai ayáámpimba moórá-taemo'a korí-óntántámbó úmakon-taemo'a tokéna mindáó'e minóntawé misí'émó awaiya'maráinda-taemo'a tokéna

16 mindáópa'a wení taemótamba séfasefa'-aempa'a awaiya'maréna toráúfa'a awaiya'marówana seyaafá'-áémpá'a awaiyarí'a éna ayáátaá'a 12,000 úwana

17 síkóní a'nónká'ó awaiya'marómba 144 úwana waásimo torausúmba miyá úwana

18 misí'á taaéná-wisíyan-ontantamba úmakesa mindáó'a korí-óntántámbá úmakowana sómo kaintembá úwasa

19 sí'ó úmakon-ontanka'a to'l'waaí úmakesa kawel'-óntántámbá to'l'waaí úmakesa aifal'á taaéná-wisíyan-ontamba makésa miwá afófora'a sokón-

ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a waén-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisíyan-ontamba marésa

²⁰ miwá afófora'a fafután-óntámbá marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisíyan-ontamba fasi'aén-óntámbá marésa miwá afófora'a uriyon-óntámbá marésa miwá afófora'a taaéná-wisíyan-ontamba marésa miwá afófora'a sokón-ontamba marésa miwá afófora'a naae-óntámbá marésa miyáumai-ontamba to'waaí úmarea

²¹ moórá-ontara'a súwáasuwaakisamba úmakesa sísamaifakemba kae'á kumbaimái-ontara'a sísamaifakemba kae'á kumbaimái-suwaasuuwaakisamba minóntaráfámbá úmakesa aambá korí-óntántámbá akwí'makowana sámo kaintembá uráye.

²² Sámo kaintembá úwana Fasi'aénkó Maníkó seyaafá-fásí'láénkwáráwiyé kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaiye méroyana póna ámáán-damba ímba wérówa'a awánáawánana

²³ mindáópa'a Maníkóní sámo kainkó sáma kátinkowana kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwai miyá úwana póna aafáuwé wíyóne mindáópa'a ímba wérówa'a awánáawánana

²⁴ mindáópa'o sámo kátinkáiwai seyaafá'-máráfákén-kwáásí sáma kátinkainasa seyaafá'-máráfákén-kwáásí túwí'o wéraindawi mindáópa'a koméraiyaná

²⁵ mindáópa'a nól'waamba ímba ínasa pósá sí'-óntámá ímba úmarea úwoi tisúwéwana wérainasa

²⁶ seyaafá'-máráfákén-kwáásí túwí'o wéraindawi miwítí kawe-tántáá'a maimaésa mindáópa'a koméraiyaná

²⁷ mindáópa'a sáwi-tantaa'a ímba wérainasa sáwi'o iyawiye karol'-ááimó sýawiye ímba iméraiyyasa kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaini aúfái-wandaaifimba aú'i'a úmai maé'mae'o iyawi-tuwí'a agaimakaínda-waasi aantemba mindáópa'a koménaawe.

22

¹ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo moórá-nomba aráásimuwaná mindómbá sámo kón-domba úwasa waási nésa maé'mae'o íyan-domba Maníkóe kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwainte

tiyái-afarakembo kumúmba

² mindáókoní aampimbá kumúwana séfasefa'-aipa'a taaimá wéna arambá iyówana waási nésa maé'mae'o íyan-taeramba moórá-wyonka moórá-wyonka'a arambá wéyena úwana mintáénáma seyaafá'-wáásí newaná ímba tí'a éna tai'áinana

³ Maníkómó sáwi'a ofo túwáaromo sínda-tantaa'a ímba wérainana Maníkóe kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwainte tiyái-afama wérainasa wení kisau-waasi wen-ímáyáá mósá marésa

⁴ wenó'i'a awánésa wenawí'a túwayaank'a agaimaráíyaná

⁵ nól'waamba ímba ínana aa'lá ímba káinana Fasi'aénkó Maníkó sáma kátinkainasa pósá ómbá ímbo kúrárémba kawáá-kísáú maimaé iyésa ménaawe.

⁶ Minkákémbá wíyómpaken-kisau-waasigo simásimena séna mináái érai'-aai póna paápé ínnye. Fasi'aénkó Maníkó wenáái simátíméwi wení

ámútambo tímiwai wení kísau-waasigomba wíyómpakemba ai'maréna séna kárika'o paápé índa-tantaa'a kesí kísau-waasi aráátimyo siyáye súwana

7 Ísu séna isaaó. Kárika'a kumónaumne. Mináufáifimbó wérain-aaimo kárika'o paápé índa-aaimo isésamo taawiyafiyawi tirunkó aamoí íniye Ísu siyáye.

8 Súwa'a kemá Yóni minááí isé'a awáné'a wíyómpakewi aráásímakaiwai aísamaifimba kífae'a wen-ímáyáá mósá maránde sé'a ówánana

9 simásimena séna ímba miyán-uwo. Emó ení waásimo Maníkón-aaimo simátímaandawiyemo maanáufáifinkén-ááímó taawiyafón-kwaasiyemo Maníkóní kísau-waasimo ontembá kewárá'á Maníkóní kísau-waasi úmpo ken-ímáyáá ímba mósá maré Maníkón-ímáyáá aantemba mósá maraaó siyáye.

10 Simásimena séna maanáufáifinkén-ááímó paápé índa-tantaa'a kárika paápé ínifo ímba aúpá'o márénda afora'lá maraaó.

11 Minkánáámó tínda sáwi'o iyawi sáwi'a iyasa sáwi'o úmaimo méraiywí sáwi'a úmai mérewasa kawe'o iyawi kawe'á iyasa kawe'ó úmaimo méraiywí kawe'-úmai ménaawe siyáye.

12 Súwana Ísu séna ísáaro. Kárika'a kumónaumne. Kemó máen-kisaugoni méyámbá maimaé'a kumónaumne.

13 Aifa'é ánaaenkoní áwáu kemá úne. Ááéma mé'a kífewara'a mé'a maé'mae'a ónaumne

Ísu siyáye.

14 Súwasa mindáókoni ontará'á iyésa taaéramba nésa maé'mae'o iyantafesa unáánkwatóimo non-kwíyówanamo kawel'o intembá miwí kawel'-úmai méraawana tirunkó aamoí wéiye.

15 Sáwi'o owiyé fintómó naawiyé úwaa'o owiyé aare-úméné waai-úménémó owiyé waásimo tinkamowasa púwówiye karo'-mánkóné waántá-waasi-imayaamo mósá måráawiye karo'-ááisáfesa aamoimó owiyé miyámó úmaesamo kowí mindáópa'a ímba iyónááwe.

16 Ísu séna kemá Ísu wíyómpakemba kesí kísau-waasigomba ai'maráúnana kentópa'a kuména minááí Fasi'aénkóní waási isáiwae séna kusimátímakaiye. Kemá Téfítin-aísaafitamtambo uráundawi é'a aafáúmó iyáúsisanamo wérain-o'a kemá úne Ísu siyáye.

17 Súwasa Maníkóní ámútankoe kentáásí sáwi-meyambo maiyáiwaini aú-ininkaambo on-kwáásiyé sésa Maníkómpá'á teró siyasa minááímó ísááwi Maníkómpá'á teró sénááwe. Nontáfénamo tinkáíndawi Maníkómpá'á teró. Maníkómpá'á kónae siyawi tiyana Maníkó maé'mae'o íyan-domba úwoi timínasa nésa maé'mae'a ónááwe.

18 Kemá Yóni paápé índa-tantaa'a maanáufáifimbá agaimaré'a maanáufáifinkén-ááímó isáyan-kwaasisafe'a óraaka sé'a maanááifimbó tuwímbaimo kentí imáyáafinken-aaiwara'o siyanamo éna Maníkó sáwi-meyambo timínda agaimaré'o simátimunda-sawi-meyambo timínaye.

19 Tuwímbaimo maanááifinkembó paápé índa-tantaa'o tínaembo uwámiyanamo éna Maníkó minkwáásisáfena séna minkáwé'l-náópa'a

ímba iyé'a maé'mae'o íyan-taeramba ímba nánáawe. Maanáúfáífimbó simátimunda-aaisafena síníye kemá Yóni súne.

²⁰ Minááí érai'-aain-iye siwáí káríka'a kumónaumne sisá'á érai'-aain-ifo Fasi'aénkó Ísu érai'a úwoi kumuwo súne.

²¹ Fasi'aénkó Ísu Maníkóní waási úwoi túwa'nai ína'a méraaro. Minááí érai'-aain-iye.

Minááí tai'áiyé.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Mátiyu 1:1-2:12
2	Mátiyu 2:13-3:6
3	Mátiyu 3:7-4:11
4	Mátiyu 4:12-25
5	Mátiyu 5:1-26
6	Mátiyu 5:27-48
7	Mátiyu 6:1-24
8	Mátiyu 6:25-7:14
9	Mátiyu 7:15-29
10	Mátiyu 8:1-17
11	Mátiyu 8:18-34
12	Mátiyu 9:1-17
13	Mátiyu 9:18-38
14	Mátiyu 10:1-23
15	Mátiyu 10:24-11:6
16	Mátiyu 11:7-30
17	Mátiyu 12:1-21
18	Mátiyu 12:22-45
19	Mátiyu 12:46-13:23
20	Mátiyu 13:24-46
21	Mátiyu 13:47-14:12
22	Mátiyu 14:13-36
23	Mátiyu 15:1-28
24	Mátiyu 15:29-16:12
25	Mátiyu 16:13-17:9
26	Mátiyu 17:10-27
27	Mátiyu 18:1-22
28	Mátiyu 18:23-19:12
29	Mátiyu 19:13-30
30	Mátiyu 20:1-28
31	Mátiyu 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Mátíyu 21:23-46
2	Mátíyu 22:1-33
3	Mátíyu 22:34-23:12
4	Mátíyu 23:13-39
5	Mátíyu 24:1-28
6	Mátíyu 24:29-51
7	Mátíyu 25:1-30
8	Mátíyu 25:31-26:13
9	Mátíyu 26:14-46
10	Mátíyu 26:47-68
11	Mátíyu 26:69-27:14
12	Mátíyu 27:15-31
13	Mátíyu 27:32-66
14	Mátíyu 28:1-20
15	Mááka 1:1-28
16	Mááka 1:29-2:12
17	Mááka 2:13-3:6
18	Mááka 3:7-30
19	Mááka 3:31-4:25
20	Mááka 4:26-5:20
21	Mááka 5:21-43
22	Mááka 6:1-29
23	Mááka 6:30-56
24	Mááka 7:1-23
25	Mááka 7:24-8:10
26	Mááka 8:11-9:1
27	Mááka 9:2-29
28	Mááka 9:30-10:12

date	Scripture
1	Mááka 10:13-31
2	Mááka 10:32-52
3	Mááka 11:1-26
4	Mááka 11:27-12:17
5	Mááka 12:18-37
6	Mááka 12:38-13:13
7	Mááka 13:14-37
8	Mááka 14:1-21
9	Mááka 14:22-52
10	Mááka 14:53-72
11	Mááka 15:1-47
12	Mááka 16:1-20
13	Rúku 1:1-25
14	Rúku 1:26-56
15	Rúku 1:57-80
16	Rúku 2:1-35
17	Rúku 2:36-52
18	Rúku 3:1-22
19	Rúku 3:23-38
20	Rúku 4:1-30
21	Rúku 4:31-5:11
22	Rúku 5:12-28
23	Rúku 5:29-6:11
24	Rúku 6:12-38
25	Rúku 6:39-7:10
26	Rúku 7:11-35
27	Rúku 7:36-8:3
28	Rúku 8:4-21
29	Rúku 8:22-39
30	Rúku 8:40-9:6
31	Rúku 9:7-27

date	Scripture
1	Rúku 9:28-50
2	Rúku 9:51-10:12
3	Rúku 10:13-37
4	Rúku 10:38-11:13
5	Rúku 11:14-36
6	Rúku 11:37-12:7
7	Rúku 12:8-34
8	Rúku 12:35-59
9	Rúku 13:1-21
10	Rúku 13:22-14:6
11	Rúku 14:7-35
12	Rúku 15:1-32
13	Rúku 16:1-18
14	Rúku 16:19-17:10
15	Rúku 17:11-37
16	Rúku 18:1-17
17	Rúku 18:18-43
18	Rúku 19:1-27
19	Rúku 19:28-48
20	Rúku 20:1-26
21	Rúku 20:27-47
22	Rúku 21:1-28
23	Rúku 21:29-22:13
24	Rúku 22:14-34
25	Rúku 22:35-53
26	Rúku 22:54-23:12
27	Rúku 23:13-43
28	Rúku 23:44-24:12
29	Rúku 24:13-53
30	Yóni 1:1-28

date	Scripture
1	Yóni 1:29-51
2	Yóni 2:1-25
3	Yóni 3:1-21
4	Yóni 3:22-4:3
5	Yóni 4:4-42
6	Yóni 4:43-54
7	Yóni 5:1-23
8	Yóni 5:24-47
9	Yóni 6:1-21
10	Yóni 6:22-40
11	Yóni 6:41-71
12	Yóni 7:1-29
13	Yóni 7:30-52
14	Yóni 7:53-8:20
15	Yóni 8:21-30
16	Yóni 8:31-59
17	Yóni 9:1-41
18	Yóni 10:1-21
19	Yóni 10:22-42
20	Yóni 11:1-53
21	Yóni 11:54-12:19
22	Yóni 12:20-50
23	Yóni 13:1-30
24	Yóni 13:31-14:14
25	Yóni 14:15-31
26	Yóni 15:1-27
27	Yóni 16:1-33
28	Yóni 17:1-26
29	Yóni 18:1-24
30	Yóni 18:25-19:22
31	Yóni 19:23-42

date	Scripture
1	Yóni 20:1-31
2	Yóni 21:1-25
3	Aantá-waasi 1:1-26
4	Aantá-waasi 2:1-47
5	Aantá-waasi 3:1-26
6	Aantá-waasi 4:1-37
7	Aantá-waasi 5:1-42
8	Aantá-waasi 6:1-15
9	Aantá-waasi 7:1-29
10	Aantá-waasi 7:30-50
11	Aantá-waasi 7:51-8:13
12	Aantá-waasi 8:14-40
13	Aantá-waasi 9:1-25
14	Aantá-waasi 9:26-43
15	Aantá-waasi 10:1-33
16	Aantá-waasi 10:34-48
17	Aantá-waasi 11:1-30
18	Aantá-waasi 12:1-23
19	Aantá-waasi 12:24-13:12
20	Aantá-waasi 13:13-41
21	Aantá-waasi 13:42-14:7
22	Aantá-waasi 14:8-28
23	Aantá-waasi 15:1-35
24	Aantá-waasi 15:36-16:15
25	Aantá-waasi 16:16-40
26	Aantá-waasi 17:1-34
27	Aantá-waasi 18:1-21
28	Aantá-waasi 18:22-19:12
29	Aantá-waasi 19:13-41
30	Aantá-waasi 20:1-38

date	Scripture
1	Aantá-waasi 21:1-16
2	Aantá-waasi 21:17-36
3	Aantá-waasi 21:37-22:16
4	Aantá-waasi 22:17-23:10
5	Aantá-waasi 23:11-35
6	Aantá-waasi 24:1-27
7	Aantá-waasi 25:1-27
8	Aantá-waasi 26:1-32
9	Aantá-waasi 27:1-20
10	Aantá-waasi 27:21-44
11	Aantá-waasi 28:1-31
12	Rómu 1:1-17
13	Rómu 1:18-32
14	Rómu 2:1-24
15	Rómu 2:25-3:8
16	Rómu 3:9-31
17	Rómu 4:1-12
18	Rómu 4:13-5:5
19	Rómu 5:6-21
20	Rómu 6:1-23
21	Rómu 7:1-14
22	Rómu 7:15-8:6
23	Rómu 8:7-21
24	Rómu 8:22-39
25	Rómu 9:1-21
26	Rómu 9:22-10:13
27	Rómu 10:14-11:12
28	Rómu 11:13-36
29	Rómu 12:1-21
30	Rómu 13:1-14
31	Rómu 14:1-23

date	Scripture
1	Rómu 15:1-21
2	Rómu 15:22-16:7
3	Rómu 16:8-27
4	1 Kórinti 1:1-17
5	1 Kórinti 1:18-2:5
6	1 Kórinti 2:6-3:4
7	1 Kórinti 3:5-23
8	1 Kórinti 4:1-21
9	1 Kórinti 5:1-13
10	1 Kórinti 6:1-20
11	1 Kórinti 7:1-24
12	1 Kórinti 7:25-40
13	1 Kórinti 8:1-13
14	1 Kórinti 9:1-18
15	1 Kórinti 9:19-10:13
16	1 Kórinti 10:14-11:1
17	1 Kórinti 11:2-16
18	1 Kórinti 11:17-34
19	1 Kórinti 12:1-26
20	1 Kórinti 12:27-13:13
21	1 Kórinti 14:1-17
22	1 Kórinti 14:18-40
23	1 Kórinti 15:1-28
24	1 Kórinti 15:29-58
25	1 Kórinti 16:1-24
26	2 Kórinti 1:1-11
27	2 Kórinti 1:12-2:11
28	2 Kórinti 2:12-17
29	2 Kórinti 3:1-18
30	2 Kórinti 4:1-12
31	2 Kórinti 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Kórinti 5:11-21
2	2 Kórinti 6:1-13
3	2 Kórinti 6:14-7:7
4	2 Kórinti 7:8-16
5	2 Kórinti 8:1-15
6	2 Kórinti 8:16-24
7	2 Kórinti 9:1-15
8	2 Kórinti 10:1-18
9	2 Kórinti 11:1-15
10	2 Kórinti 11:16-33
11	2 Kórinti 12:1-10
12	2 Kórinti 12:11-21
13	2 Kórinti 13:1-14
14	Kárésiya 1:1-24
15	Kárésiya 2:1-16
16	Kárésiya 2:17-3:9
17	Kárésiya 3:10-22
18	Kárésiya 3:23-4:20
19	Kárésiya 4:21-5:12
20	Kárésiya 5:13-26
21	Kárésiya 6:1-18
22	Éfésási 1:1-23
23	Éfésási 2:1-22
24	Éfésási 3:1-21
25	Éfésási 4:1-16
26	Éfésási 4:17-5:2
27	Éfésási 5:3-33
28	Éfésási 6:1-24
29	Firípái 1:1-26
30	Firípái 1:27-2:18

date	Scripture
1	Fíripái 2:19–3:6
2	Fíripái 3:7–4:1
3	Fíripái 4:2–23
4	Kórósi 1:1–20
5	Kórósi 1:21–2:7
6	Kórósi 2:8–23
7	Kórósi 3:1–17
8	Kórósi 3:18–4:18
9	1 Tésáróníka 1:1–2:9
10	1 Tésáróníka 2:10–3:13
11	1 Tésáróníka 4:1–5:3
12	1 Tésáróníka 5:4–28
13	2 Tésáróníka 1:1–12
14	2 Tésáróníka 2:1–17
15	2 Tésáróníka 3:1–18
16	1 Tímóti 1:1–20
17	1 Tímóti 2:1–15
18	1 Tímóti 3:1–16
19	1 Tímóti 4:1–16
20	1 Tímóti 5:1–25
21	1 Tímóti 6:1–21
22	2 Tímóti 1:1–18
23	2 Tímóti 2:1–21
24	2 Tímóti 2:22–3:17
25	2 Tímóti 4:1–22
26	Táitási 1:1–16
27	Táitási 2:1–14
28	Táitási 2:15–3:15
29	Fírimóni 1:1–25
30	Ípúru 1:1–14
31	Ípúru 2:1–18

date	Scripture
1	Ípúru 3:1-19
2	Ípúru 4:1-13
3	Ípúru 4:14-5:14
4	Ípúru 6:1-20
5	Ípúru 7:1-19
6	Ípúru 7:20-28
7	Ípúru 8:1-13
8	Ípúru 9:1-10
9	Ípúru 9:11-28
10	Ípúru 10:1-18
11	Ípúru 10:19-39
12	Ípúru 11:1-16
13	Ípúru 11:17-31
14	Ípúru 11:32-12:13
15	Ípúru 12:14-29
16	Ípúru 13:1-25
17	Yémisi 1:1-18
18	Yémisi 1:19-2:17
19	Yémisi 2:18-3:18
20	Yémisi 4:1-17
21	Yémisi 5:1-20
22	1 Pítaa 1:1-12
23	1 Pítaa 1:13-2:10
24	1 Pítaa 2:11-3:7
25	1 Pítaa 3:8-4:6
26	1 Pítaa 4:7-5:14
27	2 Pítaa 1:1-21
28	2 Pítaa 2:1-22
29	2 Pítaa 3:1-18
30	1 Yóni 1:1-10

date	Scripture
1	1 Yóni 2:1-17
2	1 Yóni 2:18-3:2
3	1 Yóni 3:3-24
4	1 Yóni 4:1-21
5	1 Yóni 5:1-21
6	2 Yóni 1:1-13
7	3 Yóni 1:1-14
8	Yúti 1:1-25
9	Paápé uráin-aai 1:1-20
10	Paápé uráin-aai 2:1-17
11	Paápé uráin-aai 2:18-3:6
12	Paápé uráin-aai 3:7-22
13	Paápé uráin-aai 4:1-11
14	Paápé uráin-aai 5:1-14
15	Paápé uráin-aai 6:1-17
16	Paápé uráin-aai 7:1-17
17	Paápé uráin-aai 8:1-13
18	Paápé uráin-aai 9:1-21
19	Paápé uráin-aai 10:1-11
20	Paápé uráin-aai 11:1-19
21	Paápé uráin-aai 12:1-18
22	Paápé uráin-aai 13:1-18
23	Paápé uráin-aai 14:1-20
24	Paápé uráin-aai 15:1-8
25	Paápé uráin-aai 16:1-21
26	Paápé uráin-aai 17:1-18
27	Paápé uráin-aai 18:1-24
28	Paápé uráin-aai 19:1-21
29	Paápé uráin-aai 20:1-15
30	Paápé uráin-aai 21:1-27
31	Paápé uráin-aai 22:1-21

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye.

Aantá-waasi

Mátiyu 10:2

Aantá-waasi 14:13

Ísu kesáái simátíma'mae nóró séna simátímakain-kwaasisafesa numa-áímpínkémbá aposeliye wésefo kentáásááifimba aantá-waasiyesa wésune. Íumba Ísu kísau-waasi sísamaifqkemba kae'á kumbaimái-waasi aantembanifo tuwímbai-waasi-tuwi'a Pórowe Páanápáasiye Sáírásiye fí'o-fl'on-kwaasisafesawara'a aantá-waasiye wésewe.

Aarakwá tááiyé awá'-wáásí tááiyé iyámpói tááiyé miyán-ááí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátiyu 5:27-32 .. 19:3-9

Mááka 7:10 .. 10:2-12

Róm 7:2-3

1 Kórinti 6:9-11 .. 7:1-16 .. 7:25-40

2 Kórinti 6:14

Efásási 5:21-33 .. 6:1-4

Kórósi 3:18-21

1 Tímóti 3:4

Ípúru 12:7-11 .. 13:4

1 Pítaa 3:1-7

Aare ti'nónká'ó káátaraaan-aai.

1 Kórinti 11:2-16

Naaófá'á aare tááí ti'nóombó ímbo ánáan-kwimaimo kámoo'ó wiýún-intintafesa sáwí-imayaawara'-iníne siyáawe.

Ámáán-kawaa-waasi

Mátiyu 3:7

Aantá-waasi 4:1 .. 5:17

Yündaa-wasiti óraal-waasi kaeká'-unkwima'mai mésa moórá-unkwimo ombá Mósesení ámááne miwití ámááne wésimatimewisañesa numa-áímpínkémbá Ferisi-waasiye wésefo kentáásááifimba ámáán-kawaa-waasiyesa wésune. Moórá-unkwimo ombá sésa púwómpinkemba ímbo iyáfasinanaawe sésa púwón-kwaasi timambá ímbo wéraiye sésa Maníkóní wiýómpaken-kisau-waasi ímbo méraawe sen-kwáásí túwí'a Sátúsi-amaan-aaimo sen-kwáásíyé.

Ámáán-kisau-waasi

Mátiyu 8:4 .. 12:5

Ámáán-kisau-waasi Maníkóní óraal-amaan-daumpa'a kísau maesa Mósesení ámáámba arááíwaesa waásiti sáwí-imaya maitiyuwáínana miwífá'á sáwí-meyamba ímbo tinxwae sésa pói tufú'mai óntan-taarera'a agaimái Maníkómbá áma'mae iyáawe. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áímpínkémbá pris-waasiye wésefo kentáásááifimba ámáán-kisau-waasiyesa wésune.

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Ándá-aran-domba 582 Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Ísu marapá'á kumíndasafesa imáyáá ésamo to'mayaa on-ááí

Ándá-aran-domba

Numa-áímpínkembá wain-iye wésefo kentáásááifinkemba ándá-aran-done wésewe. Maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 9:14-17 .. 21:33-46 .. 26:26-30

Rómu 14:19-23

1 Kórinti 10:14-22 .. 11:23-32

Aráá-tonkon-aai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 26:26-30

Mááka 14:22-26

Rúku 22:15-20

1 Kórinti 10:14-22 .. 11:17-34

Ísípi-marafaken-kawaago

Aantá-waasi 7:10

Ísípi-marafaken-kawaagowemo sembá miwí tááifinkene numá-áímpínkéné Ferowe wésewe.

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o íywini áwáun-iye. Aúí'a úmai maé'mae'o íywini áwáu-aai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Yóni 3:16 .. 3:36 .. 5:24 .. 5:39-40 .. 6:47

Yóni 6:66-69 .. 10:27-30 .. 14:6 .. 17:1-5

Rómu 6:22-23

1 Yóni 5:11-15

Ísu Káráísitini waásiye

sésa numá-áímpínkembá Kristeniyé wésewe.

Aantá-waasi 11:26

Ísu marapá'á kumíndasafesa imáyáá ésamo to'mayaa on-ááí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 16:24-28 .. 24:36-44 .. 25:31-46

Mááka 8:34-38 .. 13:32-37

Rúku 12:35-40 .. 19:11-27 .. 21:34-36

Yóni 14:1-3

Aantá-waasi 1:9-11

1 Kórinti 1:4-9 .. 3:10-15 .. 4:5

Firípái 1:3-6 .. 3:20-21

Kórósi 3:1-4

1 Tésárónika 3:11-13 .. 4:13-18 .. 5:23-24

2 Tésárónika 1:5-12

1 Tímóti 6:11-16

2 Tímóti 4:1-8

Táítási 2:11-14

Ípúru 9:27-28

Yémisi 5:7-9

1 Pítæ 1:13

2 Pítæ 3:1-14

1 Yóni 2:28 - 3:3

Yúti 14-24

Paápé uráin-aai 1:7 .. 16:15 .. 20:11-15 .. 22:20

Ísuní fasi'aénkó seyaafá-fásí'áénkómbá íyáákaraín-aaí

maampímbá wéraifo toráumi ísáaro.

Waántawankomba íyáákaraíye.

Mátíyu 4:1-11

1 Yóni 3:8

Tí'o ún-kwaasi asófatinkena pukómpinkemba íyáfasantinkaraiye.

Mátíyu 4:24 .. 8:1-4 .. 9:1-8 .. 9:18-26

Mááka 2:1-12 .. 5:24-34 .. 7:31-37

Rúku 7:11-17

Yóni 9:1-41 .. 11:1-44

Aantá-waasi 3:1-16 .. 9:36-42

Yémisi 5:14-16

Sáwi-amutamba tirumpinkémbá maitiyukaiye.

Mátíyu 8:28-34

Mááka 1:21-28 .. 6:7 .. 7:25-30

Rúku 9:37:43

Kári-tomban-ifo sáwifa-tomba úkáiye.

Mátíyu 14:13-21 .. 15:32-38

Óraa-fiyunda torówana mafaimakáye.

Mátíyu 8:23-27

Non-afófora'a kuráiye.

Mátíyu 14:22-33

Waántawanko waásimo puvíya-fasi'aembo tokáimba Ísu taí'ásuwainiye.

Ípúru 2:14-15

Ísu aúí'a úmai maé'mae'o uwátinkái-fasi'aemba tokáiwain-*aye*.

Yóni 17:1-3

Ísu waásiti sáwí-imayaá wémaitiyuwai-fasi'aemba tokáiwain-*aye*.

Mátíyu 9:1-8

Rúku 7:47-50

Ísuní kísau-waasi

Mátíyu 10:1

Ísu séna Maníkón-aaí simátíména'a kembá súwa'nai e'a kesé'a níwae séna sisamaifakemba kae'á kumbaimái-waasi íyáfasantinkain-kwaasisafena numa-áímpinkémbá disaipeliye wésefo kentáásááifimba Ísuní kísau-waasiyesa wésune.

Ísuní waásifimba umbai-tántáá'á tínda-aaíye fasi'átinkáín-aaíye

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 5:10-11 .. 6:25-33 .. 10:16-25

Mátíyu 11:28-30 .. 26:40-41

Rúku 17:1-4 .. 8:13

Yóni 14:1-3

Aantá-waasi 5:40-42 .. 9:15-16

Róm 5:1-5 .. 8:17-18 .. 8:31-39 .. 12:12-18

1 Kórinti 10:6-13

2 Kórinti 1:3-7 .. 4:16-18 .. 12:7-10 .. 15:56-58

Kárésíya 6:1-2

Éfésási 4:25-32

Fíripai 4:4-7

- 1 Tésárónika 3:1-5
- 2 Tésárónika 3:1-5
- 1 Tímoti 1:7
- 2 Tímoti 2:14-15
- Ípúru 2:18 .. 4:14-16 .. 12:7-11 .. 12:14
- Yémisi 1:2-4 .. 1:12-15
- 1 Pítaa 1:3-9 .. 2:19-21 .. 3:13-18
- 1 Pítaa 4:12-19 .. 5:6-11
- 2 Pitaa 2:9
- 1 Yóni 2:7-11 .. 4:18
- Yúti 24

Máána-tomba

Yóni 6:31

Yúndaa-waasi Ísípi-marafa'a ándáfakaamba mérowana Mósese séna Maníkó Émbaramuwara wenaísaafitamtambo iyawiwará'a timénaumne siyóm-barafa'a kónae séna ti'maena kúmba afufumpim-bárámá máásai-marafa'a wéwesa 40 aatai maisukáawe. Maníkó tómbá tuwówasa mi-40-áátáigón-arumpimba námæ iyáawe. Mintómbá aifa-kánáá awánésa miwítááifinkemba sésa maanaawemo sumbá noín-tantaara'íyo sésa siyáawe.

Maníkó waásimo méraawini áwáusafena tísai índa-kanaa tínda-aai maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

- Mátiyu 11:20-24 .. 12:36-37 .. 16:27 .. 21:33-44
- Yóni 3:18-21 .. 8:24 .. 12:47-48
- Rómu 6:22-23 .. 14:12
- Ípúru 10:26-31

Maníkó wení waásiya'a wégawaaniye.

Mátiyu 3:2

Ísu marapá'ó méronka'a Yúndaa-waasiti marafá'á Rómu-kamani-waasi kawáánurowasa Yúndaa-waasi sésa Rómu-waasi kóíyanamo éna Maníkó kenkátá kawáánuwasinkena kentáásí Fasi'aénkó-i'a ínìye sésa amu'marésa méraawe. Marapá'á méraanka'a waántawanko tafisisasá wenááisafesa ewémó sewí waántawanko miwítí fasi'aénkó-i'a wéifo Ísun-aaísafesa ewémó sewí Maníkó miwítí Fasi'aénkó-i'a éna miwiyá'á wégawaaniye. Miyámó wéofo ánaaembo éna Maníkó aantemba Fasi'aén'i'a éna waásiya'e marará'é wiýómpa'e weyáá kawááníníye. Maníkó wení waásiya'a wégawaaniye sésa numa-áímpínkembá kingdomuwe wésefo maampímbá wéraifo ísáaro.

- Mátiyu 3:2 .. 6:10 .. 6:30-33 .. 7:21-23
- Mátiyu 13:24-52 .. 18:1-4 .. 18:23-35 .. 19:13-15
- Mátiyu 20:1-16 .. 22:1-14 .. 25:1-13
- Rúku 13:18-21 .. 17:20-21 .. 18:24-30 .. 23:42-43
- Yóni 18:36
- 1 Kórinti 6:9-10

Maníkómó iyáfasinankaiwai

Mátiyu 11:2 .. 16:16

Yóni 6:14-15

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-ye Maníkómpá'á inaimó sen-ááí 585 Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-ye Maníkómpá'á inaimó sen-ááí 585

Yúndaa-waasi kentáásí óraa^l-waasi-i'a ínkwáe sésamo ombá ma-sawémbá ti'nómpímbá atinké'óm'baniye. Miyámó é'óntafesa Yúndaa-waasi-taaifinkemba Mésiyaawe wésefo Kíríki-waasi-taaifinkemba

Káráisitiyemo sembá mináágóní áwáu Maníkómó iyáfasinankaiwain-ye wésewe. Maníkó kesááninko kesí kísau máinkwae séna iyáfasinankaundawi paápé ínije suwana Yúndaa-waasiti marafá'lá Ísu paápé uráije. Yúndaa-waasiti marafá'lá Rómu-kamani-waasi kawáánuronka'a Yúndaa-waasi sésa Maníkómó iyáfasinankaraiwai paápé éna Rómu-waasi timátuwena wemá kawáánníje sumbá Ísu ímba miyá úntafesa Maníkómó iyáfasinankaraiwaiye ímba siyáawe.

Maníkómpá'á inaimó sen-ááí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:15-18 .. 18:19-20 .. 21:21-22 .. 26:36-46

Mááka 11:24-26

Rúku 6:12 .. 10:2 .. 18:1-8 .. 22:39-46

Yóni 11:21-22 .. 14:12-14 .. 15:7 .. 16:24

Aantá-waasi 7:60 .. 9:40 .. 16:25-26

Rómu 8:26

Éfésási 6:18-19

1 Tésárónika 5:17-18

1 Tímóti 2:1-8

Ípúru 7:23-25

Yémisi 1:5-8 .. 4:3 .. 5:13-16

1 Yóni 3:22-24 .. 5:13-15

Maníkón-aaí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 13:3-25 .. 24:35

Rúku 21:33

Yóni 8:31-32 .. 15:7-11 .. 17:13-19 .. 20:30-31

Aantá-waasi 17:11

Rómu 1:16-17 .. 15:4-6

Éfésási 6:13-20

Kórósi 3:12-17

1 Tésárónika 2:13

2 Tímóti 3:14-17

Ípúru 4:12-13

1 Pitaa 1:25

1 Yóni 5:13

Maníkón-aaí simátímakowi

Mátíyu 1:22

Ísu ímba marapá'lá kunkónka'a Maníkón-aaí isésa simátíma'maesä iyáawi mésa Maníkómó iyáfasinankaiwai paápé ínije-aaí aúfáífimba agaimakáanka'a póna Ísu marapá'lá kunkáije. Miyámó uráan-kwaasisontafesa numa-áímpínkémbá profeti-waasiye wésefo kentáásááifimba Maníkón-aaí simátímakaawiesa wésune.

Maníkón-aaísafesa timankúnkúmba wéowe.

Mátíyu 9:2

Numa-áímpínkémbó sésamo bilipiyemo sembá kentáásááifimba Ísun-aaísafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba oro. Ísu Maníkón-ááninko

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Maníkóní ámáámba 586 Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Maníkóní Ufae

marapá'á kumbéna Maníkón-aaí simátimena tí'o ún-kwaasi túwa'nai ena sáwi'o úmaimo méraampinkemba fautinkánae séna aaraa-táiyá'a pukáintafe'a Ísun-aaisafe'a érai'e sé'a timankúnkúmba oro wésefo maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátiyu 9:2 .. 9:22 .. 9:28 .. 15:28

Mátiyu 17:20 .. 21:22 .. 27:42

Rúku 17:5-6

Yóni 3:16 .. 5:24 .. 6:47 .. 6:69 .. 20:31

Aantá-waasi 10:43 .. 11:21 .. 13:48

Rómu 1:17 .. 4:2-3 .. 5:1 .. 10:9

1 Kórinti 1:21 .. 15:2

2 Kórinti 13:5

Kárésiya 2:16 .. 5:5

Éfésási 2:8 .. 3:17

Kórósi 1:23

Ípúru 11:1 .. 11:6

Yémisi 5:15

1 Pítæa 1:7

1 Yóni 3:23 .. 5:1-5 .. 5:10-13

Maníkóní ámáámba

Mátiyu 5:17

Maníkóní ámáámba maarán-iye. Maníkómó Mósesembo simámakain-amaamba siyáánkai-amaamba óntan-kwandaaiya'a agaimakón-amaane Maníkó fi'o-fi'on-aaí siyáin-amaane naaofá'ó Maníkómó Émbararamuntafena séna túma kárámai araénáémbo úmaraiyan-kwaasi kesí waási-i'a oro siyáin-amaane miyán-ámáámbá Maníkóní ámáámban-iye. Yúndaa-waasiti óraal'-waasi Maníkóní ámáámpimbá tuwímbai-aaí áuwimai ayáátááse úmaresa arááiwakaawe. Ámáán-aaí maampímba wéraifo toráumai ísáaro.

Mátiyu 5:17 .. 7:12 .. 23:23

Aantá-waasi 13:38-39

Rómu 3:28 .. 7:21 - 8:8 .. 10:4-5

Kárésiya 3:2-5 .. 3:23-29

Ípúru 9:18-28

Maníkóní Ufaen-ámútánkó

Mátiyu 1:18

Numa-áímpínkembá Holi Spiritiye wésefo kentáásááifimba Maníkóní Ufaen-ámútánkón-iyesa wésune. Ísuní waási tirumpimbá Maníkóní Ufaen-

ámútánkó méraiye-aaí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátiyu 1:18-21 .. 3:11 .. 12:32 .. 28:18-20

Máákä 13:11

Rúku 4:1

Yóni 1:29-34 .. 14:15-19 .. 14:25-26 .. 16:12-15

Aantá-waasi 1:8 .. 2:1-42 .. 10:44-48

Rómu 5:5 .. 8:12-17 .. 8:26-27 .. 15:13

1 Kórinti 3:16-17

Kárésiya 5:16-18

Éfésási 1:11-14

1 Tésárónika 1:5-6

2 Tímóti 1:13-14

2 Pítaa 1:20-21

Maníkóní waásiya'o káráwiyaawi-taai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

1 Tímóti 3:1-12

Táítási 1:5-9

Yémisi 5:14-16

1 Pítaa 5:1-5

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasi

Mátíyu 1:20

Maníkóní wíyómpaken-kisau-waasisafesa numa-áímpinkémbá
enseliman-owe wésewe.

Nombó maitínkáán-aai.

Mátíyu 3:11

Aantá-waasi 2:38

Kórósi 2:12

Waási sáwí-imayaawe aoisaané tuwésa Maníkómpá'á tun-kwáásí Yóni
nombá maitínkáaraiye. Ánaaembá Ísu

ukáímpinkemba íyáfasinena wíyómpa'a iyónka'a Ísun-aaisafesa érai'e
sésa timankúnkúmbo un-kwáásí sésa suwánésa Ísuní aampa'á wégon-
kwaasin-owe síwae sésa nombá maiyáwe.

Óntankon-aai maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:24 .. 13:22 .. 19:16-30

Mááka 8:34-38 .. 14:3-9

Rúku 12:13-21 .. 12:32-34 .. 16:10-13

Fíripai 4:10-13

Kórósi 3:1-2

2 Tímóti 3:1-5

Ípúru 13:5

Yémisi 1:9-11 .. 4:13-14

1 Yóni 2:15-17

Póimo wénaan-aai.

Naaofálá Yúndaa-waasi póima ímbo naráan-aaiye kísaufaken-ton-
aantemba nésa póí-ama'wara'a naráan-aaiye maampímbá wéraifo
toráumai ísáaro.

Mááka 7:17-23

Aantá-waasi 10:9-16 .. 15:19-29

Róm 14:1-4 .. 14:13-23

1 Kórinti 8:1-13 .. 10:14-32

1 Tímóti 4:1-5

Puwíyómpinkembo íyáfasinaiyan-aai

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 22:23-33

Yóni 5:25-29 .. 6:35-40 .. 11:21-27

Aantá-waasi 2:29-33 .. 4:32-33

Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Rómu-kamani-aifa-kawaago 588 Tuwímbai-aaigoni áwáu maarán-iye Wayó-ka

1 Kórinti 15:3-7 .. 15:12-58

Fíripai 3:7-11

1 Tésárónika 4:13-18

Rómu-kamani-aifa-kawaago

Mátíyu 22:21

Rómu-kamani-aifa-kawaagowemo sembá Rómu-waasi-taaifinkene
numa-áímpínkéné Sisaawe wésewe.

Sambaatigón-ááí

Yúndaa-waasi saagon-kánáá ámáán-aaí ísón-kanaasafesa Yúndaa-
waasi-taaifine numa-áímpínkéné sambaatiyé wésefo maampímbá wéraifo
toráumai ísáaro.

Mátíyu 12:1-14

Mááka 2:23-3:6

Rúku 4:16-37 .. 6:2-11 .. 13:10-17 .. 14:1-6

Yóni 5:2-18 .. 7:14-24 .. 9:1-14

Sáwí'o uwátinkaiya'o ímbo anondáámo íyan-aaí

maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 6:7-15 .. 18:15-35

Mááka 11:25-26

Rúku 6:27-38 .. 11:4 .. 17:3-4 .. 23:33-34

Aantá-waasi 7:59-60

Rómu 12:14-21

Éfésási 4:31-32

Kórósi 3:31

1 Tésárónika 5:15

1 Pítaa 2:23

Taakisi-óntánkón-ááí.

Mátíyu 5:46

Rómu-kamani-waasi Yúndaa-waasisafesa taakisi-
óntámbá símero sésa tuwímbai-Yundaa-waasi minkísáú tímúwasa
taakisi-óntámbá maimaésa nómبا kesáfé-óntánkwárá'á maimaésa
taakisi-óntámbá Rómu-kamani-waasi mátimesa umén-óntámbá kesáfésa
maiyesá minóntánkákémbá óntawara'l-waasi-i'a uwasá fí'on-Yundaa-
waasi tiyám̄ba uwátinkaraawe.

Waántawanko Ísuntafena sáwí'a ínkwaé séna ma'máimo awánarain- aaí maampímbá wéraifo toráumai ísáaro.

Mátíyu 4:1-11

Mááka 1:12-13

Rúku 4:1-13

Wayó-kísáúmó máén-kwaasi

1 Kórinti 7:21

Kórósi 3:22

Póye iyánémó kesáfésamo méyánontemba naaófá'á waási méyánúmai
métinkówasa miwití wayó-kísáú máuwasa ím̄ba méyámbá tímúwasa
ándá-waasiyaam̄ba úwoi-kisau maé'ómbaniye. Minááí numa-
áímpínkémbá sleviye wésewe.